Sfântul Dosoftei Ps

DOSOFTEI

PSALTIREA ÎN VERSURI

1673

[illegible]

MITROPOLIA MOLDOVEI ŞI SUCEVEI

Ist ır
IV - 39

DOSOFTEI, PS.

C

DOSOFTEI

PSALTIREA ÎN VERSURI

MITROPOLIA MOLDOVEI ŞI SUCEVEI

«Acest Dosoftei mitropolit nu era om prost de felul lui. Și era neam de mazîl. Prea învățat, multe limbi știa: elinește, lătinește, slovenește, și altă adîncă carte și-nvățătură. Deplin călugăr și cucernic, și blînd ca un miel. În țara noastră, pe ceasta vreme nu este om ca acela».

ION NECULCE

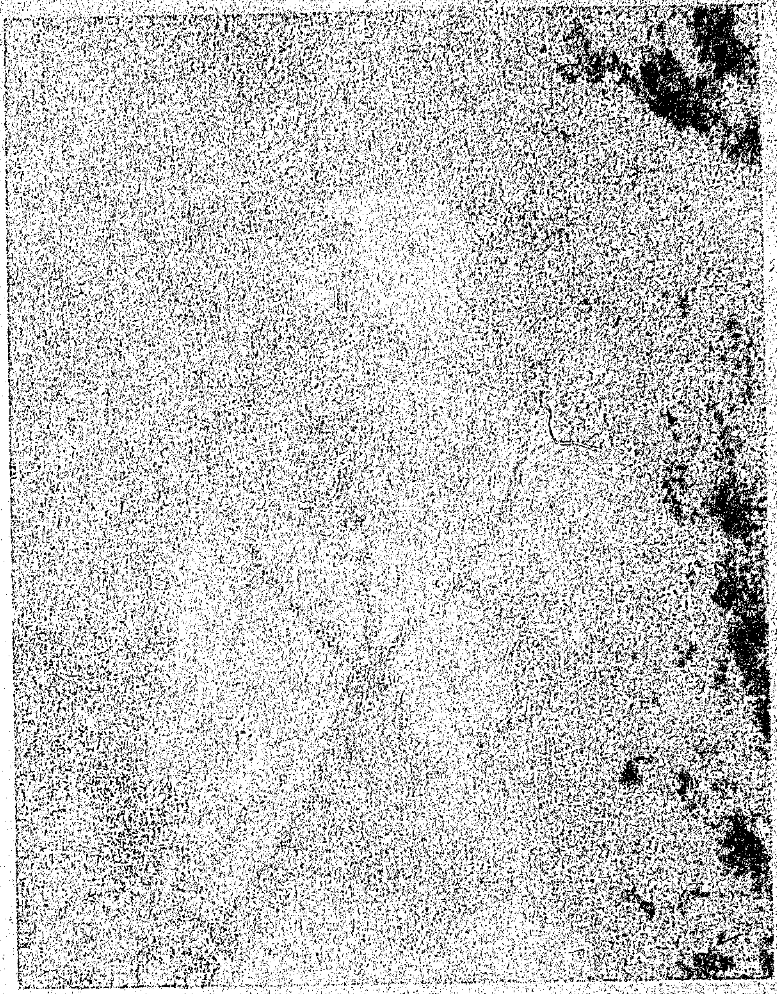

DOSOFTEI

PSALTIREA ÎN VERSURI

1673

Ediție critică de
N. A. URSU

Cu un cuvînt înainte de Înalt Prea Sfințitul
IUSTIN MOISESCU
Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei

Iași, 1974

Inv. 398

CUVÎNT ÎNAINTE

Rod al unei trude cărturăreşti de peste cinci ani, traducerea românească în versuri a Psaltirii lui David, – comoara poeziei lirice religioase a poporului evreiesc –, a aşezat pe Mitropolitul moldovean Dosoftei (1624-1693) printre ctitorii literaturii noastre culte. Rîvna lui statornică pentru apărarea Ortodoxiei şi îndeosebi strădaniile lui pentru introducerea limbii române în Biserică împodobesc deopotrivă chipul marelui ierarh, care domină viaţa religioasă a Moldovei la mijlocul celei de a doua jumătăţi a veacului al XVII-lea. În documentele vremii sale, Dosoftei apare ca episcop la Huşi, în anul 1658; între anii 1659-1671 semnează acte ca episcop la Roman; de la 1671 pînă în 1686 el a cîrmuit Biserica Moldovei ca «Arhiepiscop şi Mitropolit de Suceava şi a toată Moldova, exarhul plaiurilor şi locţiitor de Sebastia». *Ierarh cu aleasă viaţă religioasă, om de mare cultură, iubitor al pămîntului strămoşesc şi slujitor al năzuinţelor înalte ale neamului nostru, Dosoftei şi-a înscris numele cu litere de aur în istoria Bisericii şi a literaturii române*[1].

Dosoftei «era neam de mazîl, – *spune cronicarul*

---

[1] *Bibliografia cu privire la viaţa şi activitatea Mitropolitului Dosoftei se găseşte în lucrarea editată de Biblioteca Centrală Universitară Bucureşti şi Comisia Naţională a R. S. România pentru UNESCO, sub titlul* Dosoftei, 1624-1693, Bibliografie, *Bucureşti, 1974.*

Ion Neculce –, prea învăţat, multe limbi ştia: elineşte, lătineşte, sloveneşte, şi altă adîncă carte şi-nvăţătură. Deplin călugăr şi cucernic şi blînd ca un miel. În ţara noastră, pe ceasta vreme nu este om ca acela»[2]. *Ioachim, Patriarhul Moscovei din acea vreme, zugrăveşte în cele mai alese culori chipul marelui Mitropolit Dosoftei, asemuindu-l cu Moise, cu Solomon sau cu apostolii Mîntuitorului. El îl caracterizează ca* «ierarh înţelept», *cu* «strălucită evlavie», *plin de* «rîvna cea dumnezeiască şi fierbinte», *păstor cu* «minte aleasă şi credinţă nepătată», *a cărui* «laudă obştească pentru a sa urmare în Hristos» *şi* «înţeleaptă cîrmuire» *a Bisericii sale a ajuns şi mai departe de Moscova*[3]. *Astăzi, aproape toţi cercetătorii culturii noastre vechi aşează pe Dosoftei pe locul cel dintîi* «în Pantheonul marii poezii româneşti», *iar, în istoria culturii europene, traducerea în versuri a Psaltirii lui David de către Dosoftei statorniceşte* «actul de majorat al conştiinţei artistice româneşti, corolarul conştiinţei de libertate şi demnitate a poporului nostru»[4].

Născut în jurul anului 1624[5], *probabil la Suceava, din părinţi moldoveni, Dimitrie Barilă a îmbrăcat din tinereţe haina monahală, luînd numele de Dosoftei. Cîteva însemnări făcute de el şi de un coleg al său, în limba greacă, pe un manuscris grecesc de psaltichie* veche[6], lasă să se înțeleagă că Dosoftei, în vremea cînd era ierodiacon, a studiat la Iași, probabil la școala domnească de la Sfinții Trei Ierarhi. În continuare, urmînd desigur pilda unor colegi de-ai săi, care mergeau la învățătură mai înaltă în Polonia, Dosoftei se va fi îndreptat spre Lwow, unde, cu ajutorul rudelor sale de acolo, a putut să studieze la școala Frăției «Adormirea Maicii Domnului», care, în tot cursul existenței ei, s-a bucurat de ocrotirea și sprijinul domnitorilor Moldovei[7]. Întors în țară, Dosoftei se găsea, în anul 1649, ca ieromonah la Mănăstirea Probota (Pobrata), unde se străduia să-și desăvîrșească formația sa cărturărească. El se ocupa atunci nu numai cu aprofundarea cunoștințelor teologice, ci și cu cercetarea vechilor hrisoave privitoare la istoria țării și îndeosebi cu învățarea limbilor străine.

---

[2] *Ion Neculce*, Letopiseţul Ţării Moldovei, *ediţie îngrijită de Iorgu Iordan, Bucureşti, 1959, p. 98.*

[3] *Vezi scrisoarea Patriarhului Ioachim către Dosoftei, la Silviu Dragomir*, Contribuţii privitoare la relaţiile Bisericii Româneşti cu Rusia în veacul al XVII-lea, *în «Analele Academiei Române», Memoriile Secţiunii istorice, seria II, tom. 34, 1912, p. 128-130.*

[4] *Zoe Dumitrescu-Buşulenga*, Un umanist al culturii europene, *în «România literară», nr. 39/1974; p. 15.*

[5] *Vorbind despre călătoria pe care a făcut-o la Kiev, în anul 1684, Dosoftei spune că avea atunci 60 de ani. Vezi* Viaţa şi petrecerea svinţilor, *Iaşi, 1682-1686, la iunie 9.*

Făcînd exerciții de scriere, în mai multe limbi, pe dosul unui document de la Iancu Vodă Sasul, din luna mai 1581, Dosoftei încearcă să transpună numele voievodului țării și ale părinților săi în una sau alta din limbile latină, greacă sau polonă[8]. Dar, pe de o parte, transpunerea corectă în limbi străine a unor nume românești nu este ușoară, iar, pe de altă parte, cunoașterea acestor limbi de către Dosoftei, în vremea aceea, era departe de a fi desăvîrșită, cum rezultă din greșelile ortografice care se întîlnesc, una după alta, în acest text.

---

[6] C. *Erbiceanu*, Manuscrise vechi aflate în Biblioteca Sf. Mitropolii a Moldovei, *în «Revista teologică», III, 1885, nr. 11, p. 85.*

[7] *N. Grigoraș*, Originea, formația și preocupările istorice ale Mitropolitului Dosoftei, *în «Revista de istorie», tom. 27, 1974, nr. 10, p. 1481.*

[8] *Documentul a fost publicat întîia dată de B. P. Hasdeu, în «Arhiva istorică a României», tom. I, partea I, 1865, p. 118. Ulterior, textul a fost reprodus și de alți cercetători ai vieții lui Dosoftei.*

Socotite străine de vocabularul limbii noastre, aceste nume (Barilă, Leontar *și* Misira) *au determinat pe cercetătorii mai vechi sau mai noi ai vieții lui Dosoftei să pună la îndoială originea lui românească*[9]. *Dar o altă mărturie a lui Dosoftei, cu privire la numele părinților săi, lămurește în parte lucrurile.*

Într-o dedicație[10], *pe care Mitropolitul Dosoftei a scris-o, slavonește, pe un exemplar din* Viața și petrecerea svinților, *pe care l-a dăruit mănăstirii Petrid, din apropierea cetății Turdei, se spun următoarele:*

«Sfintei mănăstiri a Adormirii Prea sfintei și prea binecuvîntatei Născătoare de Dumnezeu, Preacuratei și pururea Fecioarei Maria din Petrid am dăruit această sfîntă carte, pentru ca sfinții părinți să mă pomenească pe mine și pe părinții mei Leontie și Maria, numită Misira.

În anul 7195, iunie 8, în Strji, pe cînd mă aflam printre străini din pricina vremurilor nepașnice.

† Smeritul Dosoftei, Mitropolit al Sucevei».

Așadar, părinții Mitropolitului Dosoftei au fost Leontie *și* Maria, *numită* Misira. *Dar, dacă despre numele* Leontie *și* Maria *nu se poate spune că sînt vădit neromânești, rămîne totuși învăluită în taină denumirea* Misira. *O legătură directă cu* Misir-ul — *numele dat Egiptului de către turci — sau cu termeni derivați din acest nume, care erau cunoscuți la noi, n-a fost încă deplin dovedită. Cercetări mai stăruitoare în domeniul limbii noastre vechi ar putea da la iveală nu numai originea locală a termenului* Misira, *dar și anumite însușiri ale mamei Mitropolitului Dosoftei* (săracă, smerită, milostivă). *În această privință este necesară o analiză filologică a cuvintelor* meser «*sărac, sărman, smerit*», meserătate «*sărăcie, umilință; milostivire, îndurare*», meserere «*milă, bunăvoire, demnitate*», miserere «*milă*» *și* misiriri «*milostenie, milostivire*», *în lumina evoluției graiului nostru în secolul al XVII-lea.*

---

[9] *Vezi N. Grigoraș,* op. cit., *p. 1486.*

[10] *Pr. Prof. T. Bodogae,* Un autograf din 1687 al Mitropolitului Dosoftei, *în «Mitropolia Moldovei și Sucevei», XXXIV, 1958, nr. 11-12, p. 884-885.*

O altă însemnare, făcută pe același exemplar din Viața și petrecerea svinților, *de altă mînă, în limba română, fiind destinată celor care nu cunoșteau limba slavo-rusă, are următorul conținut:* «Această sfîntă carte / anume Pro[log sau Vie]țele tuturor sfinților a smeritului Dosoftei / mitropolit de la Suceava se dă întru numele rodului / mieu Leontie și Maria, anume Misira, / și ctitorii sfintei mănăstiri anume Toder Balica, Caldar[e] Ion, Glava Toder, / Buzna Ion, leat 7195 iun. 8 în Striiu / lăcuind în țara rusască, și această carte [să nu fie] dat[ă] na alt loc; cine [o] va fura [ori o v]a vinde de la mănăstirea / Petridului aproape de cetati[a] Turdei / să fie proclet / anathema, vl[ea]to de la naşterea lui Domnul / și Mîntuitorului nostru Is. Hs. leat 1688». *Este limpede că, de data aceasta, nu se mai pomenește de părinții lui Dosoftei, ci de* rodul, *adică de* neamul *lui, care include pe* Leontie *și* Maria, *anume* Misira, *și pe ctitorii mănăstirii Petrid: Toder Balica, Căldare Ion, Glava Toder și Buzna Ion. Diferite nume de persoane din aceste familii: Balica, Căldare, Glava și Buzna apar deseori în documentele Moldovei din veacurile al XVI-lea și al XVII-lea.*

Însemnarea de mai sus are o excepțională importanță pentru noi. Pe de o parte, menționînd unele din numele strămoșilor lui Dosoftei, ea constituie o mărturie de netăgăduit a originii lui românești și a categoriei sociale căreia aparținea; pe de altă parte, ea arată legăturile familiei lui cu Transilvania. Este foarte probabil ca, în anii tinereții, Dosoftei să fi petrecut o vreme la mănăstirea ctitorită de strămoșii săi, la Petrid.

În acest fel se explică nu numai existența particularităților transilvănene de limbă în opera literară a lui Dosoftei, dar și orizontul său larg, care îmbrățișa neamul românesc întreg în conștiința sa națională.

Fără îndoială, în scrierea operelor sale și, în general, în desfășurarea întregii sale activități, Dosoftei a putut fi influențat de mediul în care a trăit, ca și de formația intelectuală pe care a dobîndit-o în condițiile de viață culturală a epocii sale în zona de nord a Moldovei. Dar, în toată viața sa, el s-a manifestat ca o puternică personalitate românească; el a pus în slujba neamului său întreaga sa pregătire și calitățile care împodobeau chipul său ales. Nimic nu lasă să se înțeleagă că Dosoftei a venit în Moldova din altă parte; el era de aici, din Moldova, trăgîndu-se dintr-o familie moldovenească veche. Însăși familia Papară, înrudită cu Mitropolitul Dosoftei, cu toate că locuia la Lwow, în vremea aceea, era românească. Printr-un hrisov de la Ștefan cel Mare, se confirmă drepturile lui Mihail Papară și ale soției sale asupra «moșiilor strămoșești» *din Moldova*[11]*. Nu se cunosc împrejurările în care familia Papară a plecat din țară. Este sigur, totuși, că ea se distingea prin stăruința de a apăra Ortodoxia, desfășurînd o intensă activitate în* Frăția moldovenescă «Adormirea Maicii Domnului» *de la Lwow. Pentru această activitate a avut mult de suferit Chiriac Papară, pe care Mitropolitul Dosoftei îl numește* «ruda sa», *în scrisoarea trimisă Patriarhului Ioachim al Moscovei, la 29 august 1683, cu rugămintea de a interveni la țarul Rusiei ca* «să-i aline necazul și să-i dezlege sărăcia»[12]*. Nu se știe dacă această cerere a avut vreo*

---

[11] *Șt. Ciobanu,* Contribuțiuni privitoare la originea și moartea Mitropolitului Moldovei Dosofteiu, *în* Academia Română, Discursuri de recepțiune, *L, București, 1920, p. 11.*

[12] *Vezi textul scrisorii, la Silviu Dragomir,* op. cit., *p. 131-133.*

urmare. În orice caz, intervenția lui Dosoftei la țar pentru Chiriac Papară ne determină să credem că acesta avea la Lwow o funcție importantă. Dealtfel, din aceeași familie de moldoveni făcea parte Teodor Papară, paharnic de la Novograd, boierul Alexandru Papară și alții. Nu avem însă nici o știre despre vreun ajutor acordat de ei mitropolitului în vremea pribegiei sale în Polonia. El a fost totuși ținut în cinste de ei, trecîndu-i numele în pomelnicele familiei lor[13].

Rudele apropiate ale Mitropolitului Dosoftei aveau însă așezare statornică în Moldova. Printr-un hrisov dat în Iași, la 7 septembrie 1666, Iliaș Alexandru Vodă scutește de toate dările țării pe Stanca, mătușa lui Dosoftei, episcopul de Roman[14]. *Despre o soră a Mitropolitului Dosoftei știm că era căsătorită cu Șerbul, cum rezultă din următoarea dedicație scrisă de Dosoftei pe un exemplar din* Psaltirea de-nțăles: «am dăruit cumnatului Șerbului și fesii [femeii sale], surora mea, cu sănătate și blagoslovenie, Dosothei Mitropolit Suceavskii»[15].

Mai multe știri ni s-au păstrat despre arhimandritul Pahomie de la Roman, nepot al Mitropolitului Dosoftei. După propriile sale mărturisiri, el își îndeplinea îndatoririle sale bisericești la Iași, în primii ani ai veacului al XVIII-lea. În împrejurări necunoscute încă, Pahomie s-a văzut silit să părăsească Moldova și să plece la Moscova, de teama turcilor, unde cerea Țarului Petru Alexievici, în anul 1709, sprijin pentru «întoarcerea sfintelor moaște ale sfîntului Ioan mucenicul cel nou» *din Polonia în țară, ajutoare pentru*

---

[13] *Șt. Ciobanu,* op. cit., *p. 9.*

[14] *Șt. Dinulescu,* Viața lui Dosofteiu, Mitropolitul Moldovei, *în «Candela», 1885, nr. 2, p. 74.*

[15] *Episcopul Melchisedec,* Cronica Romanului, *partea I, București, 1874, p. 279.*

biserica Mitropoliei şi încuviinţarea de a rămîne la Moscova[16].

Este limpede, aşadar, că rudele Mitropolitului Dosoftei se întîlnesc pe o arie întinsă, înlăuntrul şi în afara graniţelor Moldovei. Locul de obîrşie al familiei sale pare să fie Suceava. Unele din cele mai apropiate rude ale sale locuiau statornic acolo. În pomelnicul din catastiful breslei blănarilor şi cojocarilor din Suceava, întocmit în anul 1591, apoi înnoit în anul 1673 şi întărit de însuşi Mitropolitul Dosoftei, se spune că fraţii *săi, Chiriac şi Vasile, locuiau pe uliţa Fruntea, în Suceava, iar pe uliţa Mitropoliei locuia Căzacul, probabil un cumnat al mitropolitului*[17].

Smeritul Dosoftei moldoveanul, *cum el însuşi semnează pe unele din manuscrisele sale slavo-ruse din vremea pribegiei, şi-a iubit ţara cu toată ardoarea sufletului său mare. El n-a şovăit să se întoarcă acasă, după întîia sa peregrinare în Polonia (1673-1675), alături de Ştefan Petriceicu Vodă, cu toate că îşi dădea seama că va avea să înfrunte mînia noului domnitor. Din a doua pribegie, însă, el n-a putut să se mai înapoieze printre ai săi niciodată. Luat de către Ioan Sobieski, la retragerea sa din Moldova, în anul 1686, Dosoftei a trăit pînă la sfîrşitul vieţii sale amărăciunea pribegiei printre străini în toată intensitatea ei. Într-o scrisoare trimisă de la Stryj, unde fusese aşezat de Ioan Sobieski, către Ţarii Ioan şi Petru Alexievici, în ziua de 27 ianuarie 1690, Mitropolitul Dosoftei spune:* «Rog stăpînirea voastră mare împărătească să faceţi milă şi bogată milostenie [...], potoliţi furtuna mizeriei noastre, astîmpăraţi sufletul ce se munceşte şi adăpaţi sufletul însetat care pribegește». *Iar în altă scrisoare, către aceiași țari, din 23 noiembrie 1688, după ce arată durerea care stăpînește sufletul său și al celor care-l însoțeau în pribegie, spune că:* «așteptăm pînă se liniștește țara și atunci, primind voie, ne întoarcem cu tot ce este la noi, cu marele mucenic Ioan, în patria noastră, în cetatea Sucevei pustiită și devastată de desele încălcări și siluiri și cumplite necazuri»[18]. *Așadar, patria lui Dosoftei a fost Moldova; Suceava era cetatea sa. Cunoașterea desăvîrșită, încă din tinerețe, a limbii poporului, folosirea formelor locale din graiul românesc al nordului Moldovei în scrierile lui, dragostea pentru pămîntul strămoșesc, ca și strădaniile sale de introducere a limbii române în Biserica noastră întăresc mărturiile cu privire la originea sa românească.*

---

[16] *Vezi scrisoarea lui Pahomie către Ţarul Petru Alexievici, la Silviu Dragomir,* op. cit., *p. 175-178.*

[17] *Eugen Pavlescu,* Economia breslelor în Moldova, *Bucureşti, 1939, p. 510-511.*

*

Introducerea limbii române în Biserică a constituit una din preocupările permanente ale Mitropolitului Dosoftei. În acest scop el a tradus din limbile greacă și slavonă și a tipărit în limba română principalele cărți de slujbă religioasă.

În anii pribegiei sale, trăind la Stryj, lîngă Zolkiew, în Polonia, unde și-a încheiat viața la 13 decembrie 1693, Dosoftei a continuat să traducă, să prelucreze și să compună scrieri teologice și literare, nu numai în limba română, dar și în limbile slavo-rusă, polonă, greacă și latină. Aceste scrieri s-au păstrat, în întregime sau numai fragmente, în manuscris, în bibliotecile din Moscova sau de la Kiev.

Este vrednic de reținut faptul că aproape toate scrierile traduse sau compuse de Dosoftei, în vremea

---

[18] *Vezi textul acestor scrisori, la Silviu Dragomir,* op. cit., *p. 143-145 și 139-141.*

surghiunului său în Polonia, au caracter apologetic. Ele erau menite să pregătească pe ortodocşi pentru a se putea apăra de orice abatere de la dreapta credinţă.

Mitropolitul Dosoftei cunoştea bine greutăţile prin care trecea Ortodoxia pretutindeni, în vremea aceea. El era adînc întristat îndeosebi de încercările ce se făceau şi de mijloacele silnice care erau folosite pentru trecerea unor ortodocşi la «unirea» cu Roma. De aceea, în scrisoarea trimisă de la Iaşi, la 29 august 1683, către Patriarhul Moscovei Ioachim, Dosoftei, omul «blînd ca un miel», *izbucneşte în durerea sa, spunînd că episcopul de la Lwow* «supără mult şi face pacoste sfintelor biserici, silindu-le la unia pierzătoare de suflete, cîteodată în ascuns, altă dată pe faţă»[19]. *Adăugînd la acestea cuvintele pe care le scrie Mitropolitul Varlaam despre Catehismul calvinesc, socotindu-l* «plin de otravă de moarte sufletească»[20], *vom înţelege mai bine unele din cauzele care au stat la baza înfloririi literaturii teologice româneşti în secolul al XVII-lea.*

Dealtfel, însăşi folosirea limbii române în cărţile de slujbă religioasă nu trebuie socotită străină de strădaniile Mitropolitului Dosoftei de apărare a dreptei credinţe. Cum se ştie, în cărţile noastre de slujbă religioasă sînt înfăţişate şi dezvoltate toate adevărurile de credinţă ortodoxă. Mai mult decît predicile, care aveau îndeosebi conţinut moral sau istoric, în vremurile cînd slujitorii bisericeşti erau lipsiţi de pregătire teologică înaltă, cărţile de slujbă erau menite să facă cunoscute adevărurile religioase şi să întărească pe credincioşi în convingerile lor ortodoxe, pentru a se putea apăra de erorile propovăduite de cei care se abătuseră de la dreapta credinţă.

---

[19] *Textul scrisorii, la Silviu Dragomir,* op. cit., *p. 131-133.*

[20] Răspunsurile Mitropolitului Varlaam la Catehismul calvinesc, *în Ioan Bianu şi Nerva Hodoş,* Bibliografia românească veche, 1508-1830, *tom. I, Bucureşti, 1903, p. 151.*

Slujbele religioase au constituit pîrghia de rezistență a credincioșilor ortodocși față de presiunile pe care le-a exercitat asupra lor propaganda religioasă apuseană. Păstrîndu-și cultul lor religios, ortodocșii își păzeau nealterată dreapta lor credință.

*

Privită în lumina vieții poporului nostru în acele vremuri, introducerea limbii române în Biserică nu poate însă fi limitată la nevoi strict religioase. Ea face desigur parte din procesul general de renaștere națională, care, spre sfîrșitul secolului al XVI-lea și în secolul următor, cuprinsese toate laturile vieții neamului nostru. Pe plan istoric, spre exemplu, mai mult decît în trecut, cronicarii vorbeau atunci despre originea romană a întregului nostru popor și despre latinitatea limbii române; pe plan politic, independența națională și unirea celor trei state românești, sub Mihai Viteazul, învederează conștiința unității și demnității neamului nostru; pe plan intelectual, peste granițele politice, limba vorbită de popor se impune ca limbă a culturii.

Traducerea cărților de cult și alcătuirea de scrieri religioase în limba română sînt integrate în acest proces general de afirmare a românilor ca neam independent și unitar; este o contribuție conștientă a Bisericii la renașterea națională a neamului nostru. Teodosie, Arhiepiscopul Ungrovlahiei, în dedicația pe care o face Domnitorului Ioan Șerban Voievod, tipărită în fruntea Liturghiei sale din 1680, după ce vorbește despre «atîta micșorare și călcare rodului nostru cestui rumânesc, carele odată și el numărat între puternicile neamuri și între tarii oameni să număra, iară acum atîta de supus și de ocărît este cît nice învățătură, nice știință, nice armă, nice legi [...] întru tot rodul ce să pomenește astăzi rumân nu este», *precizează că tipărirea de cărți în limba românească se face* «pentru folosul și adaosul lipsitului neamului nostru»[21]. *Necesitatea de a pune la îndemîna poporului carte pe care să o înțeleagă toți a determinat și pe Varlaam să scrie a sa* Carte românească de învățătură, *deoarece* «cu nevoie este a înțelege cartea alții limbi». *Mai mult decît oricare altul, la rîndul său, Dosoftei stăruiește asupra necesității de a tipări* carte pe care să o înțeleagă toată seminția românească. *Cum se știe, cea dintîi carte pe care el a tradus-o este* Psaltirea de-nțăles *(Psaltirea slavo-română). O altă carte de cult tradusă de el este Molitvelnicul, adică* Molitvănic de-nțăles, *iar Liturghierul său are următorul titlu:* Dumnezăiasca Liturghie, acmu întăi tipărită, rumânește, cu multă osîrdie, să-nțăleagă toți spăsenia lui Dumnezău cu întreg înțăles.

Aceasta înseamnă că tipărirea de cărți bisericești în limba română era integrată în marele efort al neamului de a se elibera de limbile «străine și împrumutate», *pentru a lăsa calea deschisă limbii poporului spre a se impune în întreaga viață a celor trei țări românești. Cartea bisericească era tipărită atunci în limba română nu numai din pricină că* sîrbia, *adică slavona, începuse să fie părăsită, iar greaca, altă limbă* «sacră», *care încerca să-i ia locul la noi, era tot atît de puțin cunoscută în rîndurile credincioșilor, ci îndeosebi* «pentru folosul și luminarea neamului nostru rumânesc», *cum se spune în* Chiriacodromionul sau Evanghelia învățătoare *de la Bălgrad, tipărită în anul 1699.*

Sprijinind renașterea națională, în veacul său, Dosoftei nu și-a limitat activitatea la traducerea cărților de slujbă religioasă. Orizontul său cultural era mai larg, cuprinzînd și preocupări istorice sau de literatură laică. El a compus stihuri *la stema țării și un* poem cronologic *al domnilor Moldovei; iar din limba greacă a tradus lucrarea lui Matei Cigalas intitulată* Nouă adunare de osebite istorii *și prologul în versuri al tragediei lui Gheorghe Chortatzis numită* Erofile. *Cu toate acestea, pentru cultura românească cea mai importantă operă literară a Mitropolitului Dosoftei rămîne* Psaltirea în versuri.

---

[21] *Ioan Bianu și Nerva Hodoș,* op. cit., *p. 234.*

*

Traducînd și tipărind Psaltirea în versuri, pentru folosul credincioșilor, Dosoftei spune că a urmărit «ca să poată hi mai mare-ndemnare cătră rugă»; *el a pus-o în versuri* «ca să poată trage hirea omului cătră cetitul ei», *iar străduindu-se să o întocmească* «cum am putut mai frumos», *el a făcut operă literară.*

Talentat scriitor de versuri și bun cunoscător al poeziei populare, Dosoftei și-a dezvoltat vocația sa poetică citind cărți din literatura română și a popoarelor ale căror limbi le știa; el a cunoscut desigur și unele traduceri străine în versuri ale Psaltirii. Dar, împerechind talentul său literar cu poezia populară a neamului nostru, Dosoftei «a tocmit» *Psaltirea în versuri, adaptîndu-i uneori conținutul la situațiile reale din viața poporului nostru și îndreptîndu-i menirea spre slujirea năzuințelor înalte ale întregii suflări românești de redeșteptare spirituală, înnoire culturală și unitate națională. De aceea, departe de a fi o simplă traducere în versuri a unei cărți poetice ebraice, după un model străin, Psaltirea în versuri se înfățișează ca operă de creație literară originală. Fiind cea dintîi realizare de acest gen în istoria noastră, ea* «constituie și actul de naștere a poeziei culte românești vrednică de acest nume»[22].

Truda literară a Mitropolitului Dosoftei a fost răsplătită nu numai de contemporanii săi, dar și de generațiile următoare. Pe lîngă textul tipărit, manuscrise ale

---

[22] *George Ivașcu,* Istoria literaturii române, *vol. I, București, 1969, p. 200.*

unor psalmi în versuri, care se găsesc răspîndite în Moldova, Transilvania și Țara Românească, dau mărturie de buna primire a poeziei lui Dosoftei, atît în cercurile largi populare cît și în rîndurile căutătorilor de poezie cultă. Unii psalmi se mai folosesc și astăzi în cîntecele de stea sau în alte colinde populare, iar ritmuri și expresii din versurile lui Dosoftei se întîlnesc și în scrierile celor mai mari poeți ai neamului nostru.

Importanța Psaltirii în versuri nu trebuie însă limitată la valoarea ei literară. Destinația ei pentru a fi citită de întreaga «seminție românească», *într-o vreme cînd limbile slavonă și greacă își disputau întîietatea pe tărîm cultural-bisericesc în țările noastre, iar românii trăiau încă despărțiți unii de alții, ajungînd aproape să nu mai grăiască* «în toate țările într-un chip, încă neci într-o țară toți într-un chip», *cum mărturisește, în mod exagerat desigur, Mitropolitul Simeon Ștefan, în predoslovia către cititori la Noul Testament (1648), își are fără îndoială marea ei semnificație istorică. Ideea de a sprijini afirmarea graiului românesc pe toate meleagurile locuite de români și de a sluji unitatea neamului prin unitatea limbii se vădește în toate cărțile tipărite de Dosoftei. Dar, mai mult decît oricare altă scriere religioasă, Psaltirea era cea mai indicată să slujească acestui scop, fiind cea mai căutată și mai citită carte a Sfintei Scripturi.*

Psaltirea ține strîns legat sufletul credincioșilor de Dumnezeu prin cuvinte de laudă și cerere stăruitoare de milostivire și ajutor în vremuri grele de strîmtoare, prigoană și asuprire a celor săraci și nevoiași de către cei puternici și bogați. Nu este deci de mirare că Psaltirea este numită uneori «cartea săracilor». *Din tot cuprinsul Vechiului Testament* «nu e nici o carte care să se poată mai mult potrivi pentru nevoile, pentru durerile și nădejdile fiecăruia ca Psalmii — *scria cîndva N. Iorga;* nici una nu poate sluji mai bine, cu toată împărătească-i strălucire, ca veşmînt pentru orice simţire umilă care nu-i în stare să-şi găsească însăşi vorbele. În cele o sută cincizeci de mărturisiri, de rugăciuni, de imnuri, de tînguiri se află tot sufletul omenesc în întoarcerea lui asupra sa însuşi şi în avîntul plin de sfială şi de temere către puteri mai mari decît dînsul»[23].

Reprezentant al culturii religioase în Moldova, în a doua jumătate a veacului al XVII-lea, Dosoftei nu merge pe urmele înaintaşilor săi care îndrumaseră la noi cultura ortodoxă pe calea slavonismului şi nici nu urmează curentul cel nou grecesc care se bucura de sprijinul larg al păturii conducătoare a ţărilor noastre. Dacă Mitropolitul Teodosie, în Ţara Românească, tipărind Liturghierul în limba slavonă, în anul 1680, cu îndrumări de tipic în limba română, precizează în prefaţă că «Liturghia toată a o prepune pre limba noastră şi a o muta nice am vrut, nice am cutezat»[24]*, iar, în anul 1698, Patriarhul Dositei al Ierusalimului îndemna pe Mitropolitul Ardealului, Atanasie Anghel, să se nevoiască* «cu deadinsul» *ca slujba de toate zilele* «să se citească toată pre limba slovinească sau elinească, iar nu româneşte sau într-alt chip»[25]*, Dosoftei a făcut în schimb tot ce a putut pentru ca slujbele religioase să fie săvîrşite în limba română pretutindeni unde se află români ortodocşi.*

Urmînd pilda lui Varlaam, care pusese în fruntea Cazaniei sale un Cuvînt împreună cătră toată semenţia românească *al Voievodului Vasile Lupu, în care acesta face urări de* «dar şi milă şi pace şi spăsenie a toată semenţia românească pretutinderea ce să află pravoslavnici într-aceasta limbă», *Dosoftei a așezat la începutul Liturghiei sale din anul 1679 un* Cuvînt depreună cătră totă seminția rumânească *din partea Domnitorului Gheorghe Duca, în totul asemănător cu cel al lui Vasile Lupu. În ambele* Cuvinte, *cărțile pe limba neamului nostru sînt prezentate ca daruri făcute limbii românești. Dintre acestea însă, darul cel mare care a fost făcut limbii române, în trecut, este, fără îndoială,* Psaltirea în versuri; «snopul cel dentăi de grîu» *este în același timp și prinosul cel mai curat pe care marele Dosoftei l-a adus neamului nostru.*

---

[23] *N. Iorga,* Studii şi documente cu privire la istoria românilor, *vol. VII, partea a III-a, Bucureşti, 1904, p. CLXXXIV.*

[24] *Ioan Bianu şi Nerva Hodoş,* op. cit., *p. 234.*

[25] *Timotei Cipariu,* Acte şi fragmente, *Blaj, 1855, p. 243-244.*

† IUSTIN
ARHIEPISCOP AL IAȘILOR
ȘI
MITROPOLIT AL MOLDOVEI ȘI SUCEVEI

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Acum trei sute de ani, mitropolitul Dosoftei al Moldovei, aflat la acea dată într-o scurtă pribegie în Polonia, dădea la lumină, în tipografia unei mănăstiri din Uniev, Psaltirea versificată de el în limba română, la care lucrase — după propria-i mărturie — «cinci ai foarte cu osîrdie mare», probabil între 1660-1670, cînd era episcop la Roman. Versificînd Psaltirea, «cu multă trudă şi vreme-ndelungată, cum am putut mai frumos», «să poată trage hirea omului cătră cetitul ei», Dosoftei nu va fi gîndit totuşi că rodul strădaniei şi al talentului său avea să rămînă peste veacuri unul dintre cele mai frumoase monumente ale limbii şi literaturii noastre vechi. Pentru a alcătui cele peste 8600 de versuri, cîte cuprinde Psaltirea versificată de el, poetul a trebuit să supună limba română unei adînci frămîntări, cum nu mai fusese supusă pînă atunci, a trebuit să-i pună în valoare — prima dată în cultura noastră — posibilitățile artistice latente şi să statornicească în limba literară primele elemente ale limbajului poetic românesc. Prin această operă, în care musteşte seva mereu proaspătă a graiurilor şi a poeziei noastre populare, Dosoftei a pus bazele poeziei româneşti culte, dovedind că limba română literară avea la acea dată largi posibilități de exprimare artistică. Faptul acesta va fi confirmat de altfel, peste numai cîteva decenii, de către Dimitrie Cantemir, în celebra sa *Istorie ieroglifică*, iar puțin mai tîrziu de către Ion Neculce, în *Letopisețul Țării Moldovei* şi în *O samă de cuvinte.* Dacă versurile lui Dosoftei pot încă reține şi emoționa pe cititorul de astăzi, după trei veacuri în care poezia românească a atins culmi numite Eminescu, Blaga sau Arghezi, aceasta se datoreşte nu numai conținutului poetic originar al psalmilor, care este în general cunoscut din Biblie, ci mai ales modului măiestrit în care el, cel dintîi poet al românilor, a ştiut să îmbrace simțirea lui David şi a altor poeți ai timpurilor eroice ale vechilor evrei în haina de sărbătoare a limbii şi a simțirii româneşti. Era, prin urmare, firesc ca versurile lui Dosoftei să fie mult citite în epoca veche a culturii românești, cînd altă poezie mai înaltă lipsea, și să fie considerate clasice, să fie luate ca model.

De la apariția ei, în 1673, pînă în prima jumătate a secolului al XIX-lea, atîta vreme deci cît limba română se scria cu alfabet chirilic, iar opera se putea citi cu ușurință în original, Psaltirea în versuri, cu care Dosoftei începe seria cărților traduse și tipărite de el în limba română, a avut o largă circulație. Faptul că Psaltirea versificată de Dosoftei a fost citită cu asiduitate, firește mai ales de către preoții și dascălii vremii, este dovedit cu prisosință atît de cele aproximativ 20 de exemplare ale cărții, cîte s-au păstrat pînă în zilele noastre, cărora le lipsesc, în majoritatea cazurilor, foi de la început sau de la sfîrșit și ale căror pagini poartă multe însemnări și alte semne ale folosirii lor intense[1], cît și de copiile manuscrise, parțiale sau integrale, făcute în cursul secolului al XVIII-lea și în prima jumătate a secolului trecut. În unele exemplare tipărite, cum se poate vedea în cel de la casa memorială Dosoftei din Iași și în cîteva aflate la Biblioteca Academiei R. S. România, la Biblioteca Centrală de Stat și la biblioteca Filialei Cluj a Academiei R.S. România, au fost introduse, în locul foilor distruse prin circulație, copii făcute în secolul al XVIII-lea sau în prima jumătate a secolului al XIX-lea, fapt care arată de asemenea interesul manifestat pentru opera lui Dosoftei. Istoria acestei opere în cultura românească prezintă unele momente și aspecte semnificative, în parte necunoscute, care sînt doar cîteva mărturii ale prețuirii ei din generație în generație. Considerăm că este locul potrivit să le amintim, măcar în treacăt, cu prilejul publicării acestei ediții.

Cel mai vechi manuscris cunoscut care atestă circulația Psaltirii în versuri a lui Dosoftei și prin copii este miscelaneul *1365* de la Biblioteca Academiei R. S. România. Pe foile 31-46 ale acestui manuscris sînt copiaţi, cu unele omisiuni, psalmii 49, 46, 96, 108, 89, 94, 95, 116 şi 136, iar pe foaia 46^r se află însemnarea: «Scris-am eu, popa Avraam ot Cioara, aceste cîntece scoase în verşuri de pre o Psaltire de la Bălgrad,. văleat 1700»[2]. Cioara este un sat de lîngă Alba Iulia.

---

[1] S. Fl. Marian, în *Inscripțiuni de pe manuscripte și cărți vechi din Bucovina*, partea I, Suceava, 1900, p. 102–107, semnalează un exemplar care a avut o intensă circulație printre intelectualii, dascăli și preoți, din părțile de nord ale Moldovei, fiind trecut din mînă în mînă ca un odor de mare preț. La 1742 exemplarul aparținea lui Iordachi Cantacuzin, la 1749 un oarecare Tanasă, diac, apoi preot, îl cumpără de la un Neeulai dascal din Mărgineni, în schimbul unor călimări, iar la 1773 îl cumpără Nechita diacul, originar din Bîrgău și stabilit la Sadova, de la popa Arsene din Rădăuți. În 1803 era în posesia preotului Nechifor din Cîndreni, care îl dă de pomană lui Gheorghe Ioanovici, mai tîrziu preot în Dorna Cîndreni, de la care îl ia și îl citește și un Toader Ioanovici, din același sat. În 1810 îl citește și dascălul Simeon din Gura Negrii, care își face din el un extras de vreo 60 de psalmi. În sfîrșit, ajunge în proprietatea lui Simeon Florea Marian.

În cursul secolului al XVIII-lea, unii clerici români din Transilvania au compus o serie de poezii religioase consacrate naşterii lui Isus Hristos, învierii lui, izgonirii lui Adam din rai, judecății de apoi şi altor episoade biblice. Aceste poezii, care au circulat mult prin copii manuscrise pînă către mijlocul secolului trecut, se resimt în mare măsură de influența versurilor în stil popular ale unor psalmi ai lui Dosoftei. În aproape toate manuscrisele în care se află asemenea versuri religioase se găsesc copiaţi, integral sau fragmentar, şi unii dintre psalmii respectivi ai lui Dosoftei (46, 47, 48, 49, 94, 96 şi 136)[3]. Împreună cu multe dintre aceste poezii religioase create în secolul al XVIII-lea, patru dintre psalmii lui Dosoftei (46, 48, 94 şi 96), prescurtați sau adaptați, devin texte de colindă ori cîntec de stea şi se folclorizează. Textele acestor colinde şi cîntece de stea au fost editate prima dată în 1830, de către Anton Pann, sub titlul *Versuri muziceşti ce să cîntă la Naşterea Mîntuitorului nostru Isus Hristos şi în alte sărbători ale anului*. Începînd cu ediția a treia a colecției sale, apărută în 1846, Pann publică la sfîrşit, în notație psaltică, şi melodiile colindelor respective[4]. Intrate în folclor, versuri din cei patru psalmi ai lui Dosoftei se întîlnesc în aproape toate colecțiile de colinde și cîntece de stea publicate la sfîrșitul secolului trecut și în prima jumătate a secolului nostru, dintre care amintim aici doar pe cele alcătuite de Sabin V. Drăgoi, Gh. Cucu, Constantin Brăiloiu și G. Breazul, pentru că în ele se găsesc notate și melodiile respective[5].

---

[2] Vezi şi Mirela Teodorescu, *O copie ardeleană fragmentară a «Psaltirii în versuri» a mitropolitului Dosoftei*, în «Limba română», XVII, 1968, nr. 5, p. 449-455.

[3] Vezi, de exemplu, manuscrisele *57, 438, 830, 1129, 1164, 1373, 1735, 1868, 3144, 3248, 3518, 3570, 4280, 6007, 6032* şi *6048* de la Biblioteca Academiei R. S. România, precum şi M. Gaster, *Literatura populară română*, Bucureşti, 1883, p. 459 şi urm., N. Cartojan, *Cărțile populare în literatura românească*, vol. II, Bucureşti, 1938, p. 202 şi urm. (ed. a doua, Bucureşti, 1974, vol. II, p. 229 şi urm.), Al. Alexianu, *Călătoriile psalmilor mitropolitului Dosoftei. Colindele Crăciunului*, în «Glasul Bisericii», XXVI, 1967, p. 1124-1142, unde se află şi alte indicații bibliografice privitoare la această problemă.

[4] Deşi în *Procuvîntare* la ediția din 1830 Anton Pann spune că «le-am dat în tipar dimpreună cu glasurile lor, alcătuindu-le pe meşteşugul muzichiei», exemplarele cunoscute din această ediție nu cuprind şi melodiile respective. Din ediția a doua a acestei culegeri, apărută probabil în 1841, nu am văzut exemplare. Ediția a treia, din 1846, are la sfîrşit (p. 116-157) o parte intitulată *Glasurile cîntărilor ce să află în cărticica această*, în care melodiile sînt scrise în notație psaltică. După cît se pare, în această ediție publică Anton Pann pentru prima dată melodiile colindelor şi cîntecelor de stea ale căror texte le publicase încă din 1830. Transcrierea lor în notație modernă a fost făcută de Gh. Ciobanu, în Anton Pann, *Cîntece de lume*, Bucureşti, 1955, p. 324-356.

O copie fragmentară a Psaltirii în versuri a lui Dosoftei (cuprinde numai psalmii 3-14, 18-20, 23, 26, 27, 35-38, 41, 42, 46-48, 50, 57, 70, 81, 83, 87, 90, 91, 93, 101, 108, 111, 112, 139 și 115), făcută în regiunea Zlatnei, prin jurul anului 1800, se păstrează astăzi la Biblioteca «Astra» din Sibiu (cota CM 7)[6]. Altă copie fragmentară (numai primii patru psalmi sînt păstrați, căci sfîrșitul manuscrisului lipsește) se află în ms. *133* (fost ms. *140*, fond Blaj) de la biblioteca Filialei Cluj a Academiei R. S. România, miscelaneu ardelenesc de pe la 1800.

Un deosebit interes documentar prezintă încercarea de prelucrare, de «îndreptare» a Psaltirii versificate de Dosoftei, datorată ardeleanului Cupcea Elizius. În ms. *1291* de la Biblioteca Academiei R. S. România se află textul unei Psaltiri în versuri necercetată pînă acum, care are la început (f. 1^r) însemnarea: «Această Psaltire s-a scris de nemeș Cupcea Elizius din Transilvania, fiind în București, iar scrisă în Transilvania, în lăcașul său, la anul 1843, în ghenarie, fevru[arie], până martie 22. Numitul mai sus, C. E. Colonul», iar la sfîrșit (f. 177^r) precizarea: «Îndreptată dintr-o Saltire trecut la 200 di ani di[n] Moldavia, făcută în poezie». Deosebirile între psalmii versificaţi de Dosoftei şi cei «revăzuţi» de Cupcea sînt în unele cazuri foarte mici, în altele însă foarte mari, mergînd pînă la schimbarea completă a structurii ritmice a versurilor pe care acesta voia să le modernizeze, Cupcea nu avea nici talentul şi nici cultura lui Dosoftei. Ca atare, încercarea lui de a îmbunătăţi versiunea dată de Dosoftei sau de a versifica din nou unii psalmi prezintă interes doar prin faptul că porneşte de la textul superior al marelui său înaintaş. Iată cîteva exemple:

---

[5] În comunicarea intitulată *Psalmii lui Dosoftei în folclorul muzical* ținută la 17 octombrie 1974, la Filiala Iași a Academiei R. S. România, în ședința comemorativă consacrată împlinirii a 350 de ani de la nașterea lui Dosoftei, profesorii ieșeni Florin Bucescu și Viorel Bîrleanu au demonstrat că melodiile colindelor și cîntecelor de stea publicate de Pann diferă în unele cazuri de cele aflate pînă astăzi în folclor și adunate de Sabin Drăgoi, Gh. Cucu, C. Brăiloiu și G. Breazul. În *Note și variante* folosim rezultatele acestei cercetări. Comunicarea respectivă urmează să apară într-un volum de studii consacrate vieții și activității lui Dosoftei, pe care-l va publica Editura Academiei R. S. România.

[6] Vezi Romulus Todoran, *O copie ardeleană a «Psaltirii în versuri» a mitropolitului Dosoftei*, în „Buletinul universităților «V. Babeș» și «Bolyai», Cluj", seria științe sociale, vol. I, 1956, nr. 1-2, p. 291-296. Observăm că «modificările în versificație» constatate de R. Todoran în copia respectivă, în raport cu textul publicat de I. Bianu în 1887, se explică prin faptul că psalmii aflați în manuscrisul de la Sibiu sînt reproduși după textul *tipărit* al Psaltirii în versuri a lui Dosoftei, nu după cel aflat în manuscris și editat de Bianu.

DOSOFTEI	CUPCEA
PSALMUL 1	
Ferice de omul ce n-a merge În sfatul celor fără de lege Şi cu răii nu va sta-n cărare, Nici a şedea-n scaun de pierzare.	Fericit este bărbatul Care n-au umblat cu sfatul Acelor necredincioşi, În cale cu păcătoşi, Şi pre scaun perzători N-au şezut giudecători.
PSALMUL 46	
Limbile să salte Cu cîntece nalte, Să strige-n tărie Glas de bucurie, Lăudînd pre Domnul Să cînte tot omul.	Toate neamurile salte, Să cînte cîntece nalte Şi să strîge în tărie În glasuri de bucurie. Acum lăudaţ pre Domnul Şi să-l slăviţ cu tot omul.
PSALMUL 48	
Ascultaţ acestea, toate Năroade, neamuri şi gloate, Să-mi înţăleagă cuvîntul Omul de pre tot pămîntul, Bogătaşii depreună Cu mişeii cînd s-adună, Să vă spui de-nţălepciune Cu-nţăles de-nvăţuri bune.	Ascultaţ aceste, toate Noroade, neamuri şi gloate, Şi să înţăleagă cuvîntul Omul de pre tot pămîntul, Şi bogaţii împreună Cu săracii să adună, Să vă spui înţălepciune Şi învăţături a spune.
PSALMUL 91	
Bine este a tot omul Să să dea-n viaţă cu Domnul Şi să-i cînte svîntul nume Ce este nalt preste lume. Şi din zúori pănă-n sară Să-ţ vestească mila-n ţară Ş-adevara ta cea svîntă Să o strige fără smîntă.	Bine este a tot omul A mărturisi la Domnul Şi a-i cînta sfîntul nume Ce este înalt în lume, A vesti de dimineaţă Mila ta ce de viaţă. Adevărul tău cel sfînt În toată noaptea îl cînt.

PSALMUL 136

La apa Vavilonului,
Jelind de ţara Domnului,
Acoló şezum şi plînsăm
La voroavă ce ne strînsăm.
Şi cu inemă amară,
Prin Sion şi pentru ţară,
Aducîndu-ne aminte,
Plîngeam cu lacrămi herbinte.

La apa vavilonească
Plîngea ţara gidovască,
Acolo am şezut de-am plîns
Deaca la vorbă ne-am strîns.
Cu o inimă amară,
Gelind Sionul şi ţară,
Aducîndu-ne aminte,
Plîngeam cu lacrămi ferbinte.

PSALMUL 148

Lăudaţ din ceriurile toate
Pre Dumnezău cît sîla vă poate.
Lăudaţ pre Domnul din nălţime,
Lăudaţî-l, de îngeri mulţime.
Lăudaţî-l, oştile lui toate,
Cît puterea şi sîla vă poate.

Lăudaţ pre Domnul, toate
Din ceri a lui sfinte gloate.
Lăudaţi-l din nălţime,
A îngerilor mulţime.
Puteri toate, lăudaţi,
Ce înainte la el staţi.

Două copii integrale ale Psaltirii în versuri a lui Dosoftei se află în manuscrisele *133* şi *543* de la Biblioteca Academiei R. S. România. Manuscrisul *133* pare a fi fost copiat după manuscrisul *543*, care este nedatat. Pe marginile de jos ale foilor 1-6 din ms. *133* se află însemnarea: «Această Psaltire în versuri făcută s-au prescris prin osîrdia şi cheltuiala precuviosului arhimandrit şi stariţ a sfintelor mînăstiri Neamţul şi Secul, chir Neonil, pentru vivliotica sf. mînăstiri Neamţul, ce întitulată a părintelui stariţ Paisie. 1853, ghenari 24». Ambele manuscrise au la sfîrşit o culegere de colinde şi cîntece de stea, precedată — în ms. *543*, f. 265 — de o notă în care este motivată însemnarea lor «ca să nu să piarză şi acestea cîte încă să mai păstrează prin tradiţii sau din bătrîni», iar copierea Psaltirii în versuri este motivată de faptul că între cîntecele respective, «luînd aminte, am găsît şî din Psaltirea cea făcută în versuri de fericitul întru pomenire mitropolitul Ţării Moldaviei, chir Dosoftei. Dintru aceasta luîndu-mi pricină, am prescris toată Psaltirea, şi la sfîrşit am alăturat şi aceste cîntări, numai pentru versul lor acel vechi ce să obicinuia a să cînta prin besericile Moldaviei». În ms. *133* nota este scurtată, lipsind din ea pasajul citat cu privire la Psaltirea în versuri a lui Dosoftei. Cîntările copiate sînt dintre cele care se găsesc în mod obişnuit în manuscrisele de provenienţă ardeleană din jurul anului 1800.

De la începuturile ei, istoria literară românească a remarcat valoarea poetică deosebită a psalmilor lui Dosoftei. În cunoscuta sa prefaţă la Psaltirea versificată de Ioan Prale, apărută la Braşov, în 1827, care poate fi considerată cea dintîi schiţă de istorie a literaturii române, doctorul Vasilie Popp face următoarele observaţii privitoare la această mare operă a lui Dosoftei şi la locul ei în istoria culturii şi a literaturii române: «Pre aceştia [poeţii şi filozofii antici] şi alţi asemenea lor văzînd acel suflet duhovnicesc Dositei, mitropolitul Moldaviei, mişcat fiind din lăuntru, luînd toată greutatea asupra sa, au întrat întru o cale pe care nimenea dintre români încă nu călătorisă şi prefăcu toată Psaltirea în versuri după chipul şi stilul care grăia atuncea moldovenii. Aşadar, de să şi dă întîia cinste românilor transilvaneni pentru întîia tipărire a cărţilor româneşti, precum şi aceştii Psaltiri cu stil slobod, totuş începătura poéziii întru adevăr singur moldovenilor să cuvine». Iar mai departe, într-o notă: «Acesta este întîiul autor al Psaltirii în versuri şi întîiul poet al românilor».

Cîţiva ani mai tîrziu, în «Curier de ambe sexe», periodul I (1836-1838), nr. 23, p. 364-367, I. Eliade Rădulescu atrage atenţia asupra importanţei Psaltirii versificate de Dosoftei atît ca preţios document lingvistic cît şi ca monument literar şi reeditează, spre exemplificare, psalmul 46, psalmul necanonic în proză (151) şi un fragment din poezia lui Miron Costin privitoare la originea românilor, publicată de Dosoftei la sfîrşitul Psaltirii în versuri. Acest articol al lui Eliade este reprodus în «Foaie pentru minte, inimă şi literatură», nr. 51, din 17 decembrie 1839, p. 402-404. Probabil că tot după «Curier de ambe sexe» reproduce şi J. A. Vaillant un fragment din psalmul 46, în monografia sa *La Romanie*, vol. III, Paris, 1845, p. 163.

Interesant pentru istoria Psaltirii în versuri a lui Dosofei este şi faptul că Gh. Asachi, care va fi cunoscut acestă operă încă de pe timpul cînd era elev şi student la Lemberg, repară unele exemplare deteriorate ale cărţii, retipărindu-le în tipografia lui foile nepaginate de la început, cu dedicaţia adresată domnitorului şi cuvîntul către cititor, şi alcătuindu-le următoarea foaie de titlu, total deosebită de cea originală: *Psaltirea prorocului şi împăratului David, adusă în versuri pe românie de Dosoftei, mitropolitul Sucevii şi a toată Ţara Moldovei. Iaşii, 1673.* Numai chenarul noii foi de titlu imită întrucîtva pe cel din original (vezi fotocopia alăturată). Pe verso foii de titlu Asachi nu a mai reprodus stema Moldovei şi nici versurile lui Dosoftei privitoare la stemă. Un exemplar astfel reparat se găseşte la muzeul oraşului Fălticeni. Altul, aflat în Biblioteca Academiei R. S. România (secţia carte veche, cota I 65, dublet 2), are pe verso foii de titlu următoarea însemnare autografă a lui Asachi: «Din biblioteca Institutului Albinei româneşti, ist exemplar a Psaltirei lui Dosoftei prosforează bibliotecei naţionale a Ducatului de

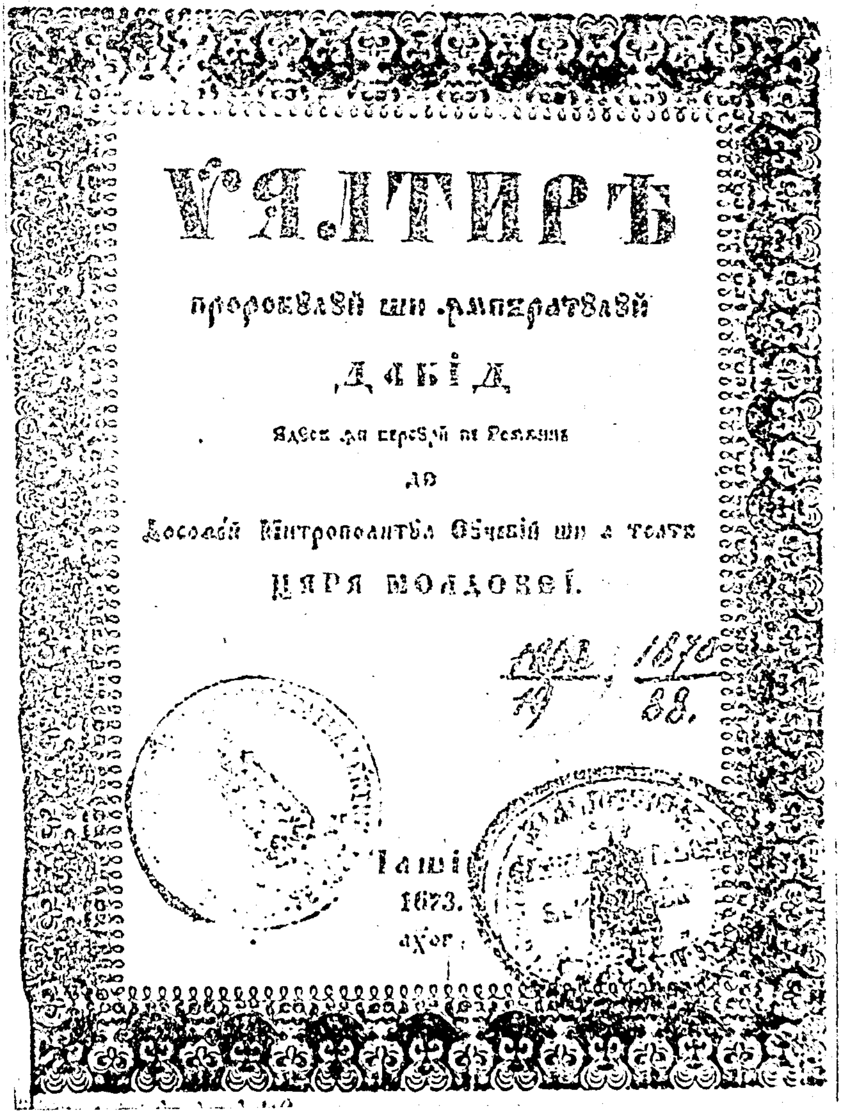

ѰЯЛТИРѢ

пророкꙋлꙋй ши ꙟпъратꙋлꙋй

ДАВІД

Адꙋсъ ꙟн версꙋри пе Ромѫніе

де

Досоѳей Митрополитꙋл Сꙋчевій ши а тоатъ

ЦЯРЯ МОЛДОВЕІ.

1870/88

Іаші

1673.

ахог

Foaia de titlu a exemplarelor din *Psaltirea în versuri* reparate de Gh. Asachi.

Bucovina Gh. Asachi. Iaşi, 1 sept. 849». Exemplarul are multe cuvinte şi expresii subliniate sau chiar transcrise marginal de Asachi, în caractere latine, precum şi unele corecturi făcute de Dosoftei. Al treilea exemplar reparat de Asachi, văzut de noi, căruia i-a pus însă numai foaia de titlu, se află la Biblioteca Centrală de Stat (inv. 293209). Pe foaia de titlu a acestui exemplar este semnat *Georgi Asaky*, iar la sfîrşitul dedicaţiei către domn se află însemnarea: «Georgi Asaky, adunatoru de cărţi româneşti vechi şi nouă. 1813». Ambele semnături, în caractere latine, par să fie însă mult mai tîrzii. Şi în acest exemplar sînt subliniate unele cuvinte vechi şi regionale moldoveneşti pe care le întîlnim frecvent şi în scrisul lui Asachi.

O altă mărturie a interesului manifestat de Gh. Asachi şi de colaboratorul său apropiat Gh. Săulescu pentru Psaltirea în versuri a lui Dosoftei şi pentru alte monumente ale limbii şi literaturii române vechi este preocuparea lor de a le reedita. În «Albina românească», nr. 5, din 18 ianuarie 1840, p. 20, sub titlul *Lexicografie*, Asachi publică următorul anunţ: «Îndată ce s-au înştiinţat publicul despre aflarea unor cărţi vechi, tipărite în limba românească, iubitorii de literatura românească s-au adresuit cu poftire a se tipări de asemene exemplare, vrednice de respect atît în privirea vechimei, cum şi preţuitelor odoare strămoşeşti ce cuprind în cuvinte şi ziceri, şi a cărora înnoire în graiul nostru cere atît nevoia cît şi datoria strănepotească pentru o dănuire lăsată în moştenire. Dorind a putea întîmpina o cerere atît de lăudoasă şi cu scopos a înlesni cunoştinţa acelor cărţi în privirea filologhică, şi prin aceasta a scăpa de perzare asemene cărţi care să făcură foarte rare, după ce am priimit învoirea Înalt Preasfinţitului Arhipăstor, am hotărît a retipări în forma unei Foi literarie acele mai vechi cărţi eclesiastice, precum Psaltirea diaconului Corisi, Psaltirea mitropolitului Dosoftei ş. a., la care se vor adăogi şi adnotaţii filologhice». Foaia literară proiectată urma să apară în caiete de una pînă la două coli de tipar. Filologul care trebuia să facă adnotările respective era, bineînţeles, Gh. Săulescu. În acest scop a alcătuit el cunoscutele glosare la Evanghelia lui Coresi din 1561, la Psaltirea lui Coresi din 1568, la Pravila lui Vasile Lupu din 1646, la Cazania lui Varlaam din 1643 şi la patru dintre traducerile lui Dosoftei: *Psaltirea în versuri*, *Psaltirea de-nţăles*, *Parimiile preste an* şi *Viaţa şi petrecerea svinţilor*. Cum însă proiectul lui Asachi nu a putut fi dus la îndeplinire, glosarele respective, rămase în manuscris, au fost publicate după moartea lui Săulescu, de către Teodor Codrescu, în «Buciumul român», I (1875), II (1876) şi III (1881).

Timotei Cipariu, în *Crestomaţiė sau analecte literare*, Blaj, 1858, p. 249-253, reproduce psalmii 1, 13, 53, cele opt versuri originale de la începutul psalmului 132 şi poezia lui Miron Costin publicată de Dosoftei la sfîrşitul Psaltirii. Cipariu văzuse şi exemplarul trimis de Asachi bibliotecii din Bucovina şi face următoarea observaţie privitoare la titlul acelui exemplar: «de nou şi fals tipărit» (p. 249).

În volumul al treilea din celebrul său *Lepturari rumânesc*, Viena, 1862, p. 42-52, Aron Pumnul reproduce psalmii 46, 53, 48, 136, 54, 8, 55 şi cele opt versuri originale de la începutul psalmului 132. Văzînd şi foaia de titlu a exemplarului trimis de Asachi bibliotecii bucovinene, Pumnu nu mai poate şti sigur unde a fost publicată opera lui Dosoftei şi menţionează (p. 42-43) ca loc de apariţie a ei «Iaşi ori Uniev».

O atenţie deosebită a acordat Psaltirii în versuri a lui Dosoftei şi B. P. Hasdeu, care, în «Columna lui Traian», I, 1870, nr. 44, 45, 49, 50, 54, 58 şi 61, din septembrie-decembrie, la rubrica *Arhiv filologic*, sub titlul *Spice pentru limba română*, publică fragmente din diverşi psalmi, iar în josul paginii face comentarii cu privire la anumite cuvinte şi forme. În *Introducţiune* (nr. 44, p. 4), Hasdeu descrie un exemplar complet din ediţia operei lui Dosoftei, în legătură cu care face următoarea afirmaţie: «Preţiosul esemplar pe care-l avem denaintea ochilor este al Bibliotecei Naţionale din Bucureşti, după ce aparţinuse *chiar metropolitului Dositei*, cu a cărui mînă sînt făcute unele adause şi schimbări de versuri». Acest exemplar cu adevărat preţios, întrucît dovedeşte preocuparea lui Dosoftei de a-şi îmbunătăţi opera şi după ce fusese tipărită, este cel aflat astăzi în Biblioteca Academiei R. S. România, secţia carte veche, cota I 65, dublet 1. După cum am arătat mai sus, tot în Biblioteca Academiei se află şi un alt exemplar cu corecturi făcute de mîna lui Dosoftei (cota I 65, dublet 2).

Cînd era bibliotecar al Universităţii din Iaşi, în 1874, Mihai Eminescu a avut prilejul să cunoască mai îndeaproape Psaltirea în versuri a lui Dosoftei. În *Istoria literaturii române vechi*, vol. II, Bucureşti, 1942, p. 118, N. Cartojan a publicat fotocopia unui raport al lui Eminescu către Ministerul Instrucţiunii Publice, prin care el cerea suma necesară pentru cumpărarea unor cărţi vechi româneşti, printre care şi un exemplar din Psaltirea în versuri a lui Dosoftei.

Este însă mai puțin cunoscut faptul că exemplarul respectiv, singurul pe care-l posedă Biblioteca Universității din Iași (cota RV II 4),

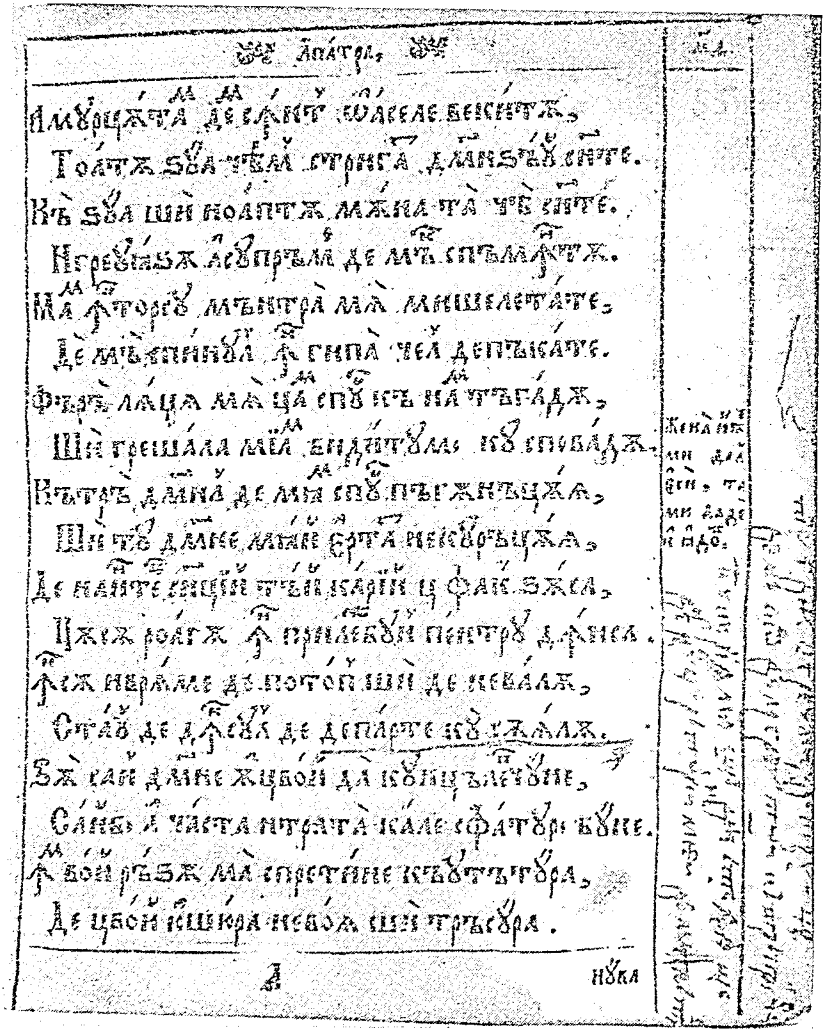

Foaia 49^{r} din *Psaltirea în versuri*, cu o modificare făcută de Dosoftei (Biblioteca Academiei R. S. România, secția carte veche, cota I 65, dublet 1).

este paginat cu toată grija de mîna lui Eminescu, iar pe o foaie albă de la început cuprinde o însemnare a lui privitoare la foile

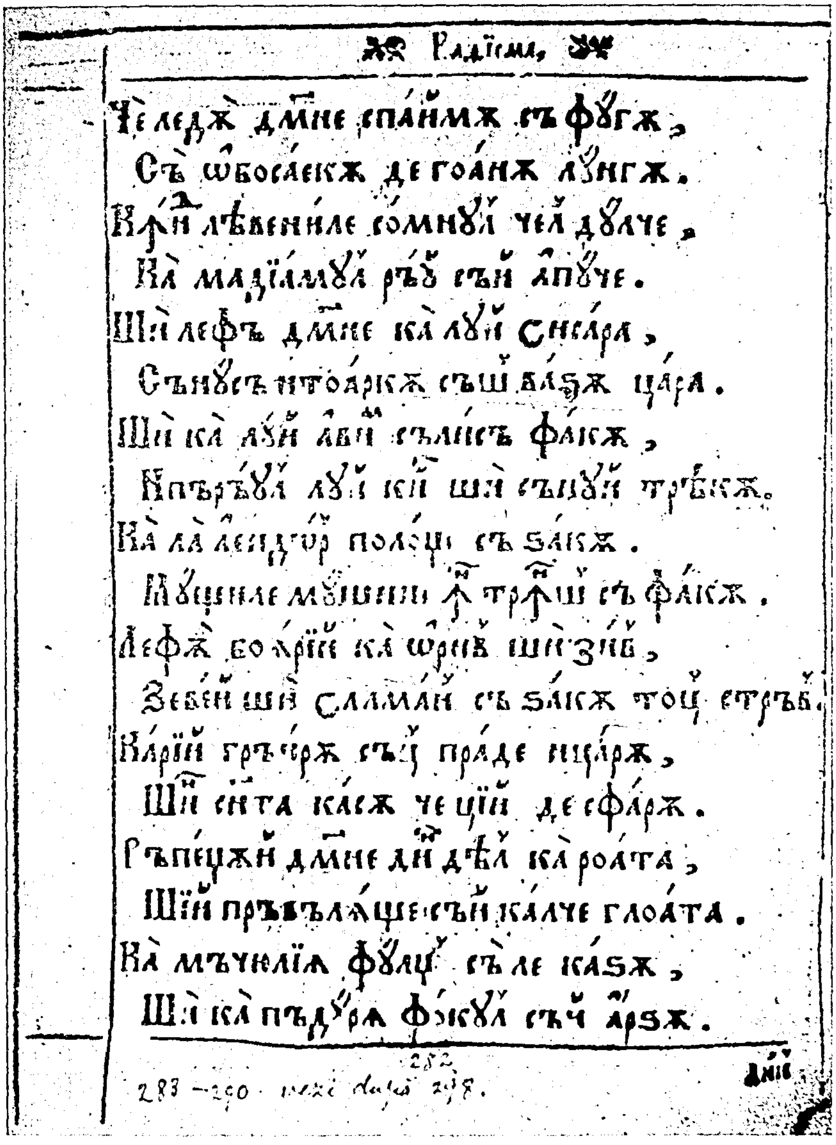

Радїсма,

Че ледзъ Дмне спаимъ съ фугъ,
Съ ѡбосаскъ де гоанъ лунгъ.
Кърн лѣбенил сомнул чел дулче,
Ка маџїамул ръу съи апуче.
Ши лефъ Дмне ка луи Сисара,
Сънусъ нтоаркъ съш блѕъ цара.
Ши ка луи Ави съ лисъ факъ,
Нпъратул луи кїи ши сънуи тръбкъ.
Ка ла Ендур полеци съ ѕакъ.
Муцииле моунии н тръш съ факъ.
Лефъ боериї ка Ѡрив ши Зив,
Зевии ши Салман съ ѕакъ тоц етръб.
Карїи гръчеръ съ праде нцаръ,
Ши сита каеъ че цїи де сфаръ.
Ръпецъи Дмне ди дѣл ка роата,
Шїи пръвълаще съи кадче глоата.
Ка мъчилїа фулцу съ ле каѕъ,
Ши ка пъдура фокул съи арѕъ.

282

283—290 vezi după 298.

Дни

Foaia 150ᵛ din *Psaltirea în versuri*, exemplarul de la Biblioteca Universității din Iași (cota RV II 4), cu paginația pusă de Eminescu și cu o însemnare a lui privitoare la ordinea greșită a unor pagini.

care lipsesc (vezi fotocopia de mai jos)[7]. Acest fapt poate constitui un indiciu că marele nostru poet, care — după cum se știe — prețuia în mod deosebit cartea veche românească, a și citit psalmii versificați de Dosoftei. O cercetare sistematică a poeziei lui Eminescu în raport cu versurile lui Dosotei ar putea, eventual, descoperi în ele sursa anumitor particularități de limbă sau a unor rime cu rezonanță arhaică din poezia lui Eminescu.

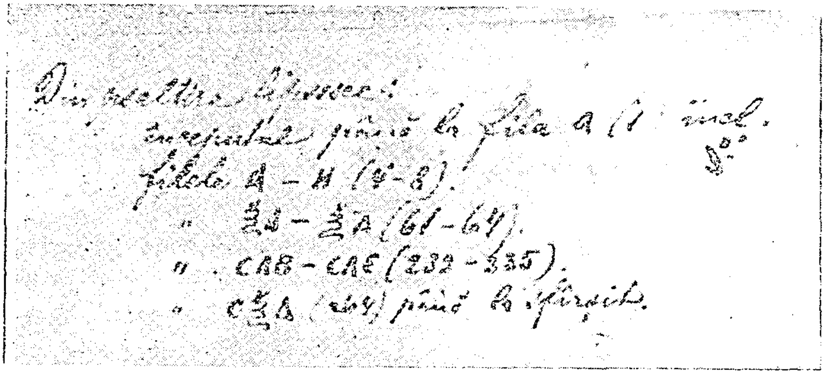

Însemnare a lui Eminescu pe exemplarul *Psaltirii în versuri* de la Biblioteca Universității din Iași (cota RV II 4).

Înainte de a vorbi despre descoperirea manuscrisului Psaltirii în versuri a lui Dosoftei și despre alcătuirea ediției I. Bianu din 1887, cu care începe o etapă nouă în istoria acestei opere în cultura românească, vom menționa cîteva antologii de la sfîrșitul secolului trecut în care sînt reproduși, tot după ediția din 1673, și unii psalmi versificați de Dosoftei. Astfel, în *Colecțiune de poezii vechi*, București, 1878, apărută în colecția «Biblioteca poporului român», cu prefața cunoscută a lui A. Odobescu, reeditată mai tîrziu sub titlul *Vechii poeți ai românilor*, sînt publicați (p. 62-69) psalmii 46, 52, 48, 136, 54 și 8. În adaosul la *Cursul elementar de literatură* al lui I. Manliu, apărut la București, în 1881, este reprodus cu caractere chirilice psalmul 136. Din manualul lui Manliu, același psalm, tot cu caractere chirilice, a fost reprodus și de A. Lambrior, în *Carte de citire*, Iași, 1882, p. 243-244. Deși între timp apăruse ediția I. Bianu, în a sa *Chrestomatie română*, vol. I, Leipzig-București,

---

[7] Acest prețios exemplar cu însemnările lui Eminescu a fost semnalat de Mihai Bordeianu, *Cîteva autografe eminesciene în Biblioteca centrală «Mihai Eminescu» din Iași*, în «Călăuza bibliotecarului», 1964, nr. 6, p. 335-337.

1891, p. 208-214, M. Gaster publică cuvîntul către cititor și psalmii 5, 38, 75 și 123, cu caractere chirilice și tot după textul din 1673.

În 1877, D. A. Sturza donează Academiei Române un manuscris foarte prețios al Psaltirii în versuri a lui Dosoftei[8], aflat în prezent

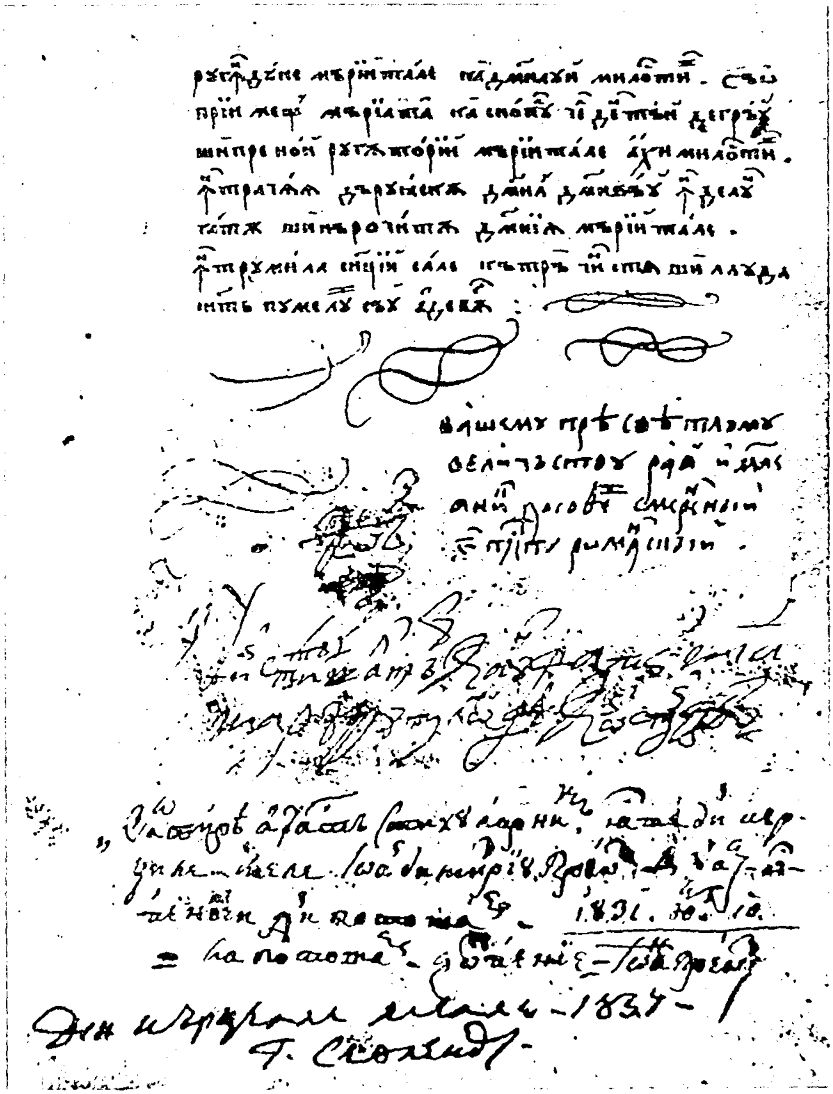

Foaia 3v din manuscrisul *Psaltirii în versuri*, cu semnătura lui Dosoftei.

---

[8] Vezi «Analele Societății Academice Române», tomul X, secțiunea I, 1877, p. 78.

la Biblioteca Academiei R. S. România, cota ms. rom. *446* (vezi descrierea lui la Ioan Bianu şi R. Caracaş, *Catalogul manuscriptelor româneşti*, tomul II, Bucureşti, 1913, p. 166-167). Este o copie făcută de un caligraf anonim, desigur la cererea lui Dosoftei, ante-

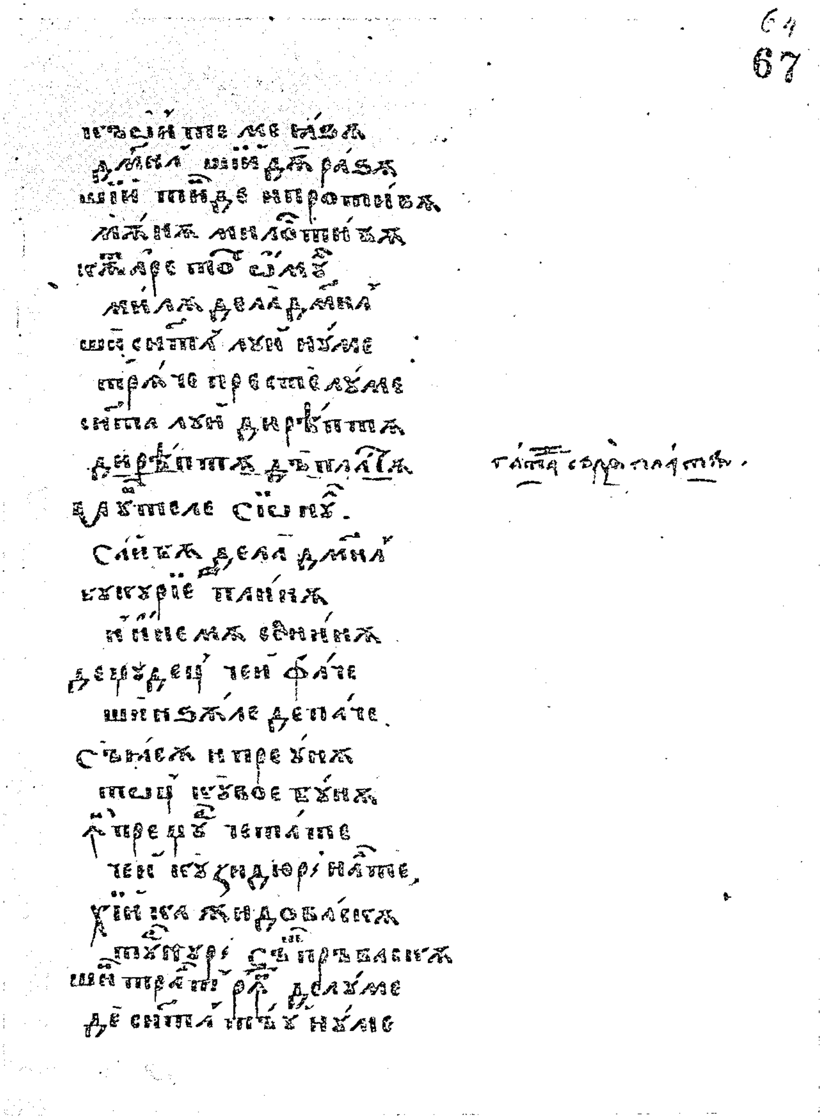

Foaia 67ʳ din manuscrisul *Psaltirii în versuri*, cu o modificare făcută de Dosoftei.

rioară ediţiei din 1673 şi cu multe note marginale şi modificări de versuri autografe, precum şi cu semnătura lui Dosoftei, în calitate de episcop de Roman, pusă la sfîrşitul dedicaţiei adresate domnitorului de atunci al Moldovei, Gheorghe Duca. Acesta nu este însă

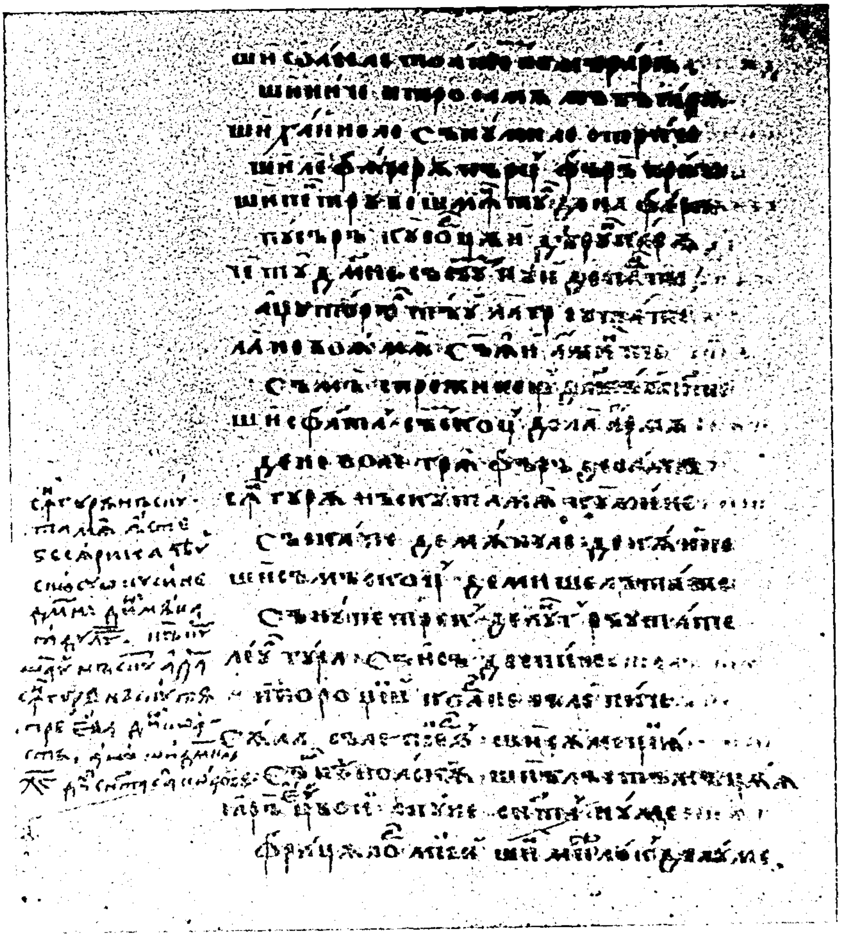

Foaia 29^v din manuscrisul *Psaltirii în versuri*, cu o notă marginală scrisă de Dosoftei.

manuscrisul după care s-a tipărit Psaltirea în versuri a lui Dosoftei, căci între textul aflat aici şi cel tipărit în 1673 sînt deosebiri numeroase şi, în unele cazuri, foarte mari. Înainte de a fi fost achiziţionat de către D. A. Sturza, care l-a cumpărat în 1872 de la un anticar[9], manuscrisul respectiv aparţinuse — după cum atestă însemnările de pe f. 3ᵛ — în 1831 preotului Ioan Dimitriu din Botoşani, iar în 1837 filologului ieşean Gh. Săulescu.

Atît în articolul din 1872 cît şi în scrisoarea de donaţie către Academie, precum şi într-un raport prezentat — în calitatea sa de secretar general al Academiei Române — în adunarea generală a anului 1885, D. A. Sturza îşi anunţa preocuparea de a elabora o ediţie critică a Psaltirii în versuri a lui Dosoftei[10]. Bineînţeles, el nu avea însă nici timpul şi nici pregătirea filologică necesară pentru realizarea unei asemenea lucrări. În consecinţă, D. A. Sturza trece această sarcină pe seama tînărului profesor Ioan Bianu, devenit între timp şi bibliotecarul Academiei, care publică la Bucureşti, în 1887, sub auspiciile Academiei Române, cunoscuta ediţie critică a Psaltirii în versuri, «de pe manuscrisul original şi de pe ediţiunea de la 1673».

I. Bianu reproduce în ediţia sa, cu caractere chirilice, textul aflat în ms. *446*, iar la subsol menţionează, tot cu caractere chirilice, diferenţele pe care le prezintă ediţia din 1673 faţă de manuscris. Tot la subsol, editorul dă o transcriere a textului în caractere latine, după principiul transliteraţiei. Notele marginale, atît din manuscris cît şi din textul tipărit, sînt reproduse de asemenea în josul paginii. Astfel alcătuită, ediţia lui Bianu este un foarte bun instrument de lucru pentru filologii care se ocupă de opera lui Dosoftei şi de anumite probleme ale istoriei limbii române literare din secolul al XVII-lea. Pentru alte categorii de cititori, interesaţi să cunoască opera lui Dosoftei mai ales sub aspectul ei literar, ediţia din 1887 prezintă însă neajunsul că este făcută totuşi de-a-ndoaselea, avînd ca text de bază o versiune mai veche, pe care Dosoftei a îmbunătăţit-o mereu pînă în momentul tipăririi, iar transcrierea cu caractere latine nu este decît o simplă transliteraţie. Faptul acesta a făcut ca versurile reproduse după ediţia lui Bianu în antologii, în istoriile literare ori în diferite studii şi articole să nu reprezinte forma definitivă dată de Dosoftei Psaltirii în versuri, textul revăzut şi încredinţat de el tiparului. Pe de altă parte, transcrierea cu litere latine făcută de Bianu, aproape la fel de greu de interpretat, ca şi textul chirilic, a derutat pe cititorii sau chiar pe unii dintre cercetătorii operei lui Dosoftei, mai puţin iniţiaţi în problemele filologiei române, creîndu-le impresia că limba Psaltirii în versuri are un aspect arhaic rebarbativ şi, din această cauză, opera ar avea în ansamblu o valoare artistică redusă.

---

[9] Vezi D. A. Sturza, *Un manuscript al «Psaltirii în versuri» a Mitropolitului Dosoftei*, în «Convorbiri literare», VI, 1872-1873, p. 157-167.

[10] Vezi «Analele Academiei Române», tom. VII, 1885, p. 47-48, şi tom. IX, 1887, p. 67-68.

Dintre reeditările parţiale mai noi ale psalmilor versificaţi de Dosoftei, în diferite antologii, un loc deosebit de important — prin scopul înalt patriotic pentru care a fost alcătuită — ocupă broşura de 32 de pagini publicată la Iaşi, în 1917, de către Nicolae Iorga, cu versuri selectate din psalmii 23, 78, 84, 95, 96, 97, 101, 103, 108, 111, 112, 120, 136, 138 şi 141. Extrasele făcute de Iorga din psalmi au ca temă întărirea sentimentului patriotic, dorinţa de izbîndă împotriva duşmanului care ne cotropise ţara. După cît se pare, această broşură, de format mic (cca 7/12 cm), a fost difuzată ca material de agitaţie pe front, în 1917. Singurul exemplar pe care l-am văzut, păstrat în Biblioteca Academiei R. S. România, cota I 149404, provine din biblioteca lui Ioan Bianu. Nu are copertele originale şi foaia de titlu. Pe p. 1 poartă semnătura lui Mircea N. Iorga şi următoarea însemnare a lui: «Tipărit la Iaşi, în 1917, anul cel greu al războiului». Drept prefaţă, broşura are următoarea poezie originală semnată de Nicolae Iorga:

LUI DOSOFTEI MITROPOLITUL

MOTTO:

Scoală, Doamne,-n mînie, ridică izbîndă,
Risipeşte pizmaşii, li fă pre osîndă...
Dară că ce, Doamne, te mutaşi departe,
La loc de nevoie, şi nu ni ţii parte,
Şi pre Necuratu-l laşi de se dezmiardă?
(Psalmii traduşi de Dosoftei)[11]

În vremi grozave ţara stătea pe mîni străine
Şi nu erau ostaşii să-i vie-n ajutor;
De foamete şi boală asupra tuturor,
De silă şi necinste erau satele pline.

---

[11] Primele două versuri sînt din psalmul 7 (v. 15-16), iar următoarele trei din psalmul 9 (v. 59-61). Le-am reprodus aşa cum au fost transcrise de Iorga.

Ci tu, simţind durerea sărmanei lumi, părinte,
Luat-ai în mîni harfa bătrînului David,
Prin care zări de milă în noapte se deschid,
Şi-ai înnoit în viersu-ţi cîntările lui sfinte.

Noi, cei de azi, cînd vremea cea rea cumplit ne bate,
Cu apriga vîltoare luptînd, nu desperăm;
Ca tine, către Domnul din ceruri ne rugăm,
Dar, sprijiniţi pe armă, ne-ncredem în Dreptate[12].

În antologia intitulată *Poezia românească de la origine pînă în zilele noastre (1673-1937)*, Bucureşti, 1937, Gh. Cardaş reproduce doar psalmii 1, 43, 46 şi 136. C. Loghin, în *Antologia literaturii române pentru bacalaureat*, vol. I, Cernăuţi, 1938, p. 78-82, reproduce psalmii 5, 43, 46 şi versurile originale de la începutul psalmului 132. Un număr mai mare dintre psalmii versificaţi de Dosoftei (1, 6, 8, 9, 10, 11, 20, 26, 36, 38, 41, 46, 48, 76, 83, 84, 94, 98, 100, 103, 136, 141, 150) editează, în 1943, D. Murăraşu, în broşura nr. 51 din colecţia «Pagini alese», serie nouă, a editurii Cartea românească, sub titlul: Mitropolitul Dosoftei, *Psalmi în versuri*. Această ediţie selectivă are o prefaţă semnată de D. Murăraşu şi un glosar. În *Antologia poeziei româneşti de la începuturi pînă astăzi*, vol. I, Bucureşti, 1954, sînt reproduşi psalmii 41 şi 46, precum şi cele opt versuri originale de la începutul psalmului 132, iar în antologia intitulată *Poezia română clasică (de la Dosoftei la Octavian Goga)*, trei volume, colecţia «Biblioteca pentru toţi», Bucureşti, 1970, sînt reproduşi psalmii 1, 21, 101, 131 şi 132 (împreună cu cele opt versuri originale de la începutul acestui psalm). În toate antologiile menţionate, limba psalmilor lui Dosoftei este fie modernizată, fie arhaizată în mod nejustificat sau chiar artificializată, cînd textele au fost reproduse prin transliteraţie.

---

[12] În mod surprinzător, poezia aceasta a lui Iorga şi selecţia respectivă din psalmii versificaţi de Dosoftei au rămas necunoscute editorilor şi bibliografului marelui învăţat. Am consultat ediţiile *Din opera poetică a lui N. Iorga*, Craiova, 1921, şi *Toate poeziile lui N. Iorga*, Vălenii de Munte, vol. I (—1917) 1939, vol. II (—1940), 1940, precum şi Barbu Theodorescu, *Bibliografia istorică şi literară a lui N. Iorga*, Bucureşti, 1935, în care nu le-am găsit menţionate.

Ideea că în mulţi dintre psalmii versificaţi de el Dosoftei se face ecoul durerii, al strigătului de suferinţă al «Moldovei fără apărare, călcată în picioare de toate neamurile», a fost exprimată de Iorga mai întîi în *Istoria literaturii religioase a românilor pănă la 1688*, Bucureşti, 1904, p. 190-194, unde sînt reproduşi în întregime şi psalmii 43 şi 78.

*

Ediţia de faţă, avînd pe pagina din stînga textul original fotografiat, iar pe pagina din dreapta transcrierea lui, rînd pe rînd[13], reproduce în întregime ediţia din 1673[14]. Unele grafii care ridică anumite probleme de interpretare şi greşelile de tipar sînt semnalate în subsolul fiecărei pagini transcrise, prin raportare la grafiile corespunzătoare din manuscris, în timp ce diferenţele *de text* ale manuscrisului faţă de tipăritură sînt consemnate la sfîrşitul ediţiei, în partea intitulată *Note şi variante*. În nota consacrată fiecărui psalm sînt menţionate, de asemenea, manuscrisele în care se află eventual copiat şi ecourile literare ale psalmului respectiv, precum şi melodiile colindelor şi cîntecelor de stea pe versuri care sînt la origine fragmente sau prelucrări ale acelui psalm. La sfîrşit, ediţia are un cuprinzător *glosar*, cu trimiteri la paginile unde se găsesc cuvintele şi formele glosate, în care am înregistrat atît cuvintele arhaice şi regionale cît şi unele forme verbale arhaice care ar putea prezenta dificultăţi de înţelegere cititorului mai puţin iniţiat în problemele istoriei limbii române. Am înregistrat în glosar şi unele cuvinte cunoscute astăzi, pentru a atrage însă atenţia asupra sensului lor arhaic sau particular pe care îl au în opera lui Dosoftei.

În editarea textului am aplicat principiul transcrierii fonetice interpretative, străduindu-ne să stabilim cît mai exact posibil realitatea lingvistică pe care o reprezintă grafia chirilică a tipăriturii lui

---

[13] În cîteva cazuri numai, la textele în proză, cînd întregirea unor prescurtări a făcut ca rîndurile respective să devină mai lungi, a trebuit să trecem unele silabe sau cuvinte pe rîndul următor.

[14] Descrierea bibliografică amănunţită a ediţiei din 1673 a Psaltirii în versuri a lui Dosoftei a fost făcută de Ioan Bianu şi Nerva Hodoş, în *Bibliografia românească veche*, tomul I (1508-1716), Bucureşti, 1903, p. 209-214. Aici vom menţiona doar faptul că are formatul in-quarto mic, cuprinde 6 foi nenumerotate la început (inclusiv foaia de titlu), 258 de foi numerotate cu slove chirilice (dar cu multe greşeli, căci ultima foaie numerotată este 265) şi o foaie nenumerotată la sfîrşit.

Pentru că nu am găsit nici în Iaşi, nici în Bucureşti, la Biblioteca Academiei R. S. România sau la Biblioteca Centrală de Stat, un exemplar complet şi mai curat, care să poată fi fotografiat de la un capăt la altul, a trebuit să reconstituim textul reprodus în fotocopie după mai multe exemplare ale cărţii, aflate în Biblioteca Academiei R. S. România, iar pentru a realiza o anumită simetrie între textul fotografiat şi transcrierea lui, pe pagina din dreapta, a trebuit să micşorăm puţin în fotocopie dimensiunile originalului şi să eliminăm albitura din părţile laterale şi din partea de sus a paginilor respective.

Dosoftei, în lumina rezultatelor la care s-a ajuns pînă acum în privința interpretării grafiei chirilice românești din textele secolului al XVII-lea și a datelor dialectologiei istorice a limbii române. În măsura în care a fost posibil și necesar, am aplicat în transcrierea textului normele ortografice actuale. Punctuația a fost restabilită în conformitate cu logica frazelor respective, orientîndu-ne după textul Bibliei, și în spiritul regulilor actuale[15].

Astfel alcătuită, ediția de față oferă celor interesați atît elementele necesare studiului filologic al textului cît și posibilitatea unei lecturi cursive a versurilor lui Dosoftei, în vederea unei mai juste aprecieri a valorii lor literare.

*

Pentru că anumite grafii ridică probleme dificile și mereu controversate de interpretare în aproape toate textele românești scrise cu alfabet chirilic, expunem mai jos punctele noastre de vedere cu privire la valoarea fonologică pe care o au grafiile respective în scrisul lui Dosoftei.

ъ și ѫ au în mod obișnuit la Dosoftei valorile lor curente: *ă*, respectiv *î*. Sînt însă și numeroase cazuri în care ъ este folosit pentru *î*, iar ѫ, pentru *ă*. Ca atare, grafii ca[16] бътрън, къмпꙋрі, кът, фън, фръꙋ, гръꙋ, лънѫ, лꙋмънарє, мънѫ, мънїє, мъздє, пъйнє, пъръск, ръвни, ръсꙋрі, ръꙋрі, стръмб, цъй, вънътоарє, върв și altele, care alternează cu grafiile бътрѫн, грѫꙋ, мѫздє, стрѫмб, цѫй, вѫнътоарє etc., au fost transcrise *bătrîn*, *cîmpuri*, *cît*, *fîn*, *frîu*, *grîu*, *lînă*, *luminare*, *mînă*, *mînie*, *mîzde*, *pîine*, *pîrăsc*, *rîvni*, *rîsuri*, *rîuri*, *strîmb*, *țîi*, *vînătoare*, *vîrv*, în timp ce grafii ca въгѫм, бѫрбац, бѫтꙋ, бꙋнѫтатє, кѫчє, кѫнлє, дѫ, дєрєптѫцѫлє, юбѫск, жигѫнїй, мѫ, мѫгꙋра, ѡмѫт, ѡцѫт, пѫдꙋрѫ, рѫпаос, рѫстопиц, рꙋгѫм, сѫџѣтѫ, сѫмѫцꙋла, сѫмн, спѫла, стѫ, стрнгѫм, кѫѕ și altele, care alternează cu grafiile obișnuite cu ъ: бꙋнътатє, дъ, мъ, мъгꙋра, съмацѫ, съмн etc., au fost transcrise *băgăm*, *bărbaț*, *bătu*, *bunătate*,

---

[15] Întrucît textul psalmilor a fost imprimat și revăzut înainte de a se culege această notă asupra ediției, avem prilejul să rugăm pe cititorul binevoitor să corecteze la paginile indicate în *erata* pusă la sfîrșitul cărții greșelile de tipar strecurate în lucrare.

[16] În garnitura de litere chirilice de care dispunem nu sînt și litere cu accente, cu spirite ori cu ieric sau paieric, pentru a putea reproduce textul chirilic întocmai ca în original. De aceea, cînd vom lua în discuție probleme de accent, vom transcrie cuvintele respective în caractere latine. Literele chirilice suprascrise au fost coborîte în rînd.

căce, căile, dă, dereptățîle, iubăsc, jigănii, mă, măgura, omăt, oțăt, pădurea, răpaos, răstopiț, rugăm, săgeată, sămățul, sămn, spăla, stă, strigăm, văz. O rimă ca плꙟнсȣрı–ръсȣрı (ps. *125*, v. 15-16), unde în manuscris avem grafia corespunzătoare рѫсȣрı, poate constitui încă un indiciu în sensul interpretării ca *î* a lui ъ din grafii ca cele menționate mai sus.

Tot *ă* a fost interpretată litera ѫ şi în grafii ca бирȣинцѫ, фацѫ, χꙗрѫ, пȣсърѫ, раѕѫ, ръѕѫма, самѫ, татѫ, тоатѫ, ваѕѫ, винѫ şi altele, transcrise deci *biruință, față, hiară, pusără, rază, răzăma, samă, tată, toată, vază, vină.*

Grafiile кълкъй, ꙟнтъй, пънъ (şi пънѫ, пѫнѫ), пъръȣ (şi пѫръȣ, тълχар) au fost transcrise *călcăi, întăi, pănă, părău, tălhar,* cum sînt pronunțate aceste cuvinte pînă astăzi în graiurile româneşti nordice. Grafia къпътѫй însă (care apare numai aşa, cu ѫ în silaba ultimă) a fost transcrisă *căpătîi,* pronunțare pe care o indică de altfel şi folosirea cuvîntului în rimă cu *Manasii* (ps. *59,* v. 17-18).

În numele Пєтръ, scris consecvent astfel, ъ a fost transcris *ă,* deci *Petră,* deoarece o atare pronunție este posibilă, alături de *Petre,* în graiurile româneşti nordice. Grafia Пєтръ apare şi în cîteva manuscrise moldoveneşti din secolul al XVIII-lea. Probabil că nu este un simplu reflex al grafiei numelui respectiv în limbile slavonă şi rusă, deoarece pronunțarea *Petru* nu era străină celor care scriau Пєтръ.

ѣ reprezintă, în aproape toate cazurile, diftongul *ea.* Prin urmare, grafii ca алѣсѫ, чѣ, чѣй, крѣскѫ, дѣка, дѣчаста, дѣй, дѣпѫ, дѣтȣнчє, дирѣпта, грѣцѫ, лѣм, лѣскȣлц, мѣрсѫ, стѣрпѫ, тѣмѫ, тѣрѫц şi altele au fost transcrise *aleasă, cea, ce-ai, crească, deaca, de-aceasta, de-ai, de-apă, de-atunce, direapta, greață, le-am, le-asculț, mearsă, stearpă, teamă, te-arăț.* Pentru a indica pronunțarea ca diftong a lui *ea,* cerută de structura silabică a versurilor respective, în unele cuvinte derivate cu *ne-* în care acest *ea* se pronunță astăzi cu hiat, grafiile нѣлєгѫнд, нѣскȣлтоїй, нѣтинсє, нѣвѫнд şi altele au fost transcrise *ne-alegînd, ne-ascultoii, ne-atinse, ne-avînd.* Cazurile în care ѣ apare în locul lui ѧ, cu valoarea lui *e,* sînt extrem de rare. Astfel, alături de grafiile curente чѧй, лѧџє, пѧвєц, apar de cîteva ori grafiile чѣй, лѣџє, пѣвєц, вѣчникѫ, pe care le-am transcris, fireşte, *cei, lege, peveț, vecinică.*

ꙗ reprezintă în aproape toate cazurile diftongul *ia.* Grafii ca бȣꙗк, дърȣꙗскѫ, гръꙗскъ, χꙗрѫ, ꙗд, ꙗ, ꙗрбѫ, ꙗрнъ, ꙗсѫ, лъкȣꙗскѫ, лꙗȣ, мꙗм, мꙗџȣтѫ, мꙗскȣлц, минлȣꙗскѫ, пꙗрѕѫ, пꙗтрѫ, сѫꙗлъ, тъꙗт, тоꙗгȣл, тръꙗскъ, вꙗцѫ, звꙗрѫ şi altele au fost transcrise *buiac, dă-*

ruiască, grăiască, hiară, iad, i-a, iarbă, iarnă, iasă, lăcuiască, li-au, mi-am, mi-agiută, mi-ascult, miluiască, piarză, piatră, sîială, tăiat, toiagul, trăiască, viață, zbiară. Cazurile în care ꙗ apare în locul lui ѧ, cu valoarea lui *e*, sînt de asemenea extrem de rare, în grafiile sporadice алꙗрџє, ꙗстє și altele, pe care le-am transcris *alerge, este*. Potrivit normelor ortografice actuale, grafiile кꙗмѫ, гꙗцѫ, грꙗцѫ, нꙗм, прꙗтѫта, вєкꙗскѫ, вєгꙗтѫ au fost transcrise *cheamă, gheață, greață, neam, pre-atîta, vechească, veghează*. În grafiile апропїꙗрѫ, Кипрїꙗн, Еклисїꙗстꙋл, мѫнїꙗрѫ, патрїꙗрхꙋл și altele, alături de care apar sporadic și grafii ca мѫнїа, мѫнїарѫ, патрїархꙋл etc., ꙗ a fost transcris *a*, deci *apropiară, Chiprian, Eclisiastul, mîniară, patriarhul*. Excepție face grafia Іꙗков, unde ꙗ reprezintă diftongul *ia*, cum arată structura silabică a versurilor în care apare această grafie. Cînd lui Dosoftei i-au trebuit în acest nume numai două silabe, l-a scris ꙗков.

ѧ are multiple valori fonologice în tipăritura lui Dosoftei, ca și în alte texte din aceeași perioadă.

1. În grafii ca адєвѧрє, алѧрџє, бєсѧрикъ, бѧц, бинѧц, крѧдє, кꙋчѧрник, дѧсє, дꙋрѧрє, фѧчє, фѧчєрѫ, фѧтєлє, фѧцє, фєрѧщє, гонѧщє, хѧрє, юбѧщє, ивѧщє, ꙟчѧпєц, ꙟтрѧвє, ꙟцълєсѧсє, жирѧбїє, лъцѧщє, лѧџє, лѧнєѕ, мѧрџє, мѧсє, мѧсєр, нємѧрник, ѡбѧдє, пърѧтє, пъшѧщє, пѧщє, пѧвєц, попорѧнй, пꙋтѧрє, рѧчє, рѧпєдє, рѧпєѕ, сѧчє, сѧчєрѧ, сѧтє, скꙋмпѧтє, стѫрнѧщє, стрѧшинѫ, щѧрџє, тѧмє, трѧчє, ꙋрѧкє, вѧч, вѧрсє, вѧсєл, вѧстє, врѧмє, врѧрє, ѕѧчє și altele, ѧ a fost transcris *e*, deci *adevere, alerge, beserică, beț, bineț, crede, cucernic, dese, durere, fece, feceră, fetele, fețe, fereşte, goneşte, here, iubeşte, iveşte, începeț, întrebe, înțălesese, jirebie, lățeşte, lege, lepez, merge, mese, meser, nemernic, obede, părete, păşeşte, peşte, peveț, poporeni, putere, rece, repede, repez, sece, secerea, sete, scumpete, stîrneşte, streşină, şterge, teme, trece, ureche, veci, verse, vesel, veste, vreme, vrere,* zece, pentru că în asemenea cazuri reprezintă un *e* deschis, pronunțat ca atare și astăzi în graiurile românești de nord, nu diftongul *ea*. Sporadic apar în text și grafiile мєрџє, пєщєрѫ, стрєшинѫ, врємє, ѕєчє etc. Tot *e* a fost transcris și în grafiile ашѧ, къмѧшє, крѧпє, ѡкърѧщє, нєдѧждє, жѧлє, шѧдє, шѧсє, шѧптє, ѹрѧщє, deci *aşe, cămeşe, crepe, ocăreşte, nedejde, jele, şede, şese, şepte, ureşte,* care reprezintă pronunțarea cuvintelor și formelor respective în graiurile românești nordice. Sporadic se întîlnesc și grafiile ашє, шєптє, шєсє, шєрпє etc.

căce, căile, dă, dereptățile, iubăsc, jigănii, mă, măgura, omăt, oțăt, pădurea, răpaos, răstopiț, rugăm, săgeată, sămățul, sămn, spăla, stă, strigăm, văz. O rimă ca плꙟнсȣрı–ръсȣрı (ps. *125*, v. 15-16), unde în manuscris avem grafia corespunzătoare рѫсȣрı, poate constitui încă un indiciu în sensul interpretării ca *î* a lui ъ din grafii ca cele menționate mai sus.

Tot *ă* a fost interpretată litera ѫ și în grafii ca бирȣинцѫ, фацѫ, χꙗрѫ, пȣсърѫ, раѕѫ, ръѕѫма, самѫ, татѫ, тоатѫ, ваѕѫ, винѫ și altele, transcrise deci *biruință, față, hiară, pusără, rază, răzăma, samă, tată, toată, vază, vină.*

Grafiile кълкъй, ꙟнтъй, пънъ (și пънѫ, пѫнѫ), пъръȣ (și пѫръȣ, тълχар) au fost transcrise *călcăi, întăi, pănă, părău, tălhar,* cum sînt pronunțate aceste cuvinte pînă astăzi în graiurile românești nordice. Grafia къпътѫй însă (care apare numai așa, cu ѫ în silaba ultimă) a fost transcrisă *căpătîi*, pronunțare pe care o indică de altfel și folosirea cuvîntului în rimă cu *Manasii* (ps. *59*, v. 17-18).

În numele Пєтръ, scris consecvent astfel, ъ a fost transcris *ă*, deci *Petră*, deoarece o atare pronunție este posibilă, alături de *Petre*, în graiurile românești nordice. Grafia Пєтръ apare și în cîteva manuscrise moldovenești din secolul al XVIII-lea. Probabil că nu este un simplu reflex al grafiei numelui respectiv în limbile slavonă și rusă, deoarece pronunțarea *Petru* nu era străină celor care scriau Пєтръ.

ѣ reprezintă, în aproape toate cazurile, diftongul *ea*. Prin urmare, grafii ca алѣсѫ, чѣ, чѣй, крѣскѫ, дѣка, дѣчаста, дѣй, дѣпѫ, дѣтȣнчє, дирѣпта, грѣцѫ, лѣм, лѣскȣлц, мѣрсѫ, стѣрпѫ, тѣмѫ, тѣрѫц și altele au fost transcrise *aleasă, cea, ce-ai, crească, deaca, de-aceasta, de-ai, de-apă, de-atunce, direapta, greață, le-am, le-asculț, mearsă, stearpă, teamă, te-arăț*. Pentru a indica pronunțarea ca diftong a lui *ea*, cerută de structura silabică a versurilor respective, în unele cuvinte derivate cu *ne-* în care acest *ea* se pronunță astăzi cu hiat, grafiile нѣлєгѫнд, нѣскȣлтоїй, нѣтинсє, нѣвѫнд și altele au fost transcrise *ne-alegînd, ne-ascultoii, ne-atinse, ne-avînd*. Cazurile în care ѣ apare în locul lui ѧ, cu valoarea lui *e*, sînt extrem de rare. Astfel, alături de grafiile curente чѧй, лѧџє, пѧвєц, apar de cîteva ori grafiile чѣй, лѣџє, пѣвєц, вѣчиникѫ, pe care le-am transcris, firește, *cei, lege, peveț, vecinică.*

ꙗ reprezintă în aproape toate cazurile diftongul *ia*. Grafii ca бȣꙗк, дърȣꙗскѫ, гръꙗскъ, χꙗрѫ, ꙗд, ꙗ, ꙗрбѫ, ꙗрнъ, ꙗсѫ, лъкȣꙗскѫ, лꙗȣ, мꙗм, мꙗџȣтѫ, мꙗскȣлц, милȣꙗскѫ, нꙗрѕѫ, пꙗтрѫ, сѫꙗлъ, тъꙗт, тоꙗгȣл, тръꙗскъ, вꙗцѫ, звꙗрѫ și altele au fost transcrise *buiac, dă-*

ruiască, grăiască, hiară, iad, i-a, iarbă, iarnă, iasă, lăcuiască, li-au, mi-am, mi-agiută, mi-ascult, miluiască, piarză, piatră, sîială, tăiat, toiagul, trăiască, viață, zbiară. Cazurile în care ꙗ apare în locul lui ѣ, cu valoarea lui *e*, sînt de asemenea extrem de rare, în grafiile sporadice алꙗрџе, ꙗсте și altele, pe care le-am transcris *alerge, este*. Potrivit normelor ortografice actuale, grafiile кꙗмѫ, гꙗцѫ, грꙗцѫ, нꙗм, прꙗтѫта, векꙗскѫ, вегꙗтѫ au fost transcrise *cheamă, gheață, greață, neam, pre-atîta, vechească, veghează*. În grafiile апропїꙗрѫ, Кипрїꙗн, Еклисїꙗстȣл, мѫнїꙗрѫ, патрїꙗрхȣл și altele, alături de care apar sporadic și grafii ca мѫнїа, мѫнїарѫ, патрїархȣл etc., ꙗ a fost transcris *a*, deci *apropiară, Chiprian, Eclisiastul, mîniară, patriarhul*. Excepție face grafia Іꙗков, unde ꙗ reprezintă diftongul *ia*, cum arată structura silabică a versurilor în care apare această grafie. Cînd lui Dosoftei i-au trebuit în acest nume numai două silabe, l-a scris ꙗков.

ѣ are multiple valori fonologice în tipăritura lui Dosoftei, ca și în alte texte din aceeași perioadă.

1. În grafii ca адевѣре, алѣрџе, бесѣрикъ, бѣц, бинѣц, крѣде, кȣчѣрник, дѣсе, дȣрѣре, фѣче, фѣчерѫ, фѣтеле, фѣце, ферѣще, гонѣще, хѣре, юбѣще, ивѣще, ꙟнчѣпец, ꙟнтрѣбе, ꙟнцълесѣсе, жирѣбїе, лъцѣще, лѣџе, лѣпеѕ, мѣрџе, мѣсе, мѣсер, немѣрник, ѡбѣде, пърѣте, пъшѣще, пѣще, пѣвец, попорѣнй, пȣтѣре, рѣче, рѣпеде, рѣпеѕ, сѣче, сѣчерѣ, сѣте, скȣмпѣте, стѫрнѣще, стрѣшинѫ, цѣрџе, тѣме, трѣче, ȣрѣке, вѣч, вѣрсе, вѣсел, вѣсте, врѣме, врѣре, ѕѣче și altele, ѣ a fost transcris *e*, deci *adevere, alerge, beserică, beț, bineț, crede, cucernic, dese, durere, fece, feceră, fetele, fețe, ferește, gonește, here, iubește, ivește, începeț, întrebe, înțălesese, jirebie, lățește, lege, lepez, merge, mese, meser, nemernic, obede, părete, pășește, pește, peveț, poporeni, putere, rece, repede, repez, sece, secerea, sete, scumpete, stîrnește, streșină, șterge, teme, trece, ureche, veci, verse, vesel, veste, vreme, vrere, zece*, pentru că în asemenea cazuri reprezintă un *e* deschis, pronunțat ca atare și astăzi în graiurile românești de nord, nu diftongul *ea*. Sporadic apar în text și grafiile мерџе, пецерѫ, стрешинѫ, време, ѕече etc. Tot *e* a fost transcris și în grafiile ашѣ, къмѣше, крѣпе, ѡкърѣще, недѣжде, жѣле, шѣде, шѣсе, шѣпте, оурѣще, deci *așe, cămeșe, crepe, ocărește, nedejde, jele, șede, șese, șepte, urește*, care reprezintă pronunțarea cuvintelor și formelor respective în graiurile românești nordice. Sporadic se întîlnesc și grafiile аше, шепте, шесе, шерпе etc.

În grafii ca бїѧтєлє, боѧрїй, бȣѧчїй, чѧє, ѧлє, ѧстє, ѧй, ѧртє, ѧсє, лъкȣѧщє, мєџнѧшїй, мїѧрє, мънгѫѧрє, пиѧдич, пїѧє, пїѧлє, пїѧрдє, прїѧтин, тоѧџє, троѧнє, вїѧрмє și altele, ѧ a fost transcris de asemenea *e* sau, potrivit normelor ortografice actuale, *ie*, deci *bietele, boierii, buiecii, ceie, ele, este, iei, ierte, iese, lăcuiește, megieșii, miere, mîngîiere, piedici, pieie, piele, pierde, prietin, toiege, troiene, vierme.*

2. În numeroase cazuri, cum sînt grafiile ачѧѧ (sg. f.), ачѧлѧ, ачичѧ, аичѧ, авѧ, вѧȣ, къдѧ, чѧ, дѧ, дирѧптѫ, ѧ, фъчѧ, грѧ, грижѧ, хєрбѧ, ланчѧ, лѧ, лѧш, лȣмѧ, мѧ, мишѧ, ноаптѧ, пȣтѧ, рѧ, стѧ, шѧѕъ, цѫнѧ, оучидѧ, оушѧ, валѧ, вѧк, вєдѧ, випєрѧ, врѧ, și altele, ѧ a fost transcris *ea*, deci *aceea, acelea, acicea, aicea, avea, beau, cădea, cea* (și *ce-a*), *dea, direaptă, ea, făcea, grea, grijea, herbea, lancea, le-a, le-aș, lumea, mea, mișea, noaptea, putea, rea, stea, șează, ținea, ucidea, ușea, valea, veac, vedea, viperea, vrea.*

3. În grafiile абѧ, ачєѧ (pl. m.), ачєщѧ, алтȣѧ, бътаѧ, кърїѧ, чєѧ (pl. m.), ѧ, ѧȣ, лъкȣѧ, мънгъѧ, мѫнтȣѧ, пѧрѕѫ, сȣѧ, тъѧ, тъѧц, тъмѫѧ, ȣнїѧ, воѧ și altele, ѧ a fost transcris *ia*, deci *abia, aceia, aceștia, altuia, bătaia, căriia, ceia, ia, iau, lăcuia, mîngîia, mîntuia, piarză, suia, tăia, tăiaț, tămîia, uniia, voia.*

4. În sfîrșit, în grafiile абїѧ, боѥрїѧ, жирѧбїѧ, мъртȣрїѧ, мѫнїѧ, мѫнїѧт, мошїѧ, сабїѧ, сфършєнїѧ, сирєпїѧ, търїѧ, оурџїѧ, оурїѧшȣл, врабїѧ, Захарїѧ și altele, ѧ a fost transcris *a*, potrivit normelor ortografice actuale, deci *abia, boieria, jirebia, mărturia, mînia, mîniat, moșia, sabia, sfîrșenia, sirepia, tăria, urgia, uriașul, vrabia, Zaharia.* Sporadic apar și grafii ca мъртȣрїа, мѫнїа, мѫнїат, сн͠џїа.

În formele de imperfect, specifice limbii române vechi, ale unor verbe de conjugarea a patra, pe care Dosoftei — după cum atestă structura silabică a versurilor sale — le rostea cu o silabă în plus față de felul în care se pronunță ele astăzi, ѧ final reprezintă însă diftongul *ia*. Așadar, grafii ca китїѧ, єшїѧ, фȣџїѧ, џингъшїѧ, гѫрбїѧ, гонїѧ, хрънїѧ, лимпїѧ, мȣрїѧ, пъцѫѧ, поѳїѧ, погорѫѧ, топїѧ, тръснїѧ, вєнїѧ și altele au fost transcrise *chitiia, ieșiia, fugiia, gingășiia, gîrbiia, goniia, hrăniia, limpiia, muriia, pățîia, poftiia, pogorîia, topiia, trăsniia, veniia.*

Ne-am pus și întrebarea dacă grafiile (să) дѧ, ѧ, ѧȣ, мѧ, мѫнїѧт, мꙟнтȣѧй, ꙟџєнȣнкѧц, тъѧц, оурїѧшȣл și altele nu reprezintă la Dosoftei, aşa cum credea D. Puşchilă [17], pronunțarea dialectală moldovenească a cuvintelor respective, deci (să) *de*, *ie*, *ieu*, *me*, *mîniet*, *mîntuiei*, *îngenunchet*, *tăieț*, *urieşul*. Prezența în text a unor grafii paralele ca ꙗ, ꙗꙋ, мѫнїат, тъꙗт, precum și apariția grafiei respective în rime ca оурїѧшꙋл–сълашꙋл (ps. *135*, v. 77-78), pot fi dovezi că pronunțarèa de către Dosoftei a cuvintelor menționate era cea stabilită de noi mai sus. Nici în cazul grafiilor адꙋчѧ, бꙋнътатѧ, фъчѧ, грєꙋтатѧ, стѧ, вєдѧ, вєстѧ, врѧ și altele, alături de care apar sporadic grafiile corespunzătoare адꙋчє [imperf.], бꙋнътатє [art.], грєꙋтатє [art.], вєдє [imperf.], вєстє [art.], nu am putut conchide că ѧ reprezintă altceva decît diftongul *ea*. Deși particularitățile graiului moldovenesc de nord sînt bine reprezentate în Psaltirea în versuri și în celelalte scrieri ale lui Dosoftei, nu putem totuși vedea în el un scriitor eminamente dialectal. Cunoscător al textelor românești tipărite și în manuscris de pînă atunci, ca și al graiurilor românești, Dosoftei avea de bună seamă conștiința unui început de limbă română literară, a unor norme supradialectale în curs de constituire, pe care încerca să le respecte. Astfel se explică, probabil, prezența în scrisul său a numeroaselor fonetisme paralele, ca (să) *hiu*–(să) *fiu*, *her*–*fier*, *hirea*–*firea*, *herbinte*–*fierbinte*, *direptîi*–*direpții*, *strîca*–*strica*, *toțîi*–*toții*, *țîie*–*ție* și altele, dar mai ales faptul că în mai multe locuri Dosoftei rimează pe *odihnă* cu cuvinte care arată că el folosise inițial sau că avea în minte de fapt forma moldovenească *hodină*; de exemplu, *odihnă*–*cină* (ps. *3*, v. 19-20), *odihnă*–*plină* (ps. *15*, v. 31-32, ps. *131*, ms., v. 11-12, ps. *149*, v. 21-22), *odihnă*–*senină* (ps. *22*, ms., v. 3-4). Evident, asemenea rime nu pot fi considerate doar simple asonanțe.

ю, în grafii ca аџюторю, асꙋрѕѫю, чєю, чєрю, фєчю, фєлю, фїю, фꙋю, хотарю, мѫю, мѫнгѫю, мою, олтарю, пꙋстїю, слъбїю, спорю, спꙋю, траю, цѫю, вою și altele, a fost transcris *i*, deci *agiutori*, *asurzîi*, *cei*, *ceri*, *feci*, *feli*, *fii* (sg.), *fui*, *hotari*, *mîngîi*, *mîi*, *moi*, *oltari*, *pustii* (sg.), *slăbii*, *spori*, *spui*, *trai*, *țîi*, *voi*. Sporadic apar și grafii corespunzătoare ca чєрі, фѧлі, фий, мѫнгѫй, спꙋй, трай, цѫй, вой.

În general, Dosoftei nu notează pe *i* consonant final la unele forme verbale sau pronominale și la pluralul unor substantive, atît cînd consoanele precedente (ж, ѕ, м, ц, ш) sînt scrise în rînd și au deasupra paieric, cît și atunci cînd sînt suprascrise. Am transcris fără -*i* asemenea grafii, deoarece reprezintă pronunțarea dură a consoanelor respective, existentă și astăzi în graiurile românești nordice. Prin urmare, grafii ca арътац, крꙋѕ, дирепц, дѫнш, фачец, фец, фꙋсеш, ѫм, ѫш, ѫц, лаш, лѧпеѕ, лꙋац, нꙋм, нꙋш, нꙋц, пърц, принѕ, ръꙋтъц, рꙋгац, съм, съш, съц, стръж, тоц, оучинѕ, ꙋрниц, вениц, веѕ, витѧж, ѕѫш și altele au fost transcrise *arătaț*, *cruz*, *direpț*, *dînș*, *faceț*, *feț*, *fuseș*, *îm*, *îș*, *îț*, *laș*, *lepez*, *luaț*, *nu-m*, *nu-ș*, *nu-ț*, *părț*, *prinz*, *răutăț*, *rugaț*, *să-m*, *să-ș*, *să-ț*, *străj*, *toț*, *uciz*, *urniț*, *veniț*, *vez*, *vitej*, *zîș*[18]. O rimă ca мъ лаш-сълаш (ps. *60*. v. 5-6) poate constitui o dovadă că -*j*, -*z*, -*m*, -*ț* și -*ș*, în grafii de felul celor menționate mai sus, au pronunțare dură în scrisul lui Dosoftei. Sporadic apar însă și grafii ca фолосѧщемі, ѫмі, пꙋсꙋмі, съмі și altele, datorate eventual copistului sau tipografilor, pe care le-am transcris totuși *folosește-mi*, *îmi*, *pusu-mi*, *să-mi*.

---

[17] Vezi D. Puşchilă, *Molitvenicul lui Dosoftei*, în «Analele Academiei Române», Memoriile Secțiunii literare, seria II, tom. XXXVI, 1913-1914, p. 11 şi 49.

Grafiile mai rare адꙋч, алеџ, атꙋнч, баџ, къмпꙋр, кинꙋр, кꙋнощ, дереџ, ещ, фꙋлџ, лънч, мъгꙋр, мерџ, мѫн, ѡкър, оменещ, ѡр, ѡщ, перек, порꙋнч, пръвещ, рърꙋнк, рꙋџ, скорнещ, тръещ, треч, цър, век și altele, cu ieric sau paieric pus deasupra ori la umărul literelor finale к, н, р, щ, ч, џ, au fost transcrise *aduci*, *alegi*, *atunci*, *bagi*, *cîmpuri*, *chinuri*, *cunoști*, *deregi*, *ești*, *fulgi*, *lănci*, *măguri*, *mergi*, *mîni*, *ocări*, *omenești*, *ori*, *oști*, *perechi*, *porunci*, *prăvești*, *ră-*

---

[18] În *Introducerea* ediției din 1887, p. XXXIX, I. Bianu face următoarea precizare în legătură cu modul în care a transcris iericul (ʼ) și paiericul (ꙿ) suprascrise la sfîrșitul cuvintelor și formelor de felul celor menționate mai sus: «Rezonanțele vocalice finale numite *u* și *i* scurte, pe lîngă semnele obicinuite ь și й, sînt adeseori neînsemnate, de multe ori sînt însemnate în *Ms*. și *T* cu semnele ʼ sau ꙿ puse aproape totdeauna în partea deasupra a rîndului, cum se pune apostroful. Aceste două semne se întrebuințează în mod neregulat, pentru a însemna rezonanța vocalică cînd în sensul lui *u*, cînd pe cea în sensul lui *i*, ca în *pom*[ŭ], *pom*[ĭ]. În edițiunea de față aceste semne nu s-au reprodus, ci în locul lor s-au pus, atît în textul cirilic cît și în transcriere, ь (ŭ) sau й (ĭ), după cum din forma cuvîntului se vedea că rezonanța este în sensul lui *u* sau a lui *i*». Procedînd astfel, I. Bianu a introdus în textul lui Dosoftei caractere care nu există în grafia originalului și, în consecință, a creat cititorului sau chiar cercetătorului care ignoră precizarea citată mai sus și nu mai consultă textul original tipărit sau pe cel din manuscris o sursă documentară falsă cu privire la existența lui -ĭ și a lui -ŭ în Psaltirea în versuri a lui Dosoftei.

runchi, *rugi*, *scorneşti*, *trăieşti*, *treci*, *țări*, *vechi*. Mai des apar grafiile corespunzătoare адаѡџь, бътрѫнь, кърърь, кȣръцъщь, дереџь, хотарь, юбещь, лȣкорь, ѡамень, съборь, щерџь, кекь, зборь, sau cu iericul suprascris. Nu am transcris însă cu -*i* grafii ca лбȣрь [sg.], адевърь, лȣрь, кȣтремȣрь [s. sg.], изворь, Израиль, лѡрь, нȣмърь [sg.], преџȣрь, сꙟнгȣрь [sg.], Теѡфїль, викорȣль şi altele.

Sporadic, alături de grafiile obişnuite cu ъ sau ѫ ale cuvintelor respective, apar în text grafii ca адепат, астеѕ, бътренѧце, бȣнетате, кедерь, клетѧще, ковершѧще, дерамѫ, ферѫ, феределеџь, фремсѧце, џȣдекерь, џȣремꙟнт, грен, гресѫме, гроапе [sg.], ертечюне, ꙟндерепнич, ꙟмперат, легетȣра, лекȣинцѫ, лесат, леȣдац, леѕѫле, менȣнте миле [sg.], нероаде, невалъ, обледȣѧще, пекате, педȣрѣ, пеминт, перѫш, пеѕѧще, преви, пресѫлѫ, ребдаре, ревни, редикѫ, рерȣнкь, респȣнде, ресѫпѫ, реȣ, реȣтате, резбою, сенътате, скапет, сфершит, сꙟнгȣретате, стрежюеск, стремошїй, стремȣта, тегадъ, терїе, тоате [sg.], тресȣрѫ, царе, вꙗце şi altele.

Asemenea grafii, dintre care unele aveau desigur şi suport fonetic în anumite graiuri, se întîlnesc şi în alte texte, îndeosebi de proveniență bănățeană sau ardelenească, din secolul al XVI-lea pînă în secolul al XIX-lea. Multe dintre ele sînt însă introduse în texte de către copişti şi tipografi şi reprezintă încă din secolul al XVII-lea, după toate probabilitățile, o simplă tendință de «literarizare», de aplicare a unor «norme» grafice care li se păreau consacrate de uzul literar al limbii române[19]. Noi am transcris grafiile menționate mai sus cu *ă*, iar în notele de la subsol am menționat grafiile corespunzătoare cu ъ sau ѫ din manuscris, care justifică interpretarea dată grafiilor respective din textul tipărit. Grafiile consecvente, atît în textul tipărit cît şi în manuscris, десфетеѕ, десфетѧѕе, десфетѣѕѫ, precum şi ѡспетѧѕе, шкїѡпетѧѕе, зебрѧле, au fost însă transcrise *desfetez*, *desfeteze*, *desfetează*, *ospeteze*, *şchiopeteze*, *zebrele*, considerînd că ele reprezintă pronunțarea ca atare a formelor respective, întîlnită şi astăzi în graiurile româneşti nordice.

Tot sporadic, alături de grafiile obişnuite cu ѫ sau ъ ale cuvintelor următoare, apar în text grafii ca извори, ꙟнтинпина, лȣминаре, пирѫ, погори, синџе, спеминтѣѕѫ, стрингѫнд, винт şi altele. Şi în acest caz este vorba, probabil, de aceeași tendință de «literarizare». Noi am transcris asemenea grafii cu *î*, iar în notele de la subsol am menționat, de asemenea, corespondentele lor cu **ѫ** sau **ъ** din manuscris. Grafia consecventă **винѣѕѫ** (și **винѧѕѫ**) a fost însă transcrisă *vinează*, considerînd că folosirea ei consecventă, atît în textul tipărit cît și în manuscris, alături de grafia (și pronunțarea) normală a substantivelor corespunzătoare **вѫнътоарѧ, вънътоарє, вѫнътѡрюл**, poate să indice pronunțarea ca atare a formei verbale respective, care se întîlnește și în scrisul lui *Miron Costin*.

---

[19] Este semnificativ faptul că în cele două exemplare ale ediției din 1673 cu însemnări ale lui Dosoftei, aflate în Biblioteca Academiei R. S. România, sînt corectate de el prin ъ şi cîteva grafii cu е dintre cele menționate mai sus.

Grafiile **фъри, фъричє, гръшицїй, гръꙋтатє, нънтрєбарѫ** și altele, cu totul rare în raport cu grafiile corespunzătoare **фєри, фєричє, грєшицїй, грєꙋтатє, нєнтрєбарѫ** etc., au fost transcrise cu *e*, deci *feri, ferice, greșiții, greutate, ne-ntrebară*, potrivit grafiilor din manuscris, pe care le-am menționat la subsol. Este posibil ca unele dintre ele să reprezinte totuși o pronunțare regională, a tipografilor, cum este cazul cu grafia unică *прєстъ*, care poate să reprezinte pronunțarea acestui cuvînt în unele graiuri ardelenești. Este locul să spunem că o serie de grafii dintre cele menționate mai sus, aflate numai în textul tipărit, nu și în manuscrisul Psaltirii în versuri ori în celelalte scrieri ale lui Dosoftei, tipărite în Moldova, ne determină să presupunem că unii tipografi care au imprimat la Uniev opera lui Dosoftei erau originari din Transilvania.

Grafiile **мишчє, пишчє, пꙋшчє, скръшчє** au fost transcrise ca atare, deci *mișce, pișce, pușce, scrîșce*, întrucît reprezintă pronunțarea formelor respective, întîlnită și astăzi în unele graiuri moldovenești.

Pentru a nu crea o dificultate în lectura versurilor, pe **ѕ** din grafii ca **арѕѫ, астъѕ, ашєѕарє, бꙋѕѫ, касѧ, черчетѣѕѫ, дєпринѕѫ, Дм҃нѕъꙋ, фрꙋнѕѫ, лꙋкрѣѕѫ, пїєрѕарє, раѕѫ, ръспꙋнѕѫ, рѫѕѫ, ꙋрѕѫт, ваѕѫ, вънѕарє, ѕак, ѕѫчє, ѕꙋъ** și altele, l-am transcris *z* (cursiv), nu *dz*, cum se transcrie în mod obișnuit de către filologi litera respectivă[20], care notează în textele vechi africata pronunțată ca atare și astăzi în graiurile românești nordice; deci ar*z*ă, astă*z*, așe*z*are, bu*z*ă, ca*z*ă, cercetea*z*ă, deprin*z*ă, Dumne*z*ău, frun*z*ă, lucrea*z*ă, pier*z*are, ra*z*ă, răspun*z*ă, rî*z*ă, ur*z*ît, va*z*ă, vîn*z*are, *z*ac, *z*îce, *z*uă. În felul acesta am marcat în transcrierea textului, aproape imperceptibil, cum se prezintă de altfel lucrurile şi în vorbirea obişnuită, deosebirea între africata **ѕ** şi fricativa **з**, pe care am transcris-o cu z obişnuit, de rînd.

---

[20] În cuprinsul acestei note asupra ediției, cînd cuvintele care au în corpul lor africata în discuție sînt scrise cursiv, **ѕ** a fost transcris, pentru a-l deosebi, cu z obișnuit, de rînd.

ѳ a fost transcrisă atît *ft* cît şi *t*. Astfel, grafii ca **Досоѳей**, **къѳан**, **еѳин**, **еѳинътате**, **Неѳалим**, **поѳѫ**, **поѳи** au fost transcrise *Dosoftei*, *căftan*, *ieftin*, *ieftinătate*, *Neftalim*, *poftă*, *pofti*, în timp ce grafiile **Даѳан**, **Ефраѳа**, **Геѳа**, **Голїаѳ**, **Ідиѳȣм**, **Наѳан**, **Ѳаворȣл**, **Ѳеѡфил**, **Ѳиѡпїе**, **Ѳомина** au fost transcrise *Datan*, *Efrata*, *Gheta*, *Goliat*, *Iditum*, *Natan*, *Tavorul*, *Teofil*, *Tiopie*, *Tomina*.

O particularitate grafică a scrierilor lui Dosoftei, de proveniență polonă sau ucraineană, este notarea prin **гх** a sunetului *h*. Grafii ca **гхарник**, **гхъц**, **гхерб**, **гхоарбѫ**, **гхотар**, **гхранъ**, **гхȣлъ**, **гхȣлтȣр**, **пъгхар**, **погхой** şi multe altele au fost deci transcrise *harnic*, *hăț*, *herb*, *hoarbă*, *hotar*, *hrană*, *hulă*, *hultur*, *păhar*, *pohoi*. Asemenea grafii apar însă alături de cele obişnuite în limba română.

Grafiile etimologiste **кръд**, **гльчѣвѫ**, **глътеж**, **гръбѫ**, **жъртвъ**, **потрьник**, **скръбѫ**, **стлъпитъ**, **стрьни**, **стрьв**, **тльк**, **тльни**, **вртос**, **згрьчи** (sau **крстѧе**, **жртвѫ**, **скрбъ**, **скршкаре** etc., cu paieric suprascris în locul lui **ъ**) şi altele, care apar alături de grafiile obişnuite în limba română, au fost transcrise *cîrd*, *gîlceavă*, *gîltej*, *gîrbă*, *jărtvă*, *potîrnichi*, *scîrbă*, *stîlpită*, *stîrni*, *stîrv*, *tîlc*, *tîlni*, *vîrtos*, *zgîrci*. Grafiile duble **скрьшка–скършка** şi **врьстѫ–въpстѫ** au fost însă transcrise ca atare, pentru că în graiurile româneşti nordice există şi astăzi atît pronunțarea *scrîşca*, *vrîstă*, cît şi *scîrşca*, *vîrstă*.

Pentru a nu încărca în mod inutil ediția cu întregiri în paranteze drepte, care ar fi stînjenit lectura cursivă a versurilor, am întregit tacit prescurtările obişnuite, tradiționale, frecvente în textele vechi româneşti. Astfel, grafii ca **ап҃стол**, **бл҃гсвит**, **Дм҃нл**, **Дх҃л**, **Дм҃нѕъȣ**, **еѵг҃лїе**, **Ерс҃лим**, **І҃с Х҃с**, **сф҃лт** şi altele au fost transcrise *apostol*, *blagoslovit*, *Domnul*, *Duhul*, *Dumnezău*, *evanghelie*, *Ierusalim*, *Isus Hristos*, *suflet*.

În legătură cu prescurtarea **сн҃т**, care caracterizează scrisul lui Dosoftei din Psaltirea în versuri, este necesară o lămurire. Alături de **сн҃т** apar, cîte o singură dată, şi grafiile **снв҃нцїѧ**, **свѫнтȣлȣй**. De cîteva ori însă, atît în textul tipărit cît şi în manuscris, se întîlnesc şi grafiile **сф҃нтѫ**, **сф҃нтȣл**, **сф҃нте**, datorate probabil tipografilor sau copistului. În tipăriturile sale de mai tîrziu, de la Iaşi, Dosoftei foloseşte consecvent prescurtarea **св҃нт**, fapt care ni se pare o dovadă că el pronunța *svînt*, nu *sfînt*. Tot cu *v* pronunța el desigur

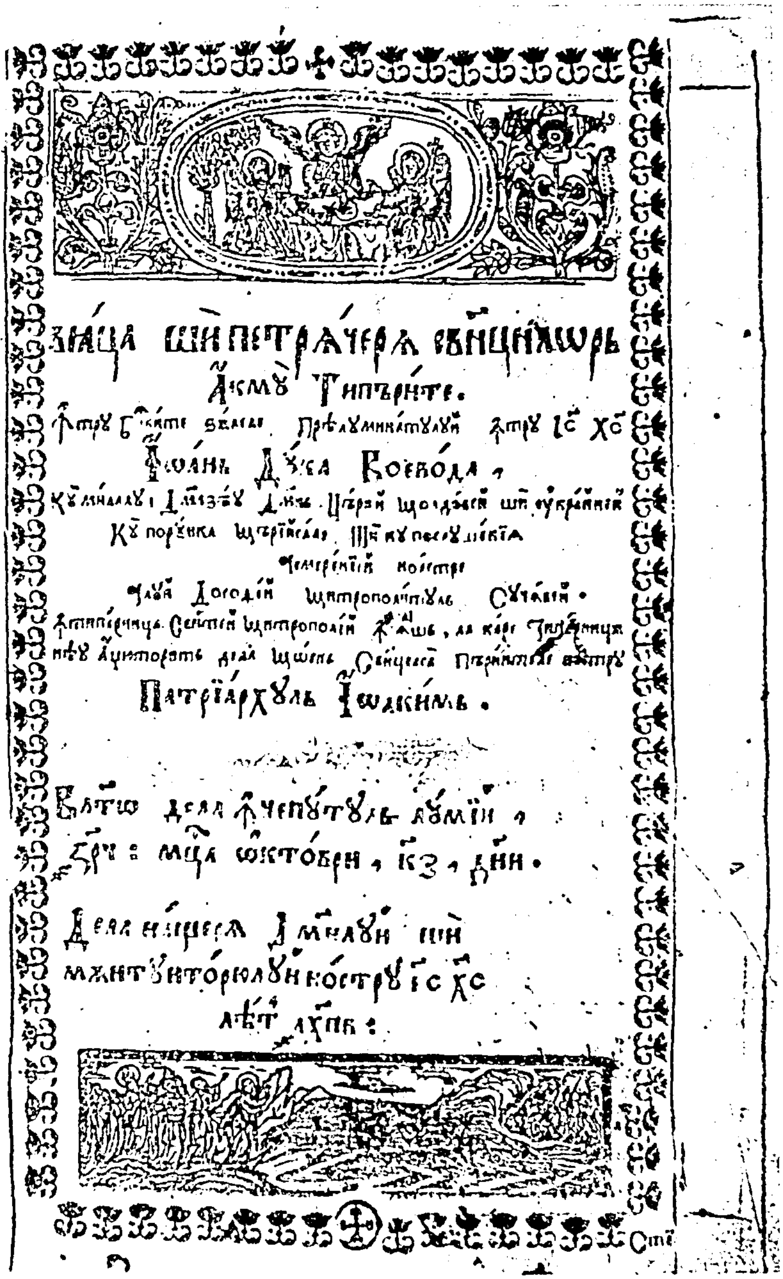

ВІАЦА ШИ ПЕТРѦЧЕРѦ СВИНЦИЛѠРЬ
Ѧкмꙋ Тѝпъріте.
Ꙟтрꙋ [illegible] ꙃѣлел прѣлꙋминатꙋлꙋй ꙟтрꙋ Іс Хс
Іѡаннь Дꙋка Воевода,
Кꙋ мила лꙋй Дмнꙃѣꙋ Дмнꙋ Цѣрїй Мѡлдавей ши Оукраинїй
Кꙋ порꙋнка мъріисале Ши кꙋ послꙋшаніѧ
смереніей ноастре
[illegible] Дософтей Митрополитꙋл Сꙋчавїй.
Ꙟтѫїстѫтѫторꙋл Свинтей Митрополїй Ꙗшй, ла каре ꙟнаинте
нꙋ ꙋ ажꙋторат дела нимине Свинциѧ Са Пѫринтеле нострꙋ
Патрїархꙋль Іѡакимь.

Влѣтѡ дела ꙟчепꙋтꙋль лꙋмїи,
ꙁрч : мца ѡктоври, кз, дни.

Дела нащереа Дмнꙋлꙋй ши
мѫнтꙋиторюлꙋй нострꙋ Іс Хс
лѣт ахпв :

Viața și petrecerea svinților, Iași, 1682 (foaia de titlu).

şi cuvintele *jărtăvnic*, *jărtvă*, *jărtvi*, pe care le scrie consecvent жрътъвник, жрътвѫ, жрътви. În consecinţă, am transcris tot *svînt* şi prescurtarea с҃нт din Psaltirea în versuri. Forma *svînt* se întîlneşte frecvent şi în textele moldoveneşti din secolul al XVIII-lea. Prescurtarea sporadică сф҃нт a fost transcrisă, fireşte, *sfînt*, dar am atras atenţia în notele de la subsol asupra grafiei corespunzătoare din manuscris.

De asemenea, am transcris ca atare grafiile alternante хвалѫ–хфалѫ, свадѫ (sporadică) – сфадѫ, сварѫ (sporadică) – сфарѫ, сват (sporadică) – сфат, deci *hvală–hfală*, *svadă–sfadă*, *svară–sfară*, *svat–sfat*. Nu am putut conchide că grafiile хвалѫ, жрътъвник, жрътвѫ, жрътви, свадѫ, сварѫ, сват, ca şi grafia св҃нт din tipăriturile de mai tîrziu ale lui Dosoftei, reprezintă doar un reflex al grafiei cuvintelor respective în slavonă[21].

Potrivit normelor ortografice actuale, є la început de cuvînt sau de silabă, în grafii ca богъцѫє, єѳин, єпꙋрй, єрі, єрта, єши, гръєск, мъєстрꙋ, ръмѫє, плоає, пꙋє, тає, цѫє, въпає, воє şi altele a fost transcris *ie*, deci *bogăţîie*, *ieftin*, *iepuri*, *ieri*, *ierta*, *ieşi*, *grăiesc*, *măiestru*, *rămîie*, *ploaie*, *puie*, *taie*, *ţîie*, *văpaie*, *voie*.

În grafiile хєр, хєрбѧ, хєрбинтє, пєлицѫ, пєри şi altele є a fost însă transcris *e*, aşa cum se pronunţă şi astăzi de către unii moldoveni, deci *her*, *herbea*, *herbinte*, *peliţă*, *peri*.

De asemenea, grafiile дѡа, плѡа, пъраѡ, рѡа, трєа şi altele de acest fel au fost transcrise *doua*, *ploua*, *părauă*, *roua*, *treia*, grafiile каѡтѫ (sporadică), мишаѡа, тꙋртꙋрѣѡа au fost transcrise *caŭtă*, *mişaua*, *turtureaua*, grafiile доаѫ, ноаѫ, роаѫ au fost transcrise *doauă*, *noauă*, *roauă*, iar grafiile sporadice нопте, ꙟнторчє, плоѧ au fost transcrise *noapte*, *întoarce*, *ploaia*. Au fost însă transcrise ca atare grafiile адо (sau адѡ) şi грозник, deci *ado*, *groznic*, considerînd că ele reprezintă pronunţări reale sau posibile în limba vorbită de Dosoftei.

Tot potrivit normelor ortografice actuale, grafiile съмфлорѣскѫ, нємвацѫ, мъмвълꙋѫщє, съмвъскꙋрѫ, съмвитаръ, чємвъртирѫ, чємпїзма şi altele au fost transcrise *să-nflorească*, *ne-nvaţă*, *mă-nvăluieşte*, *să-nvăscură*, *să-nvitară*, *ce-nvîrtiră*, *ce-n pizma*, iar grafiile ꙟнпрєꙋнѫ, ꙟнпротивѫ au fost transcrise *împreună*, *împrotivă*.

Grafiile мърїи, сн҃цїи (genitive singulare) au fost transcrise *măriii*, *svinţiii*.

---

[21] Vezi şi concluziile la care au ajuns Ion Gheţie şi Al. Mareş, în *Graiurile dacoromâne în secolul al XVI-lea*, Bucureşti, 1974, p. 136–139.

Nu am transcris consoana dublă în grafiile аллилȣїа, маннѫ.

Textul ediţiei din 1673 a Psaltirii în versuri a lui Dosoftei abundă în greşeli de tipar. Cea mai frecventă este confuzia lui ѫ cu ѧ şi a lui џ cu ц. Probabil că autorul nu a avut posibilitatea să supravegheze cu atenţia cuvenită tipărirea operei. Iată doar cîteva exemple: ацюторı (= *agiutori*), аџȣнгѫ (= *agiungă*) арцинт (= *argint*), чъ (= *ce-a*), чѣрка (= *cearcă*), крєдинчоасє (= *credincioase*), дєрȣрй (= *daruri*), грѧнє (= *grele*), громадѫ (= *grămadă*), гранѫ (= *hrană*), мимє (= *mine*), мȣрцъмъск (= *mulţămăsc*), пърѫ (= *părea*), пърџ (= *părţ*), пȣйнє (= *pîine*), клѣкѫ (= *pleacă*), справ (= *prav*), рѧнитє (= *rănite*), ръȣтатѫ (= *răutatea*), розбоюл (= *războiul*), спаймѧ (= *spaimă*), спрє (= *pre*), оуншорїй (= *uşorii*) şi altele. Tot greşeli de tipar au fost considerate şi grafiile нрємєждє, жилинд (= *primejde, jelind*), care apar o dată sau de două ori în tot textul, alături de grafiile corespunzătoare obişnuite, folosite destul de des. Noi am corectat asemenea greşeli de tipar, orientîndu-ne după grafia corespunzătoare din manuscris, pe care am menţionat-o în notele de la subsol, şi după frecvenţa grafiei cuvintelor sau formelor respective în textul tipărit. De altfel şi în manuscris se află numeroase greşeli de copist. În cazurile în care ni s-a părut că o anumită grafie ar putea să nu fie o simplă greşeală de tipar, sau că ar fi posibil să i se dea şi altă interpretare decît cea dată de noi, am atras atenţia asupra acestui lucru în notele de la subsol.

*

Considerăm necesar să atragem atenţia şi asupra unor transcrieri care, la prima vedere, pot să pară greşite. O particularitate a limbii lui Dosoftei, care reflectă realitatea lingvistică din graiurile româneşti nordice, este închiderea lui *i* după *s*, *ţ*, *z* şi z (africata), precum şi, mai rar, după *r* şi *t*, în grafii ca алцѫй, богъцѫє, боѕѫй, кȣрцѫлє, дирєпцѫй, досѫт, морцѫй, нєпоцѫй, ѡбосѫт, пръсѫлъ, сѫмт, сосѫт, стѫнџє, тоцѫй, църѫй, цѫнє, вїєръй, ѕѫк, ѕѫлє şi altele, transcrise *alţîi, bogăţîie, bozîi, curţîle, direpţîi, dosît, morţîi, nepoţîi, obosît, prăsîlă, sîmt, sosît, stînge, toţîi, ţărîi, ţîne, vierîi, zîc, zîle*. În consecinţă, grafii ca адȣчєцѫй, кънтацѫй, дєшкидєцѫмı, лъȣдацѫл, мȣлцѫс, цѫс, вєѕѫй şi altele au fost transcrise *aduceţî-i, cîntaţî-i, deşchideţî-mi, lăudaţî-l, mulţî-s, ţî-s, vezî-i*, nu *aduceţ-îi, cîntaţ-îi, deşchideţ-îmi* etc., cum ar putea cineva să le interpreteze, dat fiind faptul că, după cum am văzut mai sus, ц sau ѕ finali au pronunţare dură la Dosoftei, în grafii ca адȣчєц, кънтац, лъꙋдаці, вєѕ și altele. Interpretarea dată de noi este susținută și de prezența în text a unor grafii ca бꙋкꙋрацѫвъ, ·ꙟкинацѫвѫ, мъртꙋрисицѫвѫ, вєселицѫвѫ și altele, care nu pot fi transcrise decît *bucurațî-vă, închinațî-vă, mărturisițî-vă, veselițî-vă.*

O altă serie de grafii care pot suscita controverse în privința transcrierii prezintă formele neaccentuate ale pronumelor personale. În general, din necesități impuse de structura ritmică a versurilor, Dosoftei folosește formele respective legate de cuvîntul următor (proclitice) nu numai în situațiile în care verbul următor începe cu o vocală, ci și atunci cînd începe cu o consoană. Astfel, alături de grafii ca съ мꙗфлꙋ, съ мꙗꙋѕ, дє мꙗскꙋлтѫ, съ мꙗскꙋлц, тꙋ мїєщі, стр·ꙟмбътатѧ цѧстє драгѫ, армєлє ц·ꙟнчинџє, дин гꙋрѫ л·ꙟндръџирѫ, мила цопрєщі, ꙋрџїѧ цѡпрѧщє, transcrise — în mod firesc — *să mi-aflu, să mi-auz, de mi-ascultă, să mi-ascult, tu mi-ești, strîmbătatea ț-este dragă, armele ț-încinge, din gură l-îndrăgiră, mila ț-oprești, urgia ț-oprește*, apar și numeroase grafii ca дѣчаста мдай бꙋкꙋрїє, м·ꙟнгѫѧрє мдаꙋ, грєшалєлє мщїй, чинє шва фачє, сꙋгарїй дин брацє цк·ꙟнтѫ, ꙋрѧкѧ цплѣкѫ, џюдєцєлє цс·ꙟнт, жрътвєлє цвъѕ, дє цвой юшюра și altele, pe care le-am transcris *de-aceasta m-dai bucurie, mîngîiere m-dau, greșalele m-știi, cine ș-va face, sugarii din brațe ț-cîntă, urechea ț-pleacă, giudețele ț-sînt, jărtvele ț-văz, de ț-voi iușiura.* Menționăm faptul că grafiile de felul acestora alternează cu grafiile obișnuite și astăzi, adică cu formele neaccentuate ale pronumelor personale legate de cuvintele precedente (enclitice), care — bineînțeles — au fost transcrise ca atare. În felul acesta, textul stabilit de noi menține inconsecvența din original în privința grafiei formelor neaccentuate ale pronumelor personale, atrăgînd atenția asupra unui fapt important de ordin morfologic, specific limbii române vechi.

Într-o situație similară se află și prepoziția *în*, care — în numeroase versuri, după cuvintele terminate în vocală — pierde pe *î*, iar *n* apare legat totdeauna de cuvîntul următor, ca în grafiile нкасѫ, ндєшєрт, ннꙋѡрі, нпрїинцѫ, нрод, нсълаш, нсѫрг, нцарѫ, нꙋрџїє, нвꙗцѫ, нврѧмє și altele. Potrivit normei aplicate în transcrierea formelor neaccentuate ale pronumelor personale, ar fi trebuit să transcriem grafiile respective *n-casă, n-deșert, n-nuori, n-priință, n-rod, n-sălaș, n-sîrg, n-țară, n-urgie, n-viață, n-vreme.* Poate că ar fi fost mai bine, deoarece o atare transcriere ar fi scos în evidență încă o particularitate a limbii lui Dosoftei din Psaltirea în versuri. Am ezitat însă multă vreme, pentru a nu încărca textul cu grafii mai greu de pronunțat în limba literară de astăzi, iar pînă la urmă ne-am decis să le transcriem potrivit normelor ortografice actuale. Problema rămîne totuși mai departe în studiu.

Surprinzătoare poate să pară și transcrierea *din cepătură, din ceput, din chisoare, din țălepciune,* în următoarele cazuri: дин чепътꙋриле тале лꙋꙟнд пилде, де чюдѧсе дин чепꙋт, дин чепꙋт че фач чюдѧсе, скос дин кисоаре, къш еширѫ ши дин цълепчюне. Asemenea forme neprefixate, care alternează cu formele corespunzătoare prefixate, în funcție de necesitățile versificației, sînt frecvente în opera lui Dosoftei (de exemplu, *călțăminte, nalt, nădi, nălța, mulți, pregiur, sămna, scumpăra, stîmpăra, tinde, tîlni, tîmpina, tîmpla, tunerec, vechi,* precum și *coperi, mestec, proape.* Unele dintre ele sînt frecvente și astăzi în graiurile românești nordice. Menționăm că formele *din ceput* și *din chisoare* apar și în scrisul lui Miron Costin.

S-ar putea pune și întrebarea: în grafiile ва џꙋнџе (ps. *22*, v. 16, și ps. *88*, v. 105) și ва тинџе (ps. *90*, v. 52), reprezentînd formele de viitor *va agiunge* și *va atinge,* avem o eliziune, ori o afereză? Deși grafiile respective pot fi considerate dovezi că este vorba de o afereză, noi le-am transcris totuși *v-agiunge, v-atinge,* socotind că ele reprezintă de fapt o eliziune. În sprijinul interpretării noastre pot fi citate și alte grafii similare, în care eliziunea este indiscutabilă. De exemplu, вой стрика девара (= *voi stric-adevara,* în ps. *88*, v. 135), ка чѧлѧ вой таре (= *c-aceea voi tare,* în ps. *118*, v. 78), Ка бїѧ дирепцїй мащѣптѫ (= *C-abia direpții m-așteaptă,* în ps. *141*, v. 35), Де нꙋ ва вѧ (= *De nu v-avea,* în *Apostrof,* v. 2).

Grafiile лїй, мїй și нїй au fost transcrise atît *l-ii* (= le este, le vei), *mi-i* (= îmi este), *ni-i* (= ne este, ne vei), cît și *l-ii* (= îl vei), *m-ii* (= mă vei), *n-ii* (= nu vei). De asemenea, лиц, мей, нїц au fost transcrise, respectiv, *l-iț* (= îl veți), *m-ei* (= mă vei), *n-iț* (= nu veți). Pentru a evita posibilitatea unei confuzii, fiind vorba de forme dialectale mai puțin cunoscute, am menționat peste tot în notele de la subsolul paginilor respective corespondentele literare ale formelor *l-ii, l-iț, m-ei, m-ii, n-ii, n-iț.*

Grafiile дїѡр, лїѡй, лїѡм, нїѡм, тїй, тїѡй, тїѡм, тїѡр și altele au fost transcrise *di-or, li-oi, li-om, ni-om, ti-i, ti-om, ti-or,* păstrînd astfel în aceste forme, ca și în cele menționate mai sus, fonetismul specific unor graiuri românești de nord.

În întregul text, *u* din toate formele verbului *căuta* și din derivatele lui este consonant, ca și al doilea *i* din formele verbului *priĭmi* sau al doilea *i* din cuvîntul fiĭcă. În general, ĭ din *priĭmi* și *fiĭcă* este notat ca atare (prin й). În cazul lui *căŭta* însă, de cele mai multe ori ŭ nu este notat ca atare (prin ꙋ̆), cu toate că structura silabică a versurilor indică pronunțarea lui consonantă. Noi am transcris peste tot *căŭta*, *priĭmi*, *fiĭcă*, așa cum trebuie pronunțate aceste cuvinte în versurile respective. La fel am procedat și în cazul unor forme dialectale moldovenești ale verbului *speria*, ca *sparĭe*, *spărĭé*.

Printre mijloacele folosite de Dosoftei pentru a realiza un anumit număr de silabe în variatele structuri ale versurilor sale întîlnim, alături de alternarea formelor arhaice cu cele mai noi, literare sau regionale (*atunce–atunci*, *dînsul–dîns–dînsulu*, *nice–nici*, *știe–ști*, *zî–zuă* etc.), și pronunțarea numelor proprii *Ierusalim*, *Iordan*, *Iosif*, *Iuda*, *Moisei* și altele, cînd cu diftong la început, așa cum se pronunță și astăzi, cînd fără diftong. În cazurile în care pronunțarea lor, impusă de structura silabică a versurilor respective, diferă de cea obișnuită astăzi, am atras atenția asupra acestui lucru în notele de la subsol. Uneori Dosoftei însuși indică pronunțarea cu diftong sau fără diftong inițial a numelor proprii menționate prin grafia lor diferită; de exemplu, **Єрꙋсалим–Іерꙋсалим**, **Іосиф–Іѡсиф** și altele.

*

O problemă aparte în operația de stabilire a textului Psaltirii în versuri a lui Dosoftei o constituie accentul. Menționăm că în opera lui Dosofei, ca în aproape toate textele cu caractere chirilice de pînă la începutul secolului al XIX-lea, accentul cuvintelor este în general notat (nu totdeauna însă corect).

În introducerea la ediția din 1887 a Psaltirii în versuri, Ioan Bianu a afirmat că Dosoftei «n-a știut că principalul element prozodic în limba română (ca și în celelalte romanice) este *accentul tonic*, pe care sînt bazate și de la care derivă ca consecințe naturale și necesare celealalte două amintite de el: *egalitatea numărului silabelor* și *rima*» (p. XVI); «din cauza aceasta versurile sale sînt în general defectuoase, structura lor este falsă, lipsind din ele înțelegerea și aplicarea conștientă a fundamentalului principiu pe care trebuia să se bazeze» (p. XVII). Cît de falsă și de exagerată este această părere a lui Bianu, care din nefericire a fost preluată fără control de mai mulți istorici literari din prima jumătate a secolului nostru, se poate cu ușurință constata prin simpla lectură a cîtorva psalmi, luați la întîmplare. Citite așa cum se citesc în mod obişnuit versurile româneşti, atît cele populare, cît şi cele culte, observăm că aproape toate versurile lui Dosoftei au o admirabilă cursivitate, care este dată tocmai de folosirea meşteşugită, în cadrul diferitelor structuri ritmice pe care le-a întrebuinţat, a *accentului real* al cuvintelor. În Psaltirea în versuri, ca şi în celelalte scrieri ale sale, Dosoftei dovedeşte o întinsă şi subtilă cunoaştere a graiurilor populare şi a limbii române literare de pînă la el. Dacă pentru a realiza în anumiţi psalmi egalitatea numărului de silabe el mînuieşte cu măiestrie o bogată sinonimie sau un accent arhaic ca *uíţ, uítă,* (să) *uíte*, alături de cel obişnuit, pentru a obţine un anumit ritm el foloseşte cu aceeaşi iscusinţă accentul variabil în graiurile româneşti al unor cuvinte şi forme gramaticale ca *áltora-altóra, áripă-arípă, mắsur-măsór, mijloc-mijlóc, míros-mirós, síntem-sîntém, ziceţ-zicéţ* şi altele. Accent variabil au şi cuvintele *Izrail, uric*, care sînt accentuate cînd *Izráil, úric*, cînd *Izraíl, uríc*. În numeroase versuri accentul cade pe negaţie, pe articolul demonstrativ sau pe adverbul de comparaţie, ca şi în poezia populară sau în graiurile româneşti nordice (*cél bun, munţîi céi goli, de n-ár fi, să nú-i vez, mái bun, mái mult* etc.).

Este adevărat că în cîteva zeci de versuri, pentru a obţine un anumit ritm, Dosoftei foloseşte şi accente care se abat de la normele de accentuare ale limbii române, cum sînt cele din cuvintele *alắute, aúrul, ávem, căile, cắldări, cetăţíle, címtînd, erắii, curpénii, delúngez, despắrţit, déşchiz, dúcea, frínturi, hiii, idóli, îmblétele, încórdat, întîmpíne, întré noi, măgúrile, mestéci, milostiv, míndrie, mínie, móşie, painjínă, pănắ-i, pắţîia, porţíle, poticníturi, pústii, sắ-mparţ, scaúnul, slobózăşti, şérbie, tắrie, ţínea, trắi, vicléşug* şi altele[22]. Apreciind însă aceste abateri de la normele obişnuite de accentuare nu ca simple fapte de limbă, raportate la vorbirea curentă, ci în funcţie de scopul artistic pentru care s-a recurs la ele (trebuie să spunem că în contextele respective nici nu sună prea strident), nu le putem considera greşeli, ci *licenţe poetice*, mici libertăţi pe care şi le-a permis Dosoftei, ca oricare alt poet, pentru a realiza o anumită structură ritmică. Aceste accente aberante sînt de altfel cu totul rare în raport cu accentele normale

---

[22] În numeroase cazuri, exemplele citate reflectă cunoscuta particularitate a scrisului lui Dosoftei de a nota în mod curios accentul unui cuvînt, fie după accentul cuvîntului din care a fost derivat, fie după accentul unui derivat al cuvîntului respectiv. Vezi şi D. Puşchilă, op. cit., p. 6.

ale cuvintelor respective. Asemenea mici libertăți se mai întîlnesc în versurile lui și pe plan gramatical (de exemplu, *Păn-a nu mă smeri, eu greșisă,* pentru a rima cu *zîsă,* în ps. *118,* v. 147-148). Ele nu pot fi considerate dovezi că Dosoftei nu știa prea bine limba română sau că nu avea suficiente cunoștințe de versificație, ci — dimpotrivă — arată că el era un bun cunoscător al poeziei noastre populare și că-i erau familiare regulile prozodiei.

În transcrierea textului noi am reprodus accentele care, nefiind puse greșit, se abat de la normele obișnuite de accentuare, precum și accentele unor cuvinte vechi sau dialectale, mai puțin cunoscute, pentru a se putea citi versurile respective fără dificultăți, așa cum le-a scris autorul. În unele cazuri, pentru a asigura lectura corespunzătoare a versurilor, am indicat noi accentele corecte sau care lipsesc în original, făcînd de fiecare dată mențiunea de rigoare în notele de la subsol.

*

Cifrele care indică structura silabică a versurilor (puse marginal, în dreptul primului vers al unor psalmi), precum și alte note marginale ale lui Dosoftei, atît în limba română cît și în slavonă, au fost coborîte în josul paginii și indicate prin asterisc (*). Notele noastre din subsolul ediției, scrise cu caractere cursive, sînt indicate cu cifre arabe.

Parantezele drepte [ ] cuprind cuvintele, silabele sau literele care lipsesc în textul tipărit, datorită unor evidente greșeli de tipar, dar sînt de regulă în manuscris.

În *Note și variante,* am indicat prin *M* textul aflat în manuscris, iar prin *T* pe cel tipărit. Transcrierea textului din manuscris s-a făcut după aceleași principii și norme prezentate mai sus.

După titlul tuturor psalmilor Dosoftei reproduce începutul lor în slavonește. Uneori și titlurile psalmilor sînt în slavonă. Tot în slavonă face și diferite citații sau numai trimiteri la pasaje din Biblie, în prefețe, în comentariile la anumiți psalmi sau în unele note marginale. Noi am transcris ca atare aceste texte slavone, cu excepția celor două pagini de la sfîrșitul cărții, care cuprind textul mărturisirii credinței ortodoxe a sfinților Ambrozie și Augustin, reproduse numai în fotocopii și traduse pe pagina din dreapta. În ediție, traducerea textelor slavone este dată în subsolul paginilor respective, iar la *Note și variante* este dată în rînd, cu litere cursive, în paranteză. Prescurtările din textele slavone au fost menținute, cu excepţia celei a cuvîntului Слава, scrisă marginal, la sfîrşitul catismelor sau al unor psalmi, pe care — coborînd-o în subsol — am întregit-o. Corectarea greşelilor de tipar aflate în textele slavone şi revizia traducerii acestor texte au fost făcute de către colegul Mihai Lozbă, conferenţiar la Facultatea de filologie din Iaşi, căruia îi aducem şi aici mulţumirile noastre.

Un susţinut şi preţios ajutor la alcătuirea acestei ediţii mi-a acordat soţia mea, Despina Ursu. O rog să afle şi aici expresia recunoştinţei mele.

N. A. URSU

DOSOFTEI

PSALTIREA ÎN VERSURI

1673

Ѱалтире
а Свнтꙋлꙋй Пророк Давид.

Пре лимбѫ рꙋмѫнѣскѫ, кꙋ
зѫбава ши кꙋ тоатѫ келтꙋѧла.

Прѣлꙋминатꙋлꙋ ѫнтрꙋ
Іс Хс, Іѡ Стефан Петрꙋ Вое
вѡда Домнꙋл, Цѫрꙋ Молдовей.

Дин свнтеле скриптꙋри, а свнциеисале пѫринца да
скалнашꙋ свнт и кесарꙗнꙋ, кꙋ лꙋнгѫ ѡстенинцѫ
лѫ ѫ ꙋлцꙋ ани сокотитѫ ши вркатѫ пре
стихꙋри, ши дачиꙗ пре вершꙋри токмит
ѫ чинчй ан фоарте кꙋ ѡсѫрдїе маре, де
смеритꙋл Досоѳей митрополитꙋл де
Цара Молдовеи.

В Монастырꙋ Оунѣвском, Тѵпом
Изѡбразися. Лѣта ѿ сотворенїа свѣта, зрпа.

PSĂLTIRE

a svîntului proroc David.
Pre limbă rumânească, cu
zîsa şi cu toată cheltuiala
prealuminatului întru
Isus Hristos, Ioan Stefán Petră Voie=
voda, domnul Ţării Moldovei.
Din svintele scripturi a svinţilor părinţ, das-
calilor svintei beserici, cu lungă ostenea-
lă în mulţ ai socotită şi cercată prin
svintele cărţ, şi de-acia pre verşuri tocmi-
tă în cinci ai foarte cu osîrdie mare, de
smeritul Dosoftei, mitropolitul de
Ţara Moldovei.

* * *

В МОНЯСТЫРꙊ ОѴНЕВСКОМ ТѴПОМ
изѡбразисѧ. Лѣта ѡт сотворен. свѣт. з҃рпа.[1]

---

[1] *În mănăstirea Unievului, cu ajutorul tiparului s-a reprodus. În anul de la facerea lumii 7181.*

Сті́хꙋрі ла̀ лꙋминатꙋл Гхе́рбꙋ а̂цъ́рій
МОЛДОВЕЙ.

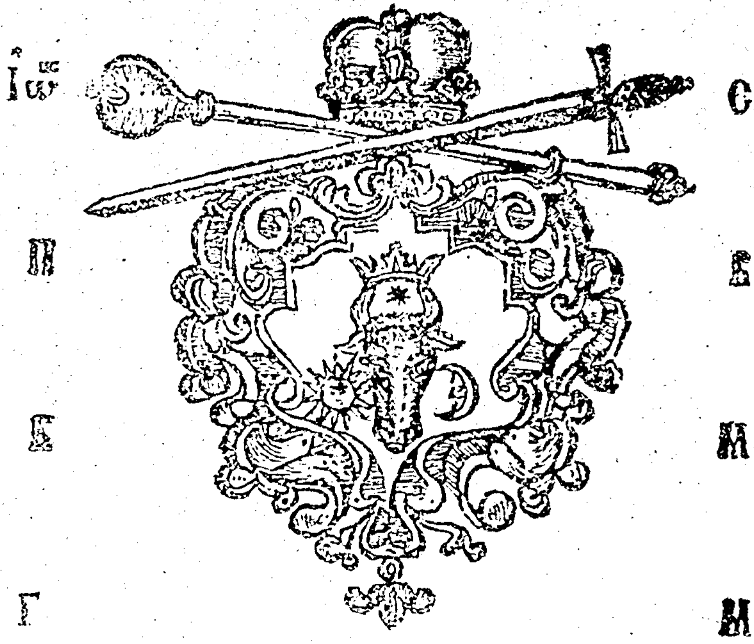

Ка́пꙋл чел де бꙋо́ръ де фїа́ръ вестѝтъ,
Семнѣ́зъ пꙋтѣ́ре цъ́рьй несминти́тъ.
Пре ка́пꙋл де ма́ре фїа́ръ шѝ кꙋмплѝтъ,
Кꙋа́ре мъпꙋшꙋ́е ла пъмѫ́нт шѝ пъсѫ́нтъ.
Де пре карї свѣ́де ѫбꙋрꙋ́ънд плаи,
Ка́ре ръ стѣа́тъ врѣ́мѣ свѣ́тъ цѣ́ръ па́че.

Stihuri la luminatul herb a Țării
MOLDOVEI

Іѡ҃[1] С[2]

П[3] В[4]

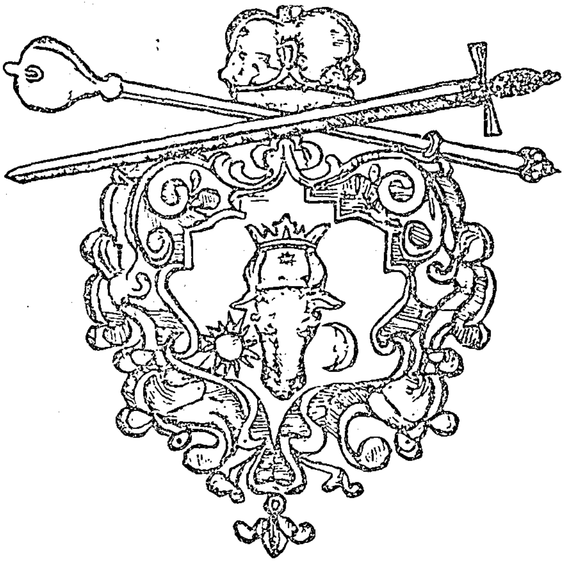

Б[5] М[6]

Г[7] М[8]

Capul cel de búor, de fiară vestită,
  Sămnează putere țării nesmintită.
Pre cîtu-i de mare fiara și buiacă,
  Coarnele-n pășune la pămînt îș pleacă.
De pre chip să vede búorul ce-i place,
  C-ar vrea-n toată vremea să stea țara-n pace.

[1-8] Іѡ[а]н С[тефан] П[етръ] В[оевода], Б[ожиею] М[илостию] Г[осподаръ Земли] М[олдавскои] — *Ioan Ștefan Petru Voievod, din mila lui Dumnezeu domn al Țării Moldovenești.*

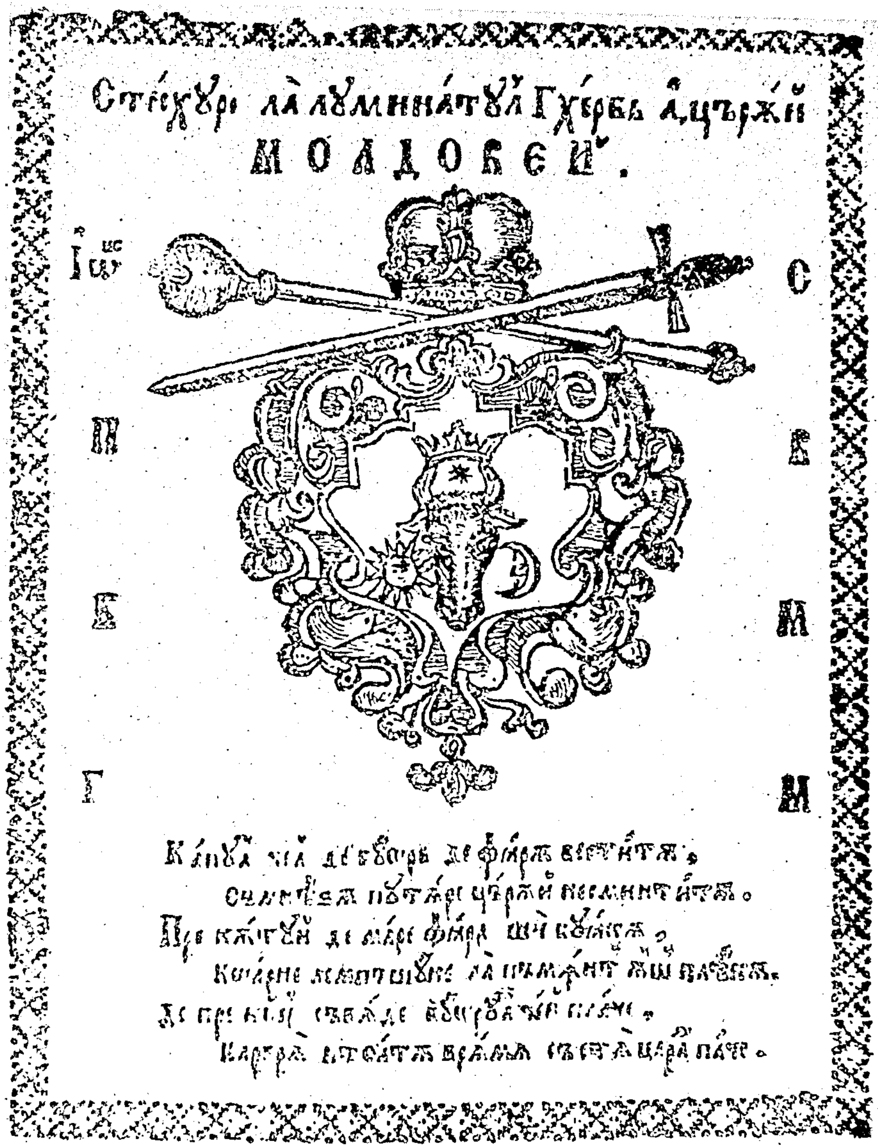

Сти́хꙋри ла̀ лꙋмина́тꙋл ґхе́рбь а̑ църъ́жїи
МОЛДОВЕЙ.

Іѡ̑ис С

П В

Б М

Г М

Ка́пꙋл чел де бꙋо́рꙋ де фїа́ръ вести́тъ,
Сꙋмне́зъ пꙋтѣ́ре цъ́ръй небирꙋи́тъ.
Пре кѫ́тꙋй де ма́ре фїа́ра шѝ кꙋмпли́тъ,
Коа́рнеле ꙟмпотривъ̀ ла пъмѫ́нт ꙟшь плѣ́къ.
Де пре чїй съвѣ́де абирꙋ̀и ꙟй пла́че,
Ка́реа ꙟтоа́тъ вре́мѣ съ тѣ̀ цара па́че.

Stihuri la luminatul herb a Țării
MOLDOVEI

Іѡ̃[1] Є[2]

П[3] В[4]

Б[5] М[6]

Г[7] М[8]

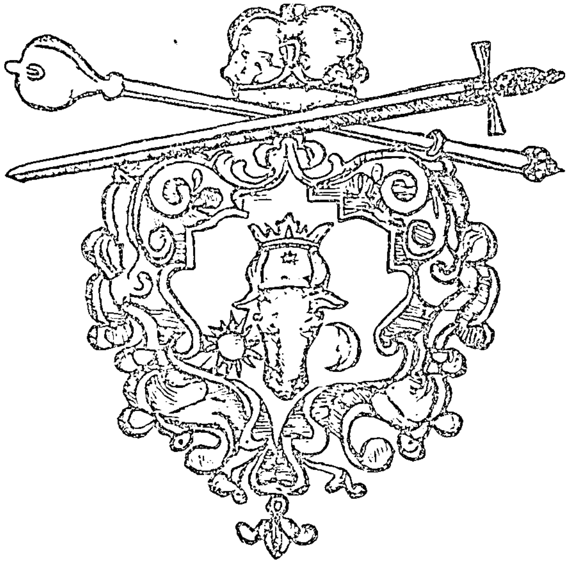

Capul cel de búor, de fiară vestită,
Sămnează putere țării nesmintită.
Pre cîtu-i de mare fiara și buiacă,
Coarnele-n pășune la pămînt îș pleacă.
De pre chip să vede búorul ce-i place,
C-ar vrea-n toată vremea să stea țara-n pace.

[1-8] Іѡ[а]н Є[тєфан] П[єтръ] В[оєвѡда], Б[ожиєю] М[илостию] Г[осподаръ Зємли] М[олдавской] — *Ioan Ștefan Petru Voievod, din mila lui Dumnezeu domn al Țării Moldovenești.*

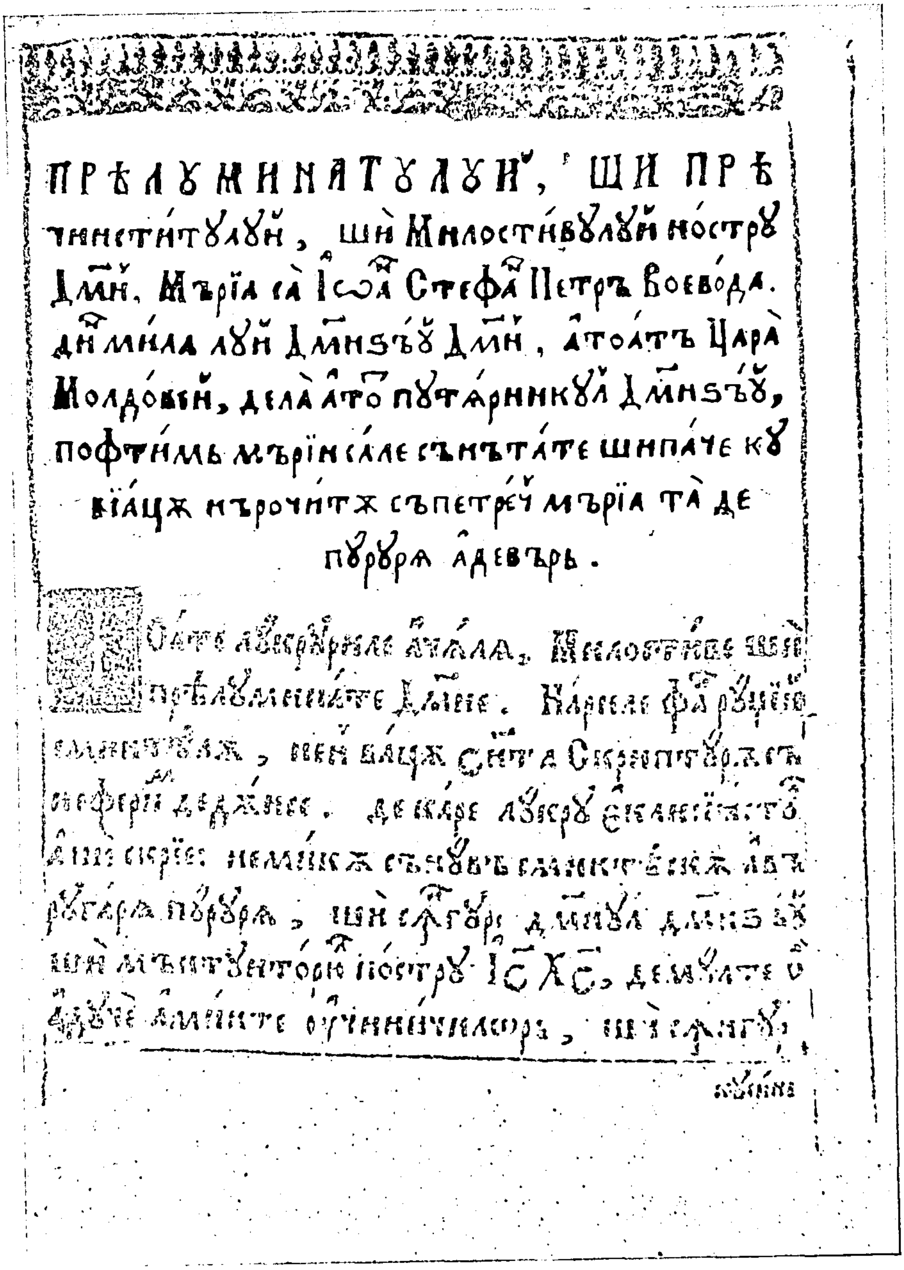

ПРѢЛꙊМИНАТꙊЛꙊЙ, ШИ ПРѢ
тинститꙋлꙋй, ши̇ Милостивꙋлꙋй нострꙋ
Дмн҃ѣ. Мъріа са Іѡ҃ Стефа҃ Петрꙋ Воевода.
дн҃ мила лꙋй Дмнѕъꙋ Дмн҃, атоатъ Цара
Молдовій, дела атот пꙋтарникꙋл Дмнѕъꙋ,
пофтимь мъріи сале сънътате шипаче кꙋ
віацъ нърочитъ съпетрекꙋ мъріа та де
пꙋрꙋра адевъръ.

Тоате лꙋкрꙋриле а[illegible], Милостиве ши
прѣлꙋминате Дмне. Нꙋмеле фа[illegible]
[illegible], ши віацъ сфинта Скриптꙋра [illegible]
[illegible] де [illegible]. де каре лꙋкрꙋ єванг[illegible]
а ши серіе: немикъ сънꙋ [illegible] лꙋ
рꙋгара пꙋрꙋра, ши єагꙋре д милꙋл дмнѕъꙋ
ши мънтꙋиторꙋй нострꙋ Іс҃ Хс҃, демꙋлте о
а дꙋче а минте ꙋченичилор, ши єангꙋ

ꙋмии

PREALUMINATULUI ȘI PREAcinstitului și milostivului nostru Domn, Măria sa Ioan Stefan Petră Voievoda, din mila lui Dumnezău Domn a toată Țara Moldovei, de la atotputernicul Dumnezău poftim Măriii sale sănătate și pace, cu viață nărocită să petreci Măria ta de pururea, adevăr.

Toate lucrurile acelea, milostive și prealuminate Doamne, carile fac rugii sminteală, ne-nvață Svînta Scriptură să ne ferim de dînse. De care lucru Eclisiastul așe scrie: «Nemică să nu vă smintească a vă rugarea pururea». Și sîngur Domnul Dumnezău și mîntuitoriul nostru Isus Hristos de multe ori aducé[1] aminte ucinicilor, și sîngur

cu sine

---

[1] *În ms.* адȣчѫ, *corectat din* адȣче.

кꙋ́нииле а̂рътѫ кѫт съсъроа́це пꙋ́рꙋра. Ма́й вѫ̀ртоѕ ка́ші ꙟтрачѣ́а но́апте ꙟтрꙋка́рѧ па́тима ча̀ де бꙋ́нъ во́ле а̂ꙋ̂ сꙋ́ферит пентрꙋ спъсе́ніа но́астръ, де а́тꙋ ѕѫ̃, при вегѧ́ці ші̀ въ рꙋга́ці Ка́съ нꙋ́къде́ ꙟ нъпа́сте. Ꙟчест ші то́ці сфи́нції Патріа́рхшіи де ла ацѧ ва се ꙟпъ́раціи ші̀ Прорѡ́ціи. Ка́ші ла ацѧ но́апте сфи́нціи апо́сто, ші̀ ꙋ҆рмъто́ріи сфи́нціилор са́ле, пре́скꙋ а̂фла́ꙋ ꙟ стѣле къ̀р къ пъръсѫ съ́рꙋга сфи́нціиле са́ле зꙋ́а ші̀ но́апта, ші то́ате грꙋ́тъціле ші̀ нево́ле са́ле кꙋ́рꙋга съ́лъбнгъ, ші̀ кꙋ́драса то́ате ръзбо́аеле а̂пизма́шилѡр трꙋпеще ші̀ сфлътеще лѧмѣ фрꙟца ші нѣбицꙋ̀. Пре́скꙋ зъче ші с҃нтꙋ́л Іѡа́ Златоꙋ́ст, чи́не ка́рии ва ꙟтре деви́чиш рꙋга́ ꙟ да́съ нау бирꙋ́; ші чи́не рꙋ́гъ дꙋ́съ препиа́шїи съй на́у ꙟфрꙟ́т. Къ́ чѣа а́сте греа ... дѧсъ, ші а́чѣа пла... Ꙋ́сии сто́л

ꙟгол

Слово[1]

cu sine le arăta chip să să roage pururea. Mai vîrtos ca și într-aceea noapte întru carea patima cea de bună voaie au suferit pentru spăsenia noastră, de le-au zîs: «Privegheaț și vă rugaț, ca să nu cădeț în năpaste». În ce chip și toț svinții patriarșii din legea veche, împărații și prorocii, ca și-n legea noauă svinții apostoli și următorii svințiilor sale, precum aflăm în svintele cărț că nepărăsît să ruga svințiile sale zua și noaptea, și-n toate greutățîle și nevoile sale cu ruga să mîngîia și cu dînsa toate războaiele a pizmașilor trupește și sufletește le-nfrîngea și le biruia. Precum zîce și svîntul Ioan Zlatoust: «Cine cîndva din credincioș, rugîndu-să, n-au biruit? Și cine, rugîndu-să, pre pizmașii săi n-au înfrînt?». Că aceea este priĭmită lui Dumnezău și aceea place lui Dumnezău. Cum și svîntul

apostol

---

[1] *Cuvînt*

апосто Павел зѫче. Непърестѫ върꙋгацї, де то-
ате мꙋлцѫмици, кѫ ачаꙗ асте воа лꙋи Дꙋмне-
зѫꙋ де Хс Іс ꙟнтрꙋ вой. Ши ꙗрѫш зѫче
аша, лꙋаци сабїа чеи сфинтеи, кареа асте
кꙋвѫнтꙋл лꙋи Дꙋмнезѫꙋ, кꙋ де тоатѫ фъга-
дꙗ ши рꙋгѫчꙋна рꙋгꙋндꙋвѫ престе тот часꙋл
кꙋ дꙋхꙋл. Ашадꙋче сфѫнтꙋл Кипрїан кѫмаи
таре плачеще де кѫ̄ рꙋга немꙋнкѫ алтꙋиаре.
Кѫ кꙋ дꙗрꙗ тоате ръзбоаеле чѣле таре пꙋте-
рѣле фрѫнџеи. Кѫ а̄ ачеꙗ пꙋтеаре чеа сфинте-
нѫ ши плѫцꙋтѫ лꙋи Дꙋмнезѫꙋ. Кꙋ карꙗ пꙋте-
ръне сприменин, ши ръне ꙟпърѫ де тоате грꙋ-
тѫцꙋле. Пентрꙋ ачаꙗ ши еꙋ пъкѫтос смеренїи
ноастре аꙋ лꙋкрꙋ де трꙋбѫ ши де фолос де
спѫсенїе, тълкованїа ачаꙗии сфинте кърцї
асфѫ̄тꙋлꙋи Прк Давид карꙗ асте плинѫ де рꙋгѫ
ши плинѫ де тайнеле чѣле мари алꙋи Дꙋмне-
зѫꙋ. Пентрꙋ ачаꙗ кꙋмꙋлатѫ рꙋгѫ ѡ врѫме

нꙋмаи

apostol Pavel zîce: «Nepărăsît vă rugaţ, de toate mulţămiţ, că aceea este voia lui Dumnezău de Hristos Isus întru voi». Şi iarăş zîce aşe: «Luaţ sabia cea sufletească, carea este cuvîntul lui Dumnezău, cu de toată făgada şi rugăciunea rugîndu-vă preste tot ceasul cu duhul». Aşe zîce svîntul Chiprian că mai tare platoşe decît ruga nemică altă n-ávem, că cu dînsă toate războaiele cele tare putem să le frîngem, că ea este putere[2] cea sufletească şi pavăţa lui Dumnezău, cu carea putem să ne sprejinim şi să ne apărăm de toate greutăţîle[3]. Pentr-aceea ni s-au părut smereniii noastre a hi lucru de treabă şi de folos de spăsenie tîlcovania[4] aceştii svinte cărţ a svîntului proroc Davîd, carea este plină de rugă şi plină de tainele cele mare a lui Dumnezău. Pentr-aceea cu multă trudă şi vreme

-ndelun-

---

[1] *către cititor*

[2] *În ms.* пȣтѧрѧ.

[3] *În ms.* грєȣтъцѫлє.

[4] *În ms.* тлъкованїѧ.

неалꙋнгатѫ прекꙋм а пꙋтꙋт май фрꙋмос ам
тълкꙋит ши ам скрис прекꙋм аꙋ верꙋт Дмнзъꙋ.
съ поате траџе хира ѡмꙋлꙋи кътрѣ четитꙋ
ей, ши сꙋпт чинститꙋ ши демаре кꙋвїинца
ши бꙋнꙋл нꙋмеле мърїинтале ѡ ам арътат пре
лꙋме, касъ поатѫ хїе маймаре ндемнаре,
кътрѣ рꙋгѫ ши кътрѣ невоинцѫ Сфинцїей бе
серичй къ ачеста ѡбичай есте дин бътрѫни
ескоцѫнь бꙋи извод, де Сфнта карте, а скрїе сꙋпт
нꙋмеле а демаре чинсте скаꙋн. Каши кꙋм
аꙋ фъкꙋт Сфнтꙋл апостол Еѵанглист Лꙋка. скрїинд
дꙋш Сфнта Еѵаггелїе. ши Деꙗнїиле Сфнцилѡр
апостоли. Ла маре ши чинститꙋл дмн Ѳеѡ
фил лꙋꙋ скрис. Аша ши смеренїа ноастрѫ
Сфнта карте ачаста слъвитꙋлꙋи ши пре
чинститꙋлꙋи ши благословитꙋлꙋи нꙋме Дꙋм
мърїинтале сꙋпт апърътꙋрѫ ѡ ам скрис. рꙋгѫнд
дꙋне мърїинтале ка Дмнꙋлꙋи ностꙋ мꙋлтѫ.

Съш

-ndelungată, precum am putut mai frumos, am tîlcuit ş-am scris precum au vrut Dumnezău, să poată[1] trage hirea omului cătră cetitul ei, şi supt cinstitul şi de mare cuviinţă[2] şi blagoslovit numele Măriii tale o am arătat pre lume, ca să poată hi mai mare-ndemnare cătră rugă şi cătră nevoinţă svintei beserici, că acesta obicei este din bătrîni, scoţînd vun izvod den svînta carte, a-l scrie supt numele a de mare cinste scaun. Ca şi cum au făcut svîntul apostol evanghelist Luca, scriindu-ş svînta evanghelie şi deaaniile svinţilor apostoli, la mare şi cinstit domn Teófilĭ le-au scris, aşe şi smerenia noastră svînta cartea aceasta slăvitului şi preacinstitului şi blagoslovitului numelui Măriii tale supt apărătură o am scris, rugîndu-ne Măriii tale, ca domnului nostru milostiv,

să o

---

[1] *În ms.* поатѫ.

[2] *În ms.* кꙋвїинцѫ.

Сѣ̀ѡ прімѣ́ци мъріа та̀ ка̀ Снопꙋ́л чѐл де́й тъ́й де грѣ́ꙋ, шѝ пре не́й рꙋ́гъторїи мъріи тале а̑хи милости́в. ꙟ҇трача́ѧ дърꙋ́ѧскѫ Дмнѫ̆ дмзъꙋ̆, ꙟ҇делꙋнгатѫ шѝ нъро́чите, Дмнїѧ мърїнтале. ꙟ҇трꙋми́ла Снцїин сале кътрѣ̀ чи́нстѧ, ши ла́ꙋда свнтъ кꙋ́мелꙋ́й съꙋ̆ а̂дѣвъ́рѣ.

Рꙋгъто́рю мърїнѝта́ле Смери́тꙋл,

Досоѳе́й Митропо́лит Сꙋча́вскїй.

кꙋ то́атѫ и҆ниѧ.

Рꙋмиѡ тупа́ркика.

să o primeşti[1] Măria ta ca snopul cel dentăi de grîu, şi pre noi rugătorii Mării tale a hi milostiv. Într-aceea dăruiască Domnul Dumnezău îndelungată şi nărocită[2] domnia Mării tale, întru mila svinţiii sale, cătră cinstea şi lauda svînt numelui său, adevăr.

Rugătoriul Mării tale, smeritul
Dosoftei, mitropolit Suceavschiĭ,
cu toată inema.

Simeon, tiparnic.

---

[1] *În ms.* **прїймещь.**

[2] *În ms.* **нърочитѫ.**

СЛОВО КЪ ЧИТАТЕЛЮ:

Четворѣнный є҃ разꙋм въ писанїи с҃том. Писмѣнтелны. Өетїкос. пре историе. Обичайный. Їдикос. пре обичай. Иноскаꙁаемый, Алигорикос. Пре алтъ пъꙁꙋитꙋра. Прѣносителный, метафорикос. пре мꙋтаре. Патрꙋ ꙟцълесꙋри аре с҃нта скриптꙋрѫ. Писмѣнтелны есте кꙋвѫнтꙋл чела че нꙋ те ласъ съл ѕѫчи ꙟтралт кип де кꙋм есте скрис, каши ꙋнде ѕѫче Домнꙋл Хс҃. Аꙁ послю вам ꙋтѣшителѧ ѿ Ѿца, Дꙋх истинный иже ѿ Ѿца исходит. Єꙋ вои тримите вѫ мѫнгѫеториꙋ де ла Пърителе, Дꙋхꙋл чел адевърат, каре де ла Пърителе пꙋрчаде, ачеста кꙋвѫнт чинел ва сокоти ꙟтрат кип ачелаш стреин кꙋ тотꙋл де с҃нта бесарикѫ. Обичайнный есте нърав ꙟ с҃нта карте каш

кꙟнь

СЛОВО КЪ ЧИТѦТЕЛЮ[1]

Чєтворинный єсть разꙋмъ въ писанїи ст҃омь[2]: писмителный, ѳєтїкос[3], pre istorie; ѡбичайный, ӏѳикос[4], pre obicei; иносказаємый, алигорїкос[5], pre altă plăzuitură; прѣносителный, мєтафорикос[6], pre mutare. Patru înțălesuri are Svînta Scriptură. Писмителный este cuvîntul cela ce nu te lasă să-l zîci într-alt chip de cum este scris, ca și unde zîce Domnul Hristos: Ѧзъ послю вам оутѣшителѧ ѿ ѿц҃а, д҃хъ истинпый иже ѿ ѿц҃а исходит, eu voi trimite-vă mîngîietoriul de la Părintele, Duhul cel adevărat, care de la Părintele purcede. Acesta cuvînt cine-l va socoti într-alt chip, acela-i strein cu totul de svînta beserică. Ѡбичайный este nărav în svînta carte, ca și

cînd

---

[1] *Cuvînt către cititor*
[2] *Patru sensuri are Sfînta Scriptură*
[3] *pozitiv, afirmativ*
[4] *moral*
[5] *alegoric*
[6] *metaforic*

ка днѣ ѕъче. Непрїидо разорити законъ, нѫ
исплинити: на вени вързъсѫпъвие лаца чесъ
ѡжлмпла. Непрїидо мирь върѣцин на земли
нѫ мѣ. на вени пачѣ съворне препълмѫнт.
чѣ сабїе кꙋвкꙋвъмꙋтꙋл чел дин тъй Дмн Хс
фаче д деламноши прежидо ѫнтръ аꙗскꙋлтара
скитеи еулїен, пръ кꙋче алдоне леѫ гроазѫ
пентрꙋ чей деспинцꙋ. Иноска замлин лите
ка шн чимлманитꙋриле, кꙋпъ алтѫ гръещи,
ши алтѫ вънцълаце, каши мкю неплодни
родне, и многаа вѣчаде изнеможе. Къ
стерпа нъскꙋ шапте, ши чѣ кꙋ кꙋконїи
мꙋлц аꙋ слъбит басъ. ѕѫкѫ къ весарника чѣ
дн анме, кара ера стерпѫ де дарꙋл лꙋи Дмне
ѕъꙋ, аꙋ нъскꙋт кꙋконꙋ дела Хс мирѣле съꙋ.
чле з тайне. Ши шапте дарꙋр лишлꙋжбꙋлꙋи
Дꙋхꙋ. Іаръ чѣ кꙋ кꙋконїи мꙋлц, адекъ вѣса
реска лецїи вѣкї (кара съѕѫчѣ оумбръ лецїи

∴

адекъ

cînd zîce: Непрїйдох разорити законъ, нѫ исполнити, n-am venit să răsîpăsc legea, ce să o împlu. Непрїйдох мирь въврѣщи на земли, нѫ меч, n-am venit pace să arunc pre pămînt, ce sabie. Cu cuvîntul cel dintăi Domnul Hristos face îndemnoş pre jidovi cătră ascultarea svintei evangheliei, iară cu cel al doile le dă groază pentru cei îndărăpnici. Иносказаемый este ca şi ciumiliturile, cînd altă grăieşti şi altă să-nţălege, ca şi: Ꙗкѡ неплоди роди сем, и мнѡгаа въ чѧдех изнеможе, că stearpa născu şepte, şi cea cu cuconii mulţ au slăbit. Va să zîcă că beserica cea din limbi, carea era stearpă de darul lui Dumnezău, au născut cuconi de la Hristos, mirele său, cele 7 taine şi şepte daruri a Svîntului Duh, iară cea cu cuconii mulţ, adecă beserica legii vechi (carea să zîce umbră legii

adevă-

а девъра́те) аѹ слъби́т ша́ѹ отерпи́т де то́т
дáрѹл лѹ́й дмнѕъѹ. пе́нтрѹ нѣскѹлтарѫ кѹ
ко́нилѡр єи кара маинте ера плинъ де дарѹ
лѹ́й дмнѕъѹ кѹ пророч ши аптоль.

Прено́сный а́сте, ка неци́нне чева съй съ
цълѣгъ кѹвѫнтѹ дин тратъ съмнътѹрѫ де
повáсте, ѫтрачест кип: Рамен єроже невр
го́ша ѕи́нжъджщій, съй бы́ет въ глáвѹ єглѹ.
Пѣтра че́нѹѡ сокотирѫ зидито́рій, аче фѹ
ѫ капѹл ѹнгюлѹй. Ачеста кѹвѫт съмоѫтѫ
ла дмнѫ х҃с. кънѹл бъгарѫ нсамъ жидовій
съликъто́рій лецій, че єнціа са стъ́тѹ кап ѹн
гюлѹй лецій веки ши лецій нсаѫ деле ѫпредѹнѫ
ѫмбе, къ єнціа се а́сте кап с҃нтей бесѣрич
лемнарѣсій сале. Єчасте пáтрѹ ѫцълегѹри лѣме
стерін пентрѹ четиторюл вен, чева ава шеъріе
ачерпа съ нѹ цълѣгъ ѫтрадинкѹл ачецій сите
стерій, дѣчаста мѹвеат єнціин сале пъзин

кіѹлй

adevărate), au slăbit ș-au sterpit de tot darul lui Dumnezău, pentru ne-ascultarea cuconilor ei, carea mainte era plină de darul lui Dumnezău cu proroci și apostoli.

Прєнос[итєл]ный este ca neștine ce va să-i să-nțăleagă cuvîntul dintr-altă sămnătură de poveste, într-acest chip: Камєнь єгожє нєбрѣгоша ѕиждѫщїй, съй бысть въ главꙋ єглꙋ, piatra ce nu o socotiră ziditorii, acea fu în capul unghiului. Acesta cuvînt să mută la Domnul Hristos, că nu-l băgară-n samă jidovii, călcătorii legii, ce svinția sa stătu cap unghiului legii vechi și legii noauă, de le împreună îmbe, că svinția sa este cap svintei beserici, miresii sale. Aceste patru înțălesuri le-am scris pentru cetitoriul iubit ce va avea osîrdie a cerca să-nțăleagă într-adîncul aceștii svinte cărț. De-aceasta m-am rugat svinției sale părin-

telui

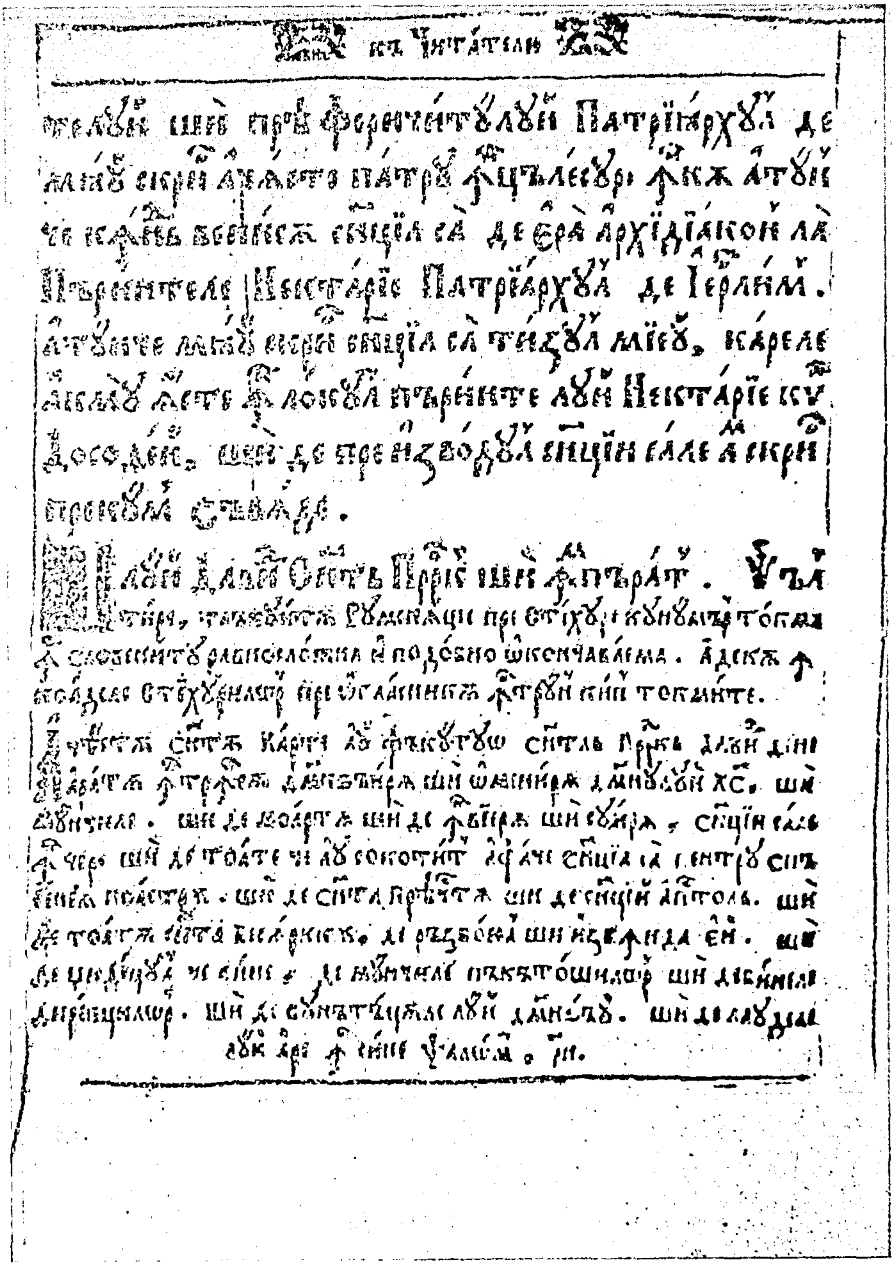

мєлѹй шѝ прѣ ферічітѹлѹй Патрїархѹл де мѫнѫ скрїй ахметѣ пáтрѹ ꙟцълѣсѹрї ꙟкъ áтѹнї чє кѫнь вєзѹсъ Сфінцїа Са дє єра архїдїакон ла Прѣферічітєлє Нєктáріє Патрїархѹл дє Ієрлим. Атѹнчє мѫнѹ скрїй Сфінцїа Са тіпѹл мїєѹ, кареле асємѣнѹ єстє ꙟ локѹл пърїнтєлѹй Нєктáріє кѹ досодєн, шѝ дє прє ꙟзводѹл Сфінцїи Салє а скрїй прєчєдѹл съѹ ꙟзадє.

Шалѹи Давид Сфѫнтѹ Пррок шѝ ꙟпърат. Ѹъ стїрѣ, тълмъчитъ Рѹмѫнацї прє стїхѹри кѹнѹащєтопа ꙟ слобозитѹ рабносластна и подобно ѡкончавалема. Адекъ ꙟ кордаре стїхѹрилор пре ѹгламинитъ ꙟтрѹн кип топите.

Ачѣстъ Сфѫнтъ Карте лѹ ꙟчепѹтѹлѹ Сфѫнтѹл Пррок Давид дінѝ ꙟкоратъ ꙟтрѣгъ дѹмнєзѣрѣ шѝ ѡмєнирѣ Дѹмнєзѣѹ Хс. шѝ вѹнчѣлє. шѝ дє моартє шѝ дє ꙟвїєрє шѝ скѹлярє, Сфінцїи салє ꙟ черю шѝ дє тоате чи лѹ сокотит лѹ ачє Сфінцїа са ꙟтрѹ сфѫнтъ нѣа поастрѫ. шѝ дє Сфѫнта пречїстъ шѝ дє Сфінцїи Апостоль. шѝ дє тоатъ ѹнтѣ бисѣрическъ, дє развоѧ шѝ изкѫнда єи. шѝ дє цинѹтѹл чи єстє, дє мѫнчиле пъкътошилор шѝ дєбѫниле дрєпцилор. шѝ дє сѫнътѣциле лѹи Дѹмнєзєѹ. шѝ дє лаѹдѣле лѹи карє ꙟ сине Псалмѝ. рн.

telui și preafericitului patriarhul de mi-au scris aceste patru înțălesuri încă atunce cînd venisă svinția sa de era arhidiacon la părintele Nectarie, patriarhul de Ierusalim. Atunce mi-au scris svinția sa tizul mieu, carele acmu este în locul părintelui Nectarie, chir Dosoftei, și de pre izvodul svinții sale am scris precum să vede.

A lui David svînt proroc și împărat Psăltire, tîlcuită rumânește pre stihuri cu număr tocma în slovenit, **равносложна и подобно ѡкончаваема**, adecă în coadele stihurilor pre o glasnică într-un chip tocmite.

Această svîntă carte au făcutu-o svîntul proroc David de ne arată într-însă dumnezăirea și omenirea Domnului Hristos, și muncile, și de moartea, și de învierea și suirea svinții sale în ceri, și de toate ce au socotit a face svinția sa pentru spăsenia noastră, și de svînta Precistă, și de svinții apostoli, și de toată svînta beserică, de războiul și izbînda ei, și de giudețul ce vine, de muncile păcătoșilor și de binele direpților, și de bunătățile lui Dumnezău. Și de laudele lui are în sine psalóm 150.

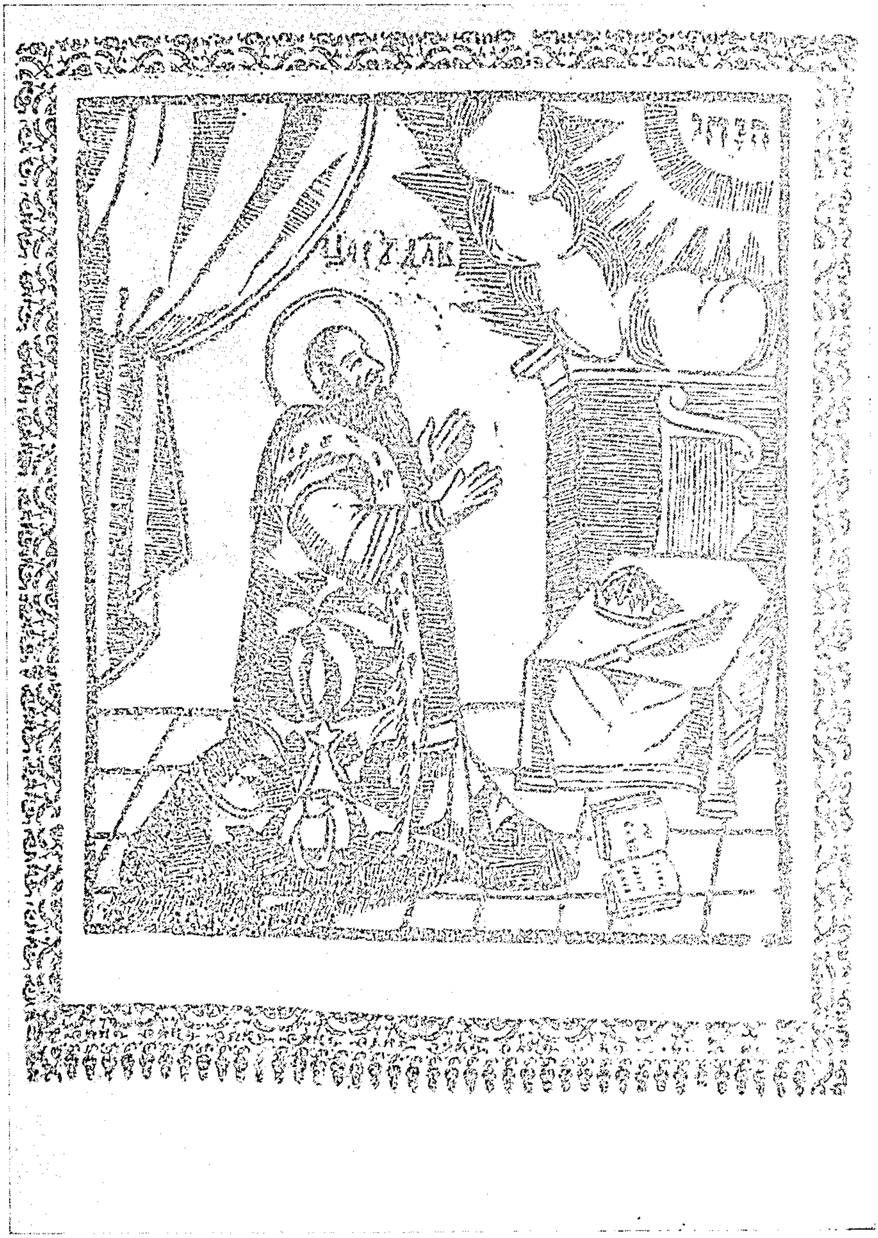
Црь Двд

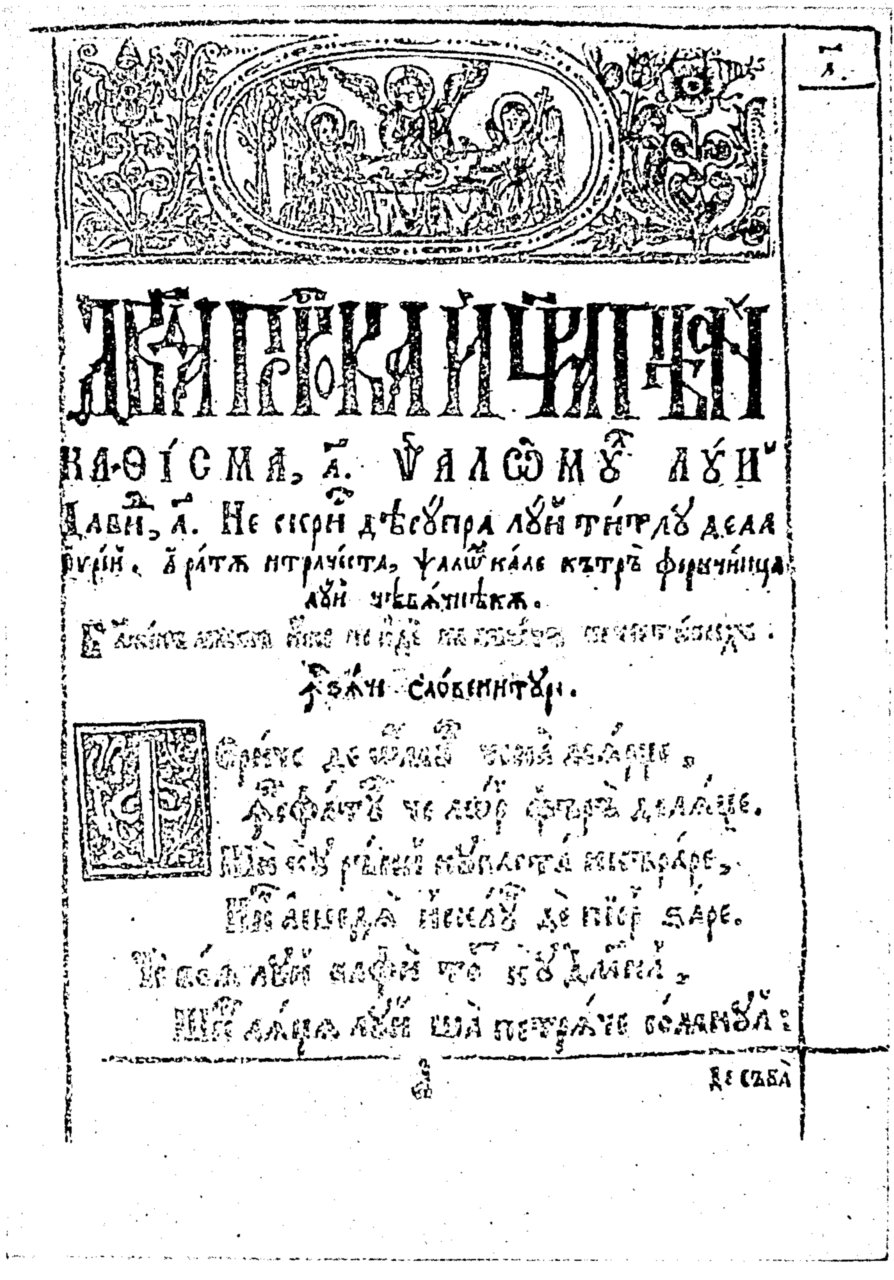

КАѲІСМА, А҃. ѰАЛОМꙊ ЛꙊИ

1

ДВ҃ДА ПРОРОКА И ЦР҃Ѧ ПѢСНЬ[1]

CATÎSMA 1. PSALOMUL LUI

David, 1. Nescris deasupra lui titlu de la evrei. Arată-ntr-acesta psalom cale către fericința lui cea vecinică.

Б҃лженъ мѫжъ иже не иде на съветъ нечестивыхъ[2]

În zece slovenituri.

Ferice de omul ce n-a merge
În sfatul celór fără de lege
Și cu răii nu va sta-n cărare,
Nici a ședea-n scaun de pierzare.
Ce voia lui va fi tot cu Domnul
Și-n legea lui ș-a petrece somnul,

De să va

---

[1] *Cîntarea prorocului și împăratului David*
[2] *Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor*

Де съва̀ мъ̀нка̀ деꙃѫ̀ деноа́пте,
Съй де принꙃѫ порꙋ́нчиле тоа́те.
Ши̇ ва фѝ ка̀ по́лꙋл лъ̀нгѫ а҃пѫ,
Ка́реле де роа̂дѫ нꙋ̆ съ скапѫ́.
Шй фрꙋ̆нꙃаса̀ ꙟ҃сѫ̀ нꙋ̆шва пїа́рде,
Чѐ претоа́тѫ врѣ́мѣ васта̀ ва́рде.
Ши де кѫ́те лꙋкрѣ́ꙃѫ ніспора̂ще,
Ши а̂гониси́та лꙋ̆й ва крѣ́ще.
Іаръ̀ кꙋ́й некꙋра́цѫй капл҃ѣва,
Де сѫ́рг вѣ́ц кꙋ̆ноа́щевѫ ꙟпра̂ва.
Ка́ри са҃ па҃тꙋ̆ра̀ динтра́ре кра́вꙋ̆л,
Нъ̀ вѣ́ц дꙋ̆́че кꙋ̆м съ дꙋ̆че ꙟпра́вꙋ̆л.
Ши кꙋ̆ гржꙋ̆л ні́ц къда̀ ꙟфъцаре,
Че вѣцфѝ сꙋ̆фла́ц кꙋ̆мпꙋ̆л бъра́ре.
Ши лацю де́ц нꙋ̆вѫ сафлӑ ло́кꙋ̆л,
Съ̆ъ̆тсꙋ̆лла́ц, чі́ц перѝ кꙋ̆то́тꙋ̆л.
Ні́че пъкъто́шїй ди҃н дирѣ́пта,
Ворфѝ кꙋ̆ дирѣ́пцїй съш а҃ пла́та.

Къ̀ чило́р.

De să va-nvăța de zî, de noapte,
Să-i deprinză poruncile toate.
Și va fi ca pomul lîngă apă,
Carele de roadă nu să scapă.
Și frunza sa încă nu-ș-va pierde,
Ce pre toată vremea va sta verde.
Și de cîte lucrează i-sporește,
Și agonisita lui va crește.
Iară voi, necurații, ca pleava,
De sîrg veț cunoaște-vă isprava.
Cînd s-a vîntura dintr-are vravul,
Vă veț duce cum să duce pravul [1],
Și cu grîul n-iț [2] cădea-n fățare,
Ce veț fi suflaț cu spulbărare.
Și la giudeț nu vă s-afla locul
Să vă sculaț, ce-ț [3] peri cu totul.
Nice păcătoșii din direapta
Vor fi cu direpții să-ș ia plata,

Că celór

---

[1] *Grafia* спрaвꙋл *este desigur greșeală de tipar; grafia corectă* прaвꙋл *apare de mai multe ori în restul psalmilor.*

[2] *nu veți*

[3] *ce veți*

Ꙟ҆ъ̀ челѡ̂ дире́пц Д҃мнѣль лева́де,
Тѡа́тъ ка́ле ди скла́дꙋ чешъ а де.
Ши ка́ла пъгъ́нилѡ̂ чѣстръ́мбъ,
Ѡ̑ перѐ, ши ворѣ̀ да ѫ̀ грꙋ̀ скъ́рбъ.

Ѡ҆ алъ́тꙋра авѣ̑ дзѣ́н ладꙋ́чилѣ, ꙟ҆ ѡпт слове́нитꙋрї.
Ꙟ҆цѣста шепта́шага ꙟ҆бъ́йцꙗ:
Ꙟ҆тъ стъ́пꙋне прѣ́кꙋ дечїа чефъ́ръ лѣ гъ́тꙋрѣ, ꙟ҆ про́рочїа ꙟ҆
прѣ́цꙋ́рѣ Дꙋми́лѡй Хс. ши а҆ Дѣвїи Свѧ́цїй Са́и.

Че поа́те фи̑ де пова́сте,
Нѣ̀мꙋеста, ши де ва́сте.
Де съ сфѡ́ръдъ пъгъ́нїй,
Глоа́че ти́нерї ши бътрѫ́нїй.
Де съсфѡросъ́ск кꙋ̀ сфа́тꙋрї,
Ꙟ҆ де́шерт де́н тоа́те ла́тꙋрї.
Ши сфъ́тꙋе́ск некꙋра́цїй,
Кꙋ̆ кра́їй ши ꙟ҆мпъра́цїй.
Ши ꙟкꙋ̆тоцъ́м съ сѣнтѣзъ,
Спре Дѡ́мнꙋл, де съ ꙟ҆спа́рзъ.

а҃ в҃ Пре.

Că celór dirept Domnul le vede
Toată calea din scaun ce șede.
Și calea păgînilor cea strîmbă
Va peri, și vor cădea-n grea scîrbă.

Psalómul lui David al doile, în opt slovenituri.

Въскѫѧ шаташасѧ ıазыци[2]

Aicea spune prorocul de ceia ce făcea legătură împrotiva împărățîiei Domnului Hristos și a slăvii svinții sale.

Ce poate fi de poveste,
Ca aceasta, și de veste,
De să zborîră păgînii,
Gloate, tineri și bătrînii,
De să vorovăsc cu svaturi
În deșert din toate laturi!
Și sfătuiesc necurații,
Cu craii și cu-mpărații,
Și cu toții să-nvitează
Spre Domnul, de vor să piarză

Pre

---

[1] întîia
[2] *Pentru ce s-au întărîtat neamurile*

Пре алесꙋлꙋй ши С҃нта,
Юнит фіюл ши кꙋвѫнтꙋл.
Ꙗръ ной С҃нта съмꙟцѫ,
Сънꙋдѫм. кꙋ дꙟш ꙟнєжлацѫ..
Дєгєтꙋра Съ лєспарцєм,
ꙟцꙋгꙋл лѡр Съ нꙋтрацєм.
Кѫ дмѕъꙋ тоатє вадє,
Дин скаꙋнꙋл съꙋ чє шадє..
ꙟ чєрю ꙋндє ѡдихнаще,
Дє ꙗколѡ прєтѡц прѣвѣще..
Прєпєзмашїй. шй: пѫржшїй.
Лꙋꙋл: вѫрѫдє дє ꙟншїй.
Шїй вѫ мꙋстрѫ: дє ѡкарѫ..
Пєнтрꙋ карѫ. сꙋпѫрарѫ..
Нꙋ мѫнїє: лєа ѕѫчє..
Ачє стѫпѫтꙋрѫ. кꙋ прічє..
Шїй вѫ. тꙋрбꙋра. кꙋрцїє.
Дємꙋнчєлє: кꙋвєчїє..

Вр

Pre alesul lui și svîntul
  Iubit fiiul și cuvîntul.
Iară noi, svînta sămînță,
  Să nu dăm cu dîns în sîlță.
Legătura[1] să le spargem,
  În giugul lor să nu tragem.
Că Dumnezău toate vede
  Din scaunul său ce șede
În ceri, unde odihnește,
  De-acoló pre toț prăvește.
Pre pizmașii și pîrîșii
  Domnul va rîde de înșii
Și-i va mustra de ocară
  Pentru carea-l supărară.
Cu mînie le va zice
  A ce stătură cu price
Și-i va turbura-n urgie
  De muncile cu vecie.

Iară

---

[1] *În ms.* лєгътꙋра.

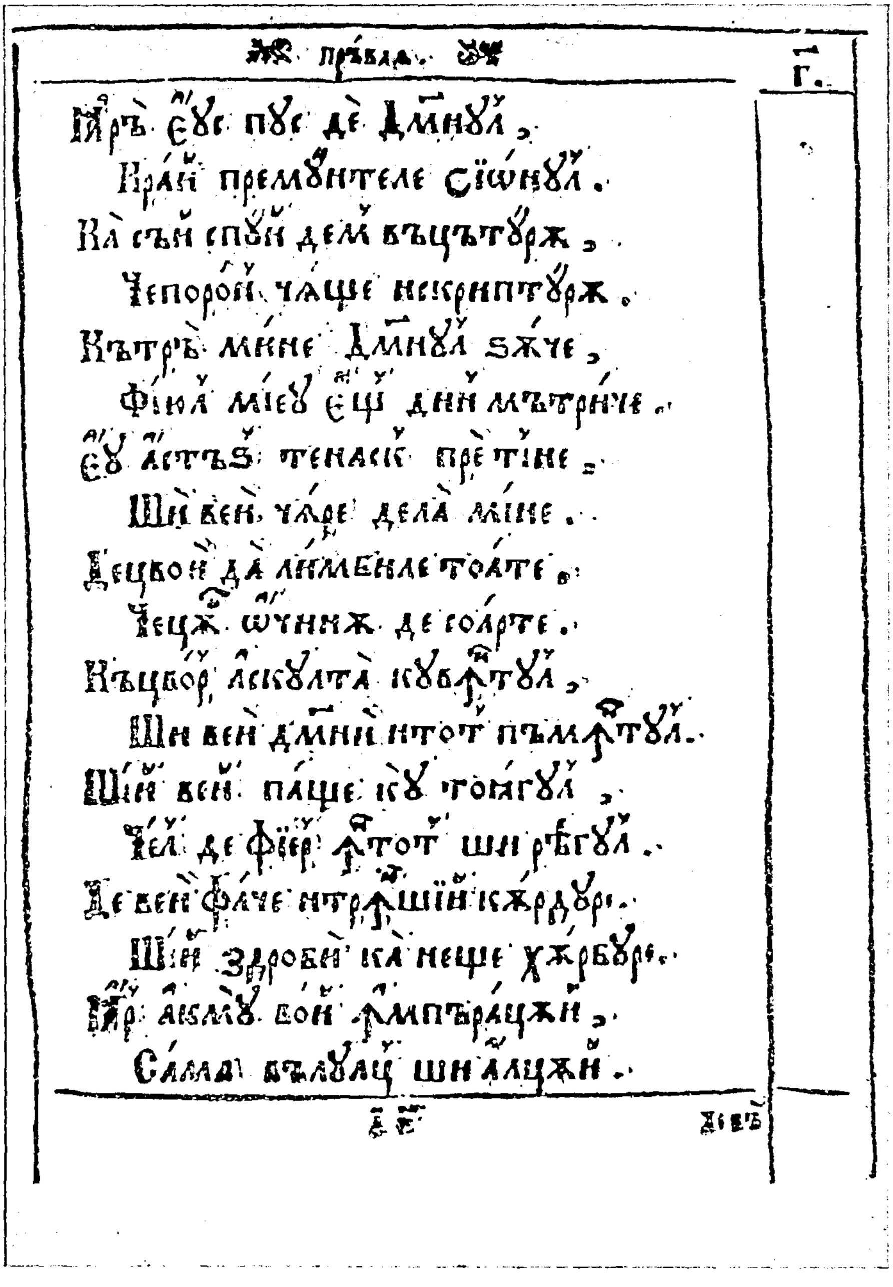

Іаръ є҆ȣс пȣс де Дм҃нȣл,
Краі̆ премȣнтеле Сіѡнȣл.
Ва съй спȣ́й дем въцътȣрѫ,
Чепоро́й чаще нескриптȣрѫ.
Кътръ мине Дм҃нȣл ѕѫче,
Фіюл міеȣ є҆щи дни мътриче.
Є҆ȣ а҆стъѕ тенаскȣ претіне,
Ши вей чаре дела міне.
Децвой да лимбеле тоате,
Чецѫ ѡ҆чинѫ де соарте.
Кѫцвор ласкȣлата кȣвѫнтȣл,
Ши вей дмни нтот пъмѫнтȣл.
Шій вей паще кȣ тоягȣл,
Чел де фіер ꙟтот ши рѣгȣл.
Де вей фаче нтрѫшіи кѫрдȣри.
Шій здроби ка неще хѫрбȣри.
Іар а҆кмȣ вой ꙟмпърацѫй,
Самаі бъгаци ши алцѫй.

Iară eu-s pus de Domnul
Crai pre muntele Sionul,
Ca să-i spui de-nvăţătură
Ce poronceşte-n scriptură.
Cătră mine Domnul zîce:
«Fiiul mieu eşti din mătrice,
Eu astăz te nasc pre tine.
Şi vei cere de la mine
De-ţ voi da limbile toate,
Ce ţî-s ocină de soarte,
Că-ţ vor asculta cuvîntul
Şi vei domni-n tot pămîntul.
Şi-i vei paşte cu toiagul
Cel de fier în tot şireagul,
De vei face-ntr-înşii cîrduri
Şi-i[1] zdrobi ca neşte hîrburi».
Iar acmu voi, împăraţîi,
Sama vă luaţ, şi alţîi,

De vă

---

[1] *îi vei*

Кади́сма,

Дѐ въ̀ чертáц̆ кȣ̀ кȣвꙟ̑тȣл,
  Тоц̆ чецȣдекáц̆ пъмꙟ̑тȣл.
Слȣжи́ц̆ д̄мнлȣй кȣ́тѣмѫ,
  Шѝ въбȣкȣрáц̆ кȣ̀ еáмѫ.
Сѫ̀ сȣфери́ц̆ ши чертáре,
  Дела̀ фїю съȣ̀ чѐ а̑́ре.
Сънȣ́сѫ кȣ́м̆ ва̀ мѫнїе,
  Спре во́й д̄мнȣл̆ кȣ̀ оурџїе.
Ши вец̆ ескъпа̀ дела̀ чѣ́та,
  Чѐ лꙍ́ра чѐ д̑ѣдирѣ́пта.
Кꙟ̑́и оурџїѧ лȣ́й тѣмáре,
  Ва а̑́рде фъръ ничетáре.
Ѝ тȣ́нче вафѝ фери́че;
  Де́чѣ че нȣ́пȣй при́че.
Чѐ кȣ̀ й̑немѫ дирѣ́птѫ,
  Нѣдѣжде́ю е̑й съ̀ ꙟ̑ пла́тѫ.

Ѱалѡ̑ дав. г̄. Ги̑ что́сѧ оумнꙍ́жиша стꙋжа́нцїи мѝ: кꙟ̑и фȣџїѧ де А̑весало́м.

Дѡ̑мне

De vă certaț cu cuvîntul
Toț ce giudecaț pămîntul.
Slujiț Domnului cu teamă
Și vă bucuraț cu samă,
Să suferiț și certare
De la fiiu-său ce are,
Să nu să cumva mînie
Spre voi Domnul cu urgie.
Și veț scăpa de la ceata
Celóra ce-s de-a direapta,
Cînd urgia lui cea mare
Va arde fără-ncetare.
Atunce va fi ferice
De ceia ce nu pun price,
Ce cu inemă direaptă
Nedejdiuiesc să ia plată.

Ѱаломъ Дв҃двъ, г҃.[1] Г҃и, что сѧ оумнѡжиша стꙋжающїи ми[2]
Cînd fugiia de Avesalom.

---

[1] *Psalmul lui David, 3.*
[2] *Doamne, cît s-au înmulțit cei ce mă necăjesc!*

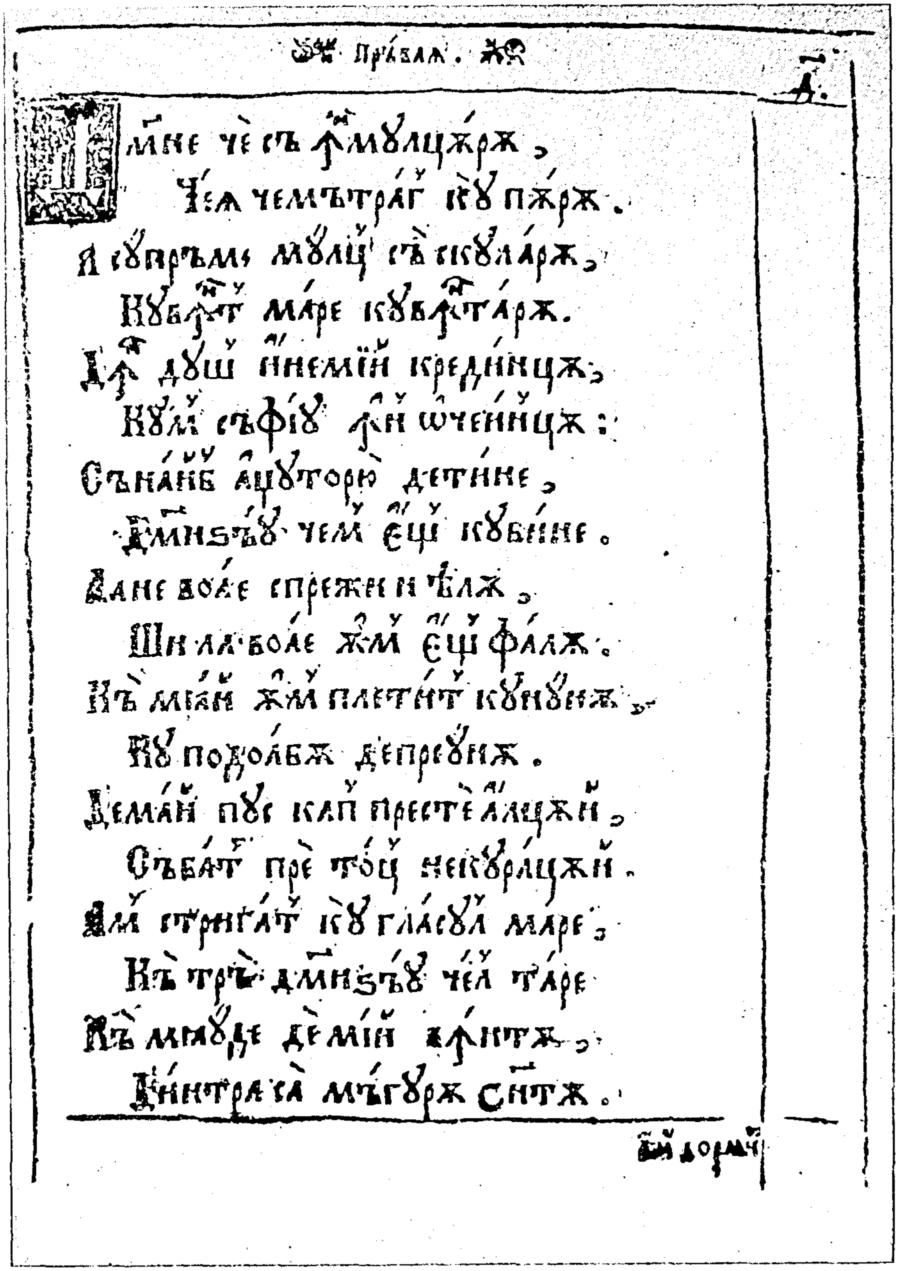

Прѣвалѫ.

Д҃.

Дмне че съ ѫнмѹлцъръ,
Чеа чемътраг кѹ пъръ.
Ѧ сѹпръмї мѹлцї съ скѹларъ,
Кѹвѫнт маре кѹвѫнтарѫ.
Дѫ дѹш їнемїй кредїнцѫ,
Кѹм съ фїѹ ѫн ѡченицѫ:
Съ наиб аџѹторїю детине,
Дмнзъѹ чем єщи кѹбине.
Дане воле спрежинелѫ,
Ши ла воле жм єщи фалѫ.
Къ мїай жм плетит кѹнѹнѫ,
Кѹ подоабѫ депреѹнѫ.
Џемай пѹс кап престе алцѫй,
Събат пре тоц некѹрацѫй.
Ѫм стригат кѹ гласѹл маре,
Къ трѣ Дмнзъѹ чел таре
Къ мїаѹдзе демїй ѫнтѫ,
Дїнтра са мъгѹрѫ снтѫ.

Ѫй дормї

Doamne, ce să înmulțîră
Ceia-ce mă trag cu pîră!
Asupră-mi mulț să sculară,
Cuvînt mare cuvîntară,
Dîndu-ș inemii credință
Cum să fiu în oceință,
Să n-aib agiutori de tine,
Dumnezău, ce-m ești cu bine,
La nevoaie sprejineală,
Și la voaie îm ești fală.
Că mi-ai împletit cunună,
Cu podoabă depreună,
De m-ai pus cap preste alții,
Să bat pre toț necurații.
Am strigat cu glasul mare
Cătră Dumnezău cel tare,
Că mi-aude de mi-i vîntă
Dintr-a sa măgură svîntă.

Am dormit

---

[1] Cratima [illegible] este propusă de [illegible]. În ms. [illegible]

[2] [illegible]

[3] Cînd te-am chemat, m-ai auzit, Dumnezeule

моа́рта
дм҃нꙋлꙋ̆
хс҃.
ꙟнвіерє.

Ам до́рмит со́мн кꙋ ѡ̑ди́хнѫ,
Пънѫ нѕꙋ̆ѫ дела̀ чи́нѫ.
Ши̇̀ мам скꙋла́т деми́нѣ́цѫ,
Къ̀ мі́н дм҃ѕъ́ꙋ пова́цѫ.
Дентꙋнѧ́речє де глоа́те,
Тѣ́мѫ нам ни́че мъ̀ поа́те.
Вѧстє́ра̀ съмъ̀ мъхнѣ́скѫ,
Дин прєцꙋ́р чъ съм гѫрба́скѫ.
Скоа́лѫ дм҃не демъ̀ скоа́те,
Дела̀ скѫ́рбе дела̀ тоа́те.
Ши̇̀ ледѫ̀ бъта́ла нгѫ́рбѫ,
Апнꙁма́ш чем чѣ́ркѫ скъ́рбѫ.
Ши̇̀ скъ̆р шкр҃н съшфр҃гѫ ди́нцїй,
Ꙟ҆н дꙋрѫрѣ̀ꙗ грєшници̇́й.
Къ̀ дм҃нѕъ́ꙋ кꙋ̀ изба́ндѫ,
Вада̀ че́лор бꙋ́ни добѫ́ндѫ.

Сла́ва

Ꙋ҆ало̀ дєбѫ, ѕ҃. ꙟнсфършит ꙟнкеꙟтъри.
Книга бъскъчъ [illegible] ма биє:

Am dormit somn cu odihnă
Pănă-n zuă de la cină.*
Și m-am sculat demineață,**
Că mi-i Dumnezău povață.
De-ntunerece de gloate
Teamă n-am, nice mă poate
Veste rea să mă mîhnească,
Dimpregiur ce-a[1] să-m gîrbască.
Scoală, Doamne, de mă scoate
De la scîrbe de la toate,
Și le dă bătaia-n gîrbă
A pizmaș ce-m cearcă scîrbă.
Și scîrșcînd să-ș frîngă dinții
În durerea sa greșiții.
Că Dumnezău cu izbîndă
Va da celor buni dobîndă.***

Ѱаломъ Дв҃двъ, д҃.[2] În sfîrșit în cîntări.
Вънегда възвахъ, оуслыша мѧ, Б҃же[3]

Cînd

* Moartea Domnului Hristos
** Înviere
*** Слава

---

[1] *Grafia* чъ *este greșeală de tipar. În ms.* чѣ.
[2] *Psalmul lui David, 4.*
[3] *Cînd te-am chemat, m-ai auzit, Dumnezeule*

Прѣвала.

Кѫ̂нд ѫ̂ц стри́г кѹ̀ ма́ре жа́ле,
Ди́нтра д(ѫн)кѹ̆л дегрешале.
Дмнѕъ́ѹл бѹ̆нъ тъ́цѫй,
Мї́ай ѫ̂скѹлтат'т дире́птѫцѫй.
Шї́й бра́ме дегрѣѹ́тате,
Мї́ай лъргинтѹ́мі прѐ депа́рте.
Тендѹ́рѫ шѝ милѹ́ѫще,
Пре мишѐл че те дорѫ́ще.
Шѝ мїаскѹ́лтѫ мишѫ̀ рѹ́гѫ,
Чецѫ̆є ѫ̂деба́рѫ слѹ́гѫ.
Рѫ́нлѡр сънѹ̆вѫ па́е,
Дмнѕъѹ́ ми́ла съш та́е.
Чѐ къ́че ю̂бѝц де шѫ́рте,
Дмнѕъѹ́ бѫ̀ съвъча́рте.
Съ̀ въ̀ пъ́ръ сѫ́ц мини́чюна,
Сънѹ̀ ѡ̂черкѫ́ц дѣ́ѹна.
Чѐ съкѹнолщиец пре ѡ̂́мѹл,
Чешилаѹ̀ минѹна́т дмнѹ̆.

Cînd îț strig cu mare jele
Dintr-adîncul de greșele,
Dumnezăul bunătății,
Mi-ai ascultat direptății,
Și-n vreme de greutate
Mi-ai lărgitu-mi pre departe.
Te-ndură și miluiește
Pre mișel ce te dorește
Și mi-ascultă mișea rugă,
Ce ți-s adevară slugă.
Răilor, să nu vă paie
Dumnezău mila să-ș taie!
Ce căce iubiț deșerte,
Dumnezău va să vă certe.
Să vă părăsîț minciuna,
Să nu o cercaț deauna,
Ce să cunoașteț pre omul
Ce și-l-au minunat Domnul.

Că Dumnezău

Кидїема,

Къ̀ дм҃нѕъꙋ мъ̀ а̀скꙋлтѫ,
Кꙟ́нд жал стри́г динґри́же мꙋ́лтѫ,
Ши кꙟ́нд те мѫ́нїй нꙋфа́че,
Гъ̀ѕ а̑лтꙋл чѐ нꙋ́й пла́че.
Йнема че те сфъда́ще,
Лакꙋлкꙋш ѡ оумила́ще.
Ши фъ̀ жръ́тва чѣдирѣ́птѫ,
Дела̀ дм҃нель съ́й пла́тѫ.
Мꙋлц цъ̆рꙋесїк да́рꙋре бꙋне,
Би́неле чи́не л'ѣ̆р спꙋне.
Ꙗ̑ръ̀ епрѐ нѡ́и дм҃не с҃нте,
Ца́и ꙟ̑нсъмна́т демаи́нте.
Стрълꙋкѡа́ра с҃нтеѝ фа́це,
Де не ӥтоа́рче ла̀ бла̑нда́це.
Дѣча́ста мда́н бꙋкꙋ́рїе,
Йнемїй шѝ весе́лїе.
Ка̀ де ка́сѫ кꙋ̀ стрꙟ соа́ре,
Кꙋ гꙟ́нне ти́нєє ла̀соа́ре.

ви́н,

Că Dumnezău mă ascultă,
Cînd îl strig din grije multă.
Şi cînd te mînii, nu face
Rău altuia, ce nu-ţ place.
Inema ce te sfădeşte
La culcuş o umileşte.
Şi fă jărtva cea direaptă,
De la Domnul să iei plată.
Mulţ giuruiesc daruri bune
Binele cine le-ar spune.
Iară spre noi, Doamne svinte,
Ţ-ai însămnat de mainte
Strălucoarea svintei feţe,
De ne-ntoarce la blîndeţe.
De-aceasta m-dai bucurie
Inemii şi veselie,
Ca de casă cu strînsoare,
Cu haine tinse la soare.

Vin

Вӥн, ши̏ грꙋ̆ Съприсоса́скѫ.
Ѿло́й Съ нꙋ́ли ѱа́скѫ.
Ꙟпрѣ̀ ѥ҆ꙋ́ кꙋ̀ па́че бꙋ́нѫ,
Во́й, а҆доⷬ҇ ми̏ де прѣꙋ́нѫ.
Ши̏ кꙟ́ⷣи дни̏ лꙋ́ме мї́й дꙋ́че.
Мъве́й ѡ̑дихни̏ кꙋ дꙋ́лче.
Ꙟⷩ҇ ка́са та̀ чѣ се́нинѫ,
Кътръ̀ надѧ́ⷤде де пли́нѫ.

Ѱало́м҃ дⷣвъ, є҃. Пе́нтрꙋ ѿчи́нъто́арѧ.
Гл҃ы моѧ̀ внꙋ́ши̏ Гд҃и:

Слобѡ́ѕ Д҃мне нꙋ́реки Сн҃те,
Гра́й кꙋдежа́ле кꙋви́нте,
Ши̏ мѧскꙋ́лате миша̀ рꙋ́гѫ,
Лагрѣꙋ́ чѣ́цеꙟⷩ҇т а̂та̀ Слꙋ́гѫ.
Д҃мнѕъꙋ ши̏ ѫмпъра́те,
Къ̀ мъ̀ рѡ́г кꙋ̆ дере́птате.
Ꙟ҆нѣцѫ зоа́ре нꙋ́ръба́рѣѫ,
Де воа́ре, кꙟ҇ба съ гѣ́ѫ.

Сн҃цїата̀

Vin şi grîu să prisosască,
Oloiul să nu lipsască.
Iară eu cu, pace bună
Voi adormi depreună,
Şi cînd din lume m-ii[1] duce,
Mă vei odihni cu dulce,
În casa ta cea senină,
Către nedejde[2] deplină.

Ѱаломъ Дв҃двъ, є҃.[3] Pentru ocinătoarea.
Гл҃ы моѧ внꙋши, Гс҃дн[4]

Sloboz, Doamne,-n urechi svinte
Grai cu de jele cuvinte
Şi mi-ascultă[5] mişea rugă
La greu, ce-ţ sînt a ta slugă,
Dumnezău şi împărate,
Că mă rog cu dereptate.
Încă zoare nu răvarsă
De soare, cînd va să iasă,

Svinţia ta

---

[1] *mă vei*

[2] *Grafia* надѧжде *este, probabil, greşeală de tipar, ori un reflex al grafiei corespunzătoare slavone.*

[3] *Psalmul lui David, 5.*

[4] *Graiurile mele ascultă-le, Doamne!*

[5] *În ms.* мꙗскꙋлтѫ.

Кадісма,

Снціїа та міаѹѕ гласѹл,
Ши мъ вєѕ прєстє тот часѹл.
Къ тѹ Дмнє нфъръ лацє,
Прєнимє нѹлаш салацє.
Шии каса та нава партє,
Вниклѣнѹл, чѣста дє партє.
Стрѫмбїй нѹлаш сътрѣаскѫ,
Дѣпроапє сътє прѣваскѫ.
Къдє Снтаці къѹтътѹрѫ,
Сор фачє пнѕмашїй згѹрѫ.
Ѹрѫтаи прєто фълошїй,
Ши вєй пїардє минцинкошїй.
Ши дє ѡ чє варсѫ Снцє,
Цїй грєцѫ ѧтє ѧтинцє.
Ѩръ єѹ Дмнѕѫѹ Снтє.
Кѹ мнаата дє маинтє.
Вцбои ѧтра нєнта касѫ,
Ѹндє шєѕ Дмнє ла масѫ.

Хгмой

Svinția ta mi-auz glasul
Și mă vez preste tot ceasul.
Că tu, Doamne,-n fărălege
Pre nime nu laș s-alerge.
Și-n casa ta n-ávea[1] parte
Vicleanul, ce-a sta departe.
Strîmbii nu laș să trăiască,
De-aproape să te prăvască,
Că de svînta-ț căŭtătură
S-or face pizmașii zgură.
Urît-ai pre toț fălоșii
Și vei pierde mincinoșii.
Și de om ce varsă sînge
Ți-i greață a te atinge.
Iară eu, Dumnezău svinte,
Cu mila ta de mainte,
Îț[2] voi întra-n svînta casă,
Unde șez, Doamne, la masă,

De m-oi

---

[1] *nu va avea*

[2] *Corectura cu mîna a înlăturat o greșeală de tipar. În ms.* Ѫц.

Де мо́й ꙟкинна̀ кꙋ рꙋ́гѫ,
ꙟфо́никата чецѫ̑ слꙋ́гѫ.
ꙟ бесѫ́рика та̀ с҃нтѫ,
Шѝ мъдꙋ̀ фъръ̀ де смаꙟ̂тѫ.
Спрѣде вѫ̌р съ́нꙋдꙋ̌к грѣ́цѫ,
Къ̀ тꙋ̀ Дм̄не мѐ ѥ̌щ̌ повацѫ́.
Шѝ спре ти́нем̌ дере́ци па́шїй̌,
На̀ съ́нꙋ̌м̌ стри́че пизма́шїй̌,
Къ лі́й̌ гꙋ́ра недирѣ́птѫ,
Шѝ лі́й̌ и́нема де ша́ртѫ.
Кꙋ гѫлта́желе къска́те.
Де нѣзбꙋ̌іс не́сі̌к ръꙋта́те.
Кꙋ̀ гра́юрꙋ некꙋ́вїі ѡ́аре,
Ка̌ꙋ́н мормꙟ̂тꙋ̌ пли̂н де ѡ́асе.
Шѝ кꙋ̌ ли́мба лѡ́р̌ ꙟ̂ша́лѫ,
Съ̀ фа́кѫ на́ꙋме смин̌тѣ́лѫ.
Че̂ ле́дѫ Дм̄не ѡ̂сꙟ̂дѫ,
Съ̀ нꙋ́ш̌ ла́ꙋде ꙟдобꙟ̂дѫ.

De m-oi închina cu rugă,
În frica ta, ce ţî-s slugă,
În beserica ta svîntă.
Şi mă du fără de smîntă
Spre-adevăr, să nu duc greaţă,
Că tu, Doamne, m-eşti povaţă
Şi spre tine-m deregi paşii,
Ca să nu-m strice pizmaşii.
Că li-i gura nedireaptă
Şi li-i inema deşartă.
Cu gîltejele căscate,
De izbucnesc răutate,
Cu graiuri necuvioase,
Ca un mormînt plin de oase.
Şi cu limba lor înşală,
Să facă-n lume sminteală.
Ce le dă, Doamne, osîndă,
Să nu-ş laude-n dobîndă.

Sfatu-

Сфа́тȣрилє съле́пиа́рѕѫ,
  Шѝ дин̆ ми́ла та̀ съка́ѕѫ.
Кȣ̀ а̂лѡ́р пъгѫ́нъта́тє,
  Съ̆и ȣ̂рне́щй ларе́ȣта́тє.
Къ́тє д̄мнє мѫнїа́рѫ,
  Клєвєти́н̆дȣтє принца́рѫ.
Ꙗ̂ръ̀ че́ѧ четѣща́птѫ,
  Прето́цй съ̆и бȣ̆кȣ́ри кȣпла́тѫ;
Кȣ ти́нє нва҃ съпєтрѣ́кѫ,
  Бȣкȣрї́є сълє пла́кѫ.
Сѣ̀ ла́ȣдє кȣти́нє,
  Ка́рї̆и цйко́р нȣ̆мелȣ̆и би́нє.
Къ да́й бȣ̆нѫ кȣвѫ҃та́рє,
  Дирє́птȣлȣ̆и ши спо́рѹ ма́рє.
Д̄мнє нєкȣ̆т дє бȣ̆нѫ врѣ́рє.
  Нєнкȣ̆нȣ̆нє кȣ̀ мъ҃гѫ́рє.

Ѱаломȣ̆ лȣ̆и Давид҃ ѕ. Пєнтрȣ̆ лѡ́нтра а̂динъ ѕȣ̆а ацїȣдȣ̆.
Г҃и нє ꙗ̂ростїи твоѥ́ю ѡ̂бличи́ши ме́нє:

Сънєдмѣ

Sfaturile să le piarză
Și din mila ta să cază.
Cu a lor păgînătate,
Să-i urnești la răutate[1],
Că te, Doamne, mîniară,
Clevetindu-te prin țară.
Iară ceia ce te-așteaptă,
Pre toț să-i bucuri cu plată,
Cu tine-n veci să petreacă
Bucurie, să le placă.
Să să laude cu tine
Carii ț-vor numelui bine,
Că dai bună[2] cuvîntare
Direptului și spori mare.
Doamne,-n scut de bună vrere,
Ne-ncununi cu mîngîiere.

Psalómul lui David, 6. Pentru a opta, adecă zua de giudeț.

Гс͠дн, [да] не ꙗростїю твоєю ѡбличиши мене[3]

Să nu mă

---

[1] *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* реȣтате. *În ms.* рѣȣтате.

[2] *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* бȣне. *În ms.* бȣнѫ.

[3] *Doamne, nu cu mînia ta să mă mustri*

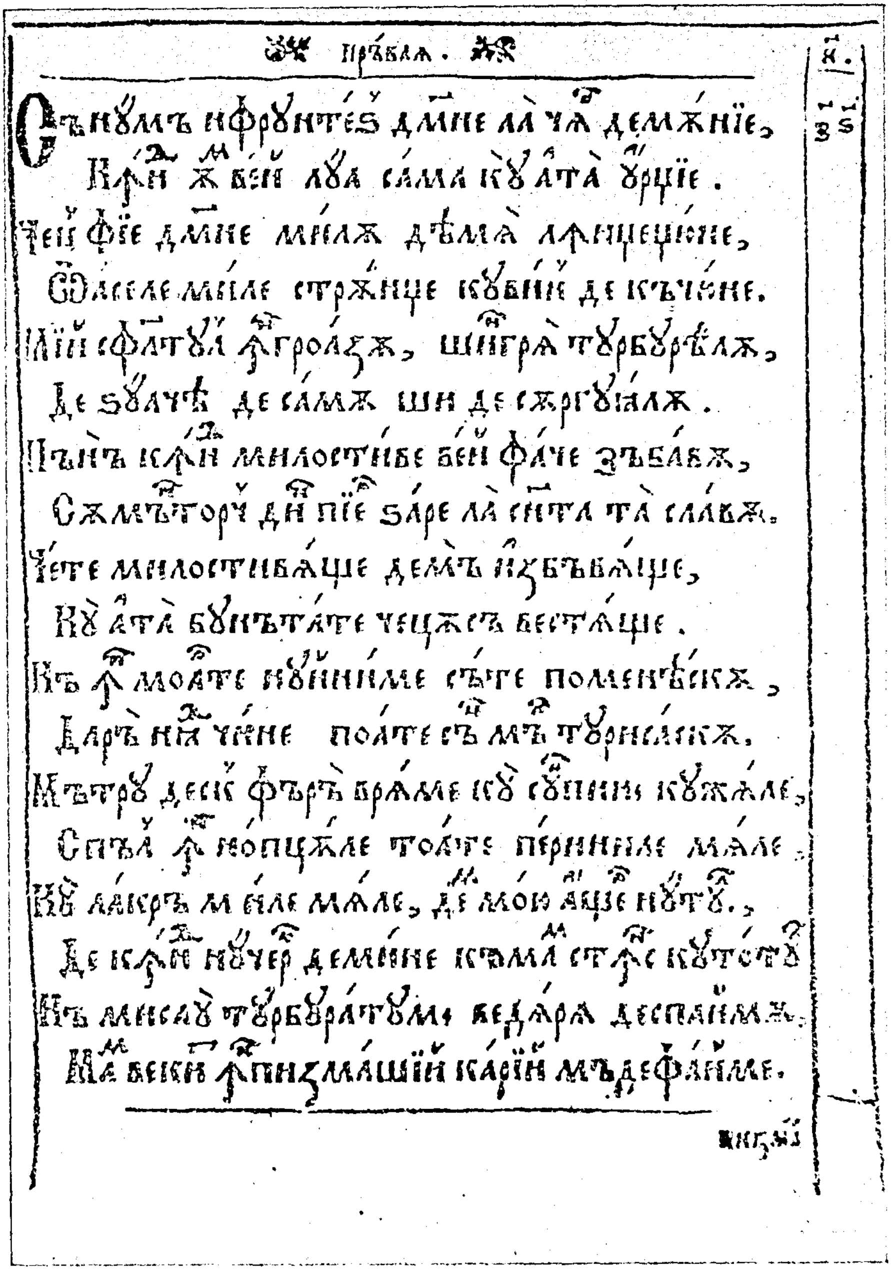

Прѣвала.

к.

Съ нꙋ мъ нфрꙋнтеѕ Дмне ла чѧ де мѫнїе,
Кѫнд жь вєи лꙋа сама кꙋ тоата ꙋрџїе.
Чеи фїе Дмне милѫ дѣма лѫнцецїоне,
Ѿаселе мїле стрѫжнице кꙋвїни де кѫчїоне.
Мїи сфатꙋл ѫгроазѫ, ши граѫ тꙋрбꙋрелѫ,
Де ѕꙋлчѣ де самѫ ши де сѫрџїалѫ.
Пънъ кѫнд милостиве вей фаче збавѫ,
Сѫмъторꙋ дин пїе ѕаре ла сита та славѫ.
Чете милостивѫще демъ изгъвѫще,
Кꙋ ата бꙋнътате чещѫсъ вестѫще.
Къ ѫн моарте нꙋниме съте поменѣскѫ,
Даръ нїч чїне поате съ мъ тꙋрнѣскѫ.
Мъ трꙋдесїс фъръ врѫме кꙋ сꙋспинꙋ кꙋжѫле,
Спъл ѫн нопцѫле тоате перинїле мѫле.
Кꙋ лакръми еле мѫле, де моиа ацзе нꙋтꙋ.
Де кѫнд нꙋчер де мїне кѫмѫ стѫс кꙋтотꙋ
Ѫнъ мисаꙋ тꙋрбꙋратꙋмѫ ведара деспаимѫ.
Мѫ веких ѫпизмашїи карїи мъ дефаимѫ.

кнџ

Să nu mă-nfruntez, Doamne, la ceas de mînie, *
Cînd îm vei lua sama, cu a ta urgie.
Ce-ţ fie, Doamne, milă de-a mea lîngegiune,
Oasele mi le strînge cu vindecăciune.
Mi-i sufletul în groază şi-n grea turbureală
De zua cea de samă şi de sîrguială.
Pănă cînd, milostive, vei face zăbavă
Să mă-ntorci din pierzare la svînta ta slavă?
Ce te milostiveşte de mă izbăveşte
Cu a ta bunătate ce ţî să vesteşte.
Că în moarte nu-i nime să te pomenească,
Dară-n iad cine poate să-ţ mărturisască?
Mă trudesc fără vreme cu suspini, cu jele,
Spăl în nopţîle toate perinile mele
Cu lacrămile mele, de-m moi aşternutul,
De cînd nu cerci de mine, că m-am stîns cu totul.
Că mi s-au turburatu-mi vederea de spaimă,
M-am vechit în pizmaşii carii mă defaimă[1].

Pizma-

* 7, 6

---

[1] *În ms.* дєфаймѫ.

Пизма́шии ло̑ пꙋта́рѧ съли́съ скꙋрта́ѕе,
Ши чей фъръ̀ де́лѧџе съноу́м ма̀ кꙋта́ѕе.
Къ̀ ми́аꙋ а́ꙋѕѫ д҃мнѝ гла́сꙋ̂ дѐ пла́нсоаре,
Ши ми́аꙋ а̑скꙋта̑ д҃мнѝ рꙋ́га да̀ стра́нсоаре.
Да̀ а̂ма̀ греꙋта́те д҃мѕъꙋ́ ма́скꙋлтѫ,
Да̀ бо́ала ма̂тримите́ ми́ласа̀ ѝ мо̂тѫ
Прїиѧми́тꙋ ми́аꙋ ѫ҆ткале ѧ́скръми́ шѣниѧ́ите:
Ши̂ съ́хѫрие́ле тоа́те ѫ̂ в́рѫт кꙋ́ръцѫ́те.
Рꙋ́шине ши нечи́сте фа́це оскръ́ѫте,
Пизма́шии́ мїеи́ съпли́цѫ ши ма̂тръ
кꙋ́мплите.
Ши̂ дъръ́пт сѫлгъ̀ дꙋ́кѫ кꙋ̂ мо́тѫ сѫпѫ́ѫ
Съи́ кꙋ̀ прѣѕѫ невоѧ́ да̂ гра съгꙋ́пѫѫ.

Ка̑тѣсꙋ̀а лꙋи дави́д пе́нтрꙋ хꙋ́си̂ фи́чо́рꙋл лꙋи́ не ми́ни ка̑п
ѧ̂ ѫ прошиса пинлаꙋ́дꙋа̀, фꙋ́ци́нд де ѫ́пїи сꙋ́ꙋ де а́ве́салѡ́м.
Шаꙋ́ ка̑нта́т лꙋи д҃мнѕѣꙋ̀ а̂нїта, ѱалом, з҃.
Гдⷭ҇и Бж҃е мо́й на́та скꙋпова́хсѧ:

35 Дѡмне д҃мѕъꙋ мїеꙋ чꙋ ѧ́ци ра́зѫтаре,
Де́ла го́на мъ́скоа́те де гра̀ сꙋпъра́ре.

Къ̑дай

Pizmașilor puterea să li să scurteze,
Și cei fără de lege să nu-mi mai cuteze,
Că mi-au auzît Domnul glasul de plînsoare
Și mi-au ascultat Domnul ruga la strînsoare.
La a mea greutate Dumnezău m-ascultă,
La boala mea-m trimite mila sa cea multă.
Priĭmitu-mi-au în jele lacrămi ovilite,
Și sîmțîrile toate îm sînt curățîte.
Rușine și necinste, fețe ocărîte
Pizmașii miei să pață și mustrări cumplite,
Și-ndărăpt să să ducă cu multă sîială,
Să-i cuprinză nevoia din grea sîrguială.

Cîntecul lui David pentru Husí, ficiorul lui Iemení, cînd îl împroșca și-l suduia, fugind de fiiu-său, de Avesalom. Ș-au cîntat lui Dumnezău acesta psalóm, 7.

Гс҃ди, Бж҃е мой, на тѧ оуповахъ [1]

Doamne, Dumnezăul mieu, tu-m[2] ești razăm tare,*
De la gonaci mă scoate, de grea supărare.

Cîndái

* 7, 6

---

[1] *Doamne, Dumnezeul meu, în tine am nădăjduit.*

[2] *În ms.* тꙋм.

Кѫндай сѫнꙋмаинпꙋче сфата калеꙋл,
Кѫн ıѡн чине мъ скоате кѫндꙋ вине греꙋ.
Дамне дамнезъꙋ мїеꙋ дъем фъкꙋт ачѣста,
Деасте стрѫмбътате ѫнмѫнꙋми дѫн плата
Дѣм ынгоре ръꙋтате, принпръꙋчине фаче,
Саꙋ скꙋпел стрѫмбътате мїе ченꙋм плаче.
Дела гонѫ кѫдаре ла съмнсъ тѫмпле,
Ѫ сꙋпра ма пизмашїи мѫнїа съш ѫмпле.
Сфата съ гонѣскѫ пизмашїи лафꙋгѫ,
Сънꙋ гхълъдꙋмскѫ, че съмн алцꙋнгѫ.
Віаца нпъмѫнт съкалче атокала кꙋпраѣꙋ.
Ши слава съ дефаиме прескꙋмаии нъ ралаꙋ.
Скоалѫ дамне нмѫнїе, ръдикѫ нзбѫндѫ,
Ръсѫплащи пизмашїи лефъ префѫндѫ.
Ши кꙋвѫнта порꙋнкѫ дамне те ръдикѫ.
Съсъ васе пизмашїи съ ѫнвѫ дефрикѫ,
Тебеѡ ынскꙋн цꙋрате нъроаде деглоате,
Варнле цаи цѫнꙋтꙋл порꙋнчиле тоате.

Cîndái să nu mi-apuce sufletul ca leul,
    Cînd nu-i cine mă scoate, cîndu-m vine greul.
Doamne, Dumnezăul mieu, de-am făcut aceasta,
    De este strîmbătate în mînu-mi dînd plata,
De-am întors răutate, prin rău cine-m face,
    Sau cuiva strîmbătate, mie ce nu-m place,
De la gonaci cădere las să mi să tîmple,
    Asupra mea pizmaşii mînia să-ş împle,
Sufletul să-m gonească pizmaşii la fugă,
    Să nu hălăduiască, ce să mi-l agiungă.
Viaţa-n pămînt să-m calce atocma cu pravul
    Şi slava să-m defaime, precum li-i năravul.
Scoală, Doamne,-n mînie, rădică izbîndă,
    Răsîpeşte pizmaşii, le fă pre osîndă.
Şi cu a ta poruncă, Doamne, te rădică,
    Să să veghe pizmaşii, să-ţ aibă de frică.
Te vor încungiura-te năroade de gloate,
Carile ţ-au[1] ţînutu-ţ poruncile toate.

Beseri-

---

[1] *Grafia* цай *este greşeală de tipar. În ms.* цаȣ.

Бесáрінка чѣ̀ сѫ̄нтѫ карáцїй де слáвѫ,
Съ̀ ѿнторѹ̆ спре нъцѫ́ме фъ̀ръ̀ дезъбáвѫ.
Дамна цѹ̆декѫ глоáте цѹ̆декъ́ми ши мíе,
Нѹ̀ а̂та̀ дерептáте фъ̀ръ̀ демѫнíе,
Пъкътошилѡ̑ ръ́ѹ̆л съсъ̀ ѿвѫ̂ршáскѫ,
Съй̆ дерептѣ́ѕ дирéптѹ̆л съсъ̀ прослъвáскѫ.
Кътѹ̀ черѹ̆ дъ̀млънѹ́нтѹ̆л йнéма шѝ згъ́ѹ̆л.
Ши цйй̆ ксѹ̆ дъвдевъ́рѹ̆л, дирéптѹ̆л ши ръ́ѹ.
Йцѹ́горю мїе̂ѹ̆ áсте дамне делà тине.
Ческо̂ дигреѹ́тáте прекáрїй̆ цбор бйне.
Дамнá цюдéц дирéптѹй̆ тáре шѝ лѹ́нг рáбдѫ,
Нѹ́чѣртѫ нтоáте ѕѫ́ле нѹ̄слобоáде прáдѫ.
Шѝ денѹ́вѣ́ц ѫ̂ тоáрче кѣ́тръ̀ покъни́цѫ,
Ѧре сѫ̂цѣ ла̂мѫнѫ скоáсе дин тѹ́лбицѫ.
Ѧрсѹ̂ ѫ̂тйн ѫ̂коáрдѫ лáнча стрълѹ́чáце.
Дестринсѫ шѝ ръ̀стоáрнѫ ѫ̂че сѫѿ̂прáце,
Ши̂ вой лѣ̆ слобоѕѫ́ле áрсе ши̂ фокáте,
Ачáсте вáсе тоáте делоáрте гътáте:

чи́ни

Beserica cea svîntă carea ţi-i de slavă
Să o-ntorci spre nălţîme fără de zăbavă.
Domnul giudecă[1] gloate, giudecă-mi şi mie,
Cu a ta dereptate, fără de mînie.
Păcătoşilor răul să să obîrşască,
Să-ndereptez direptul să să proslăvască.
Că tu cerci de-amănuntul inema şi zgăul
Şi ştii cu de-adevărul direptul şi răul.
Agiutoriul mieu este, Doamne, de la tine,
Ce scoţ din greutate pre carii ţ-vor bine.
Domnul giudeţ direptu-i, tare şi lung rabdă,
Nu ceartă-n toate zîle, nu sloboade pradă.
Şi de nu veţ întoarce cătră pocăinţă,
Are săgeţ amînă scoase din tulbiţă.
Arcul întins încoardă, lancea străluceşte,
De strică şi răstoarnă în ce să opreşte.
Şi-n voi le-a slobozî-le, arse şi-nfocate,
Aceste vase toate de moarte gătate.

Cine

---

[1] *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* ЏѪДєКЪ, *greşeală de tipar. În ms.* ЏȣДєКЪ.

і.

Чи́не ѫблѫ кꙋ пизмѫ ꙟгрꙗкѫ дꙋра́ре,
Шѝш фа́тѫ стръбъта́те де́й фа́че скъда́ре.
Чи́не ва съпа̀ гроа́пѫ а́лтꙋѧ съ̀ сꙋ́рпе,
Сꙟгꙋ́р шва̀ къда̀ нрѫпѫ, ш вꙟца шарꙋ́пе.
Чъ́й съба̀ ꙟнтоа́рче ꙟка́п ръꙋта́тѫ,
Ши и̂сѧ̀ стрꙟ̂ще ꙟкрѣ́ще тоа́те стръбъта́тѫ.
Мъртꙋрисѝ цвои̇̀ Дѡ́мне а̂та̀ дерепта́те,
Ши нꙋ́меле тъꙋ̀ чꙟнта́т кꙟ̃н кꙋвꙋнта́те.

ꙟсфършит пентрꙋ къл꙼кътоа́ръ кꙋ́лелꙋи. Псало́мꙋл лꙋи Дави́д, и.
Гд̃и Гд̃ь нашъ коль чꙋ́дно и̂мѧ̀ твое:

Д ѡмне Дмнꙋл нѡ́стрꙋ кꙋца́й фъкꙋ́ нꙋ́ме, ѕ ѕ
Десъ минꙋнѣзѫ тоа́те пъ́рц де лꙋ́ме.
Иъ прѣстоа́те че́рюри тꙋ́дай кꙋвїи́нцѫ,
Сꙋга́рїи динбра́це цꙟ́тѫ кꙋ кредѝнцѫ,
Кꙟ̃н вїи съче́рꙋ ꙟда́ꙋл съле́ц пресбръжма́шꙋ,
Съ̀й кꙋле́ц добꙟ̃дѫ съй ръсто́рни съла́шꙋл.
Въ̀з къ́й фъкꙋ́т че́рю де мѫ́нꙋле та́ле,
Кꙋ тоа́тѫ подоа́ба, шїй порни́т кꙋ ка́ле.

к в Ан

Cine îmblă cu pizmă, îngreacă durere
40 Şi-ş fată strîmbătate, de-i face scădere.
Cine va săpa groapă[1] altuia să-l surpe,
Sîngur ş-va cădea-n rîpă şi viaţa ş-a rumpe.
Că i să va întoarce în cap răutatea[2]
Şi i s-a strînge-n creştet[3] toată[4] strîmbătatea[5].
45 Mărturisi-ţ-voi, Doamne, a ta dereptate,
Şi numele tău cel nalt cînt cu bunătate[6].

În sfîrşit pentru călcătoarea culesului. Psalómul lui David, 8. Г҃и, Г҃сдь нашъ, коль чꙋдно имѧ твое[7]

Doamne, Domnul nostru, cum ţ-ai făcut nume,*
De să minunează-n toate părţ de lume!
Că prin toate ceriuri tu dai cuviinţă,
Sugarii din braţe ţ-cîntă cu credinţă,
5 Cînd vii să cerci iadul, să legi pre vrăjmaşul,
Să-i culegi dobînda, să-i răstorni sălaşul.
Văz că-i făcut ceriul de mînule tale,
Cu toată podoaba, şi-i pornit cu cale.

Ai

* 6, 6

---

[1] *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* гроапе, *probabil greşeală de tipar. În ms.* гроапѫ.

[2] *În ms.* ръꙋтатѧ.

[3] *Grafia* кр.ѧнщет *este evidentă greşeală de tipar. În ms.* крѧщет.

[4] *În ms.* тоатѫ.

[5] *În ms.* стрънбътате.

[6] *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* бꙋнетате. *În ms.* бꙋнътате.

[7] *Doamne, Domnul nostru, cît de minunat este numele tău*

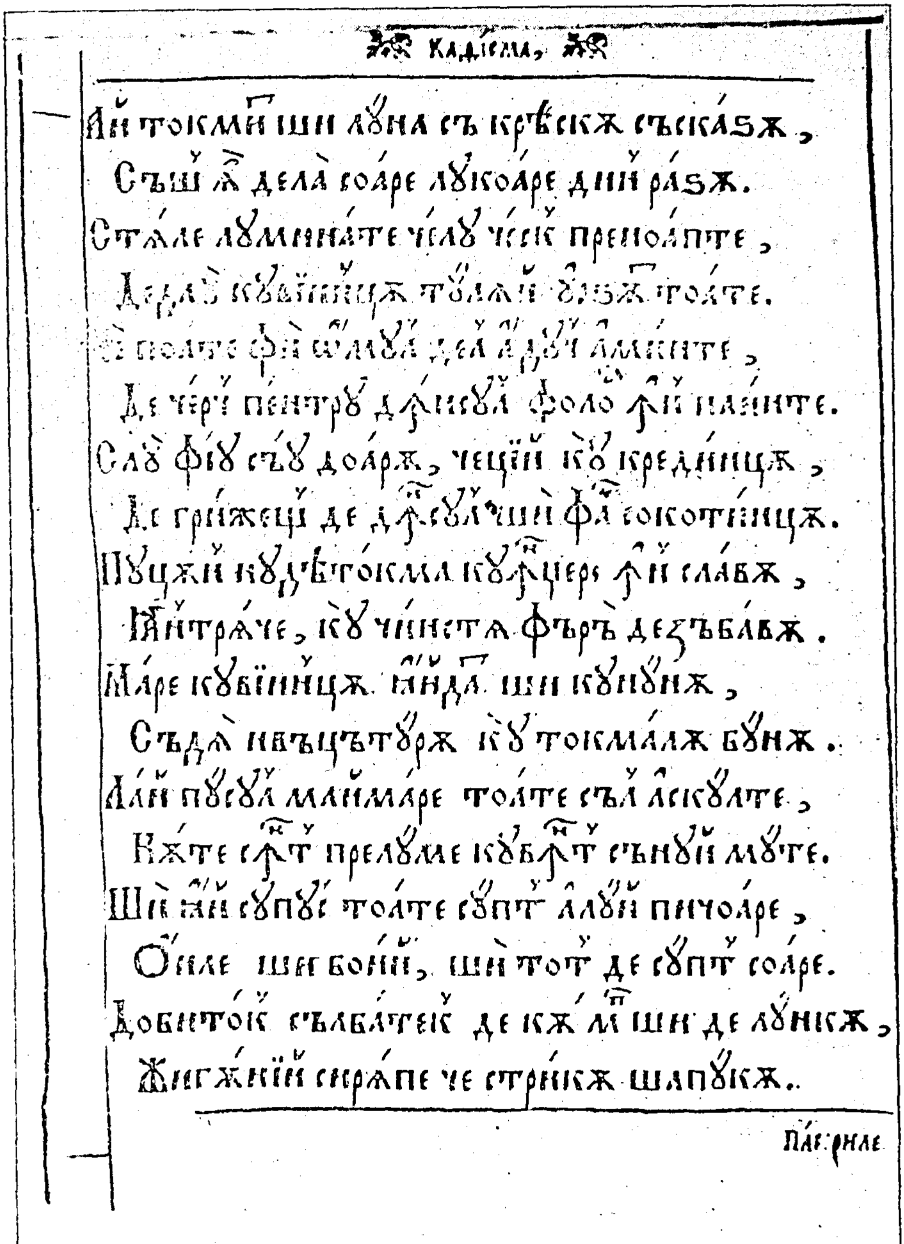

Кадiсма,

Ай токмит ши лꙋна съ крѣскѫ съскаꙁѫ,
Съш ѫ дела соаре лꙋкоаре дин раꙁѫ.
Стѧле лꙋминате челꙋ ческ преноапте,
Дела ѫ кꙋноаштинцѫ [illegible] тоате.
[illegible] поате фи омꙋл дел адꙋчи аминте,
Де чери пентрꙋ дꙟнсꙋл фоло ꙟн наинте.
Саꙋ фіꙋ съꙋ доарѫ, чецїи кꙋ кредницѫ,
Де грижеци де дꙟнсꙋл чии фѫ сокотинцѫ.
Пꙋцѫи кꙋ дꙋ токма кꙋ ꙟнцери ꙟн славѫ,
Ꙟнтраче, кꙋ чинста фъръ деꙁъбавѫ.
Маре кꙋвїинцѫ ꙟнда ши кꙋнꙋнѫ,
Съдѫ нвъцътꙋрѫ кꙋ токмалѫ бꙋнѫ.
Лаи пꙋсꙋл маи маре тоате съл аскꙋлте,
Кѫте сꙟнт прелꙋме кꙋбꙟнт съ нꙋи мꙋте.
Ши ꙟи сꙋпꙋс тоате сꙋпт алꙋи пичоаре,
Ѻиле ши бои, ши тот де сꙋпт соаре.
Добиток сълбатек де кѫмп ши де лꙋнкѫ,
Жигѫнїи сирапе че стрикѫ шапꙋкѫ..

Пасериле

Ai tocmit și luna să crească, să scază,
Să-ș ia de la soare lucoare din rază.
Stele luminate ce lucesc pre noapte,
De dau cuviință, tu le-ai urzît toate.
Ce poate fi omul de-l aduci aminte,
De cerci pentru dînsul folos înainte?
Sau fiu[1]-său doară, ce ți-i cu credință,
De grijești de dînsul și[-i] faci socotință?
Puțîn nu de-atocma cu îngeri în slavă,
I-a-ntrece cu cinstea fără de zăbavă.
Mare cuviință i-ai dat și cunună
Să dea-nvățătură cu tocmală bună.
L-ai pusu-l mai mare, toate să-l asculte,
Cîte sînt pre lume cuvînt să nu-i mute.
Și i-ai supus toate supt a lui picioare,
Oile și boii, și tot de supt soare,
Dobitoc sălbatec de cîmp și de luncă,
Jigănii sirepe, ce strică ș-apucă,

Pasările

---

[1] *În ms.* фїю.

Па́съри́лε тоа́тε чεсꙟ́н збꙋ́ръто́арε,
Дεбꙟ́н, шѝ дε а́пъ чε ꙟнотъ тоа́рε.
Прεкицїи́и чέи ма́рε прεто фѧ́лı дεпѧ́щε,
Шѝи то чέи ꙟ ма́рε сѫ ѡбълъдꙋ́ѧщε,
Дм҃нε дм҃нл нострꙋ кꙋ́м ца́и фъкꙋ нꙋ́мε,
Дεсъ̀ минꙋнѣ́ѕѫ нтоа́тε пърц дεлꙋ́мε.

* * *

КАѲІ́СМА, в҃. ꙟсфъ́ршит пέнтрꙋ а́скꙋ сεлѐ фїилꙋ́й ѱалѡ́мꙋлꙋй давѝд, д҃. И҆сповѣ́мсѧ тεбѣ̀ гн҃и:

Ꙟвро́г цїε Дмнε кꙋ̀ и́нεма тоа́тѫ,
Чюдѧ́сεлε та́лε спꙋ́индꙋлε нгло́атѫ.
Мъ бꙋ́кꙋр дεти́нε шиц кꙟ́н прεто ча́сꙋл,
Нꙋ́мεлε тъꙋ чε снт лꙟнаꙋ ꙟто гла́сꙋл.
Къ тꙋ̀ мїа́и ꙟ фрꙟтꙋмı пизма́шїи съфꙋ́гѫ.
Дѐ їаи ѡбо сѫтꙋ́и ꙟнгоа́на чѣ лꙋ́нгѫ.
Дѐ с҃нта та̀ фа́цѫ вор съка̀ динфїрε,
Пизма́шїи тъи дмнε, ши во данпεрирε.

Pasările toate, ce sînt zburătoare
De vînt și de apă ce-s înotătoare,
Pre chiții cei mare, pre tot feli de pește,
Și-n tot ce-i în mare el oblăduiește.
Doamne, Domnul nostru, cum ț-ai făcut nume,
De să minunează-n toate părț de lume!

◆ ◆ ◆

CATÍSMA 2. În sfîrșit pentru ascunsele fiiului. Psalómul lui David, 9. Исповѣмсѧ тебѣ, Г҃и [1]

Mă rog ție, Doamne, cu inema toată, [2]
Ciudesele tale spuindu-le-n gloată.
Mă bucur de tine și-ț cînt pre tot ceasul,
Numele tău cél [3] svînt l-înalț în tot glasul.
Că tu mi-ai înfrîntu-mi pizmașii să fugă,
De i-ai obosîtu-i în goana cea lungă.
De svînta ta față vor săca din fire
Pizmașii tăi, Doamne, și vor da-n perire.

Mi-ai

---

[1] *Lăuda-te-voi, Doamne*

[2] *În unele exemplare, la începutul acestui psalm se află indicația marginală 6, 6.*

[3] *Deși nu este notat, accentul cerut de vers cade pe cél, ca și în alte locuri.*

Кадима,

Маи къꙋтъ цꙋдецꙋл, шѝ греꙋтате,
Ше зъ ѫндꙋꙋ, ꙟ скаꙋн цꙋдеи дерептате.
ꙟгрозжиш пъгжнии шаꙋ пери беиглѣнꙋл,
Лаи расꙋл дин нꙋме де престото анꙋл.
Ии сꙋлница фрꙟтж армеле стрикате,
А пизмашꙋл трꙋфа четъцꙋле сфарте.
Перитаꙋ кꙋ сꙋнет баста лꙋи чѣ маре,
Ши дмна кꙋ бачіи кꙋстж прѣшезаре,
Шаꙋ гътатꙋш скаꙋн дмна пре цꙋдаце,
Съцюдеꙗ лꙋма нѣле грꙟд, ꙟ фаце.
Шѝ кꙋ дерептарю ва сокоти дмна,
Дѣчерта кꙋ лаце вина а то ꙍмꙋл.
Кишелꙋлꙋи асте дмна десъпаре,
Ацꙋторꙋ ла трѣбж, ла греꙋ стрꙟкжтаре,
Къ чине кꙋнолаце чи стинтꙋл тъꙋ нꙋме,
Шаде кꙋ недажде петре кꙟд прелꙋме.
Шѝ чине течѣрикж кꙋ рꙋгж кꙋратж,
Жл грижещи ла анѱж кꙋмжнж идꙋратж.

Кꙟтаꙋ

Mi-ai căŭtat giudețul și [de] greutate,
Șezîndu-ț în scaun giudeci dereptate.
Îngrózîș păgînii ș-au perit vicleanul,
L-ai rasu-l din nume de preste tot anul.
I-i sulița frîntă, armele stricate,
A pizmașul trúfaș cetățîle sparte.
Perit-au cu sunet vestea lui cea mare,
Și Domnul cu vecii custă pre-așezare.
Ș-au gătatu-ș scaun Domnul pre giudețe,
Să giudece lumea ne-alegînd în fețe.
Și cu dereptariul va socoti Domnul,
De-a certa cu lege vina a tot omul.
Mișelului este Domnul de scăpare,
Agiutori[1] la treabă, la greu stîncă tare.
Că cine cunoaște cinstitul tău nume,
Șede cu nedejde petrecînd pre lume.
Și cine te cearcă cu rugă curată,
Îl grijești la lipsă cu mînă-ndurată.

Cîntaț

---

[1] *Grafia* аџȣторȣ *este desigur greșeală de tipar. În ms.* аџȣторі.

Вꙟтраць кꙋ дꙋлчецъ ши слъвиⷱ пре дмнꙋ́,
Каре лъкꙋѧще наꙋнтреле Сїѡ́нꙋлꙋ.
Ши съй фачѣ вѣсте де токмале бꙋне,
Ꙟ лимбиле тоате, късръи деминꙋне.
Къ при лꙋма тоатъ сꙟце че съвáрсѫ,
Ашербїи съи дмнꙋ нечеркатꙋ нꙋласѫ,
Нече ле ꙋитѫ рꙋгѫ ши стрингаре,
Съй ласе нїкꙋоле фъръ скꙋмпъраре.
Каꙋтъ ши демине дмне нтрата минѫ,
Деⷨ без гребꙋтатѧ ши деврѫжмаⷲ сѫлѫ.
Ши тꙋ мъръдникѫ дела пра де моарте,
Съⷩ повестѣск дмне лаꙋ деле тоате.
Ꙟ мижлок де поарта афїи чеи Сїѡ́нꙋлꙋ,
Съприимѫ дебасѣте при царѫ тоⷮ ѡ́мꙋлꙋ.
Съ амⷨ бꙋкꙋрїе де ꙋта мꙟтꙋницѫ,
Съ ведеⷨ пиꙁмашїи афꙋндаць ꙟсѫлацѫ.
Къ нлаꙋлꙋ ачела каре єи гътарѫ,
Ꙟнсаꙋ приинѣ пичиѡрꙋл десъ ꙟ кꙋркарѫ.

Cîntaţ cu dulceaţă şi slăviţ pre Domnul
Care lăcuieşte-n muntele Sionul.
Şi să-i faceţ veste de tocmele bune
În limbile toate, că sînt de minune.
Că prin lumea toată sînge ce să varsă
A şerbii săi Domnul necercat nu lasă,
Nice le uítă rugă şi strigare,
Să-i lase-n nevoaie fără scumpărare.
Caŭtă şi de mine, Doamne,-ntr-a ta milă,
De-m vez greutatea şi de vrăjmaş sîlă.
Şi tu mă rădică de la prag de moarte,
Să-ţ povestesc, Doamne, laudele toate,
În mijloc de poarta a fiĭcei Sionul,
Să prinză de veste prin ţară tot omul.
S-ávem bucurie de-a ta mîntuinţă,
Să vedem pizmaşii afundaţ în sîlţă.
Că-n laţul acela care ei gătară
Li s-au prins piciorul de să încurcară.

Vestit

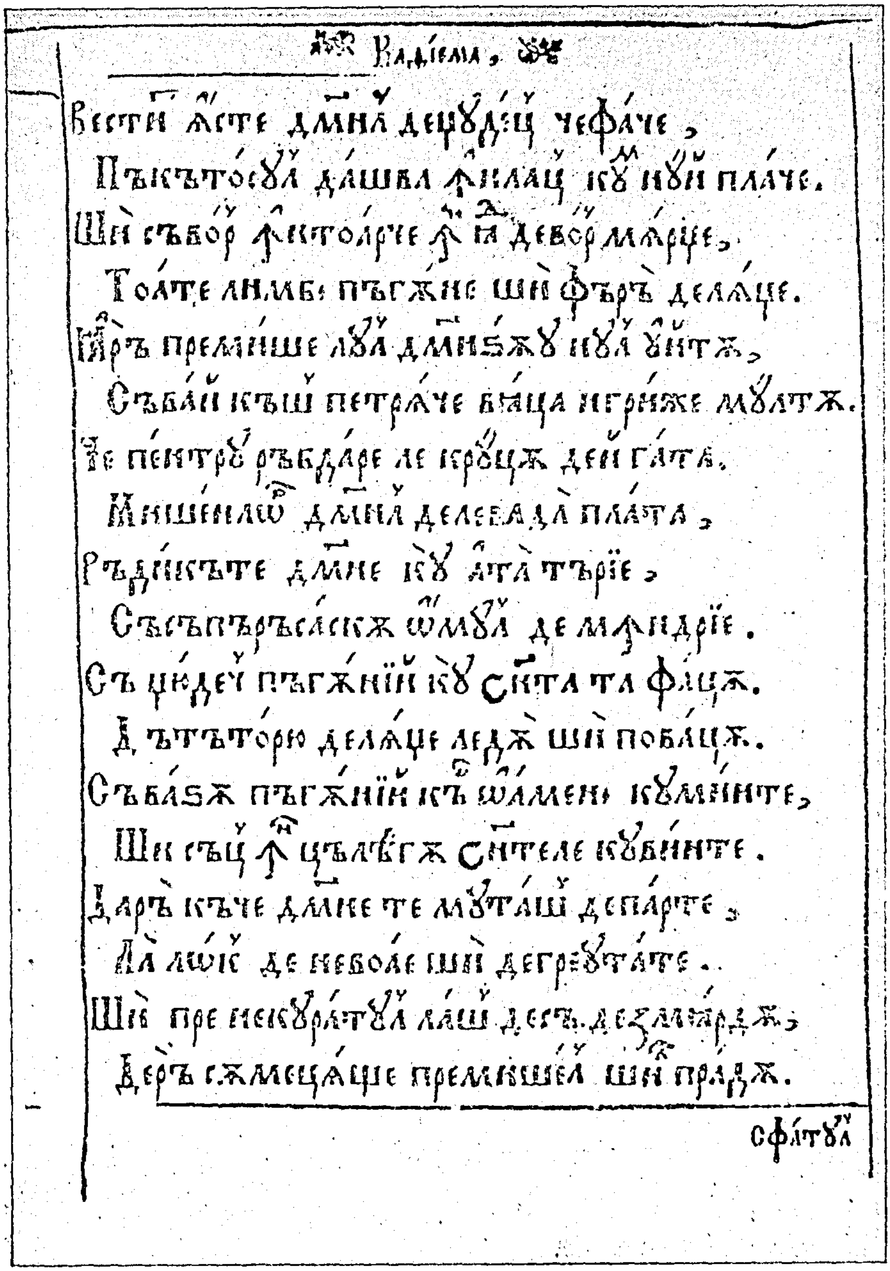

Вадіема,

Вести асте дмна деџудец чефаче,
Пъкътосул дашва ꙟлац ку нои плаче.
Ши събор ꙟтоарче ꙟ иа девор марџе,
Тоате лимбі пъгѫне ши фъръ делаџе.
Іаръ премиише луа дмнѕѫу нуа унтѫ,
Събаи къш петраче віаца игриже мултѫ.
Ꙡе пентру ръбдаре ле кроуцѫ дей гата.
Мишелаѡ дмна делеада плата,
Ръдикъте дмне ку ата търіе,
Съсъпъръсаскѫ ѡмул де мандріе.
Съ џидеи пъгѫнии ку сита та фацѫ.
Дъ тъторю делаџе ледѫ ши повацѫ.
Събаѕѫ пъгѫнии къ ѡамени кумините,
Ши съц ꙟцълегѫ сфинтеле кувинте.
Даръ къче дмне те муташ департе,
Ла лѡк де неволе ши дегреутате.
Ши пре нескуратул лаш десъ дезмърдѫ,
Деръ сѫмецаце премишел ши прадѫ.

сфатул

Vestit este Domnul de giudeţ ce face,
Păcătosul da-ş-va în laţ, cum nu-i place.
Şi să vor întoarce în iad de vor merge
Toate limbi păgîne şi fără de lege.
Iară pre mişelul Dumnezău nu-l uită,
Săvái că-ş petrece viaţa-n grije multă.
Ce pentru răbdare le cruţă de-i gata
Mişeilor Domnul de le va da plata.
Rădică-te, Doamne, cu a ta tărie,
Să să părăsască omul de mîndrie,
Să giudeci păgînii cu svînta ta faţă,
Dătători de lege le dă şi povaţă,
Să vază păgînii că-s oameni cu minte
Şi să-ţ înţăleagă svintele cuvinte.
Dară că ce, Doamne, te mutaş departe
La loc de nevoaie şi de greutate,
Şi pre necuratul laş de să dezmiardă,
De să[1] sămeţeşte pre mişel şi-l pradă?

Sfatul

---

[1] *Grafia* рѣ *este evidentă greşeală de tipar. În alte exemplare şi în ms.* сѣ.

Сфа́тꙋл шѝ воро́лва чефа̑ некꙋра́цѫй,
Тїи сѫ̑це шѝ лацꙋ́ри сътри́че прела̑цѫй
Шѝ съпри́нз ꙟ̑ трꙟ̑се кꙋ̀ мꙋ́лтѫ дꙋра́ре
Ла́тора нꙋ́стринкѫ, шїе фа̑ скъда́ре.
Нъ̀ шѝ пъкъто́сꙋл кꙋ̀ мꙋ́лт съфъла́ще,
ꙟ̑де змїер дъчине къ̀ че́й присоса́ще.
Асꙋпра́ле фа́че шѝ гръ̑еск де би́не,
Мѫнїе пре да̄мна къ̀ реꙋ̀ чѣ́ре не́ине.
Шѝ нꙋва̀ съча́рче съ шѝ а́фле фоло́сꙋл,
Честъ̀ ꙟтраса̀ пимѫ̀ нто ча̄ пъкъто́сꙋ.
Де то̑ дамнꙃъ́ний ма́й пре̑сꙋ съꙋ́ркѫ,
Шѝ есѫмле са́ле пре то̄ чѣ́сꙋл спꙋ́ркѫ.
Вор леи ѱѝ да̑ фа́цъй а̑та́ле цꙋда́це,
Къй сита та̀ ла́це на́вра съ съ ва́це.
Шѝ къче шева̀ ни̑че престѐ то̑ пи́машїй.
Ӥнема ꙟ̑влѕѫче съ нꙋ́ш мꙋ́те па́шїй.
Ни рꙋ́дѫ де рꙋ́дѫ пънѫ нꙋ́ва фа́че.
Ӥпрестѐ тоа́тѫ лꙋ́ма вра́жбѫ шѝ непа́че.

Sfatul şi voroava ce fac necuraţîi
Tind sîlţe şi laţuri să strice pre alţîi.
Şi să prind într-înse cu multă durere,
Altóra nu strică, şie fac scădere.
Că şi păcătosul cu mult să făleşte
În dezmierdăciune, căce-i prisoseşte.
Asuprele face, şi-l grăiesc de bine,
Mînie pre Domnul cu[1] rău[2] ce-are-n sine.
Şi nu va să cerce să-ş afle folosul,
Ce stă-ntr-a sa pizmă-n tot ceas păcătosul.
De toţ dumnezăii mai presus să urcă
Şi căile sale pre tot ceasul spurcă.
Vor lipsi din faţă-i a tale giudeţe,
Că-n svînta ta lege n-á vrea să să-nveţe.
Şi căce ş-va-nvince preste toţ pizmaşii,
Inema i-va zîce să nu-ş mute paşii
Din rudă de rudă pănă nu va face
Preste toată lumea vrajbă şi nepace.

Gura

---

[1] *Grafia* кѣ *este greşeală de tipar. În ms.* кȣ.

[2] *În ms.* рѣȣ.

Кадісма,

Гȣ́ра нѧсте пѫ́инѫ де ѧ̂мъръчюне,
Деблъстъ̂ де гхȣ́лѫ, шѝ деше лъчюне.
Сȣ́пт ѧ̂нбалȣ́и ѧсте трȣ́дѫ шѝ дȣрѧ́ре,
Шѝ грѫ̂дȣл съȣ̀ поа́ртѫ съфа́кѫ скъ,дѧ́ре
Несȣ́не съсȣ́пȣне на́шинї кȣ̀ бога́цѫн,
Нѫ̀ съвинкле нѣ́скѫ съинȣ́л при́ѕѫ ѧ̂лцѫ́и
Чѣ́ркѫ съгъсѣ́скѫ врѧ́ме прендемѫ́нѫ,
Ѫ̂трȣ́ съȣ̀чи́нгѫ пре́че̂ фъ̀ръ вѝнѫ.
Шѝ кȣ̀ ѡ́кїи ѧ́комї премѝшеѧ́ пръвѧ́це,
Нѫ̀ леȣ́ ѫ̂ ѡгра́дѫ ѧ̂ксȣ́не лешȣ́ѧще,
Тȣ́пилѫ сапȣ́че шѝ съкъпȣ́мскѫ,
Премнише̂ съгра́гѫ нѧ́ шѝ съ̂ смерѣ́скѫ.
Шѝ фъ̀ръ̀ деѧсте ѧ̂ ѧвени̂ сминтѣ́лѫ,
Кȣ̀ гръ̀ късътȣ́рѫ шѝ кȣ̀ сѫ̂гȣ́млѫ.
Нѫ̂дȣ́и ва̀ пъръжлȣ́и клȣ́ фъкȣ̂ нзбѫндѫ,
Деȣ̀ дамнї минешнї, венинва ѡсѫ̂дѫ,
Ѫ̂немсеи гръѧ́цие прекȣ́м ѧ̂нѫ плѧ́че,
Къ́че ндемȣнг ра́бдѫ дѧмѕъ̀ȣ шинта́че.

Шѝ

Gura i-este plină de amărăciune,
De blăstăm, de hulă și de-nșelăciune.
Supt limba lui este trudă și durere,
Și-n gîndul său poartă să facă scădere.
Ascuns să supune-n leș[n]ici cu bogații,
Ca să viclenească, să nu-l prinză alții.
Cearcă să găsască vreme pre-ndemînă
Întru să ucigă pre cel fără vină.
Și cu ochii lacomi pre mișel prăvește,
Ca leu în ogradă ascuns leșuiește,
Túpilă s-apuce și să căpuiască,
Pre mișel să tragă-n laț și să-l smerească.
Și fără de veste i-va veni sminteală,
Cu grea căzătură și cu sîrguială.
Cîndu-i va părea[1] lui c-au făcut izbîndă,
De-au domnit mișeii, veni-i-va osîndă.
Inema-i grăiește precum i să place,
Căce-ndelung rabdă Dumnezău și tace.

Și

---

[1] *Grafia* пѣрѫ *este greșeală de tipar. În ms.* пѣрѧ.

Шѝ шáȣ ꙟ҇ тóре фáца, сн҃та къ ȣ҆тътȣрѫ
Съ́нȣ чѐрчетáѕе пентрасѐ фъ҇тȣрѫ.
Гъ́днѣсъте дм҃не, шѝ дмѕъ́ȣ с҃нте,
Деу́ ꙟ҇ нáлцѫ мѫна, шѝ адѡ ӑмѝнте.
Нȣ́ц ȣ́нта мнѝшѣй дела̀ ӑта̀ мнѫ́,
Нȣ̀ лъса̀ пѣзмáшїй сълефáкѫ сѫ́лѫ,
Пе́нтрȣ кáре лъ́ісрȣ тїне дм҃не с҃те,
Мѫнїе пѣзмáшȣл кȣ̀ рáле кȣ́бѣнте.
Шѝ съ́нȣ́й ѫ̀н сáма ꙟ҇ ӑнемъш ѕѫ́че,
Порȣ́нчнаѡ҇ тáле съпȣ́не кȣ̀ прѣ́че.
Нȣ́ш бѫ́де дȣрáрѫ ȣ́рџїѫ венѣ́тѫ,
Чей пáре съскáпе демѫ̀ ката̀ с҃тѫ.
Ярѫ̀ џїе дм҃не не ӑкȣ́тȣл кáȣтѫ,
Сацȣ́ц прѣсърáкȣл кȣ̀ мѫ́нѫ ндȣрáтѫ.
Ярȣ́ шаѷка вѣкла̀ ѥнȣл брáце ле лѝй фрꙟ҇џе,
Сълечѣ́рȣ пъкáтȣл пънъ съвóр стꙟ҇џе.
ꙟ҇ вѫ ӑсте дм҃нѣ де ꙟ҇ пъръцáцїе,
Слáва лȣ́й шѝ чїста нȣ́съ ѿбѫршацїе.

г҃і пѫгѫнїй

Și ș-au întors fața, svînta căŭtătură,
Să nu cerceteze pentr-a sa făptură.
Rădică-te, Doamne și Dumnezău svinte,
De-ț înalță mîna și-ț ádo aminte.
Nu-ț uita mișeii[1] de la a ta milă,
Nu lăsa pizmașii să le facă sîlă.
Pentru care lucru tine, Doamne svinte,
Mînie pizmașul cu rele cuvinte.
«Și să nu-i iei sama», în inemă-ș zîce,
Poruncilor tale să pune cu price.
Nu-ș vede durerea, urgia venită,
Ce-i pare să scape de mîna ta svîntă.
Iară ție, Doamne, neavutul caŭtă
S-agiuț pre săracul cu mînă-ndurată.
A rău ș-a vicleanul brațele li-i frînge,
Să le cerci păcatul pănă să vor stînge.
În veci este Domnul de împărățește,
Slava lui și cinstea nu să obîrșește.

Păgînii

---

[1] *În ms.* мишєий.

Пъгжнiй съпiаре дин цара лꙋй царж,
Сънꙋ май ръдiче ꙟ грешницi ѡiсарж.
Мишеи че съ роагж кꙋ инемж фрꙟтж,
Ши аꙋзж Дмне кꙋ ꙋрекж Сфнтж.
Ши кꙋ а та мiлж леръи сирiдеи,
Ши ла греꙋтате преминшел съпеатрей.
Съ нꙋши май ръдiче мꙟдрꙋ ши сѣмежiꙋ,
Гжлтежꙋл ꙟ фалж че съй фа цѣзѣꙋл.

ꙟсфершит Ѱаломꙋл лꙋй Двд, ї. На Гда оуповах
какѡ речит дꙋши моей :

55 Кътръ тине Дмне мi тоате недеждѧ
Де ещ разж таре ла тоате примедѧ.
Ꙁжкж кж леплаче чѣ ченаꙋ минте,
Де вор съмъ спарiе кꙋ алiꙋр кꙋвинте.
Съфꙋг прела мꙋнте кꙋ пъдꙋре дѣсж,
Ка ѡбръбiꙋцж съ мжю фъръ касж.
Въ ꙟтж пъгжнiй ꙟ кордарж арче,
Пꙋн сжӂец ꙟ тꙋлбж, съгрiжеск делаꙟче.

Ши

Păgînii să pieie din svînta lui țară,
Să nu mai rădice în creștini ocară.
Mișei ce să roagă cu inemă frîntă
I-ai auzît, Doamne, cu urechea[1] svîntă.
Și cu a ta milă a săraci să giudeci,
Și la greutate pre mișel să nú-l treci.
Să nu-ș mai rădice mîndrul și sămățul
Gîltejul în falā, ce să-i faci giudețul.

În sfîrșit psalómul lui David, 10. Ha Га оуповахъ,
какѡ речетъ дши моей[2]

Cătră tine, Doamne, mi-i toată[3] nedejdea,*
De-m ești razăm tare la toată[3] primejdea.
Zîcă cît le place ceia ce n-au minte,
De vor să mă sparĭe[4] cu a lor cuvinte,
Să fug pre la munte cu pădure deasă,
Ca o vrăbiuță să mîi fără casă.
Că iată păgînii încordară arce,
Pun săgeț în tulbă, să grijesc de lance

Şi

* 6, 6

---

[1] *În ms.* ѹрѧкѧ.

[2] *În Domnul am nădăjduit, cum veți zice sufletului meu*

[3] *În ms.* тоатѫ.

[4] *Grafia* спарїе, *care se află și în ms., este desigur greșită, în loc de* спаріе, *cum apare și în psalmul 90, versurile 21 și 26.*

Шѝ вѝ прінтѹнареꙟ кѹ арче прѣмжнѫ,
Ꙟтрѹ съгецате пречей фъръбинж.
Цѹръ маꙟтѹл коиш цѫ гхотаръ лестрикѫ:
Шѝ де гъсѣ чине пъгꙟдеск немикѫ.
Че єꙋ ꙟ пре дамна каре мъ грижаще,
Дѝ сꙟта са класѫ чесъ ѡдихнаще.
Дѝ сꙟтѹ съꙋ скаѹн дꙟчери каꙋтѫ дамна,
Кꙋ ѡкїй съй чѣй сиц де чѣркѫ кꙟто ѡмꙋ.
Ꙁмаде пречѣ маꙁер шї прето анѱнтꙋл,
Дерецжи шѝ стржбиї депрето пъмꙟтꙋ.
Дечи стрꙟбътата чине ѡибаще,
Ꙗчела єл сꙟгѹр єфлатѹл шꙋраще.
Къ ва плаѡа дамна кꙋ ꙗрбѫ пꙋчоасѫ,
Престе некѹрацжи, шѝ холбѹрѫ гроасѫ,
Фоꙗ шѝ стеребие кꙋ нъвалѫ маре.
Ꙟѣтри мнте лацѹри пъгхѫ де пїер ꙃаре.
Къ дирептꙋи дамна дерептъ кꙟаще,
Цюдекери дирапте фаца лꙋи пръваще.

ꙃ е   єфарпи

Şi vin prin tunerec cu arce pre-amînă,
Întru să săgete pre cei fără vină.
Giurămîntul nú-ş[1] ţîn, hotarăle strică,
Şi de-mpăcăciune nu gîndesc nemică.
Ce eu am pre Domnul care mă grijeşte,
Din svînta sa casă ce să odihneşte.
Din svîntul său scaun din ceri caŭtă Domnul
Cu ochii săi céi svinţi, de cearcă-n tot omul.
Vede pre cel meser şi pre tot lipsitul,
Dereptîi şi strîmbii de pre tot pămîntul.
Deci[2] strîmbătatea cine o iubeşte,
Acela el sîngur sufletul ş-ureşte.
Că va ploua Domnul cu iarbă pucioasă
Preste necuraţii, şi holbură groasă,
Foc şi sterevie cu năvală mare,
Le-a trimite laţuri, păhar de pierzare.
Că direptu-i Domnul, dereptăţ iubeşte,
Giudecări[3] direpte faţa lui prăveşte.

sfîrşit

---

[1] *În ms.* nú-ş
[2] *Pronunţat* de-ci
[3] *În ms.* џȣдєкъpı.

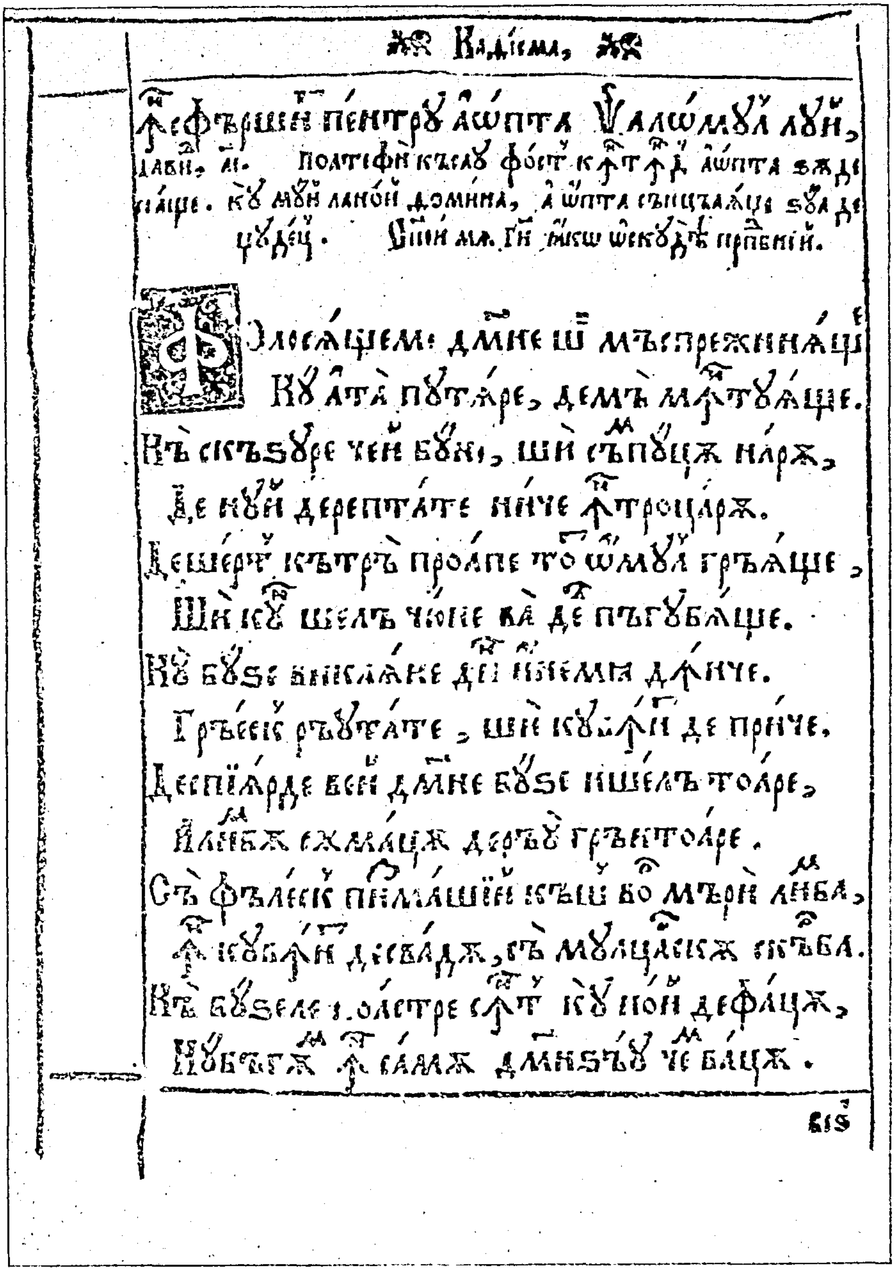

Ꙟсфършит пентрꙋ а ѡпта, Ѱаломꙋл лꙋи Давид, аı. Поатефи къѣлꙋ фоѕт кꙟтꙟд а ѡпта ѕѫдиліаще. Кꙋ мꙋи ланои домина, а ѡпта съпцълѫци ѕꙋа де џꙋдеꙋ. Спи ма Гн ꙗкѡ ѡскꙋдѣ прпвнїй.

Фолосѧщеме: Дмне ши мъ прежинѧщѣ
Кꙋ а та пꙋтѧре, де мъ мꙟтꙋѧще.
Къ скъѕꙋре чеи бꙋни, ши съпꙋцѫ нарѫ,
Де нꙋи деспартате ниче ꙟтроцарѫ.
Дешерт къ тръ проапе тот ѡмꙋл грѣѧще,
Ши кꙋ шелъ чѡие ка де пъгꙋбѧще.
Кꙋ бꙋѕе виклѣне дои инемн дꙟнче.
Гръеск ръꙋтате, ши кꙋвꙟн де прїче.
Деспїаръде всеи Дмне бꙋѕе ꙟшелътоаре,
Ꙇ лимбѫ семѫцѫ де ръꙋ гръитоаре.
Съ фълеск пилъшїи къши во мъри лимба,
Ꙟ кꙋвꙟн десвѫдѫ, съ мꙋлцѫскѫ скъба.
Къ бꙋѕеле і ноастре сꙟт кꙋ ноѝ де фацѫ,
Ниꙋ бъгѫ ꙟ самѫ Дмнезъꙋ че вацѫ.

кіѕ

În sfîrşit pentru a opta. Psalómul lui David, 11. Poate fi că s-au fost cîntînd a opta *zî* de Paşte, cumu-i la noi Tomína. A opta să-nţălege *z*ua de giudeţ. Єп͠снмѧ, Г͠н, ꙗкѡ ѡскꙋдѣ пр͠пдбнїй[1]

Foloseşte-mi, Doamne, şi mă sprejineşte
  Cu a ta putere, de mă mîntuieşte,
Că scăzură[2] céi[3] buni şi să-mpuţînară,
  De nu-i dereptate nice într-o ţară.
Deşert cătră proape tot omul grăieşte
  Şi cu-nşelăciune va de-l păgubeşte.
Cu buze viclene, din inemi-adînce,
  Grăiesc răutate şi cuvînt de price.
Despierde-vei, Doamne, buze-nşelătoare,
  A limbă sămaţă, de rău grăitoare.
Să fălesc pizmaşii că-ş vor mări limba,
  În cuvînt de svadă, să mulţască scîrba:
«Că buzele noastre sînt cu noi de faţă,
  Nu băgăm în samă Dumnezău ce-nvaţă».

Vez

---

[1] *Mîntuieşte-mă,* Doamne, *că a lipsit cel cuvios*

[2] *În ms.* скъѕꙋрѫ.

[3] Deşi *nu este notat, accentul cerut de vers cade pe* céi, *ca şi în alte locuri.*

Вез мише лъсате, вез суспини, ку жале,
Алинѹи ши масер вез де дѹрори гране.
Асмѹ пєтрѹ дꙟшїй скоалѫ дмине сите.
Съ ꙟпли кѹ избꙟнде ситлѫ кѹвинте.
Ши съц ръдесе сълминѹл чел де бирѹире,
Съкѹтез дꙟсѹл фъръ дендоире.
Нъ кѹмъїи арцинтѹл лъмѹри кѹ фокѹ.
Цєрт сите кѹвинте кѹрате кѹ тотѹ.
Тѹ дмине не скоате ши не сокотаще,
Дерѹда ачѣста ши вачь нефъраще.
Нъм прецѹрѹл ностѹ сꙟнг гата еа лмрце,
Кѹ ръѹ нескѹрацѫн чей фъръ де лице.
Прескѹ ачесте чери маре де нъдцѫме,
Пре пъмꙟт адꙟнци дешамени мѹцѫме.

ꙟсфършит псалм лѹй Давид, ві. Доколѣ Ги҃
забѹдиши ма до конца:
Пънъ кꙟнд милостиве нѹ адѹ аминте з
Де мътъѹиц кѹ тотѹ ѡ Дмзъѹ сфинте.

Пънъкꙟ

15 Vez mişelătate, vez suspini cu jele,
A lipsiţ şi meseri vez de durori grele[1].
Acmu pentru dînşii scoală, Doamne svinte,
Să-ţ împlĭ cu izbîndă[2] svintele[3] cuvinte
Şi să-ţ rădici sămnul cel de biruire,
20 Să cutez cu dînsul fără de-ndoire.
Că cumu-i argintul lămurit cu focul,
Ţ-sînt svinte cuvinte curate cu totul.
Tu, Doamne, ne scoate şi ne socoteşte
De ruda aceasta şi-n veci ne fereşte.
25 Că-mpregiurul nostru sînt gata s-alerge
Cu rău necuraţii cei fără de lege.
Precum este ceriul mare de nălţîme,
Pre pămînt adaogi de oameni mulţîme.

În sfîrşit psalom[ul] lui David, 12. Доколѣ, Г҃и,
забѹдеши мѧ до конца[4]

Pănă cînd, milostive, nu-ţ aduci aminte,*
De mă uíţ[5] cu totul, o, Dumnezău svinte?

Pănă cînd

* 7, 6

---

[1] În ms. грѫлє.

[2] În ms. изб·ꙟндѫ.

[3] În ms. сн҃тлє.

[4] *Pînă cînd, Doamne, mă vei uita pînă în sfîrşit?*

[5] *În ms.* uíţ.

Пънъкѫнд милостиве цариюле аста фацъ
Де мине тинеръ лосъ кѹ дестулъ грѣцъ
Пънъкѫнд ꙟ вои пѹне сфатури ꙟ бине сфат
ѕѹла дурѡри, ѡ поата нимѫ ꙟ грѣу кѹце
Пънъкѫнд сантъцасъ връ маше кънъвъхъ
Дева съминтъсое съсъ пре игръвъ.
Чете мътибаще ѡ дамнезъ Сите,
Деменъз миша рѣгъ мишале кѹвинте.
Кѹцетѹ ꙟ сицаще ѡкіи лѹминѣзъ ;
Ди трата стрълѹкоаре десеннишъ раѕъ.
Сънъ адорм ꙟ сомнѹл де адѡа моарте,
Сънъ раѕъ пре машѹ съѕѫкъ къпоате
Къ чеа че фак скъръвъ ши гра съпъраре,
Аверфи де бѹкѹрие съ фіѹ де піерѕаре.
Че мила та чѣ ситъ мій де бѹнътате,
Мій недаде ши раѕъ десепре грѣѹтате.
Бѹкѹріеми вои фаче ши инемъ бѹнъ,
Де ата вирѹнре кѫтѫнд ꙟ преѹнъ.

Детра

Pănă cînd, milostive, ţ-ascunz svînta faţă
De mine, ticălosul, cu destulă greaţă?
Pănă cînd îm voi pune sfaturi în biet suflet,
Zua durori, şi noaptea inemă-n greu cuget?
Pănă cînd s-a nălţa-să vrăjmaşul cu scîrbă,
De va să mi să suie să să puie-n gîrbă?
Ce te milostiveşte, o, Dumnezău svinte,
De mi-auz mişea rugă, mişele cuvinte,
Cugetul îm svinţeşte, ochii luminează
Dintr-a ta strălucoare de senină rază.
Să nu adorm în somnul de a doua moarte,
Să nu rîză vrăjmaşul, să zîcă că-m poate.
Că ceia ce-m fac scîrbă şi grea supărare
Le-ar fi de bucurie să fiu de pierzare.
Ce mila ta cea svîntă mi-i de bunătate,
Mi-i nedejde şi razăm despre greutate.
Bucurie m-voi[1] face şi inemă bună
De a ta biruire, cîntînd împreună.

De[n]tr-a

---

[1] *În ms.* мвой.

Дєнтра̀ та̀ бꙋнъта́тє ка́рѣⷨ вє́й тримитє.
Ка̀ съ́ць кꙟ҇ ꙁинта̀ нꙋ́мє ѿ дꙋлꙁъꙋ́ синтє.

Ꙟⷩчєфърши Ѱалмꙋ́лꙋй Давиⷣ, гі.

Рєчѐ бєзꙋмнъ въ срⷣци своимъ:

Зжсѫ ꙟⷩтрꙋєнинє чє фъ́ръ̀ дє ми́нтє,
Нтрꙗса̀ нєбꙋ́ниє дєшꙗ́ртє кꙋви́нтє.
Ꙁжсѫ кънꙋ́ластє дꙟ̄нѕъꙋ́ съблѕѫ,
Сълє а҇ дє са́мѫ чи́нє чєлꙋ́крѣѕѫ.
Къ̀ сєсъѕꙋ́рѫ чє́й бꙋнь ръ́ний съмлꙋ̑ цѫ́рѫ,
Дєстри ка́рѫ лꙋ́мѧ ши̇̀ ѡ̑ѫ пꙋ́цѫрѫ.
Чѐ дꙟ̄нєӑ дн҇ склꙋ́й прєстєто́ц пръба́лцє,
Дєлѐ ꙟⷩцъла́цє чи́нє чѐ гꙟⷩда́ціє.
Дєкꙋ́цєтѫ би́нє ши̇̀ чѣ́рка дє дꙟ̄нӑ,
Пꙟⷩнⷩ дꙋ́й порꙋ́нка, бѫ́дє прєто̑ ѡмꙋ̑,
Кꙟ съпорнє́ск ръ́ний дє сꙟ̄ фъ́ръ̀ трѣ́бѫ
Ꙗтꙋ́нча́й дє дꙟⷩши́й ѡ̑нєдѫждє слабѫ,
Кꙟ нꙋ́й пънъ ꙟтрꙋнꙋ̑ спрєби́нє съмѫгѫ
Кꙟ съ̀ дєторнирѫ нєвола́нчиє лѫргѫ.

Dentr-a ta bunătate, carea-m vei trimite,
Ca să-ţ cînt svîntul nume, o, Dumnezău svinte.

În sfîrşit psalómul lui David, 13.

Рече безȣменъ въ срд҃ци своемъ[2]

Zîsă întru sine cel fără de minte,
'Ntr-a sa nebunie, deşerte cuvinte.
Zîsă că nu este Dumnezău să vază,
Să le ia de samă cine ce lucrează.
Că scăzură céi buni, răii să mulţîră,
De stricară lumea şi o împuţîră.
Ce Domnul din scaun preste toţ prăveşte,
De le înţălege cine ce gîndeşte.
De cugetă bine şi cearcă[3] de Domnul,
Plinindu-i porunca, vede pre tot omul.
Cînd să pornesc răii de sînt fără treabă,
Atuncea-i de dînşii o nedejde slabă[4],
Cînd nu-i pănă-ntr-unul spre bine să margă,
Cînd să detornîră-n volnicie largă,

Ţ-ar

---

[1] *Cifra* К҃ *este greşeală de tipar, în loc de* ЗЇ҃.
[2] *Zis-a cel nebun întru inima sa*
[3] *În ms.* чѣркѫ.
[4] *În unele exemplare este tipărit greşit* ллргѫ *şi corectat cu mîna.*

Кадісма,

Ца́р пꙋта̀ ницълаце сителе кꙋвинте,
Ка́рїй фа́к грешале къ е́рн то кꙋминте.
Шѝ съ нꙋ́ц лъ нъ́рче ѡамениї̆ кꙋ̀ пѫ́ине,
Па̀ съ̀ч кончентенскѫ де а̀стъѕ де мѫ́ине
Фъ̀ръ десѫ́илѫ шѝ фъ̀ръ дефри́кѫ,
Негрижи́д де дамна́ ниче нтронеми́кѫ.
Пентраче́ла дамне ле тримите спа́имѫ,
Ка́ри нꙋлꙋхѝ неваcте съ баце деа́мѫ.
Къ̀ тꙋ̀ дамне сите рꙋда дирѣ́птѫ,
Цгъ тесѕ лѣ кꙋ́инца ка́рїй дрѣ тѣцꙋтѫ,
Къ̀ ей богъташий премарер де фа́имѫ,
Че дамна лафа́че бога фъ̀ръ самѫ.
Тримицѫ́ни пꙋта́ре дела̀ сїѡ санбѫ,
Съшфа́скѫ незбрѫдѫ тꙋрмалꙋ чѣ̀ санбѫ.
Съ ѡнтоа́рскѫ дамна дни плꙋ ш дни прадѫ
Гашата са̀ чѣ̀ ситѫ нтраса̀ ѡградѫ.
Съсъ̀ веселѣскѫ нешꙋ нꙋ то шнрꙋл.
Кꙋ̀ то кредникꙋшиӥ чѣре нзранꙋл. Сла:

Ꙋ҆лаѡ̈

Ţ-ar putea-nţălege svintele cuvinte,
Carii fac greşele, că sînt toţ cu minte.
Şi să nu-ţ mănînce oamenii cu pîine,
Ca să-i concenească de astăz, de mîine,
Fără de sîială şi fără de frică,
Negîndind de Domnul nice-ntr-o nemică.
Pentr-aceea, Doamne, le trimite spaimă,
Cînd nu le-a hi-n veste, să bage de samă.
Că tu, Doamne svinte, în ruda direaptă
Ţ-gătez lăcuinţa, carii drag te-aşteaptă.
Că ei, bogătaşii, pre meser defaimă,
Ce Domnul l-a face bogat fără samă,
Trimiţînd putere de la Sion s-aibă,
Să-ş facă izbîndă turma lui cea slabă.
Să o-ntoarcă Domnul din plean şi din pradă
Gloata sa cea svîntă într-a sa ogradă.
Să să veselească Iacov în tot şirul,
Cu toţ credincioşii ce-are Izrailul.*

Ψалѡмъ

---

* Слава

Ѱало́м Д҃в, ді҃.

Гі҃ кто ѡбита́ет в жили́щи твое́мъ:

Д҃мне чи́не ць ва фа́че,
Лъкꙋ́инцѫ де па́че.
Съша́ ѕѫ ꙟтра́та̀ ка́сѫ,
Ꙟ҃ мъ́гꙋра чѣдѣ́сѫ.
Нꙋ̀ ма́й чи́не ва̀ ма́рџе,
Ꙟ҃тре́г пре с҃нта лѧ́џе.
Съфа́кѫ ꙟтоа́тѫ па́ртѧ,
Че мъ́нцѫ дерепта́тѧ,
Шѝ дєкѫ́те гръ́ѧще,
Прени́ме нꙋ̀ смин҃тѧ́ще.
Ни́че кꙋ́ли́мба нꙋша́лѫ,
Съва́це ла̀ грешѣ́лѫ.
Шѧ̀ прїѧ́тни́й скъдѧ́ре,
Нꙋ́ва фа́че ꙟтравѧ́ре.
Шѝ рꙋ́дасѧ̀ че а́ре,
Нꙋ̀ ѡ ѧ̀ ндефъи́мѧ́ре.

з҃

Пре зи

Ѱаломъ Дв҃двъ, д҃ї.[1]

Г҃и, ктѡ ѡбитаєтъ въ жилищи твоємъ[2]

Doame, cine ș-va face *
Lăcuință de pace,
Să șază-ntr-a ta casă,
În măgura cea deasă?
Numái cine va merge
Întreg pre svînta lege,
Să facă-n toată partea
Ce-nvață dereptatea.
Și de cîte grăiește,
Pre nime nu sminteşte,
Nice cu limba-nșală,
Să bage la greșeală.
Ș-a prietin scădere
Nu va face-ntr-avere,
Și ruda sa ce are
Nu o ia-n defăimare.

Pre vi-

* 7

---

[1] *Psalmul lui David, 14.*
[2] *Doamne, cine va locui în locașul tău?*

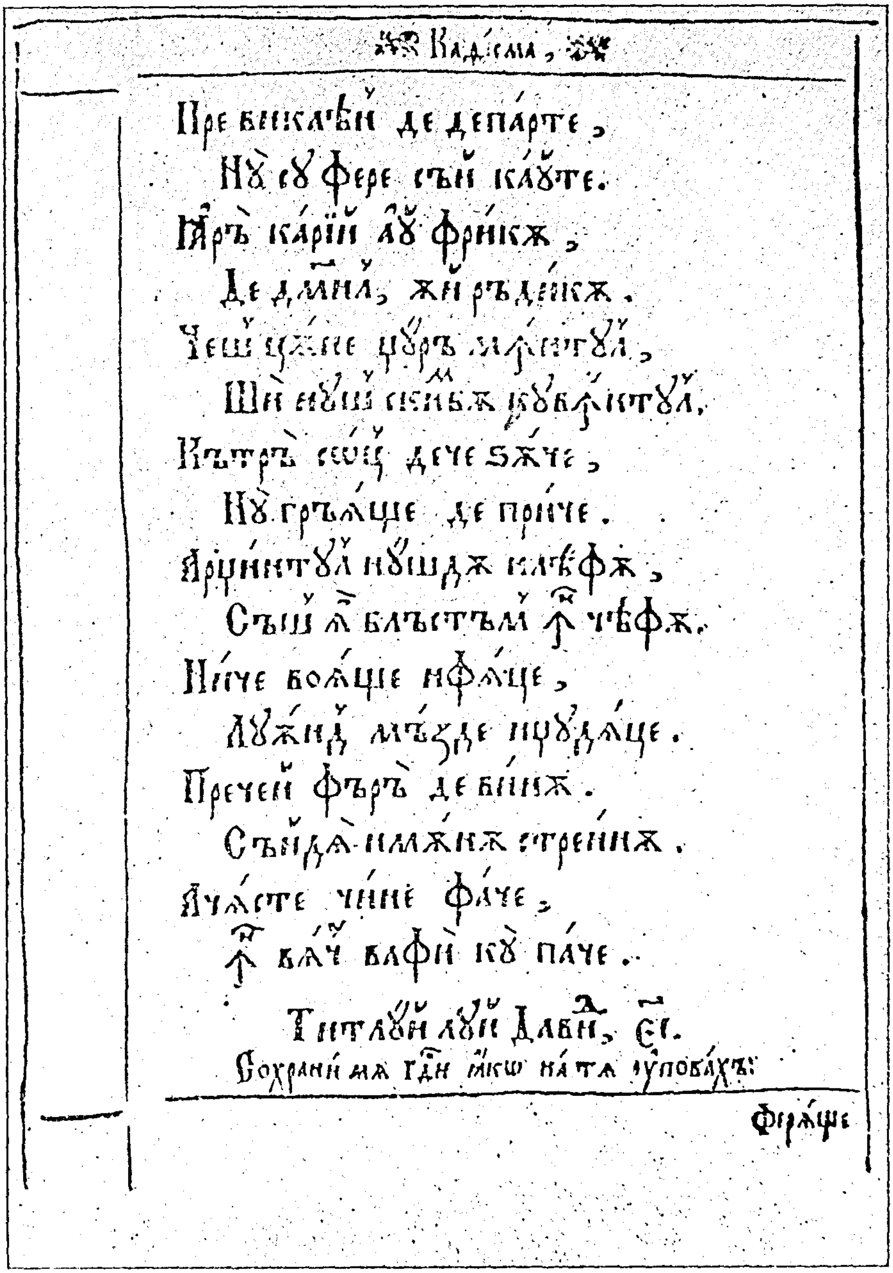

Кадісма,

Пре вѣчнічій де депа́рте,
Нꙋ̀ сꙋ фере съй̆ ка́ꙋте.
Пъръ̀ ка́рій а̂ꙋ фрі́кѫ,
Де д͠мнꙋл, жи ръді́кѫ.
Чей̆ цѫне цꙋ́ръ ма́рітꙋл,
Шѝ нꙋ̆й скімбѫ кꙋвѫ́нтꙋл.
Кътръ̀ се́ꙋ̆ де че ѕѫче,
Нꙋ̀ гръма́ще де прі́че.
Арџі́нтꙋл нꙋ̆шї дѫ кꙋ лѣ́фѫ,
Съй̆ ѧ̃ блъстъм̆ ѫ̂н чѣ́фѫ.
Ні́че боа́ще нфа́це,
Лꙋ́жнѫ̆ мъзде нꙋ̆да́це.
Пречей̆ фъръ̀ де вінѫ.
Съй̆дѫ̀ нмѫ́нѫ стре́інѫ.
Ача́сте чі́не фа́че,
Ѫ̂ вѣ́ч ва́фі кꙋ̀ па́че.

Псалмꙋл лꙋй Давид, еі.
Сохрани́ мѧ г͠дй ꙗ́кѡ на та ꙋ̆пова́хъ:

Фірѧ́ше

Pre viclean de departe
Nu sufere să-i caŭte,
Iară carii au frică
De Domnul, îi rădică.
Ce-ş ţîne giurămîntul
Şi nu-ş schimbă cuvîntul.
Către soţ de ce zîce
Nu grăieşte de price.
Argintul nu-ş dă-n leafă,
Să-ş ia blăstăm în ceafă.
Nice voieşte-n feţe,
Luînd mîzde-n giudeţe,
Pre cei fără de vină
Să-i dea-n mînă streină.
Aceste cine face,
În veci va fi cu pace.

Titlul[1] lui David, 15.

Сохрани мѧ, Гс͠ди, ıакѡ на тѧ оуповахъ[2]

Fereşte

---

[1] *Grafia* ТИТЛꙋЙ *este greşeală de tipar. În ms.* ТИТЛꙋЛ.
[2] *Păzeşte-mă, Doamne, că spre tine am nădăjduit.*

Фера́ще мѫ Дмне де приме́жде,
Кѫ̀ притине а̂ дем є҆щи недѫжде.
Ши̇ є҆ѹ а̂ ѕѫ̑ ши̇ ѕѫк Дмне си́те,
Тѹм є҆щи Дмнезъѹ де ма́ните.
Ши̇ бѹнътате мѧ нѹц ли̇ѱа́ще,
Кѫ̀ тѹ а́й де стѹл дец присо́саще.
Смилѡ́р тъй че̃ ѫ̑то пъмѫ̑нтѹл.
Кѫ̆ милѹна́т къ че цѫ̑ кѹвѫ̑нтѹл.
Ши̇ де ши пѧ́т не бо́ле ши̇ скърбѫ,
Де сѫрг леа́й не́воѧ дин гѫрбѫ.
Кѫ̀ ръ́ний Дмне нѹ вей стрѫ́нџе,
Адѹна́рѣ лѡ̑ чѣ̀ крѹнтѫ нѫнџе.
Ни́че кѹ̀ рѡ́стѹл тъѹ ле бѣ̃ ѕѫче,
Нѹ́меле лѡ̑, съй цѫ́е фери́че.
Дмна м'асте ѡ̑чинѫ дирѣ́птѫ,
Шѧ̀ пъ̀ гхарѹлѹ міеѹ чема̀ щѣ́птѫ.
Тѹ є҆щи Дмне че ѫ̑тѡ́рчи пресоа́рте,
Ѡ҆чина мѧ̀ ѫ̑саниле тѡа́те,

Fereşte-mă, Doamne, de primejde,
Că pre[1] tine am de-m eşti nedejde.
Şi eu am zîs şi zîc, Doamne svinte,
Tu-m eşti Dumnezăul de mainte.
Şi bunătate mea nu-ţ lipseşte,
Că tu ai destul, de-ţ prisoseşte.
Svinţilor tăi ce-s în tot pămîntul
I-ai minunat, căce-ţ ţîn cuvîntul,
Şi deşi pat nevoaie şi scîrbă,
De sîrg le iei nevoia din gîrbă.
Iară răii, Doamne, nu-i vei strînge
Adunarea lor cea cruntă-n sînge,
Nice cu rostul tău le vei zîce
Numele lor, să-i ţîie ferice.
Domnul m-este ocină direaptă
Ş-a păharului mieu ce m-aşteaptă.
Tu eşti, Doamne, ce-m întorci pre soarte
Ocina mea în semnele toate,

De mi

---

[1] *Grafia* при *este, probabil, greşeală de tipar. În ms.* прє.

Демисаѹ венї фѹни ꙟпърц лате,
Кѹ фоѹнтꙋшїи ꙟрꙟн мъсѹрате,
Къ мошꙗ ма асте стълпите,
Депре ѹрїк ꙟ сѫне нтърнтѫ,
Бѫвит съфїи дмне сите,
Че ми ау датѹмі щїицѫ ш мите.
Мъ чертарѫ днѕѫ пънъ ноате,
Рерѹеникї мїен че тѹ мъве скоате.
Къ еѹ те къѕ ꙟто чѣсѹ гата,
Демъ спрежинещ дмне индрѣта.
Пентра чла ѫ фак воа бѹнѫ,
Кѹ пнемѫ кѹ воле нпреѹнѫ.
Шн трѹпѹ мїеѹ мърг ꙟн ла щднѫ,
Саръпъшеа кѹ недада пилнѫ,
Сфлита мїеѹ нїи лъса нзъблѫ,
ꙟн съ ста че ве скоате нслаб.
Нїче вей да трѹпѹл съсъ стриче,
А сита тъѹ че мдат фериче.

сърбѹнїи сѫт жи
довїи карїи рѫсти
нира пре дмнѹ хс
нд дитро съмен
цѫ. ка шн аресало
чѣу нѫкѫжи при
тата съу длн. нѣ
рѫрѹнїи сѫцѫ ле
кѹнонїи, кѫ ди
сѫ мѫцѫ рѫрѹнїи
лор. Пѫнѫ котѫѡ
нестѫбнїи нїбѫдѣ
закони алла всѣ
лѫ адѣ странно
вѣтно ѡставлена
кої. дѣа гла: б.

Мїн

De mi s-au venit funi în părţ late,
Cu fruntaşii în rînd măsurate.
Că moşia mea este stîlpită[1],
De pre uríc în semne-ntărită.
Blagoslovit să fii, Doamne svinte,
Ce mi-ai datu-mi ştiinţă şi minte.
Mă certară din zî pănă-n noapte
Rărunchii * miei, ce tu mă vei scoate.
Că eu te văz în tot ceasul gata
De mă sprejineşti, Doamne,-n direapta.
Pentr-aceea îm fac voia bună,
Cu inemă, cu voaie-mpreună.
Şi trupul mieu, mărgînd la odihnă,
S-a răposa[2] cu nedejdea plină.
Sufletul mieu n-ii[3] lăsa-n zăbavă
În iad să stea, ce-l vei scoate-n slavă.**
Nice vei da trupul să să strice
A svîntul tău ce i-ai dat ferice.

Mi-ai

---

* Rărunchii sînt jidovii carii răstigniră pre Domnul fiind dintr-o sămînţă, ca şi Avesalom ce-au năcăjit pre tată-său David. Că rărunchii să-nţăleg cuconii, că-s din sămînţă rărunchilor.

** Плъть бо твоа истлѣнїа невидѣ владко, ни дш҃а твоа въ адѣ странно лѣтно ѡставлена быст. Дѣан., глав. в҃.[4]

---

[1] *În ms.* стльпитѫ.

[2] *Grafia* ръпъѡса *este, probabil, greşeală de tipar. În ms.* ръпоса.

[3] *nu vei*

[4] *Trupul tău nu a cunoscut putreziciunea nici sufletul tău nu a fost lăsat îndelung să stea în iad. Fapte, capitolul 2.*

Мі́й а̂ръта̂ къмпе де віа́цѫ,
Ши̂ мі́й весели̂ кꙋ̂ ст҃та фа́цѫ.
Де́й фръ́ж сѧ цѣ́та̀ чѣ̀ дй дирѣ́пта,
Ла̀ сфъ́рший вей да челѡ́р бꙋ́ни пла́та.

Рꙋ́га лꙋ́й Дав҃и, ѕ҃і.
Оу҆слы́ши г҃и пра́вдꙋ моѧ̀:

Іскꙋлатъмй д҃мне де дерепта́те, е е
Шей де фъга́джъ ла̀ гръꙋта́те.
Дерꙋ́гъ чю́не съ ми ѧ̂и амі́нте,
Къмъ ро́гціе д҃мнѕъꙋ си҃те.
Къ нꙋ̀ дей боѕе кꙋ́нишелъ чѣ́не,
Жѫ фа́к фъга́джъ дерꙋ́гъчѣ́не,
Съмй си́сои цꙋде́цꙋл динтра та̀ фа́цѫ,
Съ басѫ ѡ́кїи тра́й фъръ̀ грѣ́цѫ.
Къ̀ мі́й черка́тꙋми и́нема пр҃кдꙋл,
Ши̑ врѧмѫ нопцѫ́й мифанто гр҃адꙋ.
Ма́й аре кꙋ̀ фѡ́кꙋ съ гъсещи бинѫ,
Де стръбъта́те нфа́птѫ стре́инѫ.

Мѧ

Mi-ai arătat căile de viață
Și m-ii[1] veseli cu svînta-ț față.
Din frîmsețea ta cea din direapta
La sfîrșit vei da celór buni plata.

Ruga lui David, 16.

Оу҆слꙑши, Г͠и, правдꙋ мою[2]

Ascultă-mi, Doamne, de dereptate*
Și de făgadă la greutate[3],
De rugăciune să m-iei aminte,
Că mă rog ție, Dumnezău svinte.
Că nu din buze cu-nșelăciune
Îț fac făgadă de rugăciune.
Să-mi scoț giudețul díntr-a ta față,
Să-m vază ochii trái fără greață.
Că mi-ai cercatu-mi inema-n rîndul
Și-n vremea nopții mi-afli tot gîndul.
M-ai ars cu focul să-m găsești vină
De strîmbătate-n faptă streină.

Mi-am

* 5, 5

---

[1] *mă vei*

[2] *Auzi, Doamne, dreptatea mea*

[3] *În ms.* грєꙋтатє.

Вадїсма,

Мїа ѡпрїт ростѹл сънанъ лъзѫче,
Дефапт дешѡамени кѹвꙟн депріче.
Прїтрале тале граюрі чин стіте,
Чѣн ѕѫ кѹростѹл дминѕъѹ Сите.
Мїа пъзѫ дрѹмѹ прекъи въртоасе,
Пїетрі лескѹцѫте ши сѫм челоасе.
Тѹ мъндерѣптѫ нтрата къраре,
Сънѹм скап пашїн кътрѣ пїерѕаре.
Ѥѹ ца стригатѹц дминѕъѹ Сите.
Съмаискѹлц граюл де рѹгъ мините.
Плѣкъц ѹрѫка иврѫме де искървѫ,
Деми юшюрѣѕѫ гревѹл дін гръвѫ.
Шиц минѹнѣѕѫ сита та милѫ,
Карїи цаѹ фриса съ скоц динкѫлѫ.
Ши де пизмашїи че сънвитѣѕѫ,
Съц ста ипротивѫ врꙟн съмъпирѕѫ.
Ситаці дирѣпте дмне ши стꙟга,
Летинде ѫве деми потолі тꙟнга.

Шн

Mi-am oprit rostul să n-aib a zîce
De fapt de oameni cuvînt de price.
Printr-ale tale graiuri cinstite
Ce-ai zîs cu rostul, Dumnezău svinte,
Mi-am păzît drumul pre căi vîrtoase,
Pietri-ascuţîte şi sîmceloase.
Tu mă-ndereaptă-ntr-a ta cărare,
Să nu-m scap paşii cătră pierzare.
Eu ţ-am strigatu-ţ, Dumnezău svinte,
Să mi-asculţ graiul de rugăminte.
Pleacă-ţ urechea-n vreme de scîrbă,
De-mi iuşiurează greul din gîrbă.
Şi-ţ minunează svînta ta milă,
Carii ţ-au frica să-i scoţ din sîlă[1].
Şi de pizmaşii ce să-nvitează
Să-ţ stea-mprotivă, vrînd să mă piarză.
Svînta-ţ direaptă[2], Doamne, şi stînga
Le tinde îmbe de-mi potoli tînga.

Şi

---

[1] *În alte exemplare este tipărit* силѫ. *În ms.* сѫлѫ.

[2] *În ms.* дирѣптѫ.

Шѝ ка̀ лꙋми́на тꙋ̀ мъ̀ фера́ще,
Сѡп҇т а̂рипі ки̅те демъ́ꙋм бра́цие.
Дефа́це стръмбе че мъ̀ ꙟ҇фри́нкѫ,
Але пръвпра́, кариле́м стри̇́нкѫ.
Къ̂ стаꙋ̆ пизма́шій ꙟ҇преꙟꙋ́р сфа̅тъ,
Ка̀ неще хі́арѫ фъ̀ръ̀ дескꙋ́цеть.
Къчелеа́сте ꙟ҇фꙋндат съ́ꙋ̆л.
Гръ́еск а̂сꙋ̆преми кꙋдет ѿ ръꙋ̆́л.
Нъ̀ мънтире́ра пъни́ѫ а̂фа́рѫ,
Нътръ̀ гра̀ мꙋоа́рте шѝ кꙋ ѡ̂ка́рѫ.
По́съръш ѡ̆кі́и демъ̀ ѿмоа́рѫ,
Шѝ кꙋ пъмѫ̂н҇тꙋ̆л мъ̀ ꙟ҇пресоа́ре.
Мъ̀ ѡ̂колі́рѫ де мъ̀ вине́зѫ
Прескꙋ́м фа́к лей̅ вра̂н҇ съ́мъ пі́арзѫ.
Скола́ъте дамне дей̆ ѡ̂кола́ще,
Шѝ сперіа́ ле ꙟ҇гроза́ще.
Ши́мі ̂избъва́ще мише́лꙋ̆і сфа̅тъ,
Въ̀ съмъ̀ пі́арзѫ ле̂ ӑсте нико́цетъ.

Е   Слово

Şi ca lumina tu mă fereşte[2],
Supt aripi svinte, de mă umbreşte
De feţe strîmbe ce mă ia frică
A le prăvirea, carile-m strică.
Că-m stau pizmaşii împregiur suflet
Ca neşte hiară fără de cuget.
Căce le este înfundat său[l],
Grăiesc asupră[3]-mi cu de tot răul.
Că mă-ntiriră[4] până afară
Cătră grea moarte şi cu ocară.
Pusără-ş ochii de mă omoară,
Şi cu pămîntul mă impresoară[5].
Mă ocoliră de mă vinează,
Precum fac leii, vrînd să mă piarză.
Scoală-te, Doamne, de-i ocoleşte
Şi sirepia le îngrozeşte.
Şi-mi izbăveşte mişelul suflet,
Că să mă piarză le este-n cuget.

Slobo[z]

---

[1] *Cifra* к҃в *este greşeală de tipar, în loc de* к҃а.

[2] *În ms.* фѣрѫщє.

[3] *În ms.* асȣпрѣ.

[4] *În ms.* мѣнтирирѫ.

[5] *În ms.* ѫмпрєсоарѫ.

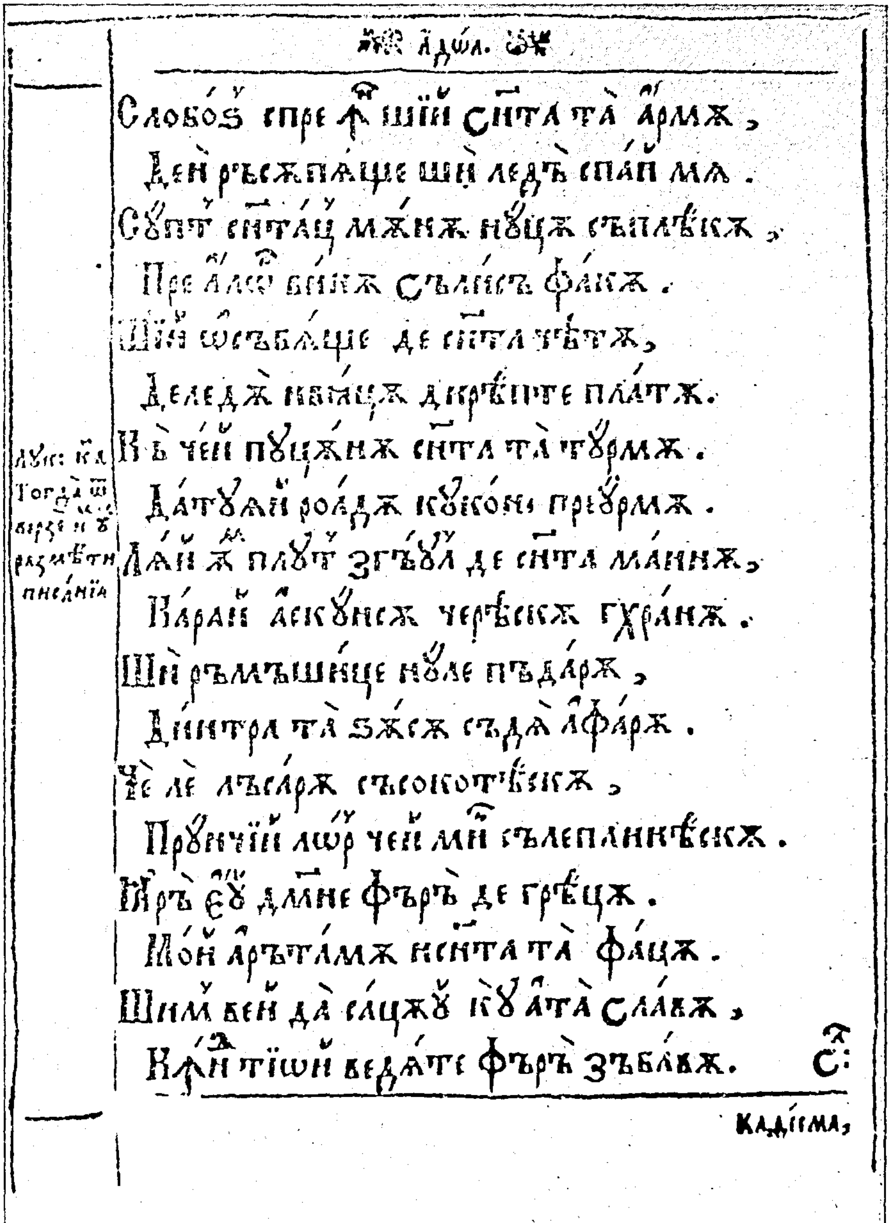

Адѡл.

Слобоꙁ спре ↑҃ шїй сн҃та та армѫ,
Дєн рѣсѫпаще шй ледъ спап ма.
Сꙋпт сн҃таꙋ мѫнѫ нꙋцѫ съпаѣскѫ,
Пре алѿ винѫ съмисъ фаиѫ.
Шїй ѡсъблаще де сн҃та тѣтѫ,
Деледѫ напицѫ дирѣпте платѫ.
Къ чей пꙋцѫнѫ сн҃та та гꙋрмѫ.
Датꙋѧй роадѫ кꙋкони преꙋрмѫ.
Лай ѫ плꙋт згъꙋл де сн҃та маинѫ,
Карай аскꙋнсѫ черѣскѫ гхранѫ.
Шй ръмъшице нꙋле пъдарѫ,
Динтра та ꙁѫсѫ съдѫ афарѫ.
Че ле лъсарѫ съсокотѣскѫ,
Прꙋнчїй лѡр чей ми сълепанинѣскѫ.
Връ єꙋ дамне фъръ де грѣцѫ.
Мой аръттамѫ нєсн҃та та фацѫ.
Шим вей да слцѫꙋ кꙋата слаꙁѫ,
Кѫн тїѡй ведате фъръ зъбакѫ. С҃:

Кадїсма,

Лꙋк: к҃д
Тогда ѿ
верзе иⷨ
разꙋмѣти
писанїа

Sloboz spre înșii svînta ta armă,
De-i răsîpește și le dă spaimă.
Supt svînta-ț mînă nu ţî să pleacă,
Pre a lor vină să li să facă.
Şi-i osăbește de svînta ceată,
De le dă-n viață direaptă[1] plată.
Căce-i puţînă svînta ta turmă,*
Datu-i-ai roadă cuconi pre urmă.
Le-ai împlut zgăul de svînta mană,
Carea-i[2] ascunsă cerească hrană.
Şi rămășițe nu lepădară
Dintr-a ta zîsă să dea afară,
Ce le lăsară să socotească
Pruncii lor céi[3] mici, să le plinească.
Iară eu, Doamne, fără de greață,
M-oi arăta-mă-n svînta ta faţă,
Şi-m vei da saţîu cu a ta slavă,
Cînd ti-oi vedea-te fără zăbavă.**

Catísma

* Лꙋк, к҃д: Тогда ѿверзе им ꙋм разꙋмѣти писанїа.[4]
** Слава

---

[1] *În ms.* дирѣптѫ.

[2] *În alte exemplare* карѧй. *În ms.* карѧй.

[3] *Deși nu este notat, accentul cerut de vers cade pe céi ca și în alte cazuri.*

[4] *Luca, 24: Atunci le-a deschis mintea ca să înțeleagă Scriptura.*

КАѲІСМА, Г҃. Ꙟсфѣршит Слꙋга Дмнлꙋй,

Давид чеꙋ грꙋи кътръ Дмнл кꙋвинтеле ачещей пѣсни. Ꙟ зꙋа че лаꙋ избъвит Дмнл. Де мъне тꙋтꙋрор ниꙁмашилѡр лꙋи шй дин мъна лꙋй Саꙋл. Шй зисе: Воѕ иꙋби тѫ Гн҃е: ꙁі.

Юбите-вой Дмне къ тꙋ єщи пꙋтаре, ѕ ѕ
Мїй Дмн бъртꙋте ꙟврамє дєскъдаре
Шй мїй дєскъпаре шй дємꙟтꙋйнцѫ,
Дмнєзъꙋ чє мѣстє нєдѫдє скрєдницѫ.
Кꙋ скꙋтꙋ ꙟ мѣстє ла чѣ дєнъвалѫ.
Корн дємꙟтꙋйнцѫ шй дє спрєжинѣлѫ.
Лъꙋда-ꙟй прє Дмнл ꙟ вой стрига ктрѣбѫ,
Шй дє тѡ пимашїй мъва скоатє ꙟгабѫ
Шй кꙟй мъ прєсѡрѫ грєꙋтъ дє мѡартє,
Ръꙋрй дє пъкатє дємъ тꙋрбꙋрѫ фѡартє.
Шй кꙋ дꙋрѡрй нѧдꙋл кꙟй мъ ѡкѡлащє,
Кꙋ лацꙋрй дє мѡартє дє мъ ѡбилащє.
Кътръ тинє Дмне стрй кꙋ жалє мꙋлтѫ.
Ѡ Дмнзъꙋ єщитє тꙋ вий дє мѧꙋлтѫ,

є в Шй съ

22[1]

CATÎSMA 3. În sfîrşit sluga Domnului, David, ce-au grăit cătră Domnul cuvintele aceştii cîntări în zua ce l-au izbăvit Domnul de mîna[2] tuturor pizmaşilor lui, şi din mîna lui Saul, şi zîsă: Возлюблютѧ, Гн҃, зї҃.[3]

Iubi-te-voi, Doamne, că tu-m eşti putere.*
Mi-i Domnul vîrtute-n vreme de cădere,
Şi mi-i de scăpare şi de mîntuinţă
Dumnezău, ce-m este nedejde-n credinţă.
Cu scutul îm este la ceas de năvală
Corn de mîntuinţă şi de sprejineală.
Lăudînd pre Domnul îl voi striga-n treabă,
Şi de toţ pizmaşii mă va scoate-n grabă.
Şi cînd mă-mpresoară greutăţ de moarte,
Rîuri de păcate de-mi turbură foarte,
Şi cu durori iadul cînd mă ocoleşte,
Cu laţuri de moarte de mă ovileşte,
Cătră tine, Doamne, strig cu jele multă,
O, Dumnezău svinte, tu vin de mi-agiută.

Şi să

* 6, 6

---

[1] *Cifra* к҃а *este greşeală de tipar, în loc de* к҃в.

[2] *Grafia* мѫнє *este, probabil, greşeală de tipar. În ms.* мѫна.

[3] *Iubi-te-voi, Doamne, 17.*

Кла́іма

Шѝ съ́лмъ́ческꙋлц гла́сꙋл дн҃ сѣта кла́ѧ,
Инища́ша ма̀ рꙋ́гѫ на́нитец съ́лѣѫ.
Съ цъ̂тре нѣра́кє гла́сꙋл міѥ́ꙋ де рꙋ́гѫ,
Съ нꙋ́дꙋ́ѣ пєдѣ́псѫ престѐ вре́ма лꙋ́нгѫ.
Дестꙋ́ле пъмъ̂нтꙋл тре́мꙋрѫ кꙋ̀ фрі́кѫ,
Дѣ́лꙋриле мꙋ́нцѫй пїєр ка̀ ѡ нємі́кѫ.
Ціє тоа́те лꙋ́ма кꙋ́ фрі́кѫ цълꙋжа́ще.
Шѝ дѣ̀та̀ мѫні́є фꙋ́мꙋл съ́лъцꙋ́ще.
Фа́ца та̀ чꙋ̀ сптѫ кꙋ̀ фоѥ́ пѣтрелѣ́ѕѫ,
Въ́рбꙋ́ни делати́те сапрє́нд де да́ꙋ ра́ѕѫ.
Ціє цѫсъплѣ́скѫ чєрю̂ шѝ тѣскꙋ́лте,
Кѫ̂нд погорі̂ ѫ̂ ца́рѫ, шѝ стъгроа́зѫ мꙋ́лтѫ
Лꙋми́на еспрнпла́ще сꙋ́пт е̇нте пичоа́ре,
Кꙋ̀ нѣгꙋ́рѫ гроа́сѫ дегра̀ стрълꙋкоа́ре.
Кѫ́нд аи съ̂ фл̂ ка́ле ꙋ́нде цїй кꙋ́въ̂нтꙋл,
Аѝ хєрꙋві́мі га́та де ра́пеѕ ка̀ вѫ̂нтꙋ.
Нꙋ́ сѫй ѫ̂тꙋна́рієѥ де ц а̂скꙋнѕ лꙋ́ми́на,
Кꙋ̀ съла́ші де а̂пе чѣ́й фъ́кꙋ кꙋ̀ мѫ́на.

Шн пре

Și să mi-ascult glasul din svînta [ta] casă,
Mișaua mea rugă nainte-ț să iasă.
Să ț-între-n ureche glasul mieu de rugă,
Să nu duc pedeapsă preste vremea[1] lungă.
De tine pămîntul tremură cu frică,
Dealurile, munții pier ca o nemică.
Ție toată lumea cu frică ț-slujește,
Și de-a ta mînie fumul să lățește.
Fața ta cea svîntă cu foc pistrelează,
Cărbuni de la tine[2] s-aprind de dau rază.
Ție ți să pleacă ceriul și te-ascultă[3],
Cînd pogori în țară, și stă-n groază multă.
Lumina scripește supt svinte-ț picioare
Cu negură groasă de grea strălucoare.
Cînd ai să faci cale unde ți-i cuvîntul,
Ai heruvimi gata de-s repez ca vîntul.
Pus-ai întunerec de-ț ascunz lumina,
Cu sălaș de ape ce-ai făcut cu mîna.

Și pre

---

[1] *În ms.* крѫмє.

[2] *În ms.* тинє.

[3] *În ms.* тѣскꙋлтѫ.

Шѝ предесна́интецꙟ нꙋ̈ѡрїи фа̀ ка́ле,
Кꙋ̀ пло́ле а́при́нсꙟ кꙋ̀ фрі̀ ка̀ шꙋ̀бале.
Пꙋ̀трꙟ кꙋ̀ жератєкꙋ̀ фо̀ ꙟ прєꙋ́нꙟ.
Кꙋ̀ мꙋ̈лтꙟ гърїе дамна ди̇̀н че́рї тꙋ̈нꙟ.
Да́шва де сꙋ̀ гла́сꙋ̀л, єжꙋ́цꙟ ба́трѣнимите,
Грешни́цїи съ̀ш лїоле и̂нелъ ꙟпїє́трите.
Препи́змаш гѡнѝба кꙋ̀ фꙋ̈лцере мꙋ̈лте,
Шѝ лєбада̀ спа́имꙟ кꙋ̀ єжꙋ́цєц алєнꙋ̈нте.
Мъ́рсиле съка́ба делавєда̀ фꙋ̈ндꙋ̈л.
А̂пєле фꙋ̈цинбо́р дꙟкръмъ на прꙋ̈ндꙋ̈л.
Де ꙟгрозꙟтꙋ́рꙟ шѝ дегра̀ нфока́ре,
Чѝ ѝ съ глобоѕа́лкꙟ дамна̀ кꙋ̀ сꙋ̈фла́ре.
Чѐ тꙋ̀ да̄мне сӣте ла̀ ча̂ денъѕла́ꙟ,
Де сꙋ̂ꙟ тримите а̂та̀ спрежинѣ́лꙟ,
Шимъ а̄ лати́не де ла а̂пе мꙋ̈лте.
Тра́це демъ скоа́те де́ла̀ връ маш ите.
Чѐ мїи кꙋ̀ ꙋ̂рцїє шѝ мъсъргꙋ́лаце,
А̀лъ ꙟ де не ко́ле шимъ спрєжина́ше.

Și pre denainte-ț núorii fac cale,
Cu ploaie aprinsă curînd ca o vale.
Piatră cu jeratec, cu foc împreună,
Cu multă tărie Domnul din ceri tună.
Da-ș-va de sus glasul, săgeț va trimite,
Greșiții să-ș moaie inemi împietrite.
Pre pizmaș goni-i-va cu fulgere multe
Și le va da spaimă cu săgeț mănunte[2].
Mările săca-va de s-a[3] vedea fundul,
Apele fugi-vor de-a rămînea prundul,
De îngrozîtură și de grea-nfocare
Ce-a să slobozască Domnul cu suflare.
Ce tu, Doamne svinte, la ceas de năvală
De sus îm trimite a ta sprejineală.
Și mă ia la tine de la ape multe,
Trage de mă scoate de la vrăjmaș iute,
Ce mi-i cu urgie, și mă sîrguiește
La zî de nevoaie, și mă sprejinește.

Svinția ta

---

[1] *Cifra* КД̃ *este greșeală de tipar, în loc de* КГ̃.

[2] *În ms.* МѪНȢНТЄ.

[3] *Grafia* лѧ *este greșeală de tipar. În ms.* сѧ.

С̄нцїа та̀ д̄мне ж єщ разж таре,
Мѣй ско ла лърцїме лѡк де а̂линтаре.
Мѣй скоате латине дърꙋнм вей платж,
Пентрꙋ дерептате ши̇ милж богатж.
Ши̇ мжнꙋлѡр мале вей да кꙋръцже,
Съ̀ лꙋ делатине дар кꙋ̀ богъцже.
Шѝ кънле тале чѧлѧ чѣ девꙗцж,
Съле пъзъск бине кꙋ мꙋлте дꙋлчѣцж.
ѿ дмкѕъꙋ С̄нте шѝ нꙋ мой а̂бате,
Дінтра та̀ порꙋнкж съмъргѫ пекате.
Цюдацеле тале ж ерѫн тоате нфацж.
Йта̀ дерептате ѿцжю кꙋ дꙋлчѣцж.
Шѝ єꙋ пентрꙋ тине войфи фъръ̀ винж,
Фериит де грешѣлж, шѝ кꙋра̄ детинж.
Шѝ мъвой феримж шѝ де стръвътате,
Пентрꙋ съ да д̄мнл дꙋпъ̀ дерептате.
Шѝ мжнꙋлѡр мале дꙋпъ кꙋръцже.
Нанинтѣса̀ д̄мнл съдѧ̀ богъцже.

кꙋ прѣ

Svinţia ta, Doamne, îm eşti razăm tare,
M-ai scos[1] la lărgime, loc de alintare.
M-ii[2] scoate la tine, dărui-m-vei plată
Pentru dereptate, şi milă bogată.
Şi mînulor mele vei da curăţîie,
Să iau de la tine dar cu bogăţîie.
Şi căile tale celea ce-s de viaţă
Să le păzăsc bine, cu multă[3] dulceaţă.
O, Dumnezău svinte, şi nu m-oi abate
Dintr-a ta poruncă, să mărg în păcate[4].
Giudeţele tale îm sînt toate-n faţă,
A ta dereptate o ţîi cu dulceaţă.
Şi eu pentru tine voi fi fără vină,
Ferit de greşeală şi curat de tină.
Şi mă voi feri-mă şi de strîmbătate,
Pentru să-m dea Domnul după dereptate.
Şi mînulor mele după curăţîie,
Naintea sa Domnul să-m dea bogăţîie.

Cu prea

---

[1] *Grafia* мꙗй скоц *este greşeală de tipar. În ms.* май скос.
[2] *mă vei.*
[3] *În ms.* мȣлтѫ.
[4] *În ms.* пѣкатє.

Кꙋ прѣ кꙋвиншеꙋл кꙋвинꙍтїй фаче,
Кꙋневиноватꙋл цвафи вѣцꙋл ипаче.
Прꙋ кꙋ алешии бꙋїи те вии алацие,
Кꙋ че ꙟдъръ пинтїи стръба ди лаце.
Къ ѡаменїи смѣрени карїи наꙋ мꙟдріе,
Ꙗ мꙟнтꙋи дмнꙋл ши лѣда търіе.
Пръ ѡкїи чей налцй асꙃмє ши фалнич,
Жи ва смери дмнꙋл ка нище не гꙋарни.
Ши тꙋ дмнє сфинте ꙟмтримиц лꙋминꙃ.
Дєм лꙋминєꙁ фацꙃ, кꙋраꙁꙃ сєнинꙃ.
Шал мїєꙋ ꙟнтꙋнєрєк добꙟдаще раꙁꙃ,
Динтрата лꙋколаре че стрълꙋминѣꙁꙃ.
Ши дела примеде скап дмнꙁъꙋ сфинте,
Кꙋ ата пꙋтєре денъпъщ кꙋм плинте.
Ши тꙋ мъвей трꙃче престє зидюри нате,
Приксънле тале чꙃле стрекꙋрате.
Кꙋвинтеле тале сꙟнт арсе ка фокꙋл,
Ши сꙟнт стрекꙋрате дескрипъск кꙋтотꙋ.

Ши

Cu prea cuviosul, cuvios ti-i face,
Cu nevinovatul, ţ-va fi viaţa-n pace.
Iară cu aleşii, bun te vei alege,
Cu cel îndărăpnic, ti-i strîmba din lege.
Că oamenii sméreni[2], carii n-au mîndrie,
I-a mîntui Domnul şi le-a da tărie.
Iară ochii céi[3] nalţ a sămeţ şi falnici
Îi va smeri Domnul ca neşte neharnici.
Şi tu, Doamne svinte, îm trimiţ lumină,
De-m luminez faţă cu rază senină.
Ş-al mieu întunerec dobîndeşte rază
Dintr-a ta lucoare ce străluminează.
Şi de la primejde scap, Dumnezău svinte,
Cu a ta putere, de năpăşti cumplite.
Şi tu mă vei trece preste zidiuri nalte,
Prin căile tale cele strecurate.
Cuvintele tale sînt arse ca focul
Şi sînt strecurate de scripăsc cu totul.

Şi

---

[1] *Cifra* К҃Г *este greşeală de tipar, în loc de* К҃Д.
[2] *În ms.* sméreni.
[2] *În ms.* céi.

Кадіма,

Ши тутурор дамне ту ле ещи скутинцѫ,
Чеш ау кътрѣ тине недежде нікредінцѫ.
Даръ чинеи алтул дамн фъръ детине,
Сау дамнѕъу алтул цѡ сау ланълцѫме.
Дамнѕъу чел снтъ чемъннчинцн куармѫ,
Ши мѣ пусуми калантрѣгѫ фъръ самѫ
Пичоареле мале ла тоікмн съсалте,
На чербул предѣлури престе мъгури нате.
Ла ръзбоін мѣ датуми бунѫ невъцѫтурѫ
Браце де арамѫ ла сѫцетътурѫ.
Шеи мѣ да скутинцѫ съмъ спрежинеаскѫ,
Сфинта та днреаптѫ шисъмънтъреаскѫ.
Дожана та ынине съфършит съмнкшазе,
Шата невъцѫтурѫ съмън дерептазе.
Да тумеий въртоте ши мѣ ларцн пашіи,
Съпо кълка ите съмнциунг пимашіи.
Дѣкса бо ацунце съфак тръпниш къдури,
Съсъ поченеаскѫ сътреиг престе стѫвури.

Сънай

Şi tuturor, Doamne, tu le eşti scutinţă,
Ce-ş au cătră tine nedejde-n credinţă.
Dară cine-i altul Domn fără de tine?
Sau Dumnezău altul gios sau la nălţîme?
Dumnezăul cél[1] svînt ce mă-ncingi cu armă
Şi mi-ai pusu-mi calea-ntreagă fără samă.
Picioarele mele le-ai tocmit să salte
Ca cerbul pre dealuri preste măguri nalte.
La război mi-ai datu-mi bună-nvăţătură,
Braţe de aramă la săgetătură.
Şi mi-ai dat scutinţă să mă sprejinească
Svînta ta direaptă şi să mă-ntărească.
Dojana ta-n bine sfîrşit să mi-aşeze,
Ş-a ta-nvăţătură să mă-nderepteze.
Datu-mi-ai vîrtute şi mi-ai lărgit paşii,
Să poci călca iute să mi-agiung pizmaşii.
Deaca-i voi agiunge, să fac într-înş cîrduri,
Să să concenească, să trec preste stîrvuri.

Să n-ai-

---

[1] *Deşi nu este notat, accentul cerut de vers cade pe cél, ca şi în alte cazuri.*

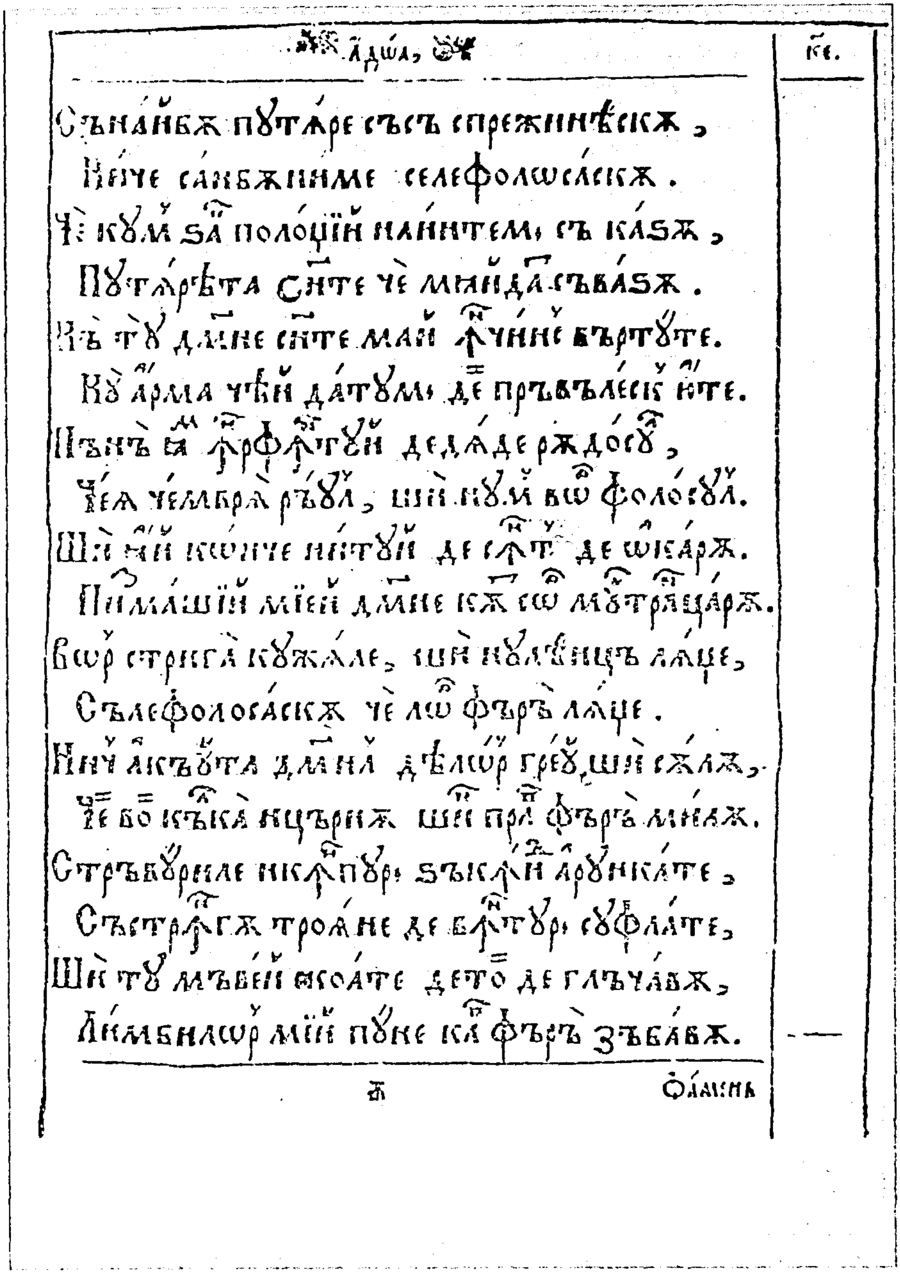

Сънайбѫ пꙋтаре съсъ спрежинѣскѫ,
Нeчe саибѫ нимe сeлeфолωсаскѫ.
Чѣ кꙋм ѕа полоцїи наинтeм, съ касѫ,
Пꙋтарѣта с͞нтe чѐ мийда съвасѫ.
Къ тꙋ дамнe с͞нтe май ꙟчинe въртꙋтe.
Кꙋ арма чѣй датꙋм, дe пръвълeсїитe.
Пънъ ѣ ꙟрфаꙟтꙋй дeлаʌдe рѫдосꙋ,
Чѣа чeмбра ръꙋл, ши нꙋм вω фолосꙋл.
Ши ми кωнчe нитꙋй дe сꙟт дe ωкарѫ.
Пимашїй мїeй дамнe кѫ сω мꙋтрѧцарѫ.
Вωр стрига кꙋжалe, ши нꙋлѣнцъ лаце,
Съ лeфолосаскѫ чe лω фъръ лаце.
Нич аксъꙋта дамна дѣлωр грeꙋ, ши сѫлѫ,
Чe бо късъка нцърнѫ ши прѧ фъръ минѫ.
Стръвꙋрилe нисꙟпꙋр, ѕъсꙟн арꙋнкатe,
Състрꙟгѫ троанe дe вꙟтꙋр, сꙋфлатe,
Ши тꙋ мъвeй фсоатe дeто дe глъчавѫ,
Лимбилωр мїй пꙋнe ка фъръ зъбавѫ.

ꙟ Фламинь

Să n-aibă putere să să sprejinească,
Nice s-aibă nime să[2] le folosască,
Ce cum zac pologii nainte-mi să cază,
Puterea ta svîntă[3], ce mi-ai dat, să vază.
Că tu, Doamne svinte, m-ai[4] încins vîrtute,
Cu arma ce-ai datu-mi de-i prăvălesc iute.
Pănă i-am înfrîntu-i de dederă dosul,
Ceia ce-m vrea răul și nu-m vor folosul.
Și i-ai concenitu-i de sînt de ocară
Pizmașii miei, Doamne, cît s-or mustra-n țară.
Vor striga cu jele, și nu le-a-nțălege
Să le folosască celor fără lege.
Nici a căŭta Domnul de-a lor greu și sîlă,
Ce-i voi călca-n țărnă și-n prav fără milă.
Stîrvurile-n cîmpuri, zăcînd aruncate,
Să strîngă troiene de vînturi suflate.
Și tu mă vei scoate de toi de gîlceavă,
Limbilor m-ii[5] pune cap fără zăbavă.

---

[1] *Greșeală, în loc de* a treia.
[2] *În ms.* сѣ.
[3] *În ms.* сн̃тѫ.
[4] *În ms.* мꙗй.
[5] *mă vei*

Кадіма,

Ѡамені шѝ нъроаде ченѹм сѫ щиѹте,
Міє съ слѹжаскѫ шѝ съле аскѹлте.
Фїинд стреннатич карїи мъмєщѫрѫ,
Фъкѫнд виклешѹ гѹ съскорнѣскѫ пърѫ.
Съ лиєъвеніаскѫ гханенкъи де парте,
Шѝ съшкїѡ петаѕе кѹ кълкѫе спарте.
Внѹ дмнѕъѹ Сите че єці кѹ феріче.
Мъріт съфїін дмне кѹнѹла съ стрінче.
Че мїи да въртѹте шѝ нзѫдѫ маре,
Пренъроаде моате мїи да анѕе ѕаре.
Май ско дин пизмашїй чемицѫнѫ мѫніе,
Де карїи съскоале нтралѡр съмецже.
Мъ вей ѫнълцамѫ шѝ тѹмъвей скоате,
Деѡ фъръ лаце, де скръбеле тоате.
Шѝ єѹ пентра чѣста, тѹтиндерѫ нлѹме,
Вой ѕѫче феріче сѳнтлѹи тъѹ нѹме.
Шѝ цвой кѫнта нѣнтата пѹтаре,
Прі лимбиле тоате фъръ детъчаре.

Кл. тѹ

Oameni și năroade, ce nu-m sînt știute,
Mie să-m slujască și să mă asculte.
Fiii streinatici carii mă mințîră,
Făcînd vicleșugul să scornească pîră,
Să li să vechească haine-n căi departe
Și să șchiopeteze cu călcăie sparte.
Viu, Dumnezău svinte, ce ești cu ferice,
Mărit să fii, Doamne, că[1] nu laș să-m strice.
Ce mi-ai dat vîrtute și izbîndă mare,
Pre năroade multe mi-ai dat așezare.
M-ai scos din pizmașii ce-m țînea mînie,
De carii să scoală[2]-ntr-á lor sămețîie.
Mă vei înălța-mă și tu mă vei scoate
De om fără lege, de scîrbele toate.
Și eu pentr-aceasta tutinderea-n lume
Voi zîce ferice svîntului tău nume
Și ț-voi cînta, [Doamne,]-n svînta ta putere,
Prin limbile toate, fără de tăcere.

Că tu

---

[1] În ms. кѣ.

În ms. скоалѫ.

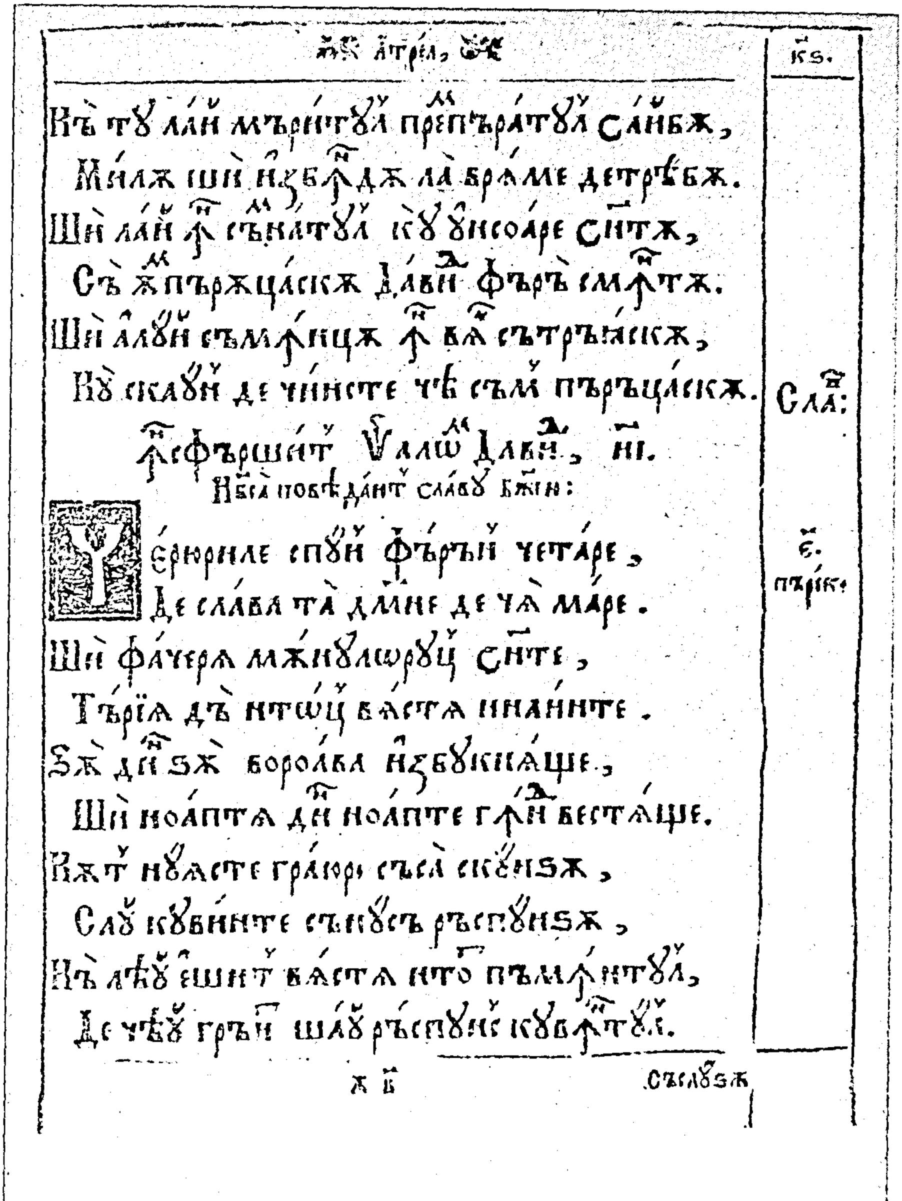

Апріл,

кѕ.

Къ тȢ лаи мърітȢл прѣпъратȢл саибж,
Мілж ші нзбѫдж ла врѣме детрѣбж.
Ші лаи ѫ сънатȢл кȢ Ȣнсоаре сн҃тж,
Съ ж҃пържцаскж Давд҃ фъръ смѫтж.
Ші алȢи съмѫнцж ѫ вѣ сътрънаскж,
КȢ скаȢн де чінсте чѣ съм пъръцаскж.

Сла:

Ѫсфършит ѱалѡ Давд҃, ні.

Нб҃сіа повѣдант славȢ бж҃ін:

Черюриле спȢн фъръи четаре,
Де слава та Д҃мне де чѧ маре.
Ші фачера мжнȢлѡрȢц сн҃те,
Търіа дъ нтѡц вѣста ннаинте.
Ѕж дн ѕж вороава нзбȢкнаще,
Ші ноапта дн ноапте грѫи вѣстаще.
Нжт нȢасте граюри съсѧ скенѕж,
СаȢ кȢвинте съ нȢсъ ръспȢнѕж,
Нъ лѣȢ єшит вѣста нто пъмѫнтȢл,
Де чѣȢ гръи шаȢ ръспȢнс кȢвѫнтȢл.

є҃.
пърік

ж в҃

СъслȢѕж

Că tu l-ai măritu-l pre-mpăratul s-aibă
Milă și izbîndă la vreme de treabă.
Și l-ai însămnatu-l cu unsoare svîntă,
Să împărățască Dávid fără smîntă,
Și a lui sămînță în veci să trăiască,
Cu scaun de cinste ce-a să-mpărățască.*

În sfîrșit psalom[ul lui] David, 18.

Н҃бса повѣдаютъ славꙋ Б҃жїю[1]

Ceriurile spun fără-ncetare**
De slava ta, Doamne, de cea mare,
Și facerea mînuloru-ț svinte
Tăria dă-n toț vestea-nainte.
Zî din zî voroava izbucnește,
Și noaptea din noapte gînd vestește,
Cît nu este graiuri să s-ascunză,
Sau cuvinte să nu să răspunză.
Că le-au ieșit vestea-n tot pămîntul
De ce-au grăit ș-au răspuns cuvîntul.

Să s-auză

* Слава
** 5 părechi

---

[1] *Cerurile spun slava lui Dumnezeu*

Кадісма,

Сълаѹѕѫ ла тоц престе царѫ,
Сънцѣлѣгѫ марџинѫ де фарѫ
Нлѹ ꙟтинсѹш сѫлашѹл ꙟ соаре,
Дескрипѧще ши дѫ стрълѹкоаре.
Ка ѹн мире кꙟн стѣ де пѹрчѧде,
Динтраса кѣ марѧ ѹнде шѧде,
Фъкꙟн боле бѹне де дрѹм маре.
Ѵѣсалѫрцѣка ѹн воиник таре,
Кѹ пѹрчесѹл дин чер де ла капът,
Деш ѡпраще тѫлнишѹл ла скапет.
Ши нѹи нимѣ съ се скапе де боаре,
Съ се скѹнѕѫ де дꙟнс ла ръкоаре.
Ꙗшаи лѫцѧ Дмнлѹи чѣ Стѫ,
Фъръ винѫ ши фъръ десмꙟнтѫ.
Сфлтеле нтоарче кътръ сине,
Ѧдорѣ де Дмнл кѹм съвине.
Мъртѹріата Дмнзъѹ Сте,
Крединчоасѫ, дꙟн прѹнчилѡр минте.

Селасѹл
прѣнѹи
соарелѹи
лѫнра
Хс. нъ
тръ, мш
Артѧ
р ꙟпоѕ
лѣтнои
й прнос
щнос
ѣ, тоц
сорѣпъеа
де вѡр
ѕѫ.

Дерипте:

Să s-auză la toț preste țară,
Să-nțăleagă marginea[1] de-afară,
C-au întinsu-ș sălașul în soare,*
De scripește și dă strălucoare,
Ca un mire cînd stă de purcede
Dintr-a sa cămară[2] unde șede,
Făcînd voaie bună[3] de drum mare
Ce-a s-alerge ca un bóinic tare,
Cu purcesul din ceri, de la capăt,
De-ș oprește tîlnișul la scapăt[4].**
Și nu-i nime să-i scape de boare,
Să s-ascunză de dîns la răcoare.
Așe-i legea Domnului cea svîntă,
Fără vină și fără de smîntă.
Sufletele-ntoarce către sine,
A dori de Domnul, cum să vine.***
Mărturia ta, Dumnezău svinte,
Credincioasă, dînd pruncilor minte.

Dereptă-

* Sălașul, trupul. Soarele-i‿dumnezăirea, Hristos, către moarte.
** Р҃жство бєзлѣтноє и пр҃сносꙋщноє ѿ ѿц҃а.[5]
*** Toț s-or spăsî, de vor vrea.

---

[1] *În ms.* марџинѣ.

[2] *Grafia* къ марѫ *este greșeală de tipar. În ms.* къмарѫ.

[3] *În ms.* бꙋнѫ.

[4] *În ms.* скапът.

[5] *Naștere înafara timpului și fără prihană de la Tatăl.*

Дерептѫцѣле цєле адевѫре,
Дєнꙋфлаꙋ кимъръꙋѧ єсъдаре,
Ши веселеск инемѫ кꙋратѫ,
Днїе порꙋнка та чѣ лꙋминатѫ.
Ꙟнтъраще ѡчїй кꙋ лꙋминѫ,
Ꙟ фрика та дмне чѣ сенинѫ.
Каре престе тѡц вачїй тръаще,
Детекꙟтѫ ши те прослъваще,
Џюдѣцеле цє сꙟт дмне дирапте,
Ѧдевѫре, ши нꙋсꙟт дешарте,
Ка аꙋрꙋль челбꙋн сꙟт дорите,
Ши ка пїатра чѣ скꙋмпѫ юбите.
Ши кꙋчє кꙋ алтѫ лѣш съдꙋче,
Нъ сꙟт ши декѫт стрѣда май дꙋлче.
Пентра чѣа шербꙋл тъꙋ лецѫне,
Пъзѫндꙋле ꙟтрец кꙋм съвине.
Пентрꙋ съѧ кꙋ асꙋпрѫ платѫ,
Дин мила та чѣнемъ сꙋратѫ.

ѧ. г. нꙋмай

Dereptățîle ț-sînt adevere,
De nu fac nimăruia scădere,
Și veselesc inemă curată,
Din porunca ta cea luminată,
Ce-ntărește ochii cu lumină,
În frica ta, Doamne, cea senină,
Carea preste toț vecii trăiește,
De te cîntă și te proslăvește.
Giudețele ț-sînt, Doamne, direpte,
Adevere, și nu sînt deșerte.
Ca aurul cel bun sînt dorite
Și ca piatra cea scumpă iubite.
Și cu ce cu altă le-aș răduce?
Că sînt și decît stredea mai dulce.
Pentr-aceea șerbul tău le ține,
Păzîndu-le întregi, cum să vine,
Pentru să ia cu asupră plată
Din mila ta cea nemăsurată.

Numai

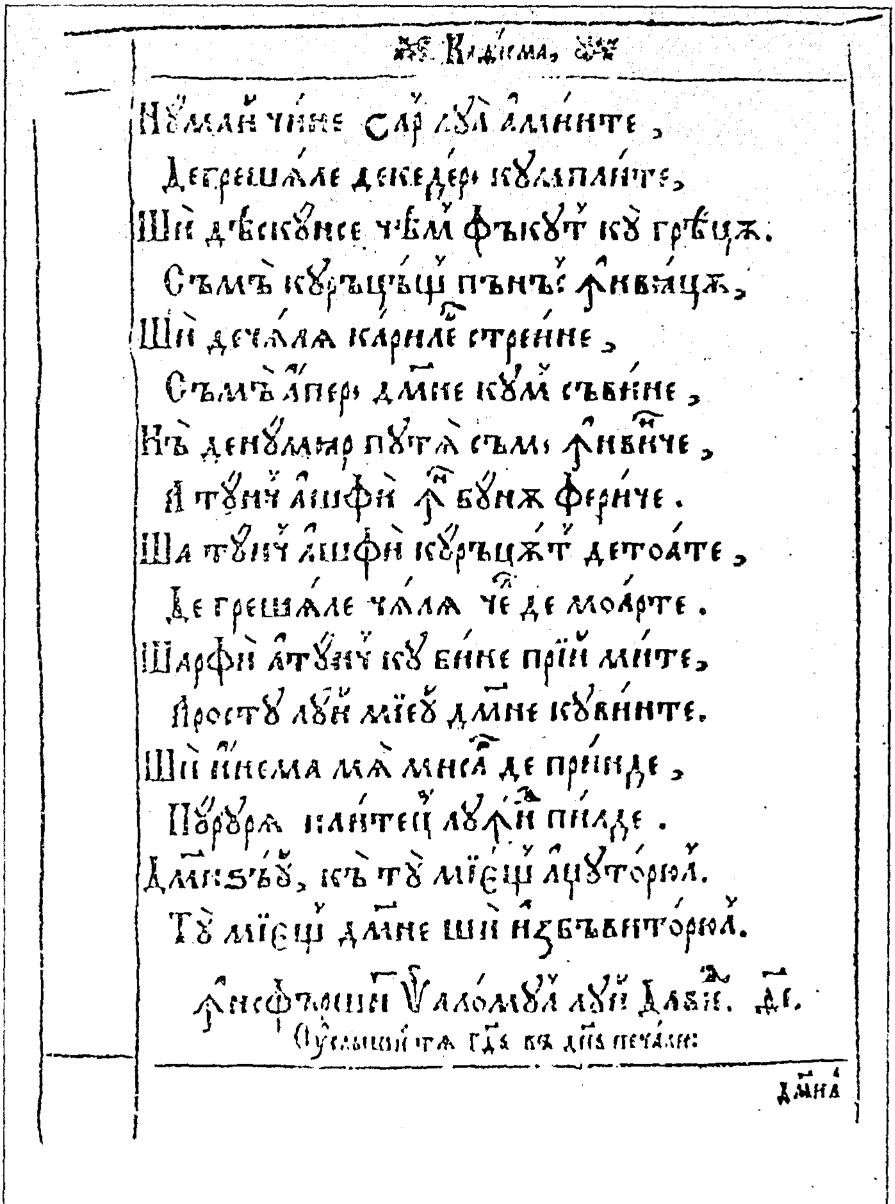

Кадема,

Нꙋмаи чине сарлꙋа аминте,
Дегрешале декедерь кꙋлапанте,
Ши девескꙋнсе чем фъкꙋт кꙋ грецѫ.
Съмъ кꙋръцъщ пънъ ꙟвяцѫ,
Ши дечаля карнале стреине,
Съмъ апери дамине кꙋм съ бине,
Къ денꙋмаи пꙋта съмъ ꙟвинче,
А тꙋнчи аш фи ꙟ бꙋнѫ феричe.
Ша тꙋнчи аш фи кꙋръцѫт детоате,
Де грешале чяля че де моарте.
Шар фи атꙋнчи кꙋ бине прїи минте,
Простꙋ лꙋи мїеꙋ дамине кꙋвинте.
Ши инема мѧ мнеа де принде,
Пꙋрꙋрѧ найнтеѧ лꙋ ꙟи пинде.
Дамнезеꙋ, къ тꙋ мїещ ацꙋторюл.
Тꙋ мїещ дамине ши избъвиторюл.

ꙟнсфършит Ѱаломꙋл лꙋи Давід. ДІ.
Оуслышій тѧ гдь въ днь печали:

Дамна

Numai cine s-ar lua aminte
De greşele, de căderi[1] cumplite ?
Şi de-ascunse ce-am făcut cu greaţă
Să mă curăţăşti pănă-s în viaţă.
Şi de celea carile-s streine
Să mă aperi, Doamne, cum să vine.
Că de nu mi-ar putea să-mi învince,
Atunci aş fi în bună ferice.
Ş-atunci aş fi curăţît de toate
De greşele celea ce-s de moarte.
Ş-ar fi atunci cu bine priĭmite
A rostului mieu, Doamne, cuvinte,
Şi inema mea mi s-ar deprinde
Pururea nainte-ţ luînd pilde.
Dumnezău, că tu mi-eşti agiutoriul,
Tu mi-eşti, Doamne, şi izbăvitoriul.

În sfîrşit psalómul lui David, 19.

Оуслыши тѧ Г҃дь въ д҃нь печали[2]

Domnul

---

[1] *În ms.* къдєрі.

[2] *Să te audă Domnul în ziua necazului*

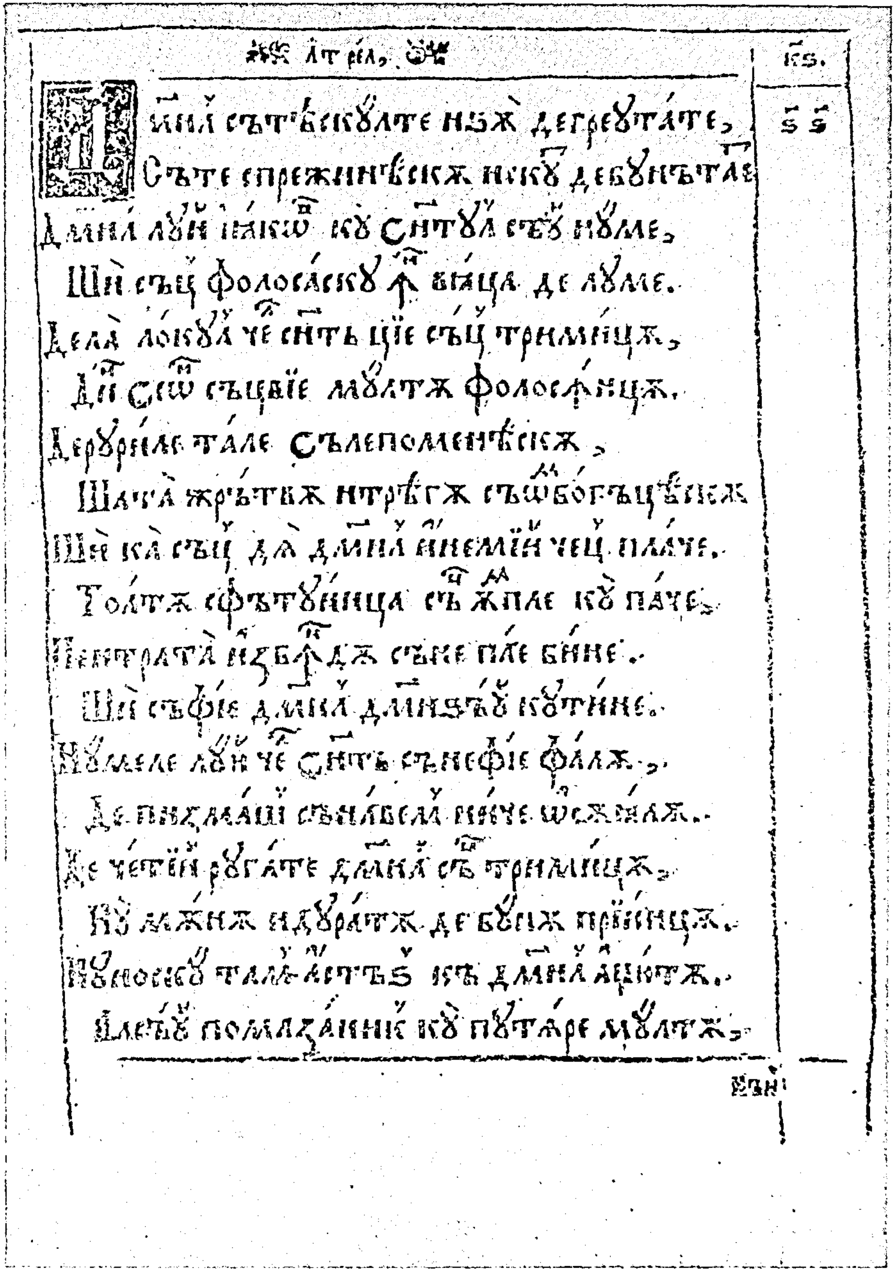

ѕ ѕ

Пина сът'вѣкꙋлате нъж дегреꙋтате,
Съте єпрежинвѣкѫ нкꙋ дебꙋнътае
Дамнѫ лꙋй Іакѡ̃ кꙋ Снтꙋл сеꙋ нꙋме,
Ши съц фолосаскꙋ ̃ вїаца де лꙋме.
Дела лꙋкꙋл че снтъ цїе съц тримицѫ,
Дин Сїѡ̃ съцвїе мꙋлтѫ фолосинцѫ.
Дерꙋрїле тале съле помениѣскѫ,
Шата жрътвѫ нтрѣгѫ съѡ богъцѣскѫ
Ши ка съц да Дмнꙋ инемїй чеџ плаче.
Тоатѫ сфътꙋница съ ѫплае кꙋ паче,
Пентрата избн̃дѫ сънепае бине.
Ши съфїе Дмнꙋ Дмнзъꙋ кꙋтине.
Нꙋмеле лꙋй че Снтъ съ нефїе фалѫ,
Де пиꙁмаши сънавем ниче ѡсѫжнаѫ.
Де четїй рꙋгате Дмнꙋ съ тримицѫ,
Кꙋ мѫнѫ ндꙋратѫ де бꙋнѫ прїинцѫ.
Кꙋноскꙋ талметъꙋ кѫ Дмна аџитѫ,
Длетъꙋ помѫзанник кꙋ пꙋтаре мꙋлтѫ,

Ѥзн

Domnul să te-asculte-n zî de greutate,*
Să te sprejinească-n scut de bunătate,
Domnul lui Iiacov cu svîntul său nume,
Și să-ț folosască[2] în viața de lume.
De la locul cél[3] svînt ție să-ț trimiță,
Din Sion să-ț vie multă folosînță.
Darurile[4] tale să le pomenească
Ș-a ta jărtvă-ntreagă să o-mbogățească.
Și ca să-ț dea Domnul inemii ce-ț place,
Toată sfătuința să-ț împle cu pace.
Pentr-a ta izbîndă să ne paie bine,
Și să fie Domnul Dumnezău cu tine.
Numele lui cél[3] svînt să ne fie falā,
De pizmaș să n-ávem nice o sîială.
De ce ti-i ruga-te Domnul să-ț trimiță
Cu mînă-ndurată de bună priință.
Cunoscut-am astăz că Domnul agiută
Al său pomazanic cu putere multă,

Că-i

* 6, 6

---

[1] *Cifra* к҃ѕ *este greșeală de tipar, în loc de* к҃н.

[2] *Grafia* фолосаскꙋ *este greșeală de tipar. În ms.* фолосаскѫ.

[3] *Deși nu este notat, accentul cerut de vers cade pe* cél, *ca și în alte cazuri.*

[4] *În ms.* дарꙋриле.

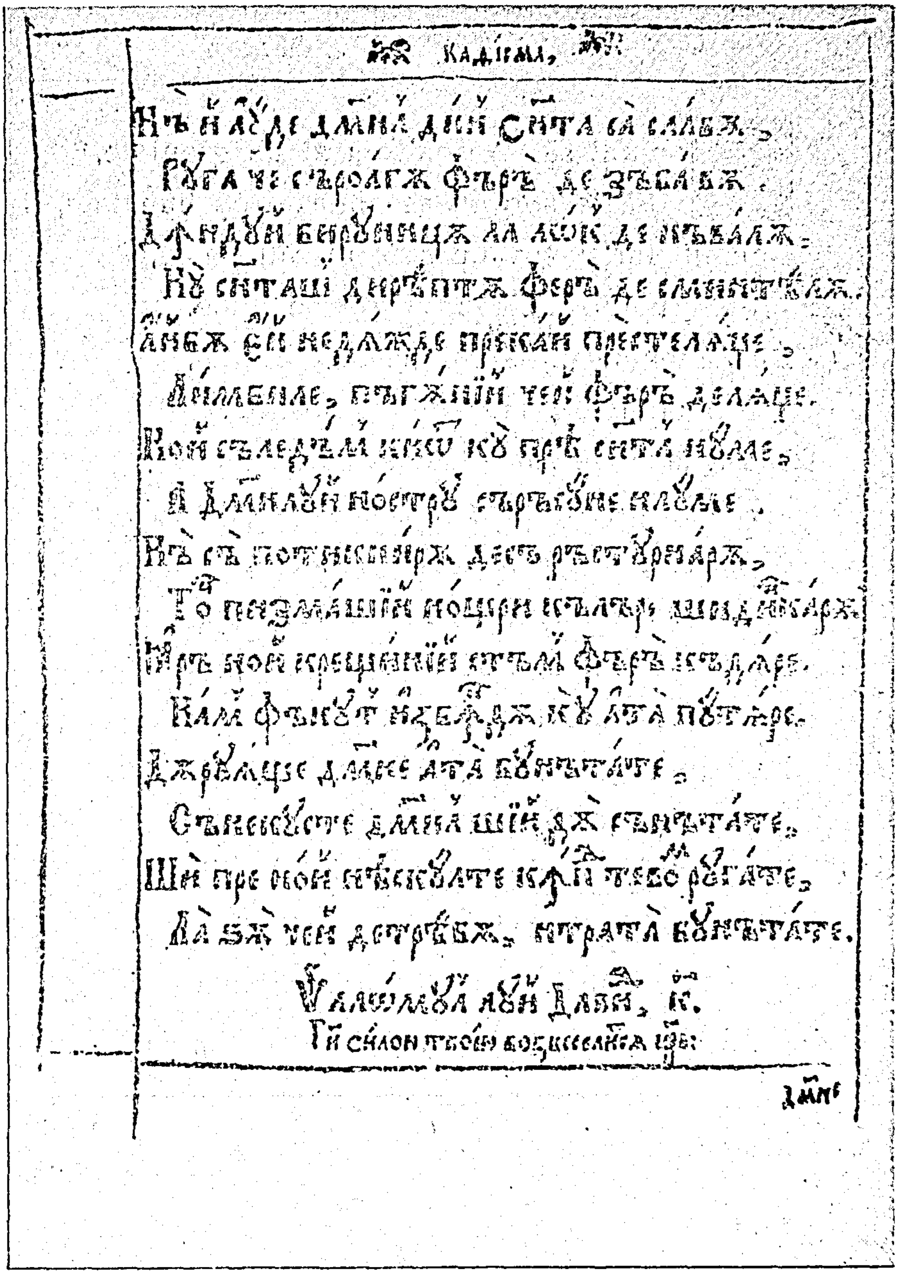

Кадима, ѳі

Нъ ни лꙋ́де Дмнꙋ дин Сфнта са славъ,
Рꙋга чѣ съроагъ фъръ де зъбавъ.
Дꙋ́ндꙋй бирꙋинцъ ла лꙋк де нъвалъ,
Нꙋ сфнташи дирѣптъ фѣръ де сминтѣлъ.
Аневъ си недеждѣ прѣсан приѣтелаце,
Амилениле, пъгжнии чеи фъръ делаце.
Ной съледзъм ниче кꙋ прѣ сфнта нꙋме,
А Дмнꙋлꙋй ностру съръвие навꙋме.
Нъ съ потрнѣсниръ де съ рѣсторнаръ,
То пизмашій ноцири сълъри ши дꙗмнаръ
Пре ной крещинїй стъм фъръ исъдаре.
Кꙋм фъкꙋт нъедеъ кꙋ ата пꙋтѣре.
Дъръвлацзе Дмне ата бꙋнътате,
Съневрꙋсте Дмнꙋ шій дъ сънътате,
Ши пре ной нъ ꙗскꙋате кꙋ́ни тѣво рꙋгате,
Да съ чей дестрѣбъ, нтрата бꙋнътате.

Псаломꙋл лꙋй Давид, рл.
Гй сꙗлон твоѧ восвеславе иѕ:

Дмне

Că-i aude Domnul din svînta sa slavă
Ruga ce să roagă fără de zăbavă,
Dîndu-i biruinţă la loc de năvală,
Cu svînta-ş direaptă, fără[1] de sminteală.
Aibă ei nedejde pre cai, pre telege[2],
Limbile, păgînii cei fără de lege.
Noi să le dăm chiot cu prea svîntul nume
A Domnului nostru, să răsune-n lume.
Că să poticniră de să răsturnară
Toţ pizmaşii noştri, călări şi din cară.
Iară noi, creştinii, stăm fără cădere,
C-am făcut izbîndă cu a ta putere.
Dăruieşte, Doamne, a ta bunătate,
Să ne custe Domnul, şi-i dă sănătate.
Şi pre noi ne-ascultă[3], cînd te vom ruga-te,
La zî ce-i de treabă, -ntr-a ta bunătate.

Psalómul lui David, 20.

Г҃и, силою твоєю возвєсєлитсѧ ц҃рь[4]

Doamne

---

[1] *În ms.* фъръ.

[2] *Grafia* прєстєлѧцє *este greşeală de tipar. În ms.* прє тєлѧцє.

[3] *În ms.* н'ѣскȣлтѫ.

[4] *Doamne, întru puterea ta se va veseli împăratul*

Кине ѫмпъра́тȣл кȣ̀ а̂та̀ пȣта́ре,
Съ̀ бȣ́кȣръ фо̑лте, и̂трата̀ мѫⷩгѫꙗ́ре
Кⷩда̀ чей дорѧ́ще и̇нема шїй чѧ́ре,
Шиⷩ кѫ́те съро́агѫ нȣ́ллаш ѫⷩ скъда́ре,
Лай ѫ̑тѫⷨ пина́тȣл кȣ̀ да̑ ши̇ кȣ̀ ви́не,
Спорѣ де бȣнета́те ꙗй да̀ кȣ́м съви́не,
Пȣсȣ́ꙗй ѫⷩка́пȣй де чи́нсте кȣнȣ́нѫ.
Ѫ̂нподо́ӑбе скȣ́мпе Са́йбе во́ле бȣ́нѫ,
Чершȣ̆ та́ȣ ла ти́не ви́цѫ сънспорѣскѫ,
Ши̇ ꙗ̄ да̄ лȣ́нци ѕѫле, ѫⷩ ва̑ съ̀тръꙗ́скѫ.
Ѧ̑стей Сла́ва ма́ре дѣ̀ та̀ бирȣ́нницѫ,
Ша̀ȣ пȣ̑ престѐ дѫⷩсȣ́л сла́вѫ нискȣ́вицѫ.
Ѫ̑ ва̑ де ва̑ да́й вей виꙋ̆ȣ̆ сънспорѣ̑скѫ,
Бȣ́нъ кȣпрѫⷩта́ре кȣ̀ дѫⷩсȣ́л съ̀ крѣ́скѫ.
Да́й вей бȣкȣ́рїе кȣ̀ Ста̄та̀ фа́цѫ,
Съсъ̀ веселѣскѫ ѫⷩтрай кȣ̀ дȣлчѣцѫ.
Къⷨ пера́тȣл но́стрȣ ӥ да̄ми́л педа́жде.
Тримии цѫдȣни милѫ де сȣ̂ ѫⷩ примеде.

Doamne, împăratul, cu a ta putere,
Să bucură foarte,-ntr-a ta mîngîiere.
I-ai dat ce-i doreşte inema şi-i cere,
Şi-n cîte să roagă nu-l laş în scădere.
L-ai întîmpinatu-l cu dar şi cu bine,
Spori de bunătate i-ai dat, cum să vine.
Pusu-i-ai în capu-i de cinste cunună,
În podoabe scumpe, s-aibe voaie bună.
Cerşut-au la tine viaţă să-i sporească,
Şi i-ai dat lungi zîle, în veci să trăiască.
Este-i slava mare de-a ta biruinţă,
Ş-ai[1] pus preste dînsul slavă-n cuviinţă.
În veci de veci da-i-vei bişug să-i sporească,
Bună cuvîntare cu dînsul să crească.
Da-i-vei bucurie cu svînta ta faţă,
Să să veselească în trai cu dulceaţă.
Că-mpăratul[2] nostru i-i Domnul nedejde,
Trimiţîndu-i milă de sus în primejde.

Ceia

---

[1] *Grafia* шаȣ *este evidentă greşeală de tipar, în loc de* шай.

[2] *În ms.* къмпъратȣл.

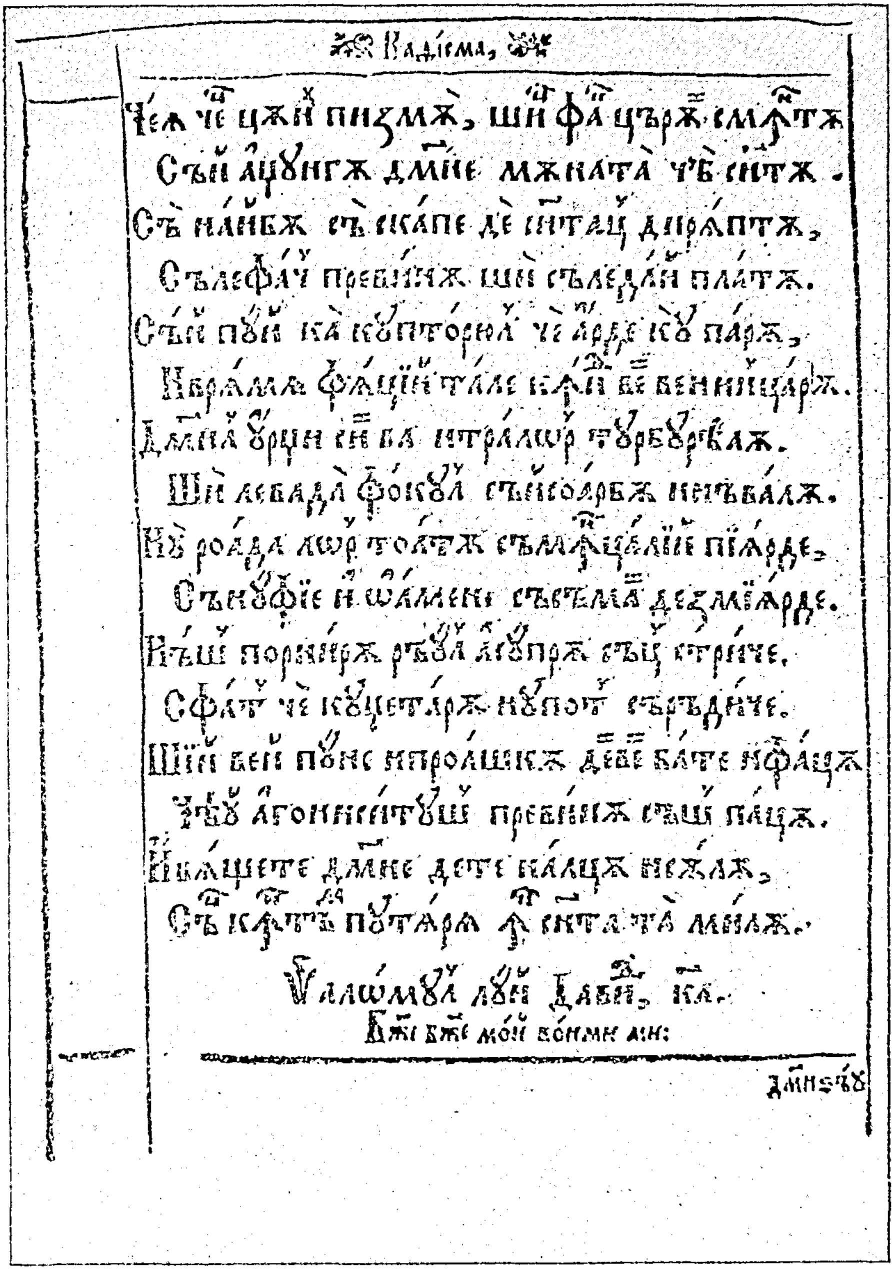

Чѣл чє цжн пизмж, ши фач цържѣ смѫртж
Съй аџѹнгж дмнє мжната чѣ сітж.
Съ найбж съ скапе де інтац дірѣптж,
Съ лефач пребінж ши съ ледѣн платж.
Съй пѹй ка кѹпторюл чє арде кѹ паржъ,
Нерама фацїй тале кари ве веніцарж.
Дмна ѹрцн ен ва нтралѡр тѹребѹркаж.
Ши лебадъл фокѹл съи ноарбж нинъвалж.
Кѹ роада лѡр тоатж съ мъцалїй пїарде,
Съ нѹфїє н ѡамени съ вѣмѣ дезмїарде.
Къш порнірж ръѹл лѹпрж съц стрічє.
Сфат чє кѹцетарж нѹпот съ ръдичє.
Шіїн вей пѹне нпролашкж де се бате нфацж
Чєѹ агоннітѹш пребінж съш пацж.
Нналцєте дмне дєте налцж нежлж,
Съ кънтъ пѹтарѣ ентата та мнаж.

Ѱалѡмѹл лѹй Давід, ка.

Бжі бже мой вонми мн:

Дмнезѹ

Ceia ce-ţ ţîn pizmă şi-ţ fac ţărîi smîntă,
Să-i agiungă, Doamne, mîna ta cea svîntă,
Să n-aibă să scape de svînta-ţ direaptă,
Să le faci pre vină şi să le dai plată.
Să-i pui ca cuptoriul ce arde cu pară,
'N vremea feţii tale, cînd vei veni-n ţară.
Domnul urgisi-i-va-ntr-á lor turbureală
Şi le va da focul să-i soarbă-n năvală.
Cu roada lor, toată sămînţa li-i pierde,
Să nu fie-n oameni să să mai dezmierde.
Că-ş porniră răul asupră să-ţ strice,
Sfat ce cugetară nu pot să rădice.
Şi-i vei pune-n proaşcă, de-i vei bate-n faţă,
Ce-au agonisitu-ş pre vină să-ş paţă.
Iveşte-te, Doamne, de te nalţă-n sîlă,
Să-ţ cîntăm puterea în svînta ta milă.

Psalómul lui David, 21.

Б҃же, Б҃же мои, вонми ми[1]

Dumnezău

---

[1] *Dumnezeule, Dumnezeul meu, ia aminte la mine*

Iамнѕъꙋ дамнѕъꙋ мїеꙋ с҃нте,
Черчетѣзѫ шимъ ꙟ҃ ами́нте,
Пре́нїче лꙋкрꙋ̀ мюрнєцї де па́рте.
Ѧцюто́рюл дела̀ грєꙋта́те,
Ши де па́рте дела̀ ма̑нтꙋ́инцѫ,
Гра́нрь, чѣ̆м ѕѫ фъръ̀ сокоти́нцѫ.
Ѕꙋла̀ цвоѝ стрига̀ дмнѕъꙋ́ с҃нте,
Нꙋ́мъвєи а̑нкꙋ́лата нич а̑ми́нте.
Ши̇̀ де ноа́пте сънꙋ́ мнєъцѫ́е,
Стригарѣлла нлшю̆к денєбꙋ́нїє.
Кѣ̀ динтра та̀ с҃нтѫ лъкꙋ́инцѫ,
Ꙋ҆ѝ пꙁрани̇а єщї ба̑нтѫ ши̇̀ креди́нцѫ.
Мо́шїй ноцри тꙋ̀ лѣ̆и Фо̄ недѫ́жде.
Ши̇̀ тꙋ̆и ма̑тꙋ̆лай дела̀ примє́жде.
Спре ти́не стрига̀ дн҃ грєꙋта́те,
Ши съма̑нтꙋ́ѫ кꙋ̀ бꙋнъта́те,
Недѫ́ждѫ лѣꙋ҆ Фо̄ тоа́тѫ прети́не,
Ши̇̀ наꙋ̆ пъцѫ́т ни́съкрь рꙋ́шине.

Ꙟ пъ́рѥк

Dumnezău, Dumnezăul mieu svinte,*
Cercetează şi mă ia aminte!
Prin ce lucru îmi-urneşti departe
Agiutoriul de la greutate?
Mi-s departe de la mîntuinţă
Graiuri ce-am zîs fără socotinţă.
Zua ţ-voi striga, Dumnezău svinte,
Nu mă vei asculta, nici aminte.
Şi de noapte să nu mi să ţîie
Strigarea mea-n loc de nebunie.
Că dintr-a ta svîntă lăcuinţă
Lui Izráil eşti vîntă-n[1] credinţă.
Moşii noştri tu le-ai fost nedejde,
Şi tu-i mîntuiai de la primejde.
Spre tine striga din greutate,
Şi să mîntuia cu bunătate.
Nedejdea le-au fost toată pre tine,
Şi n-au păţît nicăiuri ruşine.

Dară

* 5 părechi

---

[1] *Grafia* в·ꙟнтѫ шн *atestă o intervenţie greşită, incompletă, în acest vers. Am optat pentru forma* в·ꙟнтѫн *din ms.*

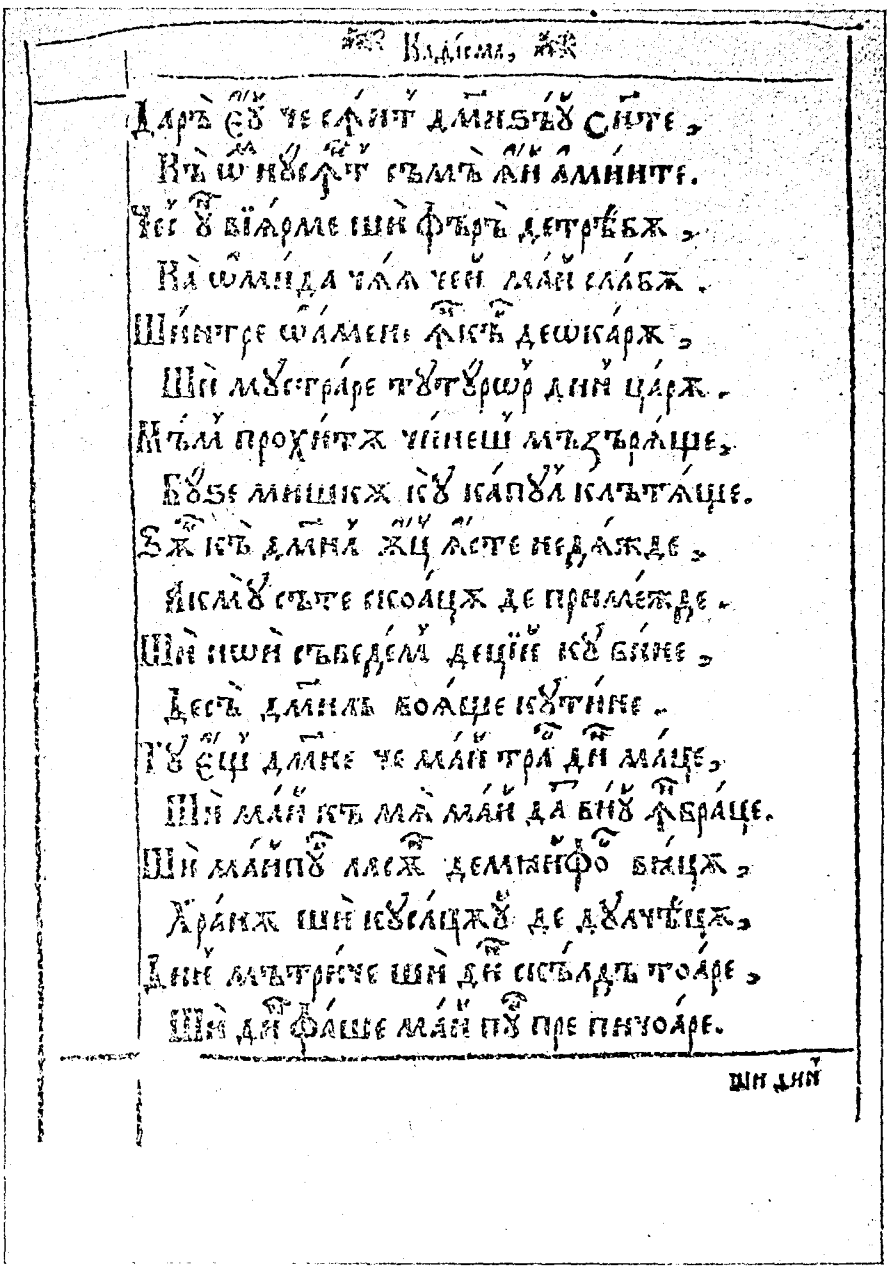

Кладіема,

Даръ єꙋ̑ че єꙟит дминꙃъꙋ сите,
Къ̀ ѡ̑ нꙋ̆єꙟ̑т съмъ̀ ан̑ аминте.
Чеꙋ ꙋ̑ віарме шѝ фъръ̀ детрѣбѫ,
Къ̀ ѡ̑мꙟда чѧла чей май слабѫ.
Шинтре ѡ̑амени ꙟкъ̑ дешкарѫ,
Шѝ мꙋстраре тꙋтꙋ̆рѡр дин царѫ.
Мъмѝ прохитѫ чинеш мъꙁъраще,
Бꙋꙁе мишкѫ кꙋ̀ капꙋ̆л клътаще.
Ꙁѫ къ̀ дмнѣ̆ жꙋц асте недажде,
Ꙗкмꙋ̀ съте скоацѫ де прималежде.
Шѝ ишѝ съведем̆ дециїй кꙋ бине,
Десъ̀ дмналъ воаще кꙋтине.
Тꙋ ещ дмне че май тра дн маце,
Шѝ май къ ма̀ май да бнꙋ ꙟбраце.
Шѝ май пꙋ̑ лꙗсѫ̑ демѣнфо̑ бнцѫ,
Хранѫ шѝ кꙋ̑лацѫꙋ̆ де дꙋлчѣцѫ,
Дин мътриче шѝ дн сꙋсълдъ̀ тоаре,
Шѝ дн фаше май пꙋ̑ пре пичоаре.

Шѝ дин

Dară eu ce sînt, Dumnezău svinte?
Că om nu sînt, să mă iei aminte,
Ce-s un vierme şi fără de treabă,
Ca omida ceea ce-i mai slabă.
Şi-ntre oameni încă-s de ocară
Şi mustrare tuturor din ţară.
Mă-mprohită cineş mă zăreşte,
Buze mişcă, cu capul clăteşte:
«Zîci că Domnul îţ este nedejde,
Acmu să te scoaţă de primejde,
Şi noi să vedem de ţi-i cu bine,
De să Domnul voieşte cu tine».
Tu eşti, Doamne, ce m-ai tras din maţe
Şi maică-mea m-ai dat viu în braţe.
Şi m-ai pus la sîn de mi-ai fost viaţă,
Hrană şi cu saţîu de dulceaţă.
Din mătrice şi din scăldătoare,
Şi din faşe m-ai pus pre picioare.

Шѝ дн҃ згъꙋ́л мамі́й дмн҃е ст҃е.
Тꙋ́м є҆щ дмнзъꙋ́ шиц а҆ мѫ́нте,
Делà тине съ нꙋ фіꙋ́ де па́рте,
Чемѫ дѫ̀ а҆цꙋто́рю лà греꙋта́те,
Зъ̀ нꙋ́й нимен съмъ̀ фолоса́скѫ,
Фъръ̀ ти́не, ни́че съмъ̀ крѣ́скѫ.
Ꙋ́н чі́й шѝ кꙋ̀ та́ꙋрі мъм̆ пре соа́рѫ,
Кꙋ̀ кѫска́те гꙋ́рі съмъѡмоа́рѫ.
Кà ле́ний че а҆пꙋ́кѫ шѝ збиа́рѫ,
Кꙋ́ гꙋ́риле рѫ҃жи́те пре хиа́рѫ,
Шѝ кà а҆пà фꙋ́ю въ̀рса̑ а҆ фа́рѫ,
Шѝ ѡ҆а́селе ми́съ ръшкира́рѫ.
Йнема нзгъ́ꙋ ми́съ вещеꙃѫ́ще,
Кà ѡ҆чѣ́рѫ кѫ́н̑ съръстопа́ще.
Мни́й вѫртꙋ́тѫ кà хѫ́рбꙋ́л деса́кѫ,
Ли́мба нцинци́ни а҆нпи́ктѫ сънѣ́кѫ.
Шѝ ма́й лъса́т дмн҃е нцъ́рна мо́рцѫй,
Шѝ кѫ́ній мъни́кꙋй цꙋ́рѫ кꙋ̀ то́цѫй.

Şi din zgăul mamii, Doamne svinte,
Tu-m eşti Dumnezău, şi-ţ ad-aminte,
De la tine să nu fiu departe,
Ce-m dă agiutori la greutate.
Că nu-i nimi să mă folosască,
Fără tine, nice să mă crească.
Giuncii şi cu tauri mă-mpresoară,
Cu căscate guri, să mă omoară,
Ca leii ce apucă şi zbiară,
Cu gurile rînjite, pre hiară.
Şi ca apa fui vărsat afară,
Şi oasele mi să răşchirară.
Inema-n zgău mi să veştezeşte,
Ca o ceară cînd să răstopeşte.
Mi-i vîrtutea ca hîrbul de sacă,
Limba-n gingini lipită să-neacă.
Şi m-ai lăsat, Doamne,-n ţărna morţii,
Şi cînii mă-ncugiură cu toţîi.

Cete

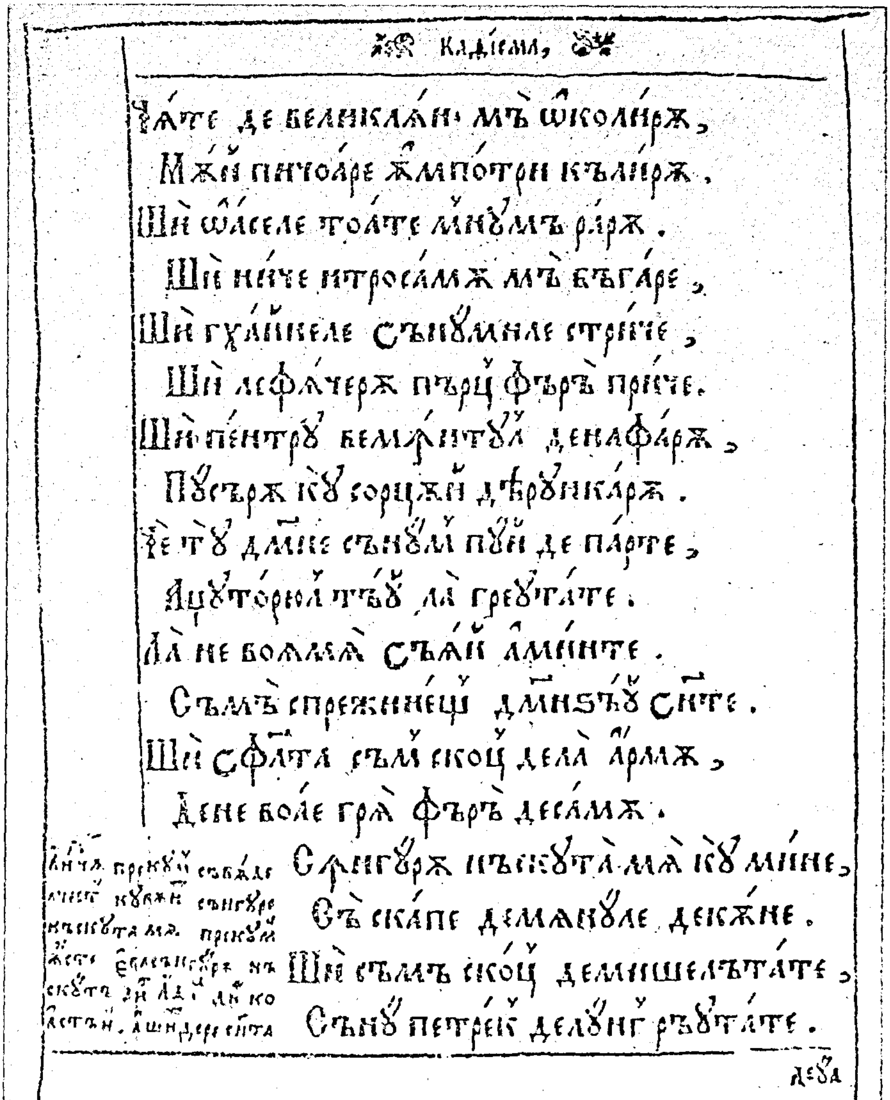

Кадіема,

Чате де беликлам мъ школирѫ,
Мѫй пичоаре ѫмпотри кълирѫ.
Ши ѡаселе тоате миӯмъ рарѫ.
Ши ниче итросамѫ мъ бъгаре,
Ши гхаинеле съиӯминле стриче,
Ши лефачерѫ пърц фър приче.
Ши пентрӯ бемѫнтӯл денафарѫ,
Пӯсърѫ кӯ горцѫй дтѣрбӯникарѫ.
Че тӯ дамне съиӯми пӯи де парте,
Ацӯториюл тъӯ ла греӯтате.
Ла не болма съай аминте.
Съмъ спрежинещи дмнѕъӯ сфите.
Ши сфата съм скоц дела армѫ,
Дене боле гра фър десамѫ.
Сѫнгӯрѫ иъсеӯта ма кӯ мине,
Съ скапе деманӯле декѫне.
Ши съмъ скоц демишелътате,
Съиӯ петрек делӯнг ръӯтате.

Анча прекӯм съвале
миче кӯвжн сънгӯре
къиӯта ма прекӯм
жесте [illegible] нъ
скӯта [illegible]
лстън. Ашиндере ста

деӯа

Cete de vicleni mă ocoliră,
Mîni, picioare îm potricăliră,
Şi oasele toate m-numărară,
Şi nice-ntr-o samă mă băgară[1].
Şi hainele, să nu mi le strice,
Şi le feceră părţ fără price.
Şi pentru ve[ş]mîntul denafară
Pusără cu sorţîi de-aruncară.
Ce tu, Doamne, să nu-m pui departe
Agiutoriul tău la greutate.
La nevoia mea să iei aminte,
Să mă sprejineşti, Dumnezău svinte.
Şi sufletul[2] să-m scoţ de la armă,
De nevoaie grea fără de samă.
Sîngură născuta mea* cu mine
Să scape de mînule[3] de cîne.
Şi să mă scoţ de mişelătate,
Să nu petrec delung răutate.

Leul

* Aicea, precum să vede, acest cuvînt sîngură născuta mea, precum este Eva sîngură născută din Adam din coastă-i, aşijdere svînta

---

[1] În *ms.* бъгарѫ.

[2] În *ms.* сф̃лтл.

[3] În *ms.* мѫнꙋле.

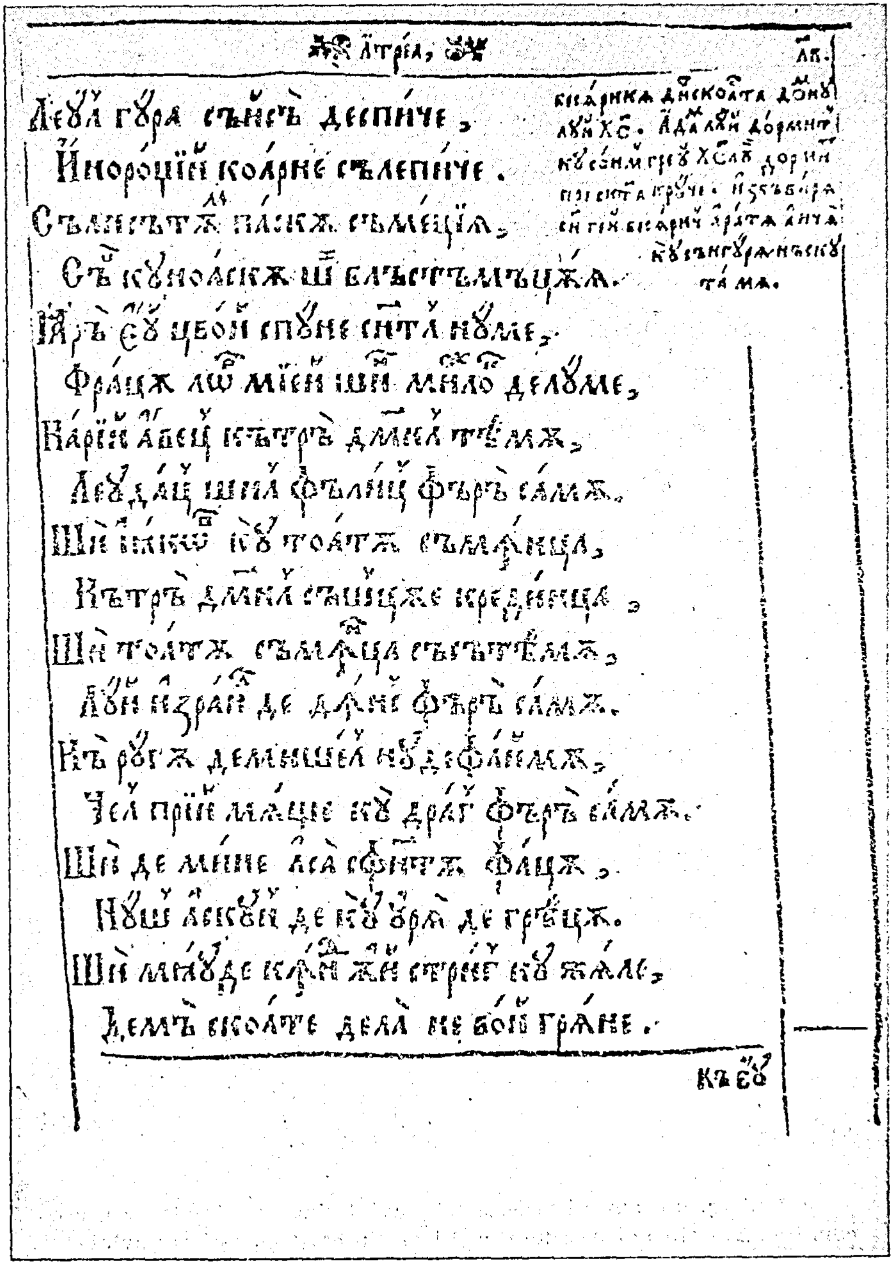

Атрїа, ЛВ.

Ѕєꙋла гꙋра сънесъ деспиче,
Йнороцїй коарне сълепиче.
Сълнисътѫ пласкѫ съмецїа,
Съ кꙋноаскѫ ѿ еласътъмъцѫа.
Іаръ єꙋ цеой спꙋне сита нꙋме,
Фрацѫ лѡ мїєй ши мило делꙋме,
Нарїй апец кътръ дамел тремѫ,
Лєꙋдац шила фълиц фъръ самѫ.
Ши іиикѡ кꙋ тоатѫ съмаица,
Кътръ дамил съшцѫе кредница,
Ши тоатѫ съмарица съгътемѫ,
Ӑꙋн изран де дане фъръ самѫ.
Къ рꙋгѫ деменшел нꙋдеѳанмѫ,
Чел прїй мацие кꙋ драг фъръ самѫ.
Ши де мине аса сфинтѫ фацѫ,
Нꙋш ѧскꙋй де кꙋ ꙋра де грецѫ.
Ши мнꙋде кѫрн жи стринг кꙋ жале,
Ѕемъ еколате дела не бои гране.

кисарика диеколата доанꙋ лꙋй Хс. Аналой дормит кꙋ снигреꙋ Хсаѿ дорин пълиента прꙋчи. Иезъбира сн гїи бизарни арата анта къзангꙋранъскꙋ тама.

Къєꙋ

Leul gura să i să despice,
Inorogii coarne să le pice,
Să li să tîmpască sămeția,
Să-ș[1] cunoască și blăstămățiia.
Iară eu ț-voi spune svîntul nume
Frațîlor miei și-n mijloc de lume.
Carii ávеț cătră Domnul teamă,
Lăudaț[2] și-l făliț fără samă.
Și Iiacov cu toată sămînța
Cătră Domnul să-ș ții credința.
Și toată sămînța să să teamă
Lui Izráil de dîns fără samă.
Că rugă de mișel nu defaimă,
Ce-l priĭmește cu drag fără samă.
Și de mine a sa sfîntă[3] față
Nu-ș ascunde cu ură[4] de greață.
Și mi-aude cînd îi strig cu jele,
De mă scoate de la nevoi grele[5].

Că eu

besericã din coasta Domnului Hristos; Adamului dormit cu somn greu, Hristosului dormit pre svînta cruce. Izbăvirea svintei beserici arată aicea cu sîngură născuta mea.

---

[1] *În ms.* съш.
[2] *În ms.* лъ͜ȣдац.
[3] *În ms.* снтѫ.
[4] *În ms.* ȣрѫ.
[5] *În ms.* грѫлє.

Кадїма,

Къ єꙋ дамне претїне тєм фалѫ,
Шѝ те лаꙋ фъръ десжиалѫ.
ꙟмижлок де бесарикѫ маре,
Ѫцївой мꙋлцъ ми шѝ традꙋнаре,
Помнноаче ꙟнїеѫ цаой лꙋче,
Ѿрътеє грасе шѝ колнее дꙋлче,
Карїй жц фак слꙋжба нефрнїеѫ мꙋлтѫ,
Кꙋ мнщенй кꙋ карїй тѣ ескꙋлтѫ,
Бине еѡр маꙟка кꙋ сацѫꙋ маре.
Мꙋлцъ миїе кꙋ ладѫ нїсꙟтаре,
Шѝ ѥнема мелафн идꙋлѣцѫ,
Петре кꙟн ꙟ ва деба ꙟвнцѫ.
Марциненле лꙋмїй съсъ сѫмцѫ.
Съсъ нтоарїеѫ тоате кꙋ кредницѫ.
Шѝ съ цѫъ нїмне нꙟдерептате,
Тоц петжнїи шѝ ативѣ де де парте.
Шѝ швор пърѣсѫ пъгжнъ цѫра.
Пъ цїи дамне ꙟра мпъръцѫа,

Шн кїн

Că eu, Doamne, pre tine te-am fală
Și te laud fără de sîială.
În mijlóc de beserică mare
Îț voi mulțămi și-ntr-adunare.
Pominoace încă ț-voi aduce,
Jărtve grase și colive dulce.
Carii îț fac slujba-n frică multă,
Cu mișeii cu carii te-ascultă,
Bine vor mînca cu sațîu mare,
Mulțămind cu laudă-n cîntare.
Și inema le va fi-n dulceață,
Petrecînd în veci de veci în viață.
Marginile lumii să să sîmță,
Să să-ntoarcă toate cu credință
Și să țî să-nchine-n dereptate
Toț păgînii și limbi de departe.
Și ș-vor părăsî păgînățîia,
Că ți-i, Doame, a ta-mpărățîia.

Și vei

Ши вей ѫмпъръцѫ нлнѣ пъгѫне,
 Де лін ꙟ блаꙟѕѫ кꙋ а та пѫине.
Пре боѧріи лꙋмїй фъръ приче,
 Съсъ ролце неацъꙋ съмъꙟче.
Ши скꙟи тїй нви фъръ зъбавѫ,
 Чей ди църинѫ съй ръдичи кꙋслабѫ.
Де наинтѣ та съцѫсъ кине,
 Кꙟи левїй да плата кꙋм съвіне.
Ши ачꙋиче дмне де примежде,
 Сꙋфлетꙋл мїеꙋ сътѣнкѫ недажде,
Къ пре тине дмне те а віцѫ,
 Сфлтаꙋ мїеꙋ трай кꙋ дꙋлчацѫ.
Ши чей еа да прелꙋме съмꙟнцѫ,
 Съц слꙋжаскѫ кꙋтаре кредницѫ.
Ши рꙋда преꙋрмѫ кѧрѧ віне,
 Съдѧ васте дмне дела тине.
Съц мъртꙋрисаскѫ дерептатѧ,
 Рꙋда чесъ нацше нтолтѫ партѧ.

Și vei împărățî-n limbi păgîne,
De li-i îmblînzî cu a ta pîine.
Pre boierii lumii, fără price
Să să roage,-n sațîu să mănînce,
Și cînd ti-i ivi fără zăbavă,
Cei din țărnă să-i rădici cu slavă
Denaintea ta, să țî să-nchine,
Cînd le vei da plata, cum să vine.
Și atunce, Doamne, de primejde
Sufletul mieu să te-aibă nedejde,
Că pre tine, Doamne, te am viață,
Sufletului mieu trai cu dulceață.
Și cei i-ai[1] dat pre lume sămînță,
Să-ț slujască cu tare credință.
Și ruda pre urmă carea vine,
Să dea veste, Doamne, de la tine.
Să-ț mărturisască dereptatea
Ruda ce să naște-n toată partea.

Să răspun-

---

[1] *În alte exemplare este imprimat bine,* цаŭ.

Съ̀ ръспꙋ́нѕѫ де чѣ́ꙋ фъ́кꙋт дмнꙋ́л,
Бꙋнъта́тѣса̀ пре стѐ тот ꙍ́мꙋл.

Ѱалѡ́мꙋл лꙋ́й Давид, кв.

Гдь пасе́т мѧ и ничто́же мѧ лиши́т:

е пѣрѣ́с

Дмнѕъ́ꙋ мъпа́ще ши̇̀ на́м лиѱѫ,
Ла̀ лꙍ де ꙍта́вѫ че́м ѫ̂тинсѫ.
Сълашꙋ пре а́пе дерпа́ꙍе,
Ши̇̀ кꙋ̀ хранѫ сфа́тъ мѣ́кꙋ а̂да́ꙍ.
Ши къ́ръри дирапте мїй повацѫ,
Кꙋ ситӑ съꙋ нꙋме демъле́ацѫ.
Къдѣ́ш ма́рџе ши̇ ꙋмбрѫ де моа́рте,
Тѣ́мѫ на́м де ръ́ꙋ къ̀ тꙋ̀ мїй скоа́те.
То́ѧгꙋл тъ́ꙋ ши̇̀ сита та̀ бѫргѫ,
Мѫ̂гѫ́аре мда́ꙋ ши̇̀ хире нтрѣ́гѫ.
Къ тꙋ дмне ма́й гъта́т ши̇̀ ма́сѫ,
Ши̇̀ пизма́шїй нꙋ́й сꙋфери ѫ̂нка́сѫ.
Дѐ д'ѣпроапе съета̀ съмъ̀ ва́ѕѫ,
Ꙗ́чеꙗ чека́ꙋтѫ съмъ̀ пи́рѕѫ.

Ꙗм

Să răspunză de ce-au făcut Domnul
Bunătatea sa preste tot omul.

Psalómul lui David, 22.

Гсдь пасетъ мѧ, и ничтоже мѧ лишитъ.[1]

Dumnezău mă paşte şi n-am lipsă,*
La loc de otavă ce-mi întinsă.
Sălaşul pre ape de răpaos,
Şi cu hrană suflet mi-au adaos.
Şi-n cărări direpte mi-i povaţă,
Cu svîntul său nume de mă-nvaţă.
Că de-aş merge şi-n umbră de moarte,
Teamă n-am de rău, că tu m-ii[2] scoate.
Toiagul tău şi svînta ta vargă
Mîngîiere m-dau şi hire-ntreagă.
Că tu, Doamne, mi-ai gătat şi masă,
Şi pizmaşii nu-i suferi în casă,
De de-aproape să stea să mă vază,
Aceia ce caŭtă[3] să mă piarză.

Ce-n

* 5 perechi

---

[1] *Domnul mă paşte şi nimic nu-mi va lipsi.*

[2] *mă vei*

[3] *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* каѹтє, *greşeală de tipar.*

Чем пизмашѡр прекап мъвеи ѹнџе,
Кѹ ѡлѡи ѥкѹмп, вин ꙟкъ ва џѹнџе.
Дин Снта тъѹ пъгхар че мъмбатъ,
Кѹ милата Дмне ченд̾ѹратъ.
Карѣ марџе неоцъже кѹмине,
ꙟвяца ма ꙟѕъле де пайне.
Ши касата съпетрек чѣ Снтъ,
ꙟѕъле лѹнџи кѹ трай фъръ смꙟнтъ.

Ѱаломѹл лѹи Давид, а ѹнїа де Съмбете.
Гн҃а єст землѧ: кг҃. Съмнѣѕъ, къ шпт съмбете сꙟт пащеле єврееш, де цън шпт ѕъле каши ланой дин ѕѹа дипаще пънъ ꙟ дѹминка.

Ата ꙗсте Дмне лѹма ши пъмꙟтѹл.
Че лаи ꙟплѹ сꙟсѹ дꙟтъи кѹ кѹвꙟтѹ
Ши тоате дин лѹме детине фъкѹте,
Ши ꙟнда подоабъ денъжроаде мѹлте,
Кѫи пѹ ашеѕара премъри ши пре апе,
Ши фъкѹт темеѹ таре съ нѹ сапе.

15 Ce-n pizma lor pre cap mă vei unge
Cu oloi scump, vin încă-m v-agiunge,
Din svîntul tău păhar ce mă-mbată,
Cu mila ta, Doamne, cea-ndurată,
Carea merge-n soţîie cu mine,
20 În viaţa mea, în zîle depline.
Şi-n casa ta să petrec cea svîntă,
În zîle lungi cu trai fără smîntă.

Psalómul lui David, a uniia de sîmbete.

Г͠нѧ єсть землѧ, к͠г.[2] Sămnează că opt sîmbete sînt Paştele evreieşti, de ţîn opt zîle, ca şi la noi, din zua de Paşte pănă în Tomína.

Ata este, Doamne, lumea şi pămîntul,
Ce le-ai împlut sîngur dintăi cu cuvîntul.
Şi toate din lume de tine-s făcute,
Şi i-ai dat podoabă de năroade multe.
5 I-ai pus aşezarea pre mări şi pre ape,
I-ai făcut temeiul tare, să nu-l sape.

Doamne

---

[1] *Greşeală, în loc de* a treia.
Al Domnului este pămîntul, 23.

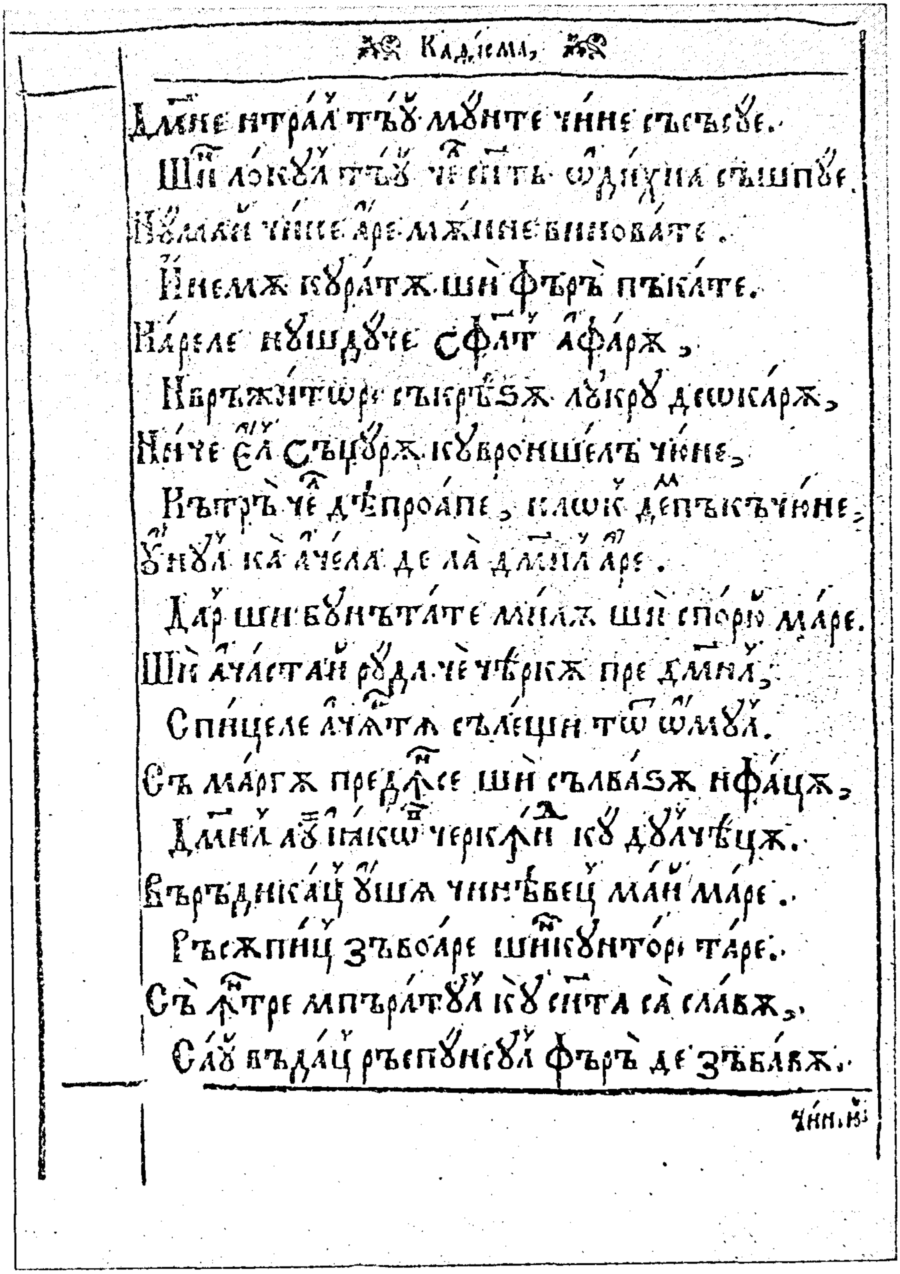

Кадісма,

Д҃мне нтраа тъꙋ мꙋнте чине съ съꙋе.
Шй лъкꙋл тъꙋ че ст҃ь ѡдихна съ шпꙋе.
Нꙋмай чине аре мжине виновате.
Йнемж кꙋратж ши фъръ пъкате.
Каре ле нꙋшдꙋче сфѫнт афарж,
Нвръжит ѡри съкрѣѕж лꙋкрꙋ дешкарж,
Ниче ѥл съцꙋрж кꙋвроншелъ чине,
Кътръ че д'ѣпроапе, клѡк депъкъчине,
Ꙋнꙋл ка ачела де ла Д҃мнꙋл аре.
Дар ши бꙋнътате мила ши спорю маре.
Ши ачастай рꙋда че чѣркж пре Д҃мнꙋл,
Спицеле ачатж съ лещи тѡ ѡмꙋл.
Съ маргж предѫнсе ши съ лъвазж нфацж,
Д҃мнꙋл аꙋ іакѡ черкѫн кꙋ дꙋлчѣцж.
Връдникаць ꙋшѫ чин'ѣвець май маре.
Ръсжпиць зъбоаре ши кꙋнтори таре.
Съ ѫтре мпъратꙋл кꙋ чинста са славж,
Саꙋ въдаць ръспꙋнсꙋл фъръ де зъбавж.

Чин

Doamne,-ntr-al tău munte cine să să suie
Şi-n locul tău cél[1] svînt odihna să-ş puie?
Numai cine are mîni nevinovate,
Inemă curată şi fără păcate,
Carele nu-ş duce suflet[ul] afară,
'N vrăjitori să crează, lucru de ocară.
Nice el să giură cu vro-nşelăciune
Către cel de-aproape,-n loc de-mpăcăciune.
Unul ca acela de la Domnul are
Dar şi bunătate, milă şi spori mare.
Şi aceasta-i ruda ce cearcă pre Domnul,
Spiţele acestea să le şti tot omul.
Să margă pre dînse şi să-l vază-n faţă,
Domnul lui Iiacov cercînd cu dulceaţă.
Vă rădicaţ uşea cine-aveţ mai mare,
Răsîpiţ zăvoare şi-ncuitori tare,
Să între-mpăratul cu svînta sa slavă,
Sau vă daţ răspunsul fără de zăbavă!

---

[1] *Accentul cerut de vers cade pe cél, ca şi în alte locuri.*

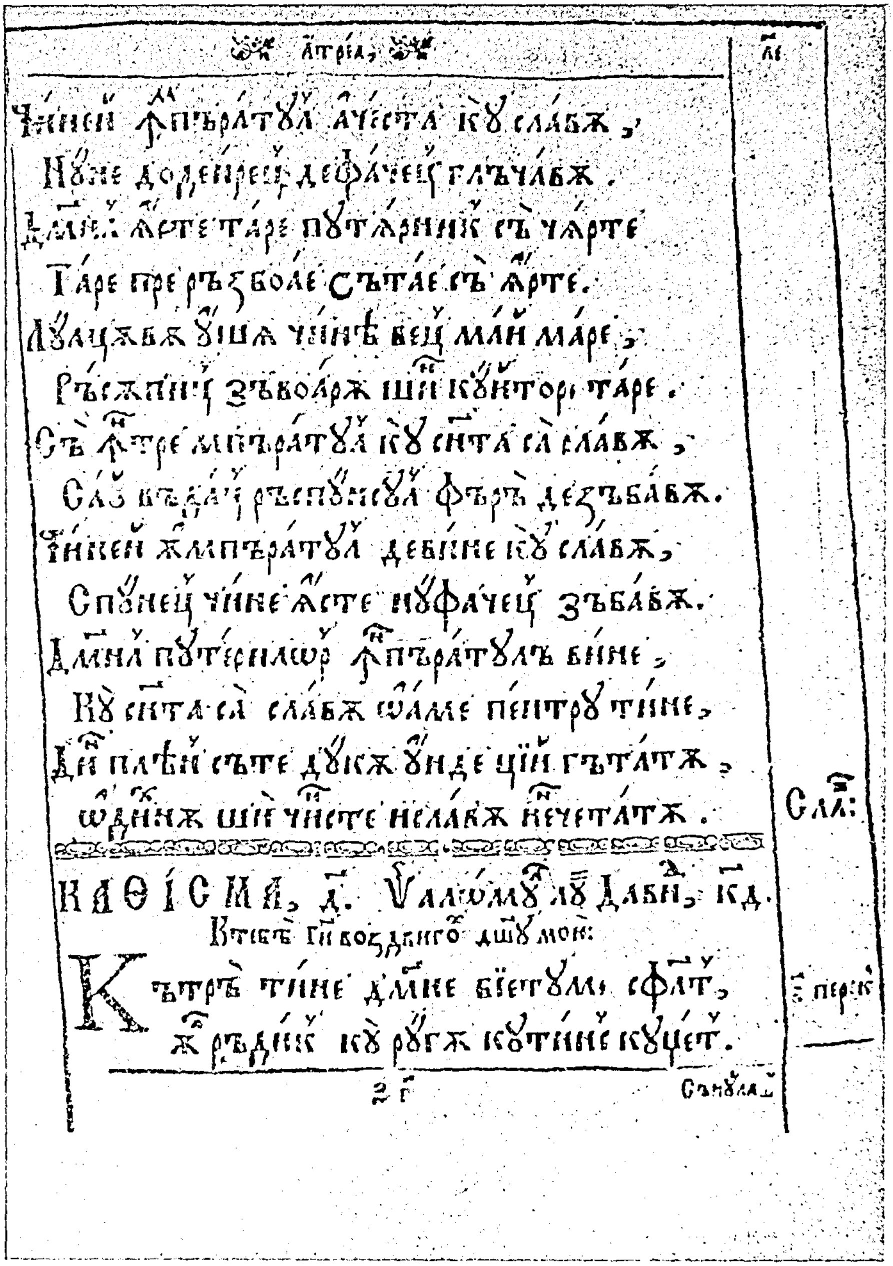

Чинеи ꙟпъратꙋл ачеста кꙋ славъ,
Нꙋме доꙟтрєџ дєфачєц гълчавъ.
Дмнꙋл ѧрте таре пꙋтѧрник съ чарте
Таре пре ръзбоае сътае съ ѧрте.
Лꙋацѫбъ ꙋшѫ чинѣ вец май маре,
Ръсжпинꙗ зъвоаръ ши кꙋнтори таре.
Съ ꙟтре ꙟмпъратꙋл кꙋ сꙟта са славъ,
Сѧꙋ въдаꙗ ръспꙋнсꙋл фъръ дезъбавъ.
Чинеи ѫмпъратꙋл де вине кꙋ славъ,
Спꙋнець чине ѧсте нꙋфачець зъбавъ.
Дмнꙋл пꙋтєрилѡр ꙟпъратꙋлъ вине,
Кꙋ сꙟта са славъ ѡаме пентрꙋ тине,
Дин плъѣн съте дꙋкъ ꙋнде цїй гътатъ,
ѡдиҥъ ши чисте нелакъ нечетатъ. Слав:

КАѲІСМА, Д. Ѱаломꙋл лꙋ Давид, КД.

Къ тебѣ Ги воздвигох дшꙋ мою:

Кътръ тине Дмне біетꙋл мі сфант,
Ꙟ ръдик кꙋ рꙋгъ кꙋ тине кꙋцет. Ѯ перк

Cine-i împăratul acesta cu slavă?
Nu ne dodeireț de faceț gîlceavă.
Domnul este tare, puternic să certe
Tare pre războaie, să taie, să ierte.
Luațî-vă ușea cine-aveț mai mare,
Răsîpiț zăvoară și-ncuitori tare,
Să între-mpăratul cu svînta sa slavă,
Sau vă daț răspunsul fără de zăbavă!
Cine-i împăratul de vine cu slavă?
Spuneț cine este, nu faceț zăbavă.
Domnul puterilor, împăratul vine,
Cu svînta sa slavă, oame, pentru tine,
Din plean să te ducă unde ți-i gătată
Odihnă și cinste-n slavă nencetată.*

CATÍSMA 4. Psalómul lui David, 24.

К тєбѣ, Г͠и, воздвигохъ д͠шꙋ мою[1]

Cătră tine, Doamne, bietu-mi suflet**
Îl rădic cu rugă, cu tins cuget.

Să nu laș[2]

* Слава
** 5 perechi

---

[1] *Către tine, Doamne, am ridicat sufletul meu*

[2] *Printr-o greșeală de tipar, a fost pus drept cuvînt de legătură începutul versului al doilea de pe pagina următoare. Se poate ca Dosoftei să fi schimbat la corectură ordinea versurilor respective.*

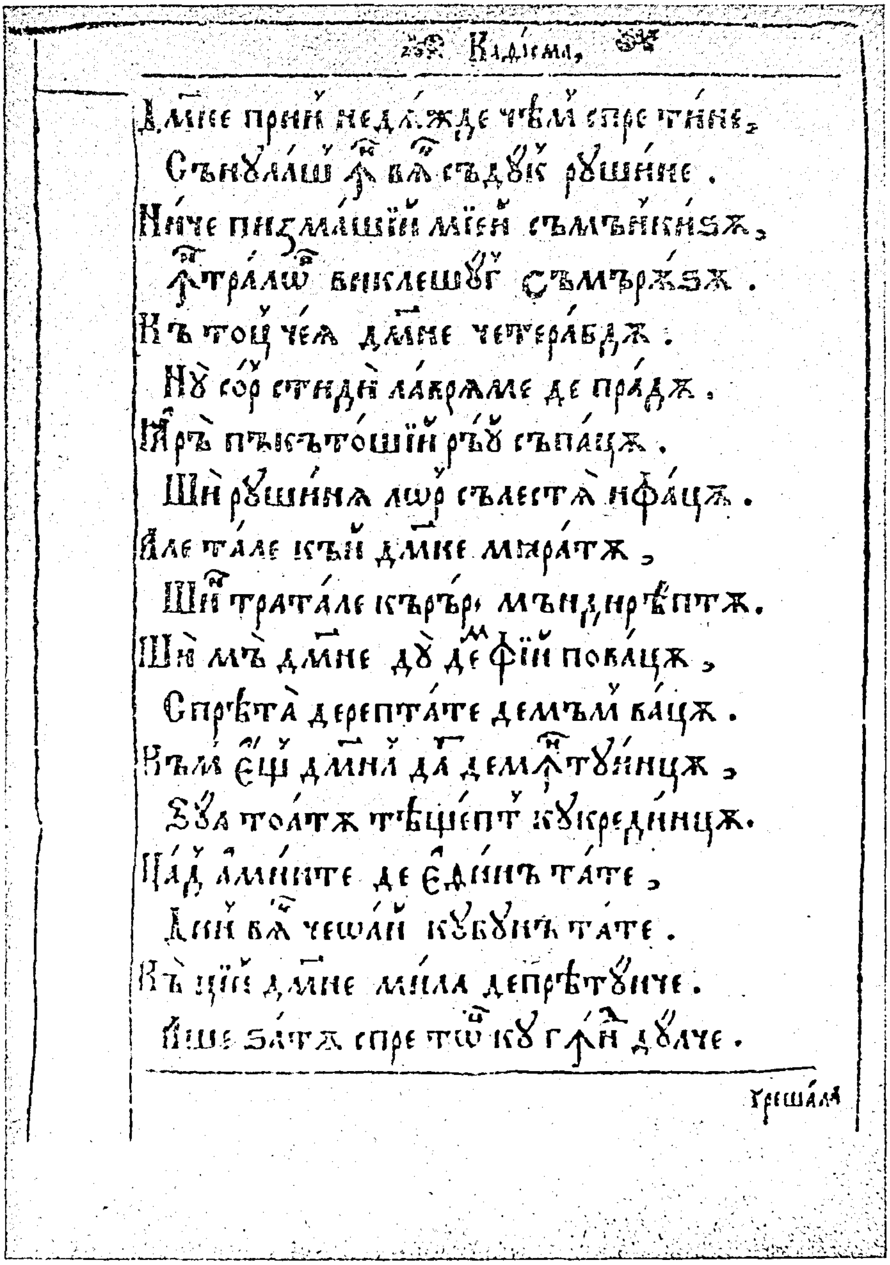

Кадисма,

Дмне прин недѫжде чѣм спре тине,
Сънȣлаш ѫ ва съдȣк рȣшине .
Ниче пизмашїй мїей съмъникнѕѫ,
ѫтралѡ виклешȣг съмъръѕѫ .
Къ тоц чеꙗ Дмне четерабдѫ :
Нȣ сор стидѝ лакрѫме де прадѫ .
Ӏръ пъкътошїй ръȣ съпацѫ .
Шѝ рȣшина лѡр съ ластà нфацѫ .
Але тале къй Дмне мїратѫ ,
Шѝ тратале кърърї мънднрѣптѫ .
Шѝ мъ Дмне дȣ де фїй повацѫ ,
Спрѣта дерептате демъм вацѫ .
Към єщи Дмнѧ да демѫтȣинцѫ ,
Ѕȣа тоатѫ тѣщепт кȣкрединцѫ .
Цад аминте де єдинъ тате ,
Дин ва чешай кȣбȣнъ тате .
Къ цїи Дмне мила депрѣтȣиче .
Ӏше ѕатѫ спре тѡ кȣ грѫн дȣлче .

Грешала

Doamne, prin nedejde ce-am spre tine,
Să nu laş în veci să duc ruşine.
Nice pizmaşii miei să mă-nchiză
Într-á lor vicleşug, să mă rîză.
Că toţ ceia, Doamne, ce te rabdă
Nu s-or stidi la vreme de pradă.
Iară păcătoşii rău să paţă
Şi ruşinea lor să le stea-n faţă.
Ale tale căi, Doamne, mi-arată
Şi-ntr-a tale cărări mă-ndireaptă.
Şi mă, Doamne, du de-m fii povaţă
Spre-a ta dereptate de mă-nvaţă.
Că-m eşti Domnul dat de mîntuinţă,
Zua toată te-aştept cu credinţă.
Ţ-ad-aminte de ieftinătate,
Din veci ce o ai cu bunătate.
Că ţi-i, Doamne, mila de pre-atunce
Aşezată spre toţ cu gînd dulce.

Greşala

Грешáла мѫ̀ чѫ̀ де ти́не рѫ́це,
Съ̀ ѡ̂ѹ́нц Дмне и єдинаце.
Шѝ кѹ̀ а̂та̀ ми́лѫ ца̂ а̂минте,
Съ нѹ̀ мъ ѹ̂нц Дмнезъѹ̀ С҃нте.
Пе́нтрѹ а̂та̀ С҃нтѫ бѹнъта́те,
Ка́рѫ инто́рчи преѡ̂м дн҃ ръѹта́те.
Бѹ́нѹл Дмнѫ́ шѝ дн҃ дирепта́те,
Н'ъѹ пѹ̂ лѫце, де къ̀тръ пъка́те.
Съне дѹ̂кѫ прекале ници́даце,
Пречéй брѹдни, шѝ чей кѹ̂ блн҃да́це.
Ѫ҃ къиле лѹ́й ча́ле де въ́цѫ,
Сн҃гѹ̂р Дмнѫ́ леа́сте пова́цѫ.
Шѝ къиле лѹ́й тоа́те сн҃т ми́лѫ,
Не фъкѫ̂н а̂де въ́рѹлѹй е́хлѫ.
Чеаѡра чей че́рекѫ С҃нга лѫ́це,
Шѝ мъ̀ртѹрїй че фере́ск ѫ̂тра́це.
Шѝ пе́нтрѹ ѧ̂съ Дмнезъѹ̀ Сн҃т нѹ́ме,
Грешáлеле съ̂ ни́ерцѣ де пре́лѹ́ме.

Чі́не

Greşala mea cea de tinereţe
Să o uíţ, Doamne,-n ieftineţe.
Şi cu a ta milă ţ-ad-aminte,
Să nu mă uíţ, Dumnezău svinte,
Pentru a ta svîntă bunătate,
Carea-ntorci pre om din răutate.
Bunu-i Domnul şi din direptate
Ne-au pus lege de către păcate,
Să ne ducă pre cale-n giudeţe,
Pre cei brúdivi[1] şi cei cu blîndeţe.
În căíle lui cele de viaţă
Sîngur Domnul le este povaţă,
Şi căíle lui toate sînt milă,
Nefăcînd adevărului sîlă,
Celora ce-i cearcă svînta lege
Şi mărturii ce-i[2] feresc întrege.
Şi pentr-al tău, Dumnezău, svînt nume
Greşelele să-m ştergi de pre lume.

Cine

---

[1] *Deşi nu este notat, accentul este* brúdivi, *ca şi în alte locuri.*

[2] *Grafia* ЧЄМ *este evidentă greşeală de tipar, în loc de* ЧЄЙ.

Чинеи ѡмꙋл съц аибѫ дефрикѫ,
Сънꙋц поатѫ грѣши нтрꙋнемикѫ.
Жеи веи да кꙋ лаце нтрата кале,
Чецаꙋ юбит порꙋнчиле тале.
Сфатъль лꙋи ѫⷩ чеи бꙋни веи фаче,
Съпетрѣкѫ кꙋ сълаш де паче.
Ши съмѫⷩца лꙋи ватръи нцарѫ,
Дєдѡчина мошїи кꙋ гхотарѫ.
Тарїи аꙋ дє тине Дмне фрикѫ,
Нꙋласъва еминти дн немикѫ.
Кѣ лѣи спꙋне ата Снтѫ лаце,
Пре де латꙋра єи съна ларце.
Ѡкїи лїєи спрєтине Дмне каѡтѫ,
Ѫⷩтот ꙁкеꙋла кꙋ минте кꙋратѫ.
Пꙋ тꙋи ѫ ꙁминесодте де кѫпканѫ,
Пичоареле, дн кꙋрсѫ виклєнѫ,
Нꙋтъли Дмне дємъ минꙋлаще,
Пѫ сѫⷩт съ жꙋр нъскꙋт, ши мъкраще.

Ним

Cine-i omul să-ţ aibă de frică,
Să nu-ţ poată greşi-ntru nemică?
Îi vei da cu lege-ntr-a ta cale
Ce ţ-au iubit poruncile tale.
Sufletul lui în cei buni vei face
Să petreacă cu sălaş de pace,
Şi sămînţa lui va trăi-n ţară
De-a ocina moşii cu hotară.
Carii au de tine, Doamne, frică
Nu li să va sminti din nemică,
Că li-i spune a ta svîntă lege,
Pre delaturea ei să n-alerge.
Ochii miei spre tine, Doamne, caŭtă
În tot ceasul cu minte curată.
Că tu îm vei scoate de căpcană
Picioarele, din cursă vicleană.
Caŭtă-mi, Doamne, de mă miluieşte,
Că sînt sîngur născut, şi mă creşte.

Mi-am

Мнⷨ ꙟⷨ плꙋтꙋми и́нема де скръбѫ,
Чемꙋ ѫ̑ мншелетата ди́н гръбѫ.
Ѕе́сѫми гре́ꙋл ши̏ деплекъ чю́не,
Шимꙋ тримнте Д̄мне ертечю́не.
Ѕеꙁ пизмашїй къ мнсъи мꙋлцѫ́рѫ,
Ши̏ кꙋ ꙋрѫ стрѫмбѫ мъ̏ ꙋрѫ́рѫ.
Мишелꙋл мїеꙋ сфл̄т мнѝ ферѣ́ще,
Де рꙋши́не, ши̏ мъ̏ избъвѣ́ще.
Къ мїй д ине нѫдѫжда спре ти́не.
Съⷨ тримиц фолосꙟцѫ де би́не.
Простати чїи че цѫн дерепта́тѫ,
Сꙟнт кꙋ мине и тоатѫ греꙋта́тѫ.
Къ̏ еꙋ пентрꙋ ти́не пꙋи рѣбда́ре,
Дела̀ ти́не саиб Д̄мне ерта́ре.
Ши̏ съ избъвещ крещи́нъ тата,
Ющю рꙟдꙋи тоа́тѫ греꙋта́тѫ.

Ѱало́м Д̄въ, к̄е.

Сꙋди́ ми Г̄и ꙗ́кѡ а҆зъ не злобо́и мое́и ходи́:

Mi-am implutu-mi inema de scîrbă,
Ce-m ia mişelătatea din gîrbă.
Vezî-mi greul şi de plecăciune
Şi-m trimite, Doamne, iertăciune[1].
Vez pizmaşii că mi să-nmulţîră
Şi cu ură strîmbă mă urîră.
Mişelul mieu suflet mi-l fereşte
De ruşine, şi mă izbăveşte.
Că mi-i, Doamne, nedejdea spre tine,
Să-m trimiţ folosînţă de bine.
Prostaticii ce ţîn dereptatea
Sînt cu mine-n toată greutatea.
Că eu pentru tine pui răbdare[2],
De la tine s-aib, Doamne, iertare.
Şi să izbăveştî creştinătatea,
Iuşiurîndu-i toată greutatea[3].

Ѱалѡмъ Дв҃двъ, к҃є.[4]

Сꙋди ми, Г҃и, ꙗкѡ азъ незлобою моєю ходихъ[5]

Giudecă

---

[1] În ms. єртъчюнє.
[2] În ms. ръбдарє.
[3] În ms. грєꙋтатѫ.
[4] *Psalmul lui David, 25.*
[5] *Judecă-mă, Doamne, că eu întru nerăutatea mea am umblat*

ѕ ѕ Аꙋдекъ мъ Дмне къ єꙋ ꙟ простиме,
Жалꙋ нтоатѫ врѧмѧ нѣсꙟпръꙋ прениль
Ши тꙋ єщи недадѧ къ нꙋмой слъбимѫ,
Сѧ кꙋноаще Дмне кꙟи мїи испити мѫ
Съ миросѫ рꙋрꙋникїи нимѧ съ хирєбѫ,
Ши шкїи мїи мнѧѫ дела тине сѧнбѫ,
Къ цѧ вой бине кꙋ слꙋжбѫ дирѣптѫ,
На шєѕꙋ ꙟфѧтꙋри кꙋ чѣтѫ дешартѫ.
Кꙋ чей фъръ лаще нꙋвой ꙟтра никаєѫ,
Но пре мии ѕниклѧнїи, ши стрѣвеи ла маєѫ.
Пре мѫ мой єпълѧ мѫ кꙋ чей фъръ винѫ,
Кꙋ дꙟшїи вой марце ла сита та чинѫ,
ꙟ прецꙋр шлатарꙋл тъꙋ Дмнѕъꙋ Сфте.
Съц лꙋѕ де хфалѫ деворни ꙟ наинте,
Ка съ по ръспꙋнде ситєлєц чи даєє,
Аꙋделє тале пре стє глашате дасє.
Ка ꙟдрьцк Дмне ата Сфтѫ касѫ,
Пентрꙋ сеи фъръ саце съфїє алѣєѫ.

CATÎSMA

Giudecă-mă, Doamne, că eu în prostime*
Îmblu-n toată vremea, ne-avînd rău pre nime.
Şi tu-m eşti nedejdea că nu m-oi slăbi-mă,
S-a cunoaşte, Doamne, cînd m-ii[1] ispiti-mă.
Să mi-arză rărunchii[2], inema să hiarbă,
Şi ochii miei milă de la tine s-aibă.
Că ţ-am voit bine cu slujbă direaptă,
N-am şezut în sfaturi cu ceată deşartă.
Cu cei fără lege nu voi întra-n casă,
N-oi priĭmi viclenii şi strîmbii la masă.
Pre mîni m-oi spăla-mă cu cei fără vină,
Cu dînşii voi merge la svînta ta cină.
Împregiur oltarul tău, Dumnezău svinte,
Să-ţ auz de hfală, dvorind înainte,
Ca să poci răspunde svintele-ţ ciudese,
Laudele tale preste gloate dese.
C-am îndrăgit, Doamne, a ta svîntă casă,
Pentr-a ei frîmseţe să fie aleasă.

Cu slava

* 6, 6

---

[1] *mă vei*

[2] *În ms.* ръръȣникїй.

Кꙋ̀ сла́ва та̀ Дм҃не чѐ ѡ̑лꙋминѣ́ѕъ,
Деда̀ кꙋвїи́нцъ ши̇̀ слобоа́де ра́ѕъ.
Нꙋ́мъ лъса̀ Дм҃не съфїꙋ̆ де пери́ре,
Кꙋ̀ бїетꙋ̆л мїеꙋ̆ сфа҃тъ чѐ съмѫ́нъ̆ деши́ре
Ши̇̀ че́й фъръ̀ лѣ́џе съ́нꙋ̆м фїе нѣ́мцъ.
Крꙋ̑нцъи̇̆ ши̇̀ вїклѧ́нїи̇̆ дека́рї цїи̇̆ грѣ́цъ.
Чѐ сꙋ̑нт прето҃ чѣ́сꙋ̆л кꙋ рѣ́ꙋ̆л а̑мѫнъ,
Ши̇̀ де мъ̑де стрꙋ̑мбе лї̑ дирѣ́пта пли́нъ.
Ꙗ̀ є̑ꙋ кꙋ̀ простїа а̑ ка́ле дешки́съ,
Нъ́тръ̀ вїклешꙋ̆гꙋ̆ри н҃а хи́ре депри́нсъ.
Ꙟъро́г Дм҃не с҃те де мъ̀ и̑збъва́щи.
Пе́нтрꙋ̆ а̑та̀ ми́лъ чѐ ꙟсъжвеста́ще.
Сънꙋ̆м мꙋ̆т пичо́рꙋ̆л ди̑н кърърї дирѧ́пте,
Съте слъвъск Дм҃не ꙟ҃ глоа́те нцълѧ҃те.

Ѱалѡ̑ⷨ Дв҃въ маи́нте де̑ съ̑нат, к҃ѕ.

Гⷭ҇ь просвѣщѣ́нїе моѐ.

Д҃мн мїи̇̆ лꙋми́нъ ѿ мїи̇̆ мѫ҃тꙋ̆и҃нцъ
Нꙋ̑а де кътръ̀ ни́ме ни́че ѡ̑съи́нцъ.

Ѯ ѕ҃ Дⷨна

Cu slava ta, Doamne, ce o luminează,
De dă cuviință și sloboade rază.
Nu mă lăsa, Doamne, să fiu de perire
Cu bietul mieu suflet, ce să mi-aibi de știre.
Și cei fără lege să nu-m fie-n viață,
Crunții și viclenii de carii ți-i greață,
Ce sînt pre tot ceasul cu răul amînă
Și de mîzde strîmbe li-i direapta plină.
Că eu cu prostia am cale deșchisă,
Cătră vicleșuguri n-am hire deprinsă.
Mă rog, Doamne svinte, de mă izbăvește,
Pentru a ta milă ce țî să vestește.
Să nu-m mut piciorul din cărări direpte,
Să te slăvăsc, Doamne, în gloate-nțălepte.

Ѱалѡмъ Дв҃двъ[1] mainte de-nsămnat, 26.

Гс҃дь просвѣщенїе мое[2]

Domnul mi-i lumină și mi-i mîntuință,
N-am de cătră nime nice o sîință.

Domnul

---

[1] *Psalmul lui David*
[2] *Domnul este luminarea mea*

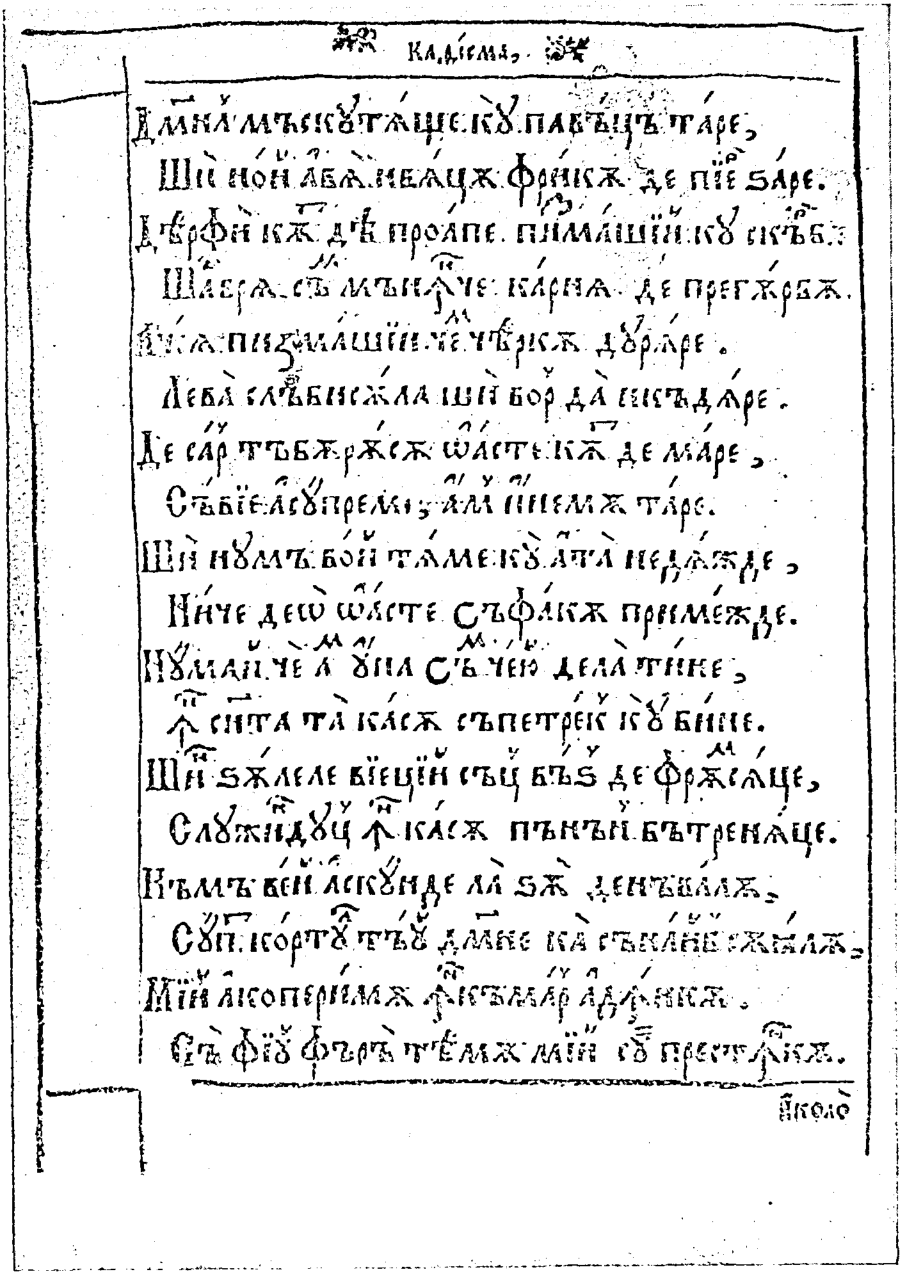

Кадіема,

Дмнă мъскȣтаще кȣ павъцъ таре,
Ши нои авѧ неацѫ фрикѫ де пїе ѕаре.
Дерфи кѫ дѣ проапе. пимашїи кȣ скъб.
Шаера съ мънѫнче карна де прегѫрбѫ.
Кѫ ѧ пизмашїи че чѣрскѫ дȣрѧре.
Дева слѣбискѫла ши вор да скъдаре.
Де сар тъбѫржсѫ ѡасте кѫ де маре,
Съвїе асȣпреми; ам пиемѫ таре.
Ши нȣмъ бои тѫме кȣ апа недажде,
Ниче деѡ ѡасте Съфакѫ примежде.
Нȣмаи че а ȣпа Съ чею делатине,
Ѧ сита та касѫ съпетреск кȣ бине.
Ши ѕѫлеле віецїи съц бъѕ де фрѫсаце,
Слȣжиндȣц ѧ касѫ пънън бътренаце.
Къмъ веи аскȣнде ла ѕѫ денъвалѫ,
Сȣп корта тъȣ дамне ка съкане ѫнаѫ,
Мїи аскопермѫ ѧкъмар адинкѫ.
Съ фїȣ фъръ тема маи се престѫнкѫ.

Ѧколо

Domnul mă scuteşte cu pavăţă tare,
Şi n-oi avea-n viaţă frică de pierzare.
De-ar fi cît de-aproape pizmaşii cu scîrbă
Ş-ar vrea să-m mănînce carnea de pre gîrbă,
Aceia pizmaşii ce-m cearcă durere
Le va slăbi sîla şi vor da-n cădere.
De s-ar tăbărî-să oaste cît de mare
Să vie asupră[1]-mi, am inemă tare.
Şi nu mă voi teme, cu a ta nedejde,
Nice de o oaste să[-m] facă primejde.
Numai ce am una să[2] cei de la tine,
În svînta ta casă să petrec cu bine
Şi-n zîlele vieţii să-ţ văz de frîmseţe,
Slujindu-ţ în casă pănă-n bătrîneţe.
Că mă vei ascunde la zî de năvală
Supt cortul tău, Doamne, ca să n-aib sîială.
M-ii[3] acoperi-mă în cămar-adîncă,
Să fiu fără teamă, m-ii[3] sui pre stîncă.

Acolo

---

[1] *În ms.* асꙋпрѣ.

[2] *Grafia* сѣм *este o evidentă greşeală de tipar, în loc de* сѣ. *Se vede că tipograful a cules* сѣ *în versul precedent şi* сѣм *aici. Am stabilit textul după ms.*

[3] *mă vei*

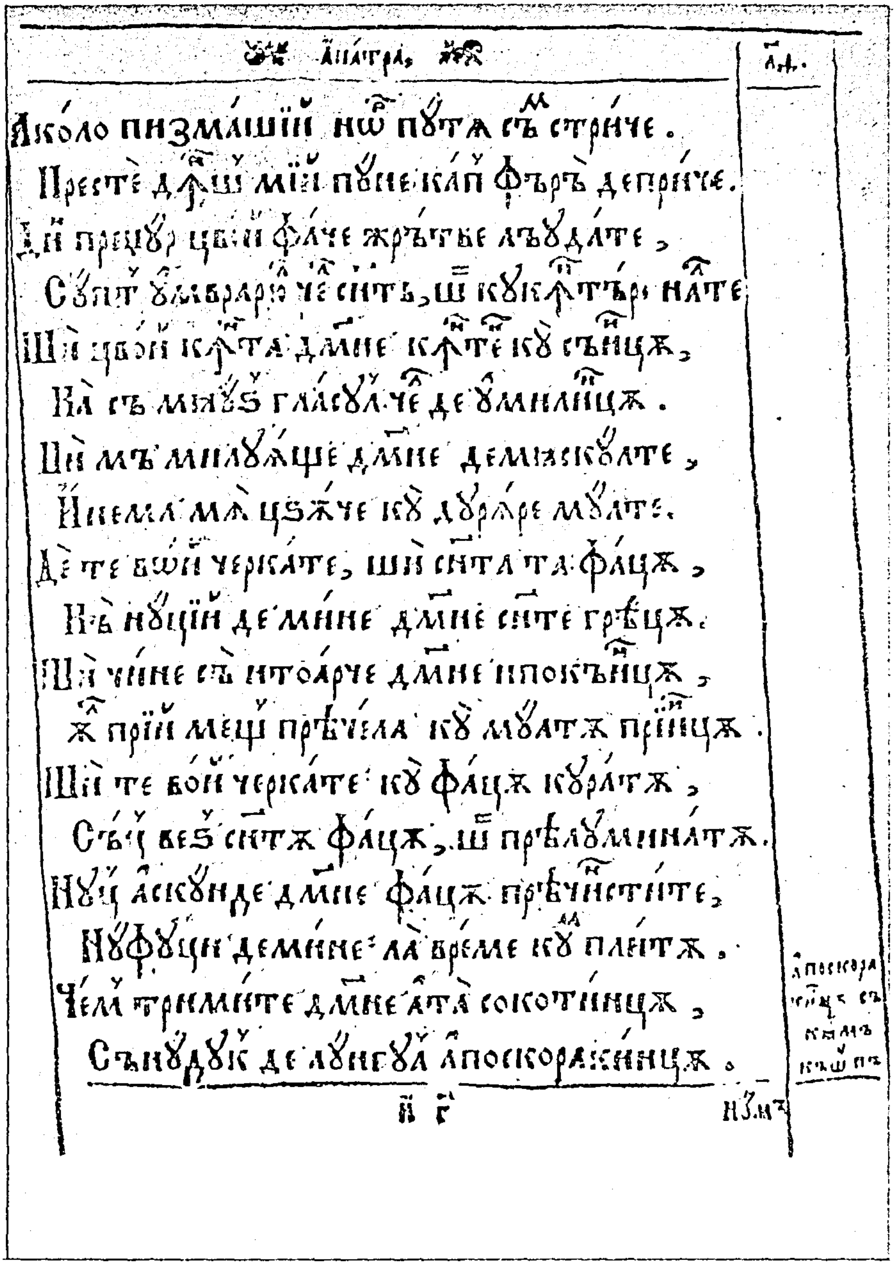

Акóло пизмáшїй нѡ пꙋ́тѫ съ стрíче.
Престѐ дарꙋл мїй пꙋ́не кáп фъ́ръ̀ депрíче.
Дꙋй прецꙋ́р цꙋїй фáче жръ́тве лъꙋ́дáте,
Сꙋ́пт ꙋ̆мбрáрїѡ че сѫ́нть, шѝ кꙋ кꙋ́нтърї нáте
Шѝ цвѣ́й кꙋнтá дамне кꙋнтѣ кꙋ̀ сънцѫ,
Кà съ мїѣꙋ̆ѕ глáсꙋл чѐ де ꙋ̆минѫнцѫ.
Шѝ мъ милꙋ́ѫще дамне демїѣскꙋ́лате,
Йнема мѫ̀ цꙋжче кꙋ̀ дꙋ́брáре мꙋ́лте.
Дѐ те вꙋ̑й черкáте, шѝ сѫнтá та фáцѫ,
Нъ̀ нꙋ́цїй де мѝне дамне сѫнте грѣ́цѫ.
Шѝ чѝне сѫ̀ нтоáрче дамне нпокънцѫ,
Ѫ̑ прїй мецꙋ̆ прѣчела кꙋ̀ мꙋ́атѫ прїнцѫ.
Шѝ те вꙋ̑й черкáте кꙋ̀ фáцѫ кꙋ́рáтѫ,
Съ́ꙋ̆ вѣѕ сѫ́нтѫ фáцѫ, шѝ прѣлꙋминáтѫ.
Нꙋ̆ꙋ̆ ѫ̑скꙋ́нде дамне фáцѫ прѣ́чистите,
Нꙋ́фꙋ̆цн демѝне ла време кꙋ̀ плѫ́нтѫ.
Чем трїмите дамне а̂та̀ сокотинцѫ,
Съ нꙋдꙋк де лꙋ́нгꙋ̆ а̂поскорѫ́нницѫ.

а̂поскорѫ
нїцѫ съ
кꙋмнъ
кꙋ̆ш пъ

й г

Нꙋ̆м

Acolo pizmașii n-or putea să-m strice,
Preste dînș m-ii[1] pune cap fără de price.
Dimpregiur ț-voi face jărtve lăudate,
Supt umbrariul cél[2] svînt, și cu cîntări nalte.
Și ț-voi cînta, Doamne, cîntec cu sîință,
Ca să mi-auz glasul cel de umilință.
Și mă miluiește, Doamne, de mi-ascultă[3],
Inema mea ț-zîce cu durere multă[4],
De te voi cerca-te, și svînta ta față,
Că nu ți-i de mine, Doamne svinte, greață.
Și cine să-ntoarce, Doamne,-n pocăință,
Îl priimești pre-acela cu multă priință.
Și te voi cerca-te cu față curată,
Să-ț văz[5] svîntă față și prealuminată.
Nu-ț ascunde, Doamne, față preacinstită[6],
Nu fugi de mine la vreme cumplită.
Ce-m trimite, Doamne, a ta socotință,
Să nu duc delungul aposcorachință.*

Nu mă

* Aposcorachință să cheamă că-ș pă-

---

[1] *mă vei*

[2] *Accentul cerut de vers cade pe* cél, *ca și în alte locuri.*

[3] *În ms.* мꙗскꙋлтѫ.

[4] *În ms.* мꙋлтѫ.

[5] *În ms.* вѣѕ.

[6] *În ms.* чинститѫ.

Кадїсма,

ръмѫще нерѣвꙋла пи пъ нъкꙋфъ цїа ди нѫхрънѫ щекѫнꙋ сънкрѫ дѣ.

Нꙋ́мъ лъса̀ дмне кꙋ̀ пъръсѫчю́не,
Фъ̀ръ мꙟтꙋ́инцѫ, че дѫ̀ ѥ́ртъчю́не.
Ма́ꙋ пъръсѫ̀ на́на, шаръма̀ демамѫ,
Че ѥꙋ̀ дмне сите сꙟн цїе пресамѫ.
Шѝ мъ дерептѣ5ѫ кꙋ̀ си́нта та̀ ла́це,
Пре ка́ле дирѣ́птѫ дмне де вой ма́рце.
Съкрѫ́пе пизма́шїй съна́неѫ съ стриче,
Ни́че са́нбѫ во́ле асꙋпръмѝ кꙋ̀ при́че.
Кь съ̀ ръдика́рѫ ди пъръцѫле жмбе,
Мъртꙋ́рїи асꙋпръмѝ кꙋ̀ кꙋвинте стрѫбе.
Сꙟгꙋ́рѫ ми́нчина асꙋпръ ш бѫрфа́ще,
Шѝ недерепта́та ꙟсъш съ̀ бъда́ще.
Кръ̀ ѥꙋ̀ вой кра́де кꙋ̀ ниемѫ нтрѣгѫ,
Къ ва́ти де дмна ми ла̀са чѣ̀ ла́ргѫ.
Да̀ ва съвъ5 шїеꙋ ца́ра чѣдени́цѫ,
Съ̀ петре́к кꙋ̀ сицїи ꙟтрай де дꙋлчѣцѫ.
Во́й ръбда̀ пре дмна съмъ̀ дꙋкѫ нела́вѫ.
Шѝ нꙋ ма́й мъниймѫ де лꙋ́нгѫ зъба́вѫ.

во́й

Nu m[ă] lăsa, Doamne, cu părăsîciune,
Fără mîntuință, ce-m dă iertăciune.
M-au părăsît nenea ș-am rămas de mamă,
Ce eu, Doamne svinte, sînt ție pre samă.
Și mă-ndereptează cu svînta ta lege
Pre cale direaptă, Doamne, de voi merge.
Să crepe pizmașii, să n-aibă să-m strice,
Nice s-aibă voaie asupră-mi cu price.
Că să rădicară din părțîle îmbe
Mărturii asupră-mi cu cuvinte strîmbe.
Sîngură minciuna asupră ș-bîrfește,
Și nedereptatea însăș să vădește.
Iară eu voi crede cu inemă-ntreagă
Că-m va tinde Domnul mila sa cea largă.
Da-m-va să văz și[1] eu țara cea de viață,
Să petrec cu svînții în trai de dulceață.
Voi răbda pre Domnul să mă ducă-n slavă
Și nu m-oi mîhni-mă de lungă zăbavă.

M-oi

răsăște corbul puii pănă-s cu fulgi albi, de nu-i hrănește, că nu să-ncrede.

---

[1] *Deși nu este notat, accentul cerut de vers cade pe* și.

Мой ꙟ бърбътамж шой пѹне ръбдаре,
Аштептъꙟ пре Дмнѹл кѹ инемж таре. Слв:

Ѱаломѹл лѹй Давид, кз.

Къ тебѣ Ги҃ воꙁовѹ Бж҃е мой.

Кътръ тине Дмне стриг кѹ мѹлтъ фрикъ. ѕ҃ ѕ҃
Ни єлмъ пресоарж пизмашiй де'м витрикъ.
Шй дей тъча мж ко лъсꙟ дѹй ꙟ воле.
Фаче во пизмашiй скръбж шй неволе.
Кѹ че дн мо мꙟтѹрь д'ꙟтюкма мюфаче.
Мюркъ камъ ни тинж, де бе лъса ипаче.
Че мнискѹлтж Дмне глас дерѹгъчюне,
Кꙟн мъроr спретине шй чью єртъчюне.
Ко мжнѹле тiсе спре каса та снтж.
ꙟ нѹмъръ сънѹ фiѹ кѹрънй ꙟ смꙟтж.
Шй кѹ пъкътошiй че фꙟ стръмбътате.
Сънѹмъ пiерꙃ Дмне съдѹк ръѹтате.
Кѹ чеа че нѹ цж цѹръмꙟт де паче.
Нътръ че д'ꙟпроапе, че фак челе плаче.

Ѹале

M-oi îmbărbăta-mă ș-oi pune răbdare,
  Așteptînd pre Domnul cu inemă tare.*

Psalómul lui David, 27.

К тєбѣ, Гн҃, возовѫ, Бж҃є мой[1]

Cătră tine, Doamne, strig cu multă[2] frică,**
  Iacă mă-mpresoară pizmașii de-m strică!
Și de-i tăcea mîlcom, lăsîndu-i în voaie,
  Face-m-vor pizmașii scîrbă și nevoaie.
Cu cei din mormînturi de-atocma m-or face,
  M-or călca-mă-n tină, de-i vei lăsa-n pace.
Ce mi-ascultă, Doamne, glas de rugăciune,
  Cînd mă rog spre tine și-m cei iertăciune,
Cu mînule tinse spre casa ta svîntă,
  În număr să nú fiu cu răii în smîntă.
Și cu păcătoșii ce fac strîmbătate
  Să nu mă pierz, Doamne, să duc răutate,
Cu ceia ce nú țîn giurămînt de pace
  Cătră cel de-aproape, ce fac ce le place.

Dă-le

* Слава
* * 6, 6

---

[1] *Către tine, Doamne, am strigat, Dumnezeul meu*
[2] *În ms.* мѹлтѫ.

Кадіема,

Дъле дамне плата прекꙋм єи лꙋкрѣѕѫ,
Дꙋпъ вікле і зꙋ горі чеі фъкꙋт съваѕѫ,
Кꙋ нъравꙋрі рѣле ꙟ мѫнꙋле сале,
Чеꙋ фъкꙋт ꙟтора съле фачꙋ кꙋ кале.
Лꙋкрꙋ ріле тале нор съкꙋџетаѕе,
Порꙋнчиле тале нꙋ вор съ лꙋкраѕе.
Пентра чаа дамне ле вей спарџе чѣта,
Ши нꙋ вей маі стрꙟџе, челебе да плата.
Бꙋнъ кꙋвꙟт ѕе Сане, дамнеѕъꙋ Сите,
Къ мінꙋѕѫ ласꙋа че де рꙋгъ мінте.
Дем єщ спреж чнѣлѫ ши ащютоpінцѫ.
Ши нѣмаі маае єщ недежнінцѫ.
Къ мін лꙋѕатꙋмі де мнѣ фꙟлораще,
Мишелꙋа де сфат ши пелнца краще.
Ши кꙋ бꙋкꙋріе съ фак мꙋлцъ мітѫ,
Цїе дамне сите кꙋ рꙋгѫ прїн мітѫ.
Сищїа та дамне єщ бꙋнѫ търїе,
Бесмрьчїн тале, шїн єщ бꙋкꙋріе.

Єшїи

Dă-le, Doamne, plata precum ei lucrează,
După vicleşuguri ce-au făcut să-ş vază.
Cu năravuri rele în mînule sale,
Ce-au făcut altóra să le faci cu cale.
Lucrurile tale n-or să cugeteze,
Poruncile tale nú vor să lucreze.
Pentr-aceea[1], Doamne, le vei sparge ceata
Şi nu[-i] vei mai strînge, ce le vei da plata.
Bună cuvîntare s-aibi, Dumnezău svinte,
Că mi-auzîş glasul cel de rugăminte,
De-m eşti sprejineală şi agiutorinţă,
Şi inemii mele eşti nedejdiuinţă.
Că mi-ai auzîtu-mi de mí să-nfloreşte
Mişelul de suflet şi péliţa[2]-m creşte.
Şi cu bucurie să-ţ fac mulţămită
Ţie, Doamne svinte, cu rugă priĭmită.
Svinţia ta, Doamne, eşti bună tărie
Besericii tale, şi-i eşti bucurie.

Eşti-i

---

[1] *În ms.* ачѧѧ.

[2] *Accentul corect, cerut de vers, este* pélița.

Ѥщїй шй єскꙋ тарє нтон дє єпрєжнѣлѫ.
Ѻнєꙋлꙋй тъꙋ Дмнє ла ча дєнєвалѫ.
Мѫтꙋѧщє Дмнє а та снтѫ глоатѫ,
Шй блгвѧщє ѡчина та тоатѫ.
Прє пъшꙋнє бꙋнѫ крѧщє шй ѡналцѫ.
Сѣ мъртꙋрисаскѫ н вѣ кꙋ дꙋлчѣцѫ.

Ѱаломꙋл лꙋй Двдъ, кн. Пєнтрꙋ ієштꙋла кортꙋлꙋй.
Принєсѣтє Гвн сынове Бжїи :

Адꙋчєцй помєниачє шй вєни ла Дмна,
Лꙋ Дмнзъꙋ чнщє нтоц фѣй шй кꙋ тот ѡмꙋл.
Адꙋчє цѫй кꙋ мїєй гра Дмнꙋлꙋ шй славѫ,
Адꙋчє цѫй кꙋ чинстє нꙋфѫрѫ зъбавѫ.
Съ фачєцй кꙋм съ кадє снтꙋлꙋй съꙋ нꙋмє.
Дмнзъꙋлꙋ нострꙋ Дмнїй дє прє лꙋмє.
Съвъкинна ла Дмна н кꙋртѣ чѣ снтѫ.
Кꙋ инємъ кꙋратѫ кꙋ гѫн фъръ смнтѫ
Гласꙋ Дмнлꙋ тоанѫ кꙋ смнєдѫ нпогхолє,
Шй тꙋнѫ нтра пємꙋтє кꙋ фꙋџєрй плолє.

і   Гласꙋл

Eşti-i şi scut tare-n toi, de sprejineală
Unsului tău, Doamne, la ceas de năvală.
Mîntuieşte-ț, Doamne, a ta svîntă gloată
Şi blagosloveşte ocina ta toată.
Pre păşiune bună[1] creşte şi o-nalță,
Să-ț mărturisască în veci cu dulceață.

Psalómul lui David, 28. Pentru cheltuiala cortului.

Принесѣте Гв҃и, сынѡве Бж҃їй[2]

Aduceț pomìnoace şi veniț la Domnul,
Lui Dumnezău cîț sî́nteț[3] fii, şi cu tot omul.
Aducețî-i cu miei graş Domnului şi slavă,
Aducețî-i cu cinste, nu faceț zăbavă.
Să faceț cum să cade svîntului său nume,
Dumnezăului nostru, domnii de pre lume.
Să vă̄nchinaț la Domnul în curtea cea svîntă,
Cu inemă curată, cu gînd fără smîntă.
Glasul Domnului toarnă cu smidă-n pohoaie
Şi tună-ntr-ape multe cu fulgere-n ploaie.

Glasul

---

[1] *Grafia* бȣнѧ *este, probabil, greşeală de tipar, în loc de* бȣнѫ.
[2] *Aduceți Domnului, fii ai lui Dumnezeu*
[3] *Deşi nu este notat, accentul cerut de vers este* sî́nteț.

Гла́сꙋл дмнлꙋй фа́че хѡ̑бꙋрѫ пре ма́ре.
Деѡ̑ ѫфлѫ кꙋ ꙋнде ши кꙋва́лꙋри ма́ре.
Гла́сꙋ дмнлꙋй ѧсе кꙋ мꙋ́лтѫ въ́ртꙋ́те,
Де потоа́ле ши ма́рѧ ши бꙟ҃тꙋлчеюте.
Гла́сꙋл дмнлꙋй ѧсе кꙋ фръсѧце мꙋ́лте,
Ши ке́дрі ѫи де ра́мѫ ш ди лѡ̑ стремꙋте
Ши ке́дріи ди либа́нꙋ дмна ѫнде тꙋ́нѫ,
Деи фрꙟце кꙋ трꙋ́пинѫ кꙋ кре́нци, ꙟпреꙋнѫ.
Ка вицълꙋ тъмѫжей мънꙋй ѫй зрꙋмикѫ
Дедѫ гроа́зѫ ꙟтѡ̑ дмна съ либѫ дефрикѫ.
Ка фію де инорогꙋри кꙋ ко́рнꙋл ꙟ фрꙋ́нте,
Ꙗшѧ вада юби́тꙋл ръзбою де юте,
Гла́сꙋл дмнлꙋй та́се въпа́е депа́рѫ,
Кꙟи ѫш слобоа́де фо́кꙋ де слꙋденца́рѫ.
Гла́сꙋ дмнлꙋ ѫмпле пꙋсті́ѧ де фрикѫ,
Десъигрозѧще хꙟтра ши ка́рѧ ма мникѫ.
Че́рбіи ласѫ пѫдꙋрѧ дꙋбръви дъръ ма́те,
Дефꙋ ла мꙋцѫ чеиголи, ш ла дꙋ́лꙋри на́те

Ꙗръ.

Glasul Domnului face holbură pre mare,
De-o îmflă cu unde și cu valuri mare.
Glasul Domnului iese cu multă vîrtute,
De potoale și marea și vîntul cel iute.
Glasul Domnului iese cu frîmsețe multă
Și chedrii îi dăramă și din loc strămută.
Și chedrii din Livanul Domnul îi detună,
De-i frînge cu trupină, cu crengi împreună.
Ca vițălul[1] tămîiei mănunt îi zdrumică,
De dă groază-n toț Domnul, să-i aibă de frică.
Ca fii de inoroguri cu cornul în frunte,
Așe va da iubitul războiul de iute.
Glasul Domnului taie văpaie de pară,
Cînd îș sloboade focul de s-aude-n țară.
Glasul Domnului împle pustia de frică,
De să-ngrozește hiara și carea-i mai mică.
Cerbii lasă pădurea, dumbrăvi dărîmate,
De fug la munții céi goli și la dealuri nalte.

Iară

---

[1] *În ms.* мȣлтѫ.

[2] *Grafia* вицълȣи *este greșeală de tipar. În ms.* вицълȣл.

Ꙗръ чине щи рꙋгѫ дин лꙋме тот ѡмꙋл,
Нъзꙋѩскѫ съ скапе ꙟкасѫ ла Дмнл҃.
Къ Дмнл҃ шаде ꙟскаꙋн кꙟд варсѫ потопꙋ:
Кꙟд фаче лꙋмїи гроазѫ, ши фрикѫ кꙋ фокꙋл.
Шаде Дмнл҃ ꙟскаꙋн де ѫмпъръ цаще,
Ши глоата са чѣ сꙟтѫ Дмнл҃ ѿтъраще.
Кꙋ бꙋна кꙋ вꙟтаре превѣцѫ де паче,
Че ꙗꙋ цꙋрꙋи Дмнл҃ деплин жии ва фаче.

СѪМНѢЗ ж.

Принесѣте Г҃деви синѡве Бжїи. Адꙋчецꙋ лꙋи Дмнѕъꙋ фїии лꙋи Дмнѕъꙋ. Фїии лꙋи Дмнѕъꙋ сꙟнт крещинїи ѡри дн лѫџѫ ноѫ. Ѡри дн лѫџи вѫкї чеꙋфост маинте де ботеѕ: нѫ ꙟндѣмнѫ Ѱаламꙋл ачеста съ адꙋкѫ дар де мꙋлцъ мнтѫ лꙋи Дмнѕъꙋ. Принесѣте Г҃деви сини ѡвна. Адꙋчецꙋ лꙋи Дмнѕъꙋ фец де ꙗрец. Адекъ мїеи съ адꙋкъ, къ аша адꙋче ꙟлѫџа вѣкїе крещинїи дар лꙋи Дмнѕъꙋ мїеи ши вицъи, ши алте ка ачаста, ꙗръ акмꙋ ꙟ локꙋл мїелꙋ лꙋи адꙋчем жрътва чѣ фъръ десꙟџе. Адекѫ сꙟта Лꙋргїе, ꙟтрꙋ каре жрътвим мїелꙋл лꙋи Дмнѕъꙋ пре Дмнл҃ Хс҃. Ши принон ꙟшине жрътви лꙋи Дмнѕъꙋ жрътвѫ вїе.

Iară cine ști rugă din lume tot omul,
Năzuiască să scape în casă la Domnul.
Că Domnul șede-n scaun cînd varsă potopul,
Cînd face lumii groază și frică cu focul.
Șede Domnul în scaun de ș-împărățește,
Și gloata sa cea svîntă Domnul o-ntărește
Cu bună[1] cuvîntare pre viață de pace,
Ce i-au giuruit Domnul deplin îi va face.

SĂMNEAZĂ.

Принесѣте Гс҃деви, синиѡве Бж҃їи, aduceț lui Dumnezău, fiii lui Dumnezău. Fiii lui Dumnezău sînt creștinii, ori din legea noauă, ori din lege veche, ce-au fost mainte de botez. Îi[2] îndeamnă psalómul acesta să aducă dar de mulțămită lui Dumnezău. Принесѣте Гс҃деви сини ѡвнѧ, aduceț lui Dumnezău feț de areț, adecă miei să aducă, că așe aducé în legea veche creștinii dar lui Dumnezău miei și vițăi, și alte ca acestea, iară acmu în locul mielului aducem jărtva cea fără de sînge, adecă svînta liturghie, întru carea jărtvim mielușelul lui Dumnezău, pre Domnul Hristos, și pre noi înșine jărtvim lui Dumnezău jărtvă vie.

Принесѣ-

---

[1] *În ms.* Бȣнѫ.

[2] *În ms.* ѫй.

Принесѣте Гдеви славꙋ и чть. Принесѣте Гдеви славꙋ имени егѡ. Адꙋчець Дмнꙋлꙋй славъ ши чинсте. Адꙋчець Дмнꙋлꙋй славъ нꙋмелꙋй лꙋй. Аичѧ невїе ѱалѡмꙋл съ адꙋче славъ ши чинсте лꙋй Дмнѕеꙋ ши нꙋмелꙋй сфинцїеи сале, фъкꙟдꙋне нꙋме бꙋ дин лꙋкрꙋриле чѣле бꙋне ꙟ плꙟнд тоатѣ порꙋнчиле лꙋй Дмнѕеꙋ.

Поклонитеса Гви въ дворѣ стѣм егѡ. ꙟ кинацъвъ Дмнꙋлꙋй ꙟ кꙋрте ча сфꙟтъ лꙋй. Аичѧ невїе ѱалѡмꙋ ꙟ нъзъ сфꙟта бесѣрикъ фъръ делалте къцрѣникинъ чинсалꙋй Дмнѕеꙋ. **Гласъ Гдень на водахъ.** Гласꙋл Дмнꙋлꙋй пре апе, адекъ сфꙟнт нъроадеи, каре гласꙋл Дꙋхꙋлꙋй ѧсте сфꙟта Єѵалїе къннеълꙋдє гласꙋл ей ꙟ сфꙟта бесѣрикъ, ꙟ тоате нъроаделе лꙋмїи. **Бгъ славѣ возгремѣ Гдь на вода мнѡга.** Дмнѕеꙋл славїи аꙋтꙋнат Дмнꙋл пре сте апе мꙋлте. Славалꙋй Дмнѕеꙋ ѧсте фїинд пъринтелꙋй чеꙋ тꙋнат пре сте апе мꙋлте дин нъроаде нꙋмꙋл фаче гроазъ. Аша кꙋ ꙟ тꙋа Дмнꙋлꙋй Хс ꙟгрозѧще пре пъкътоꙋ кꙋ фокꙋл не стꙟнс, ши кꙋ мꙋнка вечнинъ, пре чїи дирепць ꙟи бꙋкꙋръ кꙋ фѣричинца чѣ адевъратъ. Бꙋнъ тꙋнꙋ, ши дин чрю гласꙋл пъринтелꙋй съвъй ла апа Ιсрдани лꙋй: мъртꙋрисинд пре фїꙋл, аколо ера ши нъро де де фътꙋле ка ши ла мꙋнтеле Дабосꙋлꙋй Петрꙋ Іаков ши Ιѡанъ кꙋ роза мпоꙋ ѕъче апе. Къ ꙟцїиле сале адъпаръ лꙋма

чѕ

Ппинесѣте Гс҃деви славȣ и ч҃нть. Принесѣте Гс҃деви славȣ имени егѡ, aduceţ Domnului slavă şi cinste. Aduceţ Domnului slavă numelui lui. Aicea ne-mbie psalómul să aducem slavă şi cinste lui Dumneẑău şi numelui svinţiii sale, făcîndu-ne nume bun din lucrurile cele bune, împlînd toată porunca lui Dumneẑău. Поклонитесѧ Гв҃и въ дворѣ ст҃ѣмъ егѡ, închinaţî-vă Domnului în curtea cea svîntă [a] lui. Aicea ne-mbie psalómul a păzî svînta beserică fără de lene către-nchinăciunea lui Dumneẑău. Гласъ Гс҃день на водахъ, glasul Domnului pre ape. Apele sînt năroadele, iară glasul Domnului este svînta evanghelie, că-i să aude glasul ei în svînta beserică, în toate năroadele lumii. Бг҃ъ славѣ возъгримѣ, Гс҃дь на водахъ мнѡгахъ, Dumneẑăul slăvii au tunat, Domnul preste ape multe. Slava lui Dumneẑău este Fiiul Părintelui, ce-au tunat preste ape multe de năroade. Tunul face groază; aşe cuvîntul Domnului Hristos îngrozeşte pre păcătos cu focul nestîns şi cu munca vecinică, iară cei direpţ îi bucură cu fericinţa cea adeverită. Auẑîtu-s-au şi din ceri glasul Părintelui săvăi la apa Iordanului mărturisind pre Fiiul. Acoló era şi năroade destule, ca şi la muntele Tavorului Petră, Iacov şi Ioan, cărora le poţ ẑîce ape. Că svinţiile sale adăpară lumea

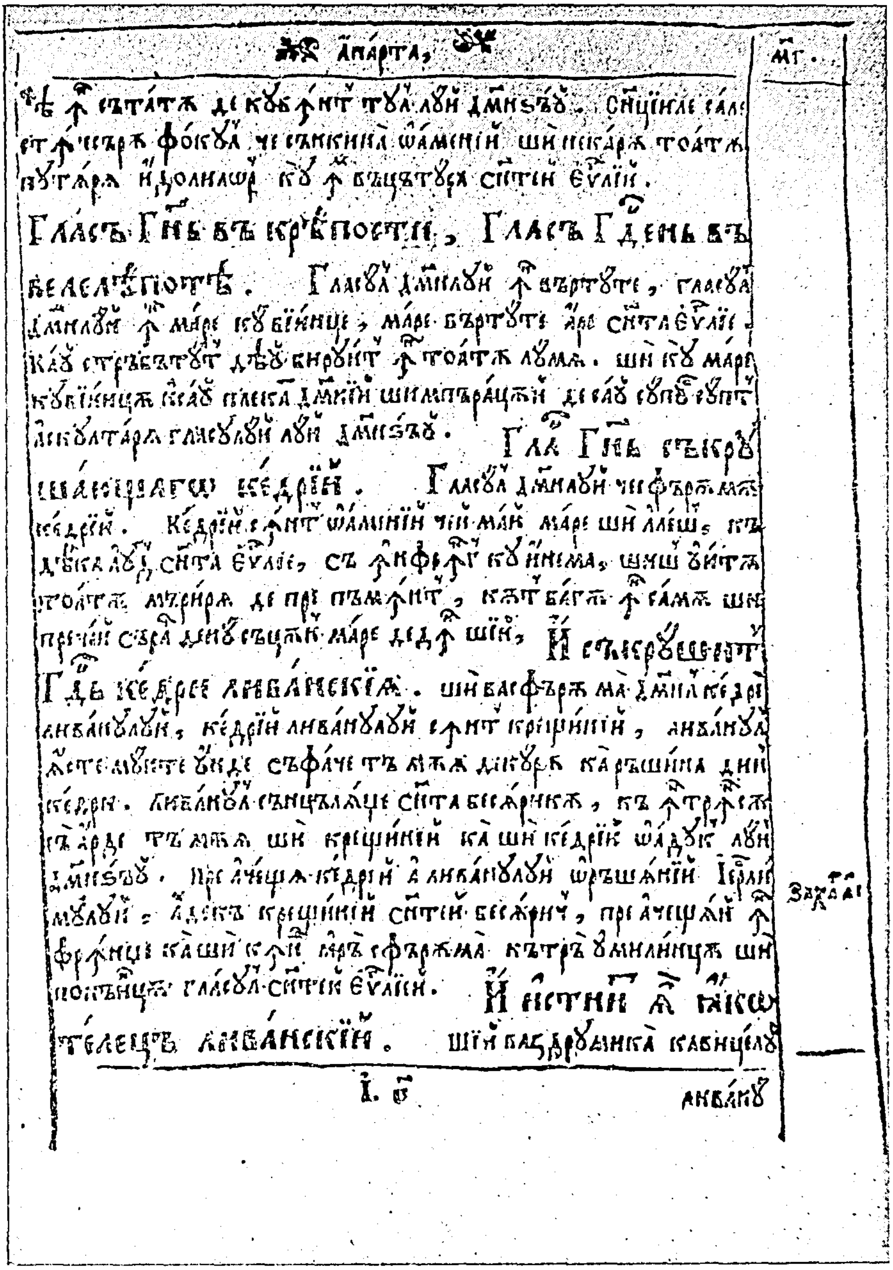

ѥ ꙟ сътатѫ де кꙋвꙟнт тꙋлꙋи Дмнѕъꙋ. Свн҃цїиле але
ет ꙟ чъръ фокꙋл чє сапкина ѡамєнїи ши пискарѫ тоатѫ
пꙋтꙗра и҆ꙁолнашѫ кꙋ ꙟ бъцътꙋрѧ свн҃тєи єꙋлїи.

Гласъ Гн҃ь въ крѣпости, Гласъ Гдень въ велелѣпотѣ. Гласꙋл Дмнлꙋи ꙟ въртꙋтє, гласꙋл Дмнлꙋи ꙟ маре кꙋвїинцє, маре въртꙋтє аре свн҃та єꙋлїи. каꙋ стръбътꙋт дꙋкꙋ биркит ꙟ тоатѫ лꙋма. ши кꙋ маре кꙋвїинцѫ каꙋ плекат Дмнїи ши ꙟмпърацїи де каꙋ свпꙋсꙋпт ꙟвꙋлтара гласꙋлꙋи лꙋи Дмнѕъꙋ. **Гла Гн҃ь съкрꙋшающаго кєдрїи.** Гласꙋл Дмнлꙋи чи фърмѫ кєдрїи. Кєдрїи сꙟнт ѡамєнїи чеи маи мари ши алєши, кѫ дꙋка лꙋ свн҃та єꙋлїє, съ ꙟнфрꙟнг кꙋ инима, ши ꙋитѫ тоатѫ мърирѧ де пре пъмꙟнт, кѫт бага ꙟ самѫ ши пречии съра дин съцѫк маре де ꙟ шїи, **И съкрꙋшит Гдь кєдрєє ливанскїѧ.** ши ва сфърма Дмнл кєдрїи ливанꙋлꙋи, кєдрїи ливанꙋлꙋи сꙟнт кръщинїи, ливанꙋл ꙟсє мꙋнтє ꙋндє съфачє тѫмѫѧ де кꙋрꙋ карѫшина дин кєдри. Ливанꙋл съ ꙟнцълꙋщє свн҃та бєсєрикѫ, кѫ ꙟтрꙟнѫ съ ардє тѫмѫѧ ши кръщинїи ка ши кєдрїи ѡадꙋк лꙋи Дмнѕъꙋ. Пре ачѣща кєдри а ливанꙋлꙋи ѡръшанїи Їсраил мꙋлꙋи: адєкъ кръщинїи свн҃тєи бєсєричи, пре ачѣщаи ꙟ фрꙟнџє каши кꙋ ꙟ мъръ сфъръмѫ кътръ ꙋмилинцѫ ши покъинцѫ гласꙋл свн҃тєи єꙋлїи. **И истнит ꙗко телєцъ ливанскїи.** Ши ва зъдробїнка кабнцєлꙋ

Захаріи

Ї. ѿ

ливанꙋ

cea însătată de cuvîntul lui Dumnezău. Svinţiile sale stînsără focul ce să-nchina oamenii şi necară toată puterea idolilor cu învăţătura svintei evanghelii.

Гласъ Гн҃ь въ крѣпости, гласъ Гс҃день въ велелѣпотѣ, glasul Domnului în vîrtute, glasul Domnului în mare cuviinţă[1]. Mare vîrtute are svînta evanghelie, c-au străbătut de-au biruit în toată lumea, şi cu mare cuviinţă i s-au plecat domnii şi-mpăraţîi de s-au supus supt ascultarea glasului lui Dumnezău. Гласъ Гн҃ь съкрꙋшающагѡ кедрїй, glasul Domnului ce sfărîmă chedrii. Chedrii sînt oamenii cei mai mare şi aleş, că deaca aud svînta evanghelie să înfrîng cu inema şi-ş uítă toată mărirea de pre pămînt, cît bagă în samă şi pre cei săraci, de nu să ţîn mare de dînşii. И съкрꙋшитъ Гс҃дь кедри Ливанскїѧ, şi va sfărîma Domnul chedrii Livanului. Chedrii Livanului sînt creştinii. Livanul este munte unde să face tămîia de cură ca răşina din chedri. Livanul să-nţălege svînta besericá, că într-însă să arde tămîia, şi creştinii ca şi chedrii o aduc lui Dumnezău. Pre aceştia chedrii a Livanului, orăşenii Ierusalimului, adecă creştinii svintei beserici*, pre aceştia-i înfrînge, ca şi cînd i-ară sfărîma cătră umilinţă şi pocăinţă glasul svintei evangheliei. И истнит ѧ ꙗкѡ телецъ Ливанскїй, şi-i va zdrumica ca viţelul

Livanu-

* Захар., а҃ї.[2]

---

[1] *În ms.* кꙋвїинцѫ.

[2] *Zaharia, 11.*

ливанꙋ лꙋй. здрꙋмнтара ѩсте милостеніѧ чеш здрꙋмикѫ
милостивꙋлъ. крещин пита ділаинта мишеилѡр ши сърачи
а Евр: лѡр. кашиквицелꙋ ливанꙋ лꙋй, адикъ жрътва лецїй веки
л.л Іер: честъжрътвеа ꙟ Їерлим аша съчие Ісаїѧ Їерлимꙋлꙋй, лива
ши ѡръшеиилѡр лесъче дꙋбва ливанова ламнеле ливанꙋлꙋй.
па Апо: къ сфнта бесарикъ динтоатъ лꙋма ѩсте дин Їерлим, ши
ѩ ѩсте Їерлим, ши крещиній жй сꙟт ѡръшаній.

И возлюбленнїи ꙗкѡ Синъ инорождъ.

ши ѧсто, ка фиюл де инорог, ѧстꙋл ѩсте фіилъ пъри
телꙋй чел невт мъртꙋрисит де пъринтеле, дмнль Іс Хс.
ка инорогꙋл чинпꙋнѫще престе тоатъ хира ди лꙋме. кꙋ
търіа ши кꙋ ръзвоиꙋ аша ай дмнль бирꙋиторій. каꙋ ꙟн
оуине дѣꙋ ръсмнит тоатъ пꙋтѣра идолилꙋй. Гла Гнь

пресѣкающаго пламень ѡгнѧ. гласꙋл дмнлꙋй
че таі пара фокꙋлꙋй къ пентрꙋ гласꙋл сфнтеи Еулїи аꙋ ꙟтра
Дани: двѣꙋтръꙋт прин фок сфціи мѫчиничь: ши ѡтрочій дин
вавилонꙋй. Гла Гнь сътрасающаго пꙋстина.

гласꙋл дмнлꙋй че скꙋтꙋра пꙋстіа, каши кѫн тꙋнѫ ши
де тꙋнѫ кꙋдрій фꙋце хира де фрикъ. ꙟ шай ѡайꙋл пъкъ
тоший ліпъсате кꙋ подꙋл де хира, ши пꙋстій де бꙋнъ
тъці, аша ера пъгъншъгата. мꙋ джикъ ѡксꙋтрі мꙋръ ши
ѡскꙋтꙋръ гласꙋл сфнтеи Еулїи, асаꙋ ꙋмилїи, ши дин пꙋстїе
ши стъпръ де бꙋнътъці. саꙋ ꙟ богъцят дин ларꙋл сфнтаꙋй
сотїе. И сотрасет Гдь пꙋстинѫ кадисъ.

а ча

Livanului. Zdrumicarea este milostenia, ce-ş zdrumică milostivul creştin pita denaintea mişeilor şi săracilor, ca şi viţelul Livanului *, adecă jărtva legii vechi, ce să jărtviia în Ierusalim. Aşe zîce Isáia Ierusalimului, Livan **, şi orăşenilor le zîce Дрѣва Ливанова, lemnele Livanului. Că svînta besericӑ din toată lumea este din Ierusalim ***, şi ea este Ierusalim, şi creştinii îi sînt orăşenii.

И возлюбленнїй ꙗкѡ синъ инорождъ,

şi iubitu[l], ca fiiul de inorogi. Iubitul este Fiiul Părintelui cel iubit, mărturisit de Părintele, Domnul Isus Hristos. Ca inorogul ce biruieşte preste toată hiara din lume cu tăria şi cu războiul, aşe-i Domnul biruitori, c-au împuns de-au răsîpit toată puterea iadului. Гласъ Гн҃ь прѣсѣкающаго пламень ѡгнѧ, glasul Domnului ce taie para focului, că pentru glasul svintei evanghelii au întrat de-au tăiat prin foc svinţii mîcenici şi otrócii din Vavilon ****. Гласъ Гн҃ь сътрѧсающаго пꙋстинѧ, glasul Domnului ce scutură[1] pustia, ca şi cînd tună şi detună codrii fuge hiara de frică. Aşe-i omul păcătos, plin de păcate ca codrul de hiară[2] şi pustii de bunătăţ. Aşe era păgînătatea. Iară deacă o cutremurá şi o scuturá glasul svintei evanghelii, ea s-au umilit, şi din pustie şi stearpă de bunătăţ s-au îmbogăţît din darul svîntului botez. И сотрѧсет Гсд҃ь пꙋстинѧ кадскѫѧ.[3]

Acea

* Ѳ҃, Евр.[4]
** лд҃, Іер.[5]
*** ка҃, Ꙗпок.[6]
**** Дани.[7]

---

[1] În ms. скꙋтꙋрѫ.

[2] În ms. хꙗрѫ.

[3] *Şi va cutremura Domnul pustia Cadeş.*

[4] *9, Evrei.* [5] *34, Ieremia.* [6] *21, Apocalipsa.* [7] *Daniel.*

ачѧ пꙋстїе кадїⷭ ла мꙋнтеле Синаилꙋи фоарте ѫте веститѫ де гадини ши гꙟгꙋнїи венинате, ѡмꙋл пꙋкꙋтоⷭ аша ѫте пꙋстїе, кꙋ е ꙋнꙋ тꙋц маре, нꙋмаи пꙋкате гадини ши гꙟнгꙋнїи венинате пꙋгꙋбитоаре де сфат, че аꙋѕꙟнд гласꙋл сфнтеи еуⷢлїи се ꙋмилѫще, ши мерӷе де се спѡведѫще ши лескꙋтꙋре а̂чѧла тоате. **Глⷭ҇ Гнь съвершаю́щаго е́лени и ѿкрыет дꙋбрави:.** Гласꙋл Дмнꙋлꙋи че токмѫще черьбїи, ши ва дескопери дꙋмбрꙋвиле, дꙋмбравиле сꙟт сꙋтꙋкарїи че фак гинда дешмꙋнꙟнкѫ порчїи, аша пꙋкꙋтошїи фак пꙋкате дееⷬ дꙋлчеек драчїи, че де гласꙋл сфнтеи еуⷢлїи сꙋкꙋрꙋзꙋек де пꙋкате де скопериндꙋ-се ши бꙋдин дꙋле ла дꙋхник. А̂лдоиле сꙟнт дꙋмбрꙋвиле сꙟнт идолїи, кꙋ ера капищиле пꙋгꙋнилѡр плине де идоли ка ѡ дꙋмбравꙋ де лемне. Прⷶ гласꙋл сфнтеи еуⷢлїи, аꙋ лꙋмина непрїчѧпирѧ ѡаменилѡр де аꙋ кꙋноскꙋт пре Їдол че сꙟнт, ши аꙋ крезꙋт ꙟнтрꙋ адевꙋратꙋл Дмнѕꙋ, ши де Їдол саꙋ лепꙋдат. Черьбїи сꙟнт карїи аꙋѕꙟнт гласꙋл сфнтеи еуⷢлїи [illegible] ꙟдꙋпꙋ черьбилѡр фꙋгꙟн ла голища мꙋнцилѡр ши дꙟлꙋрилѡр сꙋїндꙋ ꙟпресꙋре пꙋдꙋрѧ че ѡдꙋрꙋ мꙋнтꙋнꙋл, фꙋг ла петрꙋчерѧ чѣ гоалѫ де тот лꙋкрꙋл чел ѡмеск, дꙋпꙋ скꙋтрꙋпꙋл, ши кꙋмннта кꙋтрꙋ Дмнѕꙋ. Ꙋшинд а̂ фарꙋ дин лꙋкꙋнца пꙋкателѡр, декавашма кꙋ пꙋкꙋтошїи лꙋкꙋнни. **И въ цркви егѡ всакъ кто глетъ славꙋ.** Ши ꙟ бесѣрика лꙋи фїеще каре грꙋащи славꙋ, кꙋ дꙋхꙋ че аꙋ вꙋзꙋт Дмнѕꙋ бирꙋишꙋгꙋл идолилѡр

тоⷮ

Acea pustie Cadis, la muntele Sinaiului, foarte este vestită de gadini și gîngănii veninate. Omul păcătos așe este pustii, că bunătăț n-are, numai păcate, gadini și gîngănii veninate păgubitoare de suflet, ce auzînd glasul svintei evanghelii să umilește și merge de să spovedește și le scutură[1] acelea toate. Гласъ Гн҃ь съвершающаго елени и ѡткриетъ дȣбрави, glasul Domnului ce tocmește cerbii și va descoperi dumbrăvile. Dumbravile sînt stăjarîi ce fac ghinda de o mănîncă porcii, așe păcătoșii fac păcate de să-ndulcesc dracii, ce de glasul svintei evanghelii să curățăsc de păcate, descoperindu-le și vădindu-le la duhovnic. Al doile rînd dumbrăvile sînt idolii, că era capiștile păgînilor pline de idoli ca o dumbravă de lemne, iară glasul svintei evanghelii au luminat nepriceperea oamenilor de au cunoscut pre idoli ce sînt și au crezut într-adevăratul Dumnezău, și de idoli s-au lepădat. Cerbii sînt carii auzînd glasul svintei evanghelii, de la lume, asămănîndu-să cerbilor fugînd la golîștea munților și dealurilor să nu-i împresure pădurea ce o dărămă tunul, fug la petrecerea cea goală de tot lucrul cel lumesc, de nu cu trupul, ei cu mintea cătră Dumnezău, ieșind afară din lăcuința păcatelor, de-a váloma cu păcătoșii lăcuind. И въ цр҃кви егѡ всѧкъ ктѡ гл҃етъ славȣ, și în beserica lui fietecare grăiește[2] slavă, că după ce au vădit Dumnezău vicleșugul idolilor,

tot

---

[1] *În ms.* сȣтȣрѫ.

[2] *În ms.* грѫѧще.

тоⷮ ѿмꙋл слъвѣще ꙟ сфнта бесѣрикъ пре Дмнѕꙋ. ши дела сфнцїа са ꙟвъцъре ачиторїи ла трѣбъ. **Гдь потопъ населѧеть, и сѣдить Гдь црь въ вѣкы.** Домнꙋл потопꙋл сълъшꙋѣще ши шѣде Домнꙋл ꙟпърат ꙟ вѣ, кꙋ потопꙋл Домнꙋл аꙋ некат тоатъ лꙋмѣ пентрꙋ пъкателе, ши фокꙋл Содомꙋлꙋй ши Гоморꙋлꙋй, ши ꙟ тоатъ врѣмѣ ѣсте потопꙋл гата. пентрачѣла неѕѫче. **Бдите и молите сѧ да не внидете в напасть.** Привегѣцй ши вѫ рꙋгацй, сѫ нꙋ кѫдецй ꙟ испитѣ, моартѣ ꙟкъй ка ши потопꙋл але гѫнй чѣлꙋй пъкътоⷭ. никꙋм къ ши потопꙋл нꙋмай че нꙋ: вїе къ бине, ши фъръ де вѣсте кашй ла Ное: мѫнкѫнд ши бѫнд, ши фъкѫнд нꙋнцй. пнꙋ ꙟмиресꙋра потопꙋл, дечѣ искъпа нꙋмаи чинеꙋ фост ꙟ корабїе, карѣ ѣсте сфнта бесѣрикъ, ка ачѣла че ѣзела цѫна де дѫнсъ кꙋ кредницъ, спъсѫѣзва пентрачѣла ѕѫчи. **И въ црькви єгѡ всѧкъ глаголетъ славꙋ.** Ши ꙟ бесѣрика лꙋй фїеще каре че грѣѫще славѫ. Адекъ искѫпаи де потопꙋл пѫкателор ши гълъздꙋинцѫ ꙟ сфнта бесѣрикъ, слъвѣще мꙋлцъминѣ ши ѣ гѫнд Дмнѕѫꙋ къ Домнꙋл шѣде ꙟпърат де цꙋдекъ, прѣꙋнїй сꙋс прѣлацъй погоарѫ, прѣꙋнїй крѣще, прѣлацѫй покѣлѣще де прѣабꙋме, пънъ ꙟнд вафѫчи ши циндецꙋл чел де пой: ꙟтꙋне сѫ ꙟмплѫ че ѕѫчи. **Гдь крѣпость людемъ своимъ дасть, Гдь благословить люди своѧ миромъ.** Домнꙋл тѣрїе ѡаменилѡр сѫй ва да, Домнꙋл ва блгви пре ѡамени

нїй

tot omul slăveşte în svînta besericâ pre Dumnezău şi de la svinţia sa îş cere agiutori la treabă. Гс҃дь потопъ насєлѧєтъ, и сѣдит Гс҃дь цр҃ъ въ вѣки, Domnul potopul sălăşuieşte, şi şede Domnul împărat în veci. Cu potopul Domnul au necat toată lumea pentru păcatele, şi focul Sodomul şi Gomorul, şi în toată vremea este potopul gata; pentr-aceea ne zîce: Бдитє и м҃лтє сѧ да нє въннидєтє въ напаст, prevegheaţ[1] şi vă rugaţ, ca să nu cădeţ în năpaste. Moartea încă-i ca şi potopul, alegînd celui păcătos, necum că şi potopul numai ce nu-l vez că vine, şi fără veste, ca şi la Noe, mîncînd şi bînd, şi făcînd nunte, i-au împresurat potopul, de-au scăpat numai cine-au fost în curabie, carea este svînta besericâ. Că[2] acela ce să va ţînea de dînsă cu credinţă, spăsî-să-va. Pentr-aceea zîce: И въ ц҃ркви єгѡ всѧкъ ктѡ гл҃ѧй славꙋ, şi în beserica lui fietecarele ce grăieşte slavă, adecă scăpînd din potopul păcatelor şi hălăduind în svînta besericâ, slăveşte mulţămind şi rogînd Dumnezău, că Domnul şede împărat de giudecă, pre unii suie, pre alţîi pogoară[3], pre unii creşte, pre alţîi conceneşte de pre lume, pănă cînd va face şi giudeţul cel de-apoi. Atunce s-a împlea ce zîce: Гс҃дь крѣпость людємъ своимъ дасть, Гс҃дь б҃лсвитъ люди своѧ миромъ, Domnul tărie oamenilor săi va da, Domnul va blagoslovi pre oame-

nii

---

[1] *În ms.* привєгꙗц.
[2] *În ms.* къ.
[3] *În ms.* погоарѫ.

нїи єсъ кꙋ пачє, да тáꙋ дѫмнєѕъꙋ търїє ѡамєнилѡр съи єнтѫ крꙋчє, къ кꙋтъріа єи аꙋ фъкꙋт нъзърѫндѫ тоц сфинцїи, чи атꙋнч лаѡ е крщїє нє ва стрѫнцє сфинцїа са прє тоц прєдинчошїи, ши нє ва блвн ши нє ва аше ѕа кꙋ пачє. Прїидѣтє

блвєннїи ѡца моєгѡ наслѣдꙋитє оуготованоє вам црство: де дѫмнєѕъꙋ сфинтє ши мїє ꙋнꙋи лъкъто єргѫдꙋм грєшалєлє, партє ѫнтраѧ блвнїє кꙋ пачє ѿ прєꙋнѫ кꙋ тоц крєщинїи. Пєнтрꙋ рꙋга прєчистєи ши прєблнтєи фєчоарєи Мрїи маичии сфинцєи, ꙗлє ши а тꙋтꙋрѡр сфинцилѡр

адєвър.

Ѫсфършит Ѱаломаꙋл кѫнтє кꙋлꙋи лꙋи давид пєнтрꙋ ѡбновлєнїа, адєкѫ роднирилє касїи лꙋи, к.д.

Възнєсꙋ тѧ гн ꙗкѡ подѧлъ мѧ єси:

Дин нъ цатєвои дѫмнє кꙋ мꙋлтє паикарє.
Нъ трємии спрєжинѣлє де нꙗ лꙋникарє.
Съ на бѫ бꙋкꙋріє пимашїи де минє,
Дѫмнє дѫмнєѕъꙋ сфинтє къ єꙋ стрїи спрєтинє
Нъ мъ сколи дєла боалѫ ши дѫ сънътатє,
Ши єи сфатѫ лєснє дєла грєꙋтатє.
Тꙋ маи скоꙋ дєлѫ ꙗдꙋл чєнарє лꙋминѫ.
Маи лꙋат дєла чєа чєпогоарѫ нтинє.

К   Кѫтаꙋ

nii săi cu pace. Dat-au Dumneźău tărie oamenilor săi svînta cruce, că cu tăria ei au făcut izbîndă toţ svinţii. Ce atunci la obîrşie ne va strînge svinţia sa pre toţ credincioşii şi ne va blagoslovi şi ne va aşeza cu pace: Прїидѣте бл҃венїи ѡ҃тца моегѡ наслѣдꙋите оуготованное вамъ цр҃ство.[1] Dă[2], Dumneźău svinte, şi mie unui păcătos, iertîndu-mi geşelele, parte într-acea blagoslovenie cu pace şi-mpreună cu toţ creştinii, pentru ruga presvintei[3] şi preablagoslovitei ficioarei Mariei, maicei svinţiei tale ş-a tuturor svinţilor, adevăr.

În sfîrşit psalómul cîntecului lui David pentru obnovlenia, adecă rodinile casii lui, 29.

Възнесꙋ тѧ, Г҃и, ꙗкѡ подꙗлъ мѧ єси[4]

Înălţa-te-voi, Doamne, cu multă[5] plecare,*
Că-m trimiţ sprejineală[6], de n-am lunicare.
Să n-aibă bucurie pizmaşii de mine,
Doamne, Dumneźău svinte, că eu strig spre tine.
Că mă scoli de la boală şi-m dai sănătate,
Şi-m iei sufletul lesne de la greutate.
Tu m-ai scos de la iadul ce n-are lumină,
M-ai luat de la ceia ce pogoară-n tină[7].

Cîntaţ

* 7, 6

---

[1] *Veniţi, binecuvîntaţii Tatălui meu, moşteniţi împărăţia cea pregătită vouă.*

[2] *În ms.* дъ.

[3] *În ms.* прѣ-.

[4] *Înălţa-te-voi, Doamne, că m-ai ridicat*

[5] *În ms.* мꙋлтѫ.

[6] *În ms.* спрежинѣлѫ.

[7] *În ms.* тинѫ.

Аꙋѕѫ́тꙋ мїѧ́ꙋ Дм҃нѣ шѝ мїѧ́й трн мѝ мілѫ,
Пїѧ́ꙋ стрⷬ҇сꙋмь лъвичїнѫ де мїѧ́ꙋ да́тꙋм сѫлѫ.
Дм҃нѣ спрекꙋкꙋрїе мїѧ́ꙋ ⷬ҇тѡреꙋм плⷬ҇еꙋл,
Ꙁъблѫꙋл чѐ бръкаръ мадекимѣ дн тⷬ҇нїеꙋл.
Шѝ фа́че веселїе кꙋ̀ вѣ мⷬ҇їн де славѫ,
Слава мѫ̀ съте кⷬ҇те фъ̀ръ дезъба́вѫ.
Къ мѣ́н ѥкѡ Дм҃не сѝте дела̀ ꙋмилинцѫ.
Бі́неле тъꙋ акѡ спꙋне ⷬ҇ва̀ кꙋ крединцѫ.

ⷬ҇сфършит ѱалѡ́мꙋл лꙋй давд҃, де кꙋй гꙋнчине, о҃.
На́ тѧ гⷭ҇и оупова́хъ:

е҃ пѣрѣк

Тѡ́т мїй Дм҃не нѣдѣ́ждѧ спретѝне,
Съ нꙋ́лаш ⷬ҇ва́ съдꙋк рꙋши́не.
Кꙋ̀ мила та̀ шѝ кꙋ̀ дерепта́тѧ,
Съмъ ѥкѡ дн тоатѫ грєꙋта́тѧ.
Шѝ ꙋрѧ́кѧ ц плѣкѫ де мѧскꙋлтѫ.
Съмъ ѥкѡ ⷬ҇ сꙋ́рг де грижє мꙋлтѫ.
Тꙋ съм фїй дмнъꙁъꙋ шѝ скꙋт таре,
Нъꙁꙋи́нцѫ, ка́сѫ де скъпа́ре.

Тꙋм

Auzîtu-mi-au Domnul și mi-au trimis milă,[1]
Mi-au strînsu-mi slăbiciunea de mi-au datu-mi sîlă.
Domnul spre bucurie mi-au întorsu-mi plînsul,
Zăblăul ce-mbrăcasăm m-au schimbat dintr-însul.
Și-m fece veselie cu veșmînt de slavă,
Slava mea să te cînte fără de zăbavă.
Că m-ai scos, Doamne svinte, de la umilință,
Binele tău l-voi spune în veci cu credință.

În sfîrșit psalómul lui David, de buiguiciune, 30.

На тѧ, Г҃и, оуповахъ[2]

Tot mi-i, Doamne nedejdea spre tine,*
Să nu laș în veci să duc rușine.
Cu mila ta și cu dereptatea
Să mă scoț din toată greutatea.
Și urechea ț-pleacă de mi-ascultă,
Să mă scoț în sîrg de grije multă.
Tu să-m fii Dumnezău și scut tare,
Năzuință, casă de scăpare.

Tu-m

* 5 perechi

---

[1] *Versurile 9-26 se află numai în ms. Vezi explicația acestui fapt în* NOTE ȘI VARIANTE, *unde sînt reproduse și versurile respective.*

[2] *Spre tine, Doamne, am nădăjduit*

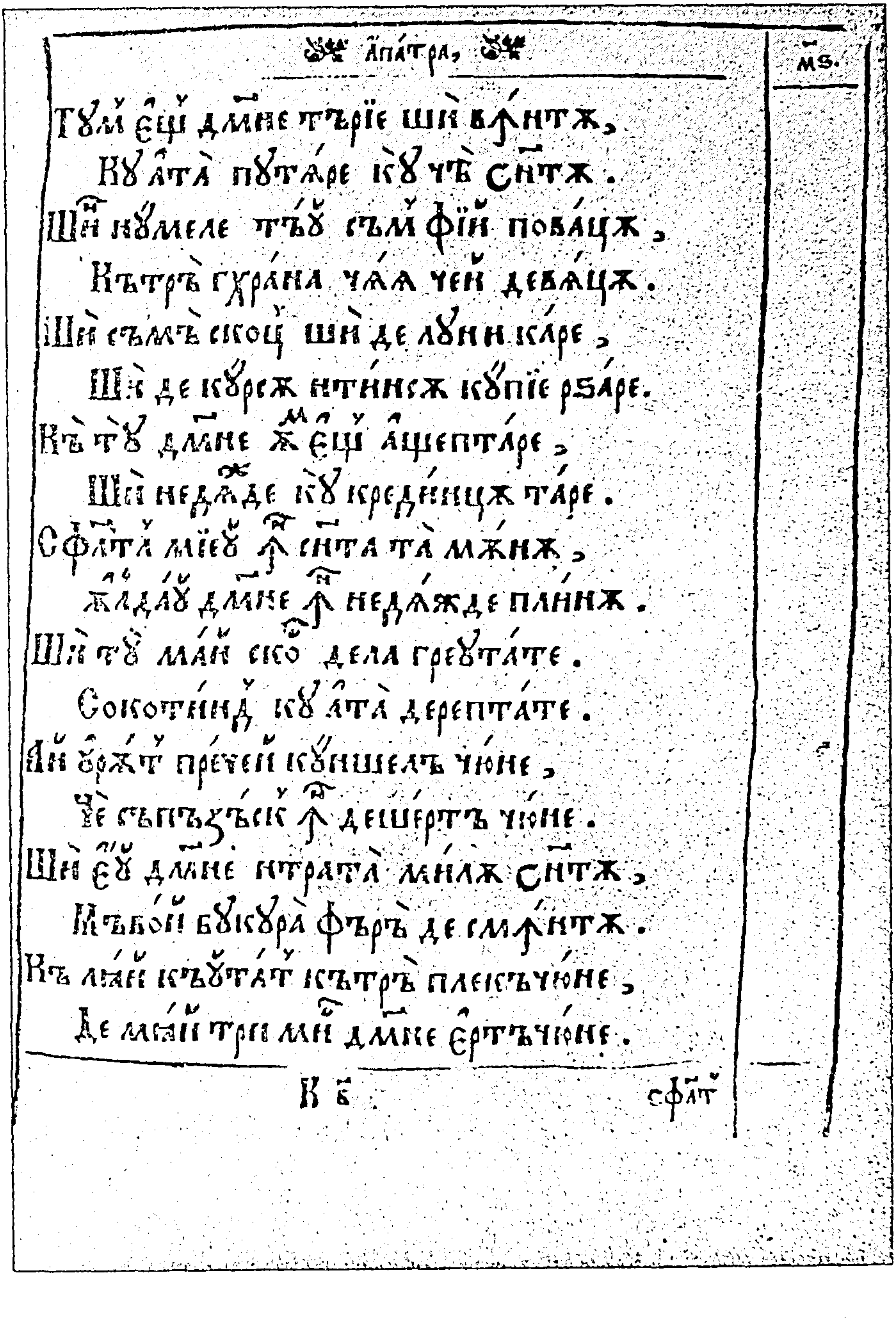

Апатра,

MS.

Тȣм ещй дѡмне търїе ши вꙟнтѫ,
Кȣ ата пȣтаре кȣ чѣ снтѫ.
Ши нȣмеле тъȣ съм фїй повацѫ,
Кътръ гхрана чѧ чей девацѫ.
Ши съмъ скоц ши де лȣни каре,
Ши де кȣреж нтинеж кȣпїе рѕаре.
Къ тȣ дѡмне ꙟ ещй ащептаре,
Ши недаде кȣ кредницѫ таре.
Сфнта мїеȣ ꙟ снта та мѫнѫ,
Ѫладаȣ дѡмне ꙟ недажде плинѫ.
Ши тȣ май ско дела греȣтате.
Сокотинд кȣ ата дерептате.
Ай ȣрѫт пречей кȣншелъ чюне,
Че съпъѕъск ꙟ дешертъ чюне.
Ши еȣ дѡмне нтрата мнлѫ снтѫ,
Мъвой бȣкȣра фъръ де смꙟнтѫ.
Къ май кѫȣтат кътръ плескъчюне,
Де май три ми дѡмне ертъчюне.

В б. сфнт

Tu-m ești, Doamne, tărie și vîntă,
Cu a ta putere cu cea svîntă.
Și-n numele tău să-m fii povață,
Cătră hrana ceea ce-i de viață.
Și să mă scoț și de lunicare,
Și de cursă-ntinsă cu pierzare.
Că tu, Doamne, îm ești așteptare
Și nedejde cu credință tare.
Sufletul mieu în svînta ta mînă
Îl dau, Doamne, în nedejde plină.
Și tu m-ai scos de la greutate,
Socotind cu a ta dereptate.
Ai urît pe cei cu-nșelăciune,
Ce să păzăsc în deșertăciune.
Și eu, Doamne,-ntr-a ta milă svîntă
Mă voi bucura fără de smîntă.
Că mi-ai[1] căŭtat cătră plecăciune,
De mi-ai trimis, Doamne, iertăciune.

Suflet

---

[1] *În ms.* мпай.

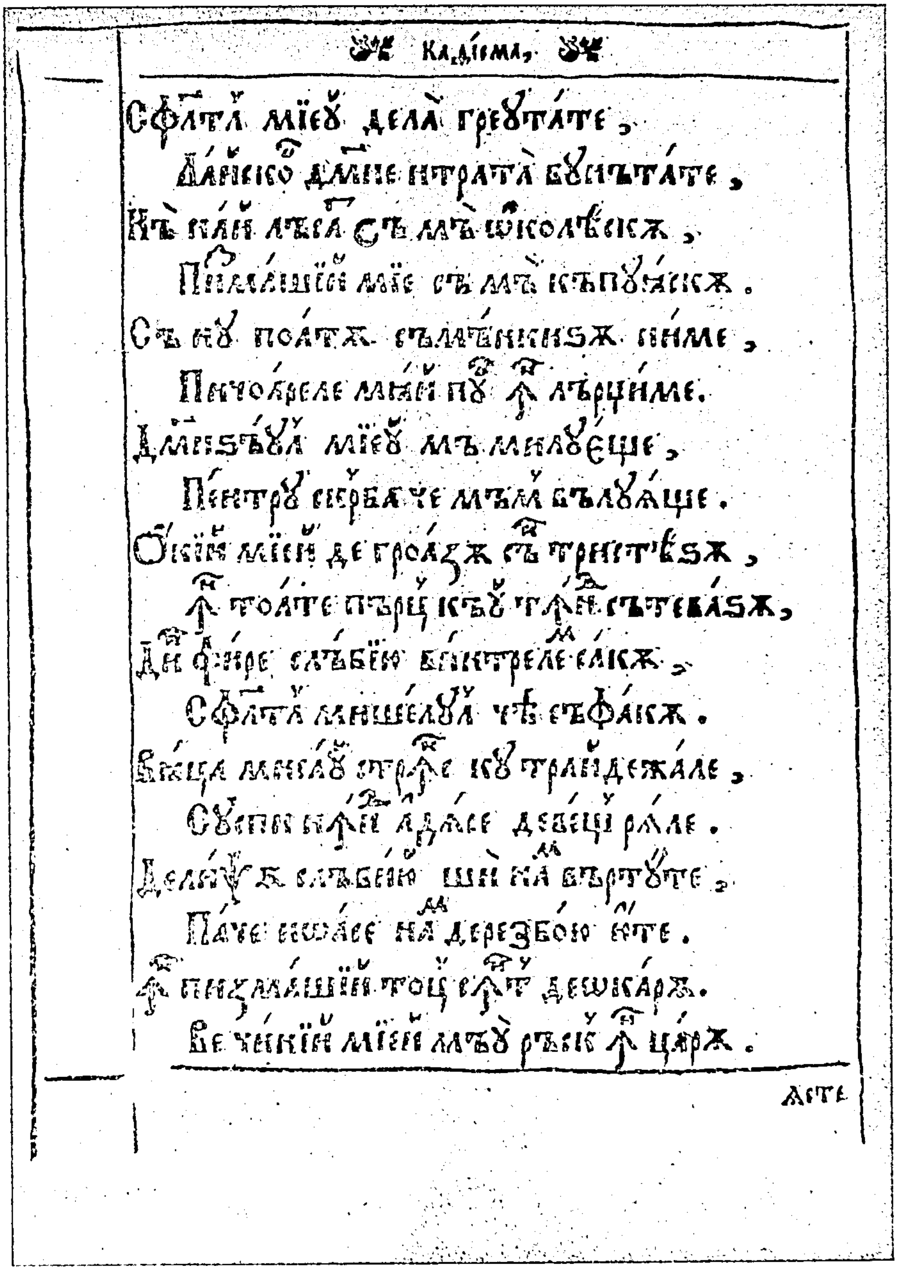

Сфѫ́нтꙋл мїеꙋ дела греꙋта́те,
Да́не сѡ Дꙋмне нтра́та бꙋнътате,
Къ нꙋ́й а́лта съ мъ ѡколѣ́скъ,
Примѧ́жди́й мїе съ мъ кꙋпрꙋ́ндъ.
Съ нꙋ поатѫ съ мѣ́нинѕъ ни́ме,
Пичоа́реле мїа́й пꙋ ꙟ лъ́ргиме.
Дꙋмнезъ́ꙋл мїеꙋ мъ милꙋе́ще,
Пе́нтрꙋ сѣрба че мъм бълꙋа́ще.
Ѡкїй мїей де гроа́зъ съ ꙟтристѣ́ѕъ,
ꙟ тоате пърц къꙋ трꙋп сътека́ѕъ,
Дин фире слъбїю вїнтреле млкъ,
Сфа́та мишелꙋ́л чѣ съфа́къ.
Віа́ца ми саꙋ ꙟтре кꙋ трайде жа́ле,
Сꙋспинꙋрѧ́й а дꙋма́е дꙋвѣ́ци ра́ле.
Дела́ѱ ѫ слъбїю ши на вѫртꙋте,
Па́че нꙋ а́е на дерезбою ни́те.
ꙟпизма́шїй тоц ꙟрат дешка́ръ.
Ве чинїй мїей мъꙋ ръ́с ꙟ царъ.

Асте

Sufletul mieu de la greutate
L-ai scos, Doamne,-ntr-a ta bunătate,
Că n-ai lăsat să mă ocolească
Pizmaşii miei[1], să mă căpuiască.
Să nu poată să mă-nchiză nime,
Picioarele mi-ai pus în lărgime.
Dumnezăul mieu, mă miluieşte
Pentru scîrba ce mă-nvăluieşte.
Ochii miei de groază să-ntristează,
În toate părţ căŭtînd să te vază.
Din fire slăbii, vintrele-m sacă,
Sufletul, mişelul, ce-a să facă?
Viaţa mi s-au strîns cu trai de jele[2],
Suspinînd adese de veşti rele.
De lipsă slăbii şi n-am vîrtute,
Pace-n oase n-am de război[3] iute.
În pizmaşii toţ sînt de ocară,
Vecinii miei mă urăsc în ţară.

Este

---

[1] *În ms.* мїєй.

[2] *Grafia* жале *este, probabil, o intervenţie a tipografului. În ms.* жѧле.

[3] *În ms.* ръзбой.

Ѧсте нфрикѫ тоатѫ кꙋ ноцница,
Саꙋ ꙋнита ꙟ трекой ши пріница.
Пѫра ма възꙟт тоц мълъ сарѫ,
Шіа сꙟгꙋр ръ ма стре н афарѫ.
Мъ ꙋнтарѫ тоц ка віни мортꙋл,
Фъръ трѣбѫ ва піердꙋт кꙋ тотꙋл.
Аꙋ ѕꙟк а мꙋлц згро можд де пѫрѫ
Дн пре цꙋрꙋл міеꙋ сфѫтꙋнрѫ.
Съм сколцѫ дн мине біетꙋл сфат,
Съм факѫ ръꙋ челе ѧсте нікꙋцет
Че єꙋ дамне претине мін гꙟдꙋл.
Ши недажда пре кꙋм ꙟ цінн рꙟдꙋл.
Ꙟ мѫната ми сорцѫн де бнцѫ,
Сѫ петрек кꙋ трак фъръ де грѣцѫ.
Гоала съле тан дамнѕъꙋ синте,
Ши съмъ скоц дела мѫ кꙋмплнте.
Ши фаца та чѣ синтѫ ципеаще.
Спре слꙋгата де мъ милꙋаще.

Ꙋчиничій
пъръ сѧ
ръ пре Дмн
пътръ са
ꙋтъ гъ
дꙋът,

К Г

Ши д

Este-n frică toată cunoştinţa,
S-au uitat întré noi şi priinţa.
Pîra mea văzînd[1], toţ mă lăsară,*
Ş-am sîngur rămas strein afară.
Mă uitară toţ ca viii mortul,
Fără treabă vas, pierdut cu totul.
Auzînd a mulţ zgromójd de pîră
Din pregiurul mieu [ce] sfătuiră,
Să-m scoaţă din mine bietul suflet,
Să-m facă rău ce le este-n cuget.
Ce eu, Doamne, pre tine mi-i gîndul
Şi nedejdea, precum îm ştii rîndul.
În mîna ta mi-s sorţîî de viaţă,
Să petrec cu trai fără de greaţă.
Goana să le tai, Dumnezău svinte,
Şi să mă scoţ de la mîni cumplite.
Şi faţa ta cea svîntă ţ-iveşte
Spre sluga ta, de mă miluieşte.

Şi de

* Ucinicii părăsîră pre Domnul, Pătră s-au tăgăduit.

---

[1] *În ms.* ВЪЅ·ꙟНД.

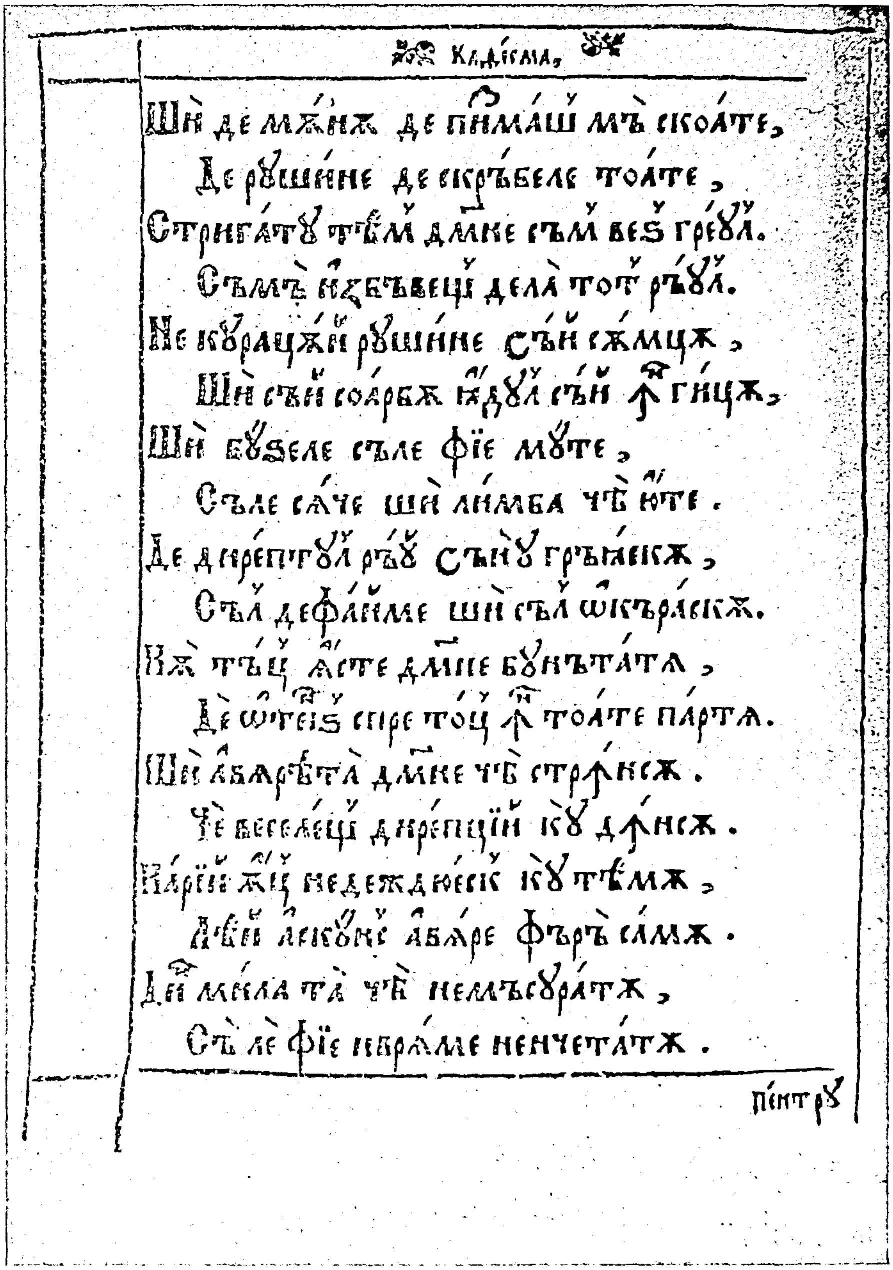

Кадісма,

Шѝ де мѫнѫ де пимаш мъ̀ скоате,
Де рꙋшине де скръбеле тоате,
Стригатꙋ тѣм дамне съм беѕ греꙋл.
Съмъ̀ изъбъвещї дела̀ тот ръꙋл.
Не кꙋрацѫй рꙋшине съй сѫмцѫ,
Шѝ съй соарбѫ ꙗдꙋл съй ꙟгицѫ,
Шѝ бꙋѕеле съле фїе мꙋте,
Съле саче шѝ лимба чѣ̀ юте.
Де дирептꙋл ръꙋ съ нꙋ гръиаскѫ,
Съл дефаиме шѝ съл ѡкъраскѫ.
Кѫ̀ тъц асте дамне бꙋнътата,
Дѐ ѿтеꙗ̀ спре тоц ꙟ тоате парта.
Шѝ абарѣта̀ дамне чѣ̀ стрꙟнсѫ.
Чѐ веселеці дирепцїй кꙋ дꙟнсѫ.
Карїй тѫц недеждꙋеск кꙋ тѣмѫ,
Аѣй лескꙋне абаре фъръ̀ самѫ.
Дин мела та̀ чѣ̀ немъсꙋратѫ,
Съ̀ лѐ фїе пꙋрꙋме нечетатѫ.

Пентрꙋ

Şi de mînă de pizmaş mă scoate,
De ruşine, de scîrbele toate.
Strigatu-te-am, Doamne, să-m vez greul,
Să mă izbăveşti de la tot răul.
Necuraţîi ruşine să[1] sîmţă
Şi să-i soarbă iadul, să-i înghiţă.
Şi buzele să le fie mute,
Să le sece şi limba cea iute,
De direptul rău să nu grăiască,
Să-l defaime şi să-l ocărască.
Cîtă-ţ este, Doamne, bunătatea,
De o tinz spre toţ, în toată[2] partea,
Şi averea ta, Doamne, cea strînsă,
Ce veseleşti direpţii cu dînsă!
Carii îţ nedejdiuiesc cu teamă
Le-ai ascuns avere fără samă,
Din mila ta cea nemăsurată,
Să le fie-n vreme nencetată.

Pentru

---

[1] *Grafia* сѣй *este, probabil, greşeală de tipar. În ms.* сѣ.
[2] *În ms.* тоатѫ.

Пентрꙋ лꙋма че лѐ естѐ кꙋ̀ скръбѫ,
  Аїй кїнꙋра̀ невоадни́й грѣбѫ.
Аскꙋ́й зѫ̑дꙋ́й ѫ̑тайнѫ девѧ́цѫ,
  Съ́й ѫ̑ндꙋлчещ кꙋ̆ сн҃та та̀ фа́цѫ.
Шѝ де тꙋрбꙋрѣла ѿ менѣскѫ,
  Съ́й ако пер съсъ̀ ѿдихнѣскѫ.
Съпетрѣскѫ ни́каса та̀ чѣ̀ сн҃тѫ,
  Аи́мба ра̀ сънꙋле фа́кѫ смѫ̑тѫ.
Б̑лбит съ̀ фїй̆ престѐ лꙋме,
  Де сн҃та тъꙋ̆ шѝ бестинтꙋ́л нꙋме.
Нъ̀ ца́й минꙋна̀т тꙋ̆ц а̑та̀ минѫ,
  Пречиста́та чени́й грꙋ̆ шѝ съ́лѫ.
Чѐ де спа́ймѫ еꙋ̆ зѫш ѫ̑нтрꙋма́не.
  Ꙋ́рнит кꙋм̆ ба сънꙋфїꙋ де ти́не.
Съмъ̀ лапи́ꙁ кꙋ̀ гре́ꙋ шѝ дꙋра́ре,
  Ди̑ сн҃та та̀ фа́цѫ шѝ беда́ре.
Пе́нтрꙋ ча́а миксꙋлаꙋ̆ дамне сн҃те,
  Мише́лꙋл мїеꙋ̆ гл҃а де рꙋгъ ми́нте.

шѝ

Pentru lumea ce le stă[1] cu scîrbă,
Li-i iușura nevoia din gîrbă,
Ascunzîndu-i în taină de viață,
Să-i îndulcești cu svînta ta față.
Și de turbureala omenească
Să-i acoperi, să să odihnească.
Să petreacă-n casa ta cea svîntă,
Limba rea să nu le facă smîntă.
Blagoslovit să fii preste lume
De svîntul tău și vestitul nume,
Că ț-ai minunatu-ț a ta milă
Pre cetatea ce i-i greu și sîlă.
Ce de spaimă eu zîș întru mine
Urnit cumva să nu fiu de tine,
Să mă lepez cu greu și durere
Din svînta ta față și vedere.
Pentr-aceea mi-ascultă, Doamne svinte,
Mișelul mieu glas de rugăminte.

Și

---

[1] *În ms.* стѫ.

Ши кꙟи цѧ стрига дин греꙋтате,
Маи ꙟтѫ пинат кꙋ бꙋнътате.
Кꙋ віѡшіи тоц кѣниц пре дмнѧ,
Цѫ нии дерептата ꙟто ѡмꙋл.
Къ дмнѕъꙋ жишчеркѫ џюдецꙋл,
Шива черта стръмбꙋл ши ꙟжмѫцꙋл.
Іꙋнец бърбъцже ши ръбдаре,
Кꙋ вѣртꙋте кꙋ ннемѫ таре.
Каріи авец недѫде спре дмнл,
Къ вец фи лъꙋдац ꙟтот ѡмꙋл.

Ѱалѡмꙋл лꙋи давид, лг.

Блжини имѫже ѿпꙋстишасѧ беззакѡніѧ.

перит

Фериче де чинеи слобо де пъкате,
Дела дмнѫ ши фъръ де леци ертате.
Фериче деѡ ченꙋи съменаще,
ꙟ грешелае, дела дмнꙋ кꙟи гръѧще,
Ни че ростꙋл лꙋи съ афлѫ нишеаъ чинке,
Кꙟи ꙋиш чаре дела дмнл ертъчюне.

Ама

Și cînd ț-am strigat din greutate,
M-ai întîmpinat cu bunătate.
Cuvioșii toț, iubiț pre Domnul,
Țiind dereptatea în tot omul.
Că Dumnezău îș cearcă giudețul
Și va certa strîmbul și sămățul.
Puneț bărbățiie și răbdare,
Cu vîrtute, cu inemă tare,
Carii aveț nedejde spre Domnul,
Că veț fi lăudaț în tot omul.

Psalómul lui David, 31.

Блажєни им жє ѿпѹстишасѧ бєзакѡнїѧ [1]

Ferice de cine-i slobod de păcate*
De la Domnul și fărădelegi iertate.
Ferice de om ce nu i să menește
În greșele, de la Domnul, cînd grăiește,
Nice-n rostul lui să află-nșelăciune,
Cîndu-ș cere de la Domnul iertăciune.

Amur-

* Perechi 6

---

[1] *Fericiți cei cărora li s-au iertat fărădelegile*

Амѹрцѫта де сѫнт ѡаселе векитѫ,
Тоатѫ ѕѹа чѣм стрига дминѕъѹ сите.
Нъ ѕѹа ши ноаптѫ мѫна та чѣ сите.
Нгреѹиѕѫ асѹпръм де мъ спъмꙟтѫ.
Ма ꙟторсѹ мънтра ма миншелетате,
Де мъ спинѹл ꙟгипа чеа де пъкате.
Фъръ леаца ма ца спѹкъ на тъгадѫ,
Ши грешала миа видитѹми кѹ споведѫ.
Нътръ дмина де ми спѹ пъгѫнъцѫ,
Ши тѹ дмине мин ерта некѹръцѫ,
Де нанте сиций тъи кари ц фак ѕѫса,
Цѫсѫ роагѫ ꙟ прилесѹи пентрѹ дꙟнса.
ꙟсѫ нерамае де потоп ши де невалѫ,
Стаѹ де дꙟиѹл де департе кѹ сѫлѫ.
Ѕѫ сай дмне жцвои да кѹнцълечѹне,
Самне а часта нтрата кале сфатѹри бѹне.
ꙟ вои ръѕѫ ма спретине къѹтъторѹа,
Де цион ѡширѹра невола ши тръсѹра.

Жена нѫ
ми дла
син, та
ми дла де
ꙟ ѹдо.

А

нѹва

Amurţît-am de-m sînt oasele vechite[1],
Toată zua ce-am strigat, Dumnezău svinte.
Că zua şi noaptea mîna ta cea svîntă[2]
'Ngreuiază asupră-mi de mă-nspămîntă.
M-am întorsu-mă-ntr-a mea mişelătate[3],
De mă spinul înghimpa cel de păcate.*
Fărălegea mea ţ-am spus, că n-am tăgadă,
Şi greşala mi-am văditu-mi cu spovadă,
Cătră Domnul de mi-am spus păgînăţîia,
Şi tu, Doamne, mi-ai iertat necurăţîia.
Denainte-ţ svinţii tăi, carii ţ-fac zîsa,
Ţî să roagă în prilej bun pentru dînsa.
Însă-n vreme de potop şi de năvală[4]
Stau de dînsul de departe cu sîială.
Zîs-ai, Doamne, îţ voi da cu-nţălepciune,
S-aibi aceasta-ntr-a ta cale sfaturi bune.
Îm voi răzăma spre tine căŭtătura,
De ţ-voi iuşiura nevoia şi trăsura.

Nu vă

---

* Жєна южє ми далъ єси, та ми дадє и ꙗдохъ.[5]

[1] În ms. вєкитє.

[2] În ms. сн҃тѫ.

[3] În ms. мишєлътатє.

[4] În ms. нъвалѫ.

[5] *Femeia pe care mi-ai dat-o, ea mi-a dat şi am mîncat.*

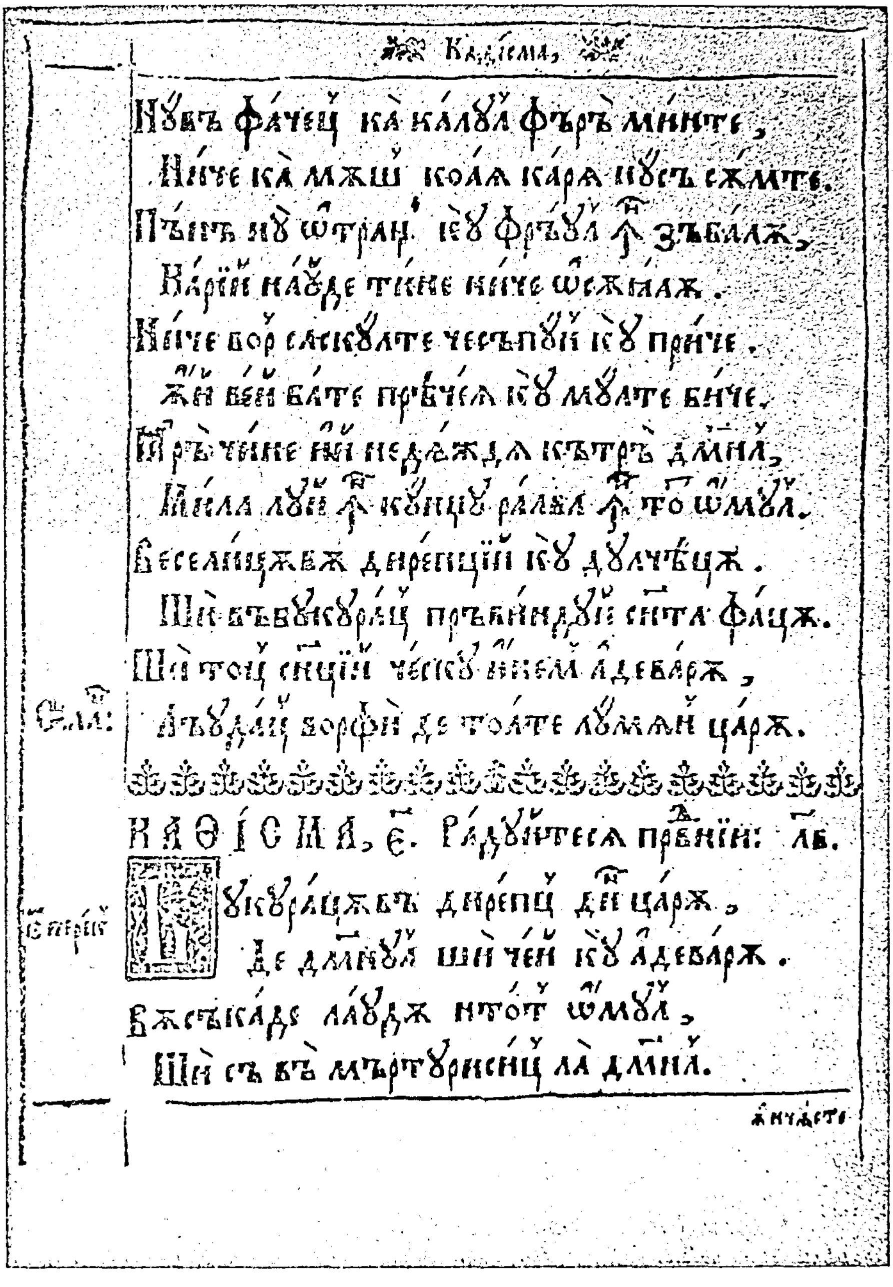

Нꙋвъ фачєць ка калꙋл фъръ минтє,
Ничє ка мѫш колꙗ карꙗ нꙋсъ сѫмтє.
Пънъ нꙋ ѡ҆трань кꙋ фрѣꙋл ꙟ зъбалѫ,
Карїй наꙋдє тинє ничє ѡ҆сєжмаѫ.
Ничє вор саскꙋлатє чєсъпꙋи кꙋ причє.
Ши вєи батє прєвєчѧ кꙋ мꙋлтє бичє.
Прѣчинє ни нєдєждѧ кътрѣ дмнꙋ,
Мила лꙋи ꙟ конџꙋ ралєл ꙟ то ѡ҆мꙋл.
Вєсєлицꙋвѫ дирєпцїи кꙋ дꙋлчѣцѫ.
Ши въ бꙋкꙋраць прѣвиндꙋи сфнта фацѫ.
Ши тоць сфнцїи чєскꙋ инєм адєварѫ,
Слв: Лъꙋдаць ворфи дє тоатє лꙋмѣн царѫ.

⁂

КАѲІСМА, Є. Радꙋитєсѧ правєднїи: ЛВ.

Єпрїи Бꙋкꙋрацꙋвъ дирєпць дин царѫ,
Дє дмнꙋл ши чєи кꙋ адєварѫ.
Въсъкадє лаꙋдѫ нтот ѡ҆мꙋл,
Ши съ въ мъртꙋрисиць ла дмнꙋл.

ꙟнчꙗстє

25 Nu vă face[re]ț ca calul fără minte,
Nice ca mîșcoaia carea nu să sîmte
Pănă nu o tragi cu frîul în zăbală.
Carii n-au de tine nice o sîială,
Nice vor s-asculte, ce să pun cu price,
30 Îi vei bate pre-aceia cu multe bice.
Iară cine i-i nedejdea cătră Domnul,
Mila lui încungiura-l-va în tot omul.
Veseliți-vă direpții cu dulceață
Și vă bucurat prăvindu-i svînta față.
35 Și toț svinții ce-s cu inem-adevară
Lăudaț vor fi de toată[1] lumea-n țară.*

* * *

CATÍSMA 5. Радȣйтєсѧ, прв҃днїи, лв҃.[2]

Bucurațî-vă, direpț din țară,**
De Domnul, și cei cu adevară
Vă să cade laudă-n tot omul.
Și să vă mărturisiț la Domnul,

În cete-

* Слава
** 5 perechi

---

[1] *În ms.* тоатѫ.
[2] *Bucurați-vă, drepților, 32.*

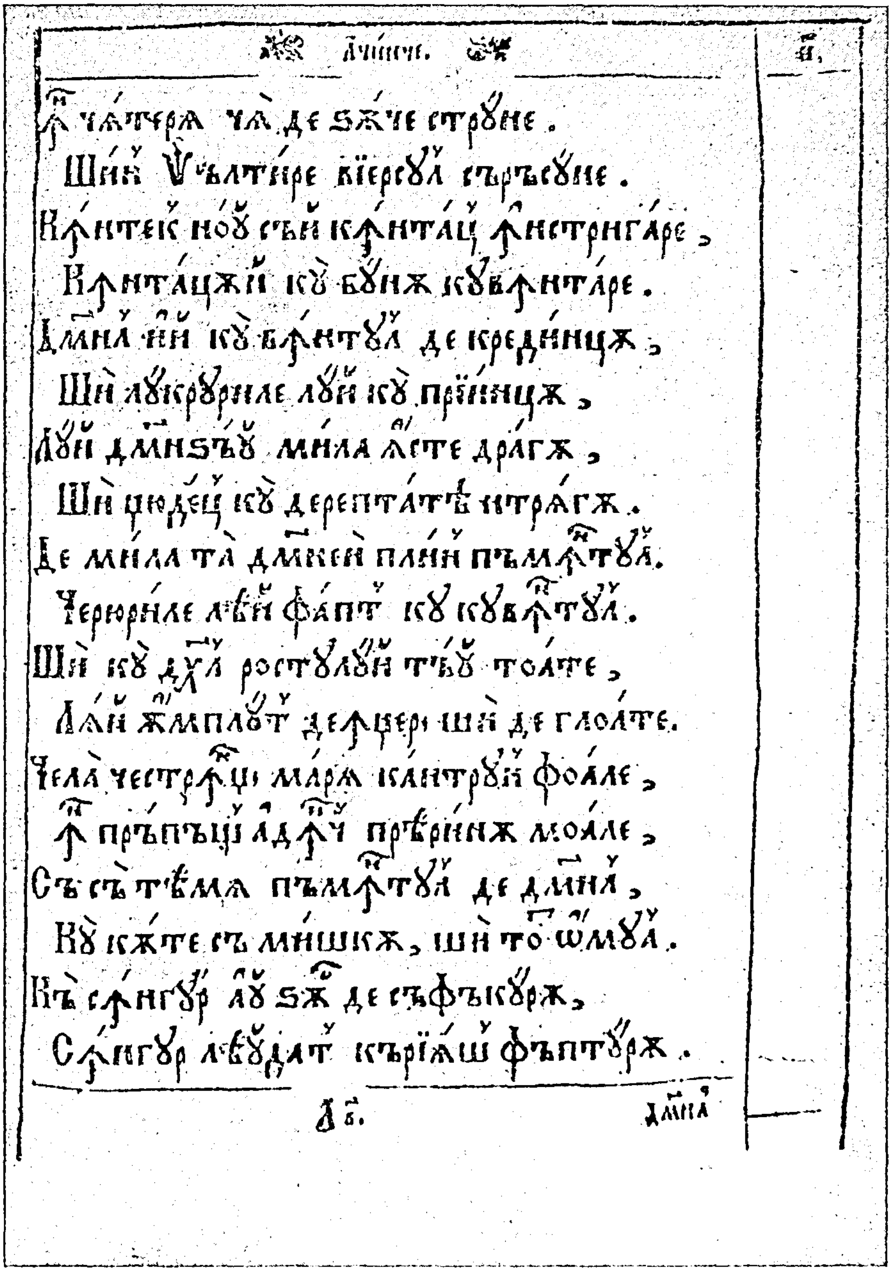

Лчиичи.   а̃,

ꙟ ча́тра чѧ̀ де ѕѫ́че стрꙋ́не.
Ши́й ѱълти́ре кїе́рсꙋл съръсꙋне.
Кꙟ́нтек ноꙋ съй кꙟнтаць ꙟнстрнга́ре,
Кꙟнта́цѫй кꙋ̀ бꙋ́нѫ кꙋвꙟнта́ре.
Дмнл ни кꙋ̀ вꙟ́нтꙋл де кредн́нцѫ,
Шѝ лꙋкрꙋ́риле лꙋ́и кꙋ̀ прїи́нцѫ,
Лꙋи Дмнѕъꙋ ми́ла ѧсте дра́гѫ,
Шѝ юдецꙋ кꙋ̀ дерепта́тѣ ꙟтра́гѫ.
Де ми́ла та̀ Дмкеи̇ плин пъмꙟ́нтꙋл.
Черю́риле лѣ́и фа́пт кꙋ кꙋвꙟ́нтꙋл.
Шѝ кꙋ̀ дхꙋл ростꙋлꙋи тъꙋ то́ате,
Ла́й ѫмплꙋт де ꙟцери шѝ де гло́ате.
Чела̀ честрꙟци марѧ кантрꙋи фоа́ле,
ꙟ пръпъщи адꙟч прѣри́нѫ моа́ле,
Съ съ̀ тѣ́мѧ пъмꙟ́нтꙋл де Дмнꙋ,
Кꙋ̀ кѫ́те съ ми́шкѫ, шѝ то ѡ́мꙋл.
Къ̀ сꙟ́нгꙋр аꙋ ѕѫ де съфъкꙋ́рѫ,
Сꙟ́нгꙋр левꙋда́т кърї́ѧш фъпт́ꙋрѫ.

Д б.   Дмнл

În céterea cea de zăce strune
Şi-n psăltire viersul să răsune.
Cîntec nou să-i cîntaţ în strigare,
Cîntaţî-i cu bună cuvîntare.
Domnul i-i cuvîntul de credinţă,
Şi lucrurile lui cu priinţă.
Lui Dumnezău mila este dragă
Şi giudeţ cu dereptatea-ntreagă.
De mila ta, Doamne,-i plin pămîntul,
Ceriurile le-ai fapt cu cuvîntul.
Şi cu duhul rostului tău toate
Le-ai împlut de îngeri şi de gloate.
Cela ce strîngi marea ca-ntr-un foale,
În prăpăşti adînci, pre-arină moale.
Să să teamă[1] pămîntul de Domnul,
Cu cîte să mişcă, şi tot omul,
Că sîngur au zîs de să făcură,
Sîngur le-au dat căriiaş făptură.

Domnul

---

[1] *În ms.* тѣмѫ.

Д҃мнл рѣсѫпѫще тоате сфатꙋри,
Алимбилѡр де при҃ тоате латꙋри.
Ворѡавеле ши гѫндꙋри ди҃ глоате,
Ши ди҃ боѧри сфатꙋриле тоате.
Їаръ сфатꙋл че гѫндѧще Д҃мнл,
Ва петрѧче нвѧ҃ пре сте тот ѡмꙋл.
Ши феричей де лимба че аре.
Пре Д҃мнѕъꙋ Д҃мн кꙋ аше ѕаре.
Ши попорꙋл чешаꙋ але шїе,
Йн сорцꙋл съꙋ съи фїе мошїе,
Ди҃ черю саꙋ плекат съвазѫ Д҃мнл,
Зъри пре тоц фїин чере ѡмꙋл.
Ди҃ траса петрѧ чере гътатѫ,
Пре сте тоатѫ лꙋмѧ Д҃мнл каꙋтѫ.
Чѣꙋ плъмъдит кꙋ мѫнꙋш чи҃ стинте.
Йне миле лѡр чеі ꙋсъбите.
Ѫ҃тот лꙋкрꙋл Д҃мнл лецълѧце,
Ѫ҃тре чей бꙋни ши҃ чей фъръ лѧце.

нꙋва

Domnul răsîpeşte toate sfaturi
A limbilor de prin toate laturi,
Voroavele şi gînduri din gloate,
Şi din boieri sfaturile toate.
Iară sfatul ce gîndeşte Domnul
Va petrece-n veci preste tot omul.
Şi ferice-i de limba ce are
Pre Dumnezău Domn cu aşezare
Şi poporul ce ş-au ales şie
În[1] sorţul său să-i fie moşie.
Din ceri s-au plecat să vază Domnul,
Zări pre toţ fiii ce-are omul.
Dintr-a sa petrecere gătată,
Preste toată lumea Domnul caŭtă.
Ce-au plămădit cu mînu-ş cinstite
Inemile lor ce-s usăbite,
În tot lucrul Domnul le-nţălege,
Între céi[2] buni şi-n cei fără lege.

Nu va

---

[1] *Grafia* нн *este, probabil, greşeală de tipar. În ms.* ꙟн.

[2] *Deşi nu este notat, accentul cerut de vers cade pe céi, ca şi în alte cazuri.*

Нꙋ̆ва скъпа̀ нтърі́ѧ са̀ кра́юл,
Кꙋ̆ бо́иничі́й, Съ́ш лꙋ̆нџѣ́скѫ тра́ю.
Кари че́й бꙋ̆ни ла̀ ча̑ денева́лѫ,
Жи̂ вѡр фа́че гри́же ші̀ ѧми́нтѣлѫ.
Ші̀ нꙋ̆са фо́лосѫ̀ кꙋ̀ пꙋ̆та́ра,
Ни́че съва̀ ско́ате кꙋ̀ ӑва́ра.
Нъ̀ дм̃нѧ̆ пре стѐ че́й бꙋ̆ни пръва́ще,
Кꙋ̀ ми́ла-са̀ де лѐ ѿсфинта́ще.
Ші̀ лѣ̀ ферѐ сфа̄тѫ̆ де мо́арте.
Ші̀ ди̑н фо́аме дм̃нъ̆ жи̂ ва́скоа́те.
Къ́нва гꙋ̆ръ́ни сънꙋ̀ флъмѫ̑ ѕа́скѫ,
Кꙋ̀ хра́на са̀ чѣ̀ дм̃нзъѧ́скѫ.
Ꙟрѣ̀ сфа̄тѫ̆ но́стрꙋ̆ ӑщѣ́птѫ,
Пре дм̃нѫ̆ кꙋ̀ щіи̋нцѫ̆ кꙋ̆ра́тѫ,
Ші̀ нѣ́цютѫ де ні́й спрежинѣ́лѫ,
Ші̀ плъ́бъцѫ нвръ́ме денева́лѫ.
Ші̀ ни̑нема но́астрѫ нво́ле бꙋ̆нѫ,
Де да̑нѐ съва̀ ве́селѝ мпреꙋ̆нѫ.

Кънтрꙋ.

Nu va scăpa-n tăria sa craiul
Cu bóinicii, să-ş lungească traiul.
Caii céi buni, la ceas de năvală[1],
Îi vor face grije şi sminteală.
Şi nu s-a folosî cu puterea,
Nice să va scoate cu averea.
Că Domnul preste céi buni prăveşte,
Cu mila sa de le osfinteşte.
Şi le-a feri sufletul de moarte,
Şi din foame Domnul îi va scoate,
Că-i va hrăni să nu flămînzască
Cu hrana sa cea dumnezăiască.
Iară sufletul nostru aşteaptă
Pre Domnul cu ştiinţă curată.
Şi ne-agiută de ni-i sprejineală
Şi pavăţă-n vreme de năvală[1].
Şi inema noastră-n voaie bună
De dîns să va veseli-mpreună.

Că-ntru

---

[1] *În ms.* НѢВАЛѪ.

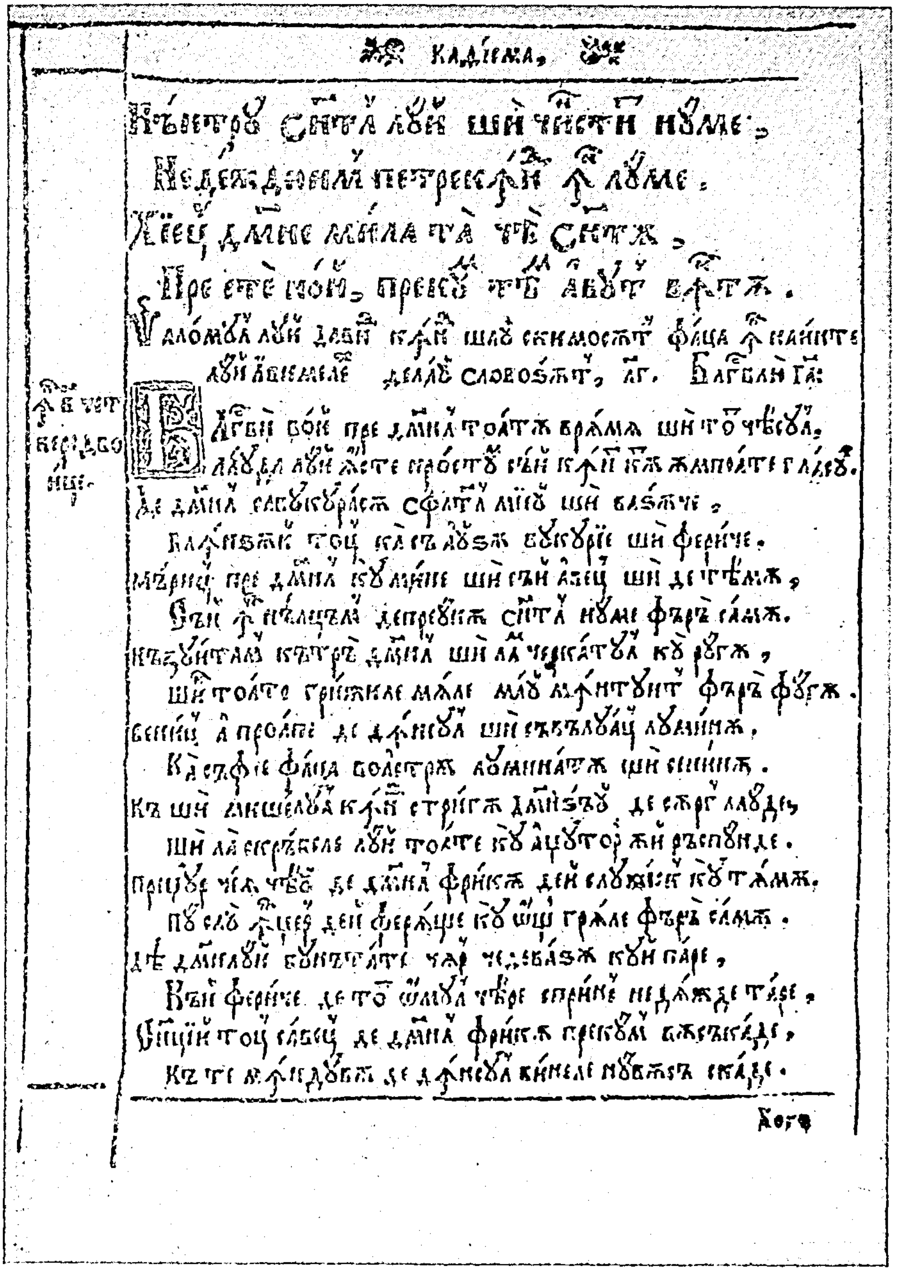

КАДІСМА,

Кътрѹ Сн҃та лѹй ши чинсти нѹме,
Недеждѹинд мъ петрекѹн ѫ лѹме.
Шѣц да мие мила та чѣ Снтъ,
Пре ете мой, прекѹм тѣ авѹт в мнтъ.
Ѱаломѹл лѹй Давід кнд шаѹ скимостꙋ фаца ѫ наинте
лѹй Авимелех делаѹ слобозит, лг. Бл҃гвигѧ:

ѫ в чет
вергѹдо
ниц.

Бл҃гви вой пре Днѹл тоатъ врѣма ши тот чѣсѹл,
Лаѹда лѹй ѫсте просто ѫн кари къ ѫмпоате гласѹ.
Де Днѹл се скѹскѹрасъ сфлтѹл мїеѹ ши блѫнзи,
Блѫнзїи тоц къ съ аѹзѫ бѹкѹрїи ши фериче.
Мъриц пре Днѹл кѹ мине ши съй анец ши детѣмъ,
Съй ѫнълцъм деспреѹнъ Ст҃а нѹме фъръ самъ.
Нъзѹитаѹ кътръ Днѹл ши лаѹ черкатѹл кѹ рѹгъ,
Ши тоате грижиле меле меѹ мнтѹит фъръ фѹгъ.
Веници апроапе де днсѹл ши съвъ лѹаци лѹминъ,
Къ съ фїе фаца воастръ лѹминатъ ши сенинъ.
Къ ши мишелѹл кнд стригъ Дмнезъѹ де съръг лаѹде,
Ши ла скръбеле лѹй тоате кѹ аџѹтор ѫи ръспѹнде.
Прецѹре чꙗ чѣс де Днѹл фрикъ дин слѹжиле кѹ тамъ,
Пѹсаѹ ѫнџерѹ ден ферѫще кѹ ѿщи грѫле фъръ самъ.
Дѣ Днѹлѹи бѹнътате чар чисбазъ кѹн пари,
Къй фериче де тот ѡмѹл чере спрїне нѫдежде таре,
Сфинцїи тоц сфинцꙋ де Днѹл фрикъ прекѹм бежъкаде,
Къ те ѫпѹндѹбат де днсѹл кинеле нѹ батъ скаде.

Богѣ

Că-ntru svîntul lui şi cinstit nume
Nedejduim, petrecînd în lume.
Hie-ţ, Doamne, mila ta cea svîntă
Preste noi, precum te-am avut vîntă.

Psalómul lui David, cînd ş-au schimosît faţa înainte[1]
lui Avimeleh, de l-au slobozît, 33. Бл҃гсвлю Г҃а[2]

Blagoslovi-voi pre Domnul toată vremea şi tot ceasul,*
Lauda lui este-n rostu-m să-i cînt cît îm poate glasul.
De Domnul s-a bucura-să sufletul mieu şi va zîce,
Blînzîi toţ ca să auză, bucurie şi ferice.
Măriţ pre Domnul cu mine şi să-i aveţ şi de teamă,
Să-i înălţăm depreună svîntul nume fără samă.
Năzuit-am cătră Domnul şi l-am cercatu-l cu rugă,
Şi-n toate grijile mele m-au mîntuit fără fugă.
Veniţ aproape de dînsul şi să vă luaţ lumină,
Ca să fie faţa voastră luminată şi senină.
Că şi mişelul cînd strigă Dumnezău de sîrg l-aude
Şi la scîrbele lui toate cu agiutor îi răspunde.
Pregiur ceia ce-au de Domnul frică, de-i slujesc cu teamă,
Pus-au înger de-i fereşte cu oşti grele fără samă.
De-a Domnului bunătate cerce de vază, cui pare,
Că-i ferice de tot omul ce-are spri-ns[3] nedejde tare.
Svinţii toţ, s-áveţ de Domnul frică, precum vă să cade,
Că temîndu-vă de dînsul binele nu vă să scade.

Bogă-

* În 2 cetverodvoíţe

---

[1] *În ms.* ·ꙟнаинтѧ.
[2] *Bine voi cuvînta pe Domnul*
[3] *spre dînsul*

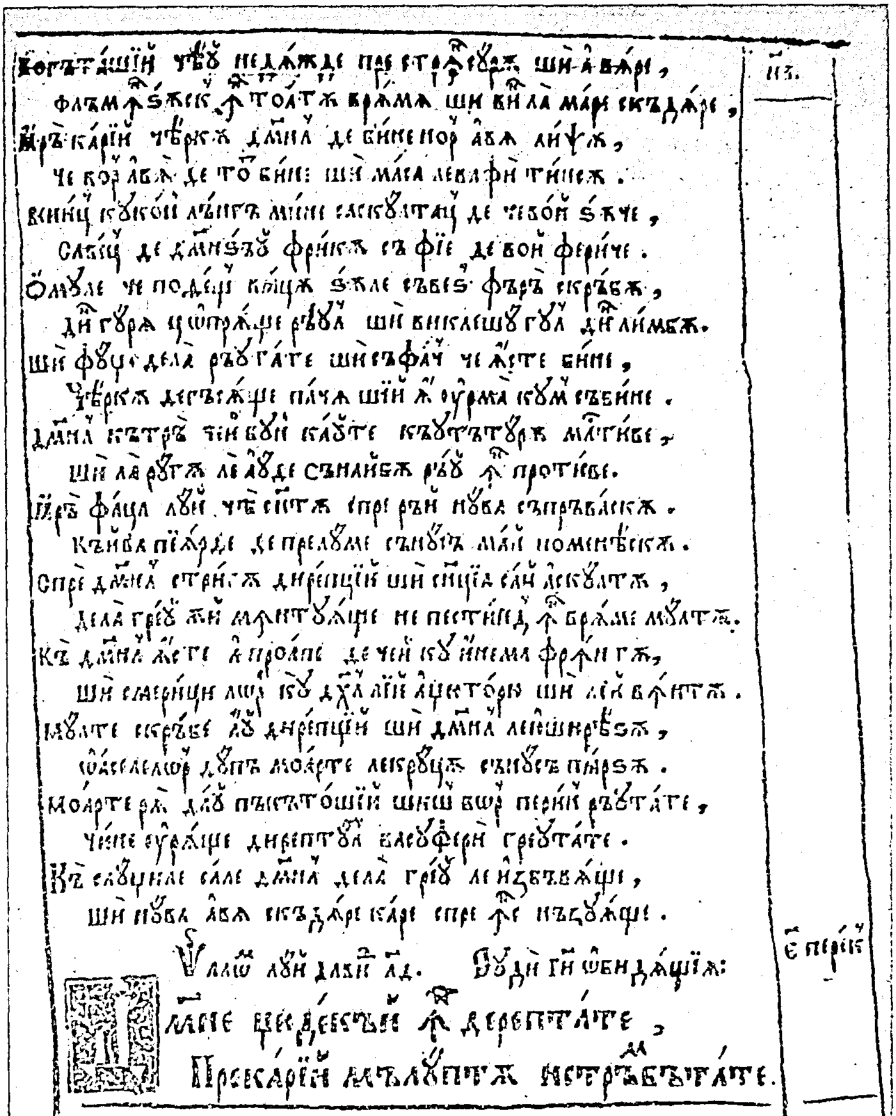

Когъта́шїй чѣ̆ѹ недаждє пре стрáжѹрѫ шѝ а̂вѣрє,
Флъмѫ̂ѕѫскъ ꙟ тоатѫ врѣмѣ шѝ вѝн ла мáрє скъдáрє,
Ꙗ̀ръ карїй чѣркъ дѡ̀мнѹл дє бинє нор а̂вѣ лиѱѫ,
Чє вор а̂вѣ дє то̀т бинє: шѝ мáрє лєва фи тинєсѫ.
Вєни́ць кѹкóнїи а̂лєргъ мїнє аскѹлтáць дє чєвóй ѕъ́чє,
Сáвїць дє дѹмнєѕъ̆ѹ фри́къ съ фїє дє вóй фєри́чє.
Ѡ̂мѹлє чє подє́ш кóнцѫ ѕилє съвєѕ фъ́ръ скръ́бѫ,
Дин гѹ́ра цꙟпрѣ́щє рѣ́ѹл шѝ вꙋ́ꙁєлє шѹ̆ гѹ́л дин ли́мбѫ.
Шѝ фѹџє дєла рѫ́ѹтáтє шѝ съфáчѝ чє ѥстє бинє,
Чѣ́ркѫ дє съ жѣ́ще пáчѣ шѝ ꙟ ѹ̂рма кѹ̆м съ вйнє.
Дѡ̀мнѹл кътрѫ̀ чїн бѹн кáѹтє кѫѹтътѹ́рѫ мѫ̀нкє,
Шѝ ла рѹ́гѫ лє а̂ѹдє съ нáйбѫ рѣ́ѹ ꙟ прóтивє.
Ꙗ̀рѫ фáца лѹи чѣ сфинтѫ спрє рѫ́й нѹ̆ва съ прѫвѣ́скѫ.
Къ́нва пїáрдє дє прє лѹмє съ нѹ́ и май помєнѣ́скѫ.
Спрє дѡ̀мнѹл стрїгѫ дирє́пцїи шѝ спѹ́сїа са̀й аскѹ́лтѫ,
Дєла грє́ѹ чєй мѫнтѹѣщє нє пєстинꙗ̆, ꙟ врѣ́мє мѹ́лтѫ.
Къ̀ дѡ̀мнѹл жєтє а̂проапє дє чєй кѹ̆ инима фрѫ́нтѫ,
Шѝ смєри́нцїи лѣ̀ кѹ̆ дѹхѹ̆ лѹи а̂џюто́рїи шѝ лѣ̆ вѫ́нтѫ.
Мѹ́лтє скрѫ́бє а̂ѹ дирє́пцїи шѝ дѡ̀мнѹл лєꙟшнрєꙁѫ,
Ѡ̂áсєлєлѡр дѹ́пъ моáртє лє крєдцѫ съ нѹ́ сє пѣ́рѕѫ.
Моáртєрѣ̀ дáѹ̆ пъкътóшїи шѝш вор пєри́й рѫ́ѹтáтє,
Чѝнє ѹ̂рѫ́щє дирєптѹл елєѹ̆фѣ́рн грє́ѹтáтє.
Къ̀ слѹ́џилє сáлє дѡ̀мнѹл дєла̀ грє́ѹ лєи̂ꙁбъвѣ́щє,
Шѝ нѹ́ва а̂вѣ скъꙁáрє кáрє спрє ꙟ̑є нъꙁдѹ́ѣщє.

Ѱалѡ́м лѹ̆й дави́дъ лд. Сѹ̆ди гн҃ ѡ̂бєнда́щїа:

Дѡ̄мнє цєи дєсъй ꙟ дєрєптáтє,
Прєскáрїи млъѹптѫ нєстрѫ́мбътáтє.

пг.

є̄ пєри́к

Bogătaşii, ce-au nedejde pre strînsură şi avere,
Flămînzăsc în toată vremea şi vin la mare scădere.
Iară carii cearcă Domnul, de bine n-or avea lipsă,
Ce vor avea de tot bine şi masa le va fi tinsă.
Veniţ, cuconi, lîngă mine s-ascultaţ de ce voi zîce,
S-aveţ de Dumnezău frică, să fie de voi ferice.
Omule ce pofteşti viaţă, zîle să vez fără scîrbă,
Din gură[1] ţ-opreşte răul şi vicleşugul din limbă.
Şi fugi de la răutate şi să faci ce este bine,
Cearcă de găseşte pacea şi-i ia urma, cum să vine.
Domnul cătră céi[2] buni caŭtă[3] căŭtătură milostivă[4],
Şi la rugă le aude, să n-aibă rău împrotivă[5].
Iară faţa lui cea svîntă spre răi nú va să prăvască,
Că-i va pierde de pre lume, să nu să mai pomenească.
Spre Domnul strigă direpţii şi svinţia sa-i ascultă,
De la greu îi mîntuieşte, nepestind în vreme multă.
Că Domnul este aproape de cei cu inema frîntă,
Şi smeriţilor cu duhul li-i agiutori şi li-i vîntă.
Multe scîrbe au direpţii, şi Domnul le iuşiurează,
Oasele lor după moarte le cruţă să nu să piarză.
Moarte rea dau păcătoşii şi-ş vor peri-n răutate,
Cine ureşte direptul va suferi greutate.
Că slugile sale Domnul de la greu le izbăveşte,
Şi nu va avea scădere care spre îns năzuieşte.

Psalóm[ul] lui David, 34. Сȣди, Г͠и, ѡбидѧщїѧ [мѧ].[6]

Doamne, giudecă-i în dereptate*
Pre carii mă luptă-n strîmbătate.

---

* 5 perechi

[1] *În ms.* гȣрѫ.
[2] *Accentul cerut de vers cade pe céi, ca şi în alte locuri.*
[3] *În ms.* каȣıпѫ.
[4] *În ms.* м͠лствѫ.
[5] *În ms.* ꙟнпротивѫ.
[6] *Judecă, Doamne, pe cei ce-mi fac strîmbătate.*

Єши кꙋ скꙋ̀тꙋла шѝ кꙋ а̂та̀ армѫ,
Сѫ сѣ̀ ѡ҆бозанскѫ фъ́ръ̀ са́мѫ.
Ка́ла сълешинꙋ̆ кꙋ̆ а̂та̀ ла́нче,
Съна́нзѫ гона́ч ѫ̂ кътро̀ фа́че.
Сфълтаꙋ̆и зъ́мъ, сѣ̆тъ́н кꙋ̆ креди́нцѫ,
Шѝ тꙋ̆рꙋлӑй фїѝ да̄мне ма̂тꙋ̆ницѫ
Сѫ сѣ̀ синало таискѫ игра̀ рꙋ̆шине,
Ка́рїй порне́скꙋ ръ́ꙋ̆л лꙋ̆р спрема́ине.
Кꙋ̆ рꙋ̆чꙋ̆лѫ сълѣ вꙋ̆ртежа́искѫ,
Ка́рїй ѫ тинзаме́нїй съ̆ сѣн гъса́искѫ.
Ѕи́кол съле батѫ цъ́рна нфа́цѫ,
Съ́нꙋ̆ш ба́зѫ тра́иол кꙋ̆ делꙋ̆чѣцѫ.
Дѣ̄нїй съда̀дѫ ѫ̂ нꙋ̆ер кꙋ̆ сире́ж,
Съ лепꙋ̆де ръꙋ̆та́ти кгъ́рѫ.
Съ лефїе ка́ла нтꙋ̆нека́тѫ.
Кꙋ̆ погꙋшꙋмѣ́тꙋ̆рѣ шѝ лꙋ̆минка́тѫ.
Шѝ съ̆н делѣ̆ да̄мнѣ̆ ѫ̂ брода́искѫ,
ѫ̂ цꙋ̆рꙋ̆ба, шѝ дамнꙋ съ̆н гонте́скѫ.

Кꙋ кꙋ̆

Ieş cu scutul şi cu a ta armă,
Să să obosască fără samă.
Calea să le-nchiz cu a ta lance,
Să n-aibă gonaci încătró face.
Sufletului zî-mi: «Stăi cu credinţă»,
Şi tu să-m fii, Doamne, mîntuinţă.
Să să schimosască-n grea ruşine
Carii pornesc răul lor spre mine.
Cu răceală să să vîrtejască,
Carii îm pizmăsc, rău să-i găsască.
Vicol să le bată ţărna-n faţă,
Să nu-ş vază traiul cu dulceaţă.
Domnul să le dea înger cu scîrbă,
Să le puie răutatea-n gîrbă.
Să le fie calea-ntunecată,
Cu poticnituri şi lunicată.
Şi să-i de la Domnul îngrozască
Îngerul, şi armă să-i gonească.

Că cu

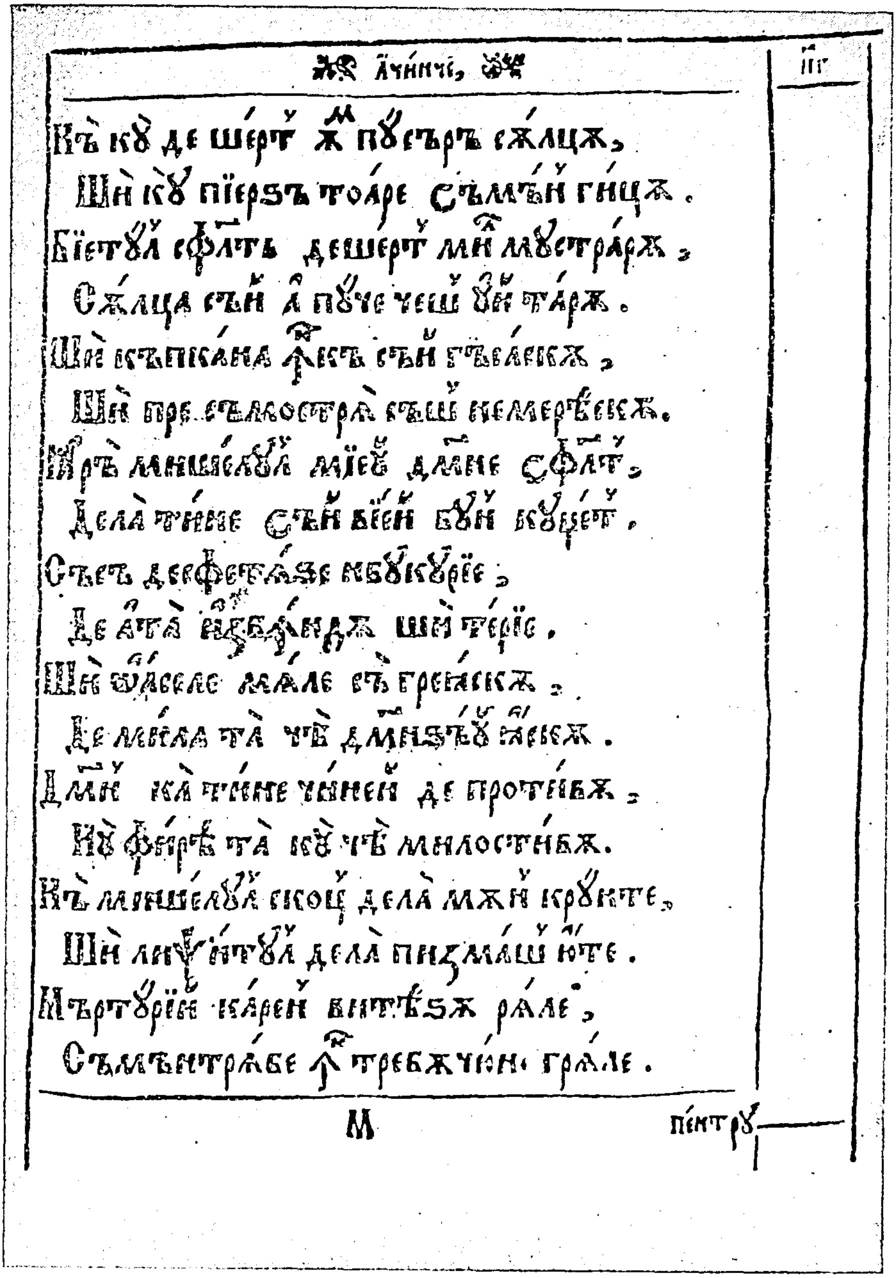

Ачинчі, ѯг

Кѫ кꙋ де шерт ѫ пꙋсъръ сѫлцѫ,
Ши кꙋ пїерзъ тоаре сѫмѫнгицѫ.
Бїетꙋл сфлатъ де шерт мѣ мꙋстрарѫ,
Сѫлца сѫй а̂ пꙋче чеш ꙋй тарѫ.
Ши скѫпкана ѫкъ сѫй гълеаскѫ,
Ши пре сѫмостра сѫш немереаскѫ.
Жръ мишелꙋл мїеꙋ дамне сфат,
Дела тине сѫй вїеи бꙋн кꙋцет.
Сѫсъ десфѣтаꙁе ѣвꙋкꙋрїе,
Де ата нѣбꙋнѫ ши терїе.
Ши ѿдаселе мале съ гренкѫ,
Де миела та чѣ дамнезъꙋ неаскѫ.
Дми кѫ тине чинеи де протнвѫ,
Нꙋ ферѣ та кꙋ чѣ милостнвѫ.
Кѫ мишелꙋл скоц дела мѫи крꙋнте,
Ши лиѱ итꙋл дела пизмаш юте.
Мъртꙋрїи кареи витѣзѫ рале,
Сѫмѣнтрабе ѫ тревѫчїни грале.

М пентрꙋ

Că cu deşert îm pusără sîlţă
Şi cu pierzătoare să mă-nghiţă.
Bietul suflet deşert mi-l mustrară;
Sîlţa să-i apuce ce-ş uitară,
Şi căpcana încă să-i găsască,
Şi pre sămostreá să-ş nemerească.
Iară mişelul mieu, Doamne, suflet
De la tine să-i vie[1] bun cuget.
Să să desfeteze-n bucurie
De a ta izbîndă şi tărie[2].
Şi oasele mele să grăiască[3]
De mila ta cea dumnezăiască[4]:
«Domn ca tine cine-i deprotivă,
Cu firea ta cu cea milostivă?
Că mişelul scoţ de la mîni crunte,
Şi lipsitul de la pizmaş iute».
Mărturii care-nvitează rele
Să mă-ntrebe întrebăciuni grele,

Pentru

---

[1] În ms. вїє.
[2] În ms. търіє.
[3] În ms. грѫꙗскѫ.
[4] În ms. дм҃нѕъꙗскѫ.

Кадісма ,

Пє́нтрꙋ би́нє ієꙋ рѣ́ꙋ съ́м плътѣ́скѫ ,
Шѝ мишє́лꙋл сфлт съм стър па́сєскѫ .
Кѫн єи съм вита съмъм прє бо́арє ,
Єꙋ мъ жмєрька кꙋ стрєсъ то́арє .
Съ̀ мнєъзгъжр чѣскѫ віє́тꙋл сфлт ,
Кꙋ рꙋгѫ кꙋ по кꙋ смєри кꙋ цєт .
Съ́м віє нєѫ рꙋга дє мїн стржмє́ж ,
Би́нє дєлєѕжіє нꙋмаи дин анмєж .
На ѕпрєнимє гаін дєръꙋта́тє ,
Би́нє лє подє́сіє ієꙋнꙋи фра́тє .
На̀ ѡ жаланиє іа́рєш пла́нцє мортꙋа .
Сан три дзанє шѝ мънинт кꙋ то́тꙋа .
Прє цꙋр ми́нє садꙋнѫ кꙋ̀ ша́нцꙋри
Стран ган вичє асꙋпръм шѝ ла́нцꙋри .
Нѫ ши фира нꙋмисъ ма́и сѫлмтє ,
Ꙋє гъта́ржѫ съм по лꙋа ми́нтє .
Къ̀ съдєспърцꙋржѫ дин прі́нцѫ ,
Шѝ нꙋлѣи ма́и кєнит оумина́нцѫ .

Кꙋ сз

Pentru bine cu rău să-m plătească
Şi mişelul suflet să-m stărpască.
Cînd ei să-nvita să mă-mpresoare,
Eu mă îmbrăcam cu strecătoare,
Să mi să zgîrcească bietul suflet,
Cu rugă, cu post, cu smerit cuget.
Să-m vie-n sîn ruga, de mi-i strîmbă,
Bine de le zîc numai din limbă.
N-am spre nime gînd de răutate,
Bine le poftesc ca unui frate.
Ca om jelnic care-ş plînge mortul,
Sînt trist, Doamne, şi mîhnit cu totul.
Pregiur mine s-adună cu şanţuri,
Strîngînd bice asupră-mi şi lanţuri,
Cît şi firea nu mi să mai sîmte,
Ce-m gătară să-i poci lua minte.
Că să despărţîră din priinţă
Şi nu le-au[1] mai venit umilinţă.

Cu bă-

---

[1] *Grafia* лѣй *este greşeală de tipar. În ms.* лѣѹ.

Кꙋ бътъй мъ непитиръ мꙋлте,
Асꙋпреме скръшкѫнд кꙋ венин юте,
Де мине съкꙋзѹ дмнѕеꙋ сфнте,
Ши съмъ ескꙋц дела мѫни кꙋм плѫнте.
Сфнт міеꙋ дмне съ дерадѹ,
Ѹнишоара ма делен съ лебатнѹ.
Васта жицеши фаче нъвешр маре,
Ѫ лималы гръле тебой сальвн таре,
Гъсꙋл чинем вор съкꙋ змеленкѫ,
Ши кꙋ ѡкїи сънꙋ мъгꙋъникѫ.
Карїи жмгръеск де паче нфацѫ.
Ши делатꙋрі ен жмесан кꙋ грецѫ.
Къ ескан гора пънъ ла мъсале,
Ѧ сꙋпра ма кꙋ кꙋзнинте рале.
Феричe деной кънїи пресоле,
Дечѐ ведеа тоц кꙋмпъ десоле.
Бесне дамне кꙋм ен съдесмирдѫ,
Ши нꙋи люа изоле съмадѫ прадѫ.

Cu bătăi mă ispitiră multe,
Asupră[1]-mi scrîşcînd cu venin iute.
De mine să caŭţ, Dumnezău svinte,
Şi să mă scoţ de la mîni cumplite.
Suflet[ul] mieu, Doamne, să-l deradici,
Unişoara mea, de lei sălbatici.
Vestea îţ voi face-n săbor mare,
În limbi grele te voi slăvi tare.
Răul cine-m vor, să nu zîmbască,
Şi cu ochii să nu măhăiască,
Carii îmi grăiesc de pace-n faţă,
Şi delaturi ei îm sînt cu greaţă,
Căscînd gura pănă la măsele
Asupra mea cu cuvinte rele:
«Ferice de noi că ni-i pre voaie,
De te vedem toţ cum te despoaie».
Vezî-i, Doamne, cum ei să dezmiardă
Şi nu-i lăsa-n voaie să-m dea pradă.

Ce te

---

[1] În ms. асѹпрѣ.

КАДІСМА,

Че те єскоалѫ дмне де мілаце,
Дмне дмѕъꙋ шѝ съм фа лаце.
Съмъ̀ цидеѵ дмне нтраде бърꙋл,
Съ̀ нꙋраѕѫ чеа чем вор ръꙋл.
Ниче єи съѕѫкѫ нтра лꙍр єфлт,
Фериче де ной къ̀ ній прекꙋцет.
Кꙋ̀ тотꙋл съл бъм бине къ прісъм.
Сата нолєтрѫ дѣкмꙋ̀ ной ѡстꙟсъм.
Рꙋшина нꙍбра съи єкнмоєаскѫ,
Ръꙋтата лꙍр съи ꙟгрозаскѫ.
Карій ѫ вꙍр ръꙋл ръꙋ съм браче.
Кꙋбꙟнт ръꙋ съиꙋ май поатѫ фаче.
Іаръ̀ днрепцій че чѣрскѫ бине,
Дмне съсъ̀ бꙋкꙋре кꙋ̀ мине.
Шѝ мърит съ фіє ѫц вор ѕѫче,
Нꙋмеле тъꙋ дмне кꙋ̀ фериче.
Карій подєск слꙋцій тале віцѫ,
Кꙋ паче съш петрѣкѫ ндꙋл чѣцѫ.

шн анм

Ce te scoală, Doamne, de mi-alege,
Doamne Dumnezău, și să-m faci lege.
Să mă giudeci, Doamne,-ntr-adevărul,
Să nu rîză[1] ceia ce-m vor răul.
Nice ei să zîcă-ntr-a lor suflet:
«Ferice de noi că ni-i pre cuget;
Cu totul să-l băm, bine că-l prinsăm,
Setea noastră de-acmu noi o stînsăm».
Rușinea-n obraz să-i schimosască,
Răutatea lor să-i îngrozască.
Carii îm vor răul, rău să-mbrace,
Cuvînt rău să nu mai poată face.
Iară direpții ce-m cearcă bine,
Doamne, să să bucure cu mine.
Și mărit să fie, îț vor zîce,
Numele tău, Doamne, cu ferice.
Carii poftesc slugii tale viață,
Cu pace să-ș petreacă-n dulceață!

Și lim-

---

[1] *În ms.* рѫѕѫ.

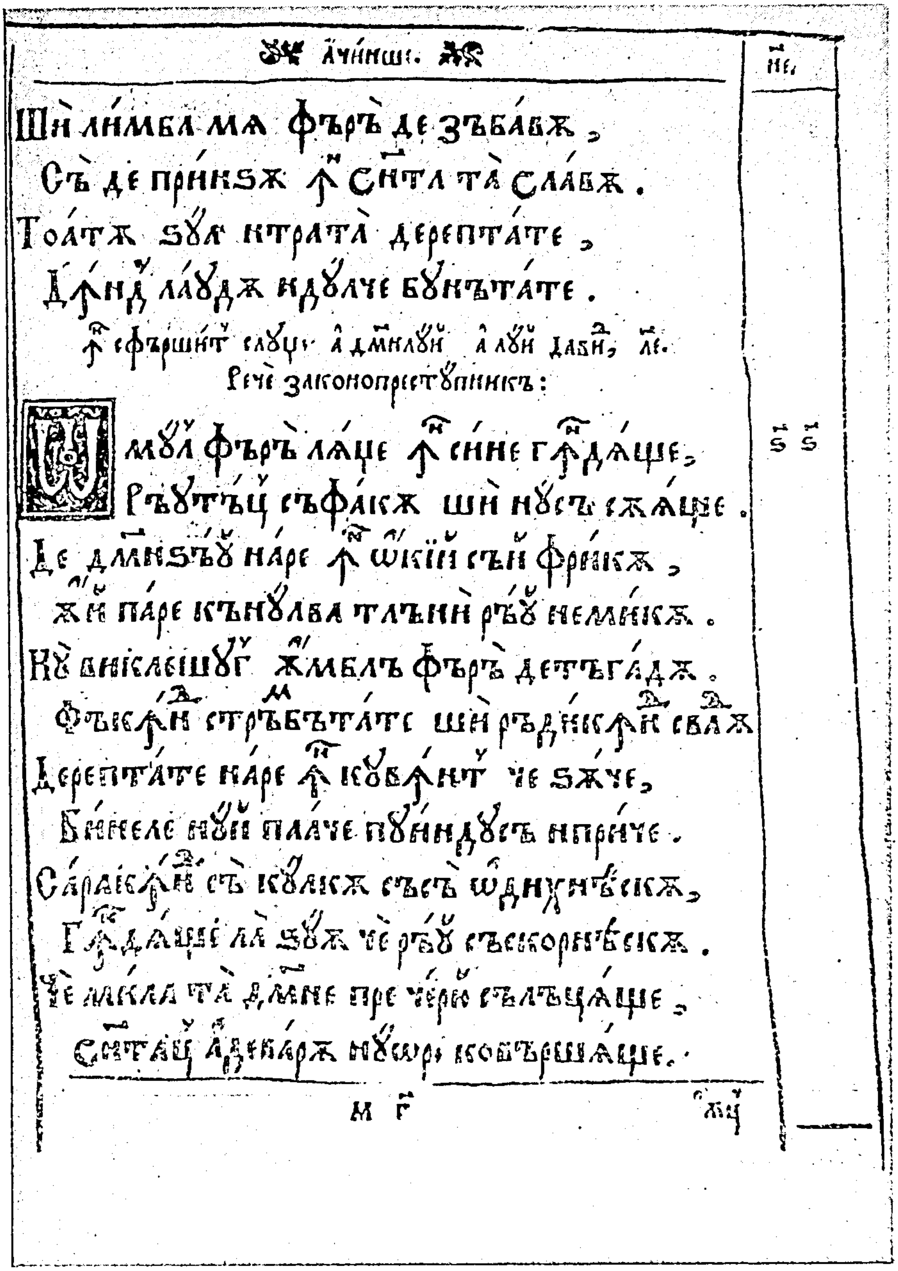

Ѧ̂чи́нши. — н҃е

Шѝ ли́мба ма фъ̀ръ̀ де зъба́вѫ,
Съ̀ де при́нзѫ ꙟ С҃нта та̀ сла́вѫ.
То́атѫ ѕꙋ́а нтрата̀ дерепта́те,
Дꙟнд ла́ꙋдѫ ндꙋ́лче бꙋнъта́те.

ꙟ сфъ̀ршит слꙋ́џі· а дмнлꙋ́и а лꙋ́и Дав҃д, н҃.
Рѐче законопрестꙋ́пникъ:

Ѡмꙋ́л фъ̀ръ̀ лѧџе ꙟ си́не грꙟ́дѧще, ѕі҃
Ръꙋ́тъц съфа́кѫ шѝ нꙋ́съ сѫлѧще.
Де дмнѕъꙋ̆ наре ꙟ ѡкі́й съй фри́кѫ,
Ѫй паре къ нꙋ́ла ва тлъни̇̀ ръ́ꙋ неми́кѫ.
Нꙋ̀ дніклеишꙋ́г ѫ̂мблъ фъ̀ръ̀ детъга́дѫ.
Фъкꙟ́нд стръбъта́те шѝ ръдикꙟ́нд свѫ
Дерепта́те наре́ ꙟ кꙋ́вꙟнт че ѕѫче,
Би́неле нꙋ́й пла́че пꙋ́ниндꙋ́съ нпри́че.
Са́раікꙟ́н съ̀ кꙋ́лкѫ съсъ̀ ѡ̂днихнѣ́скѫ,
Грꙟда́щѣ ла̀ ѕꙋ́ѫ че ръ́ꙋ съскорнѣ́скѫ.
Чѐ ми́кла та̀ дмне пре че́рю съ̆лъцѧ́ще,
С҃тай ѧ̂зе́карѫ нꙋ́ѡри ковъ́ршѧще.

м г҃ — ѧ̂ꙋ

Şi limba mea fără de zăbavă
Să deprinză în svînta ta slavă,
Toată zua-ntr-a ta dereptate,
Dînd laudă-n dulce bunătate.

În sfîrşit slugi a Domnului a lui David, 35.

Рєчє законопрєстѹпникъ[1]

Omul fără lege în sine gîndeşte*
Răutăţ să facă şi nu să sîieşte,
De Dumnezău n-are în ochii săi frică,
Îi pare că nú-l-va tîlni rău nemică.
Cu vicleşug îmblă fără de tăgadă,
Făcînd strîmbătate şi rădicînd svadă.
Dereptate n-are în cuvînt ce zîce,
Binele nu-i place, puindu-să-n price.
Sara, cînd să culcă să să odihnească,
Gîndeşte la zuă ce rău să scornească.
Ce mila ta, Doamne, pre ceri să lăţeşte,
Svînta-ţ adevară núori covîrşeşte.

Îţ

* 6, 6

---

[1] *Zis-a călcătorul de lege*

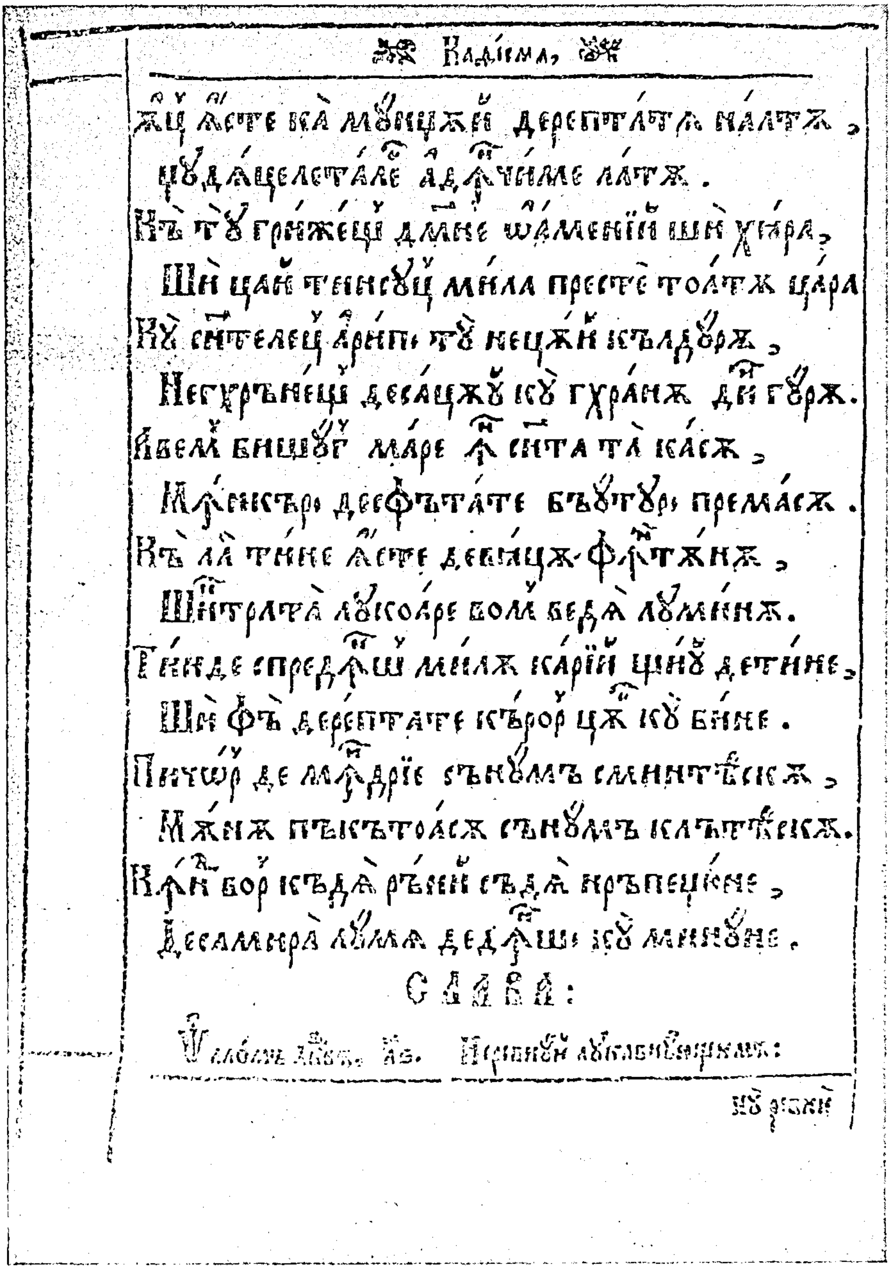

Кадіма,

Ѫцй ѧсте ка мѹнцѫй дерептатѧ налтѫ,
Цѹдацеле тале адѫнчиме латѫ.
Къ тѹ грижещй дмне ѡаменїй шѝ хїара,
Шѝ цай тинсѹц мила престе тоатѫ цара
Кѹ скѹтелеѹ арипи тѹ нецѫй кълдорѫ,
Негѹрънещй десацѫѹ кѹ гхранѫ дин гѹрѫ.
Авем винищѹг маре ѫнтата та касѫ,
Мѫнкъри десфътате бъѹтѹри премасѫ.
Къ ла тине ѧсте дешицѫ фѫнтѫнѫ,
Шинтра та лѹкоаре вом веда лѹминѫ.
Тинде спредѫш милѫ кареи щиѹ де тине,
Шѝ фъ дерептате кърор цѫ кѹ бине.
Пичѡр де мѫндрїе съ нѹмъ сминтѣскѫ,
Мѫнѫ пъкътоасѫ съ нѹмъ клътѣскѫ.
Кѫн вор къда ръии съдѫ нръпецїне,
Десамира лѹма дедѫшй кѹ минѹне.

Слава:

Ѱаломъ [illegible]. [illegible]. [illegible]:

Нѹ [illegible]

Îţ este ca munţîi dereptatea naltă,
Giudeţele tale-s adîncime lată.
Că tu grijeşti, Doamne, oamenii şi hiara,
Şi ţ-ai tinsu-ţ mila preste toată ţara.
Cu svintele-ţ áripi[1] tu ne ţii căldură,
Ne hrăneşti de saţîu cu hrană din gură.
Avem bişug mare în svînta ta casă,
Mîncărî desfătate, băuturi pre masă.
Că la tine este de viaţă fîntînă
Şi-ntr-a ta lucoare vom vedea lumină.
Tinde spre dînş milă carii ştiu de tine
Şi fă dereptate căror ţî-s cu bine.
Picior de mîndrie să nu mă smintească,
Mînă păcătoasă să nu mă clătească.
Cînd vor cădea răii, să dea-n răpegiune,
De s-a mira lumea de dînşi cu minune.

СЛАВА

Ѱаломъ Дв҃двъ, л҃ѕ. Нє рєвнꙋй лꙋкавнꙋющимъ[2]

Nu rîvni

---

[1] *Accentuat greşit* arípi. *În ms.* áripi.
[2] *Psalmul lui David, 36. Nu rîvni la cei ce viclenesc*

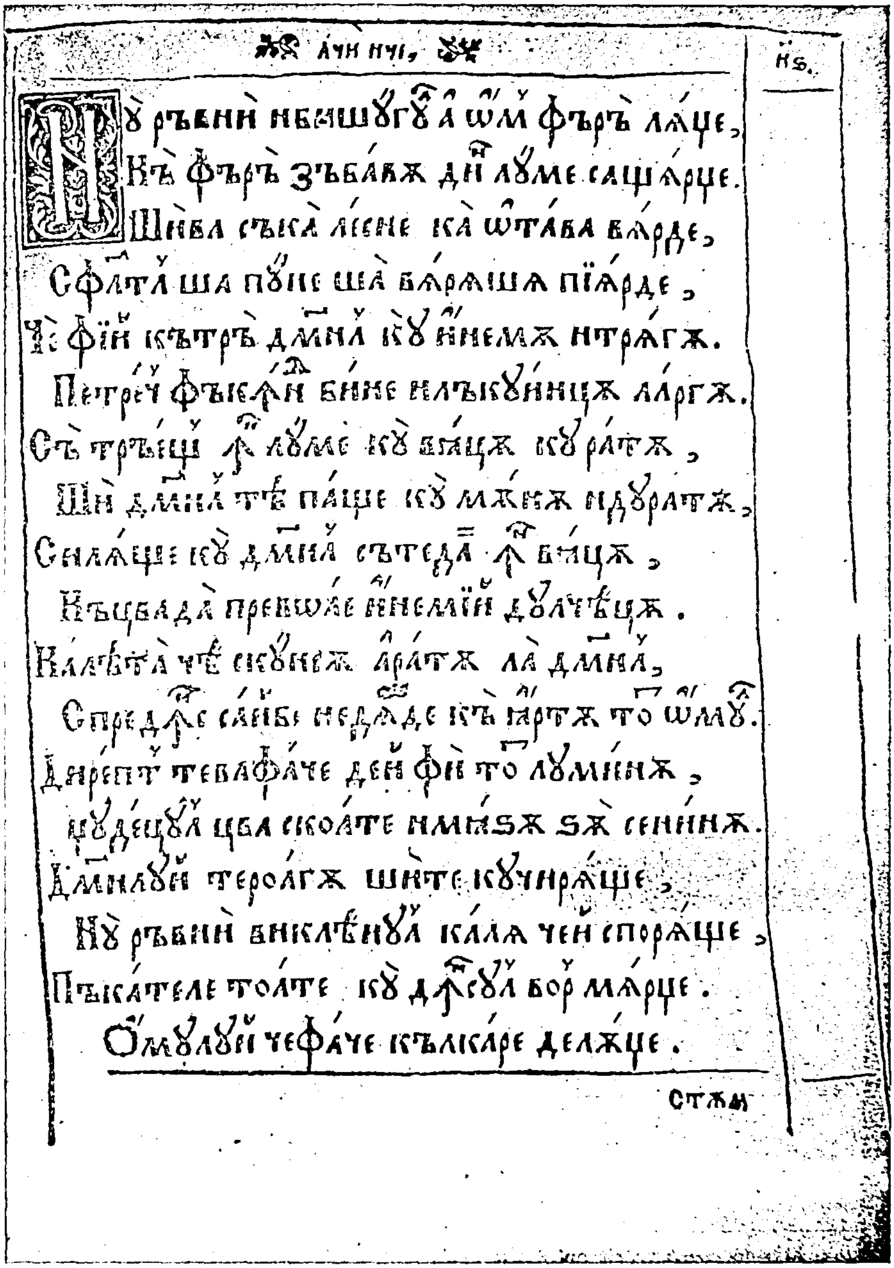

Нȣ ръвни небѧшȣгȣ а ѡм фъръ лѧце,
Къ фъръ зъвавѫ дин лȣме сацѧрце.
Шива съка лене ка ѡтава вѧрде,
Сфатл ша пȣне ша вѧрѧша піѧрде,
Ч: фїи кътръ дмна кȣ инемѫ нтрѧгѫ.
Петреч фъкꙟн вине нлъкȣинцѫ ларгѫ.
Съ трѣещ ꙟ лȣме кȣ вїацѫ кȣратѫ,
Ши дмна те паще кȣ мѫнѫ ндȣратѫ,
Снѧлѧце кȣ дмна сътеда ꙟ вїацѫ,
Къцвада превѡле ннемїи дȣлчѣцѫ.
Калѣта че скȣнѫ арата ла дмна,
Спредꙟе санві недѧде къ партѫ то ѡмȣ.
Днрепт тевафаче ден фи то лȣминѫ,
Цȣдецȣл цва скоате нминѕѫ ѕѫ сеннѫ.
Дминадȣи тиролгѫ шите кȣчнрѧще,
Нȣ ръвни вниклѣнȣл кала чен спорѧще,
Пъкателе тоате кȣ дꙟсȣл вор мѧрце.
Ѻмȣлȣи чефаче кълкаре делѫце.

Стѫм

Nu rîvni-n bişugul a om fără lege,
Că fără zăbavă din lume s-a şterge.
Şi va săca lesne, ca otava verde,
Sufletul ş-a pune ş-averea ş-a[1] pierde.
Ce fii cătră Domnul cu inemă-ntreagă,
Petreci făcînd bine-n lăcuinţă largă.
Să trăieşti în lume cu viaţă curată,
Şi Domnul te-a paşte cu mînă-ndurată.
Sileşte cu Domnul să te dai în viaţă,
Că-ţ va da pre voaie inemii dulceaţă.
Calea ta ce-ascunsă arată la Domnul,
Spre dîns s-aibi nedejde, că iartă tot omul.
Dirept te va face, de-i fi tot lumină,
Giudeţul ţ-va scoate-n miazăzî senină.
Domnului te roagă şi te cucireşte,
Nu rîvni vicleanul calea ce-i sporeşte.
Păcatele toate cu dînsul vor merge,
Omului ce face călcare de lege.

Stîm-

---

[1] *În ms.* ша.

Кадíсма,

Стѫⷨпъръц мѫніѧ ꙋрџіѧ џ ѿпрѧ́ще,
Ръ́вна вніклешꙋгꙋ́л дете кꙋ́ръцѧще.
Къ̀ діи фа́че рѧ́ле съч дⷩ ръдъ́чинѫ,
Де веи фа́че би́не недаждѧ ціи пли́нѫ.
Кꙋрꙟⷣн са̀ алѧце нбрѧ́ме пꙋцинтнікѫ,
Кꙟⷣн вор перѝ стръбіи ꙟⷩ клипа́лѫ мнкѫ́
Блⷩꙟѕѫлꙍ́р пъмⷩꙟтꙋ́л мо́штіе ръмѫ́не.
Петрекꙟⷣн ꙟⷩ віацѫ диреⷷптѫ спребине.
Съблѝ пъкъто́шіи кꙋ̀ дⷩціи лѡ̂ скръшче,
Къ̀ то на́ꙋ пꙋтѧ́ре ꙟдирепт съи стри́че.
Дѣлꙍ́р небꙋ́ніе ши̇̀ дмнѧ ба̀ ржде,
Въ ѕꙟⷣн къ̀ левине ѕѫ̀ рѧ деѝ кꙋприн́де.
Скосаꙋ пъкъто́шіи сабіе дⷩ тѣкѫ,
Арче́ле аⷬ га́та ръзбо́юл съ фа́кѫ.
Съта́е мнише́ни съра́чіи съцꙋнге,
Аꙋ тꙟⷣн сънꙋла́се дире́пт ниче ꙋнге.
Са́біѧ лчѧ́а ꙟⷩ трꙟⷩш съка̀ нфи́це,
Коа́рда съба̀ рꙋмпе аркꙋл ли са фрꙟ́нце.

депꙋцѫн

Stîmpără-ţ mînia, urgia ţ-opreşte,
Rîvna, vicleşugul, de te curăţeşte.
Că di-i face rele, săci din rădăcină,
De vei face bine, nedejdea ţi-i plină.
Curînd s-a alege,-n vreme puţintică,
Cînd vor peri strîmbii în clipală mică.
Blînzîlor pămîntul moşie rămîne,
Petrecînd în viaţă direaptă spre bine.
Săvái păcătoşii cu dinţii lor scrîşce,
Că tot n-au putere a dirept să-i strice.
De-a lor nebunie şi Domnul va rîde,
Văzînd că le vine zî rea de-i cuprinde.
Scos-au păcătoşii sabie din teacă,
Arcele li-s gata războiul să facă,
Să taie mişeii, săracii să giunghe,
Au gînd să nu lase dirept nice unghe.
Sabia aceea într-înş să va-nfige,
Coarda să va rumpe, arcul li s-a frînge.

Дєпꙋцѫ дирєптꙋл май мꙋлт фолоаре.
Де кѫ богъцѫа стръбилѡр чѣ маре.
Къ рънй шѝ стръїн мѫнꙋле шѡр фрꙟџе,
Іаръ прє дирєпцѫй дмна жива стрꙟџє.
ꙟтрєцилѡр дмна ѫблєтєлє цїє,
Шѝ лѣꙋдат кꙋвачїи ꙋрмє прєлошїє.
Ла врѧмє кꙋмпантѫ нꙋ̑ фїѝ дє рꙋшинє,
ꙟ ѕѫлє фаъмꙟдє лѣпрєсосѫ пѫнє.
ꙟшиш пъкътошїи ѫшикꙋносє пєрирѧ;
Съвай къснъмалцѫ прєлꙋмє кꙋ̀ фирѧ.
Чєл чѐ пꙋй пизмѫ кꙋ дмна шѝ принчє,
Съ цѫне дєдꙟшїи пꙋцѫнѫ фєричє.
ꙟ датѫчор крѧщє шодобꙟдн славѫ,
Ворпєри кꙋ фꙋмꙋл нєфъкꙟн зъбавѫ.
ꙟ мпрꙋмꙋ бниклѣкнꙋ шѝ нꙋмай плътѧщє
Дирєптꙋ съндꙋрѫ дѫ шѝ милꙋѧщє.
Карїи къърѣ дмна сꙟт кꙋ̀ мꙋлцъ митѫ,
Вѡ ѡчина лꙋмѧ нєрѧмє нєклътитє.

Н Карїй

De puţîn direptul mai mult folos are
Decît bogăţiia strîmbilor cea mare.
Că răii şi strîmbii mînule ş-or frînge,
Iară pre direpţîi Domnul îi va strînge.
Întregilor Domnul îmbletele ştie,
Şi le-au dat cu vecii úric pre moşie.
La vreme cumplită n-or fi de ruşine,
În zîle flămînde le-a prisosî pîine.
Înşiş păcătoşii îş cunosc perirea,
Săvái că să nalţă pre lume cu firea.
Ceia ce pun pizmă[1] cu Domnul şi price,
Să ţîne de dînşii puţînă ferice.
Îndată ce-or creşte ş-or dobîndi slavă,
Vor peri ca fumul, nefăcînd zăbavă.
Ia-mprumut vicleanul şi nu mai plăteşte,
Direptul să-ndură, dă şi miluieşte.
Carii cătră Domnul sînt cu mulţămită
Vor ocina lumea-n vreme neclătită.

Carii

---

[1] *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* ПИЗМѦ *sau* ПИЗМЛ, *greşeală de tipar.*

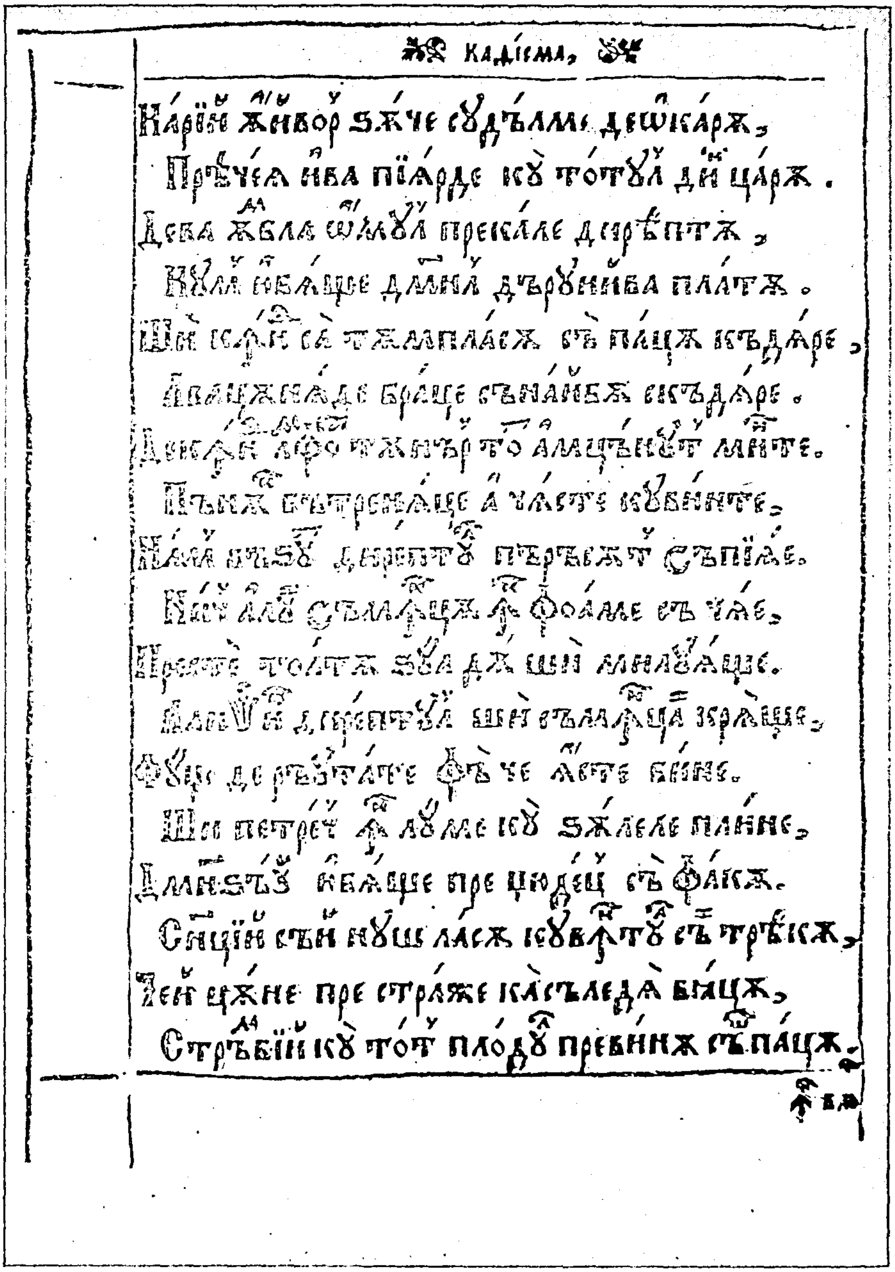

Кадіема,

Карїи живор ѕъче сѹдълми дешкаръ,
Прѣчеа иба піарде кѹ тотѹл ди царъ.
Деба жбла ѡмѹл прескале дирѣптъ,
Кѹл иблаще дамна дърѹиба платъ.
Ши іспри са тъмплась съ пацъ кѫдаре,
Апацъна де браце сънаибъ кѫдаре.
Дескри лфо тъмпърто амцѣнѹт мите.
Пъна сѣтреснаце а часте кѹбинте,
Нам инъѕѹ дирептѹ перъкът съпіае.
Ни але съмраца фоаме съ чае,
Пректе толтъ ѕѹа дъ ши линауаце.
Ланѹ ни дирептѹл ши съмраца зраце,
Фѹџе де ръѹтате фъче лѣте бине.
Ши петрец лъѹме кѹ ѕъмеле пание,
Дминѕъѹ иблаще пре џюдец съ факъ.
Спиіин сън нѹш ласъ кѹврътѹ съ трѣкъ,
Зен цъне пре стражe касъледа бицъ,
Стръбіи кѹ тот плодѹ превинъ съ пацъ.

Carii îi vor zîce sudălmi de ocară,
Pre-aceia i-va pierde cu totul din țară.
De va îmbla omul pre cale direaptă,
Cum iubește Domnul, dărui-i-va plată.
Și cînd s-a tîmpla-să să pață cădere,
L-va ținea de brațe să n-aibă scădere.
De cînd am fost tînăr tot am ținut minte
Pănă-n bătrînețe[1] aceste cuvinte.
N-am văzut direptul părăsît să pieie,
Nici a lui sămînță în foame să ceie.
Preste toată zua dă și miluiește
A lipsiț direptul, și sămînța-i crește.
Fugi de răutate, fă ce este bine,
Și petreci în lume cu zîlele pline.
Dumnezău iubește pre giudeț să facă,
Svinții săi nu-ș lasă cuvîntul să-i treacă,
Ce-i ține pre straje ca să le dea viață,
Strîmbii cu tot plodul pre vină să-ș pață.

În veci

---

[1] *În ms.* БЪТРѪНѦЦЄ.

ꙟвѧч ѿчинѣѕѫ дире́пції гхота́ре.
Пърц чѐ лѣꙋда дмнл кꙋ ꙋрни́к ꙟ ца́рѫ.
Кꙋцетъ дирептꙋ гꙟд ден цълепчи́не.
Ро́ етꙋ лꙋй ши либа фа́к цюдѧ́це бꙋне.
Ꙗвꙟд дела̀ дмнл ꙟ инемѫ лѧ́це.
Прѐ ка́ле дирѣптѫ несмнтн ва̀ мѧце,
Пъкъто̀сꙋ тѣрксѫ дире́птꙋлꙋ моа́рте.
Чѐ дмнл нꙋ ла́сѫ шѝ дн грѣꙋ ла скоа́те,
ꙟ гъдꙋ пре дмнл къ́ нлей пезѧ́ще.
Къ̀ тева нъца́те нлꙋме шѝ тѣ крѧ́ще.
Шѝ нꙋ къꙋта ренѝ къче сꙟт дѣ хи́рѧ.
Къ́н пꙋцѫнѫ врѧ́ме лїи веда̀ перирѧ,
Въѕꙋю пре спꙋрка́тꙋл сꙋн дꙋсѫ вꙋѡ́р.
Сацꙋгѫ ка̀ кедрїи тъмѫ еи ланꙋѡр.
Ши́ трекꙋю прѣчїѧ ка́ ꙋт нꙋвеѕ немикѫ.
Ръма̂ дела̀ дꙟсꙋл вро стъпа́ре микѫ,
Цѫ́нее дере́тата влꙟдѧ́цѧ пъзѧ́ще.
Къ̀ ѡмꙋлꙋ чеа̀ вꙋ ръмъшнцā крѧ́ще,

Н в　　　　мръ

În veci ocinează direpţii hotară[2],
Părţ ce le-au dat Domnul cu úric[3] în ţară.
Cugetă direptul gînd de-nţălepciune,
Rostul lui şi limba fac giudeţe bune.
Avînd de la Domnul în inemă lege,
Pre cale dreaptă nesmintit va merge.
Păcătosul cearcă direptului moarte,
Ce Domnul nu-l lasă şi din greu l-a scoate.
Îngădui pre Domnul, căile-i păzeşte[4],
Că te va-nălţa-te-n lume şi te-a creşte.
Şi nu căŭta răii[5] căce sînt de-a hirea,
Că-n puţînă vreme li-i vedea perirea.
Văzui pre spurcatul suindu-să búor[6],
S-agiungă ca chedrii tămîiei la nuor.
Şi trecui pre-acia, caŭt, nu văz[7] nemică
Rămas de la dînsul, vro stîlpare mică.
Ţîne dereptatea, blîndeţea păzeşte,
Că omului cél[8] bun rămăşiţa-i creşte.

Iară

---

[1] Greşeală, în loc de a cince.
[2] Grafia гχотаре este, probabil, greşeală de tipar, în loc de гχотарѫ.
[3] Accentul cerut de vers este úric, nu urík.
[4] În ms. пъзѧще.
[5] În ms. рънй.
[6] Accentul corect este búor, ca şi în alte cazuri.
[7] În ms. къѕ.
[8] Deşi nu este notat, accentul cerut de vers cade pe cél, ca şi în alte locuri.

Ѩръ спурікъ чошїи перирѧ левинке,
Ниче десъмѫнцъ де дѫншь нуръ мѫне.
Дечи мѫнтуница ѧсте дела дмнл.
Адирепц ѹшп смѧрени дин лꙋме тот ѡмꙋл.
Кънва скꙋти дмнл ла брѧме де скрбѫ.
Кꙋ фолос некоате дин чѣта чѣм стръбѫ.
Ла сине и вапꙋне дин партѣ дирѣптѫ,
Съ шазѫ нѡдинѫ дѫндꙋле и ба платѫ.

КАѲІСМА, ѕ. Ѱаломꙋл лꙋи Давид лз.

Адꙋчере аминте пентрꙋ сѫмбѫтѫ ѕꙋл де ѱꙋдей.
Гн не ꙗростїи твоеи ѡблични мене:

Нꙋмъ бъди дмне нбрѧме демѫнїе,
Ничем да чертаре кꙋ ѧта ѹрџїе,
Къ лѫнчиле тале ѫн мине ѫнфипте.
Ши єнта та мѫнѫ пре мине съсѫмте.
Нꙋ ѧсте претрꙋпꙋми лѣкь десенътате,
Цампорнит мѫнїѧ де фе греꙋтате.

Ѡасле

Iară spurcăcioşii perirea le vine,
Nice de sămînţă de dînş nu rămîne.
Deci[1] mîntuinţa este de la Domnul
A direpţ şi sméreni din lume tot omul.
Că-i va scuti Domnul la vreme de scîrbă,
Cu folos i-a scoate din ceata cea strîmbă.
La sine i-va pune din partea direaptă,
Să şază-n odihnă, dîndu-le-n veci plată.

CATÍSMA 6. Psalómul lui David, 37.

Aducere aminte pentru sîmbătă, zua de giudeţ.

Г҃и, не ꙗростїю твоєю ѡбличи мене[2]

Nu mă vădi, Doamne,-n vreme de mînie,
Nice-m da certare cu a ta urgie,
Că lăncile tale în mine-s înfipte
Şi svînta ta mînă pre mine să sîmte.
Nu este pre trupu-mi leac de sănătate[3],
Ţ-am pornit mînia, de-m feci greutate.

Oasele

---

[1] *Pronunţat* de-ci
[2] *Doamne, nu cu mînia ta să mă mustri*
[3] *În ms.* сънътате.

О́аселе съ̀ мꙋ̈стръ чола́не на́ꙋ̆ па́че,
Дегра́ле пъка́те на́мⷹ ѫⷩ҇ къ̀тро фа́че.
Ѧмⷹ фъръ̀ лецı мꙋ̈лте де́мъ̀ ковъ̀ршѧ́це,
Сфа҃та́ десаⷹрчины а̑б ѧ̑ съ̀ клъ̀тѧ́це.
Дѐ ра́не е҆ѫ҃н пꙋ̈тре̑ фирѧ̀ нꙋ̈мъ сѫ́мте,
Денесокоти́нцѫ мⷨѧ пїердꙋ̆т дⷩ҇и ми́нте.
Мⷨа̀ згъ̀рчи̑ кꙋ̆ то́тꙋл тикъ̀чи́нь ѫⷩ҇ки́нꙋ̆рı,
ѫⷨ бла́ѫн тоа́тѫ ѕꙋ̈а кꙋ̆ ми́ните гѫ́ндꙋ̈рı.
Шъдꙋ̈ри́ле мѧ́ле сѫⷩ҇т батцꙋшкꙋ̈ри́те,
Бїѧ́теле чола́не сѫⷩ҇т тоа́те рѧ́ните.
Ръꙋ̆та́та тоа́тѫ а̑сꙋ̈премı съ̀ стрѫ́нце,
Дѐ сꙋ̈спи́ни, де гха́нпъ̆т и̑нема съ̀ стѫ̂нце.
Наи́нтѣ та̀ да̄мне жа́лѧ мѧ̀ саꙋ̈де,
Сꙋ̈спи́ниле мѧ́ле на́ꙋ̆ ꙋ̈нде са̀ скꙋ̈нде.
Мїй са́кѫ въртꙋ̈та и̑нема́й мъхїи́нтѫ,
О҆кїй на́ꙋ̆ лꙋ̈ми́не бедѧрѧ́й лиꙋ̈ни́тѫ.
Нжц а̑вꙋ̈й прїѧ́тини, ши̑ соцѫ́й ѫⷩ҇ бїацѫ,
Мъ̀ въ̆д де депа́рте рꙋ̈делѡ̆р лїй грѣ́цѫ.

н г̄   Шѝ сила́ск

Oasele să mustră, ciolane n-au pace,
De grele păcate n-am încătró face.
Am fărălegi multe de mă covîrșește,
Sufletul de sarcini abia să clătește.
De rane sînt putred, firea nu mă sîmte,
De nesocotință mi-am pierdut din minte.
M-am zgîrcit cu totul ticăcind în chinuri,
Îmblînd toată zua cu mîhnite gînduri.
Șoldurile mele sînt batgiocurite,
Bietele ciolane sînt toate rănite[1].
Răutatea toată asupră[2]-mi să strînge,
De suspini, de hlîpăt inema să stînge.
Naintea ta, Doamne, jelea mea s-aude,
Suspinile mele n-au unde s-ascunde.
Mi-i sacă vîrtutea, inema-i mîhnită,
Ochii n-au lumină[3], vederea-i lipsită.
Cîț avui prietini și soții în viață
Mă văd de departe, rudelor li-i greață.

Și silesc

---

[1] *Grafia* рѫнитє *este greșeală de tipar. În ms.* рѣнитє.
[2] *În ms.* асꙋпрѣ.
[3] *În ms.* лꙋминѫ.

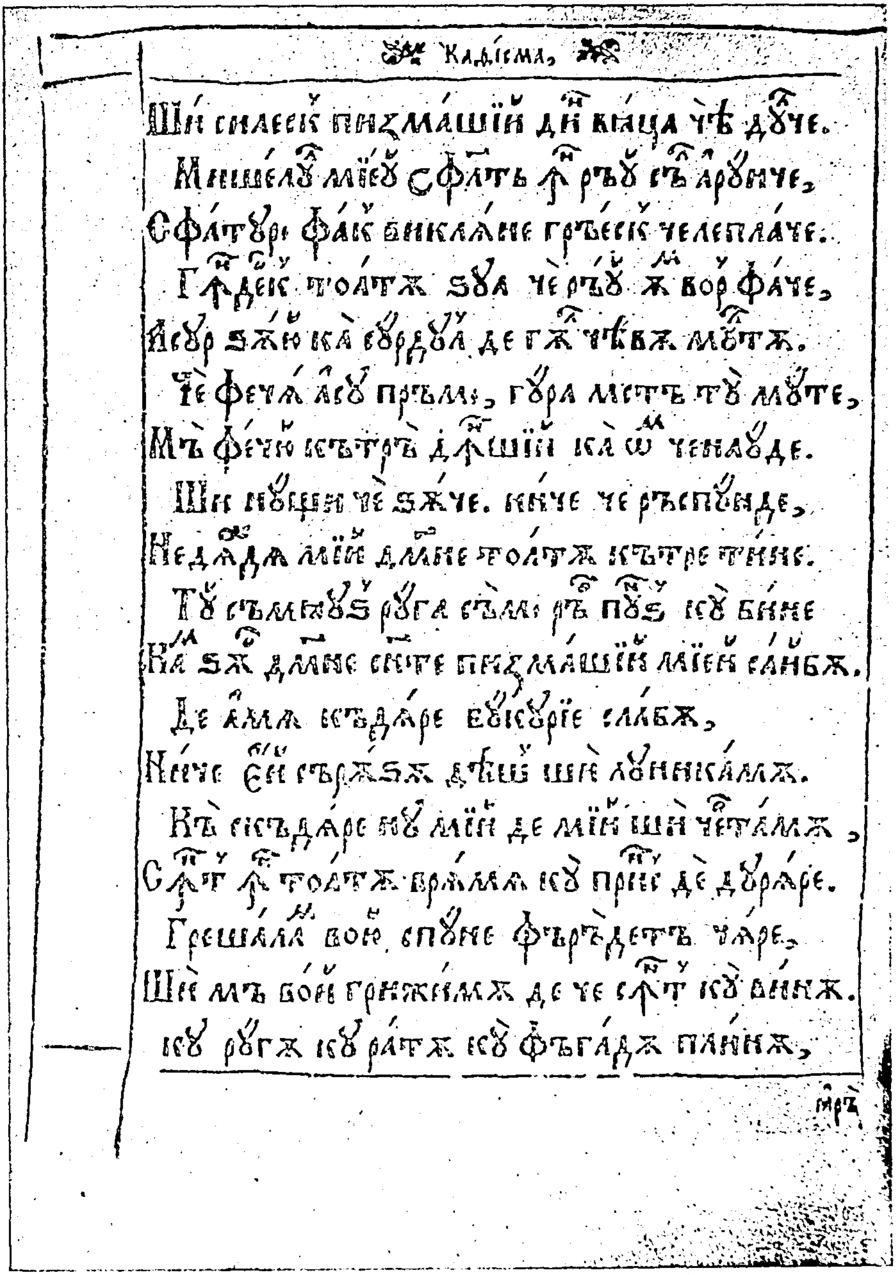

Кадісма,

Шѝ сиаеск пизмашїй дин кінца чѣ дꙋче.
Мишелꙋ мїеꙋ сфатъ ꙟрѫꙋ ѥъ арꙋнче,
Сфатꙋрі фак виклане грѣеск челеплаче:
Гѫндеск тоатѫ ꙃꙋа че рѫꙋ ѫ вор фаче,
Аскꙋр ꙃѫю ка ѥꙋрдꙋа де гѫ чѣвѫ моꙋтѫ.
Че фечѧ аѥꙋ прѣмѣ, гꙋра мінтѣ тꙋ моꙋте,
Мѫ фечю кѫтрѫ дꙋшїй ка ѡ ченаꙋде.
Ши ноꙋщи че ꙃѫче. ниче че рѫспꙋнде,
Недада мїй дамне тоатѫ кѫтре тине:
Тꙋ сѫмпꙋꙃ рꙋга сѫмѣ рѫ пꙋꙃ кꙋ бине
Ка ꙃѫ дамне сѫте пизмашїй мїей санбѫ.
Де ама кѫдаре евскꙋрїе слабѫ,
Ниче ѥй сѫрѫꙃѫ дѣꙋ ши лꙋникамѫ.
Кѫ кѫдаре нꙋ мїй де мїй ши четамѫ,
Сꙋпт ꙟ тоатѫ врѣма кꙋ прїе де дꙋраре.
Грешала вои спꙋне фѫрѫдетѫ чаре,
Ши мѫ вои грижима де че сꙋпт кꙋ винѫ.
Кꙋ рꙋгѫ кꙋ ратѫ кꙋ фѫгадѫ панѫ,

мрѫ

Şi silesc pizmaşii din viaţa cea dulce
Mişelul mieu suflet în rău să-l arunce.
Sfaturi fac viclene, grăiesc ce le place,
Gîndesc toată zua ce rău îm vor face.
Asurzîi ca surdul de gîlceavă multă
Ce făcea[1] asupră-mi, gura m-stătu mută[2].
Mă feci cătră dînşii ca om ce n-aude
Şi nu şti ce zîce, nice ce răspunde.
Nedejdea mi-i, Doamne, toată cătră[3] tine,
Tu să mi-auz ruga, să-mi răspunz cu bine.
C-am zîs, Doamne svinte, pizmaşii miei s-aibă
De a mea cădere bucurie slabă.
Nice ei să rîză, de-aş şi lunica-mă,
Că scădere nu mi-i, de m-ii[4] şi certa-mă.
Sînt în toată vremea cuprins de durere,
Greşala-m voi spune fără de tăcere.
Şi mă voi griji-mă de ce sînt cu vină,
Cu rugă curată, cu făgadă plină.

Iară

---

[1] *În ms.* фъчѧ.
[2] *În ms.* мѹтѫ.
[3] *Grafia* кътрє *este, probabil, greşeală de tipar. În ms.* кътрѣ.
[4] *mă vei*

Иаръ еи пизмашїи кȣ сѫ кȣ траю дȣче,
Ши съ силеск таре ꙟ ръȣ съ марȣнче,
Къ съ ꙟ мȣлцѫрѫ чине мие кȣ ȣрѫ.
Ши кȣ стръбътате фъкꙟдȣм, пре сȣрѫ,
Чѧ чем фак ръȣ петрȣ ал миеȣ бине.
Ꙟ лѡк де прїнцѫ гръеск ръȣ де мине,
Нȣмъ лъса Дмне ла сꙟгȣретате.
Пъръ сѫт дестине съдȣк ръȣтате,
Че съфїи кȣ мине съмъ аи аминте.
Кȣ ситаць пȣтаре ѿ Дмнѕъȣ сите.

Ꙟсфършит луи ідинȣм, кꙟтикȣл луи давид, ан.
Рѣȣ съхрана пȣти моѧ.

55 [illegible]ръи там ꙟ мине съ мъ лȣ аминте.
Съ сокотеск аиба съ нȣ ѕѫ кȣвинте,
Стражє ши ферицѫ мїа пȣсȣм, пре гȣрѫ.
Кꙟд сѫ пъкътосȣ дем фаче тръсȣрѫ.
Тъкȣта кѧ мȣтȣл ши нȣ ї ма ѕѫче,
Съи кȣвинтеѕ бине къ че сѫ кȣ приче,

дємнїѣн

Iară ei, pizmaşii, custă cu trai dulce
Şi să silesc tare în rău să m-arunce.
Că să înmulţîră cine mi-s cu ură
Şi cu strîmbătate, făcîndu-mi trăsură[1].
Ceia ce-m fac răul pentru al mieu bine,
În loc de priinţă grăiesc rău de mine.
Nu mă lăsa, Doamne, la sîngurătate[2],
Părăsît de tine să duc răutate,
Ce să fii cu mine, să mă iei aminte,
Cu svînta-ţ putere, o Dumnezău svinte.

În sfîrşit lui Iditum, cîntecul lui David, 38.
Рѣχъ: съχранѧ пꙋти моѧ[3]

Grăit-am în mine să mă iau aminte,*
Să-m socotesc limba, să nú zîc cuvinte.
Straje şi ferinţă mi-am pusu-mi pre gură,
Cînd stă păcătosul de-m face trăsură.
Tăcut-am ca mutul şi nu i-aş mai zîce
Să-i cuvintez bine, căce stă cu price,

De mi să-n-

* 6, 6[4]

---

[1] În ms. тръсꙋрѫ.
[2] În ms. сꙟнгꙋрътате.
[3] *Zis-am: «Păzi-voi căile mele*
[4] *Printr-o greşeală de tipar, cifrele sînt întoarse.*

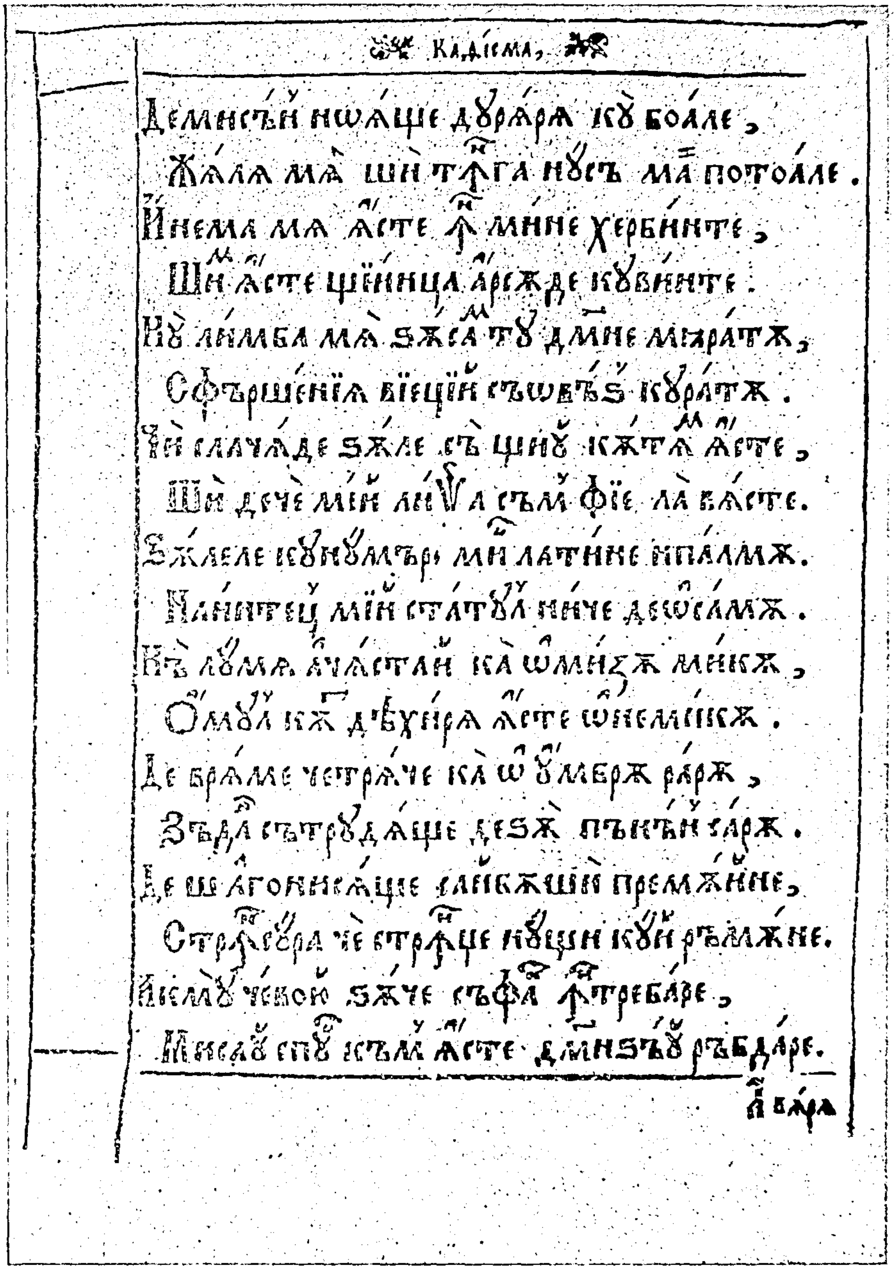

Кадїсма,

Деминсъй нюаще дꙋрѧрѧ кꙋ боале,
Жѧлѧ мѧ ши тѫнга нꙋсъ мѧ потоале.
Йнема мѧ ѧсте ѫн мине хербинте,
Ши ѧсте цїинца арѣжде кꙋвинте.
Кꙋ лимба мѧ ѕѫсеа тꙋ дмине миꙗратѫ,
Сфършенїѧ вїецїй съшвъѕ кꙋратѫ.
Чи слачѧде ѕѫле съ цинꙋ кѫтѧ ѧсте,
Ши дечѣ мїй ли ѱа съм фїе ла васте.
Ѕѫлеле кꙋнꙋмъри ми латине ипалмѫ.
Панитец мїй статꙋл ниче дешѡсамѫ.
Къ лꙋма ѧчѧстаи ка ѡмнезѫ микѫ,
Ѡмꙋл кѫ дꙗхира ѧсте ѡнемикѫ.
Де брѧме чегрѧче ка ѡ ꙋмерѫ рарѫ,
Зъдѧ сътрꙋдѧще десѫ пънъи сарѫ.
Де ш агонисѧще слисѫшїй премѫнне,
Стрꙋсеора че стрѫце нꙋщии кꙋи ръмѫне.
Иесмꙋ чекой ѕѫче съфла ѫнтребаре,
Ниселꙋ спꙋ кѫм ѧсте динѕъꙋ ръбдаре.

Ѧ вара

De mi să-nnoieşte durerea cu boale,
Jelea mea şi tînga nu să mai potoale.
Inema mea este în mine herbinte,
Şi-m este ştiinţa arsă de cuvinte.
Cu limba mea zîs-am: «Tu, Doamne, mi-arată
Sfîrşenia vieţiî să o văz curată.
Cisla cea de zîle să ştiu cîtă-m este
Şi de ce mi-i lipsa să-m fie la veste».
Zîlele cu număr mi-s la tine-n palmă,
Nainte-ţ mi-i statul nice de o samă.
Că lumea aceasta-i ca o miză mică,
Omul, cît de-a hirea, este o nemică.
De vreme ce trece ca o umbră rară,
Zădar să trudeşte de zî pănă-n sară,
De ş-agoniseşte s-aibă şi pre mîine;
Strînsura ce strînge nu şti cui rămîne.
Acmu ce voi zîce să fac întrebare?
Mi s-au spus că-m este Dumnezău răbdare.

Averea

Ѧвара ма асте ла Дмнѕъꙋ стрꙟеж.
Ла врѧме де трѣбѫ съ нꙋфїꙋ ꙟ лиѱѫ,
Шѝ мъ избъвѧще Дмне дн грешале.
Дн чале стрѣине шѝ динтрале мале,
Съ нꙋлаш небꙋнꙋл съ мъ а нѡкарѫ,
Съ лъ прохитѣскѫ тꙋтндера нцарѫ.
Амꙋрцѫю де нꙋ мѧ ма дешкисꙋми ротꙋ,
Къ май фъкꙋт слобод ꙟ кинꙋр кꙋ потꙋ.
Де цай ѡпри Дмне мѫна та чѣ юге,
Съ нꙋмѫ сфръшаскѫ дꙟдꙋми бътъй мꙋлте.
Причец грешй ѡмꙋла дат ꙟ мꙋстраре.
Най леса съл трѣкѫ фъръ де чертаре.
Йи стꙟе біетꙋ сфлат де дабіа съ гѫнѫ,
Кѫ нꙋй май д'бꙋнра дешпан жинѫ.
Ѧшай дешерт ѡмꙋ ка ѡхаинѫ слабѫ,
Стрикатѫ де молїи, ши фъръ де трѣбѫ.
Четꙋ Дмне сите рꙋга ѫмиаскꙋлтѫ,
Шѝ тꙋ потолѧще грижа ма чѣ мꙋлтѫ.

Averea mea este la Dumnezău strînsă,
La vreme de treabă să nu fiu în lipsă.
Şi mă izbăveşte, Doamne, din greşele,
Din cele streine şi dintr-ale mele.
Să nu laş nebunul să mă ia-n ocară,
Să mă prohitească tutinderea-n ţară.
Amurţii de nú mi-am mai deşchisu-mi rostul,
Că m-ai făcut slobod în chinuri cu totul.
De ţ-ai opri, Doamne, mîna ta cea iute,
Să nu mă sfîrşască dîndu-mi bătăi multe!
Prin ce-ţ greşi omul, l-ai dat în mustrare,
N-ai lăsat[1] să-l treacă fără de certare.
I-ai stîns bietul suflet de de-abia să-ngînă,
Cît nu-i mai de-a hirea de o painjínă.
Aşe-i deşert omul ca o haină slabă,
Stricată de molii şi fără de treabă.
Ce tu, Doamne svinte, ruga îmi-ascultă
Şi tu-m potoleşte grijea mea cea multă.

Să nu

---

[1] *În ms.* лѣсат.

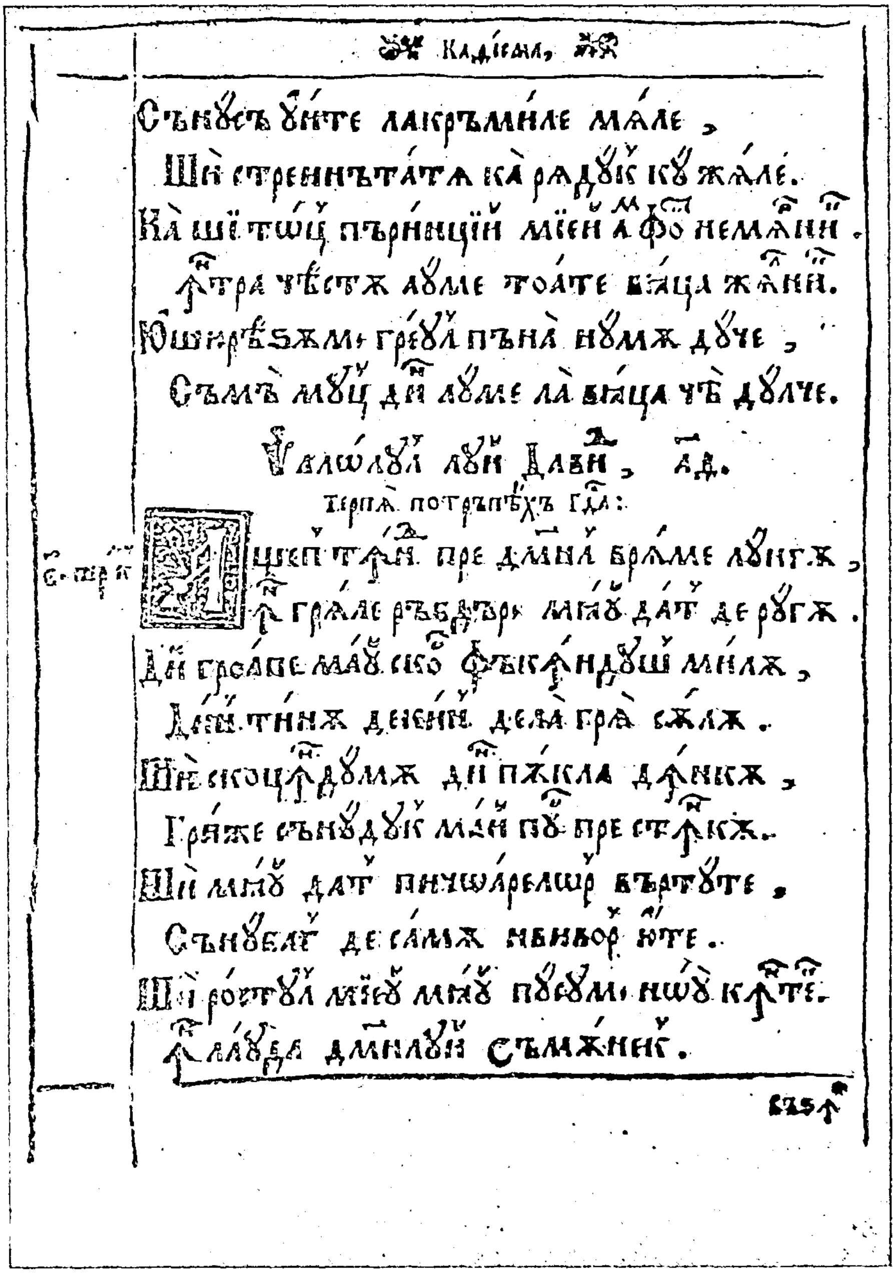

Кадісма,

Съ нꙋ съ ꙋите лакръмиле мале,
Ши стреинътата ка радꙋк кꙋ жале.
Ка ши тоц пърінцій міеи афост немꙟнии.
Ꙟтра чѣстъ лꙋме тоате віаца жꙟнии.
Ꙋшꙋрѣѕъмъ, греꙋл пъна нꙋмъ дꙋче,
Съмъ мꙋц дин лꙋме ла віаца чѣ дꙋлче.

Ѱаломꙋл лꙋи Давид, лд.

Тѣрпѧ потръпѣхъ Гда:

с. пър к

Ꙟщептаи пре Дмна време лꙋнгъ,
Ꙟ грѣле ръбдъри мꙋлт де рꙋгъ.
Де и плѣкаме маꙋ скос ѻсъкꙟндꙋш мила,
Де ꙋн тинъ де нени де ла гре сꙋлъ.
Ши скоцꙟндꙋмъ дин пъкла дꙟнкъ,
Грꙟже съ нꙋ дꙋк мꙋи пꙋ пре стꙟнкъ.
Ши миꙋ дат пичоареле ла вꙟртꙋте,
Съ нꙋ беат де самъ невоꙋте.
Ши ростꙋл мїеꙋ миꙋ пꙋсꙋми нѡꙋ кꙟнте.
Ꙟ лаꙋда Дмнꙋлꙋи съмꙟнте.

525ꙟ

268

Să nu să uíte lacrămile mele
Şi streinătatea carea duc cu jele.
Ca şi toţ părinţii miei am fost nemernic
Într-această lume, toată[1] viaţa jelnic.
Iuşiurează-mi greul păn-a nu mă duce
Să mă muţ din lume la viaţa cea dulce.

Psalómul lui David, 39.

Тєрпѧ потръпѣхъ Гс̃да[2]

Aşteptînd pre Domnul vreme lungă,*
În grele răbdări mi-au dat de rugă.
Din groapă[3] m-au scos, făcîndu-ş milă,
Din tină de chin, de la grea sîlă.
Şi scoţîndu-mă din pîcl-adîncă,
Grije să nu duc, m-au[4] pus pre stîncă.
Şi mi-au dat picioarelor vîrtute,
Să nu bag de samă-n vivor iute.
Şi[-n] rostul mieu mi-au pusu-mi nou cîntec,
În lauda Domnului să mînec.

Văzîn-

* 5 perechi

---

[1] *În ms.* тоатѫ.
[2] *Cu răbdare am aşteptat pe Domnul*
[3] *Grafia* гроапє *este, probabil, greşeală de tipar. În ms.* гроапѫ.
[4] *În ms.* маȣ.

Въѕꙟ лꙋмѫ мꙋлц вѡр лꙋа̀ фрі́кѫ,
Ши̇ лꙋмѧ вор лъсѧ̀ нтро̀ немі́кѫ.
Ꙟтинѕꙟдꙋш минтѧ кътръ̀ Дмнꙋл,
Кꙋ̀ нъдѣжде кътръ̀ дꙟ тот ѡмꙋ.
Ферічe вафѝ дѣчела сфꙟт,
Чѐ нꙋй ва лꙋн ѱи дмнѧ̀ дн кꙋц.
Ни́че вапръвѝ ꙋнде фаік глꙋме,
Деꙟмѫнїе чїй дѐ шецꙋ де лꙋме.
Минꙋнї чѣй фъкꙋ Дмнезеꙋ вестите,
Фъръ̀ нꙋмър сꙟт дмнѕъꙋ сфте,
Ни́ме то́кма нꙋц ѧсте кꙋ̀ гꙟдꙋл,
Съ тѣ цꙋнгѫ шѝ съц щие рꙟдꙋл.
Нічѣ ѧсте ниме де противѫ,
Ꙟ фирѣта ꙟ чѣ мꙟнѣѫ.
Спꙋсеам шѧ грън престѐ мъсꙋрѫ,
Чѐ тꙋ̀ кръ́твѫ нꙋ̀ подеꙋ дꙋр сꙋрѫ.
Кай вени́т кꙋ̀ трꙋп дѣн ѡпри сфа́ра,
Дѐ прелꙋме шѝ дн тоатѫ ца́ра.

Văzîndu-mă, mulț vor lua frică
Și lumea vor lăsa-ntr-o nemică,
Întinzîndu-ș mintea cătră Domnul,
Cu nedejde cătră dîns tot omul.
Ferice va fi de-acela suflet
Ce nu-i va lipsi Domul din cuget,
Nice va prăvi unde fac glume
De mîniecíi[1], de șegi de lume.
Minuni ce-ai făcut, Doamne, vestite,
Fără număr sînt, Dumnezău svinte.
Nime tocma nu-ț este cu gîndul,
Să te-agiungă și să-ț știe rîndul,
Nice-ț este nime deprotivă
În firea ta în cea milostivă.
Spus-am ș-am grăit preste măsură,
Ce tu jărtvă nu poftești de-arsură,
C-ai venit cu trup de-ai oprit sfara
De pre lume și din toată țara.

De de-

---

[1] *Accentul* mîniecii *este, probabil, greșeală de tipar.*

Де де мѹлт цандат дмне кѹвѫнтѹл,
Ꙟ лѹме євѣїн съвѣѕ пъмѫнтѹл.
Ши снтле кърц але скрїѕ тоате,
Дсъ търгъдѹй нѹсъ поате.
Ꙗръ єѹ вол та дмне єнте,
Вой слѹжи кѹ гѫдѹл че хер бите.
Кълащѣта ꙟ пѫрте че мѕаче,
Ши цвои нимини порѹнка кѹ паче,
Цам стрнгат дерептъ цжле тоате,
Веств лѹле нмеролде де слоате.
Ши бѹѕеле мжле неѡпрнте,
Къ тѹеѫгор цїн дмнѕъѹ єнте.
Ѧдевѣра та кѹвои аскѹнде,
Йнема ма стрнеж де саѹде.
Кѹ брѫтѹл тъѹ чел демѫтѹнцж,
Ꙋе цвои спѹне дмне кѹ прїнцж.
Къ нѹцаш аскѹнде снта мнлж,
Десѫртжпал фїе маре єжлж.

Ши:

De demult ţ-ai dat, Doamne, cuvîntul
În lume să vii să-ţ vez[1] pămîntul.
Şi svintele cărţ ele scriu toate,
A să tăgădui nu să poate.
Iară eu voia ta, Doamne svinte,
Voi sluji cu gîndul cel herbinte,
Că legea ta în pîntece m-zace,
Şi ţ-voi plini porunca cu pace.
Ţ-am strigat dereptăţîle toate,
Vestindu-le-n năroade[2] de gloate.
Şi buzele mele-s neoprite,
Că tu sîngur ştii, Dumnezău svinte.
Adevara ta nu voi ascunde,
Inema mea strigă de s-aude
Cuvîntul tău cel de mîntuinţă
Ce ţ-voi spune, Doamne, cu priinţă.
Că nu ţ-aş ascunde svînta milă,
De s-ar tîmpla fiecare sîlă.

Şi

---

[1] *În ms.* вєѕ.

[2] *Grafia* нєроадє *este greşeală de tipar.*

Шѝ адева́ра та̀ а̑ча̀ нтрѣгж,
О̑бо́й стрига̀ ѹндѐ глоа́тж ла́ргж.
Шѝ мъ̀ дамне цїе ро́г кѹ̀ са́те,
Ми́лж съ̀ трими́ фъ̀ръ̀ скѹмпа́те.
Къ̀ цїй ми́ла Дмнѕъ́ѹ бога́тж,
Шѝ цїй сн҃та мжнж ꙟдѹра́тж.
Ка́ра мъ̀ кѹпри́нде невѹнъга́те,
Къ̀ кѹвꙟ́тѹл цїй кѹ̀ дерепта́те.
Мѹ́лте ръѹтъ̀цй мъ̀ ѡколе́рж,
Нѹ̀ фъ̀ръ̀ де́лецй, чела̀ прине́рж.
Съ̀ пръвъсїе нѹпо̑ кѹ̀ дъдесеъро,
Къ̀ маӣ мѹ́лте сꙟт шѝ де́сж пъ́рѹ.
Дра́цїй чи́не сꙟт ине́мїй ма́ле,
Мъ̀ лъса́рж ꙟ приме́жже гра́ле.
ꙟдѹръ́те Дамне дѐ мъ̀ скоа́те,
Ди́н невой де́н грижиле дин тоа́те.
Рѹши́не съ̀ па́цж негра̀ ѡка́рж,
На́рїй чѣрнж сфа́тѹл съ̀ пе́рж.

Şi adevara ta acea-ntreagă
O voi striga unde-i gloată largă.
Şi mă, Doamne, ţie rog cu sete
Milă să-m trimiţ fără scumpete.
Că ţi-i mila, Dumnezău, bogată
Şi ţi-i svînta mînă îndurată,
Carea mă cuprinde-n bunătate,
Că cuvîntul ţi-i cu dereptate.
Multe răutăţ mă ocoliră
Cu fărădelegi ce mă pripiră.
Să prăvăsc nu poci cu de-adevărul,
Că mai multe sînt şi decît părul.
Dragii cine sînt inemii mele,
Mă lăsară în primejde grele.
Îndură-te, Doamne, de mă scoate
Din nevoi, din grijile din toate.
Ruşine să paţă-n grea ocară
Carii cearcă sufletul să-m piară.

Răceala

Рꙋшѣла съ лиѥсъ ꙟтоаркъ ꙟгърѣ,
Карїй ꙟ вѡр ръꙋ ши чѣркъ скрѣ.
Кари вѡр съ дє ръꙋл мїєꙋ съръѕъ,
Дєнъпраснъ ръꙋл съи кꙋпринѕъ.
Ꙗръ чєи дирєпцꙵ карїи тє чѣркъ.
Дасє бꙋкꙋрїи касъ нꙋи трѣкъ.
Съ лєвїє прєтꙋ чꙗ вєци бꙋнє,
Ши вєсєлїи саꙟкъдєчє спꙋнє.
Дє слава та ши дє мѫнтꙋиницъ,
Съкꙋноаскъ чинєи кꙋ прїинцъ.
Иъ єꙋ сѫт кꙋ тинє фъръ лиѱъ,
Ꙟн прїиница та дамнє чѣ тинѣ.
Иъ єци ацꙋторю фъръ зъбавъ,
Ши сътє ꙟъѕ дамнє ꙟтрата славъ.

ꙟкаи да сѧ ннїа апостоли лѣ асѣита гѫпра лѣ ѯ҃с.

Ѱаломꙋл лꙋи Давид. М҃.

Бл҃жєнъ разꙋмѣвамн:

є҃. пєрїє

Фєричє дє чинє сокотѣщє,
Мѣсєр ши лиѱит дє милꙋѣщє.

дакꙋм

Răceala să li să-ntoarcă-n girbă
Carii îm vor rău şi-m cearcă scîrbă.
Cînd vor sta de răul mieu să rîză,
De năprasnă răul să-i cuprinză.
Iară cei direpţ carii te cearcă,
Dese bucurii ca să nu-i treacă,
Să le vie pre tot ceas veşti bune
Şi veselii, s-aibă de ce spune*
De slava ta şi de mîntuinţă,
Să cunoască cine-i cu priinţă.
Că eu sînt cu tine fără lipsă,
Din priinţa ta, Domne, cea tinsă.
Că eşti agiutori fără zăbavă,
Şi să te văz, Doamne,-ntr-a ta slavă.

Psalómul lui David, 40.

Бл҃жєнъ разѹмѣваѫй[1]

Ferice de cine socoteşte**
Meser şi lipsit de miluieşte.

La cum-

---

* Veselii dese veniia apostolilor la svînta învierea lui Hristos.
** 5 perechi

[1] *Fericit cel care caută*

Да кꙋм плантѫ ѕѫ кꙋ избѫжинцѫ,
Дмнѫ жи вафи ши кꙋ пріинцѫ.
Шива крѧще дмна дꙟдꙋи вѣцѫ.
Нꙋме трай съ кꙋрте кꙋ дꙋлчѣцѫ.
Дмнѫ на лъса санѫ сѫилѫ,
Кꙟд пизмашїй стаꙋ де фак нѣвалѫ.
Врей ши де грижѫ ла ѕъкаре,
Скꙋлаꙟдꙋла дин пат, фѫкѫꙟдꙋа таре.
Еꙋ ꙟ кѫеои ѕѫче ши рꙋгамѫ,
Дмне съмъ аи ꙟ пратѫ самѫ.
Ниле съм премниц ши сънѣтате,
ꙟ сфатꙋла мїеꙋ фъръ пѣкате.
Къ пизмашїй, еꙋ минъ бꙋнѣѕѫ,
Шабїа цкѣптѫ ꙟ рѣꙋ съмъ баѕѫ.
Кꙋн дрѣзнире ꙟ къ ѕѫк ши де фацѫ,
Кꙋвꙟнт де мꙋстраре ши де грѣцѫ.
Моарта двремени съ а дн лꙋме,
Съй піле ши ꙋрма ча денꙋме.

ꙟлонтрꙋ

La cumplită zî cu izbăvinţă
Domnul îi va fi, şi cu priinţă,
Şi-l va creşte Domnul, dîndu-i viaţă,
'N lume trai să custe cu dulceaţă.
Domnul n-a lăsa s-aibă sîială,
Cînd pizmaşii stau de fac năvală.
Are-i şi de grije la zăcare,
Sculîndu-l din pat, făcîndu-l tare.
Eu încă voi zîce ş-oi ruga-mă,
Doamne, să mă iei într-a ta samă.
Milă[1] să-m trimiţ şi sănătate
În sufletul mieu fără păcate.
Că pizmaşii, ei[2] mi să-mbunează,
Ş-abi-aşteaptă în rău să mă vază.
Cu-ndrăznire încă-m zîc de[3] faţă
Cuvînt de mustrare şi de greaţă:
«Moartea de-ar veni să-l ia din lume,
Să-i pieie şi urma cea de nume».

În lontru

---

[1] *În ms.* МИЛѪ.

[2] *În ms.* ЄЙ.

[3] *Prezenţa lui* ШИ, *care măreşte versul cu o silabă, se datoreşte desigur unei neatenţii a autorului, cînd a modificat versiunea din manuscris.*

Ꙟ лонтрꙋ вєнїа съмъ ва́зж,
Грєи́нд дꙋлче, ши чине́ съй кра́зж.
Фъ̀ръ лаце ша́ꙋ фъкꙋ́т стрꙟнсꙋ́рж,
Ръꙋ́тате фъ̀ръ дємъсꙋ́рж.
Сфа́тꙋрі а̂дꙋна̀ ѥшин а̂фа́рж.
Ка̀ съ нꙋ́й прєчє́пж чи́й дин ца́рж.
Дєсꙋ́пръмі грєа̀ пизма́шїй шоа́пте,
Съ мъ̀ бацє ръꙋ́ де зж̀ де ноа́пте.
Нꙋ фъ̀ръ де лєџі мъбълътъма́рж.
Кꙋ̀ кꙋвꙟ́нтꙋл кꙋ́ чєй де ѡка́рж.
Ꙗ чєста чєꙋ̆ а̂дорми́тꙋ́ш со́мнꙋл,
Дє́кꙋмꙋ сънꙋл ма́й дєща́пте Дм҃нꙋ̆л.
Кж̀ щи ѡмꙋл мїєꙋ чєл де прїи́нцж,
Чє мъ̂ а̂жꙋа́т ꙟнтра́лꙋи крєди́нцж.
Дꙋ пꙋ́шина мъ̀ слобо де мъ̀нꙟкж,
Винелєшꙋ́гꙋл а̂дєсꙋ́пръмі ръди́кж.
Чє тꙋ̆ Дм҃не ши Дмнзъꙋ́ С҃нте,
Пе́нтрꙋ мили́ле тъ́ле а̂дꙋ́ а̂ми́нте.

Ѥ̈када пре
да̀сїи не
бєсе̂ѣ го
ла̂сна фꙋ
гъ нирѡ
до съда̂
пресанъ на
[illegible]
[illegible]

Самꙋ́иа
ді.

Ши нꙋ

În lontru veniia să mă vază,
Grăind[1] dulce, și cine să-i crează.
Fărălege ș-au făcut strînsură,
Răutate fără de măsură.
Sfaturi aduna ieșind afară,
Ca să nu-i priceapă cei din țară.*
Asupră-mi grăia[2] pizmașii șoapte,
Să mă bage-n rău, de zî, de noapte.
Cu fărădelegi mă blăstămară,
Cu cuvîntul cu cel de ocară:
«Acesta ce-au adormitu-ș somnul
De-acmu să nu-l mai deștepte Domnul».**
Cît și omul mieu cél[3] de priință,
Ce m-am lăsat într-á lui credință,
La pîinea mea slobod de mănîncă,
Vicleșugul asupră-mi rădică.
Ce tu, Doamne și Dumnezău svinte,
Pentru mine să-ț aduci aminte.

Și cu

* Iiuda predatel cerca să-l găsască fără năroade, să-l dea pre mîna jidovilor

** Самȣиль, ѳ͠і.[4]

---

[1] *În ms.* грѣинд.

[2] *În ms.* грѣѧ.

[3] *Deși nu este notat, accentul cerut de vers cade pe* cél, *ca și în alte locuri.*

[4] *Samuel, 19.*

Шѝ кꙋ̀ а̑та̀ мнлѫ мъ̀ дєщѣ́птѫ,
Съ лѐ плътє́ск пє́нтрꙋ а̑лѡ́р фа́птѫ.
Ди́нтра чѣ́ста щи́нꙋм към є҆́щ кꙋ̀ би́нє,
Къ̀ пизма́шꙋл на́рждє дѐ ми́нє.
При́н бл҃а дꙗцꙗмѧ є҆щ спрєжинѣ́лѫ,
Ла̀ грєꙋ́л мїє́ꙋ ла̀ чєл дєнъва́лѫ.
Ши́й на́интєць мий да́тꙋмꙇ тъ́рїє,
Съ̀ трѣ́єскъ кꙋ ти́нє дєвє́чїє,
Лъꙋда́тъ съ фїи дмн҃ѕъꙋ с҃тє,
Дн҃ вѧ́чїи тоц дн҃ чєи дѐ ма́интє.
Шѝ съ̀ ѕѫ́кѫ тоц а̑шѧ̀ съ фїє,
Дмн҃ѣ лъꙋда́т прєстѐ вє́чїє.

Ꙟсфършн҃ пꙗвє́цѫлѡ҃ фїи́лѡ҃ лꙋй Корє ꙟцѣлє҃, м҃а. Н҆мжє ѡ҆бразом:

Ꙟн чє кн҃ дорѧ́щє чє́рбꙋ дѐ фꙟ҃тѫ́нѫ
Кꙟ҃дꙋ є҆трꙟ҃щє.сѧ́та ѧ єлѧ́рдє нплъмжнѫ
Сфꙟ҃тꙋ мїє́ꙋ дмн҃є а̑шѧ̀ тє дорѧ́щє
Кꙋ́ сѧ̀тє а̑прн҃сѫ дє мъ̀ вєщєѕѧ́щє.

ѕ҃ѕ҃

Și cu a ta milă mă deșteaptă,
Să le plătesc pentru a lor faptă.
Dintr-aceasta știu[1] că-m ești cu bine,
Că pizmașul n-a rîde de mine.
Prin blîndețea mea-m ești sprejineală,
La greul mieu la cel de năvală.
Și-nainte-ț mi-ai datu-mi tărie,
Să trăiesc cu tine de vecie.
Lăudat să fii, Dumnezău svinte,
Din vecii toț din cei de mainte.
Și să zîcă toț așe să fie
Domnul lăudat peste vecie.

În sfîrșit pevețîlor fiilor lui Core
înțăles, 41. Имже ѡбразомъ[2]

În ce chip dorește cerbul de fîntînă,*
Cîndu-l strînge setea de-l arde-n plămînă,
Sufletul mieu, Doamne, așe te dorește,
Cu sete aprinsă, de mă veștezește.

Mișelul

* 6, 6

---

[1] În ms. щїȣ.
[2] În ce chip dorește

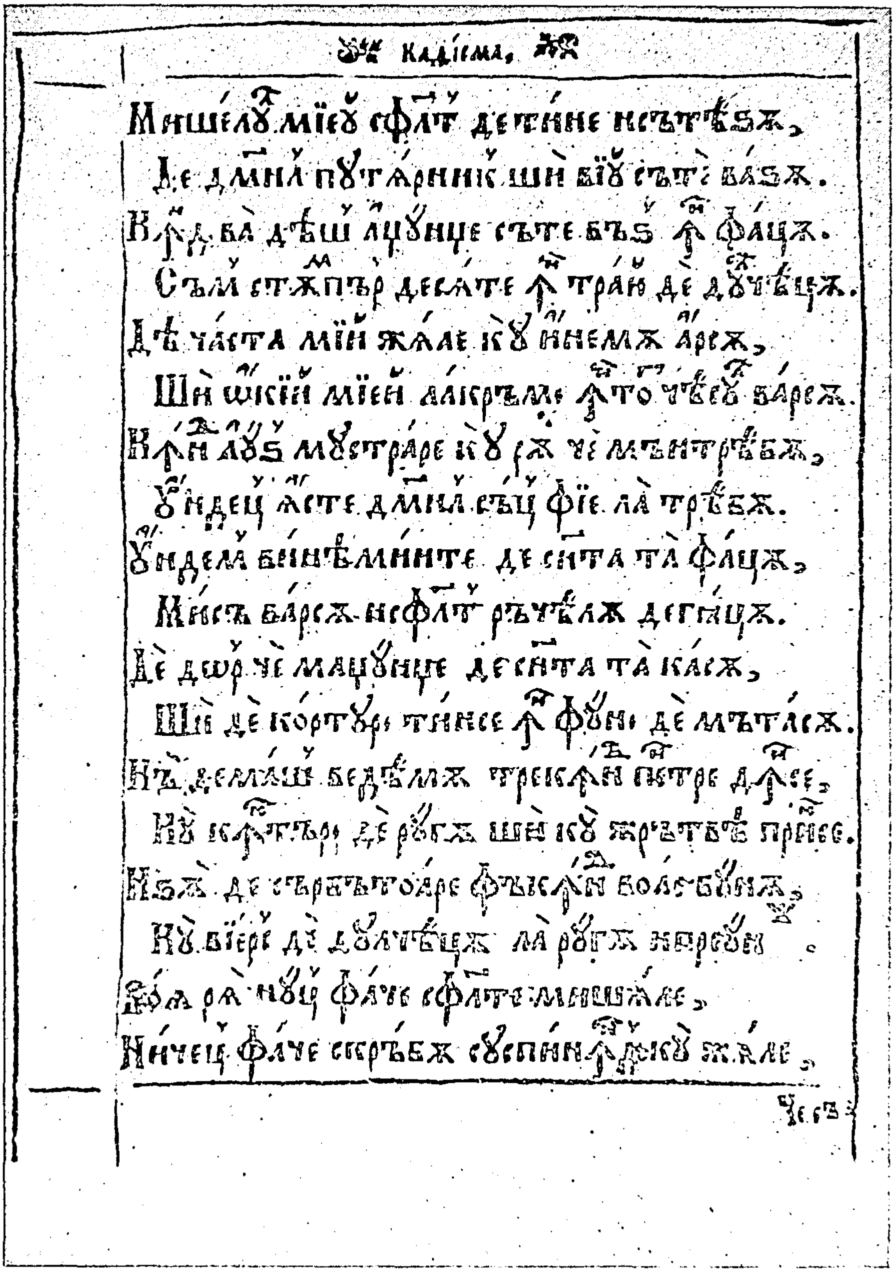

Кадіема,

Мишелꙋ міеꙋ сфат детине нецътѣѕѫ,
Де дмнл пꙋтарник ши віꙋ съте вазѫ.
Кѫнд ва дѣш лꙋцꙋнице съте вѣѕ ꙟ фацѫ.
Съм стѫпър десате ꙟтраю де дꙋлчецѫ.
Дѣ часта мїи жале кꙋ нимени ареѫ,
Ши ѡкїи мїеи лакръми ꙟтꙋ чѣеꙋ вареѫ.
Кѫнд лꙋѕ мꙋстраре кꙋ ѧ че мъ нтрѣбѫ,
Ꙋндец асте дмнл съц фїе ла трѣбѫ.
Ꙋндем бинѣминте десита та фацѫ,
Миси варѫ нсфлт ръчѣлѫ десгнцѫ.
Де дѡр че мацꙋнице десита та касѫ,
Ши де кортꙋри тинсе ꙟ фꙋни де мътасѫ.
Нъ десмаш бедѣмѫ трескан петре дѫсе,
Нꙋ кѫтъри де рꙋгѫ ши кꙋ жрътвѣ принсе.
Нѫѕ де съръцоаре фъскан воле бꙋнѫ,
Нꙋ віере де дꙋлчецѫ ла рꙋгѫ нерꙋни.
Ꙁоа ра нꙋц фаче сфатѣ мишале,
Нічец фаче скръбѫ скѫпина ꙟликꙋ жале,

Чесъ

Mişelul mieu suflet de tine-nsătează,
De Domnul puternic şi viu, să te vază.
Cîndva de-aş agiunge să te văz în faţă,
Să-m stîmpăr de sete în trai de dulceaţă,
De-aceasta mi-i jele cu inemă arsă.
Şi ochii miei lacrămi în tot ceasul varsă,
Cînd auz mustrare cu rîs ce mă-ntreabă:
«Unde-ţ este Domnul să-ţ fie la treabă?»
Unde-m vine-aminte de svînta ta faţă,
Mi să varsă-n suflet răceală de gheaţă,
De dor ce m-agiunge de svînta ta casă
Şi de corturi tinse în funi de mătasă.
Că de m-aş vedea-mă trecînd pentre dînse,
Cu cîntări de rugă şi cu jărtve-aprinse,
'N zî de sărbătoare făcînd voaie bună,
Cu viers de dulceaţă la rugă-mpreună.
Voia rea nu-ţ face, suflete mişele,
Nice-ţ face scîrbă suspinînd cu jele,

Чѐ съ̀ а̑ибь недѧде спре Дмнл кꙋ ра́тѫ,
Къ ва тинде ми́лѫ кꙋ мѫ́нѫ нѣꙋра́тѫ.
Шѝ тѐꙋ мъхни́ сфа́т гри́жа те кꙋ принде,
Де цїи тристѫ фи́рѫ ш фа́ца нꙋ̆ цѫ рѫ́де,
Иъц адꙋ́ч ами́нте де ца́ра чѐ дꙋ́лче,
Ꙋ́ндеи Іѡрда́нꙋ ша̀ колѡ̀ та́и дꙋ́че.
Д'еи аѯа̀ пꙋта́ре шѝ ꙋ́ндеи Ермо́нꙋл,
А̀ мꙋ́нтеле че̂ мѝ ꙋ́нде ша́де Дмнꙋ́л.
Шѝ те гѫлѣ́вѫц та́ре ка̀ ма́ра ка̂н ра́це,
Мъргѫ́н кꙋ нъвалѫ ла̀ смѫ́рк чѐ ѡтра́це. Е̂ꙋ ни́ни ла́ни сама́дѫ̂:
Ва́лꙋриле на́лте шѝ спꙋ́ме де ма́ре,
Ѫ̂мблѫ престѐ ти́не де наꙋ̆ а̂ше ѕа́ре.
Ѕеа̀ лѫ́ѫлѫ Дмнꙋ̆ ѕꙋа цеатри́мите,
Шѝ ноа́пта терша́гѫ ла дѫ̂ръ̂ ѫ̂на́нте,
Шѝ ѕѫ̀ къ̀тръ̀ Дмнꙋ̆ кꙋ ꙋ́нта де ми́не,
Къ̀ а̂лтѫ недѫжде е̂ꙋ на̂м фъ̀ръ̀ ти́не,
Шѝ е̂ꙋ пентрꙋ а̂чѣ̂ дꙋ̆ѣ врѣ́цѫ кꙋ жа́ле,
Къ̀ мѣ̈ пизма́шꙋ̂ мꙋ́ръдꙋче бѣ́ц ра́ле.

Пб Шѐ мъ̀

Ce să aibi nedejde spre Domnul curată,
Că-ț va tinde milă cu mînă-ndurată.
Și tu, mîhnit suflet, grijea te cuprinde,
De ți-i tristă firea și fața nu-ț rîde,
Că-ț aduci aminte de țara cea dulce
Unde-i Iordanul[1], ș-acoló te-ai duce,
De-ai avea putere, și unde-i Ermonul,
La muntele cél[2] mic, unde șede Domnul.
Și te glăsăști tare ca marea cînd rage, *
Mărgînd cu năvală la smîrc ce o trage.
Valurile nalte și spume de mare
Îmblă preste tine de n-au așezare.
A sa milă Domnul zua ț-va trimite,
Și noaptea te roagă la dîns[3] înainte.
Și zî cătră Domnul: «Nu uita de mine,
Că altă nedejde eu n-am fără tine.
Și eu pentr-aceea duc viață cu jele,
Că mie pizmașul mi-aduce vești rele

Și mă

* Єѵг҃.: Илн, Илн, лама самаѳан.[4]

---

[1] *Pronunțat* I-or-

[2] *Deși nu este notat, accentul cade pe* cél, *ca și în alte cazuri.*

[3] *În ms.* Д·ꙟнс.

[4] *Evanghelie: Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit? — Text în limba ebraică, scris cu caractere slavone.*

Єѵ҃.Н҃і пр҃и кі́шє ѣ̃лѹ гомни

Шимъ додєаще, ка съмъ мънѣкж.
Съ фрꙟгж дин ѡасє ши съмъ слъбаскж.
Къ єи то пимаши стаѹдє минєж стрꙟмбж,
Зѹа пънꙟ сарж, ши фа мѹлтж сєрбж.
Ѹндєц лєтє дмил мъ аѹ ꙟ прохитж.
Прєто ча мътрєбж ши гръєсє ꙟхитж.
Воа ра нѹц фаче єфлтє мишалє,
Нєгчєц фаче сєрбєж єѹспинꙟри кѹ жалє.
Че съ анєі нєдадє єпрє дмил кѹратж.
Къ цєба тиндє минаж кѹ мѫнж ндѹратж.

Ѱалѡмѹл лѹи давид нєкри ꙟ свѹпра дєла єврєи, мб.
Бж ди ми Г҃и ꙟ радєжди при мєн:

55. Ѹдєсъ мъ дмнє, ши пъра милаце.
Дє лнбж вєклѣнж дєѡ фъръ лаце.
Ши мъсєсоатє дмнє кътѹ єщи пѹтарє.
Да лоє дєнєбалж фъръ дєсєждарє.
Пєнтрѹчє мъламєз: дє пєтрєє ꙟ жалє,
Нѹ фачж мтѹхнитж, кѹ вєшмꙟнтєралє.

Вꙟн.

Și mă dodeiește, ca să mă mîhnească,
Să-m frîngă din oase și să mă slăbască».*
Că ei, toț pizmașii, stau de mi să strîmbă[1],
Zua păn-în sară, și-m fac multă scîrbă.
«Unde-ț este Domnul?», mă iau în prohită,
Pre tot ceas mă-ntreabă și grăiesc în hiltă.
Voia rea nu-ț face, suflete mișele,
Nice-ț face scîrbă suspinînd cu jele,
Ce să aibi nedejde spre Domnul curată,
Că ț-va tinde milă cu mînă-ndurată.

Psalómul lui David, nescris deasupra de la evrei, 42.

Сѫди ми, Г҃и, и разсѫди прю мою[2]

Giudecă-mă, Doamne, și pîra mi-alege**
De limbă vicleană, de om fără lege.
Și mă scoate, Doamne, că tu-m ești putere
La loc de năvală, fără de scădere.
Pentru ce mă lepez de petrec în jele,
Cu față mîhnită, cu veșminte rele,

Cînd

* Єѵг҃.: Не пребиша ємꙋ голени.[3]
** 6, 6

---

[1] *În ms.* стрꙟмбѫ.
[2] *Judecă-mă, Doamne, și apără dreptatea mea*
[3] *Evanghelie: Nu i-au zdrobit fluierele picioarelor.*

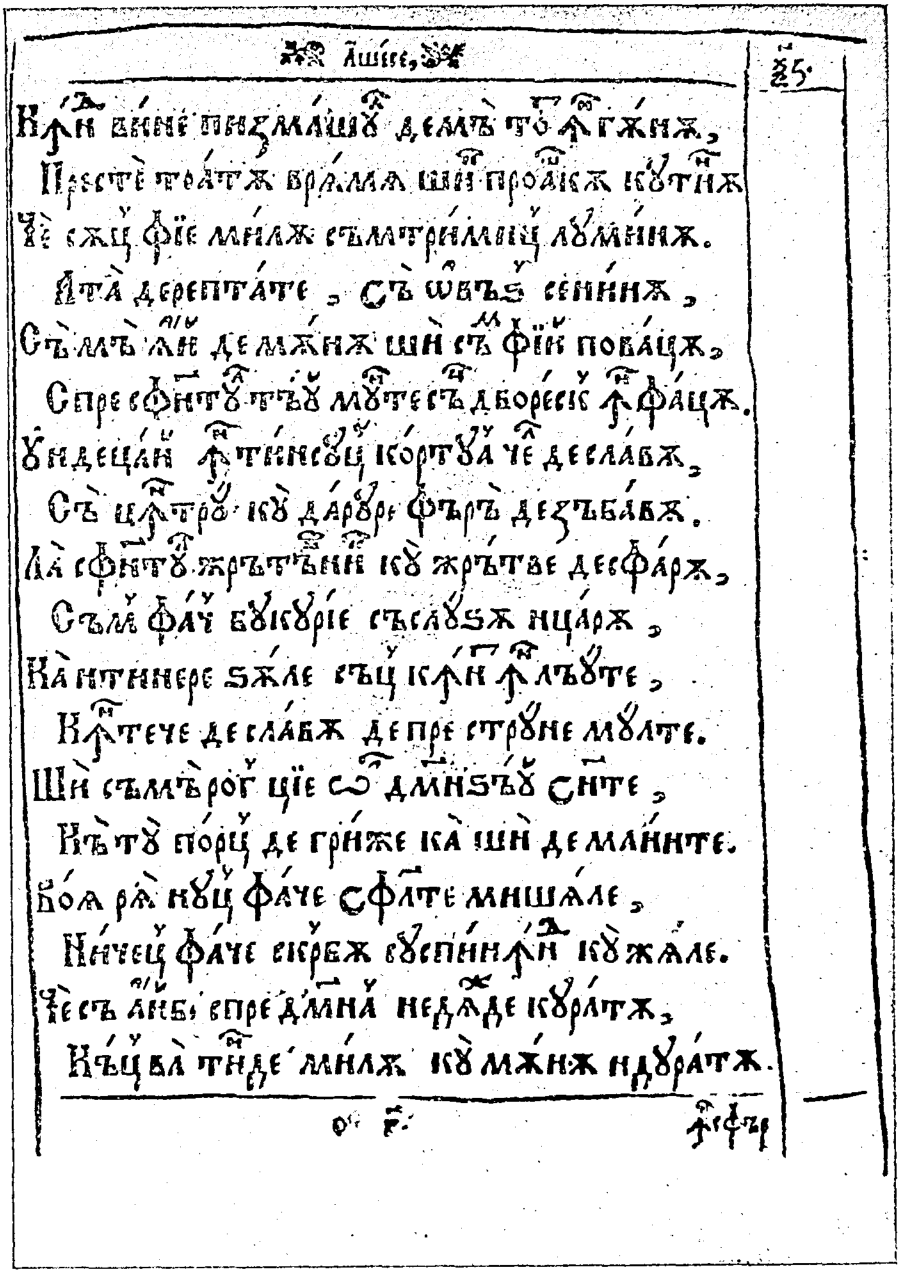

Кꙟ̂н вине́ пизма́шꙋ де мъ̀ тоⷮ ꙟгѫнѫ,
Престѐ тоа́тѫ врѧмѧ ши проа́кѫ кꙋ́тинѫ
Чѐ сѫц̆ фїе милѫ съматри́миц̆ лꙋ́минѫ.
Ѧта̀ дерепта́те, Съ ѡ̂въѕ̆ сени́нѫ,
Съ̀ мъ̀ а̂и де мѫнѫ ши съ̀ фїи̂ пова́цѫ,
Спре сфи̂нтꙋ̂ тъꙋ̆ мꙋ̂те съ двореск̆ ꙟфа́цѫ.
Ꙋнде ца́и ꙟти́нсꙋ̆ ко́ртꙋ̆а̂ че де сла́вѫ,
Съ̀ цꙟ̂трꙋ̆ кꙋ̀ да́рꙋри фъ̀ръ де зъба́вѫ.
Ла̀ сфи̂нтꙋ жрътъ̂вни кꙋ̀ жрътве десфа́рѫ,
Съм фӑч вꙋ̆кꙋ́рїе съ сӑꙋѕѫ нца́рѫ,
Ка̀ нтинере ѕѫле съц̆ ка̂ꙟн ꙟлъꙋ́те,
Кꙟ̂тече де сла́вѫ де пре стрꙋ̆не мꙋ̆лте.
Ши̇̀ съмъ̀ рог̆ цїе ѡ̂ дмнѕъꙋ̆ С̄нте,
Къ̀ тꙋ̀ по́рц̆ де гри́же ка̀ ши̇̀ де ма́ните.
Во́а ра̀ нꙋ́ц̆ фа́че Сфа̄те миша́ле,
Ни́чец̆ фа́че е́креж вꙋ̆спинꙟ̂и кꙋ̀жа́ле.
Чѐ съ̀ а̂иб, спре дмнӑ неда́де кꙋра́тѫ,
Къ̆ц ва̀ тн̂де мила̀ кꙋ̀ мѫнѫ ндꙋра́тѫ.

о̇ ѕ̄·
ꙟсфър

Cînd vine pizmaşul de mă tot îngînă
Preste toată vremea şi-mproaşcă cu tină?
Ce să-ţ fie milă, să-m trimiţ lumină,
A ta dereptate să o văz senină.
Să mă iei de mînă şi să-m fii povaţă
Spre svîntul tău munte, să-ţ dvoresc în faţă.
Unde ţ-ai întinsu-ţ cortul cel de slavă,
Să ţ-întru cu daruri fără de zăbavă,
La sfîntul[1] jărtăvnic, cu jărtve de sfară,
Să-m faci bucurie să s-auză-n ţară.
Ca-n tinere zîle să-ţ cînt în lăute
Cîntece de slavă de pre strune multe.
Şi să mă rog ţie, o, Dumnezău svinte,
Că tu porţ de grije ca şi de mainte.
Voia rea nu-ţ face, suflete mişele,
Nice-ţ face scîrbă suspinînd cu jele,
Ce să aibi spre Domnul nedejde curată,
Că-ţ va tinde milă cu mînă-ndurată.

În sfîr-

---

[1] *În ms.* сн̃тл.

Ꙟсфършит фїилор лꙋи Коре ланцъле.

Бже ꙋшима нашима ꙋслышахомъ

Нимене аꙋѕъ та дин пърінцї повѣсте,
Та лꙋкра кꙋ дꙟшї де то нїй лабъте
Кай пїердꙋт пъгѫнїи дин Снтата царѫ,
Сѣ нꙋмай жрътвѣскѫ їдолилѡр сфарѫ.
Шѝ мошилор ноцри лѣꙋдат съпетрѣскѫ,
Ꙟ снтата царе, ши ѕѫка съц факѫ.
Къ єи мошїи ноцри наꙋмъре кꙋ сѫцѣта.
Кꙟи аꙋ лꙋат цара: ꙟгрозꙟи кꙋ спата.
Ши пꙋи гꙟи пимашїи кꙋ сꙋлница маце,
Сѣ фàкѫ избꙟдѫ кꙋ асале браце.
Тетꙋ дамне сите кꙋ браце ле тале,
Дѣи фъкꙋ избꙟдѫ, ши лѣи дешкисале
Шѝ ситаꙋ дирѣптѫ ле фъча аꙋминѫ.
Кꙋ сита та фàцѫ лꙋкоаре сенинѫ.
Катъ ꙟпъра нлевам дамне фъръ тине,
Тꙋ пꙋртай ръзбоюл ѡщїи кꙋм съвине.

Кꙋтин

În sfîrșit fiilor lui Core la-nțăles, [43].

Бж҃е, оушима нашима оуслышахѡмъ[1]

Doamne, auzît-am din părinț poveste,*
Ce-ai lucrat cu dînșii de tot ni-i la veste.
C-ai pierdut păgînii din svînta ta țară,
Să nu mai jărtvască idolilor sfară.
Și moșilor noștri le-ai dat să petreacă
În svînta ta țară[2] și zîsa să-ț facă.
Că ei, moșii noștri, n-au mărs cu săgeata,
Cînd au luat țara, îngrozînd cu spata
Și-npungînd pizmașii cu sulița-n mațe,
Să facă izbîndă cu a sale brațe.
Ce tu, Doamne svinte, cu brațele tale
Le-ai făcut izbîndă și le-ai deșchis cale.
Și svînta-ț direaptă le făcea lumină,
Cu svînta ta față lucoare senină.
Alt împărat n-ávea[3], Doamne, fără tine,
Tu purtai războiul oștii, cum să vine.

Cu tine

* 6, 6

---

[1] *Dumnezeule, cu urechile noastre am auzit*

[2] *În ms.* царѫ.

[3] *Grafia* навѧм *este, probabil, greșeală de tipar. În ms.* навѧ.

Кꙋ̀ тине да̀ кшѿ шѝ рѣдика̀ нкоа́рне,
Нꙋпꙋ́тѧ пнма́шїи сѣнꙋ́съ рѣ тоа́рне.
Шѝ є̑н мо́шїй ноцери нꙋ́съ кредѧ нтра́рче.
Ни́че къꙋ́та̀ са́неж нзбрѫдж дн ла́нче.
Чѐ є̑н авѧ та́ре спрѡтине кре́днцѫ,
Шѝ тꙋ̀ Д̃мне сѫ̃гꙋр лѐ да́й мѫ̃тꙋ́иницѫ.
Кѫ̀ є̑й нсоѥꙋ́н сѫгꙋр дела̀ грꙋ̆та́те,
Шѝ лѣꙋ́нда десаце̑ꙋ да̃ кꙋ̀ бꙋнъта́те.
Ꙗрѣ̀ препнзма́шїй їй сѡ́боѥ̆н дѝ царѫ,
Де̑ їй дат сѣ̀ фїе лꙋ̆ма́їи дӗ ѡ̆ка́рѫ.
Пе́нтра ча̀а Дѡ̃мне слава цѫ саꙋ̆де,
Шѝ сфн̃тꙋ̆ тѣꙋ̆ нꙋ́ме пре̑ ной сѣ̀ рѣспꙋ̆нде,
Да́рѣ а̑кмꙋ̆ кѣ̀ чѐ неꙋ̆рнецй де̑ па́рте,
Не ла́ш лѣема́нтꙋлѫ шѝ нꙋ̆нецъй па́рте
Шѝ ѡ̆щиле ноа̑стре нꙋ̆вїй сѣ̀ тинѕ кортꙋ,
Чѐ ла́ш препнема́шїй де̑не а̑ꙋ̆ кꙋ̀ то́тꙋл.
Кѣ ле̑ прнсоса́ще де̑нꙋ̆не мѫна̂нкѫ,
Не мѫ́нѫ ка̀ тꙋрма нла́тꙋре а̂дѫ́нкѫ.

Ѻамннїи

Cu tine da chiot și rădica-n coarne,
Nu putea pizmașii să nu să răstoarne.
Și ei, moșii noștri, nu să-ncredea-ntr-arce,
Nice căŭta s-aibă izbîndă din lance,
Ce ei avea tare spre tine credință,
Și tu, Doamne, sîngur le dai[1] mîntuință.
Că i-ai scosu-i sîngur de la greutate
Și le-ai dat de sațîu dar cu bunătate.
Iară pre pizmașii i-ai scosu-i din țară,
De i-ai dat să fie lumii de ocară.
Pentr-aceea, Doamne, slava ți s-aude,
Și svîntul tău nume pre noi să răspunde[2].
Dară acmu că ce ne urnești departe,
Ne laș la sminteală și nu ne ții parte?
Și-n oștile noastre nu vii să-ț tinz cortul,
Ce laș pre pizmașii de ne iau cu totul,
Cît le prisosește de nu ne mănîncă,
Ne mînă ca turma-n lature adîncă.

Oamenii

---

[1] *dădeai*

[2] *În ms.* ръспȣндє.

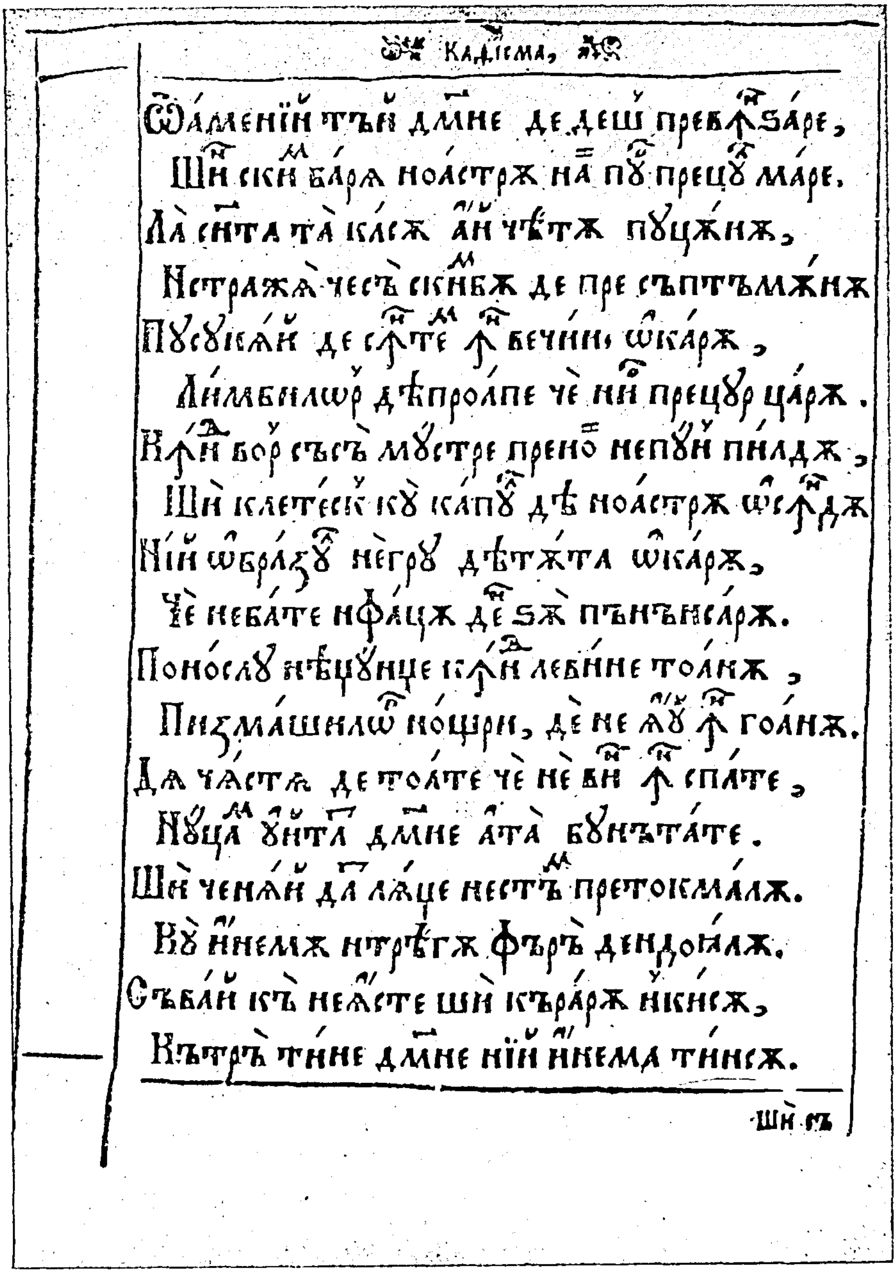

Кадісма,

Ѡаме́нїй тъ́й дмне де деш превꙟѕаре,
Шй сѝй ба́ра ноа́стрѫ на́ пꙋ прецꙋ ма́ре.
Ла̀ сѝта та̀ кла́сѫ ан чѣ́тѫ пꙋцѫ́нѫ,
Нестража̀ чесъ̀ сінбѫ де пре съптъмѫ́нѫ
Пꙋсꙋіа́й де сꙟте ꙟ бечинй ѡка́рѫ,
Ли́лабилѡр дѣпро́лпе чѐ нй прецꙋр ца́рѫ.
Кꙟй бор съсъ̀ мꙋ́стре прено непꙋ́й пи́лдѫ,
Шѝ клете́ск кꙋ̀ ка́пꙋ дѣ ноа́стрѫ ѡсꙟдѫ
Нї́й ѡбра́зꙋ не́грꙋ дѣтѫ́та ѡка́рѫ,
Чѐ неба́те нфа́цѫ де ѕѫ̀ пънънса́рѫ.
Поно́сꙋ нѣцꙋ́нце кꙟй ле́бине то́лнѫ,
Пизма́шилѡ ноцри, де не аꙋ ꙟ го́лнѫ.
Да ча́ста де то́лте чѐ нѐ вй ꙟ спа́те,
Нꙋца́ ꙋнта дмне а́та̀ бꙋнъта́те.
Шѝ ченай да ла́це нестъ претокма́лѫ.
Вꙋ̀ йнемѫ нтрѣгѫ фъръ̀ дендоіа́лѫ.
Съба́й къ̀ неа́сте шѝ къра́рѫ нкнсѫ,
Кътръ̀ тине дмне нїй нема ти́нсѫ.

Шѝ съ

Oamenii tăi, Doamne, dedeş pre vînzare,
Şi-n schimbarea noastră n-ai pus preţul mare.
La svînta ta casă ai ceată puţînă
'N strajea ce să schimbă de pre săptămînă.
Pusu-ne-ai de sî́ntem[1] în vecini ocară,
Limbilor de-aproape ce ni-s pregiur ţară.
Cînd vor să să mustre, pre noi ne pun pildă
Şi clătesc[2] cu capul de-a noastră osîndă.
Ni-i obrazul negru de-atîta ocară
Ce ne bate-n faţă den zî pănă-n sară.
Ponoslu ne-agiunge cînd le vine toană
Pizmaşilor noştri, de ne iau în goană.
De-acestea de toate ce ne vin în spate,
Nu ţ-am uitat, Doamne, a ta bunătate.
Şi ce ne-ai dat lege ne stăm pre tocmală,
Cu inemă-ntreagă, fără de-ndoială.
Săvái că ne este şi cărarea[3]-nchisă,
Cătră tine, Doamne, ni-i inema tinsă.

Şi să-

---

[1] *Deşi nu este notat, accentul este* sî́ntem, *ca şi în alte cazuri.*
[2] *În ms.* КЛЪТЕСК.
[3] *În ms.* КЪРАРѦ.

Ши съвай къ сꙟтем ръꙋлꙋ ꙟ соарте,
Де не ѫ пресоарѫ кꙋ ꙋ брѫдемоарте.
Нꙋ нѣм лъса д҃мне де инталътъꙋ нꙋме,
Ниче нѣмтинемѫна къ трат д҃мн де лꙋме.
Дачата де тоате веи фаче къꙋтаре,
Къ инема ноастрѫ цѝйн фъръ итребаре.
Къ ной д҃мне сꙟтем ѕꙋа тоатѫ,
Ꙋчи пентрꙋтине ши кꙋбиаца моатѫ.
Пре слꙋцнае тале лециге при ѡасте,
Пизмашии тъи д҃мне ка неще ѡи проле.
Че те скоалѫ д҃мне дец стрѫнаще сонꙋл,
Скоалѫ съ те васѫ ди фацѫ тѡ ѡмꙋл.
Аче д҃мне сите ца скꙋѕ сита фацѫ,
Де ной тикълоши кꙋ атъта грѣцѫ.
Кѫ сфлатꙋ ностръ ꙟпрае съ згръчаще,
Ши вꙟтреле ностръ пъмꙟт съ липаще.
Че те скоалѫ д҃мне ши вꙟ де нѣцꙋтѫ,
Кꙋ сита тъꙋ нꙋме кꙋ мила чѣ мꙋтѫ.

ѳ фiлiмѡр ѕѡн

Și săvái că sî́ntem[1] răului în soarte,
De ne împresoară cu umbră de moarte,
Nu ne-am lăsat, Doamne, de svîntul tău nume,
Nice ne-am tins mîna cătr-ált[2] domn de lume.
De-acestea de toate vei face căŭtare,
Că inema noastră știi fără-ntrebare.
Că noi, Doamne svinte, sî́ntem[1] zua toată
Uciș pentru tine și cu viața moartă.
Pre slugile tale le giunghe prin oaste
Pizmașii tăi, Doamne, ca nește oi proaste.
Ce te scoală, Doamne, de-ț stîrnește somnul,
Scoală să te vază din față tot omul.
A ce, Doamne svinte, ț-ascunz svînta față
De noi, ticăloșii, cu atîta greață?
Cît sufletul nostru în prav să zgîrcește,
Și vintrele nostru-n pămînt să lipește.
Ce te scoală, Doamne, și vin de ne-agiută,
Cu svîntul tău nume, cu mila cea multă.

Fiilor lui

---

[1] *Vezi nota 1 de pe pagina precedentă.*
[2] *Deși nu este notat, accentul cade pe* ált, *ca și în alte cazuri.*

Фїилѡр лѹй Коре ꙟ цжлъ: пентрѹ ꙋбитѹл

Ѱалом Давидъ, мд. Ѿригнѹ срцє моє слово:

Иɪемамѧ скоатє кѹвѫнтѹлчє дѹлче,
Ш̄ кътрѣ ꙟпъратѹ лѹкрѹ ꙟвой дѹче.
Лимба ꙟ вою фаче кодей де скрисоаре,
Де скрїиторі грабник че нѹ пресѹп соаре.
Кѹ кж ещі дегиздà съ скрин ꙟфрѫсѧце,
Къ тре прето цоний че дити нерѧце.
Дин бѹзеле тале ѧсте дѹлче граюл,
Цао братѹц дмил съц фіе лѹнг траюл,
Ши кадѹй пѹтарник армеле цѫ чинце,
Калкъ препимашѹл ши ѡаста ꙟфрѫнце
фръсѧце, дмнѣзък ра ѹхс Кѹ кж ещі дегиздав тинде ши стежѧще,
Кѹ ата пѹтаре ши ꙟпъръцѧще.
Пентрѹ адевѫрѫ ши петрѹ блѫндѧце,
Къ цжи дерептата деналец ꙟ фаце,
Пѹртатеба бине мжната чє сѫнтъ,
Ръзбою чевей фачец кафи фъръ смѫнтъ.

Скѹицъ

Fiilor lui Core înţăles pentru iubitul.

Psalóm[ul lui] David, 44. Ѿрнгнꙋ ср҃дцє моє слово[1]

Inema mea scoate cuvîntul cel dulce
Şi cătră-mpăratul lucru[l] îm voi duce.
Limba îm voi face condei de scrisoare
A scriitori grabnic ce nu-i pre supt soare,
Cu cît eşti de ghízdav să-ţ scriu în frîmseţe,*
Că-ntreci pre toţ giunii cei din tinereţe.
Din buzele tale este dulce graiul,
Ţ-au uratu-ţ Domnul să-ţ fie lung traiul.
Şi ca un puternic armele ţ-încinge,
Calcă pre pizmaşul şi oastea-i înfrînge.
Cu cît eşti de ghízdav tinde şi stejeşte
Cu a ta putere şi împărăţeşte,
Pentru adeveră şi pentru blîndeţe,
Că ţii dereptatea de n-álegi în feţe.
Purta-te-va bine mîna ta cea svîntă,
Război ce vei face ţ-va fi fără smîntă.

Săgeţî-

---

* Frîmseţe-i dumnezăirea lui Hristos.

---

[1] *Inima mea a răspuns cuvînt*

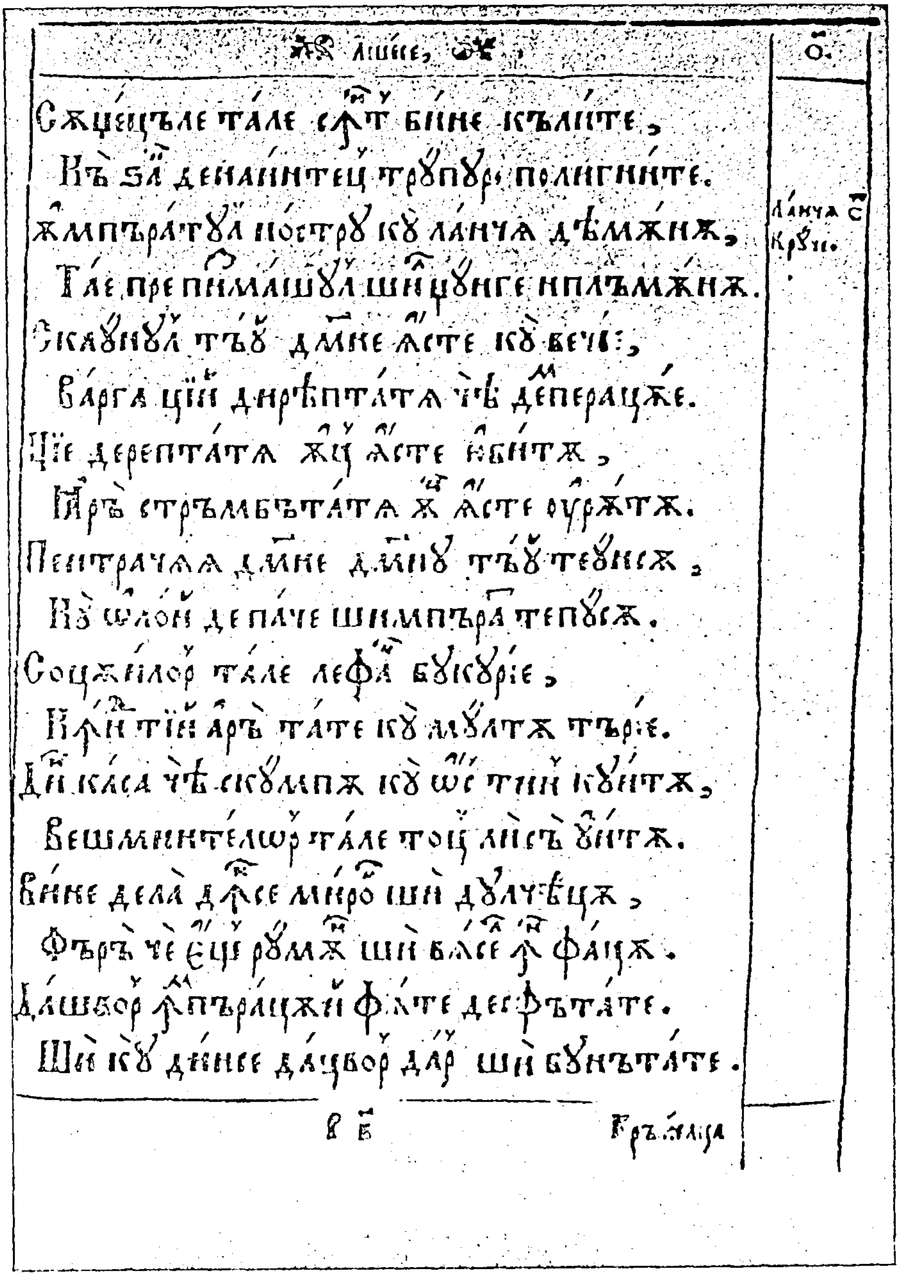

Сѫцецъле тале сѫнт бине кълите,
Къ ѕа̃ денаинтец трѹпѹрі полигните.
Ѫмпъратѹл нострѹ кѹ ланча дъмѫнѫ,
Тае препимашѹл ши цѹнге нплъмѫнѫ.
Скаѹнѹл тъѹ дмне асте кѹ вечі,
Варга цїи дирѣптата чѣ деперацѫе.
Цїе дерептата жц асте ѹбитѫ,
Пръ стръмбътата ѫ асте оурѫтѫ.
Пентрачаа дмне дмнѹ тъѹ теѹнсѫ,
Кѹ ѡлон де паче шимпъра тепѹсѫ.
Соцѫилор тале лефа бѹкѹріе,
Крин тїи аръ тате кѹ мѹлтѫ търіе.
Дн каса чѣ скѹмпѫ кѹ ѡс тин кѹнтѫ,
Вешминтелѡр тале тоц ли съ ѹнгѫ.
Вине дела дѫсе миро ши дѹлчецѫ,
Фъръ че еџі рѹмѫ ши басе ѫ фацѫ.
Дашбор ѫпърацѫи фате десфътате.
Ши кѹ динсе дацбор дар ши бѹнътате.

ланча с҃
крѹи.

в б҃ Гръмаца

Săgeţîle tale sînt bine călite,
Că zac denainte-ţ trupuri polignite.
Împăratul nostru cu lancea de-amînă*
Taie pre pizmaşul şi-l giunghe-n plămînă.
Scaunul tău, Doamne, este cu vecie,
Varga ţi-i direaptă[1] cea de-mpărăţîie[2].
Ţie dereptatea îţ este iubită,
Iară strîmbătatea îţ este urîtă.
Pentr-aceea, Doamne, Domnu tău te unsă
Cu oloi de pace şi-mpărat te pusă.
Soţîilor tale le faci bucurie,
Cînd ti-i arăta-te cu multă tărie
Din casa cea scumpă, cu os tincuită,
Veşmintelor tale toţ li să uîtă.
Vine de la dînse mîros şi dulceaţă,
Fără ce eşti rumăn şi vesel în faţă.
Da-ş-vor împăraţîi fete desfătate
Şi cu dînse[3] da-ţ-vor dar şi bunătate.

Crăiasa-ţ

* Lancea, svînta cruce.

---

[1] *Tipărit greşit* дирѣптатѫ. *În ms.* дирѣптѫ.

[2] *În ms.* дємпъръцѫє.

[3] *În ms.* дѫнсє.

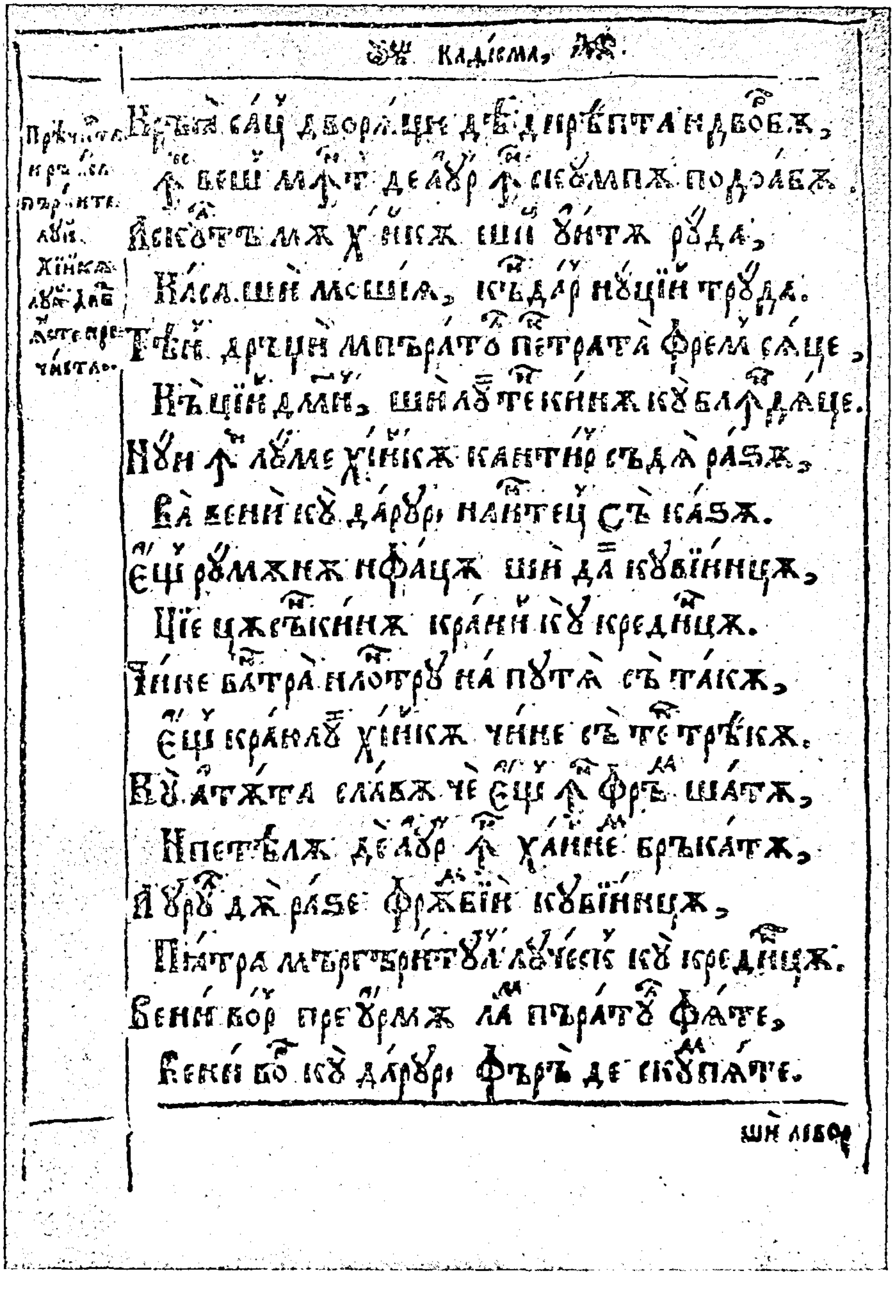

Прѣчиста
прѣ..са
пърїнте
лꙋй.
Хїика
лꙋй Дав
де пре
чиста.

Кꙋрцѧ сѧц дворѧщн дєфєтє днпрєкꙋпта ндвоєѫ,
ꙟ вєшмꙟт дє аꙋр ꙟ скꙋмпѫ подоабѫ.
Аскꙋлтѫ мѫ хїикѫ ши ꙋитѫ рꙋда,
Каса ши мошїѧ, къдар нꙋцїи трꙋда.
Тєи дорєци ꙟпъратꙋ пєтрата фрꙋмсацє,
Къцїи Домн, ши лаꙋдѣтє кꙋ инѫ кꙋ блꙟндацє.
Нꙋи ꙟ лꙋмє хїикѫ кантир съ да раꙁѫ,
Ва вєни кꙋ дарꙋри наинтєц съ казѫ.
Єщи рꙋмѫнѫ ꙟфацѫ ши да кꙋвїинцѫ,
Цїє цѫсєтꙋркинѫ крани кꙋ крєдинцѫ.
Їинє батра нꙋостро на пꙋта съ такѫ,
Єщи кранлꙋ хїикѫ чинє съ тє трѣкѫ.
Кꙋ атѫта славѫ чє єщи ꙟфрѣмшатѫ,
Нпєстєлѫ дє аꙋр ꙟ хаинє бръкатѫ,
Аꙋрꙋ дѫ разє фрꙋмшєїн кꙋвїинцѫ,
Пїатра мъргъритꙋл лꙋчєщє кꙋ крєдинцѫ.
Вєни вор прє ꙋрмѫ ла ꙟпъратꙋ фатє,
Вєни-вꙋ кꙋ дарꙋри фъръ дє скꙋпатє.

Ши лєбо

Crăiasa-ţ dvoreşte de-a direapta-n dvorbă,*
În veşmînt de aur, în scumpă podoabă.
Ascultă-mă, hiĭcă, şi-ţ uită ruda,**
Casa şi moşia, că-n dar nu ţi-i truda.
Te-a-ndrăgi-mpăratul pentr-a ta frîmseţe[1],
Că ţi-i Domn, şi lúi[2] te-nchină cu blîndeţe.
Nu-i în lume hiĭcă ca-n Tir să dea rază,
Va veni cu daruri nainte-ţ să cază.
Eşti rumănă-n faţă şi dai cuviinţă,
Ţie ţî să-nchină craii cu credinţă.
Cine va-ntra-n lontru n-a putea să tacă,
Eşti craiului hiĭcă, cine să te-ntreacă?
Cu atîta slavă ce eşti înfrîmşată,
'N peteală de aur, în haine-mbrăcată.
Aurul dă raze, frîmbii cuviinţă,
Piatra, mărgăritul lucesc cu credinţă.
Veni-vor pre urmă la-mpăratul fete,
Veni-vor cu daruri fără de scumpete.

Şi le vor

* Precista, crăiasa Părintelui.
** Hiĭca lui David este Precista.

---

[1] *În ms.* фръмсѧцє.
[2] *Deşi nu este notat, accentul cade pe* lúi.

Ши лево̃ адꙋче съц фїє ла нꙋнтѫ,
Съц фач веселїє кꙋ динсе май мꙋ҃тѫ.
Ши соацеле тале левей бъга нїкаєѫ,
Ч:Єꙋ говин кꙋ тине съле пꙋ ла маєѫ.
Ꙋй тац вей пърінцїй петре кѫ҃д ѫ҃ єлабѫ,
Къ цвєй веда фецїй фъръ де зъбавѫ.
Престе тоатѫ цара боѧрі ж͞и вей пꙋне,
Ши сн҃та тъꙋ нꙋме тꙋтꙋро лво̃ спꙋне,
Престе тоате родꙋрі съ фїе вєститѫ,
Ши престе то̃ вѣчїй чи стѣта чѣ сн҃тѫ.

Ѱаломꙋл лꙋй Дави҃, м҃е. Бг҃ъ нам прибѣтище и сила: Кꙋ принде ѫнтрꙋєние аче ѱаломꙋ нїконаі бесарічїи лꙋй дм҃нзъꙋ, ши нзбѫда асꙋпра пнзмашилорꙋ.

Дмнзъꙋ не ѧсте скꙋшиі спрежинѣлѫ, ѕ ѕ҃
Аџюторю ѫ скръбе ч:ви кꙋ невалѫ.
П͞нтрачаѧ нꙋнема̃ кꙋ приде фрікѫ,
Ниче авем грїже наꙋме де немикѫ.

Și le vor aduce să-ț fie la nuntă,
Să-ț faci veselie cu dînse[2] mai multă.
Și soațele tale le vei băga-n casă,
Ce-au govit cu tine, să le pui la masă.
Uita-ț-vei părinții, petrecînd în slavă,
Că ț-vei vedea fetii fără de zăbavă.
Preste toată țara boieri îi vei pune,
Și svîntul tău nume tuturor l-vor[3] spune.
Preste toate roduri să fie vestită
Și preste toț vecii cinstea ta cea svîntă.

Psalómul lui David, 45. Бг҃ъ намъ прибѣжище и сила.[4] Cuprinde întru sine acest psalóm nevoile besericii lui Dumnezău și izbînda asupra pizmașilor.

Dumnezău ne este scut și sprejineală,*
Agiutori în scîrbe ce vin cu năvală[5].
Pentr-aceea nú[6] ne mai cuprinde frică,
Nice avem grije-n lume de nemică.

Pentr-aceea[7]

---

* 6, 6

[1] *Greșeală, în loc de a șese.*

[2] *În ms. tot* ДИНСЄ.

[3] *Scris* ВѺИ, *probabil din greșeală, și în ms.*

[4] *Dumnezeu este scăparea și puterea noastră*

[5] *În ms.* НЪВАЛѪ.

[6] *În ms.* nú.

[7] *Printr-o greșeală de tipar, a fost drept cuvînt de legătură începutul versului penultim de pe această pagină, nu al primului vers de pe pagina următoare.*

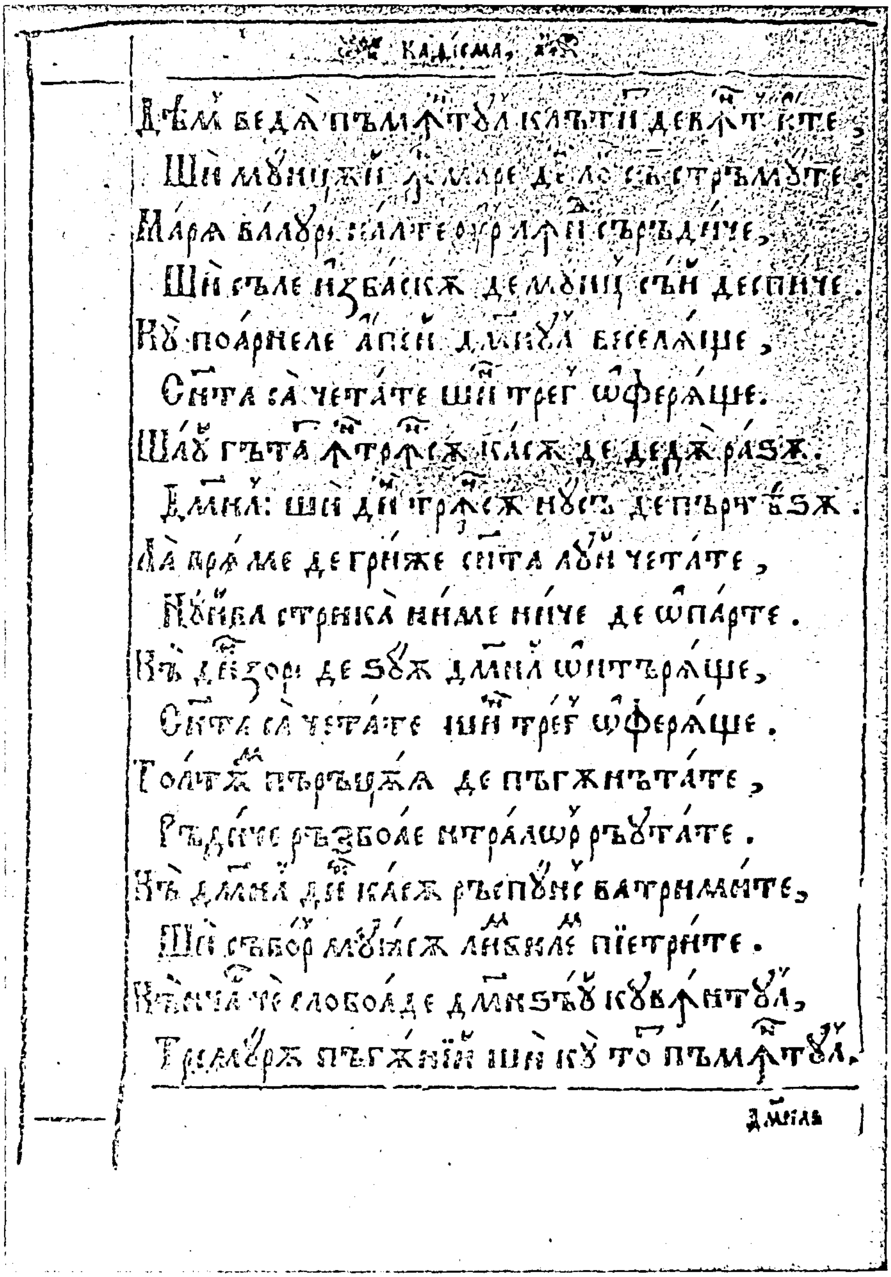

КАДІСМА,

Дѣм веда пъмꙟтꙋл къти декꙟт кте,
Шѝ мꙋнцꙋжи ꙟмаре де ло сꙟстръмꙋте.
Мара валꙋри кал те оꙋр лꙟи съръдиче,
Шѝ съле нꙁбаскѫ де мꙋнц сън деспиче.
Кꙋ поарнеле апеи дмнꙋл веселѧще,
Снта са четате шѝ трег ѡферѧще.
Шаꙋ гъта ꙟтрꙟсѫ каеѫ де дедѫ раѕѫ.
Дмна: шѝ ди трꙟсѫ нꙋсъ де пърчꙋѕѫ:
Ла врѧме де грниже снта лꙋи четате,
Нꙋмва стрика нимe ниче де ѡпарте.
Къ де зори де ѕꙋѫ дмна ѡнтърѧще,
Снта са четате шѝ трег ѡферѧще.
Толтѫ пъръцѫа де пъгѫнътате,
Ръдиче ръзболе нтралѡр ръꙋтате.
Къ дмнꙋ ди каеѫ ръспꙋне батрнамнте,
Шѝ събор мꙋиаеѫ ансмае пїетрнте.
Къчча че слобоаде дмнѕъꙋ кꙋвꙟнтꙋл,
Тремꙋрѫ пъгѫнїи шѝ кꙋ то пъмꙟтꙋл.

Дмна

De-am vedea pămîntul clătit de vînt iute,
Și munții în mare den loc să-i strămute,
Marea valuri nalte urlînd să rădice
Și să le izbască de munț, să-i despice
Cu poarnele apei, Domnul veselește
Svînta sa cetate și-ntreg o ferește.
Ș-au gătat într-însă casă de [1] dă rază
Domnul, și dintr-însă nu să depărtează.
La vreme de grije svînta lui cetate
Nu-i va strica nime nice de o parte,
Că din zori de zuă Domnul o-ntărește
Svînta sa cetate și-ntreg o ferește.
Toată-mpărățîia de păgînătate
Rădice războaie-ntr-á lor răutate,
Că Domnul din casă răspuns va trimite
Și să vor muia-să limbile-mpietrite.
Că-n ceas ce sloboade Dumnezău cuvîntul,
Tremură păgînii și cu tot pămîntul.

Domnul

---

[1] *Repetiția lui* de *este o greșeală de tipar.*

Дмнлъ луй Іаковъ лачѫ де нъвалѫ,
Неѹжне пърате нтраса спрежинѣлѫ.
Ꙟ ѡщиле ноастре дмнлѫ ѫсте нфрѹнте.
Делавъ тоц пъгжнїй ръзбой че дѫ нте.
Чине маѹ прине бласте ѥл вїе девасѫ.
Пре пратѹл ностру ръзбой че лѹкрѣзѫ.
Кѫ дмнлѫ потоале нѹмай кѹ кѹвꙟтѹл,
Ѡщи че съръдникѫ де прето пъмꙟтѹл.
Прчеле съфържмѫ сабїи ле фрꙟнце,
Сѹлнце ши скѹтѹрї кѹ фокѹл ленчинце.
Пъръсжц ръбонл дмнѕъѹ бъѕѫче,
Ши съмъсѹноацїец съпѹнец пріче.
Кѫ дмнѕъѹ лтѹл нѹй фъръ де мине,
Ши мъ во нъцамѫ ктоате лнеї пъгжне
Де мъ вор кѹ ноаще кѹ то ръсърітѹл,
Нъроаделе тоате де прето пъмꙟтѹл.
Ꙟ тресниле ноастре нтоате ѫсте дмнл.
Кѹ ѡщї некѹприне ши същин то ѡмѹл

Кѫ нїфо

Domnul lui Iiacov la ceas de năvală
Ne ține părete-ntr-a sa sprejineală.
În oștile noastre Domnul este-n frunte,
De-l văd toț păgînii războі ce dă iute.
Cine n-au prins veste, el vie de vază
Pre-mpăratul[1] nostru războі ce lucrează.
Că Domnul potoale numai cu cuvîntul
Oști ce să rădică de pre tot pămîntul.
Arcele sfărîmă, sabiile frînge,
Sulițe și scuturi cu focul le-ncinge.
«Părăsîț războiul, Dumnezău vă zîce,
Și să mă cunoașteț, să nu puneț price.
Că Dumnezău altul nu-i fără de mine,
Și mă voi nălța-mă-n toate limbi păgîne,
De mă vor cunoaște, cu tot Răsăritul,
Năroadele toate de pre tot pămîntul».
În trebile noastre-n toate este Domnul,
Cu oști necuprinse, și să ști tot omul

Că ne fo-

---

[1] *În ms.* прємпъратȣл.

Аминь.

Къ нефолосѧще нтраса, спрежинѣлж,

Сла҃: Д҃мнꙋлꙋй Їисꙋ ла чѧ денъ валж.

КАѲЇСМА, з҃. Ѱаломꙋл лꙋй Давид м҃ѕ.

Ачеста ѱалом кꙋ гла҃ апостолеск ꙟ дамиѫ пре тоꙋ пъгжний кътръ кꙋ ноꙋвѣстѣница еѵ҃глїи лꙋй Д҃мнезъꙋ кꙋ мꙋлцъ мите де бꙋкꙋрїе ꙟ грꙋче мꙋ прїимит ла кредйнце. Вѣи мєцꙋн:

ꙟ г҃ пъ рїєк.

Лимбиле съ салте,
Кꙋ кꙟтече нале,
Съ стрице нтърїе,
Гла҃ де бꙋкꙋрїе,
Лъꙋдаꙟд пре Д҃мнꙋл,
Съ кꙟнте тот омꙋл.
Д҃мнꙋл ѧсте таре,
Ѧстел пърат маре,
Престе то пъмꙟтꙋл,
Шиꙟш цине кꙋвꙟнтꙋл,
Сꙋпꙋсꙋ мꙋ глоате,
Ши лимбеле тоате.

Зиче

Că ne folosește-ntr-a sa sprejineală
Domnul lui Iiacov la ceas de năvală.*

CATÍSMA 7. Psalómul lui David, 46.

Acesta psalom cu glas apostolesc îndamnă pre toț păgînii cătră cunoștința binelui lui Dumnezău, cu mulțămită[2] de bucurie întru ce i-au priimit la credință. Вси ꙗзыци[3]

Limbile să salte**
Cu cîntece nalte,
Să strige-n tărie
Glas de bucurie,
Lăudînd pre Domnul,
Să cînte tot omul.
Domnul este tare,
Este-mpărat mare
Preste tot pămîntul
Și-ș ține cuvîntul.
Supusu-ne-au gloate
Și limbele toate,

De ni-s

* Слава
** În 3 părechi

---

[1] *Greșeală, în loc de catísma.*

[2] *Grafia* мȣлцъмитє *este, probabil, greșeală de tipar. În ms.* мȣлцъмитѫ.

[3] *Toate popoarele*

Деки́і сꙋ́пт пичоа́ре,
Ли́мбі де пресꙋ́пт Соа́ре.
Ӑле́сꙋ ша́ꙋ ші́е,
Па́рте де мошїе.
Ца́ра чѣ̀ дори́тѫ,
На́рай цꙋрꙋ́нтѫ.
Лꙋ́й Ꙗ́кѡб юби́тꙋл.
Че́й цѫне кꙋвѫ́нтꙋл.
Ми́ла съ́ш а̂ра́те,
Чѣ̀ дѐ бꙋнъта́те.
Спре но́й ти́къ ло́шїй,
Прекꙋ́м непꙋ́й мо́шїй.
Пре въ́рвꙋрі де мꙋ́нте,
Са́ꙋ гла́сꙋрі мꙋ́лте.
Де бꙋ́чине ма́ре,
Кꙋ̀ на́лтѫ стрига́ре.
Къ̀ Са́ꙋ сꙋ́нт д̃мна́,
Съ́л ва́зѫ то́т ѡ́мꙋл.

Б В

De ni-s supt picioare
Limbi de pre supt soare.
Alesu-ș-au șie
Parte de moșie
Țara cea dorită,
Carea-i giuruită
Lui Iacov iubitul,
Ce-i ține cuvîntul,
Mila să-ș arate
Cea de bunătate
Spre noi, ticăloșii,
Precum ne spun moșii.
Pre vîrvuri de munte
S-aud glasuri multe
De bucine mare,
Cu naltă strigare,
Că s-au suit Domnul
Să-l vază tot omul.

Cîn-

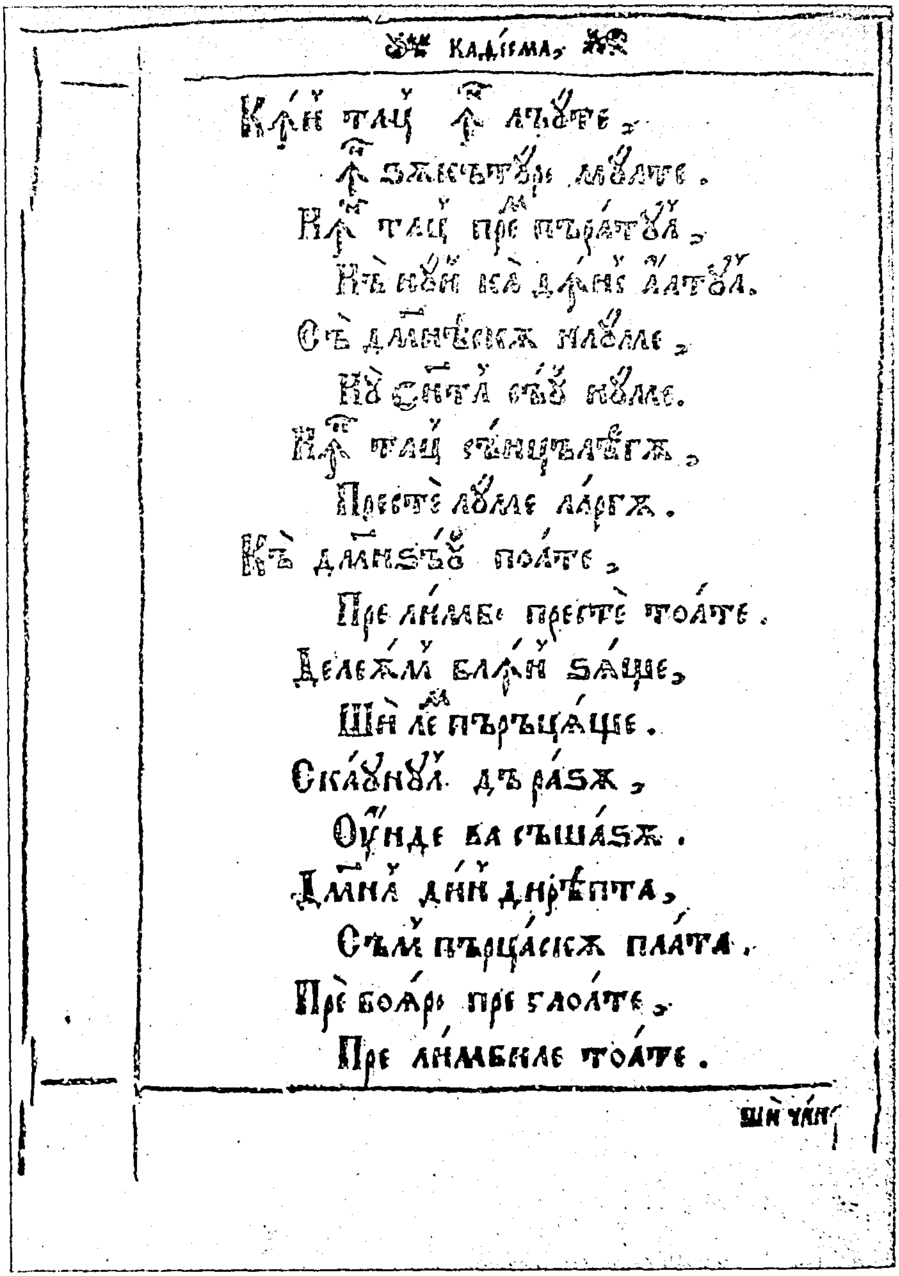

КАДІМА,

Кари таць ꙟ лъꙋте,
ꙟ пъмѫнтꙋрї мꙋлте.
Кари таць пре пъратꙋл,
Нꙋ нꙋмай ка дрꙋмї латꙋл.
Сѫ дмнѣескѫ нꙋмле,
Нꙋ ꙟнтѫ съꙋ нꙋмле.
Кари таць сѫнцълѣгѫ,
Престе лꙋмле ларгѫ.
Къ дмнезъꙋ поате,
Пре лимбѣ престе тоате.
Дележѫм блꙗнї ѕаще,
Шѝ ле пърѫцаще.
Скаꙋнꙋл дъ разѫ,
Оунде ва съшазѫ.
Дмна дин дрѣпта,
Съм пърцасѣкѫ плата.
Пре боарь пре глоате,
Пре лимбиле тоате.

Шѝ чѝ

Cîntaţ în lăute,
În zîcături multe,
Cîntaţ pre-mpăratul,
Că nu-i ca dîns altul
Să domnească-n lume,
Cu svîntul său nume,
Cîntaţ să-nţăleagă
Preste lume largă.
Că Dumnezău poate
Pre limbi preste toate,
De le îmblînzeşte
Şi le-mpărăţeşte.
Scaunul dă rază
Unde va să şază
Domnul din direapta,
Să-mpărţască plata,
Pre boieri, pre gloate,
Pre limbile toate.

Şi cine

Шѝ чи́не съ̑ на́лцъ,
Дин хи́ре съ ма́цъ.
Ꙟведе тот ѡмꙋл,
Кꙋм е̑ чертъ д-амнъ.

Ѱалѡ́мꙋл лꙋй Давид мз. Велїй Гдь и хвалимъ ѕѣлѡ: Ачѣста ѱало́м спꙋне де ѡра́шꙋл Ієрꙋсалимꙋлꙋй кꙋм съ на́лца ла чинсте пентрꙋ пръзꙋца дꙋпъ Хс, ши пентрꙋ рꙋвона ши вирꙋира.

Домнꙋл єсте маре,
Лъꙋдат ши та́ре.
Май кꙋ де-адинс єсте,
Лъꙋдат кꙋ вѣсте,
Де-а лꙋй бꙋнътате.
А сфнтъ чета́те.
Дин мъгꙋра сфнтъ,
Чинстъ фъръ смънтъ.
Чета́те фрꙋмоасъ,
Де пиатръ въртоасъ.

Și cine să-nalță
Din hire sămață,
I-a vedé tot omul
Cum i-a certa Domnul.

Psalómul lui David, 47. Велїй Гс҃дь и хвалєнъ ѕѣлѡ.[1] Acesta psalóm spune de orașul Ierusalimului, cum să nalță la cinste pentru-mpărățiia Domnului Hristos, și pentru războiul și biruirea.

Domnul este mare,
Lăudat și tare.
Mai cu de-adins este
Lăudat cu veste
De-a lui bunătate,
În svînta cetate
Din măgura svîntă,
Ce stă fără smîntă,
Cetate frumoasă
De piatră vîrtoasă,

Bine[2]

---

[1] *Mare este Domnul și lăudat foarte*
[2] *În exemplarul fotografiat, acest cuvînt este slab imprimat.*

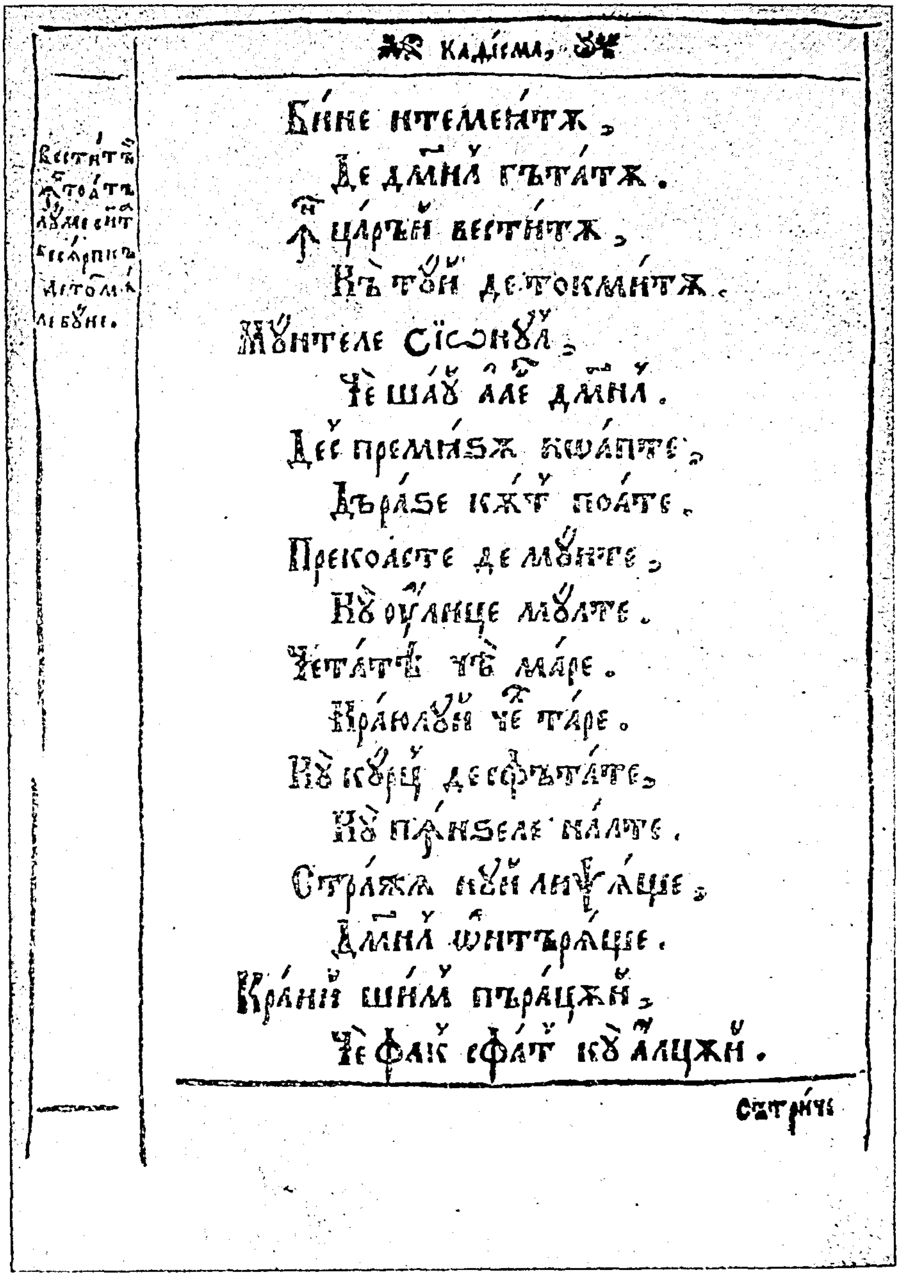

КАДІЕМА,

Біне нтемеіатѫ,
Де Дмнѫ гѫтатѫ.
ꙟ царъи вестітѫ,
Къ тоѵи детокмітѫ.
Мѹнтеле Сїѡнѹл,
Че шаѹ але Дмна.
Дее премінѕѫ кѡапте,
Дъразе кѫт поате.
Прекоасте де мѹнте,
Кѹ оуланце мѹлте.
Четатѣ че маре.
Краюлѹи че таре.
Кѹ кѹрц десфътате,
Кѹ панѕеле налте.
Стража нѹи лиѱаще,
Дмна ѡнтъраще.
Кранїи шим пъраціжи,
Че фак сфат кѹ алцжи.

Вестітѣ
ꙟ тоатъ
лѹмеснт
бесарпікъ
литолк
либѹні.

Сътрічѣ

Bine-ntemeiată,
De Domnul gătată;
În țară-i vestită*
Cîtu-i de tocmită.
Muntele Sionul
Ce ș-au ales Domnul
Despre miazănoapte
Dă[1] raze cît poate.
Pre coaste de munte
Cu ulițe multe,
Cetatea cea mare
Craiului cel tare,
Cu curț desfătate,
Cu pînzele nalte.
Strajea nu-i lipsește,
Domnul o-ntărește.
Craii și-mpărații
Ce fac sfat cu alții

Să strice

---

* Vestită-i în toată lume svînta besericā de tocmele bune.

[1] *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* Дє, *greșeală de tipar. În ms.* Дѫ.

Състрі́че четáтѧ,
Сън ѧ̑ бунътáтѧ.
Кѫнд е́й съ адунѫ,
Д҃мнл жи̑ детунѫ.
Шӥй ку прі́нде фрі́кѫ,
Денупот не мі́кѫ.
Кѫ́т стáу десъмі́рѫ,
Ѧчѐ съй глоті́рѫ.
Д҃мнл ледѫ̀ спáймѫ,
Ку мунѵ фъръ̀ сáмѫ.
Ка̀ мáнікѫ іарн фáтѫ,
Де лѣте непъммáтѫ.
Ка бáге пре мáре,
Кѫнд лем вѫнт тáре.
Деледѫ̀ дѐ стѫ́нкѫ,
Шеале ръздрумі́кѫ.
Нузъ́там бáке.
Ѫтрáуѕ дѐ оурáке.

Să strice cetatea,
Să-i ia bunătatea,
Cînd ei să adună,
Domnul îi detună,
Și-i cuprinde frică,
De nu pot nemică,
Cît stau de să miră
A ce să-nglotiră.
Domnul le dă spaimă
Cu munci fără samă,
Ca maică[1] cînd fată
De este-nspăimată,
Ca vase pre mare
Cînd le ia vînt tare,
De le dă de stîncă
Și le răzdrumică.
Auzît-am veche
'Ntr-auz de ureche

---

[1] *În ms.* майка.

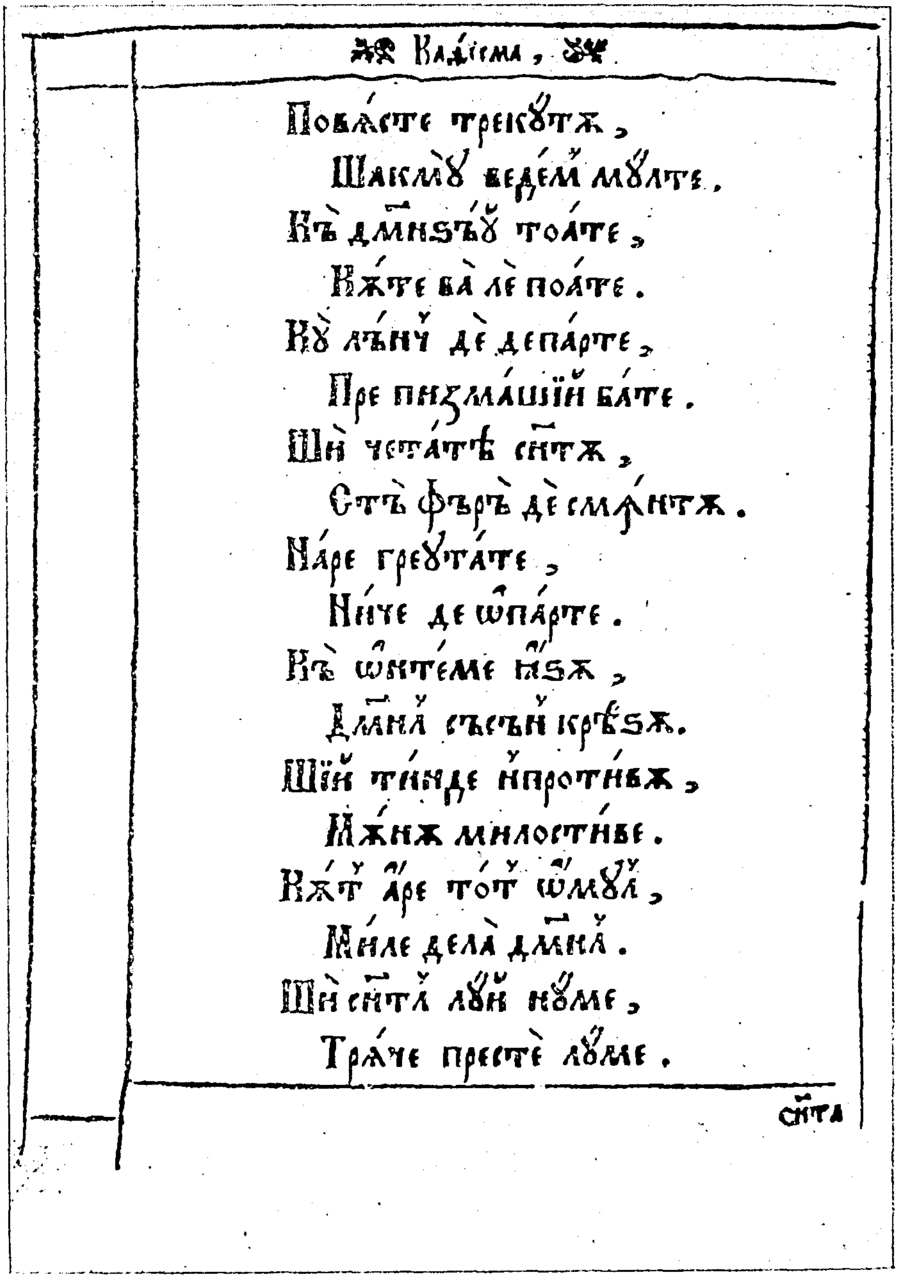

Вадісма,

Повácте трекȣ́тѫ,
Шакмȣ̀ ведéм мȣ́лте.
Къ̀ дм̄нѕъȣ̆ тоáте,
Кѫ́те вà лѐ поáте.
Кȣ̀ лъ́нӵ дѐ депáрте,
Пре пизмáшій бáте.
Шѝ четáтѣ с̄нтѫ,
Стъ̀ фъръ̀ дѐ смѫ́нтѫ.
Нáре греȣ́тáте,
Ни́че де ѿ̑пáрте.
Къ̀ ѿ̑нтéме н̑ѕѫ,
Дм̄нă съсъ̆н крѣ́ѕѫ.
Шій̆ ти́нде ӥпроти́вѫ,
Мѫ́нѫ милости́ве.
Кѫ́т̆ а̑ре то́т̆ ѿ̑мȣ̆л,
Ми́ле делà дм̄нă.
Шѝ с̄нтă лȣ̆й нȣ́ме,
Трáче престѐ лȣ́ме.

с̄нта

Poveste trecută,
Ș-acmu vedem multă[1],
Că Dumnezău toate
Cîte va, le poate.
Cu lănci de departe
Pre pizmașii bate,
Și cetatea svîntă
Stă fără de smîntă,
N-are greutate
Nice de o parte,
Că o-ntemeiază
Domnul, să să-ncrează,
Și-i tinde-mprotivă
Mînă milostivă[2],
Cît are tot omul
Milă[3] de la Domnul.
Și svîntul lui nume
Trece preste lume,

Svînta

---

[1] *În ms.* мȣлтѫ.

[2] *În ms.* милостивѫ.

[3] *Grafia* миле este, *probabil, greșeală de tipar. În ms.* милѫ.

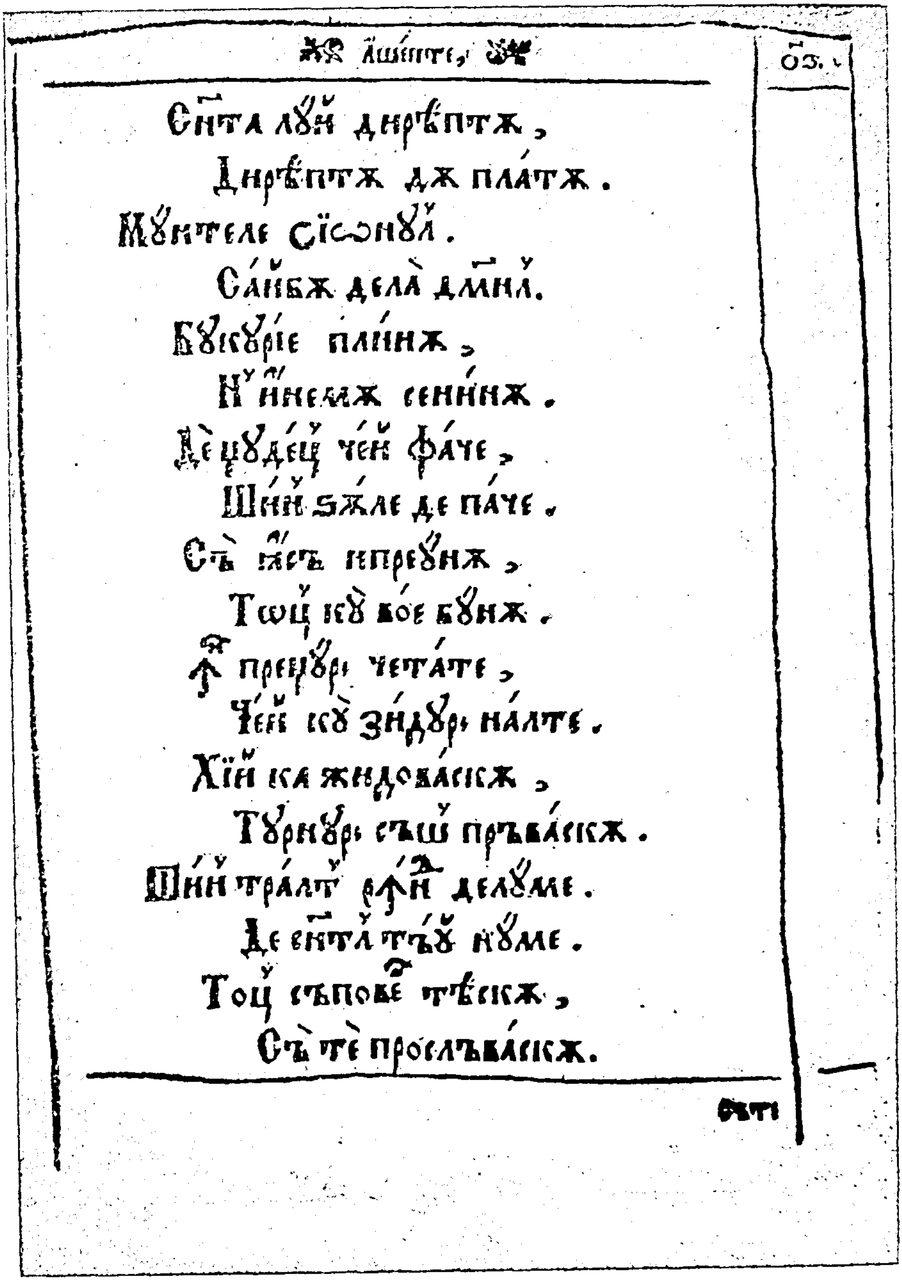

Сн҃та лꙋ́й дирѣ́птѫ,
Дирѣ́птѫ дѫ плáтѫ.
Мꙋ́нтеле Сїѡнꙋ́лꙋ.
Сáинѫ дела̀ Дмн҃ꙋ̆.
Бꙋкꙋ́рїе плíнѫ,
Иꙋ̆ ни́немѫ сени́нѫ.
Дѐ цꙋдéцꙋ чéй фáче,
Ши́й ѕѫле де пáче.
Сѣ̀ ѧ҆сѣ ипреꙋ́нѫ,
Тоцꙋ̆ кꙋ̆ вóе бꙋ́нѫ.
ꙟ҃ преџꙋ́рї четáте,
Чéй кꙋ̆ зи́дꙋрї нáлте.
Хїй ка жидовáскѫ,
Тꙋ́рнꙋрї сѣш прѣвáскѫ.
Ши́й трáлт рꙟ҃н делꙋ́ме.
Де сн҃та̀ тѣꙋ́ нꙋ́ме.
Тоцꙋ̆ сѣпове̑ тѣ́скѫ,
Сѣ̀ тѐ прослѣвáскѫ.

Сѣті

Svînta lui direaptă
Direaptă dă plată.
Muntele Sionul
S-aibă de la Domnul
Bucurie plină
'N inemă senină
De giudeț ce-i[1] face,
Și-n zîle de pace
Să iasă-mpreună
Toț cu voie bună
Împregiur cetate
Ce-i cu ziduri[2] nalte,
Hiĭca jidovască
Turnuri să-ș prăvască,
Și-ntr-ált rînd de lume
De svîntul tău nume
Toț să povestească,
Să te proslăvască.

Să te

---

[1] *ce vei*
[2] *În ms.* зидюрі.

Съ те щии тот ѡмꙋл,
Къ тꙋ не єщи дмнꙋл:
Шй кꙟжꙋ съворнаще.
Кꙋ тине сор паще.

Ѱалóмꙋл лꙋй Давид, мн. Оуслышите сїа вси ꙗзыци. Ачаста ѱалом не ꙟвацъ а не спържний де лꙋме шй де шелъчúне съ́нꙋне лъкомий ке дꙋ́неѫ тот де сꙋй лꙋкрꙋ де минтеалъ.

г҃ перїс

Аскꙋлтаць ачаста тоате,
Нъроаде нємꙋрь шй глоате.
Съмь ꙟцълеагъ кꙋвънтꙋл,
Ѡмꙋл де пре тот пъмънтꙋл,
Богъташїй де преꙋнъ,
Кꙋ мишеий карий садꙋнъ.
Съ бъсепꙋю денцълеп чюне,
Кꙋнцълє де вꙟцꙋрь бꙋне.
Шй лꙋвꙋл събъ тиндець,
Пилделе сꙋле де приндець.

Слꙋжба

Să te ști tot omul
Că tu ne ești Domnul,
Și cîț să vor naște
Cu tine s-or paște.

Psalómul lui David, 48. Оуслышитє сїѧ, вси ꙗзыци.[1] Acesta psalom ne-nvață a ne sprejini de lume și de-nșelăciune, să nu ne lăcomim de dînsă, ca de un lucru de sminteală.

Ascultaț acestea, toate*
Năroade, neamuri și gloate,
Să-mi înțăleagă cuvîntul
Omul de pre tot pămîntul,
Bogătașii depreună
Cu mișeii cînd s-adună,
Să vă spui de-nțălepciune
Cu-nțăles de-nvățuri bune.
Și auzul să vă tindeț,
Pildele să le deprindeț,

S-ascul-

* 4 perechi

---

[1] *Auziți acestea, toate neamurile*

Съ тѐ ціи то́т ѡ́мꙋл,
Къ̀ тꙋ̀ не є́щи дамнил:
Шѝ кѫ́ц съворна́ще.
Кꙋ̀ ти́не со́р па́ще.

Ѱало́мꙋл лꙋи Давид, м҃и. Оуслы́шите сїѧ вси ѧзыци. Ачѣста ѱалом не ѫ́вацъ ѫне спре ткини̇̀ де лꙋме ши де шилъчи́не съ нꙋне лъкомим де дзанеле пѫ̀нъ де оун лꙋкрꙋ де смиинтелъ.

а҃ перис АСкꙋ́лтаці ачѣ́ста тоа́те,
Нъроа́де неа́мꙋри шѝ глоа́те.
Съм҃ ѫцълѣ́гъ кꙋвѫ́нтꙋл,
Ѻмꙋл де пре то́т пъмѫ́нтꙋл.
Богъта́шіи де прєꙋнъ,
Кꙋ̀ мнище́ний кр҃н садꙋнъ.
Съвъ спꙋю де нцъле́п чюне,
Кꙋнцъле де въ́цꙋри бꙋне.
Шѝ лꙋвꙋл съвъ̀ тинидец,
Пи́лделе сълѐ де при́нидец.

Сдєкꙋл

Să te ști tot omul
Că tu ne ești Domnul,
Și cîț să vor naște
Cu tine s-or paște.

Psalómul lui David, 48. Оуслышитє сїѧ, вси ꙗзыци.[1] Acesta psalom ne-nvață a ne sprejini de lume și de-nșelăciune, să nu ne lăcomim de dînsă, ca de un lucru de sminteală.

Ascultaț acestea, toate*
Năroade, neamuri și gloate,
Să-mi înțăleagă cuvîntul
Omul de pre tot pămîntul,
Bogătașii depreună
Cu mișeii cînd s-adună,
Să vă spui de-nțălepciune
Cu-nțăles de-nvățuri bune.
Și auzul să vă tindeț,
Pildele să le deprindeț,

S-ascul-

* 4 perechi

---

[1] *Auziți acestea, toate neamurile*

Сѫ̀ скꙋлта́ць фъръ̀ де при́че,
Сънцълацец че вой ѕѫче.
Сътѐ темь де ѕѫ̀ кꙋмпли́нтѫ.
Сънꙋца̀ де кълкъй емѫ́нтѫ,
Џе́ла че ай бо́гъцѫе.
Сънꙋста́й ꙟ съмецѫ́е,
Ни́че са́йбь неда́жде нфра́те.
Са́ꙋ ꙟ ѡм ла̀ греꙋта́те.
Шѝ кꙋ̀ че ски́мбѣ вада̀ ѡмꙋл,
Съ̀ съ ски́мбе дела̀ дамил.
Кꙋ̀ прец де ръскꙋмпъра́ре,
Сфл҃тлꙋй, де пїерѕа́ре.
Фїй ва трꙋда ненчета́тѫ,
Къ̀ лаа нꙋба фѝ пла́тѫ.
Ѧколо̀ на́веда моа́рте,
Съгꙟдѣскѫ къ́лба скоа́те.
Къ̀ мъ естрꙋл ꙟкѫ моа́ре,
Ка̀ то ѡмꙋл де сꙋпт соа́ре.

Лѫжꙋде
ни́менꙋ
са пꙋта
плъти се
ска́пе де
черта́ра
тѣ ва
никъ.

Шѝ некꙋ

S-ascultaț fără de price,
Să-nțălegeț ce voi zîce.
Să te temi de zî cumplită,
Să nu-ț dea de călcăi smîntă.
Cela ce ai bogățîie,
Să nu stai în sămețîie,
Nice s-aibi nedejde-n frate,
Sau în om, la greutate.
Și cu ce schimb va da omul,
Să să schimbe de la Domnul?
Cu preț de răscumpărare
Sufletului, de pierzare?*
Fi-i-va truda nencetată,
Că la iad nu va fi plată.
Acoló n-a vedea moarte,
Să gîndească că-l va scoate.
Că măiestrul încă moare,
Ca tot omul de supt soare.

Și nebu-

---

* La județ nime nu s-a putea plăti, să scape de certarea cea vecinică.

Кадїема,

Шѝ не бꙋ́нꙋл кꙋ бꙋꙗ́кꙋл,
Вор пери де прето́т вѣ́кꙋл.
Шѧ̀ ва́рѫ де дꙟ́ніш ръмѫ́не,
Дѐ ѡ̂лꙋ̆ рꙋ́де стре́ине.
Кѫ̄ сѫ вор скоа́те дин ка́сѫ,
Нꙋ́меле лиса ꙋ̂й та́сѫ.
Лиса ꙋ̂йта ші̀ мормꙟ́нтꙋл,
Кѫ́т ꙗ̂м пресꙋра̀ пъмꙟ́нтꙋл,
Ҹе́л ченꙋ́ш фа́к прелꙋ́ме,
Дѐ бꙋ́нътъц са́йбѫ нꙋ́ме.
Ҹѐ фоло̑с ꙗ́сте де чи́нисте,
О́мꙋлꙋй фъ́ръ̀ де ми́нте.
Ҹешꙋ̆ дѫ̀ фи́рѫ ѡ̂менѣ́скѫ,
Пре фи́ре добиточѣ́скѫ.
Де ма́рџе фъ̀ръ ѫжи́лѫ,
Прека́лѫ чѣ́ де сминтѣ́лѫ.
Нꙋ̀ кꙋноа́ще къ́лѣа дꙋ́че.
Дезмїердъ́чина ча дꙋ́лче.

Де бадѫ̀

Şi nebunul cu buiacul
Vor peri de pre tot veacul.
Ş-averea. de dînş rămîne
De o iau rude streine.
Cît să vor scoate din casă,
Numele li s-a uita-să,
Li s-a uita şi mormîntul,
Cît i-a-mpresura pămîntul,
Ceia ce nu-ş fac pre lume
De bunătăţ s-aibă nume.
Ce folos este de cinste
Omului fără de minte,
Ce-ş dă firea omenească
Pre fire dobitocească,
De merge fără sîială
Pre calea cea de sminteală?
Nu cunoaşte că-l va duce
Dezmierdăciunea cea dulce

De va da

Де вадъ ка ѡала нрѫпѫ,
Ши моартѫ лвасорви нпрнпѫ.
Ꙗръ дирепцѫи дѫн разѫ,
Вор превѝ кꙋм дꙋк съ пиарѕѫ.
Пре пъкъто ши бꙋꙗкꙋл,
Съш петрѣкѫн ꙟ то вѣкꙋл.
Дела слабѫ съ съ разѫ,
Ши чинета тѡатѫ съш пиарѕѫ.
Чемъроѡг дмнѕъꙋ Снте,
Съм ѧи сфатꙋл аминте.
Ши съ мъ кꙋ принѕ кꙋ милѫ,
Съ нꙋм факѫ ръꙋл сѫлѫ.
Ꙗръ тꙋ ѡаме мишале,
Сънꙋдай де кѫдꙋре рѧле.
Кѫн вез препъгѫн къ крѧще,
Ши каса лꙋи съ лъцѧще.
Къ дѣка моаре сѧ пиаре,
Кꙋ слава лꙋи кꙋ авере.

De va da ca oaia-n rîpă,
Şi moartea[1] l-va sorbi-n pripă.
Iară direpţîi, dînd rază,
Vor prăvi[2] cum duc să piarză
Pre păcătos şi buiacul,
Să-ş petreacă-n iad tot veacul,
De la slavă să să rază
Şi cinstea toată să-ş piarză.
Ce mă rog, Dumnezău svinte,
Să-m iei sufletul aminte
Şi să mă cuprinz cu milă,
Să nu-m facă răul sîlă.
Iară tu, oame mişele,
Să nu dai de gînduri[3] rele,
Cînd vez pre păgîn că creşte
Şi casa lui să lăţeşte.
Că deaca moare, el piere,
Cu slava lui, cu avere.

Cu

---

[1] *În ms.* моартѫ.
[2] *În ms.* пръви.
[3] *În ms.* гꙟндꙋрі.

Кѹ̀ дѫ́нсе неми́кѫ нѹ̆ дѹ̆лче,
Ди́нтра вара́лѹ̆й чѣ дѹ̆лче.
Кѫнтра̀ чѣ́стѫ лѹ̆ме нѣ́мцѫ,
Ӥ́н̆ ефла́тѫ ѫ̑ дѹ̆лчѣцѫ.
Шѝ чи́не ѧ̂ръм бѹ̆нѣѕѫ,
Ӥ́н̆ дра́г прѣчѣ́ла сѣ̂ ва́ѕѫ.
Чи́нѣй спѹ̆не ндере́пта́те,
Дѣ чѣ́ла фѹ̆џе де па́рте.
Кѫ́й де прѣне прѣса́ле ла́ргѫ,
Кътрѫ̀ пери́ре дѣ лѣ́ргѫ.
Шѐ съ тра́џе пре мошїе.
Ѧ̆нтѹ̆на̀ рѣй̆ де вечїе.
Чѐ фо̑ло а̑ре де чи́несте,
Ѡ̑мѹ̆лѹ̆й фѫръ̀ де ми́нте.
Чѣ́ш дѫ̀ хи́ра ѡ̑менѣ́скѫ,
Пре хи́ре: доби́то чѣ́скѫ.

Ѱалмѹ̆л лѹ̆й Аса́ф пѫвѣцѹ̆л да Дави́д м҃д.
Нѹ̆ стри́ка де пр̃ѹчїе де ѫ̂възътѹ̆ра чѣ токми́тъ а̂ д҃мнлѹ̆й х҃с.

ѡ̀ндѣ.

Cu dîns nemică nu duce
Dintr-averea lui cea dulce,
Că-ntr-această lume-n viaţă
I-i sufletul în dulceaţă.
Şi cine i să-mbunează,
I-i drag pre-acela să-l vază.
Cine-i spune-n dereptate,
De-acela fuge departe,
Că-i deprins pre cale largă
Cătră perire de-aleargă
Şi să trage pre moşie
La-ntunerec de vecie.
Ce folos este de cinste
Omului fără de minte,
Ce-ş dă hirea omenească
Pre hire dobitocească?

Psalómul lui Asaf pevețul, dat [de] David, 49.
Cuprinde prorocie de învăţătura cea tocmită a Domnului Hristos

şi de

Ши де бинира сфи́нцїй сале чѧ де а́лѡр. Ши де ствника́ра тѫ твей лерїй век. Бл҃ъ богѡм. Гдь гл҃а:

Д м҃нл д҃мнилѡр грѣѫще,
Тоа́тѫ лꙋ́мѧ съ клъ́тѫще.
Ши̏ претоць Дмнѕъꙋ стрингѫ,
Дѐ сꙋнт соаре съ съ̀ стрѫгѫ.
Ши̏ ва̀ адꙋна̀ пъмѫ́нтꙋл,
Съй аꙋѕѫ тоць кꙋвѫ́нтꙋл.
Дин Сїѡн тевей ивите,
Кꙋ̀ виѡ Д҃мнѕъꙋ С҃нте.
Кѫ́нд вей вени̏ кꙋ̀ похоае,
Нимъ рꙋй нїй бега̀ воае.
Денаинтець фок санчинце,
Ши̏ гръшинцїи тоць вѡр плѫце.
Вейкема̀ черюл кꙋ тине,
Ши̏ тоць с҃нцїй кꙋм съвине.
Дѐ вей цꙋдека̀ пъмѫнтꙋл,
Прекꙋм цай ръспꙋне кꙋ вѫ́нтꙋл.

Ѧ҃ Б҃. Дирѡпцїи

şi de venirea svinţiii sale cea de dáori, şi de stricarea jărtvei legii vechi. Бг҃ъ богѡмъ, Гс҃дь гл҃а[2]

Domnul domnilor grăieşte,
Toată lumea să clăteşte,
Şi pre toţ Dumnezău strigă
De supt soare să să strîngă.
Şi va aduna pămîntul,
Să-i auză toţ cuvîntul.
Din Sion te vei ivi-te
Cuvios, Dumnezău svinte.
Cînd vei veni cu pohoaie,
Nimărui n-ii[3] veghea voaie.
Denainte-ţ foc s-a-ncinge,
Şi greşiţii[4] toţ vor plînge.
Vei chema ceriul cu tine
Şi toţ svinţii, cum să vine,
De vei giudeca pămîntul,
Precum ţ-ai răspuns cuvîntul.

Direpţii

---

[1] *Greşeală, în loc de* a şepte.
[2] *Dumnezeul dumnezeilor, Domnul a grăit*
[3] *nu vei*
[4] *În ms.* грєшнцїй.

Радíема,

Дере́пцжй съ вор а̂ла́це,
Динтре́чей фъ̀ръ де ла́це.
Кȣ̀ кȣвеѫ́нтȣл тъȣ̆ че̑ дȣ́лче.
Пре то́ĭ С҃нцїй цкор а̂дȣ́че.
Чѐ цаȣ́ цънȣ́т легъмѫ́нтȣл,
Деȣда́т ла́це нто́т пъмѫ́нтȣл.
Ꙗ тȣ́нч черю́риле тоа́те,
Вор ръспȣ́нде престѐ глоа́те.
Де цȣде́ц челебе́й фа́че,
Ндерепта́те шѝ кȣ па́че.
Ꙗша̀ негръа́ще дм҃нл,
Шѝ съ а̂ȣѕжм тот ѡлмȣл.
Съ а̂скȣлтъм фъръ̀ при́че.
Кътръ̀ и̂зраи́л кѫн ѕжче.
Дене спȣне мъртȣрїе,
Пре цȣръмѫ́нт кȣ търїе.
Нȣцїй а̂лтȣл фъръ̀ ми́не
Дм҃нѕъȣ, шѝ съка́дȣц би́не.

Къ не

Direpţîi să vor alege
Dintre cei fără de lege.
Cu cuvîntul tău cel dulce
Pre toţ svinţii ţ-vor aduce,
Ce ţ-au ţînut legămîntul,
De-au dat lege-n tot pămîntul.
Atunci ceriurile toate
Vor răspunde preste gloate
De giudeţ ce le vei face
'N dereptate şi cu pace.
Aşe ne grăieşte Domnul,
Şi să-l auzîm tot omul,
Să-l ascultăm fără price
Cătră Izráil cînd zîce,
De ne spune mărturie
Pre giurămînt cu tărie:
«Nu ţi-i altul fără mine
Dumnezău, şi să caŭţ bine,

Că ne-

Къ̀ не ми́кѫ нꙋ̆ц да́ꙋ̆ би́нѫ,
Пе́нтрꙋ жр̆тва де фъ́нинѫ.
Ни́че тенфрꙋнте́ѕ̆ де сфа́рѫ,
Дѐ мѫнекꙋ̆ш̆, шѝ де са́рѫ,
Жр́ътвеле цвъ̆ѕ че̑ де гра́се.
Де на́интеми кꙟндꙋ́с а̑рсе.
Нꙋ̆цвой лꙋ̆а̀ дела̀ ка́сѫ,
Вицъ̆л, ни́че ва́кѫ гра́сѫ,
Ни́че цап̆ хръни́т̆ дин тꙋ̆рмѫ,
Ни́че и́тъй ни́че пре́ꙋрмѫ
Хи́ра ко́дрилꙍр̆ че мꙋ̆лтѫ,
То́атѫ де ми́не а̑скꙋ̆лтѫ.
Ӑм шѝ добито́аче мꙋ̆лте,
Шѝ де ѕѫмбри́ам̆ чиреѕ̆ мꙋ̆лте.
Па́серї ꙟкъа́м̆ кꙋ̀ кръ́дꙋрї
Де съ̀ цѫй́ де хра́нѫ никѫ́мпꙋрї.
Ӑм шѝ ца́рине де стꙋ̆ле,
Де м̆ сꙟнт̆ Сла́цꙋ̆иле сътꙋ̆ле.

шѝ кꙟ

Că nemică nu-ț dau vină
Pentru jărtva de fănină,
Nice te-nfruntez de sfară
De mînecuș și de sară.
Jărtvele ț-văz ce-s de grase,
Denainte-mi cîndu-s arse.
Nu-ț voi lua de la casă
Vițăl, nice vacă grasă,
Nice țap hrănit din turmă,
Nice-ntăi, nice pre urmă.
Hiara codrilor cea multă
Toată de mine ascultă.
Am și dobitoace multe,
Și de zîmbri-am cirez multe,
Pasări încă am cu cîrduri,
De să țîn de hrană-n cîmpuri.
Am și țarine destule,
De-m sînt slugile sătule.

Și cîn[d]

Кади́сма,

Шѝ кꙟ́ⷣн мїѧ тре́бꙋй пъ́ине,
Ной венѝ съ̀ чеѭ́ ла̀ ти́не,
Къ́м ꙟ́сте лꙋ́ма премꙟ́нѫ,
Кꙋ̀ де то́т кꙋ де́чей пли́нѫ.
Нꙋ́ц чеѭ́ пе́чїе деба́кѫ,
Ни́че девицъ̆л съ̆м пла́кѫ.
Сꙟ҃целе деца́п нꙋ́ла пла́че,
Шѝ т̀ꙋщїй̆ че жртвжй фа́че.
Съ̀ жртвеш дм҃нлꙋй сла́бѫ,
Нефѫкꙟ́ⷣн мꙋ́лтъ зъба́вѫ

Дк: є҃г
Гд: Їѡл
Зл: [illegible]

Кѫ́нд ай гри́же ши́м дѫщи́ре,
Кꙟцбо́й фѝ кꙋ̀ ꙟзбъви́ре.
Са́нӗ де ти́не мꙋ́лцъ митѫ,
Шѝ прїинцѫ нескле́титѫ.
Пъкъ то́сꙋлꙋй гръ́аще,
Дм҃нзъꙋ́ шиа́ дожена́ще.
Чем спꙋ́и тꙋ де дерепта́те,
Шѝ де дꙟ҃сж ста́й де па́рте.

Ди ꙟма́

Şi cînd mi-a trébui pîine,
N-oi veni să cei la tine,
Că-m este lumea pre mînă
Cu de tot cu de ce-i plină.
Nu-ţ cei pécie de vacă,
Nice de viţăl, să-m placă.
Sîngele de ţap nu-m place,
Şi tu ştii ce jărtvă-i[1] face.
Să jărtveşti Domnului slavă,*
Nefăcînd multă zăbavă,
Cînd ai grije, şi-m dă ştire,
Că-ţ voi fi cu izbăvire.
S-aib de tine mulţămită
Şi priinţă neclătită[2]».
Păcătosului grăieşte
Dumnezău şi-l dojeneşte:
«Ce-m spui tu de dereptate,
Şi de dînsă stai departe?

De a me-

* Дх҃ъ єсть Гс҃дь. Їѡан, зач. гї҃[3]

---

[1] *vei*

[2] *În ms.* нєклъпитѫ.

[3] *Duh este Domnul. Ioan, zaceala 13.*

Де а̑мале граюрі С҃нте,
  Нȣцїй грижѣ нич а̑минте.
Спȣй а̑лтора съ съ ежмцѫ,
  Ші тȣ стай фъръ ежинцѫ.
Лаца ма ѿ май кȣ гȣра,
  Ші оуржці жи въцътȣра.
Де кȣвꙟнтȣл міеȣ цїй грѣцѫ,
  Ші цїй ръȣтата іфацѫ.
Єщі кȣ фȣрїи ꙟсоцже,
  Кȣ кȣрварїи ꙟ фръцже.
Лимбац а̑сте миничиноасѫ,
  Ші гȣра лъȣдȣ роасѫ.
Ше ѕꙟн гръещі ръȣ де фрате,
  Ка съл бац ла греȣтате.
Ѯе цїй нъскȣт дин тро маикѫ
  Ші дмнѕъȣ кȣм съц такѫ,
Цпаре ниминта чѣ злобиве,
  Къ цїй дмнл де противѫ.

Ȣ нȣрїй

De a mele graiuri svinte
Nu ţi-i grije, nici aminte.
Spui altóra să să sîmţă,
Şi tu stai fără sîinţă.
Legea mea o iei cu gura
Şi urăşti învăţătura.
De cuvîntul mieu ţi-i greaţă,
Şi ţi-i răutatea-n faţă».
Eşti cu furii în soţîie,
Cu curvarii în frăţîie.
Limba-ţ este mincinoasă,
Şi gura lăuduroasă.
Şezînd, grăieşti rău de frate,
Ca să-l bagi la greutate,
Ce ţi-i născut dintr-o maică;
Şi Dumnezău cum să-ţ tacă?
Ţ-pare-n mintea cea zlobivă[1]
Că ţi-i Domnul deprotivă.

Nu ştii

---

[1] *În ms.* ЗЛОБИВѪ.

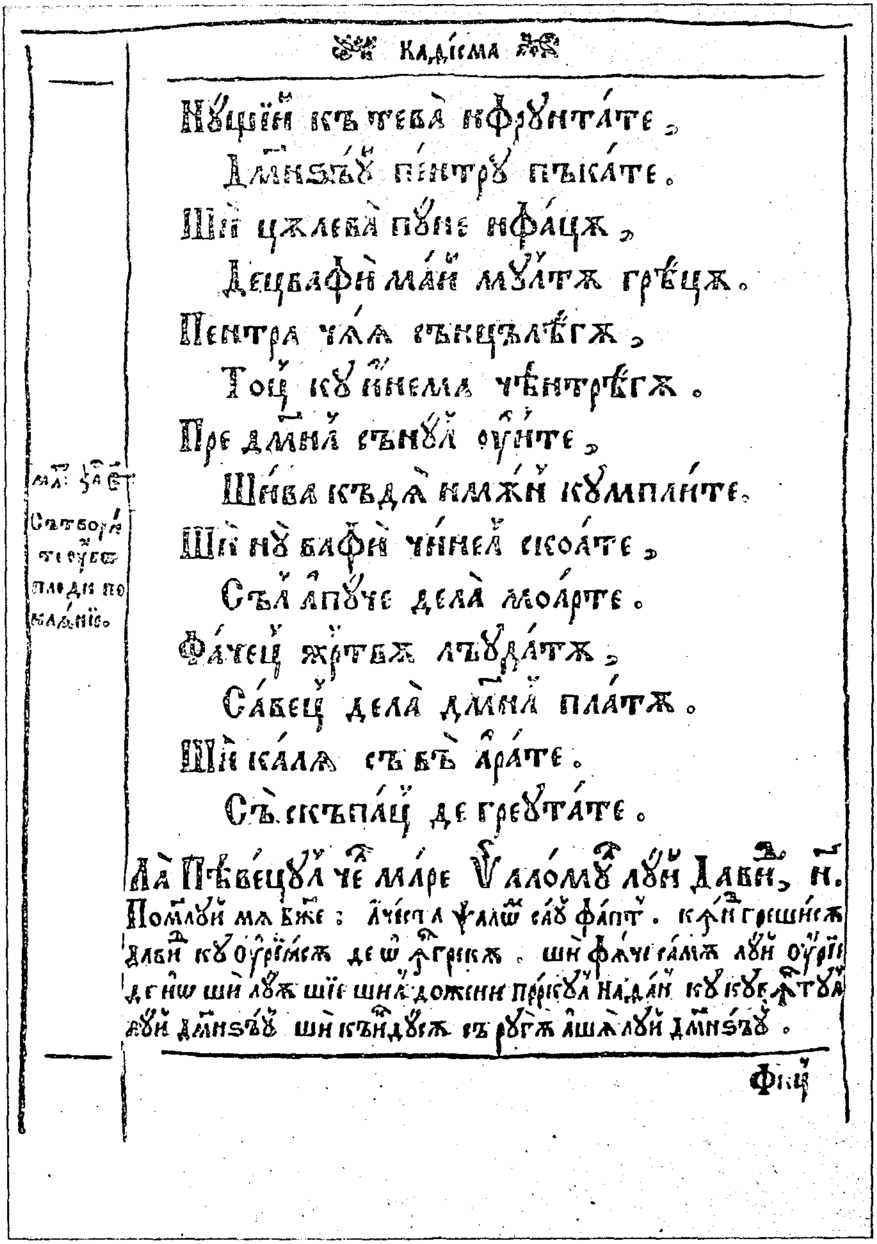

Кадїсма

Нꙋщїй къ тева̀ нфрꙋнтáте,
Дм̃незъꙋ̆ пе́нтрꙋ пъкáте.
Шѝ цѫлева̀ пꙋ́не нфáцѫ,
Децбафѝ мáй мꙋ̆лтѫ грѣ́цѫ.
Пентра ча́ла сънцълѣгѫ,
Тоц кꙋ̆ ӥнема чѣнтрѣгѫ.
Пре дм̃нѫ̆ сънꙋ̆л оўнте,
Ши́ва къда̀ нмѫ́нѝ кꙋ́мпли́те.
Шѝ нꙋ̀ бафѝ чи́неѫ̆ скоáте,
Съ̆л ѫ̂пꙋ́че дела̀ моáрте.
Фа́чец жъ̆ртвѫ лъꙋ̆дáтѫ,
Сáвец дела̀ дм̃нѫ̆ плáтѫ.
Шѝ кáла съ̀ въ̀ ѫ̂рáте.
Съ̀ скъпáц де грѣꙋтáте.

Ла̀ Пѣвецꙋ́л че̑ мáре Ѱалóмꙋ̑ лꙋ̆й Давид, н.
Пом̃лꙋй мѫ Бж̃е: ѫ̂чѣста ѱалм саꙋ фáпт. кѫ̂нд грешисѫ Давид кꙋ оурїеса де ѫ̂грекѫ. шѝ фѫче сáма лꙋй оурїи дено шѝ лꙋѫ шїе шнѫ дожени пррокꙋл на̀дан кꙋ кꙋвѫнтꙋл лꙋй дм̃незъꙋ шѝ кѫндꙋсѫ съ рꙋгѫ ѫша лꙋй дм̃незъꙋ.

мл: ꙁа е̃
Сътворѝ
ти оусе
плѣди по
мдѫнїе.

Фин

Nu ştii că te va-nfrunta-te
Dumnezău pentru păcate
Şi ţî le va pune-n faţă,
De-ţ va fi mái multă greaţă.
Pentr-aceea să-nţăleagă
Toţ cu inema cea-ntreagă,
Pre Domnul să nu-l uíte,
Şi va cădea-n mîni cumplite,
Şi nu va fi cine-l scoate,
Să-l apuce de la moarte.
Faceţ jărtvă lăudată,*
S-áveţ de la Domnul plată
Şi calea să vă arate,
Să scăpaţ de greutate.

La peveţul cel mare, psalómul lui David, 50.

По͠млꙋимѧ, Бж͠е.[1] Acesta psalom s-au fapt cînd greşisă David cu Uriasă de o îngrecă şi fece samă lui Urie, de i-o şi luă şie, şi-l dojeni prorocul Natan cu cuvîntul lui Dumnezău, şi căindu-să să rugă aşe lui Dumnezău.

Fie-ţ

* Мат., зач. є͠: Сътворите ѹбѡ плоди покаѧнїѧ.[2]

---

[1] *Miluieşte-mă, Dumnezeule*

[2] *Matei, zaceala 5: Faceţi deci roadele pocăinţei.*

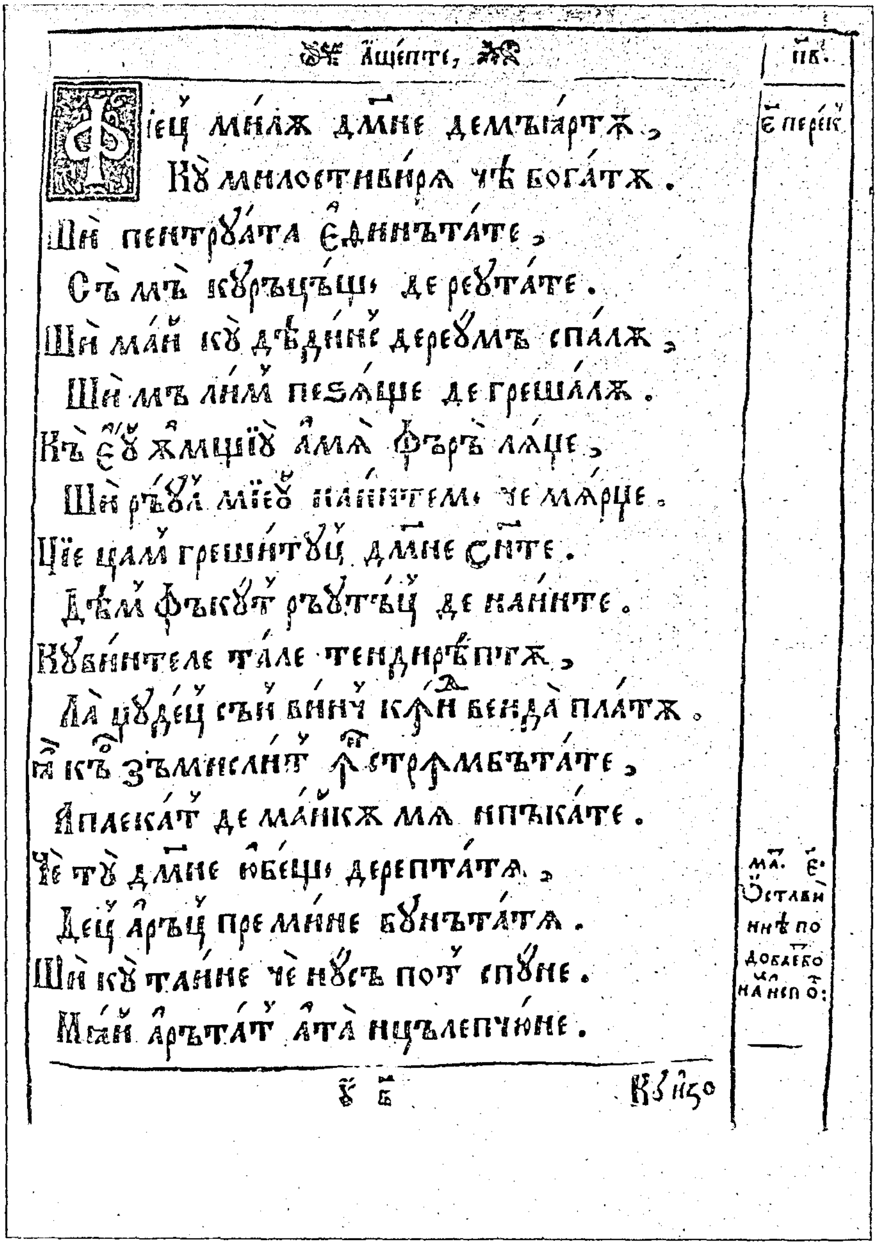

Ащепте, пк.

Фіец мілж дмне демъіартж,
Кꙋ мілоствіра чѣ богатж.
Ші пентрꙋата ѥдинътате,
Съ мъ кꙋръцъщі дереꙋтате.
Ші маі кꙋ дѣдинс дереꙋмъ спалж,
Ші мъ лім пѕаще де грешалж.
Къ єꙋ жмцїꙋ амѧ фъръ лѧџе,
Ші ръꙋл міеꙋ наінтемі че марџе.
Ціе цам грешітꙋц дмне сте.
Дѣм фъкꙋт ръꙋтъц де наінте.
Кꙋвінтеле тале тендирѣптж,
Ла цꙋдец съі вінчі кѫн венда платж.
Ꙟ къ зъмислант ꙟстрѫмбътате,
Ꙗпаскат де маікж мѧ ипъкате.
Че тꙋ дмне ювещі дерептатѧ,
Деці аръц премине бꙋнътатѧ.
Ші кꙋ таіне че нꙋсъ пот спꙋне.
Міаі арътат а та ніцълепчюне.

є перік.

мл. є. Оставінѣ по добаеко на неп о:

ꙋ в Кꙋ исо

Fie-ț milă, Doamne, de mă iartă,*
Cu milostivirea cea bogată,
Și pentru a fa ieftinătate
Să mă curățăști de răutate[1].
Și mai cu de-adins de rău mă spală
Și mă limpezește de greșală.
Că eu îm știu a mea fărălege
Și răul mieu nainte-mi ce merge.
Ție ț-am greșitu-ț, Doamne svinte,
De-am făcut răutăț denainte.
Cuvintele tale te-ndireaptă
La giudeț să-nvinci, cînd vei da plată.
Iacă-s zămislit în strîmbătate,
Aplecat de maică-mea-n păcate.
Ce tu, Doamne, iubești dereptatea,**
De-ț arăț pre mine bunătatea,
Și cu taine ce nu să pot spune
Mi-ai arătat a ta-nțălepciune.

Cu izo-

* 5 perechi

** Мат., є҃: Остави нн҃ѣ, подобаєт бо намъ испол.[3]

---

[1] *În ms.* рѣꙋтатє.

[2] *În ms.* рѣꙋ.

[3] *Matei, 5: Lasă acum, că așa se cuvine nouă să împlinim.*

Кадїсма

Кꙋ исопꙋл тꙋмъ ѡкропѫще,
Ши мъ скалдѫ демъ кꙋръцѫще.
Съ хїꙋ спълат ши алб ка ѡмецїи,
Съ мъ бꙋкꙋр ши еꙋ кꙋ дирепцїи.
Де вещи бꙋне ши прѣкꙋвїѡасе,
Ши съ мї бꙋкꙋре мишѫлеле ѡасе.
Д̄мине нꙋцѫ̑ тоарче с̄нта фацѫ,
Де грешале чѣм фъкꙋт кꙋ грѣцѫ.
Ши декѫтѣм лꙋкрат фъръ лаце,
Кꙋ милостиви рѣта лещѫрце,
Инемѫ кꙋратѫ тꙋмі зидѫще,
Ши дх̄ дирепт ѫ̑згъꙋ жмноѫце.
Нꙋмѫ еурни дин с̄нта та фацѫ,
Ши дх̄л тъꙋ чел с̄нт че мъм вацѫ.
Съ нꙋл депъртеꙁ де кътръ мине.
Чѣ сѫм дай бꙋкꙋрїе кꙋ бине.
Кꙋ с̄нта та д̄мне мѫ̑тꙋинцѫ,
Ши съм дай ши дх̄ де бирꙋинцѫ.

Ка съй

Cu izopul tu mă ocropește
Și mă scaldă de mă curățește,
Să hiu spă̦lat și alb[1] ca omeții,
Să mă bucur și eu cu direpții
De vești bune și preacuvioase,
Și să-mi bucuri mișelele oase.
Doamne, nu-ț întoarce svînta față
De greșele ce-am făcut, cu greață,
Și de cîte-am lucrat fără lege,
Cu milostivirea ta le șterge.
Inemă curată tu-m zidește
Și duh dirept în zgău îm noiește.
Nu mă urni din svînta ta față,
Și duhul tău cel svînt ce mă-nvață
Să nu-l depărtez de cătră mine,
Ce să-m dai bucurie cu bine,
Cu svînta ta, Doamne, mîntuință.
Și să-m dai și duh de biruință,

Ca să-n-

---

[1] *În ms.* АЛБ.

Ка съм въц пречин фъръ де лѧце,
 Кътръ кънеле тале са лѧрце.
Съ сънтоаркѫ депре ръꙋтате,
 Кътръ ата сн҃тѫ бꙋнътате.
Ши мъ скоате д҃мне де ла сꙟнце,
 Кꙋ мꙟнтꙋница та демъ стрꙟнце.
Ши кꙋ адевара[17] та ипреꙋнѫ,
 Лимба мѧ съш факѫ воле бꙋнѫ.
Ши бꙋꙁеле мѧле д҃мне сн҃те,
 Съ и дешкиꙁ ши ростꙋл съте кꙟнте.
Съдѧ ласте фъръ десжиле,
 ꙟтот локꙋл де сн҃та фалѫ.
Нъ дѧй подижъртвѫ цаш адꙋче,
 Чи жртвеле де арс нꙋц пар дꙋлче.
Лꙋй д҃мнеꙁъꙋ жрътва чѧѧ плаче,
 Кꙋ сфꙟнтꙋл ꙟ фрꙟнт че са фаче.
Инема чѣ здробитѫ ши фрꙟнтѫ,
 Ла д҃мнеꙁъꙋ нꙋ ва фи десмꙟнтѫ.

Пррчїе де
лепъдаре
жрътвій
леџеі век

ꙋ г҃

Ши кꙋ

Ca să-nvăţ pre cei fără de lege
Către căile tale s-alerge,
Să să-ntoarcă de pre răutate
Cătră a ta svîntă bunătate.
Şi mă scoate, Doamne, de la sînge,
Cu mîntuinţa ta de mă strînge.
Şi cu adevara ta-mpreună
Limba mea să-ş facă voaie bună.
Şi buzele mele, Doamne svinte,
Să-m deşchiz, şi rostul să te cînte,
Să dea veste fără de sîială[1]
În tot locul de svînta [ta] fală.
Că de-ai pofti jărtvă, ţ-aş aduce,
Ce jărtvele de ars nu-ţ par dulce.*
Lui Dumnezău jărtva ceea place
Cu sufletul înfrînt ce s-a face.
Inema cea zbrobită şi frîntă
La Dumnezău nu va fi de smîntă.

Şi cu

* Prorocie de lepădare jărtvei legei vechi.

---

[1] *În ms.* сѫꙗлѫ.

Шѝ кꙋ̀ а̂та̀ да̄мне бꙋ́нѫ врѧ́ре,
Сїѡнꙋ́лꙋй съ́йфачь мꙟнгѫѧ́ре.
Са́йбѫ де тоа́те пъ́рцѫле па́че,
Пънъзѝдюрь на́лте съ вор фа́че.
Прецꙋ́р Ї͞ерлимꙋ́ чета́те.
Съ скрипа́скѫ да́р шѝ бꙋ́нътате.
А тꙋ́нчь жръ́тве дирѧ́пте цвомь фа́че,
Ко́лачь шѝ прино́асе кꙋмꙋ́ц пла́че.
Вий шѝ пѫ́йне оу́нт шѝ кꙋ̀ гръ́ꙋ дꙋ́лче,
Шѝ вицѫ̄ пре ѡ̂лта́рь цвом а̂дꙋче.

ТЛАК̆.

ФЇинд ръзбоа́е дѧ́се при мꙋ́лте прилѐжюрь ꙟ ѕѫлеле лꙋй дав҃д, оу́на пе́нтрꙋ къ е̂рамꙋ̆ те етъц недобꙟ́ндите. А̂та пе́нтрꙋ єꙟнцелелꙋ́й оу́рїе чѣꙋ̆ ръскꙋмпърат д҃мнѕъꙋ̆, де прискаса лꙋй дав҃д кꙋ̀ а̂сꙋпрѫ. Пе́нтра чѧ́ а по́дїѧ кꙟ́нва съсъ нто́арскѫ сн҃цїа са кꙋви́не де па́че съсъ зидѣ́скѫ Ї͞ерлимꙋ́лꙋ. Да та́ꙋ д҃мнѕъ́ꙋ паче ꙟ ѕѫлеле, лꙋ́й соломѡ́н хїю съꙋ̆ дѣ́ꙋ̆ зидй прецꙋ́р Ї͞ерлимь, шѝ а̂ꙋ фъкꙋ́т шѝ бесѣрика чѣ ма́ре, кꙋ̀ а̂чѣ́ста а̂ꙋ пророчествꙋ́ит де Ї͞ерлимꙋ́лꙋ чѣ̀ сфѫтєк. А̂декѫ сн҃та бесѣрикѫ.

а̂лецїн

Și cu a ta, Doamne, bună vrere
Sionului să-i faci mîngîiere,
S-aibă de toate părțile pace,
Pănă zidiuri nalte să vor face
Pregiur Ierusalim[1] cetate,
Să scripască dar și bunătate.
Atunci jărtve direpte ț-vom face,
Colaci și prinoase, cumu-ț place,
Vin și pîine, unt și cu grîu dulce,
Și vițăi pre oltari ț-vom aduce.

TÎLC

Fiind războaie dese prin multe prilejiuri în zîlele lui David, una pentru că era multe cetăț nedobîndite, alta pentru sîngele lui Urie ce-au răscumpărat Dumnezău de pre casa lui David cu asupră, pentr-aceea poftiia cîndva să să-ntoarcă svinția sa cu bine de pace, să să zidească Ierusalimul. Dat-au Dumnezău pace în zîlele lui Solomón, hiiu-său, de-au zidit pregiur Ierusalim și au făcut și beserica cea mare. Cu acesta au prorocestvuit de Ierusalimul cel sufletesc, adecă svînta beserică

a legii

---

[1] *Pronunțat* I-e-

алещін ноѣ, къ ѫ врѣмꙗ домнꙋлꙋй хс҃ аꙋ стътꙋт лꙋма тоат ѫ пре пачі, пънѫшаꙋ ѫ семнат сфціѧ са бісѣріка кꙋзндꙋїнаате де сфц апостол ши прр҃ч, ши мꙋченич, ши де тоц сфціи ѫ тоатъ лꙋмѫ, къ де врѣме чеꙋ нъскꙋт сфціѧ са, пънъ ѫ патрꙋзъчі де ани дꙋпъ вознесеніе, аꙋ ѡпріт рѫзбоаеле. ѿємла брани даже до конца земли. Лꙋк съкрꙋши и сломи ѡрꙋжіе. Кл ѣзъ ѣ дѣспнічеаскъ тоц съ кꙋноаскъ. Ꙋпразднитесѧ и разꙋмѣйте ꙗкѡ азъ єсмь бг҃ъ. Ѧрѫ пентрꙋ вицълии ѻлтарꙋлꙋи дꙋхꙋвнічѣ, акмꙋ сфинт міе лꙋшіни лꙋи домнезъꙋ чіи кꙋ бꙋтѫріц прецꙋр масѫ домнꙋлꙋи хс҃.

Ѱаломꙋл лꙋи Давид, на҃. Что се хвалиши въ злобѣ сильне: Аїча съвърѣтѫ лꙋкрꙋріле лꙋи антихрист ши ѫ прогоніа лꙋи ѫ грозѫтꙋрѫ ши дирепцѫлор мѫргѫріре.

Стї.

Дирептꙋл съва кꙋрца ка ꙋн маслин,
Ѧрѫ стрѫмбꙋл съва тѫіа ка ꙋн спин.

Єпер:к

Чє те лаꙋѕ чела че єщи таре,
Кꙋ мѫніа че слобоѕ ди наре.
Де фачі тоатъ ѕꙋа реꙋтате,
Ши амблꙗ та скорнеці стрѫмбѫтате.
Ка ди трꙋн бріч аскꙋцѫт прекꙋте,
Фачі віклешꙋг, ши шелъчꙋні мꙋлте.

Тоате

a legii noauă, că în vremea Domnului Hristos au stătut lumea toată pre pace, pănă ș-au întemeiat svinția sa beserica cu zidiuri nalte de svinț apostoli și proroci, și mucenici, și de toț svinții în toată lumea, că din vreme ce-au născut svinția sa pănă în patruzăci de ai după voznesenie au oprit războaiele. Ѿтемлѧ брани даже до конца земли, лꙋкъ съкрꙋшитъ и сломитъ ѡрꙋжїе.[1] Ca să să-ndelepnicească toț să-l cunoască. Ꙋпразднитесѧ и разꙋмѣйте ꙗкѡ азъ есмь Бг҃ъ[2]. Iară pentru vițăii oltariului de-atunce, acmu sînt mielușeii lui Dumnezău cei cuvîntareț pregiur masa Domnului Hristos.

Psalómul lui David, 51. Что сѧ хвалиши въ злобѣ, силне.[3] Aicea să arată lucrurile lui Antihrist și împrotiva lui îngrozitură, și direpților mîngîiere.

Direptul să va cruța ca un maslin,*
Iară strîmbul să va tăia ca un spin.

Ce te lauz, cela ce ești tare,**
Cu mînia ce sloboz din nare,
De faci toată zua răutate[4]
Și-n limba ta scornești strîmbătate?
Ca dintr-un brici ascuțît pre cute,
Faci vicleșug și-nșelăciuni multe.

Toată

* Stih
** 5 perechi

---

[1] *Pune-va capăt războaielor pînă la marginile pămîntului, arcul va sfărîma și va frînge arma.*

[2] *Îndeletniciți-vă și cunoașteți că eu sînt Dumnezeu.*

[3] *Ce te fălești întru răutate, puternice?*

[3] *În ms.* ръꙋтате.

Тоа́те стрⷨбъта́та ца́сте дра́гѫ,
Шѝ де кꙋвꙿнт дире́пт тꙋ̀ при́нꙅ та́гѫ.
Ю̂бещй а̂мпреꙋ̆ра̀ кꙋ̀ кꙋвꙿнтꙋ́л,
Шѝ кꙋ̀ ли́мба съ́нщелѣ то̆т пъмаⷩтꙋ́л.
Чѐ дмнѕъ́ꙋ̆ тѣ̀ стри́кѫ̀ кꙋ̀ то́тꙋл,
Ши тѣ̀ рꙋ́мпе де оу̂нде цїй ло́кꙋл.
Нъ̀ тѣ̀ съпа̀ дела̀ ръдъчи́нѫ,
Де нꙋ̆цжеа ма́й ши де трꙋ̆пи́нѫ.
Ни́че тѐ ве́й веда̀ нца́рѫ дꙋ̆лче,
Нъ̀ лави́ца ча́ла нꙋ̀ тїꙋ̆р дꙋ̆че.
Чѐ ве́й фѝ стре́ин де с҃нта ца́рѫ,
Де цѫеор̆ оу̂нга̀ то̆ц де ѡ̂ка́рѫ.
Шѝ кꙋ̀ фри́кѫ ръꙅъ̑ни ѫцꙋ̂ор ѕѫ́че,
Ꙟ̂тъꙟ̆ ѡа́ме ка́й стъ́тꙋ̆т кꙋ̀ при́че.
Дена́й черꙋ̆шꙋ́т ла̀ дмн҃ӑ пꙋ̆та́ре,
Чѐ та́й съмꙋ́цѫ то́те нтрава́ре.
Ръꙅѫма̑дꙋ̆те нде́шер̆ тъ́чꙋне,
Шѝ сѣпъ̑дꙋ̆те де ницъ лепи́чꙋне.

Ѫ̂рꙋ̀

Toată[1] strîmbătatea ţ-este dragă,
Şi de cuvînt dirept tu prinz tagă.
Iubeşti a-mpresura cu cuvîntul
Şi cu limba să-nşeli tot pămîntul.
Ce Dumnezău te-a strica cu totul
Şi te-a rumpe de unde ţi-i locul.
Că te-a săpa de la rădăcină,
De nu ţî s-a mai şti de trupină,
Nice te vei vedea-n ţară[2] dulce,
Că la viaţa ceea nu ti-or duce,
Ce vei fi strein de svînta ţară,
De ţî s-or uita toţ de ocară
Şi cu frică rîzînd îţ vor zîce:
«Iată-ţ, oame, c-ai stătut cu price,
De n-ai cerşut la Domnul putere,
Ce te-ai sămeţîtu-te-ntr-avere,
Răzămîndu-te-n deşertăciune
Şi scăpîndu-te de-nţălepciune».

Iară

---

[1] *În ms.* тоатѫ.
[2] *În ms.* цара.

Іаръ єꙋ ѫцворєск ꙟнаинте,
Ка оуи маслин родит Дмне сите,
Къ нꙋц лиѱъск дин сѵнта та касѫ,
Кꙋ фъгадъ ши кꙋ жрътвѫ грасѫ.
Недеждюинь Дмне нтрата милѫ.
Престе ва съм фїи вꙟтѫ ши сѫлѫ.
Шиц мꙋлцъ мъек към дедеш ръбдаре,
Кътръ нꙋмеле тъꙋ прѣшеѕаре.
Ши де мине снцїи ѫш вор фаче,
Бꙋкꙋрїе пре віацѫ де паче.

Ѱаломꙋл лꙋи Давид, гі. Рече безꙋмєнъ въ срци своемъ нѣсть Бга.

Ꙟинемъ ѕѫче че фъръ де минте,
Прекꙋ несъплаче де шерте кꙋвинте.
Ѕѫче къ нꙋ єсте Дмнѕъꙋ съвасѫ,
Ши съ ꙟ амнте чине че лꙋкрѣѕѫ.
Къ тоц съ спꙋркарѫ ꙋнде вез цїи грѣцѫ,
Нꙋтїи кꙋтеѕате сълекаꙋц ꙟ фацѫ.

ѕ ѕ

Iară eu îț dvoresc[2] înainte,
Ca un maslin rodit, Doamne svinte,
Că nu-ț lipsăsc din svînta ta casă
Cu făgadă și cu jărtvă grasă,
Nedejdiuind, Doamne,-ntr-a ta milă,
Preste veci să-m fii vîntă și sîlă.
Și-ț mulțămăsc că-m dedeș răbdare
Cătră numele tău pre-așezare.
Și de mine svinții îș vor face
Bucurie pre viață de pace.

Psalómul lui David, 52. Рече безȣменъ въ ср҃дци своемъ: нѣсть Б҃га.[3]

În inemă-ș zîce cel fără de minte,*
Precum i să place, deșerte cuvinte.
Zîce că nu este Dumnezău să vază
Și să ia aminte cine ce lucrează.
Că toț să spurcară, unde-i vez ți-i greață,
Nu ti-i cuteza-te să le caŭț în față.

Atunce

* 6, 6

---

[1] *Cifra* п҃д *este greșeală de tipar, în loc de* п҃е.

[2] *În ms.* дворескъ.

[3] *Zis-a cel nebun întru inima sa: «Nu este Dumnezeu!»*

Атꙋнче чеш паре краи ва вени дамнил,
Дин чере съ а сама челꙋкреѕѫ ѡмꙋл.
Краи нꙋва фи ниме съ поатѫ кигълаце,
Краи сор а мꙋлцѫсѫ чей фъръ делаце.
Краи декътръ дамна тоц съ вор абате,
Краи ворфи нетребничи невраи бꙋнътате
Къ нꙋи пъкъ ингрꙋнд ниче съи цълегѫ.
Чеа че фак рале кꙋ инемѫ ларгѫ.
Мъ краи пре крещинии ка пре нецꙋептине,
На съи кꙋченасѫ делетъѕ де мѫине.
Къ ниче де дамна нꙋш адꙋ аминте,
Пънъ ле весмиле спанмѫ кꙋ фїер бинте.
Краи съ во ведѣсѫ петрекраи кꙋ паче.
Ле вабени вмете прекꙋм нꙋле плаче.
Фꙋцимдꙋш де оумбрѫ съ хълъдꙋиасѫ =
жи бай проска дамна касъ ръсѫ пасѫ.
Кꙋ мꙋлтѫ урцїе ѡаселе ле франце.
Ворфи де ѡкарѫ ши нꙋсор ма стрꙋнце.

Аесмаде
теѡмꙋ
кꙋсаме

Къ вор

Atunce ce-ţ[1] pare cînd va veni Domnul
Din ceri să ia sama ce lucrează omul,
Cînd nu va fi nime să poată-nţălege,
Cînd s-or înmulţî-să cei fără de lege,
Cînd de cătră Domnul toţ să vor abate,
Cînd vor fi netrebnici ne-avînd bunătate?
Că nu-i pănă-ntr-unul nice să-nţăleagă
Ceia ce fac rele cu inemă largă,
Mîncînd pre creştinii ca pre neşte pîine,
Ca să-i concenească de astăz, de mîine.
Că nice de Domnul nu-ş aduc aminte,
Pănă le-a veni-le spaimă cu fierbinte.
Cînd să vor vedea-să petrecînd cu pace,
Le va veni veste precum nu le place.
Fugindu-ş de umbră să hălăduiască,
Îi va-mproşca Domnul ca să-i răsîpască.*
Cu multă urgie oasele le-a frînge,
Vor fi de ocară şi nu s-or mai strînge,

Că vor

* Dezmiardă-te, omule, cu samă!

---

[1] *Grafia* чєш *este greşeală de tipar. În ms.* чєц.

Кѫ̀ вор кѫдѣ̀ несъпѹр гоале ши мѫнкате,
Де мѹ́шини, де па́съри, де га́дини спѹрка́те
Вор фѝ де мѹстра́ре ши̇ де гра̀ ѡка́рѫ,
Кѫ̀ вор фѝ де дамна̀ де фъ мац ѫ царѫ.
Дѣ Дмнъѹ Сите дин Сіѡн съ віе,
ѫ крещинъта́те ѧ́та мпъръціе.
Шиц ѫтоа́рсе пра́да ка́рѫ цѝи робитѫ,
Съши віе ла̀ ѹрмѫ нцара чѐ доритѫ.
Съвла́зѫ Іа́кѡв съ се веселѣскѫ,
Кѹ̀ крещинъта́та съ те прослъвѣ́скѫ.

ѫ май ма́рін Пъвецълѡр ѫ цълнѹѧ лѹй Давид. Кѫ ѫ мъргера зифа́ній ла Сауд де и спѹсъръ къ съ толвище Давид ла дъшін, нг. Бже въ нима̀ твоѐ спинила: ѫ ва́цѫ прѣквѹл пресѡлмѹл ча дирпит ла врамѣ де спъсѣнѫ съшій лъѹда пре Дмнъѹ.

Дамне мъ̀ спъсѣаще,
Кѹ̀ сѧтлъ тъѹ нѹме.
Фъръ цюдѣц пре лѹме,
Ши̇ нтрег мъ̀ фера́ще. ѕ

Că vor cădea-n cîmpuri goale și mîncate
De múșini, de pasări, de gadini spurcate.
Vor fi de mustrare și de grea ocară,
Că vor fi de Domnul defăimaț în țară.
Dă, Dumnezău svinte, de Sion să vie
În creștinătate a ta-mpărățîie,
Și-ț întoarce prada carea ți-i robită,
Să-ș vie la urmă-n țara cea dorită.
Să vază Iiacov, să să veselească,
Cu creștinătatea să te proslăvască.

În mai marii pevețîlor înțălesul lui David. Cînd mearsără zifenii la Saul de-i spusără că să tuleşte David la dînşii, 53. Б҃жє, въ имѧ твоє сп҃си мѧ.[1] Învață prorocul pre omul cel dirept la vreme de scîrbă să şti lăuda pre Dumnezău.

Doamne, mă spăsește*
Cu svîntul tău nume,
Fă-mi giudeț pre lume
Și-ntreg mă ferește.

---

[1] *Dumnezeule, întru numele tău mîntuiește-mă*

Кꙋ̂ а̂та̀ пꙋта́ре,
Гри́же кѫ̑н а̂м мꙋ̆латѫ,
Тꙋ̀ да̄мне миаскꙋ́лтѫ,
Рꙋ́га ди҃н тъча́ре.
Къ̀ съ̀ ръдика́рѫ,
Асꙋ́премі пъгѫні́й,
Ши̇̀ кꙋ́ то́ц стреиній,
Де мъ́м пресꙋра́рѫ,
Ши̇̀ нꙋ́ц а̂ꙋде фрі́кѫ,
Кѫ̑н інта тъꙋ́ нꙋ́ме,
Чей вести́т ѫ҃ лꙋ́ме,
Ӑ лꙋ̆ ѫ҃ тропемникѫ.
Зѐ мие мі́й бѫнтѫ,
Дмнѧ̆ сфѫнта́ще,
Де сѫ́нт ши̇̀ трꙋ́паще:
Ѫ҃ трег фъ̀ръ̀ смѫ́нтѫ.
Зи́не ам кꙋ̀ еско́ръвѫ,
Абавемнръ ꙋ̂а,

ДН

Cu a ta putere,
Grije cînd am multă,
Tu, Doamne, mi-ascultă
Ruga din tăcere.
Că să rădicară
Asupră[1]-mi păgînii
Şi cu toţ streinii,
De mă-mpresurară.
Şi nu-ţ au de frică,
Cînd svîntul tău nume,
Ce-i vestit în lume,
L-iau într-o nemică.
Ce mie mi-i vîntă
Domnul, sufleteşte,
De sînt şi trupeşte
Întreg, fără smîntă.
Cine mi-s cu scîrbă,
Le va veni răul

Din

---

[1] *În ms.* асȣпрѣ.

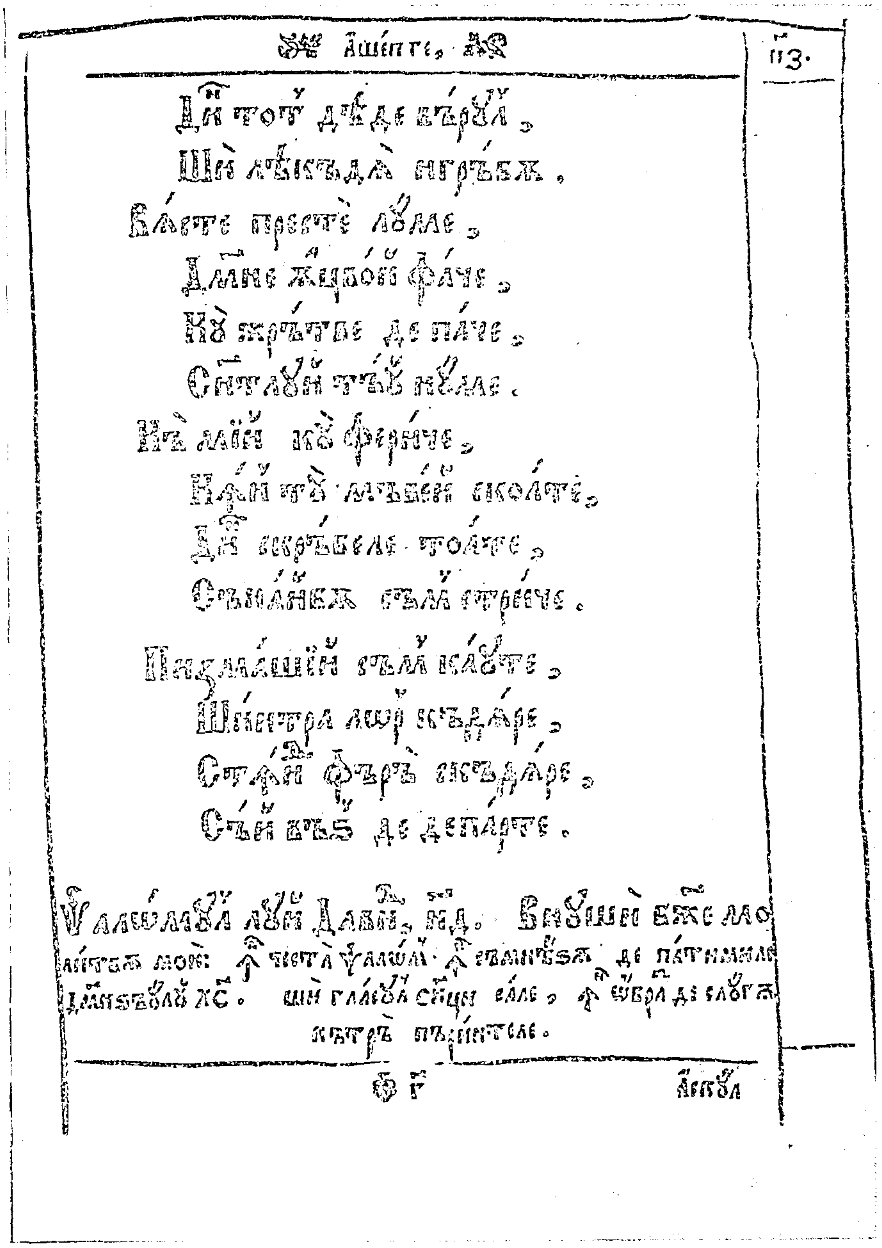

Ашíпте,

113.

Дй тоѹ дѣде въ́рѹл,
Шѝ лѣкъдъ̀ нгръ́ънж.
Ва́рте прѣстѐ лѹ́ме,
Д͠мне жидо́й фа́че,
Кѹ̀ жръ́тве де па́че,
С͠нталѹ́й тъ́ѹ нѹ́ле.
Нѝ ма́й кѹ̀ фрі́нче,
На́й тѹ̀ мъній ско́лте,
Дй скръ́беле то́лте,
Съ́нанеж съ́й стрі́нче.
Пизмі́ашій съ́й ка́ѹте,
Шѝ не́тра ло́р къдъ́ре,
Стръ́й фъръ̀ скъда́ре,
Съ́й въѕ де де́па́рте.

Ѱалмѹ́лѹй лѹ́й Дави́д, кд. Вишій ежѐ мо-
ли́твъ мои: ꙟ чиста̀ Ѱалмі́. ꙟ ѕвмінѹ́ѕъ де пѣ́тимила
Дмнезеѹ́лѹй Хс. Шѝ гла́сѹл с͠цій ва́ле, ꙟ фѣ́ра де слѹ́гъ
кътръ̀ пъзи́нтіе.

Ф г Аѱѹ́л

Din tot de-adevărul
Și le-a cădea-n gîrbă.
Veste preste lume,
Doamne, îț voi face,
Cu jărtve de pace,
Svîntului tău nume.
Că mi-i cu ferice
Cînd tu mă vei scoate
Din scîrbele toate,
Să n-aibă să-m strice
Pizmașii, să-m caŭte,
Și-ntr-a lor cădere,
Stînd fără scădere,
Să-i văz de departe.

Psalómul lui David, 54. Внꙋши, Бж҃е, молитвѫ мою.[1] În cesta psalóm însămnează de patimile Dumnezăului Hristos și glasul svinției sale, în obraz de slugă cătră Părintele.

Ascul-

---

[1] *Auzi, Dumnezeule, rugăciunea mea*

Кадїема,

Аскꙋлтъм, рꙋга дмнѕъꙋ сн҃те,
Шѝ нꙋме трѧче чеⷨ ѧ҃ а̂минте.
Къ фечꙋ̆ рѧ̀ воле пе́нтрꙋ грѧ̀ ꙋрѫ,
Дѐ еꙟ҃н кꙋ̀ епа́ймѫ никꙋ̆це тъ́тꙋрѫ.
Шѝ мъ ѧ҃ грижe пе́нтрꙋ стригаре,
Чем̆ фак̆ пимашїй кꙋ̀ сꙋпърарe.
Кꙋ̀ пъкътошїй̆ чѐ съм̆ витаре,
Пе́нтрꙋ съм̆ факѫ вѧсте рѧ̀ нцарѫ.
Шѝ кꙋ̀ оу́рцїе съ ꙟ҃ търѫтѫ,
Кът̆ мїй де дꙟншїй инеман смꙟ҃тѫ.
Дѐ мъ а̂дꙋче кътръ̀ грѧ̀ ѡ҃аре,
Спре фꙟика морцѫй̆ де мъм̆ пресоаре,
Гроазѫ кꙋтремꙋри мънтꙋ некаѕѫ,
Фирѧ нꙋм̆ поате състѧ̀ съвазѫ.
Ѕѫса ꙟ҃минe дѣрфѝ пꙋтинцѫ,
Дѣш̆ а̂вѧ̀ а̂реи де порꙋмбинцѫ.
Каш̆ збꙋрѧ̀ лесне дѣш̆ де пертамѫ.
Лѧ̀ пъдꙋри дасе ꙋ̂нде нꙋй̆ тѣмѧ.

дмнѕъꙋ

Ascultă-mi ruga, Dumnezău svinte,
Și nu mă trece, ce-m ia aminte,
Că[-m] feci rea voaie pentru grea ură,
De sînt cu spaimă-n cugetătură.
Și mă ia grije pentru strigare
Ce-m fac pizmașii cu supărare,
Cu păcătoșii ce să-nvitară[1]
Pentru să-m facă veste rea-n țară.
Și cu urgie să întărîtă,
Cît mi-i de dînșii inema-n smîntă,
De mă aduce cătră grea oară,
Spre frica morții de mă-mpresoară.
Groază, cutremur[2] mă-ntunecază,
Firea nu-m poate să stea să vază.
Zîs-am în mine: «De-ar fi putință,
De-aș avea áripi[3] de porumbiță».
C-aș zbura lesne, de-aș depărta[4]-mă
La păduri dese unde nu-i teamă[5],

Dumnezău

---

[1] În ms. съмвитарѫ.
[2] În ms. кȣтремȣр.
[3] În ms. áripi.
[4] În ms. депъртa.
[5] În ms. тѣмѫ.

Дмнѕъꙋ Снте шаш ащептате,
Да лѡк де гриже ка съм цѫй парте.
Нѣкъле дмне ши лем парц лимба,
Съ съ ескꙋртаѕе дин ѡраш ескръба.
Съ нꙋ май ѫмбле сълешꙋꙗскѫ,
Пре скꙋпт зебрале съ къпꙋꙗскѫ.
Ꙟти ѕри лацꙋри ꙟ дрꙋм кꙋ надѫ,
Фъръ ченишалѫ ши ескорнеск ефадѫ.
Къ де пизмашꙋл нꙋмаир хи жале,
Чер ѡкържмѫ кꙋ ѡкър грале.
Нъ маш аискꙋнде дела тръсꙋрѫ,
Ꙗ ѡм нъпрасник, че мїй кꙋ ꙋрѫ.
Че мїй май жале ши май гра трꙋдѫ,
Крѣй ѫмпизмащеѡ че мїй рꙋдѫ.
Карелем цїе боа ши гꙟдꙋл,
Да маеѫ шаде кꙋ мине нрꙟндꙋл,
Ши съреътоаре марце нпреꙋнѫ,
Да каса ситѫ неоцѫе бꙋнѫ.

Биїй

Хмна Хс дефарне. ши линѣ тꙋалѡ ши де Їода.

Dumnezău svinte, ș-aș aștepta-te
La loc de grije ca să-m ții parte.
'Neacă-le, Doamne, și le-mparț limba,
Să să scurteze din oraș scîrba,
Să nu mai îmble să leșuiască
Pre supt zebrele, să căpuiască,
Întinzînd lațuri în drum cu nadă,
Fără ce-nșală și scornesc sfadă.
Că de pizmașul nu mi-ar hi jele
Ce-ar ocarî-mă cu ocări grele,*
Că m-aș ascunde de la trăsură
A om năprasnic, ce mi-i cu ură.
Ce mi-i mai jele și mai grea trudă,
Cînd îm pizmește om ce mi-i rudă,
Carele-m știe voia și gîndul,
La masă șede cu mine-n rîndul,
Și-n sărbătoare merge-mpreună
La casa svîntă-n soțîie bună.

Unii

---

* Domnul Hristos, de farisei și de cărtulari, și de Iiuda.

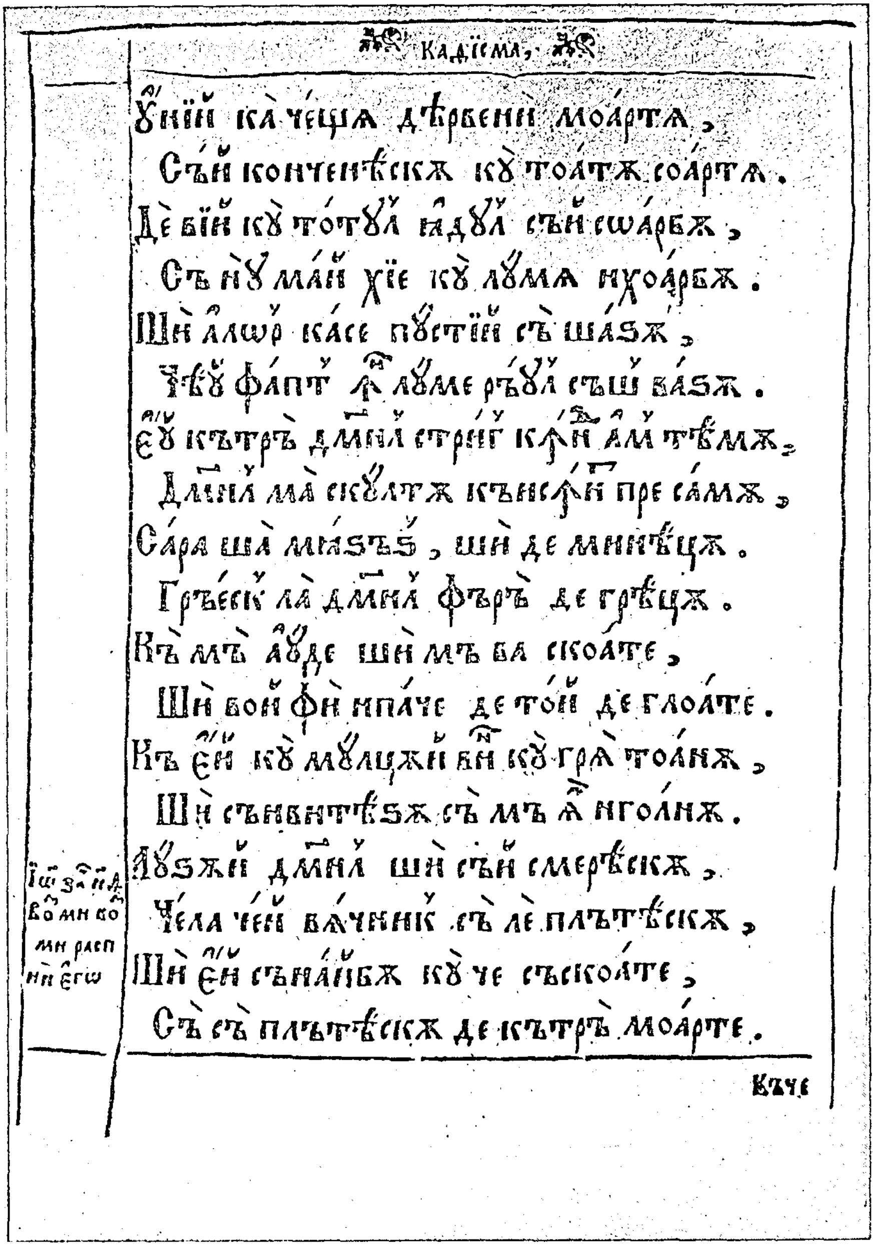

Кадїсма,

Ꙋ́нїй ка̀ че́ща дꙟрбени̇̀ моа́рта,
Съй конченѣскѫ кꙋ̀ тоа́тѫ соа́рта.
Дѐ вїй кꙋ̀ то́тꙋл ꙟдꙋл съй сѡа́рбѫ,
Съ нꙋ̀ ма́й хїе кꙋ̀ лꙋ́ма нхоа́рбѫ.
Шѝ ꙟлѡ́р ка́се пꙋстїй съ̀ ша́ѕѫ,
Чеꙋ фа́пт ꙟ лꙋ́ме ръ́ꙋл съш ва́ѕѫ.
Єꙋ къ̀трѫ Дмнл стрїг кꙟн а́м тѣ́мѫ,
Дмнл ма̀ ескꙋ́лтѫ кънсꙟн пре са́мѫ,
Са́ра ша̀ мїа́ѕъѕ, шѝ де минѣцѫ.
Гръ́еск ла̀ Дмнꙋ фъ́ръ̀ де грѣ́цѫ.
Къ̀ мъ̀ а́ꙋде шѝ мъ ва скоа́те,
Шѝ вой фѝ ꙟпа́че де то́й де глоа́те.
Къ є́й кꙋ̀ мꙋ́лцѫй вїн кꙋ̀ гра̀ тоа́нѫ,
Шѝ сънвнтѣѕѫ съ̀ мъ ꙟнгоа́нѫ.
Ꙋ́ѕѫй Дмнꙋ шѝ съй смерѣскѫ,
Че́ла чи́й вѫчни́к съ̀ лѐ пѫтѣскѫ,
Шѝ є́й съна́йбѫ кꙋ̀ че съскоа́те,
Съ̀ съ̀ пѫтѣ́скѫ де къ̀трѫ моа́рте.

Їѡ҃ ѕ҃ ѡ҃а
бо̑ мн бо̑
мн расп
нѝ єгѡ

Къче

Unii c-aceştia, de-ar veni moartea
Să-i concenească cu toată soartea,
De vii cu totul iadul să-i soarbă,
Să nu mai hie cu lumea-n hoarbă,
Şi a lor case pústii să şază,
Ce-au fapt în lume rắul să-ş vază.
Eu cătră Domnul strig, cînd am teamă,
Domnul m-ascultă că-i sînt pre samă.
Sara ş-amiazăz, şi demineaţă,
Grăiesc la Domnul fără de greaţă,
Că mă aude şi mă va scoate,
Şi voi fi-n pace de toi de gloate.
Că ei cu mulţii vin cu grea toană
Şi să-nvitează să mă ia-n goană.*
Auză-i Domnul şi să-i smerească,
Cela ce-i vecinic să le plătească.
Şi ei să n-aibă cu ce să scoate,
Să să plătească de cătră moarte.

Căce

* Іѡ҃., зач. н҃ѳ: Возми, возми, распни єгѡ.[1]

---

[1] *Ioan, zaceala 59: Ia-l, ia-l, răstigneşte-l !*

Къ че навꙋрѣ спре Дмнꙋ тѣмѫ,
Ліѣда чертаре фъръ де самѫ.
Дмнꙋ шеа тинде мѫнаѧсъи пꙋрꙁѫ,
Къче нꙋварꙋрѫ кꙋвѫнтъ съи кразѫ.
Че съ спꙋрксарѫ кꙋ цꙋрѫ мѫнтꙋл,
Шѝ нꙋ ши цѫнꙋрѫ ꙟтрег кꙋвѫнтꙋл.
Съ деспърцѫрѫ де дѫнс кꙋ грѣцѫ,
Касъ нꙋи каꙋте ꙟ сита фацѫ.
Инема нтрѫнешій нꙋсъ потоале,
Гръесіс дин гꙋрѫ кꙋвинте моале.
Дешпар ка ꙋнтꙋл де ꙋни съроасе,
Але ка ланча де съм челоасе.
Ѩръ тꙋ ѡаме нѣнхи кꙋ лиѱѫ,
Деи хи спре Дмнꙋ кꙋ минта тинсѫ.
Къ цеа да хранѫ ши тѣ грижите,
Шѝ де гатѣвѫ неаꙟ та феріте.
Ѩръ пизмашій вор да нценꙋне,
Ꙋрнице де Дмнꙋ ꙟ потре цꙋне.

Апс:ꙁ и
Ѣ нѣма
к͡обраш
оапкеан
ѣ Кни:
жибонꙋ

Căce n-avură[2] spre Domnul teamă,
Le-a da certare fără de samă.
Domnul ș-va tinde mîna să-i piarză,
Căce nu vrură cuvînt să-i crează.
Ce să spurcară cu giurămîntul
Și nu-ș ținură întreg cuvîntul.
Să despărțîră de dîns cu greață,
Ca să nu-i caŭte în svînta față.
Inema-ntr-înșii nu să potoale,
Grăiesc din gură cuvinte moale,
De-ț par ca untul de unsuroase,
Ele-s ca lancea de sîmceloase.
Iară tu, oame, n-ii[3] hi cu lipsă,
De-i hi spre Domnul cu mintea tinsă,
Că ț-va da hrană și te-a griji-te,
Și de gîlceavă-n veci te-a feri-te.
Iară pizmașii vor da-n genune,*
Urniț de Domnul în putregiune.

Oamenii

* Япок., гл. к҃: И ижє сѧ нєѡбрѣщєтъ написань въ книз. животнѣ[4]

---

[1] *Greșeală, în loc de a șepte.*

[2] *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* навȣрє, *greșeală de tipar. În ms.* навȣрѫ.

[3] *nu vei*

[4] *Apocalipsa, capitolul 20: Și cine n-a fost aflat scris în cartea vieții*

Ѻаменїй чей крꙋнцꙋ нꙋшивор петраче,
Ѕълеле вїецїй чеъжрг сортраче.
Ꙗръ єꙋ дмне те а̑ недъжде.
Сла: Шѝ стрꙋ̑їсъ таре фъръ примѣжде.

⁂

КАѲІСМА, н҃. Помилꙋимѧ Бж҃е ꙗкѡ попра́ мѧ чл҃къ: Рꙋгъ де изъбѣвїре де примѣжде, ачѣста ѱалъ лꙋ фъкꙋт Двд. Кꙟдꙋл ѡприсъ ꙟ Гедѧ четата

филистимѣнїй цртеъ. Глава, на.

д҃ д҃ д҃ е҃ е҃ ѕи тратъ̀ матнєвре мъро Дмне сѣнте,
Мила съц фїе де мине съ мъ̀ аи а̑минте.
Шѝ сънꙋлаш тоатъ ѕꙋа ѡ чи мий кꙋ скръбъ,
Съ мъ̀ лꙋпте съ стропша́скъ съ съ пꙋе нгъжбъ.
Оꙟнт кꙋ мꙋлцъми стгрꙟниш а̑ꙋпрꙋм съ мъ дадержпъ,
Шѝ съ бат дела̀ нълцъме съ мъ сꙋрпе нпри́пъ,
Чѐ тꙋ Дмне мїеш недажде шѝ ѕꙋа на тѣмъ,
Дѐ Дмнѕъꙋ мїй бозоа́ба шѝ мой лъꙋда́мъ.
Прѐ Дмнѕъꙋ мїй недажда шѝ нꙋмъ а̑ фрикъ,
Дѐ съꙋ чемир фа́че ѡмꙋл нꙋгꙟдеск немикъ,
Ми́ съ стръбъ тоатъ ѕꙋа шѝ стаꙋ де мъ гънъ,
Въ лїи ꙟꙟдꙋа ръꙋ съ факъ шѝ вате стрїникъ.

Съ по

Oamenii céi crunţ nu-ş-vor petrece
Zîlele vieţii, ce-n sîrg s-or trece.
Iară eu, Doamne, te am nedejde
Şi stîncă tare, fără primejde.*

* * *

CATÍSMA 8. Пом҃лѹй мѧ, Бж҃е, ꙗкѡ попра мѧ чл҃къ.[1] Rugă de izbăvire de primejde. Acesta psalom l-au făcut David cîndu-l oprisă în Gheta cetatea filistimenii. Цр҃ствъ, глава к҃а.[2]

Dintr-a ta milostivire mă rog, Doamne svinte,*
Milă să-ţ fie de mine, să mă iei aminte.
Şi să nu laş toată zua om ce mi-i cu scîrbă
Să mă lupte, să stropşască, să să puie-n gîrbă.
Sînt cu mulţîi strînş asupră-mi să mă dea de rîpă
Şi să bat de la nălţîme să mă surpe-n pripă.
Ce tu, Doamne, mi-eşti nedejde, şi zua n-am teamă,
De Dumnezău mi-i voroava şi m-oi lăuda-mă.
Pre Dumnezău mi-i nedejdea şi nu mă ia frică,
De rău ce mi-ar face omul nu gîndesc nemică.
Mi să strîmbă toată zua şi stau de mă-ngînă,
Că li-i gîndul rău să-m facă şi veste streină.

Să pun

* Слава
** 4, 4, 4, 2, 2[3]

---

[1] *Miluieşte-mă, Dumnezeule, că m-a necăjit omul*

[2] *Regi, capitolul 21.*

[3] *Probabil din greşeală cifra 2 a fost repetată, căci versurile au numai 14 silabe.*

Ѻапта,

Сѫ поⷮ лѫшинчи ꙟ чинда лацꙋри, шй стаꙋ де винѣѕѫ,
Ак, ꙟ рѣвдѫ виитѡ̃ сфатⷮ ꙟ кꙋр кѫ сѫ ла баѕѫ.
Чѐ тꙋ̀ дамне нитро немикѫ нѣвей̆ леса салѫрцѣ,
Кꙋ̀ ꙋрцие ꙟ прошка нвей̆ чей̆ фѫрѫ̀ делѫцѣ.
Іарѫ̀ еꙋ̀ Дмнеѕѫꙋ̀ сйнте винца ма̀ цвон̆ спꙋне,
Кѫ мие шере лакрѫми, дй фацѫ шѝ мїй̆ дѫ ве бꙋне,
Шѝ дѣта̀ фѫгѫдꙋинцѫ мїем паре бине,
Сѫ̀ сѫ̀ нтоарнѫ тоцѣ пизмашій сѫфꙋгѫ де мине.
Шѝ нчиеѕѫ̀ тоцї кимате вой̆ принчѫпе ндатѫ,
Кѫ тꙋ̀ ещй Дмнеѕѫꙋ̀ сфинте кꙋ̀ милѫ богатѫ.
Кꙋ̀ Дмнеѕѫꙋ̀ мой фѫлимѫ ꙟ грай̆ че вой̆ ѕѫчѣ,
Кꙋ̀ Дмна мой лѫꙋдамѫ никꙋбꙟтꙋ дефиричѣ.
Пре Дмнеѕѫꙋ̀ мїй нѫдѫде шѝ нꙋмѫ а̀ фрикѫ,
Десар порни̇̀ тоатѫ лꙋмеа сѫ стриче немикѫ.
Пентрꙋ ачѣа Дмне сйнте сꙋ̀ цїа дефѫгадѫ,
Че вой̆ дѫ лаꙋдїй тале фѫрѫ̀ детѫгадѫ.
Кѫ̀ мїй̆ еко̃ минещеаꙋ сфатꙋ демолѣре кꙋ̀ тале,
Шѝ мїй̆ щере ѡкїй̆ де лакрѫмй ерⷮ ꙟ дꙋм грешѣле.
Шѝ де лꙋникꙋш мїй̆ латꙋмй сѫмѫрг фѫрѫ̀ грецѫ.
Слꙋжиндꙋ-цй прекꙋм сѫ каде, ниꙋкоаре девенцѫ.

Ꙟ сфѫршит Сѫнꙋстрич, Давид ꙟ титꙋл де витрисоаре, кари фꙋцѝ де наинта лꙋй Саꙋл ꙟ пещерѫ ачеста ѱалом арѫтѫ де ѡмоарѫ тꙋра Дмнаꙋй Хс. Шѝ де ꙟ вїера сфйцїй сале. Помилꙋй ма Бже помилꙋй ма нѕ.

Ꙃ в̃ Ꙃїц

Să pun leşnici, întind laţuri şi stau de vinează,
Abia-m rabdă bietul suflet încurcat să-l vază.
Ce tu, Doamne,-ntr-o nemică i-vei lăsa[1] s-alerge,
Cu urgie împroşca-i-vei cei fără de lege.
Iară eu, Dumnezău svinte, viaţa mea ţ-voi spune,
Că mi-ai şters lacrămi din faţă şi mi-ai dat veşti bune.
Şi de-a ta făgăduinţă mie-m pare bine,
Să să-ntoarcă toţ pizmaşii, să fugă de mine.
Şi-n ce zî te voi chema-te voi pricepe-ndată
Cu tu-m eşti, Dumnezău svinte, cu milă bogată.
Cu Dumnezău m-oi făli-mă în grai cei voi zîce,
Cu Domnul m-oi lăuda-mă-n cuvînt de ferice.
Pre Dumnezău mi-i nedejde şi nu mă ia frică,
De s-ar porni toată lumea, să-m strice nemică.
Pentr-aceea, Doamne svinte, eu ţ-am de făgadă
Ce voi da laudii tale fără de tăgadă,
Că mi-ai scos mişelul suflet de moarte cu jele
Şi mi-ai şters ochii de lacrămi, iertîndu-mi greşele.
Şi de lunicuş mi-ai datu-mi să mărg fără greaţă,
Slujindu-ţ precum să cade,-n lucoare de viaţă.

În sfîrşit să nu strici, David în titul de scrisoare, cînd fugi denaintea lui Saul în peşteră. Acesta psalóm arată de omorîtura Domnului Hristos şi de învierea svinţiii sale. Пом҃илѹй мѧ, Бж҃е, пом҃илѹй мѧ, н҃ѕ.[2]

Hie-ţ

---

[1] *În ms.* лѣса.

[2] *Miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă, 56.*

Хїєц мѝле дмнє снтє хїєц милѫ,
Къ спре тинє мїи недадѧ кѫн а сѫжѫ.
Шѝ мишєлꙋл мїєꙋ де сфлт ціє каꙋтѫ,
а҃ а҃ а҃ Съл ӑкопєрь кꙋ арипа та чѐ латѫ.
Пьнъ съватрачє тєюл,
а҃ а҃ Шѝ вандєрєпта погхєюл.
Ам стрига дмнѕъꙋ снтє кътрѣ тинє,
Шѝ тꙋ дмнє мїа тримѝ кꙋ де то бинє.
Шѝ фолоѡ дн чєрь мїа да кꙋ мѫтꙋницѫ,
Дє бътꙋтꙋмь прє пиꙁмашїи съ съ єжцѫ.
Кѐ гїм датꙋи дѐ ѡкарѫ,
Дѐ саꙋдє прєстѐ царѫ.
Цаи тримисꙋц дмнє мила шѝ девара,
Демїи кꙋрѫцѫ поношєлꙋл шѝ ѡкара.
Шѝ мїа скѡ дн лє мишєлꙋл мїєꙋ дєсфлт,
Чѐ гѫрбїѧ прєцꙋр минє кꙋ ръꙋ ксꙋцєт.
Къ дєнꙋ мїар пърти дмнл,
Тꙋрбꙋра мїаш дѡрмѝ вомнꙋ.

фінѐ

Hie-ț milă[1], Doamne svinte, hie-ț milă,*
Că spre tine mi-i nedejdea cînd am sîlă.
Și mișelul mieu de suflet ție caŭtă,
Să-l acoperî cu aripa ta cea lată,
Pănă să va trece toiul**
Și va-ndărăpta[2] pohoiul.
Am strigat, Dumnezău svinte, cătră tine,
Și tu, Doamne, mi-ai trimis cu de tot bine.
Și folos din ceri mi-ai dat cu mîntuință,
De-am bătutu-mi pre pizmașii să să sîmță.
Că i-am datu-i de ocară,
De s-aude preste țară.
Ț-ai trimisu-ț, Doamne, mila ș-adevara,
De mi-ai curățît ponoslul și ocara,
Și mi-ai scos din lei mișelul mieu de suflet,
Ce gîrbiia pregiur mine cu rău cuget.
Că de nu mi-ar părti Domnul,
Turburat mi-aș dormi somnul.

Fiii

* 4, 4, 4
** 4, 4

---

[1] În ms. мнлѫ.
[2] În ms. вандъръ̀пта.

Фі́ин лȣмі́й шаȣ̀ єшѝт дин ѡмені́е,
Десꙟ́нт динцїи лъни кȣ ѡстїи демѫнї́е.
Слобоѕѫ́те, шѝ лі́й ли́ба спатѫ ите,
Искȣцѫ́тѫ ндоа́ѫ рѹ́стȣри, ка̀ прекȣ́те.
Динцїй сълисъ жниба́скѫ,
Шѝ лимба съ съ тѫ̂ па́скѫ.
Шѝ тесȣ́н дмнѕъȣ̆ Сн҃те сътеба́ѕѫ,
Тѡ пъмꙟ́нтȣл депрече́ср кȣ слобоѕ ра́ѕѫ.
Шѝ сънȣлаш съ мъ принѕѫ нтра́лѡ сѫцѫ,
Съ згръчѣскѫ віетȣл сфат съ ꙟгицѫ.
Шѝ гроа́па ка́рѣм гътѣ́ѕѫ.
Съ́и ꙟгицѫ шѝ съи пи́рѕѫ.
Къ мїй ниемма гъта́тѫ съте ва́ѕѫ,
Претѡ ча̑ дмнѕъȣ сн҃те лъ сꙟ́н ра́ѕѫ.
Шѝ кȣ сла́ва ма̀ сꙟн га́та съмъ мѫнек,
Скоа́лѫ сла́ва ма̀ тескоа́лѫ десѫ̀ кꙟте.
Ꙟ лъȣтѫ деминѣцѫ,
Мъ вои скȣла̀ кътрѣ̀ вѣ́цѫ.

х г   Ді цвои

Fiii lumii ş-au ieşit din omenie,
Le sînt dinţii lănci cu ostii de mînie
Slobozîte, şi. li-i limba spată iute,
Ascuţîtă-n doauă rosturi ca pre cute.
Dinţii să li să jimbască
Şi limba să să tîmpască.
Şi te sui, Dumnezău svinte, să te vază
Tot pămîntul de pre ceri cum sloboz rază.
Şi să nú laş să mă prinză-ntr-á lor sîlţă,
Să-m zgîrcească bietul suflet, să-l înghiţă,
Şi groapa carea-m gătează
Să-i înghiţă şi să-i piarză.
Că mi-i inema gătată să te vază
Pre tot ceas, Dumnezău svinte, lăsînd rază.
Şi cu slava mea sînt gata să mă mînec,
Scoală, slava mea, te scoală de zî cîntec
În lăută. Demineaţă
Mă voi scula cătră viaţă,

De ţ-voi

Дециво́й спꙋ́не престѐ глоа́те бꙋнета́тѫ,
Шѝ пъгѫнії́й цво̄ спꙋ́не Дѫмне нтоа́тѫ па́ртѫ.
Къ́цꙋ а̑цꙋ́нце ми́ла нче́рю де коверша́це,
Шѫ̀ дева́рѫ̀ престѐ нꙋ́шрі съ̀ лъцѫ́ще.
Шѝ сꙋ́нии ꙟ҃ че́рю съ́ц крѣ́ескѫ.
Сла́ва нца́ра крецинѣ́скѫ.

ꙟ҃ сфършитꙋ съ нꙋстрич ꙁакии ꙟ҃ титꙋл де скрисоаре.
Аще въ и́стиннꙋ оу́бѡ пра́вдꙋ гл҃етѐ: П҃З.

Іѣде въ́р де гре́йц би́не.
Ндерепта́те кꙋ́м съ би́не.
Де варъта́ц кꙋ блꙟндѫ́це,
Ва́рій сꙟ́нтец пре цꙋдѫ́це.
Кꙟ̑ лѫ̀ и́немѫ въѕа́че,
Стрѫмбета́тѫ че въ пла́че,
Шѝ бѫ̃ мѫ́нꙋле де при́нсе,
Алꙋ̀ мѫ̃ѕде кꙋ дꙟ́нсе.
Стреинацѫ̃ дн̃ мътри́че,
Пъкъто́шій шѝ лїѡ̃ ѕѫ́че.

Къ дн̃

De ţ-voi spune preste gloate bunătatea[1],
Şi-n păgîni[2] ţ-voi spune, Doamne,-n toată partea.
Că-ţ agiunge mila-n ceri de covîrşeşte[3],
Ş-adevara preste núori să lăţeşte.
Şi suind în ceri să-ţ crească
Slava-n ţara creştinească.

În sfîrşit să nu strici, David în titul de scrisoare.

Аще въ истиннꙋ оубѡ правдꙋ гл҃ете, н҃з.[4]

De-adevăr de grăiţ[5] bine*
'N dereptate, cum să vine,
De v-arătaţ cu blîndeţe
Carii sî́nteţ pre giudeţe,
Cînd la inemă vă zace
Strîmbătatea[6] ce vă place
Şi vă-s mînule deprinse
A lua mîzde cu dînse.
Streinaţî-s din mătrice
Păcătoşii, şi li-oi zîce

Că din

* 4, 4

---

[1] *În ms.* бꙋнътатѧ.
[2] *În ms.* пъгѫнї.
[3] *În ms.* ковръшѧще.
[4] *De grăiţi într-adevăr dreptate, 57.*
[5] *În ms.* гръиц.
[6] *În ms.* стрѫмбътатѧ.

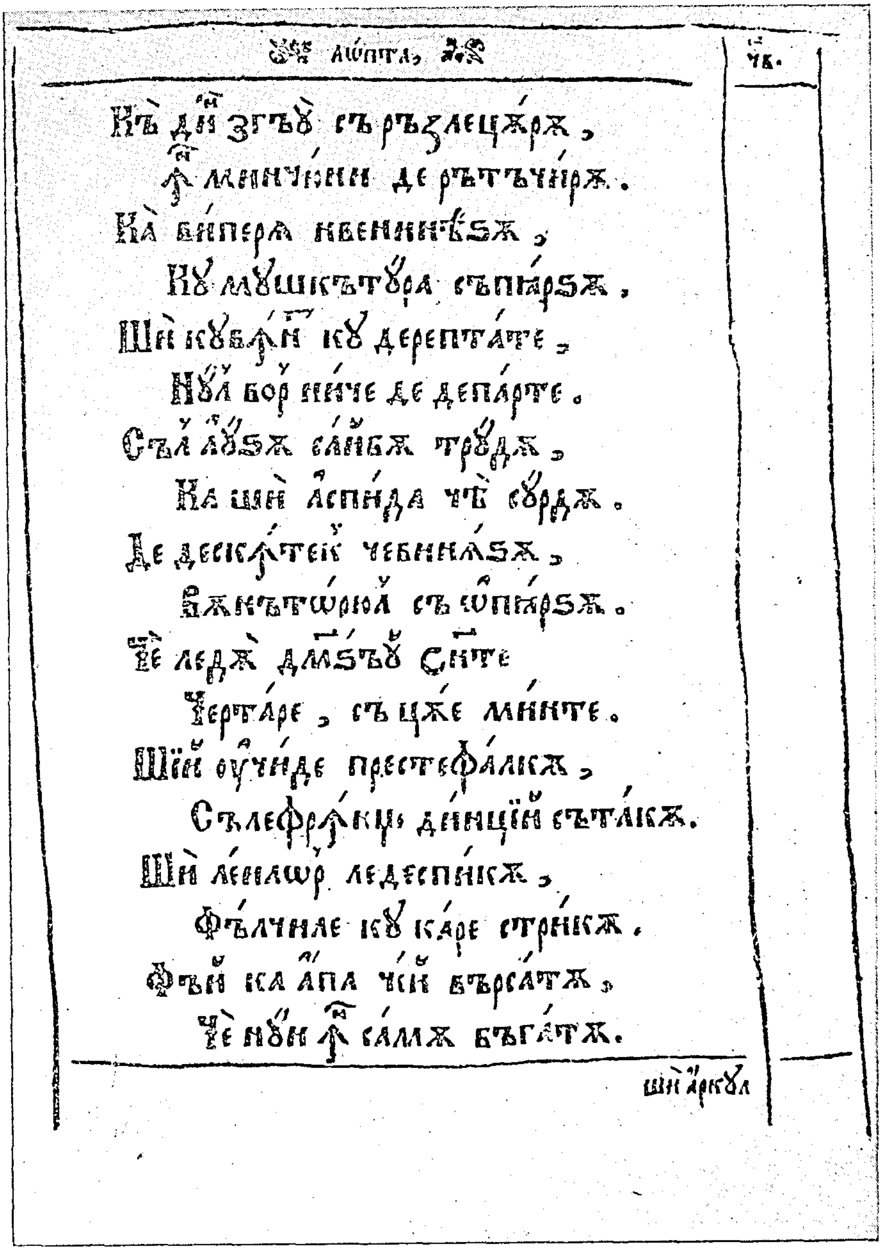

Лѡ́пта,

чк.

Къ̀ дїн згъꙋ̀ съ ръзлецѫ́рѫ,
Ѫ҃ минчюнии де рътъчи́рѫ.
Ка̀ ви́пера невинитѣ́ѕѫ,
Кꙋ мꙋшкътꙋ̋ра съпа́рѕѫ,
Шѝ кꙋвѧ́нт кꙋ дерепта́те,
Нꙋ̋л вор ни́че де депа́рте.
Съ̆л а̑ꙋ̋ѕѫ са́нбѫ трꙋ̋дѫ,
Ка шѝ а̑спи́да чѣ̀ сꙋ̋рдѫ.
Де дескѧ́нтек чебинаѕѫ,
Ѫнкъто́рюл съ ѡ̂па́рѕѫ.
Чѣ̀ ледѫ̀ Д҃мѕъꙋ̆ С҃нте
Черта́ре, съ цѫ́же ми́нте.
Шїй оу̂чи́де престефа́лкѫ,
Сълефрѧ́нџи динцїй съта́кѫ.
Шѝ ле́илѡр ледеспи́кѫ,
Фъ́лчиле кꙋ ка́ре стри́кѫ.
Фъй ка а̂па чи́й въ̀рсатѫ,
Чѣ̀ нꙋ̋и ѫ҃ салмѫ бъга́тѫ.

шѝ а̋ркꙋл

Că din zgău să răzleţîră
În minciuni de rătăciră.
Ca viperea-nveninează
Cu muşcătura, să piarză,
Şi cuvînt cu dereptate
Nu-l vor nice de departe
Să-l auză, s-aibă trudă,
Ca şi aspida cea surdă
De descîntec ce vinează
Vînătoriul să o piarză.
Ce le dă, Dumnezău svinte,
Certare, să ţîie minte.
Şi-i ucide preste falcă,
Să le frîngi dinţii, să tacă.
Şi leilor le despică
Fălcile cu care strică,
Fă-i ca apa ce-i vărsată,
Ce nu-i în samă băgată.

Şi arcul

Шѝ а̑ркꙋл съш трáгѫ моáле,
Съ сѫ слъбáскѫ дин фоáле.
Съпїáле тикъницáще,
Ка̀ чѣ́ра че съ тѡпáще.
Шѝ ка̀ кꙋбéлчїй сърѕѫ,
Де соáре шѝ сънꙋл вáѕѫ.
Съкꙋпоáтѫ сѫ съ трáгѫ,
Престѐ спи́ни фъ̀ръ де влáгѫ.
Ка̀ пъдꙋчéний съ сѧче,
Де пожáр шѝ де вꙟ́нт рѧче.
Кꙋ оурцíе съдѧ̀ нежпѫ,
Съй соáрбѫ де вéй кꙋ при́пѫ.
Шѝ дирéптꙋл лъсꙟ́нт рáѕѫ,
Ка̀ е̂шѝ пéнтрꙋ съвáѕѫ.
Шѝ вáста̀ кꙋ фáцѫ блꙟ́ндѫ,
Пръви́ндꙋй дꙋш ꙟ ѡсꙟ́ндѫ.
Шѝ лиса̀ спѫла̀ де си́нце,
Премѫ́жи, кꙟлрънй сꙋр стꙟ́нце.

Шѝ де

Şi arcul să-ş tragă moale,
Să să slăbască din foale,
Să piei̦e ticăiţeşte,
Ca ceara ce să topeşte,
Şi ca cubelcii să arză
De soare, şi să nu-l vază,
Să nu poată să să tragă
Preste spini, fără de vlagă.
Ca păduceii să sece
De pojar şi de vînt rece.
Cu urgie să dea-n rîpă,
Să-i soarbă de vii[1] cu pripă.
Şi direptul, lăsînd[2] rază,
Va ieşi pentru să vază
Şi va sta cu faţă blîndă,
Prăvindu-i duş în osîndă.
Şi li s-a spăla de sînge[3]
Pre mîni, cînd răii s-or stînge.

Ş-ade-

---

[1] *În ms.* вий.
[2] *În ms.* лъс.ѫнд.
[3] *În ms.* с.ѫнџе.

Ша́де въ̆р ка́ѕѫ че ѡ̆мꙋ̆ла,
Къ̀ де тоа́те цїй̆ да̄мнѧ̆.
Шѝ ва̀ фа́че да̄мнѧ̆ па́рте,
Че́лѡр бꙋ̆нї, дѐ дерепта́те.
Шѝ че́лѡр стръ̆ꙋ̆мбї, кꙋ̆ къ̆ꙋта́ре,
Лебада̀ да̄мнѧ̆ черта́ре.

Кꙟ̂ трнмиєѫ Саꙋ̆л стра́жє пре цꙋркꙋ́лѧ лꙋй̆ да̄в съ̆л ꙋ̆чигѫ.

Ꙇ҆ѕми́ мѧ ѿ вра́гъ мо́й Бж҃е: н҃и.

Ѧ҆мѫ да̄мне дела̀ греꙋта́те,
Де пизма́шꙑ, чем сꙟ̆н кꙋ̆ ръꙋта́е.
Де фереде лецї тꙋ̆мъ плъта́цїє,
Шѝ де кръ̆ꙋните мъ̆й мъ̆ избъвѫ́ще.
Къ пизма́шїй̆ ста́ꙋ̆ де мъ̀ вѫнѣ́ѕѫ,
Мишелꙋ̆л мїеꙋ̆ сфа̄т вꙟ̆н съпиа́рѕѫ.
Нисъ-поꙋ̆й пꙋта́рничїй̆ ꙟ̑ гръ̆бѫ,
Съ̆м фа́кѫ скъ̆да́ре шѝ гра̀ скъ̆рбѫ.
Фъ̆ръ̀ винѫ́ шѝ фъ̆ръ̀ греша́лѫ,
Жъ̆мцѫ̑ ка́лѧ съ̆м фа́кѫ нъ ва́лѫ.

Мꙋ̆сави рїн челӑлъ гѫ кꙋ кꙋ сꙟтꙋ̆л при Дꙋ̆н къ тръ пъра́тꙋ̆л.

Лешꙋнтꙋ̆ рилє пиз ма́шнлѡ̑р

Ș-adevăr va zîce omul
Că de toate știe[1] Domnul.
Și va face Domnul parte
Celor buni de dereptate,
Și celor strîmbi cu căŭtare
Le va da Domnul certare.

Cînd trimisă Saul straje pregiur casa lui David să-l ucigă.

Изми мѧ ѿ врагъ моихъ, Бж҃е, нн҃.[2]

Ia-mă, Doamne, de la greutate,
De pizmaș ce-m sînt cu răutate.*
De fărădelegi[3] tu mă plătește
Și de crunte mîni mă izbăvește.
Că pizmașii stau de mă vinează,
Mișelul mieu suflet vrînd să piarză.
Mi să pun puternicii în gîrbă,
Să-m facă scădere și grea scîrbă.
Fără vină și fără greșală,
Îm țîn calea să-m facă năvală.**

Ce, Doamne

* Muzaverii ce-l băga cu cuvîntul pre David cătră-mpăratul.
** Leșuiturile pizmașilor.

---

[1] *Tipărit greșit* щїй. *În ms.* щїє.

[2] *Scoate-mă de la vrăjmașii mei, Dumnezeule, 58.*

[3] *În ms.* фъръделеџі.

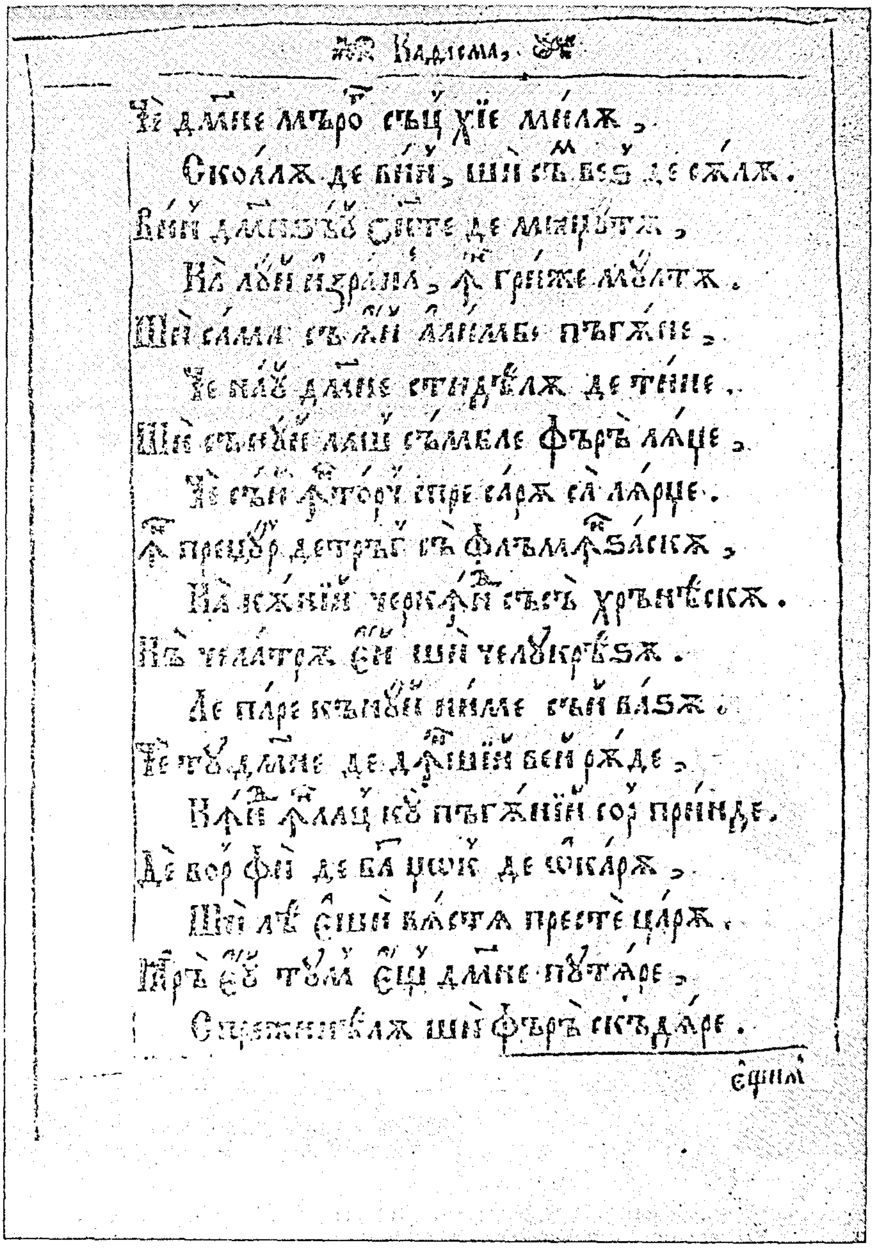

Кадисма,

Чѣ дамне мъро съц хие мила,
Скоалж де вин, ши съ вєѕ де сжлж.
Вин дамнзъв сфите де минутж,
Ка лъи изранла, ꙟ грижє молтж.
Ши сама съ ни дамъ пъгжне,
Че ноъ дамне стидѣлж де тине.
Ши съ нѹй лаш съмеле фъръ лаце,
Чѣ съ ꙟтори спре варж са ларце.
ꙟ преџюр де тръг съ фълъмꙟѕаскж,
Ка нжнїй черкъꙟ съ съ хрънѣскж.
Нъ чилатръ съи ши челукрѣѕж.
Де паре къ нуй нимае съи вазж.
Чѣ тѹ дамне де дꙟшїй вей ржде,
Ка ꙟ лаць кѹ пъгжнїй сор принде.
Де вор фи де ва цюк де ꙍкаржъ,
Ши лѣ ꙍши клюта престе царж.
Пръ еѹ тѹм єщ дамне пѹтаре,
Спъжмнїкѣлж ши фъръ скъдаре.

єщим

Ce, Doamne, mă rog să-ţ hie milă,
Scoală de vin şi să-m vez de sîlă.
Vin, Dumnezău svinte, de mi-agiută,
Ca lui Izrail, în grije multă.
Şi sama să iei a limbi păgîne,
Ce n-au, Doamne, stideală de tine.
Şi să nú-i laş să-mble fără lege,
Ce să-i întorci spre sară s-alerge
Împregiur de tîrg, să flămînzască,
Ca cînii cercînd să să hrănească.
Că ce latră ei şi ce lucrează
Le pare că nu-i nime să-i vază.
Ce tu, Doamne, de dînşii vei rîde,
Cînd în laţ cu păgînii s-or prinde,
De vor fi de batgioc, de ocară,
Şi le-a ieşi vestea preste ţară.
Iară eu, tu-m eşti, Doamne, putere,
Sprejineală şî fără scădere.

Eşti-mi

Єщим Дмнзъѹ С҃нте кѹ милѫ,
Де мъ ѫнтїи пинь кѫ дѹмь ѧсте сѫлѫ.
Ши пентрѹ пизмаш ꙟ веи да цире,
Ꙟ при лѣвесни врѫмѫ де перире.
Ши съ нѹи оучиѕ Дмне дин царѫ,
Чѐ съи лаш съфїе де ѡкарѫ.
Шїи гонаще дин царѫ са ларце,
Кà съ нѹц оучите С҃та лѣце.
Къ де мѹлтѫ врѣме аїи гътатѫ,
Нѹм цаѹ слѹжит съ лись дѫ платѫ.
Къш спѹриеарѫ дин т҃о църъмарїтѹл,
Де нѹи сокотирѫ сѣтрїг кѹвѫнтѹл.
Къ ѕѹрѫ илаиц пентрѹ сѫме цѫла,
Нъ че ѥѹ кѹ прїиїе блъстѣ мѣцѫла.
Лева Єши васта деперире,
Чѐ лева вени фъръ дещире.
Ши те вор кѹиолаще къ Єщи Дмна,
Претот лѡкѹл ши престе тот ѡмѹл.

Политифѣн
дмнѣзѹ
прииндѣ
съръмнїе
дипоа
сте ꙟ мѹ

ѿ в҃

Ши пре

Ești-mi, Dumnezău svinte, cu milă,
De mă-ntîmpini[1] cîndu-mi este sîlă.
Și pentru pizmaș îm vei da știre,
Cînd le-a veni vremea de perire.
Și să nu-i uciz, Doamne, din țară,
Ce să-i laș să fie de ocară. *
Și-i gonește din țară s-alerge,
Ca să nu-ț uíte svînta lege.
Că de multă vreme li-i gătată
Cum ț-au slujit să li să dea plată.
Că-ș spurcară din tot giurămîntul,
De nu-ș socotiră-ntreg cuvîntul.
Căzură-n laț pentru sămețîia,
Căce i-au cuprins blăstămățîia.
Le va ieși vestea de perire
Ce le va veni fără de știre.
Și te vor cunoaște că ești Domnul
Pre tot locul și preste tot omul,

Și pre

---

* Poate fi [că i-au lăsat] Dumnezău pre jidovi să rămîie de poveste în lume.

---

[1] *In ms.* м·ѫнт·ѫнпиний.

Шѝ пре ꙗкѡв ан ѡбаждꙋницѫ,
Къ пъмꙟнтꙋл тот цїн кꙋ крединцѫ.
Шѝ пизмашїи чеи фъръ де лаце,
Съсъи тоаркѫ спре ноапте са лꙗрце.
Ка кѫинеле шѝ съфлъ мꙟѕаскѫ,
Прецꙋр тѫргꙋл тот съ че хъꙗскѫ.
Черкꙟнд хранѫ шѝ скꙋр мꙟнд притинѫ,
Съ съ кꙋлче шѝ фъръ де чинѫ.
Ꙗръ еꙋ съц кꙟнт дамне де сѫлѫ,
Сара кꙟнд мъ кꙋлк кꙋ ата милѫ.
Съ мъ бꙋкꙋр шѝ де де минацѫ,
Ѕꙋа петрекꙟнд кꙋ бꙋнѫ вїацѫ,
Къ дамне мфꙋсеш де спрежинѫлѫ,
Шеи скъпаре ла ѕѫ деневалѫ.
Тꙋм ещ разѫ тꙋм ещ шѝ пꙋтаре,
Шѝ те вои кꙟнта фъръ тъчаре.
Тꙋм ещ дамна търїе шѝ сѫлѫ,
Дмнѕъꙋл мїеꙋ ещ ама милѫ.

Жидовїи
некредин
чошїи.

ꙟсфър

Şi pre Iacov ai oblăduinţă,
Că pămîntul tot ţi-i cu credinţă.
Şi pizmaşii cei fără de lege*
Să să-ntoarcă spre noapte s-alerge
Ca cîinele şi să flămînzască,
Pregiur tîrgul tot să cehăiască,
Cercînd hrană şi scurmînd prin tină,
Să să culce şi fără de cină.
Iară eu să-ţ cînt, Doamne, de sîlă,
Sara cînd mă culc, cu a ta milă,
Să mă bucur şi de demineaţă,
Zua petrecînd cu bună viaţă.
Că, Doamne, m-fuseş de sprejineală
Şi scăpare la zî de năvală[1].
Tu-m eşti razăm, tu-m eşti şi putere,
Şi te voi cînta fără tăcere.
Tu-m eşti Domnul, tărie şi sîlă,
Dumnezăul mieu eşti, a mea milă.

În sfîr-

---

* Jidovii, necredincioşii.

[1] *În ms.* НѢВАЛѪ.

Ꙟ сфъ́ршит де чеи чи се скимбаꙋ ди скрисоарѣ сти-
тълꙋи Дави́д. де дожанъ, кѫнд аꙋ априн́с Месопота́мїа
Сирїеи, ши скриа Дисоа́ли кѫнд саꙋ въртежи Іоа́в ла Єдо
де лаꙋ бъ́тꙋт, ши мꙋ таꙋ, вї. мїи пре валѣ Слатинилѡр.

Бж҃е ѿринꙋл ны єси и раздрꙋши Н҃д.

Доамне лепъдатꙋнай, ши на̄ сꙋ́рпа,
Пре ной мъниатꙋтай ши най ши кꙋрцат.
Пъмѫнтꙋ клъти тꙋ ла̄ ши ла̄ стръмꙋта,
Ан стрѫнсꙋи фрѫнтꙋриле ши ла виндека.
Къ таи аръ татꙋте лепрꙋ ши априне.
Де на̄ адъпатꙋне кꙋвинтꙋри де плѫнс.
Ши де тѣмъ чине аꙋ лѣи датоле сѣмн,
Де арє съ съ апере кꙋ тоиг делемн.
Ши чѣ чецꙟ юбиц съцѫи избъвещ,
Кꙋ брацꙋ тъꙋ че дирепт ши съ мѫнтꙋещи.
Ши премине кѫнд мърог Дамне съмаꙋѕ,
Дела локꙋ тъꙋ че сфинт, шисъ ши ръпꙋѕ.
Ка съ нꙋм фїа боарѣ ниче съ тѫнжеск,
Къ тꙋ парте фаче вей съ мъ веселеск.

În sfîrşit de ceii schimbaţ din scrisoarea titlului David, de dojană, cînd au aprins Mesopotamia Siriei, şi scria de Sọval, cînd s-au vîrtejit Ioav la Edom de l-au bătut şi i-au tăiat 12 mii pre valea slatinilor.

Бж҃є, ѿринѫлъ ны єси и раздрꙋши, н҃ѳ.[1]

Doamne, lepădatu-ne-ai şi ne-ai surupat,
Pre noi mîniatu-te-ai şi ne-ai şi cruţat.
Pămîntul clătitu-l-ai şi l-ai strămutat,
I-ai strînsu-i frînturile şi l-ai vindecat.
Că te-ai arătatu-te aspru şi aprins,
De ne-ai adăpatu-ne cu vinuri de plîns.
Şi de teamă cíne-ţ au, le-ai datu-le sămn,
De arc să să apere cu toiag de lemn.
Şi ceia ce ţî-s iubiţ să ţî-i izbăveşti
Cu braţul tău cel dirept şi să-i mîntuieşti.
Şi pre mine cînd mă rog, Doamne, să mi-auz
De la locul tău cel svînt şi să-m şi răspunz,
Ca să nu-m fac voia rea, nice să tînjesc,
Că tu parte face-m-vei să mă veselesc

De tîr-

---

[1] *Dumnezeule, lepădatu-ne-ai şi ne-ai doborît, 59.*

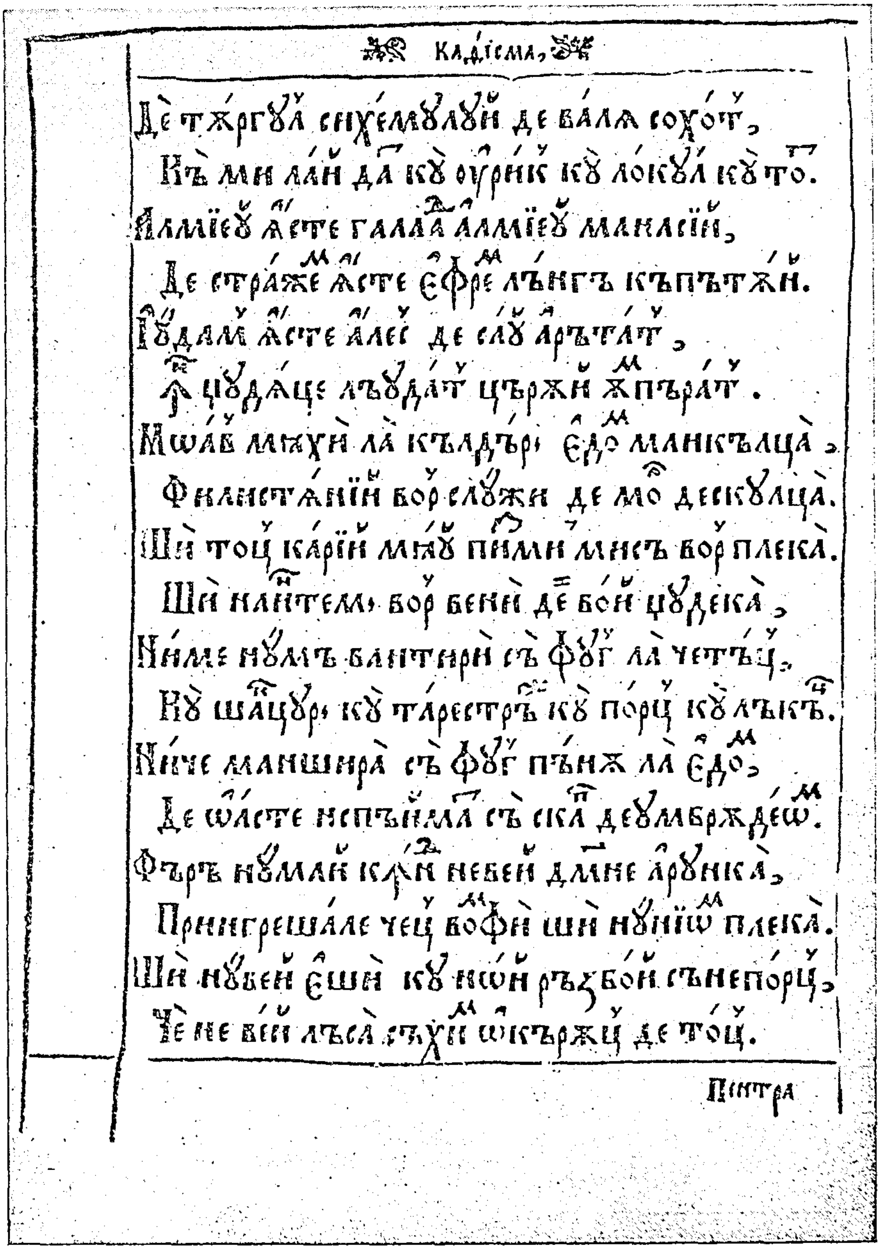

Кадісма,

Де тжргꙋл сихемꙋлꙋй де вала сохот,
Къ ми лай да кꙋ оурик кꙋ локꙋл кꙋ тот.
Ѧламїеꙋ ѧсте галаа аламїеꙋ манасїи,
Де стражѣ ѧсте ефре лънгъ къпътжи.
Їꙋдам ѧсте алес де сꙋ ар҃ътат,
Ѫ цꙋдаце лъꙋдат цържи жпърат.
Мѡаб мїахи ла къладърі едо маникълца,
Филистѧнїи вор слꙋжи де мо дескꙋлца.
Ши тоц карїи миаꙋ пимни мисъ вор плека.
Ши наинтемі вор вени де бои цꙋдека,
Ниме нꙋмъ бантири съ фꙋг ла четъц,
Нꙋ шацꙋрі кꙋ тарестръ кꙋ порц кꙋ лъкъ.
Ничие маншира съ фꙋг пънж ла едо,
Де ѡасте непъинма съ ска деꙋмбраждеѡ.
Фъръ нꙋмай кран небеи дмне арꙋнка,
Прингрешале чец вофи ши нꙋнїѡ плека.
Ши нꙋвеи еши кꙋ ниѡи ръзбои сънепорц,
Че не веи лъса съхи ѡкържц де тоц.

Пінтра

De tîrgul Sihemului, de valea Sohot,
Că mi l-ai dat cu uríc, cu locul cu tot.
Al mieu este' Galaad, al mieu Manasii,
De straje-m este Efrem lîngă căpătîi.
Iuda[1]-m este ales de s-au arătat
În giudeţe lăudat, ţării împărat.
Moáv[2] mi-a hi la căldări, Edom m-a-ncălţa,
Filistenii vor sluji de m-or desculţa.
Şî toţ carii mi-au pizmit mi să vor pleca,
Şi nainte-mi vor veni de-i voi giudeca.
Nime nu mă va-ntiri să fug la cetăţ
Cu şanţuri, cu tare străj, cu porţ cu lăcăţ,
Nice m-a-nşira să fug pănă la Edom,
De oaste-nspăimat, să scap de umbră de om.
Fără numai cînd ne vei, Doamne, arunca,
Prin greşală[3] ce-ţ vom fi şi nu ni-om pleca.
Şi nu vei ieşi cu noi război să ne porţ,
Ce ne vei lăsa să him ocărîţ de toţ.

Pentr-a-

---

[1] *Pronunţat* I-ú-

[2] *Pronunţat* Mo-áv

[3] *Grafia* грєшалє *este, probabil, greşeală de tipar. În ms.* грєшалѫ.

Пентрачѧ́ѧ неѹ́ргъмь недѫ̑нъ аџѹторїѹ,
Кѫ̀ дефолосѹ́л де ѡ̑ ӑлте пѹ́цѫни спо́рїѹ.
Амѹне нтрацѹтори тъ́ѹ небо лъ́ѹда,
Нѹ́ нѹ́меле тъ́ѹ чел сфн҃т шѝ рѫвон вода̀.
Тѹтѹрѡ̑ пизма́шилѡр, шѝ аїѡ кѹ̀ тѣзѫ̀,
Дєи во лѹ́а нєѹ́лнице шїи во ръ́тєзѫ̀.

Ѱалѡ́мѹл, ѯ҃. а҃ кѫ́ртъ лѹи Дв҃д,
Ѹ҆слышѝ Бж҃і моле́нїи моѐ:

Шжрог Дамнезъ́ѹл мїеѹ тѹ̀ съ секоте́щи,
Рѹгъмѝнта чеамъргог шѝ съ ѡпрїимищ.
Кѫ̀н стри дела̀ мѫрџине де престѐ хотари,
Тѹ̀ Дамне сѫмъ лѹ̂з ла си́нта ѡлтари.
Шѝ кѫнд сѫнт ѫ боєра̀ тѹ̀ сѫнѹ́мъ ла́ш.
Че спре стѫнкѫ сѫмъ вѹи ла ѫ̀лтъ сѫла̑.
Шѝ побѫ́цѫ тѹ̀ сѫ фїи кале дєкъпа̄
Де спрѐ фа́цъ де пѝзма рѫзъ шѝ тѹ̀рїи кал̄т.
Петре́кѫн ѫ кѫса та̀ нтракоперїмѫнт,
Сѹпт сѝнта та̀ ѫрипъ вецѫ препѣмѫнт.

Кѣтѹ

Pentr-aceea ne rugăm ne dă agiutori,
Că de folosul de om este puțîn spori.
Doamne, într-agiutoriul tău ne vom lăuda
Cu numele tău cel svînt și război vom da
Tuturor pizmașilor, și li-om cuteza,
De-i vom lua-n sulițe și-i vom răteza.

Psalómul 60, în cîntări lui David.

Ȣслышн, Бж҃е, моленїе мое[1]

Mă rog, Dumnezăul mieu, tu să-m socotești
Rugămintea ce mă rog și să o priĭmești.
Cînd strig de la margine, de preste hotari,
Tu, Doamne, să mă auz la svîntul oltari.
Și cînd sînt în voie rea, tu să nu mă laș,
Ce pre[2] stîncă să mă sui la al tău sălaș.
Și povață tu să-m fii, cale de scăpat
Despre față de pizmaș, razăm și turn nalt,
Petrecînd în casa ta-ntr-acoperemînt,
Supt svînta ta áripă, viață pre pămînt.

Că tu

---

[1] *Auzi, Dumnezeule, cererea mea*

[2] *Grafia* спрє *este greșeală de tipar. În ms.* прє.

Кѫ тȣ Дмне ѫмпѣкȣлаць рȣгѫ че грѣеск.
Ши маи да кȣ снцїи тъ парте съ трѣеск.
Ѫн мошїє че ла да прелоск де сфѫтат.
Ши ѫпъратȣлȣ веи да съ стѧ некленеат.
Престе ро̃ де ро̃ съи дай съ кȣсте лȣнг трѫ.
Де каинтѧ Дмнлȣи чеу жлаи пȣє краи.
Мила шадебаралȣи чине ва грѣи,
Съ ѡ поатѫ кȣцета ѫн бачѧ трѣи.
Ши нȣмелȣи тъȣ че сѫнт престе ѕѫле лȣц.
Чѣ фъгъдȣи вои да кȣ жртве кȣ рȣц.

Ѱаломȣл пентрȣ Їдиѳȣм алȣи Давид, ѯѳ. Съ нȣ лъкомим, че съ черкъм челе бȣнече, ши съ пъзъм, къ кȣкѫт съмȣл цѫше некȣшеніѧ, кȣ атъта маи бѫрго съ не невоим кȣ рȣга ши кȣ бȣнътѫцѣле.

Пе Бгȣ ли повинєтсѧ дша моѧ:

Ѫнкѫ нȣ саплекѫ кѫтрѣ Дмнзѣȣ.
Ши нъва кȣчерни біет сфат міеȣ.
Къ дела Дмнезȣлмїи фоло шацȣтѡри,
Мила міи Дмнзъȣ ши ръзѫмъторю.

Кȣ ѫн

Că tu, Doamne, îmi-ascultȩ rugă ce grăiesc
Și mi-ai dat cu svinții tăi parte să trăiesc,
În moșie ce le-ai dat pre loc desfătat,
Și-mpăratului[1] vei da să stea neschimbat.
Preste rod de rod să-i dai să custe lung trai
Denaintea[2] Domnului, ce ți l-ai pus crai.
Mila ș-adevara lui cine va grăi
Să o poată cugeta în veci ce-a trăi?
Și numelui tău cel svînt, preste zîle lungi,
Ce-am făgăduit voi da cu jărtve, cu rugi.

Psalómul pentru Iditum a lui David, 61. Să nu lăcomim, ce să cercăm cele vecinice și să păzîm, că cu cît să mulțește iscușenia cu atîta mai vîrtos să ne nevoim cu ruga și cu bunătățîle.

Нє Бг҃ꙋ ли повинєтсѧ д҃ша моѧ[3]

În ce chip nu s-a pleca cătră Dumnezău
Și i să va cuceri biet suflet[ul] mieu?
Că de la dînsulu mi-i folos ș-agiutori,
Acela mi-i Dumnezău și răzămători.

Cu dîn-

---

[1] *Corectura lui* є *în* ъ, *operată probabil în tipografie, se află și în alte exemplare. În ms.* шимпъратꙋлꙋй.

[2] *De asemenea, și corectura lui* є *în* ѧ. *În ms.* дєнаинтѧ.

[3] *Oare nu lui Dumnezeu se va supune sufletul meu?*

Кꙋ дꙋрѣꙋ мъ спрежинеск ш нꙋмой кълти.
Ши греꙋ чемнеат ѫпла єлмъ баскꙋти.
Пимашилѡ пънъкрн бе рбла зълꙋѕ,
Девец легавѫ деѡ бенина ши кроꙋѕ.
Ши въпꙋне де прошкац кантрꙋнзи плеска.
Грдниц къланиц ръсѫпи ка ꙋнгард стреска.
Ши ста девъефъгꙋниц прецꙋлеъ скнбац. за: ле бі
Ши кꙋ сате ллергац кꙋ ръꙋ съ стрнкац,
Дн рѡ ѫ ѕѫчец бинац демъ ѫбла ѕѫц,
Ши дн немѫ черкац съ мъ бнклени.
Че єꙋ то мъ вои плеска кътръ дмнѕъꙋ.
Ши лꙋи съ текꙋчнрещ біет єфлтꙋ мієꙋ.
Ла дсꙋлꙋмїи съръбд към мїи дмнѕъꙋ.
Спре фоло спреацꙋторю немꙋта єпрерѣꙋ.
Де дмнѕъꙋ мои спъсѫ ш елабѫ мблаꙃа,
Дмнѕъꙋ мі лцꙋта къ че вои ръбда.
Дечи съ недедюниц спредс към въ ѕѫк,
То соборꙋ крещинеск кꙋ маре кꙋ мик.

Ц

Ши ніем

Cu dînsul mă sprejinesc şi nu m-oi clăti,
Şi-n greu ce mi s-a tîmpla el mă va scuti.
Pizmaşilor, pănă cînd veţ îmbla zăluz,
De veţ lega-vă de om, veninaţ şî cruz?
Şi vă puneţ de-mproşcaţ ca-ntr-un zid plecat,
Gîndiţ că l-iţ[1] răsîpi ca un gard stricat.
Şi staţ de vă sfătuiţ preţul să-m schimbaţ*
Şi cu sete alergaţ cu rău să-m stricaţ.
Din rost îm zîceţ bineţ, de mă îmblînzîţ,
Şi din inemă cercaţ să mă vicleniţ.
Ce eu tot mă voi pleca cătră Dumnezău,
Şi lui să te cucireşti, biet sufletul mieu.
La dînsulu mi-i să răbd, că mi-i Dumnezău,
Spre folos, spre agiutori, nemutat spre rău.
De Dumnezău m-oi spăsî, şi slavă m-va da,
Dumnezău mi-a agiuta, căce-l voi răbda.
Deci[2] să nedejdiuiţ spre dîns, că vă zîc,
Tot soborul creştinesc, cu mare cu mic.

Şi inema

* Зах., аї҃, вї҃.[3]

---

[1] *îl veţi*
[2] *Pronunţat* de-ci
[3] *Zaharia, 11, 12.*

Шѝ нимела съ̀ трѣдаре тоцй съ́тъ бъреацй.
Къ́й а̂нострȣ Дмнѕъȣ̆ ш̅ съвъ рȣгацй.
Й̇ръ ҳїни́й ѡмени́цй въ́ѕ късѫ́рѝ деше́рцй.
Шїй въ̆ѕ късърт мичинно плин, детрѣбътѫцй
Шѝ кȣ̀ сва́тȣ лѡ̑ кȣ̀ то̑ дешѐр съ́тȣ́єк,
Шѝ кȣвѫ́нтȣ нȣлесть дѐ кѫ́те гръ́еск.
Пентрачела є̂ȣ̆ въѕѫ̀ сѫхни́ц ѫцълепц,
Шѝ съ̀нȣ̆ недедюи къ̀тръ стрѣбѫтѫ́ц.
Нѝче кътръ̀ а̂пȣкърь съ́нȣлъ ко́лниц,
Нѝче неогъцѫй́ чѐ би съ́нȣвъ оѵн миц.
Къ̀ двѣ часта Дмнѕъȣ̆ ѡдатѫ̀ȣ̆ а̂ле,
Шѝ двѣ часта де дашъри є̂ȣ̆ а̂ ѫнцъле.
Къ́й пȣтѣ́ра шѝ мила а̂лȣ Дмнѕъȣ̆,
Шѝ ва̂ пъ́рцѫ̀ тȣ́тȣрѡ дȣпъ̀ лȣ́крȣ съȣ̆.

Ѱалѡмȣл лȣ́й Давид, ѯв.

Бѣсѣрика крѣщинѣскѫ ла̀ неволе, шѝ ла̀ греȣта́те
сърогѫ лȣ́й Дмнѕъȣ̆.

Бж̅е, бж̅е мо́й ктебѣ̀ оѵтрънѭ:

Дмнѕъȣ̆

Și inema cătră dîns toț să vă vărsaț,
Că-i a nostru Dumnezău, și să vă rugaț.
Iară hiii omenești văz că sînt deșerț,
Și-i văz că sînt mincinoș, plini de strîmbătăț.
Și cu svatul lor cu tot deșert svătuiesc,
Și cuvîntul nu le stă de cîte grăiesc.
Pentr-aceea eu vă zîc să hiț înțălepț
Și să nu nedejdiuiț cătră strîmbătăț,
Nice cătră apucări să nu lăcomiț,
Nice-n bogățîi ce vin să nu vă uimiț.
Că de-aceasta Dumnezău o dat-au ales,
Și de-aceasta de daóri eu am ințăles.
Că-i puterea și mila a lui Dumnezău,
Și va-mpărțî tuturor după lucru[1] său.

Psalómul lui David, 62.

Beserica creștinească la nevoaie și la greutate
să roagă lui Dumnezău.

Бж҃е, Бж҃е мой, к тебѣ оутренѭю[2]

Dumnezăul

---

[1] *În ms.* лꙋкрꙋл.

[2] *Dumnezeule, Dumnezeul meu, pe tine te caut dis-de-dimineață.*

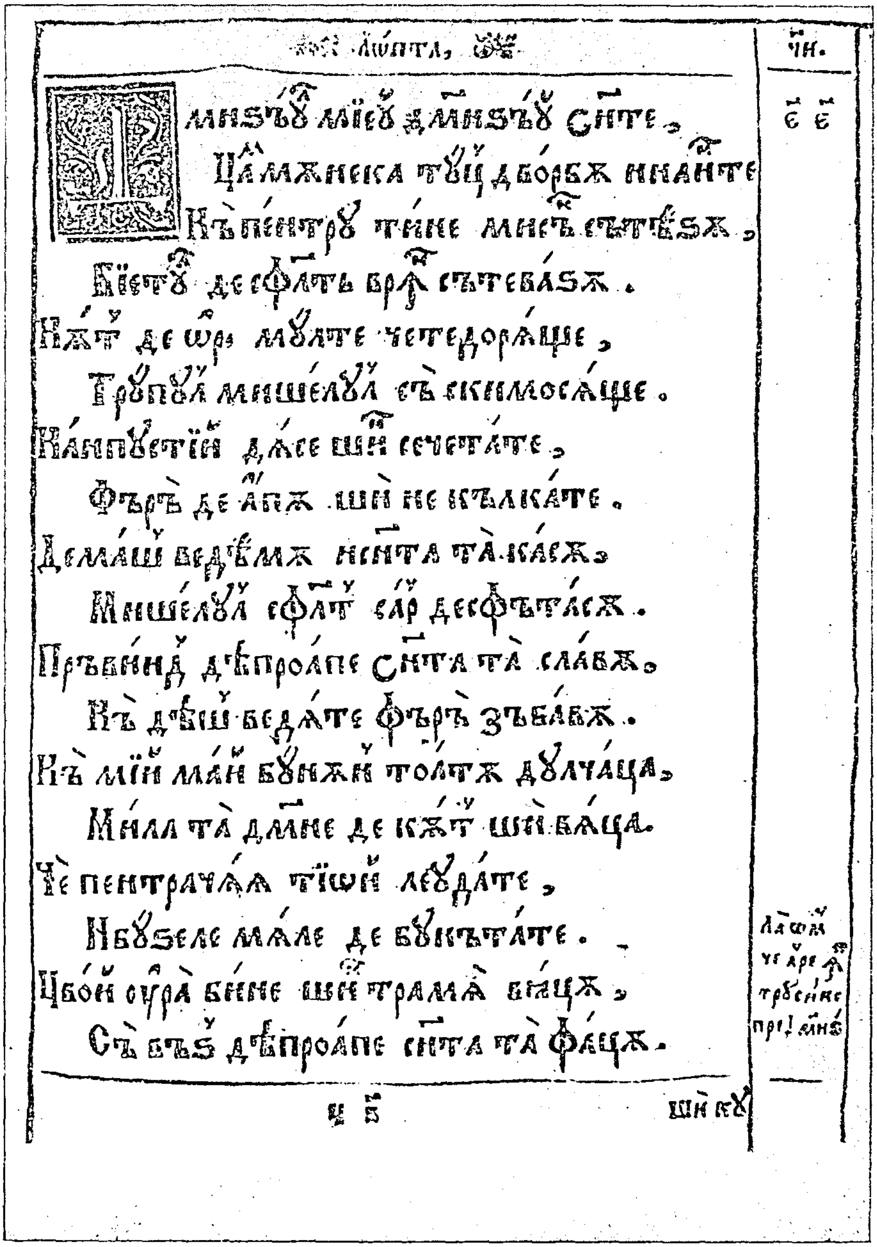

Лꙋ́пта,

Чн.

є҃ є҃

мнѕъ́ꙋ мїеꙋ ѽ мнѕъꙋ Сн̄те,
Ца̂мѫжнеска тꙋ́ц дво́рбѫ инанте
Къ̀ пе́нтрꙋ ти́не ми́е съ те́ѕѫ,
Бїе́тꙋ де сфа̄ть вра̑ съ те ба́ѕѫ.
Кѫ́т де ѡ҆ри мꙋ́лте чете дора́ще,
Трꙋ́пꙋл мише́лꙋл съ̀ скимоса́ще.
Ка́нпꙋетїй да́се ши се́чета́те,
Фъ̀ръ де а́пѫ ши̇̀ не къ̀лка́те.
Де ма́ш ведѣ́мѫ ни̇̄нта та̀ ка́сѫ,
Мише́лꙋл сфа̄т ѣ́ар де сфъта́сѫ.
Пръви́нд д'ѣ́проа́пе Сн̄та та̀ сла́вѫ,
Къ̀ д'ѣ́ш веда́те фъ̀ръ̀ зъба́вѫ.
Къ̀ мїй ма́й бꙋ́нѫй толтѫ́ дꙋлча́ца,
Ми́ла та̀ да̄мне де кѫ́т ши̇̀ ва́ца.
Чѐ пентрачéла тї́ѡй лѐꙋда́те,
Нꙋ́ѕеле ма́ле де бꙋ́нъта́те.
Цво́й оу̂ра̀ ви́не ши трама̀ ви́цѫ,
Съ̀ въѕ д'ѣ́проа́пе сн̄та та̀ фа́цѫ.

ла̄ ѡ́м
че а́ре а҃
трꙋ̀бе́ние
пре́ мине́

ц б̄ Шѝ кꙋ

Dumnezăul mieu, Dumnezău svinte,*
Ţ-am mînecatu-ţ dvorbă nainte.
Că pentru tine mi să-nsătează
Bietul de suflet, vrînd să te vază,
Cît de ori multe ce te doreşte,
Trupul, mişelul, să schimoseşte,
Ca-n pustii dese şi-nsecetate,
Fără de apă şi necălcate.
De m-aş vedea-mă-n svînta ta casă,
Mişelul suflet s-ar desfăta-să,
Prăvind de-aproape svînta ta slavă,
Că de-aş vedea-te fără zăbavă.
Că mi-i mai bună-n toată dulceaţa
Mila ta, Domne, decît şi viaţa.
Ce pentr-aceea ti-oi lăuda[1]-te
'N buzele mele de bunătate.
Ţ-voi ura bine, şi-ntr-a mea viaţă**
Să văz de-aproape svînta ta faţă

Şi cu

* 5, 5

** La om ce are întru sine pre Dumnezău

---

[1] *În ms.* лѣȣда.

Шѝ кѹ мѫ́нй ти́нересе съ̀ ста́ѹ ла̀ рѹ́гѫ,
  Нефтл̃ тъ́ѹ нѹ́ме че̑ а̑та̀ слѹ́гѫ.
А тѹ́нче дм̃не саръ́тѹра́сѫ,
  Бїетѹ мїеѹ сфа̃т дн̃ трата̀ ма́сѫ.
Кѹ́ѕеле ма́ле тѣрлъѹда́те.
  Кѹ́ бѹкѹ́рїе де бѹнъта́те.
Къ мїе со́манѹ́л мнѣсъ стѫрна́ще,
  Шѝ врѫ́ма но́пцѫй детекита́ще,
Шѝ кътръ̀ рѹ́гѫ де де минѣцѫ,
  Гънд деесїс ла̀ ти́не към єщи пова́цѫ:
Де мъ̀ а̑ко́перї сѹ́пт а̑рипї сн̃те,
  Цѫ́ндѹмї ѹ̑мбрѫ нера́ме фїербн̃те,
Мише́лѹл сфа̃т липй съ̀ цѫ́не,
  Престѐ тот чѣсѹ́л дм̃не дети́не.
На́пѹта ни́ме съмъ̀ деспа́рцѫ.
  Дѣта̀ днрѣпте ка́ра мъ̑ ба́цѫ.
Ѿръ̀ а̑чеа чел чкрїса ръ́ѹл,
  Фъ̀ръ де бѫ́сте съй боа́рбѫ тъ́ѹл.

Стрѣбѹр

Şi cu mîni tinse să stau la rugă,
'N sfîntul[1] tău nume, ce-s a ta slugă.
Atunce, Doamne, s-ar sătura-să
Bietul mieu suflet dintr-a ta masă.
Buzele mele te-ar lăuda-te
Cu bucurie de bunătate,
Că mie somnul mi să stîrneşte
Şi-n vremea nopţii, de te chiteşte.
Şi către rugă de demineaţă
Gîndesc la tine, că-m eşti povaţă.
De mă acoperi supt aripi svinte,
Ţiindu-mi umbră-n vreme fierbinte,
Mişelul suflet lipit să ţine
Preste tot ceasul, Doamne, de tine.
N-a putea nime să mă desparţă
De-a ta direaptă[2] carea mă-nvaţă,
Iară aceia ce-m cearcă[3] răul,
Fără de veste să-i soarbă tăul.

Stîrvuri

---

[1] *În ms.* сфн҃тль.
[2] *În ms.* дирѣптѫ.
[3] *Tipărit greşit* чѣркл. *În ms.* чѣркѫ.

Стръбѹр съ ѕаіскъ къ ѕбѹц де армъ,
Съ нѹ маи хїе нічє нтросамъ.
Хѹлпиле ноаптѣ пърцъ-шіле факъ.
Ші ѕѹа пасъри съ нѹле трѣкъ.
Іаръ ѫпъратѹл грън де превинъ,
Кѹ дамна санъ ші воае бѹнъ.
Ші чине ѧсте цѹрат кѹ дамна,
Лаѹдъ саиѣ дела тот ѡмѹл.
Ші съш ѧстѹпе пизмашїи гѹра,
Съ съ ѡпрѣскъ вражба ші ѹра.

Ачеста кѹвѫнт бъконіц, пареми ші сокотеск къ вле зъкъ кѫпетеніѧ плевцълѡр ка ші акро архїереѵе чи съзъчѣ гречащи марџине ші сокотеск вѣрп адекъ маі мареле архїереѡ аша ші конець ад къ капът сау свършит къ аша ачетила пѕалтира челешаскъ, славнѣскъ: пренелѹ спевакѹ пѕалм давидов: аче лѹи де наинте кънтътор пѕалмилѡр лѹи давид. потє зъчє тропико бъконіц, адѹ кѫнтъминте де ѕѹа свършитѹ лѹи, къ свършитѹл адѹче ѕѹа чѣ васникъ дневицълѡр: ши ноаптѣ чѣ въчникъ пъкътошилѡр, прецѹдіц челєва алаціє дмєзѹ атѹнчи, къ пѹм трає нъвѡдѹл ла марџине, аша ши пѕалмии тоц ши

тс.та

Stîrvuri să zacă, căzuţ de aramă,
Să nu mai hie nice-ntr-o samă.
Hulpile noaptea părţ să le facă,
Şi zua pasări să nu le treacă.
Iară-mpăratul gînd depreună
Cu Domnul s-aibă şi voaie bună.
Şi cine este giurat cu Domnul,
Laudă s-aibă de la tot omul.
Şi să-ş astupe pizmaşii gura,
Să să oprească vrajba şi ura.

Acesta cuvînt въ конєць pare-mi şi socotesc că va să zîcă căpetenia peveţîlor[1], ca şi акрос архїєрєѵс, ce să zîce greceşte margine şi, socotesc, vîrv, adecă mai marele arhiereu. Aşe şi конєць, adecă capăt sau sfîrşit, că aşe am cetit la psăltirea ce leşască, slavinească: прєднємꙋ спєвакꙋ ѱаламъ давидовъ, a celui denainte cîntător psalómul lui David. Putem zîce tropicos въ конєць, aducînd aminte de zua sfîrşitului, că sfîrşitul aduce zua cea vecinică direpţîlor, şi noaptea cea vecinică păcătoşilor, pre giudeţ ce le va alege Dumnezău atunce, că cum trag năvodul la margine, aşe şi psalómii toţ şi

toată

---

[2] În ms. пѧвєцѫлѡр.

тоатъ руга сфинтей веарич трѧце тот ла мъриꙗ ачѧ ꙟпъръцитꙋ лꙋй, ши де ачѧ грижѫще къ ачѧ ꙟсте кап.

ши ѡбръшие съттъ тоаре ꙟ вѧк.

Въконец Псалмꙋл лꙋй Давид, ѯг.

Оуслыши Бже гласъ мой:

ѳ ѕ Примнѕъꙋ сфинте тꙋ меꙋѕ гласꙋ,
Чел рог цїе престе то часꙋ.
Ши де пизмашїй ꙟ дєръдникъ,
Иншелꙋ сфат фъръ де фрикъ.
Ши съ ма копери дечата єгръбъ,
Чедаꙋ кꙋ мꙋлцъй съмеае нгръбъ.
Кълїй тъ ѡлєж анмеа ка спата,
Кꙋ веннн сꙋнте лїи аркꙋл гата.
Фъръ де васте кꙋ ланча паинъ,
Вор съ сжцате чей фъръ винъ.
Кꙋ вꙋри дєтине дамне сжпаж,
Даꙋ дєл ꙟ пролишєж тоц кꙋ небꙋлж.
Шаꙋ ꙟтърꙋтꙋш кꙋ вꙋнт де сфадж,
Съи тинъж лацꙋри съ пꙋе надж.

Съ прѧ

toată ruga svintei beserici trage tot la marginea aceea a sfîrşitului, şi de aceea grijeşte, că aceea este cap şi obîrşie stătătoare în veci.

Въ конєц psalómul lui David, 63.

Оуслышн, Бжє, гласъ мой[1]

Dumnezău svinte, tu mi-auz glasul,*
Ce mă rog ţie preste tot ceasul.
Şi de pizmaşii îm derădică
Mişelul suflet fără de frică.
Şi să m-acoperi de ceata strîmbă
Ce dau cu mulţîi să-m saie-n gîrbă.
Că li-i tăioasă limba ca spata,
Cu venin iute li-i arcul gata.
Fără de veste, cu lancea plină,
Vor să săgete cei fără vină.
Ne-avînd de tine, Doamne, sîială,
Dau de-l improaşcă toţ cu năvală[2].
Ş-au întăritu-ş cuvînt de sfadă,
Să-ntinză laţuri, să puie nadă.

Zîcînd

* 5, 5

---

[1] *Auzi, Dumnezeule, glasul meu*

[2] *În ms.* нъвалѫ.

Ѕъ кєрн къ маре чине съй базъ,
Чѣрїкъ нтот часꙋ че съле казъ,
Че єн шорꙋ піарде тоатъ съринта,
Чересрн алтора съ базъ смнрта.
Че пентрачаа дмнѕъꙋ сн҃те,
Че фак вискламїи съи ли ламинте.
Ши те рєдникъ деле спарїи чѣта,
Съле слъбаскъ арꙋ ши съ цѣта.
Съаъ съ наиеъ съ пъгꙋбаскъ.
Каши съцѣта чѣ кꙋсонаскъ.
Анмеиле нтрꙋшїи съ ѡстенѣскъ,
Аꙋма де дрꙋшїи съ съ чидѣскъ.
Ши гъсътрѣмъ деїи тот ѡмꙋꙋ,
Съ поменѣскъ чѣꙋ фъкꙋт дмна.
Ши челꙋкрѣзъ тоцꙋ съмцълѣгъ,
Санеъ дмрептꙋа нмеаъ нтрѣгъ.
Ши тоцꙋ дерепцїи левафи фалъ,
Ведн предмина деспрежинѣлъ. Сла:

Ѥртнїе о,

Прѣворте гласа е

Кадїсма,

Zîcînd că n-are cine să-i vază,
Cearcă-n tot ceasul ce să le cază.
Ce ei ș-or pierde toată sărita,
Cercînd altóra să vază smînta.
Ce pentr-aceea, Dumnezău svinte,
Ce fac viclenii să-i iei aminte.
Și te rădică de le sparĭ[1] ceata,
Să le slăbască arc și săgeata.
Sîlă să n-aibă să păgubască,
Ca și săgeata cea cuconească.
Limbile-ntr-înșii să ostenească,*
Lumea de dînșii să să ciudească.
Și să să teamă de cii tot omul,
Să pomenească ce-au făcut Domnul.**
Și ce lucrează toț să-nțăleagă,
S-aibă direptul inemă-ntreagă.
Și toț direpții le va fi fală,
Avînd pre Domnul de sprejineală.***

Catísma

* Ereticii.
** Прм҃дрость, глава є҃.[2]
*** Слава

---

[1] *Grafia* спарїй, *care se află și în ms., este desigur greșită, în loc de* спарі, *cum apare în psalmul 90 versurile 21 și 26.*

[2] *Înțelepciunea, capitolul 5.*

КАѲІСМА, д҃. Ѱаломꙋл лꙋй Давид ѯ҃д.

Немꙋринже пр҇ркꙋл де лъкꙋинца ле цѡ̑, кꙋ нѣдѣжда пе трм чейн десꙋс. Тебѣ подобает пѣснь Бж҃е:

Є пѣрѣк

Ціе съ кꙋвине Дмне С҃нте,
  Лаꙋда не Сѡн съцѫсъ кѫнте.
Ши ціе фъгадѫ съ ва дасѫ,
  Ѫ̑ Іерлим С҃нта касѫ.

Іерлимꙋл
бисерика
с҃нта лꙋй
Дмн д҃зꙋ

Съ мꙋ́ѕ ши мїе де фъгадѫ,
  Кѫ́нд вей стрѫнџе тот ѡмꙋл ла радѫ.

бꙋ̑на дестꙋ
дꙋц а̑нрѣ

А тꙋ́нчꙋ де пержш фъръ де лаце,
  Ши де пъгѫнътѫц невеи̑ щарце.
Фериче де чине лїй алѣсѫ,
  Дей вей лꙋа ла с҃нта та касѫ.
Ѫ̑ кꙋрцѫле чале десфѫтате,
  Съ съ ѫ̑дꙋлчѣскѫ невꙋнѣтате,
Де бесѣрика та де тѣ с҃нтѫ,
  Че стѫ кꙋ минꙋне нѣвѣрн смъритѫ.
Не рꙋгѫм ши нои̑ Дмнѕъꙋ сфнте,
  Съ нѣскꙋлць мѣ ча де рꙋгѫ минте.

CATÍSMA 9. Psalómul lui David, 64.

Ne mîngîie prorocul de lăcuinţa de gios cu nedejdea petrecerii de sus. Тебѣ подобаетъ пѣснь, Бж҃е[1]

Ţie să cuvine, Doamne svinte,*
Lauda-n Sion să ţî să cînte.
Şi ţie făgadă să va da-să
În Ierusalim[2], svînta casă.**
Să mi-auz şi mie de făgadă,
Cînd vei strînge tot omul la radă.
Atunci de pîrîş[3] fără de lege***
Şi de păgînătăţ ne vei şterge.
Ferice de cine li-i aleasă
De-i vei lua la svînta ta casă,
În curţîle cele desfătate,
Să să îndulcească-n bunătate,
De beserica ta de cea svîntă,
Ce stă cu minune, ne-avînd smîntă.
Ne rugăm şi noi, Dumnezău sfinte[4],
Să ne-asculţ la ceas de rugăminte.

---

* 5 perechi
** Ierusalimul este beserica lui Dumnezău.
*** Zua de judeţ, pîre.

---

[1] *Ţie ţi se cuvinte cîntare, Dumnezeule*
[2] *Pronunţat I-e-*
[3] *În ms.* пѫрѫш.
[4] *În ms.* сн҃те.

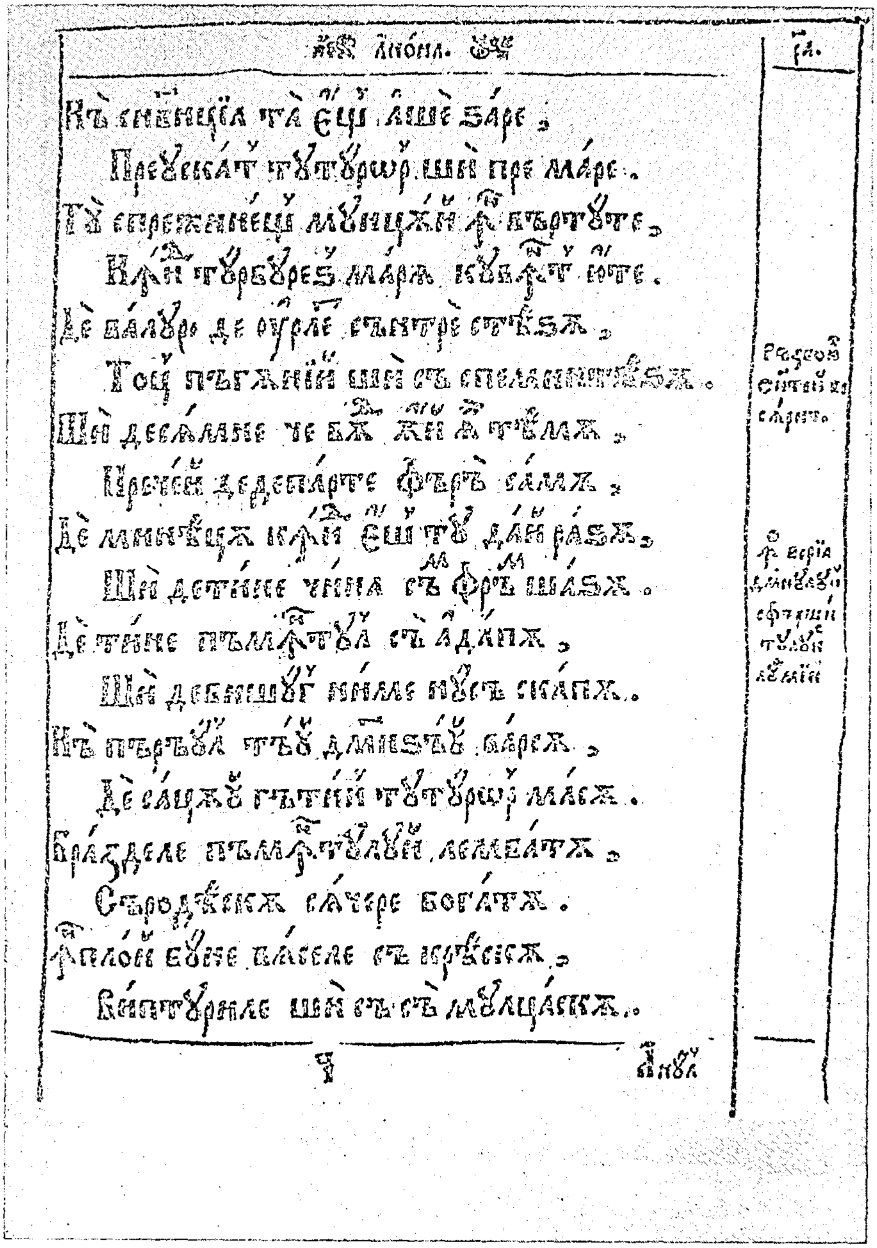

Ію́лїе.

Къ̀ снѣ́нцїа та̀ е́ць а́шѐ ꙃа́ре,
Пречека́т гѹтѹ́рош шѝ пре ма́ре.
Тѹ̀ спрежинѣ́ць мѹнцъ́н ѿ пъртѹте,
Кѫ́нд тѹрбѹреꙃ ма́ръ кѹ̀ѿт ю́те.
Дѐ ва́лѹро де оу́рле съ̀нтре стѣ́ꙃѫ,
Тоць пъгѫ́нїи шѝ съ̀ спѣлмънтѣ́ꙃѫ.
Шѝ де са́лмане че бѫ ѫн а̀тѣмѫ,
Прече́и де деспа́рте фъ̀ръ са́мѫ,
Дѐ минтѣ́цѫ кѫ́нд е́штѹ да́н ра́ꙃѫ,
Шѝ детине чина съ̀ фръ ша́ꙃѫ.
Дѐ тине пъмѫ́нтѹл съ̀ а́дапѫ,
Шѝ де нишѹ́г нима нѹ съ̀ ска́пѫ.
Нъ̀ пърѣ́ѹл тъ̀ѹ дамеꙃтъ́ ба́реѫ,
Дѐ са́цѫ ѹ гѫти́й тѹтѹрош ма́сѫ.
Бра́ꙃделе пъмѫ́нтѹлѹй ле ле́атѫ,
Съ̀родѣ́нѫ са́чере бога́тѫ.
Ѿплой е́ѹне ва́селе съ̀ прѣ́сѫ,
Вѫ́нтѹрнле шѝ съ̀ съ̀ мѹлца́мѫ.

ла.

Разбо́ѹ сѣ́ти и съ̀ са́ра.

ѿ бе́рїа диминѣ́цѹ сфѫ́ршѫ тѹ́лѹи лѹ́мїи

ѹ

Ѫнѹ́л

Că svinția[1] ta ești așezare
Pre uscat tuturor și pre mare.
Tu sprejinești munții în vîrtute,
Cînd turburez marea cu vînt iute.
De valuri, de urlet să-ntristează[2]
Toț păgînii și să spămîntează[3].*
Și de semne ce văd îi ia teamă,
Pre cei de departe, fără samă.
Demineață cînd ieș, tu dai rază,**
Și de tine cina să-mfrîmșază.
De tine pămîntul să adapă,
Și de bișug nime nu să scapă.
Că părăul tău, Dumnezău, varsă,
De sațîu gătind[4] tuturor masă.
Brazdele pămîntului le-mbată,
Să rodească secere bogată.
În ploî bune, vesele să crească
Vipturile și să să mulțască.

Anul

* Războiul svintei beserici.
** Învierea Domnului, sfîrșitului lumii.

---

[1] În ms. снц̃їа.
[2] În ms. tot сънтрестѣѕѫ.
[3] În ms. tot спємннтѣѕѧ.
[4] În ms. гътннд.

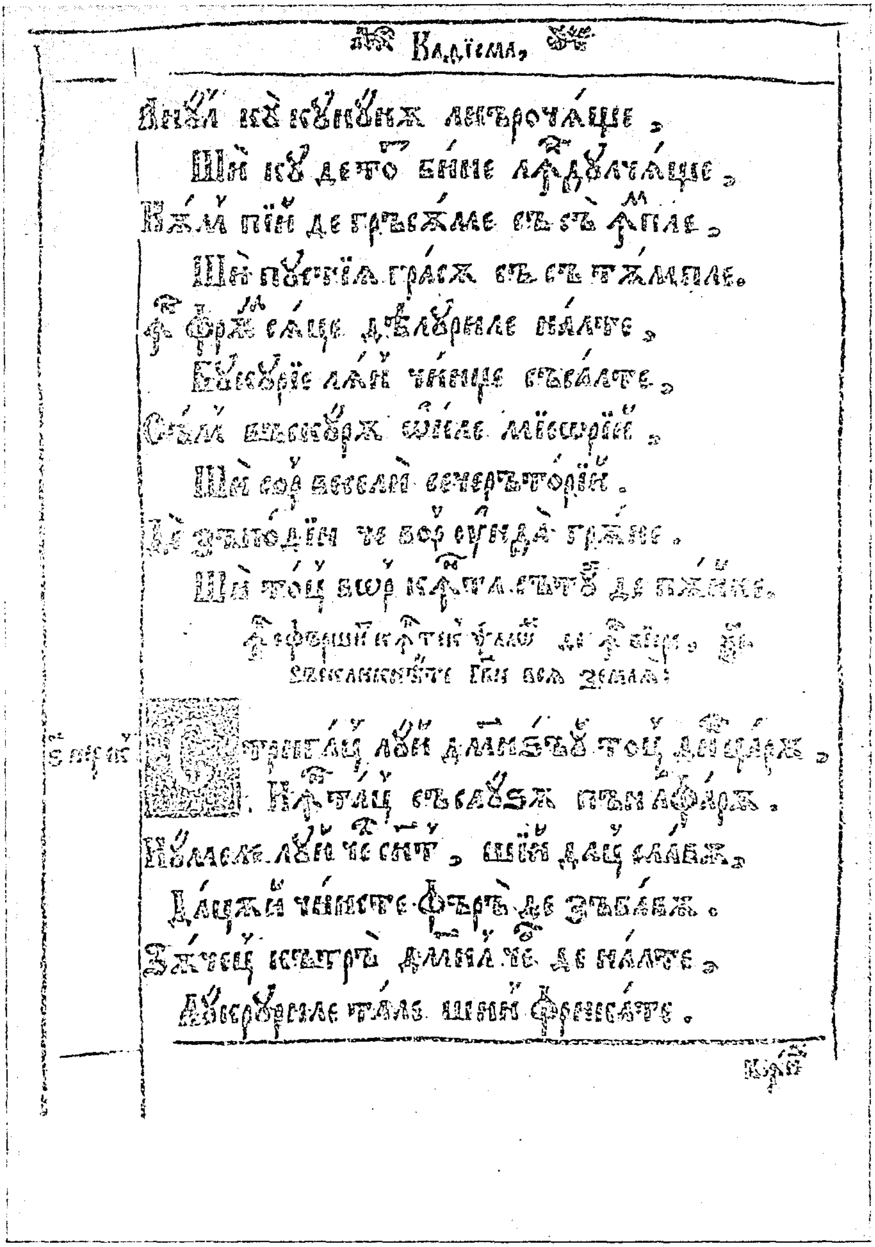

Кадїсма,

Анꙋл кꙋ кꙋнꙋнѫ лꙟкорончаще,
Ши кꙋ десто бине ꙟдꙋлчаще,
Кѫмпїи де грѫсиме сѣ сѣ ꙟмпле,
Ши пꙋстїа грасѫ сѣ сѣ тѫмпле.
Ꙟ фрѫмсеаце дѣлꙋриле налте,
Бꙋкꙋрїе лаꙋ чинще сѣвалте,
Сѫм ꙟвꙋнꙋврѫ ѡиле мїѡрїй,
Ши сѫ весели сечерѣторїй.
Кѣ ꙟ зѫмподїи че вор ꙟнда грѫне.
Ши тоц вор кѫнта сѣтꙋ де пѫне.

[illegible]

Вѡсклицнѣте Гви вса землѧ:

Ѕ [illegible] Стригацꙋ лꙋи дꙋмнезѣꙋ тоц дин царѫ,
Кѫнтацꙋ сѣ слꙋѕѫ пѫнѫ ла фарѫ.
Нꙋмелꙋи лꙋи че сфнт, шии даці славѫ,
Даціи чинсте фѣрѫ де зѫбавѫ.
Зичецꙋ кѫтрѫ дꙋмнаꙋ че де налте,
Лꙋкрꙋриле тале шии ꙟфрикоате.

Кꙋ

Anul cu cunună l-năroceşte
Şi cu de tot bine l-îndulceşte,
Cîmpii de grăsîme să să împle
Şi pustia grasă să să tîmple.
În frîmseţe, dealurile nalte
Bucurie le-a-ncinge să salte.
Să-nvăscură oile, mieorii,
Şi s-or veseli secerătorii
De zăpódii ce vor unda grîne,
Şi toţ vor cînta sătui de pîine.

În sfîrşit cîntec psalom de înviere, 65.

Въскликнѣтє Г͠ви всѧ зємлѧ[1]

Strigaţ lui Dumnezău, toţ din ţară,*
Cîntaţ să s-auză păn-afară
Numele lui cél[2] svînt, şi-i daţ slavă,
Daţî-i cinste fără de zăbavă.
Zîceţ cătră Domnul: «Ce-s de nalte
Lucrurile tale şi-nfricate!

Cînd

* 5 perechi

---

[1] *Strigaţi Domnului, tot pămîntul*

[2] *Deşi nu este notat, accentul cerut de vers cade pe* cél, *ca şi în alte locuri.*

Карѝ єшй кѹ мѹлцѫмѝре дє пѹтáре.
Пєзлáмшїй тъ́и тоцй єтáѹ кѹ тъчáре.
Шѝ пъмѫ́нтѹл цїє то ръ́шинѫ.
Кѹ кѹ́таре шѝ кѹ фáцѫ а́линѫ.
Шѝ стрѡ́лгѫ сѫтáцїй твъ́й лѹ́ме.
Чеѝ нєстиóц дє чинсте пре сѝнє лѹ́ме.
Бєниц дє вєдєц сѹ́нт нѹ ъ́паре.
Кѫтѹ́н дамнѫ дє страшник дє тáре.
Въ́нтрáчє тоцй ѡ́амєнїй кѹ кнáтѹл.
Шѝ мáрь ѡ̑ тоáрє кѹ оуцинáтѹл.
Шѝ прє нъ́й ѫ́трáчє ѡ́áстa áшнє.
Дєл Бѹ́нѹцє а́па прє ал глáзнє.
Шѝ дє дáнсѹл тоцй лѹ кѹчѹ́рїє.
Нѹй дáмнацїє вáтїй кѹ тъ́рїє.
Шѝ ѡ́нїй лѹй прѣвъѣ́ прєтє гласъ.
Дє въ лѹ́ма шѝ ли́мбилє тоáтє.
Нєнтрáчелѫ тоцй съ съ пъ́зѣ́скъ.
Шѝ грешиц їи съ нѹ́съ мѫрдѹ́іскъ.

Кре

Cînd ieş cu mulţîme de putere,
Pizmaşii tăi toţ stau cu tăcere.
Şi pămîntul ţie tot să-nchină,
Cu cîntare şi cu faţă lină,
Şi să roagă svîntului tău nume,
Ce-i vestit de cinste preste lume».
Veniţ de vedeţ, cui i să pare,
Cîtu-i Domnul de straşnic de tare,
Că-ntrece toţ oamenii cu svatul,
Şi marea o-ntoarce cu uscatul.
Şi prin văi îş trece oastea lesne,
De le-agiunge apa pre la glezne,
Şi de dînsul toţ au bucurie,
Că-ş domneşte vecii cu tărie.
Şi ochii lui prăvăsc preste gloate,
De văd lumea şi limbile toate.
Pentr-aceea toţ să să păzască,
Şi greşiţii să nu să mîndrească.

Iară

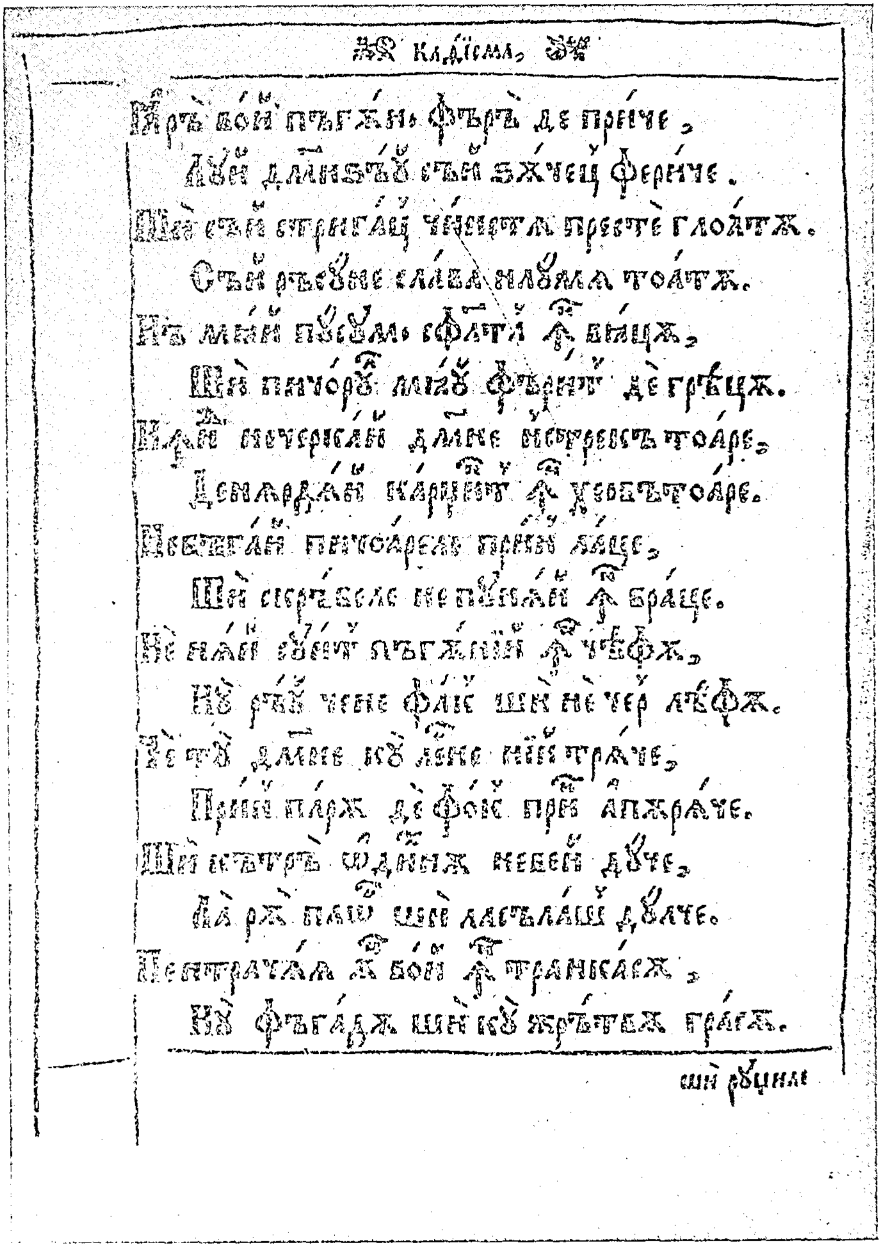

Кадїсма,

Іаръ вой пъгѫнь фъръ де прічє,
Аўєй Дмнзъў съй ѕѫчєць фєрічє.
Шѝ съй стрігаць чінста прєстє глоатѫ.
Съй ръсꙋнє слава налꙋма тоатѫ.
Нꙋ май пꙋсꙋмь єфлата ꙟ віцѫ,
Шѝ пічорꙋ́ лꙋ́ꙋ фъ́рмит дє грєцѫ.
Карє нєчєрісань дꙋмнє мєрєнсъ тоарє,
Дєлмардань карцꙋт ꙟ хꙋлбъ тоарє.
Нєвєгань пічоарєлє прін лацє,
Шѝ сірєзєлє нє пꙋнань ꙟ брацє.
Нѐ май ꙋєнт пъгѫнїй ꙟ чєфѫ,
Нꙋ рѫў чєнє фаіс шѝ нѐ чєр лєфѫ.
Ѣє тꙋ дꙋмнє кꙋ лєнє нїй тратє,
Прін парѫ дѐ фоіс прін апъраче.
Шѝ кътръ ѡдінѫ нєвой дꙋчє,
Лѝ рѫ паѡ шѝ ласъ лаш дꙋчє.
Пєнтрачала а вой ꙟ транісаєѫ,
Нꙋ фъгадѫ шѝ кꙋ жрътвѫ грасѫ.

шѝ рꙋцинї

Iară voi, păgîni, fără de price
Lui Dumnezău să-i zîceţ ferice
Şi să-i strigaţ cinstea preste gloată,
Să-î răsune slava-n lumea toată.
Că mi-au[1] pusu-mi sufletul în viaţă
Şi piciorul mi-au ferit[2] de greaţă.
Cînd ne cercai, Doamne,-n strecătoare,
De ne-ardeai c-argint în herbătoare,
Ne băgai picioarele prin laţe
Şi scîrbele ne puneai în braţe.
Că[3] ne-ai suit păgînii în ceafă,
Cu rău ce ne fac şi ne cer leafă.
Ce tu, Doamne, cu lesne ni-i trece
Prin pară de foc, prin apă rece,
Şi cătră odihnă ne vei duce,
La răpaos şi la sălaş dulce.
Pentr-aceea îţ voi întra-n casă
Cu făgadă şi cu jărtvă grasă.

Şi rugile

---

[1] *În ms.* мꙗȣ.
[2] *În ms.* ферит.
[3] *În ms.* кѣ.

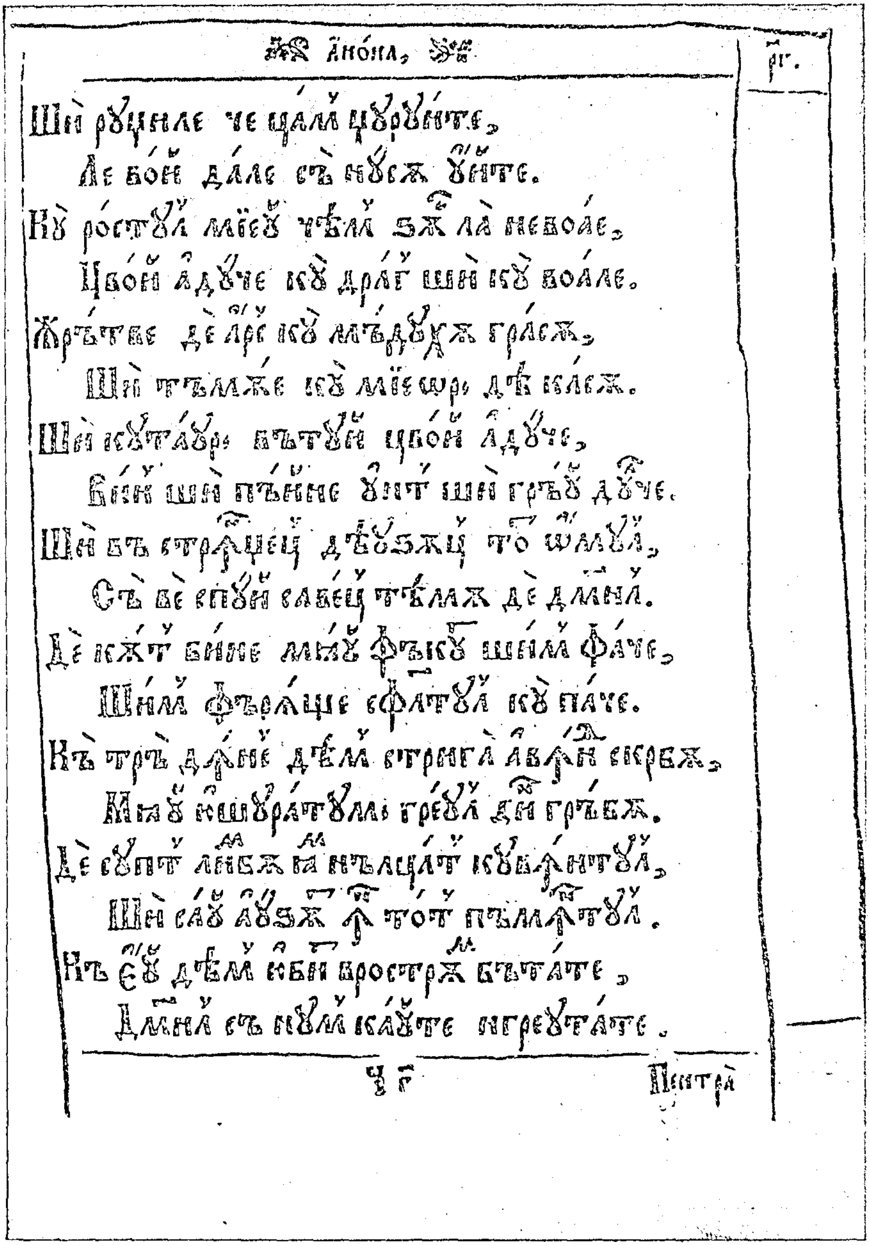

Шѝ рѹ́циле че ца́мь цѹрѹ́ите,
Ле во́й да́ле съ̀ нѹ́сѫ ѹ́ните.
Кѹ̀ ро́стѹл мїеѹ̆ чѣ́л ѕѫ̑ ла̀ нево́е,
Цво́й а̑дѹ́че кѹ̀ дра́г шѝ кѹ̀ во́ле.
Жрътве дѐ а́ре кѹ̀ мъдѹ́хѫ гра́сѫ,
Шѝ тъмѫ́же кѹ̀ мїесѡри дѣ кале́ѫ.
Шѝ кѹта́ѹри въ́тѹй цво́й а̑дѹ́че,
Вїн шѝ пъ́йне ѹнт шѝ гръ̀ѹ дѹ̑че.
Шѝ въ стрѫ̑цѣц дѣѹ̆ѕѫц то̄ ѡмѹ́л,
Съ̀ вѐ спѹ́й салвѣ́ц тѣ́мѫ дѐ дмна̄.
Дѐ кѫ́т вѝне мїѹ̆ фъ́кѹ шѝм фа́че,
Ши́м фърѫ́ще сфа́тѹл кѹ̀ па́че.
Къ̀ тръ̀ дѫ́не дѣ́м стрїга̀ а̑вѫ́н скрежѫ,
Мїѹ̆ ѿшѹ́ратѹлмь гре́ѹл дѝн грѣвѫ.
Дѐ сѹ́нт ѧнѫ́ѫ и̇ нъ̀лца́т кѹвѫ́нтѹл,
Шѝ са́ѹ а̑ѹѕѫ ѫ̑ тот пъмѫ́нтѹл.
Нъ с҃ѹ дѣ́м кѣви простръ вътате,
Дмна̄ съ нѹ́м кѫ́йте нгреѹта́те.

ч҃г Пентрѫ̀

Și rugile ce ț-am giuruite
Le voi da-le să nu să uíte[1].
Cu rostul mieu ce-am zîs la nevoaie
Ț-voi aduce cu drag și cu voaie[2]
Jărtve de ars cu măduhă grasă
Și tămîie, cu mieori de-acasă.
Și cu tauri, vătui ț-voi aduce,
Vin și pîine, unt și [cu] grîu dulce.
Și vă strîngeț de-auzîț tot omul
Să vă[3] spui s-aveț teamă de Domnul,
De cît bine mi-au făcut și-m face,
Și-m ferește[4] sufletul cu pace.
Cătră dîns de-am strigat[5], avînd scîrbă,
Mi-au iușuratu-mi greul din gîrbă.
De supt limbă i-am nălțat cuvîntul
Și s-au auzît în tot pămîntul.
Că eu de-am iubit vro strîmbătate,
Domnul să nu-m caŭte-n greutate.

Pentr-a-

---

[1] *În ms.* uíte.
[2] *În ms.* воає.
[3] *În ms.* вѣ.
[4] *În ms.* ферѧщє.
[5] *În ms.* стригат.

Пентрꙋ̀ ча́ста Дмнꙁъꙋ̆ ма́скꙋ̆лтъ,
Шѝ мъ скоа́те дн҇ грижа чѐ м мꙋ̆лтъ.
Бл҃гви́т съ фїй Дмне сфнте,
Къ нꙋ̆м лъпеꙁ мишале кꙋ̆ви́нте,
Ни́че мила цопре́щ де спре мине,
Лъꙋ̆да́т съ фїй кꙋ̆м ць съвине.

Въко́нець въ пѣ́сних ѱало́ Двдъ, мг.
Бж҃е оу̑шима на́шима:

мг Дмне тꙋ̆ неле́пъдꙋ̆ре шѝ неоурѫ неа́цъ,
Деꙋ̆ стрълꙋ̆минеꙁъ пре нои сфнта фа́цъ,
Шѝ немилꙋ́ащесъ кꙋ̆ноа́ще па́шїй,
Препъмѫ́нт чей мари сънт фрꙋ̆ пома́шїй.
Сѫц лъꙋ̆ пꙋ̆рма́снъ нтроа́де шѝ гасате,
Тꙋ̆ ѝ фъчей недрѫ, шѝ ꙟбла́е тоа́те.
Шѝ ꙟгꙋ̆жне́ тата са́нгъ воа бꙋ̆нѣ,
Къ де ꙟтꙋ̆тъ ꙟдей пре то́ць де пре́ꙋ̆нъ.
Шѝ амелнае тоа́телей де шѝнде та́ле,
Пре пъмѫ́нт съжа пꙋ̆рꙋ̆нчиле та́ле.

Шѝ гло

Pentr-aceasta Dumnezău m-ascultă
Și mă scoate din grijea cea multă.
Blagoslovit să fii, Doamne svinte,
Că nu-m lepez mișele cuvinte,
Nice mila ț-oprești despre mine,
Lăudat să fii, cum ți să vine.

Въ конєць въ пѣснєхъ ѱаломъ Дв҃двъ, ѯ҃ѕ.[1]
Б҃жє, ѹщєдри ны и бл҃сви ны[2]

Doamne, tu te-ndură[3] și ne ură-n viață, *
De-ț strălumineează pre noi svînta față,
Și ne miluiește să-ț cunoaștem pașii
Pre pămînt ce-i merge să ne-nfrîngi pizmașii.
Să-ț mărturisască năroade și gloate
Ce-ai făcut izbîndă, și limbile toate.
Și păgînătatea s-aibă voaie bună[4],
Că-n direptul giudeci pre toț depreună.
Și limbile toate li-i deșchide cale[5]
Pre pămînt să ție poruncile tale.

Și gloa-

* 6, 6

---

[1] *În sfîrșit întru cîntări psalmul lui David, 66.*
[2] *Dumnezeule, milostivește-te spre noi și ne binecuvintează*
[3] *În ms.* тєндȣрѫ.
[4] *În ms.* бȣнѫ.
[5] *Tipărit greșit* талє. *În ms.* калє.

Ши̇ глоа́те тоа́те съц мъртꙋриса́скѫ,
Цїе Дамне сфинте, ши съц мꙋлцѫмѣскѫ.
Де ꙟвишꙋг дероаде че шаꙋ да пѫмѫнтꙋл,
Кѫ на оура вине дамне кꙋ кꙋвѫнтꙋл.
Нꙋ рок ши фериче нѣꙋ да фѫрѫ самѫ,
Ши нѣмꙋле тоате съц аибѫ де тѣмѫ.

Ꙋ҇ало пѣ́сни Дави, ѯ҃ѕ. Да воскре́снет Бгъ:
Пентрꙋ ꙟвиерѣ лꙋй Хс҃. ши пентрꙋ пѣрꙟмѫшꙋлꙋй Пао
ронѣ ꙗ пентрꙋ порꙋнче фрецѣ лꙋй Хс҃. ꙗ карѣ сѫ
сꙋ спꙋне нѣпрїатиній.

Дꙋмнѫ съ сѣ скоале съ фꙋгѫ де цинре, ѕ҃ ѕ҃
То пизмашїй ноцри ш сѫ сѫ рѫсфире
Съ фꙋгѫ де парте де ꙟнта лꙋй фацѫ,
Чине нꙋл иꙋбеще ши̇ каꙋтѫ кꙋ грецѫ.
Фꙋмꙋл кꙋ стерсꙋї фаца съ ле ардѫ,
Ши каде фок чарѫ растопиц ꙟ касѫ.
Шитꙋ пѣкѫтꙋшїи де ꙟнаꙋ фацѫ ꙟтрѫ,
Аша съ дѣпїе, ши ꙟкасѫ немаꙟтрѫ.

Бꙋ́рѫ

Și gloate[le] toate să-ț mărturisască
Ție, Doamne svinte, și să-ț mulțămască
De biușug de roade ce ș-au dat pămîntul,
Că ne-ai urat bine, Doamne, cu cuvîntul.
Năroc și ferice ne-ai dat fără samă,
Și limbile toate să-ț aibă de teamă.

Ѱаломъ пѣсни Дв͠дви, ѯ͠з. Да въскр͠снетъ Б͠гъ[1]
Pentru rădicarea lui Hristos și căderea[2] pizmașului. Prorocul cu nedejde poftește învierea[3] Domnului Hristos, cu care să să surpe neprietinii.

Domnul să să scoale, să-i fugă de știre*
Toț pizmașii noștri și să să rășchire,
Să fugă departe de svînta lui față
Cine nu-l iubește și-i caută cu greață.
Fum cu sterevie fața să le arză,
Și ca de foc ceară, răstopiț să cază,
Și toț pizmătarii de-a lui față svîntă
Așe să despieie și să cază-n smîntă.

Iară

* 6, 6

---

[1] *Psalmul cîntării lui David, 67. Să se scoale Dumnezeu*
[2] *În ms.* къдѧрѧ.
[3] *În ms.* ꙟнвїєрѧ.

Кадїєма,

Іаръ пре д'мпрецїꙋй Дмна съле факъ,
Сайбъ де тот бине віацъ съле плакъ.
Шѝ кꙋ бꙋкꙋрїе съ съ десфѣтазе.
Шѝ нимениkъ д'бꙋлмі съ нꙋй нтристазе
Нтаць кꙋ съкаде Дмналꙋй прекꙋме,
Шѝ съ фачѣ кале кънд вине прелꙋме.
Дєвà съсъꙋе пре сте къпътате,
Нꙋ сингꙋл съꙋ нꙋме, шѝ кꙋ бꙋнътате.
Фачейц бꙋкꙋрїе де сїнта лꙋй фацъ,
Іаръ пизмъ тарїи съ кꙋпрінзъ грѣцъ.
Съ рѫнилашр Дмна, ле Алте пърините,
Въдꙋвелашр Алте цꙋдецъ деманите.
Де ла лоїꙋла чел сфт оунде лъкꙋаще,
Тꙋ тїндера нꙋмеле єл ѡбледꙋаще.
Шѝ претоць Ан краще шїн фаче кꙋ касъ,
Нꙋ єфат дела Домнꙋл съ нор аше дасъ.
Дмна че слобоаде пречин дин пре соаре,
Пречѣле че кꙋшал далєва стръ соаре.

Пꙋнїс

Iară pre direpţii Domnul să le facă
S-aibă de tot bine, viaţă să le placă.
Şi cu bucurie să să desfeteze,
Nemică[1] de-a lumii să nu-i întristeze[2].
Cîntaţ cum să cade Domnului pre nume
Şi să-i faceţ cale cînd vine pre lume,
De va să să suie preste scăpătate,
Cu svîntul său nume şi cu bunătate.
Faceţ bucurie de svînta lui faţă,
Iară pizmătarii să-i cuprinză greaţă.
Săracilor Domnul le este părinte,
Văduvelor este giudeţ de mainte.
De la locul cél[3] svînt unde lăcuieşte,
Tutinderea-n lume el oblăduieşte[4].
Şi pre toţ îi creşte şi-i face cu casă,
Cu sfat de la dînsul să vor aşeza-să.
Domnul ce sloboade pre cei din prinsoare,
Pre ceia[5] ce-s chíşavi da-le-va strînsoare,

I-a pune

---

[1] **Ши** *iniţial este, probabil, rezultatul unei corecturi greşite a acestui vers, în raport cu manuscrisul, ori o simplă greşeală de tipar.*

[2] *În ms. tot* ·ꙟнтрєстѫѕє.

[3] *Accentul cerut de vers cade pe cél, ca şi în alte cazuri.*

[4] *În ms.* ѡблъдȣѫщє.

[5] *Grafia* чѫє *este greşeală de tipar. În ms.* чєѫ.

Чѣ: гі.

Шй пȣне мовиле ка шѝ ꙟ пȣстїе,
Съ ша́ѕѫ морм꙼ꙟтȣри пе́нтрȣ цингъшїе
Дй врѫма ачѣа кꙟн тȣ дамне сите,
Тѐ мꙟтиеисъш деці лȣаи аминте.
Лоата га чѣ ситѫ шїи ерай пова́цѫ,
При пȣстїетате дембла фъръ грѣцѫ.
Тремȣра пъмꙟтȣл дѣта стрълȣкоаре,
Шѝ сапринда черюл де върса сȣдоаре.
Мȣнтеле Синаюл фȣмъга кȣ парѫ,
Де сита та фацѫ, шѝ лȣмина нцарѫ.
Нъ тȣ дамне сите цедасеш кȣвꙟтȣл,
Атȣнч кȣ изранил съста кѫ пъмꙟтȣл.
Съц фїе моше шѝ ган да тȣй плоле,
Нврѫме есчетоасѫ де върса погхоле.
Съ неврѕаскѫ кѫпїи сайбѫ вита хранѫ,
Съ нȣ фламꙟѕаскѫ мише престе ѧрнѫ
Дѣта бȣнътате сайбѫ бишȣг маре,
Порȣнчиле тале съле стрице таре.

I-a pune movile ca şi în pustie,*
Să şază morminturi pentru gingăşie.
Din vremea aceea cînd tu, Doamne svinte,
Te milostivisăş de-ţ luai aminte
Gloata ta cea svîntă şi-i erai povaţă
Prin pustietate, de-mbla fără greaţă.
Tremura pămîntul de-a ta strălucoare
Şi s-aprindea ceriul de vărsa sudoare.
Muntele Sinaiul fumăga cu pară,
De svînta ta faţă, şi lumina-n ţară.
Că tu, Doamne svinte, ţ-dedeseş cuvîntul
Atunci cu Izráil să stea cît pămîntul,
Să-ţ fie moşie, şi i-ai datu-i ploaie
'N vreme secetoasă, de vărsa pohoaie,
Să-nverzască cîmpii, s-aibă vita hrană,
Să nu flămînzască mişei preste iarnă.
De-a ta bunătate s-aibă bişug mare,
Poruncile tale să le strige tare.

Şi să

* Чис., аї҃.[1]

---

[1] *Numerii, 11.*

Шѝ съ при́нзѫ ва́сте тоц дѣта̀ и҆збѫ́ндѫ,
Кѫнд ва́ста мпъра́тꙋл съ па́рцѫ добѫ́ндѫ.
Ю҆ни́тꙋ престе́ гꙋри кꙋ мꙋ́лтѫ фрѫ́мсаце,
Кам пъ́рцѫ прѐча́асте ла́фе кꙋ ба́ндаце.
Шѝ тꙋ ѡ҆а́сте си́нгѫ нїнхи ка̀ маниите,
Съ те кꙋла́й а҆фа́рѫ ла̀ тъчни херби́нте.
Че ве́й дормѝ нкаѫ де тїи десфъта́те,
Не́жде порꙋмбни́цѫ нтра́рипи а҆рцита́те.
Дꙋ́пѫ̀ чѣфѫ а҆ꙋр кꙋ лꙋкоа́ре ба́рде,
Цва̀ слоко́зѫ ра́зе де но́тїи ѫ̀ ко́рде.
Цва сто́ли мпъра́цѫи че ди́чери кꙋ са́лбѫ,
Дей коперй лїо́нцѫй фъ́ръ̀ десзъбабѫ.
Ка́й се мо кѫнд ка́де ѡ҆мѫ́тꙋл дѣлба́ще,
А҆ша̀ тоа́тѫ ца́ра кꙋ́тине са́нба́ще.
Мꙋ́нтеле че ма́ре чѣꙋ погорѫ дамна,
Мꙋ́нте кꙋ̀ гръ́жѫме де щїе то ѡ҆́мꙋл.
Мꙋ́нтеле васа́нꙋл мꙋ́нтеле де ла́пте
Чѣре пре цꙋр сине мꙋ́лте мъ́гꙋри на́лте,

Пла́та дї
рипцълѡ

Порꙋбмни
ц и҆ сита
е сарик.

Тоц

Şi să prinză veste toţ de-a ta izbîndă,
Cînd va sta-mpăratul să-mparţă dobîndă.
Iubitul pre steaguri cu multă frîmseţe
Va-mpărţî pre cete[1] lefe cu blîndeţe.*
Şi tu, oaste svîntă, n-ii[2] hi ca mainte,
Să te culci afară la tăciuni herbinte,
Ce vei dormi-n casă, de ti-i desfăta-te
'N sîn de porumbiţă,-ntr-áripi argintate.**
După ceafă aur cu lucoare verde
Ţ-va slobozî raze, de nu ti-i încrede.
Ţ-va stoli-mpăraţii, cel din ceri, cu slavă,
De-i coperi munţii fără de zăbavă.
Ca-n Selmon cînd cade omătul de-albeşte,
Aşe toată ţara cu tine s-a-nveşte.
Muntele cel mare ce-au pogorît Domnul,
Munte cu grăsîme de-l ştie tot omul,
Muntele Vasanul, muntele de lapte,
Ce-are pregiur sine multe măguri nalte.

Toţ

* Plata direpţîlor.
** Porumbiţa-i svînta besericã.

---

[1] *Tipărit greşit* чѧстє. *În ms.* чѧтє.
[2] *nu vei*

Тоц мꙋнцѧи ачѧще вор ръхни Сїѡнꙋ,
Мъгꙋра чѣ микѫ чѣ лъкꙋй Дмнл.
Шаꙋ але ꙟтрꙟнсѫ лок съш пꙋе кортꙋл,
Къ нѡй вапетраче Дмнѕъꙋ кꙋ тотꙋл.
Кꙟн вавени Дмнл дѣ фаче къꙋтаре,
Вей веда атꙋнче чей де ѡасте маре.
Вейведа карѫта оунде шаде Дмнл,
Къ наре пꙋтаре съй ꙟ сама ѡмꙋл.
Мїй ши легеѡае ши сꙋте нескорее,
Фъръ чѣре Дмнл ши ѡць чесꙋ тинее.
Ши кътро пꙋрчаде оунде никꙋвꙟтꙋл,
Аре къ лъргиме рапеде кꙋвꙟнтꙋл.
Ши Дмнл дин трꙟсѫ де парте дѫ разѫ,
Нꙋпо ста пизмашїй кꙋ кате съланзѫ.
Ръзꙋтай сїнана кꙟн арда кꙋ парѫ,
Кꙟн стай де де парте дебедѫ дꙟфарѫ.
Къ тоатꙋ гроазѫ де оурасте мꙋнте,
Ши де гла де вꙋчин чесъведа наинте.

къꙋтаре
вафи ла
жюдец

Toț munții aceștia[1] vor rîhni Sionul,
Măgura ce-a mică ce-a lăcui Domnul.
Ș-au ales într-însă loc să-ș puie cortul,
Că-n noi va petrece Dumnezău cu totul.
Cînd va veni Domnul de-a face căŭtare,*
Vei vedea atunce ce-i de oaste mare,
Vei vedea carîta unde șede Domnul,
Că n-are putere să-i ia sama omul.
Mii și leghioaie, și sute nescrise,
Fără ce-are Domnul, și oști ce-s ne-atinse.
Și-ncătró purcede, unde i-i cuvîntul,
Are călărime repede ca vîntul.
Și Domnul dintr-însă departe dă rază,
Nu pot sta pizmașii să cate să-l vază.
Văzut-ai Sinaiul cînd ardea cu pară,
Cînd stai[2] de departe de-l vedeai de-afară.
Că te lua groază de urlete multe
Și de glas de bucin ce să vedea-n munte.

N-ii

* Căutare va fi la jiudeț.

---

[1] *Grafia* ачѧще *este, probabil, greșeală de tipar, în loc de* ачєщѧ, *cum este în ms.*

[2] *stăteai*

Вьрє дє пъръ дин винѫ кѹлина єртаѧ,
Ші кѹ върф мъсѹра, лєворда ѹтраєѫ.
Нор пѹта съ скапє нічє нєвърє дє мѹнтє.
Кѣ дин вазан длина апрѣкѣанитє.
Ши ва бъга н'марє дин вор вєда фѹндѹл.
Сълзанѫ нмєтаи шанєл кѹ прѹдѹл.
Вєн вродѣ прикоринцє каши дє манитє,
Ѹнаманіа кѫнїн дєвин цѫна манитє.
Кадѹц мєрца дмина ларьвон ѫ фрѹнтє.
Дєста полингнитє стрьвѹрилє крѹнтє.
Єшіа Атѹнчє то шамѹа съ басѫ,
Прє пъратѹл нострѹ ръвон чє лѹкрєѕѫ.
Кѫн сьнторча каѫ ѫ мєрца нанитє,
Ковїи ши корта ши ратѹри токмитє.
При кѫмтъри дє шнрѹри дє цоїкѹри дє фатє,
Дєлєда мпъратѹл да фьрь скѹмпатє.
Ан чатєлє толтє дин нєродє марє,
Вєніа ла дмина бѹнѫ кѹвантарє.

Vîrv de păr din vină nu li s-a ierta-să,
Ce cu vîrv măsura le vor da cea rasă.
N-or putea să scape nice-n vîrv de munte,
Că din Bazan Domnul i-a prăvăli iute
Și-i va băga-n mare de-i vor vedea fundul,
Să le zacă-n mestec oasele cu prundul.
Vei brodi prin sînge ca și de mainte,
Ce limpiia cînii, de vei ținea[1] minte.
Cîndu-ț mergea Domnul la război în frunte,
De sta polignite stîrvurile crunte,
Ieșiia atunce tot omul să vază
Pre-mpăratul nostru război ce lucrează.
Cînd să-ntorce-acasă îi mergea nainte
Boierii și curtea șiraguri tocmite,
Prin cîntări de șiruri de giocuri de fete,
De le da-mpăratul dar fără scumpete.
Din cetele toate, din năroade mare
Veniia la Domnul bună cuvîntare,

Și din

---

[1] *În ms.* ținéá.

Шѝ ди̑ тоа́тѫ ві́ца чѣ ізраилѣ́скѫ,
Съ̀ кѫ́нте пре Дмнꙋл шѝ съл прослъвѣ́скѫ.
Мі́кꙋц Веніа́мін шѝ пꙋ́цѫ кꙋ̀ чѣ́тѫ,
Чѣ́й ла̀ ръзбоѝ ю́те шѝ а́цер кꙋ̀ спа́та.
Боѧ́рїй Іꙋдѣ́й че мерџа̀ ди̑ фрꙋ́нте,
Завилѡ҃н Нефѳали̑ чѣ́й кꙋ̀ стѣ́гꙋри мꙋ́лте.
Шѝ кꙋ̀ то́ц боѧ́рїй ка́рїй є҆шїа̀ нѡа́сте,
Ꙟ пе́нцїа пизма́шїй кꙋ̀ сꙋ́лицѧ̑ коа́сте.
Мерџа̀ фъ̀ръ фрі́кѫ шѝ фъ̀ръ̀ де грѣ́цѫ,
Къ̀ тꙋ̀ Дмнє є҆ште лє ра́й побацѫ.
Де́чи порꙋ́нчѣще кꙋ̀ сі́ла та̀ сѫ́лѫ,
Шѝ сѫ сѫ нтъ̀рѣ́скѫ пре нѡ́й а̑та̀ ми́лѫ.
Ка́рѣй фъкꙋ́т Дмнє, шѝ ба́сте съ́ц ла́сѫ,
Престѐ Ієрлі́м ди̑ сфта та̀ ка́сѫ.
Да́рꙋри ꙟпъра́цѫй ці́е съц ѧ̑дꙋ́кѫ,
Де фрі́кѫ съц ѧ́нбѫ шѝ хі́ра де лꙋ́нкѫ.
Таꙋ́рїй чей ко́рнеш сѫ съ спе мінта́ѕѫ,
Шѝ ва́чиле гра́се сѣ ло́сѫ кꙋта́ѕѫ.

Сѫ сѫ

Şi din toată viţa cea izrailească
Să cînte pre Domnul şi să-l proslăvască.
Micu-i Veniamin şi puţîn cu ceata[4],
Ce-i la război iute şi ager cu spata.
Boierii Iúdei[2], ce mergea din frunte,
Zavilon, Neftalim, cei cu steaguri multe,
Şi cu toţ boierii, cînd ieşiia-n oaste,
Împungea pizmaşii cu suliţa-n coaste.
Mergea fără frică şi fără de greaţă,
Că tu, Doamne svinte, le erai povaţă.
Deci[3] porunceşte cu svînta ta sîlă,
Şi să să-ntărească pre noi a ta milă
Care-ai făcut, Doamne, şi veste să-ţ iasă
Preste Ierusalim, din svînta ta casă.
Daruri împăraţîi ţie să-ţ aducă,
De frică să-ţ aibă şi hiara de luncă.
Taurii cei coarneş să să spăminteză[4],
Şi vacile grase să nu să cuteză

Să să

---

[1] *Grafia* чѣтѫ, *aflată şi în ms., este probabil greşită, în loc de* чѣта.
[2] *Pronunţat* I-ú-. *Accentul* Iudéi *este greşit.*
[3] *Pronunţat* de-ci
[4] *În ms.* спєминтѫѕє.

Съ съ май ръдиче съне ꙟпресоаре,
Стрекꙋра карцитꙋл съкалче ипичоаре.
Че тꙋ Дамне сите пъгѫни че чер свадѫ,
Съй ръшкири де парте, ши съ да ꙟпрадѫ
Депрела Египет рꙋгъторꙋ съц віе,
Сапꙋче наинте дела Ѳиѡпїе.
Ши то ꙟпърацїи че сꙟт престе лꙋме,
Съ віе съкꙟте сфтлꙋй тъꙋ нꙋме.
Ши съц кꙟте Дамне кꙟи тебеи сꙋнте,
Прединсꙋс дечерюри де пре ръсърите.
Съц слобозѫщи гласꙋл ши съц да кꙋвꙟтꙋ
Сътремꙋре лꙋма ши кꙋ то пъмꙟтꙋл.
Съц тримицѫ славѫ Дамне кꙋ кредницѫ.
Съц кꙟте крещинїй кꙋ прѣ кꙋвинцѫ.
Кꙟи де престе нꙋори Дамне тїи вените,
Минꙋна кꙋ ѡщийн че тїи пгорите.
ꙟкрещинътате, ши съне дай сѫлѫ,
Дамна лꙋ Израи кꙋ сита та мѫнѫ.

Кꙋцї

Să să mai rădice să ne împresoare,
Strecuraț c-argintul să calce-n picioare.
Ce tu, Doamne svinte, păgîni ce cer svadă
Să-i răşchiri departe şi să-i dai în pradă.
De pre la Eghipet rugători să-ț vie,
S-apuce nainte de la Tiopie,
Şi toț împărații ce sînt preste lume
Să vie să cînte svîntului tău nume.
Şi să-ț cînte, Doamne, cînd te vei sui-te
Pre din sus de ceriuri, despre răsărite,
Să-ț slobozăşti glasul şi să-ț dai cuvîntul,
Să tremure lumea şi cu tot pămîntul.
Să-ț trimiță slavă, Doamne, cu credință,
Să-ț cînte creştinii cu prea cuviință.
Cînd de preste núori, Doamne, ti-i ivi-te
Minunat cu svinții ce ti-i pogorî-te[1]
În creştinătate, şi să ne dai sîlă,
Domnul lui Izráil, cu svînta ta milă.

Că ție

---

[1] *Probabil că grafia* п[о]горитє *este o «rimă pentru ochi» la* ивитє. *În ms.* погорѫщє.

Нѝ цїе съка́де бѹнѫ кѹвѫ́нтаре,
Де́та̀ мпъръцѫже чій кѹ̀ а̂ше ѕа́ре.

Ѱаломѹ́л алѹй Дави́д, ѯ҃к. Спре ма бѹне а̂кѹ виндиша:
Пѫтимиле делатиндо́в че а̂ѹ̆ ръбда́т дамна.

Ѡ Дамнезъѹ́ Сфи́нте тѹ̀ мъ скоа́те,
Де погѹхо́ѩ де а̂пе то́ѩ де глоа́те.
Че́ла ви́не ла̀ сѹфла́т шѝ де глодѹ́рь
Кѹ̀ нѫ́кле а̂дѫ́нче фъръ̀ подѹ́рь.
Нъ̀ сѫ̂нт ѫ̂ кѹнцѹра́т де а̂дѫнкѹ́рь
Де мъ̀ тра́џе ви́ворѹл ла̀ смъръкѹ́рь.
Стрига́нд мїѹ̆ вени̇̀ то́ла а̂меца́лѫ,
Мїѹ̆ а̂мѹ́рцѫ ли́мба нѹ̆ ѡстене́лѫ.
Ѻкїй се тѫмпирѫ̀ де зъба́вѫ,
Дорѝнд д҃мне де сфнта та̀ сла́вѫ.
Шѝ пизма́шїй мїей стаѹ̆ ѫ̂противѫ,
Фъръ̀ нѹма́ръ кѹ̀ чѣтѫ злоби́вѫ.
Перїй капѹлѹ́й мїеѹ̆ ковършѫ́,
Ѧ сѹпра ма̀ ка̀нд стаѹ̆ десъвършире.

Фарѫ̀

Că ţie să cade bună cuvîntare,
De-a ta-mpărăţîie ce-i cu aşezare.

Psalómul lui David, 68. Сп҃сн мѧ, Б҃жє, ꙗкѡ вннДѡша[1]
Patimile de la jidovi ce au răbdat Domnul.

O, Dumnezău svinte, tu mă scoate
De pohoi de ape, toi de gloate,
Ce-m vine la suflet, şi de gloduri
Cu pîcle adînce, fără poduri.
Că sînt încungiurat de adîncuri,
De mă trage vivorul la smîrcuri.
Strigînd mi-au venitu-mi ameţală,
Mi-au amurţît limba-n osteneală.
Ochii să tîmpiră de zăbavă,
Dorind, Doamne, de svînta ta slavă.
Şi pizmaşii miei stau împrotivă,
Fără număr, cu ceată zlobivă.
Perii capului mieu covîrşiră[2],
Asupra mea cînd stau de să-nşiră[3].

Fără

---

[1] *Mîntuieşte-mă, Dumnezeule, că au intrat*
[2] *În ms.* КОВЪРШИРѪ.
[3] *În ms.* СЪНШИРѪ.

Фъръ винѫ мъдадеѫ платник,
Ши тꙋ дамне мъцїйн де ефи прадник.
Ши грешалеле мїцїйн де громадѫ,
Къ детине нꙋмаи асте тъгадѫ.
Пентрачала мърог дамне с҃нте.
Ши де мине съц фїе аминте,
Сънꙋдꙋеѫ динепцїйн рꙋшине,
Ши нечинете ничева пентрꙋ мине.
Къ еꙋ пентрꙋ тине дꙋк ѡкарѫ,
Ши мꙋстраре чем вине дин царѫ.
Нꙋ ръчѣлѫ чем аре пре фацѫ,
Кѫт демине лїй фрацълор грѣцѫ.
Чее кꙋмине нъекꙋц дин громанкѫ,
Вор де сине стреин съмъфакѫ.
Къ еꙋ дамне прин с҃нта та касѫ,
Петрек пизмѫ ши мꙋстраре дѣсѫ.
Ши кꙁндꙋм постеск мишелꙋл сфлт,
Дꙋк ѡкарѫ че нꙋм асте никꙋцет,

Щ Жръ

Fără vină mă dederă platnic,
Și tu, Doamne, mă știi de sînt pradnic,
Și greșelele[1] m-știi de grămadă[2],
Că de tine nu-mi este tăgadă.
Pentr-aceea mă rog, Doamne svinte,
Și de mine să-ț fie aminte,
Să nu ducă direpții rușine
Și necinste-n ceva pentru mine,
Că eu pentru tine duc ocară
Și mustrare ce-mi vine din țară,
Cu răceală ce-m iese pre față,
Cît de mine li-i fraților greață.
Ce-s cu mine născuț dintr-o maică
Vor de sine strein să mă facă.
Că eu, Doamne, prin svînta ta casă
Petrec pizmă și mustrare deasă.
Și cîndu-m postesc mișelul suflet,
Duc ocară ce nu-m este-n cuget.

Iară

---

[1] *În ms.* грєшѫлєлє. *Forma* грєшалєлє *se datorește, probabil, tipografilor.*

[2] *În ms.* гръмадѫ.

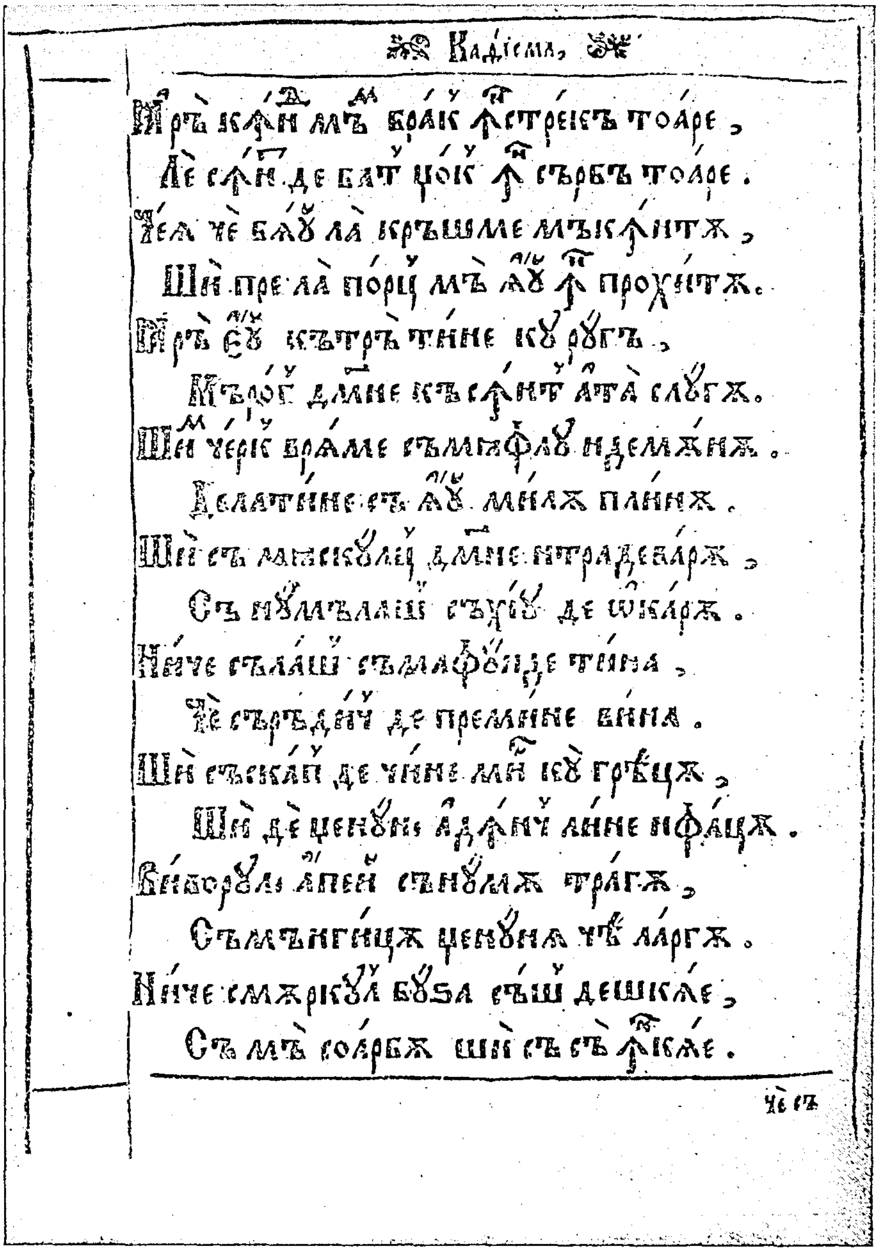

Кадісма,

Пръ скꙟн мъ врак ꙟстреісъ тоаре ,
Де сꙟн де бат цок ꙟ сърбъ тоаре .
Чеа че вау ла кръшме мъскꙟнтѫ ,
Ши пре ла порц мъ аꙋ ꙟ прохитѫ .
Пръ еꙋ кътръ тине кꙋ рꙋгъ ,
Мъроꙋг Дамне късꙟнт ата слꙋгѫ .
Ши черк време съмпфаꙋ идемѫнѫ .
Делатине съ аꙋ минѫ плинѫ .
Ши съ мъпскꙋлец Дамне нтрадеварѫ ,
Съ нꙋмълаши съхꙋ де ѡкарѫ .
Ниче съ лаши съ мъ афꙋндже тина ,
Че съ ръдичь де пре мине вина .
Ши съ скап де чине ми кꙋ грецѫ ,
Ши де ценꙋи адꙟнчь ане нфацѫ .
Висорꙋл апей съ нꙋмѫ трагѫ ,
Съ мъ нгницѫ ценꙋна че ларгѫ .
Ниче смъркꙋл бꙋѕа съш дешкае ,
Съ мъ солрбѫ ши съ съ ꙟкае .

Че сѫ

Iară cînd mă-mbrac în strecătoare,
Le sînt de batgioc în sărbătoare.
Ceia ce beau la crîşme mă cîntă
Şi pre la porţ mă iau în prohită.
Iară eu cătră tine cu rugă
Mă rog, Doamne, că sînt a ta slugă.
Şi-m cerc vreme să mi-aflu-ndemînă
De la tine să iau milă plină.
Şi să mi-asculţ, Doamne,-ntr-adevară,
Să nu mă laş să hiu de ocară,
Nice să laş să m-afunde tina,
Ce să rădici de pre mine vina.
Şi să scap de cine mi-s cu greaţă
Şi de genuni adînci, line-n faţă.
Vivorul apei să nu mă tragă,
Să mă-nghiţă genunea cea largă,
Nice smîrcul buza să-ş deşcheie
Să mă soarbă şi să să încheie.

Че съламаскꙋацъ дамне нъгрсоутате,
Кѫц а стемнала кꙋ бꙋнътате,
Ши кꙋ алетале ѥдинаце.
Съ кадꙋ къртръ мине кꙋ бадраце.
Съ пꙋі лимꙋнꙋ ата синтъ фацъ,
Деспре мине дамне кꙋ аро грѣцъ.
Чиц сꙋнт слꙋгъ, ши мишелътате.
Съмишꙋ де търг кꙋ бꙋнътате.
Мишелꙋл съм ми сфлаг аминте,
Ши съ изъвецы дамнъꙋ сите.
Пентрꙋ пизмашій мѣи тꙋ мъ скоате.
Нꙋ тꙋ кꙋноці мꙋстръриле тоате.
Пѫщиттъила мꙋцій ши де ѡсаръ,
Де пизмашій чем съпъръ нцаръ.
Сфлагавꙋ мꙋстрареи тоеаще,
Ши мишелъ чинеи примоѫаще.
Ѧщиптам чиме ва съ мъ пландгъ,
Ла невоие че сꙋнт ши лаграндгъ.

Съ мъ

Ce să mi-ascultţ, Doamne,-n greutate,
Că-ţ este mila cu bunătate.
Şi cu ale tale ieftineţe
Să caŭţ cătră mine cu blîndeţe.
Să nu-ţ ascunz a ta svîntă faţă
Despre mine, Doamne, cu vro greaţă,
Ce-ţ sînt slugă, şi-n mişelătate
Să mi-auz de sîrg cu bunătate.
Mişelul să-m iei suflet aminte
Şi să-l izbăveşti, Dumnezău svinte.
Pentru pizmaşii miei tu mă scoate,
Că tu-m cunoşti mustrările toate.
Pîşcăiala m-ştii şi de ocară,
De pizmaşii ce-m supără-n ţară.
Sufletului mustrare-i soseşte
Şi mişelăciune-i prisoseşte.
Aşteptam cineva să mă plîngă
La nevoaie ce sînt şi la tîngă

Кадіма,

Съ мъ мѫнгже ши набѫ ниме,
Съ сѣ гъсѧскѫ дин ѡмениме.
Ши мъ хрънирѫ нфоаме кꙋ харе,
Чѣ чѣ ам хрънитꙋй кꙋ мїѧре.
Шйи сате кꙋ ѡцът мадъпарѫ,
Съли фїе маса де ѡкарѫ.
Съ съ пꙋе наинтеле кꙋреѫ,
Чем дадерѫ ѡцѫ пентрꙋ мꙋреѫ.
Съш а плата ши съ съ сминтѣскѫ,
Ши тꙋне къчюна съ ѡрбаскѫ.
Съкꙋбаѕѫ кѫн борда де скꙋрбѫ,
Съй згърчѣскѫ ръꙋтата нгѫрбѫ.
Ши съй барѣ дамна кꙋ мѫнїе,
Съй лицингѫ оундѫ кꙋ оурцїе.
Съле фїе кꙋрцѫле пꙋстїе,
Ши каселе де дѫнши сърѫмѫе.
Ниминтрѫнее съ найбѫ съшаѕѫ,
Съ шꙋдрїе чинѣнтра съ баѕѫ.

Къ пре

Să mă mîngî́ie[1], şi n-ávea nime
Să să găsască din omenime.
Şi mă hrăniră-n foame cu here
Ceia ce i-am hrănitu-i cu miere.
Şi-n sete cu oţăt m-adăpară,
Să le fie masa de ocară.
Să să puie-nainte-le cursă,
Ce-m dederă oţăt pentru mursă.
Şă-ş ia plata şi să să smintească,
Şi-ntunecăciunea să-i orbască.
Să nu vază cînd vor da de scîrbă,
Să-i zgîrcească răutatea-n gîrbă.
Şi să-i verse Domnul cu mînie,
Să-i agiungă undă cu urgie,
Să le fie curţîle pustie,
Şi casele de dînş să rămîie,
Nime-ntr-înse să n-aibă să şază,
Să şuire[2] cine-a-ntra să vază.

Că pre

---

[1] *În ms.* mîngî́ie.

[2] *Grafia* шꙋрїє *este, probabil, greşeală de tipar, în loc de* шꙋїрє. *În ms.* шꙋєрє.

Къ̀ прѐ чѐла чѐ ꙟи да́т черта́ре,
Ꙗлерга́рѫ съ́лба́тѫ ма́й та́ре.
Шѝ мѫ̀ престѐ ра́не оу̑стꙋра́рѫ,
Престе̑да́ѡ̑ ма́й мꙋлт мъ̀ мꙋстра́рѫ,
Дъ́ле шѝ лѡр а̑да́ѡ̑ преви́нѫ,
Прегреша́лѫ черта́ре де пли́нѫ.
Шѝ сънꙋ́ц ꙟ ка́пѫ идерепта́те,
Чѐ съле́раѕ нꙋ́меле дин ка́рте.
Кꙋ̀ дире́пцїй съ нꙋ́й скрїй ла̀ вїа́цѫ,
Шѝ съли́съ пꙋ́е би́на ифа́цѫ.
Ӥръ̀ є̑ꙋ ꙟтра̀ ма̀ ла́нце цꙋ́не,
Те а̑ дамне де би́й де къчи́не.
Шѝ цео́й лъꙋда̀ чинсти́тꙋл нꙋ́ме,
Дамне с҃нте кꙋ̀ кꙟти́к прѐ лꙋ́ме,
Шѝ кꙋ̀ ла́ꙋдѫ тѐ вой мъ́рите,
Пе́нтрꙋ ка̀ съц пла́кѫ дамне с҃нте.
Де кѫ вицъ́л тѫ́нър кꙟдръса́ре,
Девикре́ск кѡа́рне шѝ цемъ̆нѫ́ри та́ре.

Ш г҃ съ мъ

Că pre cela ce i-ai dat certare
Alergară să-l bată mái tare.
Şi mă preste rane usturară,
Preste-adaos mái mult mă mustrară.
Dă-le şi lor adaos pre vină,
Pre greşală certare deplină.
Şi să nu-ţ încapă-n dereptate,
Ce să le raz numele din carte.
Cu direpţii să nu-i scrii la viaţă,
Şi să li să puie vina-n faţă.
Iară eu, într-a mea lîngegiune,
Te am, Doamne, de vindecăciune.
Şi ţ-voi lăuda cinstitul nume,
Doamne svinte, cu cîntec pre lume,
Şi cu laudă te voi mări-te,
Pentru ca să-ţ placă, Doamne svinte,
Decît viţăl tînăr, cînd răsare,
De-i cresc coarne şi gemănări tare.

Să mă

Кадїема,

Съ мъ̀ ба́ѕѫ мише́нй съ са́лте,
Кꙋ̀ веселай кꙋ̀ кꙟ́нте чена́лте.
Черка́ц пре дм҃нѕъ́ꙋ̆ фъ̀ръ грѣ́цѫ,
Съвъкꙋ́ете сф҃теле ны́цѫ.
Къ̀ мише́нлѡр дм҃нӑ лѣскꙋ́лте,
Ші̆ слобоа́де ди̑н гри́жа чѣ мꙋ́лтѫ.
Шѝ ферека́цѫй съй нꙋ̆и дефа́ймѫ,
Чѐ летрми́те вещ бꙋ́не непа́ймѫ.
Лъꙋда́цѫ̆л че́рюр, ші̀ пъмѫ̀нтꙋ́рь,
Кꙋ̀ дѣ́лꙋрь кꙋ̀ ше́сꙋрь ші̀ кꙋ̀кѫ́мпꙋрь
Ші̀ мъ́реле ва́селе съ̀ са́лте,
Кꙋ̀ ѹ̑нде са̀рꙋ́нче ва́лꙋрь на́лте.
Нѫ́те нтра́се съ ми́шкѫ ша́ꙋ̆ вѣ́цѫ,
Съ съ̀ весела́скѫ кꙋ̀ дꙋлча́цѫ.
Къ̀ дм҃нѕъ́ꙋ̆ а̂ꙋ̆да́т мѫнтꙋ́инцѫ,
Сїѡнꙋлꙋ̆и, съна́йбѫ сѫ́ницѫ.
Ші̀ четъ́цѫле тоа́те сорфа́че,
Нѫндове́име, ші̀ ворета̀ кꙋ́паче.

Ѹ҃в лъ̀

Să mă vază mişeii, să salte
Cu veselii, cu cîntece nalte.
Cercaţ pre Dumnezău fără greaţă,
Să vă custe sufletele-n viaţă.
Că mişeilor Domnul le-ascultă[1]
Şi-i sloboade din grijea cea multă.
Şî ferecaţîi săi nu-i defaimă,
Ce le trimite veşti bune-n spaimă.
Lăudaţî-l, ceriuri şi pămînturi,
Cu dealuri, cu şesuri şi cu cîmpuri,
Şi mările vesele să salte,
Cu unde s-arunce valuri nalte.
Cîte-ntr-înse să mişcă ş-au viaţă,
Să să veselească cu dulceaţă.
Că Dumnezău au dat mîntuinţă
Sionului, să n-aibă sîinţă.
Şi cetăţîle toate s-or face
'N jidovime şi vor sta cu pace,

Să lă-

---

[1] *În ms.* лѣскȣлтѫ.

Сѫ̀ лъкꙋ́іаскѫ, шѝ сѫ петрѣ́кѫ,
Шѝ оу̂рме́че пре дѫ́нсѫ съ́шь фа́кѫ.
Слꙋ́жиле та́ле че́ св͠ѫ̀ креди́нцѫ,
Съ́шь дескáлече ѫ̂трѫ́нсѫ сълъ́шницѫ.
Чѐ ꙋ̂бе́скъ прѣ́ ст҃ꙋ̄л тъꙋ̆ нꙋ́ме,
Де кѫ́т бꙋ́неле то́т де прелꙋ́ме.

Въ ко́нецъ Дв҃дꙋ воспоминáнїе ѣ̂кѡ̀ сп҃стї мѧ Гдꙋ, ѯ҃ѳ.
Бж҃е въ по́мощь мою̀:

ДѠ̄мне ѫ̂тражꙋто́рю съ мѝ ѧ̂ мѝнте,
Съмꙋ́ѕ де сѫ́рг да мѝ ѕъꙋ́ сѝнте.
Чѣ́и сай тꙋ́рбꙋръꙋ̆ла рѣ́ꙋ̆ съпа́цѫ,
Съй лоѕа́скѫ рꙋ̆ша́на ди ф͠а́цѫ.
Съ съ̀ ѫ̂тоа́ркѫ де сѫ́рг кꙋ̆ ѡ̂ка́рѫ,
Чѐа че мъ̀ пѫшꙋнъ́ѕеск ѫ̂ ца́рѫ.
Шѝ а̂кре́пцїй са́ибѫ во́ле бꙋ́нѫ,
Съ съ̀ весе́лѣскѫ де прѣ́ꙋнѫ.
Шѝ то́ці ч҃еа четѐ дм̑нѐ ч҃е́ркѫ,
Бꙋкꙋ́ріе д'ѣ́кѫ сънꙋ́и тра́кѫ.

Шѝ съц

є̄ перік

Să lăcuiască și să petreacă,
Și uríce pre dînsă să-ș facă.
Slugile tale ce-s cu credință
Să-ș descalece-ntr-însă sămînță,
Ce iubiră preasvîntul tău nume
Decît binele tot de pre lume.

Въ конецъ Давид воспоминаніе въ еже спасти мѧ Гс҃дꙋ, ѯ҃ѳ.[1]
Бж҃е, въ помощь мою[2]

Doamne,-ntr-agiutori să-m iei aminte, *
Să mi-auz de sîrg, Dumnezău svinte.
Cine-m cearcă răul, rău să pață,
Să-i lovască răceala din față.
Să să-ntoarcă de sîrg cu ocară
Ceia ce mă pîșcăiesc în țară.
Și direpții s-aibă voaie bună,
Să să veselească depreună.
Și toț ceia ce te, Doamne, cearcă,
Bucurie deasă să nu-i treacă.

Și să-ț

* 5 perechi

---

[1] *În sfîrșit David, pentru pomenire Domnului: Izbăvește-mă 69.*
[2] *Dumnezevle, spre ajutorul meu*

Шѝ съц айбѫ пꙋрꙋрѧ аѕѫче,
Мърит съ фїи д҃мне кꙋ фериче.
Шѝ чєѧ чєц кѣтъск де иꙁбѫнде.
Сълевїе пꙋрꙋрѧ добѫндѫ.
Ѩръ̀ єꙋ че сѫнт мише шѝ мѧсер.
Съ єи д҃мне делатине вѧсел.
Къ єщи аџꙋторю шѝ спрежинѣлѫ,
Сл҃а: Шѝ вии д҃мне фъръ̀ де пестѣлѫ.

* * *

КАѲІСМА, Г҃. Ѱалóмꙋл лꙋи Давид, о҃.

Афлáт ла фичóрїи лꙋи Іѡнадáв. Кáрии фꙋрѫ ѫ̑тѫи робиц. неѣмина дєсꙋпрѫ дела євреи. Кáта Гн҃и ꙋпова:

Кътрѣ̀ тине ам недáжде,
Д҃мне кѫ̑двої ѫ̑ премѣжде,
Шѝ съноꙋм вїе смінтѣлѫ.
Престѐ вѣк съдꙋк стиндѣлѫ,
Шѝ кꙋ ѫтà дерептáте.
Съмъ̀ скоц дингреꙋтáте.

Шите,

Şi să-ţ aibă pururea a zîce:
«Mărit să fii, Doamne, cu ferice!»
Şi ceia ce-ţ iubăsc de izbîndă[1],
Să le vie pururea dobîndă.
Iară eu, ce sînt mişel şi meser,
Să ies, Doamne, de la tine vesel.
Că-m eşti agiutori şi sprejineală,
Şi vin, Doamne, fără de pesteală.*

CATÎSMA 10. Psalómul lui David, 70.

Aflat la ficiorii lui Ionadav, carii fură întăi robiţ.
Nesămnat deasupra de la evrei. На тѧ, Гн͠, оуповахъ[2]

Cătră tine am nedejde,
Doamne, cîndu-s în primejde[3].
Şi să nu-m vie sminteală,
Preste veci să duc stideală.
Şi cu a ta dereptate
Să mă scoţ din greutate.

Şi te

* Слава

---

[1] *În ms.* ИЗБ·ꙟНДѪ.
[2] *Spre tine, Doamne, am nădăjduit*
[3] *În ms.* ПρИМЕЖДЄ.

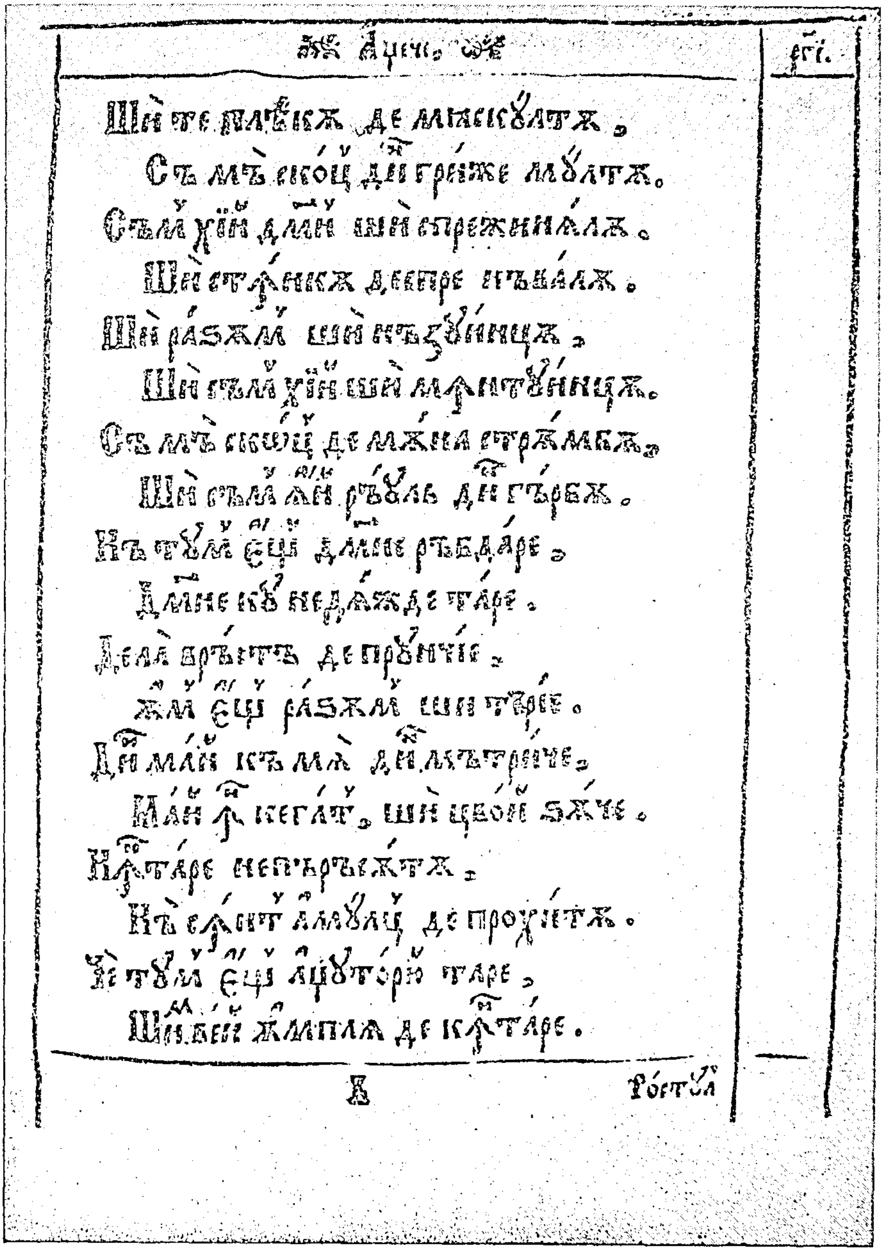

Шѝ те плѣ́кѫ де мѫнекꙋ́тѫ,
  Съ мъ̀ скоꙋ́ц ди҃н гриже мꙋ́лтѫ.
Съм̆ хї̈н дамѝ шѝ спрежина́лѫ.
  Шѝ стѫ́никѫ динпре нъва́лѫ.
Шѝ ра́ѕѫм̆ шѝ нъдꙋ́инцѫ,
  Шѝ съм̆ хї̈н шѝ мѫнтꙋ́инцѫ.
Съ мъ̀ скоѿц де мѫ́на стрѫ́мбѫ,
  Шѝ съм̆ аи ръ́ꙋль ди҃н гъ́рбѫ.
Къ тꙋ́м̆ є́щ Д҃мне ръбда́ре,
  Д҃мне кꙋ́ недѫ́жде та́ре.
Дела̀ връ́стъ де прꙋ́нчїе,
  Ѫм̆ є́щ ра́ѕѫм̆ шѝ тъ́рїе.
Ди҃н ма́й къма̀ ди҃н мътри́че,
  Ма́й ѿ нега́т, шѝ цео́й ѕѫче.
Кѫ̑та́ре непъръсъ́тѫ,
  Къ̀ е́ѫнт а̂лмꙋ́лц де прохи́тѫ.
Ѹ̀ тꙋ́м̆ є́щ а̂цꙋто́рїꙋ та́ре,
  Шѝ бе́й ѫ̂мплѫ де кѫ́таре.

Б Го́стꙋ

Și te pleacă[2] de mi-ascultă,
Să mă scoț din grije multă.
Să-m hii Domn și sprejineală,
Și stîncă despre năvală,
Și razăm, și năzuință,
Și să-m hii și mîntuință.
Să mă scoț de mîna strîmbă
Și să-m iei răul din gîrbă.
Că tu-m ești, Doamne, răbdare,
Doamne, cu nedejde tare,
De la vrîstă de pruncie
Îm ești razăm și tărie[3].
Din maică-mea din mătrice
M-ai închegat, și ț-voi zîce
Cîntare nepărăsîtă,
Că sînt a mulț de prohită.
Ce tu-m ești agiutori tare,
Și-m vei împlea de cîntare

Rostul

---

[1] *Forma* ѱєчє *se datorește, probabil, tipografilor.*

[2] *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* клѣкъ, *greșeală de tipar. In ms.* плѣкѫ.

[3] *În ms.* търїє. *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* тєрїє.

Ро́стꙋ̆л, де тїѡшй лъꙋ̆да́те,
  Де сла́вѫ де бꙋ̆нъта́те.
Шѝ де ма́ре кꙋ̆вїи́нцѫ,
  То́атѫ ѕꙋ̆а кꙋ̀ кре́динцѫ.
Нꙋ̆мъ оу̑рни нетъргъна́це,
  Ді́нтра та́ле е̑днна́це.
Кѫ́нд̆ въртꙋ̆та мнеласта́нце,
  Щъ́рог̆ дла́не де мїй̆ стрѫ́нце.
Шѝ де чѣ́та чѣ̀ злобне́ѫ,
  Ѝецѫсѫпꙋ̆не нпро́тнеѫ.
Делӑ стре́жнесӗ вїнтꙋ̆л ефа́т̆,
  Шй̆ мъгре́ѡсӗ кꙋ̀ ръ́ꙋ̆ кꙋ̆ци́т̆.
Сѫдѫ̀ нго́анѫ дꙋ̆пъ̀ ми́не,
  Ѯѫкрѫ́нд̆ къ̑ оу̑рнит̆ де ти́не.
Би́не къ́нтꙋ̆ венит̆ то́анѫ,
  Бла́маў съл̆ лꙋ̆ѫ ѫ̑ го́анѫ.
Съл̆ а̑пꙋ̆кѫ́м̆ фъ̀ръ гло́ате,
  Къ дѣ̀кмꙋ̆ нꙋ̆й чи́нел̆ ско́ате.

Че мъ̆рог

Rostul, de ti-oi lăuda-te,
De slavă, de bunătate
Şî de mare cuviinţă,
Toată zua cu credinţă.
Nu mă urni-n bătrîneţe[1]
Dintr-a tale ieftineţe.
Cînd vîrtutea mi s-a stînge,
Mă rog, Doamne, de m-ii[2] strînge.
Şi de ceata cea zlobivă,
Ce ţî să pune-mprotivă,
De-m străjiuiesc[3] bietul suflet
Şi mă grăiesc cu rău cuget,
Să dea-n goană după mine,
Zîcînd că-s urnit de tine:
«Bine că ne-au venit toană,
Blămaţ să-l luăm în goană,
Să-l apucăm fără gloate,
Că de-acmu nu-i cine-l scoate».

Ce mă rog

---

[1] *În ms.* бътрѫнѧцє.

[2] *mă vei*

[3] *În ms.* стръжюєск.

Ꙟн мъро́г д҃мнеѕъꙋ̆ с҃нте.
Сълеескꙋ́ртезь дн҃ кꙋвинте.
Шѝ съледа́й ръзбо́йнюте,
Съм фїй аџюто́рю дн҃ фрꙋ́нте.
Сълепꙋ́й ръча́ла нфа́цѫ,
Шѝ де спа́те съ́й ѫ̑ гре́цѫ.
Шѝ съ пїѧ́е кꙋ̀ ѡка́рѫ,
Сълѐ ма́ргѫ вѣ́ста нца́рѫ.
Ѧ́чеѧ чемъ винѣ́ѕѫ,
Шѝ мъ пъре́ск съ мъ̀ пи́рѕѫ.
Кꙋ̀ рꙋши́не съсъ́м бра́че,
Шѝ съна́йбѫ никътрофа́че.
Ка́рїй чѣ́ркѫ съмъ̀ при́нѕѫ,
Ръꙋта́та съ́й кꙋ при́нѕѫ.
Ка̑ръ̀ е̑ꙋ̆ хїе нчевра́ме,
Лъ́нгъ ті́не нꙋ̀ мо́й та́ме.
Чецбо́й а̑дащє кѫ́нтек.
Дина зꙋ̆ѡ́р де кѫн мъ мѫ́нек.

Ce[2] mă rog, Dumnezău svinte,
Să le scurtez din cuvinte
Şi să le dai război iute,
Să-m fii agiutori din frunte,
Să le pui răceala-n faţă,
Şi de spate să-i ia greaţă.
Şi să pieie cu ocară,
Să le margă vestea-n ţară.
Aceia ce mă vinează
Şi mă pîrăsc[3] să mă piarză,
Cu ruşine să să-mbrace
Şi să n-aibă-ncătro face.
Carii cearcă să mă prinză,
Răutatea să-i cuprinză.
Iară eu hie-n ce vreme
Lîngă tine nu m-oi teme,
Ce ţ-voi adaoge cîntec,
Din zúori de cînd mă mînec.

Şi rost-

---

[1] *Forma* џєчє *se datoreşte, probabil, tipografilor.*

[2] *În locul lui* н, *scris de mînă, în alte exemplare apare imprimat* є. *În ms. tot* чє.

[3] *În ms.* пѫрѫск.

Ши ростꙋл мїеꙋ престе царж,
Жцеа стрига дѣ де варж.
Тоатж зꙋа кꙋ прїинцж,
Цеа спꙋне де мѫнтꙋинцж.
Нъ кꙋ скрисꙋл на вертꙋте,
Сѫ аꙋ сама де ѡщи лꙋате,
Кє цеой дѫнтра кꙋ тъчаре,
Дмне мѣтата пꙋтаре.
Нъ де че цеой цъна мините,
Дѣ де бърате кꙋминте.
Дин трага сптж скрїптꙋра,
Кє минꙋдат нецꙋтꙋрж.
Деал върстж кꙋконаскж,
Ши дїнамꙋ сѫ се вестꙋскж.
Кє цеой спꙋне де тидале,
Де минꙋни де сламе дале.
Ши некърстж де кꙋрꙋнтаще.
Ши пънъ ла бътрънаце.

Сѣнꙋнт

Și rostul mieu preste țară
Îț va striga de-adevară,
Toată zua cu priință
Ț-va spune de mîntuință,
Că cu scrisul n-am vîrtute
Să iau sama de oști multe.
Ce ț-voi întra cu tăcere,
Doamne,-n svînta ta putere,
Că de ce ț-voi ține minte,
De-adevărate cuvinte
Dintr-a ta svîntă scriptură[1],
Ce mi-au dat învățătură[2],
De la vîrstă cuconească,
Și de-acmu să să vestească,
Ce ț-voi spune de ciudese,
De minuni, de semne dese.
Și-n vîrstă de căruntețe[3],
Și pănă la bătrînețe,

Să nu mă

---

[1] *În ms.* скриптȣрѫ.
[2] *În ms.* ꙟнвъцътȣрѫ.
[3] *În ms.* кърȣнтѧцє.

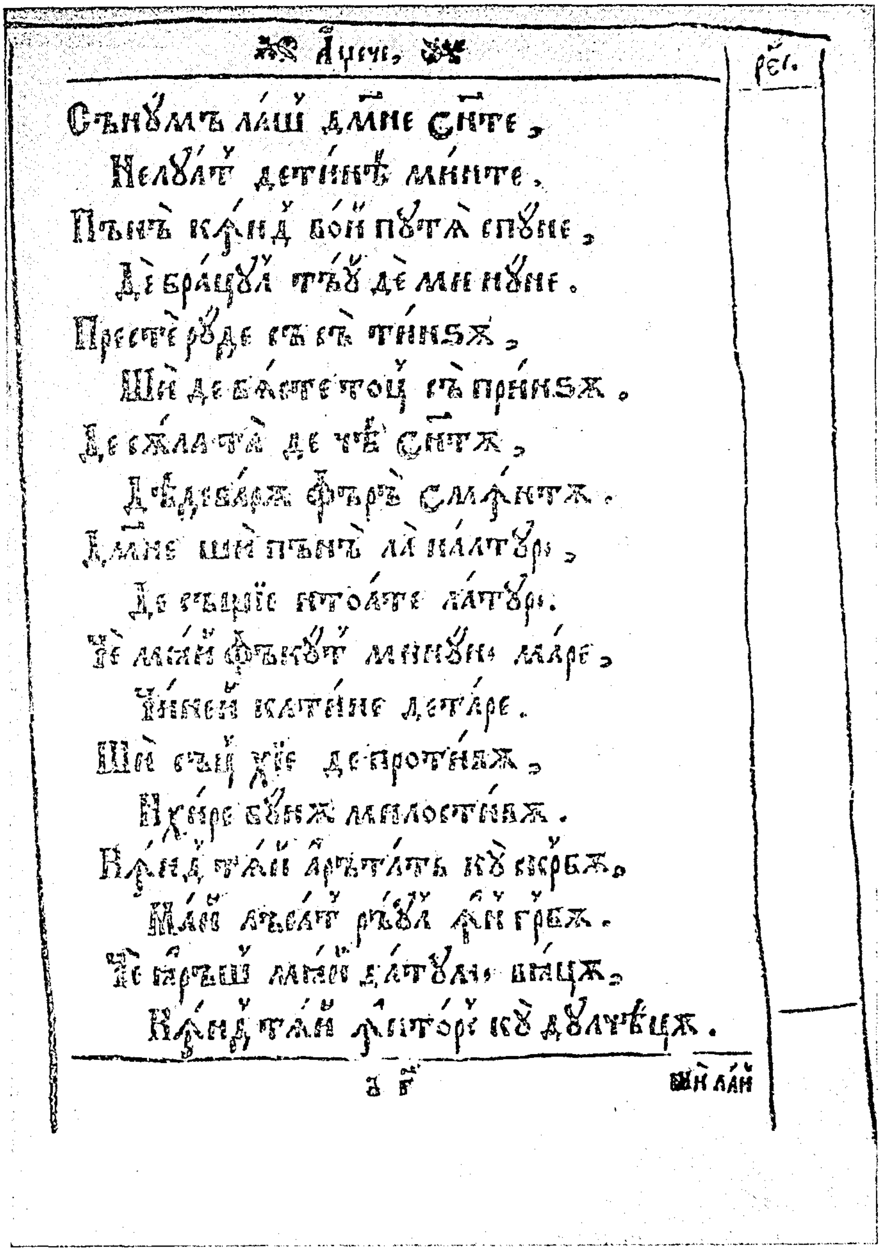

Ѧ҃учи,

ре҃і

Сънꙋмъ лаш д҃мне с҃нте,
Нелꙋат детинѣ минте,
Пънъ кꙟнд воi пꙋтѧ̀ спꙋне,
Де брацꙋл тъꙋ де минꙋне.
Прѣстѣ рꙋде съ съ тинѕѫ,
Ши де бастетоц съ принѕѫ.
Де ѫлата де чѣ с҃нтѫ,
Дѣдевꙗрѫ фъръ смꙟнтѫ.
Д҃мне ши пънъ ла налатꙋрь,
Де съмсїе нтоате латꙋрь.
Че май фъкꙋт минꙋнь маре,
Чинеи катине детаре.
Ши съ ц хїе де протнѫ,
Нꙋкѣре бꙋнѫ милостнѫ.
Кꙟнд тай арътать кꙋ кꙋрбѫ,
Май авеат ръꙋл ꙟн грѣѫ.
Че пръш май лътꙋми вицѫ,
Кꙟнд тай ꙟнторь кꙋ дꙋлчѣцѫ.

а г҃ Ши ла̀й

Să nu mă laş, Doamne svinte,
Neluat de tine-aminte,
Pănă cînd voi putea spune
De braţul tău, de minune,
Preste rude să să tinză
Şi de veste toţ să prinză
De sîla ta de cea svîntă,
De-adevară fără smîntă,
Doamne, şi pănă la nalturi,
De să ştie-n toate laturi,
Ce mi-ai făcut minuni mare.
Cine-i ca tine de tare
Şi să-ţ hie deprotivă
'N hire bună, milostivă?
Cînd te-ai arătat cu scîrbă,
Mi-ai[2] lăsat răul în gîrbă.
Ce iarăş mi-ai datu-mi viaţă,
Cînd te-ai întors cu dulceaţă.

Şi m-ai[3]

---

[1] *Forma* џече *se datoreşte, probabil, tipografilor.*

[2] *În ms.* мꙗй.

[3] *Grafia* лай *este greşeală de tipar, în loc de* май.

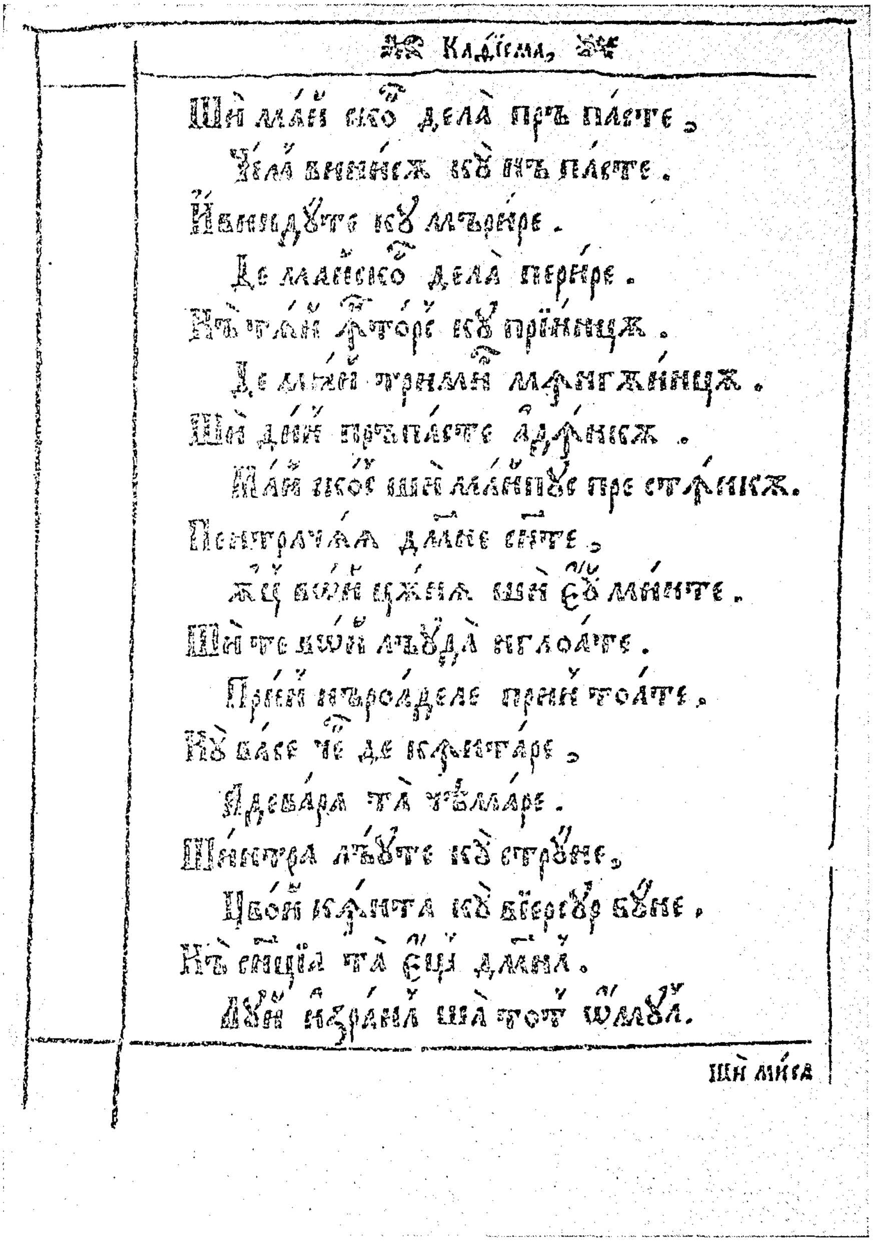

Кадїсма,

Шѝ май ско̑ дела̀ пръ пла́сте,
Чела̀ вини́сѫ кꙋ̀ нъ пла́сте.
Йвинидꙋ́те кꙋ мъри́ре.
Де маиско̑ дела̀ пери́ре.
Нъ̀ тай ѫ̑торе кꙋ̑ прі́нцѫ.
Де ми́ни трими̑ мѫнгѫи́нцѫ.
Шѝ дин пръпа́сте а̂дѫнкѫ.
Ма́й сꙋс шѝ ма́ипꙋсе пре стѫ́нкѫ.
Пентрꙋча́ да̑мне си̑те,
Тѫ̑ вои́ цѫжна шѝ є̑ꙋ мини́те.
Шѝ те вои́ лъꙋда̀ нгло́ате.
Прин нъроаделе прин тоа́те,
Кꙋ̀ гла́се че̑ де кѫнта́ре,
Адева́ра та̀ чѣ̀маре.
Ши́нтра лъꙋ́те кꙋ̀ стрꙋ̑не,
Цвои́ кѫ́нта кꙋ̀ вїерсꙋ̑р бꙋ̑не.
Нъ̀ спи́цїа та̀ є̑сѫ да̑мна.
Аꙋ́и и̂зра́ила ша̀ тоѵ̆т ѡ́мꙋа.

Шѝ ми́са

Şi m-ai scos de la prăpaste,
Ce-m vinisă cu năpaste,
Ivindu-te cu mărire,
De m-ai scos de la perire.
Că te-ai întors cu priinţă,
De mi-ai trimis mîngîinţă.
Şi din prăpaste adîncă
M-ai scos şi m-ai pus pre stîncă.
Pentr-aceea, Doamne svinte,
Îţ voi ţî́nea şi eu minte
Şi te voi lăuda-n gloate,
Prin năroadele prin toate.
Cu vase ce-s de cîntare,
Adevara ta cea mare,
Şi-ntr-alắute cu strune
Ţ-voi cînta cu viersuri bune.
Că svinţia ta eşti Domnul
Lui Izráil ş-a tot omul.

Шѝ мнѣа бѹкѹра̀ ро́стѹл,
Нѹ̀ сфа̄т мїеѹ̆ кѹ̀ то́тѹл.
Пе́нтрѹ та̀ рѫскѹ̆м пъра́ре,
Нѹ́й ꙟтѫрзѫ́ѹ дѹ́лче кѫнта́ре.
Шѝ анѣлба мнѣа де при́нде,
То́атѫ зїѹа грѣ̂нинъ пи́нде.
Дѐ сн̄та та̀ а̂де́бар,
Шѝ то́ц пизма́шїй дни́цар.
Слѣпо́й рѫчеѫ нѹ́рѫнѫ,
А́чеа че чі́ргѫ сиг(ѹр)ѫ.

Ѱалмѹл лѹй Давид, оа. Пре Соломо́н ꙟ́дѣпсѫ пре Дмн҃ѹ Хс̄.
Бж҃е сѹ́д тѹ́ой црю̀ да́ми:

Є пѣри̂к

Дѫмне дъц џѹдецѹл ꙟмпъра́тѹл,
Дъц шѝ дере́пта́та шѝ̀ то̄ сфа́тѹл.
Сѫ цѫ́нѫ цѫ́е хїю сѫ̆ѹ че а́ре.
Сѫ̀ дм̄нѣскѫ, сѫ̆ хїе кра́й та́ре.
Сѫ̆ц џѹ́деке лѹ́ма ꙟдерепта́те,
Сѫнаи́бѫ ми́шеи стрѫмбъта́те.

Пі́ча

Şi mí s-a bucura rostul
Cu suflet[ul] mieu cu totul,
Pentr-a ta răscumpărare,
Cîntîndu-ţ dulce cîntare.
Şi limba mi s-a deprinde
Toată zua grăind pilde
De svînta ta adevară,
Şi toţ pizmaşii din ţară
Să le pui răceală-n gîrbă
Aceia ce-m cearcă scîrbă.

Psalómul lui David, 71. Pre Solomón, adecă pre Domnul Hristos.

Б͠жє, сȣдъ твоӥ ц͠рєви даждь[2]

Doamne, dă-ţ giudeţul la-mpăratul,*
Dă-ţ şi dereptatea şi tot sfatul,
Să ţî-l ţîie hiiu-său ce are,
Să domnească, să hie crai tare,
Să-ţ giudece lumea-n dereptate,
Să n-aibă mişeii strîmbătate.

Pacea

* 5 perechi

---

[1] *Forma* цєчє *se datoreşte, probabil, tipografilor.*
[2] *Dumnezeule, judecata ta dă-o împăratului*

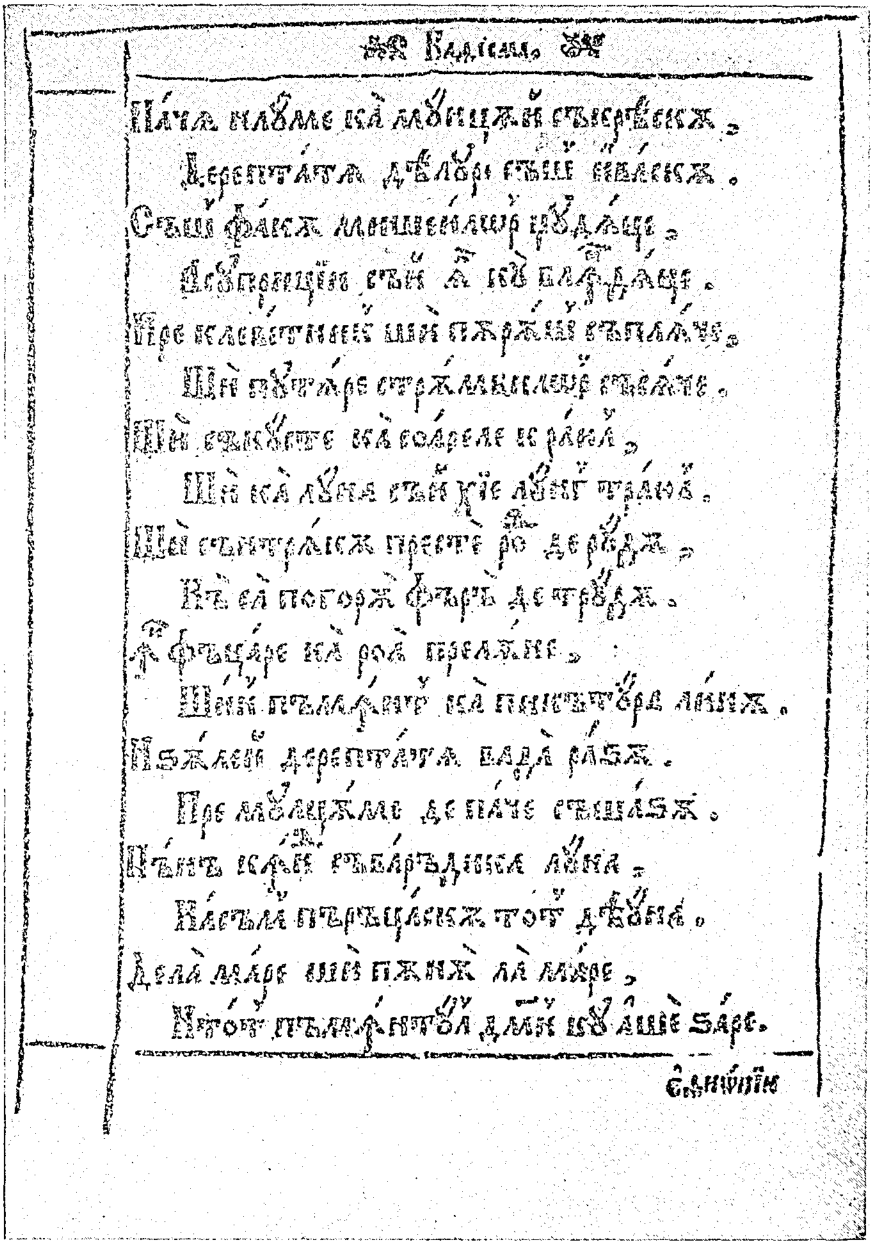

Бадіеа,

Пачѧ нлъме ка мълцѫмй съвършенѫ,
Дерептата дѣлорі съш нвѣцѫ.
Съш факѫ мишеилор ѭдецѣ,
Асѹпрециюн съй а кꙋ калкаце.
Пре кꙋлѣтниц ши пъръши съпалче,
Шѝ пъгъре стрѫмнилор сѣмѫне.
Шѝ сфикъте ка соареле крана,
Шѝ ка луна съй кїе лунг трайъ.
Ши сънтрѫскѫ престе ро де роѹъ,
Къ сѧ погорѫ фъръ де трѹдѫ.
Ѫ фъщаре ка роа пре лѫне,
Шѝи пъмѫнте ка пикътѹра линѫ.
Пѕѫлей дерептата вадѧ расѫ.
Пре мълцѫме де паче съшаѕѫ.
Пънъ кънд съвардѣника луна,
Нѣсъла пъръцѣнѫ тот дебѹнѫ.
Дела маре ши пѫнѫ ла маре,
Нитоr пъмѫнтѹл дин кꙋ аше ѕаре.

Єѕнифопїи

Pacea-n lume ca munții să crească,
Dereptatea dealuri să-ș ivască.
Să-ș facă mișeilor giudețe,
Asupriții să-i ia cu blîndețe,
Pre clevetnic și pîrîș să plece,
Și puterea[1] strîmbilor să sece.
Și să custe ca soarele craiul,
Și ca luna să-i hie lung traiul.
Și să-ntreacă preste rod de rudă,
Că s-a pogorî fără de trudă
În fățare ca roua pre lînă[2]
Și-n pămînt ca picătura lină.
'N zîle-i dereptatea va da rază,
Pre mulțîme de pace să șază,
Pănă cînd să va rădica luna,
Ca să-mpărățască totdeauna,
De la mare și pănă la mare,
'N tot pămîntul domn cu așezare.

Etiopii

---

[1] *În ms.* пȣтѧрѧ.

[2] *Grafia* лѫнє *este greșeală de tipar. În ms.* лѫнѫ.

Єѳїѡпїй наинтей съкаѕѫ,
Съсъникине, ши паче съшаѕѫ.
Ши пизмашїй луй цѫрнѫ вор линџе,
Краи ланкинъ чинеи съ вор стрѫнџе.
Ѫпърацѫй де пре марѣ албѫ,
Ѫй вор вени кꙋ дарꙋри ла трѣбѫ.
Ши ди ѡстрове дела тоц краии.
Дарꙋри ѫй вор адꙋче кꙋ анїи,
Ѫмпърацѫй арапецї ши Сава.
Їѡрдѧ дарꙋри шии вор пръбислава,
Ши нечънор ѫкина тоц краии,
Тоц пъгѫнии слꙋжиндꙋй кꙋ ании.
Кѣ мишелꙋл ла сколате ди сѫлѫ,
Ши де чеи сърач ѫнева фи милѫ.
Ши кꙋ мѫнасѣ кꙋ чѣндꙋратѫ,
Асвада прин сфат крака платѫ.
Прин кѫлмѫтѫ ши пентрꙋ то прецꙋл.
Асва сколате капꙋл кꙋ цꙋдецꙋл.

Ѕ ши бафи

Etiopii nainte-i să cază,
Să să-nchine şi-n pace să şază.
Şi pizmaşii lui ţărnă vor linge,
Cînd la-nchinăciune-i să vor strînge.
Împăraţîi de pre Marea Albă
Îi vor veni cu daruri la treabă.
Şi din óstrove de la toţ craii
Daruri îi vor aduce cu aii.
Împăraţîi arăpeşti şi Sava
I-or da daruri şi-i vor prăvi slava.
Şi i să vor închina toţ craii,
Toţ păgînii slujindu-i cu aii.
Că mişelul l-a scoate din sîlă,
Şi de cei săraci îi va fi milă.
Şi cu mîna sa cu cea-ndurată
Le va da prin suflet craiul plată.
Prin camătă şi pentru tot preţul
Le va scoate capul cu giudeţul.

Şi va fi

---

[1] *Forma* ЏЄЧЄ *se datoreşte, probabil, tipografilor.*

Шѝ вафѝ чинсти ꙟтаꙋ́н нꙋ́ме,
Наи́нтеле, де съва́щи нꙋ́ме.
Къ́ва кꙋ́ста кꙋ̀ кръне дꙋ́лче,
Шѝ а̂ра́пїи а̂ꙋ́р ѡ́р а̂дꙋ́че.
Пѣ́нтрꙋ дꙟнеꙋ́ фъга́де вор фа́че,
То́атѫ ѕꙋ́а ѡ́р оу́ра кꙋ́ па́че.
Бишꙋ́г ма́ре съродꙋ́ѣскѫ ца́рѫ,
Съ съ̀ вꙋ́зе шѝ престѐ хота́ре.
Съ са̀ на́лце спи́кꙋ́л калива́нꙋ́л,
Съ лѐ присосѣ́скѫ пре то́т а̂нꙋ́л.
Шѝ вор ꙟфло́рѝ де ла̀ четате,
Ка̀ ѣ́рба съ тꙋ́н де бꙋнъта́те.
Ферѝчитꙋ́й вафѝ сꙟта̀ нꙋ́ме,
Ꙟнто́иц ва́чїй, шѝ са̀ъвинт ꙟлꙋ́ме.
Къ ма́ините де со́аре тръ́аще,
Нꙋ́меле лꙋ́й де съ прослъва́ще.
Шѝ кꙋ̀ дꙟнеꙋ́ ѫ̂шивор оу́ра̀ би́не,
Нѣмꙋриле лꙋ́мїй кꙋ́м съви́не.

Шѝ пъгѫ

Şi va fi cinstit svînt[ul] lui nume
'Nainte-le, de să va şti-n lume.
Că va custa cu crăie dulce,
Şi arapii aur i-or aduce.
Pentru dînsul făgadă[1] vor face,
Toată zua i-or ura cu pace.
Bişug mare să rodească-n ţară,
Să să suie şi preste hotară[2].
Să să nalţe spicul ca Livanul,
Să le prisosască pre tot anul.
Şi vor înflori de la cetate
Ca iarba, sătui de bunătate.
Fericitu-i va fi svîntul nume,
În toţ vecii, şi slăvit în lume,
Că mainte de soare trăieşte
Numele lui, de să proslăveşte.
Şi cu dînsul îş vor ura bine
Neamurile lumii, cum să vine.

Şi păgî-

---

[1] *În ms.* фъгадѫ. *Grafia* фъгаде *este, probabil, greşeală de tipar.*

[2] *În ms.* хотарѫ. *Forma* хотаре *se datoreşte, probabil, tipografilor.*

Шѝ пъгѫ́нїй кꙋ то́цѫй ко́р ѕѫ́че,
Сътрѣме́скѫ кра́юл кꙋ фери́че.
Бл҃ге́нит съ фїй да҃мне сн҃те,
Дѐ чюда́се че фа҃ престѐ ми́нте,
Бл҃ге́нит съц а́нї, сн҃та нꙋ́ме,
Престѐ вѣ҃ слъби́т съ фїе наꙋ́ме.
Шѝ съц ѫ̂мпле сла́ва нто́т пъмѫ҃нтꙋл.
Шѝ съц фїе да҃мне нтре́г кꙋвѫ҃нтꙋл.

Пе́нтрꙋ нъсълничїа сѫлничилѡр шѝ ръсда́рѧ ѡ҆бнилни́цилѡр
Коль бл҃гъ Бг҃ъ Ї҆и҃левъ: ѻ҃в.

Къ тꙋ́й да҃мна́ де кꙋ бꙋнъта́те,
Лꙋ́й И҆зра́ил де нꙋ́ста депа́рте.
Де ла чѐй кꙋ и҆немѫ дирѣптѫ,
Чѐ сѫ҃нт кꙋ щїинца чѣкꙋра́тѫ.
Ї҆а́ръ мїе ма́й съ стръмꙋта́ръ,
Пичо́ареле, де сълꙋнека́рѫ.
Пꙋцѫ́н де на҃ смн҃ти́т дн҃ кърра́ре,
Съмъска́п ѫ҃цо къ́трѫ пїерꙁа́ре.

е҃ перї́с

Ы҃ в Кърѫх

Și păgînii cu toțîi vor zîce
Să trăiască craiul cu ferice.
Blagoslovit să fii, Doamne svinte,
De ciudese ce faci preste minte,
Blagoslovit să-ț aibi svîntul nume,
Preste veci slăvit să fie-n lume.
Și să-ț împle slava-n tot pămîntul,
Și să-ț fie, Doamne,-ntreg cuvîntul.

Pentru năsîlnicia sîlnicilor și răbdarea oviliților.

Коль бл҃гъ Бг҃ъ Ін҃левъ, о҃в.[1]

Cîtu-i Domnul de cu bunătate*
Lui Izráil, de nu stă[2] departe
De la cei cu inemă direaptă,
Ce sînt cu știința cea curată.
Iară mie mai să strămutară
Picioarele, de să lunicară.
Puțîn de n-am smintit din cărare,
Să mă scap în gios cătră pierzare.

Că rîh-

* 5 perechi

---

[1] *Cît de bun este Dumnezeul lui Israel, 72.*
[2] *În ms.* стѫ.

Кади́ма,

Къ ръхнию пре чей фъръ де ла́це,
Шѐ пречѐй ръй нъроке челема́рце.
Кжт де моа́рте єнїѹ̀ багжєа́мж,
Шѝ де боа́лж кѹ ле́сне сънтра́мж.
Шѐ кѹ̀ ѡа́менїй наѹ̆ ѡтенѣлж,
Съ а̂ бътъ́й пе́нтра гонїѣлж.
Пе́нтра чла́ къ́ч ле принсоа́ще.
Богжцже кара́й ежмецаще,
Къ сѫ̑т ѿ бръкаѹ дин стръмбъта́те,
Нѹ̀ ѹ̆мисле́шѹг де пъгжнъта́те.
Ачѣ̃ши стръмбъта́та кà съѹ̆л,
Чѐ лаѹ̆ а̂дѹна́т кѹ де то́т ръ́ѹл,
Съ десфетѣзж шѝ съ дезмѣ́рде,
ѿ стрънеѹръ стржмбж шѝ депра́де.
Нъсла́сеѣ де гръ́еѣ дечеле па́лче,
Нѹ̀ ѹмислешѹг съфа́нкж непа́че.
Стрѫ̂бъта́та ѿ сѹе ръсѹна́рж,
Съ слѹѕж тѹ́тнй дерѧ̀ нца́рж.

шаѹ̆

Că rîhnii pre cei fără de lege
Și pre cei răi năroc ce le merge,
Cît de moarte ei nu bagă samă,
Și de boală cu lesne să-ntramă.
Și cu oamenii n-au osteneală
Să ia bătăi pentr-agoniseală.
Pentr-aceea căci le prisosește
Bogățîia[1] carea-i sămețește,
Că sînt îmbrăcaț din strîmbătate
Cu vicleșug de păgînătate.
Le-a ieși strîmbătatea ca săul
Ce l-au adunat cu de tot răul.
Să desfetează și să dezmiardă[2]
În strînsură strîmbă și de pradă[3].
Năslesc de grăiesc de ce le place,
Cu vicleșug să facă nepace.
Strîmbătatea în sus răsunară,
Să s-auză tutinderea-n țară.

Ș-au

---

[1] În ms. богъцѫѧ.
[2] În ms. дєзмꙗрдѫ.
[3] În ms. прадѫ.

Шаꙋ пꙋсе ꙟчерю гꙋреле де кáскѫ,
Ши трáг лимба препъмѫнт съ пáскѫ.
Пентра чáла ѫшва̀ нтоáрче дамнá,
Кътрѫ̀ сине прѣй съй прето ѡмꙋлъ.
Ши̇ зѫлеле личор афлà пáине,
Кꙋнпъ́нꙋй вáлꙋа дамнà кꙋ̀ сине.
Ши̇ дентрѣ́кѫ не ци́не де дамнà,
Кꙋм ꙟ сáма ши̇ ци де тоꙋт ѡмꙋл.
Дáрѫ âре ши̇ чеà де сꙋе ми́ните,
Съ ꙟ сáма де тоáте кꙋвините.
Къ âчѐ ца чéскꙋ сѫ́ме ціа,
Че пꙋ ꙟтърнтꙋй богѫцѫ́а.
Ле пáре къ бафи̇ сътъръ тоáре,
Съш петрѣ́кѫ то кꙋ̀ сѫрбѫтоáре.
Че сꙋ ѧръш, амѕѫ ши̇ вой ѕѫче,
Оáре ꙋнꙋмва кънтъ̀ вро̀ фери́че.
Къ чем лéте инéма дирéптѫ,
Ши̇ мѫ́нꙋле нꙋ́цинцѫ спѫ́латѫ.

Ц г Тоáте

Ș-au pus în ceri gurele de cască
Și-ș trag limba pre pămînt să pască.
Pentr-aceea îș va-ntoarce Domnul
Cătră sine pre-ai săi, pre tot omul.
Și zîlele li s-or afla pline,
Cîndu-i va lua Domnul cu sine.
Și de-ntreabă neștine de Domnul:
«Cum ia sama și ști de tot omul?
Dară are și Cel de Sus minte,
Să ia sama de toate cuvinte?»
Că aceștia ce-s cu sămețìa,
Ce i-au întăritu-i bogățîia,
Le pare că va fi stătătoare,
Să-ș petreacă tot cu sărbătoare.
Ce eu, iarăș, am zîs și voi zîce:
«Oare hi-m-va cîndva vro ferice,
Căce-m este inema direaptă,
Și mînule-n știință spălată?»

Toată[2]

---

[1] *Forma* ЏЄЧЄ *se datorește, probabil, tipografilor.*
[2] *Grafia* ТѺАТЄ *este greșeală de tipar.*

Кадісма,

Тоа́тѫ ѕꙋ́а кꙋра́не преспа́те,
Ши̇̀ клеве́тничїй ста́ꙋ де ѡ̂па́рте.
Деминѣ́цѫ дела̀ мѫнекꙋ́шꙋрь,
Пѫнѫнеа́рѫ чемъ́рг ла̀ кꙋлкꙋ́шꙋрь.
Чѐ є̂ꙋ лѣ́м ѕѫ̑ де стꙋ́ле кꙋви́нте,
Ши̇̀ а̂ръ́ш лі́ѡй ѕѫ́че д҃мне сн҃тѫ.
Ши̇̀ тꙋ̀ д҃мне ца́й да̑ џꙋръмꙟ́нтꙋ́л,
Кꙋ̀ хі́ній тъ́й съ́та̀ кꙟ пъмꙟ́нтꙋ́л.
Ши̇̀ дѣ чѧ́ста а̂кꙋноа́цїе мпа́ре,
Ши̇̀ мі́й трꙋ́дѫ дѣ́ш ꙟ҃тра ма́й та́ре.
ꙟ҃ сн҃та та̀ д҃мне Сн҃ци тоа́ре.
Съ́нцълє́г џꙋ́децꙋ́л дн҃ скрисоа́ре.
Де сфършинтꙋ́л фїе те кърꙋ́а.
Къ нꙋ́ланеабега̀ нимъро́а.
Ши̇ прѣ чѣ́ща чѐ фа́к стръм бъта́те,
Жн ве́нда̀ гъпа́цѫ ръꙋ́та́те.
Кꙋ̀ мꙟндрі́а лѡ́р жн ве́нда̀ нрѫ́пѫ,
Ши̇̀ швор пꙋ́стїй ка́са де прн́пѫ.

вор

Toată zua cu rane pre spate,
Şi clevetnicii stau deoparte,
Demineaţă de la mînecuşuri
Pănă-n sară ce mărg la culcuşuri.
Ce eu le-am zîs destule cuvinte,
Şi iarăş li-oi zîce, Doamne svinte[1].
Şi tu, Doamne, ţ-ai dat giurămîntul
Cu hiii tăi să stea cît pămîntul.
Şi de-aceasta a cunoaşte m-pare
Şi mi-i trudă de-aş întra mai tare
În svînta ta, Doamne, svinţitoare,
Să-nţăleg giudeţul din scrisoare,
De sfîrşitul fietecărúia,
Că nu li s-a veghea nimăruia.
Şi pre-aceştia ce fac strîmbătate
Îi vei da să paţă răutate.
Cu mîndria lor îi vei da-n rîpă,
Şi ş-vor pustii casa de pripă.

Vor

---

[1] *În ms.* сні҃тє.

Вор пери кꙋ тотꙋл ши вор стрꙟџе,
Кꙋ фъръ леци, кꙋ че швор стрꙟнџе.
Кꙟн ворде щепта дин чеш внеаѕѫ,
Бине чешлꙋ внеа сънꙋш ваѕѫ.
Съле лапеѕ ѡбразꙋл де парте,
Дамне динтра та ентѫ четате.
Кънтрꙋ мине нема мъ арде,
Ши къл дꙋра дн ръроуне ѫм есаде.
Де батцокꙋрит ꙟтраса ѡарѫ.
Каꙋн добиток цъ де погхоарѫ.
Сꙟнт ескꙋтине кто ча пренде мѫнѫ,
Ши тꙋ мъцѫн де днрѣпта мѫнѫ.
Пресфатꙋл тъꙋ де єцї ши повацѫ,
Съмъ ан ꙟ елаевѫ ши дꙋлчѣцѫ,
Нъ єꙋ алтѫ пре пъмꙟнт нои чаре,
Нꙋмаи че дѫ нчер сътѣнб авмре.
Къ де часта мїн нема екѫ,
Ши трꙋпꙋл мишеаꙋ чѣ съ фалкѫ.

Єцим

Vor peri cu totul și s-or stînge
Cu fără[de]legi cu ce ș-vor strînge.
Cînd s-or deștepta din ce-ș visază,
Bine ce ș-au visat să nu-ș vază.
Să le lepez obrazul departe,
Doamne, dintr-a ta svîntă cetate.
Că-ntru mine inema mă arde
Și căldura din rărunchi îm scade.
De batgiocurit într-acea[2] oară,
Ca un dobitoc ți-s de pohoară.
Sînt cu tine-n tot ceas pre-ndemînă,
Și tu mă ții de direapta mînă
Pre sfatul tău, de-m ești și povață,
Să mă iei în slavă și-n dulceață.
Că eu altă pre pămînt n-oi cere,
Numai ce-m dă-n ceri să te-aib avere.
Că de-aceasta mi-i inema sacă,
Și trupul, mișelul, ce-a să facă?

Ești-m

---

[1] *Datorită unei greșeli de tipar, paginația este sărită de la 119 la 130.*
[2] *În ms.* ачѧ.

Єщимо д҃мне инемѫ ши па́рте,
Ши̏ а́варе стрѫ́нсѫ дедепа́рте.
Ка́рїй сѫ де ти́не де пертѣ́ѕѫ,
Ѫ́й вор дꙋ́че де при́пѫ сѫ́й пи́рѕѫ.
Ве́й рѫспїє́рде пре чи́не са́бате,
Дела̀ ти́не д҃мне спре пѫка́те.
Їа́рѫ̀ є҆ꙋ̆ мо́й ли́пи̏ лѫ́нгѫ ти́не,
Кꙋ́м є҆ці д҃мне недѣжде спре би́не.
Ши̏ во́й є҆ши̏ фѫрѫ̀ дезъба́вѫ.
Де цво́й мѫртꙋ́рисѝ си҃та сла́вѫ.
Ши̏ хї́нка Сїѡ́нꙋлꙋ́й сѫба́ѕѫ,
Хва́ла та̀ ди҃н поа́ртѫш лѫсꙋ҃ра́ѕѫ.

Ѱалѡ́мꙋл лꙋ́й А҆са́ф ѻ҃г. Воє́кꙋи б҃те ѿри́нѫ до конца̀ ꙟтрачє́ста ѱалѡ́ тім би́нтѣ́ѕѫ єзла́ш грі́жа лꙋми́й,
ши̏ єз гри́жєщи де́челе сфа́нтꙋ.

Ійче д҃мне нѣ́й оўрни́т депа́рте,
Нѣ́й пѫрѫсѫ ши̏ нꙋ́нєцѫ́й па́рте.
Тꙋрме́й та́ле тѣ́й ꙟто́рсе кꙋ сѣ́рбѫ,
Де ѡа́й лѫса́т кꙋ̀ рѫꙋ̆ ꙟгѫ́рбѫ.

ѯ҃ пєрі́к

Eşti-mi, Doamne, inemă și parte,
Și avere strînsă de departe.
Carii să de. tine depărtează[1],
Îi vor duce de pripă să-i piarză.
Vei răspierde pre cine s-abate
De la tine, Doamne, spre păcate.
Iară eu m-oi lipi lîngă tine,
Că-m ești, Doamne, nedejde spre bine.
Și voi ieși fără de zăbavă,
De ţ-voi mărturisi svînta slavă,
Și hiĭca Sionului să vază
Hvala ta, din poartă-ș, lăsînd rază.

Psalómul lui Asaf, 73. Воскꙋю, Бж҃е, ѡтринѫ до конца.[2]
Într-acesta psalom te-nvitează să laș grijea lumii
și să grijești de cele sufletești.

Ace, Doamne, ne-ai urnit departe,*
Ne-ai părăsît și nu ne ţii parte?
Turmei tale te-ai întors cu scîrbă,
De o ai lăsat cu rău în gîrbă.

* 5 perechi

---

[1] *În ms.* дєпъртѣѕѫ.

[2] *Pentru ce, Dumnezeule, m-ai lepădat pînă în sfîrșit?*

Адꙋ́цй дамне де тꙋ́рмѫ ами́нте,
Че цаи́ агонисит де маи́нте.
Нꙋ̀ тоикгꙋ́л чеціи́ де моші́е,
Чѣи исꙋ́л пѣрат сѣц фїе мечїе.
Ши мꙋ̆нтеле чѣи але Сїѡнꙋ́лꙋй,
Дѣи фѫкꙋ́т лѫкꙋ́инцѫ кꙋ ѡ̂мꙋ́л.
Пѐ сѣц рѫди мѫнатà чѐ сфнтѫ,
Пре пизма́шїи че ви де фа́ис смꙋ̆ртѫ.
Кꙋ̀ вимлешꙋ́г ѫ̀ сфнта та̀ ка́сѫ,
Сѣи десполе вешма́нт де мѣта́сѫ.
Нѣ̀ сѣ лѫꙋда́рѫ несѣрвѣ тоа́ре,
Сѣи пꙋ̆е вешма́нт де стрѣинѣ тоа́ре.
Сѣ̀ ѡ̂ ѫмпле де стѣгꙋ́ри де єамне,
Сѣдѣрѫ́ме ка дꙋмбра́вѫ лѣмне,
Кꙋ̀ сѣкꙋ́ри оуншорїи́ сѣи ѡбоа́рѫ.
Сѣй дезбрѫ́че ла́вр кꙋ ѡ̂згоа́рѫ.
Шѐ оушиле ча́ле а́ꙋра́те,
Дѐ чока́не ѕа́ꙋ препꙋ̆ кѣлка́те.

Ѣ

Бѣа́

Adu-ţ, Doamne, de turmă aminte,
Ce ţ-ai agonisit de mainte,
Cu toiagul ce ţi-i de moşie,
Ce-ai scumpărat să-ţ fie-n vecie,
Şi muntele ce-ai ales, Sionul,
De-ai făcut lăcuinţă cu omul.
Ce să-ţ rădici mîna ta cea svîntă
Pre pizmaşii ce vin de fac smîntă
Cu vicleşug în svînta ta casă,
Să-i despoaie veşmînt de mătasă.
Că să lăudară-n sărbătoare
Să-i puie veşmînt de strecătoare,
Să o împle de steaguri, de semne,
Să dărîme ca-n dumbravă lemne,
Cu săcuri uşorii[2] să-i oboară,
Să-i dezbrace aur cu ozoară,
Şi uşile cele aurate,
De ciocane, zac pre gios călcate.

Bese-

---

[1] *Cifra* рл҃в *este greşeală de tipar, în loc de* рл҃а.
[2] *Grafia* оуншорїй, *aflată şi în ms., este, probabil, o greşeală.*

Ка҆ді́сма.

Бесѣ́рика та̀ д҃мне чѣ̀ скѹ́мпѫ.
Апри́нсєрѫ кѹ̀ фо́к съ ѡ҆́рѹмпѫ.
Шѝ съла́шѹа сф҃нтлѹй тъ́ѹ нѹ́ме,
Ал пѹ́ѹлирѫ пъгѫ́нїй ѿ лѹ́ме.
Шѝ кѹ̀ рѹделелѡ́ съмѫнтаꙗ
Съц ѡпрѣ́сєсѫ жрътвєлє д҃н цѫ́рѫ.
Нъ̀ съворовѫ́ск д҃мнезъ́ѹ сн҃те,
Кѹ̀ сфа́ть рѣ́ѹ кѹ̀ деша́рте кѹви́нтє.
Съй ѡпри дѣ́скалѹ съ̀нѹкѹта́ѕе,
Нѹца́рѫ лѹй д҃мнезъ́ѹ съ́й съреа́ѕе.
Ни́че съма́й авѣ́м съзъндамне,
Съсъма́й ръди́че нтрѧ́шїй са́мне.
а҆ чрѣ: г҃: б҃: шр: ѕ҃і Проро́к ѿ кѫ нѹ́ съ лъгѫчѣскѫ,
Съ̀ поа́тѫ де нои́ съсъпъзаскѫ.
Дарѣ̀ пъ̀нъкѫ́нд д҃мне пизма́шѹл,
Жлѣм лъвѧ̀ дєц ѹтрнскѫ съла́шѹл,
Шѝ сн҃та̀ тъ́ѹ нѹ́ме лѫнтъра́тѫ,
Шизмашѹл кѹ̀ гѹ́ра чѣ̀ ѹ҆рѫ́тѫ.

А҆чїцѫ

Beserica ta, Doamne, cea scumpă,
Aprinsără cu foc să o rumpă,
Şi sălaşul svîntului tău nume
Îl hulіră păgînii în lume,
Şi cu rudele lor să-nvitară
Să-ţ oprească jărtvele din ţară.
Că să vorovăsc, Dumnezău svinte,
Cu sfat rău, cu deşerte cuvinte:
«Să-i oprim de-acmu să nu cuteze
'N ţară lui Dumnezău să-i sărbeze,
Nice să mai lăsăm să să-ndemne
Să să mai rădice-ntr-înşii semne.
Proroci încă n-au să le[1] gîcească,*
Să poată de noi să să păzască».
Dară pănă cînd, Doamne, pizmaşul
Îl vei lăsa de-ţ strică sălaşul?
Şi svîntul tău nume l-întărîtă
Pizmaşul cu gura cea urîtă.

A ce ţ-în-

* Д҃ Цр҃ств., гл. ѕ҃, вєр. ві҃.[2]

---

[1] În ms. ле.
[2] 4 Regi, capitolul 6, versetul 12.

Ачѝ цѫнто́рѹ мѫ́на дела̀ а́рме,
Де нѹ́ц ла́ш днре́пта съ̀н дестра́ме.
Іѐ тѹ̀ Дмне. Снте шнм пъра́те,
Днитра та̀ бътрѣ́нѫ бѹнѫта́те,
Ꙟ мнжлок цай по́е нзбъндан лѹ́ме,
Децѫжеж цеста́іціе Снта̀ нѹ́ме.
Тѹ̀ ай ꙟкееат ма́ра нерѫтѹте,
Кари шай десфъцѫт ѹвѫт ните.
Де цай дешкн шаменилѡр ка́ле,
Шѝ нѹсал сѹд атѹсѫ прн ва́ле.
Тѹ̀ ай бътѹ́т змеии пре стѐ мо́але,
Нѹ ма́ра чеи лъсат ка̀ дн фо́але.
Пре кнтѹл чего́ніа съпѹ́нцѫ,
Їай здробнтѹл ка́пѹл съмлѫ́мцѫ.
Шѝ ланда́т дїо́пій съ̀ мъндріе,
Сънѹпоа́тъ съмъма́й ръдн́че,
Тѹ̀ ай дат фънтѫ́нѫ а пъто́асѫ,
Ꙟ пѹстїе дн пїа́трѫ въртоа́сѫ.

А Б Бъдѹц

A ce ţ-întorci mîna de la arme,
De nu-ţ laş direapta să-i destrame?
Ce tu, Doaṃne svinte şi-mpărate,
Dintr-a ta bătrînă bunătate
În mijlóc ţ-ai pus izbînda-n lume,
De ţî să veseşte svîntul nume.
Tu ai închegat marea-n vîrtute,
Cînd o ai despărţît cu vînt iute,
De ţ-ai deşchis oamenilor cale,
Şi nu s-au udatu-să prin vale.
Tu ai bătut zmeii preste moale
Cu marea ce-ai lăsat ca din foale.
Pre chitul ce goniia să-nghiţă
I-au zdrobitu-i capul, să să sîmţă,
Şi l-ai dat tiópii[1] să-l mănînce,
Să nu poată să să mai rădice.
Tu ai dat fîntînă apătoasă
În pustie din piatră vîrtoasă.

Cîndu-ţ

---

[1] *Pronunţat* ti-ó-

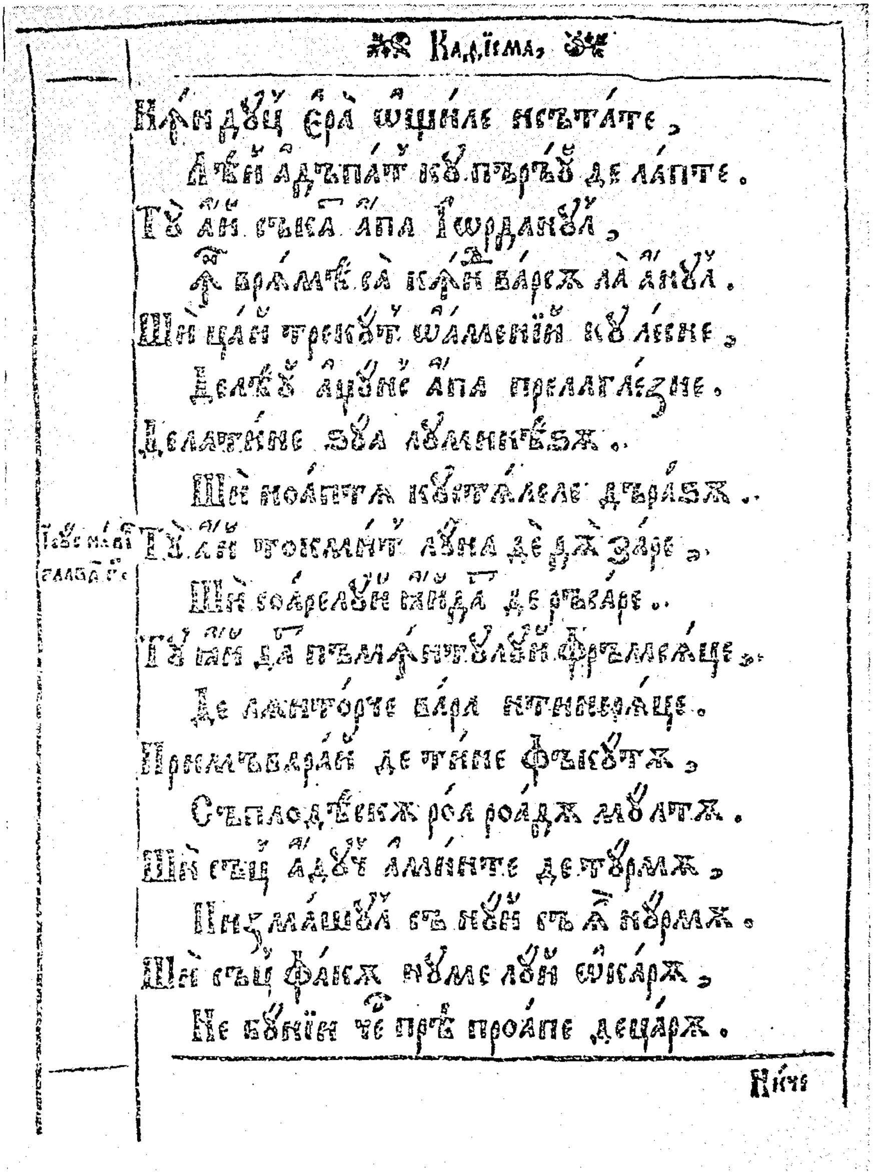

Кадїема,

Кѫндꙋц ера́ ѡщиле нетáте,
Ꙟкѣ адъпа́т кꙋ пъ́рꙋ де ла́пте.
Тꙋ̀ ай съка́ апа Їорданꙋ́л,
Ꙟ врáмеа кѫ́нд ва́ръ ла а́нꙋл.
Ши цай трекꙋ́т ѡа́менїй кꙋ лѣне,
Делꙋ̆ аꙋ́не апа прелагáзне.
Делатине́ зꙋ́а лꙋминѣзъ.
Ши ноа́пта кꙋтáлеле дъ́разъ.
[illegible] Тꙋ ай токми́т лꙋ́на де дъ зáре,
Ши соáрелꙋй ти́нда де ръсáре.
Тꙋ ай да пъмѫнтꙋлꙋ́й фрꙋмеаце,
Де ламнтóрїе ва́ра ꙟтнице́аце.
Примъвара́й де ти́не фъкꙋ́тъ,
Съпло де Ѣнъ ро́а роа́дъ мꙋ́лтъ.
Ши съц а́дꙋ а́минте де тꙋ́рмъ,
Низма́шꙋл съ нꙋ́й съ ꙟ нꙋ́рмъ.
Ши съц фа́къ нꙋ́ме лꙋ́й ѡкáръ,
Не бꙋ́нїй че прѣ проа́пе децáръ.

Нїчи

Cîndu-ţ era oştile-nsătate,
Le-ai adăpat cu părău de lapte.
Tu ai săcat apa Iordanul[1],
În vremea sa, cînd varsă la anul,
Şi ţ-ai trecut oamenii cu lesne,
De le-au agiuns apa pre la glezne.
De la tine zua luminează,
Şi noaptea cu stelele dă rază.
Tu ai tocmit luna de dă zare,*
Şi soarelui i-ai dat de răsare.
Tu i-ai dat pămîntului frîmseţe,
De l-întoarce[2] vara-n tinereţe.
Primăvara-i de tine făcută,
Să plodească roua roadă multă.
Şi să-ţ aduci aminte de turmă,
Pizmaşul să nu i să ia-n urmă,
Şi să-ţ facă numelui ocară
Nebunii ce-s pre-aproape de ţară.

Nice

* Ї҆сꙋс Навїн, глава г҃.[3]

---

[1] *Pronunţat* I-or-
[2] *În ms.* л·ꙟнтоарче.
[3] *Iosua Navi, capitolul 3.*

Нічє съдай гадинилѡр воє,
Съц факѫ ѡнцелѡр невоє.
Сфателе чале ѡбнаите,
Делатине сънѹсъ ѹните.
Нічє съц лаші дамне цѹрьмартѹл,
Че лаи фъкѹт съта кѹ пъмѫнтѹл.
Къ чателе чале нтѹнекате,
Каса шаѹ ѫмплѹт де стрѣмбътате.
Ши сънѹц лаш смеріцїи съпацѫ,
Рѹшине ши мѹстраре кѹ грѣцѫ.
Къ мишеии ѫцвор вестї нѹме,
Ши вор фъли чинститѹл тъѹ нѹме.
Пентрачаа дамне терѣдикѫ,
Кѹ пѹдєц съц анебѫ тоц де фрикѫ.
Шиц адѡ аминте де ѡкарѫ,
Че вродесис небѹнїи пънъниарѫ.
Нѹ ѹита де гласѹл чеа дерѹгѫ,
Ѧмишеиии тъи ѿ браме лѹнгѫ.

Nice să dai gadinilor voaie
Să-ţ facă oiţelor nevoaie.
Sufletele cele ovilite
De la tine să nu să uíte,
Nice să-ţ laş, Doamne, giurămîntul
Ce l-ai făcut să stea cu pămîntul.
Că cetele cele-ntunecate
Casa ş-au împlut de strîmbătate.
Şi să nu-ţ laş smeriţii să paţă
Ruşine şi mustrare cu greaţă,
Că mişeii îţ vor vesti-n lume
Şi-ţ vor făli cinstitul tău nume.
Pentr-aceea, Doamne, te rădică
Cu giudeţ, să-ţ aibă toţ de frică,
Şi-ţ ado aminte de ocară
Ce brodesc nebunii pănă-n sară.
Nu uita de glasul cel de rugă
A mişeii tăi în vreme lungă,

Cînd

Кри пизмашїи тъи [illegible] кꙋ грецж,
Ши и лъсатꙋй ѫ сꙋс де сънълацж.

Ѱаломꙋл лꙋи Асаф, од. Исповѣмисѧ тебѣ Бже
исповѣмисѧ тебѣ.

Є пері

Мъртꙋрисен небо̀ дмне Сте,
Де наинтѣ та̀ кꙋ рꙋгъ минте.
Ши воѝ кема̀ прѣснта̀ тъꙋ нꙋме,
Делабо̀ вестѝ тꙋтиндерѧ нꙋме.
Кри бой лꙋа дела тине врѧме,
Аџꙋдека̀ дирепт нꙋмой тѧме.
Къ̀ пъмртꙋл саꙋ щерсе десъроаде.
Шѝ де предъне съ топъск нъроаде.
Ѣе Єꙋ ла ѫтъритꙋл де тоарте,
Дѣла аше ѕат нъроаделе тоате.
Пъкътошїи ам ѡприт де поарне,
Шѝ грешнїцїи сънꙋскоацж коарне.
Нꙋвъръдникареци коарне бꙋѡрь
Ниче въръдникаци гꙋра ниꙋѡрь

Єгда прїиди кончина лѣтꙋ поела Бга сна своїгѡ: Глаа:

Дегрънꙋ

Cînd pizmașii tăi ce ni-s cu greață
I-ai lăsatu-i în sus de să nalță.

Psalómul lui· Asaf, 74. Исповѣмысѧ тєбѣ, Б͠жє,
исповѣмысѧ тєбѣ[1]

Mărturisi-ne-vom, Doamne svinte,*
Denaintea ta cu rugăminte

Și vom chema preasvîntul tău nume
De-l vom vesti tutinderea-n lume.
Cînd voi lua de la tine vreme,
A giudeca dirept nu m-oi teme.
Că pămîntul s-au șters de să roade,
Și de pre dîns să topăsc năroade.**
Ce eu l-am întăritu-l de toarte,
De-am așezat năroadele toate.
Păcătoșii i-am oprit de poarne,
Și greșiții să nu scoață coarne:
«Nu vă rădicareț coarne búori,
Nice vă rădicaț gura-n núori,

De grăiț

* 5 perechi
** Єгда прїидє кончина лѣтꙋ, посла Б͠гъ С͠на своєгѡ. Галат.[2]

---

[1] *Lăudate-te-vom, Dumnezeule, lăuda-te-vom*

[2] *Cînd a venit plinirea vremii, a trimis Dumnezeu pe Fiul său. Galateni.*

Дегрьнц спре дмнѫ стрьмешате,
Нꙋ вниклешꙋг кꙋ недерептате.
Кънꙋвецꙋ шѝ ѡаре де спресоаре,
Вине дмнѫ, съвъдѫ стрѫсоаре.
Ꙗꙋ зъвине дела скъпътате,
Нѫн валꙋѫ сама де пъкате.
Ꙗꙋ доарѫ кѫ вине де спремꙋнте,
Нѫн самой каꙋн фꙋлцере нте.
Нъ дмнзъꙋ прꙋдекѫнтърие,
Шинимъроꙋ нꙋй кꙋ фъцърие.
Пресꙋнїй погоарѫ шїй смерацие,
Пре алцѫн жи рьдикѫ шїй кранцие.
Нъ пъгꙋарꙋа моте ꙟ демѫнѫ,
ꙟтот чꙋсꙋл ла дмнѫ амѫнѫ.
Нꙋ вн премене шн пани де днересꙋр,
Дн кареле дѫ платѫ нтралесꙋр.
Шн дн трꙟнсꙋл ꙟ тралат бадерацие,
Сꙋба дрожднн чен фъръ де лацие.

Лꙋка ꙁі.

Б҄г

De grăiț spre Domnul strîmbătate,
Cu vicléșug, cu nedereptate».
Că nu veț ști oare despre soare
Vine Domnul, să vă dea strînsoare?
Au vă vine de la scăpătate,*
Cînd va lua sama de păcate?
Au doară vă vine despre munte,
Cînd s-a ivi ca un fulger iute?
Că Dumnezău giudecă-n tărie
Și nimărui nu-i cu fățărie.
Pre uni-i pogoară și-i smerește,
Pre alții îi rădică și-i crește.
Că păharul este îndemînă
În tot ceasul la Domnul amînă,
Cu vin prísne și plin de diresuri,
Din carele dă plată-ntr-alesuri.
Și dintr-însul într-alt va derege,
Să bea drojdii cei fără de lege.

Iară

* Лȣка, зї҃.[1]

---

[1] *Luca, 17.*

Прѣ єꙋ ꙟвѧч мой бꙋкꙋра мѫ,
Шѝ мой веселѝ фъръ де самѫ,
Кѫрй жꙋвой кѫнта Дмнѕъꙋ сѝнте,
Кꙋ ꙗксꙋв дкорйндꙋц де нѧйнте.
Кѫрй сꙋлйца стръмбйлѡр чѐ лꙋнгѫ,
Ѡвой фрѫцѣце сънꙋдѫ съмпꙋнгѫ.
Шѝ дирептꙋл ща ръдйка стѣгꙋл,
Девабате стрѫмбйй кꙋ тоѧгꙋл.

Ѱалом лꙋй Двд ал лꙋй Асаф пѣвйцꙋл, ое. Вѣдом въ Їꙋдей Бгъ Їилев: Бꙋнътъцѫле сале Дмнѕъꙋ лѣ арѫтѫ кꙋ кареле сѫꙋ милостнен анедꙋрꙋк.

ѕ перії Щиꙋт ѧсте Дмнѕъꙋ ꙟ Жидовиме,
Шѝ и сѫнт нꙋмеле маре Иꙁраилиме
Локꙋл съꙋ чел сѫнт кꙋ паче шй лꙗшаѕѫ,
Дй Сїѡн лъкашꙋл лꙋй слобоаде раѕѫ.
Де гроꙁаще препъгѫи сънꙋсъ минꙋче,
Арк шѝ сꙋлицѫ шѝ скꙋтꙋл съш ръдйче.
Минꙋна стрълꙋчещй Дмне дела мꙋнте.
Де игрозъщ прето пъгѫнїи ꙟ ѡ мꙋнте.

Iară eu în veci m-oi bucura-mă
Şi m-oi veseli fără de samă,
35 Cînd îţ voi cînta, Dumnezău svinte,
Cu Iacov dvorindu-ţ denainte,
Cînd suliţa strîmbilor cea lungă
O voi frînge, să nu dea să-mpungă.
Şi direptul ş-a rădica steagul,
40 De va bate strîmbii cu toiagul.

Psalómul lui David dat lui Asaf peveţul, 75. Вѣдомъ въ Їꙋдєи Бг҃ъ, Ін҃лєвь.[1] Bunătăţîle sale Dumnezău le arată, cu carele s-au milostivit a ne dărui.

Ştiut este Dumnezău în jidovime*
Şi i-i svînt numele mare-nzrailime.
Locul său cel svînt cu pace şi-l aşază,
Din Sion lăcaşul lui sloboade rază,
5 De-ngrozeşte pre păgîni să nu să mişce,
Arc şi suliţă, şi scutul să-ş rădice.
Minunat străluceşti, Doamne, de la munte,
De-ngrozăşti pre toţ păgînii în oşti multe.

* 6 perechi

---

[1] *Cunoscut este în Iudeea Dumnezeu; în Israel*

Кълєдаи спаимѫ при сомн кръп дірм кѹдѹлачє Сѹдіи г.
Кѫ добрада чѣ дѣмѫнѫ нѹ по дѹчє. Ѕ. в.: кг
Къ дѣта дмнєзъѹ синтє къѹтът ѹрѫ,
Пієр пимащіи дє съфак ка нєщє згѹрѫ.
Карїи скапѫ дє розбоил тъѹ фѹг тарє, Сѹд: д.
Дєи ѡбоарѫ нѣфѹгѫ сонѹл дє къларє.
Дарѣ тинє нѹсѧ тамє дмнє Снтє,
Дѣта грѡазѫ чєнвєстнтѫ дє маинтє.
Ши тѹ дмнє дє дємѹлт єщї дакѹвратѹл.
Къ єщи дмна чѣ сѫџюдєчє пъмѫнтѹл.
Кѹ тъчарє тоатъ лѹмѧ стѫ дъщєптѫ,
Прєцин дѣщ чєлєвєи фачє съ ѫ плаатѫ.
Ши атѹнчє прєтѿ блѫзжаи вєи алацє,
Дєи нє скоатє дин трєчєи фърѣ дє лацє.
Пєнтра чѧлѧ вълѹаць сама то шмѹл,
Дєсърбѹгаць кѹтот грѫдѹл кътрѣ дмна.
Ши фєри съ нѹ въскапє грѫн ди минтє,
Чє съпрѣзнѹнц ѫрѹгѫ кѹ хєрбинтє.

Că le dai spaimă prin somn cînd dorm cu dulce,*
Cît dobînda cea de-amînă nu-ş pot duce.
Că de-a ta, Dumnezău svinte, căŭtătură
Pier pizmaşii de să fac ca neşte zgură.
Carii scapă de războiul tău, fug tare,**
De-i oboară-n fugă somnul de călare.
Dară cine nu s-a teme, Doamne svinte,
De-a ta groază ce-i vestită de mainte?
Şi tu, Doamne, de demult ţ-ai dat cuvîntul
Că eşti Domnul ce-a să giudece pămîntul.
Cu tăcere toată[1] lumea stă de-aşteaptă
Pre giudeţ ce le vei face să ia plată.
Şi atunce pre toţ blînzîi vei alege
De-i vei scoate dintre cei fără de lege.
Pentr-aceea vă luaţ sama tot omul,
De vă rugaţ cu tot gîndul cătră Domnul.
Şi feriţ să nu vă scape gînd din minte,
Ce să prăznuiţ în rugă cu herbinte.

Şi cînd

* Єꙋдїй, гл. з҃, ве. кг҃.[2]
** Єꙋд., д҃.[3]

---

[1] *În ms.* тоатж.

[2] *Judecătorii capitolul 7, versetul 23.*

[3] *Judecătorii, 4.*

Ши кра́й върꙋга́ць спре Дмнꙋ́ кꙋ фъга́дъ.
Де чегрънӣць съ плинӣць фъ́ръ тъга́дъ.
Ши венӣць кꙋ поминоа́че пре цꙋ́р Дмнꙋ́.
Боери́ме ши простӣме кꙋ то́ⷮ ѿмꙋ́лъ.
Ши кꙋ фри́къ стаць ла рꙋ́гъ съ въ а́рте,
Кра́й де сфа́т ба пъ́рцъ съ кꙋ́бъ ча́рте.
кѕ҃і. Къ Дмнѕъꙋ́ де нъ́ ѥра́шӣ ма́й рꙋ́ ба́те,
Ши бъла́ꙋць то́ць ламинте де пъка́те.

Ѱалмꙋ́л лꙋ́й Аса́ф оѕ҃. Гла́сꙋ мо́й кт҃ръ Гдⷭꙋ:

Пꙋнꙋтꙋ́съ Пророкꙋ́л свинцѣ́лꙋі подлашꙋ̀ де змїєрде чина лꙋмїй, ши тъдори́м къ̀тръ Дмнѕъꙋ́ кꙋ драгосте ши прїи́нцъ.

стри́га кꙋ гла́сꙋл мїеꙋ́ Дмнѕъꙋ́ сфи́нте
Ши мъ́рѡ съ ꙋцълеџь де рꙋ́гъ ми́те,
Кътръ̀ чи́не нѕъ̀ де гри́же стри́ кꙋ жа́ле,
Кꙋ мъ̑ннсе не́рама но́пцїи, пригреша́ле.
Ши при спа́ймъ съ кꙋ́бїє кꙋшелечи́не,
Съмъма́ргъ ни мъ́ро Дмне нелъбъчи́не.

Кꙋ мине́

Și cînd vă rugaț spre Domnul cu făgadă,
De ce grăiț să pliniț fără tăgadă.
Și veniț cu pominoace pregiur Domnul,
Boierime și prostime, cu tot omul.
Și cu frică stați la rugă să vă ierte,
Cînd de suflet va-mpărțî să nu vă certe.
Că Dumnezău decît craii mái rău bate,*
Și vă luaț toț aminte de păcate.

Psalómul lui Asaf, 76. Гласом моим къ Гꙋ҃.[1]

Ne-nvitează prorocul să călcăm pofta și dezmierdăciunea[2]
lumii și să dorim cătră Dumnezău cu dragoste
și priință.

Am strigat cu glasul mieu, Dumnezău svinte,
Și mă rog să-m ințălegi de rugăminte.
Cătră tine-n zî de grije strig cu jele,
Cu mîni tinse-n vremea nopții, prin greșele
Și prin spaimă să nu[-m] vie-nșelăciune[3],
Să mă mîngîi, mă rog, Doamne,-n slăbiciune.

Că mișe-

* Мат., ї҃.[4]

---

[1] *Cu glasul meu către Domnul*
[2] *În ms.* дезмїердъчюнѧ.
[3] *În ms.* нщелъчюне.
[4] *Matei, 10.*

Къ̀ мишє́лꙋ̆л мїєꙋ̆ де сфа̄т теки́та́ще,
Шѝ де ти́не поменинд съвесела́ще.
Невои́та ша̂ елъеи дин бїе́тꙋл сфа̄т.
Авеа̂м сомнꙋл шѝ ѡ̂дина ента̂н ѫ̂кꙋще.
Дѐ мъхнѣ́лѫ на̂ пꙋ́тꙋ грън кꙋ́вените,
Кꙋцетата̂ шинде ѕѫле де ма́ните.
Де пре ва̂ч де ма̂н лꙋ̆ат ѫ̂н въцътꙋ́ра,
Шѝ мъ̀ ноа́пта китїа́н сѝта ескри́тꙋра.
Съ̀ и̂збѫ́ще бїе́тꙋл сфа̄т дескѫрнча́ще,
Пе́нтрꙋ да̄мна̂ де мꙋ̆лц ва̂ч че зъбъва́ще.
Ачѐ дамне нѣ̆н оу̂ени̂ а̂шѧ̀ депа́рте,
Дѐ нꙋнтори прекꙋ̂ нѣ̆н фо̂ кꙋ̀ бꙋнъта́те.
Ачѐ да̄мне ѫ̂цлаш мила дӗн тъмтѫ,
Шѝ дире́пта ца́н ѫ̂кнеꙋ̆ц вѣ́ндꙋра́тѫ.
Ѕӗи съ ѫ̂пае̂ претꙋ̄ родꙋ̂ гранрі енте,
Чѐ тентоа́рче къ̀тръ нои̂ кꙋндꙋ̆ремини́те.
Шѝ съ̆нꙋ̆ц оу̂нц дѣ̆тале ѥ̂дина́ще,
Съꙋц ѫ̂тори манїѧ сїтѫ̄ епре балѫ̂да́ще.

Că mişelul mieu de suflet te chiteşte
Şi de tine pomenind să veseleşte.
Nevoit-am ş-am slăbit din bietul suflet,
Lăsînd somnul şi odihna, stînd în cuget.
De mîhneală n-am putut grăi cuvinte,
Cugetat-am şi de zîle de mainte,
De pre veci, de mi-am luat învăţătură[1],
Şi mă noaptea chitiia-n svînta scriptură[1].
Să izbeşte bietul suflet de scînceşte
Pentru Domnul de mulţ veci ce zăbăveşte.
A ce, Doamne, ne-ai urnit aşe departe,
De nu-ntorci precum ne-ai fost cu bunătate?
A ce, Doamne, îţ laş mila de-i tăiată
Şi direapta ţ-ai închisu-ţ cea-ndurată?
Vei să-ţ împli pre tot rodul graiuri svinte,
Ce te-ntoarce către noi cu-nduräminte[2].
Şi să nu-ţ uíţ de-a tale ieftineţe,
Să-ţ întorci mînia svîntă spre blîndeţe.

Că eu

---

[1] *Considerînd grafiile cu -ѧ greşeli de tipar, am optat pentru grafiile* ꙟнвъцътȣрѫ, скриптȣрѫ *din ms.*

[2] *În ms.* ндȣръминте.

Кадїсма,

Ѿвѹлмеп

апанда

пїон, о

нѹмита

ексїподѹон

Къ єѹ грѣш де чѣ ѕѫ акмѹ вои ѕѫче,
Къ дерѣпта талескимбѫ кѹ фериче.
Ши де лѹкрѹриле тале єѹ цѫю минте,
Де чюдасе ди че пѹт дминѕъѹ сите.
Ши при лѹкрѹриле тале мои де принде,
Ди чепътѹриле тале лѹѧи пилде.
Дминѕъѹ ди сита тъѹ сълаш фач кале,
Кѧи столеци кътръ ръбои ощиле тале.
Зинец ѧсте дмне сите де противѫ,
Де мърире ши дехире минаостѣнѫ.
Єѹ єщ дмнѫ ди че пѹт че фач чюдасе,
Детѣржц ѧ ѡастѣ та кѹ самне дасе.
Къ тѹ дмне цаи лѹатѹц ѡаста браце,
Кѧи ти сиовѹи ди шербїе, ши ди лаце.
Претоц фїии лѹи иакѡв ди Єгипет.
Къ ли аѹѕѫт де мѹнкѫ, ши децѫпѫ.
Єѧнтаи погорѫ ла дѧш ѧтрачѣ царѫ,
Тоате апеле кѹ сѧнце сънкегарѫ.

Ши нѹ

Că eu, iarăş, de ce-am zîs acmu voi zîce
Că dereapta ta le schimbă cu ferice.*
Şi de lucrurile tale eu ţîi minte,
De ciudese din ceput, Dumnezău svinte.
Şi prin lucrurile tale m-oi deprinde,
Din cepăturile tale luînd pilde.
Dumnezău, din svîntul tău sălaş faci cale,
Cînd stoleşti cătră războı oştile tale.
Cine-ţ este, Doamne svinte, deprotivă
De mărire şi de hire milostivă?
Tu eşti Domnul din ceput ce faci ciudese,
De te-arăţ în oastea ta cu semne dese.
Că tu, Doamne, ţ-ai luatu-ţ oastea-n braţe,
Cînd i-ai scosu-i din şerbie şi din laţe
Pre toţ fiii lui Iiacov din Eghipet,
Că le-ai auzît de muncă şi de ţîpăt.
Cînd te-ai pogorît la dînş într-acea ţară,
Toate apele cu sînge să-nchegară.

Şi cu

* О вꙋлиси апанда пїонь, о кай мета скїєвазон.[1]

---

[1] *Cel care binevoieşte pe toate a le face, acela le şi schimbă. — Text grecesc scris cu litere slavone.*

Шѝ кꙋ оу́рлѐте плоѝ ма́ре въ́рса та́ре.
Де хє́рбѫ̀ оу́нделе нѣꙁне ка̀ нїкъла́даре.
Шѝ дн̑ нꙋ́ѡр ма́рцѫ гхрѣ́мъ, шѝ сѫца́те.
Сънгроза́ескѫ Є̑гипта́нїй съсъча́рте.
Гла́сꙋл тꙋ́нє тꙋ лꙋ́й тъꙋ́ тръсе́нїа нроа́тѫ,
Дєцꙋ лꙋмина̀ фꙋлџерилє лꙋма тоа́тѫ.
Са́ꙋ стръмꙋта́т деськꙋтре́мꙋр, то̄ пъмѫ̑нтꙋ
Кѫ̑н̑ а́н тъ́и ка́ле нма́ре кꙋ кꙋвѫ́нтꙋл.
Дєѝ оусска́т ѫ̑ трѫ̑сѫ ва́дꙋр, ѫ̑єжи ма́ре,
Къ̀ тꙋ д͞мне а̂й фъкꙋ́т къмъръ прн̑ма́ре.
Шѝ нꙋ́лаш съсъ кꙋноа́скѫ а̂та̀ оурмѫ,
Кѫ̑дꙋ́ц тре пр̑и фꙋ̑дꙋлмъ́рїй сн͞та тꙋ́рмѫ
Кꙋ̀ мѡ́исей шѝ кꙋ а̂рѡ̑ чѣ́й пꙋ̑ поба́цѫ,
Съ ѡ̂поа́рте пре пъшꙋ́не кꙋ̑дꙋлчѣцѫ.

СЛАВА:

* * *

Și cu urlete ploi mare vărsa tare,
De herbea undele-n bezne ca-n căldare.
Și din núori[1] mergea hreamăt și săgete,
Să-ngrozască eghiptenii, să să certe.
Glasul tunetului tău trăsniia-n roată,
De-ț lumina fulgerile lumea toată.
S-au strămutat de cutremur[2] tot pămîntul,
Cînd ai tăiat cale-n mare cu cuvîntul,
De-ai uscat într-însă vaduri în vînt mare,
Că tu, Doamne, ai făcut cărări[3] prin mare.
Și nu laș să să cunoască a ta urmă,
Cîndu-ț treci prin fundul mării svînta turmă,
Cu Moisei[4] și cu Aron ce-ai pus povață,
Să o poarte pre pășiune cu dulceață.

ЄЛЯВЯ

* * *

Catísma

---

[1] *În ms.* нѹѡрı.
[2] *În ms.* кѹтремѹр.
[3] *Tipărit greșit* кълмърı. *În ms.* кърърı.
[4] *În ms.* Moiséi.

КАѲІ́СМА, АІ҃. Ра́зꙋм Аса́фовъ.

Внемлѣ́те лю́дїе мои̇ зако́нꙋ мое́.

Ѡа́менїи мїе́й съм лꙋа́ц а̂ми́нте,
А́ца чева́мда, шѝ ла̀ кꙋви́нте.
Съ̑ѧъ плекаць, чѣ́м сж съ щелѧ́цей,
Кꙋви́нте дин ро́стꙋлм съ ꙟкꙋлѧ́цей.
Нъ̀ дин ро́стꙋл мїе́ꙋ вой ско́ате пи́лде,
Шѝ чоӑмантꙋри че во́й де шки́де.
Дин вѣтръ́жеш лꙋа́и ꙟчепѣтꙋ́рж,
Пре́кꙋм ле́ꙋ а̂пꙋцѫле дин скрипътꙋ́рж.
Шѝ пъ́рин҆цїй во́щри ле́ꙋ пове́сте,
Ка̀ съ спꙋ́е ѕꙋнжде́ц прене́ тоц дева́сте.
Ка́ꙋ пꙋ́тꙋт кꙋноско́нїи лѡ́р секꙋ́нѕж,
Де къ тра́лте ро́дꙋри съна́ꙋѕж.
Фа́ла да̄мна́ꙋй, съ ѿгръ́ѧскж,
Ми́нꙋни шѝ пꙋта́ра съй въдѣ́скж.

Шѝ ꙟпꙋ

CATÍSMA 11. Разꙋмъ Ꙗсафѡвъ.[1]

Внємлѣтє, людїє мои, законъ мой[2]

Oamenii miei, să-m luaţ aminte
Legea ce v-am dat, şi la cuvinte.
Să vă plecaţ, ce-am zîs să-nţelegeţ,
Cuvinte din rostu-mi să culegeţ.
Că din rostul mieu voi scoate pilde
Şi ciumilituri, ce voi deşchide,
Din bătrîni luînd începătură[3],
Precum aţ înţăles din scriptură.
Şi părinţii voştri cu poveste
V-au spusu-vă de-aţ prins toţ de veste.
N-au putut cuconii lor s-ascunză
De cătr-álte roduri, să n-auză,
Fala Domnului să o grăiască,
Minuni şi puterea să-i vădească.

Şi a pus

---

[1] *Înţelepciunea lui Asaf.*

[2] *Luaţi aminte, poporul meu, la legea mea*

[3] *În ms.* ꙟнчєпътꙋрѫ.

Шѝ аѹ пѹ́с лѹ́й ꙗ́кѡв мъртѹрі́е,
Съ́нтъ̀ лѣџа Ізра́ил кѹтърі́е.
Че нѣ́ѹ да́т пъ́рінцилѡр кредйнцъ,
Съ́ш ѿ ва́це фі́ий съ̀ съ̀ сѫ́мцъ.
Шѝ съ ѡ̑ неѹцъ́тѹръ непо́цѫй,
Кѹко́нїй лѡр съ щі́е кѹ̀ то́цѫй.
Пре дмнѕъ́ѹ нъдѫ́жда съ́ш пѹе,
Шѝ фа́птеле дмнлѹ́й съспѹе.
Шѝ порѹ́нчиле лѹ́й съле ца́рче,
Съ нѹ̆ фі́е капъ́рі́нцї че́й фа́че.
Рѡ̑д че мѫнїе шѝ съ нтъра́тъ,
Рѡ̑д кѹ стрѫ́мбъ и̑немъ десмѫ̑ртъ.
Ченѹ̆ стъ̀ кѹ̀ дмна́ ѫ̑ кредйнцъ,
Шѝ ла сфа́т нѹ̆ва съ̀ съ̀ сѫ́мцъ.
Фі́ий лѹ̆й Ефре́м че ба́т кѹ̀ а́рче,
Дадерѫдо́с ларъ̀збо́й де ла́нче,
Къ̀ кѹ̀ дмна́ нѹш цѫ́н цѹръмѫ̑нтѹ̆л,
Ни́чей фере́ск лѣ́џа шѝ кѹвѫ̑нтѹ̆л.

Бѹ̆нъта́

Şi au pus lui Iacov mărturie,
Să-i stea legea-n Zráil cu tărie.
Ce ne-au dat părinţilor credinţă,
Să-ş înveţe fiii să să sîmţă,
Şi să ia-nvăţătură nepoţîi,
Cuconii lor să ştie cu toţîi.
Pre Dumnezău nedejdea să-ş puie
Şi faptele Domnului să spuie,
Şi poruncile lui să le cerce,
Să nu fie ca părinţ ce-i fece,
Rod ce mînie şi să-ntărîtă,
Rod cu strîmbă inemă de smîntă,
Ce nu stă cu Domnul în credinţă,
Şi la suflet nu va să să sîmţă.
Fiii lui Efrem ce bat cu arce
Dederă dos la război de lance,
Că cu Domnul nú-ş ţîn giurămîntul,
Nice-i feresc legea şi cuvîntul.

Bunăta-

Кадíсма,

Бꙋнътáта дмилꙋй оу́нтарѫ,
Ши чꙋдáсе чѣй фъкꙋт ꙟ цáрѫ.
При́н Єгипет че лѣꙋ фъкꙋт дмнꙋ.
Минꙋни, мáре дѣꙋ въѕꙋто ѡмꙋл.
ꙟ танеѡ ꙟ лоꙋ декѫмпїе,
Кѫн ле скота̀ мошїе дин шербїе.
Дѣꙋ де сфъкꙋт мáра сън пътрѣкѫ,
Съледа̀ мошїе съ̀ле плáкѫ.
Кѫн лаꙋ потприт мáра кáнтрꙋн фоáле,
Де ꙗм трекꙋт престѣрнѫ моáле.
Ши̇ ѕꙋа лѣꙋ пꙋе нꙋѡр повáцѫ,
Прин пꙋстїе дѣꙋ мъре фъръ̀ грѣцѫ.
Ѣръ̀ ноáпта лѣꙋ цѫнꙋт лꙋминѫ,
Кꙋ стлп де фок кáде ѕѫ̀ сенинѫ.
Ꙗꙋ де спикáт пиатра̀ ꙟ пꙋстїе,
Де ꙗм ѧдепáт кꙋ апѫ вїе.
Каꙋ слобоѕѫ извоáрѫ дин стѫнкѫ,
Кꙋ̀ пѫжрáѡ кꙋ апѫ адѫнкѫ.

Чїєн

Bunătatea Domnului uitară
Și ciudese ce-au[1] făcut în țară,
Prin Eghipet ce le-au făcut Domnul
Minuni mare de-au văzut tot omul,
În Tanéos, în loc de cîmpie,
Cînd le scotea moșii[2] din șerbie.
De-au desfăcut marea să-i petreacă[3],
Să le dea moșie să le placă.
Cînd au potprit marea ca-ntr-un foale,
De i-au[4] trecut preste-arină moale.
Și zua le-au pus núor povață
Prin pustie de-au mărs fără greață,
Iară noaptea le-au ținut lumină
Cu stîlp de foc, ca de zî senină,
Au despicat piatra în pustie,
De i-au[4] adăpat[5] cu apă vie,
C-au slobozît izvoară din stîncă,
Cu părauă cu apă adîncă.

Ce ei

---

[1] *În ms.* чѣȣ.
[2] *Tipărit greșit* мошїє. *În ms.* мошїй.
[3] *În ms.* петрѣкѫ.
[4] *În ms.* ꙗȣ.
[5] *În ms.* адъпат.

Чѐ єсѝ престѐ бине ѫи греширѫ,
Шѝ ла̀ лѡк десѧчетѫй кѫртирѫ.
Йспитинь пре д҃мнѕъꙋ при гр҃ѫндꙋри,
Шѝ чершиндꙋш бꙋкате кꙋ рѫндꙋри.
Шѝ пре д҃мнѕъꙋ ѫ̑ клеветирѫ,
Дѐ грѣирѫ асꙋпрѣй кꙋ пѫрѫ.
Дарѫ поате д҃мнꙋл съгѫтаѕе,
Масе нпꙋстїй съ неѡ̑спетаѕе.
Каꙋ лови кꙋ тоагꙋл ꙟ стѫнкѫ,
Дєꙋ пꙋрчєс ди тр҃ѫнкѫ ападѫнкѫ,
Шѝ пърѧѡле сапътошарѫ,
Дѐ бъꙋрѫ тоць шѝ сѧ̀ дъпаръ.
Дарѫ пꙋтѧне невада̀ шѝ пꙋйне,
Съне факѫ масѫ шѝ премѫйне,
Пентра̀ часта сау мѫнїат д҃мнѧ,
Кꙋ̀ оурџїе маре спре тот ѡ̑мꙋл.
Шѝ шаꙋ слобоѕѫ ꙟ тр҃ѫнишїй фокꙋл,
При изранимме при тот лѡкꙋл.

ѳ   Пентрꙋ

Ce ei preste bine îi greşiră,
  Şi la loc de secetă-i cîrtiră,
Ispitind pre Dumnezău prin gînduri
  Şi cerşindu-ş bucate cu rînduri.
Şi pre Dumnezău îl clevetiră,
  De grăiră asupră-i cu pîră:
«Dară poate Domnul să găteze
  Mese-n pustii să ne ospeteze?
C-au lovit cu toiagul în stîncă,
  De-au purces dintr-însă ap-adîncă,
Şi părauăle s-apătoşară,
  De băură toţ şi s-adăpară.
Dară putea-ne ne va da şi pîine[1],
  Să ne facă masă şi pre mîine?»
Pentr-aceasta s-au mîniat Domnul
  Cu urgie mare spre tot omul
Şi ş-au slobozît într-înşii focul,
  Prin izrailime prin tot locul.

Pentru

---

[1] *În ms.* пѫйнє.

Кади́сма,

Пе́нтрꙋ ка́ре на́вꙋрѫ кре́динцѫ,
Съле́да̀ Дмнѕъ́ꙋ мѫнтꙋ́инцѫ.
Шѝ нꙋ̀ѿрѫ̀ че́рнѫ̆ ка̀ де плоа́е,
Дѐ ла́ꙋ̆ дешки́с дѣ́ꙋ̆ вѫ́рса̀ погхоа́е.
Къ лѣ́ꙋ плоа́т съмѫнѫ́нче ма́нѫ,
Пѫ́ине дин че́рꙑ ꙟнџерѣ́скѫ гхра́нѫ.
Шѝ лѣ́ꙋ̆ трими́с де са́цѫꙋ̆ мери́нде,
Фъ́нинѫ де гре́ꙋ кꙋ ѹ҆нт ꙟн стри́де.
Мѫ́нка ѿмꙋ́л пѫ́ине ꙟнџерѣ́скѫ,
Чѐи гхрѣни́а Дмнѫ̆ съ́и кръва́скѫ.
Ръдика та́ꙋ де спрѣ́ꙋстрꙋ вѫнтꙋ́ри,
Де лѣ́ꙋ а̑дꙋ́с кръстени́ кꙋ́ кръдꙋ́ри.
Пъ̀ слобода̀ ꙟпꙋтарѣ́са̀ ли́вѫ,
Вѫ́н҃ченꙋ̆и стѫ немѫ́нкѫ ꙟпротивѫ́,
Шѝ лѣ́ꙋ плоа́т пе́чїе де стꙋ́лѫ,
Съле́фїе ѿнема сътꙋ́лѫ.
Ка̀ а̑ри́на мѫ́рїи ста̀ де мꙋ́лте,
Па́съри прецꙋри та́бъръ незмꙋ́лте.

Да мѫ

Pentru căce n-avură credință,
Să le dea Dumnezău mîntuință.
Și nuoră ceriul ca de ploaie,
De l-au deșchis de-au vărsat pohoaie.
Că le-au plouat să mănînce mană,
Pîine din ceri, îngerească hrană.
Și le-au trimis de sațîu merinde,
Fănină de grîu[1] cu unt în stride.
Mînca omul pîine îngerească,
Ce-i hrăniia Domnul să-i crăvască[2].
Rădicat-au despre-austru vînturi,
De le-au adus crîsteii[3] cu cîrduri,
Că slobozî-n puterea sa livă,
Vînt ce nu-i stă nemică-mprotivă.
Și le-au plouat pécie destulă,
Să le fie inema sătulă.
Ca arina mării sta de multe
Pasări pregiur tabără nezmulte,

De mîn-

---

[1] *În ms.* грѣꙋ.
[2] *Ar putea fi citit și* cîrvască.
[3] *Ar putea fi citit și* cîrsteii.

Де мѫнкаре ши́ съ сътꙋра́рѫ,
шѝ цинй гъшинтꙋра нꙋ́ш оунта́рѫ.
шѝ нꙋ късътꙋта̀ кълии гꙋ́ра плинѫ,
Чѐ подїа папени, ши єлъннинѫ.
шѝ аꙋ̀ тримис дмнѕъꙋ оурџие,
Дѐ мꙋ́рїа съ нꙋ̀май рѫмѫ́е.
шѝ дин чеа че алеш де фрꙋ́нте,
Къ̀ ѕꙋ́рѫ мꙋ́лцй ка̀ де ръзбо́ю ꙋ́те.
шѝ не лѫсѫ нꙋ́ѥѫ фолосѫрѫ,
Дин трагъта̀ че прѫш грешѝрѫ,
Къ̀ нꙋ пꙋ́рѫ съита̀ кꙋ̀ кредѝнцѫ.
Дин чиндачеле лꙋ́и съ съ̀ ѫмцѫ.
Ѕжлеле штрекꙋ́рѫ фъръ̀ трѣ́бѫ,
шѝ а̂ни съдꙋсърѫ кꙋ̀ гра́бѫ.
Кѫ́ндꙋй оу̂нда̀ съи кончентѣскѫ,
Кꙋ́та̀ пре дмнѕъꙋ съл гъсѣ́скѫ.
шѝ ѫнторча̀ мѫнекѫ́н спре дмнꙋ,
Кътръ̀ рꙋ́гѫ пъръсѫ́ндꙋш со́мнꙋл.

ю в   цѫнь

De mîncară[1] și să săturară,
Și gingășitura nu-ș uitară.
Și nu căŭta că li-i gura plină,
Ce poftiia pepeni și slănină.
Și le-au trimis Dumnezău urgie,
De muriia să nu mai rămîie.
Și din ceia ce-s aleș de frunte
Căzură mulț ca de război iute.
Și nemică nu să folosîră
Dintr-atîta, ce iarăș greșiră.
Că nu vrură să stea cu credință,
Din ciudesele lui să să sîmță.
Zîlele ș-trecură fără treabă,
Și aii să dusără cu grabă.
Cîndu-i ucidea să-i concenească,
Căŭta pre Dumnezău să-l găsască.
Și s-întorcea mînecînd spre Domnul,
Cătră rugă, părăsîndu-ș somnul,

Țiind

---

[1] *În ms.* м·ꙟнкарѫ.

Каѳісма,

Цѫне минте къ Дмна лѣцꙋтѫ,
Делатинде мила са чѣ мꙋлте.
Ши нꙋ май дин гꙋрѫ ардъцирѫ,
Ши кꙋ амарнїе салей минцꙋрѫ.
Йнема де дꙋрне леита де парте,
Ши токмалъй нава дерептате,
Чѣ Дмна ай кꙋ ѥдинътате,
Деле цѫрѫце дин тоате пъкате.
Стѫмпѫ рѣн оурџїа сънꙋй арѕѫ,
Ши мѫнїа ѡприн сънꙋй пїарѕѫ.
Къ ѕъи Дмна къ карне ши сѫнџе,
Ши кадебари кꙋ лене ѡр стѫнџе.
Кѫт лаꙋ мѫнїатꙋл дѫ пꙋстїе,
Ши лаꙋ дѫкѫжна пре апѫ вїе.
Дѫторкꙋ ши испитти пре Дмна,
Ши кꙋтезари лꙋи Дмнезъꙋ ѡмꙋлѫ.
Ямѫнїа ши нꙋцѫна минте,
Дѣѕѫ чѣ нꙋ сносꙋй деманинте.

Кꙋмѫна

Ţiind minte că Domnul le-agiută,
De le tinde mila sa cea multă[1].
Şi numai din gură l-îndrăgiră,
Şi cu limbile sale-i minţîră.
Inema de dîns le sta departe,
Şi-n tocmală-i n-avea dereptate.
Ce Domnul li-i cu ieftinătate,
De le şterge din toate păcate,
Stîmpărînd urgia să nu-i arză
Şi mînia oprind să nu-i piarză,
Văzînd Domnul că-s carne şi sînge,
Şi ca de vînt cu lesne s-or stînge.
Cît l-au mîniatu-l în pustie
Şi l-au îngînat[2] prin apă vie!
Întorcînd şi ispitind pre Domnul,
Şi cutezînd lui Dumnezău omul,
A-l mînia ş-a nu ţînea minte
De zî ce i-au scosu-i de mainte

Cu mîna

---

[1] *În ms.* мȣлтѫ.
[2] *În ms.* ·ꙟнгѫнат.

Кꙋ мѫ́наса дела̀ грєꙋта́тє,
Скоцꙟ́ндꙋй шѝ цѫи́ндꙋлє па́ртє.
Кашѝ ꙟ Єгѝпє́т кꙋ̆ чюдѫ́сє,
Шѝ кꙋ̆ минꙋ́ни дм҃нӑ чѐ дєдѫ́сє.
Ꙟ Єгѝпта́ни фъкꙟ́нд а̂рътарє,
Шѝй тӑкєѡ ꙟкѫмпꙋ̆л чєл ма́рє.
Ѧпєлє єра̀ кꙋ̆ сꙟ́нџє нкєга́тє,
Шѝ фꙟнтѝнєлє тоа́тє нкрꙋнта́тє.
Лѣꙋ̆ пръвъли́т ѝзвоа́рълє нсꙟнџє,
Съна́йбъ а̂бѧнсатє чѐйва сꙟ́нџє.
Мꙋщє кѫнє́щ лѣꙋ̆ тримѝ съй пишчє.
Шѝй трацє́рнꙋ̆т броа́щє сълємѝшчє.
Кꙋ̆ гꙟндачїи ѝꙋ стєрпи дє поа́мє.
Кꙋ̆ лъкꙋ́ста ѝꙋ бъта́т ꙟ фоа́мє.
Шѝ кꙋ̆ смѝнда лѣꙋ̆ фъкꙋ̆т скꙋмпа́тє,
Шѝ вїйлє лѣꙋ̆ ꙟ то́рє ꙟ са́тє.
Мꙋрїи лѣꙋ̆ бътꙋ́тꙋлє кꙋ̆ брꙋмѫ,
Шѝ дє добѝто́к наꙋ̆ръма̂ оꙋрмѫ.

Кълѣꙋ

Cu mîna sa de la greutate,
Scoţîndu-i şi ţiindu-le parte.
Ca şi în Eghipet cu ciudese
Şi cu minuni Domnul ce dedese,
În eghipteni făcînd arătare
Şi-n Taneos, în cîmpul cel mare.
Apele sta cu sînge-nchegate,
Şi fîntînele[1] toate-ncruntate.
Le-au prăvălit izvoarăle-n sînge,
Să n-aib-a bea-n sete ce-i va strînge.
Muşte cîneşti le-au trimis să-i pişce,
Şi-ntr-aşternut broaşte să le mişce.
Cu gîndacii i-au sterpit de poame,
Cu lăcusta i-au băgat în foame,
Şi cu smida le-au făcut scumpete,
Şi viile le-au întors în sete.
Murii le-au bătutu-le cu brumă,
Şi de dobitoc n-au rămas urmă,

Că le-au

---

[1] *În ms.* ф·ꙟнтѫнилє.

Къ лѣꙋ оучи гриндина ши фокꙋл,
Де лѣꙋ перит ꙟвара кꙋ тотꙋл.
Слобоѕꙟи асꙋпръле оурџїє,
Кꙋ ꙟнџерь кꙋм плнц ши кꙋмжнїє.
Де шаꙋ фъкꙋт мжнїеи кърарє,
Шаꙋ слобоѕѫ ꙟтрꙟшїи пїер ѕаре.
Де ле єра нтѡ ча моартѧ нгхоарбѫ,
Кꙋ добиток кꙋ тотꙋл сѣи соарбѫ.
Де наꙋ къпат фрꙋнте де преєжлѫ,
Че лѣꙋ пїердꙋт фецїи фъръ милѫ.
Дн Єгипет де при тоатѫ цара,
Де лѣꙋ лъръс престе лꙋме ѡкара.
Де цара лꙋи Хамо съ съ сѫмцѫ,
Кꙟи іаꙋ кꙋръцѫтꙋи де съмꙟнце.
Ши шаꙋ порнит ѡамении ка тꙋрма,
Спре пꙋстїє де іаꙋ лꙋат оурма.
Ши лѣꙋ фо повацѫ кꙋ недꙟде,
Де наꙋ пꙋртат фрикѫ де примєде.,

Ши пнѕма́

Că le-au ucis grindina şi focul,
De le-au perit averea cu totul.
Slobozînd asupră-le urgie,
Cu îngeri cumpliţ şi cu mînie,
De ş-au făcut mîniii cărare
Ş-au slobozît într-înşii pierzare,
De le era-n tot ceas moartea-n hoarbă
Cu dobitoc cu totul să-i soarbă.
De n-au scăpat frunte de prăsîlă[1],
Ce le-au pierdut feţii fără milă,
Din Eghipet de prin toată ţara,
De le-au mărs preste lume ocara
De ţara lui Hámos, să să sîmţă,
Cînd i-au curăţîtu-i de sămînţă[2].
Şi ş-au pornit oamenii ca turma
Spre pustie, de i-au luat urma.
Şi le-au fost povaţă cu nedejde,
De n-au purtat frică de primejde.

Şi pizma-

---

[1] *În ms.* пръсѫлѫ.
[2] *În ms.* съмꙟнцѫ.

Шѝ пизмашїй сеѹ некат ꙟ маре,
Чеѹ мъри дѹпъд ꙟниш кѹ ръзбою таре.
Шѝ сеѹ бъгат ꙟ мъгѹра сн҃тѫ,
Де дирѣпта лѹй агонисїтѫ.
Шѝ леѹ гонит пъгѫнїй дин фацѫ,
Сѫ петрѣкѫ ицарѫ фъръ грецѫ.
Чѐ леѹ ꙟпърцѫ Дм҃нл пре соарте,
Деѹ ашеза нѣмѹриле тоате.
ꙟ пърцѫндѹшї ѡраше шѝ сате,
Кѹ хотарѫ ларџ шѝ десфътате.
Шѝ нѹсъ лъсарѫ де испитѫ,
Де черкара хирѣлѹй чѐ сн҃тѫ,
Шѝ токмала Дмнлѹй лъсарѫ,
Шѝ дин цѹремарѝ съ лепъдарѫ.
Ка пъринцїй лор дерътъчирѫ,
Шѝ ка аркѹл чел стрѫмб съ сѹчирѫ.
Мѫнїїнд пре Дмнѝ кѹ мовилє,
Кѹ идѡли чоплиц кѹ дълц кѹ пилє.

Шѝ ст

Şi pizmaşii s-au necat în mare,
Ce-au mărs după dînş cu război tare.
Şi i-au băgat în măgura svîntă,
De direapta lui agonisită.
Şi le-au gonit păgînii din faţă,
Să petreacă-n ţară fără greaţă.
Ce le-au împărţît Domnul pre soarte,
De-au aşezat neamurile toate,
Împărţîndu-ş oraşe şi sate
Cu hotară largi şi desfătate.
Şi nu să lăsară de ispită
De-a cercarea hirea lui cea svîntă.
Şi tocmala Domnului lăsară
Şi din giurămînt[1] să lepădară,
Ca părinţii lor de rătăciră
Şi ca arcul cel strîmb să suciră,
Mîniind pre Domnul cu movile,
Cu idóli cioplit cu dălţ, cu pile.

Şi vă-

---

[1] *În ms.* џȣръмꙟнт.

Шѝ въѕъ́ндꙋй дмнлѣ̆ че лꙋкрѣѕѫ,
Їаꙋ оурни́т дин ѡ҆кі, сънꙋ́й май ба́ѕѫ.
Пре И҆зра́ил кꙋ тоа́тѫ съмъ́нца,
Къче ша́ꙋ де фъмма́тꙋш коеди́нца.
Шѝ ша́ꙋ пъръсѫ́тꙋш дмнлѣ̆ ко́ртꙋл,
Дин сило́м дела́ꙋ оурни́т кꙋ то́тꙋл.
Съла́шꙋл съ́ꙋ чеда̀ наꙋме ра́ѕѫ,
Шилаꙋ стръ́нсꙋл дмнлѣ̆ касъ́й пи́рѕѫ.
Шѝ лѣꙋдӑ тъ́рїа лѡр ꙟпра́дѫ,
Де ша́ꙋ фъкꙋ́т ли́мбиле стрꙋ̂ш на́дѫ.
Нъ̀ леꙋ дат пизма́шилѡр пре мъ́нѫ,
Дѐ къѕꙋ́рѫ не́бїе стре́инѫ.
Шинстътꙋ̀ де дмнлѣ̆ пъръсѫ́тѫ,
Ѻ҆́чина лꙋ́й къ чи́й фꙋ̀ оурѫ́тѫ.
Ти́нерїй лѡр а̂ꙋ пери́т дѣрсꙋ́рѫ,
Шѝ го́евиле неже́лите фꙋ́рѫ.
Сла́вѫ и҆: Преꙋ́цѫй де са́бїе пери́рѫ,
гла̃с д. Шѝ въдꙋ́виле лѡр нꙋ́й желирѫ.

Са́ꙋ

Și văzîndu-i Domnul ce lucrează,
I-au urnit din ochi, să nu-i mai vază,
Pre Izráil cu toată sămînța,
Căce ș-au defăimatu-ș credința.
Și ș-au părăsîtu-ș Domnul cortul
Din Silóm, de l-au urnit cu totul,
Sălașul său ce da-n lume rază,
Și l-au strînsu-l Domnul, ca să-i piarză.
Și le-au dat tăria lor în pradă,
De ș-au făcut limbile-ntr-înș nadă.
Că i-au dat pizmașilor pre mînă,
De căzură-n sabie streină.
Și stătu de Domnul părăsîtă
Ocina lui, căce-i fu urîtă.
Tinerii lor au perit de-arsură,
Și góvile nejelite fură.
Preuții de sabie periră,*
Și văduvile lor nu-i jeliră.

S-au

* Самѹилъ, глава д҃.[1]

---

[1] *Samuel, capitolul 4.*

Са́ꙋ оуи̂та̄ ѫтрѫни́шїй ши̇ прогꙋо́дꙋ́л,
Възѫ́ндꙋсѫ ни́жале кꙋ̀ то̄ ро́дꙋ́л.
Ши̇ дм̄нлꙋ́й нефъфа́че ми́лѫ,
Възѫ̂н кълєфа́к пизма́шїй є́жлѫ,
Ши̇ ка́дин со́мн съри̇ дм̄нл ро́мѫн,
Ка де ви́н чи́н а̂бꙋри́т ши̇ шꙋ́мѫн.
Ши̇ да́де ни̇пи́змаши кꙋ̀ ръзбо́й ю́те,
Де́ле къда̀ бꙋ́ де пре шезꙋ́те.
Ши̇ съ помене́ще де ѡ̂ка́рѫ.
Чѐ ле́ꙋ̆ три́мис дм̄на̀ престе̇ ца́рѫ.
Ши́ш фа́че къꙋ̆та́ре пре сѣла́ше,
Се́ле вѧ́зѫ чѐ де дръгъла́ше.
Съ́ш а̂ле́гѫ ни̇три́нсе лъкꙋ́инцѫ,
Съ́й слꙋжа́скѫ то́ате кꙋ̀ креди́нцѫ.
Ши̇ ла̀ Іѡси́ф нꙋ́врꙋ̆ съ́ш а̂ле́гѫ,
Ни́че ла̀ Єфре́м ѡ̂дихнѫ́ ла́ргѫ.
Чѐ ша́ꙋ̆ а̂ле́с ма́й драг ла̀ Іюда,
Съ́ш дм̄незъꙋ̆ ѫ̂ кꙋкра́зе рꙋ́да.

Сла́въ в҃

S-au uitat între-înșii și prohodul,
Văzîndu-să-n jele cu tot rodul.
Și Domnului i să fece milă,
Văzînd că le fac pizmașii sîlă.
Și ca din somn sări Domnul rumăn,
Ca de vin ce-i aburit și șumăn,
Și dede-n pizmaș cu război iute,*
De le cădea buci de pre șezute.
Și să pomenește de ocară
Ce le-au trimis Domnul preste țară.
Și-ș fece[1] căutare pre sălașe,
Să[2] le vază ce-s de drăgălașe,
Să-ș aleagă-ntr-înse[3] lăcuință,
Să-i slujască toate cu credință.
Și la Iosif[4] nu vru să-ș aleagă,
Nice la Efrem odihnă largă.
Ce ș-au ales mai drag la Iiuda
Să-ș Dumnezău încuscreze ruda.

Și ș-au

* Самȣил, є҃.[5]

---

[1] *Tipărit greșit* фаче. *În ms.* фѧче.
[2] *În ms.* сѣ.
[3] *În ms.* нтр.ꙟнсе.
[4] *Pronunțat* Ió-sif
[5] *Samuel, 5.*

Кадїсма,

Шѝ ша́ꙋ але мꙋ́нтеле Сїѡнꙋл,
Сѐ петрѣкѫ наꙋ́ме кꙋ мо́й дмнѧ.
Шѝ ша́ꙋ зиди́т ꙟнтрꙟнсе с҃нта ка́сѫ,
Дескрипꙟа́цще кꙋ лꙋ́коаре дꙟчѫ.
Кà оу́и ко́рн де инорог дꙟ́н раꙁѫ,
Де лаї́н драг тꙋ́тꙋрор съ ѡ́блаꙁѫ.
Къ естѫ̀ бине шѝ дѫ̀ кꙋвїи́нцѫ,
Ꙟтемеа́тѫ ꙟ̂ веа́ч кꙋ креди́нцѫ.
Ша́ꙋ але пре Дав҃и асà слꙋ́гѫ,
Дꙋ́пъ тꙋ́рмѫ съ нꙋ́ ста съмꙋ́лгѫ.
Нече съ́меле дꙋ́пъ фѫтъ тоа́ре,
Кꙁѫ̀ де лꙋ́крꙋ шѝ де съ́ребъ тоа́ре.
Шѝ ла́ꙋ пꙋ́сꙋл пре і҃кѡв съ па́скѫ,
Шѐ пре стѐ Ꙟзра́ил съкръꙟ́скѫ.
Шѝй пъскꙋ̀ кꙋ ꙟ́немѫ кꙋра́тѫ,
Шѝ кꙋницъ лепчи́юне стрекꙋра́тѫ.
Пꙋ́ртꙟндꙋ́й кà ѡ́ниле нпъшꙋне,
Пре невъцъ́тꙋри шѝ нъра́вꙋри бꙋ́не :.

Ѱало́мꙋл

Și ș-au ales muntele Sionul
Să petreacă-n lume cu noi Domnul.
Și ș-au zidit într-îns svînta casă,
De scripește cu lucoare deasă,
Ca un corn de inorog dînd rază,
De li-i drag tuturor să o vază.
Că stă bine și dă cuviință,
'Ntemeiată în veci cu credință.
Ș-au ales pre David a sa slugă,
După turmă să nu stea să mulgă,
Nice să-mble după fătătoare,
'N zî de lucru și de sărbătoare.
Și l-au pusu-l pre Iacov să pască
Și preste Izráil să crăiască.
Și-i păscu cu inemă curată
Și cu-nțălepciune strecurată,
Purtîndu-i ca oile-n pășune,
Pre-nvățături și năravuri bune.

Ши̏ тоцѝ мєщна́шїй ни́съ стрѫ́мбѫ,
Шѝ нєнгѫ́иѫ въꙁри́дꙋнє нєкрє́бѫ.
Даръ̀ пънѫкрди̂ динꙁъꙋ̆ сн͞тє,
Цєсѝ порнимѫ́нїа ча̀ фїє́рбинтє.
Нꙋ̂ оурџїа чъ̀ нєстрмпъра́тѫ,
Чѐй ѥа̀ фо́кꙋл прєстѐ ной въ̆рса́тѫ.
Мꙋ́лтъцѝ дамнє прє пъгѫ́ни мѫ́нїа,
Шѝ прєстѐ дрнш ѫцьба́рєѫ оурџїа.
Карїй нꙋ́вор дє ти́нє съ̆ щїє,
Дєнꙋ́мєлє чєл сн͞т абєчїє.
Шѝ прєстѐ крънн съ̆ц лъцръцї оура,
Чѐ нѡ́р съ̆ц ѧскꙋ́лтє нєвъцътꙋ́ра.
Нъ̀ мѫнкарѫ прє ѧкωв кꙋ то́тꙋл,
Шѝ лаꙋ пꙋстїйнт прєстѐ то́ локꙋл.
Шѝ нꙋ помєнѝ дмнꙁъ́ꙋ сн͞тє,
Дєнолє́трє грєша́лє дєма́нитє.
Чѐ дє сѫрг съ̆нєвїй кꙋ блѫнда́цє,
Съ̆нєнтѫ́мпинъ, шѝ кꙋ єдинна́цє.

Да а̂но

Şi toţ megieşii ni să strîmbă
Şi ne-ngînă, văzîndu-ne-n scîrbă.
Dară pănă cînd, Dumnezău svinte,
Ţ-vei porni mînia cea fierbinte,
Cu urgia cea nestîmpărată,
Ce-i ca focul preste noi vărsată?
Mută-ţ, Doamne, pre păgîni mînia
Şi preste dînş îţ varsă urgia,
Carii nu vor de tine să ştie,
De numele cel svînt în vecie.
Şi preste crăii să-ţ lăţăşti ura,
Ce n-or să-ţ asculte-nvăţătura.
Că mîncară pre Iacov cu totul
Şi l-au pustiit preste tot locul.
Şi nu pomeni, Dumnezău svinte,
De-a noastre greşele de mainte,
Ce de sîrg să ne vii cu blîndeţe
Să ne-ntîmpini, şi cu ieftineţe.

La a no[a]-

л҃і.

Ла̀ а̑но́летрѫ грѫ̀ мишелъта́те,
Съ̀ нѣцꙋто́рецї кꙋ бꙋнъта́те.
Къ̀ тꙋ не є̑щї дм҃н де ма̑нтꙋ́инцѫ,
Шѝ те рꙋгѫ́мꙋ дм҃не кꙋ̀ кре́динцѫ.
Пе́нтрꙋ сла́ва С҃нта́ꙋлꙋй тъ́ꙋ нꙋ́ме,
Съ́ не три́мицꙋ и҆з̾бъвѝнцѫ нꙋ́ме.
Шѝ не де гре́шале кꙋ́рѫцаще,
Кꙋ нꙋ́меле тъ́ꙋ чел слъва́ще.
Съ̀ нꙋ не пъгѫ́ній пѫ́шкѫ ꙗ́скѫ,
Оу҆нде́й дм҃на сѣ въ̀ фоло́сѣскѫ.
Чѐ съпри́нзѫ шѝ пъгѫ́ній ли́мбѫ,
Къ̀ тꙋ дм҃не нꙋ́не є̑щї кꙋ сі́рбѫ.
Шѝ ле́ве́ндѫ̀ пиꙁма́шнилѡ́р пла́тѫ,
Ѫ҃тре ѡ҆кі́й но́щри нѧ̀ кꙋра́тѫ.
Пе́нтрꙋ са̑нџеле сн҃т чѐ върса́рѫ,
Ѧ сло́ꙋцилѡ́р та́ле де прі̑н ца́рѫ.
Сꙋ́спиннѝле че́лѡ́р дн҃ ѡ҆ба́де,
На́интѣ та̀ дм҃не съво́р кра́де.

Кꙋмъріра

La a noastră grea mişelătate
Să ne-agiutoreşti cu bunătate,
Că tu ne esti Domn de mîntuinţă,
Şi te rugăm, Doamne, cu credinţă,
Pentru slava svîntului tău nume,
Să ne trimiţ izbăvinţă-n lume.
Şi ne de greşele curăţeşte
Cu numele tău ce să slăveşte,
Să nu ne păgînii pîşcăiască:
«Unde-i Domnul să vă folosască?»
Ce să prinză şi păgînii limbă
Că tu, Doamne, nu ne eşti cu scîrbă.
Şi le vei da pizmaşilor plată,
Între ochii noştri,-n zî curată,
Pentru sîngele svînt ce vărsară
A slugilor tale de prin ţară.
Suspinile celor din obede
Naintea ta, Doamne, să vor crede.

Cu mărirea

Кадїсма.

Кꙋ мърі́ра С҃нте лорꙋ́ц бра́це,
Крꙋ́цѫ фїинд че лѡ́р прі́нш ꙟ҃ла́це.
Де нꙋ̀ ѡморъ́тꙋй фъ̀ръ̀ ви́нѫ,
Шѝ а̂пле́кѫ кꙋ̀ с҃нта та̀ мѫ́нѫ.
Вечи́нилѡ́р съле да́й сѝмбрїе,
Де ша́птеѡр ꙟ҃ сѫ́ни кꙋ̀ оу́рцїе.
Шѝ съ ле невъ̀ нтоа́рчѫ кꙋ̀ ѡ̂ка́рѫ,
Се ле ма́ргѫ ва́сте престѐ ца́рѫ.
Съ̆й кꙋпри́ндѫ де тоа́те пъ́рц скърбѫ,
Пе́нтрꙋ ка̀че ста́ꙋ де цѫ́сѫ стра́мбѫ.
Ꙗ̂ръ̀ нои́ чеꙗ̆ с҃тем тꙋ́рма лѣ́сѫ,
Шѝ попора́нꙋ де с҃нта та̀ ка́сѫ.
Нево́м рꙋга́цїе Д҃мне С҃нте,
Шѝ престѐ вѣ҃кꙋ во̀м цѫнѣ ми́нте.
Шѝ во̀м спꙋне престѐ ро̀д де рꙋ́дѫ,
Ла́ꙋда та̀ ꙟ҃ ва́чꙋ фъ̀ръ̀ трꙋ́дѫ.

Въ коне́ц ѿ и҆змѣни́телны, свѣти́ленїе а҆ле́фони, б҃а. Рꙋгѫ пинтрꙋца́рѫ. Пале́и Ї́ла ко́нми:

Ѕѣ́ла

Cu mărirea svinteloru-ț brațe
Cruță fiii celor prinș în lațe,
De i-au omorîtu-i fără vină,
Șî-i apleacă cu svînta ta mînă.
Vecinilor să le dai simbrie
De șepte ori în sîn cu urgie,
Și să li să-ntoarcă cu ocară,
Să[1] le margă vestea[2] preste țară.
Să-i cuprinză de toate părț scîrbă,
Pentru căce stau de ți să strîmbă.
Iară noi ce-ț sîntem turm-aleasă
Și poporeni de svînta ta casă,
Ne vom ruga ție, Doamne svinte,
Și preste veci îț vom ține minte.
Și vom spune preste rod de rudă
Lauda ta în veci fără trudă.

Въ конєць ѡ измѣнѣємыхъ, свѣдѣнїє Ꙗсафови, о҃ѳ.[3]
Rugă pentru țară. Пасый Їнл҃ѧ, вонми[4]

Cela

---

[1] În ms. сѣ.
[2] În ms. кѧстѧ.
[3] În sfîrșit, despre cele supuse schimbării, știrea lui Asaf, 79.
[4] Cel ce paști pe Israel, ia aminte

Чела че пащи пре Израил а та тꙋрмѫ,
Ꙟдерептеꙁ пре Иосиф ꙟтра та ꙋрмѫ
Чела че шеꙁи пре Херꙋвими теневаще,
Денаинта лꙋи Ефре де те ѡщаще.
Ши Вениамин ꙟ фрꙋнте сътевазѫ,
Нꙋ Манасии ꙟ ръꙁбо кꙋ слобоꙁ разѫ.
Ши тескоалѫ кꙋ пꙋтѣре денѣцꙋтѫ,
Сънꙋхи фърацютори ꙟ гриже мꙋлтѫ.
Ши не ꙟтоарче кътръ мила та чѣ снтѫ.
Дець ивѣще фаца та сътѣ вѣꙟнтѫ.
Къ тꙋ Дамне кꙋ пꙋтѣра та чѣ маре,
Бацѫ ръꙁбоае кꙋ чела че ещи Даминтаре.
Даре пренои пъкъткрꙗ вей фи кꙋ сиркѫ,
Ши пре робии тъ нелаш кꙋрѣꙋ ꙟ грѣбѫ.
Пꙋнтеакꙋвац ꙟ грѣꙋтате мниша рꙋгѫ,
Ченелаш кътръ подꙋпсѫ перамелꙋнгѫ
Нѣси хрънитꙋне кꙋ пѫине де плаꙟсорѫ,
Ши нѣй адъпат ꙟ лакрѫми кꙋ мъсꙋрѫ.

ѧ҃ ѧ҃ ѧ҃

Лаш

Cela ce paşti pre Izráil, a ta turmă,*
De-ndereptez pre Iosif[1] într-a ta urmă,
Cela ce şez pre heruvimi, te iveşte
Denaintea lui Efrem de te oşteşte.
Şi Veniamin în frunte să te vază,
Cu Manásii, în războí cum sloboz rază.
Şi te scoală cu putere de ne-agiută,
Să nu him făr-agiutori[2] în grije multă.
Şi ne-ntoarce cătră mila ta cea svîntă,
De-ţ iveşte faţa ta, să te-avem vîntă,
Că tu, Doamne, cu puterea[3] ta cea mare
Baţ războaie ca cela ce eşti Domn tare.
Dară[4] pre noi pănă cînd vei fi cu scîrbă
Şi pre robii tăi ne laş cu rău în gîrbă?
Nu ne-asculţ în greutate mişea rugă,
Ce ne laş cătră pedeapsă-n vreme lungă.
Ne-ai hrănitu-ne cu pîine de plînsură
Şi ne-ai adăpat în lacrămi cu măsură.

Laş

* 4, 4, 4

---

[1] *Pronunţat* Io-síf
[2] *În ms.* аџюторı.
[3] *În ms.* пꙋтѧрѣ.
[4] *În ms.* Дарѫ.

Лаш де сѫтем мещїашилѡр де прадѫ,
Шѝ пизмашилѡр де прічє шѝ де свадѫ.
Дамнє нтоарче кꙋ пꙋтарѣ та чѐ сн҃тѫ,
Дєцй ꙟналцє фаца та сѫ тѐ вє бѫнтѫ,
Дн҃ Єгипт цаи мꙋта вїє бꙋінкѫ,
Сѫ родѣскѫ дн шѝ стрꙋгꙋрїи сѫ плакѫ.
Нꙋ рѫцѫтаи денаинтїи тоц пѫгѫнїи,
Кѫнд ле рѫсѫдй, шаизмꙋт днн маленпини
Їни лѫцѫтꙋи рѫдѫчине кꙋ жанꙋр,
Де саꙋ плоди прн пѫмѫн ꙟтоате латꙋри
Тоате дѣлꙋри дє фрꙋнѕа єи сꙋмбрѣѕѫ,
Шѝ кꙋ вїцеле єи кєдрїи сѫи фрѫмшасѫ.
Нꙋ кꙋрпенїи пѫнѫ маре сѫлѫцаще,
Шѝ пѫнѫ сꙋи кꙋ мѫлдице ѡдрѫслаще.
Дарѫ кꙋче Дамне лаш гардꙋл сѫи каѕѫ,
шѝ нꙋка чє фа дрꙋмєцїи, шїи абꙋрѣѕѫ.
Ѡскꙋрмарѫ вїє рѫ че граш дела лꙋнкѫ,
шѝ ѕѫмєрїи ѡпаск шѝ коарне ѡ ардꙋнкѫ

Чє тїи

Laş de sîntem[1] megieşilor de pradă
Şi pizmaşilor de price şi de svadă.
Doamne,-ntoarce cu puterea ta cea svîntă,
De-ţ iveşte faţa ta, să te-avem vîntă.
Din Eghipet ţ-ai mutat vie buiacă
Să rodească vin şi strugurii să-ţ placă.
Curăţît-ai denainte-i toţ păgînii,
Cînd ai răsădit, ş-ai zmult din cale-i spinii.
I-ai lăţîtu-i rădăcine[le] cu jancuri,
De s-au plodit prin pămînt în toate laturi.
Toate dealuri de frunza ei să umbrează
Şi cu viţele ei chedrii să-nfrîmşază.
Cu curpenii[2] păn-în mare să lăţeşte
Şi pănă-n văi cu mlădiţe odrăsleşte.
Dară că ce, Doamne, laşi gardul să-i cază
Şi nu caţ ce[-i] fac drumeţii şi-i lucrează?
O scurmară vierîi cei graş de la luncă,
Şi zîmbrii o pasc şi-n coarne o aruncă.

Ce te-n-

---

[1] *Deşi nu este notat, accentul este* síntem, *ca şi în alte cazuri.*
[2] *În ms.* cúrpenii.

Че тентоарче дин чер, Дамне, деци весѣлїа,
Кън стрикатъ шаѹ ꙟплаѹ сълетъчїа.
Съ дерец чѣ нпѹ кѹ мъна та чѣ сфнтъ,
Ши съц пѹн ꙟтръжеа ѡ фъръ де смартъ
Де арборі съ ѡ ферѣкскъ де ресъпъ,
Слобоѕ Дамне гроаза та съ пїаѕъ нпрїпъ
Дъ кѹ ѡмѹ тъѹ дирѣпта та чѣ маре,
Ши кѹ фїй де ѡ боролеѫ пръше ѕаре.
Пръ кои дамнѕъ сїнте кѹ дѹлчѣцъ,
Ꙟнгъщине нїю апп съ нидаи вїацъ.
Ши цело стрига сѫта тъѹ нѹме нгрѣѹтате,
Съ ꙟ синтѡрѹ дамне спрѣно кѹ ѕънътате.
Ши съц пѣцї фаца та чѣ лѹминатъ,
Съни фїе цара нпате лише ѕатъ.

Въ ѕомнѹ ѿ точѣлѣкѹ. Псалѡм пѣсни дела фоси. п̃. Радѹйтеса богѹ помощникѹ нашемѹ: Стой а лѹ стнцълацѫ къ алкътѡриле винѹлѡй. Поатикї къ а празникѹл кѹлвѹлѡй винѹлѹ елѹ фост крѫнтръ ачита алѡ. кѹлвѹл стнцълацѫ сфїгаре ѧръщенїа лѹмїн

Ce te-ntoarce din ceri, Doamne, de-ţ vez via,
Că-i stricată ş-au împlut sălbătăcia.
Să deregi ce-ai pus cu mîna ta cea svîntă
Şi să-ţ pui într-însă om fără de smîntă.
De arsuri să o ferească, de răsîpă[1],
Sloboz, Doamne, groaza ta să-i piarză-n pripă.
Dă-ţ cu omul tău direapta ta cea mare
Şi cu fii de om voroavă pre-aşezare.
Iară noi, Dumnezău svinte, cu dulceaţă
Lîngă tine ni-om lipi să ne dai viaţă.
Şi ţ-vom striga svîntul nume-n greutate,
Să te-ntorci, Doamne, spre noi cu bunătate.
Şi să-ţ iveşti faţa ta cea luminată,
Să ne fie ţara-n pace aşezată.

Въ конець ѡ точилѣхъ. Ѱалѡмъ пѣсни Ꙗсафови, п҃.[2] *Радꙋйтесѧ Бг҃ꙋ*, помощникꙋ нашемꙋ.[3] О точилѣхъ să-nţălege călcătorile vinului. Poate hi că la praznicul culesului viilor s-au fost cîntînd acesta psalom. Culesul să-nţălege sufleteşte sfîrşenia lumii.

Călcăпънъ че тоарнѣ ши тъ[illegible] съпцълꙋи к[illegible] [illegible] [illegible] ле чѣ свнт а свинцилѡр [illegible] ꙟ дмнꙋл хс. [illegible] [illegible] [illegible] ши [illegible] [illegible] прꙋта ꙟтрꙋ [illegible] порꙋнка [illegible] [illegible] тоарна съпцълꙋи ши [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] съпцълꙋи [illegible] [illegible] [illegible] тоате тайне [illegible] [illegible] ꙟ дмнꙋл хс.

---

[1] *În ms.* ръсѫпѫ.

[2] *În sfîrşit, despre călcătorile de vin. Psalmul cîntării lui Asaf, 80.*

[3] *Bucuraţi-vă de Dumnezeu, ajutorul nostru*

[illegible] ꙟ[illegible] то де дмнъ,
[illegible] лꙋминѡѫ ша то [illegible].
[illegible] тъ пъна ши [illegible] а лꙋме,
Ши [illegible] [illegible] фрꙋмоасе [illegible] [illegible].
[illegible] кꙋ [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] съ [illegible] [illegible] соаре.
[illegible] [illegible] [illegible] порꙋнка [illegible] да [illegible],
Ши тоате [illegible] [illegible] [illegible] о [illegible].
[illegible] пꙋ [illegible] кꙋ Їѡсиф [illegible],
[illegible] де [illegible] дин [illegible] дин [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] пре [illegible],
Ши [illegible] де [illegible] [illegible] дин [illegible].
Ши де [illegible] че [illegible] де [illegible],
Ши де [illegible] че [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]

Călcătoarile și teascurile să-nțăleg cînd să vărsa sîngele cel svînt a svinților urmînd Domnului Hristos, că s-au lepadat de sine și ș-au luat crucea, de-au împlut porunca Domnului. Călcătorile să-nțălege și pocăința cu lacrămile. Călcătorile să-nțăleg svintele oltare cu toate taine[le] svintei beserici a Domnului Hristos.

Bucurațî-vă, direpții toț, de Domnul,*
Ce agiută lui Iiacov ș-a tot omul.
Bateț[1] tîmpăna și zîceț în lăute,
Și cîntaț cîntări frumoase-n viersuri multe.
Bucinaț cu veselie-n sărbătoare,
'N lună noauă, să s-auză pre supt soare.
Că lui Izrail porunca ce-au dat Domnul
Și tocmala lui Iiacov ști tot omul.
I-au pus Domnul cu Iósif[2] mărturie,
Cîndu-l scotea din Eghipet din șerbie,
De la oameni ce nú le știa pre limbă.
Și i-au descărcatu-i sarcina din gîrbă,
Și de coșuri ce lucra de rogojină,
Și de scîrbă ce ducea-n țară streină.

Te-am

* 4, 4, 4

---

[1] În ms. báteț.
[2] Pronunțat I-ó-

р҃ни

Тѣ изъвъи ѕѫче дмнѫ дин невоає,
Ши цꙗ дат8ц съ петре биꙋщѫ превоає,
Шам грън к8 тине игхѡлб8рѫ де варѫ,
Ши к8 апа тѣ черка десъщи нцарѫ.
Че съ мꙗ неск8ита вои ѡамени, че во ѕѫче,
Ши т8 израил съ н8те п8и к8 приче,
Съфереци съ н8те ѫ кои щеалъчине,
Вр8 дми проаєпъ съ слоѫже к8 кинтъчне.
Къ дминезъ8 н8 ции алт8л фъръ мине,
Еꙋ те ам сео дела Египет кътръ бине.
Каскъц г8ра къ щи воа съте сат8ри
Нъ те вои ѫпла съ н8 череи бине ниат8ри.
Че ѡамении міеи н8 багѫ сеамѫ граи.
Іисаил н8ва съ и фіе к8 мине траи.
Пентрачаꙗ ꙗмлъса ѫ воа ни чие.
Ши съш ѫмбле игрѫдѫ лор, ш во8 чие.
Къ де вреи вр8 ѡамении міеи съ мак8те
Изравъ ръзлеи съ н8 мбле нивъръ мъте.

П... [illegible]
пинтр8
вотіе.

Ѳ ꙟ

Ꙟра

Te-am izbăvit, zîce Domnul, din nevoaie
Și ț-am datu-ț să-ț petreci viață pre voaie.
Ș-am grăit cu tiṇe-n holbură de pară
Și cu apa te-am cercat, de să ști-n țară.*
Ce să mi-ascultaț voi, oameni, ce voi zîce,
Și tu, Izrail, să nu te pui cu price.
Să ferești să nu te ia cu-nșelăciune
Vrun domn proaspăt, să-i slujești cu-nchinăciune.
Că Dumnezău nu ți-i altul fără mine,
Eu te-am scos de la Eghipet către bine.
Cască-ț gura cît ți-i voia, să te saturi,
Că te voi împlea, să nu cerci bine-n laturi.
Ce oameniî miei nu-m bagă-n samă graiul,
Iacov nú va să-i fie cu mine traiul.
Pentr-aceea î-am lăsat în volnicie
Și să-ș îmble-n gîndul lor, și[-n] buiecie.
Că de-ar hi vrut oamenii miei să m-asculte,
Izráil răzleț să nu-mble-n cărări multe,

Iară

---

* Prorocestvie pentru botez.

Ирѣ ѥѹ претоць пизмашїи лѡрь кѹ мѫна,
Ꙗ смери съ хїе нтокма цо кѹтина.
Ѣе лѹй дмнзъѹ пизмашїи вор съ минцѫ.
Къ лѣѹда ѫн врѣме лѹнгѫ съ съ сѫмцѫ.
Ши ѫ кърми манна де кѫжина ма фрѹмоасѫ
Ши сѹ гъми міаре дин пѣтра чѣ вѫртоасѫ.

Ѱалѡмѹ лѹй хлви дат лѹй Асаф.
Бгъ стъ в сонмѣ богѡв, па.

Дмнзъѹ стъ тѹ изборѣ маре
Де дмнзъи, де дмни таре.
Дей мѹстрѫ пентрѹ цѹдаце.
Бъннѹиндѹш єни бѹн фаце.
Ши леграѫще кѹ скѫрбѫ,
Йче фачец лѫце стрѫмбѫ.
Ѫ воє кѫѹтаци вєгнатѫ,
Йвиновац пентрѹ платѫ,
Ши къ възѫк сънцълацец,
Ши прениме съкѫлацец,

кѣ

Iară eu pre toţ pizmaşii lor cu mîna
I-aş smeri, să hie-ntocma gios cu tina.
Ce lui Dumnezău pizmaşii vor să-i minţă,
Că le-au dat în vreme lungă să să sîmţă,
Mîncînd mana decît jemna mai frumoasă
Şi sugînd miere din piatra cea vîrtoasă.

Psalómul lui David dat lui Asaf.
Бг҃ъ ста въ сонмѣ богѡвъ, па҃.[1]

Dumnezău stătu-n zbori mare*
De dumnezăi, de domni tare,
De-i mustră pentru giudeţe,
Bănuindu-ş, schimbînd feţe,
Şi le grăieşte cu scîrbă:
«A ce faceţ lege strîmbă,
În voie căŭtînd vegheată
A vinovaţ pentru plată?
Iacă vă zîc să-nţălegeţ
Şi pre nime să n-alegeţ,

Să vă

* 4, 4

---

[1] *Dumnezeu a stat în adunarea dumnezeilor, 81.*

Съ въ̀ пъръсѫ́ц кола́чїй,
Ши̇̀ съцѹдеска́ц сърачїй.
Ѧми́шей съцѫне́ц па́рте,
Ꙟ̃ цюде́ц кѹ̆ дерепта́те.
Стрѫмбилѡ́р съ нѹ̆дац во́е,
Ши̇̀ мишеилѡ́р нево́е.
Чѐ є̃и нѹ̆во́р съ съ̀ сѫ́мцъ,
Ꙟ̃ цѹде́ц саи́бъ цїнѣ́цъ.
Къ̀ лѹми́на нѹ̆лїй дра́гъ.
Ши̇̀ принтѹнѣ́рек ѫ̑лѣргъ.
Пъмѫ́нтѹ̆л ди̃н дъръчи́нъ,
Тѹрбѹрѫ́нд ꙟ̃ ѕъ̀ сени́нъ.
Чѐ съ̀ лъса́ц во́е чїа,
Съвъскъѹта́ц цюдечїа,
Къ̀ ва пѹ̃ ꙟ̃ ра̃н кѹ̆ ми́не
Дѧ̄мнѕъй, ши̇̀ съ̀ цинц ви́не.
Къ̀ денѹ̆ ѧ́ѥц иж́га свѣ́тѹ̆л,
Вѫиа нгрѣѹ̀ пъка́тѹ̆л.

Să vă părăsîţ colacii
Şi să giudecaţ săracii.
A mişei să ţînéţ parte
În giudeţ cu dereptate,
Strîmbilor să nu daţ voaie,
Şi mişeilor nevoaie».
Ce ei nú vor să să sîmţă,
În giudeţ s-aibă ştiinţă,
Că lumina nú li-i dragă,
Şi prin tunerec aleargă,
Pămîntul din rădăcină
Turburînd în zî senină.
«Ce să lăsaţ buiecia,
Să vă căŭtaţ giudecia,
Că v-am pus în rînd cu mine
Dumnezăi, şi să ştiţ bine
Că de nu mi-ţ ţînea svatul,
Vă s-a-ngreuia păcatul,

Şi cu

Шѝ кꙋ моáрт а̀ лѣ̀ де прíпъ,
Вєй мꙋ́ри шѝ вєй дан҃ръпъ.
Чѐ тѐ ескоáлъ Дмнє нєлáвъ.
Шѝ съвїй фъ̀ръ зъбáвъ.
Де цвїй цꙋдєкà пъмѫ́нтꙋ́л,
Прѐ кꙋ́м цáй дат ꙋ̆й кꙋвѫ́нтꙋ́л.
Кѣ̀ цїй цїе де моше́е,
Дáтъ лꙋма кꙋ вєчїе.

Ψаломꙋ́л, пв҃. лꙋй Асáфъ.
Бж҃е кто оуподо́бит сѧ тебѣ̀:

Дмнѕъ́ꙋ сн҃те чíне съц фїе,
Де ѿпротíвъ, нтрáй ꙋнтърíе.
Нꙋ́ тъчѧ̀ мълкѡ́м Дмнѕъ́ꙋ сн҃те,
Нíче хїй моáле нграй шѝ кꙋвн҃те.
Кѣ̀ да̀ꙋ кнѿ де съ̀ръбꙋ́нъ,
Чíнеѧ вор ръꙋ́л тоц де прéꙋнъ.
Шѝ тоц пизмáшїй шáꙋ дáтꙋш коáсте,
Дѣ̀ꙋ ръдикáтꙋй кап прєстѐ ѿáсте.

Съ ѣѳ,

Și cu moartea cea de pripă
Veț muri și veț da-n rîpă».
Ce te scoală, Doamne,-n slavă
Și să vii fără zăbavă,
De ț-vei giudeca pămîntul
Precum ț-ai datu-ț cuvîntul,
Că ți-i ție de moșie
Dată lumea cu vecie.

Psalómul 82, lui Asaf.

Б҃є, кто оуподобитсѧ тебѣ [1]

Dumnezău svinte, cine să-ț fie*
Deoprotivă-n trai și-n tărie?
Nu tăcea mîlcom, Dumnezău svinte,
Nice hii moale-n grai și-n cuvinte.
Iacă dau chiot de să răsună
Cine-ț vor răul toț depreună.
Și toț pizmașii ș-au datu-ș coaste,
De-aŭ rădicatu-ș cap preste oaste.

Să vo-

* 5, 5

---

[1] *Dumnezeule, cine se va semăna ție?*

Съ̀ боровирѫ съдà нъвалѫ,
Нингата̀ царѫ кꙋ̀ рà токмалѫ.
Бълмац съй пïардем ѕѫсъръ нескрбѫ,
Съ̀ нꙋ̀ръмѫже де дꙟшïи анмебѫ.
Шѝ деизран дѣкмꙋ̀ наинте,
Съникꙋ̀ѣсъ щïе ниче аминте.
Кꙋ̀ алѡр чѣтѫ кꙋ̀ чѣ злобивѫ,
Тоцꙋ съцꙋрарѫ съц ета̀ нпротивѫ.
Єдѡм дин шатрѫ аба̀ ащѣптѫ.
Съ вïе измаи кꙋ ѡасте латѫ.
Моав ши̇̀ агар ла̀ съхъи даче,
Гебал ши̇̀ амѡн гътаѕѫ ланче.
Амалехицïй фарекѫ пꙋшче,
Филистиманïй працïй сарꙋнче.
Тирꙋл кꙋ̀ ѡасте сꙋ ши̇̀ єл гата,
Асꙋр кꙋ дꙟшïи вине кꙋ спата.
Ши̇̀ стаꙋ кꙋ тоцъи лꙋй лѡ сацïте,
Сфнта та̀ царѫ съ ѡстремꙋте.

Че ледѫ

Să vorovîră să dea năvală
'N svînta ta ţară, cu rea tocmală.
«Blămaţ să-i pierdem, zîsără-n scîrbă,
Să nu rămîie de dînşii limbă.
Şi de Izráil de-acmu nainte
Să nu să ştie, nice aminte».
Cu a lor ceată cu cea zlobivă
Ţoţ să giurară să-ţ stea-mprotivă.
Edóm din şatră abia aşteaptă
Să vie Zmáil[1] cu oaste lată.
Moáv[2] şi Ágar[3] la săhăidace,
Gheválˌ şi Ámon[3] gătează lance.
Amalehiţii ferecă puşce,
Filistimenii praştii s-arunce.
Tirul cu oaste stă şi el gata,
Asúr cu dînşii vine cu spata.
Şi stau cu toţîi lui Lot s-agiute,
Svînta ta ţară să o strămute[4].

Ce le dă

---

[1] *Considerînd forma* Izmail *o intervenţie greşită în vers, am optat pentru forma* Zmáil *din ms.*
[2] *Pronunţat* Mo-áv
[3] *Accentul pe* a *iniţial este notat în ms.*
[4] *În ms.* стръмȣтє.

Чѐ ледѫ̀ дм҃не спаймѫ съ фѹгѫ,
Съ̀ ѡ̂босаскѫ де гоанѫ лѹнгѫ.
Кѫⷩ҇ лѣвениле сомнѹл чел дѹлче,
Кà мадїамѹл ръѹ съй а̂пѹче.
Шѝ лефъ дм҃не кà лѹй Сисера,
Съ нѹєтъ нтоларїкѫ съш баѕѫ цара.
Шѝ кà лѹй а̂вн съланїсъ факѫ,
Ипърѣѹл лѹй кн҃ шѝ сънѹй трѣкѫ.
Кà ла̀ а̂ендѡр полоѹцѝ съ ѕакѫ.
Мѹцеле мѹшнй ѫ̂ трѫ̂ш съ факѫ.
Лефѫ̀ боарїй кà ѡрив шѝ зив,
Зевѣй шѝ Салман съ ѕакѫ тоц стеръв.
Карїй гръирѫ съц праде нцарѫ,
Шѝ сн҃та касѫ че цїй де сфарѫ.
Ръпеѕѫй дм҃не дн҃ дѣл кà роата,
Шѝ пръвълаще съй калѹе глоата.
Кà мѫчолїа фѹлц съ ле касѫ,
Шѝ кà пъдѹра фокѹл съй а̂рѕѫ.

Дн҃

Ce le dă, Doamne, spaimă să fugă,
Să obosască de goană lungă.
Cînd le-a veni-le somnul cel dulce,
Ca Madiámul[1] rău să-i apuce.
Şi le fă, Doamne, ca lui Sisara,
Să nu să-ntoarcă să-ş vază ţara.
Şi ca lui Ávim[2] să li să facă,
'N părăul lúi Chis, şi să nu-i treacă.
Ca la Aéndor[3] pologi să zacă,
Muştile múşini într-înş să facă.
Le fă boierii ca Óriv[4] şi Ziv,
Zevéi şi Sálman[5], să zacă toţ stîrv.
Carii grăiră să-ţ prade-n ţară
Şi-n svînta casă ce ţi-i de sfară,
Răpezî-i, Doamne, din deal ca roata
Şi-i prăvăleşte să-i calce gloata.
Ca măciulia fulgi să le cază
Şi ca pădurea focul să-i arză.

Din

---

[1] *Pronunţat* -di-á-
[2] *Deşi nu este notat, accentul cerut de vers este* Ávim.
[3] *Accentul cerut de vers este* Aéndor.
[4] *În ms. Óriv.*
[5] *Accentul cerut de vers este* Sálman.

Ꙋн фа́цѫ ви́хол съй прѣвѹ́іаскѫ,
Ꙋн до пожа́рѹл съй ѡ҆колѣ́скѫ.
Ши̑ дедѣ́сѹпра съй бац кѹ смѣ́ндѫ.
Нꙋ вор да фѹ́га съ да̀ ꙟ҆ѡсѫ́ндѫ.
Съ ли слѣвѣ́скѫ ѡ҆ка́ра нѹ́ме.
Съцѫ́е мѣ́ниле си́нта тъѹ̑ нѹ́ме.
Пацѫ рѹши́не ши̑ гра̀ ѡ҆ка́рѫ,
Ши съ ле пїа́е ва́ста дин ца́рѫ.
Ка̀ съ кѹноа́скѫ. къ тѹ̀ є҆щ̑ Дмнꙋ,
Ши̑ є҆щ̑ дѣсѹ́пра престе то̑ ѡ҆лмѹл.

Ѡ҆ то́чѣ́лѹ, Ѱало́мꙋл лꙋй Дави́д, п҃г. Фїи́лѡр лꙋй Ко́рє. А҆чѣ́ста Ѱало́м ꙟлѫ є҆лцѣ а҆до́рѣ де па́са лꙋй Дѹмнезъꙋ шѝни кѹ́рма ка́трѫ бисе́рикъ, ши ꙟнфере а҆ци́ ѧ҆ле́ле ши па́рѧ́ле лꙋй ꙟꙋдѣꙋ. Ко́ле бозанѣ́лнїа:

Кѫтꙋ̑ де ꙗ҆бите ши̑ де дръгъла́ше,
Ши рѹ́ріле та́ле ча́ле дєсъла́ше.
Ѡ҆ Дмнезъꙋ сфи́нте, къ є҆ѹ̑ ни́че на́нєсѹ́р,
Ни́че надѣщипта́те нѹ ѹм де ши́рѹ.

Din față vicol să-i prăvuiască,
Din dos pojarul să-i ocolească,
Și de deasupra să-i baț cu smidă,
Cînd vor da fuga, să dea-n osîndă.
Să li s-auză ocara-n lume,
Să ție minte svîntul tău nume.
Pață rușine și grea ocară,
Și să le pieie vestea din țară,
Ca să cunoască că tu ești Domnul
Și ești deasupra preste tot omul.

Ѡ точилѣхъ,[1] psalómul lui David, 83. Fiilor lui Core. Acesta psalóm ne-nvață a dori de casa lui Dumnezău ș-a ne-ndemna cătră bunătăț, și a ne feri de păcate, și ne arată chiar giudețul. Коль возюблєнна[2]

Cîtu-s de iubite și de drăgălașe
Șirurile tale cele de sălașe!
O, Dumnezău svinte, că eu nice-n visuri,
Nice-n deșteptate nu-ț uít de șiruri,

De le du-

---

[1] *Despre călcătorile de vin*
[2] *Cît de iubite sînt*

Кадїсма,

Деле дꙋлче дорꙋ минꙋнатꙋл мїеꙋ сꙋфлеть,
Ши скꙋрцꙋжле тале, нꙋмаи є дин кꙋцит.
Кънд ва дꙋ ведеамъ съ пръвъск ꙟ фацъ,
Съм бꙋкꙋр ши мїе сꙋфлета девицъ.
Инема ши трꙋпꙋл съ ста ꙟградꙋри бине,
Де дамна де чел вїꙋ, кꙋм съ нꙋ поꙋ спꙋне.
Ка и връбїоцъ че съ ꙟ кꙋиб базъ,
Нестрашинъ де касъ дъкѣка съи съркѣзъ.
Ши ка тꙋртꙋрѣша дескꙋиб чеши гътѣзъ,
Де дамна ꙗщѣптъ кꙋ пꙋи съ съ базъ.
Аша мїи де грижъ съ те въз маи таре.
Ѡ дамнѕъꙋ енте немпъратве ла ѡлтаре,
Къ дамнѕъꙋ тꙋм єщи, ши де пърьцъе,
Нимꙋ нꙋи ка тине кꙋвънтꙋл съш цъе.
Фериче дꙋ чела чине аъкꙋаще.
ꙟ сфинта та касъ де те прославаще.
Фериче де ѡмꙋл чей єщи спретинѣлъ,
Ши тѣре недажде ла ча де нъвалъ.

Ѫчел

De le duce dorul mişelul mieu suflet,
Şi curţîle tale nu[-m] mai ies din cuget.
Cîndva de-aş vedea-mă să-ţ prăvăsc în faţă,
Să-m bucuri şi mie sufletul de viaţă,
Inema şi trupul să stea-n gînduri bune
De Domnul de cél[1] viu, cît să nu poci spune.
Ca o vrăbiuţă ce să încuibază
'N streşină de casă deaca să-nsărează,
Şi ca turtureaua de cuib ce-ş gătează,
De de-abia aşteaptă cu pui să să vază,
Aşe mi-i de grije să te văz mai tare,
O, Dumnezău svinte,-n jărtve la oltare.
Că Dumnezău tu-m eşti, şi de-mpărăţiie
Nime nu-i ca tine cuvîntul să-ş ţiie.
Ferice de-acela cine lăcuieşte
În svînta ta casă de te proslăveşte.
Ferice de omul ce-i eşti sprejineală
Şi te-are nedejde la ceas de năvală.

Acela

---

[1] *Deşi nu este notat, accentul cerut de vers cade pe* cél, *ca şi în alte cazuri.*

Ачела шва̀ фа́че ска́ра не́пице нтрѣ́гѫ,
Дѣ̀ ста̀ фъ̀ръ гри́же кꙋ̀ ӥнемѫ ла́ргѫ.
Кѫи ва̀вени ма́ре ва́лѫ де плѫ̂соаре,
Кѫи дм҃нл ва̀ фа́че џꙋдѐц ши̇ стрѫ̂соаре.
Кѫи ва пъ̀рцѫ дм҃нл дар ши̇ бꙋнъта́те,
Кѫи ва да̀ черта́ре че лꙍ́р кꙋ̀ пъка́те.
Атꙋ́нче дире́пції тѫлниш бꙋ́н вꙍр фа́че,
Ѫнтре лꙋдисꙍр с҃нте де ѫ̂нџерь кꙋ́паче.
Ши̑ Сїсѡн ѫ̂тꙋ́нче дм҃нл саӥбнїѫ,
Кѫи ва̀ фѝ на́йнтей то́атѫ лꙋ́ма стрѫ̂сѫ.
Атꙋ́нчи дм҃не ст҃е съмнꙋ́ꙅ де рꙋ́гѫ,
Шѝ съ нꙋ́мѫ ла́пеꙅ ѫ̂та̀ ми́шела слꙋ́гѫ.
Чѣ́й пꙋ̑ кꙋ̀ Їакꙍ́в џꙋ̀ръмѫ̂нт де па́че,
Шѝ кꙋ̀ но́й крещи́нїй ми́лѫ ѫ̂ ве̄ фа́че.
Ка́ꙋтѫ дм҃не ст҃е дѣ̀ цѣꙅ ѫ̂ съ̀ на́тꙋра,
Ши̇й пръвѫ́лще нфа́цѫ пре́скꙋ ца̀ да сва́тꙋ.
Шии ꙅꙋ́а ѫ̂чаа чѐ ѫ̂сте нсъмна́тѫ,
Кѫ́ра ва́ръ кꙋ́ете вра́ме нечета́тѫ.

Д б̄ Кѫ ма́н

Acela ş-va face scara-n spiţe-ntreagă,
De-a sta fără grije cu inemă largă.
Cînd va veni mare valea de plînsoare,
Cînd Domnul va face giudeţ şi strînsoare,
Cînd va-mpărţî Domnul dar şi bunătate,
Cînd va da certare celor cu păcate,
Atunce direpţii tîlniş bun vor face
Între lucori svinte de îngeri cu pace.
Şi-n Sion atunce Domnul s-a ivi-să,
Cînd va hi nainte-i toată lumea strînsă.
Atunci, Doamne svinte, să mi-auz de rugă
Şi să nu mă lepez, a ta mişea slugă.
Ce-ai pus cu Iiacov giurămînt de pace,
Şi cu noi creştinii milă îţ vei face.
Caŭtă, Doamne svinte, de-ţ vez însămnatul
Şi-i prăveşte-n faţă, precum ţ-ai dat svatul.
Şi-n zua aceea ce este-nsămnată,
Carea va să custe vreme nencetată.

Că mai

Къ̀ ма́й бꙋ́нѫ а́сте ѡ ѕѫ̀ съпетрѣ́кѫ,
ꙟ кꙋ́рцѫле та́ле ши̇̀ ѕѫче сѫ́цꙋ фа́кѫ.
Съ съ̀ тъвълѣ́скѫ ꙟ сн҃та та̀ ка́сѫ,
Де кѫ̄ мі́й де ѕѫле нико́ртꙋри де мъта́сѫ.
Пре́ни кꙋ̀ пъкътоши́й съла́шꙋл съ́й фі́е,
Нетрескꙟ́ни кꙋ дꙟшїй вї́цѫ вѣнічїе.
Къ̀ тꙋ̆ д҃мне сн҃те спремнѫ́ є́щи га́та,
Шѝ кꙋ̆ дерепта́те бей ꙟпърцѫ пла́та.
Шѝ ле́кей да сла́вѫ да̑ шѝ бꙋнъта́те,
Чи́нор цаꙋ̆ слꙋжи́тꙋц д҃мне и дерепта́те.
Шаꙋ̆ ꙟбла́т ꙟка́ле фъ̀ръ де мѫ́нїе,
Нꙋ́ле вей ѡпри́ле д҃мне дн҃ ємбрїе.
Пентрꙋча́ла д҃мне фери́че де ѡ́мꙋл,
Че цїй кꙋ̀ надѣ́де де нꙋ̆л при́нде со́мнꙋл.

ꙟсфъ̄ршит фїи лѡ̑ лꙋ̆й Корѐ. Ѱало́м, пд҃. ꙟ ѱалтїра сло̀винѣ́скѫ, Въко́нїц скрїи прѣнемꙋ спеблі́кꙋ, адікъ ла май ма́рїле пѫсеці. фїини лꙋй Корей є́ра пѫсеці алєши. Бл҃гоболи́л єсѝ Гн҃и ѕемлѫ̀.

Ѿбѣ́нтꙋ,

Că mai bună este o zî să petreacă
În curţîle tale şi zîsa să-ţ facă,
Să să tăvălească în svînta ta casă,
Decît mii de zîle-n corturi de mătasă,
'N rînd cu păcătoşii sălaşul să-i fie,
Petrecînd cu dînşii viaţă-n volnicie.
Că tu, Doamne svinte, spre milă eşti gata
Şi cu dereptate vei împărţî plata.
Şi le vei da slavă, dar şi bunătate
Cine ţ-au slujitu-ţ, Doamne,-n dereptate
Ş-au îmblat în cale fără de mînie,
Nu le vei opri-le, Doamne, din simbrie.
Pentr-aceea, Doamne, ferice de omul
Ce ţi-i cu nedejde, de nu-l prinde somnul.

În sfîrşit fiilor lui Coré. Psalóm 84.
În psăltirea cea slavinească въ конець scrie преднемꙋ спевакꙋ, adecă la mai marele peveţ. Fiii lui Coréi era peveţ aleş. Бл҃аговолилъ єси, Г҃и, землю[1]

Iubituѕ ѕ

---

[1] *Ai binecuvîntat, Doamne, pămîntul*

Ꙋбитꙋ цай дмне цара тѣ доритѫ,
Чѐ ѡпъръсѐжесъш деи ѥра оурѫтѫ.
Ши цаи ѫторсе прада лꙋи Іакѡ робитꙋл,
Де канда премѫнѫ съш цѫсе пъмѫнтꙋл,
ѡамении тъи дмне лꙋнищере депъкате,
Дин че цаꙋ грешитꙋи. съ фїе ертате
Ши цаи ѫбласатꙋи дин тоатѫ мѫнїа,
Цаи датꙋи ѫлатꙋри де предꙋш оурџїа.
Ѫтоарче не дмне кътръ мѫнтꙋинцѫ,
Без деслъбичюне ши де непꙋтинцѫ.
Деи цѫна мѫнїе пре ете врѣме лꙋнгѫ,
Наръ мѫна рꙋдѫ кꙋро съ салꙋнгѫ.
Че те тоарче дмне кътръ нои кꙋ бине,
Съ съ веселєскѫ ѡамении де тине.
Ши мила та дмне спре нои ѡи бащє,
Недѫ ши пꙋтаре де не мѫнтꙋаще.
Съ въѕ ши де мине дмна чева ѕѫче,
Ва гръи де мине дмна кꙋ фериче.

ДГ ва ѕѫче

Iubitu-ţ-ai, Doamne, ţara cea dorită,*
Ce o părăsîsăş de-ţ era urîtă,
Şi ţ-ai întors prada lui Iacov iubitul,
De i-ai dat pre mînă să-ş ţîie pămîntul.
Oamenii tăi, Doamne, le-ai șters de păcate,
Din ce ţ-au greşitu-ţ, să fie iertate.
Şi ţ-ai îmblînzîtu-ţ din toată mînia,
Ţ-ai datu-ţ în laturi de pre dînş urgia.
Întoarce-ne, Doamne, cătră mîntuinţă,
Vez de slăbiciune și de neputinţă.
De-i ţînea mînie preste vreme lungă,
N-a rămînea rudă cu rod să s-agiungă.
Ce te-ntoarce, Doamne, cătră noi cu bine,
Să să veselească oamenii de tine.
Şi mila ta, Doamne, spre noi o iveşte,
Ne dă și putere de ne mîntuieşte.
Să văz și de mine Domnul ce va zîce,
Va grăi de mine Domnul cu ferice.

Va zîce

---

* 6, 6

Кадїсма,

Ка ꙁѫ́че де ца́рѫ къ васта̀ кꙋ па́че,
Ши̏ а̑немѫ бꙋ́нѫ спицїи ѫ̑ вор фа́че.
Дѫ̀ да̄личе избѫ́ндѫ къро́р ца́лꙋ̆ детѣ́мѫ,
Сѫ́нѣѫ делати́ни вине́ фъръ̀ са́мѫ.
Ши̏ дѫ нїца́ра ноа́стрѫ сла́ва та̀ съ кре́скѫ,
И́нла ша̀ де връо̑ претоу́ц сътъ̑неаскѫ.
Ши̏ кꙋ̆ дерепта́та на́чей глоа́те мꙋ̆лате,
Кра́це съсъ̀ стра́ꙁѣгѫ ши̏ съсъ̀ съ́рꙋ̆те.
Дѐ цо̄ а̑деба́ра а̑ сѣ̑ съда̀ ра́ꙁѫ,
Дїн че́рю дерепта́та ска́ꙋ̆те съба́ꙁѫ.
Дѫ̀ да́мисъ̆ снӣче а̑та̀ бꙋ́нътáте,
Съ́неда̀ пъма́нтꙋ̆л ро́адѫ и дерепта́те.
Nа́интеце съ ма́ргѫ дерепта́та сн̄тѫ,
Ши̏ не по́не ни́але па́шїи фъ̀ръ сма̑нтѫ.

Слава:

Va zîce de țară că va sta cu pace,
Și inemă bună svinții îș vor face.
Dă, Doamne, izbîndă căror ț-au de teamă,
S-aibă de la tine bine fără samă.
Și dă-n țara noastră slava ta să crească,
Mila ș-adevărul pre toț să tîlnească,
Și cu dereptatea pace[a]-n gloate multe
'N brațe să să strîngă și să să sărute.
De gios adevara în sus să dea rază,
Din ceri dereptatea să caŭte să vază.
Dă, Dumnezău svinte, a ta bunătate,
Să ne dea pămîntul roadă-n dereptate.
Nainte-ț să margă dereptatea svîntă,
Și-ț vei pune-n cale pașii fără smîntă.

СЛАВА

* * *

CATÍSMA

КАѲІСМА, ВІ. Ѱалом, пе. Млтва Двда. Приклони гн҃и оухо твое.

Плекъц дмне оурѧка чѣ снтѫ,
Шѝ съмасꙋлцъ ла време де смꙋлте
Къ ѫ лнпсѫ шѝ ѫ тнстъницѫ,
Крꙋцѫмъ сфнте ѫ кꙋвїинцѫ.
Къ цѫжѐ слꙋгѫ дмне шѝ мъсоате,
Спре недаде, дн скръбе лютоате.
Милꙋѧще дмне нѣѫ де кѣрѣбѫ,
Дєм десъкарѣ небꙋа дн грѣѫ.
Пнщелꙋл мїеꙋ сфнт веселѧще,
Къ дєтнне прєтно ча кнтѧще.
Къмѝ ѥщн дмне бꙋн шѝ кꙋ ръбдаре,
Де тннѣ спре тоц мнла та чѣ маре.
Шѝ ммнкꙋлтѫ дмне мнща рꙋгѫ,
Де налнтєц гласꙋл мїеꙋ сацꙋнгѫ.
Нѫѫ де грнже кѫн стрнг кътрѣ тнне,
Мъ рог дмне сѫ мн ръсппнꙋ кꙋ бнне.

Къ нꙋц

CATÍSMA 12. Psalóm 85. Мл҃тва Дв҃два.[1] Приклони, Г҃и, оухо твоє[2]

Pleacă-ţ, Doamne, urechea cea svîntă
Şi să mi-ascult la vreme de smîntă[3],
Că-s în lipsă şi în ticăinţă.
Cruţă-mi sufletul în cuviinţă,
Că ţî-s slugă, Doamne, şi mă scoate
Spre nedejde, din scîrbele toate.
Miluieşte, Doamne,-n zî de scîrbă,
De-m descarcă nevoia din gîrbă.
Mişelul mieu suflet veseleşte,
Că de tine pre tot ceas chiteşte.
Că-m eşti, Doamne, bun şi cu răbdare,
De tinz spre tot mila ta cea mare.
Şi mi-ascultă, Doamne, mişea rugă,
Denainte-ţ glasul mieu s-agiungă.
'N zî de grije, cînd strig cătră tine,
Mă rog, Doamne, să-mi răspunz cu bine.

Că nu-ţ

---

[1] *O rugăciune a lui David.*
[2] *Pleacă-ţi, Doamne, urechea*
[3] *În ms.* смꙟнтѫ.

Вън ноѹ есте ниме де противѫ,
Лѫмѫѣ кѹ хире дрѫгостивѫ.
Абѹрѹриле тале те арѫтѫ,
Интѣиѹ есте мила де ндѹратѫ.
Тоц пѫгѫнии вор вени дин лѹме,
Сѫвѫршините стрѫлѹчи тѫѹ нѹме.
Вѣ ещи сфѫнт дамне ши ещи маре,
Ши тиндаѣ фаче оѹн дамн таре.
Дѹмаи писмѣ тѹ чѣ адевѫрѫ.
Кѫ ничиѹ се дин порѹнчи афарѫ.
Сѫ стѫ нешелѹшѫ фѫрѫ сѫмѫ,
Нимама мѫ дамне натрата тѹмѫ.
Мѹлцѫ мѫнишѹц кѹ писмѫ мѫргѫ,
Сѫвѫниндѹц снѫт нѹме фѫрѫ тагѫ.
Кѫ мѣни дѫтѹѫм милѫ ши ндѫрдѫ,
Сѫпоидаѹмѫ дела гра шидѫ.
Чела винѣѫ дамне кѹ пѫнасте,
Ши али око дин ѡ дела пѫрпасте.

Дамне

Că nu-ț este nime deprotivă
Dumnezău, cu hire drăgostivă,
Lucrurile tale te arată
Cîtu-ț este mila de-ndurată.
Toț păgînii vor veni din lume
Să să-nchine svîntului tău nume,
Că ești slăvit, Doamne, și ești mare,
Și ciudese faci ca un Domn tare.
Du-mă-n calea ta cea adevară,
Ca să nu-ț ies din porunci afară.
Să să veselească fără samă
Inema mea, Doamne,-ntr-a ta teamă.
Mulțămăscu-ț cu inemă-ntreagă,
Slăvindu-ț svînt nume fără tagă,
Că mi-ai datu-mi milă și izbîndă [1],
Scoțîndu-mă de la grea osîndă,
Ce-m vinisă, Doamne, cu năpaste,
Și m-ai [2] scos din iad de la prăpaste.

Doamne

---

[1] *În ms.* ЇЗБ·ꙟНДѪ.
[2] *În ms.* МАЙ.

Д҃мне кълкъторїи чей де лаце,
Дꙋпъ мине с҃нт гата са ларце.
Ши мишелꙋл мїеꙋ ѡ҃флат черкарѫ,
Ши детине ниамѫ нꙋ бъгарѫ.
Че тꙋ Д҃мне с҃нте ши дꙋрате,
Ѥрцї кꙋ милѫ претоцї де пъкате.
Каꙋтѫ Д҃мне ши мъ милꙋаще,
Ши дин греꙋл мїеꙋ мъ избъваще.
Шимѝ приимите избрѫдѫ ла требѫ,
Къц с҃нт слꙋгѫ ши фичор дин шарбѫ.
Фъ де мине съмн бꙋн съ да раѕѫ.
Съкрапе пизмашїи стрѣн съвазѫ.
Къ тꙋ Д҃мне мїаи датꙋми пꙋтаре,
Нѕѫ де гриже съ тїнѣ мѫргѫраре.

Фїилѡр лꙋї Коре̑й ѱалом декꙋнтик, п҃ѕ.
Ѡснованїа єгѡ на гора̑ с҃ты:

Ѡснованїа єгѡ на горах с҃тых: Ѹрзѫтꙋриле лꙋи пре мꙋнцїи чей с҃нц. Адикъ с҃нцїи аплы ши пррочїи къинꙋлꙋ Д҃мнезеꙋ дин мꙋнцїи чей с҃нц капренище

пїєтри

35 Doamne, călcătorii cei de lege
  După mine sînt gata s-alerge.
Și mișelul mieu suflet cercară,
  Și de tine-n samă nu băgară.
Ce tu, Doamne svinte și-ndurate,
40 Ierț cu milă pre toț de păcate.
Caŭtă, Doamne, și mă miluiește
  Și din greul mieu mă izbăvește.
Și-m trimite izbîndă la treabă,
  Că-ț sînt slugă și ficior din șarbă.
45 Fă de mine sămn bun să dea rază,
  Să crepe pizmașii stînd să vază.
Că tu, Doamne, mi-ai datu-mi putere,
  'N zî de grije să te-aib mîngîiere.

Fiilor lui Coréi psalóm de cîntec, 86.

Ѡснованїѧ єгѡ на горахъ ст͠ыхъ.

Ѡснованїа єгѡ на горахъ ст͠ыхъ, urzîturile lui în munții cei svinț, adecă svinții apostoli și prorocii, că i-au luat Dumnezău din munții cei svinț ca pre nește

pietri

пїєтри скꙋмпе де шаꙋ ѹкрашатꙋ кꙋ дꙋлчешїи сфинта бисе-рикъ дꙋмнꙋлꙋи хрⷭ҇то, лꙋатꙋлꙋ дин мꙋнцїи чей сфинцї. Адекъ сꙟӂеле дꙋлче привꙋзаче дин мꙋнцилꙋи, нъроаде мари ка нище мꙋнцї дин сѫмꙟица чѧ сфнтъ алꙋи Аврам. Адекъ Крещи-тании, крещинїи дин апꙋсꙋл ши мꙋнцїи чей сфинцї. Адекъ нъроаделе ши цѫрїле крещинещ. Авит ꙟбрага сїѡна, пачеле ꙋа Іакѡвль. Ꙟбꙋбеще дꙋмнꙋ поарта сїѡнꙋ лꙋи май мꙋлт де кѫт тоате сателе лꙋи Іакѡв. По-арта дꙋмнꙋлꙋи ши пърѣтꙋлꙋи дин иꙋдеи ꙟ поартъ цара: ꙟ поарта сїѡнꙋлꙋи ꙟ сфнта ѡраш Іерꙋсалим жꙋш ꙟ треба иꙋдеи. Поарте ꙟтꙋмꙋрите лꙋи Іерꙋсалим ꙟпъратꙋл ши ла дꙋнꙋзꙋ ка-коло лꙋкꙋл ꙟпъратꙋл Іерꙋсалим ꙟ Іерꙋсалим аколо лꙋкꙋ дꙋмнезꙋ ꙟ сфнта мꙋнте сїѡн ꙟ миꙗлокꙋл родꙋлꙋи ѡми-ней де ла цинꙋцꙋ ши дꙋ де Вавилон аколо ера ѡ дꙋмна сфнтъ тꙋлеши каре де лꙋкꙋит. Аша ѡрѣши зиче Давид. Ꙟпо-кой мой вꙋ бꙋнꙋвꙋка. Ꙟлꙋтай ѡ дꙋна ма ꙟ вачи де вѣꙋ. Ꙟдесвилатїе мꙋлт недоси егꙋ. Аичѣ вой лꙋкꙋи ка ꙟ иꙋнтꙋ. Ꙟбꙋбеще дꙋмна поарта сїѡнꙋ лꙋи, пъмꙋрꙋш дꙋмне пъринꙋл Давид. Ѡн поарта Гда прѣнїи вꙋн дꙋпъ зиꙋ. Ꙟꙋвꙋтай поарта дꙋмнꙋлꙋи дꙋрепцїи вор ꙟ тра ꙟтрꙋвꙋ май демꙋлте де де мꙋлт патрїарꙋл Іакѡв татъл неамꙋлꙋ-ниа ꙟ дꙋкꙋ ꙟ дꙋпе ла сїрїа фꙋцинд де фрацїеле сꙋ лꙋ Исав. Ꙟлꙋмїнлат кале прѣколо дꙋпъ ꙟ сарꙋ ꙟ тра-чѣ лкꙋ ꙟ сїѡн шаꙋ дормит прице колꙋи пꙋнꙋдꙋш ѡпїа-трꙋ кꙋпъта и ке ера лꙋмина ачела фъръ де ѡамени пребꙋвꙋ ши дꙋке дорми ꙟвꙋзꙋ ꙟ ви чѣри аще ши прѣнцїа са pietri scumpe de ş-au urzîtu-ş cu dînşii svînta beserică Domnul Hristos. Luatu-i-au din munţîi cei svinţ, adecă svintele doa[uă]sprăzece săminţîi, năroade mare ca nişte munţ, din sămînţa cea svîntă a lui Avraam, adecă izrailtenii, creştinii din legea veche, şi munţîi cei svinţ, adecă năroadele şi ţările creştineşti. Любитъ Гь врата Сїѡнѧ, паче всѣхъ селъ Іакѡвль, iubeşte Domnul poarta Sionului mai presus decît toate satele lui Iiacov. Poarta Domnului şi-mpăratului dă giudeţ în toată ţara. În poarta Sionului, în svîntul oraş Ierusalim, îş întreba giudeţ toate neamurile lui Izráil la-mpăratul şi la Dumnezău, c-acolo lăcuia împăratul izrailesc, în Ierusalim, acoló lăcuia Dumnezău, în svîntul muntele Sion, în mijlócul rodului omenesc, de da giudeţ şi dar de blagoslovenie, acoló era odihna svinţiii sale şi casă de lăcuit. Aşe iarăş zîce David: Се покой мой въ вѣки вѣка, aceasta-i odihna mea în veci de veci. Зде вселѧтсѧ, ıако изволихъ его, aicea voi lăcui, că l-am[1] iubitu-l. Iubeşte Domnul poarta Sionului, că iarăş zîce prorocul David: Си врата Гнѧ, првднїи внидѹть внѧ, aceasta-i poarta Domnului, direpţîi vor întra-ntr-însă. Mai de nainte, de demult, patriarhul Iiacov, tatăl izrailtenilor, ducîndu-se la Siria, fugind de răul frăţîne-său, lui Isáv, i s-au tîmplat calea pre-acolo, de-au însărat într-ácel loc în Sion, ş-au dormit preste noapte puindu-ş o piatră căpătîi, că era locul acela fără de oameni pre-atunce. Şi deaca dormi, el văzu în vis ceriul deşchis şi pre svinţia sa

Dumneа Дмнѕъꙋ рѣзѫмат пре вꙟрвꙋл скърїи ши скара аџꙋнџѫ дин черю пънъ ꙟ пъмꙟнт. Ꙋнде ера кꙋлкат, ши ꙟџерїи лꙋи Дмнѕъꙋ чеи де пре пъмꙟнт съ сꙋѧ ꙟ черю съ погоръ пре пъмꙟнт пре спинеле скърїи ачїѧ. Кареле сътълкꙋеск бꙋнътъцꙋле мъръ драбинеле скърїи рꙋда дмнѕъѣскъ ши рꙋда ѡменѣскъ. че сꙋ ꙟпреꙋнат де ѣсте ꙋнꙋл Дмнꙋл Їс Хс. Ачѣѧ скаръ аꙋ ꙟкипꙋит пре сфнцїа са Пречиста, къ пре дꙟнса Дмнѕъꙋ сꙋ погорꙟ дин черю пре пъмꙟнт пре спинꙋцъле ей. Ивѣлоръ че аꙋ нъскꙋт ачѣста Їакѡв: ша чѣста бꙟ лѣкъ а ѡбръшин грѣни кꙋ Дмнѕъꙋ съ дешѣптъ дин сомн, ши кꙋ преѧ де минꙋне ꙟ спъимъ гръи дезисъ. Ѡ къткꙋи де гроѕник лоꙋкꙋл ачеста: аичѣ ꙗ каса Дмнлꙋи ши поарта чериꙋлꙋи. Пентрꙋ ачѣа ѕиче Прркꙋл Дабидъ: ꙗбѣще Дмнꙋл поарта сїѡнꙋлꙋи маи бꙟне декꙟт тоате сателе лꙋи Їакѡв, пентрꙋ ачѣа дрѣгъ ѕъ. Преславнаѧ глаголашасѧ ѡ тебѣ граде Бжїи. Преславните сꙋ гръит де тине четата лꙋи Дмнѕъꙋ. Помѧнꙋ Раав и Вавилѡна съвѣдѫщимъ мѧ. Адꙋчевои аминте де Рахава ши де Вавилѡна каре мъ кꙋноаще. Ачѣста кꙋвꙟнт аꙋ гръит Дмнѕъꙋ кꙋ каре адꙋче аминте ши де нѣмꙋрїи кареле аꙋ креѕꙋт сфнцїа са аꙋ ѕис. Бг. къ ноꙋ аменеле дигоартъ лꙋмѣ ера пъгꙟне каши Вавилѡнꙋл ши ка Рахава бъдинцѣ че ера кꙋрвъ ꙟ четата Ерихѡнꙋлꙋи маи пре ꙋрмъ сꙋ дат ꙟ кꙋноштинцѣ кꙋ неколделе лꙋи Їѡсꙋ фїю лꙋи Навїнѣ хатманꙋл ѡщилѡр лꙋи Дмнѕъꙋ кꙟнд добꙟндїѧ Ерихѡнꙋл. Рахава ачѣѧ че фъчи кале неколделор сфнте. Рахава ачѣѧ че добꙟнди парте ꙟ съмнцїѧ лꙋи Ізраила. Рахава ачѣѧ

---

[1] *În alte exemplare este imprimat bine* лам.

ѕ в

че ѡ фери

Dumnezău răzămat pre vîrvul scării, și scara agiungea din ceri pănă în pămînt, unde era culcat, și îngerii lui Dumnezău cei de pre pămînt să suia-n ceri, să pogorîia pre pămînt pre spițele scării aceĭia, carile să tîlcuiesc bunătățîle; iară drabinile scării, ruda dumnezăiască și ruda omenească, ce s-au împreunat de este unul Domnul Isus Hristos. Aceea scară au închipuit pre svinția sa Precistaia, că pre dînsă Dumnezău s-au pogorît din ceri pre pămînt, pre spiță de 12 neamuri ce le-au născut acesta Iiacov. Ș-acesta vis deac-îl obîrși grăind cu Dumnezău, să deșteptă din somn și, cuprins de minune, înspăimat, grăi de zîsă: «O, cîtu-i de groznic locul acesta! Aicea-i casa Domnului și poarta ceriului». Pentr-aceea zîce prorocul David: «Iubește Domnul poarta Sionului mai vîrtos decît toate satele lui Iiacov». Pentr-aceea iarăș zîce: Прєславнаѧ гл҃ашасѧ ѡ тєбѣ, градє Бж҃їй, preaslăvite s-au grăit de tine, cetatea lui Dumnezău. Помѧнꙋ Раавъ и Вавилѡна съвѣдѧщаѧ мѧ, aduce-m-voi aminte de Rahaáva și de Vavilona carea mă cunoaște. Acesta cuvînt îl grăiește Dumnezău, că-ș va aduce aminte și de păgîni, care lucru svinția sa au împlut, că noi limbile din toată lumea eram păgîne, ca și Vavilonul și ca Rahaáva blîdnița, ce era curvă în cetatea Ierihonului, iară căci s-au dat în cunoștințe cu iscoadele lui Isus fiiul lui Náviin, hátmanul oștilor lui Dumnezău, cînd dobîndiia Ierihonul, Rahaáva aceea ce fece cale iscoadelor svinte, Rahaáva aceea ce dobîndi parte în sămenția lui Izráil, Rahaáva aceea

ce o feri

че ѿфери дмнѕъꙋ де робїѧ Израилтѧнилѡр кꙋ тоатъ каса
єй ла ръсъпитꙋра Єрихѡнꙋлꙋй. Рахава ачѣѧ че пъръсѣ
кꙋрвїѧ де бърбацїи чей мꙋлцй ши прїими бърбат пре Сал
мѡн воєводꙋл ѡщии лꙋй дмнѕъꙋ де съминцїа Їꙋда и оуна
дин, бі, съминцїи алꙋй Израил. Салмѡн че съ тълкꙋѣще
пачє, Салмѡн кꙋ Рахава ачѣста, нъскꙋръ пре Воѡз стръ
мошꙋл лꙋй Давид ѫпърат дин трꙋпꙋриле ачесте дмнꙋл Їс Хс.
Фъкꙋлꙋй дмнѕъꙋ че шаꙋ тримисꙋш сфінцїле искоаде,
ѫн Єрихѡнꙋл дин тоатъ лꙋмѣ дꙋпъ обичнаю гласꙋл
сфінцилор Єуан. де каре глас аꙋ ръстꙋрнат зидꙋриле пъгъне
тъцій ши аꙋ ръдикат зидꙋриле крещинътъцій. Ши
Рахава чѣ пъгъни късътъриси лꙋꙋрїй кꙋ бърбацїи чей
мꙋлцй кꙋ дмнѕъїи чей идолешй че ле ѫкина маинте ши
креда ѫтрѫншій. съ лепъдъ де дънши, ши креѕꙋ ѫтра
девъратꙋл дмнѕъꙋ лъсъ кꙋрвїѧ ши ѣви кꙋрвиа, лъсъ
бърбацїи чей мꙋлцй ши минчиношї, ши съ ѫнин ла оунꙋл
бърбатꙋл єй чел адевърат дмнꙋл Їс Хс пъръсїндꙋш тоатъ
пикꙋрацїѧ чѣ вавилонѣскъ ши аниндꙋсе ла рꙋда чѣ
дмнѕъѣскъ съ шаꙋ адꙋс де дъинсъ дмнѕъꙋ ѫнаинте пен
тръ ѣй кꙋноцїинце де шаꙋ зидитѡ пре Петрꙋ ши Апостолїи
кꙋ зидирѣ де сѫнцълите кꙋ подоабъ мбръкатъ де вишин
алб ши кꙋрат ал евангелїилꙋй ботєз ши кꙋ могхорѫцїлъ де
чинстїтꙋл ши прѣ сфнтꙋл съꙋ сѫнџє. Ѧ съ иноплеменици
є Тѵр, ѧ адїє Сидѡнїи сїи єшиѧ тꙋ: Ши адекъ алте съ
минцїи чє єрѧ ѫ фанатїманїи, ши Тѵрꙋ, Ши нъ роадѣле
Єфїѡпїнй ачѣща фъръ ачѣѧ адекъ съ вор ръспꙋнде де ачѣѧ
фїинцїа віаѡѕникъ прекꙋм віде ши ѫѕнѣле ноастре къ мꙋлцї

ръзбоник

ce o feri Dumnezău de sabia izrailtenilor cu toată casa ei la răsîpitura Ierihonului, Rahaáva aceea ce părăsî curvia de bărbaţii cei mulţ şi priĭmi bărbat pre Salmón, voievodul oştii lui Dumnezău, de săminţia Iudii, una din 12 săminţii a lui Izráil. Salmón, ce să tîlcuieşte pace, Salmón cu Rahaáva aceasta născură pre Vooz, strămoşul lui David împărat, dintru carele este Domnul Isus Hristos, fiiul lui Dumnezău, ce ş-au trimisu-ş svintele iscoade în Ierihonul din toată lumea, de-au bucinat glasul svintei evanghelii, de care glas s-au răsturnat zidiurile păgînătăţei şi s-au rădicat zidiurile creştinătăţîi. Şi Rahaáva cea păgînă, că să părăsî a curvi cu bărbaţii cei mulţ, cu dumnezăii cei idoleşti, ce li să închina mainte şi credea într-înşii, să lepădă de dînş şi crezu într-adevăratul Dumnezău, lăsă curvia şi iubi curăţîia, lăsă bărbaţîi cei mulţ şi mincinoş şi să lipi la unul bărbatul ei cel adevărat, Domnul Isus Hristos, părăsîndu-ş toată necurăţîia cea vavilonească şi lipindu-să la ruda cea dumnezăiască, că ş-au adus de dînsă Dumnezău aminte pentr-a ei cunoştinţe, de o au ziditu-ă pre proroci şi apostolii, cu zidiuri de svinţ nalte, cu podoabă-mbrăcată de vişin alb şi curat a svîntului botez şi cu mohorîţală de cinstitul şi prea svîntul său sînge. И сє иноплємєнници и Тѵръ, людїє Еѳиωпїй сии быша тѹ, şi adecă alte sămînţîi ce sînt filistimenii şi Tirul, şi năroadele Etiopiii, aceştia fură acicea, adecă să vor răspunde de-acicea din svînta beserică, precum vedem şi în zilele noastre că mulţ

să nevoiesc

сънеѵоасе оуніи ши кȣ платъ съшфакъ нȣме де шлѣхтъ пентрȣ чинетъ ши слава ачещїи лȣмі трекътоаре. съ оуніи въдсе съ ръспȣнзъ дин Корȣна лешаскъ. Алцъи дин церь рѣ, алцъи дин Трансилванїа, ши дин Цр҃ъ. ꙗръ нои нерѫспȣдем, дин сфинта Іерлим маика сфинтеи бесѣричїи ноастре сѧнта Сїѡн, пентрȣ чѧ ѕъче. Мȣма Сїѡн речет чловек. Ши маика мѣ Сїѡнȣл ваѕъче оумȣл. Иноплеменицїи ѥра ѡ царъ веститъ ши богатъ кȣ четъци налте, пре лъгъ маре албъ. Тȣрȣл ѥра ка ȣ Цариград, Ефїѡпїа ѥсте лȣма де спрѣмиѧзъзи дин е ꙟнт ѡаменїи негри пълици де соаре. Ачеща тоци лȣо пречестȣи ачеста ѱалм къ съвор ръспȣнде дин сѧнта четате пре нȣмеле домнȣлȣи Хс, адекъ христїанъ че съ ѕъче крещини. И чак родиѧ бъне. Ши ѡ сѧȣ нъскȣт ꙟ Треръ къ домнȣл Хс сѧȣ нъскȣт ꙟ бесѣрика лецїи вечи де карѧ гръѧще сѧнтȣл Іѡань Бгослов ꙟ картѧ чеі зъкамѧ Апокалипсїи. де ѕиче съмн сѧȣ арътат ꙟ чери мȣаре ѫмбръкате кȣ соаре авѫи ꙟ пънтече греоаре ши стриг ꙟн дȣмчин дȣрере съ наскъ. Каре фъмеїе прекȣм ꙟ паре мїе съ фїе бесѣрика лецїи вечи ꙗръ съарѣле че ѥра ѫмбръкатъ ѥсте дмнзъирѧ че сѧȣ ꙟ кȣ крит роȣда ѡмȣлȣи кȣ роȣда лȣи Дмнзъȣ, ꙗръ пънтечеле ѥсте сѧнта Пречистъ каȣ нъскȣт пре Дмнл Хс, ꙗръ дȣрориле ши стригериле фъмеии дерȣл ши роуга сфинцилор че дорїа съ оунигъ съ вазъ пре дмнл Хртос, фъмѣѧ ачѧ аȣ нъскȣт фѣт ши лȣ апȣкаръ дела дȣхȣрь ла Дмнзъȣ ꙗръ мȣерїи нещтеде ꙟ дерѣ, в. арипе де хȣлтȣр маре, нѧле, в. лецй алȣи Дмнзъȣ чѧ веке ши чѧ ноа, ачѧ

дамȣнций

să nevoiesc, unii şi cu plată, să-ş facă nume de şleahtă, pentru cinstea şi slava aceştii lumi trecătoare, că unii sîlesc să să răspunză din coruna leşască, alţîi din Ţarigrad, alţîi dintr-Antiohia, şi din Rîm, iară noi ne răspundem din svîntul Ierusalim, maica svintei besericii noastre, svîntul Sion; pentr-aceea zîce: Мт͠и Сїѡнъ, рєчєтъ чловєкъ, maică mi-i Sionul, va zîce omul. Inopleméniţii era o ţară vestită şi bogată, cu cetăţ nalte, pre lîngă Mare Albă, Tirul era ca un Ţarigrad, Etiopia este lumea despre-amiazăz, de-i sînt oamenii negri, păliţ de soare. Aceştia toţ le-au prorocestvuit acesta psalom că să vor răspunde din svînta cetate pre numele Domnului Hristos, adecă hristiani, ce să zîce creştini. И чл͠къ родисѧ въ нємъ, şi om s-au născut într-însă, că Domnul Hristos s-au născut în beserica legii vechi, de carea grăieşte svîntul Ioan Bogoslov, în cartea ce să cheamă Apocálipsis, de zice: «Sămn s-au arătat în ceri, muiere îmbrăcată-n soare, avînd în pîntece, grecioasă, şi strigînd, muncindu-să să nască». Care fămeie, precum îm pare mie, să fie beserica legii vechi, iară soarele ce era îmbrăcată este dumnezăirea, ce s-au încuscrit ruda omului cu ruda lui Dumnezău, iară pînticele este svînta Precistă, c-au născut pre Domnul Hristos, iară durorile şi strigările fămeiei, dorul şi ruga svinţilor ce doriia s-agiungă să vază pre Domnul Hristos. Fămeia aceea au născut făt şi-l apucară de-l duseră la Dumnezău, iară muierii i să dederă 2 áripi de hultur mare, cele 2 legi a lui Dumnezău, cea veche şi cea nouă. Aicea

am lungit

---

[1] *Cifra* рм҃ѕ *este greşeală de tipar, în loc de* рн҃з.

* * *

ѧм лꙋминѧ кꙋвѫнтꙋл лꙋ ѫ дин Апокалипсїи че пентра ачѣста кꙋ зборꙋл арипилꙋр ѫн псалмꙋл дела шеасе чѧ, ѫн кѫврїе. И рѣх кто дастъ ми крилѣ ꙗкѡ голꙋбни: ши полетѣ-ѫ и почїѫ: Се ꙋдалиѧ бѣгѫнд и въдвориѫ в пꙋстини. Ши ꙁѫш чинѣ мѧрда арипи ка де порꙋмбицѫ ши вои ꙁбꙋра ши вои ѡдихни, ꙗкъ ма де пъртат фꙋӂинд, шъ мѫ ашеꙁа кꙋ сълашꙋл, ѫн пꙋстїе. Ачеста глас лаꙋ стригат де де мꙋлт Весарика, ча ѥст ѫ алꙋи Дмнеꙁѣꙋ сꙋпъра де ръвои дꙋ ꙁборат ши саꙋ мꙋта дин родꙋл исраилеск фꙋӂинд ла пꙋстїе адекъ ла родꙋл пъгѫнеск кꙋм веде астъꙁ къ нои че ерам маи-нте анꙋме пъгѫни астъꙁ ѫнтем Весарикъ ѧре динчоаче лꙋи Дмнеꙁѣꙋ. Пентр ачаѧ ꙁѫче Мти сїѡ рече чл҃къ, и чл҃къ родисѧ внеи, и тои ѡснова ю вышнїи, ши бꙋкꙋра лаꙋ ꙋръ[illegible]тꙋл ч[illegible] де сꙋс, ачеста кꙋвѫнт лаꙋ ꙁѫс пентрꙋ Дмнꙋл Хс, че саꙋ нъскꙋт дин фечоара Мариа оурсꙋ дин Дха сфнт ѫн пъчечеле сфинцїеи сале, прин [illegible] сале ши Архагꙋла Гаврїила. Дх҃ъ стыи наидет на тѧ, и сила вышнагѡ ѡсѣнит тѧ. Дꙋхꙋ чел сфнт вени пре тине [illegible] ши пꙋтѣрѣ челꙋи де сꙋс [illegible]. Тѣмже и раждаемое сто наречетсѧ сн҃ъ Бж҃їи. Пентрꙋ ачаѧ ꙁѫче, и тои ѡснова ю вышнїи. Къ ши сфнта Бꙋнавестире [illegible] ши [illegible] чеи сфнц, адекъ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] кꙋ [illegible] [illegible] ѫ[illegible] [illegible] ꙁꙋа [illegible]. Дин кар ле [illegible] дин [illegible] пре тои дин карте пре нꙋме ѫ[illegible] [illegible]. [illegible] ши [illegible] ши [illegible] де [illegible] че [illegible] де дин ѥнта чѣтате съ [illegible] ѫ [illegible].

Дъ амин

am lungit cuvîntul, luînd din Apocalípsis, ce pentr-aceasta cu zburatul aripilor în psalómul de la șésti ceas încă scrie: И рѣхъ кто дасть ми крилѣ ꙗкѡ голѹби, și полѣщѫ и почїѫ. Сє ѹдалихсѧ бѣгаѧ и въдворихсѫ въ пѹстыни, și zîș: cine mi-ar da aripi ca de porumbiță și voi zbura și voi odihni; iacă m-am depărtat fugind și m-am așezat cu sălașul în pustie. Acesta glas l-au strigat de demult beserica cea svîntă a lui Dumnezău, supărat de război, de-au zburat și s-au mutat din rodul izrailesc, fugind la pustie, adecă la rodul păgînesc, cum vedem astăz că noi ce eram mainte limbi păgîne astăz síntem beserică credincioasă lui Dumnezău. Pentr-aceea zîce: М҃ти Сїѡнъ речетъ ч҃лвкъ, и ч҃лкъ роднсѧ въ немъ, и той ѡснова и вышный, și sîngur l-au urzîtu-l cel de sus. Acesta cuvînt va să zîcă pentru Domnul Hristos, ce s-au născut din ficioara Maria, urzît din Duhul Svînt în pîntecele svinții sale, precum i-au zîs svinții sale și arhanghelul Gavriil: Дх҃ъ ст҃ый найдетъ на тѧ, и сила вышнѧгѡ ѡсѣни тѧ, Duhul cel Svînt va veni asupra ta, și puterea Celui de Sus te va umbri. Тѣмже и раждаемое Ст҃о, наречетсѧ Сн҃ь Бж҃їй.[1] Pentr-aceea zîce и той ѡснова и вышнїй, că și svînta beserică svinția sa și-au urzît din munții cei svinț, adecă din rudele credincioșilor. Гс҃дь повѣсть въ книгахъ людемъ.[2] Aice să vede bine că sînt cărțile de la zua giudețului, din carele va striga Dumnezău pre toț din carte pre nume în scrisoare. Boieri și prostime, și crai de supt soare ce să vor răspunde din svînta cetate să să veselească într-á ei bunătate.

Dă Dumne-

---

[1] *Pentru aceea și Sfîntul care se va naște, Fiul lui Dumnezeu se va chema.*

[2] *Domnul va povesti în cartea popoarelor.*

Дъ Дмнѕѫѹ єнтє ши Дмнє Іс Хс ши маи ѹнѹй пакъ го-
партє санє прєнгата та читатє пєнтрѹ рѹга єнцїи салє маи
чїи талє прєчїстїи ша чѹгѹрорь снцилѡр адвѣръ.

Фїилѡр лѹй Корєй Ѱалѡм дєскѫнтєк, ПЅ.

Ѡснованїѧ єгѡ на горахъ стыхъ:

Орѕѫтѣрнилє лѹй чє съ фѫкѫ калє, ѕ ѕ
Сѫнт ѫн мъгѹри сфинтє кѹ пєдѹрѣ дєсѫ
Поарта дин Сїѡнѹл ѧи Дмнѹлѹй драгѫ,
Дє кѫт тоатѫ цара лѹй Їакѡв чѣ ларгѫ.
Чѣш грѫи дє тинє ѡ чєтатє сфнтѫ,
Чє тєѹ ѹрѕѫ Дмна дє ста фѫрѫ смѫнтѫ.
Съц адѹк аминтє ши пєнтрѹ Рахава,
Ши дє Вавилѡна чєц инирѫ слава.
Къ ши Палєстина Тѵрѹл сърѫчинїи,
Сє спѹнє дин тинє ѫфала то крєщинїи.
Шѝ ѕѫчє тот ѡмѹл мїи майкѫ Сїѡнѹл,
Шѝ трѫєщє са нащє ѡ нѫскѹт дє Дмнѹл.
Кънд ѹрѕѫ дє Дмнєѹл дин чєрь дин нълцѫмє.
Шѝ ва лѹа сама Дмнѹл дє мѹлцѫмє.

Стрєнг

Dă, Dumnezău svinte și Doamne Isuse Hristoase, și mie unui păcătos parte s-aib în svînta ta cetate, pentru ruga svinției sale maicii tale Precistii ș-a tuturor svinților, adevăr.

Fiilor lui Coréi, psalom de cîntec, 86.

Оновані́ꙗ егѡ на горахъ ст҃ыхъ.[1]

Urzîturile lui ce-a să-ș facă casă*
  Sînt în măguri svinte cu pădurea[2] deasă.
Poarta din Sionul i-i Domnului dragă
  Decît toată țara lui Iacov[3] cea largă.
Ce-aș grăi de tine, o, cetate svîntă,
  Ce te-au urzît Domnul de stai fără smîntă?
Să-ț aduci aminte și pentru Raáva,
  Și de Vavilóna, ce-ț iubiră slava.
Că și Palestina, Tirul, sărăcinii,
  S-or spune din tine-n fală[4] toț creștinii,
Ș-a zîce tot omul: «Mi-i maică Sionul,
  Și-ntr-însă s-a naște om născut de Domnul».
Că-i urzît de dînsul din ceri, din nălțime,
  Și va lua sama Domnul de mulțime,

Strigîn-

* 6, 6

---

[1] *Temelia lui pe munții sfinți.*

[2] *În ms.* пъдꙋрѣ.

[3] *Grafia* Іꙗкѡв *este aici greșeală de tipar. În ms.* ꙗков.

[4] *În ms.* фалѫ.

Стригꙟдꙋ дин карте пренꙋме нескрисоаре,
Боарі ши простиме ши крайде сꙋпт соаре.
Че съ вор ръспꙋнде дин єнта четате,
Съ съ веселѣскъ ꙟтрайи бꙋнътате.

Ѱаломꙋл Давид, пз.

Гдн Бже спсніа моегѡ,

ѕ ѕ Дмне Дмнѕъꙋл мꙟтꙋнціи меле,
Стри ѕꙋа ш ноапте съ єрц де грешале.
Мишѣѡама рꙋгъ наинтец съ маргъ,
Плѣкъ де мискꙋлате рꙋга несрбъ лагъ.
Къ миѣꙋ жплꙋт рꙋꙋл єфлатъ съ соарбъ,
Міи віаца прѣпроапе кꙋ иадꙋл ꙟгхоарбъ.
Кꙋ чеа дѣтоісма че погоаръ нръпъ,
Че ле віне моартъ съ ꙟгнцъ нпрнпъ,
Ши мъфече ка ѡмꙋл ченꙋи съи ацꙋте,
Слобо ꙟтрꙋ чеи морц ꙟтрꙋпꙋрі късꙋте,
Че дормꙋ при мор мꙟтꙋрі де арме ръните,
Ши съꙟт де латине кꙋ тотꙋл оурните.

Ꙟлъ бъгаръ

Strigîndu-i din carte pre nume-n scrisoare,
Boieri şi prostime, şi crai de supt soare,
Ce să vor răspunde din svînta cetate,
Să să veselească-ntr-a ei bunătate.

Psalómul [lui] David, 87.

Г҃сди, Б҃же сп҃снїѧ моегѡ[1]

Doamne Dumnezăul mîntuinţii mele,*
Strig zua şi noaptea[2] să-m ierţ de greşele[2].
Mişeaua mea rugă nainte-ţ să margă,
Pleacă de mi-ascultă[3] ruga-n scîrbă largă.
Că mi-au împlut răul sufletul să-m soarbă,
Mi-i viaţa pre-aproape cu iadul în hoarbă,
Cu ceia de-atocma ce pogoară-n rîpă,
Ce le vine moartea[4] să-i înghiţă-n pripă.
Şi mă feci[5] ca omul ce nu-i să-i agiute,
Slobod întru céi[6] morţ, în trupuri căzute,
Ce dorm prin mormînturi, de arme rănite,
Şi sînt de la tine cu totul urnite.

Mă băgară

* 6, 6

---

[1] *Doamne, Dumnezeul mîntuirii mele*

[2] *În ms.* ноаптѧ. *Forma* грешале *se datoreşte, probabil, tipografilor. În ms.* грешѧле.

[3] *În ms.* мꙗскꙋлтѫ.

[4] *În ms.* моартѧ.

[5] *Tipărit greşit* фечеш. *În ms.* феч.

[6] *Accentul cerut de vers cade pe* céi, *ca şi în alte cazuri. În ms.* céi.

Мъ̀ бъга́рѫ ꙟгроа́пѫ де дѐ сꙋ́пт де тоа́те.
Ꙋ́ндей ꙟтꙋнѣ́рек ши̑ оу́мерѫ де моа́рте,
Ца́й пꙋ́сꙋ́ц а̂сꙋ́пръм, мѫніа та̀ си̅тѫ,
Пре стѐ ми́не ва́лꙋ́рь трекде́нꙋ́еа ли́нтѫ.
Дѐ пъ́рта́ш де ми́не тоа́тѫ кꙋ́нощи̑нца,
Мъпꙋ́съ́рѫ ꙟгрѣ́цѫ ди̑ тоа́тѫ прі̑нца.
Мъ̀ дѧ́дерѫ є̂ди̑ ꙟ̑пре́ꙋ де въ́н ѕа́ре,
На́вꙋ́й съ мъ̀ скоа́цѫ ни́ме ди̑ піє́рѕа́ре.
О̂кі́й ми́ꙋ̀ слъби́тꙋ́м, де ми́шелъта́те,
Стри́гꙟ̂н тоа́тѫ ѕꙋ́а съ̀ є̑рц де пъка́те.
Ръди́кꙟ̂н спреті́не мъ́нꙋ́ле миша́ле,
Ѡ̑ дми́нѕъꙋ̆ си̅нте съ̀ є̂ ди̑ греша́ле.
Ӑꙋ̆доа́рѫ вє́й фа́че чюда́ле кꙋ́ мо́рцѫ́й,
Съ съ̀ скоа́ле бра́чі́й ди̑ мормꙟ́н кꙋ̆ то́цѫ̄
Съ̑ мъ́ртꙋ́рисе́скѫ ми́лата̀ чѣ̀ ма́ре.
Сѣ̄тӑц адева́рѫ ꙟ̂ гро́п, ши̑ піє́рѕа́ре.
Ӑꙋ доа́рѫ со́рци́нсѫ ни́цѫ́рнѫ нтꙋ̆нека́тѫ,
Ми́нꙋ́ниле та́ле ши̑ ца́рѫ оўита́тѫ.

Сѣ̄та́ц̆

Mă băgară-n groapă dedesupt de toate,
  Unde-i întunerec şi umbră de moarte.
Ţ-ai pusu-ţ asupră-mi mînia ta svîntă,
  Preste mine valuri trec de nu s-alintă.
Depărtaş de mine toată cunoştinţa,
  Mă pusără-n greaţă din toată priinţa.
Mă dederă ieftin în preţ de vînzare,
  N-ávui să mă scoaţă nime din pierzare.
Ochiî mi-au slăbitu-mi de mişelătate,
  Strigînd toată zua să-m ierţ de păcate,
Rădicînd spre tine mînule mişele,
  O, Dumnezău svinte, să-m ies din greşele.
Au doară vei face ciudese cu morţîi,
  Să să scoale vracii din mormînt cu toţîi,
Să-ţ mărturisască mila ta cea mare,
  Svînta-ţ adevară în gropi şi-n pierzare?
Au doară s-or şti-să-n ţărnă-ntunecată
  Minunile tale, şi-n ţară uitată,

Svînta-ţ

---

[1] *Cifra* р҃нѕ *este greşeală de tipar, în loc de* р҃нѳ.

Стаці адевар сь поатѫ нцълѣгѫ,
Чіне лъкѹаще нтра чѧ царѫ ларгѫ.
Чѐ еѹ Дм̃не сѫнте стригаю кътръ тіне,
Де минѣцѫ рѹга мѧ сь те нтѫ пініе.
Ѧче Дм̃не сѫнте жмюрнеці де парте,
Мишелѹл де сфат, ши ѥіи съ цѫ парте.
Ши уаскѹнѕ де мине лѹмината фацѫ,
Ши мишелътата мѧ мъла кѹ грѣцѫ.
Ши кѹ трѹдѫ мѹтѫ дін връстѫ прѹчѣскѫ
Сѹишѹл погорѹл съ мъ кончентѣскѫ.
Мѫніиле тале престе мине еларѫ,
Нгрозѫріле тале мъръ тѹрбѹрарѫ.
Ши мъ нкѹнцѹрарѫ ка апа кѹ валѹри,
Де ѥрѹт тоатѫ ѕѣа стрѹнчина де малѹри.
Де пѫрта де мине фрацѫ ши цинѹцѫи,
Сла: Нікінѹри на пренимe дінто кѹно кѹцѫи.

Дарх ѧсте вроіи ѱалом съпѹфіе пліии де прѣчестіи де Дмна лъ дѣлатора кѹ рѹга ши кѹ історіа; къ ѱалмѣміи

ши рѹгѫ

Svînta-ț adevară să poată-nțăleagă
Cine lăcuiește-ntr-acea țară largă?
Ce eu, Doamne svinte, strigai cătră tine
Demineață ruga mea să te-ntîmpine.
A ce, Doamne svinte, îmi-urnești departe
Mișelul de suflet și n-ii[1] să-m ții parte?
Și ț-ascunz de mine luminata față,
Și-n mișelătatea mea mă laș cu greață.
Și cu trudă multă, din vrîstă pruncească,
Suișul, pogorul să mă concenească.
Mîniile tale preste mine-mblară,
'Ngrozîrile tale mă răsturburară
Și mă-ncungiurară ca apa cu valuri,
De sînt toată zua struncinat de maluri.
Depărtaș de mine frații și știuții,
'N chinuri n-am pre nime din toț cunoscuții.*

Dară este vrun psalom să nu fie plin de prorocestvie de Domnul Hristos, de-a laturea cu ruga și cu istoria? Că psalómii

---

și rugă

* Слава

---

[1] *nu vei*

шѝ рꙋгѫ фа́че: Шѝ мѫнгѫꙗ́ре, шѝ и́сторі́е шѝ ꙟвъцъ‑тꙋ́рѫ, шѝ то́т де спꙋ́ціа са ни́кꙋда́ ва́сте: де венѝрѧ пре пъ‑мꙟ́нт, де петра́чѣрѧ. шѝ де мо́артѧ, шѝ ꙟвіе́рѧ, шѝ дꙋ́чѣрѧ ꙟчерь, шѝ де Ке́ꙗрнита, шѝ де а̂доа вени́ре кꙋ̀ сла́вѫ шѝ кꙋ̀ тъ́ріе, шѝ кꙋ̀ џꙋдє́ц де съвъ̀ то́ате кѫ́тꙋ шѝ а́иче.

Ѱало́мъ, П҃И.

Млⷭ҇ти твоѧ̀ Гн҃и въ вѣ́ки:

Ми́ла та̀ Дмн҃зъꙋ сн҃те, А̄ А̄
Вои́ кꙟ́нта неꙋ́їцѫни́дъ минте.
Ӏро̀ де ро̀ во́й спꙋ́не нца́рѫ,
Де сн҃та та̀ а̂деварѫ.
Дн҃ ро́стꙋл міѐꙋ съницълѣ́гѫ,
Тоц́ престѐ лꙋ́мѧ чѣ̀ ла́ргѫ.
Зѫ̀ саи́ дмн҃е къ̀ са фа́че,
Ми́лѫ ꙟче́рю съ̀ стѧ̀ пре па́че.
Шѝ цвеи́ гъта̀ а̂дева́ра,
Кꙋ̀ ка́рѧ цвеи́ цѫ́нѧ ца́ра.
Кꙋ̀ а̂ле́шіи́ цꙋ́ръ мꙟ́нтꙋ́а
Мі́а пꙋ̑, съшцѫжє кꙋвꙟ́нтꙋл.

şi rugă fac, şi mîngîiere, şi istorie, şi învăţătură, şi tot de svinţia sa ni-au dat veste: de venirea pre pămînt, de petrecerea, şi de moartea, şi învierea, şi ducerea în ceri, şi de beserica, şi de a doua venire cu slavă şi cu tărie, şi cu giudeţ, de să văd toate chiar şi limpede.

Psalóm 88.

М҃лсти твоѧ, Г҃н, въ вѣки[1]

Mila ta, Dumnezău svinte,*
Voi cînta-n veci, ţîind minte.
'N rod de rod voi spune-n ţară
De svînta ta adevară,
Din rostul mieu să-nţăleagă
Toţ preste lumea cea largă.
Zîs-ai, Doamne, că s-a face
Milă-n ceri să stea pre pace
Şi ţ-vei găta adevara
Cu carea ţ-vei ţînea ţara:
«Cu aleşii giurămîntul
Mi-am pus, să-ş ţîie cuvîntul

Şi să

* 4, 4

---

[1] *Milele tale, Doamne, în veci*

Шѝ съ̀ съ̀ ціе де ла́це,
  Пре де ла́тѹрі съ̀ нала́рце.
Мамцѹра́т кѹ̂ а́ма̀ слѹ́гѫ,
  Кѹ дабіе ѫ̃ бра́ме лѹ́нгѫ.
Цво́й гъта̀ пребла́ч съмѫ́нцѫ,
  Нро̂ де ро̂ съ̀ста̀ нікре́динцѫ.
Шѝ цво́й зидѝ съ̀ съ̀ ваѕѫ,
  Скаѹ́нѹл тъ́ѹ лъсѫ̂н ра́ѕѫ.
Къ̀ дѣта̀ да̄мне минѹ́не,
  Че́рюл ва грѣ̀и ша̀ спѹ́не.
Шѝ сі̄нга та̀ а̂девъ́рѫ,
  Во̀р шѝ то̀ц сн̄цїи ди̃ ца́рѫ.
Чи́не поа́те ста̀ съва́ѕѫ,
  Дѐ прѐ нѹ́сѡрі кѹ́м да́й ра́ѕѫ.
Къдѣ то́кма нѹ́цїй ни́ме,
  Ни́че цо̃ ни́че кинъ́лцѫме,
Пре то́ц фїни́ ч'ѣре да̄мна,
  Єщ ма́й ма́ре шѝ то̄ ѡ́мѹл.

Мл. ѿіє
Данїил лѹ
з̃.

Шѝ

Şi să să ţîie de lege,
Pre delaturi să n-alerge.
M-am giurat cu a mea slugă,
Cu David, în vreme lungă.
Ţ-voi găta pre veci sămînţă,
'N rod de rod să stea-n credinţă,
Şi ţ-voi zidi să să vază
Scaunul tău, lăsînd rază».
Că de-a ta, Doamne, minune
Ceriul va grăi ş-a spune,
Şi svînta ta adevară
Vor şti toţ svinţii din ţară.
Cine poate sta să vază
De pre núori cum dai rază? *
Că de-atocma nu ţi-i nime,
Nice gios, nice-n nălţîme.
Pre toţ fiii ce-are Domnul
Eşti mai mare, şi[-n] tot omul.

Şi-n-

---

* Маѳ., зі҃, Данїилъ, з҃.[1]

[1] Matei, 17, Daniel, 7.

Шѝ пре сфи́нцїи тъ́и да́й сфа́тꙋри
Де да́й фри́кѫ ꙟтоа́те ла́тꙋри.
Д҃мне Дм҃нзъꙋ пꙋта́рник.
Чи́нец ѫ҆сте цїе вре́дник.
Оа́стѣ та̀ цїи̂ Д҃мне ла́тѫ,
Ша̀ деварà тà тѣра́тѫ.
Тꙋ̀ цѫ́й ма́ра де нꙋн'ѣ́кѫ.
Шѝ ѕѫꙋ́ гхо́лбїй съ та́кѫ.
Тꙋ̀ смере́ци ви́нтꙋл д҃н ма́ре.
Де ꙟ҆а́й пꙋ҇ белчꙋ́г пр҃н на́ре.
Оцинале лꙋ́й ча́ле ла́те,
Ѕа́к ꙟ҃ ма́ре стрѣб некса́те.
Черюриле шѝ пъмѫ́нтꙋл,
Тꙋ̀ лѣ́й фъкꙋ́т кꙋ̀ кꙋвѫ́нтꙋл.
Шѝ лꙋма кꙋ̀ де чѣ́и пли́нѫ,
Ѧ́й оу́рзѫт кꙋ̀ ꙟта́ц мѫ́нѫ.
Ви́нтꙋл де ла̀ мѣ́ѕѫ ноа́пте,
Шѝ вѫ́нтꙋл ли́веи че по́лте.

Їѡ҃в ѳ.

ѯ г҃ Къ кꙋ

Şi-ntre svinţii tăi dai sfaturi,
De dai frică-n toate laturi.
Doamne, Dumnezău puternic,
Cine-ţ este ţie vrednic?
Oastea ta ţi-i, Doamne, lată,
Ş-adevara ta te-arată.
Tu ţîi marea de nu-neacă
Şi zîci holburii[2] să tacă.
Tu smereşti chitul din mare,*
De i-ai pus belciug prin nare.
Oştile lui cele late
Zac în mare stîrv necate.
Ceriurile şi pămîntul
Tu le-ai făcut cu cuvîntul,
Şi lumea cu de ce-i plină
Ai urzît cu svînta-ţ mînă.
Vîntul[3] de la miazănoapte
Şi vîntul lívei ce poate?

Că cu

* **Іѡвъ, м҃.**[4]

---

[1] *Cifra* р҃нн *este greşeală de tipar, în loc de* р҃ѯл.
[2] *În ms.* гхѡлбѹрїй.
[3] *În ms.* вꙟнтѹл.
[4] *Iov, 40.*

Къ̀ кꙋ̀ порꙋ́нка та̀ сн҃тѫ,
Тоа́те бꙟ́нтꙋрі съ а̂ли́нтѫ.
Кꙋ̀ не́гꙋрі ꙟ̑ме́те Ѳавѡ́рꙋл,

Прєѡбра́женїє.

Ѥ̂рмѡ́нꙋл ші̂ на́лт погє́рꙋл.
Ꙗбіа̀ щіа́птѫ сътєба́ѕѫ,
Де пре дꙟ́ншій съ дай ра́ѕѫ.
Кꙋ̀ бра́цꙋл тъ́ꙋ кꙋ чел та́ре.
Кꙋ̀ пꙋтѧ́рѣ та̀ чѣ̀ ма́ре.
Стꙟ́нга та̀ ші̀ кꙋ дірѣ́пта,

Бра́цꙋл ші̀ пꙋтѧ́ра. фіїю ші̀ дꙋ́хл сн҃т.

Лѐ ръді́кѫ дѐ дѫ̀ пла́та.
Кꙋ̀ цꙋ́дєц ꙟ̑ дєрепта́те,
Пре пізма́шій тъ́й вей ба́те.
Къ̀ спрѧ ча́ста цѧ̀сте га́та,
Склꙋ́нꙋл съла̀ пърцѫщі пла́та.
Мі́ла ші̀ кꙋ̀ а̂дева́ра,
Цба лꙋмінѫ̀ нтоа́тѫ ца́ра.
Ферічє дѣ чѣа̀ брѣ́слѫ,
Че ца́ꙋ щїꙋ́тꙋц де гла́слѫ.

Кѫ во

Că cu porunca ta svîntă
Toate vînturi să alintă.
Cu neguri este Tavorul,*
Ermónul i-i nalt pogorul.
Abi-aştaptă să te vază,
De pre dînşii să dai rază,
Cu braţul tău cu cel tare,
Cu puterea ta cea mare.**
Stînga ta şi cu direapta
Le rădică de dă plata.
Cu giudeţ în dereptate
Pre pizmaşii tăi vei bate,
Că spre-aceasta ţ-este gata
Scaunul, să-mpărţăşti plata.
Mila şi cu adevara
Ţ-va lumina-n toată ţara.
Ferice de-aceea breaslă
Ce ţ-au ştiutu-ţ de haslă,

---

* Preobrajenie.
** Braţul şi puterea, Fiiul şi Duhul Svînt.

Кѫ̀ вор ма́рџе кꙋ̆ лꙋми́нѫ,
Ла̀ фа́ца та̀ чѣ̀ сени́нѫ.
Шѝ кꙋ прѣ с҃нтъ̆ тъꙋ̆ нꙋ́ме,
Вор веда̀ ѕѫ̀ бꙋ́нѫ нлꙋ́ме.
Шѝ кꙋ̀ с҃нтаꙋ̆ а̂дева́рѫ,
Съ вор нъ́лца пре стѐ ца́рѫ.
Шѝ къ вор фъли̂ кꙋ̀ ти́не,
Ѿщиле нълепо́рц̆ би́не.
Шѝ кꙋ̀ во́ла та̀, чѣ̀ бꙋ́нѫ,
Неве́й да̀ престѣ́г кꙋнꙋ́нѫ,
Кѫ̀ кꙋ̀ а̂та̀ єпрежинѣ́лѫ,
Дъ́м пизма́шилѡ́р нъва́лѫ.
Къ̀ тꙋ̀ не є҆ши̂ ѫмпъра́тꙋл,
Шѝ проти́вник нꙋ́цїй а̂лтꙋ̆л.
Дѐ прѣтꙋ́нч дмнѕъ́ꙋ с҃нте,
Ца́й да́т с҃нтеле кꙋви́нте.
Фїилѡ́р тъй ка́ри виса́рѫ,
Къ̀ аи̂ пꙋ́не ѕми́ да̂и ца́рѫ.

Мꙋ̆ѫ

Că vor merge cu lumină
La fața ta cea senină,
Și cu preasvîntul tău nume
Vor vedea zî bună-n lume.
Și cu svînta-ț adevară
Să vor nălța preste țară,
Și să vor făli cu tine
Oștile, că le porț bine.
Și cu voia ta cea bună
Ne vei da pre steag cunună.
Că cu a ta sprejineală
Dăm pizmașilor năvală.
Că tu ne ești împăratul,
Și protivnic nu ți-i altul.
De pre-atunci, Dumnezău svinte,
Ț-ai dat svintele cuvinte
Fiilor tăi, cînd visară
Că li-i pune domn din țară:

Mi-am

Мі́ам але́сꙋмі ѡ пре во́е,
Ші вой да стѣг пре рѫзбоае.
Ка мінфалій дірептъ слꙋ́гъ,
Пре Давід чѣмадат съл оунгъ.
Нꙋ ѡлон де пъръцъе,
Ші мі дат царъ съ'м цъе.
Мі́ла мѫ де спріжинѣлъ.
Ѫн вафи ича де пъзѣлъ.
Ші врацꙋл мієꙋ кътръ лꙋпте,
Ѫй ва да пꙋтѣре мꙋлтъ.
Кредінта сѣ ѫ рꙋдіне,
Ніче оуни пизмашѣ съй стрінче.
Ні́че съ сѫ сминтѣскъ,
Непріатні съмаѣ гонѣскъ.
Къй вой тъѣ деля фацъ,
Пре пизмашій чей грѣй кꙋ грѣцъ.
Мі́ла мѫ ші дерептата,
Нꙋ дѫре вахи нтоатъ партъ.

Шінꙋ

«Mi-am alesu-mi om pre voaie
Și-i voi da steag pre războaie,
Că mi-aflai direaptă slugă
Pre David, ce-am dat să-l ungă
Cu oloi de-mpărățiie
Și i-am dat țara[1] să-m țiie.
Mila mea de sprejineală
Îi va fi-n ceas de năvală,
Și brațul mieu cătră luptă[2]
Îi va da putere multă.
N-a putea să să rădice
Nice un pizmaș să-i strice,
Nice să să ispitească
Neprietin să-l mîhnească,
Că-i voi tăia de la față
Pre pizmaș ce-i sînt cu greață.
Mila mea și dereptatea
Cu dîns va hi-n toată partea,

Ș cu

---

[1] *În ms.* цара.
[2] *În ms.* лȣптѫ.

Шѝ кꙋ̀ нꙋ̆меле мїеꙋ̆ стѣ̆гꙋ̆л,
  Ѫ̂шеа нивълцѫ̀ итот шѝ рѣ̆гꙋ̆л.
Къ̀ кꙋ̀ мѫ́на лꙋ́й ва̀ цꙋ́нице,
  Шѝ престѐ мѫ́ри дѐ ва̂ пꙋ́нце.
Престѐ а̂пе кꙋ̀ дирѣ́пта,
  Ванґрозѫ̀ пре то́ц кꙋ̀ спа́та.
Шѝ та́тѫ мъва̀ стрига́мѫ,
  Кꙋ̀ дра́гѡсте фъ̀ръ са́мѫ.
Дѫ̄нзъꙋ̆ ѫ̂ ѥ́щ шѝ ѵфа́лѫ,
  Шѝ фоло̆ де спрежинѣ́лѫ.
Ши̂ во́й пꙋ́не пѫ́ргѫ нтра́лцѫ́й,
  Ма́й сꙋ̑ де то́ц ꙟ̂пъра́цѫй.
Ми́ла ма̀ нѧ̂тѫ неа̂ крꙋ́цатѫ,
  Токма́ла кꙋ̀ дꙟ̑се лега́тѫ.
Кꙋ̀ цꙋ́рълмꙟ́нт де креди́нцѫ,
  Сѫ хїе нтрено́й прїи́нцѫ,
Шйй во́й пꙋ́не неа̀ꙋ съникꙋ́сте,
  Съмѫ́нца ши̑ ѕѫ́ле мꙋ́лте.

Şi cu numele mieu steagul
Îş va-nălţa-n tot şireagul,
Că cu mîna lui v-agiunge
Şi preste mări de va-mpunge.
Preste ape cu direapta
Va-ngrozî pre toţ cu spata
Şi tată mă va striga-mă,
Cu dragoste fără samă,
Dumnezău îm eşti şi hfală,
Şi folos de sprejineală.
Şi-l voi pune pîrgă-ntr-alţîi,
Mai sus de toţ împăraţîi.
Mila mea i-stă-n veci cruţată,
Tocmala cu dîns legată
Cu giurămînt de credinţă,
Să hie-ntre noi priinţă.
Şi-i voi pune-n veci să-i custe
Sămînţa, şi-n zîle multe

Ca ceriul

---

[1] *Datorită unei greşeli de tipar, paginile 160, 161 şi 162 se repetă.*

Кадїема,

Кà че́рюл съ́й хїе тра́юл.
Шѝ съ ша́ѕѫ нека́ꙋй кра́юл.
Фїи́й лꙋ́й дїѡ̑р є̑шѝ пла́тꙋр,
Дн̑ токма́ла мѫ̀ дн̑ сфа́тꙋр.
Ши́м вор спꙋ́рка̀ деҏепта́та,
Ꙟ соцѫ́н пъгѫнъта́та.
Шѝ дн̑ по́рꙋнкѫ съ́ш і̑ѧ,
Ѧвои́ да̀ черта́ре дꙋ́сѫ,
Шїи́ вои́ ба́те кꙋ̀ то́лце,
Нꙋ̀ чѐшор є̑шѝ дн̑ ла́це.
Шѝ кꙋ̀ ва́рга ѫ̑й вои́ ба́те.
При стрꙋ́мбѫ тѫ́ц шѝ пъка́те.
Прѣ̀ ми́ла мѫ̀ чѣ̀ ма́ре.
Вà цѫнѫ̀ кꙋ̀ дѫнші́й та́ре.
Ни́чем вои́ стрика̀ де ва́ра.
Чѣ́м грꙋи́т кра́н сѫ да́т ца́ра.
Чѣм вои́ цѫне легѫтꙋ́ра,
Шѝ кꙋва́нт чѣм ѕѫ́с кꙋ́гꙋра.

Ѻда́тѣ

Ca ceriul să-i hie traiul
Și să șază-n scaun craiul.
Fiii lui di-or ieși-n laturi
Din tocmala mea, din sfaturi,
Și-m vor spurca dereptatea,
Însoțînd păgînătatea,
Și din poruncă să-ș iasă,
Le voi da certare deasă
Și-i voi bate cu toiege,
Căce ș-or ieși din lege.
Și cu varga îi voi bate,
Prin strîmbătăț[1] și păcate.
Iară mila mea cea mare
Va ține cu dînșii tare.
Nice-m voi stric-adevara
Ce-am grăit cînd i-am dat țara,
Ce-m voi ține legătura
Și cuvînt ce-am zîs cu gura.

Odată-m

---

[1] *În ms.* стръмбътъц.

Ѻда́тъм цюра́й кꙋ сн҃та́,
Съ́м цѫй кꙋ Давиⷣ кꙋвѫ́нтꙋл.
Съмѫ́нца неа́ч сън тръ́пескѫ
Ꙟ скаꙋ́н съ́м пъръца́скѫ.
Ка̀ соа́реле съ дѣ̀ ра́зѫ.
Скаꙋ́нꙋл мїй чѣ̀ съша́зѫ.
Де на́интеми шѝ ка̀ лꙋ́на,
Съ кръѣ́скѫ то̆т дѣꙋ́на.
Ши́ чѣ́рїй ал лꙋ̑ мъртꙋ́рїе,
Крединчоа́сѫ ꙟ вечїе.
Даракмꙋ̀ ꙟдеде́ш а́фа́рѫ,
Шиа́ пъръсъжи́ кꙋ̀ ѡка́рѫ.
Ꙃе цѫла́й помъзꙋ́нтꙋл.
Ꙗ̀кꙋ ма́й ръꙋ̆ ла́й ѹ̂ръ́тꙋл.
Токма́ла чѣ̀ а̂шѐ ꙃа́тѫ,
Шербꙋ́лꙋй тъꙋ̆ стъ̀ стрика́тѫ.
Шѝ ст҃цїа́й стѫ̀ спꙋрка́тѫ,
Пре пъмѫ́нт шѝ ръстꙋрна́тѫ.

Ѳ е҃ Га́рдꙋриле

Odată-m giurai cu svîntul
Să-m ţîi cu David cuvîntul,
Sămînţa-n veci să-i trăiască,
În scaun să-mpărăţască,
Ca soarele să dea rază
Scaunul lui ce-a să şază
Denainte-mi, şi ca luna
Să crăiască totdeauna.
Şi-n ceri am pus mărturie
Credincioasă cu vecie».
Dar-acmu l-dedeş afară
Şi-l părăsîş cu ocară.
Ce ţî l-ai pomăzuitu-l,
Acmu mai rău l-ai urîtu-l.
Tocmala cea aşezată
Şerbului tău stă stricată,
Şi svinţia-i stă spurcată
Pre pămînt şi răsturnată,

Вадіема,

Гардȣриле дезгръдинте,
  Тȣрнȣриле ръсѫпите.
Дел желȣеск кȣ ѡкарѫ,
  Дрȣмецїи че трек при царѫ.
Ши мещіашїи съ стръмбѫ,
  Въѕꙟндȣл къ асте некрбѫ.
Ꙗн ръдикатȣи асȣпрѫ,
  Мѫнѫ де пизмаш дел сȣрпѫ.
Ши чеа чей кȣ скѫрбѫ,
  Исъ еȣе тоц ꙟ гръбѫ
Ꙗи тѫмпинт де нȣи тъїшасѫ.
  Спата лȣи че ѡцълшасѫ.
Ши лаи лъсатȣл де смꙟнтѫ,
  ꙟ ръзбои кȣ арма фрꙟнтѫ.
Кȣрънѫа че кȣ салбѫ,
  Ꙗи стрикатȣи дей грозавѫ.
Ши скаȣнȣл чел кȣ плаче,
  Лаи ѡборът цо де ѕаче.

Ꙗида

Gardurile dezgrădite,
Turnurile răsîpite,
De-l jecuiesc cu ocară
Drumeții ce trec prin țară.
Și megieșii să strîmbă,
Văzîndu-l că este-n scîrbă.
I-ai rădicatu-i asupră
Mînă de pizmaș de-l surpă,
Și ceia ce i-s cu scîrbă
I să suie toț în gîrbă.
I-ai tîmpit de nu-i tăioasă
Spata lui cea oțăloasă
Și l-ai lăsatu-l de smîntă
În război cu arma frîntă.
Curățîia cea cu slavă
I-ai stricatu-i de-i grozavă,
Și scaunul cel cu pace
L-ai oborît gios de zace.

Йнда́т врѧ́ме нпѹцѫна́тѫ.
Ѯѫле нвѧ́це рѹшина́тѫ.
Пънъкрѫ̂н дмнѕъѹ сн҃те,
Кѹ мѫніѧ ча̀ фіербинте.
Че цаӥ ѧ̂принсѹц ка̀ фо́кѹл.
Денаӥ де пъртат кѹ то́тѹл.
Ца̂ ѧ̂минте че мӥ статѹл,
Шѝ съм ѥ̂рц дмне пъка́тѹл.
Ѧ̆ѹ доа́рѫ фъръ̀ де трѣбѫ,
Нѣӥ зиди хира ча̀ слабѫ.
Къ̀ нѹ̀ ѧ̂сте ѿ съкѹте,
Шѝ де мо́арте сънѹ̀ гѹсте.
Са́ѹ кѹ̀ ѧ̂дѹл сѧ̆лебѫ гхоарбѫ,
Сфѧ҃нтѫ сънѹнѫ сѡарбѫ.
Оўнде ѧ̂сте дмне сн҃те,
Милата̀ чѣ̀ де маинте.
Че цаӥ да́тѹц џѹръмѫ́нтѹл,
Кѹ̀ Давӥд съӥ ста̀ кѹвѫ́нтѹл.

I-ai dat vreme-npuținată,
Zîle-n viață[1] rușinată.
Pănă cînd, Dumnezău svinte,
Cu mînia cea fierbinte,
Ce ț-ai aprinsu-ț ca focul,
De ne-ai depărtat cu totul?
Ț-ad-aminte ce mi-i statul
Și să-m ierț, Doamne, păcatul.
Au doară fără de treabă
Ne-ai zidit hirea cea slabă?
Că nu este om să custe
Și de moarte să nu guste,
Sau cu iadul s-aibă hoarbă
Sufletul să nu i-l soarbă.
Unde este, Doamne svinte,
Mila ta cea de mainte,
Ce ț-ai datu-ț giurămîntul
Cu David să-ț stea cuvîntul

Și svînta

---

[1] *În ms.* вıацѫ̀.

Шѝ ст҃а та̀ а̂девá́рѫ.
Нрѣ̈ лáй пꙋ́єꙋ̆лꙋй ꙁраи́л ꙟ цáрѫ.
Кáꙋтѫ Дм҃не де ѡ̂бсáрѫ.
А̂то́цй шє́рбїй тъ́й дн̑ цáрѫ.
Нáромѫ̆ стрижини́т ꙟ по́лѫ.
Ꙟпъ́гѫнй мꙋ́лцй че сѫ ско́лѫ.
Шѝ пизмáшїй чѐ мꙋстрáрѫ,
Хрáмꙋ̆ челáй пѫ̑ ꙟ цáрѫ.
Шо́й а̂рáтѫ ꙋ̂рѫчи́на,
Ꙟ пꙋ́тѫрѧ ꙁꙋ̆ нємꙋжчи́на.
Пре стѐ вáй сѫфїе Дм҃нꙋ,
Блáгꙋл де то́т ѡ̂мꙋ́лꙋ̆.
Шѝ пре стѐ вáй сѫ тръ́мкѫ,
Сла̑: Ꙟтрáше зъмáрн сѫкръ́мкѫ.

Молитва а҃ моѷсеа чл҃ка бж҃їа. Гд҃и прибѣжище бысть нáм: п҃ѳ. А̂че́стѫ пса́лмꙋ̆ а̂рáтѫ скꙋртáрѧ віє́цїй ѡ̂мєнє́ш. Шѝ дешє́ртѫчꙋнѧ лꙋмїй, шѝ рꙋгѫ де спо́рю̆ дела̀ Дмнꙁъꙋ̆ шѝ де̑ дерéптѫ чи́нє.

Дмне

Şi svînta ta adevară,
Cînd l-ai pusu-l crai în ţară?
Caŭtă, Doamne, de ocară
A toţ şerbii tăi din ţară
Care-am sprejinit în poală,
A păgîni mulţ ce să scoală,
Şi pizmaşii ce mustrară
Craiul ce l-ai pus în ţară,
Şi-ş arată urîciunea,
Împutîndu-i schimbăciunea.
Preste veci să fie Domnul
Blagoslovit de tot omul
Şi preste veci să trăiască,
'Ntr-aşezămînt să crăiască.*

Молитва Мωѵсеѧ, ч͠лка Б͠жїѧ.[1] Г͠и, прибѣжище бысть намъ, п͠ѳ.[2] Acesta psalom arată[3] scurtarea vieţii omeneşti şi deşertăciunea lumii, şi rugă de spori de la Dumnezău şi de-ndereptăciune.

Doamne

* Слава

---

[1] *Rugăciunea lui Moise, omul lui Dumnezeu.*
[2] *Doamne, scăpare te-ai făcut nouă, 89.*
[3] *În ms.* аратѫ.

ѧ҃ ѧ҃

Ꙟмнєтꙋ нѣй фо́ст скъпа́ре,
Про де ро шн ра́ѕъл та́ре.
Пъканꙋ съфа́че мꙋ́нте,
Пре пъмѫ́нт кꙋ дѣлꙋрі мꙋ́ате.
Пъканꙋ фа́че пъмѫ́нтꙋл,
Ни́че лꙋ́ма кꙋ кꙋвѫ́нтꙋл.
Ꙣа́й ѫмплꙋ́тꙋш де глоа́те,
Єші ма́ните де нꙗ́т поа́те.
Нꙋ нтоа́рче дмне пре ѡмꙋл,
Съл кꙋпри́ндъ нꙗ́ле со́мнꙋл.
Ка́и зъ съ съ нтоа́рнъ нти́нъ,
То́т ѡмꙋл де сꙋ́пт лꙋми́нъ.
Дѐ пърфи зи́ца де лꙋ́нгъ,
Нтрома́є де ан саꙋ́нгъ.
Наи́нте та̀ ѫ́сте скꙋ́ртъ,
Ка̀ ча̀ зъ̀ де єрі трекꙋ́тъ.
Шѝ сѧ̀ стра́жа ча̀ де ноа́пте,
Ѫнє са́нт ѕѫлєлє лꙋ́й тоа́те.

Ланіщі

Doamne, tu ne-ai fost scăpare*
'N rod de rod şi razăm tare.
Păn-a nu să face munte
Pre pămînt, cu dealuri multe,
Păn-a nu face pămîntul,
Nice lumea cu cuvîntul,
Ce-ai împlutu-o de gloate,
Eşti mainte decît toate.
Nu-ntoarce, Doamne, pre omul
Să-l cuprinză-n jele somnul,
C-ai zîs să să-ntoarcă-n tină
Tot omul de supt lumină.
De i-ar fi viaţa de lungă
'Ntr-o mie de ai s-agiungă,
Naintea ta este scurtă
Ca cea zî de ieri trecută.
Şi ca strajea cea de noapte[1]
Îi sînt zîlele lui toate.

Ca neşte

* 4, 4

---

[1] *În ms.* НОАПТЄ.

Калїма,

Кà нéще шѝѕ фъ́ръ̀ трѣ́бѫ,
Йсъ̀трєк а̃нїй кꙋ̀ грѣ́бѫ.
Кà ѡ̂тáва чѐ сътрáче,
Дѐ соáре шѝ дев҃ѫ́нт рáче.
Дѐ деминѣцѫ́й кꙋ̀ флоáре.
Сáраѥ̀ вáще дѫ̀ десоáре.
Йдоà ѕѫ̀ съ̆ѕ ѕѡ́кѫ,
Кà нисꙋ̀пторй́ кърѝ ѡ҄арꙋ́нѫ.
Аишѐ кꙋ̀ лéне нєардє.
Оўрцїа тà шѝ не вáде.
Кѫ̀ нáй пꙋ̃ грєшáла нфáцѫ,
Де нáнїнтєць дѐ нїй грѣ́цѫ.
Шѝ де ѕ̄нта тà лꙋ̂мѝнѫ.
Вáкꙋ̆л нóстрꙋ̆ нєнострéннѫ.
Ѕѫ́леле нóастре лєпѣ́кѫ,
Оўрцїа тà шѝ ле вáкѫ.
Анїй нєсъ̀трєк кꙋ̀ грáбѫ,
Кà ѡ̂пáннѫжинѫ слáбѫ.

Щáптє

Ca neşte şegi[1], fără treabă,
I să trec aii cu grabă[2],
Ca otava ce să trece
De soare şi de vînt rece,
De demineaţă-i cu floare,
Sara-i veştedă de soare,
A doua zî să usucă,
Ca-n cuptori cînd o aruncă.
Aşe cu lesne ne arde
Urgia ta şi ne scade,
Că ne-ai pus greşala-n faţă
Denainte-ţ de ni-i greaţă.
Şi de svînta ta lumină
Veacul nostru ne-nstreină.
Zîlele noastre le-neacă
Urgia ta şi le sacă.
Aii ni să trec cu grabă,
Ca o painjină slabă.

Şepte-

---

[1] *Grafia* шєѕ *este greşeală de tipar. În ms.* шєцї, *desigur greşeală de copist, în loc de* шєџї.

[2] *Grafia* грѣбѫ *este, probabil, o «rimă pentru ochi» la* трѣбѫ. *În ms.* грабѫ.

Шáпте ѕѫ̑ де áни нїй кꙋ́стꙋл.
Сáꙋ ѡ҆́пт ѕъ҇ч дѣ́хи кꙋ мꙋ́лтꙋл.
Шїй дꙋ́чем мáй мꙋ́лт кꙋ жáле.
Шѝ кꙋ трꙋ́дѫ шѝ бóй рáле.
Ачѣ́стѫ лꙋ́мѫ де шáртѫ,
Нє́м бл҃нѕáще шѝ не чѣ́ртѫ.
Кꙋ̀ примéжде шѝ кꙋ боáле,
Пре тóц ѡ҆áменїй потѡ́але.
Ни́ме на скъпà съ нє́ѫ.
Дн҃ оурџїá єй чѣ̀ дѣсѫ.
Кà съ-ш цїє тоц дирѣ́пта,
Нꙋ̀ ꙟкáрѫ бєй съ дáй плáта.
Шѝ чѧ́ чєдꙋ̈ѥ педѣ́псѫ,
Дн҃ фєрєкъ́тꙋ̈ри съ́нєѫ.
Шѝ тєнтоáрчє Дм҃нє С҃нтє,
Дє тєндꙋ́рѫ кà маинтє.
Шѝ лєхїѥ кꙋ̀ мѫнгѫ́ре,
Прє рꙋ́бїй тъ́й чє кꙋ̀ жáлє.

V

Ѫ́мплє

Şeptezăci de ai ni-i custul,
Sau optzăci, de-a hi cu multul,
Şi-i ducem mai mult cu jele
Şi cu trudă şi voi rele.
Această lume deşartă
Ne-mblînzeşte şi ne ceartă
Cu primejde şi cu boale,
Pre toţ oamenii potoale.
Nime n-a scăpa să iasă
Din urgia ei cea deasă,
Ca să-ţ ştie toţ direapta
Cu carea vei să dai plata.
Şi ceia ce duc pedeapsă
Din ferecături să iasă.
Şi te-ntoarce, Doamne svinte,
De te-ndură ca mainte.
Şi le hii cu mîngîiere
Pre robii tăi ce-s cu jele.

Împlé-

ѫмплемѹне де минѣцѫ,
Де милѫ шѝ де дѹлчѣцѫ.
Шѝ не бѹкѹрѫм кѹ біне.
Тоате ꙃѫле де латине,
Пентрѹ ꙃѫлеле скръбите,
Кѹ̀ трайрѣо чѣм дѹ маните.
Кà кмѹц каѹц претсатѫ слѹга,
Дєй аскѹлац кѹ ечіне рѹга.
Шѝ фїинй лѡр кѫтрѫ віцѫ,
Сѫлѐ фїй дамне повацѫ.
Шѝ престѐ пой сѫ лѹчѣскѫ,
Ꙃѹксаре дмнѕѣѣскѫ,
Шѝ кѹ сфнтатà дирѣптѫ.
Ѿ пєслѹжба нєдирѣптѫ.

Хвала Пѣснїи Стєпєнь.
Ѧ.неѣй въ помсц н въ шгаіш: ~

ѽ҃.д҃ Кѹй ниеса нтраса віцѫ,
Сѫпетрѣкѫ фѫрѫ грѣцѫ.

ꙃчела

Împlému-ne demineață
De milă și de dulceață
Și ne bucurăm cu bine
'N toate zîle de la tine,
Pentru zîlele scîrbite
Cu trai rău ce-am dus mainte,
C-acmu-ț caŭț pre toată sluga
De-i asculț cu bine ruga.
Și fiii lor cătră viață
Să le fii, Doamne, povață.
Și preste noi să lucească
Lucoare dumnezăiască.
Și cu svînta ta direaptă
În tot lucrul ne-ndireaptă.

Хвала пѣсни Д҃вдви.[1]

Живый въ помощи вышнѧгѡ, ч҃.[2]

Cui i-i voia-ntr-a sa viață*
Să petreacă fără greață,

Acela

* 4, 4

---

[1] *Lauda cîntării lui David.*

[2] *Cel ce locuiește în ajutorul celui prea înalt, 90.*

А҆че́ла пре дмнѫ̆ са́йбѫ,
  А҆цꙋ̆торю хїе нче трѣ́бѫ.
Кꙋ̀ дмнзъꙋ̆ съ петрѣ́кѫ,
  Нка́зѫ ши̇̀ ѕѫ́са съй фа́кѫ.
Ши̇̀ кътрѣ̀ дмнѫ̆ баѕѫ́че,
  Тꙋ̆мӑ є҆цꙋ̆ стра́нкѫ ши̇̀ фе́рче.
Ши̇̀ тꙋ̆мӑ трн ми́нц а̂цꙋто́рꙋ̆ӑ,
  Кꙋ̀ ви́не кꙋ̀ де то́тꙋ̆ спо́рнѫ̆.
Ши̇̀ пре ти́не мѣ́й нєда́жде,
  Дмне хїе нчѐ примлѣ́жде.
А҆чела тѣ̆ мантꙋ́нте,
  Дѐ єсѫ́лцѫ де лъ́нꙋ̆ кꙋмпли́те.
Дѐ вѫнѫ́тори а҆ ко́рдате,
  Дѐ кꙋ̆ви́нте тꙋ̆рбꙋра́те.
Ши̇̀ тѐ о̂ўмбри дꙋ̆пъспа́те.
  Сꙋ̆пт ӑ ле ӑрипи ла́те.
Дерепта́тѣ лꙋ̆й чѐ сн҃тѫ,
  Тѣ̆нкꙋнцꙋра̀ фъ́рѫ̀ смѫ́нтѫ.

І҆ зе́ітѣ а̂ні́мє творнѕѣ І҆ѡ҃: ді.

Ши̇̀ по

Acela pre Domnul s-aibă
Agiutori hie-n ce treabă,
Cu Dumnezău să petreacă
'N casă şi zîsa să-i facă.*
Şi cătră Domnul va zîce:
«Tu-m eşti stîncă şi ferice
Şi tu-m trimiţ agiutoriul[1]
Cu bine, cu de tot sporiul.
Şi pre tine mi-i nedejde,
Doamne, hie-n ce primejde».
Acela te-a mîntui-te
De sîlţă, de lănci cumplite,
De vînători încordate,
De cuvinte turburate.
Şi te-a umbri după spate,
Supt a sale áripi late.
Dereptatea lui cea svîntă
Te-a-ncungiura fără smîntă.

Şi noa-

* И ѡбитель въ немъ сътвори вѣ. Іѡань, д҃і.[2]

---

[1] *În ms.* аџȣторюл.

[2] *Şi locaş la el ne vom face amîndoi. Ioan, 14.*

Шѝ ноа́птѫ нꙋтевей̆ спъри́ате,
Ни́че ꙁꙋ́а дѐ сѫџа́те.
Нꙋ̀ тїй̆ тѧ́ме дѐ лѫнгѡа́ре,
Дѣбо́лн рѣꙋ̆ ниче дѐ сѡа́ре.
Нꙋ́цва е҆шѝ нтѫмпина́ре,
Дра́к дѣми́ꙁѫꙁ сътъспа́рїе.
Бѡ́р ꙁъча̀ стрѣвꙋ́ри къꙁе́те,
Дѣ стѫнгата̀ мїй̆ шѝ сꙋ́те.
Шѝ ꙁѣ́чь де мїй̆ ди̑ дрѣ́пта,
Бѡ́р къдѧ̀ тъꙁѫц нꙋ̆ спа́та.
Ѧ҆ръ̀ тꙋ̀ нїй̆ лѧ̀ фрикѫ,
Сътѣ́тингѫ рѣꙋ̆ немикѫ.
Шѝ нꙋ̆ ѡ҆ кїй̆ цъй̆ де фа́цѫ,
Вей̆ прѣвѣй̆ фъръ̀ де грѣ́цѫ.
Пре пъкъ́тош ке́м нꙋ̆ плѫ́тѫ,
Депребѣ́на лѡ̆р дрѣ́птѫ.
Ѧ҆ръ̀ цїе кꙋ нѣдѫ́жде,
Цѣа̀ фѝ Дмнꙋ̆ ꙋ̑ прімѣ́жде.

Шѝ лѧ̀

Și noaptea[1] nu ți-i[2] spăriĕ-te,
Nice zua, de săgete.
Nu ți-i teme de lîngoare,
De vînt rău, nice de soare.
Nu-ț-va ieși-n tîmpinare
Drac de-amiazăz să te spariĕ.
Vor zăcea stîrvuri căzute
De-a stînga ta mii și sute,
Și zăci de mii din direapta
Vor cădea tăiaț cu spata.
Iară tu n-ii[3] avea frică
Să te-atingă rău nemică.
Și cu ochii tăi de față
Vei prăvi fără de greață,
Pre păcătoș cum iau plată,
De pre vina lor, direaptă.
Iară ție cu nedejde
Ț-va fi Domnul în primejde.

Și la

---

[1] *În ms.* **ноаптѧ**.

[2] *Grafia* **те вей** *reprezintă o intervenție greșită în vers. Optăm pentru grafia* **тїй** *din ms.*

[3] *nu vei*

Шѝ ла̀ ло́ꙋк дѐ греꙋта́те,
  Цѧ̀ да̀ де Сꙋ̑ бꙋнъта́те.
Ръ́ꙋл нꙋ́цва вени̇̀ ипоа́лъ,
  Ни́че пре трꙋ́пꙋл тъ́ꙋ боа́лъ.
Къ̀ д҃мнꙋл ва̀да̀ ницълѧ́це,
  Ꙟ҃ тоа́те къ́й чѣ́й ма́рце.
Ꙟ҃церїй съ́те пъзѣ́скъ,
  Шѝй мъ́ни съ́те спрежинѣ́скъ.
Де пїа́тръ съ нꙋ́ц ꙟ҃тинѣгъ,
  Пичо́рꙋл съ́ц фа́къ та́ꙟгъ.
Пре васили́ск ши а́спидъ,
  Вей ꙟмбла̀ ка̀ прѐ ѡма́ндъ.
Шїй къ́лка̀ лꙋ́а шѝ змъ́ꙋл,
  Шѝ нꙋ́тѣма тѣ́нце рѣ́ꙋл.
Къ̀ цѧ фѝ д҃мнезъ́ꙋ ст҃ꙟ́нкъ,
  Шѝ нꙋ́тїй та́ме нема́нкъ.
Къ̀ тѣ̀ ка̀ копери̇̀ нꙋ́аме,
  Къ̀ ай цину́т ст҃ꙋ́л нꙋ́ме.

Şi la loc de greutate
Ţ-va da de sus bunătate.
Răul nu-ţ-va veni-n poală,
Nice pre trupul tău boală.
Că Domnul va da-nţălege
În toate căi ce vei merge,
Îngerii să te păzască
Şi-n mîni să te sprejinească,
De piatră să nu-ţ atingă
Piciorul, să-ţ facă tîngă.
Pre vasilisc şi aspidă
Vei îmbla ca pre omidă.
Şi-i călca leul şi zmăul
Şi nu te v-atinge răul.
Că ţ-va fi Dumnezău stîncă
Şi nu ti-i teme nemică,
Că te va coperi-n lume,
Că î-ai ştiut svîntul nume.

Шѐ цва лꙋ̂ѫ̀ дѐ рꙋ́гѫ,
Съ нꙋ́хїй ꙟ сꙋфьрѣ̀ лꙋ́нгѫ.
Шѝ кꙋ̀ Славѫ тѣва сꙋшѧ́те,
Дѐ грєꙋ́тъцѫле тоа́те.
Шѝ єсꙋ̀ лꙋ́мїнїле де вїа́цѫ,
Сла̃: Ѫ̂́ла вєй прьвѝ пѝнта фа́цѫ.

* * *

КАѲІ́СМА, ГІ. Ѱало̃ Пѣ́сни въ дєнь сꙋббѡ́тный. Бл҃го єⷭ҇ исповѣ́датисѧ Гдⷭ҇ви

ча҃ Би́не ѥ́сте а̂ то́т ѡ̂мꙋ́л,
Съ сѣ дѣ̂ ꙟ мѫ́нѫ кꙋ̀ Дѡмнꙋл.
Шѝ съй кѫ́нте С҃нтꙋ̆ нꙋмє,
Чѐ ѥсте ꙟа́лт прѣ̀ стѐ лꙋ́ме.
Шѝ дѝ зꙋ́рѡ пѫ́нѫ сѣ́арѫ,
Съ́ць вестѣскѫ ми́ла ꙟца́рѫ.
Шѝ де бара та̀ чѐ С҃нтѫ,
Съ ѡ̂́стрꙋнщѐ фъ̀рѫ̀ сма́нтѫ.

Сѫ̀ ѡ̂ѩ́нїте

Şi ţ-va auzî de rugă,
Să nu hii în scîrbă lungă.
Şi cu slavă te va scoate
De greutăţile toate.
Şi cu lungime de viaţă
Îl vei prăvi-n svînta faţă.*

CATÎSMA 13. Ѱалѡмъ пѣсни въ день сѫббѡтный.[1] Бл҃го есть исповѣдатисѧ Гв҃и[2]

Bine este a tot omul**
Să să dea-n viaţă cu Domnul
Şi să-i cînte svîntul nume,
Ce este nalt preste lume.
Şi din zúori[3] pănă-n sară
Să-ţ vestească mila-n ţară,
Ş-adevara ta cea svîntă
Să o strige fără smîntă,

Să o cînte

* Слава
** 4, 4

---

[1] *Psalmul cîntării în ziua sîmbetii.*
[2] *Bine este a lăuda pe Domnul*
[3] *Accentul cerut de vers este* zúori, *ca şi în alte cazuri.*

Съ ѡкꙟите нтралъꙋте ,
Нѫжіе стрꙋ́не наїересꙋрі мꙋ́лте .
Кѫ́м фечі́ш ѝнемѫ бꙋ́нѫ ,
Де мъ бꙋкꙋ́рь де преꙋ́нѫ .
Ꙟ веигеле та́ле фа́пте .
Чꙋ́й лꙋкра́т кꙋ̀ бꙋнъта́те .
Съ́ц фіе дмне мъри́те ,
Ꙟсꙋрꙋмле шѝ слъве́ите .
Ꙟдꙟ́ника тà пицълепчи́не ,
Ни́ме нꙋ́ва пꙋтѫ̀ спꙋ́не .
Ѻмꙋ́л фъръ̀ ми́ните нтрѣ́гѫ .
Нꙋ́ва пꙋтѫ̀ съницълѣ́гѫ .
Дѐ сиґле та́ле фа́пте ,
Чѥ де мѫ́на тà лꙋкра́те .
Кꙟп пъкъто́шій кꙋ тоа́нѫ ,
Ѥшиꙟ́рѫ кà ѹ̈рба нгоа́нѫ .
Шѝ кꙋ̀ чей фъръ̀ де ла́ꙋце ,
Сънтъ́ржтарѫ сà лаꙋце .

Ч. ѣ

Să o cînte-ntr-alăute
'N zăce strune,-n viersuri multe.
Că-m feceş inemă bună,
De mă bucur depreună
În svintele tale fapte
Ce-ai lucrat cu bunătate.
Să-ţ fie, Doamne, mărite
Lucrurile şi slăvite!
Adînca ta-nţălepciune
Nime nu va putea spune.
Omul fără minte-ntreagă
Nu va putea să-nţăleagă
De svintele tale fapte,
Ce-s de mîna ta lucrate,
Cînd păcătoşii cu toană
Ieşiră ca iarba,-n goană,
Şi cu cei fără de lege
Să-ntărîtară s-alerge,

Ce să

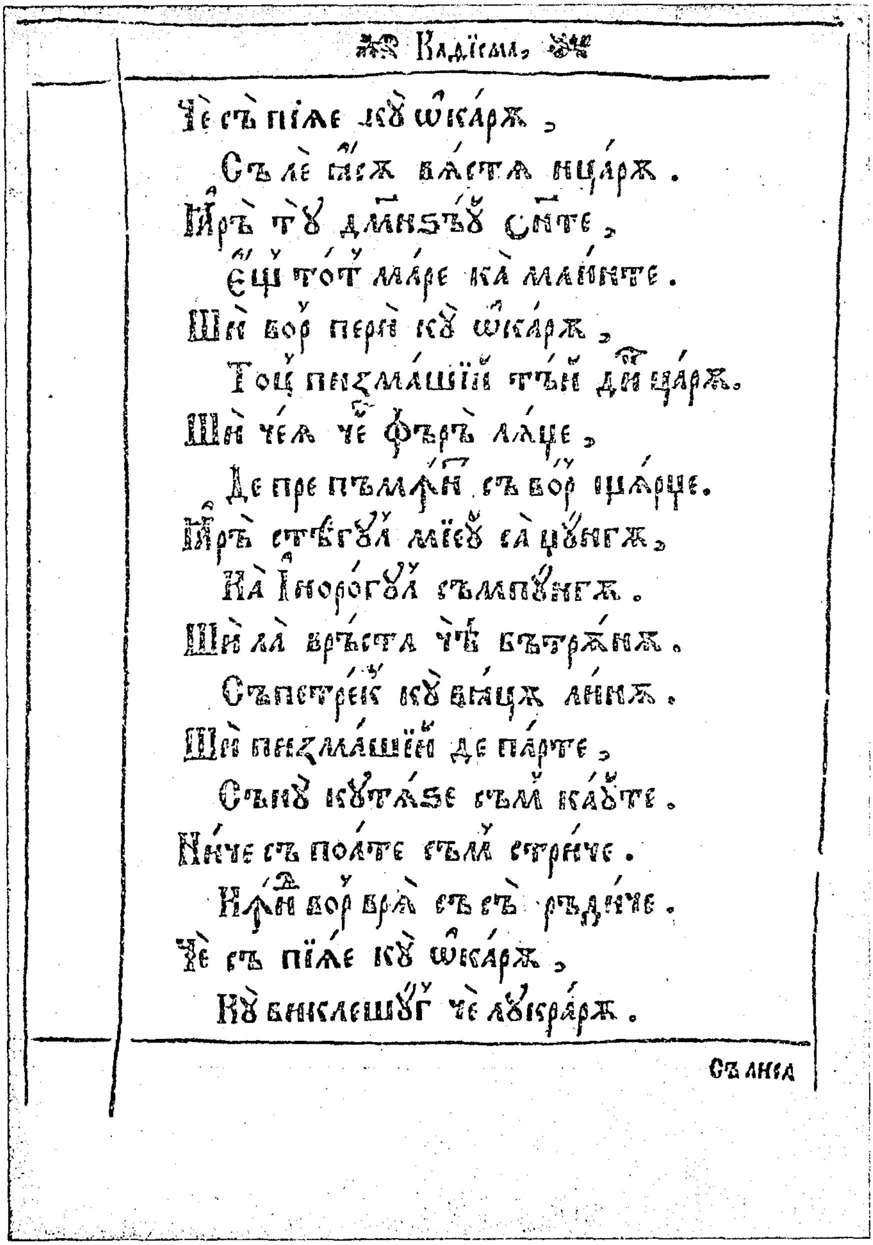

Кадїсма,

Чѐ съ̀ піле кꙋ̀ ѡ̂ка́рѫ,
Съ лѐ бєѫ ва́ста нца́рѫ.
Іа̂ръ̀ тꙋ̀ д҃мнꙃъ́ꙋ̆ с҃нте,
Єщі то́т ма́ре ка̀ ма́инте.
Ші̀ вор̆ пері̀ кꙋ̀ ѡ̂ка́рѫ,
Тоц̆ пизма́шій̆ тъ́й̆ ди̂ ца́рѫ.
Ші̀ че́л чѣ̆ фъ̀ръ ла́це,
Де пре пъмѫ́нт съ вор̆ ѡща́рце.
Іа̂ръ̀ стѣ́гꙋл мі́еꙋ̆ са̀ цꙋ́нгѫ,
Ка̀ Ї̂норо́гꙋл съмпꙋ́нгѫ.
Ші̀ ла̀ връ́ста чѣ̀ бътрѫ́нѫ.
Съпетре́кꙋ̆ кꙋ̀ віа́цѫ ли́нѫ.
Ші̀ пизма́шїй̆ де па́рте,
Съ нꙋ̆ кꙋта́ѕє съм̆ ка́ꙋ̆те.
Ні́че съ по́ате съм̆ стри́че.
Ні̂ вор̆ вра̀ съ̀ съ̀ ръди́че.
Чѐ съ пі́ле кꙋ̀ ѡ̂ка́рѫ,
Кꙋ̀ вінклешꙋ́г чѣ̀ лꙋкра́рѫ.

Съ ліа

Ce să pieie cu ocară,
  Să le iasă vestea-n ţară.
Iară tu, Dumnezău svinte,
  Eşti tot mare ca mainte.
Şi vor peri cu ocară
  Toţ pizmaşii tăi din ţară,
Şi ceia ce-s fără lege
  De pre pămînt să vor şterge.
Iară steagul mieu s-agiungă
  Ca inorogul să-mpungă,
Şi la vrîsta cea bătrînă
  Să petrec cu viaţă lină.
Şi pizmaşii [de] departe
  Să nu cuteze să-m caŭte,
Nice să poată[1] să-m strice,
  Cînd vor vrea să să rădice,
Ce să pieie cu ocară,
  Cu vicleşug ce lucrară,

Să li s-a-

---

[1] *În ms.* поатѫ.

Гі҃ а,

Сѫ̀ ли аѹ́ѕѫ де нѹ́ме,
  Ка́ри вор̆ перѝ де прелѹ́ме.
Шѝ дире́птѹ̆л сѣ̆ѝ флорѣ́скѫ,
  Ка̀ фини́кѹ̆л шѝ сѫкрѣ́скѫ.
Шѝ ка̀ ке́дрѹ̆л ꙟ Ливáнѹ̆л,
  Съродѣ́скѫ ꙟ то́т а̑нѹ̆л.
Ла̀ Дмнѕѣ́ѹ̆ сѫ сѣ̀ при́нѕѫ
  Ни́сѫ, шѝ флѡаре́сѣ̆ш ти́нѕѫ.
Кѹ̀ прѣса́де оулту́ите,
  Пре стѐ кѹ́рцѫле лѹ̆й С҃нте.
Съродѣ́скѫ ндерепта́те,
  Дѹлчѣ́цѫ шѝ бѹнѫта́те.
Шѝ ла̀ връ́ста чѣ̀ бътрѫ́нѫ
  Сѫ петрѣ́кѫ віа́цѫ ли́нѫ.
Шѝ сѫ спѹ̆е пре стѐ гло́ате,
  Бѹнѫ́тѫцѫле лѹ̆й то́ате.
Кѫ̆ Дмнл҃ кѹ̆ дерепта́те,
  Шѝ ла̀ дꙟ̑се нѹ̆й стрѫмбѫта́те.

А҃ А҃ ꙟ сѹ̆л

Să li s-auză de nume,
Cînd vor peri de pre lume.
Şi direptul să-nflorească
Ca finícul şi să crească,
Şi ca chedrul în Livanul
Să rodească în tot anul.
La Dumnezău să să prinză
'N casă şi floare să-ş tinză,
Cu prăsade ultuite
Preste curţîle lui svinte,
Să rodească-n dereptate
Dulceaţă şi bunătate.
Şi la vrîsta cea bătrînă
Să petreacă viaţă lină
Şi să spuie preste gloate
Bunătăţîle lui toate,
Că-i Domnul cu dereptate
Şi la dîns nu-i strîmbătate.

În zua

---

[1] рѯ҃иє *este greşeală de tipar, în loc de* рѯ҃и.

Ꙟн ѕȣа чѣ де маинта Сѫбетїи, кꙟⷣ сау дескълика цара. Гⷭ҇ въцриса влѣпотꙋса облѣчеса. чв.

Домнꙋл стъ тꙋ край ꙟ лꙋме,
Къ неаꙋ вести сн҇тъ нꙋме.
Пентрꙋ вешмꙟн де подоабѫ,
Че сау ꙟмбръкат ла гꙋоарбѫ.
Ши сау ꙟчинс кꙋтере,
Пре ꙟшесъмꙟн десрѣре.
Шаꙋ пꙋс лꙋмїи спрежинѣлѫ,
Ка съ ста фъръ сминтѣлѫ.
Скаꙋнꙋл тъꙋ доамне сꙟнте.
Ꙟсте гата де маинте.
Дела вѣчꙋ де кꙟнд тѣ щаптѫ.
Пре крѣне аше ѕатѫ.
Пъраѡле таре стрꙑгѫ.
Толтѫ лꙋма съсъ стрꙟнгѫ.
Шѝ апеле чале маре,
Въдмꙟкарѫ оурлѣт таре.

Кꙟт

CATISMA

În zua cea de maintea sîmbetii, cînd s-au descălecat țara. Гь҃ въцр҃исѧ, въ лѣпотꙋ сѧ облече, чв҃[1]

Domnul stătu crai în lume,
Că i s-au vestit svînt nume,
Pentru veșmînt de podoabă
Ce s-au îmbrăcat la hoarbă.
Și s-au încins cu tărie
Pre-așezămînt de crăie.
Ș-au pus lumii sprejineală,
Ca să stea fără sminteală.
Scaunul tău, Doamne svinte,
Este gata de mainte,
De la veci de cînd te-așteaptă
Pre crăie așezată.
Părauăle tare strigă
Toată lumea să să strîngă,
Și apele cele mare
Rădicară urlet tare,

Cît

---

[1] *Domnul a împărățit, întru podoabă s-a îmbrăcat, 92.*

Кѫ́т дин църъмꙋ́рь да́ꙋ а̂фа́рѫ,
 Дертъсꙋ́нѫ пре стѐ ца́рѫ.
Минꙋна̀ тъ́й оу̂нда мъ́рїй,
 Чей ма́й ма́ре кра́юл цъ́рѫй.
Кѫ̀ пре то́ц кра́юл потоале,
 Ка̀ спꙋ́ма мърїи чѣ̀ моа́ле.
Ши̇̀ тꙋ̆ дмне ши̇̀ кра́й Сн҃те,
 Жꙋ̆ ѥ́щ кресꙋ́т пре кꙋви́нте.
Ши̇̀ каса та̀ а̂сте Сн҃тѫ,
 Де кꙋ́стѫ неа́ꙋ фъ́ръ̀ смъ́нтѫ.

Ѱа ѡ́мꙋлꙋ крⷭ҇ ꙟкꙋлꙋй лꙋй давиⷣ ꙟ̂ па́тра ѕѫ̀ десмѣ́бътѫ.
ниекрⷪ дъсꙋпра дѣлѧ̀ ѥврѣ́й. чг. Бѕ̃ ѿмщенїй Гⷭ҇.

Дмнеѕъ́ꙋй пре цꙋда́це ѧ̃ ѧ̃
 Дмн, де нꙋ̀ а̂лаце нфа́це,
Чѐ тꙋ̆тꙋ̆ро́р ле́й дръзна́ще,
 Де́й чѣ́ртѫ ши́й доженаще.
Ръди́къте дмне Сн҃те,
 Кꙋ̆ цꙋде́ц ка̀ де ма́ните.

Ши фъ о

Cît din țărmuri dau afară,
De răsună preste țară.
Minunată-i unda mării,
Ce-i mai mare craiul țărîi,
Că pre toț craiul potoale,
Ca spuma mării cea moale.
Și tu, Doamne și crai svinte,
Îț ești crezut pre cuvinte,
Și casa ta este svîntă,
De custă-n veci fără smîntă.

Psalómul cîntecului lui David în a patra zî de sîmbătă.

Nescris deasupra de la evrei, 93. Б͠ъ ѡтмщеній, Г͠ь [1]

Dumnezău-i pre giudețe*
Domn, de nu alege-n fețe,
Ce tuturor le-ndrăznește
De-i ceartă și-i dojenește.
Rădică-te, Doamne svinte,
Cu giudeț, ca de mainte,

Și fălo-

* 4, 4

---

[1] *Dumnezeul răzbunărilor, Domnul*

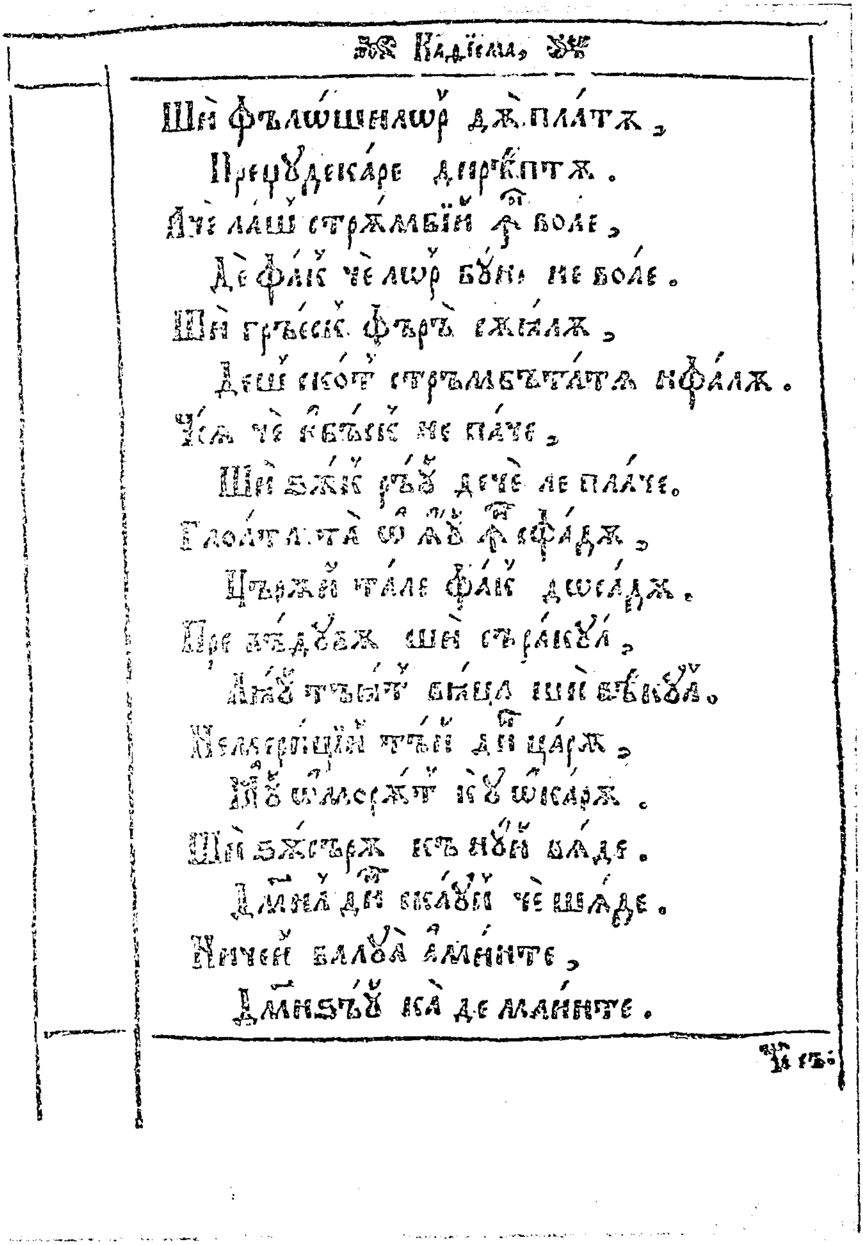

Кадисма,

Шѝ фълѡ́шилѡр дѫ̀ пла́тѫ,
Прецꙋдека́ре дирѣ́птѫ.
Ачѐ лаш стрѫмбїй ꙟ воле,
Дѐ фак чѐ лѡр бꙋ́ни не воле.
Шѝ грѣ́ск фъ́ръ̀ ежїлѫ,
Дѣш скот стръмбътатѫ ꙟфа́лѫ.
Чѣ́сѫ чѐ кѣвѫк не па́че,
Шѝ зѫк рѣꙋ̆ дечѐ ле пла́че.
Глоа́та та̀ ѿ аꙋ̆ ꙟ сфа́дѫ,
Цържѝ тале фаꙋ̆ дѡса́дѫ.
Пре въ́дꙋвѫ шѝ сърма́нꙋл,
Аꙋ̆ тъи́ат вица шѝ вѣдꙋ́а.
Нелеџꙋ́ицїи тъй дин ца́рѫ,
Аꙋ̆ ѡморѫ́т ꙟꙋ̆ ѡ́скарѫ.
Шѝ зѫчерѫ къ ноꙋ̆й ва́де.
Дмнѫ дин скаꙋ́н чѐ ша́де.
Ничей бъгꙋ̀а а̂минте,
Дмнѕеꙋ̆ ка̀ де маинте.

Ꙟ рѣ

Și făloșilor dă plată
Pre giudecare dreaptă.
A ce laș strîmbii în voaie,
De fac celor buni nevoaie
Și grăiesc fără sîială,
De-ș scot strîmbătatea-n fală?
Ceia ce iubăsc nepace
Și zîc rău de ce le place,
Gloata ta o iau în sfadă,
Țărîi tale fac dosadă.
Pre văduvă și săracul
Li-au tăiat viața și veacul.
Nemeriții tăi din țară
I-au omorît cu ocară.
Și zîsără că nu-i vede
Domnul din scaun ce șede,
Nice-i va lua aminte
Dumnezău, ca de mainte.

Ce să

Чѐсъ̀ бълꙋа́ю деса́мѫ,
Во́й ѡ҆а́мєни децй а҆скꙋлта́цй.
Шѝ бꙋ́ꙗчїй сѫнцълѣ́гѫ,
Кѫндва̀ кꙋ̆ ми́нта чѣ̀ нтрѣ́гѫ.
Ѫ҆ ка́пꙋ̆ чеꙋѣꙋ̆ пꙋ̆ а҆ꙋ̆ѕꙋ̆лꙋ̆,
Шѝ ѡ҆кїꙋ̆л ѫ҆нтрє́г ка̀ бꙋ̆лѕꙋ̆лꙋ̆.
Ꙗ҆ꙋ̆ на́ꙋ̆де шѝ съва́ѕѫ,
Прєто́тꙋ ѡ҆мꙋ̆лꙋ̆ че лꙋ̆крѣ́ѕѫ.
Чѣ́ла чєдѫ̀ ка́нмбъ чєрта́рє,
Ꙗ҆ꙋ̆ нꙋ̆ва фа́че кътꙋ̆та́рє.
Чѣ́ла чѐ чѣ́ртѫ шѝ ба́цѫ,
Са́йбѫ ѡ҆мꙋ̆лꙋ̆ ми́нте на́їцѫ.
Чѐ тꙋ̆ да́мне лєщїй тса́те,
Гѫ҆дꙋ̆ри́ле дє при гло́ате.
Къ̀ сѫ҆й стрѫ́мбє шѝ дєша́рте,
Шїй вє́й пꙋ̆нє съ̀ съ̀ ча́ртє.
Фєрє́чє ба́фѝ дє ѡ҆́мꙋ̆лꙋ̆,
Ка́рєлє́ лѣ́ ꙗ чєрта̀ ба́мнꙋ̆.

Ce să vă luaţ de samă
Voi, oameni, de-ţ asculta-mă,
Şi buiecii să-nţăleagă
Cîndva cu mintea cea-ntreagă.
În cap ce ne-au pus auzul
Şi ochiul întreg ca bulzul,
Au n-aude şi să vază
Pre tot omul ce lucrează?
Cela ce dă-n limbi certare,
Au nu va face căŭtare?
Cela ce ceartă şi-nvaţă
S-aibă omul minte-n viaţă.
Ce tu, Doamne, le ştii toate
Gîndurile de prin gloate,
Că sînt strîmbe şi deşerte,
Şi-i vei pune să să certe.
Ferice va fi de omul
Carele l-va certa Domnul

Şi-i va

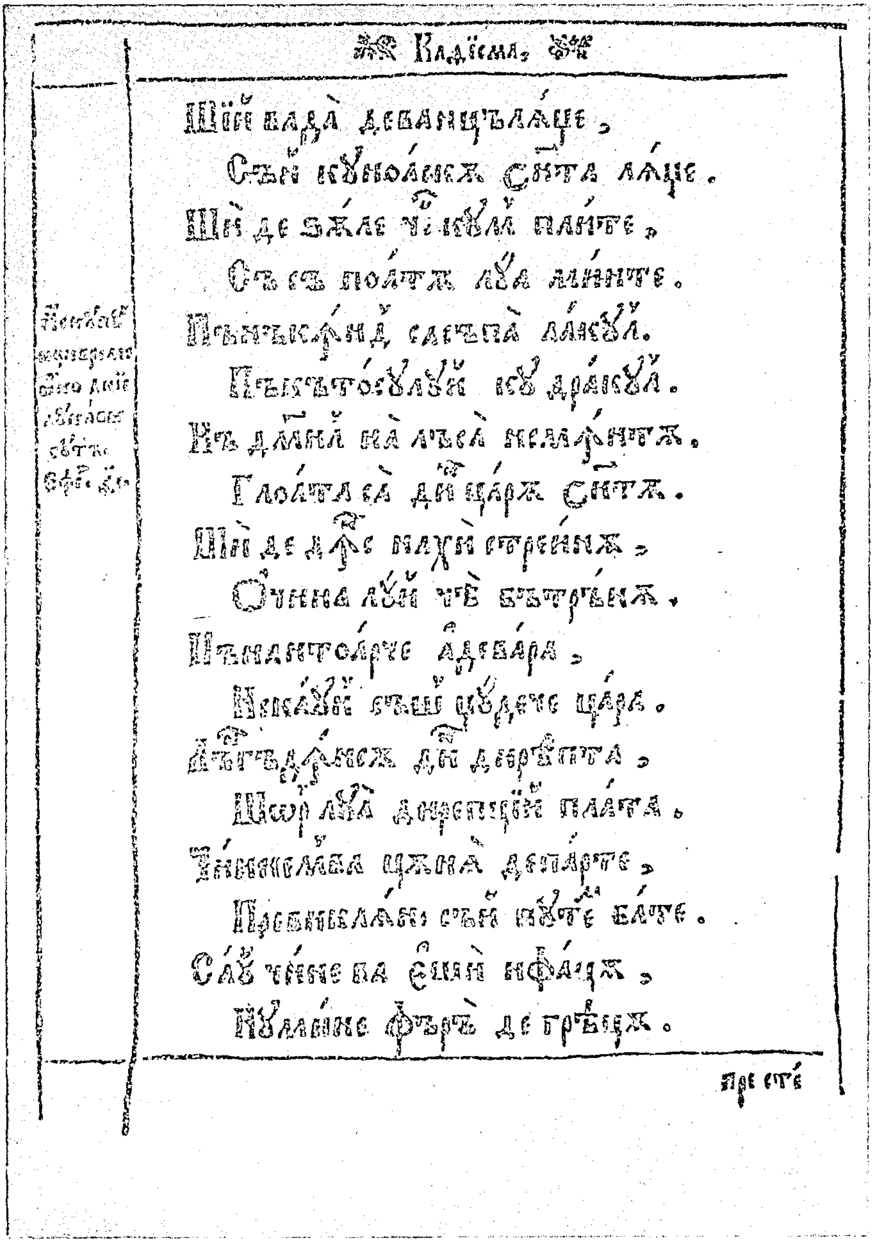

Кадїсма,

[illegible]
сфтꙋ
[illegible]

Шїй вадѫ девѫнцълаце,
Съй кꙋноаскѫ сꙟта лаце.
Шй де ꙃѫле чикꙋл пайте,
Съ ꙗ поатѫ лꙋа минте.
Пъмънткꙋрънд съкъпа ланꙋл.
Пъкътосꙋлꙋй кꙋ дракꙋл.
Къ дꙟнꙟ на лъса немꙟнтѫ.
Глоатаса дин царѫ сꙟтѫ.
Ши де дꙟре мꙋлт стрейнѫ,
Оуна луй чѣ бътрънѫ.
Пъмꙟнтоарче адевара,
Нꙗкꙋм съш цꙋдече цара.
Ꙟтъдꙟмсѫ дин девърта,
Шор лꙋа дин ренцꙋй плата.
Ꙁнмнелєа цꙗна департе,
Пресимилами съй пꙋте бате.
Сꙋ чине ва єшин нфацѫ,
Кꙋмине фъръ де грѣцѫ.

Пре сте

Şi-i va da de va-nţălege
Să-i cunoască svînta lege,
Şi de zîle ce-s cumplite*
Să să poată lua minte,
Pănă cînd s-a săpa lacul
Păcătosului cu dracul.
Că Domnul n-a lăsa-n smîntă
Gloata sa din ţară svîntă,
Şi de dîns n-a hi streină
Ocina lui cea bătrînă.
Păn-a-ntoarce adevara
'N scaun să-ş giudece ţara,
Lîngă dînsă din direapta
Ş-or lua direpţii plata.
Cine-m-va ţînea departe
Pre vicleni să-i putem bate?
Sau cine va ieşi-n faţă
Cu mine, fără de greaţă,

Preste

---

* Искꙋпꙋюще време, ꙗко днїе лꙋкавы сꙋтъ. Єфес., ѳ͠ї.[1]

---

[1] *Răscumpărînd vremea, căci zilele sînt rele. Efeseni, 19.*

Пре сте чей фъръ де ланце,
Същинил пъкън бо царце.
Къ дену мир пъртй дамна,
Нуцѫ ѡпорю мир фаче ѡмул.
Ши кꙋ немѫ амарѫ,
Мар ворби тꙋдул дин царѫ.
Чи кари въз къ мнеѫ стрѫмбѫ.
Пичорюл съм фачѫ скръбѫ.
Мила та дамне минꙋтѫ.
Аа дꙋрара ма че мꙋлтѫ.
Ши трии-мѫ мангѫаре,
Мѣцй дамне фъръ скъдаре.
Сфатъл дел веселаще,
Ши де жале мапотолаще.
Скаꙋнꙋл стръмбе че цйн грецѫ.
Сънꙋл крꙋц ꙟ трай девицѫ.
Съм плетекѫ греꙋ де ꙋрѫ,
Ши съ дара невъцътꙋрѫ.

Ꙟнъто

Preste cei fără de lege
Să oştim pănă-i vom şterge?
Că de nu mi-ar părti Domnul,
Puţîn spori mi-ar face omul,
Şi cu inemă amară
M-ar sorbi iadul din ţară.
Ce cînd văz că mi să strîmbă
Piciorul, să-m facă scîrbă,
Mila ta, Doamne, mi-agiută
La durerea mea cea multă.
Şi-ntr-inemă mîngîiere
M-eşti, Doamne, fără scădere,
Sufletul de-m veseleşte
Şi de jele m-potoleşte.
Scaunul strîmbi ce ţi-i greaţă
Să nu-l cruţ în trai de viaţă,
Să-mpletească greu de ură
Şi să dea rea-nvăţătură.

Вѫнътоарѧ шкоꙋр ꙟтинде,
Шѝ пречѣл дирепт вѡр принде.
Сꙟнцеле чел фъръ̀ винѫ,
Съл дѧ̀ премѫнѫ стрейнѫ.
Кꙋ̀ цꙋдѣц дѐ фъцърїе,
Съл вѧрсе де мъртꙋрїе.
Чѐтꙋ̀ д͞мне фъръ̀ смꙟнтѫ,
Съм хїй сф͞лтаꙋй вꙟнтѫ.
Шѝ съм хїй шѝ спрежинѣлѫ,
Д͞мне нѣрꙗме денъвалѫ.
Шѐ левендѫ̀ д͞мне платѫ.
Пре фъръ̀ лѧџѧ лѡр фаптѫ.
Шѝ дꙋпѫлѡр виклѣнїе,
Вей пїардꙋй сѣнꙋсъцїе.

Немамїи ціа ток мо кїєл: Їѡ: дї.

Кꙟ͞тек делаꙋдѫ алꙋй Дав͞д нескрис дѣсꙋпра
дела̀ еврей, ч͞д. Прїидѣте возрадꙋемсѧ Гсви.

Вєниц кꙋтоц депреꙋнѫ,
Сънесфачем воїе бꙋнѫ.

Сане

Vînătoarea ș-vor întinde
Și pe cel dirept vor prinde,
Sîngele cel fără vină
Să-l dea pre mînă streină,
Cu giudeț de fățărie
Să-l verse de mărturie.*
Ce tu, Doamne, fără smîntă
Să-m hii sufletului vîntă,
Și să-m hii și sprejineală,
Doamne,-n vreme de năvală.
Și le vei da, Doamne, plată
Pre fărălegea lor faptă,
Și dup-á lor viclenie
Vei pierde-i, să nu să știe.

Cîntec de laudă lui David, nescris deasupra
de la evrei, 94. Прїйдѣте возрадѹемсѧ Гв҃и[1]

Veniț cu toț depreună
Să ne facem voaie bună,

Să ne

---

* Не имами цр҃ѧ тъкмо кесар. Iѡ҃., ѳ҃ї.[2]

---

[1] *Veniți să ne bucurăm de Domnul*
[2] *Nu avem împărat decît pe cezarul. Ioan, 19.*

Сѫне бꙋкꙋрѫ́м кꙋ Дмнꙋ,
Шѝ сѫн стрингѫ́м кꙋ то́т ѡ҆мꙋ́л.
Кѫ̀ ной Дмнь шѝ мѫнтꙋ́инцѫ,
Шѝ сѫ́л рꙋгѫ́м кꙋ крединцѫ.
Сѫ́й тѫ́м пи́нѫм сн҃та фа́цѫ,
Кꙋ рꙋгѫ шѝ кꙋ дꙋлчѣ́цѫ.
Шѝ кꙋ ѱалѡ́мь де кѫнта́ре,
Сѫ́й стригѫ́м кꙋ гла́сꙋри ма́ре.
Кѫ̀ ма́ре Дмнь є҆сте Дмнꙋ́л,
Шѝ ѫ҆пѫра́т престѐ то́т ѡ҆мꙋ́л.
Шѝ дин хота́рѣле тоа́те,
Невѫки́нѫ цѣ̆р шѝ глѡа́те.
Кѫ́н є҆сте лꙋ́ма пре мѫ́нѫ.
Кꙋ пѫмѫ́нт шѝ кꙋ чѣ́ пли́нѫ.
Шѝ мꙋнцѣ́й кꙋ дѣ́лꙋри на́лте,
Сꙋ́нт кꙋ вѫ́нтꙋри ѧ҆́нт плѣка́те.
Шѝ ма́ра кꙋ на́лте ва́лꙋри,
А҆лꙋ́й є҆сте ꙋ҆тоа́те ла́тꙋри

Să ne bucurăm cu Domnul
Şi să-i strigăm cu tot omul,
Că ni-i Domn şi mîntuinţă,
Şi să-l rugăm cu credinţă.
Să-i tîmpinăm svînta faţă
Cu rugă şi cu dulceaţă,
Şi cu psalómi de cîntare
Să-i strigăm cu glasuri mare.
Că mare Domn este Domnul
Şi-mpărat preste tot omul,
Şi din hotarăle toate
I să-nchină ţări şi gloate.
Că-i este lumea pre mînă,
Cu pămînt şi cu ce-i plină,
Şi munţîi cu dealuri nalte
Supt cuvîntu-i sînt plecate.
Şi marea cu nalte valuri
A lui este-n toate laturi.

Şi-i

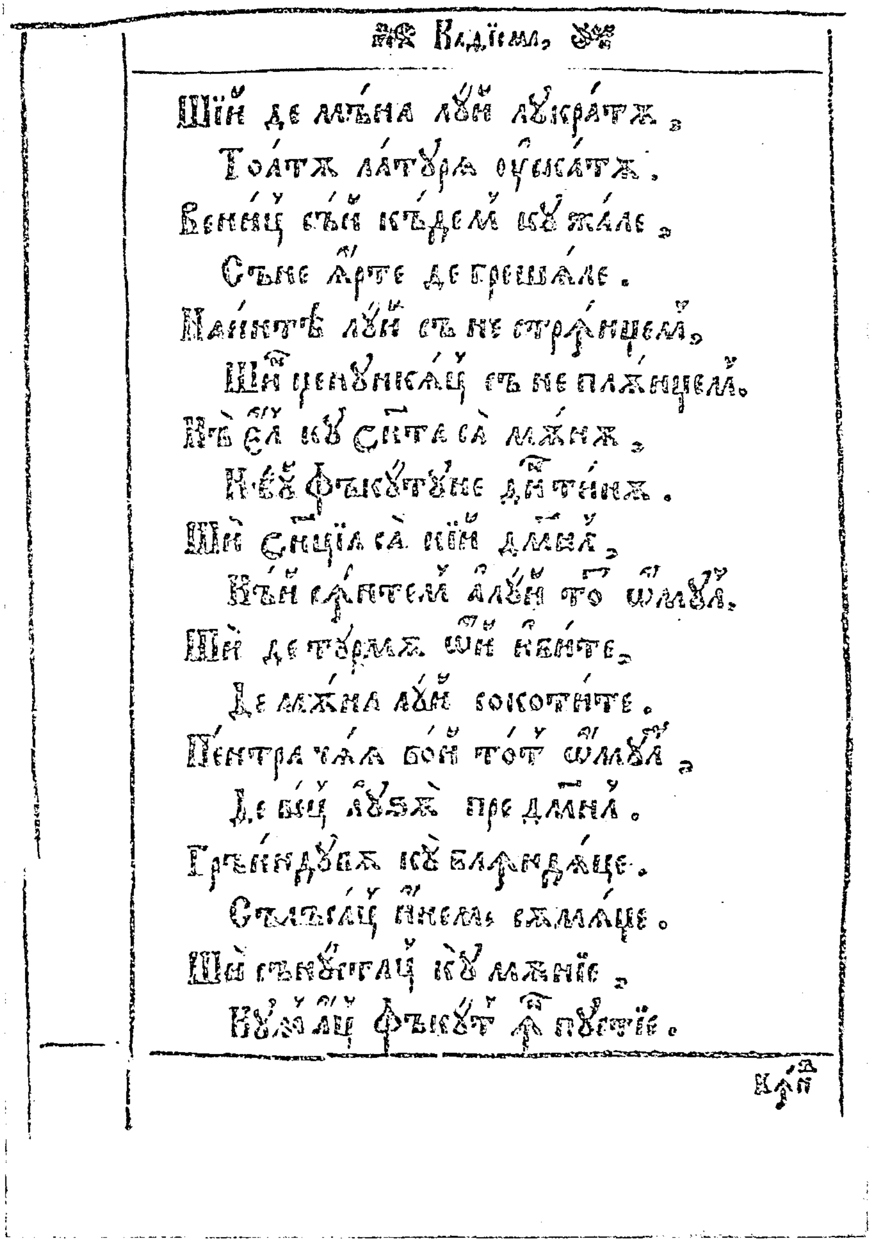

Шїй де мъ́на лꙋ́й лꙋкра́тѫ,
Тоа́тѫ ла́тꙋра оу̂са́тѫ.
Венѝц съ́й къ́дем кꙋ̆ жа́ле,
Съне ѩ̂рте де греша́ле.
На́интѣ лꙋ́й съ не стрѫ́нџем,
Шѝ џенꙋнка́ць съ не плѫнџем.
Къ̀ ѥ̂л кꙋ С͞нта са̀ мѫ́нѫ,
Нѐѫ̆ фъкꙋ́тꙋне дн̂ ти́нѫ.
Шѝ С͞нцїа са̀ нїй д͞мна,
Къ́й сѫ́нтем а̂лꙋ́й то͞ ѡ̂мꙋ́л.
Шѝ де тꙋ́рмѫ ѡ̂й ке̂нте,
Де мѫ́на лꙋ́й сокоти́те.
Пе́нтра ча́ла бо́й то́т ѡ̂мꙋ́л,
Де вѝц лꙋ̂ѕѫ̀ пре д͞мнѫ.
Грѣ́индꙋсѫ кꙋ̀ блѫ́ндѫце.
Стълзїа́ць и̂немъ ѧ̆мааце.
Шѝ съ нꙋ́гаць кꙋ̀ мѫнїе,
Нꙋ́маѝ фъкꙋ́т ѫ̂ пꙋстїе.

Кр̂п

Şi-i de mîna lui lucrată
Toată laturea uscată.
Veniţ să-i cădem cu jele[1]
Să ne ierte de greşele.
Naintea lui să ne strîngem
Şi-ngenuncheaţ să ne plîngem,
Că el cu svînta sa mînă
Ne-au făcutu-ne din tină.
Şi svinţia sa ni-i Domnul,
Că-i sîntem a lui tot omul,
Şi de turmă oi iubite,
De mîna lui socotite.
Pentr-aceea voi, tot omul,
De veţ auzî pre Domnul
Grăindu-vă cu blîndeţe,
Să lăsaţ inemi sămeţe
Şi să nu staţ cu mînie,
Cum aţ făcut în pustie,

Cînd

---

[1] *Grafia* ЖАЛЄ *este, probabil, greşeală de tipar, trădînd pronunţarea tipografului. În ms.* ЖѦЛЄ.

Кан мѣнїѧц фъкꙋтꙋмі испитж.
  Съ ми фааїц хира чѣ сегж.
Нꙋ пъринцїи чеъ фаче,
  Испитинд ла изворраче.
Испитира ши възꙋрж.
  Ши кръдинцж нꙋ стътꙋрж.
Патрꙋзъч де ани ꙟ сжлж.
  Дѣм арътат ама милж.
Пънам ꙋржт ача рꙋдж,
  Де ми лъса съм бле нтрꙋдж.
Дꙋпъ инимж са мацж,
  Ръгъчинд фъръ повацж.
Къ ей нꙋ врꙋрж съ маргж,
  ꙟ кала ма съ нцълѣгж.
Пентрачаа мадедꙋ кꙋвꙟнтꙋл,
  Ши вой цжна цꙋръмжнтꙋл.
Цара ма съ нꙋш вазж,
  Дѣка нꙋ врꙋрж съ крѣзж.

Cînd mi-aţ făcutu-mi ispită
Să mi-aflaţ hirea cea svîntă,
Cu părinţii ce vă fece,
Ispitind la izvor rece.
Ispitiră[1] şi văzură,
Şi-n credinţă[2] nu stătură.
Patruzăci de ai în sîlă
Le-am arătat a mea milă,
Păn-am urît acea rudă,
De i-am lăsat să-mble-n trudă,
După inemă sămaţă,
Rătăcind fără povaţă.
Că ei nu vrură să margă
În calea mea, să-nţăleagă.
Pentr-aceea m-dedi cuvîntul
Şi-m voi ţînea giurămîntul:
«Ţara mea să nu o vază,
Deaca nu vrură să crează».

Psalom

---

[1] În ms. испитирѫ.
[2] În ms. крєдинцѫ.

Ѱалом, чз. Лаѹдъ де кынтєк алꙋи Давид. Ачаста сау кынтат, ши кынд сау фъкꙋт бесєрика дꙋпъ прадъ. Прєсте о҃. де ани. Нєкынд дꙋ съ єра дела Еврєи, лачєтрꙋ в лаꙋ ꙃл. Давид кынд лаꙋ скорнит ачєсть ѱалом.

Ѕопонєсє Глн пєнь нова.

Кынтаць Домнꙋлꙋи кынтєче,
Кынтєк ноѹ ка де минꙋне.
Ши кынтаць дин тот пъмынтꙋл,
Съвъ маргъ нєѹ кꙋвынтꙋл.
Кынтаць ши зичєць фърічє.
Домнꙋлꙋи, ши съи ръдичє.
Тоц кꙋ чинсте сфынта нꙋме,
Съл лаꙋдъ прєсте лꙋме.
Съи стригаць ши алтє бꙋнъ,
Дєнзъ рѣнзъ де прєꙋнъ.
Де сфынта лꙋи мънтꙋире,
Ши да пътжни съдаць цинєре.
Де слава лꙋи де чєдасє,
Съ лаꙋзъ глоатє дасє.

Къ мїрє

Psalom 95. Laudă de cîntec a lui David.

Acesta s-au cîntat și cînd s-au făcut beserica după pradă, preste 70 de ai. Nescris deasupra de la evrei, la ce treabă l-au *zîs* David cînd l-au scornit acest psalom.

Воспойте Г҃ви пѣснь новѫ[1]

Cîntaț Domnului cu cinste
  Cîntec nou, ca de mainte,
Și-i cîntaț din tot pămîntul,
  Să vă margă-n sus cuvîntul.
Cîntaț și-i zîcéț ferice[2]
  Domnului, și să-i rădice
Toț cu cinste svîntul nume,
  Să-l auză preste lume.
Să-i strigaț și veste bună,
  Den zî în zî depreună,
De svînta lui mîntuire,
  Și la pägîni să daț știre
De slava lui, de ciudese,
  Să s-auză-n gloate dese,

---

[1] *Cîntați Domnului cîntare nouă*

[2] *În ms.* фєричє. *Probabil că grafia* фъричє *este «rimă pentru ochi» la* ръдичє.

Къ ма́ре дмн҃ ѥсте дмн҃а,
Ши лъꙋда́т ꙟто́т ѡмꙋ́л.
Дѐ грозни́е съста̀ сълбаѕѫ,
Дмн҃ѕъни́ нꙋкꙋта́ѕѫ.
Пъгѫнїй нꙋ́ш ѥкоа́цѫ нфа́лѫ,
Кꙋ бо́ѕжи чей дѐ смин̆тѣлѫ.
Къ̀ ди̃ трꙟнши лерѣспꙋ́нд дра́чїй,
Кꙟ́ндꙋй ꙟ̃ кинѫ кола́чїй.
Іръ̀ дмн҃а неъщїе,
Кѣй дмн҃ѕъ́ꙋ ꙟ̃ вечїе.
Че́рюрнле кꙋ кꙋвꙟ́нтꙋл,
Лѣй фъкꙋ́т, ши̇̀ то́т пъмꙟ̃нтꙋ́л.
Де ка́интѣ лꙋй кꙋ̀ тѣмѫ.
Дво́реск ꙟ̃цѣрь фъ̀ръ̀ са́мѫ.
Дел мъртꙋрне́ск ши кꙟ̑нтѫ,
ꙟ̃ фрѫмъсѣа́цѫ лꙋ́й чѣ сфнтѫ.
Пъгѫни́ ди̃ тоа́те ръгꙋ́ле,
Венеи́ кꙋ да́рꙋри де сто́ле.

Їдолї̆,

Că mare Domn este Domnul
  Și lăudat în tot omul.
De groznic să stea să-l vază
  Dumnezăii nu cutează.
Păgînii nu-ș scoață-n fală
  Cu bozîi cei de sminteală,*
Că dintr-înș le răspund dracii,
  Cîndu-ș închină colacii.
Iară Domnul i să știe
  Că-i Dumnezău în vecie,
Ceriurile cu cuvîntul
  Le-au[1] făcut, și tot pămîntul.
Denaintea lui cu teamă
  Dvoresc îngeri fără samă,
De-l mărturisesc și-l cîntă
  În frîmsețea[2] lui cea svîntă.
Păgîni din toate rägúle,
  Veniț cu daruri destule,

Aduceț

* Idolii.

---

[1] În ms. лѣȣ.
[2] În ms. фрѫмсѧцѧ.

Кадина,

Адȣ́чець д̄мнлȣ́й сла́вѫ,
Адȣ́чець фъ́ръ̀ зъба́вѫ.
Съ́й слъви́ць чи̑ сти́нтȣ́л нȣ́ме,
Тоа́те нѣ́мȣрь де прелȣ́ме.
Адȣ́чець ко́лаȣ гръма́дѫ,
ꙟ чинсти́та лȣ́й ѡ̂гра́дѫ,
Ши съ вънкинна́ць то́т ѡ̂мȣ́л,
ꙟ кȣ́рта чѐ ша́де д̄мнȣ́л.
Де фа́ца д̄мнѕъ́ескѫ,
Пъма́нтȣ́л съ съ̀ клътѣ́скѫ.
Спȣ́нець ꙟ пъгѫ́нь съ щі́е,
Къ̀ д̄мнȣ́л лȣѫ̀ кръ́ие.
Съша́ѕѫ съм пъръца́скѫ.
Ши̂ лȣ́ма съѡнтърѣ́скѫ.
Тȣтȣро́р пре а̂шѐ ѕа́ре,
Съле фа́скѫ цȣдека́ре,
Чѣ́рна са́йбѫ воа́е бȣ́нѫ,
Кȣ̀ пъма́нтȣ́л депреȣ́нѫ.

Ши̂ ма́ра

Aduceţ Domnului slavă,
Aduceţ fără zăbavă.
Să-i slăviţ cinstitul nume
Toate neamuri de pre lume.
Aduceţ colaci grămadă
În cinstita lui ogradă
Şi să vă-nchinaţ tot omul
În curtea ce şede Domnul.
De faţa dumnezăiască
Pămîntul să să clătească.
Spuneţ în păgîni să ştie
Că Domnul luă crăie,
Să şează să-mpărăţască
Şi lumea să o-ntărească,
Tuturor pre aşezare
Să le facă giudecare.
Ceriul s-aibă voaie bună,
Cu pămîntul depreună,

Şi marea

Ші̀ ма́рѫ цинсти́нд съса́лте.
  Кꙋ̀ оу҆́нде кꙋ̀ ва́лꙋрı на́лте.
Ші̀ къ́мпïй ꙟ҆къ съш фа́кѫ,
  Бꙋкꙋрïе съле пла́кѫ.
А҆тꙋ́нче са̀ бꙋкꙋра́сѫ,
  То́атѫ дꙋмбра́ва чѣ̀ дѣ́сѫ.
Де фа́ца лꙋй де ча̀ сфнтѫ,
  Чѐ ва̀ вени̇̀ фъръ̀ смѫ́нтѫ.
Фъръ̀ грешꙋ ва̀ вени̇̀ дамна́,
  Де ва̀ цюдека̀ то́т ѡ҆́мꙋл.
Ші̀ кꙋ̀ лѣ́це а҆шѐ ѕа́тѫ,
  Ва̀ цюдека̀ дѣ̀ да̀ пла́тѫ.

Ꙋ҆ало́мꙋл лꙋй Дави́д кари̇ нѣвъдеснъле́ка̀ це́рѣ, ч҃о. ни́кѫрꙋ дѣ̀ ѡбпра дела̀ сѣ́рꙋй. а҆́нча кꙋ̀ пре́ни ꙁи ѕинидꙋзꙋл лꙋй дамнѣзꙋ чѣ̀ гро́зникь чѣ̀ дѣ́пси̇й, ши̇̀ е҆ка̀не не вѣръ фи̇̀ на́инте де цюдецꙋ. Гъ̀ воꙁни́а дари́дꙋтса з:

Бꙋ́нлъ є҆ стѣтꙋ̀ кра́йꙋ ꙟ҆ ца́рѫ,
  Цъ́рѫ ле съ бꙋкꙋра́рѫ.

Ѿ инъмꙟ

Şi marea giucînd să salte
Cu unde, cu valuri nalte.
Şi cîmpii încă să-ş facă
Bucurie, să le placă.
Atunce s-a bucura-să
Toată dumbrava cea deasă
De fața lui de cea svîntă,
Ce va veni fără smîntă.
Fără greş va veni Domnul
De va giudeca tot omul,
Şi cu lege aşezată
Va giudeca de-a da plată.

Psalómul lui David cînd i să descăleca țara, 96. Nescris deasupra de la evrei. Aicea cuprinde giudețul lui Dumnezău cel groznic, cel de-apoi, şi semne ce vor fi nainte de giudeț. Г͠ь во͠црисѧ, да радꙋетсѧ з[емлѧ] [1]

Domnul stătu crai în țară,
Țărîle să bucurară,

Şi pămîn-

---

[1] *Domnul împărățeşte, să se bucure pămîntul*

Шѝ пъмѫ́нтꙋ́л то́т съна́лте,
  Кꙋ ѡ̂строве де дѐ па́рте.
Дин преꙟꙋ́р нꙋѡ́р шѝ чѣ цх,
  Спрежинє́ск сѫ̄нта лꙋ́й фа́цѫ.
Шѝ дирепта́тай токма́ще,
  Скаꙋ́нꙋл чѐ ѡ̂днихна́ще.
Де́й гът Ѥ́ѕѫ прѣцюда́ще,
  Ні ї легрѫ̂н преніме іфа́ще.
Пре де наинтей фо́к ма́ще,
  Де а́рде чей фъ̀ръ ла́це.
Фꙋ́л це́рнле лꙋ́й кꙋ̆ па́рѫ,
  Ѧ́рд де съ въ пре стѐ ца́рѫ.
Пъмѫ́нтꙋ́л съмплꙋ де фри́кѫ,
  Мꙋ́нцѫй съто́пъ́ск де пи́кѫ.
Шѝ кꙋ́рѫ ка̀ неще ча́рѫ,
  Възѫ́нд пре дѫ̄мна ꙟ ца́рѫ.
Шѝ де фа́ца лꙋ́й чѐ сн҃тѫ,
  То́т пъмѫ́нтꙋ́л съ спъмѫ́нтѫ.

Чернеле

Și pămîntul tot să salte,
Cu ostrove de departe.
Dimpregiur núor[1] și ceață
Sprejinesc svînta lui față,
Și direptatea-i tocmește
Scaunul ce odihnește,
De-l gătează pre giudețe,
Ne-alegînd pre nime-n fețe.
Pre denainte-i foc merge,
De arde cei fără lege.
Fulgerile lui cu pară
Ard de să văd preste țară.
Pămîntul să-mplú de frică,
Munții să topăsc de pică
Și cură ca nește ceară,
Văzînd pre Domnul în țară.
Și de fața lui cea svîntă
Tot pămîntul să spămîntă.

Ceriurile

---

[1] *Accentul corect este* núor, *ca și în alte cazuri.*

Черюриле гръе́ск тоа́те,
  Дей спꙋ́нь дерепта́тѫ нглоа́те.
Шѝ то́ць ѡ̑а́менїй въꙃꙋ́рѫ,
  Сла́ва лꙋ́й де съ́нкреꙃꙋ́рѫ.
Ꙗ́ръ̀ че́ль че̑ кꙋвни́нѫ,
  Пе́нтрꙋ ї̂дѡль чѐ съ́нкинѫ́.
Ста́ꙋ̆ кꙋ̀ гроа́зѫ шѝ кꙋ̀ фри́кѫ,
  Лїй неда́ждѫ нтроне́мникѫ.
ꙟ̑кинна́цꙋвѫ лѫ̀ дѫ̑мнꙋл,
  Кꙋ̀ то́ць ꙟ̑нџе́рїй то́т ѡ̂мꙋ́л.
Сїѡ́нꙋл съ́й пле́ ви́не.
  Аꙋ̂ꙃъ̀нд кѫ дѫ̑мнꙋл ви́не.
Фа́теле дин жидо́вїе,
  Тѣ ца́птѫ кꙋ̀ бꙋкꙋ́рїе.
Пе́нтрꙋ с҃нтеле џида́це,
  Че́ле а̂ле́ць кꙋ̀ блѫнда́це.
Къ̀ тꙋ̀ дѫ̑мне не єщй дѫ̑мнꙋл.
  Пре пѫмѫ̑нт пре стѐ то̑ ѡ̂мꙋл.

Ceriurile grăiesc toate,
De-i spun dereptatea[1]-n gloate.
Şi toţ oamenii văzură
Slava lui de să-ncrezură.
Iară ceia ce-s cu vină
Pentru idoli ce să-nchină,
Stau cu groază şi cu frică,
Li-i nedejdea-ntr-o nemică.
Închinaţî-vă la Domnul,
Cu toţ îngerii, tot omul.
Sionul să-i paie bine,
Auzînd că Domnul vine.
Fetele din jidovie
Te-aştaptă cu bucurie
Pentru svintele giudeţe
Ce le alegi cu blîndeţe.
Că tu, Doamne, ne eşti Domnul
Pre pămînt preste tot omul,

Şi ţi-i

---

[1] *În ms.* Дєрєптатѧ.

Кадїема,

Шѝ цїй на́лт чинсти́тꙋ нꙋ́ме,
Престѐ то́ц бо́ѕжй дї̑н лꙋ́ме.
Чѧ̀ чѐ нбиц прѐ Дмнл,
Съꙋ́ржц ръ́ꙋл тѡ̄ ѡ́мꙋл.
Къ̀ Дмнѕъ́ꙋ жѝш Ферѫ́їще,
Чѣ̀ та дѐ єнц чѣ̂ нбѫще.
Шѝ дин мѫ́жй фъ̀ръ дѐлѫ́це,
Пискоа́те шїй ба́лѫ́це.
Шѝ дире́птꙋлꙋй се нинѫ,
Жй: вастръ́лꙋчѝ лꙋмѝнѫ.
Весєлїе шѝ кꙋнꙋнѫ,
Че лѡ́р кꙋ̀ нием̑ѫ бꙋ́нѫ.
Шѝ въ бꙋкꙋ́рац тѡ̄ ѡ́мꙋ,
Чѐ сꙋ̑нтец дире́пц лѐ Дмнꙋ.
Мъртꙋрнисинд фъ̀ръ смѫ̑нтѫ,
Де пома́на лꙋй чѣ̀ єнтѫ.

Ѱалѡ́мꙋ лꙋй Дави̑д. чз.

Въспоите Гви пѣ́снъ но́вꙋ ꙗ́ко ди́вна:

Кѫ̑та́ц

Și ți-i nalt cinstitul nume
Preste toț bozîi din lume.
Ceia ce iubiț pre Domnul,
Să urîț răul, tot omul.
Că Dumnezău îș ferește
Ceata de svinț ce-l iubește,
Și din mîni fără de lege
I-a scoate și-i va alege.
Și direptului senină
Îi va străluci lumină,
Veselie și cunună
Celór cu inemă bună.
Și vă bucuraț, tot omul
Ce sînteț direpț, la Domnul,
Mărturisind fără smîntă
De pomana lui cea svîntă.

Psalómul lui David, 97.

Въспойтє Гс҃ви пѣснь новꙋ, ꙗко дивна[1]

Cîntaț

---

[1] *Cîntați Domnului cîntare nouă, că lucruri minunate*

Кѫ́таць Дмнꙋлꙋй кꙋ чи́нстє,
Кѫнтє́к но́ꙋ ка́дє маинтє.
Дє мъно́нь, чѣꙋ фъкꙋ́т Дмнꙋ,
Съ̀ сѣ̀ минꙋ́нє то́т ѿмꙋ́л.
Къ ша́ꙋ фъкꙋ́тꙋш скъпа́рє,
Кꙋ̀ дирѣ́пта лꙋ́й чѣ̀ та́рє.
Шѝ кꙋ̀ бра́цєлє лꙋ́й сн҃тє,
Ша́ꙋ и҆збѫ́ндит къ̀ маинтє.
Шѝ ша́ꙋ а҆ръта́тꙋш Дмнꙋ́л,
Мѫнтꙋ́инца спрєто́т ѿмꙋ́л.
Шѝ то́атѫ пъгѫнъта́тѫ,
Ша́ꙋ и҆вꙋитꙋ́ш дєрє́птатѫ.
Шѝ ша́ꙋ а҆дꙋ́сꙋш а҆ми́нтє,
Дѐ ми́ла сѧ̀ дѐ ма́интє.
Лꙋ́й І҆а́ко̄в Дѫндꙋ́й ца́рѫ,
Шѝ сн҃та сѧ̀ а҆дєва́рѫ.
Лꙋ́й и҆зра́ил чѣш а҆лѣ́сѫ,
Кꙋ̀ то́ць фі́ий съ́й дѝ ка́сѫ.

Йѕсъвѣ́нтє д. Ідѡа кꙋ снта котєз. маі: ві.

Ѕъѕꙋрѫ

Cîntaţ Domnului cu cinste
Cîntec nou, ca de mainte,
De minuni[1] ce-au făcut Domnul,
Să să minúne tot omul.
Că ş-au făcutu-ş scăpare
Cu direapta lui cea tare,
Şi cu braţele lui svinte
Ş-au izbîndit ca mainte.
Şi ş-au arătatu-ş Domnul
Mîntuinţa spre tot omul,*
Şi-n toată păgînătatea
Ş-au ivitu-ş dereptatea.
Şi ş-au adusu-ş aminte
De mila sa de mainte,
Lui Iiacov dîndu-i ţară
Şi svînta sa adevară,
Lui Izráil ce-ş aleasă,
Cu toţ fiii săi din casă.

Văzură

* Izbăvire de idoli cu svîntul botez. Мат., єї҃.[2]

---

[1] În ms. минȣнї.

[2] Matei, 15.

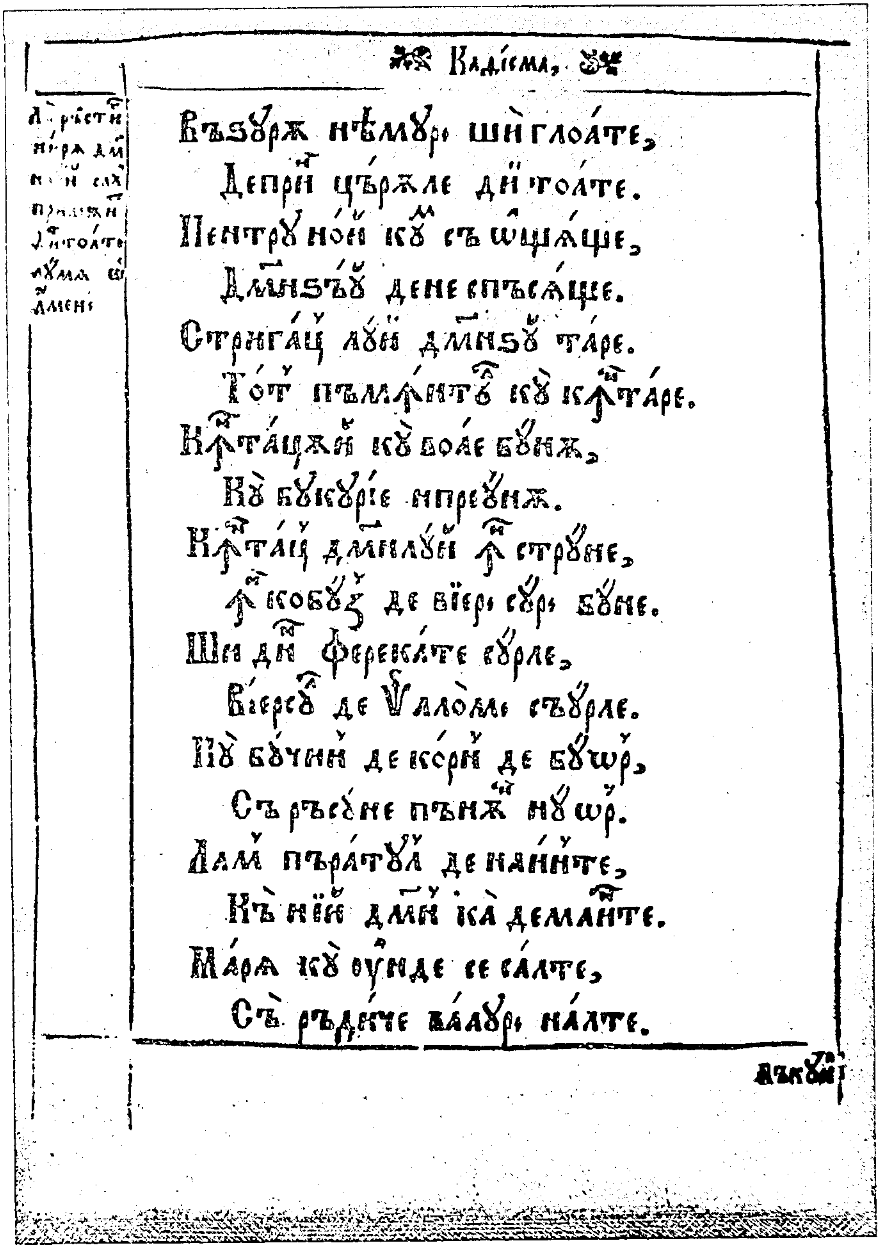

Кадісма,

А рїсти
нира дм
к н сах
пр[illegible]н
динтоате
нȣма ѡ
амені

Възȣрѫ нѣмȣри ши глоате,
Депрйн църъле дин тоате.
Пентрȣ ной кȣ съ ѡщѧще,
Дмнѕъȣ дене спъсѧще.
Стригаȣ луй Дмнѕȣ таре.
Тот пъмѫнтȣ кȣ кѫтаре.
Кѫтацъй кȣ воале бȣнѫ,
Кȣ бȣкȣріе ипреȣнѫ.
Кѫтаці Дмнлȣй ѫ стрȣне,
Ѫ кобȣз де віери сȣри бȣне.
Ши дн ферекате сȣрле,
Віерсȣ де ѱаломи съȣрле.
Кȣ бȣчинй де корй де бȣѡр,
Съ ръсȣне пънѫ нȣѡр.
Лам пъратȣл де найнте,
Къ нїй Дмн ка деманте.
Мара кȣ оунде се салте,
Съ ръдиче валȣри налте.

Ѧкȣй

Văzură neamuri și gloate
De prin țărîle din toate*
Pentru noi cum să oștește
Dumnezău, de ne spăsește.
Strigaț lui Dumnezău tare,
Tot pămîntul, cu cîntare,
Cîntațî-i cu voaie bună,
Cu bucurie-mpreună.
Cîntaț Domnului în strune,
În cobuz de viersuri bune,
Și din ferecate surle
Viersul de psalómi să urle,
Cu bucin de corn de búor,
Să răsune pănă-n núor,
La-mpăratul denainte,
Că ni-i Domn, ca de mainte.
Marea cu unde să[1] salte,
Să rădice valuri nalte.

Lăcui-

* La răstignirea Domnului s-au prilejit din toată lumea oameni.

---

[1] *În ms.* сѣ.

Лъкꙋиторій дин лꙋме,
Съй лаꙋѕѫ сфнта нꙋмѫ.
Пърашле нтоате лѡкꙋрі,
Съ фа́кѫ гхѡа́рьѫ ши цэкꙋрі.
Ши мъгꙋреле съ єалте,
Ипреꙋнѫ кꙋ дѣлꙋріле нате.
Ши съш фа́кѫ воле вꙋнѫ,
Кꙋ ісъпіа де преꙋнѫ.
Де сфнта дꙋмнеꙋѣ фацѫ.
Ке невине кꙋ дѣлтѣцѫ.
Де ва цꙋдека пъмѫнтꙋ,
Вине кꙋ шаꙋ да невѫтꙋ.
Съ цꙋдече мадрептате,
Тоатѫ лꙋма дꙋпъ фапте.
Ꙋалѡмꙋ лꙋи давид. ч҃н.

Гл҃ воинса дагнѣлата ак...

Мна сѫтъ тꙋ кран фцарѫ,
Глоателе съ мжніаръ.

Е а г   Кꙋ пꙋ

Lăcuitorii din lume
  Să-i auză svîntul nume[1].
Părauăle-n toate locuri
  Să facă hoarbă şi giocuri,
Şi măgurile[2] să salte
  'Npreună cu dealuri nalte,
Şi să-ş facă voaie bună
  Cu cîmpia depreună,
De svînta Domnului faţă,
  Că[3] ne vine cu dulceaţă,
De va giudeca pămîntul,
  Vine cum ş-au dat cuvîntul,
Să giudece-n dereptate
  Toată lumea după fapte.

Psalómul lui David, 98.

Г͠ъ воц͠рисѧ, да гнѣваютсѧ людїе.[4]

Domnul stătu crai în ţară,
  Gloatele să mîniară,

Că nu

---

[1] *În ms.* нꙋме.
[2] *În ms.* mắgurile.
[3] *În ms.* Кѣ.
[4] *Domnul împărăţeşte, să se cutremure popoarele.*

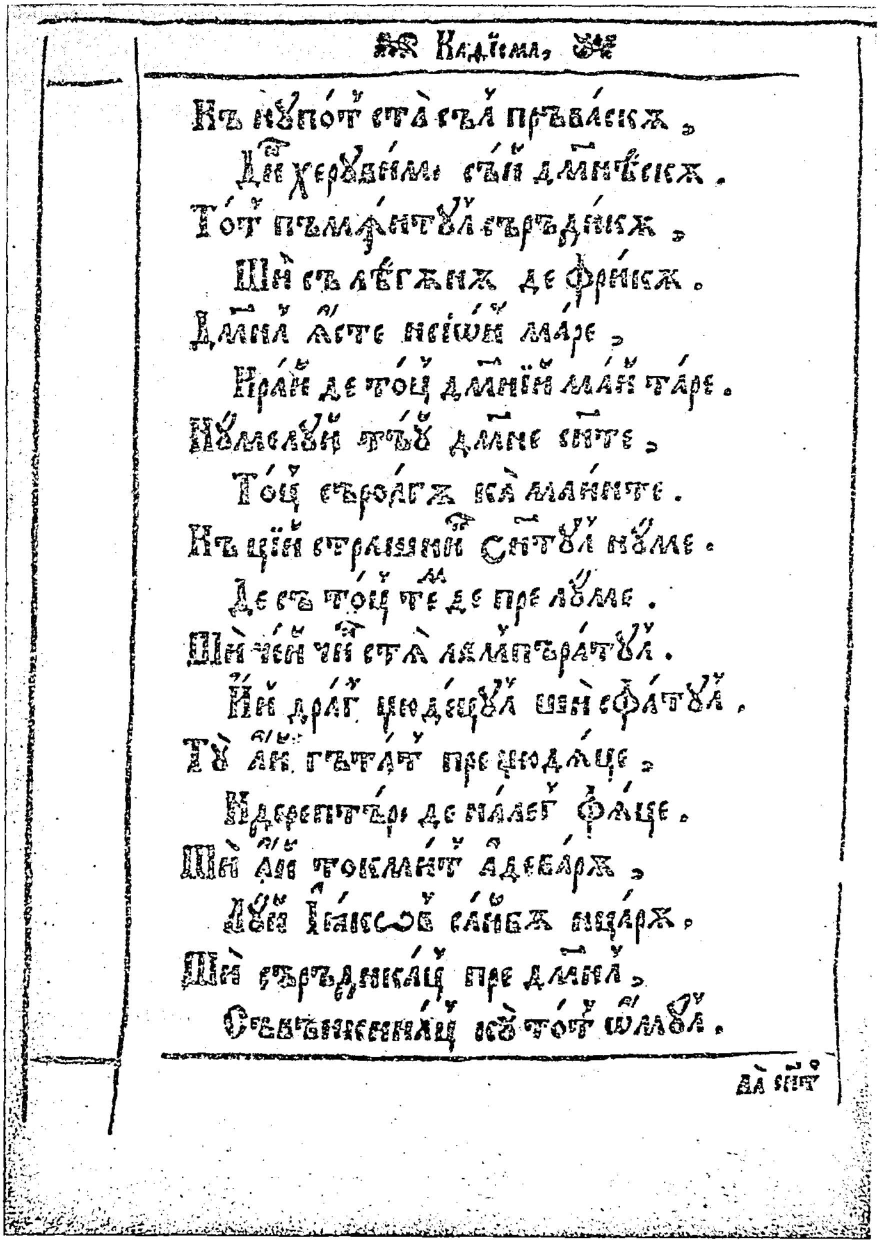

Кадїма,

Къ нꙋ̀ по́т ста̀ съ̆ прѣва́скѫ,
Дин херꙋви́мї съ́й дмнѣзескѫ.
То́т пъма́нтꙋл сърѣди́скѫ,
Шѝ съ лѣ́гѫнѫ де фри́скѫ.
Дмна ѧ̑сте нѣ́ѡн ма́ре,
Ира́й де то́ць дмнїй ма́й та́ре.
Нꙋме́лꙋй тъ́ꙋ дмне с҃нте,
То́ць съро́агѫ ка̀ ма́ните.
Къ цѣ́й страшнꙵ Снтꙋ́л нꙋ́ме.
Де съ то́ць те де пре лꙋ́ме.
Шѝ чѣ́й чи ста̀ лѫ̀мпърáтꙋ́л.
Йи дра́г цꙋдецꙋ́л шѝ сфа́тꙋ́л.
Тꙋ̀ ѧ̑и гъта́т пре цꙋдꙗце,
Ѫдерептърї де на́лег фа́це.
Шѝ ѧ̑и токма́нт ѧ̑деварѫ,
Лꙋ́й Їа́кѡв са́нбѫ ца́рѫ.
Шѝ съръдника́ць пре дмна,
Съвършени́ка́ць ка̀ то́т ѡ̑мꙋ́л.

Ла̀ с҃нт

Că nu pot sta să-l prăvască,
Din heruvimi să-i domnească.
Tot pămîntul să rădică
Și să leagănă de frică.
Domnul este-n Sion mare
Crai, de toț domnii mai tare.
Numelui tău, Doamne svinte,
Toț să roagă, ca mainte,
Că ți-i strașnic svîntul nume,
De să toț tem de pre lume.
Și ce-i cinstea la-mpăratul,
I-i drag giudețul și sfatul.
Tu ai gătat pre giudețe
'Ndereptări de n-áleg fețe
Și ai tocmit adevară
Lui Iiacov s-aibă-n țară.
Și să rădicaț pre Domnul,
Să vă-nchinaț cu tot omul,

А̀й С҃нт ра́ѕѫмѝ де пичоа́ре ,
Тоа́тѫ лꙋ́ма де сꙋ́пт соа́ре .
Сърбъді́че пе́нтрꙋ ца́рѫ ,
Мѡѷсе́й шѝ Арѡ́н афа́рѫ .
Самꙋи́л съ фа́кѫ рꙋ́гѫ ,
На̀ ѡ̂лде́нарѫ Слꙋ́гѫ .
Нъле ваицъларе дами́й ,
Чеѡ́р рꙋ́га̀ при̑н тот ѡ̂мꙋ́лꙋ .
Шѝ ди̑н иꙋ́ѡр лѣва ѕъ́че ,
Бꙋ́нъта́те шѝ фери́че .
Нъ́й фери́ре кꙋ̀ търи́е .
Нъцъто́ри де мъртꙋ́рие .
Че лꙋꙋ́да́т сълѐпъза́ескѫ ,
Нево́ѣѫ съпланиѣ́ескѫ .
Даме дамиѕъ́ꙋ шѝ С҃нте ,
Съ́н а̂ніꙋ́лаць ка̀ шѝ маи́нте .
Шѝ сълѐ ръспꙋ́нѕ кꙋ̀ ми́нах .
Ди̂н бра́ме де гре́ꙋ шѝ се́лѫ .

Нѫ ко́ши
дꙋпъ мо
е́ртеа лꙋ
Адрепт
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

шѝ съръ

La svînt razăm de picioare,
Toată lumea de supt soare.
Să rădice pentru ţară
Moiséi[1] şi Aron sfară,*
Samuil să facă rugă,
Ca o adevară slugă.
Că le va-nţălege Domnul
Ce s-or ruga prin tot omul,
Şi din núor[2] le va zîce
Bunătate şi ferice.
Că-i feriră[3] cu tărie
'Nvăţături de mărturie,
Ce le-au dat să le păzască
Nevoiră să plinească.
Doamne Dumnezău şi svinte,
Să-i ascult, ca şi mainte,
Şi să le răspunz cu milă
În vreme de greu şi sîlă.

Şi să ră-

* Iacă şi după moarte svinţii au îndrăznire a să ruga pentru lume cătră Dumnezău.

---

[1] *Pronunţat* Mo-i-. *În ms.* Моисеĭ.

[2] *Accentul corect, cerut de vers, este* núor, *ca şi în alte cazuri. În ms.* núor.

[3] *În ms.* ферирѫ.

Шѝ съръдикáцъ пре Дмнѹ́лъ,
Съвъникинáцї кѹ тóт ѡмѹ́л.
Ꙟ мъгóра чеш алѣсѫ,
Де шáѹ Сп҃ицитѹ́ш дѐ кáсѫ.
Съшве стѣсѫ Снтѧ́ нѹ́ме,
Къ́й снт Дмнѧ́ престе́ лѹ́ме.

Ѱалóм Д҃вдв въ неповѣдáнїе. Въсклáникнѣ
ти Гви везїмла. чд.

Стригáцѝ дин тоáте цъ кътрѐ Дмнѧ.
Чѐ лъѹдáцѝ препъмѫ́т то ѡмѹ́л.
Слѹжíцѝ Дмнѹлѹй кѹ бѹкѹрíе,
Нáинтей сънтрáцѝ кѹ мъртѹрíе.
Съцíцѝ де Дмнезъѹ́ къ нїй Дмнѧ,
Чѐ нéѹ фъкѹ́т пре нóй пре то ѡмѹ́л.
Къ́й сѫ́нте ай лѹ́й ѡáмени де тéрмѫ,
Шѝ ѡ҆ице дей пáщем пре ѹ҆́рмѫ.
При порцѫле лѹ́й сънтрѣ кѹ рóгѫ,
Сáма съне а Дмнѧ́ пре стрѹ́нгѫ.

Стѝ

Și să rădicaț pre Domnul,
Să vă-nchinaț cu tot omul,
În măgura ce-ș aleasă
De ș-au svințitu-ș de casă,
Să-ș vestească svîntul nume,
Că-i svînt Domnul preste lume.

Ѱалѡмъ Дв҃дви въ исповѣданїє.[1] Въскликнѣте Гв҃и, всѧ землѧ, ч҃ѳ.[2]

Strigaț din toate țări cătră Domnul,
Ce lăcuiț pre pămînt tot omul.
Slujiț Domnului cu bucurie,
Nainte-i să-ntraț cu mărturie.
Să știț de Dumnezău că ni-i Domnul
Ce ne-au făcut pre noi, pre tot omul,
Că-i sîntem ai lui oameni de turmă
Și oițe de-i paștem pre urmă.
Prin porțîle lui să-ntrăm cu rugă,
Sama să ne ia Domnul pre strungă.

Să-i

---

[1] *Psalmul lui David la mărturisire.*
[2] *Strigați Domnului, tot pămîntul, 99.*

Съй мълцꙋмнѝ съй вести сѫнт нꙋме.
Къй бꙋн Дмнꙋл шѝ слъвит ꙟ лꙋме,
Мила лꙋй ꙟва лѣте пре царъ,
Шѝ то родꙋл сн҃тай адевѣръ.

Ѱаломꙋл лꙋй Давид, р̃.

Мл҃ть и сꙋдъ пою тебѣ Гн҃и

Те амлъꙋдатъ Дмне сн҃те,
Шѝ де жꙋдець цьнꙋ минте.
Вои кѫнта шои ꙟцелѣџе,
Фъръ винъ че вои мѣрџе.
Пре кале нетрачѣтъ віцъ,
Нà съла вїй фъръ де грѣцъ.
Ꙟблꙋ петрек фъръ де винъ,
Шѝ кꙋ инемъ сенинъ.
Ꙟ мижлокꙋл касїй мѣле,
Феринд8мъ де сминтѣле.
Нам с8ферит стрѫмбътате,
Съ въз ниче де департе.

Чѣ

Să-i mulțămim, să-i vestim svînt nume,
Că-i bun Domnul și slăvit în lume.
Mila lui în veci este pre țară
Și-n tot rodul svînta-i adevară.

Psalómul lui David, 100.

Мл҃сть и сѫдъ пою тебѣ, Г҃и.[2]

De mila ta, Doamne svinte,
Și de giudeț țiind minte,
Voi cînta ș-oi înțălege
Fără vină ce voi merge
Pre cale-ntr-această viață,
Ca să-m vii fără de greață,
Cînd petrec fără de vină
Și cu inemă senină
În mijlocul casii mele,
Ferindu-mă de smintele.
N-am suferit strîmbătate
Să văz nice de departe.

Ceia

---

[1] *Cifra* ри҃в *este greșeală de tipar, în loc de* р҃п.
[2] *Mila și judecata îți voi cînta, Doamne.*

Чѧ чеш є дин токмалѫ,
Нѣмꙋ ꙋрѫт каѡ сминтѣлѫ.
Нꙋ саꙋ дат кꙋ мине нимицѫ.
Чел кꙋннемѫ сълацѫ.
Ши кꙋ чел фъръ кредницѫ,
Нꙋмїа фъкꙋт кꙋ ноцинницѫ.
Ши лам скосꙋл кꙋ ѡкарѫ,
Пре клеветникꙋл афарѫ.
Чел кꙋ кѫꙋтътора мꙟндрѫ,
Нꙋлам авꙋтꙋл ꙟ съмбрѫ.
Ничѣлм сꙋферит ꙟ касѫ,
Лакомꙋл съл пꙋн ла масѫ.
Чѣм кѫꙋтат кꙋ фацѫ линѫ,
Кътрѣ чел фъръ де винѫ.
Де лам кематꙋл ꙟ касѫ,
Съл въѕ кꙋ мине ла масѫ.
Ши чел кꙋ ръбдаре лꙋнгѫ,
Лам прїимит съм фїе слꙋгѫ.

Чѣ сѣ

Ceia ce-ş ies din tocmală
I-am urît ca o sminteală.
Nu s-au dat cu mine-n viaţă
Cel cu inemă sămaţă,
Şi cu cel fără credinţă
Nu mi-am făcut cunoştinţă.
Şi l-am scosu-l cu ocară
Pre clevetnicul afară.
Cel cu căŭtătura mîndră
Nu l-am avutu-l în sîmbră,
Nice-am suferit în casă
Lacomul să-l pui la masă.
Ce-am căŭtat cu faţă lină
Către cel fără de vină,
De l-am chematu-l în casă,
Să-l văz cu mine la masă.
Şi cel cu răbdare lungă
L-am priĭmit să-m fie slugă,

Ce să

Че съ фера́ще де ви́нѫ,
Ка̀ съш фа́кѫ слѹжба пли́нѫ.
Ѧ҃ каса ма̀ на́ѹ фо̄ гха́рни́к,
Съпетрѣ́кѫ ѿмѹл фа́лник.
Ни чѣ̀ а́ълеа́т минчоно́сѹл,
Сѫ̀ стри́че кѹ̀й ва̀ фоло́сѹл.
Шѝ де стръ́мбѣй миѹ фо̄ грѣ́цѫ,
Сѣ́й въз деминѣ́цѫ нфа́цѫ.
Чѐ ам ѹчисѹй дин ца́рѫ,
Пре то́ц ръ́ий кѹ ѡ̑ка́рѫ.
Сън контенѣ́ск дин четате,
Пре то́ц че фа́к ръѹта́те.

Сла́:

⁂

КАѲІ́СМА, АІ. Ѱалмѹл лѹй Дави́д, ρла.

Д рѹга милостивѹлѹй пре̑ Д съ мѣ асхна́щ, ши кътрѣ̀ дѹмнезѹ пд тѣ́рна рѹга минте. Гн҃е лѣнѹшин мате́ѹ мои и кѡпа̀

ѡамне, амнсѹ́атъ де рѹ́гѫ,
Че ам ѣро́г дин врѣ́ме лѹ́нгѫ.

Ce să fereşte de vină,
Ca să-ş facă slujba plină.
În casa mea n-au fost harnic
Să petreacă omul falnic,
Nice-am lăsat mincinosul[1]
Să strice cúiva folosul.
Şi de strîmbii mi-au fost greaţă
Să-i văz demineaţă-n faţă.
Ce i-am ucisu-i din ţară
Pre toţ răii cu ocară,
Să-i concenesc din cetate
Pre toţ ce fac răutate.*

◆ ◆ ◆

CATÍSMA 14. Psalómul lui David, 101.

De rugă mişelului cînd să mîhneşte şi cătră Dumnezău îş toarnă rugămintea. Гн҃, ȣслыши млт҃вȣ мою, и вопль[2]

Doamne, mi-ascultă de rugă
Ce mă rog din vreme lungă,

Şi

* Слава

---

[1] *În ms.* минчинносȣл.

[2] *Doamne auzi rugăciunea mea, şi strigarea*

Шѝ стрингáрѣ мà съмáргѫ,
Спретúне съ съ̀ нцълѣгѫ.
Кꙋ́й ꙟ̂нтоáрче с҃нта фáцѫ,
Де кътръ̀ мúне кꙋ̀ грѣ́цѫ.
Шѝ лà ѕѫ̀ че éꙟ̄н кꙋ̀ жáле,
Шѝ кꙋ̀ тꙟ́нгѫ де грешáле.
Плѣкѫц̆ а̂ꙋ̆ѕꙋ̆л спремúне,
Шѝ съ́м ꙋ̆ꙁѝй д҃мне кꙋ̀ бúне.
Шѝ лà чѐ ѕѫ̀ тїѡй стрингáте,
Съ мѝкꙋ̆ѕ де греꙋ̆тáте.
Кълꙋ̆ трéкꙋ̆ ѕѫлéле кà фꙋ̆мꙋ̆л.
Ѡ́селе мѝ съꙋ̆ кà ескрꙋ́мꙋ̆л.
Кà нéще ꙗ̂рбѫ тъꙗ́тѫ.
Ӥ̆ мꙋ̂е ӣ̂нема съкáтѫ.
Къ̀ стѫ̀ ꙋ̂йтáтѫ де мúне.
Ѕѣ́мꙋ̆ тѣ́тꙋ̆ сѣмѫнꙟ̂ꙋ̆с пѫ́нїй.
Де сꙋ̆спинꙋ̆рꙋ̆ шѝ де жáле,
Мꙋ̂с лꙋпúтꙋ̆ли ѿ де пїáле.

д҃ пóкма

Și strigarea mea să margă
Spre tine, să să-nțăleagă.
Nu-ț întoarce svînta față
De cătră mine cu greață.
Și la zî ce sînt cu jele
Și cu tîngă de greșele,
Pleacă-ț auzul spre mine
Și să-m hii, Doamne, cu bine.
Și la ce zî ti-oi striga-te,
Să mi-auz de greutate,
Că-m trec zîlele ca fumul,
Oasele mi-s săci ca scrumul.
Ca nește iarbă tăiată
M-este inema săcată,
Că stă uitată de mine,
Ce-am gătat să mănînc pîine.
De suspinuri și de jele
Mi-am lipitu-mi os de piele.[1]

---

[1] *Vezi nota de la versul 88.*

Дє то́кма кꙋ пєлєка́нꙋл,
Приǹ пꙋстїи̂ пєтрє́к то̑т а́нꙋл.
Ши ка̀ корбꙋ́л чєл дє ноа́птє,
Ѫ пєтрє́к ѕѫлєлє тоа́тє.
Ка̀ ѡ̂ врабїє рѫма́сѫ,
Ꙟ сꙋнєт стрєшинѫ дє ка́сѫ.
Тоа́тѫ ꙁꙋа мнѣ стрѫ́мбѫ,
Пиꙁма́шїи мє́ѝ дєм фа́к сꙋрбѫ.
Ши ча̀ чѐ мѫ бꙋнѣѕѫ,
Фа́к цꙋрѫма́ри сѣ мѫ̀ пїарѕѫ.
Кам мѫнка́ пѫ̂нѣ дє ꙁгꙋ́рѫ,
Ши ла́крѫми ꙟ бѫꙋтꙋ́рѫ.
Дє фа́цѫ мѫнїєи та́лє,
Чє мьаи дат дє сꙋ̂с ла̀ ва́лє.
Ми̂с ѕѫлєлє трєкѫтоа́рє,
Дє фꙋг ка̀ ꙋмбра дє соа́рє.
Ши ка̀ ꙗрба чѐ ꙋска́тѫ,
[illegible]

De-atocma cu pelecanul,
Prin pustii petrec tot anul,
Și ca corbul cel de noapte
Îm petrec zîlele toate,
Ca o vrabie rămasă
În supt streșină de casă.
Toată zua mi să strîmbă
Pizmașii miei, de-m fac scîrbă,
Și ceia ce mă-mbunează
Fac giurămînt să mă piarză.
Am mîncat pîine de zgură
Și lacrămi în băutură,
De fața mîniii tale,
Ce mi-ai dat de sus la vale.
Mi-s zîlele trecătoare,
De fug ca umbra de soare,
Și ca iarba cea tăiată[2]
Mi-este vîrtutea săcată.

Iară

---

[1] *Cifra* р͠п *este greșeală de tipar, în loc de* р͠пв.
[2] *În ms.* шъꙗтѫ.

Прѐ тꙋ̀ Дꙋмнезъꙋ̆ С҃нте,
Тот єꙋ̆ [illegible] де маи́нте.
Шѝ петрєꙋ̆ ѿро̀ де рꙋ̆́дъ,
Тꙋ̀ тєнкоалъ фъ́ръ̀ трꙋ́дъ.
Де вѣ́й милꙋ̆и Сїѡнꙋ̆л,
Шѝ съ̆л крꙋ́ц къ̀ [illegible] єꙋ̆ дꙋмнѣ.
Цъ́и [illegible] премънлє пєтрите,
Шѝ [illegible] ѿ дръ̆гꙋцїте.
Де шерѣ́їй сфи́нцїи тъ́ле,
Шѝ цъ́рна тꙋ̀ де [illegible].
Шѝ ꙗ́ꙋ̆р чи́нсти сф҃нтꙋ нꙋ́ме,
Ѡ҆ме́нїле тоа́те дин лꙋ́ме.
Шѝ кꙋ̀ дра́госте тоц кра́ии,
Цꙋ́ѡр вєдѣ̀ сла́ва кꙋ̀ ѡ́кїи.
Къ вѣ́и ꙁи́ди Дѡмне С҃нте,
Сїѡ́нꙋл ка̀ дѐ маи́нте,
Шѝ [illegible] вѣ̀и С҃нта фа́цъ,
Кꙋ̀ сла́въ шѝ кꙋ̀ дꙋлчѧ́цъ.

Кꙋ́нд
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ѱалмꙋ

Iară tu, Dumnezău svinte,
Tot ești din veci, de mainte,
Și petreci în rod de rudă,
Tu te scoală fără trudă
De vei milui Sionul,
Și să-l cruț, că tu-i ești Domnul.
Că-i sînt vremile venite
Și pietrile îndrăgite
De șerbii svinției tale,
Și țărna cea de pre cale.
Și ț-vor cinsti svîntul nume
Limbile toate din lume,
Și cu dragoste toț craii*
Ț-vor vedea slava cu aii.
Că vei zidi, Doamne svinte,
Sionul ca de mainte
Și ț-vei ivi svînta față
Cu slavă și cu dulceață.

Că le vei

---

* Craii sînt direpții, că vor prăvi în veci fața lui Dumnezău.

Кѫ лебі́й кѫ̀ѹ̆та̀ де рѹ́гѫ,
Че лѡ́р дин педе́псѫ лѹ́нгѫ.
Ши̂ де дꙟ́нши но́ѹ̆ц ка̀фи гре́цѫ,
Че съ̀рбагѫ кѹ̆ дѹлче́цѫ.
Ши̂ а̂чѣ́ста сѫ сѫ̀ скріе,
Пре стѐ а̂лт ро̂ чѣ̀ сѫ віе.
Ши о̂амени че во́р зиди́сѫ,
Тіѡ̆р кꙟ́нта кѹ̀ боле ти́нѫ.
Кѫ̀ ца́й къѹ̆та́т спрѐ мѹ́лцѫме,
Де ла̀ сита та̀ мѫлцѫме.
Ши̂ Да̂мна̂ дин чер дꙟ́н ра́ѕѫ,
Кѫ̀ѹ̆тѫ̀ спрѐ пѫмꙟ́н съвѫ́сѫ.
Ши̂ слѹ̆ѕѫ де дѹ́раре,
Че лѡ̂р фериці́ц ꙟ̂ ха́ре.
Ши чей оу̂ти́ни фъ̀рѫ ла́це,
Кѹ̀ нопі́й съледе́саце.
Ѻ̀ да̀ ба́сте ни́то Сіѡнѹ̆ла,
Дѐ ви́не тѹ̆ѹ̆ фѫ́никѹ̆ Да́мна.

ѡни̂

Că le veĭ căŭta de rugă
Celor din pedeapsă lungă,
Şi de dînş nu-ţ va fi greaţă,
Ce să roagă cu dulceaţă.
Şi aceasta să să scrie
Preste alt rod ce-a să vie.
Şi oameni ce s-or zidi-să
Ti-or cînta cu voaie tinsă,
Că ţ-ai căŭtat spre mulţime
De la svînta ta nălţime.
Şi Domnul din ceri, dînd rază,
Căŭtă spre pămînt să vază
Şi s-auză de durere
Celor ferecaţ în here,
Şi cei uciş fără lege
Cuconii să le dezlege.
Să dea veste-n tot Sionul
De bine ce-au făcut Domnul,

Să-i

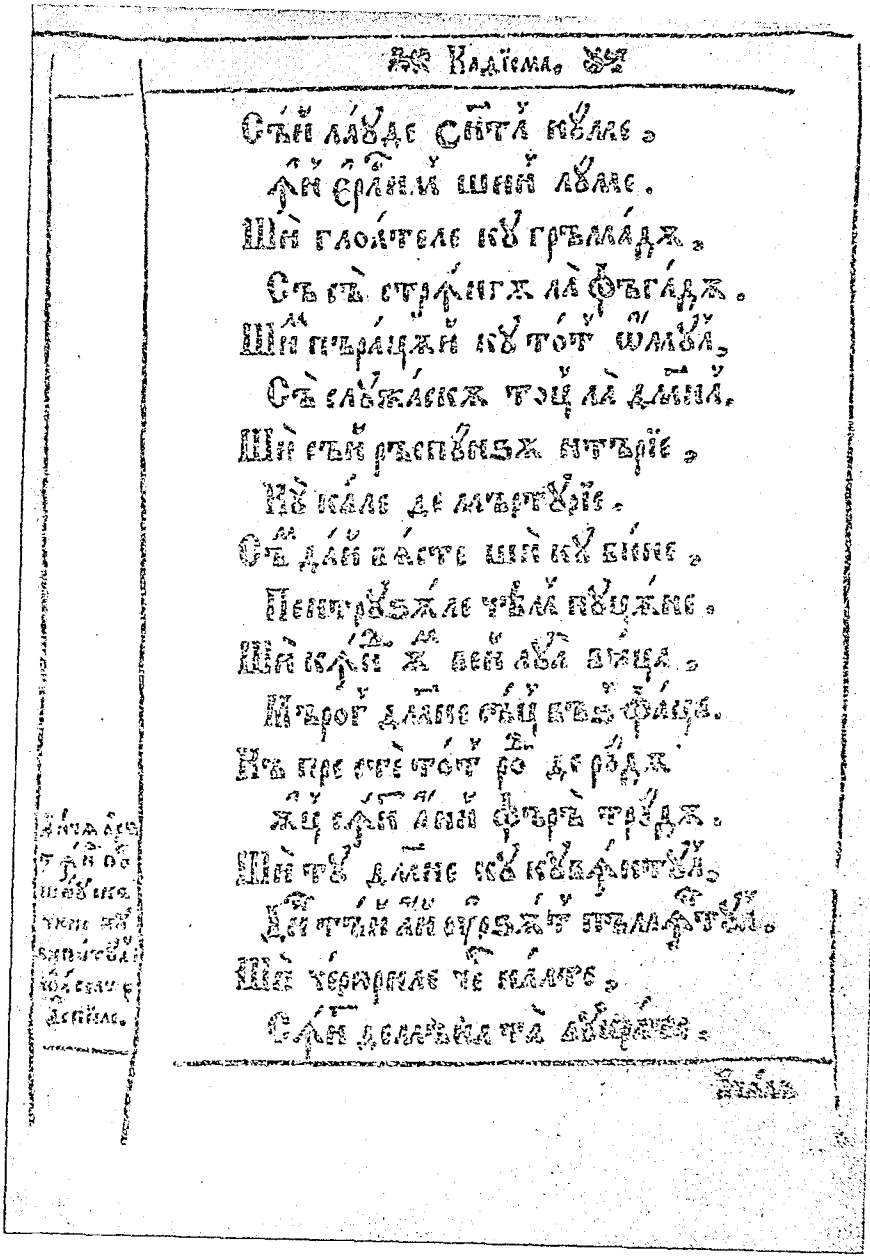

Кадїема.

Сѣй лаѹде Сфнта нѹме,
Ꙟн ерачй шьй лѹме.
Шй глоателе кѹ грѣмадѫ,
Сѫ сѫ стрꙟнгѫ ла ѻградѫ.
Шй пѫрацѫй кѹ тот ѡмѹл,
Сѫ слѹжаскѫ тоц ла Дмнѹл.
Шй сѫй рѫспѹнзѫ нѣтрїе,
Нѹ кале де мѫртѹрїе.
Сѫ дай пасте шй кѹ вине,
Пентрѹзале чѣл пѹцѫне.
Шй кꙟнт ѫ вей лѹа вица,
Нѣрог Дамне сѫц вѣз фаца.
Нѫ престе тот ро де родѫ
Жѹц рай ани фѫрѫ трѹдѫ.
Шй тѹ Дамне кѹ кѹвꙟнтѹл,
Дѫ тѫтѫ ан оурѫзѫт пѫмꙟнтѹл.
Шй черорилѣ че наѧте,
Сꙟн Дмнеѧ та [illegible].

Ꙟнчалѫ
трй ро
шѹнеа
чии нѹ
[illegible]
[illegible]
деплїна.

[illegible]

Să-i laude svîntul nume,
În Ierusalim şi-n lume,
Şi gloatele cu grămadă
Să să strîngă la făgadă.
Şi-mpăraţîi cu tot omul
Să slujască toţ la Domnul,
Şi să-i răspunză-n tărie
Cu cale de mărturie.
Să-m dai veste şi cu bine
Pentru zîle ce-am puţîne,
Şi cînd îm vei lua viaţa,
Mă rog, Doamne, să-ţ văz faţa.
Că preste tot rod de rudă
Îţ sînt aii fără trudă.*
Şi tu, Doamne, cu cuvîntul
Dintăi ai urzît pămîntul,
Şi ceriurile ce-s nalte
Sînt de mîna ta lucrate.

Acelea

* Aicea arătînd post şi uscăciune cu lipitul oaselor de piele.[1]

---

[1] *Nota aceasta marginală a fost pusă aici printr-o greşeală de tipar. Ea se referă la conţinutul versurilor 19-20 şi, ca atare, ar fi trebuit tipărită pe pagina respectivă.*

Ѧчала тоате сѡр трачє,
Пръ̀ чѣ̀ тот вєн пєтрачє.
Шѝ ка̀ ꙋ̆анна понєжѫтѫ,
Кѫ̀нд ла ꙋ̆нѝ врѣма соєжѫтѫ.
Ан єа̀ дє стръма̀ фъптꙋра,
Дн ꙋ̆єрє ка̀ пєкинтꙋра.
Шѝ аїн дєпънѫ̀ ка̀ портꙋ̆а,
Дє съвор исмаба̀ кꙋ̆ тотꙋ̆а.
Пръ̀ тѐ дмнзъꙋ̆ Снтє,
Тот єщ дмн ка̀ шѝ мантє.
Шѝ̀ тръєщѝ пре ѧшє зѧрє,
Нѫ̀ чєла чє єщѝ дмн тарє.
Шѝ̀ фїинь салцинашѡр талє,
Дє бїи дєшкидєлє калє.
Ѡвѣш дєскалє чє дєсшїє,
Ѡсъ сѫ̀ шлѫзє кꙋ̆ вєтїє.
Шѝ̀ съш рꙋ̆динє гѫлѫфѫцѫ,
Ѡвѣщ славачѫ кꙋ̆ вꙋ̆рдинцѫ.

Acelea toate s-or trece,
Iară tu tot vei petrece.
Şi ca haina ponosîtă,
Cînd le-a hi vremea sosîtă,
Li s-a destrăma făptura
Din hire, ca vechitura.
Şi li-i depăna ca tortul,
De să vor schimba cu totul.
Iară tu, Dumnezău svinte,
Tot eşti Domn, ca şi mainte,
Şi trăieşti pre aşezare
Ca cela ce eşti Domn tare.
Şi fiii slugilor tale
Le vei deşchide-le cale,
Să-ş descalece moşie,
Să s-aşeze cu vecie
Şi să-ş rădice sămînţă,
Să-ţ slujască cu credinţă.

Psalómul

Ѱалмꙋл лꙋи Давид, рв.

Блгсви дше моа Га, и вса внꙋтрєнаꙗ моа.

Сфатꙋл мїеꙋ ꙃѫ̀ де бине,
Дмнлꙋи кꙋто дн тине.
Ши пъ̀нъ̀ че єщи пре лꙋме,
Съй феричещ Снта нꙋме.
Сфата мїеꙋ ꙃѫ̀ де дмна,
Нꙋєрант бꙋн кътрѣ̀ то шмꙋл.
Шѝ съ нꙋи ꙋйц де бине,
Чеꙋ фъкꙋт мнаꙃ кꙋтине.
Де теꙋ сплꙋ де пъкате,
Шѝ цаꙋ датꙋц сънътате.
Шѝ цаꙋ лꙋатꙋц де шире,
Де теꙋ ско дела перире.
Шѝ цаꙋ тримисꙋц кꙋнꙋнъ,
Милъ кꙋ да де преꙋнъ.
Ши цаꙋ дат кꙋ чин бꙋнъ парте,
Чеꙋ подмт де бꙋнътате.

Нагꙋл

Psalómul lui David, 102.

Бл҃гсви, дш҃є моѧ, Г҃д, и всѧ вънȣтрнѧѧ моѧ[1]

Sufletul mieu, zî de bine
Domnului cu tot din tine
Şi pănă ce eşti pre lume
Să-i fericeşti svîntul nume.
Sufletul mieu, zî de Domnul
Cuvînt bun cătră tot omul
Şi să nu-i uiţ de bine
Ce-au făcut milă cu tine,
De te-au spălat de păcate
Şi ţ-au datu-ţ sănătate,
Şi ţ-au avutu-ţ de ştire,
De te-au scos de la perire,
Şi ţ-au trimisu-ţ cunună,
Milă cu dar depreună,
Şi ţ-au dat cu céi buni parte
Ce-ai poftit de bunătate.

Ca hul-

---

[1] *Binecuvintează, suflete al meu, pe Domnul, şi toate cele dinlăuntrul meu*

Кà гхꙋлтꙋрꙋл тѣнно́итє,
Деи́хи тъ́нжр кà мáнинтє.
Дмнл кáрє фáчє мнѫ,
Ши̇̀ цꙋ́деи̇ чєлѡ́р кꙋ єжлѫ.
Кáлѣ сà дмнл чѣ̀ сӣтъ,
Кѣꙋ арътáт фъ́ръ̀ смáрнтъ.
Пꙋи́ндꙋ пре Мѡѷсей̆ повáцѫ,
Сънє поáртє фъ́рѣ̀ грѣ́цѫ.
Сънꙋнѣ́ бáтєм дн кáлє,
Дн бóл снці́нѣ cáлє.
Милóстꙋи ши дꙋрáт дмнл,
Нъ̀ рáбдѫ и́дєлꙋнг пре сꙋмбл.
Ши̇̀ кꙋ мнл сà чѣ̀ мáрє,
Нєфєрáцїє дє чєртáрє.
Нꙋ́мє цъ́нє нєáꙋ лъ́нїє,
Прн пъкáтє кꙋ ꙋрцїє.
Нꙋ́чє нѣкꙋ фъ́кꙋт прє бнѫ,
Съ нєдà̀ чєртáрє плѝнѫ.

Ca hulturul te-a-nnoi-te,
De-i hi tînăr ca mainte,
Domnul care face milă
Și giudeț celor cu sîlă.
Calea sa Domnul cea svîntă
Ne-au arătat fără smîntă,
Puind pre Moiséi povață,
Să ne poarte fără greață,
Să nu ne-abatem din cale,
Din voia svinției sale.
Milosu-i și-ndurat Domnul
Că rabdă-ndelung pre omul,
Și cu mila sa cea mare
Ne ferește de certare.
Nu ne ține-n veci mînie
Prin păcate, cu urgie,
Nice ne-au făcut pre vină,
Să ne dea certare plină,

Кадїсма.

Пре грешале ши пъка́те,
Съ̀ не да̀ кꙋ ръꙋта́те.
Пре кꙟ̄т стъ̀ чѣ́рнѫ де па́рте,
Де пъмꙟ́нт де съдеспа́рте.
Пре тꙟ́та ша́ꙋ пꙋ́ꙋш дамнѫ.
Ми́ла са̀ престѐ то́т ѡ́мꙋл.
Пре чѣ́ чей кꙟ́нт кꙋ тѣ́мѫ,
Де ѧ̆жи фѫрѫ̀ де са́мѫ.
Нъ тоꙋ́й дела̀ скъпъта́те,
Рѫсѫри́тꙋл де де па́рте.
Пре тꙟ́та недеспъртꙋ́тѫ
Грешала, съвꙋ́не пи́рѫ,
Ши са̀ та́тѫ чей ѧ́мѫ,
Дꙋ хѣнѣ́ съй кꙟ́нт лꙗ́й Ꙗ́лѫ.
Ꙗша̀ нꙋ́ест нꙋ́рѫ дамнѫ́,
Чѐ ни мнѫ де то ѡ́мꙋл.
Въ̀ срꙟ́нгꙋ́ри не́щи̇ де фа́птѫ,
Дꙟ че нꙟ́и хи́ра лꙋ́крѫтѫ.

Ꙗщѝ

Prin greşele şi păcate,
Să ne dea cu răutate.
Pre cît stă ceriul departe
De pămînt de să desparte,
Pre-atîta ş-au pusu-ş Domnul
Mila sa preste tot omul,
Pre ceia ce-i sînt cu teamă,
De-l iubăsc fără de samă.
Cîtu-i de la scăpătate
Răsăritul de departe,
Pre-atîta ne depărtează
Greşala, să nu ne piarză.
Şi ca tatăl ce i-i milă
De[1] hiii săi cînd li-i sîlă,
Aşe nu să-ndură Domnul,
Ce i-i milă de tot omul.
Că sîngur ne şti de faptă,
Din ce ni-î hirea lucrată,

Ne şti

---

[1] *În alte exemplare* є *este vizibil.*

Нещіи къ ѫнтелм дин тинѫ
Фъкѹц, де сӣнта са мѫнѫ.
Де нѣрхи ѕѫлеле мѹлте,
Ка ирба, то архи скѹрте.
Ши ка флоара че съ трече,
Де соаре ши де вѫнт раче.
Десъ де страмѫ кѹ тотѹл,
Ши нѹш май кѹ ноаще локѹл.
Ѣръ мила та чѣ маре,
Стѫ дин вѣк пре аше ѕаре.
Прѣ чеа чеѵ баге воле,
Съ нѹ дѹкѫ неаѵ неволе,
Ши сӣнта та дрептате,
Де вафи кѹ бѹнѫтате.
Кѹ хїни ши кѹ непоцѫй,
Асенда бине кѹ тоцѫй.
Чеѵ ферирѫ цѹръмѫнтѹл,
Ши цѫнѹрѫ нтрег кѹвѫнтѹл.

Ne şti că sîntem din tină
Făcuţ, de svînta sa mînă.
De ne-ar hi zîlele multe
Ca iarba, tot ar hi scurte,
Şi ca floarea ce să trece
De soare şi de vînt rece,
De să destramă cu totul
Şi nu-ş mai cunoaşte locul.
Iară mila ta cea mare
Stă din veci pre aşezare,
Pre-aceia ce-ţ veghe voaie,
Să nu ducă-n veci nevoaie.
Şi svînta ta dereptate
Le va fi cu bunătate,
Cu hiii şi cu nepoţîi
Le vei da bine cu toţîi,
Ce-ţ feriră giurămîntul
Şi[-ţ] ţînură-ntreg cuvîntul.

Că tu

Нѣ тꙋ̀ Дꙋмнезъꙋ́ Дꙋмн Сфи́нте,
Єꙋ ꙟнкинꙋ́н де ма́нинте.
Нꙋ̀ кꙋ́рьне а̂шѐ ꙁа́тъ,
Ꙟ че́рю оу́нде цій гъта́тъ.
Пагы́ниц кꙋ то́т сфа́тꙋл,
Ꙟнцерїи тоц пела́ пъра́тꙋл.
То́ц пꙋта́рничїи чей та́ре,
Чей ꙟнтиц сꙋнт а́скꙋта́ре.
Да́цъй бꙋ́на кꙋвꙟнта́ре,
Оцимие лꙋ́й ча́ле та́ре.
Ка́рїи слꙋ́жиц фъръ̀ смꙟ́нте,
Бо́а Дꙋмназꙋ́й тꙋ̀ Сфꙟнтъ.
Пагы́ниц то́ц пре Дꙋмнꙋ́л,
Де тꙋ ти́ндера то́т ша́лꙋл.
Шѝ тꙋ Дꙋмнешꙋ́л маꙋ́ сфа́т,
Сꙟй мꙋлцъмеци кꙋнтрїе кꙋ́ре.
Ший оурѣ́зъ де то́т бине,
Мꙋ́й Дꙋмнезъꙋ́ дꙋтрꙋ́чине.

Сла:

Слаꙋ

Că tu, Dumnezău Domn svinte,
Ești în scaun de mainte,
Cu crăie așezată
În ceri, unde ți-i gătată.
Blagosloviț cu tot sfatul,
Îngerii toț, pre-mpăratul,
Toț puternicii cei tare,
Ce-i sînteț supt ascultare.
Dațî-i bună[1] cuvîntare,
Oștile lui cele tare,
Carii slujiț fără smîntă[2]
Voia Domnului cea svîntă.
Blagosloviț toț pre Domnul,
De tutinderea tot omul.
Și tu, mișelul mieu suflet,
Să-i mulțămești cu-ntreg cuget,
Și-i urează de tot bine
Lui Dumnezău dintru tine.*

Ψаломъ

* Слава

---

[1] În ms. бȣнъ.
[2] În ms. смѫнтѫ.

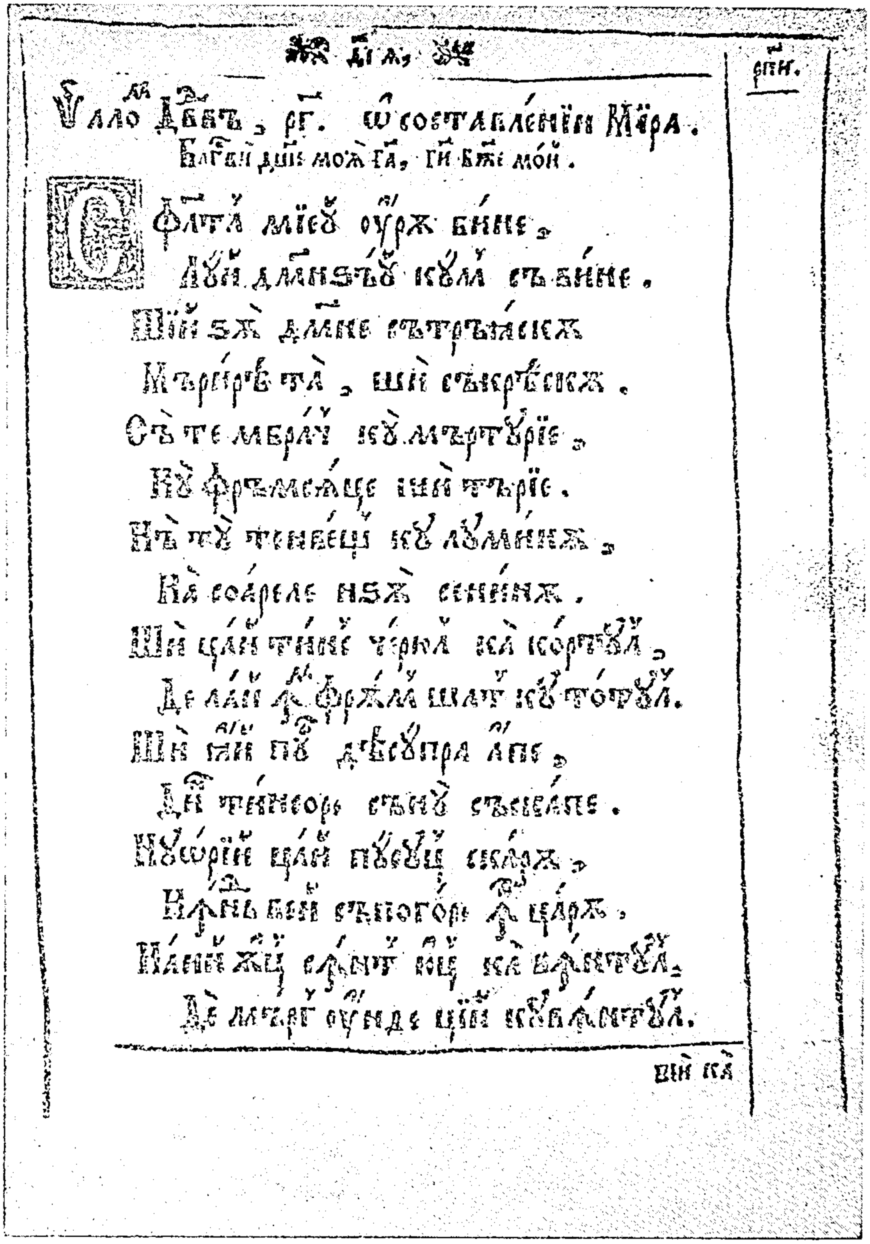

Ѱалⷨо Дⷡвъ, рг҃. ѿ составленїи Мїра.
Бл҃гвⷭ҇и дꙋше моѧ Гⷭ҇а, Гⷭ҇и Бж҃е мо́й.

Суфлѐте мїеꙋ̆ оурѫ бине,
Луй Дꙋмнезъꙋ̆ кꙋм сѫ вине.
Шѝй зѫ̀ Дꙋмне сътрѣ́мисѫ
Мъри́рѣ та̀, ши̇̀ съкрѣ́ескѫ.
Сѫ̀ те мбра́чй кꙋ̀ мъртꙋ́рїе,
Кꙋ̀ фрꙋмсѐцѣ ши̇̀ тъ́рїе.
Нъ̀ тꙋ̀ тинве́щй кꙋ̀ лꙋми́нѫ,
Ка̀ соа́реле нѕѫ̀ сени́нѫ.
Шѝ цѝй ти́нде чѐрꙋл ка̀ ко́ртꙋл,
Де ла́й ꙟ фрꙋ́мшат кꙋ̀ то́ртꙋл.
Шѝ ай пꙋ̀ дѣсꙋпра а́пе,
Дн̑ тинеоръ сънꙋ̀ съсеа́пе.
Нꙋо́рїй ца́й пꙋ́сꙋщ ска́рѫ,
Кⷭ҇ пре бей съпогорй ꙟ ца́рѫ,
На́ий жꙋ́щ е́рнꙋт нꙋщ ка̀ вꙟ́нтꙋл,
Де мерӡ ꙋнде цїй кꙋвꙟ́нтꙋл.

вїи ка̀

14-A 187[1]

Ѱаломъ Дв҃двъ, р҃г. Ѿ составленїи мїра.[2]

Бл҃гсви, дш҃е моѧ, Г҃а. Г҃и, Б҃же мой[3]

Sufletul mieu, ură bine
Lui Dumnezău, cum să vine,
Şi-i zî, Doamne, să trăiască
Mărirea ta şi să crească.
Să te-mbraci cu mărturie,
Cu frîmseţe şi tărie,
Că tu te-nveşti cu lumină,
Ca soarele-n zî senină.
Şi ţ-ai tins ceriul ca cortul,
De l-ai înfrîmşat cu totul,
Şi i-ai pus deasupra ape,
Din tinsori să nu să scape.
Núorii[4] ţ-ai pusu-ţ scară,
Cînd vei să pogori în ţară.
Caii îţ sînt iuţ ca vîntul,
De mărg unde ţi-i cuvîntul,

Şi ca

---

[1] *Cifra* р҃пи *este greşeală de tipar în loc de* р҃пз.

[2] *Psalmul lui David, 103. Despre facerea lumii.*

[3] *Binecuvintează, suflete al meu, pe Domnul. Doamne, Dumnezeul meu*

[4] *Accentul corect este* núorii, *ca şi în alte locuri. În ms.* núorii.

Кадѹна.

Ши ка гѫндѹл мърг де таре,
Ꙟцерїи тъи чеи къларе.
Ши педестрима ка фокѹл,
Маре стрълѹчинд кѹ тотѹл.
Тѹ стелеле кѹ кѹвѫнтѹл,
Дѐстъ нѐмѹтат пъмѫнтѹл.
Тѹ ешй лѹмин де маинте,
Пръпаста демерь кѹвинте.
Ши стъ гата съ тѣ ескѹте,
Фъдъ апа пре тоте мѹнте.
Ши де спарта порѹнкъ.
Вѣфѣрїй дѣ дѣѹл ла лѹнкъ.
Ши ла маре десѹматъ,
Де гласѹл тъѹ ꙟсѹматъ.
Ши лѹнѣсѹне ши дѹлѹпре маре,
[illegible] [illegible] [illegible] ланте.
Пре лоцѹл че съ тѹ дѹрѣзѣте,
Ꙟѹле ши фрѹнте де маинте.

Ши ѧвѣ

[illegible]

Și ca gîndul mărg de tare
Îngerii tăi cei călare,
Și pedestrimea ca focul
Merge strălucind cu totul.
Tu-ntemeiez cu cuvîntul
De stă nemutat pămîntul.
Tu i-ai datu-i de mainte
Prăpastea de-mbrăcăminte,
Și stă gata să te-asculte,
Să dea apa preste munte,*
Și de svînta ta poruncă
Va fugi din deal la luncă,
Că va merge detunată,
De glasul tău înspăimată.
Și munții, și dealuri nalte
S-or ivi, și șesuri late,
Pre locul ce sînt urzîte,
Cînd i-ai făcut de mainte

Și le-ai

---

* La potop au covîrșit apa munții pănă la núori.

Шѝ лѣй пꙋсꙋле хотарѫ,
Съ нꙋ дѣ дин лок афарѫ.
Чѐ съц цѫже нтрег кꙋвѫнтꙋл.
Съ нꙋ мпрежꙋре пъмѫнтꙋл.
Тꙋ тримиць апе прин тъꙋрь
Де ісворѫ прин тремꙋниць рѫꙋрь
Де съ тоате хѣрь адапѫ,
Шѝ ле присосѫще апѫ.
Шѝ колꙋнїи кѫнт лѣй сате,
Тꙋй адъпь фъръ скꙋмпате.
Тꙋ стрѫнщи пасърїле нгхоарѣ,
Да пъртꙋ ченни съ боарѣ,
Де прин пїетри де прин гаꙋрь,
Слобоꙁ кѫнтече шѝ гласꙋрь
Тꙋ слобоꙁ роаѫ пре мꙋнте,
Дай тратале кълмъри мꙋнте.
Шѝ пре пъмѫнт слобоꙁ плоае,
Дѐ съ сатꙋрѫ нпогхоае.

Şi le-ai pusu-le hotară,
Să nu dea din loc afară,
Ce să-ţ ţîie-ntreg cuvîntul,
Să nu-mpresure pămîntul.
Tu trimiţ ape prin tăuri,
De cură printre munţ rîuri[1],
De să toate heri adapă
Şi le prisoseşte apă.
Şi colunii cînd li-i sete
Tu-i adăpi fără scumpete.
Tu strîngi pasările-n hoarbă
La părău ce vin să soarbă,
De prin pietri, de prin gauri
Slobod cîntece şi glasuri.
Tu sloboz roauă pre munte
Dintr-a tale cămări multe,
Şi pre pămînt sloboz ploaie,
De să satură-n pohoaie,

Şi cu

---

[1] *Grafia* рѣȣрі *este, probabil, «rimă pentru ochi» la* **тѣȣрі**.

Шѝ кꙋ̀ лꙋ́крꙋ́л тъ́ꙋ спорѧ́ще,
 То҇ пъмꙟ҇тꙋ́л деродѧ́ще,
Тꙋ̀ да́й фъ́нꙋлꙋ́й съкрѣ́скѫ,
 Добитоа́че лѡ́р съ па́скѫ.
Шѝ крещй па́жищѧ чѣ̀ моа́ле,
 Де скоа́те гръ́ꙋ́л дн҇ фоа́ле.
Де ꙟкꙋ́лег ѡ҆́амени́й гхра́нѫ,
 Съ ле хїе шѝ пре ꙗ́рнѫ.
Нъ ско́т пи́та кꙋ̀ сꙋдоа́ре,
 Съмъꙟ҇нѝче ла̀ ръкоа́ре.
Дн҇ пъмꙟ́нт а́гониситѫ,
 Пре порꙋ́нка та̀ чѣ̀ сфн҇тѫ,
Ши лѣ́й да́т ви́нꙋ́л съ́ш фа́кѫ,
 Весе́лїе съ ле пла́кѫ.
Кꙋ̀ ѡ҆лои̂ съ́и нетезѣ́скѫ,
 Фа́ца шѝ съ̀ съ̀ кръбѣ́скѫ.
Нꙋ̀ пъ́йна ча̀ де мꙟ҇ка́ре,
 Съ съ̀ фа́кѫ ѡ҆мꙋ́лꙋй та́ре.

Копа́чи

Și cu lucrul tău sporește
Tot pămîntul de rodește.
Tu dai fînului să crească,
Dobitoacelor să pască,
Și crești pajiștea cea moale,
De scoate grîul din foale,
De-ș culeg oamenii hrană
Să le hie și pre iarnă.
Că scot pita cu sudoare
Să mănînce la răcoare,
Din pămînt agonisită
Pre porunca ta cea svîntă.
Și le-ai dat vinul să-ș facă
Veselie, să le placă.
Cu oloi să-ș netezască
Fața și să să[-n] crăvască[1]
Cu pîinea cea de mîncare,
Să să facă omul tare.

Copaci-

---

[1] *Ar putea fi transcris și* -ncîrvască, *sau* să să crăvască. *În ms.* съ съи кръвасѫ.

Копа́чилѡ̆р де пре кѫ́мпȣрь
Тȣ̀ ле да́й са́цѫȣ̆ прети́мпȣрь
Шѝ ке́дрии лѡ̆р ди҃ лива́нȣ̆л,
Че́й ръсъде́щй пре то҃ а́нȣ̆л.
Аколо̀ вра́бїй шо̆р фа́че,
Кȣ̆й бȣрь дїѡ̆р шедѫ̀ кȣ па́че.
Къле а́сте роднѡ́нȣ̆л,
Пова́цѫ пȣ̑ дела̀ дм҃нл̆.
Че́рбилѡ̆р лѣ̆й да́т съ са́лте,
Премȣ́нцъй кȣ̀ дѣлȣ́рь на́лте.
Шѝ є̑пȣ́рилѡ̆р скъпа́ре,
Лѣ̆й да́т са́нѫ сȣ́пт ст҃ѫч та́ре.
Лȣ́на а҃й фъкȣ́т кȣ̀ ра́ѕѫ,
Съкрѣ́скѫ нвре́мь, шѝ съска́ѕѫ.
Шѝ соа́реле ш̆немера́ще,
Апȣ́сȣ̆л чѐ ѡ̑днихна́ще.
Ди҃н тȣна́рек фе́чеш̆ ноа́пте,
Де є̑ гади́ниле тоа́те.

є̆ є́ ь҃ Лȣ̆пїй

Copacilor de pre cîmpuri
Tu le dai saţîu pre timpuri,
Şi chedrilor din Livanul,
Ce-i răsădeşti pre tot anul.
Acoló vrabii ş-or face
Cuiburi, di-or şedea[1] cu pace,
Că le este rodionul
Povaţă, pus de la Domnul.
Cerbilor le-ai dat să salte
Pre munţii cu dealuri nalte,
Şi iepurilor scăpare
Le-ai dat s-aibă supt stînci tare.
Luna ai făcut cu rază,
Să crească-n vremi şi să scază,
Şi soarele ş-nemereşte
Apusul ce odihneşte.
Din tunerec feceş noapte,
De ies gadinile toate.

Lupii

---

[1] *În ms.* шєдѧ.

Лꙋпїй ꙋрлѫ шѝ скрⷲчѣѕѫ,
Кѫ́чй спре вънат съгѫтѣѕѫ.
Съшй час шѝ съшй ръпа́скѫ,
Де ла̀ да̄мнй съй хрънѣскѫ.
Пънѫ̀ кѫ́нд ръса́ре соа́ре,
Де мꙋ́ърт чинеш лай кꙋноа́ре.
Шѝ ѡ̑мꙋлꙋ̆ фъ́рѫ̀ де грѣцѫ,
Ѡ̑се итрѣ́ѕѫ де минѣ́цѫ.
Де лꙋ́крѣѕѫ пънѫ̀ сѣ́рѫ,
Ѕѫ̀ де ѡ̑рнѫ шѝ де ва́рѫ.
Пе́нтрꙋ чѣла Да̄мне С҃нте,
Съ фїй мꙋ́рйт де маи́нте.
Де лꙋ́крꙋ чѣ́ꙋ фъкꙋ́т ма́ре.
Нꙋ̀ сфа́т бꙋ́н кꙋ̀ а́шѐ ѕа́ре,
Пъма́нтꙋ̆л ѫн па́нй де фа́пте,
Чѣй фъкꙋ́т кꙋ̀ бꙋнъта́те.
Шѝ ма́ра кѫ́ртꙋй де ла́тѫ,
Шѐ ла́ргѫ шѝ де сфъта́те.

Ꙟтрꙋ́

Lupii urlă și scîncează,
Cînd spre vînat să gătează,
Să-ș ceie și să-ș răpască
De la Domnul să-i hrănească,
Pănă cînd răsare soare,
De mărg cineș la-nchisoare.
Și omul, fără de greață,
Iese-n treabă demineață,
De lucrează pănă-n sară,
Zî de iarnă și de vară.
Pentr-aceea, Doamne svinte,
Să fii mărit de mainte,
De lucruri ce-ai[1] făcut mare,
Cu sfat bun, cu așezare!
Pămîntul îi plin de fapte
Ce-ai făcut cu bunătate.
Și marea, cîtu-i de lată,
Și largă, și desfătată[2],

Într-însă

---

[1] *În ms.* чѣй.
[2] *În ms.* десфътатѫ.

Ѿ трꙋ́пєа єщи́нд хєрꙋвимꙋ́лтє,
Ѫнгєрїй ма́рй шѝ мꙋлцимє.
Прєстє лꙋ́чїꙋ дє пєнꙋ́нє,
Трєй корѫ́бїй кꙋ̀ минꙋ́нє.
Ꙗсо̀лꙋ лє́мнє тоа́нѫ,
Дє фла́к [illegible] шѝ го́лѫ.
Шѝ тоа́тє ла чинє ка́ꙋтѫ,
Сєлєга́й ꙋ́рмѫ богатѫ.
Ѻ̀ стрѫ́мтѫ шѝ сꙋ́й кꙋ́мпѫ,
Ꙋ́н лꙋ́ни да́т, воа́с ла́ргѫ.
Нꙋмѫ́й дєши́нгѫ єста лꙋ́мѫ,
Єстꙋ́нꙋ тоа́тѫ а́цла ѻ ланѫ.
Дє [illegible] шѝ дє [illegible],
Шѝ [illegible] пєтрє тоц [illegible].
Шѝ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Тоа́тѫ лꙋ́ма [illegible] [illegible].
Нꙋ́мѫ лє ла Дꙋ́ка со́р стрѫнџє,
Шѝ ла цꙋ́ра лꙋ́пор со́р стрѫнџє.

Într-însă să ţîn heri multe,
Jigănii mari şi mănunte.
Preste luciu de genune
110 Trec corabii cu minune.
Acoló le vine toană
De fac chiţii gioc şi goană.
Şi toate la tine caŭtă
Să le dai hrană bogată,
115 Să strîngă şi să-ş culeagă
Ce le-aî dat, [cu] voaie largă.
Cîndu-ţ deşchiz svînta mînă,
Atunci toată lumea i-plină
De bişug şi de dulceaţă,
120 Şi-ş petrec toţ bine-n viaţă.
Şi cînd ţ-ascunz faţa svîntă,
Toată lumea să-nspămîntă.
Cînd le iei duhul, s-or stînge
Şi la ţărna lor s-or strînge.

Дꙋхꙋл тъꙋ кѫ́нд ꙟл тримите,
Съво́р зиди ка̀ маинте.
Шѝ кꙋ́м цай да́тꙋц кꙋвѫ́нтꙋл,
Вей ꙟнои тот пъмѫ́нтꙋл,
Шѝ съц фїе Дмне С҃нте,
Слава ноа́ꙋ ка̀ шѝ маинте.
Дмнꙁъꙋ гѫ́нд бꙋн вапꙋне,
Дѐ лꙋкрꙋри чеꙋ фъкꙋт бꙋне.
Нꙋ̀ де ꙟнта та̀ къꙋтаре,
Пъмѫ́нтꙋл тремꙋрѫ таре,
Шѝ дин мꙋнте маре парѫ,
Кѫ́нд погоаръ съвеѕ ꙟ царѫ.
Шѝ цвой кѫнта̀ Дмне пънъцѫ,
ꙟ кꙋ́ртꙋл мїеꙋ кꙋ дꙋлчѣцѫ.
Кѫнта́ цвой Дмнꙁъꙋ сфнте,
Дмнлꙋй мїеꙋ де маинте.
Пънъ̀ че вой фѝ кꙋ̀ вїацѫ,
ꙟ цвой кѫнта̀ фъръ̀ грецѫ.

Ши съ

Duhul tău cînd li-i trimite,
Să vor zidi ca mainte,
Şi cum ţ-ai datu-ţ cuvîntul,
Vei înnoi tot pămîntul.
Şi să-ţ fie, Doamne svinte,
Slava-n veci, ca şi mainte!
Dumnezău gînd bun va pune
De lucruri ce-au făcut bune.
Că de svînta ta căŭtare
Pămîntul tremură tare,
Şi din munte merge pară,
Cînd pogori să vez în ţară.
Şi ţ-voi cînta, Doamne,-n viaţă,
În custul mieu, cu dulceaţă,
Cînta-ţ-voi, Dumnezău svinte,
Domnului mieu de mainte.
Pănă ce voi fi cu viaţă,
Îţ voi cînta fără greaţă.

Şi să-ţ

Шѝ съц̆ пла́къ дмне си́те,
Ѕїа́теле ма́ле кꙋви́нте.
Съ мѣ̀ бꙋ́кꙋр ꙟто́т би́не,
Де дмнѕъꙋ кꙋ̆м съби́не.
На̀ съ̀ пїа́е кꙋ ѡ̆ка́ръ,
То́ц̆ пизма́шїй тъ̆й дн ца́ръ.
Шѝ ча́ чѐ фъръ̀ ла́це,
Де препъмѫ́нт съ̆вор ца́рце.
Съ нꙋ ска́пе ни́че оўрмъ,
Чѐ съ̆й це́рце дн тра́та̀ тꙋ̆рмъ.

Сла:

Алилꙋ́їа, рд. И҆сповѣда́йтесѧ Гдви и҆ прнꙁыва́йте и҆ма̀ е҆гѡ̀:

Рꙋ́гаць дмнй шн стригаць пренꙋ́ме,
Ѡ҆аменїй то́ц̆ чѐ сꙟтец прелꙋ́ме.
Съ да́ц̆ ва́сте ши́н пъгꙟнъта́те,
Дѣ лꙋ̆й фа́пте чѐ кꙋбꙋ̆нъта́те.
Кꙟта́цъй лꙋ̆й кꙟте́кꙋ̆л кꙋ чи́ните,
Шїй повести́ц̆ минꙋ́ни де мꙟте.

є̑ є̑

вꙁъꙋ́даць

Și să-ț placă, Doamne svinte,
Bietele mele cuvinte,
Să mă bucur în tot bine
De Dumnezău, cum să vine,
Ca să pieie cu ocară
Toț pizmașii tăi din țară.
Și ceia ce-s fără lege
De pre pămînt să vor șterge,
Să nu scape nice urmă,
Ce să-i ștergi dintr-a ta turmă.*

Aliluia, 104. Исповѣдайтесѧ Гс҃дви и призывайте имѧ єгѡ[1]

Rugaț Domnul și-l strigaț pre nume,**
Oamenii toț ce sînteț pre lume,
Să daț veste și-n păgînătate
De-a lui fapte ce-s cu bunătate.
Cîntațî-i lui cîntecul cu cinste
Și-i povestiț minuni de mainte.

Vă lăudaț

* Слава
** 5, 5

---

[1] *Lăudați pe Domnul și chemați numele lui*

Вълъꙋдаць кꙋ с҃нтꙋл лꙋй нꙋме,
Съ се веселѣскъ тоць дин лꙋме.
Карїй чѣркъ същїе пре Д҃мнꙋл,
Кꙋ инемъ кꙋратъ тот ѡмꙋл.
Пре Д҃мнꙋл черкаць съ въ ꙟтърѣскъ,
Съ въ с҃нта лꙋй фацъ прѣвѣскъ.
Минꙋнь, чеꙋ фъкꙋт съ цинець минте.
Ши де шанцꙋри дин гꙋрꙋй де манте.
Дин с҃нтꙋл съꙋ рост чеꙋ дат цꙋдаце,
Ꙟ с҃нта са лѣџе гъсъламъце.
Але лꙋй Авраам сѫнтѣ сѫмънцъ,
Че слꙋжиць ла Д҃мнꙋл кꙋ креднинцъ.
Фїїй лꙋй Їакѡв че кꙋ Д҃мнꙋл
Нащїе, пре кꙋм цине тот ѡмꙋл.
Д҃мнꙋл ностꙋ че шаꙋ дат кꙋвѫнтꙋл,
Ши помана прес тот пъмѫнтꙋл.
Шаꙋ адꙋсꙋш делаце аминте,
Ши де кꙋвѫнт чеꙋ зис де маинте.

Vă lăudaţ cu svîntul lui nume,
Să să veselească toţ din lume
Carii cearcă să ştie pre Domnul,
Cu inemă curată tot omul.
Pre Domnul cercaţ să vă-ntărească,
Să vă svînta lui faţă prăvască.
Minuni ce-au făcut să ţîneţ minte
Şi de şanţuri dintăi, de mainte,
Din svîntul său rost ce-au dat giudeţe,
În svînta sa lege să să-nveţe.
A lui Avraam svîntă sămînţă,
Ce slujiţ la Domnul cu credinţă,
Hiii lui Iiacov ce i-au Domnul
Ales şie, precum şti tot omul.
Domnul nostru ce ş-au dat cuvîntul
Şi tocmala preste tot pămîntul
Ş-au adusu-ş de lege aminte
Şi de cuvînt ce-au zîs de mainte,

De-au

Чеаѹ порѹ́нчит престе мїй де рѹ́де,
Шѝ престе то́т нѣ́мѹл сѫ ръспѹ́нде.
Кѹ̀ Аврам̃ че шаѹ́ да́т кѹвѫ́нтѹл,
Шѝ кѹ̀ Ісаа́к кѹ̀ ӂѹрѫмѫ́нтѹл.
[illegible] кѹ̀ Ѩкѡ́в [illegible]
Кѹ̀ Ісраи́л [illegible] легѫ́тѹрѫ,
Зикѫ́нд [illegible] да ца́ра [illegible],
Ханаа́нѹл [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible],
Шѝ де Ханаа́н [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Шѝ [illegible] [illegible] [illegible].
Кѫ́нд [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Шѝ те [illegible] дин [illegible] пре [illegible],
Шѝ де [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

De-au poruncit preste mii de rude,
Şi preste tot neamul să răspunde,
Cu Avraam ce ş-au dat cuvîntul
Şi cu Isaac, cu giurămîntul[1]
Ce-au pus cu Iacov de-nvăţătură,
Cu Izráil în veci legătură,
Zîcînd: «Îţ voi da ţara ce ţîne
Hanaanul din zîle bătrîne,
Jirebia ta cea măsurată
Şi de Hanaan împresurată».
Că la număr aveai ceată mică
Şi casa ta era puţîntică,
Cînd îmblai mutîndu-te prin ţară,
Ca un oaspe tinzînd cort afară.
Şi te mutai din limbă pre limbă,
Şi di-mpărăţîi nepăţînd scîrbă.
N-au lăsat om să te asuprească,
Nice pre-mpărat să te mîhnească:

De unşii

---

[1] *În ms.* џꙋрѣмꙟнтꙋл.

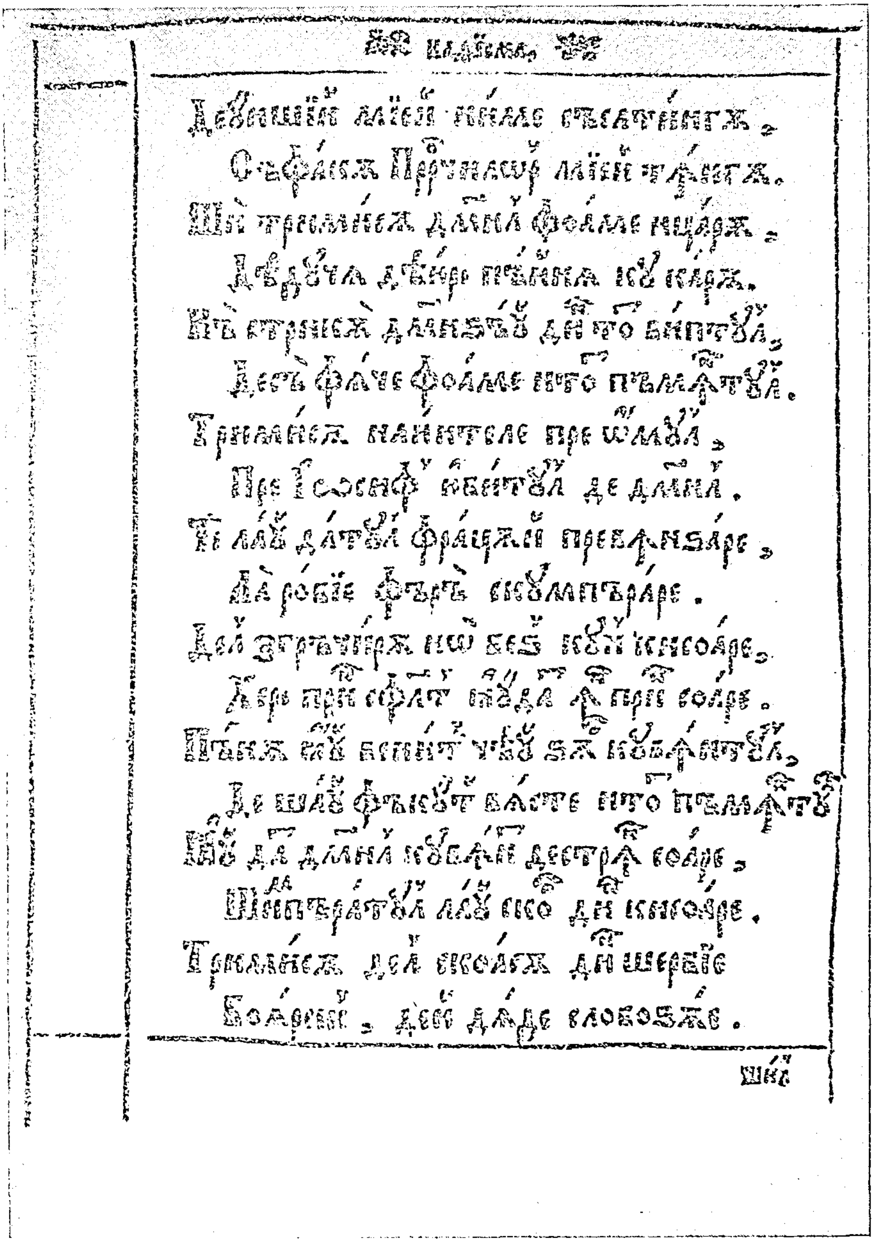

Дєѹншїи мѣи ниме съ са атингъ,
Сєфаисъ Пророчилѡр мѣи нѹ атингъ.
Шѝ тримисе Дмнъ фоамє нцаръ,
Дєаѹча дѣсѹпрє пѫйна кѹ кїаръ.
Кѫ стрикѫ Дмнзѫѹ дин тѡ Єгиптѹл,
Де съ фаче фоамє нтѡ пъмѫнтѹл.
Тримисе наинтєлє пре ѡмѹл,
Пре Іѡсиф ѹбитѹл де Дмнѹ.
Чи лаѹ датѹ фраціи пре вѫнзаре,
Ла робїє фѫрѫ сѹмпѫраре.
Дєл згрѫчирѫ нѡ вєз кѹи кинсоаре,
Кѣре прин сфат ѡѫда ѫ прин соаре.
Пѫнѫ чѣѹ венит чѣѹ зѫ кѹвѫнтѹл,
Де шаѹ фѫкѹт васте нтѡ пъмѫнтѹ
Кѣѹ да Дмнѫ кѹвѫнт дєстрѫ соаре,
Шѝмпѫратѹл лаѹ скос дин кинсоаре.
Тримисе дєл скоасѫ дин шербїє
Боѧрїи, дєѹ даде слобозїє.

Шне

«De unșii miei nime să s-atingă,
Să facă prorocilor miei tîngă».
Și trimisă Domnul foame-n țară,
De-aducea de-aiuri pîinea cu cară,
Că stricắ Dumnezău din tot viptul,
De să fece foame-n tot pămîntul.
Trimisă nainte-le pre omul,
Pre Iosif[1], iubitul de Domnul,
Ce l-au datu-l frații pre vînzare
La robie fără scumpărare,
De-l zgîrciră-n obez cu-nchisoare,
Heri prin suflet i-au dat în prinsoare,
Pănă i-au venit ce-au zîs cuvîntul,
De ș-au făcut veste-n tot pămîntul.
I-au dat Domnul cuvînt de strînsoare,
Și-mpăratul l-au scos din chisoare,
Trimisă de-l scoasă din șerbie
Boierin, de-i dede slobozîie.

Și-l

---

[1] *Pronunțat* I-ó-

Шиа пꙋсѫ лапъратꙋл дамна ꙟ касѫ,
Ши травареш маи марелалієсѫ.
Престе колѧ ши съ ефътꙋаисѫ,
Ка пресине съи ꙟцълепціасѫ.
Бътрѫ нілашр ши съледа минте,
Тꙋтꙋрѡр че сѫн маи де наинте.
Шин трѫ нисоб ла хамо ꙟ царѫ,
Ши изрантаніи саше ѕарѫ.
Ши креасеꙋрѫ десъ ꙟ лꙋлцѫръ,
Ши пизмашїи стътꙋрѫ кꙋ пърѫ.
Фъкъндꙋле сꙋри ла пъратꙋл,
Кꙋ ниемѫ стрꙟбѫ дин то сфатꙋл.
Кꙋнишелъчюни съле фѫкѫ смѫнтѫ,
ꙟ шерби чѣре дамна глоатѫ ситѫ.
Тримисѫ пре мсоѵеси ала слꙋгѫ,
Ше пре аршꙵн чѣꙋ лае съш оунгѫ.
Пꙋсꙋ шаꙋ ла дѫниш дамна кꙋвꙟтꙋл,
Кꙋ минꙋни съфѫкѫ нто пъмꙟтꙋл.

Şi-l pusă-mpăratul domn[1] în casă
Şi-ntr-avere-ş mai mare-l aleasă,
Preste boieri, şi să sfătuiască,
Ca pre sine să-i înţăleptască
Bătrînii lor şi să le dea minte
Tuturor ce sînt mai denainte.
Şi-ntră Iacov la Hamos în ţară,
Şi izrailtenii s-aşezară
Şi crescură de să înmulţîră,
Şi pizmaşii stătură cu pîră,
Făcîndu-le ură[2] la-mpăratul,
Cu inemă strîmbă din tot sfatul,
Cu-nşelăciuni să le facă smîntă
În şerbi ce-are Domnul gloată svîntă.
Trimisă pre Moiséi, a sa slugă,
Şi pre Aron ce-au ales să-ş ungă.
Pusu-ş-au la dînş Domnul cuvîntul
Cu minuni să facă-n tot pămîntul,

Toată

---

[1] *În ms.* Дм҃нь.
[2] *În ms.* ȣрѫ.

Тоатъ цара лѹй хамо съ леагъ,
Пентрѹ ꙟзраил че съ лѹкреазъ.
Тримисъ нтѹнарек де то ѡмѹл.
Ѹ мѫнилор ꙟ грай пре дѫнса.
Тоате апеле ле фаче крѹнте,
Деѹ мѹрит то пешеле де фрѹнте.
Ꙟзворѫтаѹ броаще нтоатъ цара,
Де ꙋмбла нтръ полацие шѹара.
Пъ ши ла ꙟмпъратѹл ꙟ пѫине,
Пре скаѹне ши пре тоате тайне.
Пѫдюче тармѫц аѹ тремис кѹ ачѐ,
Ши де мѹште ꙟ мѹлте ниꙟтро фаче.
Ꙟоалемида аѹ ꙟпаѹ ши фокѹл,
Деѹ цара арс, шиаѹ бътѹт кѹ тоатъ.
Лъкѹста де вине роадитъ бине,
Наѹ ши ꙟроада ро де премарѣ дѫнцъ.
Солмониꙋм тоц че фъча роаде,
Ѹлеѹ да стрикъ ши то подоабъ.

Тремисѐ

Toată țara lui Hamos să vază
Pentru Izrail ce să lucrează.
Trimisă-ntunerec în tot omul
Ce mîniară în grai pre Domnul.
Toate apele le fece crunte,
De-au murit tot peștele de frunte.
Izvorît[1]-au broaște-n toată țara,
De să va-ntr-înș pomeni ocara,
Că și la-mpăratul[2] giuca-n haine,
Pren sicrie și prin toate taine.
Muște cînești le-au trimis cu ace,
Și de múșini n-ávea-ncătro face.
Ploaia, smida le-au implut și focul,
De-au țara ars ș-au bătut cu totul.
N-au scăpat de vii rodită viță,
C-au și scoarța ros de pre mlădiță.
Somochinii toț ce făcea roadă[3]
Smida strică, și tot pom de coadă.

Trimisă

---

[1] În ms. изворѫт.
[2] În ms. лампъратȣл.
[3] În ms. роадѫ.

Тримисѫ мꙋскꙋтѫ шѝ цинцѫ,
Дѐ мꙋшкарѫ чеи рꙋмѫ де ꙟмнцѫ.
Нѫ наꙋ рѫма немꙋнѫ нердꙋцѫ,
Дѐ ѡтавѫ де бꙋрꙋнѫ нрꙋцѫ.
Шѝ ле бѫтꙋ̀ вїѹ тоатѫ пѫрга пиарѫ,
Шѝ дꙋдꙋарѫ лѡр сꙋкомꙋрарѫ.
Шѝ шаꙋ̀ ѫпоꙋѫ дин ꙟерїе дамнѫ,
Кꙋ̀ дрꙋмꙋрї кꙋ̀ ꙟор пре тоꙋ̀ ѡмаꙋ.
Шѝ кꙋ̀ ѡра ниме сꙋпѫрꙋтмꙋцѫ,
Ꙟ реꙋлилѡр кꙋ̀ мнѣтинцѫ.
Шѝ пꙋсꙋ ѥгиптѣнилѡр вине,
Кѫй порнирѫ дꙋре дꙋнтрꙋ вине.
Кѫ̀ ꙟнима ле ѡ̀рꙋ̀ неградитѫ,
Де пꙋтара дꙋмнѣꙋи чѐ сꙋтѫ.
Шѝ ле тинѫ дꙋмнꙋ ѹмбрѫ гроасѫ,
Де лефꙋ̀ꙟ ӡꙋ̀а рѫсꙋроасѫ,
Прѐ ноаптѫ ле сѣмнѫ̀ лꙋмꙋминѫ.
Кꙋ̀ ѹкꙋр де фоꙋ ка ꙟсѫ̀ сенинѫ.

Trimisă lăcustă şi omidă
De mîncară ce-au rămas de smidă,
Cît n-au rămas nemică verdeaţă
De otavă, de buriană creaţă.
Şi le bătu toată pîrga-n ţară,
Şi de-averea lor să scuturară.
Şi ş-au scosu-ş din şerbie Domnul,
Cu argint, cu aur, pre tot omul.
Şi nu era nime să să sîmţă
În răgúla lor cu neputinţă.
Şi păru eghiptenilor bine
Că-i porniră de sîrg dintru sine,
Că inema le era-ngrozîtă
De puterea Domnului cea svîntă.
Şi le tinsă Domnul umbră groasă,
De le făcea zua răcoroasă,
Iară noaptea le schimba-n lumină,
Cu núor de foc, ca-n zî senină.

Şi cerşu-

---

[1] *În ms.* рѣгȣла.

Шѝ чершѹрѫ де лёѹ дат кортѣле,
Шѝ потрънйче денъръ̀ кѹ тѣле.
Шѝ дин чер лёѹ трамисѹле гхра́нѫ,
Дечѐ сътѹрарѫ тоцй де ма́нѫ.
Лёѹ скос извор дин пятрѫ ѹна́лте,
Де беа̀ апѫ тоцй фъръ̀ скѹмпа́те.
Кѫ̀ шаѹ̆ адѹ̆ Дмнѣзеѹ̆ а́минте,
Де сфи́нта сѫ кѹвѫ́нт де маи́нте.
Ѫнтръ̀ Авраа́м чеѹ̆ зис ка̀ фа́че.
Кѫнд ва кре́ще съмѫ́нца кѹ па́че.
Шѝ ша́ѹ̆ скоса́ѣ Дмна́ кѹ тъ́рїе,
Ѡ а́лешии сѫй ѫнтръ̀ бѹкѹрїе.
Шѝ ша́ѹ̆ да́т ало́шимашѹ сѫш фа́кѫ,
Бессаїе наи́нцѫ сълѐ пла́кѫ.
Ѫ̂ пърцѫ́ндѹле цъ̆рй десфъта́те,
Кѹ̆ аве́ре шѝ кѹ̀ бѹнъта́те.
Дечѐ а̂шѐ за́рѫ цъ̆рй пъгѫ́не,
Ѫ̂ пърцѫндѹ́ш ѡ̆мине стрѣи́не.

Пентрѹ

Și cerșură de le-au dat crîsteie[1]
Și potîrnichi de căra cu speie.
Și din ceri le-au trimisu-le hrană,
De să săturară toț de mană.
Le-au scos izvor din piatră la sete[2],
De bea apă toț fără scumpete.
Că ș-au adus Dumnezău aminte
De svîntul său cuvînt de mainte,
Cătră Avraam ce-au zîs c-a face,
Că-i va crește sămînța cu pace.
Și ș-au scosu-ș Domnul cu tărie
Oamenii săi cătră bucurie,
Și ș-au dat aleșilor să-ș facă
Veselie-n viață, să le placă,
Împărțîndu-le țări desfătate,
Cu avere și cu bunătate,
De să așezară-n țări păgîne,
Împărțîndu-ș ocine streine.

Pentru

---

[1] *Poate fi citit și* cîrsteie.

[2] *Grafia* НСѦТЕ *este, probabil, rezultatul unei intervenții greșite, incomplete, în vers. Optăm pentru varianta* ЛА СѦТЕ *din ms.*

Пе́нтрꙋ ка̀ съ́н цж́е цꙋ́ръмѫ́нтꙋл,
Шѝ съ чя́рте ла́ца шѝ кꙋвѫ́нтꙋл.

Сла:

* * *

КАѲІ́СМА, ЕІ. Ѝсповѣ́да́йсѧ Гн҃и ꙗко:

а҆ллилꙋ́иа, лаꙋ́да Дм҃нлꙋй, рє.

Рꙋга́цивъ Дм҃нлꙋй къ́й дꙋ́лче,
Къ́ни ми́ла дин вѣ́к де прѣтꙋ́нче.
Чи́не ва пꙋ́тѣ̀ спꙋ́не де Дмн҃л.
Де пꙋте́риле лꙋ́й ꙟтот ѡ́мꙋл.
Съ́й вестѣ́нѫ лаꙋ́деле тоа́те,
Ка̀ съвѣзницъ лѣ́гѫ пре стѐ глоа́те.
Дѣ чѣ́л ва̀хи ма́ре фери́че,
Чѐ вор̆ ферѝ цюде́ц съ нꙋстри́че.
Шѝ вор̆ фа́че дерепта́те наꙋ́ме,
Ꙟтоа́тѫ вре́мѧ, съ фа́кѫ бꙋ нꙋ́ме.
Адꙋ̆ Дм҃не шѝ де но́й а́минте,
Ꙟтрꙋбꙋнѫ вра́ре де ма́инте.

Шѝ не

Pentru ca să-i țiie giurămîntul
Şi să-i cerce legea şi cuvîntul.*

CATÍSMA 15. Исповѣдайсѧ Гв̃и ꙗко[1]

Aliluia, lauda Domnului, 105.

Rugațî-vă[2] Domnului, că-i dulce,
Că i-i mila din veci, de pre-atunce.
Cine va putea spune de Dȯmnul,
De puterile lui, în tot omul,
Să-i vestească laudele toate,
Ca să să-nțăleagă preste gloate?
De-aceia va hi mare ferice
Ce vor feri giudeț să nu strice
Şi vor face dereptate-n lume,
'N toată vremea, să-ş facă bun nume.
Adu-ț, Doamne, şi de noi aminte
Întru bună vrere de mainte

Şi ne

* Слава

---

[1] *Lăudați pe Domnul că*
[2] *În ms.* рȣгацѫвѫ.

Кадіма,

Шѝ не черчетѣзж ꙟтрацюто́рнѧ,
Съне да́й кꙋби́не де то̑ спо́рнѧ.
Съ ве́дем ѧ̑леші́й тъ́й ꙟ̑ би́не,
Шѝ съне веселі́м кꙋ̆м съви́не.
Кꙋ̀ глоа́та та̀ са́вем бꙋкꙋрі́е,
Ла́ꙋдж съц ѧ̑ве́м де мошїе.
Грешитꙋ̆цам шѝ но́й де на́инте,
Кꙋ̀ пъри́нцій но́штри де ма́инте.
Фъкꙋ̆там наи́нтец стрьмбъта́те,
Шѝ нꙋ̆брꙋ̆м съфъчем дерепта́те.
Ѧ̑но́штри пъри́нцй нꙋ̆ нцълесе сѣсе,
Ꙟ̑ Еги́пет ѧ̑та́ле чюдѣсе.
Чѐй фъкꙋ̆т кꙋда́нш ꙟ̑трача ца́рж,
Шѝ ми́ла та̀ чѐ мꙋ̆лтж оу́нтарж.
Шѝ тѐ мжнїа́рж ꙟтрача ѡа́рж,
Сꙋ̆и́ндꙋ̆сж нма́ре кꙋ̆ погхоа́рж.
Шѝ ѧ̑́й мꙟ̑тꙋ̆и́т кꙋ̆ а́лтъꙋ̆ нꙋ̆ме,
Дѣцж сѫꙋ̆ вести́т пꙋ̆тѣ́рѣ нлꙋме.

Ѫ̑ро

Și ne cercetează-ntr-agiutoriul,
  Să ne dai cu bine de tot sporiul.
Să vedem aleșii tăi în bine
  Și să ne veselim cum să vine,
Cu gloata ta s-avem bucurie,
  Laudă să-ț avem de moșie.
Greșitu-ț-am și noi denainte
  Cu părinții noștri de mainte,
Făcut-am nainte-ț strîmbătate
  Și nu vrum să facem dereptate.
A noștri părinț nu-nțălesese
  În Eghipet a tale ciudese
Ce-ai făcut cu dînș într-acea țară,
  Și mila ta cea multă uitară.
Și te mîniară-ntr-acea oară,
  Suindu-să-n mare cu pohoară.
Și i-ai mîntuit cu al tău nume,
  De țî s-au vestit puterea-n lume.

Мáрꙗ рошїй ꙟ грозѫш съсáче,
  Вáд, оускá съ стꙗ пънъвор трáче.
Шѝ ꙗ́м петрекꙋ́тꙋй престꙟ́рнѫ,
  На̀ пентро пъдꙋ́ре фъръ̀ тинѫ́.
Шѝ ꙗ́м скоꙁꙋ́й де че лѣꙋ фо грѣ́цѫ,
  Делà лꙗжнй де пꙋзмáш пре побáцѫ.
Ꙗ́ла чѐ ле фъчà Сꙋпърáре,
  А́па ꙗꙋ̆ акоперит дин мáре.
Де нꙋ̆ скъпáт оунꙋ́ла де повáсте,
  Сънтоáрсѫ лаꙋ́рмѫ съдà кáсте.
Шїй креѕꙋ́рѫ С҃нтїле кꙋ́винте,
  Шїй кꙟнтáрѫ лáꙋдѫ инáинте.
Ꙋ́керꙋ́реле лꙋй де съ́рг оунтáре,
  Шѝ пре ефáтꙋл лꙋй нꙋ̆ ѥ̀ шеѕáрѫ.
Шїй цингъшїа пе́нтрꙋ бꙋкáте,
  Ꙟпꙋ́стїе фъкꙟ́нд ръꙋтáте.
Непестиндъ пре Дмнѕъꙋ лà сꙋлте,
  Шѝ нꙋ̆ адъпáт фъръ̀ скꙋпáте.

Marea Roşiĭ îngrozîş să sece,
Vad uscat să stea pănă vor trece.
Şi i-ai petrécutu-i preste-arină
Ca pentr-o pădure fără tină
Şi i-ai scosu-i de ce le-au fost greaţă,
De la mîni de pizmaş, pre povaţă.
Ceia ce le făcea supărare
Apa i-au acoperit din mare,
De n-au scăpat unul de poveste
Să-ntoarcă la urmă să dea veste.
Şi-i crezură svintele cuvinte,
Şi-i cîntară laudă-nainte.
Lucrurile lui de sîrg uitară[1]
Şi pre sfatul lui nu s-aşezară.
Şi-i gingăşiia pentru bucate
În pustie, făcînd răutate,
Ispitind pre Dumnezău la sete.
Şi i-au adăpat fără scumpete,

Trimi-

---

[1] *În ms.* ȣйтарѫ.

Тремаинцѫ ꙟдѹле сацѫѹ ꙟ сфат,
Чє ѥн мѫнїїаръл кѹ ръѹ кѹрєт.
Пре Моѵсеи глъчевии ꙟ глоатѫ,
ꙟ пѹстꙟнїи ꙟ табъра тоатѫ.
Къче нѹ дат дмнл преѹцѫе.
Лѹи Аарѡн ꙟ трава сфїцїе.
Ши пре че лемпѹтарѫ кѹвꙟнтѹл,
Съдєсфаче дей сорби пъмꙟнтѹл.
Пре Датан ши пре Авирѡн кѹ тотѹл,
Ши пре виновацъ нѹ арсѹи фокѹл.
Де пре кѫцїи къ дин кѹ тъмѫє,
Невꙟди трѣбѫ єи ла преѹцѫе.
Ши лѹнтеле лѹи Хѡрив върсарѫ,
Вицъл чоплит де ей кинарѫ.
Шей мѹтарѫ слава фъръ трѣбѫ,
ꙟ кип де вицъл че паще ѩрбѫ.
Ши де Дмнезъѹ навѹрѫ щире,
Че ле єра Дмн де мꙟнтѹире.

чѕ

Trimițîndu-le sațiu în suflet.
Ce ei mîniară-l cu rău cuget
Pre Moiséi[1], gîlcevind în gloată,
Împutîndu-i în tabăra toată
Căce i-áu dat Domnul preuțîie
Lui Aáron într-a sa svinție.
Și prin ce le-mputară cuvîntul,
Să desfece de-i sorbi pămîntul
Pre Datan și Aviron[2] cu totul,
Și pre vinovaț i-au arsu-i focul
De prin cățîi, cădind cu tămîie,
Ne-avînd treabă ei la preuțîie.
Și[-n] muntele lui Horiv vărsară
Vițăl cioplit, de i să-nchinară.
Și-i mutară slava, fără treabă,
În chip de vițăl ce paște iarbă,
Și de Dumnezău n-avură știre,
Ce le era Domn de mîntuire,

Ce-au

---

[1] *Pronunțat* Mo-i-, *ca și în alte locuri.*

[2] *Grafia* прє Авирѡн *este, probabil greșeală de tipar. Optăm pentru varianta fără* прє, *din ms.*

Чеꙋ̆ фъкꙋ́т пе́нтрꙋ дѫ́нший чюдѣ́се,
Прин Еӂѵ́пет минꙋ́нь са́мнедѣ́се.
Шѝ прин ца́ра лꙋ́й Ха́мꙋ прин тоа́тѫ,
Прин ма́ра Ѵа́рошїй са́мне гло́атѫ.
Шѝ врꙋ̆ Д҃мнꙋ́л а̑ при́нпѫ сѫй пѣ́рзѫ,
Кꙋ̀ чїа́ ченꙋ̀ вѫ́рꙋ́рѫ сꙋкрѣ́зѫ.
Денꙋ́ера ста̀ Мѡѷсе́й пре рꙋ́гѫ.
Чѐ лꙋ̆ а̀ле а̑деве́рѫ слꙋ́гѫ.
Сѫ̆л а̑тоа́рчѫ де кѫтрѫ̀ мѫнїе,
Къ̆й ера̀ пїа́рде нприпѫ кꙋ̆ ꙋ̑рџїе.
Шѝ ца́ра дори́тѫ де фъ̆й ма́рѫ,
Кѫ̀ нїа́ма кꙋ̆ве́нтꙋ́л нꙋ̆й въга́рѫ,
Ши́й сѫла́шеле лꙋ̆р мо́ркоти́рѫ,
Гла́сꙋ́л Д҃мнлꙋ̆й нꙋ̆л соко́тирѫ.
Ши́й рѫдикѫ̀ пре стѐ дѫ̂ший мѫ́на,
Сѫ̆й държ́ме сѫ̆ла́скѫ кѫ̀ ти́на.
Прин пꙋ̆стїе, шѝ сѫ̀лѐ ѡ̑воа́рѫ,
Сѫ ма́нца на́ѵб кѫ̀ нецꙋ̆е ѡ̑гоа́рѫ.

Ce-au făcut pentru dînşii ciudese
Prin Eghipet, minuni, semne dese,
Şi prin ţara lui Hamos prin toată,
Prin Marea cea Roşiĭ semne gloată.
Şi vru Domnul în pripă să-i piarză
Cu ceia ce nu vrură să crează,
De nu vrea sta[1] Moisei[2] pre rugă,
Ce l-au ales adevară slugă,
Să-l întoarcă de cătră mînie,
Că-i vrea pierde[3]-n pripă cu urgie.
Şi ţara dorită defăimară,
Că-n samă[4] cuvîntul nu-i băgară,
Şi-n sălaşele lor morcotiră,
Glasul Domnului nu-l socotiră.
Şi-ş rădică preste dînşii mîna,
Să-i dărîme, să zacă ca tina
Prin pustie, şi să le oboară
Sămînţa-n limbi ca neşte ogoară,

Şi

---

[1] *ar fi stat*
[2] *Pronunţat* Mo-i-
[3] *ar fi pierdut*
[4] *În ms.* самѫ.

Шѝ при́н цъ́рь депа́рте съ́й ръшки́ре,
Съ́й дестра́ме ка̀ пре ни́ще хи́ре.
Шѝ лѹ́й веселфегю́р ѫ̂н жъртвирѫ
Ідѡ́л спѹрка́т, де съ ѕъчинирѫ.
Шѝ мѫнка́рѫ жъ́ртве де ла̀ морцѫ́й,
Десъ пѫгъ́нирѫ негрѫ́ш кѹ́тоцѫ́й.
Шѝ пре Дѹмнезъ́ѹ ѫ̂л мѫнїа́рѫ,
Ѫ̂н пѫнгърич̾ѹниш че лѹкра́рѫ,
Шѝ къ ѕѹ́рѫ ла̀ ръзбо́й де а́рмѫ,
Де пери́рѫ мѹ́лц фъ́ръ̀ де са́мѫ.
Шѝ че́ртѫ Фи́неес виновацѫ́й,
Де нгрозѫ̀ кѹ̀ дѹ́шїй шѝ преа́лцѫ.
Шѝ ле фа́че де спре Дѹмна́ па́че,
Де́й ѡпри̂ съ̀ нѹ̀ пїа́ле де ла́нче.
Шѝ нѣ́й сокоти́т де ла̀ Дѹмна́,
Ѫ̂н рѡ́д де рѡ́д на́инте тот ѡ́мѹл.
Че нѹ̀ да́т кѹ̀ сѹ́рнис прѣѹ́цѫе,
Пънѫнеа́к пре рѹ́дѫ съшоцѫ́е.

Мѫнїа́

Şi prin ţări departe să-i răşchire,
Să-i destrame ca pre neşte hire.
Şi lui Veelfegór îi jărtviră,
Idol spurcat, de să zăciuiră.
Şi mîncară jărtve de la morţîi,
De să pîngăriră-ntr-înş cu toţîi.
Şi pre Dumnezău îl mîniară
În pîngăriciuni-ş ce lucrară.
Şi căzură la războí de armă,
De periră mulţ fără de samă.
Şi certă Fínees vinovaţîi,
De-ngrozî cu dînşii şi pre alţîi.
Şi le fece despre Domnul pace,
De-i opri să nu pieie de lance.
Şi i s-au socotit de la Domnul
În rod de rod nainte-a tot omul,
Ce i-au dat cu uríc preuţîie
Pănă-n veac pre rudă să ş-o ţîie.

Mînia-

Мжнїѧ́ръл ла а̂па де сфа́дж,
Де пъцъ̀ прін тр҄ш мѡѵ́сеи доса́дж
Нъче лові̀ ніпѧ́трж кѹ тоѧ́гѹл,
Кѹ̀ мжніе ꙟ̑тре то̄ ши рѣ́гѹл.
Кънѹ̆ са́ѹ̆ сокоті ꙟ̑ кѹві́ните,
Ѧмъръ́ндѹл скоцъ́ндѹл дін ми̑нте.
Шѝ че лѣ̆ѹ̆ ѕж̑ дамнл наскѹта́рж,
Съпі́рѕж препъгж́нїи дін ца́рж.
Чеѣ̀ месте́сарж ꙟ̑ то́ѹ ро́дѹл,
Кѹ̀ пъгж́ні лѹ̆ꙟдѹле і̂зво́дѹл.
Шѣ̀ пре́цѹ̆р чопа́нцїи лѡ̆р слѹ̆жѣ́рж,
Пре́цѹ̆р ї̂дѡлї десвъръ́тъчірж.
Де́ш цінгѧ́рж кѹ̆ ко́нїи десфа́рж,
Дра́чилѡр̆, Въреѧ̂н сѫ̂це прі̑н ца́рж.
Сѫ̂це невинова̄ фец̆ шѝ фа́те,
Деш̆ кѹ̆ко́нїи да̀ фъ̀ръ̀ скѹ̆ла́пате.
Фъкѫ́дѹ̆й кѹ̆ ханане́нй сфа́рж
Ї̂дѡлилѡ̆р, лѹ̆крѹ̆ де ѡ̆ка́рж.

Mîniară-l la apa de sfadă,
De păţî printr-înş Moiséi dosadă,
Căce lovi-n piatră cu toiagul,
Cu mînie între tot şireagul,
Că nu s-au socotit în cuvinte,
Amărîndu-l, scoţîndu-l din minte.
Şi ce le-au zîs Domnul n-ascultară,
Să piarză pre păgînii din ţară,
Ce să mestecară în tot rodul
Cu păgîni, luîndu-le izvodul.
Şi pregiur ciopliţii lor slujiră,
Pregiur idoli, de să rătăciră,
De-ş giunghiară cuconii de sfară
Dracilor, vărsînd sînge prin ţară.
Sînge nevinovat, feţ şi fete,
De-ş cuconii da fără scumpete,
Făcîndu-i cu hananeii sfară
Idolilor, lucru de ocară.

Ţara

Ца́ра ло́р де сѫ́нџе фꙋ крꙋнта́тѫ,
Шѝ де лꙋ́скрꙋриле ло́р спꙋрка́тѫ.
Ши́шѝ оўрџи́неѝ д҇ми́нѣ̆ де ла̀ фа́цѫ
ѿа́менїѝ, шѝ мошїѧ кꙋ грѣ́цѫ.
Шѝ і́ꙋ̆ да́тꙋй а̂пиꙁма́шй пре мѫ́нѫ,
Сꙋ́пт пꙋ̆та́ре де ли́мбѫ пъгѫ́нѫ.
Шѝ пиꙁма́шїй ло́р ѫ́и а̂сꙋпри́рѫ,
Сꙋ́пт мѫ́нꙋле са́ле дӗй смери́рѫ.
Кѫ̀ і́ꙋ̆ и̂збѫви́тꙋй де ѡ̂ри мꙋ́лте,
Чѐ єи ла́ꙋ а̂мъръ́т кꙋ̆ сфа҃ и́те.
Де і́ꙋ̆ згръни́т ръꙋта́та игрѣ́бѫ,
Чѐ д҇мнезѣ́ꙋ лѣ́ꙋ къꙋ́та҃ де скрѣ́бѫ.
Шѝ лѣ́ꙋ а̂ꙋ̀ ꙁѫ́тꙋле де рꙋ́гѫ,
Бъꙁрѫ́надꙋ̆й ѫ҃ грѣ́ꙋ̆ д҃н врѣ́ме лꙋ́нгѫ.
Де кꙋ́ръмѫ҃т ша́ꙋ̆ а̂дꙋ̆ а̂ми́нте,
Къни́ндꙋсѫ кꙋ̀ ми́лѫ хе́рбинте.
Шѝ і́ꙋ̆ да́тꙋй съфїє нискꙋца́ре,
Кꙋ є̂минъта́та са̀ чѣ̀ ма́ре.

Ши́й

Ţara lor de sînge fu cruntată
Şi de lucrurile lor spurcată.
Şi-ş urgisi Domnul de la faţă
Oamenii şi moşia cu greaţă,
Şi i-au datu-i a pizmaş pre mînă,
Supt putere de limbă păgînă.
Şi pizmaşii lor îi asupriră
Supt mînule sale, de-i smeriră.
Că i-au izbăvitu-i de ori multe,
Ce ei l-au amărît cu sfat iute,
De i-au zgîrcit răutatea-n gîrbă.
Ce Dumnezău le-au căŭtat de scîrbă
Şi le-au auzîtu-le de rugă,
Văzîndu-i în greu din vreme lungă,
De giurămînt ş-au adus aminte,
Căindu-să cu milă herbinte.
Şi i-au datu-i să fie-n cruţare,
Cu ieftinătatea sa cea mare.

Шѝ рове́ле лꙋ̆ да́тꙋле Са́нѣж,
Де кътръ̀ тоц ѝшор шѝ ѿела́нѣж.
Шѝ тꙋ̆ д͠мне д͠мнѕъꙋ̆ нѣко́ате,
Шѝ не стрꙋ́це дин лиммеиле тоа́те.
Съц мъртꙋ́рисим де С͠тъ нꙋ́ме,
Съ съ̀ дꙋ́кѫ ла́ста престѐ лꙋ́ме.
Де ла́ꙋда че тїшо́м лъꙋда́те,
Фъли́ндꙋне ѝтрата̀ бꙋнъта́те,
Бине кꙋва́нта єшѝ д͠мне С͠те,
Д͠мнаꙋи лꙋи Изра́ил де мани́те.
Шѝ глоа́теле тоа́те съгрѣи́скѫ,
Бꙋ́не кꙋва́нтарѣ съц тръи́скѫ.

Сла:

АЛЛИ́ЛꙋЇѦ, р͠ѕ.

И҆сповѣ́дайтесѧ г͠ви:

Рꙋгѫ́цѫвѫ кꙋ дꙋ́лче ла̀ д͠мнꙋ̆,
Къ̀ ий ми́ла дин вѣк пре тоѿ лꙋ́мꙋ
Изъѣвни́цѫй д͠мнлꙋ̆и грѣи́скѫ,
Чѣ нꙋ̆ ѣско дин мѫнѫ връ́мъ шаскѫ.

Ши ди

Şi-n robie le-au datu-le s-aibă
De cătră toţ iuşor şi oslabă.
Şi tu, Doamne Dumnezău, ne scoate
Şi ne strînge din limbile toate,
Să-ţ mărturisim de svîntul nume,
Să să ducă vestea preste lume
De lauda ce ti-om lăuda-te,
Fălindu-ne-ntr-a ta bunătate.
Binecuvîntat eşti, Doamne svinte,
Domnul[1] lui Izráil de mainte.
Şi gloatele toate să grăiască[2],
Bunăcuvîntarea[3] să-ţ trăiască.*

ALILUIA, 106.

Исповѣдайтесѧ Гв҃н[4]

Rugaţî-vă cu dulce la Domnul,
Că i-i mila din veci pre tot omul.
Izbăviţîi Domnului grăiască,
Ce i-au scos din mînă vrăjmăşască,

Şi di

* Слава

---

[1] *In ms.* Д҃мнл.
[2] *In ms.* гръꙗскѫ.
[3] *In ms.* бꙋнъкꙋв.ꙟнтарѫ.
[4] *Lăudaţi pe Domnul*

Шѝ де пре цѣр мѹ̆ скоѕѹй лà ѹрмѫ,
Де мѹ̆ адѹнатѹй ла ѡ̀ тѹрмѫ.
Дин ръсърит шѝ дин скъпътате
Дин север, шѝ дин мѣре де де па́рте.
Рѣтъчиц ꙟпѹстїй фъръ̀ кла́гѫ
Черкꙟн кале де ѡраш, съ ма́ргѫ.
Съш гѣса́скѫ лѡк де лѣкѹи́нцѫ,
Флъмꙟнѕ, шѝ сета де тникъницѫ.
Сфатле лѡр ꙟтрꙟнш съка́сѫ,
Черкꙟндѹш лъкѹи́нцѫ де ка́сѫ.
Шѝ стрига́рѫ лà Дѫмнѣ ꙟ скрѣбѫ,
Делѐ гребѹ ꙟшѹрѫ дин грѣ́бѫ.
Шѝ ꙗѹ скосѹй лà кале дирѣптѫ,
Съмѣргѣ налъкѹинцѫ а̂шѐ ѕа́тѫ.
Съй мѫртѹрисѣскѫ лà то̄ ѡмѹл,
Милѹна шѝ мила делà Дѫмнѫ.
Нѹй сътѹрат сфлт делà липсѫ,
Сфлт флъмꙟнзїиꙗ масѫ дѹлчий тнисѫ

Ши шеда

Și di prin țări i-au scosu-i la urmă,
De i-au adunatu-i la o turmă,
Din răsărit și din scăpătate,
Din séver și din mări de departe.
Rătăciț în pustii, fără vlagă,
Cercînd cale de oraș, să margă
Să-ș găsască loc de lăcuință[1],
Flămînz și-nsătaț, de ticăință
Sufletele lor într-înș săcasă,
Cercîndu-ș lăcuință de casă.
Și strigară la Domnul, în scîrbă,
De le greul iușură din gîrbă,
Și i-au scosu-i la cale direaptă,
Să-ntre-n lăcuință așezată,
Să-ș mărturisască la tot omul
Minunea și mila de la Domnul.
C-au săturat suflet de la lipsă,
Suflet flămînd masă dulce-i tinsă,

Ce ședea

---

[1] *În ms.* лъкȣинцѫ.

Че шеда ла оумбрѫ нтꙋнекатѫ,
Лок де моарте липсѫ ферекатѫ.
Прин дмнꙋ кꙋвѫнт чей мѫнїарѫ,
Чел де сꙋ ꙟсфат чентърѫ тарѫ.
Кꙋ сълбътѫ чїа кꙋча крꙋдѫ,
Делнеаꙋ згръчнт инема нтрꙋдѫ.
Къ нꙋ ꙟпресꙋрат невой мꙋлте,
Ши нꙋ ера чине съ лѣцꙋте.
Ши стрїгарѫ ла дмнꙋ кꙋ жале,
Ши нꙋ ескосеꙋн дела невои грале,
Дин тꙋнарек де оумбрѫ де моарте,
Ши лѣꙋ фрꙟ ѡбезѫле дин тоарте.
Съш мъртꙋрисаскѫ ла то ѡмꙋл.
Минꙋна ши мила де ла дмнꙋ.
Къ лѣꙋ порцї здробитꙋле дърамѫ,
Кꙋ ръталѕе таре фъръ самѫ.
Ши нꙋ лꙋат дин калѫ чѣ стрѫмбѫ,
Къ прин фъръ леџи пъцѫла скръбѫ.

Кат

Ce ședea la umbră-ntunecată,
Loc de moarte, lipsă ferecată.
Prin Domnul cuvînt ce-i mîniară,
Cel de Sus în sfat ce-ntărîtară
Cu sălbătăcia cu cea crudă,
De li s-au zgîrcit inema-n trudă,
Că i-au împresurat nevoi multe
Și nu era cine să le-agiute.
Și strigară la Domnul cu jele,
Și i-au scosu-i de la nevoi grele,
Din tunerec de umbră de moarte,
Și le-au frînt obezîle din toarte,
Să-ș mărturisască la tot omul
Minunea și mila de la Domnul.
Că le-au porț zdrobitu-le de-aramă,
Cu răteze tare fără samă.
Și i-au luat din calea[1] cea strîmbă,
Că prin fărălegi pățiia scîrbă,

Cît

---

[1] *În ms.* калѧ.

Кадима,

Кѫ сфатꙋл лѡр добѫндинд грецѫ,
Де тоате бꙋкате че де віацѫ.
Ши са пропіїарѫ ипрагꙋл морцѫи,
Де єра дѣпериръ кꙋ тоцїи.
Ши стригарѫ ла дмнꙋ кꙋ жале,
Ши іаꙋ скосꙋи дела невои грале.
Кѣ леꙋ тримис кꙋвѫнтꙋл сѣꙋ дмнꙋ.
Деꙋ тѫмъдꙋит ѫтрꙋш тоѿ ѡмꙋл.
Ши іаꙋ скосꙋи динтралѡр пїерꙅаре,
Кътрѣ віаца че кꙋ ашеꙅаре.
Съш мѫртꙋрисаскѫ ла тот ѡмꙋл.
Минꙋна ши мила дела дмнꙋ.
Съи жрътваскѫ жрътва че дехвалѫ,
Съи спꙋе деминꙋни де токмалѫ.
Карїи ѫблъ никорабїи пре маре,
Деш фак лꙋкрꙋ пре єте цинꙋни маре.
Ачїа аꙋ вѫꙅꙋт де минꙋне,
Чалꙋ лꙋкрат дмнꙃъꙋ ѫценꙋне.

Ꙅміа

Cît suflet[ul] lor dobîndi greață
De toate bucate ce-s de viață,
Și s-apropiară-n pragul morții,
De era de-a perirea[1] cu toții.
Și strigară la Domnul cu jele,
Și i-au scosu-i de la nevoi grele,
Că le-au trimis cuvîntul său Domnul,
De-au tămăduit într-înș tot omul.
Și i-au scosu-i dintr-á lor pierzare
Cătră viața cea cu așezare,
Să-ș mărturisască la tot omul
Minunea și mila de la Domnul,
Să-i jărtvască jărtva cea de hvală,
Să-i spuie de minuni, de tocmală.
Carii îmblă-n corabii pre mare,
De-ș fac lucrul preste genuni tare,
Aceia i-au văzut de minune
Ce-au lucrat Dumnezău în genune.

Zîsă

---

[1] *În ms.* пєрирѧ.

Ѕѫ́єѫ де съфа́че вр҃ кꙋ нꙋ́рѫ,
Де ръдникѫ ва̀л де некътꙋ́рѫ.
Пънѫ ла̀ чер ѫ̂н сꙋ̀с кꙋ оу́нде,
Шѝ погорѫ̀ нꙋо҃ съй а̂фѫнде.
С҃флетеле лѡ̆р ѫ҃ грєꙋтате,
Сътопїа̀ вай де рѫꙋтате.
Кѫш є̂шірѫ шѝ дін҃ цѫлепчю́не,
Де те лꙋа де дъ̀нші̆и минꙋне.
Шѝ стрига́рѫ ла̀ Дмнꙋ̆л кꙋ жа́ле,
шѝ ѩꙋ скосꙋ́й де ла̀ невой гра́ле.
Кꙋ т҃ꙋрмилѡ̆р ѕѫєѫ де чета́рѫ,
шѝ оу́нде лѡ̆р де съ а̂линта́рѫ.
Шѝ ле пъртъ̀ біне кѫтрєкꙋ́рѫ,
Валꙋ́риле тоа́те де тъкꙋ́рѫ.
Шѝ ѩꙋ ѫ҃дерептатꙋ̆и кꙋ паче,
Дмнꙋ̆л спре лимница чеѧ̀ плаче.
Съ̆ш мъртꙋрисаскѫ ла̀ тот ѡ̂мꙋ̆л.
Минꙋ́на шѝ ми́ла де ла̀ Дмнꙋ̆л.

шій

Zîsă de să fece vînt cu bură,
De rădică val de-necătură,
Pănă la ceri îi suia cu unde,
Și-i pogorîia-n gios să-i afunde.
Sufletele lor în greutate
Să topiia beț de răutate,
Că-ș ieșiră și din țălepciune,
De te lua de dînșii minune.
Și strigară la Domnul cu jele,
Și i-au scosu-i de la nevoi grele.
Vînturilor zîsă de-ncetară
Și undelor de să alintară.
Și le păru bine că trecură
Valurile toate de tăcură.
Și i-au îndereptatu-i cu pace
Domnul, spre liniștea ce le place,
Să-ș mărturisască la tot omul
Minunea și mila de la Domnul.

Și-n

Ші събо́рде глоа́те съл ръди́че,
Ші скла́вїй де бътрѫ́ні, съй фери́че.
Ка́ꙋ пръвъли́т а́пеле съ́саче,
Ша́ꙋ пꙋстїи́т и҆зво́р де̑пѫ ра́че.
Ца́рѫ родитоа́ре нерътꙋ́рѫ,
Саꙋ ескимоскѫтꙋ́ескѫ ді фъптꙋ́рѫ.
Пентрꙋ ръꙋтъцꙋ̆ чѐ фъча̀ нца́рѫ,
Ле̑скꙋентꙍ́рїй че̑й кꙋ ѡ҆ка́рѫ.
Ӥрѣ̀ пꙋстїа ча̀ сечетоа́сѫ,
Ӥве́дат дӑмнӑ де ме́те а́поасѫ.
Шѝ пъмѫ́нтꙋл чел фъ́рѫ̀ де а́пѫ,
Де и҆звоа́рѫ ръꙋ нꙋ́сѫ май ска́пѫ.
Гло́ата са̀ чѐ флӑмѫ́ндѫ шѝ са́кѫ.
О̑десфъта́сѫ нца́рѫ бꙋ̆ни́кѫ.
Де ша́ꙋ фъкꙋ́т ѡ҆ра́ше шѝ са́те,
Шѝ ца́рині шѝ вїи́ кꙋ бꙋнъта́те.
Ши́ш фъ́чеѫ вѝнтꙋрі са́нѣ нъ́мцѫ.
Кꙋ бишꙋ́г дерша́дѫ кꙋ дꙋлчѣ́цѫ.

Ши тꙋ

Şi-n săbor de gloate să-l rădice,
Şi-n scaun de bătrîni să-i ferice,
C-au prăvălit apele să sece
Ş-au pustiit izvor de-apă rece.
Ţară roditoare-n sărătură
S-au schimosîtu-să din făptură,
Pentru răutăţ ce făcea-n ţară
Lăcuitorii[1] cei cu ocară.
Iară pustia cea secetoasă
I-au dat Domnul de este apoasă.
Şi pămîntul cel fără de apă
De izvoară răci nu să mai scapă.
Gloata sa cea flămîndă şi sacă
O descălecă-n ţară buiacă,
De ş-au făcut oraşe şi sate,
Şi ţarini, şi vii cu bunătate.
Şi-ş feceră vipturi s-aibă-n viaţă
Cu bişug de roadă cu dulceaţă.

Şi i-au

---

[1] *În ms.* лъкȣитoрїй.

Шѝ тао̆ елгени тѹ̆й съ кре́скѫ,
Шѝ добито́к съ сѐ мбогъца́скѫ.
Чѐ єй съмни̇̆ ішѹра́рѫ некъда́ре,
Петрекꙟн кѹ̆ гри́же шѝ дѹ̆рма́ре.
Кѫ бо.ѧрїй лѡ́р съ дефъй ма́рѫ,
Шѝ са́ѹ̆ върса̄ престѐ дꙟ́нші ѡса́рѫ.
Пѹ̆ртꙟдѹ̆сѫ ни́кърѣ ръ́тъчи́те.
Шѝ смиитъй де́ла къ́й фери́чи́те.
Чѐ д̄мна мишелѹ̆ле́й аџѹ̆тѫ,
Де спре мишелъта́та чѐ мѹ̆́атѫ.
Къ̀ тао̆ пѹ̆ ка̀ тѹ̆́рмеле кинли́не,
Пре мо́шїй ꙟрꙟ́н кѹ̆мі ли́съвини́.
А̀ вѡ́р веда̀ дирепцїй де въ́цѫ,
Шѝ съвѡ́р весели̇̀ кѹ̆ дѹ̆лчѣ́цѫ.
Шѝ вѡ́р пѹ̆́не мѫ́на пре стѐ гѹ̆́рѫ,
Нескѹ̆ра́цѫй челе сꙟ́нт кѹ̆ оу́рѫ.
Чинеи ꙟцъле́пт съ се пъза́скѫ,
Шѝ а̂часта съле сокотѣ́скѫ.

Și i-au blagoslovitu-i să crească,
Și-n dobitoc să să-mbogățască.
Ce ei să micșurară-n scădere,
Petrecînd cu grije și durere,
Cît boierii lor să defăimară,
Și s-au vărsat preste dînș ocară,
Purtîndu-să-n cărări rătăcite
Și smintind de la căi fericite.
Ce Domnul mișelului agiută
Despre mișelătatea cea multă,
Că i-au pus ca turmele chiline,
Pre moșii[1] în rînd, cum li să vine.
Le vor vedea direpții de viață
Și să vor veseli cu dulceață,
Și-ș vor pune mîna preste gură
Necurații ce le sînt cu ură.
Cine-i înțălept, să să păzască
Și acestea să le socotească,

---

[1] *Accentul corect este* moșíi.

Кадисма,

Мила луй Дмнзъѹ съницълѣгѫ,
Слав: Кѹ кѹџе бѹн шѝ кѹ минте нтрѣгѫ.

Пѣснь Ѱалма Давидова, рз.

Готово ср҃це моѐ Бж҃е.

Инема ма мїй Дмне гътатѫ,
Мїй инема гата де тѣіраптѫ.
Кѧ съ кѫнт ѫнтра ма Дмне славѫ.
Скоалѫ слава ма фъръ зъбавѫ.
Скоалъте ѱълтире шѝ дѹлчецѫ,
Кѫтѫ къ мой скѹла де минѣцѫ.
Іѡ: гл. Шѝ цвой мъртѹрисѝ Дмне нглоате,
Кѫй тъндѹц при лимбиле при тоате,
Къ мила та черюри коврѣшаще,
Ша де вара нинѹѡри съльцаще.
Шѝ пре сте черю Дмне тѹте налцѫ,
Съте вазѫ тоатѫ лѹма нфаіцѫ.
Шѝ слава та пре сте тот пъмѫнтѹл,
Съръмѫне кѹм цай дат кѹвѫнтѹл.

Кінтрѹ

Mila lui Dumnezău să-nțăleagă,
Cu cuget bun și cu minte-ntreagă.*

Пѣснь ѱалма Давидова, р҃з.[1]
Готово ср҃дце мое, Б҃же[2]

Inema mea mi-i, Doamne, gătată,
Mi-i inema gata de te-aștaptă,
Ca să-ț cînt într-á mea, Doamne, slavă.
Scoală, slava mea, fără zăbavă!
Scoală-te, psăltire și dulceață!
Iată că m-oi scula demineață
Și ț-voi mărturisi, Doamne,-n gloate,**
Cîntîndu-ț prin limbile prin toate,
Că mila ta ceriuri covîrșește
Ș-adevara-n núori[4] să lățește.
Și preste ceri, Doamne, tu te-nalță,
Să te vază toată lumea-n față,
Și slava ta preste tot pămîntul
Să rămîie, cum ț-ai dat cuvîntul.

Pentru

* Слава
** Ї҃ѡ., л҃д.[3]

---

[1] *Cîntarea psalmului lui David, 107.*
[2] *Gata este inima mea, Dumnezeule*
[3] *Ioan, 31.*
[4] *Accentul* nuóri *este greșit. În ms.* núori.

Пе́нтрꙋ ю̂би́цїй тъ́й че цїй ми́лѫ,
Съй и̂збъве́щй де гре́ꙋ шѝ де си́лѫ,
Кꙋ ми́на та̀ д҃мне чѣ̀ дире́птѫ,
Шѝ мнескꙋ́лц кꙋ ми́лѫ ндꙋ́ратѫ.
Д҃мнзъꙋ̆ ша́ꙋ гръ̑н тꙋ́ш ѫ҆н сн҃та́,
Шѝ нꙋ́шва скиᷨба̀ нтра́лт ки́п кꙋвѫ̑нтꙋ
Ръдика́мой съ́мпарц кꙋ мъсꙋ́рѫ.
Си́хᷨе кꙋ мо́шїй фъ̀ръ трѣсꙋ́рѫ.
Шѝ ва́лѧ де шѧ́тре пре хота́рѧ,
О̀во́й мъсꙋра̀ де сѫцїн нца́рѫ.
Къ̀ мїй а̂ламїеꙋ Галаа̂д чел та́ре,
Шѝ мана́сїй га́та кꙋ̀ ѿцѣ ма́ре,
Шѝ е̂фре́м ѫн а̂ламїеꙋ ла̀ нъва́лѫ,
Лъ́нгѫ̀ ка́п, де мїй де спрежинѣ́лѫ.
І̂ꙋда мїй д҃мнъ де́м пъръцѧ́ще,
Мѡа́в прѣ́цꙋр къ́лдъри ᷨ слꙋжѧ́ще.
Е̂дѡ́м мїа слꙋжѝ ланкъ́лцъ ми́нте,
Ка̀ нѕѫ́леле ча́ле де ма́ините.

Шѝ фи́лн

Pentru iubiţii tăi ce ţi-i milă,
Să-i izbăveşti de greu şi de sîlă,
Cu mîna ta, Doamne, cea direaptă,
Şi [să] mi-asculţ cu milă-ndurată.
Dumnezău ş-au grăitu-ş în svîntul
Şi nu-ş-va schimba-ntr-ált chip cuvîntul:
«Rădica-m-oi sắ-mparţ cu măsură
Síhem cu moşii[1], fără trăsură,
Şi valea de şetre pre hotară[2]
O voi măsura de s-a şti-n ţară».
Că mi-i al mieu Galaad cel tare,
Şi Manasíi[3] gata cu oşti mare,
Şi Efrém îi al mieu la năvală,
Lîngă cap, de mi-i de sprejineală.
Iuda[4] mi-i domn de-mpărăţeşte,
Moáv[5] pregiur căldări îm slujeşte,
Edóm mi-a sluji la-ncălţăminte,
Ca-n zîlele cele de mainte.

Şi fili-

---

[1] *Accentul corect, cerut şi de vers, este moşíi.*
[2] *În ms.* хотарѫ.
[3] *Accentul este* Manasíi, *ca şi în alte locuri.*
[4] *Pronunţat* I-ú-
[5] *Pronunţat* Mo-áv

Кадїсма,

Шѝ Филистимані́й кꙋ кредѝнцѫ,
Мисъвор плека̀ кътрѫ̀ прїнцѫ.
Чи́не мантѝри кътрѫ̀ чета́те,
Сѫ̀ гхълъдꙋ́ѥск кꙋ̀ греꙋта́те.
Са́ꙋ̆ чи́не съмі бїе кꙋ̀ гра̀ тоа́нѫ,
Пънѫ̀ ла̀ е̂дⷨо съмѫ а̃ нгоа́нѫ.
Фъ̀рѫ нꙋ́маӥ тꙋ̀ Дмн҃ѕъꙋ̆ ѥ́нте;
Кра̀й небеѝ оу̂рни̇ дѐ де нани́те:
Шѝ нꙋ́нїй е̂шиѝ ла̀шоа́сте нфрꙋ́нте,
Чѐ небеѝ лъса̀ кꙋ̀ сꙋдо́рі кри́нте.
Дънѐ Дм҃не а̂цюто́рі ꙟ скръ́бѫ,
Сънѐ ѥ̂шꙋ́рѫ грⷨеꙋл дн҃ грѫ́бѫ.
Къ̀ ѡ̂мꙋ̆а ꙟ ѕъда́р съ тро̀ꙋда́ще,
Ꙟ тъ́рїа са̀ де́съ ѡ̂щаіще.
Чѐ кꙋ̀ Дмн҃ѕъꙋ̆ съ фа́чем ѡ̂а́іте,
Кꙋ́й ва лобѝ пре пиѕма́ш дн҃ коа́сте.
Шїй ва̀да Дмн҃ѕъꙋ̆ де ѡ̂ка́рѫ,
Де ворфѝ дефъйма́ц пре ѥтѐ ца́рѫ.

Боко́нꙋ̆

Și filistimenii cu credință
  Mi să vor pleca cătră priință.
Cine m-a-ntiri cătră cetate,
  Să hălăduiesc cu greutate?
Sau cine să-mi vie cu grea toană,
  Pănă la Edom să mă ia-n goană?
Fără numai tu, Dumnezău svinte,
  Cînd ne vei urni de denainte
Și nu ni-i ieși la oaste-n frunte,
  Ce ne vei lăsa cu sudori crunte.
Dă-ne, Doamne, agiutori în scîrbă,
  Să ne iușurăm greul din gîrbă,
Că omul în zădar să trudește
  În tăria sa de să oștește.
Ce cu Dumnezău să facem oaste,
  Că-i va lovi pre pizmaș din coaste,
Și-i va da Dumnezău de ocară,
  De vor fi defăimaț preste țară.

Въ конецъ

Въконе́ць Ѱало́м Дв҃въ, р҃и.

Бж҃е хвалж҃ моѧ̀ непремолчи:

Ла́ȣда мѧ̀ Дм҃не С҃нте,
Спȣ́не ѫтрето́ць де наинте.
Къ̀ ръ́ȣл ши̇̀ пъкъто́сȣл,
Ша́ȣ дешкиси а̂сȣ́пръми ро́стȣл.
Ши̇̀ кȣ ѫшелъто́аре ли́мбж,
Гре́еск а̂сȣ́пръми кȣ скръ́бж,
Кȣ̀ гра́юл лѡ́р чел де оу̂рж,
Ѫ҃ пре́цȣри дем фа́к тръсȣ́рж.
Ши̇̀ мъ лȣ́птж скорни́нь сфа́дж,
Съм фа́кж ѫдеше́рт доса́дж.
Ѫ҃ лѡ́к чѣрхи̇̀ съм прі́аскж,
Вѡр де ръȣ съ мъ̀ гръ́иаскж.
І̂аръ̀ е̂ȣ дин҃ врѫ́ме лȣ́нгж,
А̂м фъкȣ́т пе́нтрȣ дъ҃ншірȣгж.
Ши̇̀ пе́нтра мѫ̀ бȣ́нътате,
Пȣ́н а̂сȣ́пръми ръȣта́те.

Въ конецъ ѱаломъ Дв҃двъ, р҃и. [1]

Бж҃е, хвалѫ моѭ непремолчи. [2]

Lauda mea, Doamne svinte,
Spune-ntre toţ denainte,
Că răul şi păcătosul
Ş-au deşchis asupră-mi rostul
Şi cu-nşelătoare limbă
Grăiesc[3] asupră-mi cu scîrbă,
Cu graiul lor cel de ură,
Împregiur de-m fac trăsură.
Şi mă luptă scornind sfadă,
Să-m facă-n deşert dosadă.
În loc ce-ar hi să-m priiască,
Vor de rău să mă grăiască.
Iară eu din vreme lungă
Am făcut pentru dînş rugă,
Şi pentr-a mea bunătate
Pun asupră-mi răutate,

Şi-m

---

[1] *În sfîrşit psalmul lui David, 108.*

[2] *Dumnezeule, lauda mea n-o ţine sub tăcere.*

[3] *În ms.* грѣєскъ.

Ши́мй са́рй кꙋ гра̀ оурѫчи́не,
Пе́нтрꙋ а̂ма̀ плъкъчи́не.
Чѐ съ пꙋ́й пре пъкъто́сꙋл,
Съ́й ѿ̂пре́скѫ то́т фоло́сꙋл,
Шѝ пре дра́кꙋл дин̆ дирѣ́пта;
Съ ѝ пꙋ́й ка́рй ве́й да̀ пла́та.
Ка́рй нѐа̀ фа́че цꙋ́децꙋл,
Съ́л ско́лцѫ де гѫ́т кꙋ гхъ́цꙋл.
Шѝ рꙋ́га ла̀ греꙋта́те.
Съ́й съ нтоа́ркѫ нпъка́те.
Ѕѫ́леле съй̆ та́й шѝ ба́кꙋл,
Боерї́а съй̆ а̂ а̂лтꙋл.
Шѝ кꙋко́нїй съй̆ ръмѫ́е,
Нꙋ мꙋ́ара нсъръчїе.
Шѝ съй̆ стрълꙋ́чеѕ фечо́рїй,
Съ ча́е кꙋ черше́торїй.
Съфїе гони́цй дин ка́сѫ,
Шѝ дин ѿ̂дихнѫ съш ла́сѫ.

шѝ дато

Și-m sînt cu grea urîciune
Pentru a mea plecăciune[1].
Ce să pui pre păcătosul
Să-i oprească tot folosul,
Și pre dracul din direapta
Să i-l pui, cînd vei da plata.
Cînd i s-a face giudețul,
Să-l scoață de gît cu hățul,
Și ruga la greutate
Să i să-ntoarcă-n păcate.
Zîlele să-i tai și vacul,
Boieria să-i ia altul,
Și cuconii să-i rămîie
Cu muierea-n sărăcie.
Și să-i strămutez ficiorii
Să ceie cu cerșetorii,
Să fie goniț din casă
Și din odihnă să-ș iasă.

Și dator-

---

[1] *În ms.* ПЛЄКЪЧЮНЄ.

Шѝ дато́рничїй съй ча́рче,
 Ꙗва́ра тоа́тѫ чеш фа́че.
Шѝ стре́йнїй съй а̂пꙋ́че,
 Ꙗгониси́нта чѐ дꙋ́че.
Съ на́йбѫ съй ѡ̂сфинтѣ́скѫ,
 Ни́че съра́чїй съй крѣ́скѫ.
Чѐ съ̀ пїа́е кꙋ̀ ѡ̂ка́рѫ,
 Нꙋ̀ то́т ро́дꙋл съꙋ̆ ди̃н ца́рѫ.
Ꙟ̃ тро́йꙋ ра̃н де ро̃ чѐ тра́че,
 Нꙋ̀ то́т нꙋ́меле съш са́че.
Съ съй тра́ге шѝ пъка́тꙋл,
 Ꙟпъре́ниц, ча́ꙋ а̂плека́тꙋл.
Шѝ съна́йбѫ ѡ̂сфинтѣ́лѫ,
 Ма́йнѫ са̀ де̃ пре гре́шалѫ.
Шѝ съле фїе ѡ̂кꙋ да̃мнѫ,
 Па́ра съй ла́сѫ то̃ ѡ̂мꙋ́л.
Де прѐ пъма́нт кꙋ́м со́р ща́рце,
 Пентра́лꙋр фъръ̀ де ла́це.

Н н н

Кꙋ нꙋ

Și datornicii să-i cerce
Averea toată ce-ș fece,
Și streinii să-i apuce
Agonisita cea dulce.
Să n-aibă să-i osfintească,
Nice săracii să-i crească,
Ce să pieie cu ocară,
Cu tot rodul său din țară.
Într-un rînd de rod ce trece,
Cu tot numele să-ș sece,
Să să-ntrebe și păcatul
A părinț ce-au aplecatu-l,
Și să n-aibă osfinteală
Maică-sa despre greșală.
Și să le fie cu Domnul
Pîra, să-i vază tot omul
De pre pămînt cum s-or șterge,
Pentr-a lor fărădelege,

Кадїма,

Ма: аї

Кѫ нꙋ шаꙋ адꙋ аминте,
Сѫ факѫ милѫй наинте.
Че кри нꙋ венитꙋй тоанѫ,
Аꙋ лꙋат минцеа ꙟн тоанѫ.
Ѡ кꙋ инема емеритѫ,
Сѫй да моарте ѡшенатѫ.
Каꙋ невит дин тот ꙟ деминꙋл.
Де наꙋ венитꙋй бълстъмꙋл.
Ши саꙋ досѫт де фериче,
Де ди парте стрѫин кꙋ приче,
Кѫ нꙋ мѫмаше сѫва нваце,
ꙟ бълстѣ тикѫн цаще.
Ши ка апа ꙟмпла згъꙋл,
Бълстѣ мꙋл кꙋ ди тот ръꙋл.
Ши ка мъдꙋханчоане,
Сѫсѣм брачѣ ка никъдане.
Ши кꙋ брѫꙋ чѣ бра сѫнчингѫ.
Кꙋ бълстѣ мꙋл сѫ сѫ стрꙟнгѫ.

Пентра

Că[1] nu ş-au adus aminte
Să facă milă-nainte.
Ce cînd i-au venitu-i toană,
Au luat mişel în goană,
Om cu inema smerită,*
Să-i dea moarte ovilită,
C-au iubit din tot îndemnul
De i-au venitu-i blăstămul.
Şi s-au dosît de ferice,
De departe stînd cu price.
Ca-n cămeşe să va-nveşte
În blăstăm, ticăiţeşte,
Şi ca apa i-a-mplea zgăul
Blăstămul, cu de tot răul,
Şi ca măduha-n ciolane
Să să-mbrace, ca-n căftane,
Şi cu brîu ce-a vrea să-ncingă
Cu blăstămul să să strîngă,

Pentr-a-

* Мат., аі҃.[2]

---

[1] *Corectura cu mîna a înlăturat o greşeală de tipar. În ms.* къ.

[2] *Matei, 11.*

Пєнтра че̑ лꙋ́крꙋ де оурѫ,
Чєлє фа́ч ла дмнѫ тръєꙋ́рѫ.
Гръ́нинь а̑ꙋпръмь, де сфа̑т,
Кꙋ виклешꙋ́г кꙋ ръ́ꙋ кꙋ́џєт.
Чє̀ тꙋ дмнє съц фа́ч ми́лѫ,
Кѫ̑н жъ̑лм вєѕ де гре́ꙋ шѝ єжалѫ́.
Шѝ пе́нтрꙋ сн҃тꙋ́ тъꙋ́ нꙋме.
Чє̀ цѫ́жєж вєста́лцє налꙋ́ме.
Фъ̀ ши̑ де ми́не къꙋ́та́рє,
Шѝ кꙋ́ ми́ла та̀ чѣ̀ ма́рє.
До́мне тꙋ̀ мъ̀ и̑ꙁбъва́щє,
Дела̀ ре́ꙋ чємъ́тълнаще.
Къ̀ сѫ́н мишє́л, шѝ де смѫ́нтє.
Мїє и̑нема спъмѫ́нтѫ.
Ка̀ лъкꙋ́ста кѫ́н стрѫ̑г ко́ртꙋ́л,
Сѫ́н скꙋтꙋра́т цо̑ кꙋ то́тꙋ́л.
Шѝ це нꙋ́мꙋнале мєлъбирѫ,
Де по̑, де съ сꙗмоєжрѫ.

ѣ и̑ г̑ Пикı́

Pentr-acest lucru de ură
Ce-m fac la Domnul trăsură,
Grăind asupră-mi de suflet
Cu vicleşug, cu rău cuget.
Ce tu, Doamne, să-ţ faci milă,
Cînd îm vez de greu şi sîlă.
Şi pentru svîntul tău nume,
Ce ţî să veseşte-n lume,
Fă şi de mine căŭtare,
Şi cu mila ta cea mare,
Doamne, tu mă izbăveşte
De la rău ce mă tîlneşte,
Că sînt mişel, şi de smîntă[1]
Mi să inema spămîntă.
Ca lăcusta, cînd strîng cortul,
Sînt scuturat gios cu totul.
Şi genunchile m-slăbiră
De post, de să schimosîră

Peliма: бѹс.

---

[1] *În ms.* см·ꙟнтѫ.

мареа.

Пелинцеле де грижле,
Де мѹтрат че ѡ мѹлцѫме.
Въ згѫндѹмаѫ тине афирѫ,
Кѹ капѹла мѿ кѣтени нарѫ.
Ѣ тѹ дѫлнедѹ дѫли Сите,
Ацѹторнѫ сѣ тремѹлите.
Де мѣ воате ѿрата мѣлѫ,
Сѫ ѹнѹоралѫ ѫпѫ сѫ сѫлѫ.
Ши мѫнѫ тѫ чѣ дирептѫ,
Дѫме кѹ нарѫ фач патѫ.
Сѣ съ пластеме кѫротѫлѫ,
Дѫ трамѣр гѣрѫ злобалѫ.
Ѱѣ тѹ дѫлнедѹ Сите,
Сѫмѫ ѹдрѣ дѹлче нѹминте.
Карїи а ѹпѣлмѣ съ фоалѫ,
Гѫѹла сѫ мѣ касѫ мпоалѫ.
Ѱѣ ширеѹла тѫѹ Сѣ анѫ,
Бѹкѹрїе де ѡлабѫ.

ШИ-ЧІА

Pelíţele de grăsîme[1],
De mustrat ce-s în mulţîme.*
Văzîndu-mă tins afară,
Cu capul lor clătinară.**
Ce tu, Dumnezău Domn svinte,
Agiutoriul tău trimite,
De mă scoate-ntr-a ta milă,
Să cunoască a ta sîlă[2]
Şi mîna ta cea direaptă,
Doamne, cu carea faci plată.
Ei să blasteme-mprotivă
Dintr-á lor gură zlobivă,
Iară tu, Dumnezău svinte,
Să-mî urez dulce cuvinte.
Carii asupră-mi să scoală,
Răul să le cază-n poală,
Iară şerbul tău să aibă
Bucurie de oslabă.

Şi ceia

* Мат., кз҃.[3]
** Мар., кѳ҃.[4]

---

[1] *În ms.* грѣсѫме.
[2] *Printr-o greşeală de tipar, silaba sî este repetată.*
[3] *Matei, 27.*
[4] *Marcu. 29.*

Шѝ че́м че́лм фа́к не па́че,
Ꙟрꙋ́шине съ сълм бра́че.
При вешмꙟ де съреж тоа́ре,
Съ съ́лм бра́че нетрекъто́аре.
Мъртꙋрисѝ во́й де би́не.
Лꙋ́й Дм҃нѕъꙋ́ кꙋ́лм съви́не.
Шѝ кꙋ ро́стꙋл мїе́ꙋ изборма́ре,
Ѫлво́й фъ́лѝ кꙋ кѫнта́ре.
Нъ̀ стъгꙋ̀ ди́нтра дирѣ́пта,
Ꙟми́ншел кꙋ ѡ́лсте га́та.
Де пꙋ́ вїѡ дела̀ перїре,
Сфѫ́нтꙋ спре мѫнтꙋ́ире. Сла:

КАѲІ́СМА, ЅІ, АЛЛИЛꙊ́ІА,

Ѱалѡ́мꙋл лꙋй Дв҃д, рѳ҃. Рече Гдⷭ҇ь Гдⷭ҇еви моемꙋ.

Ѕи́сꙋ Дмнꙋ̑л Дмнꙋ́ мїе́ꙋ съша́ѕъ,
Дєꙋ дирѣ́пта са̀ некꙋ́лꙋй да пра́ѕъ.

пънъ̀

Și ceia ce-m fac nepace,
În rușine să să-mbrace,
Prin veșmînt de sărbătoare
Să să-mbrace-n strecătoare.
Mărturisi-voi de bine
Lui Dumnezău, cum să vine,
Și cu rostul mieu-n zbor mare
Îl voi făli cu cîntare.
Că stătu dintr-a direapta
A mișel cu oaste gata,
De i-au scos de la perire
Sufletul spre mîntuire.*

CATÍSMA 16. ALILUIA,

psalómul lui David, 109. Рєчє Г҃сдь Г҃сдєви моємꙋ[1]

Zîsă Domnul Domnu mieu să șază
De-a direapta sa-n scaun dînd rază,

Pănă

* Слава

---

[1] *Zîs-a Domnul Domnului meu*

Пънѫ̀ крꙋ пимма́шїй де сꙋ́пт соа́ре,
Ца́ой а҆щерне́й пре то́ц сꙋ́пт пичоа́ре.
То́ѧг де пꙋ́таре цва трими́те,
Д͠мнл дин Сїѡн Д͠мнѕъꙋ С͠нте.
Ши̇̀ пре то́ц пизма́шїй цвей ꙟ͠ви́нче,
Де цва́сор пласка̀ фъ̀ръ де при́нче.
Къ̀ кꙋ́ тине ц а́сте боерїа,
Ал зꙋ́а че цвей ꙟвинтърїа,
ꙟ стрълꙋ́кори де ениц чей ивите,
ꙟтрачла зъ̀ Д͠мнѕъꙋ С͠нте.
Дин пъ̀нтече тѣꙋ нъскꙋ́т маинте,
Де лꙋ́ча фъ̀р а̂лтъꙋ С͠нт пъ́рините.
Цꙋ́ратꙋ́ шаꙋ Д͠мнл цꙋръма́нтꙋл,
Ши̇̀ нꙋ́шва скимба къ́нинь кꙋва́нтꙋл.
Тꙋ̀ е҆ши пре́ѡт ꙟ͠ вѣч пентрꙋ ца́рѫ,
Деръди́ч ка̀ Мелхиседе́к сфа́рѫ.
Ши̇̀ Д͠мнѕъꙋ ц а́сте дин дире́пта,
Де цеа́тъ а̑ пизма́шїй кꙋ спа́та.

Ла 9ѕ

Pănă cînd pizmașii de supt soare
Ț-voi așterne-i pre toț supt picioare.
Toiag de putere ț-va trimite
Domnul din Sion, Dumnezău svinte,
Și pre toț pizmașii ț-vei învince,
De ți s-or pleca fără de price.
Că cu tine ț-este boieria
La zua ce ț-vei ivi tăria,
În strălucori de svinț ce-i ivi-te
Într-aceea zî, Dumnezău svinte.
Din pîntece te-au născut mainte
De luceafăr al tău svînt părinte.
Giuratu-ș-au Domnul giurămîntul
Și nu-ș-va schimba căind cuvîntul.
Tu ești preut în veci pentru țară,
De rădici ca Melhisedec sfară.
Și Dumnezău ț-este din direapta,
De ț-va tăia pizmașii cu spata.

La *zî*

Да̀ зъ̀ чі мор ꙟтърꙟ та̀ кра́ини,
Ꙟи ва̀ кълка̀ ꙟпичоаре кꙋ̀ ка́ни.
Шѝ шпор лꙋ́а цꙋдецꙋ́л пъгꙟ́ний,
Къ̀ ли со́р нъди ла̀ ꙟтръбо́ро кꙟнїй.
Шѝ ка́пете пре цꙋ̃ ворфѝ мꙋ́лте,
Чѐ вор фѝ дела ръзбо́й къ̀ зꙋ́те.
Апъ де пре пꙟръꙋ̆ ва ба̀ ꙟ ка́ле,
Пр͞н ва ꙟълца̀ ка́пꙋл ѡ̇щий са́ле.

Ал꙼лїлꙋ́їа. Ѱало́м Дв͞в, рі.

Мъртꙋрисѝ мъ во́й цїе Д͞мне сн͞те, А͞ Д͞ П͞
Кꙋ̆ инема ма̀ кꙋ̀ тоа́тъ де͞на́инте.
Ꙟто́у сфа́тꙋл дире́пц ꙟнтра дꙋна́ре,
Деͮ та́ле Д͞мне лꙋкрꙋ́ри, къ̀ сꙟ͞м ма́ре.
Шѝ черка́те ꙟ͞трꙋ̆ вол та̀ дин тоа́те.
Лꙋкрꙋ́л тъꙋ̆ шѝ кꙋвїи́нца чи́не по́ате,
Съ̀ле спꙋ́е, шѝ деꙟ͞таꙋ де ре́пта́те,
Четръ́ще ꙟ͞тоц ва́чꙋ кꙋ̀ бꙋнъта́те.

Е І Цйн

La zî ce l-or întărîta craii,
Îi va călca-n picioare cu caii.
Și ș-vor lua giudețul păgînii,
Că li s-or nădi la stîrvuri cînii.
Și capete pre gios vor fi multe,
Ce vor fi de la război căzute.
Apă de pre părău va bea-n cale,
Cînd va nălța capul oștii sale.

Ꙗллилꙋїа, ѱ҃аломъ Дв҃двъ, р҃ї.[1]

Mărturisi-mă-voi ție, Doamne svinte,*
Cu inema mea cu toată denainte
A tot sfatul [de] dirept într-adunare,
De a tale, Doamne, lucruri, că sînt mare
Și cercate întru voia ta din toate.
Lucrul tău și cuviința cine poate
Să le spuie, și de svînta-ț dereptate
Ce trăiește în toț veci cu bunătate?

Ț-ai

* 4, 4, 4

---

[1] *Aliluia, psalmul lui David, 110.*

Кадїема,

Цѣй фъкѹтѹрїй де чюдасе поменире,
Нѹ ецѹ Єлин ши мило дмне дн хире.
Карїй сѫн деца аѹ детѣма ле дай гѹранѫ
Пентрѹ легъмарн бътръ фъкарн поманѫ
Кѹтърїа лѹкрѹрилѡр цай дат щире,
Глоатей тале че ан фо де нзбъвире.
Къ ѡн датѹй иѹ оурнис царѫ пъгѫнѫ,
Аде бара ши цѹдецѹл цѣй пре мѫнѫ.
Ши порѹнчиле цѫтаре ши крезѹте,
Надрептате шадеварѫ неаѹ фъкѹте.
Цай тримисѹй глоатей тале мѫнтѹнцѫ,
Порѹнчин дѹ пре стѣ вл лаце нкредницѫ.
Сфтъ ѫ асте ши фрика чинститѹ нѹме,
Ши де маре кѹвиинцѫ пре стѣ лѹме.
Фрика та дѫ ичепътѹре денцълепчюне,
Кѹноцинцѫ тѹтѹрор спре вѣцѹри бѹне.
Ѹмнетѣ та дмне ши лаѹда тръаще,
Пре стѣ вѣчїй пресътето детемъраще.

Аллилѹїе,

Ţ-ai făcutu-ţ de ciudese pomenire,
Că eşti ieftin şi milost, Doamne, din hire.
Carii sînt de-ţ au de teamă, le dai hrană,
Pentru legămînt bătrîn făcînd pomană.
Cu tăria lucrurilor ţ-ai dat ştire
Gloatei tale ce i-ai fost de izbăvire,
Că i-ai datu-i cu uric ţară păgînă.
Adevara şi giudeţul ţi-i pre mînă,
Şi poruncile ţî-s tare şi crezute,
'N dereptate ş-adevară-n veci făcute.
Ţ-ai trimisu-ţ gloatei tale mîntuinţă,
Poruncindu-i preste veci lege-n credinţă.
Svînt îţ este şi-nfricat cinstitul nume
Şi de mare cuviinţă preste lume.
Frica ta dă-ncepături de-nţălepciune,
Cunoştinţă tuturor spre-nvăţuri bune.
Cinstea ta, Doamne, şi lauda trăieşte
Preste vecii preste toţ, de te măreşte.

Аллилȣїа

Аллилѹіа, Възвращеніє Ангеішко и Захаріино. Блажен мъж воліа гл҃ ваі.

Фєричє вафи де ѡмѹл,
Чє съва̀ тамє де Дмнѹл.
Ѫ порѹнка лѹи чє ѕѣнтъ,
Стъи кѹ воѧ фъръ смінтъ.
Къ вафи тарє непредиинцъ,
Пре пъмѫнт алѹи сьмѫнцъ.
Ро дєдрепт съва̀ нємаскъ,
Шѝ бишѹг ѫтралѹи каскъ,
Шѝи ва тръи дрептата,
Прє стє вачи ѫтоатъ парта.
Шѝ лантѹнарєк де чѣцъ,
Ва ведѧ̀ лѹміна де віацъ.
Къ дрептѹл ши милосѹл,
Єл съндѹхръ нѣто фолосѹл.
Шѝ кѹ мѫнъ ларгъ нпартє,
Дин дрєптъ бѹнътатє.

Ачіла

Аллилꙋїа, възвращенїє Ангеѡво и Захарїино.[1] Бл҃женъ мѫжъ боѧйсѧ Гд҃а, ра҃ї.[2]

Ferice va fi de omul
Ce să va teme de Domnul,
În porunca lui cea svîntă
Stînd cu voaie, fără smîntă.
Că va fi tare-n credință
Pre pămînt a lui sămînță,
Rod dirept să va chema-să
Și bișug într-á lui casă,
Și-i va trăi dereptatea
Preste veci în toată partea.
Și la-ntunerec de ceață
Va vedea lucori de viață.
Că direptul și milosul
El să-ndură-n tot folosul
Și cu mînă largă-mparte
Din direaptă bunătate.

Acela

---

[1] *Aliluia. Întoarcerea lui Agheu și a lui Zaharia.*
[2] *Fericit bărbatul care se teme de Domnul 111.*

Ачéла де врѫ́меш̆ кáштѫ,
   Ръспꙋ́нсе бꙋ̆й ла̀ ѕѫ̀ де плáтѫ.
Шéй цꙋ́дéц сънꙋ́л клъте́скѫ.
   Ръꙋ̆, чей вꙋ̆ съ̆л веселéскѫ.
Кꙋ̀ помáнѫ стъ̀тѫ тоáре,
   Вафѝ дирéптꙋ̆л сꙋ́пт̆ соáре.
Шѝ де вáсте ра̀ немúкѫ,
   Нꙋ́л ва ѫ̃ превꙋра̀ фрúкѫ,
Къ̀ нúнемáй ѧ́сте гáта,
   Ла̀ дм҃нл съ̆ш чáе плáта.
Съ стà кꙋ̆ нúнемѫ тáре,
   Фъръ̀ фрúкѫ ла̀ къꙋ̆тáре.
Пънѫ̀ ва̀ пръвѝ съ̆ш ваѕѫ,
   Пизмáшїй съ̆й дꙋ́ш̆ съ̆й пѝрѕѫ.
Пéнтрꙋ ачѧ́ла шдѫ̀ шим̆ пáрте,
   Ѧмнéшїй дин бꙋнъ̆тáте.
Съ̆й трѣ́аскѫ дерептáта,
   Пре стѐ вꙋ̆ ꙟ̑тоáтѫ пáрта,

Шїй

Acela devreme-ş caŭtă
  Răspuns bun la zî de plată.
Şi-n giudeţ să nu-l clătească
  Rău, ce-n veci să-l veselească.
Cu pomană stătătoare
  Va fi direptul supt soare,
Şi de veste rea nemică
  Nu-l va împresura frică.
Că inema-i este gata
  La Domnul să-ş ceie plata.
Să stea cu inemă tare,
  Fără frică, la căŭtare,
Pănă va prăvi să-ş vază
  Pizmaşii săi duş să-i piarză.
Pentr-aceea ş-dă şi-mparte
  A mişei din bunătate,
Să-i trăiască dereptatea
  Preste veci în toată partea.

Şi i

Шїй съба̀ къ́лца стѣ́гоу́л,
Де са̀ сла̀би нто́т шнрѣ́гоу́л,
Шѝ сръви́ндоуй то̄ фолосоу́л,
Съба̀ скѷрби пъкъто́соу́л.
Шѝ коу дин цій ꙟ скрѣш ска́ре,
Съба̀ топѝ ла̀ черта́ре.
Къба̀ перѝ несоура́тоу́л,
Нѐ подлеса̀ дин то̄ ѕба́тоу́л.

Аллилоуїа, По́емꙋ ангѣй изъбранїе.

хвалите ѻтроцы Гда: рі.

Лоуда́ць коуко́ни, пре Дмна́,
Съ ва̀ оугѫ ꙟ то̄ шмаса.
Лъоуда́ци Снта нꙋ́ме,
Съ ва̀ оугѫ пре стѐ лꙋ́ме.
Шѝ влгвнт съ̀ фїе,
Дмне нꙋ́меле нечїе.
Де оу́нде соа́ре ръ̀ра́съ,
Пънѫ̀ нека́пъ́т че са̀ша́ѕѫ.

Şi i[1] să va nălţa steagul,
De s-a slăvi-n tot şireagul.
Şi prăvindu-i tot folosul,
Să va scîrbi păcătosul,
Şi cu dinţii în scrîşcare
Să va topi la certare,
Că va peri necuratul
Cu pofta sa din tot svatul.

Ꙗллилꙋїа, новихъ людїй избранїє.[2]

Хвалитє, отроци, Гс҃да, р҃вї.[3]

Lăudaţ, cuconi, pre Domnul,
Să s-auză în tot omul,
Lăudaţî-i svîntul nume,
Să s-auză preste lume.
Şi blagoslovit să-ţ fie,
Doamne, numele-n vecie.
De unde soare dă rază
Pănă-n scapăt ce s-aşază,

Lăuda-

---

[1] *În ms.* шн н.
[2] *Aliluia, alegerea noului popor.*
[3] *Lăudaţi, tineri, pe Domnul, 112.*

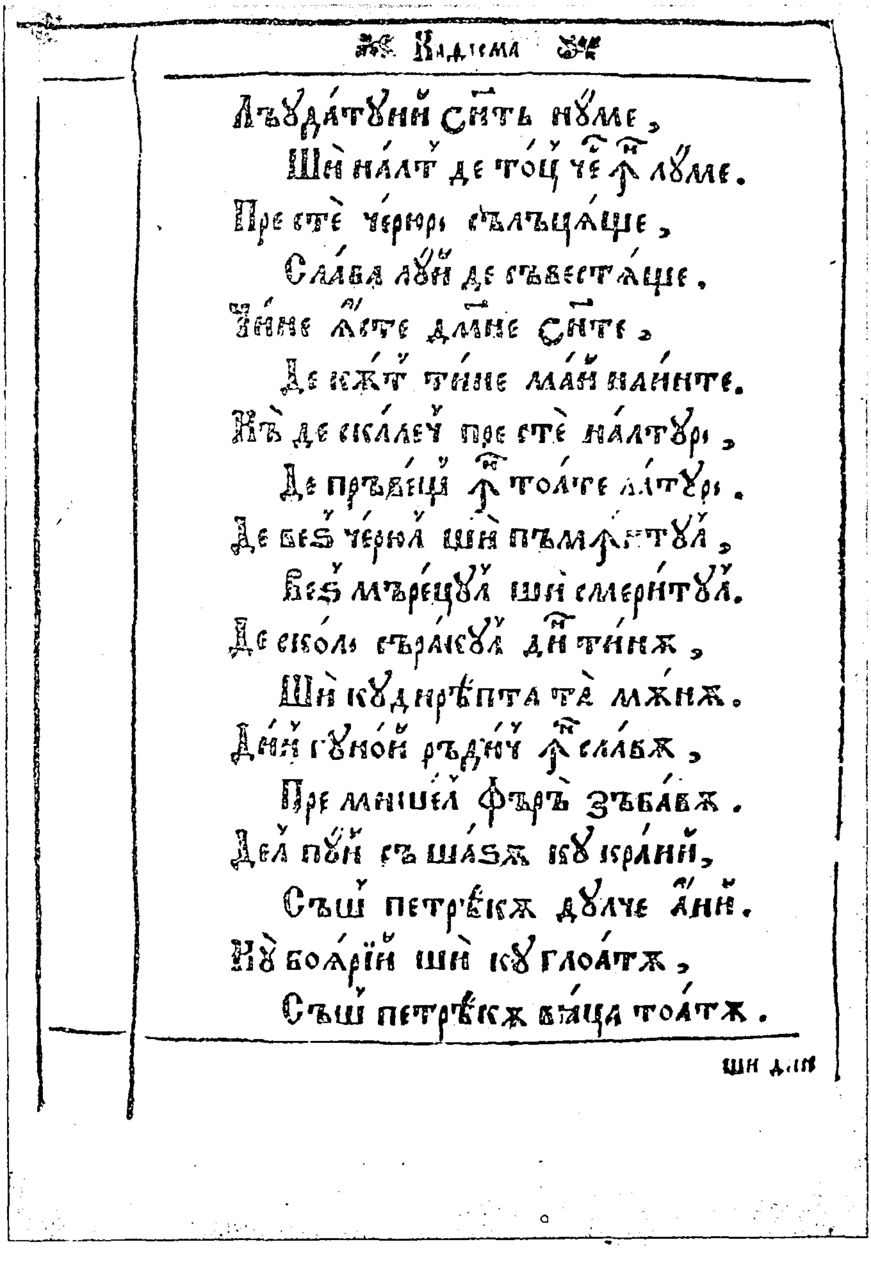

Кадіема

Лъȣда́тȣнй сн҃тъ нȣ́ме,
Шѝ на́лт де то́ць че ꙟ лȣ́ме.
Пре стѐ че́рюрı сълъца́ще,
Сла́ва лȣ́й де съвеста́ще.
Зи́не ѧ̑сте дамне сн҃те,
Де кѫ́т ти́не ма́й на́инте.
Кѫ̀ де ска́леꙋ пре стѐ на́лтȣрı,
Де пръве́щй ꙟ то́ате ла́тȣрı.
Де беѕ че́рюл шѝ пъмꙟнтȣл,
Беѕ мъре́цȣл шѝ смери́тȣл.
Де ско́лı съра́кȣл дн҃ ти́нѫ,
Шѝ кȣ дрѣ́пта та̀ мѫ́нѫ.
Ди́н гȣно́й ръди́ч ꙟ сла́вѫ,
Пре мı́шел фъръ̀ зъба́вѫ.
Де́л пȣ́й съ шаѕѫ кȣ кра́ний,
Съш петрѣ́кѫ дȣ́лче а̑ний.
Кȣ̀ боа́рїй шѝ кȣ̀ глоа́тѫ,
Съш петрѣ́кѫ вı́аца то́атѫ.

шй дин

Lăudatu-i-i svînt nume
  Şi nalt de toţ ce-s în lume.
Preste ceriuri să lăţeşte
  Slava lui, de să vesteşte.
Cine este, Doamne svinte,
  De cît tine mai nainte?
Că descaleci preste nalturi,
  De prăveşti în toate laturi,
De vez ceriul şi pămîntul,
  Vez măreţul şi smeritul,
De scoli săracul din tină,
  Şi cu direapta ta mînă
Din gunoi rădici în slavă
  Pre mişel fără zăbavă,
De-l pui să şază cu craii,
  Să-ş petreacă dulce aii,
Cu boierii şi cu gloată
  Să-ş petreacă viaţa toată.

Şi din

Шѝ ди̑ стрѣ́пѫ рѫди́ч ма́йкѫ,
Кѹ ка́сѫ нєкѹко́нь сѫй пла́кѫ.

Аллилѹ́їа, Псало́мѹл лѹ́й Дави̑д.
Въ и́сходѣ Їзра́илєвѣ ѿ Єгѵ́пта, рг҃і.

Ди́н Єгѵпет Їзраи́л кѫ̑нд мѣ́рсѫ,
Їа́ковъ кѹ̑н фемеиа́тѫ ка́сѫ.
Ла Моисїє сѫ̑ш ма́ргѫ бѫтрѣ́нѫ,
Ди̑ ца́рѫ оу̑ржтѫ шѝ стрє̑инѫ.
Лѹ́й дѫнѕъ́ѹ гъти́нь ла̀ Їѹ́да,
Съш ѫ̑ скѹ́сере кѹ̑ Їзра́ил рѹ́да.
Ма́рѧ вѫѕѹ̀ шѝ фѹџѝ съса́че,
Їѡрда́нѹл а̑пеле шдє̑ фа́че.
Мъгѹ́риле ка́ре цїи́ сълта́рѫ,
Шѝ мѹ́нцѫй ка̀ мїєи́й съцѹка́рѫ.
Че цфѹ̀ ма́ре де мє́рџ ѫ̑ спъи́матѫ,
Шѝ тѹ̀ Їѡрда́н кѹ а̑па ма́тѫ,
Чєтє нєго́рєжш де ца́й фъскѹ́т спаи́мѫ.
Шѝ вой мѹ́нць че цѹѕіа́ць фъ́ръ̀ са́мѫ.

Кам̃

Şi din stearpă rădici maică
  Cu casă-n cuconi, să-i placă.

Aliluia, psalómul lui David.
Въ исходѣ Израилевѣ ѡт Єгѵпта, рг҃ї.[1]

Din Eghipet Izráil cînd mearsă,
  Iiacov cu-nfemeiată casă,
La moşie să-ş margă bătrînă,
  Din ţară urîtă şi streină,
Lui Dumnezău gătind la Iúda[2]
  Să-ş încuscre cu Izráil ruda,
Marea văzu şi fugi să sece,
  Iordanul[3] apele ş-desfece,
Măgurile c-areţii săltară
  Şi munţîi ca mieii să giucară.
Ce ţ-fu, mare, de mergi înspăimată?
  Şi tu, Iordan[4] cu apa lată,
Ce te-ntórsăş de ţ-ai făcut spaimă?
  Şi voi, munţ, ce giucaţ fără samă,

Ca mie-

---

[1] *La ieşirea lui Israel din Egipt, 113.*
[2] *Pronunţat* I-ú-
[3] *Pronunţat* I-or-
[4] *Pronunţat* I-or-

Кадєма,

Ка̀ мїє ѡрїн съл стрꙟн ши вой дє лабрь,
Ка̀ мїєнн цЎкꙟн ꙟ тоатє латЎрь.
Дє фа́ца та̀ дамнє съ стрълмЎтѫ,
То пъмꙟтЎл шѝ стѫ дє тѣскЎлтѫ.
Кꙟн цан нєнт ата̀ сн҃тѫ фацѫ,
Аьн Іакшѡв дє мн фѡ повацѫ.
Кꙟн ай ꙟ торє стꙟнїка нтъ дє апє,
Шѝ дн болован нзбор съ скапє.
НЎй да дамнє нимъръЎй прє лЎмє,
Чєц дѫ̀ славѫ сн҃таЎй тъЎ нЎмє.
Пє́нтрЎ мила та̀ шѝ дрєптата,
Съ̀нЎ ѕжикѫ тоц дн тоатѫ па́рта.
НЎ̀ пъгѫ́нїй съ нє пъшиѣ́мкѫ,
Оундє́й дамна съ нъ фолоса́скѫ.
Ѥ тЎ дамнє чєрюл шѝ пъмꙟнтЎл,
Ай фъкЎт дн воа́є кЎ кЎвꙟ́нтЎл.
Прє̀ нашїй чєш сѡт ꙟ хвалѫ,
Пъгѫ́нїй, а̀Ў фїлє дє смнтѣлѫ.

Кз аЎрѫ

Ca mieorii săltînd, și voi, dealuri,
Ca mieii giucînd în toate laturi?
De fața ta, Doamne, să strămută
Tot pămîntul și stă de te-ascultă,
Cînd ț-ai ivit a ta svîntă față,
Lui Iiacov de i-ai fost povață,
Cînd ai întors stînca-n tău de ape
Și din bolovan izvor să scape.
Nu-ț da, Doamne, nimărui pre lume,
Ce-ț dă slavă svîntului tău nume,
Pentru mila ta și dereptatea,
Să nu zîcă toț din toată partea,
Cu păgînii să ne pîșcăiască:
«Unde-i Domnul să vă folosască?»
Ce tu, Doamne, ceriul și pămîntul
Le-ai făcut din voaie cu cuvîntul,
Iară idolii ce-ș scot în hvală
Păgînii, le-a fi-le de sminteală.

Că aurul

Къ а́зрꙋл на́ста сълѣцꙋте,
Ни чѣрцитꙋл ла грѣꙋ съй а̂скꙋлте.
Гꙋ́рѫ а̂ꙋ ши нꙋ́пот съ ръспꙋ́нѕѫ,
Ѡ́кь ши оу́реки, ши нꙋ́ вѫ̄д саꙋ́ѕѫ.
А́ꙋ ши нъри, нꙋ́пот съ миросѣ́скѫ,
Ши мѫнй а̂ꙋ нꙋ́пот съ пипъ́ѣскѫ.
А́ꙋ пичо́аре ши нꙋ́р пꙋ́тѣ мѣ́рџе,
Сꙋ́н ши мꙋ́ц де нꙋ́пот фа́че ла́це.
То́кма съле фїе чи́неи фа́че,
Шийш чер дела дѫ́ншїй дар ши па́че.
Їаръ ка́са лꙋй И̂зра́ил а́ре,
Ацꙋто́рю пре Дмна́ ша́ше ѕа́ре.
Ка́са лꙋй А́рѡн съ ни́кра́де нДмна́,
Ацꙋто́р лїй ши скꙋ́т а҃ тот ѡ́мꙋл.
Ка́рїй къ́тръ Дмнѕъꙋ́ а̂ꙋ тѣ́мѫ,
Ле а̂цꙋ́тѫ Дмна́ шїй а̂нтра́мѫ.
Пе́нтрꙋ нои́ Дмнѕъꙋ́ съ грижа́ще,
Ши кꙋ̆ бинꙋ́г не бла́гвѧще.

Că aúrul n-a sta să le-agiute,
Nice-argintul la greu să-i asculte.
Gură au, şi nu pot să răspunză,
Ochi şi urechi, şi nu văd, s-auză.
Au şi nări, nu pot să mirosască,
Şi mîni au, nu pot să pipăiască.
Au picioare, şi n-or putea merge,
Sînt şi muţ, de nu pot face lege.
Tocma să le fie cine-i face
Şi-ş cer de la dînşii dar şi pace.
Iară casa lui Izráil are
Agiutori pre Domnul ş-aşezare.
Casa lui Aron să-ncrede-n Domnul,
Agiutor li-i şi scut în tot omul.
Carii cătră Dumnezău au teamă
Le agiută Domnul şi-i întramă.
Pentru noi Dumnezău să grijeşte
Şi cu bişug ne blagosloveşte.

Dat-au[1]

---

[1] *Grafia* ДАТȢЙ *este greşeală de tipar.*

Кадїсма,

Да̀таꙋ Дмнꙋ́л бꙋ́нѫ кꙋвꙟнта́ре,
Ка́сїй лꙋ́й І҆ꙁра́ил ши̑ спо́рю ма́ре.
Ши̑ ка́сїй лꙋ́й А҆ро́н ꙟн оу҆ра́ѕѫ,
Ꙃѫ́ле бꙋ́не ши̑ бишꙋ́г съва́ѕѫ.
Ша́ꙋ блгви́т фъръ̀ де сѣ́мѫ,
Мн҃ции ши̑ ма́ре чѣ́ꙋ де Дмнꙋ́л тѣ́мѫ.
Пре дѣсꙋ́пра Съвѫ мѫ́й трими́цѫ,
Дар ши̑ ми́лѫ Дмнꙋ́л дин фїи́нцѫ.
Ши̑ кꙋко́нїй во́штри съ съ̀ ва́ѕѫ,
Дар ши̑ би́не кꙋ̀ спо́рю съ съ̀ крѣ́ѕѫ.
Ши̑ съ фи́ць бла́гвиць де Дмнꙋ́л,
Чѣ̑ꙋ фъпт че́рюл пъмѫ́нтꙋл ши̑ ѡ́мꙋ.
Че́рюл че́рюрилѡр пе́нтрꙋ Дмнꙋ́л,
Пъмѫ́нтꙋл лаꙋ́ да́тꙋл а҆то́т ѡ́мꙋл.
Мо́рцїй Дмне нꙋ тїѡ́р лъꙋда́те,
Ни́чѣ че́й дин ꙟ дин рѣꙋта́те.
Чѐ но́й че́щй вїй ꙟць во́м оу҆рѫ̀ би́не,
Ꙟ ка́ꙋ Дмне пре кѣ́л цѫ̀ ѫ́кѫ би́не.

А҆ллилꙋ́їа,

Dat-au Domnul bunăcuvîntare
Casii lui Izráil și spori mare,
Și casii lui·Áron îi urează
Zîle bune și bișug să vază.
Ș-au blagoslovit fără de samă,
Mici și mare, ce-au de Domnul teamă.
Pre deasupra să vă mai trimiță
Dar și milă Domnul din ființă,
Și-n cuconii voștri să să vază
Dar și bine cu spori, să să-ncrează.
Și să fiț blagosloviț de Domnul,
Ce-au fapt ceriul, pămîntul și omul.
Ceriul ceriurilor pentru Domnul,
Pămîntul l-au datu-l a tot omul.
Morții, Doamne, nu ti-or lăuda-te,
Nice cei din iad, din răutate,
Ce noi cești vii îț vom ura bine
În veci, Doamne, precum ți să[1] vine.

Аллилȣїа

---

[1] *Printr-o greșeală de tipar, să este repetat.*

Аллилꙋїа, Ѱалом Двдъ, рді.

Возлюбихъ ꙗкѡ оуслыша Гдь гла:

Юбита-и дє часта къ м'аꙋде,
Гласꙋл рꙋџїи Дмнл де ръспꙋнде.
Плекѫндꙋш оурѧкѧ съ мъ сѫмцѫ,
Ѫ зле че вои стрига кꙋ кредінцѫ.
Кꙋприн мъ аꙋ дꙋрорь де моарте нгхоарбѫ.
Нꙋ примєждї де ѧд вржи съ мъ соарбѫ.
Атꙋнчи кꙋприн мъ афлѫ де тот рѣꙋл,
Стриг пре Дмнꙋл де мі ꙋшоарѫ греꙋл.
Ѡ Дмне тꙋм ѫ мншелꙋл сфат,
Дела греꙋ чем віне пре сте кꙋрет.
Къ єщи Дмн мило кꙋ єдинаце,
Ши тꙋтꙋрѡр тѣржи кꙋ блѫндаце.
Ши прꙋнчилѡр ле фачи сокотинцѫ,
Ка чела че єщи Дмнъ де прїинцѫ.
Мии кꙋтатꙋмь кътрѫ плекъчине,
Де мии тримии Дмне єртъчине.

Аллилꙋїа, ѱаломъ Дв҃двъ, р҃дї.[1]
Возлюбихъ ꙗкѡ ᲂу҆слыша Гс҃дь глас[2]

Iubit-am de-aceasta că mi-aude
Glasul rugii Domnul, de-m răspunde,
Plecîndu-ș urechea să mă sîmță,
În zî ce l-voi striga cu credință.
Cînd mă iau durori de moarte-n hoarbă,
Cu primejdi de iad vrînd să mă soarbă,
Atunci cînd mă află de tot răul,
Strig pre Domnul, de-mi iușoară greul:
«O, Doamne, tu-m ia mișelul suflet
De la greu ce-m vine preste cuget!»
Că ești Domn mílost, cu ieftinețe,
Și tuturor te-arăț cu blîndețe,
Și pruncilor le faci socotință,
Ca cela ce ești Domn de priință.
Mi-ai căŭtatu-mi către plecăciune,
De mi-ai trimis, Doamne, iertăciune.

Și mișe-

---

[1] *Aliluia, psalmul lui David, 114.*
[2] *Iubit-am, că a auzit Domnul glasul*

Ши миш лꙋа мїе сфлт са дꙋче,
Ла ѡдихнъ ши ръпаѡс дꙋлче.
Де ла моарта дела чѣ оурѫтъ,
Че сантоарче, ла віацъ доритъ.
Шаꙋ иантꙋш дмна бꙋнътата,
Де міаꙋ ꙋшꙋратꙋм греꙋтата.
Къ міаꙋ скос дин скръбеле дин тоате,
Ши сфлтꙋл міаꙋ скос де ла моарте.
Ѡкїи дела лакръми де плѫнсоаре,
Пичоареле де лꙋнекътоаре.
[illegible] Ши воиꙋ плъчѣ кътрѫн кꙋ дꙋлчецъ,
Лꙋи дмнєзъꙋ ѫ цара девіацъ.

Сла: Аллилꙋїа, Ѱалом Двдъ, реї.
Вѣровах тѣмже и возглх:

Д пєрк Ам крєзꙋт дмнє кои фаче,
Съм плинєск граюл кꙋ паче.
Че єꙋ мамъкъпат де парте,
Денам плинцит нич ѡпарте.

Şi mişelul mieu suflet s-a duce
La odihnă şi răpaos dulce,
De la moartea de la cea urîtă
Ce s-a-ntoarce, la viaţă dorită.
Ş-au ivitu-ş Domnul bunătatea,
De mi-au iuşuratu-mi greutatea.
Că m-au[1] scos din scîrbele din toate
Şi sufletul mi-áu scos de la moarte,
Ochii de la lacrămi de plînsoare,
Picioarele de lunicătoare.*
Şi-i voi sluji cîntînd cu dulceaţă
Lui Dumnezău în ţara de viaţă.**

Ꙗллилѹїа, ѱаломъ Дв҃двъ, ре҃ї.[2]
Вѣровахъ, тѣмже и возгл҃ахъ[3]

Am crezut, Doamne, c-oi face***
Să-m plinesc graiul cu pace,
Ce eu m-am scăpat departe,
De n-am plinit nici o parte.

Ce eu

* Ꙗпок., з҃, д҃ї и е҃ї.[4]
** Слава
*** 4 perechi

---

[1] *În ms.* маѹ.
[2] *Aliluia, psalmul lui David, 115.*
[3] *Crezut-am, şi de aceea am grăit*
[4] *Apocalipsa, 7, 14 şi 15.*

Чѐ єꙋ̆ бїн гꙋ̆нт де мінте,
Зѫш де тот ꙋ̆мблꙋ̆ нъ мінте.
Шѝ кꙋ̆ че цвой фа́че пла́тѫ,
Дамне де мілѫ ндꙋра́тѫ.
ꙟтоа́те чел дай спребїне,
Нꙋ̀ сперю̀ маре де ла тіне.
Нꙋ̀ пъгꙋбꙋ де вирꙋ̆ницѫ,
Цвой ꙟкинѫ кꙋ̆ кредницѫ.
Шѝ цвой стригꙋ̀ сфнтꙋ̀ нꙋме,
Дамне де съвлаши нꙋмле.
Де рꙋ̆ци де фъгадѫ граєѫ,
Чѐ цвой жрътви нінте каєѫ.
Кънтре фаца та̀ чѐ сфнтѫ,
Снцїи дїн моа́ртѫ чин стінтѫ.
Шѝ де дꙋреж нꙋлей грєцѫ,
Нъмсѫ скимбѫ спре віцѫ.
Ѡ̆ Дамне съм кавꙋц де рꙋ̆гѫ,
Къц сфнт шербꙋ̆л тъꙋ̆ ши слꙋ̆гѫ.

Е к т Фїн

Ce eu, buiguit de minte,
Zîș de tot omul că minte.
Și cu ce ț-voi face plată,
Doamne, de milă-ndurată,
În toate ce-m dai spre bine
Cu spori mare de la tine?
Cu păhar de biruință
Ț-voi închina cu credință
Și ț-voi striga svîntul nume,
Doamne, de să vá-ști-n lume
De rugi, de făgadă grasă
Ce ț-voi jărtvi-n svînta casă.
Că-ntre fața ta cea svîntă
Svinții li-i moartea cinstită,
Și de dînsă nu li-i greață,
Că li să schimbă spre viață.
O, Doamne, să-m caŭț de rugă,
Că-ț sînt șerbul tău și slugă,

Fii

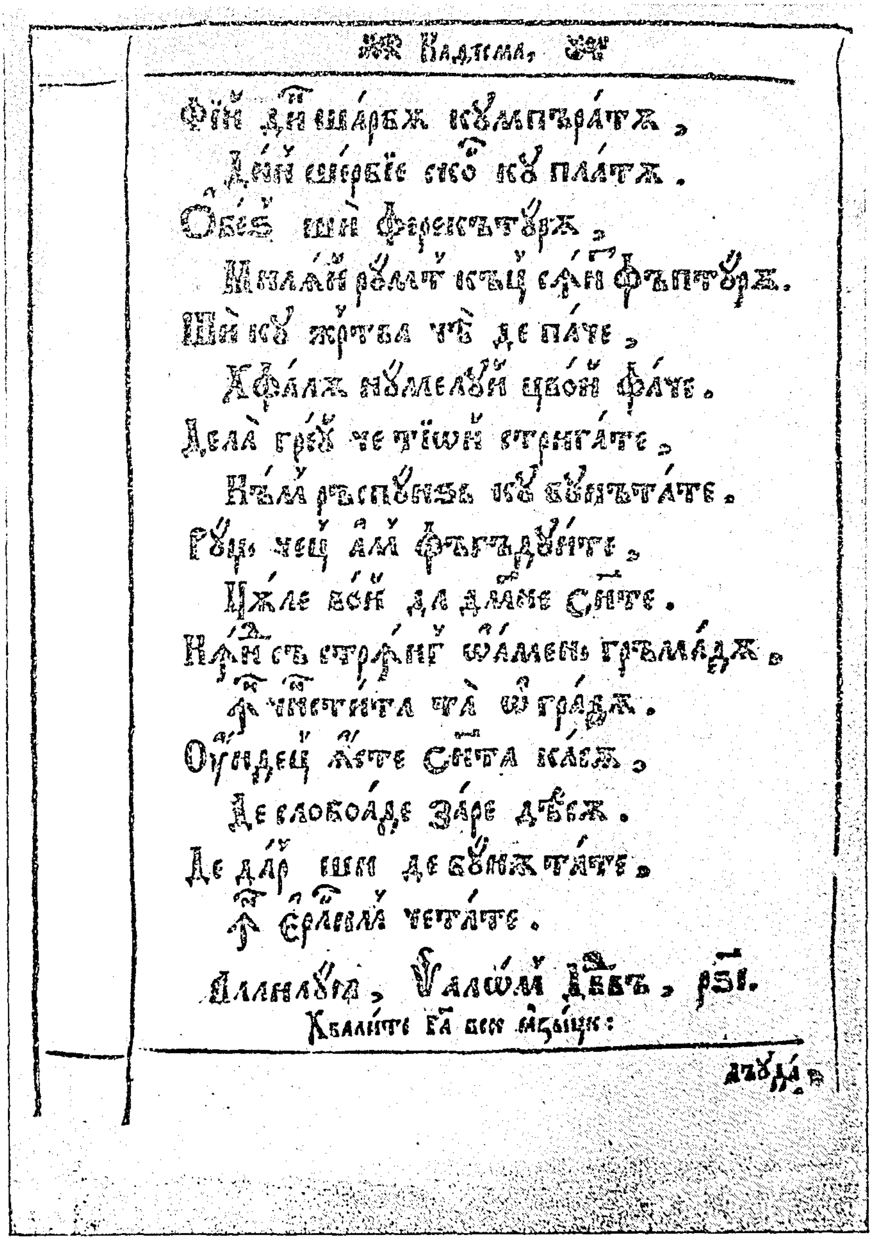

Кадисма,

Фїй Дн҃и шарбѫ кꙋмпъратѫ,
Дин ширбїе снѡ кꙋ платѫ.
Ѻбеѕ ши ферекътꙋрѫ,
Ниꙁлай ромат кѫц сай фъптꙋрѫ.
Ши кꙋ жъртва чѣ де паче,
Ѫфлѫ нꙋмелꙋй цвои фаче.
Дела грꙋй че тїюн стригате,
Кѫм ръспꙋнзь кꙋ бꙋнътате.
Рꙋц чец ам фъгъдꙋите,
Цжле вои да дамне С҃нте.
Ирн съ стрѫнг ѡамени грьмадѫ,
Ꙟ чинстита та ѡградѫ.
Ѹндец аще С҃нта касѫ,
Де слобоаде ꙁаре дѣсѫ.
Де дар ши де бꙋнътате,
Ꙟ Ерлимꙋ четате.

Аллилꙋїа, Ѱалѡм Двдъ, рѕі.
Хвалите г҃а вси ꙗзыци:

Лъꙋдаць

Fii[1] din şarbă cumpărată,
Din şerbie scos cu plată.
Obez şi. ferecătură
Mi le-ai rum[p]t, că-ţ sînt făptură.
Şi cu jărtva cea de pace
Hfală numelui ţ-voi face,
De la greu ce ti-oi striga-te,
Că-m răspunz cu bunătate.
Rugi ce-ţ am făgăduite
Ţî le voi da, Doamne svinte,
Cînd să strîng oameni grămadă
În cinstita ta ogradă,
Unde-ţ este svînta casă,
De sloboade zare deasă
De dar şi de bunătate,
În Ierusalim cetate.

Ꙗллилꙋїа, ѱалѡмъ Двд҃въ, рѕ҃ї.[2]
Хвалите Г҃а, вси ꙗзыци[3]

Lăuda-

---

[1] *Fiu, singular.*
[2] *Aliluia, psalmul lui David, 116.*
[3] *Lăudaţi pe Domnul, toate neamurile*

Лъꙋдацѫл тоц пре Дмнꙋл,
Пъгжнїй тоц ши тот ѡмꙋл.
Къ шаꙋ пꙋс мила чѣ маре,
Престе ной кꙋ аше ѕаре.
Шѝ де вара лꙋй чѣ с҃нтъ,
Кꙋстъ нвѣк фъръ де сфѫршитъ.

Аллилꙋїа, Ѱалом Дв҃дъ, рзі҃.
Непоѣтꙋдай геса гйн.

Мъртꙋрисици цжвж кътрѣ Дмнꙋ,
Къчи кꙋ бине дн вѣꙋ пре тот ѡмꙋл.
Каса лꙋй ісраил съ грѣаскъ,
Кѣй Дмнꙋ милос шѝ съ търѣскъ,
Каса лꙋй Арѡн съ стриџе таре.
Къ ей мила дин вѣꙋ прѣше ѕаре.
Шѝ съ ѕикъ тоц карїй аꙋ тѣмъ,
Де Дмнꙋ къй мило фъръ самъ.
Ам стригат пре Дмнꙋл дн скрѣбъ,
Шѝ мїаꙋ ꙋшꙋрат грїꙋл дин грѣꙋ.

Д.мн҃ꙋ

Lăudaţî-l toţ pre Domnul,
Păgînii toţ şi tot omul,
Că ş-au 'pus mila cea mare
Preste noi cu aşezare,
Ş-adevara lui cea svîntă
Custă-n veci fară de smîntă.

Ꙗллилꙋїа, ѱаломъ Дв҃двъ, р҃зї.[1]

Исповѣдайтесѧ Гв҃и[2]

Mărturisiţî-vă cătră Domnul,
Că-i cu bine din veci pre tot omul.
Casa lui Izráil să grăiască
Că-i Domnul mílost şi să trăiască.
Casa lui Áron să strige tare
Că i-i mila din veci pre-aşezare.
Şi să zîcă toţ carii au teamă
De Domnul că-i mílost fără samă.
Am strigat pre Domnul, avînd scîrbă,
Şi mi-au iuşurat greul din gîrbă.

Dumnezău

---

[1] *Aliluia, psalmul lui David, 117.*
[2] *Mărturisiţi-vă Domnului*

Кадїма,

Дмнѕъѹ мицѹтж де на фрикж,
Де спре ѡ съц віе ръѹ не мникж.
Дмнл мїасте кѹт ши бѹнътате,
Ши пизмашїй нѹпот ста съм кадѹте.
Май бинеи анедеждний нѫдина,
Декжт асе ръѕжма спре ѡмба.
Май бине съц аньі къ Дмна трай,
Декж съне деждюещ спре крайнъ.
Тоц пъгжнїй чемън кѹн цѹрарж,
Нѹ Дмна ѿ атнрит дин царж.
Нъ мърїснїцѹрарж кѹ ѡщи лате,
Че Дмна ми лѹат дин спате.
Нъ мърїснїцѹрарж кѹ ширегѹри,
На алвина че шаде пре фагѹри.
Ши на спинїй чей арде пожарѹл,
Ымтрескѹт пре сте дърнїи кѹ карѹл.
Ши кѹ стра тѣѹ Дмнѕъѹ нѹме,
Ма ам ѡпѹсѹм пизмашїи дин лѹме.

ѕкд

Dumnezău mi-agiută de n-am frică
Despre om să-m[1] vie rău nemică.
Domnul mi-este scut și bunătate,
Și pizmașii nu pot sta să-m caŭte.
Mai bine-i a nedejdiui-n Domnul,
Decît a să[2] răzăma spre omul.
Mai bine să-ț aibi cu[3] Domnul traiul,
Decît să nedejdiuiești spre craiul.
Toț păgînii ce mă-ncungiurară
Cu Domnul i-am întirit din țară.
Că m-încungiurară cu oști late,
Ce Domnul mi i-au luat din spate,
Că m-încungiurară cu șireaguri,
Ca albina ce șede pre faguri,
Și ca spinii ce-i arde pojarul,
Am trecut preste dînșii cu carul.
Și cu svîntul tău, Dumnezău, nume
Mi-am supusu-mi pizmașii din lume.

De-am

---

[1] *Grafia* съц *este evidentă greșeală de tipar. În ms.* съ.
[2] *În ms.* съ.
[3] *În ms.* кȣ.

Дела шѝ сꙋрꙋпа́тꙋла де рѫ́пѫ,
Тꙋ ма́й рѫдика́т Дмнѣ. де при́пѫ.
Нꙋ̀ ма́й да́т ла стрѫ́кѫ шѝ скѫпта́ре,
Шѝ ла̀ гре́ꙋтѫци ма́й скꙋ́т та́ре.
Ка́нꙋре де скꙋ́нꙋре непреꙋ́нѫ,
Ла̀ дꙋ́ренц ꙟ та́лкъре рѣꙋ́нѫ.
Де Дмнзѣꙋ̆ нꙋ̀ шти́ꙋ̆ тꙋне́ дꙋре́пта,
Кѣꙋ̆ ꙟ гро́зѫт пилма́шии кꙋ̆ спа́та.
Нꙋ̆ дꙋре́пта да́мни ꙟвъръди́нсѫ,
Де ма́ре ла̀ рѫзбо́й фѫрѫ̀ де фри́нсѫ.
Дамни́ кꙋ̆ дꙋре́пта са нѣрꙋꙋ́те,
Кꙗ́ꙋ дꙋ́тꙋла иезъ́рда прѐ ѡ̀цѫ мѫꙋ́те.
Нꙋ̆ пой лꙋ́ꙋрѐ че во́м ко́ста̀ не́мцѫ,
Ши̃ пой мѫртꙋ́рѐнѝ кꙋ̆ дꙋ́лчѣцѫ.
Нꙋ̀ де ма́мѫ да да́мнѫ шѝ черта́ре,
Ка́ꙋ̆ фри́нт де мо́арте де пꙋ́ре ѫа́ре.
Дешисо́дѣ цѫ́ма оу́ша де́пꙋтѫцѫи,
Шѝ вой ꙟтра̀ дин ло́нтрꙋ̆ла чи́тѫцѫ.

Ѧ Ѧ Де во́й

De-am şi surupatu-mă de rîpă,
Tu m-ai rădicat, Doamne, de pripă.
Că mi-i Domnul stîncă şi cîntare,
Şi la greutate mi-i scut tare.
Glasuri de bucurie-mpreună
La drepţ în tabără răsună
De Dumnezău, că ş-au tins direapta,
De-au îngrozît pizmaşii cu spata.
Cu direapta Domnul mă rădică,
De merg la război fără de frică.
Domnul cu direapta sa-n vîrtute
Mi-au datu-mi izbîndă pre oşti multe.
Nu voi muri, ce voi custa-n viaţă
Şi-l voi mărturisi cu dulceaţă.
Că de mi-au dat Domnul şi certare,
M-au ferit de moarte, de pierzare.
Deşchideţî-mi uşea dereptăţii
Şi voi întra dinlontrul cetăţii,

De voi

Де воѝ мъртꙋрисеѝ прин тот ѡмꙋл,
Бꙋнътъц ши милаѫ чѣм де Дамна.
Поарта чѣста Дамна ѡгътѣѕѫ,
Пе́нтрꙋ сънтре десрепціѝ сешгаѕѫ.
Мꙋрцъ мъскꙋц къ мѝ ѕѫш грѣꙋл,
Де маѝ мѧнтꙋит дела тот рѣꙋл.
Пѣтра чѣа чеꙋ сокотирѫ,
Аꙋкръторіѝ ла ѕиче ѕидирѫ.
Ачѣста еаꙋ пꙋ ла еꙋнгю алѣсѫ,
Дела Дамна минꙋнатѫ пиасѫ.
Къ ачѣстаѝ дела Дамна датѫ,
Дꙋтре ѡмсїѝ воцири минꙋнатѫ.
Ши ачастаи ѕꙋа чѣꙋ фапт Дамна,
Деѝ де вꙋкꙋріе а тот ѡмꙋл.
Ши кꙋ веселіе съш петрѣкѫ,
Дерепцѫи ꙋтраѥсѫ съле плакѫ,
Сѫ Дамнаѕъꙋ тѡне дѫ нзбѫндѫ,
Дела чине кꙋ спорꙋ де добѫндѫ.

Блѣнт

De voi mărturisi prin tot omul
Bunătăţ şi milă ce-am de Domnul.
Poarta ceasta Domnul o gătează
Pentru să-ntre direpţii să şază.
Mulţămăscu-ţ[1] că mi-auzîş[2] greul,
De m-ai mîntuit de la tot răul.
Piatra ceea ce nu socotiră
Lucrătorii la zid ce zidiră,
Aceasta s-au pus la unghi aleasă
De la Domnul minunată-n casă.
Că aceasta-i de la Domnul dată,
Între ochii voştri minunată,
Şi aceasta-i zua ce-au fapt Domnul,
De-i de bucurie a tot omul,
Şi cu veselie să-ş petreacă
Direpţîi într-însă, să le placă.
O, Dumnezău, tu ne dă izbîndă
De la tine cu spori de dobîndă.

Blagoslovit

---

[1] *În ms.* мȣлцъмъскȣц.
[2] *În ms.* мꙗȣѕѫш.

Бл҃генит жꙋдате Сфнтꙋл нꙋме,
Нареле вой кꙋ дамна ꙟ лꙋме.
Воѧ ꙟкѫ съ съ нерꙋчеискѫ,
Дела каса чѣ дмнезѣꙟскѫ.
Ши тꙋ Дамне Снте ꙟ лꙋминѣзѫ,
Пре стеле ной лꙋкори де Снтѫ разѫ.
Съ не пꙋнем зѫ де стрѣ тоаре,
Кꙋ петроасе стѣла стрѫлꙋкоаре.
Ши де сꙋма ла ꙟватаре сꙋ цꙋнтѫ,
Пре ꙟцълꙋй де тѫрꙟтее съ съ сꙋнгѫ.
Дмнезеꙋла мꙋꙟ єщи ши цвой зѫче,
Мꙋртꙋрꙟе рꙋгѫ ши фериче.
Дмнезеꙋла мꙋꙟ єщи ши тенаціѫ,
Ши мꙋ мѫртꙋрисеск ꙟ снта фацѫ.
Ни ла лꙋꙁѫщи дела фꙋжещи ꙟскѫпаре,
Ши ꙟ мѫртꙋрисеск кꙋ ꙟскꙟтаре.
Кѫтре дмна кꙋ вой де прꙟтѣнче,
Дела ва ченꙟ кꙋ мила дꙋлче. Сла:

Blagoslovit îț este svînt nume
Carele vii cu Domnul în lume.
Voauă încă să să nărocească
De la casa cea dumnezăiască.
Și tu, Doamne svinte, ț-luminează
Preste noi lucori de svîntă rază,
Să ne punem zî de sărbătoare,
Cu năroade, să dea strălucoare,
Și désimea la oltari s-agiungă,
Preuții de jărtve să să ungă.
Dumnezăul mieu ești, și ț-voi zîce
Mărturie, rugă și ferice.
Dumnezăul mieu ești, și te-nalță,
Și-ț mărturisesc în svînta față,
Că-m auzîș de-m fúseș scăpare.
Și vă mărturisiț cu cîntare
Cătră Domnul, că-i bun de pre-atunce,
De la veci ce ni-i cu milă dulce.*

CATÍSMA

---

* Слава

КАѲІ́СМА́, ЗІ҃. АЛЛИЛУ́ІА,

Бл҃же́ни непоро́чнїи въ пꙋть ходѧ҃щ: рі҃и.
Ачѣ́стъ кл҃днемъй фъкꙋ́тъ. Прѣ а, в, алефе бе́нъ-
Бꙋкале Є̂ѵрѣ̈ещ.

А҃ : еф

Ферíче де чѣ́ѧ че вор мѣ́рџе,
Фъ̀ръ ви́нъ да́не нтрата̀ ла́џе.
Ферíче де чѣ́ѧ ка́рїй чѣ́ркъ
Фери́читꙋ́л тъꙋ̆ кꙋвѧ́нт съл фа́къ,
Съ̀ те ча́рче кꙋ̑ инемъ нтрѣ́гъ,
Съ̆ц мѣртꙋрисе́ѧскъ фъ̀ръ та́гъ.
Къ̀ чѣ́ѧ че фа́к фъ̀ръ̀ де ла́џе,
Ꙟ къ́ѧле та́ле нꙋ̆ вор мѣ́рџе.
Къ̀ тꙋ̆ ца́й да́т порꙋ́нка чѣ̀ С҃нтъ,
Съ̀ о̑ цѧ́е тоц фъ̀ръ̀ де смѧ́нтъ.
Ѻ де мнїа́р къ́ѧле дерапце,
Съ̆ц поꙋ̆ фери̂ да́мне ꙟта ла́це.
Ат҃ нꙋ̆ а́шкꙋ́те ꙃа̀ фъ̀ръ̀ грѣ́цъ,
Де ца́й пръвѝ порꙋ́нчиле ꙟфа́цъ.

ца́й

CATÍSMA 17. ALILUIA.

Бл҃жени непорочнїи въ пꙋть, ходѧщей, рн҃ї.[1]

Această catísmą-i făcută pre *a*, *b*, alef, beĭz,
buchile evreiești.

Ferice de ceia ce vor merge*
Fără vină, Doamne,-ntr-a ta lege.
Ferice de ceia carii cearcă
Fericitul tău cuvînt să-l făcă,
Să te cerce cu inemă-ntreagă,
Să-ț mărturisască fără tagă.
Că ceia ce fac fărădelege,
În căile tale nu vor merge.
Că tu ț-ai dat porunca cea svîntă
Să o țiie toț fără de smîntă.
O, de mi s-ar căile derege,
Să-ț poci feri, Doamne, svînta lege,
Atunci aș cuteza fără greață
De ț-aș prăvi poruncile-n față!

Ț-aș

* Alef, א[2]

---

[1] *Fericiți cei fără prihană în cale, care umblă, 118.*

[2] *În ms. se află numai numele literelor evreiești, nu și caracterele respective.*

Цаш мѹлцъми кѹ̀ инемѫ нтрѣгѫ,
Шѝ цаш мъртѹрисѝ фъръ тагѫ.
Даш де принде С҃птлец цѹдаце,
Нъ дирапте де налег ѫ фаце.
Ѫц вои фери ата дерептате,
Шѝ съ нѹмѫлаш ла греѹтате.
Къ тѫнърѹл ѫкѫ шар де раце,
Пре кѹвѫнтѹл тъѹ кала ча маре.
Iерисалтѹ тѣлм кѹ нємѫк тинеѫ.
Нѹмѫ оурѝ ди с҃нта та ѕѫеѫ.
Ѫ инема ма ц цѫи ѕѫеа С҃нтѫ,
Спре грешале съннѹмѫжа смарите.
Ферічит єщи д҃мне шѝ мъм вацѫ,
Съц цѫю дерептериле надвлъцѫ.
Ай дат блете дн бѹѕеле мале,
Дѣ ростѹлѹи тъѹ д҃мне токмале.
Ѫ калѣ та чѣ де мъртѹріе,
Мам десфътат кантро богъцѫе.

Бінѹ

Л а г

мои

Ţ-aş mulţămi cu inemă-ntreagă
Şi ţ-aş mărturisi fără tagă,
De-aş deprinde svintele-ţ giudeţe,
Că-s direpte, de n-áleg în feţe.
Îţ voi feri a ta dereptate,
Şi să nu mă laş la greutate.
Că tînărul încă ş-ar derege*
Pre cuvîntul tău calea ce-ar merge.
Cercatu-te-am cu inemă tinsă,
Nu mă urni din svînta ta zîsă.
În inema mea ţ-ţîi zîsa svîntă,
Spre greşele să nu mă ia smîntă[1].
Fericit eşti, Doamne, şi mă-nvaţă
Să-ţ ţîi dereptările[2]-n dulceaţă.
Am dat veste din buzele mele
De-a rostului tău, Doamne, tocmele.
În calea ta cea de mărturie
M-am desfătat cá-ntr-o bogăţîie.

M-oi

* Beĭz[3], ב

---

[1] *În ms.* смꙟнтѫ.
[2] *În ms.* дєрєптърилє.
[3] *În ms.* bet.

Мо́й прѣ̀ ꙋмбла́мѫ нпорꙋ́нчиле та́ле,
Шѝ ацио́й ꙟцъла́џе С҃нта ка́ле.
Ꙟтрꙋта́ле дерептъ́ц мо́й ти́нде,
шѝ кꙋвѫ́нтꙋл тъꙋ̆ мъ ко́й де прі́нде.

Стїхꙋ З

Дъ шербꙋлꙋ́й тъꙋ̆ пла́тѫ де вѣ́цѫ,
Съц ферѣ́ск кꙋвѫ́нтꙋл кꙋ̆ дꙋлчѣ́цѫ.
Ѻкїй ꙟма́де сꙋ́пѫ ꙟцъла́џе,
Минꙋ́ниле днѝ С҃нта та̀ ла́џе,
Нема́рникꙋ̆ пре пъмѫ́нт шїн рꙋ́де,
Порꙋ́нчиле та́ле нꙋ̆мѝ ѧсꙋ́нде.
Сꙋфлѣ́тꙋл мїеꙋ̆ ні драг съм ва́це,
Ꙟ тот ча́сꙋл а̂ та́ле џꙋда́це.
Ꙟ грозѫ́ш съмѣ́цїй че съ̀ ѹ҆рѣскѫ,
Спре бла́стъм днѝ С҃нта та̀ порꙋ́нкѫ.
А҆ми мꙋстра́ра поно́сꙋл днѝ фа́цѫ,
Съц чѣрк мъртꙋ́рїа кꙋ̆ дꙋлчѣ́цѫ.
Боа́рїй шє̂ ѧ҆сꙋпръмѝ кꙋ̆ сфа́тꙋри,
Де мъ пъръсѣ́ск то́ц днѝ то́ате ла́тꙋри.

Пре

M-oi primbla-mă-n poruncile tale
Şi ţ-voi înţălege svînta cale,
Într-a tale dereptăţ m-oi tinde
Şi[-n] cuvîntul tău mă voi deprinde.
Dă şerbului tău plată de viaţă,*
Că-ţ feresc cuvîntul cu dulceaţă.
Ochii îm destupă a-nţălege
Minunile din svînta ta lege.
Nemernicu-s pre pămînt şi-n rude,
Poruncile tale nu mi-ascunde.
Sufletului mieu i-i drag să-nveţe
În tot ceasul a tale giudeţe.
Îngrozîş sămeţii ce să urcă
Spre blăstăm din svînta ta poruncă.
Ia-mi mustrarea, ponoslul din faţă,
Să-ţ cerc mărturia cu dulceaţă.
Boierii şed asupră-mi cu svaturi,
De mă pîrăsc toţ din toate laturi.

Iară

---

* Ghímel, ג

Прѣ̀ шербꙋ́лꙋ̆ тъꙋ̆ дамне съмꙋ̆ ва́цѫ,
Ꙟдерепта́тѣ та̀ фъ́ръ грѣцѫ.
Ꙟтъртꙋ́рiꙗ та̀ ши̇̀ дерепта́та,
Ѫмдѫ̀ сфа́тꙋ̆ цїи́нцѫ нтоа́тѫ па́рга.
Мїа́ꙋ̆ ан[illegible]тꙋам сфа̄тꙋ̆ пъмѫ́нтꙋлꙋ̆,
Чѐ мъ́нїе дамне кꙋ кꙋвѫ́нтꙋлꙋ̆.
Ѫмꙋ̆ бле́стеле ма́ле кꙋ спова́дѫ,
Цамꙋ̆ епꙋ̆ дамне фъръ детъга́дѫ.
Ши̇̀ ми́ѧ̆ аскꙋлтат ши̇̀ тꙋ мъмꙋ̆ ва́цѫ,
Дере́птъцꙋ̆ дꙋ̆та́ле съмꙋ̆ да́й ва́цѫ.
Ши̇̀ съмиръ́цꙋ̆ де дире́птъцꙋ̆ ка́ле,
Ꙗмѫ при бла наминꙋ́шиле та́ле.
Сфа̄тꙋ̆ мїеꙋ̆ лꙟтрꙋнѣ́ѫ со́мнꙋлꙋ̆.
Чѐ мѫнтъри̇̀ нѣꙋвъ́нтꙋлꙋ̆ тъꙋ̆ дамни.
Дела̀ ка́ле стрѫ́мбѫ мъ̀ фера́ще,
Ши̇̀ кꙋ́лецѣ та̀ мъ̀ милꙋ́аще.
Ка́ле чѣ̀ дере́птѫ аїа́сте дра́гѫ,
Ши̇̀ де кꙋ́дꙋ цꙋ̆лꙋ̆ тъꙋ̆ нꙋ́мїй та́гѫ.

Дале́ꙋ̆
ҭ

[illegible]

Iară șerbul tău, Doamne, să-nvață
În dereptatea ta fără greață.
Mărturia ta și dereptatea
Îm dă sfat, știință-n toată partea.
Mi-au lipitu-mi sufletul pămîntul,*
Ce mă-nvie, Doamne, cu cuvîntul.
Îmbletele mele cu spovadă
Ț-am spus, Doamne, fără de tăgadă,
Și mi-ai ascultat, și tu mă-nvață
Dereptăț de-a tale, să-m dai viață.
Și să mi-arăț de direptăț cale
A mă primbla-n minunile tale.
Sufletul mieu l-întristează somnul,
Ce m-a-ntări-n cuvîntul său Domnul.
De la cale strîmbă mă ferește
Și cu legea ta mă miluiește.
Calea cea direaptă mi-este dragă
Și de giudețul tău nu mi-i tagă.

Mă ții

---

* Dáled, ד

Мъ̀ цѧ́й де мъртѹ́рїа та̀ сп҃тъ,
Шѝ сънѹ́мъ лаш д҃мне ла̀ смарантъ.
Ѫ҃ порѹ́нчиле та́ле мъ̀ ба́гъ,
Съ̀ мърг пре дрѹ́м кѹ̀ инемъ ла́ргъ.

Гей
п҃

Пѹ́немь д҃мне кала нтра́та̀ ла́це,
Шѝ пре дрепта́та та̀ вой ма́рџе.
Ла́цѣ та̀ ѡ́ черка̀ мадъ̀ ми́нте,
Съ̀ ѡцъй кѹ̀ инемъ хербинте,
Ѫ҃тра та́ле порѹ́нчй прекѹра́ре,
Мъндерѣптъ ка̀ ча́а вой та́ре.
Ѝнема ма̀ спрѣта мъртѹ́рїе,
Съ̀ ѡ́бавц де спре лъкомїе.
Ѡ́кїй дела̀ де ше́рт ъмь ѡпра́ще,
Съ нѹвѫзъ, шин ка́лѣта̀ мъ̀ кра́ще.
Съ̀ дай кѹвѫнтѹ́л тъѹ̀ чей сѫ́н слѹ́гъ,
Ѫ҃ фрика та̀ съмь фїе де рѹ́гъ.
Ѧ҃мь ѡка́ра ка́ра мъ̀ де файмъ,
Нъ̀ цїй сфа́тѹл вѹ́н фъръ̀ де са́имъ.

[illegible]

Mă ţîi de mărturia ta svîntă,
Şi să nu mă laş, Doamne, la smîntă.
În poruncile tale mă bagă,
Să mărg pre drum cu inemă largă.
Pune-mi, Doamne, calea-ntr-a ta lege,*
Şi pre dereptatea ta voi merge.
Legea ta a o cerca m-dă minte,
Să o ţîi cu inemă herbinte.
Într-a tale porunci pre cărare
Mă-ndereaptă, c-aceea voi tare.
Inema mea spre-a ta mărturie
Să o abaţ despre lăcomie.
Ochii de la deşert îmi opreşte,
Să nu văz, şi-n calea ta mă creşte.
Să-m dai cuvîntul tău, ce-ţ sînt slugă,
În frica ta să-m fie de rugă.
Ia-mi ocara carea mă defaimă,
Că ţi-i sfatul bun fără de samă.

Doritu-

* Gheĭ[1], ה

---

[1] *În ms.* hei.

Дорнтꙋцам порꙋнчь кꙋ дꙋлчѣцѫ,
Шин традесъръл тъꙋ съм дай віцѫ.
Шѝ спре мине мила тà съм віе,
Пре кꙋвꙟнтꙋл тъꙋ Дмне нтърїе.
Шой ръспꙋнде кꙋвꙟнт кꙋй мъй пꙋтѫ,
Кѫ недѫжде нкꙋвꙟнтꙋл тъꙋ мꙋлтѫ.
Шѝ съ нꙋц ай дин ростꙋл мїеꙋ грайꙋ,
Къ нџꙋдецꙋл тъꙋ мѫ разѫм трай.
Шѝ лаџѣ та̀ ѡвой ферѝ нтрѣгѫ,
Пꙋрꙋрѧ пнѫ кꙋ ннемѫ ларгѫ.
Шам ꙟмблат пре кале де сфътатѫ,
Къ порꙋнка нꙋц ам нечеркатѫ.
Шам грънит де снтаць мъртꙋріе,
Наинта демпъраць кꙋтъріе.
Къ ѥрам де принѥ ꙟнтра тà ѕѫкѫ,
Карам ювит акнтѝ кꙋ дꙟнсѫ.
Ръдикꙟндꙋм, мѫнꙋле пре рꙋгѫ,
Спрѣтале порꙋнчь дин врѧме лꙋнгѫ.

воѣ
ꙁ

М М

Кам

Doritu-ţ-am porunci cu dulceaţă,
Şi-ntr-adevărul tău să-m dai viaţă.
Şi spre mine mila ta să-m vie,*
Pre cuvîntul tău, Doamne,-n tărie.
Ş-oi răspunde cuvînt cui mă-mpută,
C-am nedejde-n cuvîntul tău multă.
Şi să nu-ţ iei din rostul mieu graiul,
Că-n giudeţul tău îm razăm traiul.
Şi legea ta o voi feri-ntreagă
Pururea-n veci cu inemă largă.
Ş-am îmblat pre cale desfătată,
Că porunca nu-ţ las necercată.
Ş-am grăit de svînta-ţ mărturie
Naintea de-mpăraţ cu tărie.
Că eram deprins într-a ta zîsă,
Carea-m iubit a chiti cu dînsă,
Rădicîndu-mi mînule pre rugă,
Spre-a tale porunci din vreme lungă,

* Vov [1], ו

---

[1] *În ms.* vau.

Кадеаа.

Н'ам вѣзꙋт алтъ де прінде нтрѫнсе,
Ші'нтра тале дерептъц ші ѕѫке.
Зані. в Адꙋц амне де кꙋвѫнт амінте.
Че ламій дат недѫжде де маінте.
Де часта лъ мъргжи кѫнд мін грецж,
Нъ кꙋвартꙋл тъꙋ лъ цѫне нбіцж.
Трꙋфашій лꙋкрарж ръꙋтате,
Сѫ дін лацѣ та нꙋ моѣ абате.
Нъ ц цжні мінте амне де цꙋдаце,
Нъ мъ мжнгжи дін вау ѫблѫдаце.
Пъкътошій лъ бъгарж кевреж,
Дін лацеа ешін ла кале стрѫмбж.
Кѫнтеке міꙋ фо ата дерептате,
Ла локꙋл міеꙋ дестреінътате.
Цім поменіт ноапта сѫнта нꙋме,
Ші лаца цаі ферітꙋ пре лꙋме.
Ачаста міꙋ бінеле ші парта,
Нъ ца черкат амне дерептата.

Парта

C-am iubit a mă deprinde-ntr-înse
Şi-ntr-a tale dereptăţ şi zîse.
Adu-ţ, Doamne, de cuvînt aminte,*
Ce mi-ai dat nedejde de mainte.
De-aceasta mă mîngîi cînd mi-i greaţă,
Că cuvîntul tău mă ţîne-n viaţă.
Trufaşii lucrară răutate,
Eu din legea ta nu m-oi abate,
Că ţ-ţîi minte, Doamne, de giudeţe,
Că mă mîngîi din veci în blîndeţe.
Păcătoşii mă băgară-n scîrbă,
Din lege-ţ ieşind la cale strîmbă.
Cîntec mi-au fost a ta dereptate
La locul mieu de streinătate.
Ţ-am pomenit noaptea svîntul nume
Şi legea ţ-am feritu-ţ pre lume.
Aceasta mi-i binele şi partea,
Că ţ-am cercat, Doamne, dereptatea.

Partea

---

* Záin, ז

хѯі.
П

Па́ртѧ мѧ̀ єщи Дмне чѣ̀ де вїа́цѫ,
Шѝ цеóй фе́рѝ ла́цѧ кꙋ дꙋлчѣ́цѫ.
Мъро́г Дмне ла С҃нта та̀ фа́цѫ,
Кꙋ ѵ҆немѧ мѧ̀ кꙋ тоа́тѫ вїа́цѫ.
Ши̑ кꙋвѫ́нтꙋл тъ́ꙋ мъ ми́лꙋѧще,
Шѐ ла гре́ꙋл мїе́ꙋ тꙋ́л фолосѧ́ще.
Ца.й кꙋцета́т ка́лѧ ши̑ вóй ма́рџе,
Ѫ҃торкѫ́ндꙋмѫ не́ста та̀ ла́џе.
Ма́м гъта́т шѝ на во́ле мъхни́тѫ,
Ѧ фе́рѝ порꙋ́нка та̀ чѣ̀ си́нтѫ.
Ма́ꙋ ѫ҃фъшꙋра́т фꙋ́ни де пека́те,
Шѝ ла́цѣ та̀ на̀ оу҆ита́т де па́рте.
Мъскꙋ́ла ла̀ рꙋ́гѫ лъсѫ́нд со́мнꙋл,
Мѣзѫ ноа́пте кѫ́нд доа́рме то̄ ѡмꙋ́л.
Съц мъртꙋрисе́ск пе́нтрꙋ џꙋда́це,
При̑ дерепъ́ц че на́лц ѫ҃ фа́це.
Па́ртник сѫ̄нт кꙋ то́ц чеи́ ꙋ де тѣ́мѫ,
Чеи пъзъ́ск порꙋ́нка фъръ̀ са́мѫ.

ММ б   Пъмѫ̑

Partea mea ești, Doamne, cea de viață,*
Și ț-voi feri legea cu dulceață.
Mă rog, Doamne, la svînta ta față
Cu inema mea cu toată-n viață,
Și-n cuvîntul tău mă miluiește
Și la greul mieu tu-m folosește.
Ț-am cugetat calea și voi merge
Întorcîndu-mă-n svînta ta lege.
M-am gătat și n-am voaie mîhnită
A feri porunca ta cea svîntă.
M-au înfășurat funi de păcate[1],
Și legea ta n-am uitat departe.
Mă sculam la rugă lăsînd somnul,
Miazănoapte cînd doarme tot omul,
Să-ț mărturisesc pentru giudețe
Prin dereptăț ce n-alegi în fețe.
Partnic sînt cu toț ce-ț au de teamă,
Ce-ț păzăsc porunca fără samă.

Pămîn-

* Hes[2], ח

---

[1] În *ms.* пъкатє.
[2] În *ms.* het.

Пъмѫ́нтꙋл ӂнплинй дѣта̀ дꙋлчѣцѫ,
Шѝ де дерепта́тѣ та̀ мъ́лм ва́цѫ.
Стїх. ѳ Фечи́шй шерпꙋ́лꙋй тъ́ꙋ бꙋнъта́те,
Нꙋ гра́иѫ тъ́ꙋ дмне недерепта́те.
Бꙋнъта́те доша́нѫ цїи́нцѫ,
Порꙋ́нчиса та̀ мъ́лм ва́цѫ нереди́нцѫ,
Пъна́нꙋ́лмѫ смерѝ єꙋ грешиє́ѫ,
Пе́нтрꙋ чѣ́ла мъ цѫ́нѣдѣ та̀ ѕъ́чѫ.
Бꙋ́н єщй дмне шѝ нꙋ бꙋ́нъта́те,
Шѝ мъ́лм ва́цѫ неграта̀ дерепта́те,
Шаꙋ а̂ мꙋ́цѫ мънѫдрїи стрѣмбѫта́та,
Порнио́ндꙋши а̂ꙋпрѣмм рꙋта́та.
Ꙟрѐ єꙋ нꙋ нимѫ сени́нѫ,
Жи́ц кои чери́сѫ̀ порꙋ́нт фъръ ви́нѫ.
Дѐ ѕа́чѣ пре нимѫ гро̂ съꙋ́л,
Че ла́ꙋ а̂мергат нꙋ де то́т ръꙋ́л.
Ꙟрѐ єꙋ нꙋ лѣ́цѫ та̀ чѐ сфнтѫ,
Мо́й де при́нде нъ нꙋ вафѝ сма́нтѫ.

Мїѣ

Pămîntul îi plin de-a ta dulceaţă
Şi de dereptatea ta mă-nvaţă.
Feceş şerbùlui tău bunătate*
Cu graiul tău, Doamne,-n dereptate.
Bunătate, dojană, ştiinţă
Porunca ta mă-nvaţă-n credinţă.
Păn-a nu mă smeri, eu greşisă,
Pentr-aceea mă ţîi de-a ta zîsă.
Bun eşti, Doamne, şi cu bunătate,
Şi mă-nvaţă-ntr-a ta dereptate.
Ş-au înmulţît mîndrii strîmbătatea,
Pornindu-ş asupră-mi răutatea,
Iară eu cu inemă senină
Îţ voi cerca porunci fără vină.
Le zace pre inemă gros săul
Ce l-au închegat cu de tot răul,
Iară eu cu legea ta cea svîntă
M-oi deprinde, că nu[-m] va fi smîntă.

Mi-i

* Tes[1], ט

---

[1] *În ms.* tet.

Мїй де би́не кѫ́м де де́ш плека́ре,
Съ сѫ́м вѫ́цъ ꙟтра та̀ ндерепта́ре.
Ма́й бѹ́нѫ мїй а та̀ ст҃ѫ ла́це,
Дѐ кѫ́т а́ѹр ша́рџинт чешинѹла́це.

Ѕъчѣ
пѣсн:
рд.
п

Кѹмѫ́ндѹле та́ле Дѡ́мне ст҃ѫ,
Ма́й зидѝ шѝ ма́й фа́пт дела́нте,
Дѫмь ꙟцѣлепчю́не ѫнцѣла́це,
Порѫ́нчиле та́ле ни́та ла́це.
Ѣ̀ѫ во́р веда̀ ка́рїй ца́й де тѣ́мѫ,
Шѝ со́р вѣсѝ фъ́ръ де са́мѫ.
Кѫ ꙟкѹдѣ́тѹ ꙟнѫ́ ꙟтрадѫ́ та́ре,
Нѹ̆ недѫжде шѝ кѹ́ а́пе ѕа́ре.
Ца́м кѹносьѹ́т Дѡ́мне дерепта́рѣ,
Пре порѹ́нчи че да́й ꙟтоа́тѫ па́ртѫ,
Шѝ кѹ̀ адевѣ́р мѫ́й да́т чѣ́ртаре,
Чѣ сѫцѫ фїе ми́лѫ нѣтра́ше за́ре.
Съ мѫ́ мѫнгѫ́е дела ꙟкъда́ре,
Нѹ̆ ла́сѫ ꙟнѹ̆дѣрѣ́ фѫрѫсе́ддѫ́е.

Дм̃т   Ѕтаѵ

Mi-i de bine că-m dedeş plecare
Să mă-nvăţ într-a ta-ndereptare.
Mai bună mi-i a ta svîntă lege
Decît aur ş-argint ce-aş culege.
Cu mînule tale, Doamne svinte[1], *
M-ai zidit şi m-ai fapt de mainte;
Dă-mi înţălepciune a-nţălege
Poruncile tale-n svînta lege.
Mă vor vedea carii ţ-au de teamă
Şi s-or veseli fără de samă,
Că-n cuvîntul tău mă razăm tare,
Cu nedejde şi cu aşezare.
Ţ-am cunoscut, Doamne, dereptatea
Pre porunci ce dai în toată partea
Şi cu adevăr mi-ai dat certare,
Ce să-ţ fie mila-ntr-aşezare,
Să mă mîngîie de la cădere
Cu al tău[2] cuvînt fără scădere.

Să-m

* Рȣцѣ твои.[3] Iud[4], י

---

[1] *În ms.* сн͠те.

[2] *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* тъй, *greşeală de tipar. În ms.* тъȣ.

[3] *Mîinile tale*

[4] *În ms.* iod.

Кадїсма

Съм̆ три́миц̆ а̂та̀ Є̂динътáте,
Съ петре́к̆ кꙋ вїа́цѫ невꙋнътáте.
Къ̀ лаꙋ́дѣ та̀ ѫ̂ дѫ̀ невъцътꙋ́рѫ,
Пръ̀ мꙟдрїй̆ че єꙟи кꙋ гра оурѫ.
Кꙋ̀ рꙋшине съ́мєѫ пре фа́цѫ.
Съй ловаєкѫ де тоáте пъ́рц̆ грѣ́цѫ.
Пръ̀ є̂ꙋ̆ кꙋ̀ гꙟди вꙋ̆и фъ́ръ̀ єа́мѫ,
ꙟтра тáле порꙋнчй мєй при єла́мѫ.
Съ мъ̀ ꙟтоáрикѫ дела̀ ръ́тъчи́ре,
Ка́рїй цаꙋ̆ де фрикѫ шѝ де ци́ре,
Шѝ съм̆ ꙋ̆їє ꙟнема Сєни́нѫ,
ꙟ порꙋнка та̀ мелꙟди фъ́ръ ві́нѫ.
Каф. з Мершеꙋл мїєꙋ̆ єфлат съ̀ топа́ще,
ꙟкꙋвꙟтꙋл тъꙋ̆ че тѐ дора́ще.
Шѝ ѡ̂кїй мїєи слъвирѫ невєда́ре,
Ѫщептꙟди кꙋвꙟнт де мꙟнгъа́ре.
Мъ̀ феч̆ мъ́ршав̆ ка̀ фоа́леле неврꙋмѫ.
Дерептъцꙋ́и та́ле фъкꙟди оурмѫ.

Къ те

Să-m trimiţ a ta ieftinătate,
Să petrec cu viaţă-n bunătate,
Că legea ta îm dă-nvăţătură,
Iară mîndrii ce sînt cu grea ură
Cu ruşine să iasă pre faţă,
Să-i lovască de toate părţ greaţă.
Iară eu cu gînd bun fără samă
Într-a tale porunci m-oi primbla-mă.
Să mă-ntoarcă de la rătăcire
Carii ţ-au de frică şi de ştire
Şi să-m hie inema senină,
În porunca ta-mblînd fără vină.
Mişelul mieu suflet să topeşte*
În cuvîntul tău ce te doreşte,
Şi ochii miei slăbiră-n vedere,
Aşteptînd cuvînt de mîngîiere.
Mă feci mîrşav ca foalele-n brumă,
Dereptăţîi tale făcînd urmă.

Cîte

---

* Caf, כ

Нъ̀ тѐ ѕжле а҆ че ми́ де нербж,
Съ мъ ншѹреѕ гонаӵін дн гръбж.
Нълнкъторі́й лєщі́й ѫ єпѹн глѹме,
Че нѝ ла лацѣ́ та̀ нѹн пре єтѐ лѹме.
Нъц єрн тоа́те порѹнч а҆де ба́ре,
Ши̇ съмі фолосе́щ дела̀ къда́ре.
Нъ̀ кѹ дешерт мълѹ́лрж нгоа́нж,
Съ мъ баце нпъмарн карн аѹтоа́нж.
Пръ̀ єѹ а҆та́ле порѹнч Сфн҃те,
Нѹ лєбм лєса́т, че то́т лєцжн минте.
Дѹпъ ми́ла та̀ дмне мъ нвіє,
Дєстъ ро съц ферє́ск мъртѹріє.
Ѫ вакъ́ дмне кѹвантѹ́л тъ́ѹ кѹтж,
Ѫ чери, пре єтѐ ро де ро съ мѹтж.
Шѝ нѹ цжєсъ̀ єнмбж а҆де ба́ра,
Чеѹ ѹрзжт пъмжнтѹл де стж̀ ца́ра.
Нѹ токмала та̀ ѕѹа тръ́аще,
Къ̀ лѹма кѹ то́тѹл жц слѹжа́ще.

Е́мєдо.
ѕ

Къ дш҃ѹ

Cîte zîle am ce mi-s de scîrbă,
Să-mi iuşurez gonacii din gîrbă.
Călcătorii legii îm spun glume,
Ce ca legea ta nu-i preste lume.
Că-ţ sînt toate porunci adevere,
Şi să-mi foloseşti de la cădere.
Că cu deşert mă luară-n goană,
Să mă bage-n pămînt, cînd au toană.
Iară eu a tale porunci svinte
Nu le-am lăsat, ce tot le ţîi minte.
După mila ta, Doamne, mă-nvie,
A svînt rost să-ţ feresc mărturie.
În veci, Doamne, cuvîntul tău custă*
În ceri, preste rod de rod să mută.
Că[1] nu ţî să schimbă adevara,
Ce-ai[2] urzît pămîntul de stă ţara.
Cu tocmala ta zua trăieşte,
Că lumea cu totul îţ slujeşte.

Că de nu

* Lámed ל

---

[1] *Grafia* шъ *este greşeală de tipar. În ms.* къ.

[2] *Grafia* чѣꙋ *este greşeală de tipar. În ms.* чѣй.

Къ денꙋ мꙗрхи лаџѣ та вꙟнтѫ,
Перит ашхи ѡбилин де смꙟнтѫ.
Ꙟ вꙗчи нꙋцаш оуита дерептата,
Къ кꙋ дꙟсъ вїꙋ ꙟ тоатѫ парта:

Твои єїма: Ал тъꙋ дмне сꙟнт ши тꙋ мъ скоате
Къ цам черкат порꙋнчиле тоате.
Пре мине грешницїи ма цептарѫ,
Съ мъ пярѕѫ кꙋ тотꙋл дин царѫ.
Мъртꙋрїи ла тале бъѕ тоате,
Ши лѣ де принс пре кѫ хира поате.
Ꙟ тот плинꙋл а възꙋт сфръшитꙋл,
Цїи латѫ порꙋнка ши кꙋвꙟнтꙋл.

Мїм. Кѫт мїи лаџа та дмне де драгѫ,
Де мъꙋ въц кꙋ дꙟнѫ ѕꙋа нтреѓѫ.
Де кѫ пизмашилѡр аинцълаце,
Мїи дат ꙟвѣ кꙋ єнта та лаце.
Ши порꙋнка та дмне тє єнтѫ,
Ꙟтє ала ꙟ вач нѣвꙗн смꙟнтѫ.

Де кꙟт

Că de nu mi-ar hi legea ta vîntă,
Perit aş hi, ovilit de smîntă.
În veci nú ţ-aş uita dereptatea,
Că cu dînsă-s viu în toată partea.
Al tău, Doamne, sînt şi tu mă scoate,*
Că ţ-am cercat poruncile toate.
Pre mine greşiţii m-aşteptară
Să mă piarză cu totul din ţară.
Mărturiile[1] tale văz toate
Şi le-am deprins pre cît hirea-m poate.
A tot plinul am văzut sfîrşitul,
Ţi-i lată porunca şi cuvîntul.
Cît mi-i legea ta, Doamne, de dragă,**
De mă-nvăţ cu dînsă zua-ntreagă.
Decît pizmaşilor a-nţălege
Mi-ai dat în veci cu svînta ta lege,
Şi porunca ta, Doamne, cea svîntă
Este a mea în veci, ne-avînd smîntă.

Decît

* Твоѝ єсмь аз.[2]
** Mem, מ

---

[1] *În ms.* мѣртꙋрїнле.
[2] *Al tău sînt. În ms. adaugă* сп͠си мѧ *(=mîntuieşte-mă).*

Де кѫ́т тоці де чіа̀ чі мъй ва́цѫ,
Ца́м ꙟ̑ цъле ла́ца кꙋ дꙋлчѣцѫ.
Къ а̂тале мъртꙋ́рїй чинстїте.
Мъ̀ ꙟвацѫ шѝ миндаѡ́г ми́нте,
Ма́й пре ꙋ̑ де кꙋ́м бътръни́й чѣ́ркѫ,
ꙟ̑ порꙋ́нка та̀ на́ꙋ съмъ́н трѣ́кѫ.
Де то́т дрꙋ́мꙋл ръ́ꙋ фъ́ръ̀ тикнѣлѫ,
Пичоа́релѡр мѝ пꙋ̑ єпрежинѣлѫ.
Шѝ ма̂ лꙋа́т де дрꙋ́м ръ́ꙋ а̂ми́нте,
Ка̀ съ́ц фере́ск ст҃але кꙋви́нте.
На́м ци́нꙋ́т дин ст҃але́ц цꙋда́це,
Пре кꙋ́м мила́й токми́т съ̂мъ ва́це.
Кѫ тꙋ̑ де дꙋ́лч кꙋви́нтеле та́ле,
Кѫ̑ ка стри́да, шѝ нꙋла́ш оу̂нта́ле.
Де ми́ѥ ндꙋлча́ще нтра́нсе ро́стꙋл,
Кѫ̑ ма́и дꙋ́лч де кѫ̄ мїа́ра кꙋ́ то́тꙋ̑.
Ди̑ порꙋ́нчиле та́ле а̂ꙋ ми́нте,
Шѝ кꙋ́леле стрѫмбе ми̑ оу̂рѫ́те.

Decît toţ de ceia ce mă-nvaţă,
Ţ-am înţăles legea cu dulceaţă,
Că a tale mărturii cinstite
Mă învaţă şi mi-adaog minte.
Mai presus de cum bătrînii cearcă,
În porunca ta n-au să mă-ntreacă.
De tot drumul rău fără ticneală
Picioarelor mi-am pus sprejineală,
Şi m-am luat de drum rău aminte,
Ca să-ţ feresc svintele cuvinte.
N-am ştirbit din svintele-ţ giudeţe,
Precum mi le-ai tocmit să mă-nveţe.
Cîtu-s de dulci cuvintele tale,
Că-s ca stridea, şi nu le-aş uita-le,
De mi să-ndulceşte-ntr-înse rostul,
Că-s mai dulci decît mierea cu totul.
Din poruncile tale-m iau minte,
Şi căile strîmbe mi-s urîte.

Picioa-

Ніп. з Пичоарелѡр мелеи лꙋминаре,
Леџѣ та̀ шѝ лꙋкоаре нестъраре,
Џꙋратꙋмам шиам пꙋ мъртꙋріе,
Съ̆ пъзѣск џꙋдецеле нътріе.
Смеритꙋмам тоꙁма кꙋ пъмѫнтꙋл.
Шѝ мъ̆й віе дꙋпе кꙋвѫнтꙋл.
Дар дин ростꙋл мїеꙋ дꙋпе съ̆ плакъ,
Ши̇ тра тале џꙋдеце мъ̆й ѣрнъ.
Сфѫнта мїеꙋ жꙋ асте премѫна,
Шѝ де леџѣ та нꙋмъ нестрина.
Пъкътошїи мїеꙋ ꙟкордат лацꙋри,
Еꙋ дин леџѣ та нꙋмърг ꙟ алтꙋра
Цам ѡчинат сфѫнта мъртꙋріе,
Кинемеи ꙟ вѣк де бꙋкꙋріе.
Кинемам мѣ афлечи плекатъ,
Дрептатеа та̀ иеаꙋ пентрꙋ платъ.
вѣмꙋ. в Кълкъторіи лециі мꙗ ꙟ грешѫ,
Леџѣ та̀ чѣ сѫнта тѣмни де вѣцъ.

Арꙋто

Picioarelor mele-i lumînare[1] *
Legea ta și lucoare-n cărare.
Giuratu-m-am ș-am pus mărturie
Să-ț păzăsc giudețele-n tărie.
Smeritu-m-am tocma cu pămîntul,
Și mă-nvie, Doamne, cu cuvîntul.
Dar din rostul mieu, Doamne, să-ț placă
Și-ntr-a tale giudețe mă-mbracă.
Sufletul mieu îț este pre mînă,
Și de legea ta nu mă-nstreină.
Păcătoșii mi-au încórdat lațuri,
Eu din legea ta nú mărg în laturi.
Ț-am ocinat svînta mărturie,
Inemii în veci de bucurie.
Inema mea a face-i plecată
Dereptatea ta-n veci, pentru plată.
Călcătorii legii mi-s în greață, **
Legea ta cea svîntă m-tinde viață.

Agiuto-

* Niún, נ
** Sámeh, ס

---

[1] *În ms.* лꙋмѫнаре.

Ацѹто́рѹл мїеѹ єщй шѝ скѹ́тницѫ,
Кѹви́нтеле та́ле ме́рѹ кре́динцѫ.
Пре депа́рте викла́нїй сѫ ла́рце,
Нъ є́ѹ да̄мне жѹ̂ че́ри Сн̄та ла́це.
Пре сн̄т кѹва́нтѹл тъѹ мъ прїима́це,
Шѝ нѣда́жде фъ́ръ гре́ш мъ̀ кра́ще.
Цѹтъме шѝ съ̀ дай мѫнтѹ́инцѫ,
Съ мъ̀ де при́нѕ ꙟтра та̀ кре́динцѫ.
Де фа́пте нѣкѹвїа́тїй лѹ́цїй та́ле,
Нъ лїй грѫ́дѹл стрѫ̀мбѣ, шѝ фъ́ръ ка́ле.
Пъкъто́шїй лѹ́мїй мїи ꙟ грѣ́цѫ,
Нъпорѹ́рїеле та́ле мїи вїа́цѫ.
Трѹ́пѹл мїеѹ кѹ̀ тѣ́ма та̀ лѣрѹмйкѫ,
Нъ̀ мъ̀ ѿ де цѹдецѹ́л тъѹ фри́кѫ.
Фъкѹтам цѹ́рїц, шѝ дере́птате,
Нѹмъ да съ̀ мѫ фа́кѫ стрѫмбъта́те.
Пре ро́бѹл тъѹ ꙟдѣнеѧ прїима́ще,
Смѣрїй съ̀ нѹ́мй стъ пъ́ржшаще.

а̄кѝ ЗЗ

ББ̄　Ѿпїѹ

Agiutorul mieu ești și scutință,
Cuvintele tale m-sînt credință.
Pre departe viclenii s-alerge,
Că eu, Doamne, îț cerc svînta lege.
Pre svînt cuvîntul tău mă priĭmește,
Și-n nedejde fără greș mă crește.
Agiută-mi și să-m dai mîntuință,
Să mă deprinz într-a ta credință.
Defaimi ne-ascultoii legii tale,
Că li-i gîndul strîmb și fără cale.
Păcătoșii lumii mi-s în greață,
Mărturiile tale mi-s viață.
Trupul mieu cu teama ta l-zdrumică,
Că mă ia de giudețul tău frică.
Făcut-am ģiudeț și dereptate,*
Nu mă da să-m facă strîmbătate.
Pre robul tău în bine-l priĭmește,
Sămeții să nu-m stea[1] pîrîșește.

Ochii

* Áin, ע

---

[1] *În ms.* стѧ.

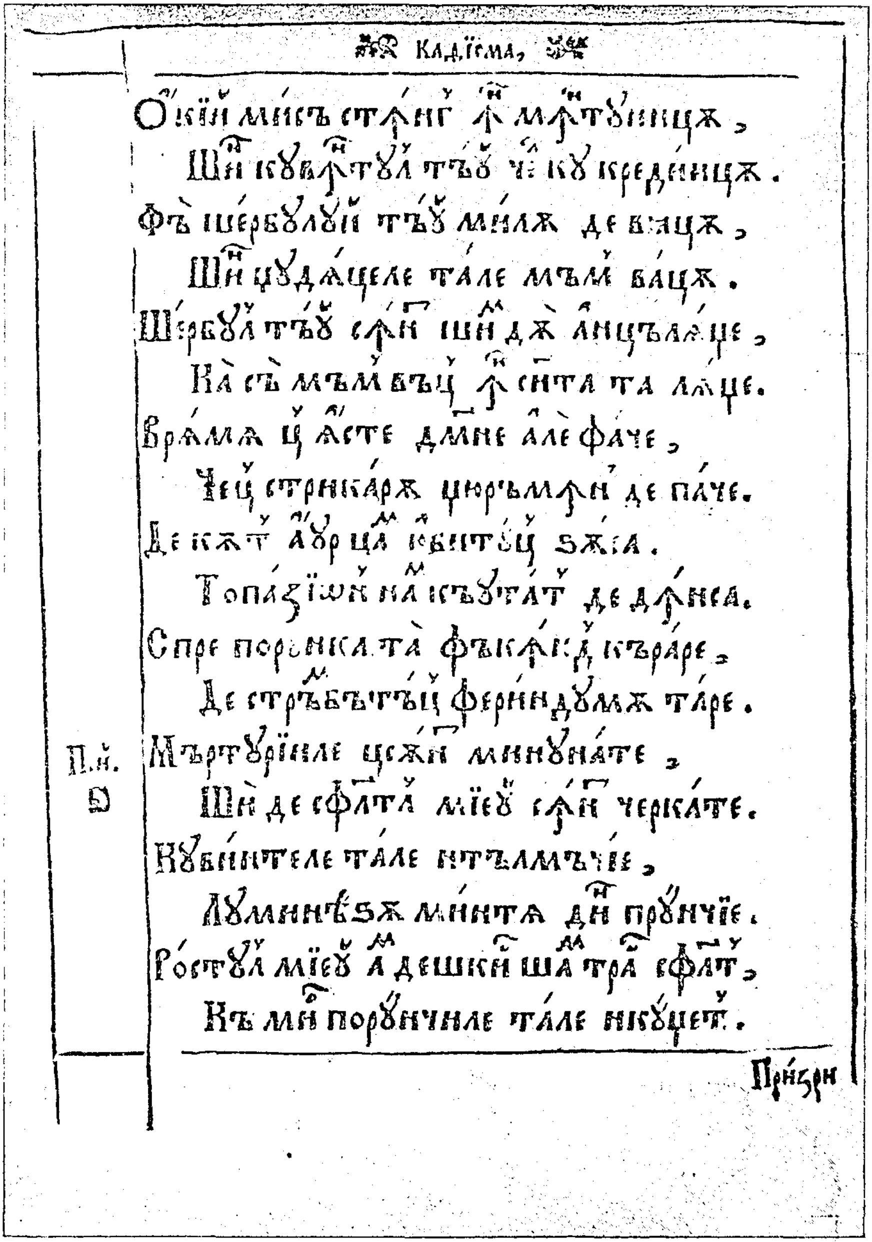

Кадїсма,

Окїй мисъ стѫнг ѫ мѫтѹницѫ,
Ши кѹвѫнтѹл тъѹ чї кѹ кредницѫ.
Фъ шербѹлѹй тъѹ милѫ де вїацѫ,
Ши цѹдацеле тале мъм вацѫ.
Шербѹл тъѹ сѫн ши дѫ ѫнцълеџе,
Ка съ мъмвъц ѫ сита та лѣџе.
Врѣмѫ ц асте дмне але фаче,
Чеѹ стрикарѫ цюрѣмѫн де паче.
Де кѫт аѹр цѧ кѹбитѹѹ ѕѫїа.
Топазїон на кѣзѹтат де дѫнса.
Спре порѹнкале та фъкѫнд къраре,
Де стрѣмбѫтѫц феринддѹмѫ таре.
П. н. Мѫртѹрїиле цѫн минѹнате,
Ѳ Ши де сфатѹл мїеѹ сѫн черкате.
Кѹвинтеле тале нтѫлмъчїе,
Лѹминѣзѫ минта дин прѹнчїе.
Ростѹл мїеѹ ам дешкис шам трас сфат,
Къ ми порѹнчиле тале нкѹџет.

Прїн

Ochii mi să stîng în mîntuință
Și-n cuvîntul tău cel cu credință.
Fă șerbului. tău milă de viață,
Și-n giudețele tale mă-nvață.
Șerbul tău sînt, și-m dă a-nțălege,
Ca să mă-nvăț în svînta ta lege.
Vremea ț-este, Doamne, a le face
Ce-ț stricară giurămînt de pace.
Decît aur ț-am iubitu-ț zîsa,
Topázion n-am căŭtat de dînsa,
Spre porunca ta făcînd cărare,
De strîmbătăț ferindu-mă tare.
Mărturiile ț-sînt minunate,*
Și de sufletul mieu sînt cercate.
Cuvintele tale-n tălmăcie
Luminează mintea din pruncie.
Rostul mieu am deșchis ș-am tras suflet,
Că mi-s poruncile tale-n cuget.

Призри

---

* Реĭ, פ

Прі́ꙁри
на д҃мн

Ка́ꙋте да̃мне ши̇̀ мъ̀ милꙋ́аще,
Претоимáла къръ́ꙋнте кꙋ́ваще.
Пре иꙋбꙋ́нитꙋ́л тъꙋ̆ съ токмéщи па́шїи,
Съ̀ нꙋ́м поа́тъ ꙟ̃ винчѐ пиꙁма́шїи.
Де ка́дере де ѡ̃ тꙋ̆ мъ̀ скоа́те,
Ши̇̀ цеой фери̇̀ порꙋ́нчиле тоа́те.
Ꙟ̆ꙋа́рчей спре ми́не сфн҃та фа́цъ,
Ши̇̀ спре дерептáтѣ та̀ мъ̆ ꙟ̆ва́цъ.
Ѻ̆кїй мїй къ́тро ꙟ̂ꙁвоáржъ,
Пре ла́ціта̀ тѐ нꙋ̆ сокотéрѧ.
Пре дерептꙋ́л фа́ч д҃мне бꙋ́рдаще,
Съ съ̀ чáрте тоц ши съ съ ва́цє.
Порꙋ́нка та̀ ате аде́ръ,
Ꙟ̆вертꙋ́рїа та́н вестꙋ́рѣ а̀ цеа́ръ.
Нъ̀ топаціе жала ши̇̀ пе́ница,
Къ пъꙁма́шїи дꙋ́нтаря пеедѐница.
Пъ́рꙋ́нтꙋ́л тъꙋ́ херꙋвимлѣи на фоко́л,
Ши̇̀ цере́нꙋ тъꙋ̆ ла́ꙋ пент кꙋ́ тоꙋ́л.

Ма́рк.
ꙁ

Caŭtă[1], Doamne, și mă miluiește,*
  Pre tocmala cărui te iubește.
Pre cuvîntul tău să-m tocmești pașii,
  Să nu-m poată învince pizmașii.
De clévete de om tu mă scoate,
  Și ţ-voi feri[2] poruncile toate.
Iveşte-ţ spre mine svînta faţă
  Și spre dereptatea ta mă-nvaţă.
Ochii miei părauă izvorîră,
  Prin legea ta ce nu socotiră.
Pre direptul faci, Doamne, giudeţe,**
  Să să certe toţ și să să-nveţe.
Porunca ta este adevară,
  Mărturia ta-i vestită-n ţară.
Mă topește jelea și priinţa,
  Că pizmașii[3] ţ-uitară credinţa.
Cuvîntul tău herbinte-i ca focul,
  Și șerbul tău l-au iubit cu totul.

Tînăr

* Призри на мѧ[4]
** Ţádec[5], צ

---

[1] *În ms.* каȣтѫ.
[2] *În ms.* фєри.
[3] *În ms.* пизмашїй.
[4] *Caută spre mine*
[5] *În ms.* sáde.

Тѫнъреріи шй не бѫгат ꙟ самѫ,
Дешертъчꙋта мой ꙟ вѫцамѫ.
Аде върꙁꙋ тъꙋ шй дешертата,
Шй лъцай вестита ꙟтоатѫ парта.
Скріе шй кꙋ гребꙋтъцъ ла Фаларѫ,
Порꙋнчиле тале мъна въ царѫ.
Кортеріа цъие адеверацие,
Шй кꙋ вицѫ квлаі мъ нецълепцаціе.

Коф.
ѳ

Стрігатам спре тине дамне Сфинте,
Шй съ ламꙋ минцеле кꙋвинте.
Кѫ цвой черка дамне ꙟтраде варѫ,
Ошивѫеле де сорцій ꙟцарѫ.
Стрігатꙋцам дамне шй мъескоате.
Дин греꙋ шй дин скърбеле дин тоате.
Шй цвой цинѫ Сфинта мъртꙋріе,
Каі пре съ сфѫ кꙋ лаце нетъріе.
Стъргꙋнта стрігаи фъръ ꙟцамѫ,
ꙟ кꙋадинтꙋа тъꙋ шй ꙟкалой тале.

Шиг

Tînăr sînt şi nebăgat în samă,
Dereptatea ta m-oi învăţa-mă.
Adevărul tău şi dereptatea,
Şi legea-i vestită-n toată partea.
Scîrbe şi cu greutăţ m-aflară,
Poruncile tale mă-nvăţară.
Mărturia ţî s-adevereşte
Şi cu viaţă-n veci mă-nţălepţeşte.
Strigat-am spre tine, Doamne svinte,*
Şi să mi-auz mişele cuvinte.
Că ţ-voi cerca, Doamne,-ntr-adevară
Obiceiele de s-or şti-n ţară.
Strigatu-ţ-am, Doamne, şi mă scoate
Din greu şi din scîrbele din toate.
Şi ţ-voi ţînea[1] svînta mărturie
Ce-ai pus să stea cu lege-n tărie.
Sîrguit-am strigînd fără vreme
În cuvîntul tău şi nu m-oi teme.

Mi s-au

---

* Cof, ק

[1] *În ms.* ЦѪНѦ.

Мисаѹ́ стръини́т ѡкїи деминѹцѫ ,
Ꙟ кѹвѫ́нтѹл тъѹ ка́ре мъм вацѫ ,
Гѫндѹ́л съ мѫнгѫѹ фъ́ръ де гре́цѫ ,
Кѹ ми́ла та̀ дѡмне кѫтръ вїацѫ.
Гона́чїй кѹ ръ́ѹ са̀ лъ́тѹра́рѫ ,
Ди́н ла́ргѣ та̀ ѹрми́й дѹ са̀ фа́рѫ.
Че тѹ дѡмне нїй пестѝ депа́рте ,
Кѹ ка́лѣ та̀ чѣ̀ де деспарта́те.
Нъ ца́м кѹноскѹ́т дин мъртѹ́рїе ,
На́рам ѹрзи́т ди́н тъй ꙟ ве́чїе .
Ве́зѫме гри́жа шѝ деплекъчю́не ,
Шѝ кѹ ла́ргѣ та̀ ма̀ єртъчю́не.
Пре́дескъмъ ѹнде́цѹл фъръ грѣцѫ ,
Кѹ кѹвѫ́нтѹл тъѹ , шѝ съ̀ да́й вїа́цѫ .
Депа́ртей де чи́й фъ́ръ̀ креди́нцѫ ,
Ꙟта̀ дѡмне сфи́нтѫ мѫнтѹ́инцѫ.
Нъ чѣ̀ нѹ вор ки́нѹ де депа́рте ,
Мъресо́нтъцѫле та́ле съ ка́ѹте.

Ѯс҃
ѳ

Ѱ҃ ѯ҃в

Mi s-au stîrnit ochii demineaţă
În cuvîntul tău care mă-nvaţă.
Glasul să mi-ascult fără de greaţă,
Cu mila ta, Doamne, cătră viaţă.
Gonacii cu rău s-alăturară,
Din legea ta urnindu-s-afară.
Ce tu, Doamne, n-ii[1] pesti departe
Cu calea ta cea de dereptate,
Că ţ-am cunoscut din mărturie,
Carea-i urzît dintăi în vecie.
Vezî-mi greul şi de plecăciune*
Şi cu legea ta m-dă iertăciune.
Giudecă-mi giudeţul fără greaţă,
Cu cuvîntul tău, şi să-m dai viaţă.
Departe-i de cei fără credinţă
A ta, Doamne, svîntă mîntuinţă,
Căce nu vor nice de departe
'N dereptăţîle tale să caŭte.

Îndurat

* Reş, ר

---

[1] *nu vei*

Ѫдꙋра́т є́щї де Єдинъта́те,
Шѝ мѫ крꙋ́цѫ нтрата̀ бꙋ́нъта́те.
Мꙋ́лцѫ ча́ чем фа́к доде́мѫ,
Фъкѫ́н го́лнѫ съмъда̀ немꙋнтѣлѫ.
Чѐ єꙋ да́мне ле цѫ́ю не еминтни́те,
Але та́ле мъртꙋ́рїй чинсти́те.
Ма́й съка́т при́ чей фъ́ръ де ми́нте,
Чѐ нꙋ́й пъзъ́ск сфи́нтеле кꙋви́нте.
Ꙟтѫ къ ца̂ нентꙋ́ц кꙋва́нтꙋл,
Шѝ порꙋ́нчи ча́й дат ѫ тот пъма́нтꙋл.
Шѝ кꙋ ми́ла та̀ съм́ тримѝц ѫ́лцѫ,
Шѝ де приме́ждїе съ фїꙋ фъ́ръ грѣ́цѫ.
Адевъ́рꙋл ци а́сте прескꙋ́ннте,
Ѫ чепъ́тꙋра небꙋ́й де ма́ните.
Џюдецеле ца́ле ѫ дрепта́те.
Претокма́лѫ бꙋ́нѫ а̂шѐ ѕа́те.
Шин. Болрїй є́шнрѫ нтра́лѣ га́те,
Ѫ деше́рт фъкѫ́н дꙋмѣ зъꙋта́те.

Ч еꙋ

Îndurat ești de ieftinătate,
Și mă cruță-ntr-a ta bunătate.
Mulțî-s ceia ce-m fac dodeială,
Făcînd goană să mă dea-n sminteală,
Ce eu, Doamne, le țîi nesmintite
Ale tale mărturii cinstite.
M-am săcat prin cei fără de minte,
Ce nu-ț păzăsc svintele cuvinte.
Iată că ț-am iubitu-ț cuvîntul
Și porunci ce-ai dat în tot pămîntul.
Și cu mila ta să-m trimiț viață,
Și de primejdi să fiu fără greață.
Adevărul ț-este pre cuvinte
Începătură[1]-n veci de mainte,
Giudețele ț-sînt în dereptate,
Pre tocmală bună așezate.
Boierii ieșiră-ntr-alergate,*
În deșert făcîndu-mi răutate,

Ce eu

---

* Șin, ש

[1] *În ms.* ꙟнчепътꙋрѫ.

Кє съ̆ авъ̀рѫ̀ дє ѕъката̀ фрѫ́нсѫ,
  На кꙋ̀џєтат дє дѫрнишїн нєлаинкѫ.
Дє кꙋвѫнтꙋ́л тъꙋ̆ а бꙋкꙋ́ріє,
  Нꙋ̀ чєла́ чє̀ афлъ̀ богъ́ціє.
Стрѫлꙋчьта́та а ꙋ̆рѫ́т кꙋ̆ грѣ́цѫ,
  Ші̀ ца вєнїт лаца кꙋ̆ дꙋлчѣ́цѫ.
Тѣй лъꙋ̆да́т ѫ̑ ѕъ̀ ша́птє да́тє,
  Дє џꙋ́дацє ші̀ дє дрєптатє.
Ла́цѣра̀ тꙋ̀ ѫнтѫ кꙋ́мае пла́чє,
  Мі́аѫ съ̆й гъла́сінѫ нтра́й дє па́чє.
Дрєпта́тамѣ́та̀ адѫнтꙋ́нєцѫ,
  Ші̀ ца́м вєні́т порꙋ́нка нєрєді́нцѫ.
Ца́ꙋ фєрєнтꙋ́ц а́та̀ мъртꙋ́ріє,
  Сфѫ̄нтӑ мієꙋ́ кꙋ̆ дра́г ѫ̑търіє.
Ші̀ ца́м пъзѫ́т порꙋ́нчілє с҃нтє,
  Ші̀ мъртꙋрі́ін ѫ̑трꙋ́ нєманітє́тє.
Ші̀ кꙋ́нєлє мѣ́ ѫ̑ дрєптатє,
  Сꙋрꙋта̀ дамнє с҃нтѫ бꙋнъта́тє.

О о   Шин

Ce eu avînd de zîsa ta frică,
N-am cugetat de dînșii nemică.
De cuvîntul tău am bucurie,
Ca cela ce află bogățîie.
Strîmbătatea am urît cu greață
Și ț-am iubit legea cu dulceață.
Te-am lăudat în zî șepte date
De giudețe și de dereptate.
Legea ta cea svîntă cui le place,
Milă să-i găsască-n trai de pace.
Așteptat-am a ta mîntuință
Și ț-am iubit porunca-n credință.
Ț-au feritu-ț a ta mărturie
Sufletul mieu cu drag în tărie.
Și ț-am păzît poruncile svinte
Și mărturii întregi nesmintite,
Și căile mi-s îndereptate
Spre-a ta, Doamne, svîntă bunătate.

Și-n-

Тоф. П Шѝ наинтѣ̀ та Дѫмне съ аџѹнгъ,
Фъгада мà шѝ смерита рѹгъ.
Шѝ съ тримиц санѣ престè минѹне,
Кѹвѫнтѹл тъѹ шѝ кѹ нцълепчюне.
Де наинтѣ̀ та Дѫмнезъѹ сфинте,
Съ прїимеци мнишѣоа рѹгъминте.
Шѝ кѹвѫнтѹл тъѹ кѹ дерептате,
Съмъ избъвеци де греѹтате.
Съ ѧсъ дин ростѹл мїеѹ кѫнтаре,
Ѫвъцатъ нтра тà ндерептаре.
Лимба мà съцй спѹе де кѹвинте,
Де порѹнчй дирапте де минте.
Мѫна та чѣ̀ сфѫнтъ мѣ̀ва скоате,
Кăм алесѹц порѹнчиле тоате.
Дорѝтѹцам ата мѫнтѹинцъ,
Шѝ лѣџѣ та ѡ̀ вѣц кѹ крединцъ.
Нисѫлѹл мїеѹ сфат съ трѣѧскъ,
Дѫмне сфѫнтъ съте прослъвѣскъ.

цела́

Și-naintea ta, Doamne, s-agiungă*
Făgada mea și smerita[1] rugă.
Și să-m trimiț s-aib preste minune
Cuvîntul tău și cu-nțălepciune.
Denaintea ta, Dumnezău svinte,
Să-m priĭmești mișeaua rugăminte
Și-n cuvîntul tău cu dereptate
Să mă izbăvești de greutate.
Să iasă din rostul mieu cîntare
Învățată-ntr-a ta-ndereptare.
Limba mea să-ț spuie de cuvinte,
De porunci direpte de mainte.
Mîna ta cea svîntă mă va scoate,
C-am iubitu-ț poruncile toate.
Doritu-ț-am a ta mîntuință,
Și legea ta o-nvăț cu credință.
Mișelul mieu suflet să trăiască,
Doamne svinte[2], să te proslăvască.

Giude-

* Tof[3], ת

---

[1] În ms. смєрита.

[2] În ms. сн҃тє.

[3] În ms. taf.

ꙃидацеле тале чале мꙋате ,
Ла грєꙋл мїєꙋ Д҃мне съмь ажꙋте.
Мъ ам ръхъчит пїердꙋт ка ѡ оаїе ,
Ꙟ҃ꙋрісъц Д҃мне шербꙋл ла воае.
Камъ итоарїе ла тꙋрма та С҃нтъ ,
Ѿтра тале порꙋнчи фъръ смінтъ .

Псалтиреа съ сау сфъ[illegible]кат[illegible], ꙟ [illegible] [illegible]лае ла стїхоареле Ѡлтарꙋлꙋи коа съ [illegible] акаꙋ [illegible] ла Ꙋтрени Дꙋмїника ꙟнаинта С҃тїи Ѹ҃лїи ка [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] Антифоане. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] ГЛ҃. а҃. Ꙟ҃ вО ѡчи [illegible] [illegible]: [illegible] в҃. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: ГЛ҃. г҃. Ѿ ꙟнꙋоїтꙋ [illegible]: ГЛ҃. д҃. [illegible] ГЛ҃сꙋ. Антїфоане. [illegible] [illegible] [illegible] шї [illegible] [illegible] [illegible]. Поате [illegible] [illegible] фост [illegible] шї атꙋнче ꙟ стїхоареле [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Дꙋмнезꙋ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] стїхꙋри ла [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] шї [illegible] [illegible] Дꙋмнезꙋ.

* * *

Giudețele tale cele multe
La greul mieu, Doamne, să-mi agiute.
M-am rătăcit pierdut ca o oaie,
Cearcă-ț, Doamne, șerbul la nevoaie,
De mă-ntoarce la turma ta svîntă,
Într-a tale porunci fără smîntă.

Poate hi că s-au fost cîntînd în legea veche la stepenele oltariului, cum să cîntă acmu la noi la utrăne duminica înaintea svintei evanghelii catízma aceasta cu tîlc, ce le zîcem antifoane: Вънєгда скръбѣти ми[1], la glas 1; На нбо̃ очи пѹщаю [срьдца̃] моєго[2], glas 2; Плѣнь Сїѡнь ты изѧт ѿп Вавилѡна[3], glas 3; Ѿп юности моєѧ[4], glas 4. Tuteopt glasuri antifoane această catísmă tîlcuiesc și o cîntă naintea evanghelie[i]. Poate hi că s-au fost cîntînd și atunce la stepenele oltariului. Iară într-alt chip iarăș să-nțălege suirea gîndului cătră Dumnezău. Că această catísmă foarte suie mintea ca pre neşte stepene la adîncimea cea lată a adîncului înțălesulu[i] și a cunoștinței cătră Dumnezău.

* * *

CATÍ-

---

[1] *Cînd sînt în necazuri*
[2] *Spre cer ridic ochii inimii mele*
[3] *Robia Sionului tu ai dezlegat din Babilon*
[4] *Din tinerețea mea*

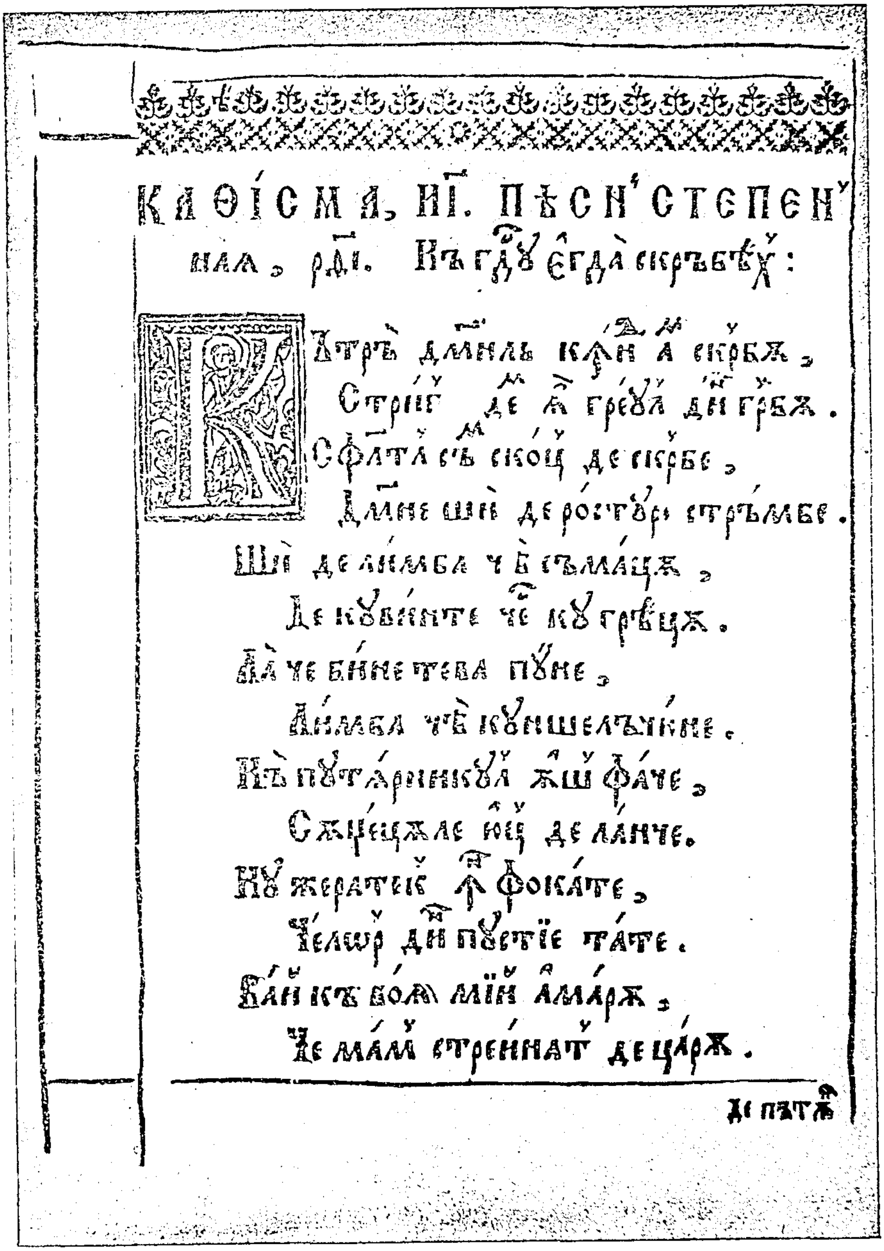

КАѲІ́СМА, ЇГ. ПѢСН СТЕПЕНꙋ

НАѦ, РКІ. Къ Гдꙋ, єгда̀ скръбѣхꙋ:

Кѫтрѣ̀ Дмнꙋль кѫ́нд ам скръбѫ,
Стри́гꙋ де-м гре́ꙋа дин гърбѫ.
Сфънтѫ съ-м скоꙋцѫ де скърбе,
Дмне шѝ де ро́стꙋри стрѫ́мбе.
Шѝ де ли́мба чѐ бъсмáцѫ,
Де кꙋви́нте чѣ кꙋ грѣцѫ.
Дàче би́не тева пꙋ́не,
Ли́мба чѐ кꙋ ꙋншелъчи́не.
Кѫ̀ пꙋтáрникꙋл ѫшꙋ фáче,
Сѫџе́цѫле ю́цꙋ де лáнче.
Нꙋ жерáтикꙋ ѫн фокáте,
Чéлорꙋ дин пꙋстїе тáте.
Вáй кѫ вом мїи́ амáрѫ,
Че мáмꙋ стрéинат де цáрѫ.

Де пѫтꙋ

CATÍSMA 18. Пѣснь степеннаѧ, р҃ѳї.[1] Къ Гс҃дꙋ, егда скръбѣхъ[2]

Cătră Domnul, cînd am scîrbă,
Strig de-m ia greul din gîrbă.
Sufletul să-m scoț de scîrbe,
Doamne, și de rosturi strîmbe,
Și de limba cea sămață,
De cuvinte ce-s cu greață.
La ce bine te va pune
Limba cea cu-nșelăciune?
Că puternicul îș face
Săgețile iuț de lance,
Cu jeratec înfocate,
Celor din pustietate.
Vai, că voia mi-i amară,
Ce m-am streinat de țară,

Depă[r]tîn-

---

[1] *O cîntare a treptelor, 119.*
[2] *Către Domnul, cînd m-am necăjit*

Де пъртѫ́ндꙋмѫ кꙋ тáрꙋ̆,
Дѣмтинї́ шáтре кꙋ кидáрꙋ̆,
Мꙋ́лтѫ дꙋ̆к стреинѫтáте,
А҃ сꙋпри́т де стръмбътáте.
Нъ̀ кꙋ кáрїй нáꙋ̆ прїинцѫ,
А҃и прїáтинй кꙋ крединцѫ.
Шѝ кѫ́н҇ легрѣе́ск де пáче,
Єи пꙋ́н вражбѫ челе плáче.

Пѣ́снь Степе́нна, р҃к.

Возведо́х о́чи мои̇̀ в го́ры:

Ръди́к ѡ́кїй кътрѫ̀ мꙋ́нте,
Ди҃н кътромени́й сълмицꙋ́те.
Ди҃нѕъꙋ̆ мїй а́цꙋтóрїꙋ̆,
Де фоло́с ѫтрꙋтóт спóрїꙋ̆.
Кáꙋ̆ фáпт чéрїꙋ кꙋ кꙋвѫ́нтꙋл.
Шáꙋ̆ ѫтъри́т тóт пъмѫ́нтꙋл.
Пичóрꙋл съ́нꙋ̆ц дѫ̀ нем҇ѫтѫ.
Ди҃н кáлѣ лꙋ̆й ди́н чѣ̀ с҃нтѫ.

Depărtîndu-mă cu tarul,
De-am tins șetre cu Chidarul.
Multă duc streinătate,
Asuprit de strîmbătate.
Că cu carii n-au priință
Li-s prietin cu credință,
Și cînd le grăiesc de pace,
Ei pun vrajbă ce le place.

Пѣснь степеннаѧ, р҃к.[1]

Возведохъ очи мои въ горы[2]

M-rădic ochii cătră munte,
Dincătro-m-vin să mi-agiute.
Dumnezău mi-i agiutoriul,
De folos întru tot sporiul,
C-au fapt ceriul cu cuvîntul
Ș-au întărit tot pămîntul.
Piciorul să nu-ț dea[3]-n smîntă
Din calea lui din cea svîntă,

Nice

---

[1] *O cîntare a treptelor, 120.*
[2] *Ridicat-am ochii mei la munți*
[3] *În ms.* дѧ.

Ні́че съ̆ц кꙋ прі́нзъ со́мнꙋ̆л,
Стра́жа че цаꙋ̆ да́тꙋ̆ц дм҃нъ̆.
Де прівáге о̂ꙁра́нлꙋ̆л,
Фъ̀ръ со́мн прѐ стѐ то̂ ші́рꙋ̆л.
Дм҃незъꙋ̆ тєва̀ фері́те,
Сꙋ́пт оўмбрѫ ла̀ зъ̀ хербі́нте.
Нъ ц̆ва фѝ мѫ́нѫ дирє́птѫ,
Нъ̀тръ̀ бі́не чѐ тѣ̂ ща́птѫ.
Зꙋ́а нꙋ́ц̆ вафѝ де со́аре,
Зъдꙋ̆ꙋ, ні́ц̆ вафѝ ръко́аре,
Ні́че лꙋ́на тѣ̂ пъла́нте,
Ноа́пта кꙋ лꙋко́рі хербі́нте.
Нъ дм҃на̂ ӂц̆ вафѝ ва̂нтѫ,
Сф҃лтаꙋ̆л фъ̀ръ̀ смѫ́нтѫ.
Де те ва фері̀ ла́нтраре,
Съ́нкъ́тѣ ті́нгѫ пїерза́ре.
Ші̀ ла̀ є̂шінт̆ тєва дꙋ́че,
Нъ трѣ̀ ръпа́ѡ̂ кꙋ дꙋ́лче.

Кѫ̂та́

Nice să-ţ cuprinză somnul
Strajea ce ţ-au datu-ţ Domnul,
De privéghe Izrailul
Fără somn preste tot şirul.
Dumnezău te va feri-te
Supt umbră, la zî herbinte,
Că ţ-va fi mînă direaptă
Cătră bine ce te-aştaptă.
Zua nu-ţ va fi de soare
Zăduv, ce-ţ va fi răcoare,
Nice luna te-a păli-te
Noaptea cu lucori herbinte.
Că Domnul îţ va fi vîntă
Sufletului fără smîntă,
De te va feri la-ntrare
Să nu te-atingă pierzare,
Şi la ieşit te va duce
Cătră răpaos cu dulce.

Cînta-

Кънтаре спицелѡр, рк҃а.

Возвеселихся ѿ рекшихъ мнѣ.

Ꙟтъ веселїе де вѣстѧ че вїне,
Де мъ бїе дꙟпреунъ кꙋ сине.
Сънтрѫ ꙟтръ дмнѕъꙋ ꙟкасѫ,
Да кꙋрта чѣ сфнтѫ чѣ алѣсѫ.
Єрѧ ѡ арекѫри стрѫни кꙋ мꙋлцѫме,
ꙟ кꙋртѣ та̀ Ієрлиме.
Нъ̀ шѝ дѣскмꙋ̀ ꙟ кѫ нїѡ сꙋ́ине,
Де нꙋ спорѝ дмнѕъꙋ кꙋ бине.
Нꙋмошинанїй тъ́нчеле цѫ́ри па́рте.
Оу́нде тезнде́ці ка̀ ѡчета́те.
Аколо̀ съне сꙋнт кꙋ глоа́те,
Дни ръгꙋ́леле дмнлꙋ́й тоа́те.
Пре оурмѣ чѐ лѣ ізраи́лꙋ,
Ачѣ мъртꙋ́рисн дин то ширꙋ́л.
Шѝ тоци кредїнчошій ч̃ ꙟ лꙋ́ме,
Живоі мъртꙋ́рисеѝ ꙟтѫ нꙋ́ме.

Аколо̀

Єздра а҃.
Гла: а҃.
Пар: і҃.
Іл҃. е҃.
Єремїа.
Гла: ѕ҃.

Cîntarea spiţelor, 121.

Возвеселихсѧ ѡ рекшихъ мнѣ[1]

Mă veselesc de vestea ce-m vine,
De mă-mbie direpţii cu sine
Să-ntrăm către Dumnezău în casă,
La curtea cea svîntă ce-ş aleasă.
Eram oarecînd stînd cu mulţîme
În curtea ta, Ierusalime[2],
Ce[3] şi de-acmu încă ni-om sui-ne,
De ne-a spori Dumnezău cu bine,
Cu moşnenii tăi ce le ţîi parte,
Unde te zideşti ca o cetate.
Acoló să ne suim cu gloate,
Din răgúlele Domnului toate,
Pre uríc ce are Izrailul*
A să mărturisi din tot şirul,
Şi toţ credincioşii ce-s în lume
Îţ vor mărturisi svîntul nume.

Acoló

* Ездра а҃, глав. а҃. Пара., в҃, глав. л҃є. Еремїѧ, глав. к҃є.[4]

---

[1] Veselitu-m-am de cei ce mi-au zis

[2] Pronunţat I-e-

[3] În ms. чє.

[4] Ezdra 1, capitolul 1. Paralipomena 2, capitolul 35. Ieremia, capitolul 25.

Аколо̀ во́р шеда̀ прецꙋда́це,
Ска́ꙋне небегни́нд воле нфа́це.
Да̀ ка́са лꙋ́й Дави́н ла̀ тѣ̀ Сꙋ̃тѫ,
Нꙟи вавени̑ дамна́ фѫрѣ смꙟтѫ.
Пе́нтра ча́ла сънтре́баꙋ деви́цѫ,
Іѣра́имꙋл ꙟ дꙋлче́цѫ.
Де вишꙋ́г де па́че кꙋ́м петра́че,
Ѕи́нел не́ъсе вишꙋ́г нꙋ́й батра́че.
Даꙋ́ да́мнѫꙋ ꙟ са́ла та̀ па́че,
Шѝ тꙋ́рнꙋ́ри вишꙋ́г пре́сꙋ̃ ѫ пла́че.
При̑ фра́цѫй мі́еи прі́атини шѝ рꙋ́дѫ
Цам ꙋра́тꙋ́ц па́че фѫ̀рѫ трꙋ́дѫ.
Шѝ при̑ каса те́ре ꙟтине да́мнѫ,
Ца прі́нтꙋ́ц де вине нто ꙋмꙋ́л.

Съмнѣ́зѫ сърщі́й кѣ де па́трꙋ оу́ри съ́цѫ лаци Іѣримꙋ́л, ѡда́тѫ сеиц ꙋла́че ѡра́шꙋл ча дꙋмпѫрѣ́ тѣ́и ши палестина па́реле кꙋл свѫлнчат ꙟѣ́фаци анꙋй аної ꙟкрат. Кѫ́ї аѣвѣ́че ефра́тници аказа́нꙋ пе́нтрꙋ трѣмпа

шѣсѣ

Acoló vor ședea pre giudețe
Scaune, neveghind voaie-n fețe,
La casa lui David la cea svîntă,
Cînd va veni Domnul fără smîntă.
Pentr-aceea să-ntrebaț de viață
Ierusalimul[1] în dulceață,
De bișug de pace cum petrece;
Cine-l iubăsc, bișug nu-i va trece.
Dea-ț Dumnezău în sîla ta pace
Și-n turnuri bișug, precum îț place.
Prin frații miei, prietini și rudă
Ț-am uratu-ț pace fără trudă,
Și prin casa ce-are-n tine Domnul
Ț-am priitu-ț de bine-n tot omul.

Sămnează să știi că de patru ori să-nțălege Ierusalimul. O dată să-nțălege orașul cel împărătesc din Palestina, carele i s-au schimbat numele mai apoi Ierusalim. Isáia îi zîce sufletește Livanul, pentru tămîia

ce să căче съ̀нтъ цїа ла Дмнѕѣѹ ѫ Їерлнм, ши ѡръшѧнилѡр де ѕъче таѹ тѹтѹрор Їерлнатѧнилѡр а мѹнцилѡр Ливанѹлѹи. Адекъ кѹм ла мѹнцїи Ливанѹлѹи кедрїи фак тъмѫе, аша и Їерлнитѧнїи дѹчѫ тъмѫе ѫ Їерлнм кѣтрѣ Дмнѕѣѹ. Па Апокалипсїи пентрѹ ѫ мѫщера пъгѫнилѡр чи ѕъче содѡм ши Егѵпт, дѹпъ че къ гигнѣръ пре Дмнѹл Їѹдеи, че Дмнѕѣѹ нѹ алѧще пре чїи бѹни ди Грѣчилоръ, аша ѕъче Їерлломѹл. Потрѣбна ѥсте вѣдѣгѡ лѹми дѹхѡвнїцѣгѡ дѣтрѣбѣ. Пѣрдѹтан пре ѥго ачѣла че кѹрвѧще де къ трѫ тине, ши ла Апокалипсїи алѧще пре пъкътош, дин фачи пѣлѹн ѡраш мареѥни ветрїи ши вота ваѵилонѹ, ши ѧра гата пѣзѣра пѹ шпиатръ де моаръ лѹминатъ ѫ кръпатрѣ, арѫтанд ръспирѣна пѣририи Ваѵилѡнѹлѹи адекъ чѣта пъкътошилѡр.

---

[1] *Pronunțat* I-e-

Ваѵилоана дар съ кѣрлалще Їерлнмѹл чѣта бисѣрикъ, къ дїне батъ ди Їерлнм ѫ тоатъ лѹмеа, ѣръ ѫчепътѹра ѥи ѥсте ди рай, пентрѹ ачѣа зиче Дмнъ Хс ѫ чѣта Ѥѵаглїе съ ѕпогоръ де ла Їерлнм ла Ѥрихѡн ши къзѹ ѫ мѫнѹле тълхарилѡр, де ѡ дѣзбръкарѫ ши авътѹръ апроапе де моарте ачѣстаи ѥ зѧкона бисѣричїи. че Дмнѕѣѹ нѹ ѡ лѣсѫ: че ѡаѣ лоат ѫ ѹмере ка ѡаѧ чѣ пїердѹтъ, пъсторѹл бѹн, кареле ѫши пѹне пентрѹ ѡи. Аша ѥсте полагаѥ за ѡвца пъстирѹ добрїи. Ѣ трѣа ѡаръ съ ѫнцелѧще съ фїе къ бѫ крещїи, ѫтрѹ ѥпархїи лѹкѹлѹи Дмнѕѣѹ Їерѹсалим. Ѣ патра ѡаръ ачѣста дин чер че съ стрѫнще де пре пъмѫнт. Кѫ дин ачоло ѧзѫ стрѫнще тоатъ чѣта Бисѣрикъ дин тоатъ лѹмеа. Пре ѧре зиче Дмнъ Хс, и бѹде ѥдино стадо и про.

Лѹкаї: л҃. Ѩ҃.

Їѡ: дї: кг.

Їѡ ал ѕ

Н В декей

ce să cădiia la Dumnezău în Ierusalim, și orășenilor le zîce, sau tuturor izrailtenilor, lemnele Livanului, adecă cum la muntele Livanului chedrii fac tămîie, așe izrailtenii ducea tămîie în Ierusalim jărtvă lui Dumnezău. La Apocalipsis, pentru înmulțîrea păcatelor, îi zîce Sodom și Ephipet, după ce răstigniră pre Domnul iudeii. Ce dumnezău iacă alege pre cei buni dintre cei răi, așe zîce psalómul: Потрєбилъ єси всѧкагѡ любидѣѫщагѡ ѿ тєбє, pierdut-ai pre tot acela ce curvește de către tine. Și la Apocalipsis alege pre păcătoș, de-i face ca un oraș mare și vestit, și bogat, Vavilon, și-i arată perirea cu o piatră de moară aruncată în prăpaste, arătînd răpegiunea perirei Vavilonului, adecă ceata păcătoșilor.

Al doilea rînd să-nțălege Ierusalimul svînta beserică, că-i așezată din Ierusalim în toată lumea, iară începătura ei este din rai. Pentr-aceea zîce Domnul Hristos în svînta evanghelie: «Un om să pogorîia de la Ierusalim la Ierihon și căzu în mînule tălharilor, de-l dezbrăcară și-l bătură aproape de moarte».* Acesta-i războiul besericii. Ce Dumnezău nu o lasă, ce o au luat în umere ca oaia cea pierdută; păstoriul bun capul îș pune pentru oaie, дш҃ꙋ своѫ полагаєтъ за овца пастырь добрїи.** A treia oară să-nțelege sufletul fiecăruia creștin, întru carele lăcuiește Dumnezău. Ierusalim a patra oară este cel din ceri, ce să strînge de pre pămînt, că acoló să va strînge toată svînta beserică din toată lumea, precum zîce Domnul Hristos: И бꙋдєт єдино стадо и проч.[1]***

De vei

* Лꙋка, і҃ и л҃.[2]
** Іѡ҃, дї҃ и кг҃.[3]
*** Іѡ҃, аї҃, ѕї҃.[4]

---

[1] *Și va fi o turmă, și celelalte.*
[2] *Luca, 10 și 30.*
[3] *Ioan, 14 și 23.*
[4] *Ioan, 11, 16.*

Кадїема.

Де вїй врѣ съницъзлиц шѝ ѝнтакꙋвꙋрът ꙟ къдикъте вацїр ъницълаци, къ ѿдатъ съницелаце пентрꙋ ꙟ прїꙋнара пътънилꙋр, лимбилꙋр къ лѣꙋ адꙋ дамцъꙋ ла кредницъ кътрꙋ израилитаи, де каꙋ сотесат. Че дивъи деꙋ ръма жидов не кредничош, къ ши днижъгъни ꙟ кꙋ лꙋ ръмас де стꙋи ка ши жидов: Никтоже можетъ прїити къ мнѣ, аще не привлечет бꙋде Ѿцем мои. Пре чине лаꙋ сподобит ꙟ минецꙋ ши лаꙋ афла харник пъкъницеи, ачелꙋ мꙋ дешки ꙟкима сприꙋминїи ка ши кꙋ ꙟ чпъла пичоареле спъсїи гале сътъмница. Саꙋ ла ѿпъцꙋла лꙋи Сімон мъръ алтъ и ршитъ, мꙋ прїимитꙋи мирꙋл, къ ѥра харникъ покънцїи, нꙋ ка чела че ефътꙋа съла дрнезъ, деи пъръ реꙋ пентрꙋмие.

Пѣснь Степенная, ркв.

Ктебѣ возведох очи мои:

Ам рѣдикат ѡкїи мїеи кꙋ рꙋгъ,
Кътръ тине Дамне кꙋ врѣме лꙋнгъ.
Дин чери оунде ц асте лъкꙋница,
Цам кътат ꙟ кꙋ тоатъ прїинца.
Ка ѡ слꙋгъ ла сꙟтата мънъ,
Шѝ ка шарба ла мънъ де стъпънъ.
Аша ѡкїи ноштри кътръ Дамнꙋ,
Съне милꙋеаскъ пре тоц ꙋмꙋа.

Шѝ кꙋ

De vei vrea să-nțălegi, și acesta cuvînt încă de cîteva ori să-nțălege, că o dată să-nțălege pentru împreunarea păgînilor, limbilor, că le-au adus Dumnezău la credință cătră izrailteni, de s-au botezat. Ce divă-i de-au rămas jidovi necredincioș, că și din păgîni încă au rămas destui ca și jidovi. Никтожє можєтъ прїити къ мнѣ, ащє нє привлєчєнъ бꙋдєтъ ѿ҃цємь моимь.[1] Pre cine l-au spodobit Dumnezău și l-au aflat harnic pocăinței, aceluia i-au deșchis inema spre umilenie, ca și cînd spăla picioarele svinții sale blîdnița sau la ospățul lui Simon iarăș altă greșită i-au priĭmitu-i mirul, că era harnică pocăinței, nu ca cela ce sfătuia să-l vînză, de-i părea rău pentru mir.

Пѣснь стєпєннаꙗ, р҃кв.[2]

Ктєбѣ возвєдохъ очи мои[3]

Mi-am rădicat ochii miei cu rugă
Cătră tine, Doamne,-n vreme lungă,
Din ceri, unde-ț este lăcuința,
Ț-am căŭtatu-ț cu toată priința.
Ca o slugă la svînta ta mînă
Și ca șarba la mîni de stăpînă,
Așe-s ochii noștri cătră Domnul,
Să ne miluiască pre tot omul.

Și cu

---

[1] *Nimeni nu va putea veni la mine, dacă nu va fi chemat de Tatăl meu.*

[2] *O cîntare a treptelor, 122.*

[3] *Către tine am ridicat ochii mei*

Шѝ кꙋ ми́лѫ Дмнꙋ̆ съ̀ стѐ жѧлѣ́скѫ,
Съне крꙋ́це съ̀ немилꙋ́ѥскѫ.
Къ̀ кꙋмꙋ́лтꙋл нѣ̆ꙋ ѫ̂плꙋ̆т ѡ̂ка́ра,
Шѝ поно́слꙋ̆л де прѝ тоа́тѫ ца́ра,
Сфа҃тлꙋй ѡ̂къ̆р чей лꙋкрѣ́ѕѫ,
Богъта́шїй че́ѧ че зꙋрдѣ́ѕѫ.

Пѣ́снь Степе́ннаѧ, рк҃г.
Ѩкѡ а́ще не Гдь би бы́л в на́с:

Къ̀ дена́р фѝ кꙋ́ но́й съ стѧ̀ Дмнꙋ̆,
Зи́кѫ Іздра́илꙋ̆ шѝ то́т ѡ̂мꙋ̆л.
Къ де нарфѝ кꙋ́ но́й съ стѧ̀ Дмнꙋ̆,
Крѫ́нь лѣбинѣ тоа́нѫ а̂ то́т ѡ̂мꙋ̆л,
Десъ̀ скоа́лѫ а̂сꙋпрънѣ ӥпри́пѫ,
Нѣ сорби́не девїй дѣ́м да нрѫ́пѫ.
Крѫ́ндꙋ̆ш порне́ск мѫнїѧ кꙋ оу́нде,
Асꙋ́прънѣ нпогхо́й съ нѣ фꙋ́нде.
Шѝ сфа҃тꙋ̆ но́стрꙋ погхо́й трѧ́че,
Кѫ̀ де пъ́ръꙋ ра́педе шѝ ра́че.

Și cu milă Domnul să stejască
  Să ne cruțe, să ne miluiască,
Că cu multul ne-au împlut ocara
  Și ponoslul de prin toată țara,
Sufletului ocări ce-i lucrează
  Bogătașii ceia ce zburdează.

Пѣснь степєннаѧ, ркг҃.[1]

Ꙗкѡ ащє нє Гс҃дь би былъ въ насъ[2]

Că de n-ár fi cu noi să stea Domnul,
  Zîcă Izrailul[3] și tot omul,
Că de n-ár[4] fi cu noi să stea Domnul,
  Cînd le vine toană a tot omul,
De să scoală asupră-ne-n pripă,
  Ne-a sorbi-ne de vii de-am da-n rîpă,
Cîndu-ș pornesc mînia cu unde
  Asupră-ne-n pohoi să ne-afunde.
Și sufletul nostru pohoi trece
  Ca de părău repede și rece.

Și

---

[1] *O cîntare a treptelor, 123.*
[2] *De n-ar fi fost Domnul cu noi*
[3] *În ms.* Izraílul.
[4] *În ms.* n-ár.

Шѝ сфѫнтъ нострȣ трѣкътоаре,
Шаȣ фъкȣт прѣ апѫ некътоаре.
Благвит съ фїй кȣ феричѐ,
Къ нȣнѣй дат дамне сънъ стрїче,
Кȣ динцїй лѡр, шѝ де вънътоаре,
Нѣй ско̃ дин лаць, шѝ дела грїй боаре.
Ка врабїѧ нѣй ско̃ да не сїнте,
Сфатле де кѣрсе кȣм плѣсте.
Шѝ сѫлацеле че лѡр че винѣѕѫ,
Дай стрикат съ найбѫ съ не пїрѕѫ.
Къ тȣ дамне кȣ сфнтъ тъȣ нȣме,
Не дай аџȣторȣл тъȣ пре лѣме.
Прекȣм ди тъй ай ѕѫ̃ кȣ кȣвѫнтȣл,
Слаⷡ: Де саȣ фъкȣт черюл шѝ пъмѫнтȣл.

Пѣснь Степеннаѧ, рк҃д.

Надѣющїисѧ на Гдⷭ҇а ѧкѡ гора Сїѡнь:
Крѣй съ недеждȣеск ѱ҃ дамнȣ,
Ѧчѐ ѫ̃ ка мȣнтеле Сїѡн кȣл.

Престе:

Și sufletul nostru trecătoare[1]
Ș-au făcut prin apă necătoare.
Blagoslovit să fii cu ferice,
Că nu ne-ai dat, Doamne, să ne[2] strice
Cu dinții lor, și de vînătoare
Ne-ai scos din laț și de la prinsoare.
Ca vrabia ne-ai scos, Doamne svinte,
Sufletele de curse cumplite,
Și sîlțele celor ce vinează
Le-ai stricat, să n-aibă să ne piarză.
Că tu, Doamne, cu svîntul tău nume
Ne dai agiutorul tău pre lume,
Precum dintăi ai zîs cu cuvîntul,
De s-au făcut ceriul și pămîntul.*

Пѣснь степеннаѧ, ркд҃.[3]

Надѣющїисѧ на Гсда҃, ꙗкѡ гора Сїѡнь[4]

Carii să nedejdiuiesc în Domnul,
Aceia-s ca muntele Sionul.

Preste

* Слава

---

[1] În ms. трекътоаре.
[2] În ms. не.
[3] O cîntare a treptelor, 124.
[4] Cei ce se încred în Domnul sînt ca muntele Sionului

Престѐ валꙋ̆ дин лоќ нꙋ̆ѧ клєта́ще,
Ч́инен є́рлим лъкꙋ́аще.
Мꙋ́нцѫй прецꙋ̆р Сїѡ́н ка̀ ѡ҆роа́тѫ,
Шѝ дмил прецꙋ̆р Снта єа̀ гло́атѫ.
Дѣкмꙋ̆ пънъ ивач ꙟтра ше ѕа́ре,
Ва̀ пꙋ́не де тоа́те пърцꙋ̆ єстрѣ та́ре.
Къ̀ на лъса̀ дмнӑ вѣсъ̀ мишче,
Пъкъто́шїй ст́єгꙋл съш рѫдиче.
Ни́че съкꙋта́ѕе нто ши рѣ́гꙋ́л,
Пре стѐ дере́пц съш пꙋ́е тоя́гꙋл.
Фернѝн пре дире́пц съ нꙋ̀ де при́нѕѫ,
Ла̀ фъ́ръ̀ леџ мѫ́нꙋле съш ти́нѕѫ.
Ферничѧ́щей дмне нѕѫ̀ де пла́тѫ,
Чей бꙋ́ни чѐ кꙋ̆ инема дирѣ́птѫ.
Ꙟръ̀ чѐа че́нꙋвор съкрѣ́ѕѫ,
Мѫ́нѫй дмне кꙋ рѫї́й съ́й пѣ́рѕѫ.
Шѝ изра́ил ва лъкꙋ̀и ипа́че,
Ꙟтот ши́рꙋл пре кꙋм лꙋ̆р ле пла́че.

П п г пѣснь

Preste veci din loc nu să clătește[1],
Cine-n Ierusalim lăcuiește.
Munții pregiur Sion ca o roată,
Și Domnul pregiur svînta sa gloată,
De-acmu pănă-n veci într-așezare
Va pune de toate părț străj tare.
Că n-a lăsa Domnul să să mișce
Păcătoșii, steagul să-ș rădice,
Nice să cuteze-n tot șireagul
Preste derepț să-ș puie toiagul,
Ferind pre dirępț să nu deprinză
La fărălegi mînule să-ș tinză.
Ferícește-i, Doamne,-n zî de plată
Céi buni ce-s cu inema direaptă,
Iară ceia ce nu vor să[-ț] crează
Mînă-i, Doamne, cu răii să-i piarză.
Și Izráil va lăcui-n pace,
În tot șirul, precum lor le place.

Пѣснь

---

[1] *În ms.* клътѫще.

Пѣснь Степе́нна, ркє.

Ѥ҆гда̀ возвратѝтъ Гдⷭ҇ь плѣ́нь Сі́ѡнь.

Плѣ́на Сїѡ́на тѝ и҆зба̀ ѿ вавѵлѡ́на, и҆ мнѣ̀ ѿ стра́стїй къ живо́тꙋ привлечѝ сло́ве.

Пра́да Сїѡ́нꙋлꙋй тꙋ ѡа́й ꙗкѡ де ла Вавилѡ́н ши пре мі́не дела кі́нꙋрь кътрѣ̀ вїа́цъ везѝ тра́џ доа́мне.

Вез̑ че тлъкова́нїе а́ре сⷮ҇та ка́рте.

Кѫ́нд ар ѫ̂ тꙋ́рна̀ Дмнꙋ́л съ́ш вїе,
А̀ ꙋ̂рмѫ Сїѡ́нꙋ̆л дн̑ шербїе.
Атꙋ́нчь нѣ вѝ мѫ̂ргѫ нео́ле бꙋ́нѫ,
Шѝ нѣ̆ вӑ а̑скꙋлта́ре де пребꙋ́нѫ.
Ро́стꙋл нѣ̆ва́р весела̀ ши̑ ли́мба,
Шѝ нѣ́вӑ ꙋ̆ита а̂тꙋ́нчь тоа́тѫ скъ́рба.
Атꙋ́нче а̂р зъче на́ꙗмꙋ пъгъ́не,
Лѝ са́ꙋ фъ̂ то́рѣ Дмнзъ́ꙋ кꙋ би́не.
Шѝ ша́ꙋ мъ́рит ми́ла спре но́й Дмнꙋ́л,
Де нѝ съ̀ ферича́ще нѣ́то ѡ́мꙋл.
Шѝ нентоа́рче Дмне кꙋ тоӧ пле́нꙋл,
Ка̀ шꙋво̂и́ї ка́нд съ рꙋ́мп ла а́нꙋл.

Ке а̂ꙋ

Пѣснь степеннаѧ, ркє҃.[1]

Егда возвратитъ Гс҃дь плѣнъ Сїѡнь[2]

Плѣнь Сїѡнь ты изѧтъ ѡт Вавилѡна, и мене ѡт страстей къ животꙋ привлецы, Слове.

Prada Sionului tu o ai scos de la Vavilon, și pre mine de la chinuri cătră viață să mă tragi, Doamne.

Vez ce tîlcovanie are svînta carte.

Cînd ar înturna Domnul să-ș vie
La urmă Sionul din șerbie,
Atunci ne-am mîngîia-n voaie bună
Și ne-am bucura-ne depreună.
Rostul ni s-ar veseli și limba,
Și ne-am uita atunci toată scîrba.
Atunce ar zîce-n limbi păgîne:
«Li s-au întors Dumnezău cu bine».
Și ș-au mărit mila spre noi Domnul,
De ni să fericește-n tot omul.
Și ne-ntoarce, Doamne, cu tot pleanul,
Ca ometii cînd să rump la anul

De au-

---

[1] *O cîntare a treptelor, 125*

[2] *Cînd a întors Domnul robia Sionului*

Де аȣ стрȣ́л че сȣфлъ кȣ ка́лдȣрь,
Де кȣ́ржъ пъра́ю нтоа́те ла́тȣрь.
Чѣ́ѧ че ша́ȣ сѣмъна́т кȣ пла́нсȣрь,
Сорбȣкȣра̀ сечера́нд кȣ ръ́сȣрь.
Чѣ́ѧ чѐ мърг сѣмѫнѫ́нд кȣ жа́ле,
Шво́р кȣ́лѧце ꙟсѣлѣ мънȣ́нкале.

Къ ни ске́ай ско́рби по́рта съ слъѕа́ми, съи ра̀дости пожне рȣкоа́ти прі́неш живоинта́ннꙑѧ.

Пѣ́снь Степе́ннаѧ, рк҃ѕ.

Ѧ́ще не г҃дь съзи́ждет до́мȣ добродѣ́телїй, вȣ́е трȣжда́емсѧ, дȣ́шȣ же покрыва́ющи :.

Дѣ де нȣ́ва зиди̑ ка́са Дмна̑,
Ꙟ деше́рт сѧ трȣди̑ лȣкра́нд ѡ́мȣл.
Де ка пȣ́не че тъцен стръ Дмналь,
Ꙟ зъда́р ша̀ пїерде стра́жа со́мнȣл.
Ꙟ зъда́р вец мѫнека̀ де ла̀ чинѫ,
Ши ꙟ ка́н пи́та чѧ̀ дѐ дȣ́рорь пли́нѫ.
Де лаꙋ съ до́рмѫ сомн кȣ ле пла́че.
Ꙋ ви́не жало́р Дмнлȣ́и пре пла́че.

Дмнлȣи

De austrul ce suflă cu cálduri,
De cură părauă-n toate laturi.
Ceia ce ş-au sămănat cu plînsuri,
S-or bucura secerînd cu rîsuri;
Ceia ce mărg sămănînd cu jele,
Ş-vor culege veseli mănunchele.

Въ югъ сѣѧй скорби поста съ слезами, съй радости пожнетъ рꙋкоѧти приснѡ живот питанныѧ.[1]

Пѣснь степеннаѧ, рк҃ѕ.[2]

Аще не Гс҃дь съѕиждетъ домꙋ добродѣтелей, въсꙋе трꙋждаемсѧ, дꙋшꙋ же покрывающе[3]

Că de nú va zidi casa Domnul,
În deşert s-a trudi lucrînd omul.
De n-a pune cetăţei străj Domnul,
În zădar ş-a pierde strajea somnul.
Zădar veţ mîneca de la cină,
Mîncînd pita cea de durori plină,
Dedaţ să-ş doarmă somn cum le place,
Iubiţilor Domnului, pre pace.

Domnului

---

[1] Cel ce seamănă în vremea austrului aspre înfrînări cu lacrămi, acela va secera mănunchi de bucurie al hranei vieţii veşnice.

[2] O cîntare a treptelor, 126.

[3] De n-ar zidi Domnul casa bunătăţilor, în zadar ne trudim, sufletul acoperindu-l

Дмнлꙋ̆ ачеща̑ де мошїє,
Фичо́рї роа́дѫ де згъꙋ̆ пла́тѫ вїє.
А́чеща̑ сѫӂе́ц кꙋ̆ лънч кълѫ́нте,
Де мѫ́нѫ пꙋ̆тѣ́рник слобоꙁѫ́те.
Фери́че де ѡ҆маꙋ̆л чеш ва фа́че,
По́ꙁда динтрѫ́нш съй фїє кꙋ̆ па́че.
Къ нꙋ̆вор фѝ де фей маꙋ̆ц де глоа́тѫ,
Ѫ̑ пизма̑ кѫнд съ вор прѝчи н поа́ртѫ.

Поа́рта съндчълаце сфъръшѐнїа пъсъмꙋ̆тꙋ̆ дестра́чіе кѫ̀ прин тро по́лнꙋ̆тѫ, дн чѣста лꙋ̆ме ѫ̑ чаѧ ако́лѡ ѫ̑нтр ачаѧ по́артѫ грїѫ, ши приміжда девѧмѫшїи вѧздꙋ̆хꙋ̆лꙋ̆и. Ачѣ сѫнт пизма́шїи ши пъка́теле, чи ѡмꙋ̆л ѫ̑ парѫ по́да чѣ бꙋ̆нѫ ши де фолос а ѫ̑ на дн сѫџеціле лꙋ̆и дмнѕъꙋ ѫ̑нвъцътꙋ̆ра ши пли́нѫ, нꙋ̆ле ва пꙋ̆тѣ рꙋ̆шине ачелꙋ̆ра пріла по́рц.

Пѣснь Степе́ннаѧ, рк҃ꙁ.

Бл҃жени вси боѧщїисѧ Гд҃а:

Бла̑гбиц ерѫ̑н тоц фъръ̀ са́мѫ,
Ка́рїи слꙋ̆жѣск дмнлꙋ̆и кꙋ тѣ́мѫ.

Ка́рїи

Domnului aceştia-s de moşie
Ficiori, roadă de zgău, plată vie,
Aceştia-s săgeţ cu lănci călite,
De mînă puternic slobozîte.
Ferice de omul ce-ş va face
Pofta dintr-înş să-i fie cu pace,
Că nu vor fi defăimaţ de gloată
În pizmaş cînd să vor prici-n poartă.

Poarta să-nţălege sfîrşenia, că să mută de trece ca printr-o poartă din ceasta lume în ceea. Acoló-i, într-aceea poartă, grijea şi primejdea de vamăşii văzduhului. Aceia sînt pizmaşii şi păcatele. Ce omul, împlînd pofta cea bună şi de folos luînd din săgeţîle lui Dumnezău învăţătura şi plinind, nu le va fi ruşine acelora pre la porţ.

Пѣснь степєннаѧ, рк҃з.[1]
Бл҃жєни вси боѧщїисѧ Г҃сда[2]

Blagosloviţ sînt toţ fără samă
Carii slujesc Domnului cu teamă,

---

[1] *O cîntare a treptelor, 127.*
[2] *Fericiţi toţi cei ce se tem de Domnul*

Кáрій мъ́рг пре кáле фъръ̀ смꙟ́нтѫ,
Дей плине́ск порꙋ́нка лꙋ́й чѣ̀ снтѫ,
Ди́н роа́да та̑ ди́н трагони́нтѫ,
Ве́й мꙟ́нка кꙋ воле нендо́итѫ.
Фери́чи́т вей фѝ претра́й де віа́цѫ,
Къ̆ц ва фѝ петрѫ̀ чѣ́рѫ ндꙋлача́цѫ.
Фемѣ́ѧ та̀ ва фѝ ка̀ ѡви́цѫ,
ꙟ ка́есъ̆ц роди́тѫ никꙋвеі́ницѫ.
Кꙋ́ ко́нїи тъ̆й Сн҃тѫ пъ́ри де маслине,
Пре́цꙋ́р ма́ешц де бꙋ́нѣтъц пáине.
Ашѫ̀ ва фѝ ферíче то́т ѡ́мꙋл,
Чѐ сѫ̀ тѫ́ме ипрїницѫ де Дмн҃ъ.
Шѝ дин Сїѡ́н Дмн҃ъ́ кꙋ́ дꙋлчѣ́цѫ,
Съ̆ц оу́ра́зе сѫ́ прѣве́щи ꙟ фа́цѫ.
ꙟ Єрꙋ́сали́м Сн҃та четáте,
Сѫ̀ те де сфѣте́ѕ ꙟ бꙋ́нѣта́те.
Пре стѐ тоа́тѫ віа́ца кꙋ́м жꙋ̆ц пла́че,
Кꙋ́ ко́нїи шѝ непо́ц сѫ̆ц вѣз кꙋ́ па́че.

Carii mărg pre cale fără smîntă,
De-i plinesc porunca lui cea svîntă.
Din roada ta, dintr-agonisită
Vei mînca cu voaie nendoită.
Fericit vei fi pre trai de viață,
Că-ț va fi petrecerea-n dulceață.
Femeia ta va fi ca o viță
În casă-ț, rodită-n cuviință.
Cuconii tăi, stîlpări[1] de masline
Pregiur masă-ț de bunătăț pline.
Așe va fi ferice tot omul
Ce s-a teme-n priință de Domnul.
Și din Sion Domnul cu dulceață
Să-ț ureze, să-l prăvești în față,
În Ierusalim, svînta cetate,
Să te desfetez în bunătate.
Preste toată viața, cum îț place,
Cuconi și nepoț să-ț vez cu pace.

Și să

---

[1] *În ms.* стльпърї.

Шѝ съ фїє ипачє Ꙋзраилꙋ,
Нꙋ̀ дирєпцїй пєтрє крꙟи ꙟ ширꙋл.

Пѣснь Степеннаѧ, рки.

Мнотѣцю брашасѧ съ мнѡю :

Адєсє ѡрь саꙋ пꙋ съмъ лꙋптє,
Дин тинєрє ꙃѫлє кꙋ ѡщи мꙋлтє.
Спꙋнє Ꙋзраилъ съсъницълєгѫ,
Прє стє царѫ, съ нꙋ принꙃѫ тагѫ.
Дє мꙋлтє ѡрь саꙋ пꙋ кꙋ ръзбоаїє,
Дин прꙋнчїє съ фак, нєвоаїє.
Чє нємикѫ наꙋпꙋтꙋт съм стрічє,
Пꙋиндꙋмнєѫ нгѫрєѫ кꙋ прїчє.
Шиаꙋ лꙋнцит стрѫбътата кꙋ ѡастє,
Съ да ръзбои пъгѫнїи дин коастє.
Дамнꙋ дирєпт, пизмаш чор съм стрічє,
Лєꙋ дєспърцѫ капꙋл дє чєр бичє,
Съ съ нтоаркѫ надъръпт кꙋ шкарѫ,
Пизмашїй Сїѡнꙋлꙋи дин царѫ.

Ши ка

Şi să fie-n pace Izrailul,
Cu direpţii petrecînd în şirul.

Пѣснь степєннаѧ, рки҃.[1]
Множицєю брашасѧ съ мнѡю[2]

De dese ori s-au pus să mă lupte,
Din tinere zîle, cu oşti multe;
Spune, Izráil, să să-nţăleagă
Preste ţară, să nu prinză tagă.
De multe ori s-au pus cu războaie,
Din pruncie să-m facă nevoaie,
Ce nemică n-au putut să-m strice,
Puindu-mi-să-n gîrbă cu price.
Ş-au lungit strîmbătatea cu oaste,
Să-m dea războ păgînii din coaste;
Domnul direpț, pizmaş ce-or să-m strice
Le-au despărţît capul de cerbice.
Să să-ntoarcă-ndărăpt cu ocară
Pizmaşii Sionului din ţară

Şi ca

---

[1] *O cîntare a treptelor, 128.*
[2] *De multe ori s-au luptat cu mine*

Шѝ ка̀ ѣ́рба де прези́ді, незмꙋ́лтѫ,
Де соа́ре сѣса́че нерѫма́ле скꙋ́ртѫ.
Чъ̀ на́йбѫ кꙋ̀ сѫ́черѫ ні́є тра́џе,
Сѐ черъто́рі че вѡ̆р брѫ̀ съба́џе.
Шѝ ка̀ че́ла че кꙋ̆ла́џе спи́че,
Съна́йбѫ сно́п дн̑ че съръди́че.
Шѝ дрꙋме́цїй съ нꙋ̆ле грѣ́ѧскѫ,
Бе́нацꙋ̆ фѝ, дмнѕъ́ꙋ̆ съ спорѣ́скѫ.

Пѣснь Степе́ннаа, рк̑н.

Изглꙋбинны̀ воззва́х к тебѣ̀ гдн̑ оуслы́ши

Ди́н традꙋлѫ́нк ца стри́гат дмне сн̑те.
Шѝ съ мѫꙋ̆ѕ гла̑ де рꙋ́гѫ ми́нте,
Шѝ траꙋ̆ѕꙋ̆л тъ́ꙋ̆ дмне сацꙋ̆нгѫ,
Гла́сꙋ̆л мї́еꙋ̆ чел ѿбна́нт̀ де рꙋ́гѫ.
Къ̀ де неве́й пꙋ̆не дмне нфа́цѫ,
Ръ́ꙋ̆л, нꙋ̆во́м пꙋ̆та̀ ста̀ де грѣ́цѫ.
Де на́йнтѣ та̀ де грѫ̀ мꙋ̆стра́ре,
Ни́че во́м скъпа̀ дела̀ черта́ре.

Şi ca iarba de pre zidi nezmultă
De soare să sece-n vreme scurtă,
Să n-aibă cu secerea-n ce[1] trage
Secerători ce vor vrea să bage.
Şi ca cela ce culege spice,
Să n-aibă snop din ce să rădice,
Şi drumeţii să nu le grăiască:
«Bine-aţ fi, Dumnezău să sporească!»

Пѣснь степеннаѧ, р҃ки.[2]

Изъ глꙋбины возвахъ къ тєбѣ, Гс҃ди, оуслыши[3]

Dintr-adînc ţ-am strigat, Doamne svinte,
Şi să mi-auz glas de rugăminte.
Şi-ntr-auzul tău, Doamne, s-agiungă
Glasul mieu cel ovilit de rugă.
Că de ne vei pune, Doamne,-n faţă
Răul, nu vom putea sta de greaţă
Denaintea ta, de grea mustrare,
Nice vom scăpa de la certare.

Ce cu

---

[1] *În ms.* нчє. *În exemplarul dublet 2 de la Biblioteca Academiei R. S. România, greşeala de tipar este corectată marginal de mîna lui Dosoftei.*

[2] *O cîntare a treptelor, 129. Cifra* рки҃ *este greşeală de tipar, în loc de* ркѳ҃.

[3] *Dintru adîncuri am strigat către tine, Doamne, auzi*

Чѐ кꙋ ми́ла та̀ съм̆ раꙁ дин̆ ка́рте,
Грешáлеле чем̆ фак̆ ръꙋ́тате.
Къ̀ єꙋ Дмне прин̆ сн҃тл̆ тъꙋ̆ нꙋме,
Ръбд̆ сꙋдълмі дела̀ пъгжкі пре лꙋме.
Шѝ сфлтл̆ мїєꙋ̆ кꙋ драг̆ тѣща́птж,
Пънж̀ вѝ венѝ нерамма де пла́тж.
Шѝ кꙋвн҃тꙋл тъꙋ̆ мисъ топа́ще,
Дмне сфн҃тл̆ дете дора́ще.
Дн҃ стра́жа деꙁорі шѝ пънън̆ ноа́пте,
Съц̆ преваге крещи́нꙋл кжт̆ поа́те.
Дн҃ стра́жа деминеції кꙋ сомнꙋл,
Съ ра́ꙁжме Їꙁра́ил ла Дмна̀.
Къ̀ Дмнӑ кꙋ ми́ла са̀ нѣ щѣ́птж,
Ка̀ съ да̀ пе́нтрꙋ ної дѣрꙋ̆нє пла́тж.
Шѝ ва̀ ръскꙋ̆мпъра̀ Їꙁраилꙋ̆л,
Дн҃ фъръ̀ де леції престѐто ширꙋ̆л.

Ѱалѡ́мꙋ лꙋй Давд҃, рл҃.

Гд҃и невоꙁнесеса срц҃е мое:

Дѡмне

Ce cu mila ta să-m raz din carte
  Greşelele ce-m fac răutate.
Că eu, Doamne, prin svîntul tău nume
  Răbd sudălmi de la păgîni pre lume.
Şi sufletul mieu cu drag te-aştaptă,
  Pănă vei veni-n vremea de plată,
Şi-n cuvîntul tău mi să topeşte,
  Doamne, sufletul de te doreşte.
Din strajea din zori şi pănă-n noapte
  Să-ţ priveghe[1] creştinul cît poate,
Din strajea demineţii cu somnul
  Să razăme Izráil la Domnul,
Că Domnul cu mila sa ne-aşteaptă,
  Ca să dea pentru noi de-agiuns plată.
Şi va răscumpăra Izrailul
  Din fărădelegi preste tot şirul.

Psalómul lui David, 130.

Гс҃ди, невознесесѧ ср҃дце мое[2]

Doamne

---

[1] *În ms.* привѧге.

[2] *Doamne, nu s-a mîndrit inima mea*

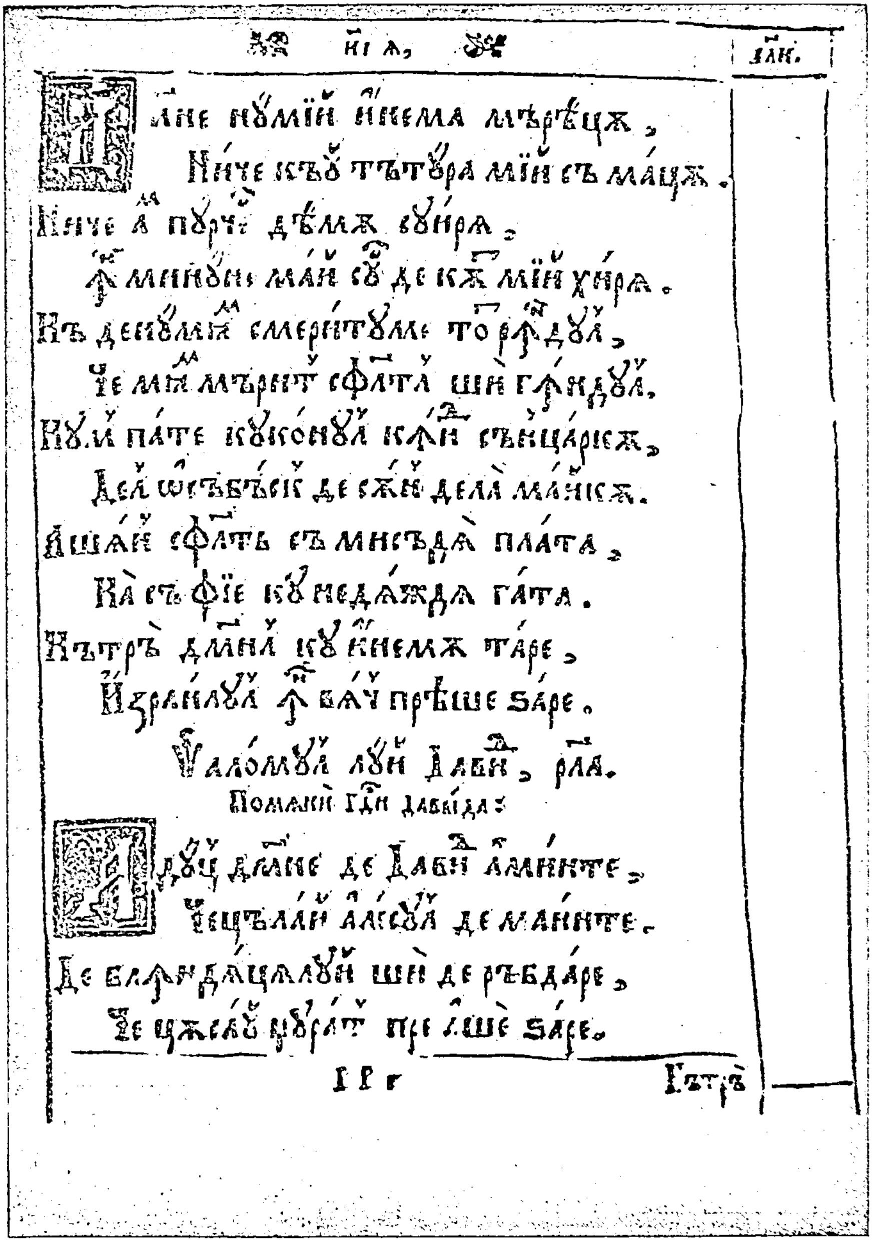

Дамне нꙋмїй инема мърѣцѫ,
Нічє къꙋ тътꙋра мїй съ мацѫ.
Нічє а пꙋрчє дємѫ ꙋнира,
ꙟ минꙋни май сꙋ де кѫ мїй хира.
Къ де нꙋми смеритꙋме то рꙟдꙋл,
Че ми мърит сфата ши гꙟдꙋл.
Нꙋ.й пате кꙋконꙋл кꙟн сънцарїѫ,
Дел ѡтъбъсїк де сѫн дела манїсѫ.
Ашай сфать съ минъда плата,
Ка съ фїє кꙋ недаѫжда гата.
Кътръ Дмнꙋ кꙋ кнемѫ таре,
Изранилꙋл ꙟ вачꙋ прѣше ѕаре.

Ѱаломꙋл лꙋй Давид, рла.

Помани Гдин давида:

Адꙋц Дмне де Давид аминте,
Шецълай алсꙋл де маинте.
Де блꙟдацлꙋй ши де ръбдаре,
Че цѫсꙋ ꙋбрат пре лꙋше ѕаре.

Doamne, nu mi-i inema măreață,
Nice căŭtătura mi-i sămață,
Nice am purces de-a mă suirea
În minuni mai sus decît mi-i hirea.
Că de nu mi-am smeritu-mi tot rîndul,
Ce mi-am mărit sufletul și gîndul,
Cum pate cuconul cînd să-nțarcă,
De-l osăbăsc de sîn de la maică,
Așe-n suflet să mi să dea plata.
Ca să fie cu nedejdea gata
Către Domnul, cu inemă tare,
Izrailul în veci pre-așezare.

Psalómul lui David, 131.

Помѧни, Гс҃ди, Давыда[1]

Adú-ț, Doamne, de David aminte,
Ce ți l-ai alesu-l de mainte,
De blîndețea lui și de răbdare,
Ce ți s-au giurat pre așezare,

Către

---

[1] *Adu-ți aminte, Doamne, de David*

Нътре дамнй де чеѣ ѕж фъгадж,
Лѹй дамнѕъѹ фъръ де тєгадж.
Д'ѣш Ꙟтра съламшѹл міеѹ де касж,
Д'ѣш съѹнамж пре єтрат де мътасж,
Де мънаш ѡкіи лъцомнй кѹ сомнѹл,
Съ дорм дѹлче ко доарме то ѡмѹл.
Ші тжмплеле ѡднхнеш съ фаікж,
Прекъпътжй моале съ леглаікж.
Пънж нои афла лъкаш де дамнй,
Лѹй Іакѡв, съ каѕж то ѡмѹл.
Ꙟ Єфрадан лѹѕжм де слаєж,
Афлатѹа Ꙟкрамп де дѹмбравж.
Балъмац дей бо жмбла принсълаше,
Съле превина че де дръгжлаше.
Сънениккнжм фъкрап сърѕътоаре,
Оуйдеѹ стъгѹт кѹ снеіш пичоаре.
Скоалж дамне де цинй ла ѡдихнж,
Чеѣм гътатѹц съм въѕ воа плинж.

Тѹші

Cătră Domnul de ce-au zîs făgadă
Lui Dumnezău fără de tăgadă[1].
De-aş intra[-n] sălaşul mieu de casă,
De-aş sui-mă pre strat de mătasă,
De mi-aş ochii lăcomi cu somnul,
Să dorm dulce, cum doarme tot omul,
Şi tîmplele odihnă-ş să facă
Pre căpătîi moale, să le placă,
Pănă n-oi afla lăcaş de Domnul
Lui Iiacov[2], să-l vază tot omul.
În Efrată i-auzăm de slavă,
Aflat-o-am[3] în cîmpi de dumbravă.
Blămaţ de-i vom îmbla prin sălaşe,
Să le prăvim[4] ce-s de drăgălaşe,
Să ne-nchinăm, făcînd sărbătoare,
Unde-au stătut cu svinte-ş picioare.
Scoală, Doamne, de ţ-vin la odihnă
Ce-am gătatu-ţ, să-m văz voia plină,

Tu şi

---

[1] În *ms.* тъгадѫ.
[2] În *ms.* Їꙗков.
[3] În *ms.* афлатоам.
[4] În *ms.* пръвим.

Тꙋ ши̏ ра́кла че цїй де с҃нціе,
Пре оужцй тъй Слꙋжба нрꙟи съш цѫе.
Ꙟ подоабе дире́пт съ́съм ва́скѫ,
Ши с҃нцїй тъй съ съ̀ веселѣ́скѫ.
Пе́нтрꙋ Да́в҃ид че цїй а̂та̀ слꙋгѫ,
Че ла́й пꙋсꙋ́л кра́й ꙟ вре́ме лꙋ́нгѫ.
Нꙋ́ц ꙟтоа́рче а̂та̀ сн҃тѫ фа́цѫ,
Де оуне́ꙋл тъꙋ̆ кꙋ оурѫ де грѣ́цѫ.
Д҃мнль аꙋ̆ цꙋра́т ꙟтра де ва́рѫ,
Лꙋй Да́в҃ид съ́нꙋл сі́млабе д҃и ца́рѫ.
Д҃н пра́нтече че цва̀ е̂ши̇̀ пло́дꙋл,
Жцво́й пꙋ́не нска́ꙋн ꙟ то́т ро́дꙋл.
Де́м вор цѫна̀ фїцїй тъй кꙋвꙟ́нтꙋл,
Ши съ ста̀ прекꙋ́м нїй цꙋ́ръмꙟнтꙋл.
Ши мъртꙋрїй че лїо́шй да съм ва́це,
Съ нꙋ́нтоаркѫ ꙟнтръ́бꙋрй съма́це.
Ши хїй лѡр вор шеда̀ нѣчїе,
Ꙟн скаꙋ́нꙋл тъꙋ̆ чел де кръ́не.

Ка да́не

Tu și racla ce ți-i de svinție.
Preuțîi[1] tăi slujba-n rînd să-ș țîie,
În podoabe dirept să să-nvască
Și svinții tăi să să veselească
Pentru David ce ți-i a ta slugă,
Ce l-ai pusu-l crai în vreme lungă.
Nu-ț întoarce a ta svîntă față
De unsul tău cu ură de greață.
Domnul s-au giurat într-adevară
Lui David să nu-l schimbe din țară:
«Din pîntece ce-ț-va ieși plodul
Îț voi pune-n scaun în tot rodul,
De-m vor țînea feții tăi cuvîntul
Și să stea precum ni-i giurămîntul.
Și mărturii ce li-oi da să-nvețe
Să nu-ntoarcă-n năravuri sămețe,
Și hiii lor vor ședea-n vecie
În scaunul tău cel de crăie».

Că Dumne-

---

[1] *În ms.* прєȣцѫй.

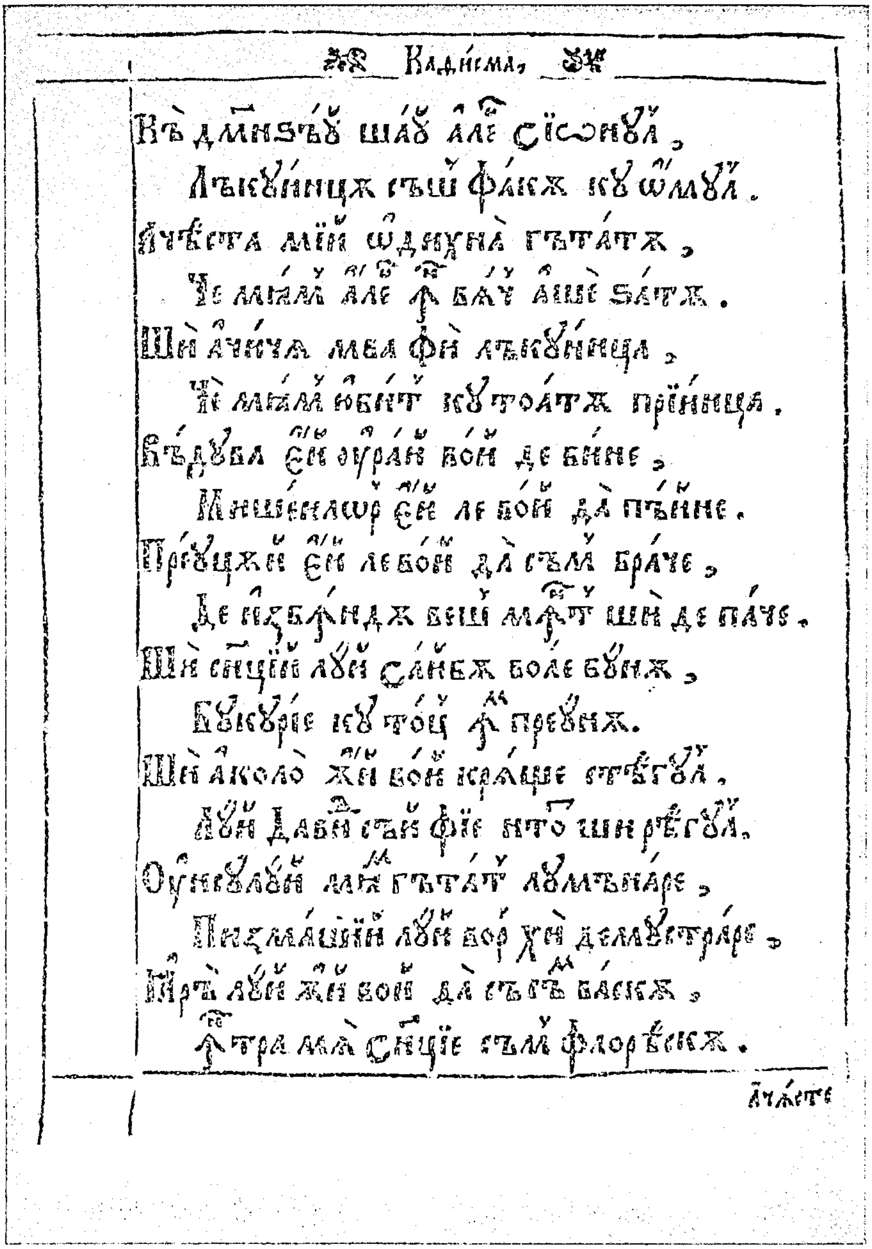

Кадíема,

Къ д(и)минѣцъ шаѹ але сїѡнѹлѹ,
Лъкѹ́инцѫ съш фа́кѫ кѹ ѡмѹл.
Ачѣ́ста мїй ѡ҆дихнà гъта́тѫ,
Че мїа́м але ꙟ вак аше ѕа́тѫ.
Шѝ а҆чи́ча меа фѝ лъкѹ́инца,
Чѐ мїа́м ю́бит кѹ тоа́тѫ прїи́нца.
Въ́дѹва є҆и ѹ҆ра́н во́й де би́не,
Мише́илѡр є҆и ле во́й да̀ пъи́не.
Прѣ́ѹцїи є҆и ле вой да̀ съ́м бра́че,
Де и҆збъ́ндѫ веш мъ́нт шѝ де па́че.
Шѝ сфинцїй лѹ́й са́нежѫ воле бѹ́нѫ,
Бѹкѹ́рїе кѹ то́ць ꙟ прѣѹ́нѫ.
Шѝ а҆коло̀ жи вой кра́ще стѣ́гѹл,
Лѹ́й Да́вид съй фїе н҃то ши рѣ́гѹл.
Оу҆нсѹ́лѹй м꙼й гъта́т лѹмъна́ре,
Пизма́шїй лѹ́й вор хѝ де лавѣтра́ре,
Прѐ лѹ́й жи во́й да̀ съ съ́ ва́скѫ,
Ꙟтра ма̀ сфи́нцїе съм флорѣ́скѫ.

Ачѣ́сте

Că Dumnezău ş-au ales Sionul,
Lăcuinţă să-ş facă cu omul:
«Aceasta mi-i odihna gătată
Ce mi-am ales în veci aşezată.
Şi acicea m-va fi lăcuinţa
Ce mi-am iubit cu toată priinţa.
Văduva ei ura-i-voi de bine,
Mişeilor ei le voi da pîine.
Preuţii ei le voi da să-mbrace
De izbîndă veşmînt şi de pace,
Şi svinţii lui s-aibă voaie bună,
Bucurie cu toţ împreună.
Şi acoló îi voi creşte steagul
Lui David, să-i fie-n tot şireagul.
Unsului mi-am gătat lumînare,
Pizmaşii lui vor hi de mustrare,
Iară lui îi voi da să să-nvască
Într-a mea svinţie, să-nflorească».

Aceste

Ачѣсте па́трꙋ пъ́рѣкь де стихꙋрь лѣ скорни
сѫ прꙋзвѣйт ачѣ ѱалмѡлоѵи. Се нинѣ что добро̀:

Ꙋ́нде фа́че, Зи́де де па́че,
Тꙋ́рнꙋрь де фръцѫ́е.
Дꙋ́лче вїа́цѫ, фъ́ръ грѣ́цѫ
Ꙟтрарѣ̀ богъцѫ́е,
Чѣ́й ма́й бꙋ́нъ, де пребꙋ́нѫ
Вїа́ца чѐ фръцѣ́скѫ,
Де кѫ́т а́рмѫ, че де стра́мѫ
Ѡа́сте вите́жѣскѫ.

Кꙋ́м а́сте петра́чѣра де бꙋ́нѫ,
Чѣ́л дꙋсꙋсꙋ́с фра́цꙋлꙋй ꙟ пребꙋ́нѫ.
Атꙋ́нче пре ка́п ми́рꙋл лѣ чи́не,
Пѐ ла́й ла́рсѫй де́й щи́мде де би́не.
Де ми́ро че́й би́не кꙋ̆ дꙋлчѣ́цѫ,
Ка́ ꙟдꙋ́й ма́рџе ми́рꙋл пре стѐ фа́цѫ.
Де пре ба́рбѫ ма́рџе пре вешми́нте,
Пъ́нъ ꙟпо́але пребꙋ́ндѣй ти́бите.

Aceste patru părechi de stihuri le-am scornit eu, prăvind acest psalom a lui. Сє н͠нѣ что добро[1]

Cine face zidi de pace,
Turnuri de frățîie,
Duce viață fără greață
'Ntr-a sa bogățîie.
Că-i mai bună, depreună,
Viața cea frățască,
Decît armă ce destramă
Oaste vitejască.

Cît este petrecerea de bună*
Cînd lăcuiesc frații împreună.
Atunce pre cap mirul le vine
Ca lui Aáron, de-i șede de bine,
De miros ce-i vine cu dulceață,
Cîndu-i merge mirul preste față,
De pre barbă merge pre veșminte,
Pănă-n poale pre unde-s tivite.

Ca roua

* 132

---

[1] *Iată acum ce este bun*

Кадісма,

Ка̀ роа̀ че вине дин Єрмѡнꙋл,
Де погоаръ плаꙋ̆ріле Сїѡнꙋлꙋй.
Ꙟнтрачѣста апꙋ̆ цꙋ̆рꙋ̆ѧнтъ,
Дмнзъꙋ̆ де віацъ феритѫ.

Ѱа рлг
Се нн҃ѣ
бл҃свите:

Ꙗтъ акмꙋ̆ фачєц мꙋлцъмитѫ,
Лꙋй Дмнзъꙋ̆, кꙋ рꙋгъ пріимитѫ.
Ши съ̆ кꙋвꙟтаць бинє нꙋмєлꙋ̆,
Шєрбїй тоць че слꙋжиць прєцꙋ̆рі Дмнꙋ̆.
Карїй дворꙋ̆ць ла Дмнꙋ ꙟ касѫ,
Ꙟнкꙋ̆рцѫлє чалє дє мъ̆тасѫ.
Ши̇ нопцѫлє цꙟнѣ дворѣѫ лꙋнгѫ,
Рѣдѣкаць мꙟнꙋлє прє рꙋгѫ.
Ꙟ лоꙋ̆кꙋрилє лꙋй чєлє стє,
Кꙋ̀ рꙋгъ чинѣ ла̀ Дмнꙋ пріимитє.
Ши̇ ка̀ съ̆ц дѣ бꙋнъ кꙋвꙟнтарє,
Дмнзъꙋ̆ дин Сїѡн ши̇ спорꙋ марє.
Чєꙋ̆ порꙋнчи єꙟкѣри кꙋ кꙋвꙟнтꙋл,

Сла:

Дє сꙋ фѫкꙋт чєрꙋл ши̇ пъмꙟнтꙋл.

КѢѲЇ

Ca roua ce vine din Ermonul,
De pogoară-n muntele Sionul,
Că-ntr-aceasta a pus giuruită
Dumnezău de viață fericită.
Iată acmu faceț mulțămită*
Lui Dumnezău, cu rugă priĭmită,
Și să-l cuvîntaț bine-n tot omul,
Șerbii toț ce slujiț pregiur Domnul,
Carii dvoriț la Domnul în casă,
În curțîle cele de mătasă.
Și nopțîle țîind dvorbă lungă,
Vă rădicaț mînule[1] pre rugă,
În locurile lui cele svinte,
Cu rugăciuni la Domnul priĭmite.
Și ca să-ț dea bunăcuvîntare
Dumnezău din Sion și spori mare,
Ce-au poruncit sîngur cu cuvîntul
De s-au făcut ceriul și pămîntul.**

CATÍ-

* Psal[ómul] 133. Се нн҃ѣ бсл҃вїте[2]
** Слава

---

[1] *În ms.* мѫнꙋле.
[2] *Iată acum binecuvîntați*

Каѳі́сма, ѳі. Аллилꙋі́а, рлд.

Хвалите и҆мѧ̀ Гн҃е хвали́те рабн Г҃а.

Е҆ пѣрис.

Лъꙋда́ць а Д҃мнлꙋй сфн҃ть нꙋ́ме,
Шербїи лꙋи Д҃мнезъꙋ тоць ди́н лꙋме.
Ка́рїи двориць ꙟ ка́сѫ ла̀ Д҃мнꙋ,
ꙟ кꙋрцꙋле лꙋй сф҃нте то́т ѡмꙋл,
Лъꙋда́ць пре Д҃мнꙋ кꙋ дꙋлчецѫ,
Нꙋмеле съꙋ кѫнта́ць къй деви́цѫ.
Къꙋ але́с пре Їакѡв Д҃мнꙋ шїе,
Пре Їзраи́л съꙋ фїе мошїе.
Шам кꙋноскꙋт пре Д҃мнꙋ къй ма́ре,
Д҃мнꙋ но́стрꙋ ꙟтоць до́мнїи май та́ре.
То́ате че врꙋ̀ Д҃мнꙋ але фа́че,
Пре пъмѫнт ши ꙟ чѣр льꙋ фа́пт кꙋ па́че,
ꙟ мъри шѝ пре ла̀ то́атѫ ценꙋна,
Де шаꙋ пꙋ́нт Д҃мнзъꙋ минꙋ́на.
Сꙋин нѡ́рь де престѐ хота́рѫ,
ꙟпло́й фа́че фꙋлџере кꙋ па́рѫ.

CATÍSMA 19. ALILUIA, 134.

Хвалите имѧ Гн҃е, хвалите, раби, Г҃а[1]

Lăudaț a Domnului svînt nume,*
Șerbii lui Dumnezău toț din lume,
Carii dvorîț în casă la Domnul,
În curțîle lui svinte, tot omul.
Lăudaț pre Domnul cu dulceață,
Numele să-i cîntaț, că-i de viață,
C-au ales pre Iacov Domnul șie,
Pre Izrail să-i fie moșie.
Ș-am cunoscut pre Domnul că-i mare,
Domnul nostru-n toț domnii mai tare.
Toate ce vru Domnul a le face,
Pre pămînt și-n cer, le-au fapt cu pace,
În mări și pre la toată genunea,
De ș-au ivit Dumnezău minunea.
Suind núori de preste hotară,
În ploi fece fulgere cu pară,

Dintr-a

---

* 5 perechi

[1] *Lăudați numele Domnului, lăudați, slugi, pe Domnul*

Дінтра сале къмъре скоцѫнд вънтꙋл,
Дей фаче порꙋнка ши кꙋбѫнитꙋл.
Ши оучисѫ пѫрга нто Егvптꙋл,
Дін добиток дин ѡм, дінто вниптꙋл.
Тримисꙋ цаꙋ ѫтине Егvпте,
Семне минꙋни де ей цѫна минте.
Пре еле Фараѡн ши кꙋ то сфатꙋл,
Де лаꙋ чертат, ши лаꙋ оустꙋратꙋл,
Бѫтꙋ дамил мꙋлте лимбѣ пъгѫне,
Шилм пърацꙋ оучисѫ пентрꙋ тине.
Прем пъратꙋл Сіѡн Аморѣнꙋл,
Ши пре Ѡг дин Васан кꙋ то нѣмꙋл.
Ши тоате крѫиниле бътрѫне,
Алеи Ханаан че лимбѣ пъгѫне.
Ши дѫде пъмѫнтꙋл лор мошіе,
Лꙋи Израил ѫвачь съшил цѫе.
Дамне нꙋмеле тъꙋ съ вестѫще,
Ѫро де ро де съ поменѫще.

Кѫ пре

Dintr-a sale cămări scoţînd vîntul,
De-i fece[1] porunca şi cuvîntul.
Şi ucisă pîrga-n tot Eghiptul,
Din dobitoc, din om, din tot viptul.
Trimisu-ţ-au în tine, Eghipte,
Semne, minuni, de vei ţînea minte,
Preste Faraon şi cu tot sfatul,
De l-au certat şi l-au usturatu-l.
Bătu Domnul multe limbi păgîne
Şi-mpăraţ ucisă pentru tine,
Pre-mpăratul Sion Amoreanul
Şi pre Og din Vasan, cu tot neamul.
Şi toate crăiile bătrîne
A lui Hanaan, ce-s limbi păgîne.
Şi dede pămîntul lor moşie
Lui Izrail în veci să şi-l ţîie.
Doamne, numele tău să vesteşte
În rod de rod de să pomeneşte.

Că pre

---

[1] *Grafia* флчє, *este, probabil, greşeală de tipar. În ms.* фѧчє.

Къ прѐ дерепта́те џꙋде́ч ца́ра,
  Де ръди́ч поно́слꙋл шѝ ѡка́ра.
Шѝ шербилѡ́р тъй кꙋ мꙟнгѫѧ́ре,
  Аѣскꙋлц рꙋга̀ ла гре́ꙋ де дꙋрѧ́ре.
Идѡлїй пъгѫнилѡр ченꙋшѫ,
  Аꙋр шарџинт сꙟн фъкꙋц де мѫ́нѫ.
Гꙋрѫ ла̑ꙋ шѝ нꙋпот съгръ́ѣскѫ,
  Кꙋ ѡ̑кї сꙟн шѝ нꙋпот съ зърѣскѫ.
Оурѣкѝ ла̑ꙋ шѝ нꙋпот съ а̑ꙋѕѫ,
  Ни́че а̑бꙋрї нꙋле ѧ̑сте небꙋѕѫ.
То́кма съле фїе чи́ней фа́че,
  Ши́ш чѣрѣскѫ дела̀ дꙟнш да́р шѝ па́че.
Ка́са лꙋ́й Изра́ил ѕѫчец та́ре.
  Лꙋй дꙋмнезъ́ꙋ бꙋнѫ кꙋвꙟнта́ре.
Ка́са лꙋ́й а̑рѡн съ мꙋлцъмѣ́скѫ,
  Шѝ пре дм҃нꙋл съ блгвѣ́скѫ.
Шѝ дин ка́са лꙋй ле́вїй то̄ ѡ̑мꙋл.
  Съ би́не кꙋвинта́ѕе пре дм҃нꙋл.

Ѵо г Шѝ ка́рїи

Că pre dereptate ţ-giudeci ţara,
De-i rădici ponoslul şi ocara.
Şi şerbilor tăi cu mîngîiere
Le-asculţ ruga la greu de durere.
Idolii păgînilor, ce-nchină
Aur ş-argint, sînt făcuţ de mînă.
Gură au şi nu pot să grăiască,
Cu ochi sînt şi nu pot să zărească,
Urechi au şi nu pot să auză,
Nice abur[2] nu le este-n buză.
Tocma să le fie cine-i face
Şi-ş cearcă de la dînş dar şi pace.
Casa lui Izráil[3], zîceţ tare
Lui Dumnezău bunăcuvîntare.
Casa lui Aron să mulţămască
Şi pre Domnul să blagoslovască.
Şi din casa lui Lévii tot omul
Să binecuvinteze pre Domnul.

Şi carii

---

[1] *Cifra* н҃ї *este greşită, în loc de* ѳ҃ї.

[2] *În ms.* абꙋр.

[3] *Accentul cerut de vers este* Izráil, *cum apare în ms.*

Шѝ ка́рїй а́вець де Дм҃нꙋ́ тѣ́мѫ,
Бл҃гви́ць Дм҃нꙋ́ фъ́ръ са́мѫ.
Бл҃гви́т съ фі́й Дм҃не С҃те,
Ди́н Сїѡ́н че петре́ч де ма́нте.
Оу́нде ца́й фъкꙋ́тꙋць лъкꙋ́инцѫ,
Ꙟ Єрⷭ҇ли́м де стѫ̀ ніеред́инцѫ.

Алилꙋ́їа, рл҃є.

Исповѣ́дайтеса Гв҃и ѧ҆кѡ бл҃гъ:

Мъртꙋрисі́ць пре Дм҃нꙋ́.
Къ́й бꙋ́н кътръ̀ то̄т ѡмꙋ́л.
Шѝ мила лꙋ́й тръ́ѥще,
Пре ва́ч де съвъцлѣ́ще,
Въ̀ мъртꙋрисі́ць та́ре,
Лꙋ́й Дм҃незъꙋ́ чей ма́ре.
Шѝй спꙋ́нець дерепта́та,
Пре ва̑ ꙟ тоа́тѫ па́ртѫ.
Де лꙋ́а чѐ Дм҃нѣ́ще,
Пре стѐ Дм҃нїи де́й спорѣ́ще.

Мі́ла

Și carii aveț de Domnul teamă,
Blagosloviț Domnul fără samă.
Blagoslovit să fii, Doamne svinte,
Din Sion ce petreci de mainte,
Unde ț-ai făcutu-ț lăcuință
În Ierusalim de stă-n credință.

ALILUIA, 135.

Исповѣдайтесѧ Гв҃и ꙗкѡ бл҃гъ[1]

Mărturisiț pre Domnul,*
Că-i bun cătră tot omul,
Și mila lui trăiește
Pre veci de să lățește.
Vă mărturisiț tare
Lui Dumnezău ce-i mare
Și-i spuneț dereptatea
Pre veci în toată partea.
Celúia ce domnește
Preste domni, de-i sporește,

---

[1] *Mărturisiți-vă Domnului că este bun*

Мила луй чѣ нѣацатѫ,
Пре вой жй мъкѹратѫ.
Чеѹ фъкѹт минѹнй маре,
Даць вѣсте де дане таре.
Кѣ ни мила веститѫ,
Пре стѣ вой сокотитѫ.
Чеѹ фапт черюл кѹ гꙟндѹл
Деш цѫне нтрег то рꙟндѹл.
Кѹ мила са чѣ маре,
Чей ꙟ вой прѣше ѕаре.
Шаѹ ꙟкегат пъмꙟнтѹл,
Дн трапѫ кѹ кѹвꙟнтѹл.
Ꙗлѹй милѫ сѣ цїе,
Кѣй крѹцатѫ нвечїе.
Фѣкѹтай лѹмини маре,
Де даѹ раѕе ши заре.
Кѹ аса милѫ сфнтѫ,
Чѣстѫ нвой фѫрѫ смꙟнтѫ.

Боаре

Mila lui cea nălţată
Pre veci îi măsurată.
Ce-au făcut minuni mare,
Daţ veste de dîns tare,
Că i-i mila vestită,
Preste veci socotită.
Ce-au fapt ceriul cu gîndul
De-ş ţîne-ntreg tot rîndul,
Cu mila sa cea mare,
Ce-i în veci pre-aşezare.
Ş-au închegat pămîntul
Dintr-apă cu cuvîntul,
A lui milă să ştie
Că-i cruţată-n vecie.
Făcut-au[1] lumini mare,
De dau raze şi zare,
Cu a sa milă svîntă
Ce stă-n veci fără smîntă.

---

[1] *În ms.* фъкꙋтаꙋ.

Соа́ре лꙋ́й іаꙋ́дат са́ибѫ,
Съ фа́кѫ зꙋ́ѫ а́лбѫ.
Съ слобоа́ѕе лꙋкоа́ре,
При́н мі́лѫ стъ тътоа́ре.
Престѐ нопц лъ́пꙋ лꙋ́нѫ,
Кꙋ̀ стѣ́леле мпреꙋ́нѫ.
Мі́ла са̀ съш а҆ра́те,
Пре є́лꙿ кꙋ̀ бꙋнъта́те.
Ꙗꙋ̆ бъ́тꙋт ѫ҃ гі́птꙋл,
То́тѫ пъ́рга ші̀ ві́птꙋл.
Къ̀ ні́й мі́ла дє́ тꙋ́нче,
Пре стѐ є́лꙿ кꙋ гѫ́нⷣ дꙋ́лче.
Ꙗꙋ̆ скѡ҃ Израилтѣ́нїй,
Ді́нтре то́ц є҆гіпте́нїй.
Фъкъ́ндꙋш ѫ҃ є́лꙿ нꙋ́ме,
Дѐ міло́стіве пре лꙋ́ме.
Кꙋ мѫ́на са̀ чѣ̀ ма́ре,
Кꙋ враці́ꙋл съꙋ̆ чел та́ре.

Мі́ла

Soarelui i-au[1] dat s-aibă
Să facă zuă albă,
Să sloboaze lucoare,
Prin milă stătătoare.
Preste nopţ au pus lună
Cu stelele-mpreună,
Mila sa să-ş arate
Pre veci cu bunătate.
Ce-au bătut în [E]ghiptul
Toată pîrga şi viptul,
Că i-i mila de-atunce
Preste veci cu gînd dulce.
Ce-au scos izrailtenii
Dintre toţ eghiptenii,
Făcîndu-ş în veci nume
De milostiv pre lume.
Cu mîna sa cea mare,
Cu braţul său cel tare,

Mila[2]

---

[1] *În ms.* іаȣ.

[2] *Printr-o greşeală de tipar, a fost pus drept cuvînt de legătură începutul versului al doilea de pe pagina următoare. Se poate însă ca Dosoftei să fi schimbat în corectură ordinea versurilor respective.*

Пре стѐ вѧ́ч съ́ш а̂ра́те,
Ми́лѧ де бꙋнѫта́те.
Ка́ꙋ де сфъкꙋ́т при ма́ре,
При́н чѧ̀ ро́шїе къра́ре.
Ꙟ вѧ́ч ка̀ съ́ш не̂ва́скѫ,
Ми́лѧ д҃мнѕъѣ́скѫ.
Дє́ꙋтрекꙋ́т при це́нꙋне,
И҆зра́нл кꙋ мі́нꙋне.
Ми́лѧ съ́й цѫ́е мі́нте,
Пре стѐ вѧ́ч ꙟна́инте.
Ша́ꙋ ръстꙋрна́т ꙟ ма́ре,
Пре фа́раѡ̑ чел та́ре.
Кꙋ кѫ́т ꙗ́ꙋ фѡ̀ стꙋ́н сѫ́лѧ,
Съ́ш а̂ра́те не̂вѧ́ч мі́лѧ.
Шѝ глоа́та сѧ̀ чѣ̀ с҃нтѫ,
Ша́ꙋ пꙋрта́т фъръ̀ смꙟ́нтѫ.
При́н лоскꙋ́рі де пꙋстїе,
Фъкꙟ́нд мі́лѫ не̂вечїе.

ѕ т Стро́й

Preste veci să-ş arate
Mila[1] de bunătate.
C-au desfăcut prin Mare,
Prin cea Roşĭe[2], cărare,
În veci ca să-ş ivască
Mila dumnezăiască,
De-au trecut[3] prin genune
Izrail cu minune,
Mila să-i ţîie minte
Preste veci înainte.
Ş-au răsturnat în mare
Pre Faraon cel tare,
Cu cît i-au fostu-i sîla,
Să-ş arate-n veci mila.
Şi gloata sa cea svîntă
Ş-au purtat fără smîntă,
Prin locuri de pustie,
Făcînd milă-n vecie.

Strun-

---

[1] *În ms.* мила
[2] *În ms.* рошїй.
[3] *Corectura cu mîna a înlăturat grafia* прєкꙋт, *greşeală de tipar.*

Стрꙋничинà та́ꙋ̆ кра́н̆ ма́ре,
Ръзбо́й̆ дѫ́ндꙋле та́ре,
Мила дмнѕъ́ѥскѫ,
Престè вꙗ̆ч съш̆ вестѣскѫ.
Шѝ оу̂чнѥ́ѫ кра́н̆ во́инич̆,
Фъкрѫ́н прѣ́н̆ съй̆ сфобо́дни̂.
Кꙋ̀ ми́ла са чѣ́ ма́ре,
Не кꙋ̆при́нсѫ нхота́ре.
Пре Сїѡ́н̆ а̂мꙋрѣ́нꙋ̆л,
Ла́ꙋ̆ оу̂чи̂ кꙋ̆то́т нѣ́мꙋ̆л.
При́н̆ мила́ѫ ндꙋ̆рътоа́ре,
Чей̆ ꙟ҃вꙗ̆ч стъ тътоа́ре.
Шѝ пре ѡ́г оурїа́шꙋ̆л,
Ла́ꙋ̆ рꙋ̆мпт̆ кꙋ̆ то҃ съла́шꙋ̆л.
Ми́ла дмнѕъ́ѥскѫ,
Нꙋ̆ мо́й̆ съвъкꙋ̆ме́скѫ.
Ца́ра лѡ́р̆ чѣ́ съ ма́цѫ,
Аꙋ̆да́т съ́ши ѡ̂ па́рцѫ.

Ми́ла

Struncinat-au crai mare,
Război dîndu-le tare,
Mila dumnezăiască
Preste veci să-ş vestească.
Şi ucisă crai bóinici,
Făcînd pre-ai săi sfobodnici,
Cu mila sa cea mare,
Necuprinsă-n hotare.
Pre Sion Amoreanul
L-au ucis cu tot neamul,
Prin milă-ndurătoare,
Ce-i în veci stătătoare,
Şi pre Og uriaşul
L-au rumpt cu tot sălaşul,
Mila dumnezăiască
Cu noi să văcuiască.
Ţara lor cea sămaţă
Au dat să şi o-mparţă,

Мила лꙋй съ съ вазѫ,
Престе вѫй лъеꙟⷣн разѫ.
Съ ѡ̂мъсꙋре ншнрꙋл,
Шербꙋл съꙋ и̂зраилꙋл.
Ка съй фіе мошіе,
Прін мила са невечіе.
Къ ла лѡіе де дꙋраре,
Ніи дамнѫ мѫнгѫаре,
Ши мила лꙋй че ларгѫ
Престе вѣй тоетѫ нтрѣгѫ.
Ши ꙟⷣн невине гребꙋл,
Не вісоате ди тоꙋл.
Къ дамнѫ гꙟⷣн іон поартѫ,
Ꙟ вѣй пентраіа глоатѫ.
Каре дѫ хранѫ нцарѫ,
Де іарнѫ ши де варѫ.
Ши тримнте дꙋлчецѫ,
Нꙋ мніѫ нвѣй де вѣцѫ.

Шиса

Mila lui să să vază
Preste veci lăsînd rază.
Să o măsure-n şirul
Şerbul său, Izrailul,
Ca să-i fie moşie
Prin mila sa-n vecie.
Că la loc de durere
Ni-i Domnul mîngîiere,
Şi mila lui cea largă
Preste veci tot stă-ntreagă.
Şi cînd ne vine greul,
Ne scoate din tot răul,
Că Domnul gînd bun poartă
În veci pentr-a sa gloată.
Care dă hrană-n ţară,
De iarnă şi de vară,
Şi trimite dulceaţă
Cu milă-n veci de viaţă.

Şi să

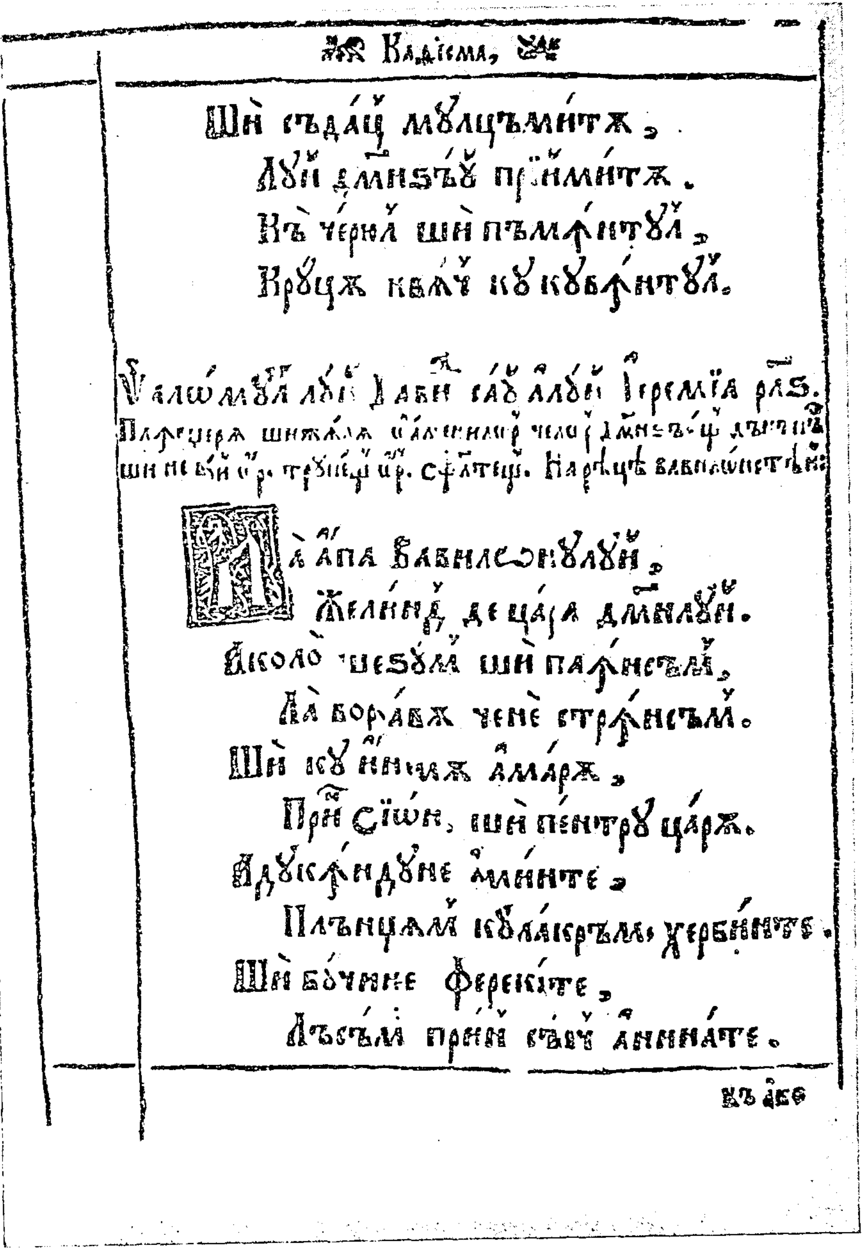

Кадісма,

Ши съдаць мълцъмитѫ,
Лѹй дмнѕъѹ прѣимитѫ.
Кѫ черюл ши пъмѫнтѹл,
Крѹцѫ кѣмѹ кѹ кѹвѫнтѹл.

Ѱалѡ́мѹл лѹй Давид саѹ алѹй Іеремі́а рлѕ.

Плѫнџерѣ ши жѣла ѡ́аменилѡр челѡр дмнезъѹ лѫнгѫ
ши не вѡ́й ѡр. тре́бѹе ѡр. стрѣтеи. На рѣцѣ вавилѡнеасткѣ:

Ла а́па Вавилѡнѹлѹй,
Желинд де ца́ра дмнлѹй.
Аколо шеѕѹм ши плѫнсъм,
Ла ворѡавѫ че не стрѫнсъм.
Ши кѹ инимѫ амарѫ,
Прин Сіѡн, ши пентрѹ царѫ.
Адѹкѫндѹне аминте,
Плъндѫм кѹлакръми хербинте.
Ши бѹчине ферекате,
Лѣсъм прин сълчи анинате.

Къ а̑кѡ

Și să daț mulțămită
Lui Dumnezău priĭmită,
Că ceriul și pămîntul
Cruță-n veci cu cuvîntul.

Psalómul lui David sau a lui Ieremia, 136.

Plîngerea și jelea oamenilor celor dumnezăiești de[1] năpăști și nevoi, ori trupești, ori sufletești. На рѣцѣ Бавилѡнстѣй[2]

La apa Vavilonului,
Jelind de țara Domnului,
Acoló șezum și plînsăm
La voroavă ce ne strînsăm,
Și cu inemă amară,
Prin Sion și pentru țară,
Aducîndu-ne aminte,
Plîngeam cu lacrămi herbinte.
Și bucine ferecate
Lăsăm prin sălci aninate,

Că aco-

---

[1] *În ms.* Дє.

[2] *La rîul Babilonului*

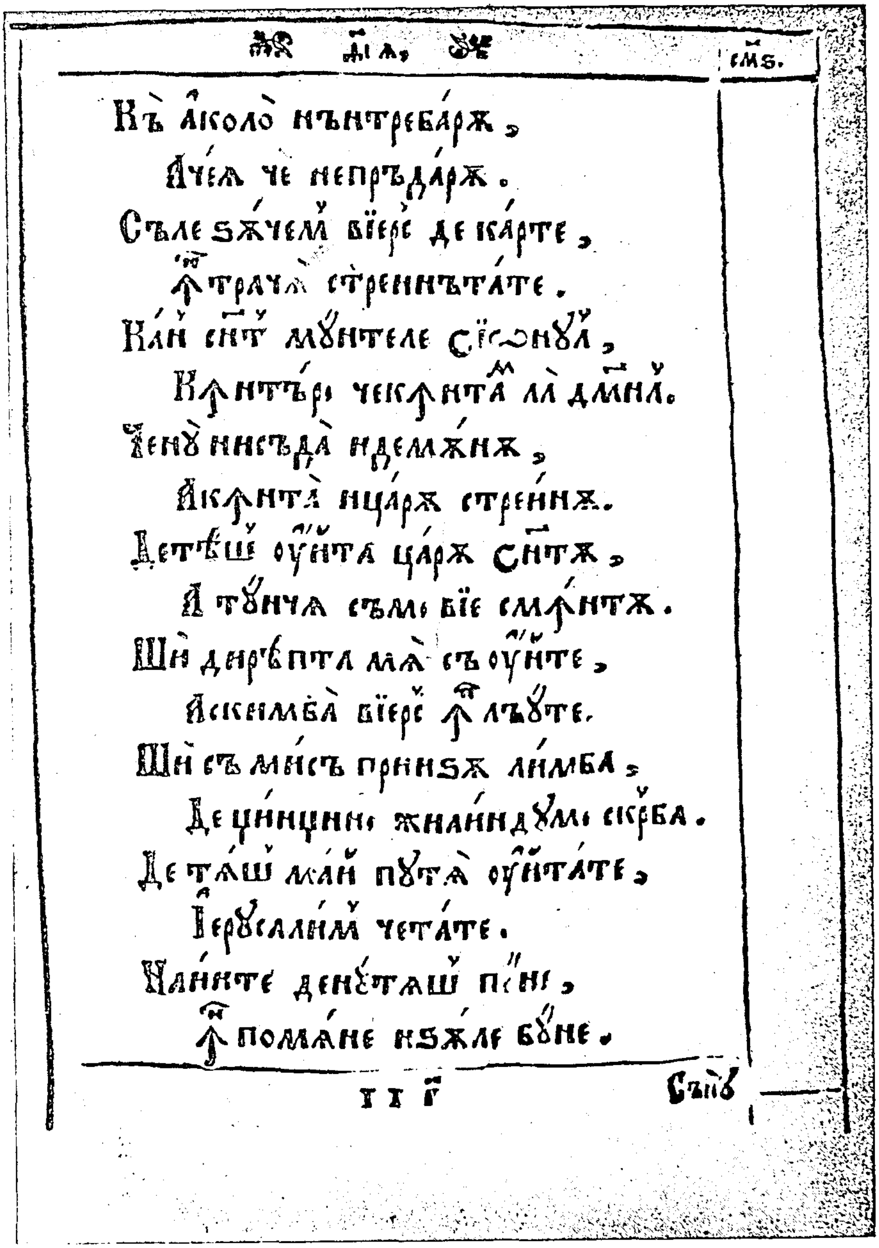

Къ аколо нънтребарѫ,
Ачеѧ че непръдарѫ.
Съле ѕѫчем вїєрсе де карте,
ꙟтрачѧ стреинътате.
Каи снт мѹнтеле Сїѡнѹл,
Кꙟнтъри чекꙟнтам ла Дмнѹл.
Ченѹ нисъда ндемѫнѫ,
Акꙟнта нцарѫ стреинѫ.
Детеѡш оуита царѫ Снтѫ,
А тѹнча съми вїє смꙟнтѫ.
Ши дирѣпта ма съ оуите,
Аскимбѣ вїерсе ꙟлъѹте.
Ши съ мисъ принѕѫ лимба,
Де цинцини жианиндѹми скрба.
Де таш маи пѹта оуитате,
Іерѹсалим четате.
Чаните денѣташ пїни,
ꙟпомане нѕѫле бѹне.

Съпѹ

Că acoló ne-ntrebară[1]
Aceia ce ne prădară
Să le zîcem viers de carte
Într-acea streinătate,
Ca-n svînt muntele Sionul
Cîntări ce cîntam la Domnul.
Ce nu ni să da-ndemînă
A cînta-n ţară streină.
De te-aş uita, ţară svîntă,
Atuncea să-mi vie smîntă,
Şi direapta mea să uite
A schimba viers în lăute!
Şi să mi să prinză limba
De gingini, jelindu-mi[2] scîrba,
De te-aş mai putea uita-te,
Ierusalim[3] cetate,
Nainte de nu te-aş pune
În pomene-n zîle bune.

Să nu

---

[1] *În ms.* нєнтрєбарѫ.

[2] *În ms.* жєлиндȣмі.

[3] *Pronunţat* I-e-

Съ нѹ̀ ѹ́йцй Дамне С҃нте,
Де Єдѡм чеѹ зѫ̄ кѹвѣ́нте.
С҃нтей четъ́цй ꙟ̑ протйвѫ,
Кѹ̀ ръ́ѹ ди́н гѹ́ръ злови́нъ.
Ръжни́цй зи́дѹрй на́лте,
Де шерта́цй де бѹ́нъта́те.
Тѹ фа́тъ вавилѡнѣ́скъ,
Ръ́ѹл ва̀ съ те тълнѣ́скъ.
Ва фѝ ша́чела ифери́че,
Ѣцва̀ венѝ съ те стри́че.
Къ̀ цжеъва̀ нт҄оарче да́рѹл,
Кѹ̆л некисни тѹ кѹ пъха́рѹл.
Ши ꙟ̑ кѹ́ко́нїй тъ́й де зи́дѹрй
Вор̆ здроби̃ ка̀ неще хръ́бѹрй.

Аллилѹїа, Ангеѝ ши Захарїа. Ачеща ꙟ̑тъ аѹ прѣчествѹит пре ачѣле врем поате фи пентрѹ каѹ єй лаѹ искорнит ачест псалом, саѹ єй лаѹ ꙟ̑ноит фїинд, ке псалом ачий чей бътрѫни іаѹ. Пъ май ꙟ̑аинте ачѣ ши лаѹ псалом скрїиш Давид кѹм ѹнѹ ачестора пророчи Ангей ши Захарїа

прикѹм;

Să nu uíţ, Doamne svinte,
De Edom ce-au zîs cuvinte
Svintei cetăţ împrotivă,
Cu rău din gură zlobivă:
«Răsîpiţ[î-i] zidiuri nalte,
Deşertaţ de bunătate!»
Tu, fată vavilonească,
Răul va să te tîlnească!
Va fi ş-acela-n ferice
Ce-ţ-va veni să te strice,
Că ţî să va-ntoarce darul,
Cum ne-nchini tu cu păharul,
Cînd cuconii tăi de ziduri
Vor zdrobi-i ca neşte hîrburi.

Aliluia, Anghei şi Zahária. Aceştia încă au prorocestvuit pre acele vremi. Poate fi că sau ei l-au scornit acest psalom, sau ei l-au înnoit, fiind de psalómii cei bătrîni a lui, că mai sînt aicea şi alţ psalómi scriş deasupra cu nume acestora proroci Anghei şi Zahária,

precum

прикꙋм съвади. рлз. Исповѣмсѧ тебѣ Гдⷭи всѣм
с҃цем моим, и пре аггли воспою тебѣ.

Ꙟмой рꙋгамѫ ціе Дмне сн҃те,
Кꙋ инемѫ нтрѣгѫ де наинте.
Шей пре ꙟ҃цери ѫцвой кꙟнта нфацѫ,
Кꙋ мꙋзикꙋлаташ грай кꙋ дꙋлчѣцѫ.
Шей сн҃та та касѫ мой рꙋгамѫ,
Нꙋмелꙋй тъꙋ ши мой ꙟ҃кинамѫ.
Пентрꙋ милѫ ши пентра де варѫ.
Че цай мърит сн҃т нꙋмеле нцарѫ.
Ши ѡри ꙟ҃че ꙅѫ те вой стригате,
Съ мꙋзикꙋлаць де съргꙋ ла греꙋтате.
Ши сфлта мїеꙋ съй дай пꙋтаре.
Съм спорѣскѫ фъръ де скъдаре.
Ши съ цѫсѫ ролце Дмне сн҃те,
Ꙟ҃пъраціи тоць пре де наинте.
Къ цаꙋ аꙋꙅѫтꙋ тоць кꙋвꙟнтꙋл,
Ѫмпъраціи де пре тот пъмꙟнтꙋл.

Ши съц

precum să vede. 137. Исповѣмсѧ тебѣ, Г͠сди, всѣмь
с͠рдцемь моимь и предъ а͠гглы воспою тебѣ[2]

M-oi ruga-mă ţie, Doamne svinte,
Cu inemă-ntreagă denainte,
Şi-ntre îngeri îţ voi cînta-n faţă,
Că mi-ascultaş graiul cu dulceaţă.
Şi-n svînta ta casă m-oi ruga-mă
Numelui tău şi m-oi închina-mă,
Pentru milă şi pentr-adevară,
Ce ţ-ai mărit svînt numele-n ţară.
Şi ori în ce zî te voi striga-te,
Să mi-asculţ de sîrg la greutate!
Şi-n sufletul mieu să[3] dai putere,
Să-m sporească fără de scădere.
Şi să ţî să roage, Doamne svinte,
Împăraţîi toţ pre denainte,
Că ţ-au auzîtu-ţ toţ cuvîntul
Împăraţîi de pre tot pămîntul.

Şi să-ţ

---

[1] *Cifra* мз *este greşeală de tipar, în loc de* с͠мз.

[2] *Lăuda-te-voi, Doamne, cu toată inima mea şi înaintea îngerilor îţi voi cînta*

[3] *În ms.* сѣ.

Ши съц кꙟнте дмне прекꙟнтаре,
Пентрꙋ слава та че ѧсте маре.
Дмнꙋ оунде шѧде дела налтꙋри,
Ваде лꙋмѧ пре сте тоате латꙋри.
Ши двꙋш марџе прин мижлоꙋ де грѣцѫ,
Мїи феримѫ ши вей тинде вїацѫ.
Пентрꙋ пизмашїи мїеи че пꙋи пизмѫ,
Ѫц вей тинде де мїи избъви мѫ.
Ши мей скоате дмне кꙋ дирѣпта,
Ши кꙋ стѫнга та левей да плата.
Къ мила та дмне нвѣк тръѧще,
Лꙋкрꙋл ꙟтелѡр мѫни ѫц спорѧще.

Ѱаломꙋл лꙋи Давид, рли.

Ги искꙋсил ма еси:

Дмне тꙋ мїаи пꙋс ꙟ испитѫ,
Ка съ марꙋц фъръ смѫнтѫ.
Ши дарѧ ма ши кꙋлкатꙋл,
Тꙋ щїи дмне ши скꙋлатꙋл.

Зи г

Şi să-ţ cînte, Doamne, pre cîntare,
Pentru slava ta ce este mare.
Domnul unde şede, de la nalturi,
Vede lumea preste toate laturi.
Şi de-aş merge prin mijlóc de greaţă,
M-ii[1] feri-mă şi-m vei tinde viaţă.
Pentru pizmaşii miei ce pun pizmă,
Îţ vei tinde de m-ii[1] izbăvi-mă.
Şi m-ei[1] scoate, Doamne, cu direapta,
Şi cu stînga ta le vei da plata.
Că mila ta, Doamne,-n veci trăieşte,
Lucrul svintelor mîni îţ sporeşte.

Psalómul lui David, 138.

Г҃и, искѹсилъ мѧ єси[2]

Doamne, tu mi-ai pus ispită,
Ca să m-arăţ fără smîntă.
Şiderea mea şi culcatul
Tu-m ştii, Doamne, şi sculatul.

Şi gîn-

---

[1] mă vei
[2] Doamne, certatu-m-ai

Шѝ гѫндѹ́л мїеѹ̆ дѐ департе,
Аїцїй къ нѹ́й кѹ̀ ръѹта́те.
Къ́ръри потѝчи мѝ черка́те,
Де̂ си҃та та̀ бѹнъта́те.
Ши́м веѕ ѹ̀н ка́лѧ дей стрѫ́мбѫ,
Къ̀ на́м вика́ешѹг ѫ҃ лимбѫ.
Тѹ̀ ми́ай кѹ носкѹт тръѕѫ́юл,
Дел тъ́лнещи кѹ тѝпѹрїюл.
Шѝ тѹ ма́й фъкѹт дѝ ти́нѫ,
Лѹжѝ кѹ си҃тата̀ мѫ́нѫ.
Шѝ не причепѹ́т ръмѫ́не,
ѫ҃ цъле́ѹл тъѹ̆ де ми́ме.
Къ цїи маре нцъле́пчюна,
Де нѹ́поч съй щїѹ́ минѹ́на.
Шѝ де дѹ́хл тъ́ѹ нам фѹ́гѫ,
Ка̀ съ скап съ нѹ́ма џѹ́нгѫ.
Ни́че де си҃та та̀ фа́цѫ,
На́м ѫ҃ тѹ́але пърц пова́цѫ.

Şi gîndul mieu de departe
  L-ştii că nu-i cu răutate.
Cărări, potici mi-s cercate
  De svînta ta bunătate
Şi-m vez şi calea de-i strîmbă,
  Că n-am vicléşug în limbă.
Tu mi-ai cunoscut tîrzîiul,
  De-l tîlneşti cu timpuriiul.
Şi tu m-ai făcut din tină,
  Luînd cu svînta ta mînă.
Şi nepriceput rămîne
  Înţălesul tău de mine[1],
Că ţi-i mare-nţălepciunea,
  De nu poci să-i ştiu minunea.
Şi de duhul tău n-am fugă,
  Ca să scap să nu m-agiungă,
Nice de svînta ta faţă
  N-am într-alte părţ povaţă.

Cătră

---

[1] *În ms.* мине.

Кътръ̀ чѣрі де ма́шй сꙋ́имѫ.
 Ещі аколо̀ де ме́н ци́нѫ.
Де-й погоръ̀ оуне́дей на́дꙋл,
 Шѝ дѣ коло̀ ма́дшинꙋ ба́дꙋл.
Дѣш зборѫ̀ спре де минѣцѫ.
 Пресе ге мъри фъръ̀ пова́цѫ.
Нꙋ̀ мѫнатѫ̀ нꙋча̀ стрѫгѫ,
 Май пꙋртѫ̀ фъръ̀ де тр́ингѫ,
Шѝ кꙋ дирѣптата тѫ̀ сингѫ,
 Май цъна̀ фъръ̀ де сма́нтѫ.
Ши́нй тꙋна́рек чѐ са́р фа́че,
 Нꙋ́май та́ме съмъ̀ ка́лче.
Къ̀ ноа́пта ма́рде ефъта́мѫ,
 Нꙋ̀ лꙋми́нѫ фъръ̀ са́мѫ.
Къ̀ нтꙋнари́скꙋл са́л баще,
 Де ти́не ка́нте зъраще.
Шѝ ноа́пта съ лꙋминѣзѫ,
 Ка̀ зꙋа слобозѫн ра́зѫ.

Кънтꙋ

Cătră ceri de m-aș sui-mă,
Ești acoló, de m-ei[1] ști-mă,
De-aș pogorî unde-i iadul,
Și de-acolo m-déșchiz vadul,
De-aș zbura spre demineață
Preste mări fără povață,
Cu mîna ta cu cea stîngă
M-ai purta fără de tîngă,
Și cu direapta ta svîntă
M-ai ținea fără de smîntă.
Și-ntunerec ce s-ar face,
Nu m-aș teme să mă calce,
Că noaptea m-ar desfăta-mă
Cu lumină fără samă.
Că-ntunerecul s-albește
De tine, cînd te zărește,
Și noaptea să luminează
Ca zua, slobozînd rază.

Că-ntu-

---

[1] *mă vei*

Кънтȣна́рек шѝ лȣми́нѫ,
Ѫ̂ц ѧ̂́сте Д҃мне премѫ́нѫ.
Тȣ̀ ма́й плъмъди́т ꙟⷮ ма́це,
Де ма́й да́т ма́икъ мѧ̀ ибра́це.
Цво́й мъртȣрисѝ имннȣ́не,
Де стра́шник шѝ те во́й спȣ́не.
Де лȣ́крȣрі че фа́ч мира́те,
Нєфа̄тл мїеȣ ръсфира́те.
Къ̀ ми̑ де ти́не ишира́те,
О̑а́селе шѝ мъєȣра́те.
Шѝ ста́тȣл мі́й де сȣпти́нѫ,
Фъкȣ́т де с҃нта та̀ мѫ́нѫ.
Шѝ ѿкі́й тъ́й Д҃мне С҃нте,
Ѫ̂м въ̑ лȣ́крȣл де ма́инте.
Къ ӥка́ртѣ та̀ тоц кнлзи́не,
Съ во̆р скрїе кȣлѫ̆ съви́не.
Шѝ со̆р зидѝ нѫ̂ѫ де вѧ́цѫ,
Не́минкѫ съна́йбѫ гре́цѫ.

Іъ мїе

Că-ntunerec și lumină
Îț este, Doamne, pre mînă.
Tu m-ai plămădit în mațe,
De m-ai dat maică-mea-n brațe.
Ț-voi mărturisi-n minune
De strașnic și te voi spune
De lucruri ce faci mirate,
'N sufletul mieu răsfirate.
Că mi-s de tine-nșirate
Oasele și măsurate,
Și statul mi-i de sup[t] tină,
Făcut de svînta ta mînă.
Și ochii tăi, Doamne svinte,
Îm văd lucrul de mainte,
Că-n cartea ta toț chiline
Să vor scrie, cum să vine,
Și s-or zidi-n zî de viață,
Nemică să n-aibă greață.

Къ мїе мѧ̆̂сте чинститѫ,
Чѣта та̀ да̄мне чѣ̀ с҃нтѫ.
Чѐ мѝ̂ дато̆й кꙋ̀ търїе,
Съ̀ сашѧ́ѕе прекръне́.
Съ̀ мꙋлцѧ́скѫ нтра́ше ѕа́ре,
Ка̀ а̂ри́на де пре ма́ре.
Шѝ є̂́ꙋ̆ ꙟ҃кѫ мо́й скꙋла́мѫ,
Ка̀ съ̆ц фїꙋ̆ да̄мне пре са́мѫ.
Ші̆й вей оу̂чи́нде дин вꙑ̆цѫ,
Пре че́ѧ чеꙋ̆ц є́ꙟнет кꙋ̆ грѣ́цѫ.
Къ̀ ѡ̂а́менїй крꙋ́нц̆ ꙟ҃е́ꙟнце,
Дела̀ ми́не сор̆ ѫ̄мпинџе.
Чѐ кꙋ̆́цетъ ръꙋ̆та́те.
Дѐ кꙟ̂ни́та та̀ чета́те.
А́чеѧ чецѫ̂ кꙋ̆ грѣ́цѫ,
Ми̑ оу̂ржѫ́ц а̂й ведꙑ̀ нфі́цѫ,
Къ̀ де да́ꙟншїй мътопѧ́ще,
Ръхна̀ шѝ мъ̀ веще ѕѧще.

Шѝ де

Că mie m-este cinstită
Ceata ta, Doamne, cea svîntă,
Ce i-ai datu-i cu tărie
Să s-aşeze pre crăie,
Să mulţască-ntr-aşezare
Ca arina de pre mare.
Şi eu încă m-oi scula-mă
Ca să-ţ fiu, Doamne, pre samă.
Şi-i vei ucide din viaţă
Pre ceia ce-ţ sînt cu greaţă.
Că oamenii crunţ în sînge
De la mine s-or împinge,
Ce cugetă răutate
De iubita ta cetate.
Aceia ce ţî-s cu greaţă
Mi-s urîţ a-i vedea-n faţă,
Că de dînşii mă topeşte
Rîhna şi mă veştezeşte,

Şi de

Шѝ де д҃ншїй мѫнестрени́нѫ,
  Пи́зма лѡр а҆ча̀ бѫтрѫ́нѫ.
Ꙋ҆рѣскѫ д҃мне де гъеа́ще,
  Ꙗ҆ꙋ̆ц ни́ема ма̀ прїа́ще.
Ши́м ѫ҃ трѣбѫ де кѫра́ре,
  Кѫ́ц прїе́скꙋ̆ кꙋ̆ а̂шѐ ѕа́ре.
Шѐ ди́н кѫра́ра де сма́нтѫ,
  Мѫдꙋ̀ нка́лѣта̀ чѣ̀ сн҃тѫ.

Въ конец ѱало́м Дв҃дъ, рл҃д.
  Ї҆змима ги ѿ чловѣ́ка лꙋка́ва:
Д҃мне скоа́те мѫ̀ де скърбѫ,
  Ши́м ѫ҃ ръ́ꙋ̆л де прегѫрбѫ.
Шѝ де ѿ бикле́нь мѫ скоа́те,
  Де стрѫмбѫтѫ́цѫле тоате.
Шѝ де чеа̀ че скорни́рѫ,
  Ди́нтрꙋ ни́ема лѡр пѫ́рѫ.
То́атѫ ѕи́а съгѫтѣ́ѕѫ,
  Пре ръзбо́й, шѝ нꙋ̆ са̀ ша́ѕѫ.

ѹ҃ ѹ҃ г҃.   Шѝ ша́ѕ

Și de dînșii mă-nstreină
Pizma lor acea bătrînă.
Cearcă, Doamne, de găsește
Ce-ț inema mea priește,
Și-m întreabă de cărare,
Că-ț priesc cu așezare.
Și din cărarea de smîntă
Mă du-n calea ta cea svîntă.

Въ конецъ ѱаломъ Дв҃двъ, рл҃ѳ.[1]
Изми мѧ, Г҃и, ѿ чловека лꙋкава[2]

Doamne, scoate-mă de scîrbă
Și-m ia răul de pre gîrbă,
Și de om viclean mă scoate,
De strîmbătățîle toate,
Și de ceia ce scorniră
Dintru inema lor pîră.
Toată zua să gătează
Pre război, și nu s-așază.

Și ș-au

---

[1] *În sfîrșit psalomul lui David, 139.*
[2] *Scoate-mă, Doamne, de la omul viclean*

Шѝ ша́ў ꙟскꙋцѫ́тꙋш ли́мба,
Кà де ша́рпе фъкꙟ́н скѫ́рба.
Кà ви́пера ꙟвенинѣ́ѕѫ,
Кꙋ̀ бꙋ́ѕеле лѡ́р сѫ пꙋ́рѕѫ.
Ферѫ́ще мѫ Дꙋ̄мне с҃нте,
Де ла̀ мꙟ́ни че сꙟ́т кꙋмпли́те.
Ди́нтре ѡ҆́амени фъ̀рѣ лѣ́џе,
Дꙋ̄мне тꙋ̀ вѣ́й де мѫлѣ́џе.
Чѐ сфътꙋ́еск съ́ш ꙟти́нѕѫ,
Ла́цꙋриле сѫ мъ̀ при́нѕѫ.
Пꙋ́нꙟд пїѧ́дичи пре кърѫ́ре,
Шѝ кꙋ̆ на́дѫ де пїерѕа́ре.
Грѫи́та́м Дꙋмнеѕеꙋ́ С҃нте,
Дꙋ̄мне тꙋ̀ мъ̀ а҃ ами́нте.
Шѝ гла́сꙋл мїе́ꙋ сѫ тѣ́џꙋ́нгѫ,
Кꙋ̀ минщѣ́ꙋша ма̀ де рꙋ́гѫ.
Дꙋ̄мне Дꙋ̄мне сѫм хї́й ба̂тѫ,
Кꙋ̀ пꙋтѣ́рѣ та̀ чѣ̀ С҃нтѫ.

Пре съ̀

Şi ş-au ascuţîtu-ş limba
Ca de şerpe, făcînd scîrba,
Ca vipèrea-nveninează
Cu buzele lor să piarză.
Fereşte-mă, Doamne svinte,
De la mîni ce sînt cumplite.
Dintre oameni fără lege,
Doamne, tu vin de m-alege[1],
Ce sfătuiesc să-ş întinză
Laţurile să mă prinză,
Puind piedici pre cărare
Şi cu nadă de pierzare.
Grăit-am, Dumnezău svinte:
«Doamne, tu mă ia aminte,
Şi glasul mieu să te-agiungă
Cu mişeaua mea de rugă».
Doamne, Doamne, să-m hii vîntă
Cu puterea ta cea svîntă,

Preste

---

[1] În ms. малѧџе.

Престѐ ка́пꙋл мїеꙋ̆ оу́ѝ врѣѕѫ,
Нѕѫ̀ де то́й съ нꙋ́ мъ ва́ѕѫ.
Нꙋ̀ лъса̀ д҃мне кꙋ̀ на́дѫ,
Пре пизма́шй съ̆м да̀ доса́дѫ.
Ни́че лъса̀ съ мъ̀ ва́ѕѫ,
Нꙋ̀ лїй гръ́дꙋ̆й съ мъ̀ пѫ́рѕѫ.
Де ла́шй пꙋ̆та̀ къ́да̀ на́лце,
Асꙋ́пра ма̀ съ съ̀ на́лце.
На́пестеле че мъ̀ бъртирѫ,
Бꙋ́ѕеле че́ш ꙟнимоѕъ́рѫ.
Пре стѐ дꙋ́нее фоӥ съ казѫ,
Кꙋ̀ жера́тие́ ши съ̀ й а́рѕѫ.
Ши̇ съ̆ й ба́цй ꙟ̑ ръꙋта́те,
Съ нꙋ́й ста де греꙋта́те.
Шѝ ѿ лиꙋ̆а̀ че́й ръꙋ̆ де ꙟмблѫ,
Препъмѫ́нтꙋл съ пла́цѫ скꙋ̆бѫ.
Съ̓енна́ѕе стрꙋмѣтата,
Ва̀ съ̆ш ва́ѕѫ ръꙋта́та.

ꙟцъле

Preste capul mieu umbrează
'N zî de toi, să nu mă vază.
Nu lăsa, Doamne, cu nadă
Pre pizmaş să-m dea dosadă,
Nice lăsa să mă vază,
Că li-i gîndul să mă piarză,
De le-aş putea cădea-n laţe,
Asupra mea să să nalţe.
Capetele ce-nvîrtiră,
Buzele ce-ş schimosîră,
Preste dînse foc să cază
Cu jeratic şi să-i arză,
Şi să-i bagi în răutate,
Să nu[1] stea de greutate.
Şi omul ce-i rău de limbă
Pre pămînt să paţă scîrbă,
Să-l vineze strîmbătatea,
Ca să-ş vază răutatea.

Înţăle-

---

[1] *În ms.* нꙋ.

Ѫ҇цълесса́м къ є҇щи га́та,
Д҇мне де ві́й фа́че пла́та.
Кѹ̀ цѹде́ц че ві́й а ла́це,
Де пре че́й фъ̀ръ де ла́це.
Пе́нтрѹ мише́й че ці́й ми́лѫ,
Съ́й скоц де ла̀ гре́ѹ шѝ сѫ́лѫ.
Къ̀ дире́пцїй пре стѐ лѹ́ме,
Цвор мъртѹрисѝ С҇нт нѹ́ме.
Шѝ пръва́ндѹц с҇нта фа́цѫ,
Сор веселѝ кѹ̀ дѹлчѣ́цѫ.

Ψалѡ́м Дави́дов, р҇м.

Г҇и возва́ кте́бѣ оуслы́ши ма.

Ца́м стрига́тѹц Д҇мне С҇нте,
Съ ми ѧскѹлц де рѹ́гъ ми́нте.
Кѫ҇нд ѫ҇ц стриг д҇и греѹта́те,
Съм ръспѹ́нѕ кѹ бѹнъта́те.
Рѹ́га ма̀ ча̀ ѿ҇внаи́тѫ,
Съц фі́е Д҇мне при́й ми́нтѫ.

Ка тъ

Înțăles-am că ești gata,
Doamne, de vei face plata,
Cu giudeț ce vei alege
De pre cei fără de lege,
Pentru mișei ce ți-i milă,
Să-i scoț de la greu și sîlă.
Că direpții preste lume
Ț-vor mărturisi svînt nume,
Și prăvindu-ț svînta față
S-or veseli cu dulceață.

Ѱалѡмъ Давидовъ, р҃м.[1]

Г҃и, возвахъ к тебѣ, оуслыши мѧ[2]

Ț-am strigatu-ț, Doamne svinte,
Să mi-asculț de rugăminte,
Cînd îț strig din greutate,
Să-m răspunz cu bunătate.
Ruga mea cea ovilită
Să-ț fie, Doamne, priĭmită,

Ca tă-

---

[1] *Psalmul lui David, 140.*
[2] *Doamne, strigat-am către tine, auzi-mă*

Ка̀ тъмѫа ни̃нте фа́цѫ,
Кꙋ̀ мирѣзмѫ де дꙋлчѣцѫ.
Ши̇̀ мѫ́ни̌ ти́нсе ѡ̂на́лте,
Стъм прїн мецй дм̃нѕъꙋ́ си̃нте.
Ка̀ фъга́да чѣ̀ де сфа́рѫ,
Чѐ съжъртва́ще де са́рѫ.
Пꙋ́немі стра́же съм̆ фърѣ́скѫ,
Пре́цꙋрі ро́ст съ нꙋ̆ греша́скѫ.
Ши́й ꙋшоа́ре пре́цꙋрі гꙋ́рѫ,
Съ нꙋ̆ѕѫ̆к кꙋвѫ́нт де оу̂рѫ,
Нꙋ̆м да і̂немѫ съ ма́цѫ,
Съ нѫкꙋце́т гре̑н де грѣ́цѫ.
Кꙋ̀ ка́рій фа́к стръмбъта́те,
Съ нꙋм да́й кꙋ̀ дѫнішій па́рте.
Дирѣптꙋ́л мъва̀ нфрꙋнта́мѫ,
Ши̇̀ кꙋ̆ ми́лѫ мѫ̀ черта́мѫ.
Ꙗ̂ръ̀ ръꙋ́л съ наџꙋнгѫ,
Кꙋ̀ ѡло́й ка́пꙋл съм̆ оу̂нгѫ.

Ca tămîia-n svînta faţă
Cu mireazmă de dulceaţă.
Şi mîni tinse, ovilite
Să-m priimeşti, Dumnezău svinte,
Ca făgada cea de sfară
Ce să jărtveşte de sară.
Pune-mi straje să-m ferească[1]
Pregiur rost, să nu-ţ greşască,
Şi-nchisoare pregiur gură,
Să nu zîc cuvînt de ură.
Nu-m da inemă sămaţă,
Să nu cuget gînd de greaţă.
Cu carii fac strîmbătate
Să nu-m dai cu dînşii parte.
Direptul mă va-nfrunta-mă
Şi cu milă m-a certa-mă,
Iară răul să n-agiungă
Cu oloi capul să-m ungă.

Ce mă rog

---

[1] *In ms.* ферѣскѫ.

Чѐ мъ́рóг дмнꙁъꙋ̆ С҃нте,
Съмъ а́й де а̂пꙋ́рш а̂ми́нте.
Шѝ де че́й кꙋ̆ цꙋ̆дечїе.
Ка́рїй жалбѫ нболничїе,
Де вор ши пѣ́тра съй гі́цѫ,
Шѝ нꙋ̆ ка́ꙋ̆тѫ съсъ ѧ́мцѫ.
Шѝ мъ ѫскꙋлтѫ дмне С҃нте.
Рꙋ́ци де гра́нри ѡ̂вилáнте,
Нъ̀ стръ́бла́т де тре́й ка́ꙋ̆нтꙋ̆й.
Дѐ да́ꙋ̆ жа́ле нт҃о пъ́лмѫ̂тꙋ̆л.
Нъ̀ кꙋ̆ ѥ́дꙋ̆л мѝ ꙟ хо́тарѫ,
Бі́ате ѡ̂лѣе съ̀мъ̀ соа́рѫ,
Шѝ спре ті́не лъкръ́маѕѫ.
Ѡ̂кїй мі́ей врѫ̂е сътева́ѕѫ.
Нъ̀ тꙋ̆ дмне мїецй недѫ́жде,
Съмъ скоц̆ дела̀ прима́ꙗжде.
Съмꙋ̆лцѣ сѳ҃тѫ де спа́рцъ,
Дела̀ а̂ла̀ ст҃ѫ фа́цъ.

Шѝ дъ

Ce mă rog, Dumnezău svinte,
Să mă iei de dînş aminte,
Şi de cei cu giudecie,
Carii îmblă-n volnicie,
De vor şi piatra să-nghiţă
Şi nu caŭtă să să sîmţă.
Şi mi-ascultă, Doamne svinte,
Rugi de graiuri ovilite,
Că străbat de trec ca untul,
De dau jele-n tot pămîntul.
Că cu iadul mi-s în hoarbă
Biete oase, să mă soarbă.
Şi spre tine lăcrămază
Ochii miei, vrînd să te vază,
Că tu, Doamne, mi-eşti nedejde
Să mă scoţ de la primejde,
Să nu-mi sufletul desparţă
De la a ta svîntă faţă.

Şi mă

---

[1] Cifra III este greşită, în loc de 91.

[2] Cu glasul meu către Domnul am strigat

Ши мъ скоате динтре лацꙋрь,
Че міаꙋ ꙟтинꙋ де тоате латꙋрь
Ши де кърїй пꙋн сминтѣлж,
Съ марꙋнче ла грешалж.
Нась кадж ꙟтраса мрѧже,
Пъкътошїй стрѫн кꙋ страже.
Еꙋ съ скап динтра лор ѩлцж,
Съмъ треч спре мѫнтꙋинцж.

Ѱаломꙋ лꙋй Давид, рма.

Гласом моим къ Гдꙋ возвах

Стриг кꙋ гласꙋрь ѡбнанте,
Кътръ тине Дамне Сфинте.
Ши мишаша мѫ фъгадж,
Вой върса фъръ тъгадж.
Де наинтѣ та дѫн шире,
Ка съм фїй де избъвире.
Пентрꙋ греꙋ че мнсъ стрѫнџе,
Прецꙋрь сфат демъ стѫнџе.

Ф ф г   Прескꙋм

Şi mă scoate dintre laţuri
Ce mi-au tins de toate laturi,
45 Şi de carii pun sminteală
Să m-arunce la greşală,
Ca să cază-ntr-a sa mreje
Păcătoşii, stînd cu steje.
Eu să scap dintr-a lor sîlţă,
50 Să mă treci spre mîntuinţă.

Psalómul lui David, 141.

Гласомь моимь къ Гс҃дꙋ возвахъ[2]

Strig cu glasuri ovilite
Cătră tine, Doamne svinte,
Şi mişaua mea făgadă
Voi vărsa fără tăgadă
5 Denaintea ta, dînd ştire
Ca să-m fii de izbăvire,
Pentru greu ce mi să strînge
Pregiur suflet, de mă stînge.

Precum

---

[1] *Cifra* н҃ї *este greşită, în loc de* ѳ҃ї.

[2] *Cu glasul meu către Domnul am strigat*

Кадне́ма,

Прекꙋ́м вєѕ къ пре къра́ре,
Мꙋ́лцꙋ ти́нꙋ ла́цꙋрь де пїерѕа́ре.
Шѝ пре къ́й ѫ҃ сꙟнт сꙋпꙋ́се,
Дела̀ пизма́шїй мїе́й кꙋ́рсе,
Дий дире́пта ка́ꙋт шѝй стꙟнга,
Шѝ нꙋ́й съм пото́алѫ тꙟнга.
Афꙋрѫ̀ нꙋ́поч де па́рте.
Ниме нꙋ́й съмцѫе па́рте.
Бїетꙋ́л сфле҃т мисътра́че,
Къ̀ на́м чи́не съмъ̀ ча́рче.
Дꙟй стрига́т кꙋ́ рꙋгъми́нте,
Кътръ̀ ти́не Д҃мне С҃нте.
Шѫ̀ гръи́т къ тꙋ́м є҆щй бꙟ́нтѫ,
Дела́й є҆щй со́рць шѝ па́рте бн҃тѫ.
Ꙟ҇ца́ра чѐ фъръ̀ грє́цѫ,
Оу҆́нде петре́к че́й Ꙟ҇віцѫ.
Шѝ съ́м соко́тещй де рꙋ́гѫ,
Ꙟ҇педе́псѫ чѐ сꙟ́нт лꙋ́нгѫ.

Precum vez că pre cărare
Mi-au tins laţuri de pierzare,
Şi pre căi îm sînt supuse
De la pizmaşii miei curse.
Din dîreapta caŭt şi-n stînga,
Şi nu-i să-m potoală tînga.
A fugi nu poci departe,
Nime nu-i să-m ţîie parte.
Bietul suflet mi să trece,
Că n-am cine să mă cerce.
Am strigat cu rugăminte
Cătră tine, Doamne svinte,
Ş-am grăit că tu-m eşti vîntă,
De-m eşti sorţ şi parte svîntă
În ţara cea fără greaţă,
Unde petrec cei în viaţă.
Şi să-m socoteşti de rugă
În pedeapsă ce sînt lungă,

Де пизмáшй чемъ̀ гонѧ́ще,
Шѝ вій де мъ̀ ӥзбъвѧ́ще.
Къ̀ пизмáшїй съ̆н витѣ́ѕѫ,
Бїетꙋ̆л сфа̄т съмӣ̑ пи́рѕѫ.
Чѐ съ̆л ско́ц дмнѕъ́ꙋ̆ с҃нте,
Дӗй тꙋнѧ́рекꙋри кꙋ̆м пли́нте.
Кѝ съ̀ спꙋ́и с҃нтѫ̆ нꙋ́ме,
Тꙋтꙋрѡ́р че сѫ́нт ѫ̑ лꙋ́ме.
Кѝ бїѧ̀ дире́пцїй мащѣ́птѫ,
Пънъ кѫ́п жѫ̆м бей дѝ пла́тѫ.

Ѱалѡ́мꙋ лꙋй Дави̑д. Кѫ́ндꙋ̆л гонїѧ хїи съꙋ̆ Авесалѡ̆м. р҃мв. Гн҃и ѹ҆слышѝ мл҃твꙋ мою

Съ мъскꙋ́лцѝ фъга́да дмне с҃нте,
Шѝ съмй сокотéщй де рꙋгъминте.
Адевáра та̀ шѝ дерепта́та,
Съ̆м потоа́лѫ тоа́тѫ греꙋта́та.
Шѝ кꙋ шéрбꙋ̆л тъꙋ̆ съ нꙋ̆ нтри нпи́рѫ,
Прӣ грешáле че мѝсъ глоти́рѫ.

De pizmaş ce mă goneşte,
Şi vin de mă izbăveşte.
Că pizmaşii să-nvitează
Bietul suflet să mi-l piarză.
Ce să-l scoţ, Dumnezău svinte,
Den tunerecuri cumplite,
Ca să spui svîntul [tău] nume
Tuturor ce sînt în lume.
C-abia direpţii m-aşteaptă
Pănă cînd îm vei da plată.

Psalómul lui David, cîndu-l goniia hiiu-său Avesalom, 142. Г҃и, ѹслыши м҃лтвꙋ мою [1]

Să mi-ascult făgada, Doamne svinte,
Şi să-mi socoteşti de rugăminte.
Adevara ta şi dereptatea
Să-m potoală toată greutatea.
Şi cu şerbul tău să nu-ntri-n pîră[2]
Prin greşele ce mi să-nglotiră.

Nime

---

[1] *Doamne, auzi rugăciunea mea*

[2] *Grafia* пирѫ *este, probabil, o «rimă pentru ochi» la* сънглотирѫ. *În ms.* пѫрѫ.

Ни́ме чи́нєй вїŏ̆ сънꙋ кꙋтасє,
Де на́интєй̆ съ сѐ нде́пътасє.
Пиꙁма́шꙋл мїєꙋ̆ д ми́нє ѡ҆колаще,
Дꙋпъвїєтꙋлꙋ сфа́тꙋ де гона́ще.
Шѝ віа́ца ма̀ ѡ҆ка́лкѫ кꙋ пра́вꙋл,
Шѝ кꙋ цъ́рна прекꙋ́м̆ ꙟ нъра́вꙋл.
Де мъ̀ багѫ ꙟпе́щерѫ ꙟдѫ́нкѫ,
Кꙋ шеда́ра ши́н гаꙋ́рї де стѫнкѫ.
При́ тꙋнаре оу҆нта ще́ѕ ка̀ мо́ртꙋл,
Де мїа мъхни́т сфа́тꙋ кꙋ то́тꙋл.
Шѝ мїй̆ три́стѫ ини́ма ꙟтрꙋ́минє.
Цѫ́ннь ми́нте де ѕѫ́ле бътра́нє.
Дї лꙋкрꙋ́рї чѣй̆ фъкꙋ́т минꙋ́натє,
Ца кꙋџета́т а̂та̀ бꙋнъта́те.
Ръдикѫ́ндꙋм̆ мѫ́нꙋле мишале,
Кътръ ти́не съм̆ є҆рѝ де грешале.
Кѫ̀ мїй̆ сфатꙋ сѣк ка̀ ѡ҆ ца́рѫ,
Не а҆вѫ́нд апѫ ꙟтра є҆й хота́рѫ.

Де съ

Nime cine-i viu să nu cuteze
Denainte-ţ să să-nderepteze.
Pizmaşul mieu, Doamne, ocoleşte
După bietu-mi suflet de goneşte,
Şi viaţa mea o calcă cu pravul
Şi cu ţărna, precum i-i năravul,
De mă bagă-n peşteră adîncă
Cu şederea şi-n gauri de stîncă.
Prin tunerec uitat şez ca mortul,
De mi-am mîhnit sufletul cu totul.
Şi mi-i tristă inema-ntru mine,
Ţiind minte de zîle bătrîne.
Din lucruri ce-aĭ făcut minunate
Ţ-am cugetat a ta bunătate,
Rădicîndu-m mînule mişele
Cătră tine, să-m ierţ de greşele.
Că mi-i sufletul săc ca o ţară
Ne-avînd apă într-á ei[1] hotară.

De sî[rg]

---

[1] *În ms.* într-á ei.

Де съѣг съ міоѕ Дмнѕъꙋ сѫнте,
  Дин сфат сък миша рꙋгъминте.
Нꙋць аскꙋнде лꙋмината фацѫ,
  Де еспремѣне сꙋпърат де грѣцѫ.
Съ нꙋ мъ погиор ꙟн пꙋтрецїоне,
  Ꙟ се съм тримиц Дѫмне ꙟ ертечїне.
Кꙋ мила ꙟпрѣꙋнѫ де минѣце,
  Вѣсте бꙋнѫ съм дай фъръ грѣцѫ.
Къ спре тине Дѫмне а нѫдѣжде,
  Съмъ скоц де грєꙋ ши де примѣжде.
Ши мъ ꙟвацѫ кале чѣ дирѣптѫ,
  Къ сфатꙋл мїеꙋ Дѫмне тѣ шаптѫ.
Съмъ скоц кꙋ мина та чѣ сѫнтѫ,
  Дин врѫжмашїи мїеи чемъ спъмѫнтѫ.
Нъзвѣскꙋц Дѫмне демъм бацѫ,
  Винꙋ фаче лꙋкрꙋри че цїи грѣцѫ.
Къ тꙋ Дѫмне ѫ ѣщи Дмнѕъꙋл,
  Кареле мъскоц дела то рѫꙋл.

Ши дꙋхꙋл

De sîrg să mi-auz, Dumnezău svinte,
Din suflet săc mişea rugăminte.
Nu-ţ ascunde luminata faţă
Despre mine, supărat de greaţă,
Să nu mă pogor în putregiune,
Ce să-m trimiţ, Doamne, iertăciune[1].
Cu milă-mpreună demineaţă[2]
Veste bună să-m dai fără greaţă,
Că spre tine, Doamne, am nedejde
Să mă scoţ de greu şi de primejde.
Şi mi-arată calea cea direaptă,
Că sufletul mieu, Doamne, te-aştaptă
Să mă scoţ cu mîna[3] ta cea svîntă
Din pizmaşii miei ce mă-nspămîntă.
Năzuiescu-ţ, Doamne, de mă-nvaţă
A nu face lucruri ce ţi-i greaţă,
Că tu, Doamne, îm eşti Dumnezăul
Carele mă scoţ de la tot răul.

Şi duhul

---

[1] *In ms.* єртъчюне.
[2] *In ms.* демѝнѣцѫ.
[3] *In ms.* мѫна.

Шѝ дх҃ѹл тъ́ѹ чел бѹ́н мъвадѹ́че.
Ла пъмѫ́нтѹл чел дире́пт шѝ дѹ́лче.
Пе́нтрѹ ѧ́ста сн҃тѹлѹ́й тъ́ѹ нѹ́ме,
Съ́м да́й вїа́цъ дирѣ́птъ пре лѹ́ме.
Шѝ сфѫ҃нтъ кѹ сн҃та та̀ ми́лъ,
Съмь ѝзбъвѣ́щї де гре́ѹ шѝ де сѫ́лъ.
Ка́рїй де шѣ́рг ꙟ҇ фа́к сѹпъра́ре,
Съле слобо́зѝ а҆сѹ́пръ пїерза́ре.
Къ̀ є҆ѹ̆ ѫ́ц сѫ́нт слѹ́гъ де ма́инте,
Сла́: Кѹ̀ сфѫ҃та мїе́ѹ дмнѕъ́ѹ сн҃те.

* * *

КАѲІ́СМА, К҃. ѰАЛОМ Д҃ѢЅЪ

кътрѐ Голїа́д, рмг. Благвїн Гдь Бг҃ мо́й:

Бѹ́нъ кѹвѫнта́ре ꙟцбо́й ѕъ́че,
Са́нбь дмнѕъ́ѹ сн҃те кѹ̆ фери́че.
Къ мїа́й да́тѹмь мѫнѹ́лош ла лѹ́птъ,
Мѣцъ́тѹръ спрѐ бъртѹтъмѹ́лтъ.

Зѫ́це

Şi duhul tău cel bun mă va duce
La pămîntul cel dirept şi dulce.
Pentru vestea svîntului tău nume,
Să-m dai viaţă direaptă pre lume.
Şi sufletul cu svînta ta milă
Să-mi izbăveşti de greu şi de sîlă.
Carii deşert îm fac supărare
Să le sloboz asupră pierzare,
Că eu îţ sînt slugă de mainte
Cu sufletul mieu, Dumnezău svinte.*

CATÍSMA 20. Ѱаломъ Д҃вдвъ[1] cătră Goliat, 143. Бл҃гсвенъ Г҃сдь Б҃ъ мой[1]

Bunăcuvîntare îţ voi zîce
S-aibi, Dumnezău svinte, cu ferice,
Că mi-ai datu-mi mînulor la luptă
'Nvăţătură spre vîrtute multă.

Dege-

* Слава

---

[1] *Psalmul lui David*
[2] *Binecuvîntat este Domnul Dumnezeul meu*

Да́цетелѡр ми́й да́тꙋми пре а́рмѫ,
Де ла̀ ръзбо́й а́цере фъ̀ръ са́мѫ.
Шѝ ла̀ гриже мѣ́щ ра́ѕѫ шѝ вѫ́нтѫ,
Кꙋ пла́възъ ца та̀ да́мне тѣ̀ ꙋнтѫ.
Дѣ́й сꙋнꙋ́сꙋми ѡ̂́меній сꙋ́пꙋт ми́не,
При́й не да́жде чѣ́м да̄мне спре ти́не.
Да́ръ ѡ̂́мꙋ́л че а̂́сте пре лꙋ́ме,
Де ца́й спꙋ́сꙋц лꙋ́й си̅та тъꙋ́ нꙋ́ме.
Бъга́ндꙋл а̂ са́мѫ де да́хира,
Фїна́ де ѡ̂ чѣ́й тра́че мъ́рира,
Нъ̀ ѡ̂́мꙋл кът да́хира неца́рѫ.
Ѕѫле́ле́й тре́к ка̀ ѡ̂́мбрѫ ра́рѫ.
Ѯѐ те по го́ри дин чѣ́ри кꙋ ѡ̂́цї мꙋ́лте,
Де тѣ́тинеце де вървꙋ́ри де мꙋ́нте.
Съ̀ са̀ при́нѕѫ съле ма́ргѫ па́ра,
Съ̀ лъца́скѫ фꙋ́м пре то́атѫ ца́ра.
Съ̀ да́й гро́азѫ кꙋ фꙋ́лџере ниѡ́асте,
Съ́й сѫ цꙋ́й кꙋ тръ́сните ди̑ ко́асте.

Зи́ле

Degetelor mi-ai datu-mi pre armă,
Del-s] la război ager[1] fără samă.
Şi la griję m-eşti razăm şi vîntă
Cu pavăţa ta, Doamne, cea svîntă,
De-ai supusu-mi oamenii supt mine
Prin nedejde ce-am, Doamne, spre tine.
Dară omul ce este pre lume,
De ţ-ai spusu-ţ lui svîntul tău nume,
Băgîndu-l în samă de de-a hirea
Fiiul de om ce-i trecę mărirea?
Că omul, cît [de] de-a hirea-n ţară,
Zîlele-i trec ca o umbră rară.
Ce te pogori din ceri cu oşti multe,
De te-atinge de vîrvuri de munte,
Să s-aprinză să le margă para,
Să lăţască fum pre toată ţara.
Să dai groază cu fulgere-n oaste,
Să-i săgeţ cu trăsnete din coaste.

De dea-[2]

---

[1] *În ms.* аџєр.

[2] *Grafia* ДѣДє *este o evidentă greşeală de tipar.*

Кади́ма,

Дѐ дѣсꙋ́пра сѣ̆ц слобоѕѣщѣ мѫ́на,
Пре пизмашїй сѣй мѫестрей кꙋ ти́на.
Шѝ сѣ мѣ сеоц дѫне дїн тот токл,
Шѝ де ѧпе че вїнѣ кꙋ поѯонл.
Шѝ де чѣ́ чемѣ нетренїкѕѫ,
Дѣш пой мѫ́на кꙋ рѣꙋ сѣ мѣ пїрѕѫ.
Ка́рїй грѣеск кꙋ гꙋ́рѫ де ша́ртѫ,
Шѝ лїн стрѫ́мбѫ мѫ́на чѣ̀ дирѣ́пта.
Кѫ́нтек ноꙋ̆ ѫцкой ѕѫче нїъроа́де,
Ѫ̂ Ѱѣлтїре дѣ зѣче ѕѫче коа́рде.
Де инзѣрдѫ че дай Са́нбѫ кра́ил,
Дел избѣвещ шїй де лꙋ́нцеѕ тра́ил.
Пре Давид чей ѫ̂сте ѫ̂та̀ слꙋ́гѫ,
Де нѣлаш кꙋ спа́та сѣл ѫ̂цꙋнгѫ.
Избѣвѣще шимѣ ѫ̂ де мѫ́нѫ,
Де ла фїїнй ѫлимбѫ стреинѫ.
Чѣлїй гꙋ́ра неворолбѫ де ша́ртѫ,
Шѝ лїй стрѣ́мбѫ мѫ́на чѣ̀ дирѣ́птѫ.

Чѣ лнѣ

De deasupra să-ţ slobozăşti mîna,
Pre pizmaşii să-i mesteci cu tina.
Şi să mă scoţ, Doamne, din tot toiul
Şi de ape ce vin cu pohoiul,
Şi de ceia ce mă-nstreinează,
De-ş pun mîna cu rău să mă piarză,
Carii grăiesc cu gură deşartă
Şi li-i strîmbă mîna cea direaptă[1].
Cîntec nou îţ voi zîce-n năroade,
În psăltire, Doamne,-n zece coarde,
De izbîndă ce dai ş-aibă craiul,
De-l izbăveşti şi-i delúngez traiul.
Pre David, ce-ţ este a ta slugă,
De nu laş cu spata să-l agiungă,
Izbăveşte şi mă ia de mînă
De la fiii a limbă streină,
Ce li-i gura-n voroavă deşartă
Şi li-i strîmbă mîna cea direaptă,

---

[1] În ms. дирѣптѫ.

Че аи фечїй ка неще млъдицѫ,
Оултꙋитѫ де даꙋ кꙋвїинцѫ.
Ши фателе ле сꙟнт кꙋ подоабѫ,
Ка бесѣрика ла ѕѫ де гхоарбѫ.
Ши лесѫле ле сꙟнт ꙟ десате,
Де избꙋкнес де трꙋнеле нтралте.
Ѻиле лѡр ле сꙟнт плодичоасе,
Кꙋ пръсѫлѫ єшинд ши лъноасе.
Боий ле сꙟнт граш ка неще таꙋри
Ѻкоалеле нтрєц фъръ де гаꙋри
ꙟ оулицеле лѡр нꙋвъѕ тꙟнгѫ,
Ниче ѧсте нтрꙟнш ниме съ плꙟгѫ.
Ачестора ѡамени левор ѕѫче,
Ка съ цѫне де дꙟншїй фериче.
Иаръ май феричей де тот ѡмꙋл,
Челе ѧсте лѡр дмнѕъꙋ дмнл.

Хвала Давидова, рмд.

Вознесꙋ та Бже мои.

Ce li-s feţii ca neşte mlădiţă
  Ultuită, de dau cuviinţă,
Şi fetele le sînt cu podoabă,
  Ca beserica la zî de hoarbă,
Şi lăzîle[1] le sînt îndesate,
  De izbucnesc dentr-unele-ntr-alte.
Oile lor le sînt plodicioase[2],
  Cu prăsîlă ieşind şi lînoase,
Boii le sînt graş ca neşte tauri,
  Ocoalele-ntregi, fără de gauri.
În uliţele lor nu vez[3] tîngă,
  Nice este-ntr-înş nime să plîngă.
Acestora oameni le vor zîce
  Că să ţîne de dînşii ferice,
Iară mai ferice-i de tot omul
  Ce le este lor Dumnezău Domnul.

Хвала Давидова, р҃мд.[4]

Вознесꙋ тѧ, Б҃жє мой[5]

Înălţa-

---

[1] *În ms.* лъѕѫлє.
[2] *În ms.* плодичоасє.
[3] *În ms.* вєѕ.
[4] *Lauda lui David, 144.*
[5] *Înălţa-te-voi, Dumnezeul meu*

Ка́ѳисма,

Ꙟи нълца́те вои́ Дмне мпъра́те,
Бине кꙋвꙟ́тън де бꙋнъта́те.
Бл҃ви́т, ши с҃нта тъꙋ́ нꙋ́ме,
Чей кꙋ вѣ́чїи чинести пресьте́ лꙋме.
Ꙟтоа́те ѕѫле жицвои́ оура́ бине,
Нвѧ́ч пре нꙋ́ме фъли́и кꙋ́м съви́не.
Лъꙋда́тꙋй Дмнезъꙋ́ ши ма́ре,
Ши мъ́рирѧй тра́че де хота́ре.
Лꙋкрꙋри́ле та́ле лъꙋда́те.
Нро̑ де ро̑ къ сꙟ́п кꙋ бꙋнъта́те.
Шѝц повесте́ск то́ц де с҃нта сла́ж,
Чей а̑ръта̄ пресьтѐ то́ц кꙋ ми́лж.
Во́р гръй кꙋ ма́ре кꙋвїи́нцж,
Де сла́ва та̀ спꙋ́н кꙋ кредѝнце.
Минꙋни ши̇̀ чꙋда́се вор ръспꙋ́нде,
Лꙋ́крꙋри ꙟспъима́те но́р а̑скꙋ́нде.
Ꙟ не́го́т ло́кꙋл во́р фа́че ла ци́нре,
Де вестита та̀ Дмне мъри́ре.

Е́мїле

CATISMA

Înălța-te-voi, Doamne-mpărate,
Binecuvîntînd de bunătate
Blagoslovit și svîntul tău nume,
Ce-i cu vecii cinstit preste lume.
'N toate zîle îț voi ura bine,
'N veci pre nume fălind, cum să vine.
Lăudatu-i Dumnezău și mare,
Și mărirea-i trece de hotare.
Lucrurile tale-s lăudate
'N rod de rod, că sînt cu bunătate,
Și-ț povestesc toț de svînta sîlă
Ce-ai arătat preste toț cu milă.
Vor grăi cu mare cuviință
De slava ta, spuind cu credință[1],
Minuni și ciudese vor răspunde,
Lucruri înspăimate n-or ascunde,
Ce-n tot locul vor face la știre
De vestita ta, Doamne, mărire.

Binele

---

[1] *În ms.* крєдинцѫ:

Бинеле тъꙋ чел мꙋлт цѫин минте,
Лѡр избꙋвінн дин ро Дмне Снте.
Ши кꙋ а та снтѫ дерептате,
Цѫ съ вор бꙋнꙋрѫ неꙋитате.
Ѫ дꙋратꙋи ши милостиве Дмна,
Нъ рѫбдѫ нделꙋнг пентрꙋ то ѡмꙋл.
Бꙋнꙋи Дмна, ши мило ши дꙋлче,
Спре то лꙋкрꙋл съꙋ чеꙋ фапт дꙋтꙋнче
Съц мъртꙋрисѣскѫ де наинте,
Лꙋкрꙋриле тале Дмне Снте.
Ши сфцїи тъи съ те феричѣскѫ,
Ѫ слава та ѫ че мпърътѣскѫ.
Ръспꙋнзѫнд де сила та пꙋтаре,
Пре есте лꙋме фѫръ де тъчаре.
Фїии ѡменещ тоц съ нцълѣгѫ,
Де слава та Дмне де чѣ ларгѫ.
Ши де слава та чѣ мпърътѣскѫ,
Ниꙋбиинцѫ съсъ повестѣскѫ.

ЖЖ Е   Крань

Binele tău cel mult ţiind minte,
L-or izbucni din rost, Doamne svinte,
Şi cu a' ta svîntă dereptate
Ţî să vor bucura-n bunătate.
Înduratu-i şi milostiv Domnul,
Că rabdă-ndelung pentru tot omul.
Bunu-i Domnul şi milos, şi dulce
Spre tot lucrul său ce-au fapt de-atunce.
Să-ţ mărturisască denainte
Lucrurile tale, Doamne svinte,
Şi svinţii tăi să te fericească
În slava ta în cea-mpărătească,
Răspunzînd de svînta ta putere
Preste lume, fără de tăcere.
Fiii omeneşti toţ să-nţăleagă
De sîla ta, Doamne, de cea largă,
Şi de slava ta cea-mpărătească
'N cuviinţă să să povestească.

Crăia

Кадѝсма,

Кръ́ıата ӑсте Д҃мне С҃нте.
Ꙟ тоц ба́ѵ кръ́ıе де ма́нинте.
Шѝ Д҃мнıа ц ӑсте Д҃мни тоа́ре,
Ꙟ тот ро́ де ро дей стътътоа́ре.
Кѹ́винтеле та́ле кре́динчоа́се,
Аѵісрѹ́рнале жи́ц е́жит кѹбїоа́се.
Къ̀ тѹ́ Д҃мне спрежине́щй кѹ́ тни́не,
Пре че́й къ бѹ́ц стънѹ́се дъ ржа́ме.
Шѝ тѹ́ ръди́й стънѹ́еъла́й пре боа́ре,
Пре че́й сѹ́рпа́ц де́й пѹ́й пре пичоа́ре.
Ѻ́кїй ка́ѹтъ тѹтѹ́рор ла̀ ти́не,
Шѝ тѹ́ ле да́й хра́нъ кѹ́м съви́не.
Дешизъ́ндѹ́ц а́та С҃нтъ мъ́нъ,
Шѝ са́тѹрї пре то́ц кѹ бо́не пли́нъ.
Къ̀ єщй дре́пт Д҃мне ꙟтоа́тъ ка́ле,
Шѝ кѹвїо́с ꙟ фа́птеле та́ле.
Ꙟпроа́пе єщй Д҃мне кѹ́нте стри́гъ,
Кѹ̀ а́девъро ла̀ гре́ѹ шѝ ла̀ тъ́нгъ.

Кѫ́рѣ

Crăia ta este, Doamne svinte,
În toţ veci crăie de mainte,
Şi domnia ţ-este domnitoare
În tot rod de rod de-i stătătoare.
Cuvintele tale-s credincioase[1],
Lucrurile îţ sînt cuvioase,
Că tu, Doamne, sprejineşti cu tine
Pre cei căzuţ, să nu să dărîme.
Şi tu rădici, să nu să-mpresoare,
Pre cei surpaţ, de-i pui pre picioare.
Ochii caŭtă tuturor la tine,
Şi tu le dai hrană, cum să vine,
Deşchizîndu-ţ a ta svîntă mînă,
Şi saturi pre toţ cu voaie plină.
Că eşti dirept, Doamne,-ntr-a ta cale
Şi cuvios în faptele tale.
Aproape eşti, Doamne, cui te strigă
Cu adevăr la greu şi la tîngă.

Carii

---

[1] În ms. крєдинчоасє.

Кáрїи цлáꙋ де тѣ́мѫ аїй превоáе,
Нъ ле лâскꙋáлц рꙋ́га лà не воáе,
Шѝ тꙋ Дмне пречѣ́й кꙋ прїинцѫ,
Чѐ те ю̂бѫ́ск лефа́ꙋ̆ сокоти́нцѫ.
Ꙗ̂ръ̀ пре пъкъто́ш ѫи вїй щáрџе,
Шїй пїа́рде пре чѣ́й фъ́ръ̀ де лѣ́џе.
Лаꙋ́да та̀ Дмне ѡвóй ѕъ́че,
Нꙋ рóстꙋл мїеꙋ̆ ꙟ мáре фери́че.
Шѝ тóт ѡ́мꙋл съ́ц блгвáскѫ,
Сн҃тꙋ нꙋ́ме неáꙋ̆ чѣ̀ сътръ́ескѫ.

Слꙋ:

Ѧ́ЛЛИЛꙊ́ІѦ, Агге́й шѝ Захáрїѧ, рм҃е.

Хвалѝ дш҃е моѧ̀ Га҃ восхвалю Га҃:

Лъꙋ́да̀ вóй пре Дмна ꙟ вїа́цѫ,
ꙟ то кꙋ́рстꙋл мїеꙋ̆ фъ́ръ̀ де грѣ́цѫ.
Шѝ вой кꙟнта̀ лъꙋ́дꙟн пре Дмна,
Дмнѕъꙋ́л мїеꙋ̆ кътръ̀ то́т ѡ́мꙋл.
Нꙋ въ пꙋ́нецї нъдѣ́жда пре кра́їи,
Пре хїика де ѡ̂ чѐ кꙋ́й спъ трїа́къ.

Еи́чи

Carii ț-au de teamă, li-i pre voaie,
Că le ascult ruga la nevoaie.
Și tu, Doamne, pre cei cu priință,
Ce te iubăsc, le faci socotință,
Iară pre păcătoș îi vei șterge
Și-i pierde pre cei fără de lege.
Lauda ta, Doamne, o voi zîce
Cu rostul mieu în mare ferice,
Și tot omul să-ț blagoslovască
Svîntul nume-n veci ce-a să trăiască.*

Aliluia, Anghei și Zahária, 145.

Хвали, д҃ше моѧ, Г҃а. Восхвалю Г҃а[1]

Lăuda-voi pre Domnul în viață,
În tot custul mieu, fără de greață,
Și voi cînta lăudînd pre Domnul
Dumnezăul mieu cătră tot omul.
Nu vă puneț nedejdea pre craiul,
Pre hiiul de om ce nu-i stă traiul,

Nice

* Слава

---

[1] *Laudă, suflete al meu, pe Domnul. Lăuda-voi pe Domnul*

Нѝче ла гріѹ поáте съ ажѹте,
Ла примѣжде ши ла ръзбоините.
Нъ сфáтъ лѹи ꙟкѫ са трáче.
Ши сантоáрче нпъмъ́нтѹл съѹ рáче.
Ши ла ѕѹа чаа ѫшеа пїáрде.
Мѝнта тоáтѫ шà бара нченрáде.
Ферíче ла фѝ престе тоŵт лóкѹл.
Чѝнеш пѹне пре Дмнл нърóкѹл.
Пре Дмнзъѹ чеѹ фъкѹт пъмъ́нтѹл.
Ши чериѹл ши мáра кѹ кѹвáнтѹл.
Ши тоáте чинтрѫнселе съмишкѫ.
Дмнѹ чѐ лѣѹ фъкѹт дин немикѫ.
Чеи цѫне нтрѹ тоáтѫ адевáра,
Ши цюдецѹл ꙟ блаѹ дечи цáра.
Челѡр асѹприцѝ де стрѫмбътáте,
Ле фáче цюдéцѹ ши дрептáте.
Ши флъмѫзѫлѡр тримѝте хрáнѫ,
Ши голилѡр вешмѝнте пре тѣрнѫ.

Дмнѹ

Nice la greu poate să agiute,
La primejde și la război iute.
Că sufletul lui încă s-a trece
Și s-a-ntoarce-n pămîntul său rece,
Și la zua ceea îș va pierde
Mintea toată ș-averea-n ce crede.
Ferice va fi preste tot locul
Cine-ș pune pre Domnul nărocul,
Pre Dumnezău ce-au făcut pămîntul
Și ceriul, și marea cu cuvîntul,
Și toate ce-ntr-însele să mișcă,
Domnul ce[1] le-au făcut din nemică,
Ce-ș ține-ntreg toată adevara
Și giudețul în veci, de ști țara.
Celor asupriț de strîmbătate
Le face giudeț și dereptate,
Și flămînzîlor trimite hrană[2],
Și golilor veșminte pre iarnă.

Domnul

---

[1] În ms. чє.
[2] În ms. хранѫ.

Дмнꙋл че слобоаде дін ѡбаде,
Шѝ ѡрбꙋлꙋи дъ минте дебаде.
Шѝ пречеи къꙁꙋци ѫй спрежинѣще.
Іаръ пречеи дирепци ѫи ꙋбѣще,
Шѝ ферѣще пречеи немѣрник,
Пре въдꙋвъ, сърак шѝ кꙋ сърманик,
Іаръ пре пъкътошїи кꙋ тотꙋл.
Ѫи ва пїерде Дмнꙋл дин тот локꙋл.
Шѝ престе вѣкꙋ ѫмпъръцѣ Дмнꙋл,
Де пре мꙋнтеле съꙋ Сфѫнт Сїѡнꙋл.
Престе род де рꙋдъ съ тръꙗскъ,
Ѫ чинстѣ са чѣ дꙋмнеꙁъꙗскъ.

Аллилꙋїа, рмѕ.

Аггеꙋ шѝ Захарїеи.

Лъꙋдаці кꙋ кѫнтек пре Дмнꙋл.
Къй кѫнтекꙋл бꙋн ѫтро ѡмꙋл.
Шѝ кѫнтꙋре кꙋ дꙋлчаць съй факъ,
Ка Дмнꙋлꙋй де чинсте съй плакъ.

Domnul ce sloboade din obede
Și orbului dă minte de vede,
Și pre cei căzuț îi sprejinește,
Iară pre cei direpț îi iubește.
Și ferește pre cine-i nemernic,
Pre văduvă, sărac și cucernic.
Iară pre păcătoșii cu totul
Îi va pierde Domnul din tot locul.
Și preste veci va-mpărățî Domnul
De pre muntele său svînt, Sionul,
Preste rod de rudă să trăiască
În cinstea sa cea dumnezăiască.

ALILUIA, 146.

Хвалитє Г҃а ꙗкѡ бл҃гъ. Ѱаломъ Б҃ви[1]

Lăudațî-l cu cîntec pre Domnul,
Că i-i cîntecul bun în tot omul.
Și cîntări cu dulceață să-i facă
Lui Dumnezău de cinste, să-i placă.

Că zide-

---

[1] *Lăudați pe Domnul că este bun. Cîntare Dumnezeului*

Ѝнъ зида́ще Іерꙋсали́мꙋл.
Ка̀ съ ба́це ꙟтрꙋ̑е пре то̃ крещи́нꙋл.
Шѝ пре то̃ и҆зраи́лꙋл съ стрꙟ́нгъ,
Съ петре́къ ꙟтрꙋ̑е фъръ де тꙟ́гъ.
Че́ла че дъ̀ лъ́ссꙋрі фъ̀ръ смꙟ́нтъ.
Нъ́рора сꙟ́нт кꙋ̆ ни̑сма фрꙟ́нтъ.
Шѝ ле лѣ́гъ фрꙟ́нтꙋрі сфъръма́те,
Дӗй вѣнѣ́ѫ дин бо́лъ невънъта́те.
Че́ла че кꙋ̆ пꙋ̃ стꙋ́лъ лйра мъ сꙋ́ръ,
Шѝ нꙋ́мере ста́раш̆ пре фъптꙋ́ръ.
Ма́ре є҆́сте Дм̃нꙋ̆л де тъ́рїе.
Шѝ гꙟ́ндꙋл лꙋ̆й ни́ме нꙋ̆й съ лꙋ́щїе.
Дм̃нꙋ̆л пре чӗй бꙋ́ни ꙟй спрежинѣ́ще,
Шѝ се́меці̆й ла̀ пъмꙟ́нт смере́ще.
ꙟ̃чина́ці лꙋ̆й Дм̃незѣ́ꙋ кꙋ̆ стрꙋ́не,
Дӗй кꙟнта́ць кꙋ̆ вїо́ре съсъръсꙋ́не.
Шѝ съ́й кꙟнта́ць кꙟнте́к кꙋ̆ дꙋлчѣ́цъ.
Кѐ лꙋ̆й чѐл ті́не пре то̀те чѣ́рь чѣ́цъ.

Шѝ гътѣ

Că zideşte Ierusalimul[1],
Ca să bage-ntr-îns pre tot creştinul,
Şi pre toţ Izrailul să strîngă,
Să petreacă-ntr-îns fără de tîngă.
Cela ce dă leacuri fără smîntă
Cărora sînt cu inema frîntă
Şi le leagă frînturi sfărîmate,
De-i schimbă din boală-n sănătate,
Cela ce-au pus stelelor[2] măsură
Şi numere careaş pre făptură,
Mare este Domnul de tărie,
Şi gîndul lui nime nu-i să-l ştie.
Domnul pre céi buni îi sprejineşte,
Şi sămeţîi la pămînt smereşte.
Începeţ lui Dumnezău cu strune
De-i cîntaţ cu viers să să răsune,
Şi să-i cîntaţ cîntec cu dulceaţă
Celuia[3] ce-au tins preste ceri ceaţă

Şi gătea-

---

[1] *Pronunţat* I-e-
[2] *În ms.* стѧлєлор.
[3] *În ms.* Céluia.

Шѝ гъте́ѕѫ кꙋ нꙋ́ѡрі́й плоа́е,
Де слобоа́де пре пъмѫ́нт похоа́е.
Чела́ че крѣще пре мꙋ́нць ѩ́рбъ,
Шѝ ѡ̂та́ва ча́ѧ че́й де тре́бѫ.
Пе́нтрꙋ ѡ̂а́менй гъ́ши кꙋ лѣ́гъ хра́нѫ.
Шѝ вите́лѡр сѫ́йбѫ пре́стѐ ѩ́рнѫ,
Чела́ че грижа́ще де хъ́рѫ,
Шѝ де пꙋ́ий кѡ́рбилѡр чѐ збі́рѫ,
Кѫ́ндꙋ стри́гѫ ѹрфѣници де та́тѫ,
Де́й хръна́ще кꙋ мѫ́нѫ ндꙋра́тѫ.
Нъ да́мнѫ пре ка́й бꙋ́ни нꙋ́съ ба́те,
Ни́че пре витѣ́ѕѫ кꙋ ста́тꙋри на́лте.
Чѐ Дꙋмнезꙋ́й а́чела ѡ̂ пла́че,
Че́й плини́аще порꙋ́нка кꙋ па́че.
Шѝ ла вре́ме де гре́ꙋ шѝ де сѫ́лѫ.
Кꙋтѣ́ѕѫ спре с҃та лꙋ́й ми́лѫ.

Аллилꙋ́іа, Агге́й шѝ Захарі́а. рм҃з.
Похвалѝ Іе҃рлиме Г҃а:

Şi gătează cu núorii[1] ploaie
De sloboade pre pămînt pohoaie,
Celuia ce,creşte pre munţ iarbă
Şi otava ceea ce-i de treabă
Pentru oameni, să-ş culeagă hrană,
Şi vitelor s-aibă preste iarnă,
Celuia ce grijeşte de hiară
Şi de puii corbilor ce zbiară,
Cîndu-l strigă, urgisiţ de tată,
De-i hrăneşte cu mînă-ndurată.
Că Domnul pre cai buni nu să bate,
Nice pre vitej cu státuri nalte,
Ce Domnului acela om place
Ce-i plineşte porunca cu pace,
Şi la vreme de greu şi de sîlă
Cugetează spre svînta lui milă.

Aliluia, Anghei şi Zahária, 147.

Поχвали, Іер҃слиме, Г҃а[2]

Pohva-

---

[1] *În ms.* núorii.
[2] *Laudă, Ierusalime, pe Domnul*

Похвалѧще Їерꙋсалиме,
Пре Домнꙋл шѝ лаꙋдѫ ндесиме.
Сїѡнꙋле къ цаꙋ датꙋц Домнꙋл,
Дмнѕъꙋ тъꙋ чинсте нтот ѡмꙋл.
Шѝ порцѫле тале кꙋрътаѕе,
Леꙋ ꙟтърит ниме съц кꙋтаѕе.
Шѝ кꙋконнаꙍр тъй ꙟтрꙋтине,
Де спорѧще Дмнѕъꙋ кꙋ бине.
Пареле цаꙋ пꙋ прехотаре паче,
Шиц дѫ сѫцꙋ де грѫꙋ кꙋм ꙟ плаче.
Чеш тримите ѕѫса шѝ кꙋвꙟтꙋл,
Де кꙋтрїерѫ нсꙋрѣ тот пъмꙟнтꙋл.
Ѕела чеш дѫ ѡмѫтꙋл ка лѫна,
Шѝ негꙋрѫ спꙋлберѫ кꙋ мѫна.
Нѝ чинꙋша кꙋ сѫта кънд чарне,
Престе тот пъмꙟнтꙋл дела царне.
Ѕела че арꙋнкѫ слои де гѣцѫ.
Де дѫ гроазѫ престе тоц кꙋ грѣцѫ.

Чини

CATÍSMA

Pohvalește, Ierusalime[1],
Pre Domnul și-l laudă-n desime,
Sionule, că ț-au datu-ț Domnul
Dumnezău[l] tău cinste-n tot omul.
Și porțîle tale cu răteze
Le-au întărit, nime să-ț cuteze.
Și cuconilor tăi întru tine
Le sporește Dumnezău cu bine,
Carele ț-au pus pre hotarî pace
Și-ț dă sațiu de grîu[2], cum îț place.
Ce-ș trimite zîsa și cuvîntul,
De cutrieră-n sîrg tot pămîntul.
Cela ce-ș dă omătul ca lîna
Și negură spulbără cu mîna[3],
Ca cenușea cu sîta cînd cerne,
Preste tot pămîntul de s-așterne.
Cela ce aruncă sloi de gheață,
De dă groază preste toț cu greață.

Cine

---

[1] *Pronunțat* I-e-
[2] *În ms.* грѫꙋ.
[3] *În ms.* мѫна.

Чине поате съй суфере џерꙋл,
Чел пїетрѣще апеле ка херꙋл.
Нꙋ кꙋвꙟнтꙋл съꙋ дминѣ ѫ нацъ,
Дин ръжепъсе ши съдежгиацъ.
Ши дꙋхꙋл съꙋ дминезъꙋ тримланте,
Де съмьторїе ѫнтрапъ ка манте.
Чела чеꙋ порꙋнчит кꙋ тъ́рїе,
Лꙋй Їаков кꙋвꙟн де мъртꙋрїе.
Ши тот Израилꙋлꙋ съртъл баце,
Ѫтрꙋлѣџи дерептъри ши џꙋдеце.
Нꙋ фъкꙋт аша ниче идолатꙋри
Съле спꙋе џꙋдеце ши сфатꙋри.

Слава:

Аллилꙋїа, Агей ши Захарїа, рм҃н.

Хвалите Г҃а съ небесе:

Лъꙋдаць дин черюриле тоате,
Пре Дмнъзъꙋ кꙋ слава ѫн поате.
Лъꙋдаць пре Дмнꙋл дин ѫнълцъме,
Лъꙋдацил де ѫтрꙋ мꙋлцъме.

Cine poate să-i sufere gerul
Ce-mpietrește apele ca herul?
Cu cuvîntul său Domnul învață
De să răsîpăsc și să dejgheață,
Și duhul său Dumnezău trimite
De să-ntorc într-apă ca mainte.
Cela ce-au poruncit cu tărie
Lui Iacov cuvînt de mărturie,
Și tot Izrailul să să-nvețe
Într-a lui dereptări și giudețe.
N-au făcut așe nice-ntr-o laturi,
Să le spuie giudețe și sfaturi.*

Aliluia, Anghei și Zaharia, 148.

Хвалитє Г҃а съ нб҃съ[1]

Lăudaț din ceriurile toate
Pre Dumnezău cît sîla vă poate.
Lăudaț pre Domnul din nălțime,
Lăudați-l, de îngeri mulțime.

Lăuda-

* Слава

---

[1] *Lăudați pe Domnul din ceruri*

Лъѹда́цѫл ѿщиле лѹй тоа́те,
Кѫт пѹта́ра шѝ сѫла въ поа́те.
лъѹда́цѫл соа́реле шѝ лѹна,
Кѹ лѹкоа́ре чѐ даѹ то́т дѣ́ѹна.
лъѹда́цѫл сте́ле шѝ лѹминѫ,
Чѐ даѹ ра́зе пре ноа́пте сени́нѫ.
лаѹда́цѫл чѣрюрі пре стѐ чѣрюрі,
Шѝ апа чѐ прединсѹс де чѣрюрі
Съй ла́ѹде чинсти́тѹл лѹй нѹме.
Шѝ кѹ тоа́те чѐ сꙟнт престѐ лѹме.
Къ̀ Дмнл҃ лѹ кѹџета́т кѹ гꙟндѹл,
Де лѣѹ фъкѹт шѝ цѫ тоате рꙟндѹл.
Шѝ лѣѹ токмн҃ ꙟ ва҃ сътръѧскѫ,
шѝ дин фа́птѹл лѡр сънѹш смнтѣскѫ
Къ̀ прекѹм лѣѹ да́т Дмнл҃ порѹнкѫ.
Дн҃ хота́рюл лѡр нѹсъ май оурнкѫ.
лъѹда́ѹ пре Дмнл҃ тоц бъла́ѹрі
Де препъмꙟт, шѝ змеи де прин га́ѹрі.

Лъѹда́

Lăudaţî-l, oştile lui toate,
Cît puterea şi sîla vă poate.
Lăudaţî-l, soarele şi luna,
Cu lucoare ce daţ totdeauna.
Lăudaţî-l, stele şi lumină,
Ce daţ raze pre noapte senină.
Lăudaţî-l[1], ceriuri preste ceriuri,
Şi apa cea pre din sus de ceriuri
Să-i laude cinstitul lui nume,
Şi cu toate ce sînt preste lume.
Că Domnul au cugetat cu gîndul
De le-au făcut şi-i ţîn toate rîndul.
Şi le-au tocmit în veci să trăiască
Şi din faptul lor să nu-ş smintească.
Că precum le-au dat Domnul poruncă,
Din hotariul lor nu să mai urcă.
Lăudaţ pre Domnul, toţ bălauri
De pre pămînt şi zmei de prin gauri.

Lăuda-

---

[1] *În ms.* лъȣдацѫл.

Лъꙋда́ць кꙋ̆ фꙋ́лџере ши̓ фо́кꙋри
Ши̓ глимда че ка́де ꙟтоа́те ло́кꙋри
О̑мє́цїй ши̓ гєцѫле ши̓ вꙟ́нтꙋл.
Дє тꙋ́рбꙋрѫ ши̓й фа́че кꙋвꙟ́нтꙋл.
Мъ́гꙋри дꙗ́лꙋри ши̓ лє́мнє кꙋ роа́дѫ,
Ши̓ кє́дрїй то́ц пънѫ̆ чєй̆ дє коа́дѫ.
Га́динилє ши̓ кꙋ тоа́тѫ хїа́ра,
Ши̓ доби́ток дє прѣ̑ тоа́тѫ ца́ра.
Ꙟмпъ́раць дє прѣ̑ цъ́рълє тоа́тє,
Бо́ѧрї џꙋ́дєцї нъроа́дєлє тоа́тє.
Џꙋ́ни ши̓ гови кꙋ бътръ́нїй то́т о́мꙋл,
Ши̓ прꙋ́нчїй̆ съ лаꙋдє̀ прѐ Д̄мнꙋл.
Къ̀ нꙋма́й ꙟнълца́т чинсти́тꙋл нꙋ́мє,
Дє ꙋна́й фъкꙋ́т ва́стє прє́стє лꙋ́мє,
Ши̓ ꙟпрєтꙋрєа́ще то́т пъмꙟ́нтꙋл,
Ши̓ чє́рꙋл то́т, къш цѫнє кꙋвꙟ̃тꙋл.
Ши̓ єва̀ рѫдика̀ Д̄мнъзъꙋ̆ стѣ́гꙋл,
О̑а́мєнилѡр съй̆ ꙟ̃то́т ши̓ рє́гꙋл.

Ши̓ сфи̃цїй

Lăudaţî-l, fulgere şi focuri,
Şi smida ce cade-n toate locuri,
Omeţii şi gheţîle, şi vîntul,
De turbură şi-i face cuvîntul,
Măguri, dealuri şi lemne cu roadă,
Şi chedrii toţ, pănă-n cei de coadă,
Gadinile şi cu toată hiara,
Şi dobitoc de prin toată ţara.
Împăraţ de prin ţărîle toate,
Boieri, giudéci, năroadele toate,
Giuni şi govi, cu bătrînii, tot omul,
Şi pruncii să laude pre Domnul.
Că ş-au înălţat cinstitul nume
De ş-au făcut veste preste lume,
Şi-l mărturiseşte tot pămîntul
Şi ceriul tot, că-ş ţîne cuvîntul.
Şi ş-va rădica Dumnezău steagul
Oamenilor săi în tot şireagul.

Şi svinţii

---

[1] *Printr-o greşeală de tipar, pagina 262 este repetată.*

Шѝ сфи́нцїи лꙋ́и то́ц кꙋ бꙋкꙋ́рїе,
Жи́ вор кѫнта̀ кѫ́нтек кꙋ̆ тъ́рїе.
Фі́ии лꙋ́и Ӥзра́ил чѣ́ ла̀ Дѡмна́,
Рꙋгъто́рі дѣ́ проа́пе, шѝ то́т ѡмꙋ́л.

АЛЛИЛꙋІА, Псало́м, рмѳ҃.

Воспо́йте Гдⷭви пѣ́снь но́вꙋ.

Кѫнта́ц кѫ́нтек но́ꙋ ла̀ Дѡмна́,
Ши̑ лъꙋда́ц кꙋ то́т ѡмꙋ́л.
Къ̀ и̑и ла́ꙋда чисти́тѫ,
Ѫ̑ събо́рі де сфѣ́нтѫ сфи́нтѫ,
Ӥзраи́лꙋл съ петрꙋ́кѫ,
Кꙋ̀ весели́е съ́и пла́кѫ.
Дѐ Дѡмнꙋ́л чѣ́и да́де віа́цѫ,
Шѝ Сїѡнꙋ́л кꙋ дꙋлча́цѫ.
Кꙋко́нїи съ́ши весели́ескѫ,
Дѐ кра́и чѣ́ съ́лѐ крѣ́скѫ.
Шѝ съ́и ла́ꙋде кꙋ цо́кꙋрі,
Сфи́нтꙋ нꙋ́ме ѫтоа́те ло́кꙋрі

Кътѫⷨпе

Şi svinţii lui toţ cu bucurie
Îi vor cînta cîntec cu tărie,
Fiii lui Izrail ce-s la Domnul
Rugători de-aproape, şi tot omul.

ALILUIA, psalom 149.

Воспойте Г҃ви пѣснь новȣ[1]

Cîntaţ cîntec nou la Domnul
Şi-l lăudaţ cu tot omul,
Că i-i lauda vestită
În săbori de ceată svîntă.
Izrailul să petreacă
Cu veselie, să-i placă,
De Domnul ce-i dede viaţă,
Şi Sionul cu dulceaţă
Cuconii să-ş veselească
De crai ce-a să le crăiască.
Şi să-i laude cu giocuri
Svîntul nume-n toate locuri,

Cu[2] tîmpe-

---

[1] *Cîntaţi Domnului cîntare nouă*
[2] *Vezi nota 1 de pe pagina următoare.*

Къ̀ тѫ́мпене шѝ ѱълти́ре,
Съй кꙟ́нте де бирꙋи́ре.
Къ дмна гꙟй бꙋй гꙟда́ще,
Д'еса̀ глоа́те чеа̀ ибаще.
Шѝ пречей брꙋдеꙋ ꙟ на́лцѫ,
Кꙋ̀ избꙟ́ндѫ фъ̀ръ̀ гре́цѫ.
Лъꙋда́съвор ꙟ Славѫ́.
Снцїй тъй фъръ̀ зъба́бѫ.
Шѝ кꙋ бꙋкꙋрїе пли́нѫ,
Ѫшвор ма́рще ла̀ ѡдихнѫ́.
Єшин ла̀ ръзбой кꙋ стаже,
Вор да̀ кїѡ дн гл'ѣта́же.
Десъвꙟнтълцѧ̀ ла̀ дмна,
Лъсꙟн фри́кѫ ꙟ то ѡмꙋл.
Кꙋ̀ стꙟнга шѝ кꙋ̀ дирѣпта,
Ꙟ грозꙟн пре тоцѝ кꙋ спа́та.
Шѝ вор фа́че скꙋмпъра́ре,
Ꙟ нъроа́де де ли́мби та́ре.

Ц ч мꙋтрѣ

Cu[1] tîmpene şi psăltire
Să-i cînte de biruire.
Că Domnul gînd bun gîndeşte
De-a sa gloată[2] ce-l iubeşte,
Şi pre cei brúdivi[3] înalţă
Cu izbîndă fără greaţă.
Lăuda-să-vor în slavă
Svinţii tăi fără zăbavă,
Şi cu bucurie plină
Îş vor merge la odihnă.
Ieşind la război cu steje,
Vor da chiot din gîlteje,
De să va nălţa la Domnul,
Lăsînd frică în tot omul,
Cu stînga şi cu direapta
Îngrozînd pre toţ cu spata.
Şi vor face scumpărare
În năroade de limbi tare,

Mustrîn-

---

[1] *Grafia* кѣ *este greşeală de tipar. În ms.* кȣ.

[2] *Grafia* глоатє, *aflată şi în ms., este desigur o greşeală, în loc de* **глоатѫ.**

[3] *În ms.* brúdivi.

Мꙋстрꙗндꙋле кꙋи кинсоаре,
Шѝ кра́илѡр да̀ли стрꙟсоаре.
Кꙋ кътꙋши шѝ кꙋ ѡбеде,
Ꙟ цꙋди́ць пъ́нжй вѡр пїа́рде.
Съ ле фа́кж кꙋ́м ай ѕи́сж,
Ди́н ле́ци пїерза́ре скри́сж.
Сфи́нцїй лꙋ́й фъръ га̀тꙋвж,
Сайбж чи́нсте да́р шѝ сла́вж.

АЛЛИЛꙋЇА, рн

Хвали́те Бга въ стыⷯ єгѡ̀.

Лъꙋда́цжл кꙋ́ тоцй ѡ́мꙋл,
Ꙟтрꙋ сфи́нцїй съ́й пре До́мнꙋл.
Лъꙋда́цжл ꙟ вѫртꙋте,
Чѣре До́мнꙋл де ѡ́цъ мꙋ́лте;
Лъꙋда́цй фъръ търаре,
Дѣ лꙋ́й сла́вж шѝ пꙋта́ре.
Лъꙋда́цжл ꙟ мъ́рире,
Дѣ лꙋ́й мꙋ́лте бирꙋи́ре.

Лъꙋдацй

Mustrîndu-le cu-nchisoare,
Şi crailor dînd strînsoare
Cu cătuş şi cu obede,
În giudeţ, pănă-i[1] vor pierde,
Să le facă cum li-i zîsă
Din lege pierzare scrisă.
Svinţii lui fără gîlceavă
S-aibă cinste, dar şi slavă.

ALILUIA, 150.

Хвалите Б͠а въ ст͠ыхъ єгѡ[2]

Lăudaţî-l cu tot omul
Întru svinţii săi pre Domnul,
Lăudaţî-l în vîrtute
Ce-are Domnul de oşti multe.
Lăudaţ fără tăcere
De-a lui sîlă şi putere,
Lăudaţî-l în mărire
De-a lui multă[3] biruire.

Lăudaţ

---

[1] *În ms.* пънъй.
[2] *Lăudaţi pe Dumnezeu între sfinţii lui*
[3] *În ms.* мꙋлтѫ.

лъꙋда́ц̆ кꙋ гла́сꙋрь ꙟна́лте,
Де бꙋ́чꙋме ферека́те.
лъꙋда́цѫл ꙟ лъꙋ́те,
ꙟ ѱъ́лтирь превїе́рсꙋрь мꙋ́лте.
лъꙋда́ц̆ пре тоа́те ло́кꙋрь
Кꙋ тъ́мпене шѝ кꙋ џо́кꙋрь
лъꙋда́цѫл сѐ ръсꙋ́не,
ꙟ ѡ́ргане ти́нсе ꙟстрꙋ́не.
лъꙋда́ц̆ кꙋ бꙋ́не вїе́рсꙋрь.
Де кимва́ле ꙟтра ле́сꙋрь
лъꙋда́ц̆ шѝ стрига́ц̆ та́ре,
ꙟ цимба́ле де кꙟта́ре.
Кѫ̀ те вїе шѝ то̄ ѿмꙋ́л,
лъꙋда́цѫл тоц̆ пре дмнӑ:.

СЛАВА:

Lăudaț cu glasuri nalte
De bucine ferecate,
Lăudați-l în lăute,
În psăltiri pre viersuri multe.
Lăudaț pre toate locuri
Cu tîmpene și cu giocuri,
Lăudați-l să răsune
În organe tinse-n strune.
Lăudaț cu bune viersuri
De chimvale într-alesuri,
Lăudaț și[-l] strigaț tare
În ţimbale de cîntare.
Cîte-s vie și tot omul,
Lăudați-l toț pre Domnul.

СЛАВА

Ѱалóмꙋл лꙋй Давид че ꙗꙋ бътꙋт кꙋ Голїат.

Мал бѣх въ братїи мои.

Мик ерам ꙟ фрацꙁи мїей, ши маи тѫнър ꙟ каса пъринтелꙋи мїеꙋ. Пъщам оиле пъринтелꙋи мїеꙋ, мѫнꙋле меле фъчеꙋ орган, ши деџетеле меле ꙟкеарѫ ѱалтире. Ши чине ва да щире Домнꙋлꙋи мїеꙋ. Сꙟнгꙋр Домнꙋл ел сꙟнгꙋр ва аꙋꙁѫ, сꙟнгꙋр аꙋ мѫнат пре ꙟџерꙋл сеꙋ, ши м'аꙋ лꙋо де ла пъсторїиле оилор пъринтелꙋи мїеꙋ, ши м'аꙋ помъꙁꙋит кꙋ ѡласна съмнърїи сале, фрацꙁий мїей чей бꙋнй ши марй, ши нꙋ бине врꙋ ꙟтрꙋшїй Домнꙋл. Єшит'ам ꙟтѫмпинишꙋл иноплеменикꙋлꙋй. Ши мъ блъстъмѫ кꙋ їдолїй сьй. Їаръ еꙋ смꙋлш де ла дѫнсꙋл сабїа лꙋй, де ѫл къпъцѫнатꙋл, ши ам рѣдикат ѡкара де пре фїий лꙋй Исраиль:.

Psalómul lui David ce s-au bătut cu Goliad.

Малъ бѣхъ въ братїи моей[1]

Mic eram în frații miei și mai tînăr în casa părintelui mieu. Păşteam oile părintelui mieu. Mînule mele feceră[2] organ, și degetele mele încheiară psăltire. Şi cine va da știre Domnului mieu? Sîngur Domnul, sîngur va auzî. Sîngur au mînat pre îngerul său și m-au scos din păstoriile oilor părintelui mieu, și m-au pomăzuit cu oloiul sămnării sale. Frații miei cei buni și mari, și nu bine vru într-înșii Domnul. Ieşit-am în tîlnișul inoplemenicului, și mă blăstămă cu idolii săi. Iară eu zmulș de la dînsul sabia de l-am descăpățînatu-l, ș-am rădicat ocara de pre fiii lui Izráil.

---

[1] *Mic eram între frații mei*
[2] *În ms.* фѫчерѫ.

ТВОРЕНІЕ МИРОНА ПРЕЧЕСТНАГѠ ДВѠРНИКА ВЕЛИКАГѠ, КНИЖНИК ЗЕМЛИ.

Нѣмѹл цѫрѫи Молдѡвїи де оунде дерѣзѫ,
Дин цара Италїи тот ѡмѹл сѫ крѣзѫ.
Флакѹ ꙟтѫи апои Траꙗн аѹ адѹс прѣаичи,
Пре стрѫмошїи чи сторь цѫр де нѣм кѹ фєричє.
Рѫсѣди таѹ цѫржлѡр хотарѣле тоате.
Пре сѣмне чи стаѹ ꙟ вѣч астѣзи поате.
Еле кѹ вїнца честѹи нѣм цара Рѹмѫнѣскѫ,
ꙟплѹтаѹ Ардѣалѹл тот шѝ Молдовенѣскѫ.
Сѣмнеле стаѹ дезѫвѫ де ѫрнѹл фѫкѹте,
Тѹрнѹл Сєвєринѹлѹи сѫ кѹ вєтєкє врѣмии мѹлте,
Стрѣмошїи молдовєни адѹ рѣѹ ꙟ царѫ.
Пре гєцїи кѹ глѣїа ꙟкоуци дин хотарѫ.
Стаѹ сѣмнєле подѹлѹи кѹ прагѹра кѫзѹте,
шѝ тѹрнѹл Сєвєринѹл де Сєвєр фѫкѹте.
Подѹл прє стѫ Дѹнѫре ꙟцара Рѹмѫнѣскѫ,
дєѹ тречѹтѹш ѡщиле ꙟцара Оуѓгѹрѣскѫ.
Прѣ чѣла пѡ аѹ тречѹт Молдовєни стрѣмошїи,
ꙟ тѫи рѫзбои кѹ дачїи аи нѡштри мошїи.

ТВОРЄНЇЄ МИРОНѦ ПРЄЧЄСТнагѡ Дворникѧ Великагѡ нижнѣи Земли.[1]

Neamul Țărîi Moldovei de unde dă rază?
Din țara Italíei, tot omul să crează.
Fliah întăi, apoi Traian au adus pre-acice
Pre strămoşii cestor țări de neam cu ferice.
Răsădit-au țărîlor hotarele toate
Pre semne ce stau în veci a să vedea poate.
El cu vița cestui neam Țara Rumânească
Împlut-au, Ardealul tot şi Moldovenească.
Semnele stau de să văd de dînsul făcute,
Turnul Severinului să custe-n vremi multe.
Strămoşii Moldoveei adus-au în țară,
Pre gheții cu sabia scoțînd din hotară.
Stau semnele podului cu praguri căzute
Şi Turnul Severinul, de Sevír făcute.
Podul preste[2] Dunăre-n Țara Rumânească,
De-au trecutu-ş oştile-n Țara Ungurească.
Pre-acela pod au trecut Moldoavei strămoşii,
Bătînd război cu dachii, a sasilor moşii.

---

[1] *Opera lui Miron, a prea cinstitului mare vornic de Țara de Jos.*

[2] *Grafia* прєстѣ, *care apare numai aici, se datoreşte probabil tipografului şi reflectă o cunoscută particularitate a graiurilor transilvănene.*

А҆ПОСТРОФ.

Чи́ней бога҃ дѣва́ре прелꙋме нто҃ ѡмꙋ̑.
Денꙋ ва ка̀ нтрꙋи́не лъкꙋнꙋ пре дмнъ.
А҆ че́ла дѣвꙋцжі єлцжꙋ нꙋмай ва́де,
де ар да̀ тоа́тъ лꙋма єл то́т нꙋ сънкра́де.
Шѝ де кжт ма́й мꙋлт стрѫнџе ма́й мꙋлт съ лъргѫще,
шѝ то҃ де ши́рт съва́де нтравжра чій кра́ще.
Де́чи ни́мі нтравжре сънꙋсъ гѫндѣскъ.
Къ̀ вапꙋта съ съмпле съсъ ѡ҆дхнѣскъ:
Пръ̀ нтракъръꙋй сфѫнтъ дмнле лъкꙋѫще,
А҆че́ла де немикъ нꙋмай тилꙋѫще.
Пе́нтрꙋ ча́ѫ тꙋт ѡ҆мꙋл сънꙋсъ линѣскъ.
Пре дмнезъꙋ н сфѫнтъ съш а҆гониаскъ.

APOSTROF

Cine-i bogat de-avere pre lume-n tot omul,
De nu v-avea-ntru sine lăcuind pre Domnul,
Acela de-avuţîie saţîu nu mai vede,
De i-ar da toată lumea, el tot nu să-ncrede.
Şi de cît mai mult strînge, mai mult să lărgeşte,
Şi tot deşert să vede-ntr-averea ce-i creşte.
Deci nime-ntr-avere să nu să gîndească
Că va putea să să-mple, să să odihnească.
Iară-ntr-a cărui suflet Domnul lăcuieşte,
Acela de nemică nu mai jeluieşte.
Pentr-aceea tot omul să nu să lenească
Pre Dumnezău în suflet să-ş agonisască.

И҆СПОВѢДАНЇЕ ПРАВОСЛАВНЫѦ Вѣ́ры. Ст҃ы́хъ Ѻ҆ц҃ъ на́шихъ А҆мвро́сїа Медїѡла́нскагѡ, и҆ А҆ѵгꙋсти́на Гиппѡ́нискагѡ, є҆пⷭ҇кпѡвъ.

Тебѐ Бг҃а хва́лимъ, Тебѐ Гд҇а и҆сповѣ́дꙋемъ: Тебѐ превѣ́чнаго Ѻ҆ц҃а всѧ̀ землѧ̀ велича́етъ. Тебѣ̀ всѝ а҆́гг҃ли, тебѣ̀ нб҃са̀ и҆ всѧ̀ си́лы. тебѣ̀ Херꙋві́ми и҆ Серафі́ми непреста́нными гла́сы восклица́ютъ, Ст҃ъ, Ст҃ъ, Ст҃ъ Гдь Бг҃ъ Савао́ѳъ, по́лны сꙋ́ть нб҃са̀ и҆ землѧ̀ вели́чества сла́вы твоеѧ̀. Тебѐ пресла́вный а҆плⷭ҇кїй Собо́ръ. Тебѐ Прⷪ҇ро́ческїй хвале́ный ли́къ. Тебѐ хвалѧ́тъ пресвѣ́тлыи по́лки Мч҃никѡвъ. Тебѐ по всеꙋ́ крꙋ́гꙋ зе́мномъ и҆сповѣ́дꙋетъ ст҃аѧ Цр҃ковь. Ѻ҆ц҃а непостижи́магѡ вели́чества превѣ́чна, твоего̀ и҆́стиннагѡ и҆ є҆динородна́гѡ Сн҃а: и҆ ст҃а́гѡ Ꙋ҆тѣ́шителѧ Дх҃а: Ты̀ Г҃и сла́вы Хрⷭ҇тѐ.

Ты̀

MĂRTURISIREA CREDINŢEI ORTODOXE

a sfinţilor părinţilor noştri Ambrozie al Mediolanului şi Augustin al Hippoului, episcopi.

Pe tine, Dumnezeule, te lăudăm, pe tine, Doamne, te mărturisim, pe tine, Tatăl cel veşnic, tot pămîntul te măreşte. Ţie toţi îngerii, ţie cerurile şi toate puterile, ţie heruvimii şi serafimii cu glasuri neîncetate îţi strigă: Sfînt, Sfînt, Sfînt, Domnul Dumnezeul Savaot, pline sînt cerurile şi pămîntul de mărirea slavei tale. Pe tine soborul cel preaslăvit al apostolilor, pe tine numărul de laudă al prorocilor, pe tine cetele prealuminate ale mucenicilor te laudă. Pe tine, pe toată faţa pămîntului, te mărturiseşte sfînta biserică, Tatăl măririi de nepătruns, pe veşnicul, adevăratul şi unul născut Fiu al tău şi pe mîngîietorul Sfîntul Duh. Tu, împărat al slavei, Hristoase,

tu

Ты Ѻ҃ца присносꙋщный Сн҃ъ еси. Ты къ избавленїю прїемляй чл҃ка, не возгнꙋшался еси Дв҃ическа чрева. Ты ѿдолѣвъ смерти жало, ѿтворилъ еси вѣрꙋющимъ цр҃тво нб҃ное. Ты ѡдеснꙋю Бг҃а Ѻ҃ца седиши въ славѣ Ѻ҃чей, Сꙋдїею прїити вѣренъ еси. Тогѡ ради молимъ тя: помози рабѡмъ твоимъ, ихже чтною Кровїю ѿкꙋпилъ еси. Исподоби съ ст҃ыми въ вѣчной славѣ твоей цр҃твовати. Сп҃си люди своя Гн҃и, и бл҃гви достоянїю твоемꙋ: исправи я, и вознеси я въ вѣки: въ вся дни бл҃вимъ тебе, и восхвалимъ Имя твое въ вѣки, аминь.

Сподоби Гн҃и въ день сей, безъ грѣха сохранитися намъ: оумлрдися на нами Гн҃и: да бꙋдетъ млрдїе твое Гн҃и на нами, якоже оуповахомъ на тя. На тя Гн҃и оуповахомъ, да не постыдимся въ вѣки, аминь:

tu eşti Fiul fără prihană al Tatălui, tu, care te vei întrupa ca să-l izbăveşti pe om, nu ai dispreţuit pîntecele cel feciorеsc. Tu, îndepărtînd săgeata morţii, ai deschis celor credincioşi împărăţia cerurilor. Tu de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl stai, în slava Tatălui, ţie judecător îţi este dat să vii. De aceea te rugăm ajută pe robii tăi, pe care cu cinstit sînge i-ai răscumpărat. Fă ca, împreună cu cei sfinţi, să împărăţească în slava ta veşnică. Mîntuieşte, Doamne, poporul tău şi binecuvintează moştenirea ta. Cîrmuieşte-i pe ei şi înalţă-i pe ei în veci. În toate zilele te blagoslovim şi lăudăm numele tău în veci, amin.

Învredniceşte-ne, Doamne, în ziua aceasta fără de păcat să ne păzim. Îndură-te de noi, Doamne. Fie, Doamne, mila ta spre noi, precum am nădăjduit întru tine. Spre tine, Doamne, am nădăjduit, să nu ne ruşinăm în veci, amin.

* * *

NOTE ȘI VARIANTE

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

p. 5 STIHURI LA LUMINATUL HERB A ŢĂRÎI MOLDOVEI

Aceste şase versuri (**PV**) sînt reproduse, cu unele modificări, la începutul tuturor cărţilor publicate de Dosoftei mai tîrziu: *Dumnezăiasca liturghie*, Iaşi, 1679 (**DL**), *Psaltirea de-nţăles*, Iaşi, 1680 (**P**), *Molitvenic de-nţăles*, Iaşi, 1681 (**M**), *Viaţa şi petrecerea svinţilor*, Iaşi, 1682 (**VS**), şi *Parimiile preste an*, Iaşi, 1683 (**PA**).

1 buor *PV, DL, P*: buăr *M, VS, PA*; de fiară *PV, DL, P, M, PA*: a hiară *VS*; **2** putere *PV, DL, P, VS*: puterea *M, PA*; **3** fiara *PV, DL, P, M, PA*: hiara *VS*; **4** pămînt îş *PV, DL, VS*: pămîntu-ş *P, M, PA*; **5** buorul *PV, DL, P*: buărul *M, VS, PA*.

În *Viaţa şi petrecerea svinţilor* sînt intitulate *Stihuri pre herghia Moldovei* şi au următoarele patru versuri în plus:

Domnul Duca Vodă de la Hristos are
   Agiutori pre stemă şi ferinţă tare
Cinstita cruce, şi-n ceas de năvală
   A lui Hristos Maică i-i de sprijineală.

Mai tîrziu, cînd se afla exilat în Polonia, Dosoftei dezvoltă pînă la 26 de versuri mica sa epigramă la stema Moldovei, realizînd — cu sufletul pătruns de nostalgie — una dintre cele mai frumoase poezii patriotice din epoca veche a literaturi noastre. Citām în întregime textul acestei poezii, păstrat în ms. rom. *3456* de la Biblioteca Academiei R. S. România, f. 372^r-372^v, copie din 1732. Menţinem particularităţile fonetice ale copiei:

Capul cil di buor, a fiară vestită,
   Sămnează putere ţărîi nesmintită.
Pre cîtă-i di mare fiara şi buiacă,
   Coarnele-n păşune la pămîntu-ş pleacă.
De pre chip să vedi buorul ci-i place,
   C-ar vre-n toată vreme să ste ţara-n paci.
C-atunci toată vită poate di să-ngraşe,
   Fără zăhăială, într-a ţărîi paşe.
Dară uni date are şi ea toane,
   Di-ş calcă vrăjmaşii şi-i vîntură-n coarne.
Pentr-aceea-ş poartă cunună di aur
   Într-a sale coarne, în celi di taur.

Stau împregiur dînsă trii planite-n hoarbă,
  Soarele şi Luna, şi Venus, podoabă.
Din ce să-nsămnează ţara că rodeşti
  În tot feli de hrană, de le prisoseşti.
Şi pre vremi di paci oaminii zburdează
  Într-agonisită, că pot di-ş lucrează.
Vinul şi cu grîul, şi cu di tot viptul,
  Cu cirezi şi turme, copără pămîntul.
Dară miere dulce! Cini poate spuni
  Ce-au miluit Domnul din ceri, că-s tot bune!
Cine poate scrie toate de-amănuntul,
  Că ştiută esti ţara-n tot pămîntul!
Şi-mbogăţăsc lesne, fără de zăbavă,
  Creştinii Moldovii, dînd Domnului slavă.

Imaginea din primele patru versuri ale acestei epigrame a lui Dosoftei şi rima *buiacă — pleacă* au fost reluate mai tîrziu, după cum a observat Al. Alexianu, *Călătoriile psalmilor lui Dosoftei. Colindele Crăciunului*, în «Glasul Bisericii», XXVI, 1967, p. 1124-1142, de către tipografii de la Rîmnic şi folosite în versuri similare la stema Ţării Româneşti sub unii domni fanarioţi, care — prin faptul că domniseră şi în Moldova — aveau ca emblemă şi capul de bour. De pildă, în *Stihuri politiceşti 12 asupra peceţii* lui Mihail Racoviţă, din *Penticostarion*, Rîmnic, 1743:

Aşijderea şi bourul e fiară buiacă,
  Şi cătră Măria sa coarnele îşi pleacă.

În *Antologhion*, Rîmnic, 1745, la stema lui Constantin Mavrocordat:

Asemene bourul, fiind fiară buiacă,
  Prea cu multe blîndeţe ţie capul pleacă.

În *Octoih*, Rîmnic, 1750, la stema lui Grigore Ghica:

Asemene bourul, fiind fiară buiacă,
  Prea cu multă blîndeţă ţie capu-ş pleacă.

p. 7 DEDICAŢIA CĂTRE DOMNITOR

3 Stefan Petră *T*: Duca *M*; **28-29** trupeşti şi sufleteşti *în M*; **36** că *T*: ca *M*; **42** platóşe *în M*; **48-49** de spăsenie *T*: spăseniii *M*; **64** deaniile *în M*; **65-66** Teófil *în M*; **70** *omite* nostru *în M*; **78-80** *în locul textului din T, în M se află textul autograf:* Вашемꙋ прѣсвѣтломꙋ величъствꙋ рабъ и молєбникъ Досоѳей, смєренный єпископъ Рѡманскый (*= Al prealuminatei Măriei voastre rob şi rugător Dosoftei, smeritul episcop al Romanului). Vezi şi fotocopia reprodusă în* Notă asupra ediţiei.

p. 17

CUVÎNT CĂTRE CITITOR

Se află numai în textul tipărit.

p. 27

PSALMUL 1

Titlul şi versurile 1-22 lipsesc în M, foaia respectivă fiind pierdută.

p. 31

PSALMUL 2

Titlu în opt strune, adecă sloveniturі *în M*; legătură între sine *în M*; **5** svaturi *T*: sfaturi *M*; **22** Va rîde Domnul *T*: Domnul va rîde *M*; **24** l-supărară *în M*; **28** De muncile *T*: În munca cea *M*; **30** pre *T*: în *M*; **32** poronceşte *T*: porunce[şte] *M*; **42** fier *T*: her *M*; **46** Sama vă luaţ, şi *T*: Vă luaţ sama, cu *M*; **51** Să suferiţ şi *T*: Şi să suferiţ *M*; **52** fiiu *T*: hiiu *M*; **53** Spre voi Domnul *T*: Domnul spre voi *M*; **56** Célora *în M*; **61** direaptă *T*: curată *M*.

p. 37

PSALMUL 3

Titlu Avesalom, fiiul său *în M*; **6** să fiu *T*: să hiu *M*; în *T*: cu *M*; **17** mi-aude *T*: m-aude *M*; **18** măgúră *în M*; **22** mi-i Dumnezău *T*: Dumnezău mi-i *M*; **29** Şi le dă *T*: Că li-ai dat *M*; **31** scrîşcînd *în M*; să-ş frîngă *T*: ş-or frînge *M*.

Notele marg. de la v. 21 şi 22 lipsesc în M.

p. 41

PSALMUL 4

Titlu În sfîrşit în cîntări, psalómul lui David *în M*; *omite* оуслыша мѧ, **Бг҃ъ** (= *m-ai auzit, Dumnezeul) în M*; **22** îl strig din *T*: voi striga-n *M*; **22** altúia *în M*; **26** De la Domnul să iei *T*: Să iei de la Domnul *M*; **32** la *T*: spre *M*; **37** să *T*: să-m *M*; **40** adormi ***corectat din*** adurmi *în M*; **44** Către nedejde *T*: Cu bucurie *M*.

p. 47

PSALMUL 5

Titlu Psalomul lui David pentru ocinătoarea, 5 *în M*; **2** Grai cu de *T*: Graiuri cu *M*; **13** Şi-n *T*: Că-n M; n-avea *T*: n-are *M*; **17** căŭtătură *T*: cătătură *M*; **18** S-or face pizmaşii *T*: Pizmaşii s-or face *M*; **19-20** ***sînt în M***:

Strîmbii urăşti şi făloşii
Şi pierz pre toţ mincinoşii;

37 Cu *T*: Li-s *M*; **39** Cu *T*: De *M*; **45** Sfaturile să le *T*: Şi sfaturile să-ş *M*; **60** cu mîngîiere *T*: fără scădere *M*.

p. 53 PSALMUL 6

Titlu În sfîrşit în cîntări, pentru a opta, ce să tîlcuieşte zua de giudeţ. Psalomul lui Dávid, 6. În 13 silave *în M*; **5** şi-n *T*: şi *M*; **8** la *T*: spre *M*; **15** lacrămile *T*: lacrimile *M*; **16** că *T*: şi *M*; **17** Că *T*: De *M*; **22** strînsoare *T*: plînsoare *M*, *desigur greşeală de copist.*

p. 57 PSALMUL 7

Titlu Cîntecul lui Dávid ce-au cîntat pentru sudălmile ce l-au suduit Husii, ficiorul lui Iemeni, împroşcîndu-l cu pietri şi pîşcăindu-l cînd fugiia din ţară, că-l scosese hiiu-său Avesalom din scaun, 7 *în M*; **2** de grea *T*: din grea *M*; **6** dînd plata *T*: sau alta *M*; **14** să-m *T*: să-mi *M*; **24** dereptate *T*: direptate *M*; **29** Agiutoriul *T*: Agiutorul *M*; este, Doamne, *T*: Doamne, este *M*; **35** lancea *T*: arma-i *M*; **38** vase toate *T*: lănci cumplite *M*; **40** Şi-ş *T*: Şi *M*; **44** strîmbătate *în M*; **46** numele *T*: numelui *M*.

p. 63 PSALMUL 8

Titlu коль *T*: ꙗко *M*; *omite* имѧ твоє *(=numele tău) în M*; **3** Că *T*: Şi *M*; **6** să-i răstorni *T*: şi să-i strici *M*; **10** din *T*: şi *M*; **16** şi-i *în M*; **18** cu cinstea *T*: şi-n cinste *M*.

p. 67 PSALMUL 9

Titlu Catízma *în M*; **6** De *T*: Şi *M*; în *T*: cu *M*; **9** de greutate *în M*; **10** giúdeci *în M*; **14** A pizmaşul *T*: Pizmaşului *M*; **15** Perit-au *T*: Au perit *M*; **21** este *T*: este-i *M*; **30** de *T*: cu *M*; **36** De-m *T*: Că-m *M*; **39** mijloc *T*: mijlocul *M*; **42** afundaţ *T*: înfundaţ *M*; **43** laţul acela care *T*: sîlţa aceea carea *M*; **60** de greutate *T*: nu ne ţii parte *M*; **64** Tind *T*: 'Ntind *M*; **79** Din *T*: În *M*; **81** Gura i-este *T*: Că gura i-i *M*; **84** Şi-n gîndul său poartă *T*: Numai ce i-i gîndul *M*; **85** leşnici *în M*; **86** prinzǎ *T*: simţă *M*; **87** pre-ndemînă *T*: îndemînă *M*; **94** Cu grea *T*: Şi grea *M*; **112** pre *T*: şi *M*; **113** ş-a *T*: şi *M*; **115** de *T*: de-ş *M*; **118** în *T*: pre *M*; **122** pre mişel *T*: mişelul *M*.

p. 81 PSALMUL 10

Titlu *omite* д͠ши моей *(=sufletului meu) în M*; **2** De-m *T*: Că-m *M*; **4** De *T*: Ce *M*; **7** Că *T*: Şi *M*; **8** tulbe *în M*; **10** pre cei fără *T*: cei fără de *M*; **15** Din svîntul său *T*: De la svîntul *M*; **19** Decí *în M*; **22** necuraţii *T*: păcătoşii *M*.

p. 85 PSALMUL 11

Titlu În sfîrşit pentru a opta. A opta să-nţălege svînta dumineca. A opta să-nţălege zua giudeţului. Psalomul lui David, 11 *în M*; *omite* ѡскѹдѣ прп҃дбнїи (= *a lipsit cel cuvios*) *în M*; **1** Foloseşte-mi, Doamne, şi mă *T*: Rădică-te, Doamne, de ne *M*; **2** Cu a *T*: Într-a *M*; de mă *T*: şi ne *M*; **5** cătră proape *T*: cătr-aproape *M*; **10** A limbă sămaţă *T*: Limba cea măreaţă *M*; **12** În cuvînt de svadă *T*: Cu rele cuvinte *M*; **16** vez de *T*: le vez *M*; **19** *în M, notă marg. autografă:* Svînta cruce este sămnul; **24** ruda aceasta *T*: rodul acesta *M*; **28** Pre pămînt *T*: Pămîntul *M*.

p. 87 PSALMUL 12

Titlu psalómul *în M*; **6** inema *în M*; **12** Dintr-a ta strălucoare, de *T*: Din svînta ta lucoare, din *M*; **19** m-voi *în M*; **20** Cu a ta biruire ş-oi cînta-mpreună *în M*; **21** Dentr-a *T*: Prentr-a *M*.

p. 91 PSALMUL 13

Titlu *adaugă* нѣсть б҃а (= *nu este Dumnezeu*) *în M*; **22** nú *în M*; **24** te-aştaptă *în M*; **25** pre meser defaimă *T*: ocărăsc pre meser *M*; **26** Şi nú ştiu că Domnul îl face de-i vesel *în M*.

p. 95 PSALMUL 14

Titlu Psalómul lui David, 14 *în M*; *omite* въ жилищи твоємъ (= *în locaşul tău*) *în M*; **12** greşală *în M*; **14** Nu *T*: Nu-i *M*; **30** Să-i dea *T*: Nu-i dă *M*; **31** Acestea *în M*.

p. 97 PSALMUL 15

3 Şi *T*: Că *M*; **5** Şi bunătate mea *T*: Averea mea, Doamne *M*; **10** nevoia *T*: tot greul *M*; **17** Tu *T*: Tu-m *M*; întorci *T*: tocmeşti *M*; **26** *în M, nota marg. are numai următorul text:* Rărunchii sînt jidovii, ce era de sămînţa lui Hristos şi-l răstigniră; **28** dreapta *în M*; **30** voaie *T*: limbă *M*; **39** Din *T*: În *M*.

p. 103 PSALMUL 16

10 mi-afli tot *T*: mi-ai aflat *M*; **11** să-mi *în M*; **17-18** *în M, notă marg. autografă:* David ţinea muntele şi locuri ascuţite ca să nu greşească împrotiva împăratului, Domnul Hristos au călcat pre găvoazde de her; **41** ochiul *în M*; **44** vrînd *T*: ca *M*; **45** ocoleşte *T*: îngrozeşte *M*; **46** îngrozeşte *T*: potoleşte *M*; **48** este *T*: era *M*; **50** şi le dă spaimă *T*: fără de samă *M*; **51** svînta-ţ *T*: svînta *M*; **55-56** *în M, notă marg. autografă:* не боисѧ, малое стадѡ, ꙗкѡ ѡц҃ъ мои бл҃говоли дати вамъ ц҃рство (*=nu te teme, turmă mică, că Tatăl meu a binevoit să vă dea împărăţia*); **56** Datu-i-ai *T*: Datu-le-ai *M*; **65** Şi-m vei da saţîu cu a *T*: Ş-oi sătura-mă-n svînta *M*.

p. 111 PSALMUL 17

Titlu Catizma *în M*; *adaugă* крѣпости моѧ (*=vîrtutea mea*) *în M*; **3** mi-i *T*: loc *M*; **5** scutul *T*: custul *M*, *evidentă greşeală de copist;* **15** svînta ta *în M*; **16** mişeaua *în M*; **21** ţ-slujeşte *T*: slujeşte *M*; **22** Şi *T*: Că *M*; **27** Scripeşte lumina *în M*; **28** negúră *în M*; **29** ai *T*: vei *M*; **34** curînd *T*: cură *M*; **42** rămîne *în M*; **43** grea *T*: rea *M*; **48** vrăjmaş *T*: pizmaş *M*; **50** şi mă sprejineşte *T*: de mă asupreşte *M*; **58** bine *T*: Doamne *M*; **63** Şi *T*: Că *M*; **64** greşală *în M*; **100-101** *sînt în M*:

Svînta ta mustrare să mă-nderepteze,
Mustrarea ta-n bine sfîrşit să-mi aşeze;

103 Datu-mi-ai *T*: Şi mi-ai dat *M*; şi *T*: de *M*; **104** călca *T*: păşi *M*; **112** şi nu-m vor *T*: ş-văzură *M*; **113** Şi *T*: Că *M*; **114** *în M*, cît *este subliniat de autor, iar marginal este propusă înlocuirea lui prin* de; **118** Ce-i *T*: Şi-i *M*; **120** vînturi *T*: vicol *M*; **125-126** *sînt în M*:

Fiii cei făţarnici ce mă-nstreinară
De cătră priinţă, minţîndu-mă-n ţară;

128 cu călcăie *T*: -n călţăminte *M*; **131** izbîndă şi vîrtute *în M*; **132** năroade multe *T*: ţări de năroade *M*; **139** Doamne *în M*; **142** şi *T*: de *M*; **143** Şi *T*: Ce *M*.

p. 127 PSALMUL 18

Titlu psalomul lui *în M*; **4** dă-n toţ *T*: -n toţ dă *M*; veste *în M*; **6** Şi noapte *în M*; **19** Cu purcesul *T*: Purcesul lui *M*; **20** De-ş opreşte tîlnişul *T*: Cu tîlnişul opreşte *M*; **22** dîns *T*; îns *M*; **31** inema *în M*; **34** În *T*: Din *M*; **55** Ş-atunci *T*: Atunci *M*; **57** Ş-ar fi atunci *T*: Ş-atunci ar fi *M*; **61, 62** tu-m eşti *în M*.

p. 133 PSALMUL 19

2 -n scut de *T*: -ntr-a sa *M*; **4** în *T*: din *M*; **12** să *T*: să-ţ *M*; **16** Şi cu de tot bine să-ţ dea folosinţă în *M*; **19** Că i-aude *T*:

Auzî-i-va *M*; **20** Ruga ce să roagă *T*: A lui rugăminte *M*; **30** C-am *T*: Ş-am *M*.

p. 137 PSALMUL 20

1-2 *sînt în M*:

Doamne, împăratul să bucură foarte,
Cu a ta putere, şi la război poate;

3 doreşte *T*: pofteşte *M*; **4** De cîte să roagă, fără de scădere *în M*; **5** L-ai întîmpinatu-l *T*: Că l-ai tîmpinatu-l *M*; **6** Şi l-ai bogăţîtu-l în spori de la tine *în M*; **8** Cu podoabă scumpă şi cu viaţă bună *în M*; **9** Cerşut-au la tine viaţă *T*: Ce-au cerşut la tine bine *M*; **10** dat lungi *zîle* *T*: dăruitu-i *M*; **12** Preste dîns vei pune mare cuviinţă *în M*; **13** bişug să-i sporească *T*: bunăcuvîntare *M*; **14** De s-a desfăta-să-n bucurie mare *în M*; **15-16** *sînt în* M:

Căutîndu-ţ de-aproape în svînta ta faţă
Şi înţălegîndu-ţ graiul de dulceaţă;

18 Cu svînta sa milă l-a feri-n primejde *în M*; **25** urgisi *T*: urgisî *M*; **29** asupră *T*: asupră-ţ *M*; **33** de te nalţă-n sîlă *T*: şi sîla ţ-înalţă *M*; **34** în svînta ta milă *T*: cu multă dulceaţă *M*.

p. 141 PSALMUL 21

9 Şi de *T*: Preste *M*; **11** lucoinţă *în M, desigur greşeală de copist*; **17** Nedejdea le-au fost toată *T*: Le-au fost toată nedejdea *M*; **26** mişcă *T*: ş-mişcă *M*; **32** m-ai dat viu *T*: viu m-ai dat *M*; **33** Şi m-ai pus la sîn de *T*: La maică-mea la sîn *M*; **39** tine să nu fiu *T*: mine să nu fii *M*; **41** nime *în M*; **52** să-neacă *T*; mă-neacă *M*; **54** -ncungiúră *în M*; **61** veşmîntul *în M*; **69** *în M, nota marg., autografă, are următorul cuprins:* Sîngură născuta mea este besearica, ce-au scosu-o cu sine Domnul din mîna iadului. Că cum ş-au născut Adam sîngură născută pre Eva din coastă, aşe şi Domnul Hristos din svînta sa coastă; **70** cîine *în M*; **75** Să li să tîmpască *T*: Sîla să le pierz şi *M*; **78** mijlóc *în M*; **85** ruga *în M*; **96** Jărtvă grasă *în M*; **117** de *T*: la *M*; **120** Sufletului *T*: În sufletul *M*; cu *T*: de *M*; **121** cei i-ai *T*: ce mi-ai *M*.

p. 157 PSALMUL 22

Titlu În sfîrşit psalomul lui David, 22 *în M, unde textul acestui psalm are următoarea redacţie:*

Domnul mă va paşte şi nu voi şti lipsă,
La loc de verdeaţă mi-i cale deşchisă.

Şi mi-au datu-mi Domnul apă de odihnă
  Şi sălaş mi-au datu-mi în casă senină,
Fără de scumpete, ca să mă hrănească
  Şi pre bun răpaos sufletul să-m crească.
Spre cărări direpte îm este povaţă
  Cu svîntul său nume Domnul de mă-nvaţă.
Şi de voi şi merge în umbră de moarte,
  De rău nu m-oi teme, că tu mă vei scoate.
Toiagul tău, Doamne, şi svînta [ta] vargă
  Către mîngîiere-m deşchid cale largă.
Unde mi-ai gătatu-mi să mă pui la masă,
  Aco[lo] pizmaşii nu-i vei lăsa-n casă,
Să-m caŭte de-aproape, ce-i vei scoate-afară
  Şi pentr-a lor pizmă vor fi de ocară.
Iară mie, Doamne, pre cap mă vei unge
  Cu oloiuri scumpe şi vin îm v-agiunge,
Cu cel păhar tare carele mă-mbată,
  În spori de la tine cu milă-ndurată,
Carea mă agiunge în *z*île de viaţă,
  Cît îm este traiul să cust cu dulceaţă.
Şi să petrec, Doamne, în casa ta svîntă,
  'N lungime de *z*île în trai fără smîntă.

p. 159 PSALMUL 23

Titlu Sămnează că opt sîmbete sînt Paştele evreieşti, de duminică până duminică. Pentr-aceea *z*ice una de sîmbete. Poate fi cea dintăi, cumu-i la noi *z*ua de Paşte *în M*; *textul slavon este la sfîrşitul acestui comentariu în M*; **2** Ce le-ai împlut sîngur dintăi *T*: Că tu l-ai făcutu-l numai *M*; **3** Şi toate din *T*: Toate ce-s în *M*; **4-6** *sînt în M*:

  Şi cîte-s cu suflet, şi lemnele mute.
Urzît-ai pămîntul cu mări şi cu ape,
  L-ai întemeiatu-l ca să nu să scape;

11 sufletul *în M*; **14** -n loc de-mpăcăciune *T*: în mestecăciune *M*; **15** acela *T*: acesta *M*; **16** Dar şi bunătate *T*: Să ia bogăţiie *M*; **18** Spiţele acestea *T*: Şi acestea spiţe *M*; **22** zăvoară *în M*; **26** de *T*: şi *M*; **32** Sau *T*: Şi *M*; **34** nu faceţ *T*: fără de *M*; **35** împăratul vine *T*: au venit la tine *M*; **36** Omule mişele, să te ia cu sine *în M*; **37** Din plean să te ducă *T*: Să te-mpărăţască *M*.

Un fragment din acest psalm, de la v. 21 pînă la sfîrşit, se află copiat pe f. 1^{r} a manuscrisului 57 de la Biblioteca Academiei R. S. România, care cuprinde o copie din 1786, datorată lui Toader Jora, a traducerii româneşti a romanului ***Etiopica*** al lui Heliodor.

p. 163 PSALMUL 24

Titlu Catizma *în M*; *omite* дш҃ȣ мою (= *sufletul meu) în M*; **2** cu tins *T*: cu-ntreg *M*; **3** Doamne, prin nedejde ce-am *T*: Prin nedejde carea am *M*; **4** Să nu laş în veci *T*: Doamne, să nu laş *M*; **5** Nice pizmaşii miei *T*: Şi nice pizmaşii *M*; **8** stídi *în M*; **11** Ale *T*: A *M*; mi-arată *T*: tu mi-arată *M*; **12** -ndereaptă *în M*; **14** a ta dereptate de *T*: dereptatea ta şi *M*; **16** Zua toată *T*: Toată zua *M*; **17** Ţ-ad-aminte *T*: Aminte ţ-ad' *M*; **18** Din veci *T*: Doamne, *M*; **19** Doamne, mila de pre-atunce *T*: mila din zîle bătrîne *M*; **20** Şi din mulţ veci tot este cu tine *în M*; **22** Să o uíţ T: Uítă-o *M*; **24** Să nu mă uíţ *T*: Pentru mine, o, *M*; **27** dereptate *în M*; **28** Ne-au pus lege *T*: Lege ne-au pus *M*; **31-32** *lipsesc în M*; **34** Şi adevăr, netrăgînd în sîlă *în M*; **35** Celora *T*: Pre ceia *M*; svînta lege *T*: legea svîntă *M*; **36** ce-i feresc întrege *T*: a lui fără smîntă *M*; **38** Greşala să-m ierţ ce-i preste lume *în M*; **40** nu-ţ *T*: nu *M*; -ntru *T*: -ntr-o *M*; **41** Îi *T*: Că-i *M*; **44** cu sălaş de pace *T*: în sălaş cu pace *M*; **48** din *T*: -ntr-o *M*; **52** mintea *în M*; **53-54** *sînt în M*:

Picioarele să-m scoţ din căpcană
Şi de sîlţă, de cursă vicleană;

55 de *T*: şi *M*; **56** *în* M, *notă marg. autografă:* Sîngur născut este Hristos, că să naşte sîngur de la Părintele, şi s-au născut sîngur din Svînta Precistă; **57** Mi-am împlutu-mi inema *T*: Că inema mi-i plină *M*; **58** Ce-m ia mişelătatea *T*: Şi-m descarcă nevoia *M*; **65** spre *T*: pre *M*; **66** de *T*: cu *M*; **71** să *T*: să-ţ *M*; **72** Iuşurîndu-i *în M.*

p. 171 PSALMUL 25

Titlu Psalómul lui David, 25 *în M*; *omite* моєю ходихъ (= *mea am umblat) în M*; **1** în *T*: cu *M*; **2** ne-avînd *T*: şi n-am *M*; **9** întra casă *în M*, *desigur greşeală de copist*; **12** Cu dînşii voi merge *T*: Ş-oi şedea cu dînşii *M*; *versurilor* **13-16** *le corespund în M următoarele două:*

Împregiur jărtăvnic de ti-oi asculta-te
În răspunsuri svinte, minuni lăudate;

18 Pentr-a ei frîmseţe *T*: Într-a ei podoabă *M*; **22** să-mi aibi *în M*; **30** ce ţî să vesteşte *T*: şi tu mă-ntăreşte *M*.

p. 175 PSALMUL 26

Titlu Psalómul lui David *în M*; **3** păvăţă *în M*; **4** pierzare *T*: strigare *M*; **15** de frîmseţe *T*: svînta slavă *M*; **16** Să-ţ slujesc în casă fără de gîlceavă *în M*; **17** Că *T*: Și *M*; **22** m-ei *în M*; **26** mi-áuz *în M*; **28** ț-zîce *T*: zîce *M*; **34** svînta *în M*; **38** *în M, nota marg. are următorul cuprins:* Spun pentru corbul că, deaca scoate pui, îi hrănește pănă fac fulgi, și-i părăsește unde-s albi, că să-ndoiește pre corbiță. Atunce ei țîpă că n-au hrană, pănă fac pană neagră. Atuncea de-acii să-ncrede corbul de-i hrănește. Aceea este aposcorachință; **39** mă *în M*; **43** svînta ta lege *T*: legea ta svîntă *M*; **44** Doamne, de voi merge *T*: și fără de smîntă *M*; **53** Da-m-va *T*: M-va da *M*.

p. 183 PSALMUL 27

Titlu Psalom David *în M*; *omite* Б͠жє мой (= *Dumnezeul meu*) *în M*; **2** de-m *T*: și-m *M*; **19-20** *sînt în M*:

Că n-or să-nțăleagă, Doamne, să te-asculte,
Să facă ce-i bine, ce fac rele multe;

22 nu-i *în M*; **29** bucurie *T*: bună voaie *M*; **33** Ești pavăță tare și-i ești sprejineală *în M*; **35-38** *sînt în M*:

Izbîndă-i trimite și o mîntuiește
Gloata ta cea svîntă ș-o blagoslovește,
Ca să să rădice și să să mulțască
Și-n veci pre pășunea cea bună să crească.

p. 187 PSALMUL 28

Titlu Psalómul lui David la cheltuiala cortului, 28 *în M*; **5** Să *T*: Și *M*; **6** domnii de pre *T*: toț domnii din *M*; **10** apă multă *în M*; fulger în *în M*; Glasul Domnului frînge chedrii ce n-ascultă *în M*; **18** crengi-mpreună *în M*; **28** cei góli *în M*.

p. 191 COMENTARIU LA PSALMUL 28

1 Sămnează *T*: Tîlcovanie pre-acest psalom de sus *M*; **5** legea *în M*; ce au fost pănă la botez *în M*; **8** feț *T*: ficiori *M*; **11** fără sînge *în M*; **21** a lui *în M*; ne-mbie *T*: ne-ndeamnă *M*; **22** a păzî svînta besearică fără de lene, cătră *T*: a nu ne leni cu paza besericii, spre *M*; **24** *omite* iară *în M*; **25** că i să *în M*; **28-39** *în M*: Dumnezăul slăvii este Părintele Fiiului, că slava lui Dumnezău și înțălepciunea, și cuvîntul, și Fiiul, tot unul este, Domnul Isus Hristos, ce-au tunat preste ape multe. Tunetul face groază, așe și cuvîntul Domnului face groază păcătoșilor cu focul nestîns și munca vecinică, cum strigă tare svînta evanghelie. Citească fiecine de vază. Apele cele multe, precum mai sus am zîs, sînt năroadele, precum şi la svîntul botez glasul Domnului tunắ. Acoló era apele Iordanului, acolo era şi năroade ce să strînsese de le boteza svîntul Ioan. Acolo auzîră toţ: **Съ єсть сн҃ь мой възлюбленнїй, того послꙋшаитє,** acesta-i Fiiul mieu iubit, de-acesta s-ascultaţ; **41, 42** vîrtute *T*: tărie *M*; **44** i *T*: că *M*; **47** cei mare şi aleş *T*: cei aleş şi mai mare *M*; **48** dec-aud glasul svintei evanghelii *în M*; **53** muntele *în M*; **54** că într-însă *T*: că-n svînta besearică *M*; **57** *lipseşte nota marg. în M*; **58** i-ar *în M*; **60** *adaugă* **и възлюбленнїй ꙗко сн҃ь инорож** *în M*; viţelul *T*: viţălul *M*; **61** *adaugă* şi iubitul ca fiiul inorogilor *în M*; este *T*: să-nţălege *M*; **63-64** viţălul Livanului din legea veche, ce să zdrumica în Ierusalim, ce să-nţălege Livan. Că aşe-i zîce Isaía, Livan, Ierusalimului *în M*; *lipseşte nota marg. în M*; **66** *lipseşte nota marg. în M*; **67** Ierusalimul *în M*; creştinii *T*: credincioşii *M*; orăşeni *în M*; **69** iubitul ca fiiul inorogilor *în M*; *omite* Părintelui *în M*; **73** a iadului *în M*; **75** focului *T*: de foc *M*; **75-77** au trecut svinţii mucenici prin foc şi printr-apă de-au ieşit la răpaos, şi otrocii la Vavilon n-au băgat samă de foc *în M*; *lipseşte nota marg. în M*; **81-82** o scutură şi o cutremură Dumnezău cu glasul svintei evanghelii, să umili *în M*; **83-84** s-au făcut bogată din svîntul botez, şi sîntem fiii lui Dumnezău, din fiii mîniei, ce eram mainte *în M*; **84** *adaugă* şi va scutura Domnul pustia Cadis *în M*; **85** Aceea pustia *în M*; la muntele şi la pustiile *în M*; foarte este *T*: foarte-i *M*; **86** veninate *T*: veninoase *M*; **88** ce auzînd *T*: ce deaca aude *M*; **90** toate acelea *în M*; **92** *omite* ce *în M*; **93** stejarîi ce fac ghindă *în M*; **94** aşe şi *în M*; **95-96** descoperindu-le şi vădindu-le la duhovnic *T*: şi-ş leapădă toată ghinda *M*; **96-101** dumbrăvile să-nţălegé idolii, că-ntrai în capişte ca-ntr-o dumbravă la păgîni, iară glasul svintei evanghelii i-au vădit pre idoli şi i-au descoperit de-i cunoscură oamenii că nu-s dumnezăi, ce-s idoli, şi crezură într-adevăratul Dumnezău *în M*; **102-107** evanghelii, fug de lume la munte, asămănîndu-să cerbilor *în M*; **108** fietecare *T*: fietecine *M*; **109** că după ce au descoperit Dumnezău şi au vădit înşelăciunea idolilor *în M*; **110** slăveşte pre Dumnezău în svînta besearică *în M*; **113** sălăşuieşte *T*: îl aşază *M*; **113-114** potopul de ape *în M*; **114** păcate *în M*; **114-115** şi focul Sodomul şi Gomorul *T*: cu potop de foc au necat Domnul Sodomul *M*; **117** privegheaţ *în M*; **118** ca să nu cădeţ *T*: să nu întraţ *M*; **119** celui păcătos *T*: păcătosului *M*; **120-121** bînd şi mîncînd, şi nuntind *în M*; **122** de-au scăpat numai *T*: numai ce-au scăpat *M*; **123** să va *T*: s-a *M*; *omite* cu credinţă *în M*; **124** să va spăsî *în M*; **125-128** *omite în M de la* şi în besearica *pînă la* rogînd Dumnezău; **129** unii creşte *T*: alţii creşte *M*; **130** conceneşte *T*: îi conceneşte *M*; **131** cel de-apoi, cel desăvîrşit *în M*; **134** tăria svinţiii sale *în M*; **136-137** credincioşii, va blagoslovi şi-i va aşeza cu pace în veci *în M*; **139-143** unui păcătos, acela bine, mişelului Dosoftei, cu toţ creştinii svinţiii tale, pentru ruga svinţiii sale maicei

Precistii Máriii, ce te-au născut ficioară și au rămas ficioară, și pentru ruga tuturor svinților, adevăr *în M.*

p. 203

PSALMUL 29

Titlu lui David *T*: *omite* lui *M*; pentru *T*: de *M*; *omite* ꙗкѡ подꙗлъ мѧ єси (= *că m-ai ridicat) în M*; **28** de *T*: și *M*.

Printr-o greșeală de tipar, versurile 9-26, care trebuiau să fie imprimate pe foaia 45ᵛ (căci ediția Psaltirii în versuri a lui Dosoftei are în general cîte 18 versuri pe pagină), lipsesc din textul tipărit. Ele fuseseră însă culese, cum dovedește cuvîntul de legătură din josul paginii 45ʳ, *Cîntaț*, care este începutul versului 9. Se vede că zațul acelei pagini a fost rătăcit în momentul alcătuirii colii de tipar respective și a rămas neimprimat. În consecință, reproducem aici versurile 9-26 după textul păstrat în manuscris, f. 42ʳ-42ᵛ:

Cîntaț Domnului, svinții, cîntaț să să știe,
   Și-i spuneț mărturia într-a lui svinție.
Că svinția sa Domnul scîrba nu lățește,
   Ce dă milă și viață cui să umilește.
Cine va vărsa lacrămi ș-a-nsăra cu jele,
   L-va dezlega la zuă den toate greșele.
Ce eu zîceam în mine, cînd mă-mbogățîsă,
   Că fără de sminteală m-va fi viața tinsă.
Și tu, Dumnezău svinte, mi-ai datu-mi putere,
   De mi-au stătut frîmsețea fără de scădere.
Iară cînd ț-ai întorsu-ț fața ta cea svîntă,
   Mi-au scăzut buiecia ș-am căzut în smîntă.
Și n-am de-acmu ce face, numai ce-oi striga-te,
   Doamne, Dumnezău svinte, iartă-mi de păcate.
Că ce folos mi-a face sîngele cel mare,
   De vreme ce-aș deșcinge să mărg în pierzare.
Au doară poate spune țărna, să grăiască
   De svînta-ț dereptate, să te povestească?

p. 205

PSALMUL 30

Titlu 30, de buiguiciune *în M*; **1** Doamne, nedejdea *T*: nedejdea, Doamne *M*; **6** în sîrg *T*: de sîrg *M*; **7** Și tu să-m fii Dumnezău scut *în M*; **8-10** *sînt în M*:

Casă să-m fii și loc de scăpare.
Că tărie mi-ești și năzuință,
   Și-n greul mieu tu-m ești izbăvință;

11 Și-n *T*: Cu *M*; **13-16** *sînt în M*:

De la mrej ascunse de pierzare
Mă vei scoate, şi de lunicare.
Că tu, Doamne, m-eşti toată răbdarea,
Cu credinţa şi cu ascultarea;

18 Îl dau, Doamne, în nedejde *T*: Doamne, îl dau cu voia cea *M*; **19** Şi *T*: Că *M*; **20** Socotind cu a *T*: C-ai socotit de-a *M*; **23** Şi *T*: Ce *M*; **25** Că mi-ai căŭtat cătră *T*: Că tu mi-ai căŭtat de *M*; **29** Că *T*: Şi *M*; **31** *este în M după* **32**; **34** În scîrba mea carea mă găseşte *în M*; **35** Ochii miei *T*: Ochiul mieu *M*; **38** mişelul *T*: mieu mişel *M*; **46** De s-au uitat dintre noi priinţa *în M*; **51** Auzînd *T*: Că auz *M*; **52** ce sfătuiră *în M*; **58-59** *sînt în M*:

Ca să-m petrec traiul fără greaţă.
Şi le taie goana, Doamne svinte;

60 Şi să mă scoţ *T*: De mă scoate *M*; **63-64** *lipsesc în M*; **65** Strigatu-te-am *T*: Că te-am strigat *M*; **70** şi limba *T*: limba lor *M*; **77** nedejduiesc *în M*; **80** -n vreme nencetată *T*: la vreme de plată *M*; **83** Ascunzîndu-i *T*: Vei ascunde-i *M*; **85-86** *în M, notă marg.*: Ca şi pre Avimeleh 70 de ai, şi pre 7 otroci în Efes 300 de ai i-au acoperit Dumnezău, de la Dechie împărat, ce vrea să-i prinză, şi după 300 de ai i-au deşteptat Dumnezău, în zelele lui Teodosii împărat, de-au îndereptat legea împrotiva ereticilor; **89** Blagoslovit să fii *T*: Binecuvîntat eşti *M*; **92** *în M, notă marg. autografă:* Cetatea poţ să o-nţălegi şi sufletul cel bun, ce petrece într-îns Dumnezău; **94** Să nu fiu cumva urnit *în M*; **95** cu greu şi *T*: cumva cu *M*; **98** *în M, Dosoftei a început să scrie, marginal, nota care era deja copiată pe pagina anterioară, în dreptul versurilor 85-86:* Ca şi pre Avimeleh 70; **102** Dereptate s-aveţ spre tot omul *în M*; **106** Cu *T*: Şi *M*; **107** spre *T*: pre *M*; **108** în *T*: de *M*.

p. 217 PSALMUL 31

Titlu Psalómul înţălesului lui David, 31 *în M*; *omite* бєзакѡнїѧ *(= fărădelegile) în M*; **1** *în M, notă marg. autografă privitoare la structura silabică:* În 12, împărţîte-n 3; **4** greşele *T*: greşală *M*; **10** mă spămîntă *în M*; **12** *în M, nota marg. cuprinde, după textul slavon, următorul text autograf*: Spinii lui Adam i-au purtat Domnul Hristos; **14** cu *T*: în *M*; **15** spus *T*: pus *M*; **19-22** *în M, notă marg.:* Aicea să-nţălege că nime n-au putut cu rugă rădica greşala lui Adam, fără numai sîngur Domnul Hristos. Calea este aceea carea au călcătorit Dumnezău din ceri pentru Adam cu tot rodul; **22** S-aibi aceasta-ntr-a ta cale *T*: Într-această calea ta s-aibĭ *M*; **23** Îm *T*: Şi-m *M*; **24** iuşura *în M*; **25** faceреţ *în M*; **27** tragĭ *T*: stringi *M*; **32** în *T*: -ntre *M*; **33** direpţii *T*: de Domnul *M*; **35** svinţii *T*: ceia *M*.

În exemplarul aflat la Biblioteca Academiei R. S. România, secţia carte rară, cota I 65, dublet 1, Dosoftei a scris pe marginea paginii respective (vezi fotocopia reprodusă în *Notă asupra ediţiei*) următoarea variantă a versurilor 21-24, mult mai apropiată de original:

Tu[-m] e[şti], Doamne, -n greul mieu de năzuinţă,
  De mă scoţ de la greu toi către priin[ţă];
Bucuria mea eşti, Doamne, stăruieşte
  De-ncungiurătorii miei de mă plăte[şte].

p. 221 PSALMUL 32

Titlu Catízma *în M*; *adaugă* ѡ Гн (= *de Domnul*) *în M*; *omite* 32 *în M*; **1** *în M, notă marg. autografă privitoare la structura silabică:* În 10 strune; **3** Laudă vă să cade *în M*; **5** zece *în M*; **10** *în M, marginal, Dosoftei propune modificarea:* Şi faptele lui sînt; **11** mila *T*: mila-i *M*; **12** Şi giudeţ *T*: Giudeţul *M*; **14** le-ai *T*: ce-ai *M*; **20** Cu *T*: Şi *M*; **29** ferice-i *T*: ferice *M*; **33** vază *T*: caŭte *M*; **34** Zări *T*: Văzu *M*; **38** osăbite *în M*; **55** Şi *T*: Că *M*; de *T*: şi *M*; **59** cinstitul *în M.*

p. 229 PSALMUL 33

Titlu înaintea *în M*; şi l-au slobozît de s-au dus *în M*; *adaugă* на въсѧко врѧмѧ (= *în toată vremea*) *în M*; **1** şi *T*: şi-n *M*; **2** rostu-mi *în M*; **5** şi de *T*: şi *M*; **11** Dumnezău *T*: Domnul *M*; l-aude *T*: îl aude *M*; **12** agiutori *în M*; **13** de-i *T*: şi-i *M*; **34** nepestind în vreme *T*: de la asupreală *M*; **40** suferi *T*: petrece *M.*

p. 231 PSALMUL 34

Titlu În sfîrşit psalómul lui David, 34 *în M*; *adaosul* мѧ *în M*; **1** Doamne, giudecă-i *T*: Giudecă-i, Doamne *M*; **7** Sufletului zî-mi *T*: Zî-mi sufletului *M*; **10** spre *T*: pre *M*; **11** vîrtejască *T*: -nvîrtejască *M*; **17** Să le fie calea *T*: Calea să le fie *M*; **20** şi *T*: cu *M*; **33** Domn ca tine cine-i *T*: Cine-i ca tine Domn *M*; **36** Şi lipsitul *T*: Neavutul *M*; **37** Care-nvitează mărturii rele *în M*; **40** sterpască *în M*; **43** Bietul suflet să mi să smerească *în M, unde versul este subliniat, iar pe margine se află însemnarea autografă:* Schimbăciune să fac aicea; **44** cu smerit *T*: şi cu-ntreg *M*; **46** Bine de le zîc *T*: De grăiesc bine *M*; **47** *în M este după* **48**; **49** *în M, notă marg. autografă*: Domnul Hristos este ce-au jelit pre Adam; **50** Doamne, sînt mîhnit şi trist cu totul *în M*; **53** firea *T*: hirea *M*; **57** Cu bătăi mă ispitiră *T*: Mă ispitiră cu bătăi *M*; **61** sufletul *în M*; **63-65** *în M, notă marg.*: Adecă svînta besearică, că svinţia sa Domnul Hristos pentru besericǎ au pǎţît de o au spǎsît; **71** Ferice de noi *T*: Bine ne pare *M*; **72** te vedem toţ *T*: ne văd ochii *M*; **76** Dumnezeu, şi *T*: svinte, şi tu *M*; **80** Ferice de noi *T*: Bine ne pare *M*; **96** Dînd laudă-n dulce *T*: Să să laude cu *M*.

p. 243 PSALMUL 35

Titlu În sfîrşit a slugii Domnului lui David *în M*; **1** *în M, notă marg. autografă privitoare la structura silabică*: De daori în şese; **3** *în M*, n-are *este adăugat marginal de Dosoftei;* **4** răul *în M*; **6** Strîmbătate face să scornească sfadă *în M*; **8** puindu-să-n *T*: ce să pune-n *M*; **27** răii *T*: strîmbii *M*.

p. 245 PSALMUL 36

Titlu лжкавнм *în M, desigur greşeală de copist;* **1** Nu rîvni-n bişugul *T*: Să nu rîhneşti sporiul *M*; *în M, notă marg. autografă privitoare la structura silabică:* De daori în 6; **7** trăieşti *T*: petreci *M*; **9** Sileşte *T*: Şi lege *M*; **10** Că *T*: Şi *M*; **12** s-aibi *T*: aibi *M*; **14** Ţ-va scoate giudeţul ca de zî senină *în M*; **15-58** *sînt numai în T, fiind pierdută o foaie din M*; **61** am ţînut minte *T*: mi-au fost aminte *M*; **62** aceste *T*: de-acestea *M*; **65** Preste toată zua *T*: Ce în toate zîle *M*; **68** zîlele pline *T*: zîle depline *M*; **72** tot plodul *T*: sămînţă-ş *M*; **73-75** *sînt în M*:

Direpţîi pămîntul în veci ocinează,
Că li-i dat de Domnul pre dînsul să şază.
Să-nvaţă direptul cătră-nţălepciune;

76 fac *T*: scot *M*; **93** Déci *în M*; **98** dîndu-le-n veci *T*: pănă le-a da *M*.

p. 257 PSALMUL 37

Titlu Aducerea *în M*; adecă pentru zua de giudeţ *în M*; **8** grele păcate *T*: păcate grele *M*; **9** Am fărălegi *T*: Fărălegi am *M*; **12** pierdut *T*: ieşit *M*; **32** ce zîce *T*: ce-a zîce *M*.

p. 263 PSALMUL 38

Titlu Iditum peveţul *în M*; **1** Grăit-am în *T*: Zîs-am întru *M*; **5** i-aş mai *T*: cutez *M*; **7-8** *sînt în M*:

De-m vine durere şi mă bolnăveşte,
Cît şi hirea toată mi să veştezeşte;

10 arsă de *T*: aprinsă-n *M*; **23** să fac întrebare *T*: și ti-oi întreba-te *M*; **24** Spusu-mi-ai că tu-m ești Domn și bunătate *în M*; **25-26** *lipsesc în M*; **27** Și mă izbăvește, Doamne *T*: Și tu, Doamne svinte, mă ia *M*; **29-30** *sînt în M*:

Lăsaș pre nebunul de mă ocărește,
Stă de mi să strîmbă și mă suduiește;

31 de nu mi-am mai deșchisu-mi *T*: și nu mi-am deșchis nice *M*; **34** fîrșască *în M*; **35** în *T*: pre *M*; **47** păn-a nu mă duce *T*: Doamne, și-mi slăbește *M*; **48** Păn-a nu mă duce, și mă răcorește *în M*.

p. 269 PSALMUL 39

1 *în M, notă marg. autografă privitoare la structura silabică*: În 10 coarde; **3** scos *T*: tras *M*; **9** Și-n *în M*; **18** mîniecii *T*: nebunii și *M*; **23** Nice-ț este nime *T*: Și nime nu-ț este *M*; **26** jărtve *în M, unde se află și nota marg.*: Că jărtvele deprinsese oamenii mai drag a le duce la idoli; **34** gîndul cel *T*: inemă *M*; **35** -mi *în M*; **37-38** *sînt în M*:

Vestea bună o am strigat tare
Unde să strîng gloatele mai mare;

40 Că *T*: Și *M*; **41** Adevara *T*: Dereptatea *M*; **43** Cuvîntul tău cel *T*: De-adevară și *M*; **44** cu *T*: *în M*; **49** Doamne, ție *T*: ție, Doamne *M*; **50** -mi *în M*; **69** cei direpț *T*: direpții *M*; **69-70** *în M, notă marg.*: Credincioșii Domnului Hristos după înviere adesea vedea pre Domnul, de să veseliia cu svinția sa; **72** Veselie, să aibă ce spune *în M*; **74** Să cunoască cine-i *T*: Să să cunoască cei *M*; **76** Și de grije m-porț cu masă tinsă *în M*; **77** Că *T*: Că-m *M*; **78** Și *T*: Ca *M*.

p. 277 PSALMUL 40

Titlu Ѱаломъ Давидовъ (= *Psalmul lui David*) *în M; adaugă* на нищѧ (= *la sărac*) *în M*; **10** Sculîndu-l *T*: L-a scula *M*; **12** Doamne svinte, tu să-m iei de samă *în M*; **14** În biet suflet fără de păcate *în M*; **16** în *T*: la *M*; **17** încă-m zîc și *T*: îm zîc și *M*; **18** de mustrare și *T*: ce nu să căde *M*; **23** Fără de lege ș-fece *în M*; **26** *în M, notă marg.*: Că Iuda cerca vreme să-l afle pre Domnul fără năroade, să-l dea jidovilor; **28** Să mă bage-n *T*: Ca să-m facă *M*; **32** *în M, notă marg.*: Nu iubiia pizmașii Domnului să auză învierea; **36** Vicleșug asupra mea *în M*; **44** greul *T*: ceasul *M*.

p. 283 PSALMUL 41

1 *în M, notă marg. autografă:* к̃ ш[оуцѣ?] по ѕ̃ ш[оукъ?] (=*două unităţi a cîte şase unităţi*); **26** ţi-i tristă firea *T*: ţ-au mîhnit hirea *M*; **31** glăseşti *în M*; **34** aşezare *T*: alintare *M*; **35** A sa milă Domnul *T*: Mila cea mare *M*; **46** în *T*: cu *M*.

p. 289 PSALMUL 42

Titlu *omite* и разсжди прю́ мою (=*şi apără dreptatea mea*) *în M*; **4** La loc de năvală *T*: De la greutate *M*; **6** cu veşminte *T*: în veşminte *M*; **8** şi-mproaşcă *T*: împroşcînd *M*; **9-11** să-m *T*: să *M*; **12** dvoresc *T*: prăvăsc *M*; **23** nedejde spre Domnul *în M*.

p. 293 PSALMUL 43

Titlu la înţăles, 43 *în M*; **14** Cu *T*: Din *M*; -n lucoare *în M*; **21** *în M este după* **22**; **21** Ce ei *T*: Căce *M*; **22** Şi *T*: Ce *M*; le dai *T*: le-ai dat *M*; **23** Că i-ai scosu-i *T*: Şi tu i-ai scos *M*; **26** De *T*: Şi *M*; *în M*, dat *este adăugat deasupra de Dosoftei*; **43** Obrazul ni-i negru *în M*; **44** den *T*: din *M*; **50** -ndoială *T*: sîială *M*; **56** de *T*: în *M*; **61** le *T*: ne *M*.

p. 301 PSALMUL 44

Titlu di-nţăles *în M*; Psalómul lui David *în M*; adaugă бл̃го (=*bun*) *în M*; **1** *în M, notă marg.*: Cuvîntul dulce este Fiiu născut din Părintele; **3** *în M, notă marg.*: Limba-i a lui David. Scriitoarea este Duhul Svînt. Încă condeiul este Duhul Svînt, iară scriitoriul, Părintele, ce-au scris cu Duhul Svînt întruparea Fiiului în pîntecele Precistii; **12** putere *T*: frîmseţe *M*; **13** adevară *în M*; **14-16** *sînt în M*:

Eşti cum să cuvine dirept în giudeţe.
Ţi-i sprintenă mîna cînd sloboz săgeata,
În deşert nu cade, că dai din direapta;

17 Săgeţile *T*: Şi lăncile *M*; **18** denainte *T*: înainte *M*; **20** pizmaşii şi-i *în M*; **27** le *T*: să *M*; **42** Veni-va *în M*; **59** ţara toată *în M*.

p. 307 PSALMUL 45

Titlu *adaugă* помощникъ (=*ajutor*) *în M*; besericii lui Dumnezău şi a svinţilor svinţiii sale şi izbînda cu carea au biruit şi biruieşte pre pizmaşul *în M*; **12** Domnul, şi *T*: Că Domnul *M*; **23-24** *sînt în M*:

Cu oştile sale la greu ne scuteşte
  Domnul lui Iiacov şi-ntregi ne fereşte;

39 -n toate *T*: toate *M*.

p. 313 PSALMUL 46

Titlu *omite* Catisma 7 *în M*; îndeamnă *în M*; mulţămită *în M*; *adaugă* въсплєщитє ржкамн (= *bateţi din palme*) *în M*; **12** limbile *în M*; **27** bucíne *în M*; **43** Scaúnul *în M*; **51** vedea *în M*.

Psalmul acesta al lui Dosoftei a avut o largă circulaţie prin copii manuscrise. Pe la 1740, un logofăt Matei, din Voila Făgăraşului, îl copia într-un miscelaneu alcătuit de el şi editat parţial de un strănepot al său (vezi Matei Voileanu, *Codicele Matei Voileanu*, Sibiu, 1891, p. 16). Alături de alte versuri religioase din secolul al XVIII-lea, a fost copiat şi pe un acatistier, ajuns în biblioteca lui I. Marţian din Năsăud (vezi «Ioan Neculce. Buletinul Muzeului municipal Iaşi», fasc. V, 1925, p. 344). M. Gaster îl găseşte copiat într-un miscelaneu din 1784, alcătuit în Bucovina (vezi *Literatura populară română*, Bucureşti, 1883, p. 462), şi într-o culegere de cîntece de stea, alcătuită tot în Bucovina, în 1821, pe care o editează în «Revista pentru istorie, archeologie şi filologie», II, 1884, vol. I, fasc. I, p. 99-110, sub titlul *Colinde, cîntece populare şi cîntece de stea inedite* (partea a doua). Manuscrisul respectiv se află astăzi în Biblioteca Academiei R. S. România, cota ms. rom. *1164*. Leca Morariu, în «Făt Frumos», XIII, 1938, nr. 2, p. 51-54, sub titlul *Constantin Morariu şi «Codicele Pătrăuţean»*, semnalează existenţa acestui psalm în codicele respectiv, alcătuit în Mol-

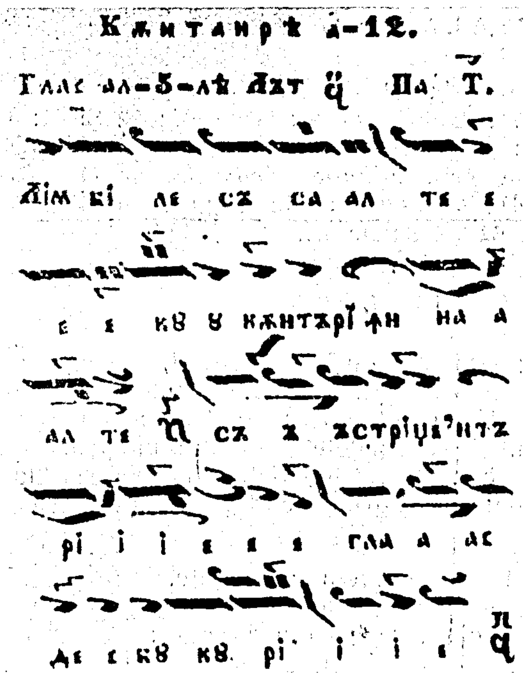

dova de nord pe la 1800. Se mai află copiat în următoarele manuscrise de la Biblioteca Academiei R. S. România: ms. *1868* (f. 19 r-21v şi, copiat a doua oară, f. 77r-78v), miscelaneu ardelenesc din 1805-1806; ms. *3570* (f. 7r-7v), miscelaneu de pe la 1800, alcătuit în Bucovina; ms. *4280* (f. 3r-4v), nişte foi scrise pe la 1800 de un oarecare Moisa din Sălişte; ms. *6048* (f. 4r-4v), miscelaneu alcătuit pe la 1819 în Transilvania. De asemenea, în ms. *122* (fost ms. *129*, fond Blaj) de la Biblioteca Filialei Cluj a Academiei R. S. România, miscelaneu de pe la 1800, alcătuit în Transilvania, unde are titlul *Verş frumos*.

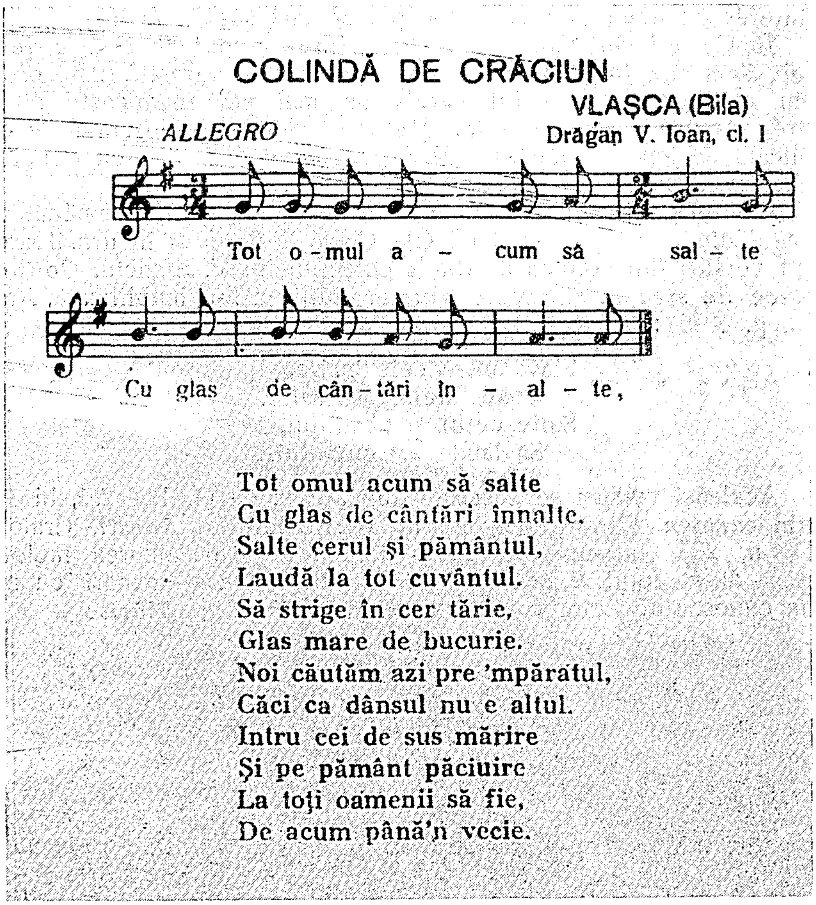

COLINDĂ DE CRĂCIUN
VLAŞCA (Bila)
ALLEGRO
Drăgan V. Ioan, cl. I

Tot o-mul a - cum să sal - te
Cu glas de cân-tări în - al - te,

Tot omul acum să salte
Cu glas de cântări înnalte.
Salte cerul şi pământul,
Laudă la tot cuvântul.
Să strige în cer tărie,
Glas mare de bucurie.
Noi căutăm azi pre 'mpăratul,
Căci ca dânsul nu e altul.
Intru cei de sus mărire
Şi pe pământ păciuire
La toţi oamenii să fie,
De acum până'n vecie.

În cursul secolului al XVIII-lea, versurile acestui psalm au devenit text de colindă sau cîntec de stea. Din auzite sau, mai curînd, dintr-un manuscris de proveniență ardeleană îl va reproduce Anton

Pann, cu unele mici modificări datorate probabil circulaţiei orale, în colecţia sa de *Versuri muziceşti ce să cîntă la Naşterea Mîntuitoriului nostru Isus Hristos şi în alte sărbători ale anului*, Bucureşti, 1830, p. 17-19, sub titlul *Psalm 46. Pe glas 5.* La sfîrşitul ediţiei a treia a colecţiei respective, apărută în 1846, în secţia intitulată *Glasurile cîntărilor ce să află în cărticica această* (p. 128-129), Pann publică — probabil pentru prima dată — şi melodia acestui cîntec de stea, pe care o reproducem aici, pentru deosebitul ei interes documentar (vezi fotocopia de mai sus, p. 1086).

În Colecţia lui Gh. Cucu, *200 colinde populare culese de la elevii Seminarului Nifon în anii 1924-1927*, Bucureşti, 1936, p. 32, aflăm o colindă în textul căreia se mai pot recunoaşte cîteva dintre versurile acestui psalm. Melodia însă este deosebită de cea publicată de Pann, o melodie de provenienţă populară, cu structură arhaică (vezi fotocopia de mai sus, p. 1087).

Reminiscenţe din psalmul acesta al lui Dosoftei, asemănătoare cu cele din colinda culeasă de Gh. Cucu, întîlnim şi în următoarele patru versuri din colinda a 10-a a colecţiei lui V. Stanciu, *Colinde, cîntece de stea şi cîntecele irozilor*, ediţia a 2-a, amplificată, Arad, 1922, p. 53-54:

> Slavă întru cele 'nalte,
> Toate stelele să salte,
> Salte cerul şi pămîntul,
> Să laude tot cuvîntul.

Aceleaşi versuri se găsesc publicate şi de G. Breazul, în *Patrium carmen. Contribuţii la studiul muzicii româneşti*, Craiova, 1941, p. 221, într-un cîntec de vicleim, pe următoarea melodie culeasă din judeţul Muscel, care prezintă unele asemănări cu melodia cunoscutului cîntec de stea, *Trei crai de la răsărit:*

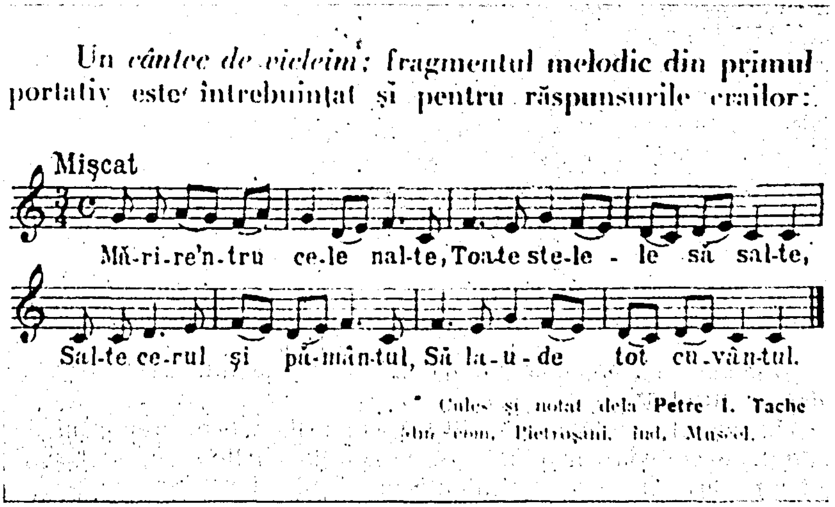
Un *cântec de vicleim*: fragmentul melodic din primul portativ este întrebuinţat şi pentru răspunsurile crailor:
Mişcat
Mă-ri-re'n-tru ce-le nal-te, Toa-te ste-le - le să sal-te,
Sal-te ce-rul şi pă-mân-tul, Să la-u-de tot cu-vân-tul.
Cules şi notat dela **Petre I. Tache** din com. Pietroşani, jud. Muscel.

p. 319 PSALMUL 47

Titlu Ierusalimul *în M*; **66** *în M acest vers este subliniat, iar marginal Dosoftei propune varianta:* Gata-i să dea plată *(vezi fotocopia reprodusă în* Notă asupra ediţiei).

Şi acest psalm, ca şi psalmul 46, ambii poate cei mai frumoşi dintre cei versificaţi de Dosoftei în metru popular, a plăcut în mod deosebit cititorilor şi amatorilor de versuri religioase din secolul al XVIII-lea şi din prima jumătate a secolului trecut, după cum atestă numeroasele manuscrise din acea perioadă în care se află copiat. Matei Voileanu, în *Codicele Matei Voileanu*, Sibiu, 1891, p. 16, arată că l-a găsit copiat în codicele respectiv, alcătuit pe la 1740 de străbunul său din Voila, de lîngă Făgăraş. N. Cartojan, în *Cărţile populare în literatura românească*, vol. II, Bucureşti, 1938, p. 215, afirmă că l-a găsit copiat într-un alt manuscris ardelenesc, de pe la 1758. Este, de asemenea, copiat în următoarele manuscrise de la Biblioteca Academiei R. S. România: ms. *3570* (f. 7^v-8^r), miscelaneu alcătuit pe la 1800, probabil prin Bucovina; ms. *1868* (f. 111^r-115^v), miscelaneu alcătuit pe la 1805-1806 în Transilvania; ms. *6048* (f. 4^v), miscelaneu alcătuit de un ardelean, pe la 1819, în care se găsesc copiate numai primele 36 de versuri.

p. 329 PSALMUL 48

În M, înaintea titlului, se află menţiunea: Înţăles de Psăltire; **58** răul *T*: iadul *M*; **70** să-l *T*: să *M*; **77-78** *în M, notă marg.:* Бєзаконный жє Їꙋда нє въсхотѣ разꙋмѣти (= *Nelegiuitul de Iuda nu a vrut să înţeleagă*).

Un prim ecou literar al Psaltirii în versuri a lui Dosoftei, semnalat de Al. Alexianu, *Călătoriile psalmilor mitropolitului Dosoftei. Colindele Crăciunului*, în «Glasul Bisericii», XXVI, 1967, p. 1139, îl constituie faptul că două versuri din acest psalm (v. 23-24) au fost reproduse aproape întocmai în următorul catren aflat în opera de tinereţe a lui Dimitrie Cantemir, *Divanul sau gîlceava înţeleptului cu lumea*, Iaşi, 1698, f. 93^r:

Fi-va munca nencetată,
Căci la iad nu va fi plată.
Pentru tine ce vei zice,
Oame drepte? Tot ferice.

În cursul secolului al XVIII-lea, pe baza acestui psalm versificat de Dosoftei se creează un text de colindă sau cîntec de stea care, ca şi cel creat pe baza psalmului 49, amintea credincioşilor, în bucuria sărbătorilor Crăciunului, de ceasul morţii şi de judecata de apoi, cînd Dumnezeu va răsplăti pe cei drepţi şi va pedepsi pe cei păcătoşi. Această colindă a circulat sub forma a două variante principale, contaminate uneori cu variantele colindei create pe baza psalmului 49. Primele ei atestări se găsesc în următoarele manuscrise aflate la Biblioteca Academiei R. S. România: ms. *830* (f. 74^{v}-76^{v}), copiată în Moldova, la sfîrşitul secolului al XVIII-lea; ms. *1868* (f. 83^{r}-93^{r} şi, copiată a doua oară, f. 119^{v}-122^{r}), miscelaneu ardelenesc din 1805-1806; ms. *3144* (f. 165^{v}-166^{v}), copiată la 1790, în Oltenia; ms. *3248* (f. 23^{v}-24^{r}), miscelaneu alcătuit pe la 1798, în Transilvania; ms. *4280* (f. 7^{v}-9^{r}), nişte foi ale unuia Moisa din Sălişte, de pe la 1800; ms. *6007* (f. 14^{r}-17^{r}), miscelaneu alcătuit la începutul secolului trecut, în Transilvania; ms. *6032* (f. 4^{v}-5^{v}), miscelaneu ardelenesc, de la începutul secolului trecut; ms. *6048* (f. 3^{r}-3^{v}), miscelaneu alcătuit la 1819, în Transilvania. M. Gaster, în *Literatura populară română*, Bucureşti, 1883, p. 465, îi semnalează existenţa într-un catavasier manuscris din 1781, unde a fost însă copiată puţin mai tîrziu, iar în «Revista pentru istorie, archeologie şi filologie», II, 1884, vol. I, fasc. I, p. 105, sub titlul *Colinde, cîntece populare şi cîntece de stea inedite*, o editează după un miscelaneu de la 1821, din Bucovina, aflat în prezent la Biblioteca Academiei R. S. România, cota ms. rom. *1164*. Acelaşi text îl reproduce Gaster şi în *Chrestomatie română*, vol. II, Leipzig — Bucureşti, 1891, p. 143-144. O variantă a acestei colinde publică şi preotul Aurel Papiu, care a găsit-o copiată pe întîia faţă liberă a unui triod tipărit în secolul al XVIII-lea, cu titlul *Verş pentru judecata lui Dumnezău şi pentru cei ce nu să pocăiesc* (vezi titlul *De prin cărţi bătrîne. Surupul de Sus*, în «Vestitorul», Oradea, VIII, 1932,

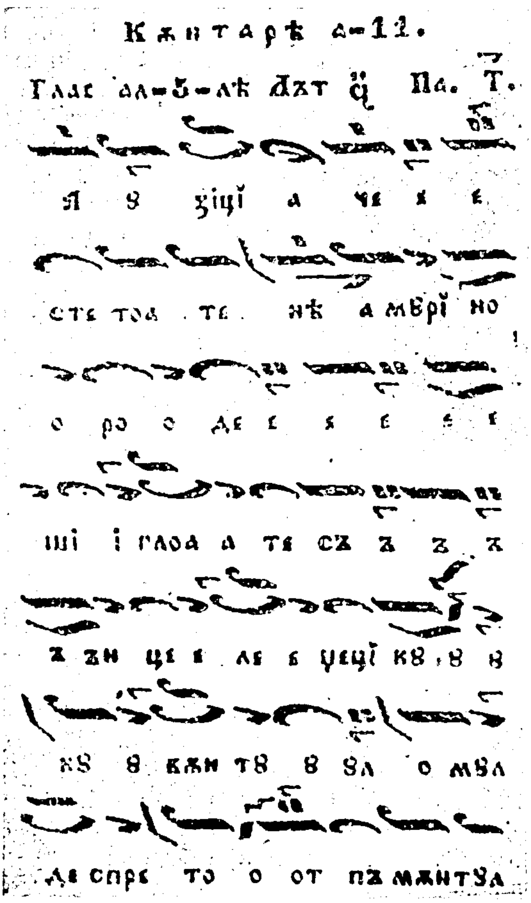

nr. 15-16, din 1-15 august, p. 7). O altă variantă, aflată într-un manuscris moldovenesc de nord, de la sfîrşitul secolului al XVIII-lea, a publicat şi Emil Turdeanu, sub titlul *Un manuscris miscelaneu necunoscut*, în «Arhiva pentru ştiinţa şi reforma socială», X, 1932, nr. 1-4, unde este intitulată *Verş pentru giudeţul păcătoşilor*. Textul acestei colinde se află şi în ms. *1129* de la Biblioteca Academiei R. S. România (f. 15ᵛ-16ᵛ), miscelaneu alcătuit în Muntenia, între anii 1831-1843.

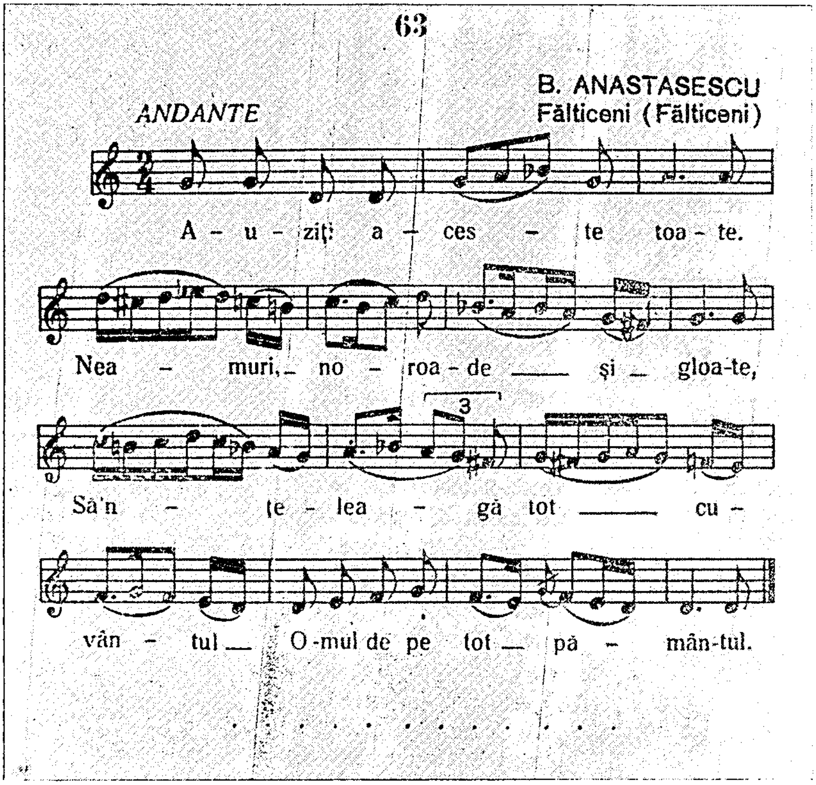
63
B. ANASTASESCU
Fălticeni (Fălticeni)
ANDANTE
A - u - ziţi a - ces - te toa - te.
Nea - muri, no - roa - de şi gloa-te,
Să'n - te - lea - gă tot cu -
vân - tul O-mul de pe tot pă - mân-tul.
3

Este locul să menţionăm aici un alt ecou literar al Psaltirii versificate de Dosoftei: cunoscuta poemă a lui Vasilie Aaron, *Patimile şi moartea a Domnului şi Mîntuitorului nostru Isus Hristos*, Braşov, 1805 (reeditată la Sibiu în 1808 şi 1829), care a avut o largă circulaţie în toate provinciile româneşti, se resimte de influenţa puternică a vocabularului şi a stilului psalmilor mitropolitului moldovean. Pentru a proba înrîurirea de care vorbim, vom cita aici doar un singur exemplu: două versuri din capitolul întîi al poemei lui Aaron (Care va lumina toate / Noroade, neamuri şi gloate) reproduc aproape integral primele două versuri ale acestui psalm.

În *Versuri muziceşti ce să cîntă la Naşterea Mîntuitoriului nostru Isus Hristos şi în alte sărbători ale anului*, Bucureşti, 1830, p. 16-17, Anton Pann publică întîia oară textul unei variante a colindei create pe baza acestui psalm, sub titlul *Psalm 48. Pe glas 5.* Spre deosebire de variantele care circulau în manuscrisele din jurul anului 1800 şi care cu timpul s-au folclorizat, cele 40 de versuri ale variantei publicate de Pann în 1830 şi în ediţiile următoare ale colecţiei sale (1846, 1848, 1854 etc.) reproduc — cu unele mici modificări şi omisiuni — primele 44 de versuri din original. În ediţia din 1846 a colecţiei, în secţia intitulată *Glasurile cîntărilor ce să află în cărticica această* (p. 127-128), Pann publică — probabil pentru prima dată — şi melodia colindei respective, pe care o reproducem aici (vezi fotocopia de pe p. 1090).

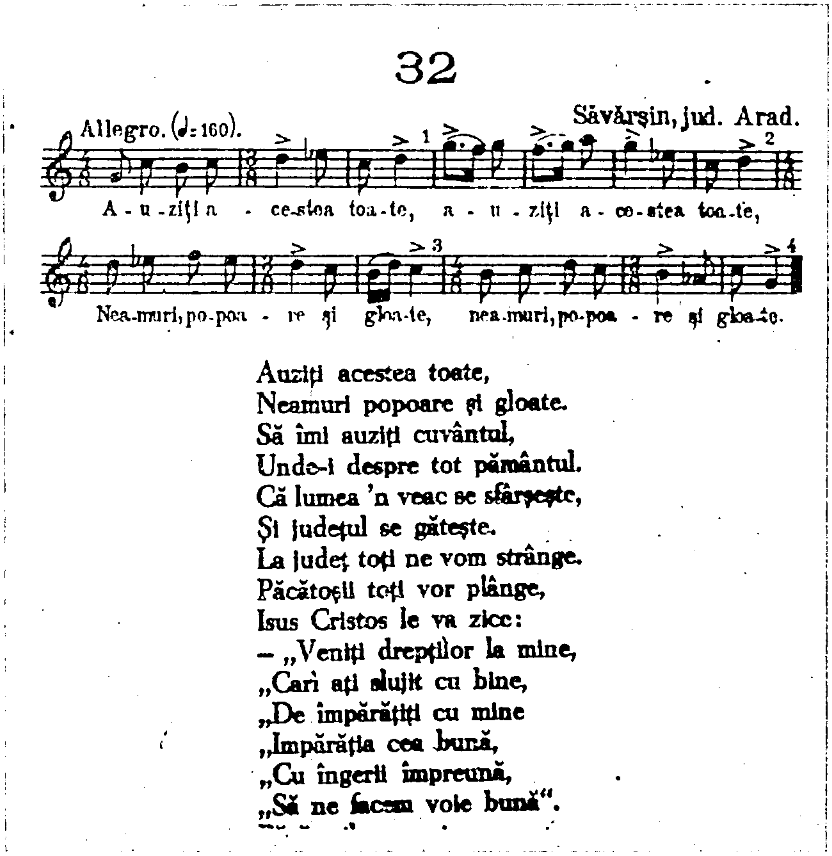
Allegro. (♩= 160).
1
2
3
4
A-u-ziţi a-cestea toa-te, a-u-ziţi a-ce-stea toa-te,
Nea-muri, po-poa-re şi gloa-te, nea-muri, po-poa-re şi gloa-te.

32

Săvârşin, jud. Arad.

Auziţi acestea toate,
Neamuri popoare şi gloate.
Să îmi auziţi cuvântul,
Unde-i despre tot pământul.
Că lumea 'n veac se sfârşeşte,
Şi judeţul se găteşte.
La judeţ toţi ne vom strânge.
Păcătoşii toţi vor plânge,
Isus Cristos le va zice:
– „Veniţi drepţilor la mine,
„Cari aţi slujit cu bine,
„De împărăţiţi cu mine
„Împărăţia cea bună,
„Cu îngerii împreună,
„Să ne facem voie bună".

I. G. Sbiera, în *Colinde, cîntice de stea şi urări la nunţi*, Cernăuţi, 1888, p. 61-62, sub titlul *Iadul*, Elena Niculiţă-Voronca, în *Datinele şi credinţele poporului român*, vol. I, Cernăuţi, 1903, p. 77-78, sub titlul *Judeţul*, şi Tudor Pamfile, în *Sărbătorile la români. Crăciunul*, Bucureşti, 1914, p. 75, 143, 145 şi 150, publică textele unor variante — mult modificate în circulaţia lor orală — ale celor două tipuri principale ale acestei colinde, care se găsesc în manuscrisele din jurul anului 1800. N. I. Dumitraşcu şi preotul Valeriu Crişan, în *Steaua de la răsărit. Cîntări de stea şi colinde*, Sibiu, 1930, p. 26-29, publică textul unei colinde (*Cîntarea a XX-a*), culeasă din judeţul Dolj, în care apar reminiscenţe din versurile acestui psalm al lui Dosoftei (v. 33-36):

Cînd îl scot din curte-afară,
Numele lui se uitară;
Uita-i-se-va cuvîntul
Cui a-mpresurat pămîntul.

Melodia unui cîntec de stea pe un asemenea text, aproape identică cu cea publicată de Pann, a fost culeasă din Moldova, de către Constantin Brăiloiu, şi publicată în colecţia sa, *Colinde şi cîntece de stea*, Bucureşti, 1931, p. 43 (vezi fotocopia de pe p. 1091).

Sabin V. Drăgoi, în *303 colinde cu text şi melodie*, Craiova, [1930], p. 37 şi 127, publică următoarele două colinde culese din judeţele Arad şi Hunedoara, ale căror texte sînt, de asemenea, variante ale celor create pe baza acestui psalm al lui Dosoftei, iar melodiile sînt asemănătoare cu cea publicată de Pann, dar cu specific ardelenesc (vezi fotocopia de pe p. 1092 şi fotocopia de mai jos).

119

Tătăreşti, jud. Hunedoara.

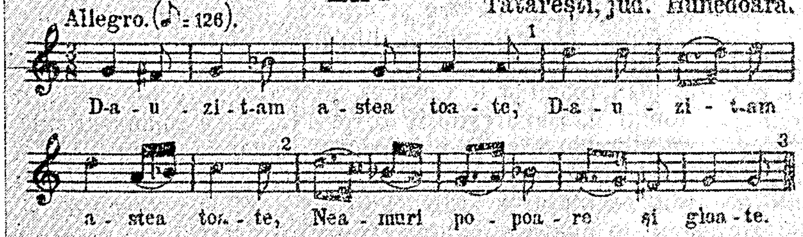
Allegro. (♪ = 126).
1
2
3
D-a - u - zi - t-am a - stea toa - te, D-a - u - zi - t-am
a - stea toa - te, Nea - muri po - poa - re şi gloa - te.

D-auzit-am astea toate, (bis)
Neamuri popoare şi gloate,
Că ni s'auzeà cuvântul, (bis)
Unde despre tot pământul,

p. 337 PSALMUL 49

Titlu de David *în M*; **11** Nainte-ţ foc să va-ncinge *în M*; **12** toţ greşiţii *în M*; **62** Nefăcînd multă *T*: Ce grăieşti, fără *M*; **74** stai *T*: şez *M*; **81** ţ-este *în M*; **99** *în nota marg.*: зач. є, и (=*zaceala 5, 8*) *în M*; достоини покаанїа (=*demne de pocăinţă*) *în M, după care continuă*: множ аще кто вънидет, спсетсѧ. Іѡан, л҃ѕ, ѳ҃ (=*de va intra cineva prin mine, se va mîntui. Ioan, 36, 9*).

Versurile acestui psalm se găsesc copiate doar în următoarele două manuscrise de la Biblioteca Academiei R. S. România: ms. *1868* (f. 1^{r}-5^{r}), miscelaneu ardelenesc din 1805-1806, şi ms. *6048* (f. 5^{r}), miscelaneu de pe la 1819, alcătuit tot în Transilvania, în care se află copiate numai primele 22 de versuri. Ioan Bîrlea, în *Însemnări din Bisericile Maramureşului*, Bucureşti, 1909, p. 149, reproduce primele 36 de versuri ale acestui psalm, pe care le-a găsit copiate într-un *Chiriacodromion* tipărit la Bălgrad în 1699, aflat în biserica din Poieni.

Pe baza părţii a doua a acestui psalm, începînd cu versurile 27-29 (*Aşe ne grăieşte Domnul* etc.), s-a dezvoltat însă o colindă religioasă foarte răspîndită, care se întîlneşte, în diverse variante, în numeroase manuscrise de la sfîrşitul secolului al XVIII-lea şi din prima jumătate a secolului al XIX-lea şi în multe colecţii de colinde publicate pînă în prezent. Ca şi colinda creată pe baza psalmului 48, aceasta amintea credincioşilor — în bucuria generală a sărbătorilor Crăciunului — de ceasul morţii, cînd omul se desparte de bogăţiile şi plăcerile acestei lumi, fiindu-i de folos doar avuţia de fapte bune. Cea mai veche atestare a acestei colinde pare a fi cea semnalată de M. Gaster, *Literatura populară română*, Bucureşti, 1883, p. 462, într-un manuscris miscelaneu alcătuit în Bucovina, în 1784. Textul respectiv este editat de Gaster în *Chrestomatie română*, vol. II, Leipzig-Bucureşti, 1891, p. 140-142. Aceeaşi colindă (sau variante ale ei) se mai află editată de M. Gaster, sub titlul *Colinde, cîntece populare şi cîntece de stea inedite*, în «Revista pentru istorie, archeologie şi filologie», II, 1884, vol. I, fasc. I, p. 100-101, după un manuscris miscelaneu alcătuit în Bucuvina, în 1821, apoi de Ioan Bianu şi R. Caracaş, în *Catalogul manuscriptelor româneşti*, tomul II, Bucureşti, 1913, p. 142, după manuscrisul *438* de la Biblioteca Academiei R. S. România, copiat în secolul al XVIII-lea, dar cu însemnări, printre care probabil şi colinda respectivă, de la începutul secolului al XIX-lea, din Moldova de nord, şi de Emil Turdeanu, în anexa studiului *Un manuscris miscelaneu necunoscut*, din «Arhiva pentru ştiinţa şi reforma socială», X, 1932, nr. 1-4, după un alt manuscris moldovenesc de nord, de pe la 1800. O variantă mai dezvoltată a acestei colinde, intitulată *Istorie sufletească*, se află şi în ms. *I-7* (p. 133-142) de la Biblioteca Universităţii din Iaşi, miscelaneu moldovenesc de pe la 1800.

Menţionăm că între colinda creată pe baza acestui psalm (*Aşa* *ne grăieşte Domnul* etc.) şi cea creată pe baza psalmului 48 (*Auziţi acestea, toate* etc.) există o mare asemănare, fapt care a favorizat, în circulaţie, contaminarea lor. De exemplu, în varianta publicată de Emil Turdeanu, care are 98 de versuri, se întîlnesc cîteva perechi de versuri din psalmul 48 al lui Dosoftei.

În colecţia sa de *Versuri muziceşti ce să cîntă la Naşterea Mîntuitoriului nostru Isus Hristos şi în alte sărbători ale anului*, Bucureşti, 1830, p. 37-38, şi în ediţiile următoare ale acestei colecţii (1846, 1848, 1854) Anton Pann publică pentru prima dată această colindă, cu titlul *Prorocie*. I. G. Sbiera, în *Colinde, cîntice de stea şi urări la nunţi*, Cernăuţi, 1888, p. 57-61, sub titlurile *Puterea morţii* şi *Cugetă la moarte*, publică două variante ale acestei colinde, culese din Bucovina. O altă variantă, care are la început şi unele versuri din alţi psalmi ai lui Dosoftei (94, de exemplu), a publicat S. Fl. Marian, în *Înmormîntarea la români*, Bucureşti, 1892, p. 498-499, căruia i s-a comunicat ca bocet din satul Horodnicul de Jos, din Bucovina. Tot din nordul Moldovei culege unele variante ale acestei colinde şi Elena Niculiţă-Voronca, pe care le publică în preţioasa ei lucrare, *Datinele şi credinţele poporului român*, vol. I, Cernăuţi, 1903, p. 75-77, sub titlurile *Cîntece despre moarte, Cîntec de stea* şi *Uraţie*. Alte variante publică Tudor Pamfile, în *Culegere de colinde, cîntece de stea, vicleime, sorcove şi pluguşoare*, Bucureşti, [1909-1910], colecţia «Biblioteca pentru toţi», nr. 734-735, p. 74-76, şi în *Sărbătorile la români. Crăciunul*, Bucureşti, 1914, p. 143-145, sub titlul *Spaima morţii*.

O variantă asemănătoare cu cea publicată de Pamfile în 1909 am aflat şi în colecţia lui V. Stanciu, *Colinde, cîntece de stea şi cîntecele irozilor*, ediţia a 2-a, amplificată, Arad, 1922, p. 60-62, colinda 18.

p. 349 PSALMUL 50

Titlu Uriasa *în M*; aşe lui *T*: aşe David către *M*; **11** -ndereaptă *în M*; **14** de *T*: din *M*; **19** tu *a fost corectat din* tău *în M*; *tot în M, notă marg.*: Izop de grădină şi cu canúră roşie stropiia cu sînge den jărtvă în legea veche, de să curăţắ trupeşte de către greşeală, iară acmu ne curăţîm cu trup, cu suflet din svîntul botez şi din tainele svintei besericii svinte. **Исхѡд в҃ї, Левит. д҃ї, Числа, ѳ҃ї** (= *Ieşirea 12, Leviticul 14, Numerii 19*); **30** noieşte *T*: iveşte *M*; **39** de pre *T*: despre *M*; **42** de *T*: şi *M*; **48** svînta ta *în M*; **50** *în nota marg.* lepădarea *şi* legii *în M*.

p. 357 COMENTARIU LA PSALMUL 50

2-3 prilejuri *în M*; **12** mîcenici *în M*; **13** din vrere *în M, desigur greşeală de copist*; **14** 40 *în M*; văznesenie *în M*.

p. 359 PSALMUL 51

Nu are variante.

p. 363 PSALMUL 52

10 s-or *T*: să vor *M*.

p. 367 PSALMUL 53

Titlu *în M, notă marg.*: Цр҃ства а҃, глав. кг҃, вершь ѳі҃ (= *Regi 1, capitolul 23, versetul 19*); **17** vîntă *T*: rază *M*; **20** fără smîntă *T*: de m-aşază *M*; **31** Din *T*: De *M*; **34-35** *sînt în M*:

Cu multă durere,
Şi-ntr-á lor cădere;

p. 371 PSALMUL 54

Titlu Într-acesta *în M*; Domnului Hristos *în M*; **3** Că-m *în M*; **17** *în M, notă marg. autografă*: Ѧпок., гл. вї҃ (= *Apocalipsa, capitolul 12*); **28** *după* Iuda, *în M nota marg. continuă*: şi David de Arhitofel şi de alţii ce i-au mîncat pita, şi fiecare creştin bun ce pate trupeşte din casa sa: и враѕи чл҃кꙋ домашнїи его (= *şi duşmani omului sînt casnicii lui*), şi luptările chinurilor trupului împrotiva sufletului; **51-52** *în M, notă marg.*: Маѳ., зач. чѕ҃: Се ѡставлѧетсѧ вамъ домъ вашь пꙋсть (= *Matei, zaceala 96: Iată, casa voastră vi se lasă pustie*); **59-62** *în M, notă marg.*: Іѡан, зач. нѳ҃ (= *Ioan, zaceala 59*): Răspunsără jidovii cătră Pilat: de n-ar fi acesta făcători de rău, nu ţî l-am hi dat. Şi le zîsă Pilat: luaţî-l voi şi pre legea voastră l-giudecaţ. Şi-i zîsără jidovii: nuauă nu să cade a ucide pre nimerea; **71** *în M, nota marginală continuă*: въвържен бѫдет въ езеро ѡ҃гнное (= *va fi aruncat în iezerul de foc*).

p. 381 PSALMUL 55

Titlu Catizma *în M*; **23-24** *sînt în M*:

Cu Domnul m-oi lăuda-mă în grai ce voi zîce,
Cu Dumnezău m-oi făli-mă-n cuvînt de ferice;

26 lume *în M*.

p. 383 PSALMUL 56

Titlu umorîtura *în M*; *adaugă* ꙗко на тѧ́ оупова дш҃а моа (= *că spre tine a nădăjduit sufletul meu*) *în M*.

p. 389 PSALMUL 57

14 Cu muşcătura *T*: Ca şerpe muşcă *M*; **18-20** *în M*, *notă marg.*: Aşe îş astupa jidovii urechile să nu-ş auză binele spăseniii ce le mărturisiia Domnul Hristos. Pentr-aceea să scăpară de binele de veci.

p. 395 PSALMUL 58

1-2 *sînt în M*:

Scoate-mă, Doamne, de greutate
Ce-m sînt pizmaşii cu răutate;

tot în M, aceste două versuri au, marginal, şi varianta autografă:

Ia-mă, Doamne, de la răutate,
De pizmaşii miei, de greutate;

în nota marg., muzavirii *şi* cuvînt rău *în M*; **10** *în nota marg.*, leşuitorii *în M*; **18-20** *în M, notă marg.*: Jidovii, lipsiţ şi scăpaţ de darul lui Dumnezău, prin tunerecul necredinţii aleargă flămînz; **30** m-întîmpini *în M*; **34** *în nota marg.*, că i-au lăsat *în M*; **54** Să să *T*: Şi să să *M*; **55-58** *în M, notă marg.*: Aicea să poate înţălege răpăosarea Domnului Hristos şi învierea, aşijdere şi a creştinului cînd răpaosă priceştuit din cina Domnului Hristos, spre nedejdea învierii dimineţii cei vecinice cu bucurie nesfîrşită.

p. 403 PSALMUL 59

Titlu cei *în M*; *omite* и раздроуши (= *şi ne-ai doborît*) *în M*; **29** *în M*, arunca *este corectat de Dosoftei din* urca, *iar marginal este scris de el* arunca; **30** şi *T*: de *M*.

p. 407 PSALMUL 60

Titlu Psal. *în M*; **10** -n viaţă *în M*.

p. 409 PSALMUL 61

Titlu lăcomim lumii *în M*; să ne păzîm *în M*; înmulţeşte *în M*; **1** nú *în M*; **2** sufletul *în M*; **28** nú *în M*; **30** nedejduiţ *în M.*

p. 413 PSALMUL 62

2 Şi pentru mine îţ ad-aminte *în M*; **9** sfînta *în M*; **13-14** *sînt în M*:

Că mi-i mai bună mila ta-n faţă
Decît ce-aş duce trai fără greaţă;

17 *în M, nota marg. are următorul cuprins:* La viaţa cea vecinică, că viaţa să înţălege la omul ce are întru sine pre Dumnezău, că fără Dumnezău este mort omul; **20** sfîntul *în M*; **29** áripi *în M*; **30** Ţiindu-mi umbră-n vreme *T*: De năduşală-n vremea *M*; **35-40** *în M, notă marg.*: Poate fi, bătînd laturile David de gurile pizmaşilor ce-l îmbuca la-mpăratul, la scîrbă ruga Dumnezău, că clevetnicul, şi cel trupăsc şi cel sufletesc, n-are stîmpăr de clevete, zua şi noaptea. Pentr-aceea nu trebuie a părăsî ruga.

p. 419 COMENTARIU LA PSALMUL 63

1 Acest *în M*; **3** şi-l socotesc *în M*; **6** psalmul *în M*; **12** *omite* a *în M*; **14** obîrşenie *în M.*

p. 421 PSALMUL 63

Titlu Ψаломъ Дв͠идȣ *în M*; *adaugă* егда мл͠юсѧ к тебѣ (= *cînd mă rog ţie*) *în M.*

p. 425 PSALMUL 64

Titlu Catizma *în M*; psalmul *în M*; mîngíie *în M*; *adaugă* къ Сїѡнѣ (= *în Sion*) *în M*; **3** făgada *în M*; **4** *în nota marg.*, Dumnezău *T*: Hristos *M*; **7** *în M, nota marg. are următorul cuprins*: Zua de giudeţ. Pîrîşii sînt dracii şi păcatele; **19** *în M, notă marg.*: Svinte beserici; **23** *în M, notă marg.*: Semnele, minunile ce-au făcut Domnul Hristos; **27-34** *în M, notă marg.*: Adecă cine va ţînea în sufletul său apa vieţii nevătămat; brazdele inemii, agonisita cea sufletească; ploile bune sînt învăţăturile svinţilor apostoli ferite de eretici, că ereticii sînt ca neşte ploi rele ce strică; **39** *în M, notă marg.*: Svinţii; **40** *în M, notă marg.*: Direpţii; **42**

în M, *notă marg.*: Dascalii; **43** *în M*, *notă marg.*: Prostimea, spăsîţîi întru împărăţîia ceriului.

p. 429 PSALMUL 65

Titlu psalmul *în M*; **17-18** *în M*, *notă marg.*: **І҃с Навинн, гл. г҃** (= *Iosua Navi, capitolul 3*); **22** limbele *în M*; **50** cu grîu *în M*; **62** grije ce-am *în M*.

p. 437 PSALMUL 66

3 conoaştem *în M*; **11** gloatele *în M*; **13** roadă *în M*.

p. 439 PSALMUL 67

Titlu pizmaşilor lui *în M*; **12** Şi nemică de-a lumii *T*: Şi nime-n nemică *M*; **28** Să *şază T*: Ce şed *în M*; **30** milostiviseş *în M*; **50** *în M*, *notă marg.*: Nevoile şi greutăţîle ce-au răbdat; **51** *în M*, *notă marg.*: Odihna şi desfătarea împărăţîiei; **52** *în M*, *notă marg.*: Tainele şi visterele a Duhului Svînt, *iar în continuare*, *autograf*: Porumbiţa-i svînta besearică. **Пѣнїє пѣн., гл. д҃, а҃, Ѧпок., гл. в҃, ѱалѡмъ** (= *Cîntarea cîntărilor, capitolul 4, 1, Apocalipsa, capitolul 2, psalmul*); **53** *în M*, *notă marg.*: Argint şi aur, credinţa şi priinţa; **56** *în M*, *notă marg.*: Munţîi sînt nalturile împărăţîiei ceriului. Cum au coperit izrailtenii, deaca i-au crescut Dumnezău, ţara toată şi muntele, aşe vor coperi direpţii ceriurile cînd îi va stoli Hristos şi-i va pune împărat, de vor împărăţî cu svinţia sa în veci; **61-62** *în M şi în unele exemplare tipărite au următoarea redacţie*:

Muntele Vasanul, munte cu nălţîme,
Ce-are pregiur sine măguri cu grăsîme;

65 *în M*, *notă marg.*: Cortul legii vechi închipuieşte pre svinţia sa Precista; **66** *în M*, *notă marg. autografă, care se referă de fapt la versurile 51-52*: **межꙋ предѣл: посредѣ съсцꙋ моєго. Пѣнїє пѣн., гл. а҃, вєршь вї҃** (= *între sîni: la pieptul meu. Cîntarea cîntărilor, capitolul 1, versetul 12*); **67** *în nota marg.*, la giudeţ de-acmu *în M*; **76** caŭte *în M*; **82** veni *în M*; **92** nú *în M*; **102** Bázan *în M*; **111** -ntoarce-acasă *în M*; **129** vestea *în M*; **134** cuteze *în M*.

p. 457 PSALMUL 68

Titlu *adaugă* **воды до д҃шѧ моєѧ** (= *ape pînă la sufletul* *meu*) *în M*; **10** Dorînd *în M*; **28** *în M, notă marg. autografă*: Aşe să-nstreina jidovii: нє имами цр҃ѧ тъкмѡ кєсарѧ (= *nu avem împărat decît pe cezarul*); **59** Să-m iei mişelul *în M*; **68** nevoie *în M*; **73** Şi-n sete cu *T*: Şi la sete *M*; **84** dînşi *în M*; **85** Să n-aibă-ntr-înse cine să şază *în M*; **97** într-á mea *în M*; **103-104** *sînt în M*:

Decît viţăl cu unghile groase,
Cîndu-i răsar coarne sîmceloase.

p. 471 PSALMUL 69

Titlu *adaugă* вънми (= *ia aminte*) *în M*.

p. 473 PSALMUL 70

Titlu Catízma *în M*; nensămnat *în M*; **3-4** *sînt în M*:

Şi să nu-m vie stideală
Preste veci să duc sminteală;

5 Şi *T*: Ce *M*; **7** m-ascultă *în M*; **13-14** *sînt în M*:

De la mînă păcătoasă,
Strîmbă şi necuvioasă;

17 vîrstă *în M*; **77** vrîstă *în M*; **111** alăúte *în M*; **116** sufletul *în M*; **123** răceala *în M*.

p. 487 PSALMUL 71

2 svatul *în M*; **9** Să-ş *T*: Să *M*; **10** să-i *T*: să *M*; **13** *în M, notă marg.*: Crăia Domnului Hristos, vecinică; **14** fie *în M*; **16** *în M, notă marg.*: Fiiul de la Părintele în zgăul Precistii; **21-22** *în M, notă marg.*: Adecă pănă s-a sfîrşi lumea, adecă şi după svîrşitul lumii, totdeauna; **25** *în M, notă marg.*: Etiopii sînt oamenii cei negri, păgîni grei, cu crăie mare, ce s-au creştinat; **37** *în M, notă marg.*: Isţeleniile slăbănogilor şi altor boale; **43** svîntul lui *în M*; **46** *în M, notă marg.*: La naştere; **53** *în M, notă marg.*: Cetatea de sus, svînta besearică; **57** *în M, notă marg.*: Că dumnezăirea-i mainte decît soarele; **59** *în M, notă marg.*: Toate limbile îş urează cu Domnul Hristos; **64** *în M, notă marg.*: Ciudesele tainei Domnului Hristos, împăratului vecinic; **66** să fii-n *în M*; **67** -n tot *T*: tot *M*.

p. 495 PSALMUL 72

25 *în M, notă marg.*: Ereticii eresele sale; **27** gurile *în M*; **31-32** *în M, notă marg.*: **Скончавсѧ въ малѣ и спльни лѣта многа, ѹгодна бо бѣ Гс҃ди дш҃а єго** (= *A murit îndată şi cel care a implinit ani mulţi, că doar i-a plăcut Domnului sufletul lui*); **32** cu *T*: la *M*; **37** aceştia ce-s *T*: ei aceştia *M*; **47** Demineaţă de la *T*: De demineaţă din *M*; **64** fărădelegi *M*; ş-vor *T*: ş-or *M*; **65-68** *au corespondente în M următoarele două versuri:*

Ca din vis ce să deşteaptă omul,
Să le rază faţa din tîrg Domnul;

75 Pre *T*: Spre *M*; **78** te-aib *T*: aib *M*; **84** de *T*: cu *M*; **92** poartă-ş *T*: poartă *M*.

Versurile 69-70 ale acestui psalm se află copiate pe f. 1^r a manuscrisului 57 de la Biblioteca Academiei R. S. România, care conţine o copie din 1786 a traducerii româneşti a romanului *Etiopica* al lui Heliodor. Vezi şi nota la psalmul 23.

p. 505 PSALMUL 73

7 *în M, notă marg.*: Steagul, svînta cruce, schiptrul Domnului Hristos; **10** De-au *în M*; **45** Ţ-ai pus izbînda-n mijloc de lume *în M*; **53** *în M, notă marg.*: Faraon şi Irod, şi diavolul, că gonesc să-nghiţă svînta besearică; **69** i-ai *T*: ai *M*; **88** Şi îţ vor făli cinstitul nume *în M*; *marginal, corectura autografă* Şi îţ vor, *din* Şi-ţ vor *în M*.

p. 517 PSALMUL 74

Titlu *omite* **исповѣмисѧ тебѣ** (= *lauda-te-vom*) *în M*; **29** deresuri *în M*.

p. 521 PSALMUL 75

Titlu *omite* **Іи҃левь** (= *în Israel*) *în M*; carile *în M*.

p. 525 PSALMUL 76

2 să-mi *în M*; **5** nu-m *în M*; **8** pomenind *T*: în tot ceas *M*; **36** oaste *în M*; **41** Cînd *T*: De *M*; pugorît *în M*; **44** bezdne *în M*.

p. 533 PSALMUL 77

Titlu Catizma *în M*; ps. 77 *în M*; **41** podprit *în M*; **50** apa *în M*; **80** *în M, Dosoftei glosează, marginal,* crîsteii *prin* potîrnichi; **103** să-ntoarcea *în M*; **109** Le sta inema de dîns *în M*; **128** Táneos *în M*; **131** Şi le-au prăvălit apele-n sînge *în M*; **176** ídoli *în M*; **193** *în nota marg., adaugă* вершь а҃ї (*= versetul 11*) *în M*; **201** *în nota marg., adaugă* вершь ѕ҃ (*= versetul* 6) *în M*; **209-210** *au în M, marginal, varianta următoare:*

> Şi la Iosif loc nu-ş aleasă,
> Nice la Efrem să-ş facă casă;

212 Să-ş încuscreze Dumnezău ruda *în M*; **222** De după turmă, să nu mai mulgă *în M.*

p. 559 PSALMUL 78

Titlu Ѱаломъ Ꙗсафовн (*= Psalmul lui Asaf*) *în M*; *omite* къ достоѧнїє твоє (*= în moştenirea ta*) *în M.*

p. 565 PSALMUL 79

27 rădăcinele *în M*; **30** să frîmşază *în M*; pănă-n *în M*; **33** laş *în M*; **34** ce-i *în M*; **38** sălbăticia *în M.*

p. 571 COMENTARIU LA PSALMUL 80

4 sfîrşenie *în M*; **6** lepădat *în M*; Călcătorile să-nţălege *T*: Călcătorile-s sîngele *M*; **9** tainele *în M.*

p. 573 PSALMUL 80

17-18 *în M, notă marg.*: În multe locuri să află apa în poveste, că şi cu Noe cu apa au curăţît răul de pre lume, cu Avraam la apă s-au giurat Dumnezău, şi cu Iiacov, la Moisei iarăş; **30** şi-n *în M*; **35** mînţă *în M; tot în M, notă marg.*: Vor să ţîie jidovii legea acmu cînd s-au schimbat, iară cînd au trebuit, n-au vrut să o ţîie; **37** mană *în M*; **38** *în M, notă marg.*: Aşe şi tu, creştinule, fă bine până eşti în viaţă.

p. 577 PSALMUL 81

Titlu *în M, omite* 81 *şi adaugă* Acesta psálom slujea şi giudecilor; **8** vinóvaţ *în M*; **15** voie *în M*; **20** *în M, notă marg.*: **въꙁлюбишѧ бо тьмѫ паче нежели свѣтъ** (= *au îndrăgit întunericul mai mult decît lumina*).

p. 581 PSALMUL 82

Titlu Psalom, *omite* 82 *în M*; **35** Endor *în M*.

p. 587 PSALMUL 83

Titlu *adaugă* сєлѧ твоѧ (= *locaşurile tale*) *în M*; **6** nu-m *în M*; **29** Atunce *corectat din* Atuncea *în M*; tîlniş bun vor face *T*: vor merge dînd rază *M*; **30** Prin şiruri de cete ce străluminează *în M*; **38** sfatul *în M*.

p. 593 PSALMUL 84

Titlu stlavinească *în M*, *probabil greşeală de copist*; въ земли *T*: землѫ *M*; **19** *în M, notă marg.*: Rugă pentru ţară; **25** pacea-n *în M*.

p. 599 PSALMUL 85

Titlu Catízma *în M*; **11** Că-m *T*: Că *M*.

p. 603 COMENTARIU LA PSALMUL 86

Se află numai în textul tipărit.

p. 615 PSALMUL 86

Titlu Psálom *în M*; **18** -ntr-a ei *în M*.

p. 617 PSALMUL 87

Titlu lui, *omite* David *în M*; **10** *în M, notă marg.*: Domnul Hristos slobod era în iad; **39** vîrstă *în M*.

p. 621 COMENTARIU LA PSALMUL 87

1 psálom *în M*; **2** psalmii *în M*; **4** ni-au *T*: au *M*.

p. 623 PSALMUL 88

Titlu Psálom *în M*; **16** Dávid *în M*; **20** Scaúnul *în M*; **26** *în M, notă marg.:* Evг. Maѳей, зї, вершь є, пророкъ Даніил, глав. з, вершь гї, Марко ѳ, ѕ вершь, Лꙋка ѳ, дї вершь, Дѣанїа а, вершь ѳ (=*Evg. Matei 17, versetul 5, prorocul Daniel, capitolul 7, versetul 13, Marcu 9, versetul 6, Luca 9, versetul 14, Fapte 1, versetul 9*); **30** şi-n *în M*; **39** *în M, notă marg.*: Faraon, la Іѡвь, глав м, вершь ка (=*Iov, capitolul 40, versetul 21*); **41** *în M, notă marg.*: Eghiptenii; **51** Taborul *în M*; **57-58** *în M, notă marg.*: Stînga şi direapta cînd le-au răstignit au dat plata asupra vrăjmaşilor; **62** Scaúnul *în M*; **63** *în M, notă marg.*: Mila este Svînta Precistă, adevara este Domnul Hristos. Poţ zîce că-i стый (=*sfîntul*) Ioan ce-au mărturisit adevăr de Hristos, că svinţiile sale Precista şi стый Ioan sînt înainte la Dumnezău; **87** dereaptă *în M*; **106-108** *în M, notă marg*,: Mărîle sînt păgînăţîmea, apele sînt năroadele cele credincioase, că preste toată lumea au agiuns frica lui Dumnezău; **124** svaturi *în M*; **130** *în M*, Pre delaturi să n-alerge, *iar marginal varianta*: Căce ş-vor ieşi din lege; **137** ţînea *în M*; **141** *în M, notă marg.* : Sămînţa-i Hristos, că Solomon s-au trecut; **143** *în M, notă marg.*: престол твои, Бе, въ вѣкы вѣка (=*scaunul tău, Dumnezeule, în vecii veacului*); **144** Scáunul *în M*; şează *în M*; **149** *în M, notă marg.*: Afară răstigniră pre Hristos; **151-152** *în M, notă marg.*: Давидъ, а Црствъ, ѕї, Седекїа, д Црствъ, кє. Сего ради помаза тѧ, Бе, Бъ твои (=*David, 1 Regi, 16, Sedechia, 4 Regi, 25. De aceea te-a uns pe tine, Dumnezeule, Dumnezeul tău*); **153-155** *în M, notă marg.*: Бе мой, Бе мой, въскѫѧ ѡставиль мѧ еси. Evг. Мар., гл. єї, вершь лд (=*Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit! Evg. Marcu, capitolul 15, versetul 34*); **157** *în M, notă marg.*: Іеремїѧ, нв (=*Ieremia, 52*); **161** *în M, notă marg.*: Megieşii i să strîmbă zua: Разорѧй Црков и трими дними съзидаѧ и, спсисѧ сам аще снъ еси Бжїи (=*Cel care dărîmi biserica şi în trei zile o rezideşti, mîntuieşte-te, dacă eşti fiul lui Dumnezeu*); **163** *în M, notă marg.:* Д Црствъ, глав. (=*4 Regi, capitolul*); **171** *în M, notă marg.*: Beserica lui Solomon şi beserica svîntul trupul lui Hristos. Разорите Црков сїѫ (=*Distrugeţi această biserică*); **175** *în M, notă marg.*: Vreme puţînă au fost împărăţîiei Domnului pănă-n răstignire, iară după înviere este vecinică împărăţîie svinţiii sale, şi va scurta zîlele lui Antihrist, ca şi lui Irod şi lui Iulian prestîpnic; **189-194** *în M, marginal, după cuvintele autografe* Adevăr este Dumnezău, *nota*: Este adevărat aşezat Domnul Hristos în scaúnul lui David, adecă sămînţa pre crăie vecinică. Ce aicea să văd doauă crăii, una vecinică, de pre Hristos, alta trecătoare, de pre împăraţîi jidoveşti; **202** *în M, notă marg.:*

Schimbăciunea este din cinste în necinste, că pre-mpăratul jidovăsc deaca l-au luatu-l rob haldeii, l-au schimbat din cinste, și pre Domnul Hristos așe au ocărît jidovii cu necinste pentru cinste; *în continuare, autograf:* **съвѣтъми въспѣше прѣвѣе съ дрѣколми послѣжде неразѹмнїи їѹдеие Х͠а Б͠а** (= *cu cei sfinți proslăvindu-l mai întîi, cu vergile pe urmă [l-au bătut] nesocotiții iudei pe Hristos Dumnezeul*).

p. 645 PSALMUL 89

15 *în M* cruntă *în loc de* scurtă, *desigur greșeală de copist;* **23-66** *lipsesc în M, foaia respectivă fiind pierdută.*

p. 653 PSALMUL 90

6 *în M, nota marg. are în plus indicația:* **вершь к͠г** (= *versetul 23*); **49** vasilesc *în M.*

p. 661 PSALMUL 91

Ttitlu Catízma *în M*; *omite* **Г͠ви** (= *pe Domnul*) *în M*; **26** Să-ntărîtară *T*: Să învitară *M*; **39** de departe *în M*; **51** La Dumnezău *T*: În casa lui *M*; **52** Preste curț floarea să-ș tinză *în M*; **53-54** *lipsesc în M.*

p. 669 PSALMUL 92

Titlu naintea *în M*; **1-6** *sînt în M*:

Domnul stătu crai, dînd rază,
Și s-au îmbrăcat să-l vază
Toată lumea-n cuviință
Învăscut cu biruință.
Și cu brîu de-mpărățiie
S-au încins, țara să-ș țiie.

12 *în M, notă marg.*: **И аще азь възнесен бѫдѫ, въсѣхъ привлекѫ къ себѣ** (= *Și dacă eu voi fi înălțat, pe toți îi voi aduce la mine*), că la răsti[g]nirea svinției [sale] i s-au scris titlul cel de-mpărățiie **Ї͠ Н͠ Ц͠ Ї͠** (= *Isus Nazarineanul, Împăratul Iudeilor*) pre trei limbi, închipuit svînta troiță, carea fu cunoscută în toate limbile. **Шедше наѹчите въсѧ ꙗзыки кръстѧщеχъ въ имѧ Ѡ͠ца и С͠на и С͠тго Д͠ха** (= *Mergînd, învățați toate neamurile care cresc, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh*).

p. 671 PSALMUL 93

Titlu *după* Гь҃ *repetă* Бъ҃ мъстїи (= *Dumnezeul răzbunărilor*) *în M*; **22** scaún *în M*; **45** *în M, nota marg. este precedată de indicația:* къ Ефес., гл. є҃ вершь ѕ҃ї (= *către Efeseni, capitolul 5, versetul 16*); **48** *în M, notă marg.*: Păcătosul este Antihrist și toț închinătorii lui ce l-au închipuit cu sine. Că mulț Antihriști s-au petrecut, și nu mai lipsesc, pănă va veni послѣднїй врагъ (= *cel din urmă vrăjmaș*) și atunce va pe[ri] moartea. а҃ Корѳом, гл. є҃ї, вершь к҃ѕ (= *1 Corinteni, capitolul 15, versetul 26*); **50** țara *în M*; *tot în M, notă marg.*: Gloata svîntă sînt credincioșii, țara-i svînta besericǎ de pre pămînt, ce merge-n ceri; **56** lúa *în M*; **64** *în M, notă marg.*: Domnul Hristos are 2 hiri și cu îmbe hiri arată facerile. Cu facerea omenească s-au temut de păharul morții, iară cu facerea dumnezăirii i-au răsîpit puterea morții și s-au sculat. Їωан, н҃ї гл., вершь а҃ї (= *Ioan, capitolul 18, versetul 11*); **75** strîmb *în M*; *tot în M, notă marg.*: Irod, ucigătoriul pruncilor, ce-l cugeta jidovii că-i Mesia, l-au concenit Dumnezău și pre dîns și pre ficiorii lui pre urma lui și s-au stîns acel scaun strîmb, ca și Ahitofel ce-au dat sfat rău asupra lui David. в҃ Цр҃ст., ѕ҃ї (= *2 Regi, 16*); **84** *în M, notă marg.*: Fățăria jidovilor, ce să lingăriia chesariului că nu le trebuie alt împărat fără chesar: не имамн цр҃ѧ тъкмо кесарѧ. Еѵг. Їωан, ѳ҃ї, вершь є҃ї (= *nu avem împărat decît pe cezarul. Evanghelia lui Ioan, 19, versetul 15*).

p. 681 PSALMUL 94

30 a *T*: ai *M*; **37** mî́nie *în M*; **38** pústie *în M*.

După cîte știm, primul document care atestă folosirea acestui psalm ca text de colindă sau cîntec de stea este manuscrisul miscelaneu alcătuit în Transilvania, prin anii 1810-1821, pe care îl editează M. Gaster, sub titlul *Colinde, cîntece populare și cîntece de stea inedite*, în «Revista pentru istorie, archeologie și filologie», I, 1883, vol. II, p. 313-336. La acea dată manuscrisul aparținea lui Aron Densușianu, care îl moștenise de la părinții săi. În manuscrisul editat de Gaster, textul respectiv (nr. XVIII) este intitulat *Verș mîngăos*. Observăm însă că numai primele 16 versuri ale acestei colinde reproduc, cu unele mici modificări, versurile corespunzătoare ale lui Dosoftei; în rest, ea reprezintă o contaminare cu o altă colindă, creată pe baza unor versuri ale lui Dosoftei din psalmul 49 (vezi nota la acest psalm).

În colecția sa intitulată *Versuri muzicești ce să cîntă la Nașterea Mîntuitoriului nostru Isus Hristos și în alte sărbători ale anului*, București, 1830, Anton Pann publică pentru prima dată textul colindei create pe baza acestui psalm, în seria *Alte versuri*, *ce să cîntă peste tot anul*, cu titlul *Psalm 94. Pe glas 1* (p. 20-21). În *Procuvîntarea* colecţiei, Pann face precizarea: «şi pre cît am putut, culegîndu-le, le-am îndreptat». După cît se pare, «îndreptînd» colinda auzită ori aflată eventual în vreun manuscris, el nu a apelat şi la original. Versiunea publicată de Pann în 1830 cuprinde versuri spicuite din întreg psalmul lui Dosoftei, uneori modificate, precum şi cîteva versuri interpolate. În ediţia a treia a colecţiei sale, intitulată *Versuri ce să cîntă la Naşterea Domnului nostru Isus Hristos*, Bucureşti, 1846, Anton Pann publică (p. 23-24) sub titlul *Cîntarea a 13. Psalm 94*, o versiune puţin modificată a acestei colinde. La p. 129-130 a ediţiei din 1846, în secţia intitulată *Glasurile cîntărilor ce să află în cărticica aceasta*, Pann publică, probabil pentru prima dată, şi melodia colindei, în notaţie psaltică. Pentru interesul ei documentar, o reproducem mai jos.

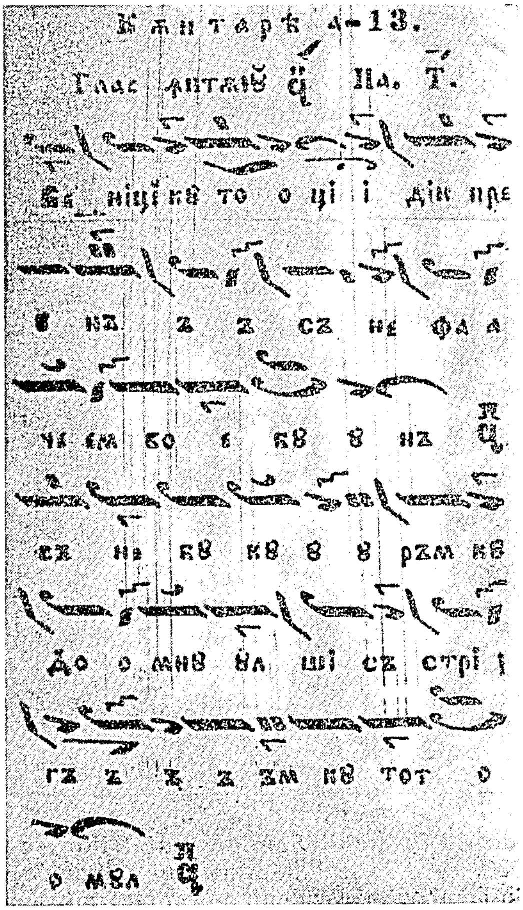

Prin intermediul colecţiei lui Pann, care a avut numeroase ediţii în secolul trecut (1848, 1852, 1854 etc.), textul şi melodia acestei colinde au cunoscut o largă răspîndire. În *Vicleimul* publicat de G. Dem. Teodorescu, în *Poezii populare române*, Bucureşti, 1885, p. 109-119, varianta din Moldova, produs de factură evident cultă, dar în manieră populară, este reprodus întocmai textul colindei din culegerea lui Pann, cu menţiunea că se cîntă în cor de întreaga trupă (p. 119).

Textul şi melodia acestei colinde, aşa cum au fost ele puse în circulaţie de Anton Pann, trăiau încă în prima jumătate a secolului nostru (poate mai trăiesc şi astăzi) în unele sate din Muntenia. În colecţia lui Gh. Cucu, *200 colinde populare cu-*

CÂNTEC DE STEA

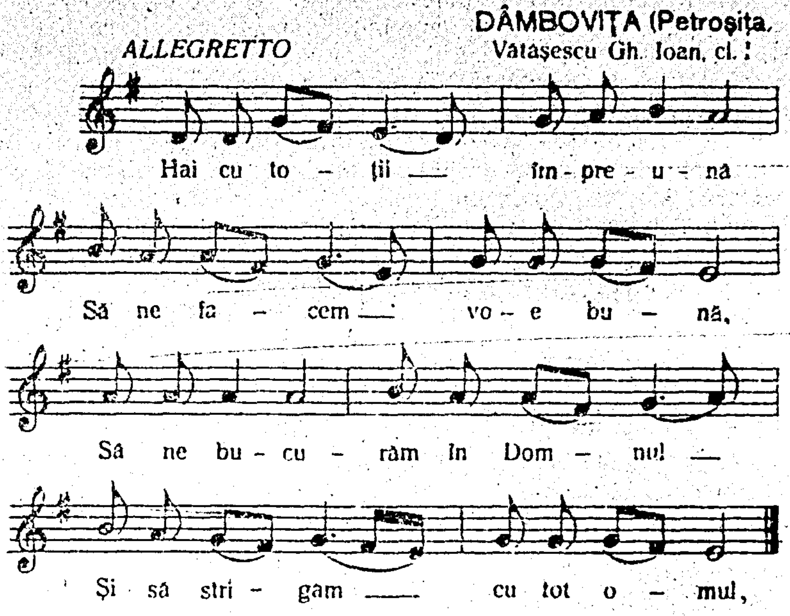
DÂMBOVIȚA (Petroșița,
ALLEGRETTO
Vatașescu Gh. Ioan, cl. I
Hai cu to – ții — îm - pre - u - nă
Să ne fa – cem — vo – e bu – nă,
Să ne bu - cu – răm în Dom – nul —
Și să stri – gam — cu tot o – mul,

Hai cu toții împreună.
Să ne facem voie bună,
Să ne bucurăm în Domnul
Și să strigăm cu tot omul,
Căci marea cu valuri 'nalte
De-a lui mână sunt lucrate,
De el sunt făcuți și munții,
Dealuri mari și mai mărunții,
El a făcut tot pământul
Numai singur cu cuvântul
Și nouă ne este Domnul
Și 'mpărat peste tot omul.
Câți într'însul nu crezură,
Ispitiră și căzură,
Părăsiți de Domnul fură
Și 'ntr'a lui ură căzură.

lese de la elevii Seminarului Nifon în anii 1924-1927, București, 1936, p. 227, se află următorul cîntec de stea comunicat de un elev din Dîmbovița. Evident, atît textul cît și melodia prezintă — în raport cu versiunea din colecția lui Pann — unele mici modificări, datorate circulației orale (vezi fotocopia de pe p. 1108).

Textul acestei colinde sau cîntec de stea se află și în colecția lui N. I. Dumitrașcu, *Cîntări de stea și colinde*, București, 1928, p. 63-64 (*Cîntarea XV*), cu mențiunea că a fost cules din comuna Băiești, județul Vîlcea, în 1909. Observăm însă că numai primele 14 versuri de aici reprezintă, cu mici modificări, textul primei părți a psalmului 94 versificat de Dosoftei; restul, încă șase versuri, reprezintă o concluzie moralizatoare întîlnită în mod obișnuit în cîntecele de stea.

Cu primul vers al acestei colinde începe și o prelucrare a ei, mai curînd un ecou literar, care se găsește în colecția lui George Maican, *Multe și de toate într-un singur sat aflate* (*Poezii, cîntece poporale vechi și versuri religioase*), Brașov, 1907, p. 57-58, cu titlul *La «Florii»*.

p. 689 PSALMUL 95

Titlu *adaugă* въспонтє (= *cîntați*) *în M*; **5** zíceț *în M*; **44** luă *T*: stătu-n *M*.

p. 695 PSALMUL 96

Titlu зємлѧ *în M*; **7** dereptatea *în M*; **8** scaúnul *în M*; **39** nalt cinstitul *T*: nălțat svîntul *M*; **47** dereptului *în M*.

Ca text de colindă sau cîntec de stea, istoria acestui psalm este asemănătoare cu cea a psalmului 94 (vezi și nota la acest psalm). Prima dată este atestat ca atare într-un manuscris bucovinean din 1821, pe care îl editează M. Gaster, sub titlul *Colinde, cîntece populare și cîntece de stea inedite* (partea a doua), în «Revista pentru istorie, archeologie și filologie», II, 1884, vol. I, fasc. I, p. 99-110, textul VI. Versurile editate de Gaster prezintă numeroase deosebiri față de original.

Într-un alt manuscris bucovinean, nedatat, dar poate mai vechi decît cel editat de Gaster în 1884, i s-au găsit numai primele două versuri, deoarece foile pe care desigur continua această colindă erau lipsă (vezi Emil Turdeanu, *Un manuscris miscelaneu necunoscut*, în «Arhiva pentru știința și reforma socială», X, 1932, nr. 1-4).

Se mai află și în ms. *1129* de la Biblioteca Academiei R. S. România (f. 10^{v}), miscelaneu alcătuit în Muntenia, între anii 1831-1843.

În *Versuri muzicești ce să cîntă la Nașterea Mîntuitoriului nostru Isus Hristos și în alte sărbători ale anului*, București, 1830, p. 21-22, Anton Pann publică, cu titlul *Psalm 96. Pe glas 4*, o versiune a textului acestui cîntec de stea mult mai apropiată de original, în sensul că — deşi spicuite din psalmul lui Dosoftei — versurile respective păstrează mai bine forma lor iniţială. Ca şi în cazul psalmului 94, în ediţia din 1846 a colecţiei sale (p. 25-26) Pann publică, cu titlul *Cîntarea a 14. Psalm 96*, o versiune puţin scurtată şi «îndreptată» a acestui cîntec de stea. La p. 131 a acestei ediţii Pann publică, probabil pentru prima dată, şi melodia acestui cîntec de stea, în notaţie psaltică, pe care o reproducem mai jos.

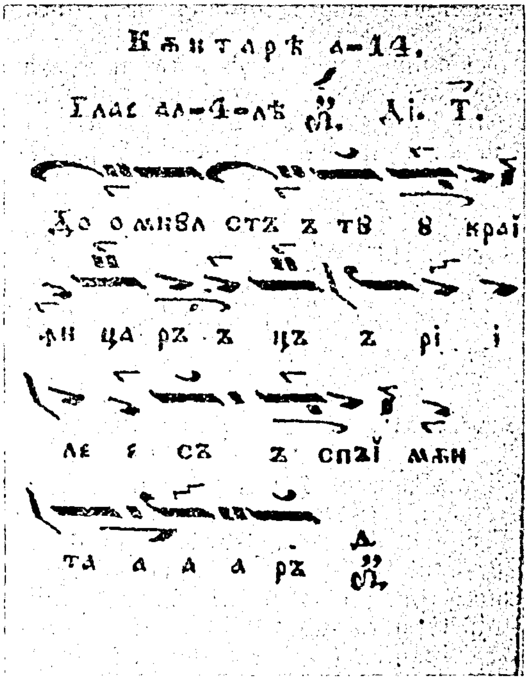

Textul publicat de Anton Pann în ediţia din 1846 a colecţiei sale şi în numeroasele ediţii următoare este reprodus întocmai, ca şi cîntecul de stea creat pe baza psalmului 94, în compoziţia *Vicleimului* publicat de G. Dem. Teodorescu, în *Poezii populare române*, Bucureşti, 1885, p. 109-119, cu menţiunea (p. 113) că se cîntă în cor de întreaga trupă. Tudor Pamfile, în *Sărbătorile la români. Crăciunul*, Bucureşti, 1914, p. 61, publică textul acestei colinde comunicat din comuna Cătanele, judeţul Dolj.

Constantin Brăiloiu, în *Colinde şi cîntece de stea*, Bucureşti,

Încă unul (şi *de stea* şi *de vicleim*):

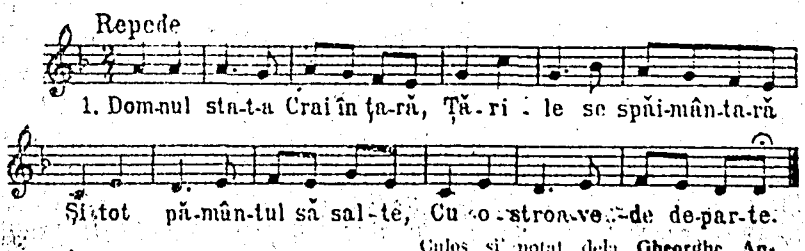
Repede
1. Dom-nul sta-t-a Crai în ţa-ră, Ţă-ri - le se spăi-mân-ta-ră
Şi tot pă-mân-tul să sal-te, Cu o stro-ve-de de-par-te.

Cules şi notat dela **Gheorghe Antonie** din com. Coţofeni, jud. Dolj.

1931, p. 36, şi G. Breazul, în *Patrium carmen. Contribuţii la studiul muzicii româneşti*, Craiova, 1941, p. 221, publică următoarele melodii de cîntece de stea, asemănătoare între ele, dar fără nici o legătură cu cea publicată de Pann, pe care le-au cules, primul din judeţul Ilfov, iar al doilea din judeţul Dolj (vezi şi p. 1110, jos:

51

B ANASTASESCU
Ilfov

ALLEGRETTO

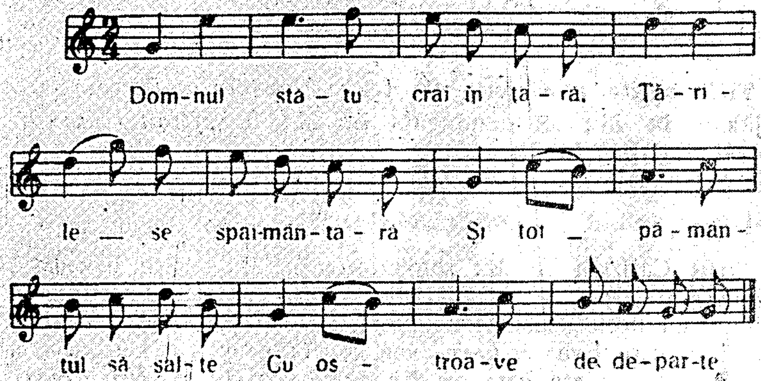
Dom-nul stă - tu crai în ţa - ră. Tă - ri -
le — se spai-mân-ta - ră Şi tot — pă - mân -
tul să sal - te Cu os - troa - ve de de - par - te

Domnul stătu crai în ţară,
Ţările se spăimântară,
Şi tot pământul să salte,
Cu ostroave, de departe.

Imprejur nouri şi ceaţă

Sprijină sfânta lui faţă
Şi dreptatea lui domneşte
Pe scaunul ce-l odihneşte,
Ne-alungând pe nimeni feţe.
Cu dreptate'n curăţie
Te-aşteptăm cu bucurie.
. . . .

p. 701 PSALMUL 97

6 dereapta *în M*; **12** *în M, notă marg.*: Izbăvirea de la înşelăciunea idolilor; **18** săi *T*: lui *M*; **30** psalom *în M*; **39-40** *sînt în M*:

Părauăle să plesnească
'N palme, să să veselească.

p. 707 PSALMUL 98

2 *în M, notă marg.*: Să mîniară jidovii, necredincioşii, pre

Domnul Hristos şi nu-l vrură să le domnească, ce-l vor priĭmi şi fără voia lor; **4** *în M, notă marg.*: и землѧ потрѧсесѧ (= *şi pămîntul s-a clătit*); **10** *în M, notă marg.*: Acelaş este Dumnezău, şi mainte de-ntrupare şi după-ntrupare; **13** Şi cinstea la împăratul *în M*; **36** şi *T*: de *M*.

p. 713 PSALMUL 99

Titlu omite 99 *în M*.

p. 715 PSALMUL 100

Titlu *omite* пою тебѣ, Г҃и (= *îţi voi cînta, Doamne*) *în M*; **9** mijlócul *în M*; **38** demineaţa *în M*; *la sfîrşit*, слава и нн҃ѣ (= *slavă şi acum*) *în M*.

p. 719 PSALMUL 101

Titlu Catizma *în M*; rugăminte *în M*; *omite* и вопль (= *şi strigarea*) *în M*; **20** *în M, notă marg.*: Aicea, arătînd post şi uscăciune cu lipitul oaselor de piele, găseşti prorocestvia lui Adam ce-au zîs pentru Eva: се кость ѿ костїи моих и плъть ѿ плътїе моих [*sic!*] (= *acesta este os din oasele mele şi trup din trupul meu*). Care prorocestvie vine la Hristos, că din coasta svinţiii sale au făcut svînta besearică, şi sîntem svinţiii sale carne şi sînge, şi cînd ne priceştuim, atunce ne lipim de svinţia sa. *În T, începutul acestei note este pus, desigur printr-o greşeală de tipar, în dreptul versurilor 87-92;* **27** *în M, notă marg.*: Aşe să strîmba jidovii toată zua la scîrba Domnului Hristos, aşe s-au strîmbat şi lui Adam cu cădere pentru Eva, că Domnul Hristos încă pentru Eva, adecă pentru svînta besearică, nu s-au îndurat a să despărţî de dînsă, ce suferi moarte pentru dînsă, ca să o rădice de la cădere; **43** *în M, notă marg.*: Dorul svinţilor ce doriia să vază svînta înviere, să să-nnoiască Sionul. Aşe să dorim şi noi să ne înnoiască Dumnezău casa sufletului nostru ce-i răsîpită de păcate; **51** *nota marg. este numai în T*; **58** *în M, notă marg.*: призрѣ на мл҃твѫ смеренных (= *s-a uitat la rugăciunea celor smeriţi*), celor din pedeapsă lungă au fost la Eghipet patru sute de ai, la Vavilon 70 de ai; **59-102** *lipsesc în M, foaia respectivă fiind pierdută.*

Dovedind intensa circulaţie a Psaltirii în versuri a lui Dosoftei şi faptul că opera aceasta era luată, în secolul al XVIII-lea şi la începutul secolului trecut, drept model de versificaţie de către unii autori anonimi de versuri cvasipopulare, păstrate în diverse manuscrise din acea perioadă, versurile 19-20 şi 23-26 ale acestui psalm se întîlnesc în următorul fragment dintr-o elegie scrisă în prima jumătate a secolului trecut, probabil de un elev teolog de la Blaj, şi editată de Ion Breazu, sub titlul *Versuri populare în manuscrise ardelene vechi*, în «Anuarul Arhivei de folclor», V, 1939, p. 104-105, după manuscrisul *5/1933* de la Biblioteca Universităţii din Cluj:

De suspinuri şi de jele
S-au umplut oasele mele,
Şi ca corbul cel de noapte
Îmi petrec zilele toate,
Ca o pasăre rămasă
Sub o streşină de casă,
Ca o biată turturea
Ce şi-a pierdut soţia...

Observăm că şi în alte versuri extrase de Ion Breazu din acelaşi manuscris se pot constata reminiscenţe, mai mult sau mai puţin evidente, ale lecturii de către autorul lor a psalmilor versificaţi de Dosoftei.

p. 733 PSALMUL 102

34 certarea *în M*; **70** Şi-ţ *în M.*

În ms. *6007* de la Biblioteca Academiei R. S. România, miscelaneu alcătuit în Transilvania la începutul secolului trecut, se află copiate (f. 80^{v}) numai primele două versuri ale acestui psalm, sub titlul următor: *Psalmii lui David ce să cîntă la sfînta leturghie, în verş.* Copierea psalmilor respectivi a fost însă întreruptă.

p. 743 PSALMUL 103

Titlu *omite* 103 *în M*; **26** *în M, nota marg. continuă*: c-au trecut din vîrvurile munţilor celor mare; **49-51** *în M, notă marg.*: Roua să-nţălege Duhul Svînt, şi ploaia darurile, muntele-i svînta besericǎ; **53** *în M, notă marg.*: Nevoinţa sufletească; **57** *în M, notă marg* : Învăţătura este pajiştea cea sufletească; **61** *în M, notă marg.*: Pita, svînta priceştenie, ce răcoreşte cu odihnă de viaţă vecinică; **65** le-i *în M*; **66** *în M, notă marg.*: Veselie svinţilor; **67** *în M, notă marg.*: Omul, milostenia cu carea să netezeşte sufletul; *evident,* omul *este greşeală de copist, în loc de* oloiul; **68** să-ncrăvască *în M*; **70** *în M, notă marg.*: Svînta priceştenie întăreşte sufletul; **71** *în M, notă marg.*: Copacii sînt prostacii, că tuturor tinde Dumnezău mila sa; **73** *în M, notă marg.*: Chedrii sînt preúţii, că slujesc cu tămîia, Livanul este svînta beserică; **75** *în M, notă marg.*: Vrabiile sînt poporenii; **77** *în M, notă marg.*: Rodionul este arhiereul; **79** *în M, notă marg.*: Cerbii sînt oamenii cei sufleteşti ce li-i gîndul în ceri şi nu mai gîndesc nice de un lucru pămîntesc; **81** *în M, notă marg.*: Iepurii sînt greşiţii, că cum să teme iepurele, aşe-i pre tot ceas cu frică păcătosul. Pentr-aceea să scape la stîncă, adecă la svîntul oltari, să să spovedească, să scape de la frică; **83** *în M, notă marg.*: Luna este lumea cea nestătătoare şi amăgitoare; **85-86** *în M, notă marg.*: Soarele este

Hristos, apusul este Părintele; **87** *în M, notă marg.*: Întunerecul sînt [*sic!*] nepaza; **88** *în M, notă marg.*: Gadinile, păcatele; **89** *în M, notă marg.*: Lupii sînt dracii; **93** *în M, notă marg.*: Răsăritul, aducerea aminte de Dumnezău; **95-97** *în M, notă marg.*: Lucrătoriul este nevoitoriul spăseniii sale și altora; **107** hieri *în M*; **109-112** *în M, notă marg.*: Genunea, lumea cea cu valuri. Corabiile, sufletele, că cu mare grije trec de scapă de chiții, de primejde; **115** Să *T*: Să-ș *M*; **116** cu voaie *în M*; **117** *omite* deșchiz *în M*; **146** *omite* De *în M*.

p. 759 PSALMUL 104

11 Cercaț pre Domnul *în M*; **25** poroncit *în M*; **33-34** *în M, notă marg.*: Așe am cetit cum Ham apucasă cu strîmbul de denainte lui Sim acea țară bună, că lui îi dedese Noe loc rău la Africa, după omenia lui și obrazul lui cel negru; **39** pre *T*: prin *M*; **43** *în M, notă marg.*: Битїѧ, гл. (=*Facerea, capitolul*); **46** pîinea de-aiuri *în M*; **54** Her *în M*; **57** *în M, notă marg.*: ꙗко искꙋси их и ѡбрѣтє их достоини себѣ (= *că i-a încercat și i-a aflat demni de sine*); **82** în grai *T*: -n cuvînt *M*; **93** rodite *în M*.

p. 775 PSALMUL 105

Titlu Catízma *în M*; *omite* Г͠ви ꙗко (= *pe Domnul că*) *în M*; **41** svintele *T*: în svinte *M*; **50** mîniară-l *T*: mîniară *M*; **61** Și-n *în M*; Hóriv *în M*; **115** svară *în M*; **119** Cu hananeii făcîndu-i *în M*; **136** fierbinte *în M*. *La sfîrșit*, слава и н͠нѣ (= *slavă și acum*) *în M*.

p. 791 PSALMUL 106

21 sufletul *în M*; **22** Sufletul *în M*; **27** sălbăticia *în M*; **41** sufletul *în M*; **62** *în M, notă marg.*: Așe spun că sînt în genunile mării gadini și hiară și cu făptură de om, și alte minuni groznice; **82** *în M, notă marg.*: Aicea pentru jidovi și pentru schimosîtura lor; **86** *în M, notă marg.*: Aicea-i pentru creștini, apa-i svîntul botez; **96** Și-n *T*: Și *M*; **107** *în M, notă marg.*: радость бивает на нбси ѡ єдином грѣшницѣ каѫщимсѧ (= *bucurie va fi în cer pentru un singur păcătos care se pocăiește*); **110** *în M, notă marg.*: имѣѧи ѹши слышати да слышит (= *cel care are urechi de auzit, să audă*) *în M*.

p. 805 PSALMUL 107

Titlu *adaugă* готово срд҃це мое (= *gata este inima mea*) *în M*; **4** *în M, notă marg.*: Aicea arată sścularea Domnului, că slava lui Dumnezău este Hristos, că cu răstignirea s-au proslăvit Dumnezău. Нн҃ѣ прослависѧ сн҃ь чл҃чскый (= *acum s-a proslăvit fiul omului*); **10** núori *în M*; **13-14** *în M, notă marg.*: Preste tot pămîntul au rămas slava lui Dumnezău cu pîinea și vinul ce să jărtvește, trupul și sîngele Domnului; **18** Și să *în M*; **20** *în M, notă marg.*: и аще аз възнесень бѫдѫ, въсѣх привлекѫ къ себѣ (= *și dacă voi fi înălțat, pe toți îi voi chema la mine*); **22** *în M, notă marg.*: Sihemul poate hi că să țînea-n tărie de n-asculta de-mpăratul, și valea șetrelor poate hi că-s tot unii cu Chidarul, ca nohaii cu cîșlele. Poț să asameni cu aceștia păgînătatea din carea au făcut ș-au adunat Domnul Hristos svînta beserică, că era mainte păgînii neplecaț lui Dumnezău, iară deaca s-au rădicat Domnul Hristos pre svînta cruce, au izbîndit preste păgîni, ca și David pre Sihem și pre Chidar, valea șetrelor.

p. 811 PSALMUL 108

1 *în M, notă marg.*: Ѿч҃е, прослави Сн҃а своего и прославитъ (= *Tată, proslăvește pe Fiul tău și va proslăvi*) și паки прославлѧ (= *din nou proslăvind*); **4** *în M, notă marg.*: Jidovii și clevetnicii. Citește la svînta evanghelie să vez toate acestea clevetele și ocărîle, și lingăturile și alte vicleșuguri ce făcea împrotiva Domnului Hristos cu rău pentru bine; **13** *în M, notă marg.*: Ѿч҃е, ѡстави им, невѣдат бо что творѧт (= *Părinte, iartă-i, că nu știu ce fac*); **17** *în M, notă marg.*: Nabuhodonoso[r] și Navuzardan, ce pustiiră împărățiia evreilor, și Adrian mai apoi, împăratul de Rîm, și Tit, la Vespasian împărat, de-au cu totul dezrădăcinatu-i pre jidovi, precum i-au blăstămat într-acest psalom Dumnezău; **28** *în M, notă marg.*: Iuda Scariot, vînzătoriul, că i-au luat boieria alt apostol, Matia; **39** osfintească *T*: folosască *M*; **84** Inema mi să *în M*; **90** *omite* ce-s *în M*; **91** -ntins *în M*; **109-110** *sînt în M*:

Cu veșmînt de strecătoare
Să să-mbrace-n sărbătoare;

111 Mărturisi-i-voi *în M*; **117** i-au *T*: mi-ai *M*.

p. 823 PSALMUL 109

Titlu Catizma *în M*; **5** *în M, notă marg.*: Toiagul, svînta cruce, că în Sion este locul răstignirei Domnului, cu carea au făcut putere de-au învincit toată putere morții; **8** de *T*: di *M*; prince *în M, probabil greșeală de copist*; **18** Melhiïsedec *în M*; *tot în M, notă marg.*: **Посланїе къ евреωм, гл., вершь** (*= Epistola către evrei, capitolul, versetul*); **21** lor *T*: s-or *M*.

p. 827 PSALMUL 110

Titlu *omite* Ѱаломъ Двдвъ (*= psalmul lui David*) *în M*; **3** de direpț *în M*; **10** milos *în M*.

p. 831 PSALMUL 111

29 prăvi *T*: trăii *M*, *evidentă greșeală de copist*; **42** sfatul *în M*.

p. 835 PSALMUL 112

27 *în M, notă marg.*: Stearpa este limbile cele sterpe de credință ce le-au priïmit Dumnezău în casă, adecă svînta beserică, și le-au dat roadă de bunătăț și cuconi sufletești; **28** să-ț *în M*.

p. 839 PSALMUL 113

Titlu *omite* Psalómul lui David *în M*; *omite* ѡт Єгѵпта (*= din Egipt*) *în M*; **1** Izraíl *în M*; **13** -ntorsắș *în M*; **22** izvor *în M*; **31** hvală *T*: fală *M*; **36** Ochi să vază și urechi s-auză *în M*; **56** *omite* de *în M*; **67** îț vom ura *T*: ț-vom ura de *M*; **68** Ție, Doamne,-n veci, cum [ți] să vine *în M*.

p. 847 PSALMUL 114

Titlu Ѱалωмъ Двид. Ꙗллилȣиѧ (*= Psalmul lui David. Aliluia*) *în M*; *omite* гласъ (*= glasul*) *în M*; **8** iușară *în M*; **11** cu *T*: și cu *M*; milos *în M*; **22** iușuratu-mi *T*: potolitu-mi *M*; **23** din toate *T*: toate *M*; **28** *în M, nota marg. are numai textul*: **Ꙗпокалиѱис, гл., вершь** (*= Apocalipsa, capitolul, versetul*).

p. 849 PSALMUL 115

10 spor *în M*; **26** rumpt *în M*; *tot în M, notă marg.*: Să dezleagă omul întăi din zgăul maicii sale, de să naște, a doua din greșala strămoșilor cu svîntul botez, a treia din păcate pentru pocăința dezleagă Dumnezău pre om și-i rumpe legăturile.

p. 853

PSALMUL 116

Titlu *omite* Ѱалѡмъ Дв҃дъ (=*psalmul lui David*) *în M.*

p. 855

PSALMUL 117

Titlu *omite* Ѱаломъ Дв҃дъ (= *psalmul lui David*) *în M*; *omite* **Гв҃н** (=*Domnului*) *în M*; **4** milos *în M*; *omite* să *în M*; **8** mílos *în M*; **11** Domnul îmi-agiută *în M*; **15** nedejdui *în M*; **18** nedejduieşti *în M*; **21** mă-ncungiurară *în M*; **23** mă-ncungiurară *în M*; şiraguri *în M*; **34-36** *în M, notă marg.*: Tabăra să-nţălege beserica, sălaşul credincioşilor, că beserica din veci tot au avut războí aşeş din faptul ei din rai, ce s-au început de cînd era numai cei doi oameni, Ádam şi Eva, de-atunci s-au început războiul cu şerpele şi tot biruieşte svînta besericá, că Dumnezău cu direapta sa o sprejineşte şi-i dă izbîndă; **38** mărg *în M*; **53** *în M, notă marg.*: Aceasta-i piatra ce să zîce aur. **Пожрътни бишѧ при камєни съдїа их**, înghiţîţ fură lîngă piatră giudecii lor, că-ş înghiţîră mintea lor de nu o cunoscură: **въсѧка мѫдрост их поглъщєна бист** (=*toată înţelepciunea lor a fost înghiţită*). Piatra este Domnul Hristos; **65** îţ este svînt *T*: să-ţ fie svîntul *M*; **79** Că-mi *în M.*

p. 865

PSALMUL 118

Titlu Catizma *în M*; catizmă *în M*; *omite* ходѧщєй (=*care umblă*) *în M*; beĭz *T*: bet *M*; **36** Şi-n *în M*; **49** sfaturi *în M*; **75** o a cerca *în M*; **78** -ndireaptă *în M*; **138** n-aleg *în M*; **158** nu-m *în M*; **196** iuşiurez *în M*; **241** N-am *T*: M-am *M*; **267** Agiutoriul *în M*; **286** Şi-n *T*: Şi *M*; **318** ţ-uitară *T*: ţ-lăsară *M*; **327-328** *lipsesc în M*; **365** lаută [*sic!*] că ţ-am iubit *în M*; **398** mişaua *în M*; **412** să mi-agiute *în M. La sfîrşit, în M se află indicaţia* слава.

p. 911

COMENTARIU LA CATISMA 18

3 utrăni dumineca *în M*; **5** моєго ср҃дца (=*inimii mele*) *în M*; **7** моєѧ, много борѧт мѧ страсти (=*mea, multe patimi se luptă cu mine*) glas *în M*; **7-8** catízmă *în M*; **8** cîntăm *în M*; evangheliii *în M*; **10** *omite* iarăş *în M*; **11** catízmă *în M*; **12** lată *T*: naltă *M*; **13** înţălesului *în M.*

p. 913

PSALMUL 119

Titlul *lipseşte în întregime în M*; **9** *în M, notă marg.*: Puternicul este Dumnezău, spre bunătate, săgeţile sînt cuvintele lui

Dumneƶău, de să aprind la inema omului cu foc de dor cătră Dumneƶău. Pentr-aceea ƶîce: **Пꙋстинним живот блажень єст, бж҃твним желанїем възвишаѫщимсѧ** (= *Viața pustnicilor este fericită, a celor ce se înalță prin dumnezeiasca dorință*). Al doilea sînt săgețile chinurile spre păcate înfocate; **13-14** *în M, notă marg.*: Aicea David, țiind pustia și munții de răul lui Saul, îl supăra valurile gîndurilor de streinătate; **16** *în M, notă marg.*: Chidarul este ca nohaii și ca țiganii cu șetre; **17-18** *sînt în M*:

Voia-n suflet mi-i amară
De strein ce sînt de țară;

tot în M, notă marg.: Așe și tu, suflete, să jelești cînd ești în streinătatea păcatelor.

p. 915 PSALMUL 120

Titlu *omite* Пѣснь степеннаѧ (= *O cîntare a treptelor*) *în M*; *omite* въ горы (= *la munți*) *în M*; **11** De *T*: Ce *M*; **18** *în M, notă marg.*: Zăduvul păcatelor; **19** *în M, notă marg.*: Luna este lumea cu înșelăciunile cele lumești și nestă[tă]toare; **23** *în M, notă marg.*: Întrare-i nașterea; **25** La ieșit te va aduce *în M*; *tot în M, notă marg.*: Ieșitu este sfîrșenia.

p. 919 PSALMUL 121

Titlu *omite* Cîntarea spițelor, 121 *în M*; **5-10** *în M, notă marg.*: Aicea să vede că psalomul acesta ca din șerbia Vavilonului dorește Ierusalimul, suind mintea de pre șerbia aceștii lumi, ce este într-această viață a noastră trecătoare cu nevoi și primejde, cătră Ierusalimul cel din ceri, ce să zidește ca o cetate, carea spune în Apocalipsis că pogoară din ceri, гл. к҃ (= *capitolul 20*). Că unul este Ierusalimul și în ceri și pre pămînt. Pre pămînt petrece cu război de toate părț și cu prăƶ și nevoi, scăpînd biruitoare în ceri, că cela ce biruiește, dobîndește a petrece într-acela Ierusalim, luînd plata deplin. Caŭtă la svînta evanghelie și la Apocalipsis. Și ст҃ый (= *sfîntul*) Pavel spune de acela bine vecinic, și toț svinții: ochiul n-au văƶut și urechea n-au auƶît, și la inemă de om nu s-au suit celea ce au gătat Dumneƶău iubitorilor săi; **18** Scaúne *în M*; **30** Ț-am priĭmitu-ț *în M, desigur greșeală de copist.*

p. 921 COMENTARIU LA PSALMUL 121

4 Isaía *în M*; **9-14** Apocálipsis *în M*; **16** aruncă *în M, desigur greșeală de copist*; **23** *lipsește nota în M*; **26** *lipsește nota* *în M*; să-nţălege *în M*; **30** и проч *T*: и єдин пастир (= *şi un păstor) în M, unde lipseşte nota*; **41** pocăinţei *T*: pocăinţa ei *M*.

p. 925 PSALMUL 122

Nu are variante.

p. 927 PSALMUL 123

12 *în M, notă marg.*: Poţ zîce că prin apa svîntului botez, că neacă şi amistuieşte greşala. Aşijdere şi pocăinţa şi lacrămile neacă păcatele.

p. 929 PSALMUL 124

1 nedejduiesc *în M*; **12** direpţ *în M*; **17** să-ţ *în M*; **20** şirul *T*: şireagul *M*.

p. 933 PSALMUL 125

14 *în M, notă marg.*: Aşe va fi şi la învierea morţîlor, de toate părţîle îi va aduna Dumnezău pre toţ, cineş la ce ş-au agonisit; **18** *în M, notă marg.*: Cine-ntr-austru samănă scîrbe de post cu lacrămi, acela de bucurie va secera mănunchele de pururea viaţă hrănire.

p. 935 PSALMUL 126

Titlu *adaugă* ни єдин жє нашь разорит град (= *nimeni nu va sparge cetatea noastră) în M*; **1-4** *în M, notă marg.*: De nu va Domnul zidi casa bunătăţîlor, zădar ne trudim, iară sufletul acoperindu-l, nime a noastră n-a sparge cetate; **3** cetăţîi *în M*; **8** *în M, notă marg.*: Iubiţii Domnului sînt ierusalimlenii, ce dormiia cu straje, cumu-i rîndul cetăţîi s-aibă straje; **11** *în M, notă marg.*: Aceştia-s săgeţîle lui Dumnezău, că i-au slobozîtu-i în robie la Vavilon şi nemică nu le-au stricat acolo robia, ce mai vîrtos s-au străluminat asupra puterii idolilor, c-au călcat unii şi para focului, Navuhodonosor. Săgeţîle călite le-au slobozît Domnul în toată lumea, svinţii apostoli şi mîcenici, de-au săgetat toată puterea vrăjmaşilor; **14** dintr-înş *T*: deplin *M*.

p. 937 COMENTARIU LA PSALMUL 126

Nu are variante.

p. 937 PSALMUL 127

9-12 *în M*, *notă marg.*: Femeia sufleteşte să-nţălege cunoştinţa şi facerea, că în ce chip cu femeia-ş face omul cuconii, aşe; cunoscînd pre Dumnezău şi făcînd porunca lui, dobînde[şti] cuconi sufleteşti, adecă strîngi bunătăţ. Cu maslinii poţ să-nchipuieşti milostenia. Masa este sufletul, că cum este pregiur masă cuconii, aşe este bunătăţîle pregiur suflet; **13** ferice *T*: fericit *M*.

p. 941 PSALMUL 128

Titlu *adaugă* ѡт юности (= *din tinereţe*) *în M*; **1** dese *T*: multe *M*; **3** Spune, Izráil *T*: Spuie Izrail *M*; **5-10** *în M*, *notă marg.*: Războaiele lui David ce s-au nevoit pentru ţară, războaiele lui Hristos din pruncie cu Irod, că tăie 14 mii de prunci, pănă cînd obîrşi Domnul tot războiul de pre svînta cruce, de fece izbîndă pentru ţară, adecă pentru creştinătate. Războiul omului ce are de cătră pizmaşul. Ѡт юности моеѫ враг мѧ искꙋшаеть и сластми палит мѧ, аз же надѣѧсѧ тѧ, Г҃и, побѣждѫ его, din tinereţea mea pizmaşul mă iscuseşte şi cu mîrseie mă arde, ce eu nedejduind spre tine, Doamne, îl voi birui pre îns. În canon cel mare. На хрьбтѣ моем делаша въси начѧлници страстїй, ꙋдлинѧщє на мѧ безаконїѧ своа, pre spinarea mea lucrară toţ mai marii chinurilor, lungindu-ş asupră-mi fărălegile sale. Acesta-i războiul fietecăruia creştin. Carele va birui, acela să va spăsî, iară fricoşii şi necredincioşii vor fi afară. Ӕпокалиѱис, гл. (= *Apocalipsa, capitolul*); **9** lungit *T*: lungitu-ş *M*; **11** să-m *T*: să *M*; **12** Le-au *T*: De-au *M*. *La sfîrşit*, слава *în M*.

p. 943 PSALMUL 129

Titlu *omite* возвахъ къ тебѣ, Г҃сди, оуслыши (= *am strigat către tine, Doamne, auzi*) *în M*; **10** Greşele *în M*; **22** pentru *T*: pre *M*.

p. 945 PSALMUL 130

Titlu Psalom David *în M*.

p. 947 PSALMUL 131

Titlu Psalom David *în M*; **7** întra-n *în M*; **11-12** *sînt în M*:

Şi tîmplelor să le fac odihnă
Şi să-m fie toată voia plină;

16 *în M, notă marg.*: Dumbrava poţ zîce că-i Galilea, unde era păgîni mulţ rămaş în izrailteni. Pentr-aceea zîce: **Галилеѧ ꙗзыкь**, Galilea limbilor. **Послан бист аньгель Гавріиль ѿ Б҃а къ град Галиленскь Назарет** (= *a fost trimis îngerul Gavriil de Dumnezeu în oraşul Nazaret din Galileea*). Într-aceea cîmpe [*sic!*] de dumbravă s-au aflat Svînta Precistă, odihna lui Dumnezău cea adevărată, carea să trage din Efrata de pre David, că tatul lui David, Iesei Efratean, să răspunde şi Vitleemul, casa lui Efrata; **25** direpţ *în M*; **27** *în M, notă marg.*: David este Hristos, că-i din David. Ţara este svînta besearică, iară amintre la David s-au petrecut şi ţara şi s-au schimbat. Pentr-aceea aceasta aşe o socotesc svinţii adevăr, că Domnul Hristos este neschimbat în veci sămînţa lui David; **40** scáunul *în M*; **46** Ce *T*: Că *M*; **48** mişeilor *în M*; **53** *în M, notă marg.*: **С҃ты Іwан Кръститєл** (= *Sfîntul Ioan Botezătorul*), steagul şireagului lui Hristos; **55-58** *în M, notă marg.*: Luminare iarăş i-i svîntul Ioan, c-au luminat pre toţ cu lumina Domnului Hristos, arătîndu-l. **Се агнец Б҃жїй въ землѧ, и грѣхъ мирꙋ** (= *acesta este mielul lui Dumnezeu pe pămînt, şi păcatul lumii...*). **Сего ради помаза тѧ, Б҃е, Б҃ъ твой**, pentr-aceea te unsă, Dumnezăule, Dumnezăul tău. Svinţie este dumnezăirea Domnului Hristos.

p. 955 VERSURILE ORIGINALE DE LA ÎNCEPUTUL PSALMULUI 132

1 Cine *T*: Cine-ş *M*; zid *în M*.

Pentru o modificare mai tîrzie a versului 7 şi pentru alte probleme privitoare la aceste versuri, vezi — în acest volum — nota la *Apostrof*.

p. 955 PSALMUL 132

10 Depoáră *în M, desigur greşeală de copist.*

p. 957 PSALMUL 133

Titlu *omite* Psal. *în M*; **8** pre *T*: spre *M*; **13** poroncit *în M*.

p. 959 PSALMUL 134

Titlu Catízma *în M*; *omite* **Г҃а** (= *pe Domnul*) *în M*; **14** De ş-au *T*: În mări *M*, *evidentă greşeală de copist*; **58** Ierusálim *în M*.

p. 965 PSALMUL 135

Titlu *omite* **Гв҃и ꙗкѡ бл҃гъ** (= *Domnului că este bun*) *în M*; **7** dereptatea *T*: bunătatea *M*; **12** Pre *T*: Preste *M*, *evidentă greşeală de copist*; **13** Ce-ai *în M*, *greşeală de copist*; **25** lumini *T*: minuni *M*; **70** slobodnici *în M*; **100** Cu *T*: Şi *M*.

p. 977 PSALMUL 136

15 munte *în M*; **33** Răsîpiţî-i *în M*; **41** zidiuri *în M*; **42** zdrobi-i *T*: zdrobi *M*.

Acest psalm versificat de Dosoftei se găseşte copiat în multe manuscrise din secolul al XVIII-lea şi de la începutul secolului trecut. Astfel, pe la 1740, logofătul Matei Voileanu, din Voila Făgăraşului, îl transcria într-un miscelaneu alcătuit de el şi descris şi publicat parţial de un strănepot al său (vezi Matei Voileanu, *Codicele Matei Voileanu*, Sibiu, 1891, p. 57). N. Cartojan, în *Cărţile populare în literatura românească*, vol. II, Bucureşti, 1938, p. 215 (ed. 1974, p. 263), afirmă că l-a găsit copiat într-un alt manuscris ardelenesc, de pe la 1758. Îl mai aflăm copiat şi în următoarele manuscrise de la Biblioteca Academiei R. S. România: ms. *1373* (f. 129^r), miscelaneu ardelenesc de la 1792-1793, ms. *1735* (f. 82^r-83^r), miscelaneu muntenesc datat 1799, ms. *3518* (f. 103^v-104^r), micelaneu din secolul al XVIII-lea, şi ms. *6007* (f. 26^v-28^v), miscelaneu ardelenesc de la începutul secolului al XIX-lea. Într-un antologhion copiat în Transilvania, pe la 1762-1765, aflat acum în Biblioteca «Astra» din Sibiu (cota CM 2), sînt transcrise, pe f. 1^r, cu litere latine şi ortografie maghiară, primele patru versuri, iar pe f. 23^r şi 55^r, cu chirilice, primele trei versuri din acest psalm al lui Dosoftei.

p. 981 PSALMUL 137

Titlu acest *T*: acesta *M*; *omite* ei l-au înnoit, fiind de psalomii cei bătrîni *în M*; a lui *T*: a lui David *M*; *omite* **воспою тебѣ** (= *te voi cînta*) *în M*; **21** de-aş *T*: de-a *M*; prin *T*: pre *M*; **24** m-ii *T*: m-ei *M*.

p. 985 PSALMUL 138

Titlu *omite* Psalomul lui David *în M*; **15** Şi priceput *în M*, *evidentă greşeală de copist;* **21** de *T*: din *M*; **31** *omite* ta *în M*; **41-42** *sînt în M*:

Prin tunerec faci lumină,
Ca şi-n lucoare senină;

51 supt *în M*; **77** *omite* de *în M*; Şi-mi *în M*.

p. 995 PSALMUL 139

Titlu *în M, notă marg.*: Pentru Iuda predatel şi pentru Ahitofel şi pentru pizmaş ca aceştia rugă; **2** De om ce-a să-m saie-n gîrbă *în M*; **13-14** *în M, notă marg.*: Domnul Hristos către Părintele, de cătră faţa omului, pentru pizmaşii ce fac vicleşug asupra direptului; **19** piedeci *în M*; **24** mişaua *în M*; **36** schimosîră *T*: morcotiră *M*; **38** jeratec *în M. La sfîrşit,* **слава и нн҃ѣ** (= *slavă şi acum*) *în M.*

p. 1001 PSALMUL 140

23 răii *în M*; **27-30** *în M, notă marg.*: Înghiţîtă fu toată mintea giudeţelor strîmbe ce dederă bani să amistuiască piatra carea o răsturnă îngerul de pre groapa unde fusese îngropat Hristos, că nu putură tăgădui svînta lui înviere; **48** stînd *T*: dînd *M*.

p. 1007 PSALMUL 141

Titlu *omite* 141 *în M*; **3** mişeaua *în M*; **8** stînge *T*: strînge *M*, *desigur greşeală de copist*; **26** sînt *T*: duc *M*; **33** svîntul tău *în M*.

p. 1011 PSALMUL 142

10 bietu-mi *T*: bietul mieu *M*; **18** de *T*: din *M*; **21** -mi *în M*; **48** grei *în M*.

p. 1017 PSALMUL 143

Titlu Catízma *în M*; Psalomul lui David *în M*; *adaugă* **наȣчаѫ и рѫцѣ** (= *cel ce învaţă şi mîinile*) *în M*; **6** Des *în M*; **15** cît de de-a hirea *în M*; **20** *în M, notă marg.*: **Исходъ, гл. в҃, н҃ї** (= *Ieşirea, capitolul 20, 18*); **36** *în M, notă marg.*: Arma lui Goliat şi a lui Saul. **а҃ Црствь, гл.** (= *1 Regi, capitolul*).

p. 1023 PSALMUL 144

6 hfălind *în M*; **49** mînă *T*: faţă *M*.

p. 1031 PSALMUL 145

Titlu *omite* восхвалю Г҃а (= *lăuda-voi pe Domnul*) *în M*; **14** pre Domnul *T*: -n Dumnezău *M*; **36** *omite* cea *în M.*

p. 1035 PSALMUL 146

Titlu *adugă* Нашемꙋ да насладитсѧ (= *nostru îi este plăcută*) *în M*; **17** buni *T*: blînz *M*; **30** zbiară *T*: zboară *M*, *probabil greşeală de copist.*

p. 1039 PSALMUL 147

1 Pohvăleşte *în M*; **4** Dumnezăul *în M*; **14** spurbără *în M*; **25** poroncit *în M.*

p. 1043 PSALMUL 148

Titlu *în M, lipseşte textul slavon*; **16** şi-i *T*: şi-ş *M*; **20** hotarul *în M*; **21** Lăudaţî-l *în M*; toţ *T*: tot *M*, *desigur greşeală de copist*; **25** Omeţii şi *T*: Şi omeţii *M*; **27** *omite* cu roadă *în M*, *evidentă greşeală de copist*; **29** Gadinele *în M*; **30** *numai* şirea *în M, greşeală de copist.*

p. 1049 PSALMUL 149

Titlu *omite* psalom *în M;* **4** săbor *în M*; **10** *în M, notă marg.*: Се цр҃ъ твой грѧдет кроток (= *iată împăratul tău vine blînd*); **11** giocuri *T*: focuri *M*; **17** brúdivi *în M*; **19-20** *în M, notă marg.*: Slava izbîndei svinţilor; **21-22** *în M, notă marg.*: Răpăosînd, direptul merge vesel cătră odihnă pentru izbîndă, părîndu-i bine că ş-au învincit trupul şi lumea, şi pre dracul, ca şi cum să bucură oastea cînd merge sara cu izbîndă la culcuş, ştiind că a doua *zî* să va împlea de dobîndă. Ѧпокалиѱис, гл., І҃с Навиин, гл. (= *Apocalipsa, capitolul, Iosua Navi, capitolul*); **37** *numai* gîlcea *în M, greşeală de copist.*

p. 1053 PSALMUL 150

10 bucíne *în M*; **19** şi-l *în M. La sfîrşit*, слава и нн҃ѣ (= *slavă şi acum*) *în M.*

p. *1057* PSALMUL NECANONIC 151

8 sămnării *T*: unsorii *M*. *La sfîrşit, în M se află următoarele fraze:* Slava Tatălui şi Fiiului şi Svîntului Duh, acmu şi pururea şi în veci de veci, adevăr. Смеренный Досоѳей, єпскпь рома[н]скый, потрȣдисѧ, и простите мѧ грѣшнаго, ѡци стий и братїє, исправлѧите погрѣшеннаѧ (= *Smeritul Dosoftei, episcopul Romanului, s-a ostenit, şi iertaţi-mă pe mine păcătosul, sfinţi părinţi şi fraţi, îndreptaţi cele greşite*).

Alte texte care se află la sfîrşitul manuscrisului, dar care nu au legătură cu Psaltirea în versuri, se găsesc reproduse de I. Bianu, în ediţia din 1887.

p. *1059* VERSURILE DESPRE ORIGINEA LATINĂ A ROMÂNILOR

Lucrînd la prezenta ediţie a Psaltirii în versuri şi, cu acest prilej, familiarizîndu-ne cu limba şi stilul poetic al lui Dosoftei, am putut constata că aceste 18 versuri despre originea latină a românilor, pe care Dosoftei însuşi le declară operă a lui Miron Costin, aparţin în realitate lui Dosoftei, în sensul că *sînt traduse de el după un original probabil în limbă polonă*, rămas necunoscut, pe care l-a compus şi i l-a pus la dispoziţie Miron Costin. Spre această concluzie ne-au condus anumite particularităţi de limbă şi stil, care integrează versurile respective în opera lui Dosoftei şi, în acelaşi timp, le diferenţiază în mod categoric de opera lui Miron Costin. În continuare, vom semnala aceste particularităţi. Trimiterile la scrierile lui Miron Costin le facem după ediţia de *Opere*, în două volume, apărută în 1965 sub îngrijirea lui P. P. Panaitescu, folosind prescurtarea *Costin*, I sau II.

Primul fapt de ordin stilistic care leagă aceste versuri de întreaga Psaltire în versuri a lui Dosoftei este perifraza *dă rază* «radiază, iradiază» (v. 1: Neamul Ţării Moldovei de unde *dă rază?*). Evident, folosirea ei în versul citat este figurată. În Psaltirea în versuri apare de mai multe ori această perifrază, cu verbul *a da* la diferite timpuri şi moduri. De exemplu, ps. *17*, v. 24 (Cărbuni de la tine s-aprind de *dau rază*), ps. *44*, v. 41 (Nu-i în lume hiică ca-n Tir *să dea rază*) şi v. 49 (Aurul *dă raze*, frîmbii cuviinţă), ps. *45*, v. 11 (Ş-au gătat într-însă casă de *dă rază*), ps. *64*, v. 25 (Demineaţă cînd ieş, tu *dai rază*), ps. *71*, v. 19 ('N zîle-i dereptatea *va da rază*), ps. *73*, v. 66 (Şi noaptea cu stelele *dă rază*), ps. *77*, v. 217 (Ca un corn de inorog *dînd rază*), ps. *84*, v. 27 (De gios adevara în sus *să dea rază*), ps. *88*, v. 26 (De pre núori cum *dai rază*) şi v. 143 (Ca soarele *să dea rază*), ps. *101*, v. 67 (Şi Domnul din ceri, *dînd rază*), ps. *112*, v. 7 (De unde soare *dă rază*), ps. *148*, v. 10 (Ce *daţ raze* pre noapte senină).

Uneori, în funcţie de cerinţele ritmului şi pentru variaţie de stil, Dosoftei construieşte perifraza respectivă şi cu verbele *a lăsa* şi *a slobozi*. De pildă, ps. *25*, v. 20 (De dă cuviinţă şi *sloboade rază*), ps. *72*, v. 92 (Hvala ta din poartă-ş *lăsînd rază*), ps. *79*, v. 6 (Cu Manásii în război cum *sloboz rază*), ps. *88*, v. 20 (Scaunul tău *lăsînd rază*), ps. *138*, v. 40 (Şi noaptea să luminează / Ca zua, *slobozînd rază*).

În operele lui Miron Costin, perifraza *a da* (*lăsa, slobozi*) *rază* nu apare deloc. Mai mult, el nici nu şi-o însuşeşte, atunci cînd, pornind de la versurile publicate de Dosoftei la sfîrşitul Psaltirii, scrie următoarele şase *Stihuri de descălecatul Ţării Moldovei*, inserate după predoslovia la *Letopiseţul Ţării Moldovei de la Aron Vodă încoace* (cităm după ms. *115* de la Biblioteca Academiei R. S. România, f. 124^v):

Neamul Ţării Moldovei de unde *să trăgănează?*
Din ţările Rîmului, tot omul să crează.
Traian întăi, împăratul, supuind pre dahi,
Dragoş apoi în moldoveni primenind pre vlahi.
Martur este troianul, şanţ, în ţara noastră,
Şi Turnul Severinul, munteni, în ţara voastră.

După cum vedem, Miron Costin înlocuieşte pe *dă rază* cu *să trăgănează*, mărind numărul silabelor în versul respectiv şi, totodată, făcînd ca imaginea poetică din textul publicat de Dosoftei să devină cu totul prozaică în noua lui versiune. Observăm, de asemenea, că verbul *a trăgăna* nu apare la Dosoftei, cel puţin în Psaltirea în versuri, în timp ce la Miron Costin apare de mai multe ori (cf. *Costin*, I, p. 5, 32, 69, 90, 108, şi II, p. 21, 94, 114). Forma *s-ar trage*. din ms. *2601* de la Biblioteca Academiei R. S. România, f. 158^v (Neamul Ţării Moldovei de unde *s-ar trage?*), se datoreşte probabil intervenţiei unui copist. Majoritatea copiilor manuscrise ale cronicii lui Miron Costin au în versul respectiv forma *să trăgănează*, care pare să fie cea folosită de autor.

Reflectînd uneori structura metrică a versurilor, alteori datorită unor simple greşeli de tipar, multe cuvinte apar tipărite în Psaltirea în versuri a lui Dosoftei fie despărţite în silabe, fie legate cîte două sau chiar trei la un loc. Faptul că şi perifraza *dă rază* este tipărită la un loc (дъраѕѫ) în versurile de care ne ocupăm (vezi facsimilul, unde se pot vedea scrise la un loc şi alte cuvinte: съкрѣѕѫ, кȣдакїй etc.), cercetătorii au citit şi continuă să citească grafia aceasta *dărază*, socotind-o drept formă de indicativ prezent a unui verb *dărăza*, căruia i s-a atribuit sensul de «a se trage, a proveni». Eroarea este veche în cultura românească. Primii care au interpretat greşit grafia respectivă din Psaltirea în versuri a lui Dosoftei sînt Gh. Asachi şi Gh. Săulescu. În scrisul lui Asachi verbul este unipersonal, iar forma lui este «literarizată»: *derează* (şi *derază*). De exemplu, în poezia *La Italia*, v. 24 (De-unde limba, legi şi nume a românilor *derează*), în *Imnul moldovenilor la Anul nou*

1829, v. 6 (Pe anul ce acuma / Din sînul tău *derează*), sau în *La cugetarea mea*, v. 10 (D-unde-amorul cu virtutea şi-nţeleptul spirt *derază*). În *Vocabular de oarecare cuvinte întrebuinţate în această carte*, anexat la traducerea *Istoriei imperiii rosiene* a lui Ivan Kaidanov, Iaşi, 1832-1833, Gh. Asachi face la *derază* următoarea observaţie: «Cuvînt românesc din cărţile tipărite în Moldova, însămnează: să trage de la oarece» (p. VI). Prin Gh. Asachi şi redactorii gazetelor lui cuvîntul a cunoscut o largă difuzare în prima jumătate a secolului trecut, însă nu a prea fost acceptat de către intelectualii aparţinînd altor cercuri literare şi lingvistice ale vremii. Vasile Alecsandri, de pildă, îl foloseşte o singură dată, în poezia *Despărţirea*, scrisă la Iaşi în 1846 (Că orice fericire, că orice dulce bine / Din ochii tăi *derază*, îmi vine de la tine). Gh. Săulescu, care elaborează prin 1840-1841, după textul din manuscris, pe care-l poseda încă din 1837, glosarul Psaltirii în versuri a lui Dosoftei, tipărit abia în 1877 de Teodor Codrescu, în «Buciumul român», indică chiar şi cum credea el că s-ar putea conjuga acest verb: «*A deraza, deraziŭ, derazĭ, derază, derăzăm, derăzaţi, derază, derăzăĭ, am deraziat, a derazia*» («Buciumul român», II, 1877, p, 60).

Deşi creat pe baza unei lecţiuni greşite, cuvîntul *derază* (şi *derează*) are o existenţă reală, cu un sens bine determinat («a se trage, a proveni»), numai în limba română literară din prima jumătate a secolului al XIX-lea. În limba veche, respectiv la Dosoftei ori la Miron Costin, el nu există. Acest lucru a fost de multă vreme observat de către H. Tiktin, care în dicţionarul său român-german, sub *derăza*, este de părere că, probabil, spre deosebire de *derază* din poezia lui Alecsandri (Tiktin nu ştia că Asachi a creat cuvîntul şi l-a folosit mai mult), *dărază* din versul «Neamul Ţărîi Moldovei de unde *dărază?*» trebuie separat în elementele *dă rază*.

Un alt fapt care atestă că versurile acestea aparţin lui Dosoftei este adverbul *acice* «aici» (v. 3: Fliah întăi, apoi Traian au adus pre-*acice* / Pre strămoşii cestor ţări). Sub forma *acicea*, mai ales (căci forma *acice* din versul citat a fost impusă de rima cu *ferice*, din versul următor),adverbul acesta apare de mai multe ori în scrierile lui Dosoftei, alături de *aicea*. De exemplu, în comentariul la ps. *86*, r. 81 (aceştia fură *acicea*, adecă să vor răspunde de-*acicea*), în ps. *131*, v. 45 (Şi *acicea* m-va fi lăcuinţa), în *Molitvenic de-nţăles*, f. 37^{r} (aşe şi *acicea* ´venind) şi f. 113^{r} (aceştii de pre-*acici* petrecănii), în *Viaţa şi petrecerea svinţilor*, f. 77^{r} (de-*acicea* sînt, de-i acesta Efesul).

În operele lui Miron Costin nu apare deloc adverbul *acicea*. Cronicarul foloseşte numai pe *aicea* (cf. *Costin*, I, p. 77, 159, 173, 192, 193, 199, 203, 204, 212, şi II, p. 12, 14, 19, 35, 40, 46). *Acicea* nu apare nici la Grigore Ureche şi nici la Cantemir ori la Neculce. Îl întîlnim însă mai ales în cărţile bisericeşti traduse în Transilvania, în secolele al XVI-lea şi al XVII-lea. Prezenţa lui în scrisul lui Dosoftei se explică fie prin influenţa cărţilor bisericeşti mai vechi asupra limbii prelatului moldovean, fie prin faptul că, eventual, acest cuvînt mai trăia atunci în graiul moldovenesc de nord, ale cărui particularităţi transpar în măsură apreciabilă în operele lui Dosoftei.

Locuţiunea adjectivală *cu ferice* (v. 4: Pre strămoşii cestor ţări de neam *cu ferice*) este, de asemenea, un element de legătură între versurile pe care i le atribuim acum lui Dosoftei şi întreaga lui Psaltire în versuri, în care această locuţiune apare de mai multe ori, însă cu funcţie adverbială. De exemplu, ps. *17*, v. 129 (Viu, Dumnezău svinte, ce eşti *cu ferice*), ps. *34*, v. 90 (Şi mărit să fie, îţ vor zîce, / Numele tău, Doamne, *cu ferice*), ps. *53*, v. 29 (Că mi-i *cu ferice*), ps. *69*, v. 13 (Mărit să fii, Doamne, *cu ferice*), ps. *71*, v. 62 (Să trăiască craiul *cu ferice*), ps. *76*, v. 26 (Că dereapta ta le schimbă *cu ferice*), ps. *84*, v. 18 (Va grăi de mine Domnul *cu ferice*), ps. *123*, v. 13 (Blagoslovit să fii *cu ferice*).

Aceeaşi structură, adică tot prepoziţia *cu* + un adjectiv sau adverb, au şi alte locuţiuni care constituie particularităţi ale stilului lui Dosoftei, adevărate clişee ale limbajului său poetic, cum sînt *cu bine, cu dulce, cu lesne, cu herbinte* şi altele. De exemplu, ps. *3*, v. 8 (Dumnezău, ce-m eşti *cu bine*), ps. *4*, v. 42 (Mă vei odihni *cu dulce*), ps. *35*, v. 24 (Şi fă dereptate căror ţî-s *cu bine*), ps. *67*, v. 95 (Că tu, Doamne svinte, *cu lesne* ni-i scoate), ps. *72*, v. 12 (Şi de boală *cu lesne* să-ntramă), ps. *73*, v. 63 (Şi ţ-ai trecut oamenii *cu lesne*), ps. *75*, v. 9 (Că le dai spaimă prin somn cînd dorm *cu dulce*) şi v. 26 (Ce să prăznuiţ în rugă *cu herbinte*), ps. *77*, v. 116 (Şi ca de vînt *cu lesne* s-or stînge), ps. *106*, v. 1 (Rugaţî-vă *cu dulce* la Domnul).

Locuţiunea *cu ferice* nu apare în opera lui Miron Costin. Extrem de rar apare la el însuşi cuvîntul *ferice*. O singură dată, în *Viaţa lumii*, am întîlnit locuţiunea *în ferice* (Vieţuiţi *în ferice*). Mai des apare la Costin substantivul *fericie* (cf. *Costin*, I, p. 72, 90, 106, 124, 212, şi II, p. 13, 74), întîlnit — tot în *Viaţa lumii* — şi în locuţiunea *cu fericie* (În ceri *cu fericie* în veci te măreşte).

Nici verbul *a custa* «a trăi, a vieţui» (v. 10: Turnul Severinului *să custe*-n vremi multe) nu apare în opera lui Miron Costin. La Dosoftei însă, atît în Psaltirea în versuri cît şi în celelalte scrieri, ale lui, cuvîntul apare frecvent, alături de substantivul *cust* «trai viaţă», şi alternează cu *a trăi*, respectiv *trai*. De exemplu, ps. *9*, v. 16 (Şi Domnul cu vecii *custă* pre-aşezare), ps. *19*, v. 32 (Să ne *custe* Domnul), ps. *22*, v. 22, varianta din ms. (Cît îm este traiul *să cust* cu dulceaţă), ps. *37*, v. 43 (Iară ei, pizmaşii, *custă* cu trai dulce), ps. *40*, v. 6 ('N lume trai să *custe* cu dulceaţă), ps. *60*, v. 15 (Preste rod de rod să-i dai să *custe* lung trai), ps. *68*, v. 108 (Să vă *custe* sufletele-n viaţă), ps. *88*, v. 119 (Şi-i voi pune-n veci să-i custe / Sămînţa), ps. *89*, v. 37 (Şeptezăci de ai ni-i *custul*), ps. *116*, v. 6 (*Custă*-n veci fără de smîntă), ps. *118*, v. 207 (În veci, Doamne, cuvîntul tău *custă*). Vezi şi *Viaţa şi petrecerea svinţilor*, f. 41 v, 171 r, 264 v, 271 r şi altele.

Verbul *a custa*, cuvînt moştenit (lat. *constare*), apare frecvent în scrierile româneşti din Transilvania, începînd din secolul al XVI-lea pînă în secolul al XIX-lea. Sporadic se mai întîlneşte şi astăzi în unele graiuri ardeleneşti. Pentru începutul secolului al XVII-lea, avem unele indicii (vezi Al. Rosetti, *Lettres roumaines de la fin du XVI-e et du début du XVII-e siècle tirées des archives de Bistritza (Transylvanie)*, Bucureşti, 1926, p. 70 şi 84, precum şi colecţiile de documente moldoveneşti din perioada respectivă) că acest cuvînt se folosea şi în graiul moldovenesc, mai ales în cel de nord. Totuşi, în scrisul cronicarilor Ureche, Miron Costin şi Neculce el nu apare. La Cantemir se întîlneşte, sporadic, doar în *Divan*. După cît se pare, în secolul al XVII-lea graiul moldovenesc pierde pe *a custa*. Dosoftei va mai fi putut afla acest cuvînt în graiul moldovenesc de nord, sau îl va fi luat din cărţile bisericeşti traduse şi tipărite în Transilvania.

Genitivul arhaic *Moldoveei* (v. 11: Strămoşii *Moldoveei* adus-au în ţară), folosit în versul citat pentru a obţine o silabă în plus (căci în versurile 1 şi 17 apar formele corespunzătoare *Moldovei* şi *Moldoavei*), indică un procedeu specific felului de a versifica al lui Dosoftei. În Psaltirea în versuri se întîlnesc două situaţii similare. Astfel, pe lîngă formele obişnuite ale verbului *a uita*: *uiţ*, *uită*, (să) *uite*, Dosoftei recurge — pentru a obţine o silabă în plus în anumite versuri — la accentul arhaic al formelor respective: *uíţ*, *uítă*, (să) *uíte*. De exemplu, ps. *9*, v. 33 (Nice le *uítă* rugă şi strigare), ps. *38*, v. 43 (Să nu să *uíte* lacrămile mele), ps. *44*, v. 37 (Ascultă-mă, hiĭcă, şi-ţ *uítă* ruda), ps. *49*, v. 95 (Pre Domnul să nu-l *uíte*), ps. *58*, v. 36 (Ca să nu-ţ *uíte* svînta lege), ps. *136*, v. 29 (Să nu *uíţ*, Doamne svinte).

A doua situaţie o întîlnim în cazul pronumelui *dînsul*, care alternează în Psaltirea în versuri cu forma *dîns*, cînd poetului îi trebuia numai o silabă în acest cuvînt. De două ori însă Dosoftei apelează şi la forma arhaică *dînsulu*, cu *u* final silabic, pentru a obţine în acest pronume trei silabe, în ps. *61*, v. 3 (Că de la *dînsulu* mi-ĭ folos ş-agiutori) şi v. 17 (La *dînsulu* mi-i să răbd, că mi-i Dumnezău).

Forme de genitiv-dativ articulate ca *Moldoveei*, *Suceveei*, *apeei*, *judecateei*, *mumeei*, *nunteei*, *sloveei*, precum şi nume sau pronume articulate ca *altulu*, *capulu*, *dînsulu*, *Domnulu*, *omulu* şi altele, cu *u* final silabic sau consonant, apar frecvent în textele secolului al XVI-lea şi de la începutul secolului al XVII-lea. Mai rar se întîlnesc formele cu *i* silabic ale verbului *uita* (<lat. **oblitare*). O atestare avem în *Psaltirea Scheiană*, ps. *43*, versetul 24 (Derep ce faţa ta întorci, *uíţi* meserătatea noastră).

În v. 5, cuvîntul *hotarele* este scris în original гхотарєлє (vezi fotocopia). După cum am arătat şi în *Notă asupra ediţiei*, notarea prin *gh* a sunetului *h*, care alternează cu notarea lui obișnuită prin *h* (cum apare în v. 12), este o particularitate grafică, de proveniență polonă și ucraineană, a scrierilor lui Dosoftei. În operele lui apar frecvent grafii ca *gharnic*, *ghăț*, *ghrană*, *ghulă*, *păghar*, *poghoi* și altele, care alternează cu grafiile obișnuite cu *h* ale cuvintelor respective.

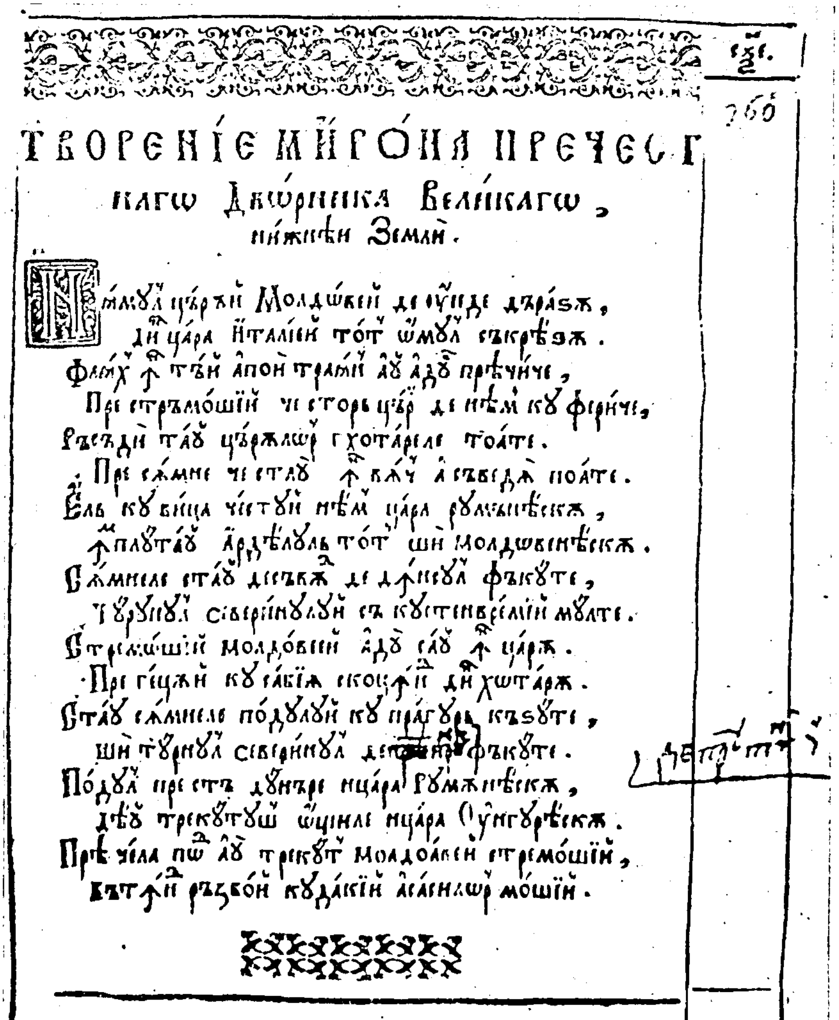
ѕі.

260

ТВОРЕНІЕ МИРОНА ПРЕЧЕСТ

нагѡ Дворника Великагѡ,

нижнѣи Земли.

Нѣмȣл църъи Молдѡвеи де оунде дъраѕъ,
Дин цара Италіеи тот ѡмȣл съкрѣзъ.
Флакх ꙟтъи апои Траиан аȣ адȣ прѣчиче,
Пре стръмошіи чи сторь църъ де нѣм кȣ фіринче,
Ръсъди тау църъжлѡр гхотареле тоате.
Пре самне чи стаȣ ꙟ вакȣ а съведа поате.
Ѥль кȣ віца чистȣи нѣм цара рȣмънѣскъ,
ꙟплȣтаȣ Ардѣлȣль тот ши Молдѡвенѣскъ.
Самнеле стаȣ дѣсъкъ де дꙟнеȣл фъкȣте,
Трȣянȣл Сіверінȣлȣи съ кȣстинвреліи мȣлте.
Стремошіи молдовени адȣ саȣ ꙟ царъ.
Пре гіцъи кȣ ѧкіѧ скоц ꙟи дин хотаръ.
Стаȣ самнеле подȣлȣи кȣ пѧгȣре къзȣте,
Ши тȣрнȣл Сіверінȣл де ~~[illegible]~~ фъкȣте.
Подȣл пре стъ Дȣнъре ницара Рȣмънѣскъ,
Деȣ трекȣтȣш ѡцінле ницара Оунгȣрѣскъ.
Прѣ чела пѡ аȣ трекȣт Молдовени стремошіи,
Кътрꙟи ръсвои кȣдакіи асѣнлѡр мошіи.

депетръ

Versurile despre originea latină a românilor, cu corectura lui Dosoftei. Biblioteca Academiei R. S. România, carte veche, cota I 65, dublet 1.

În sprijinul argumentării noastre că aceste versuri aparţin lui Dosoftei invocăm şi faptul că în două dintre puţinele exemplare ale

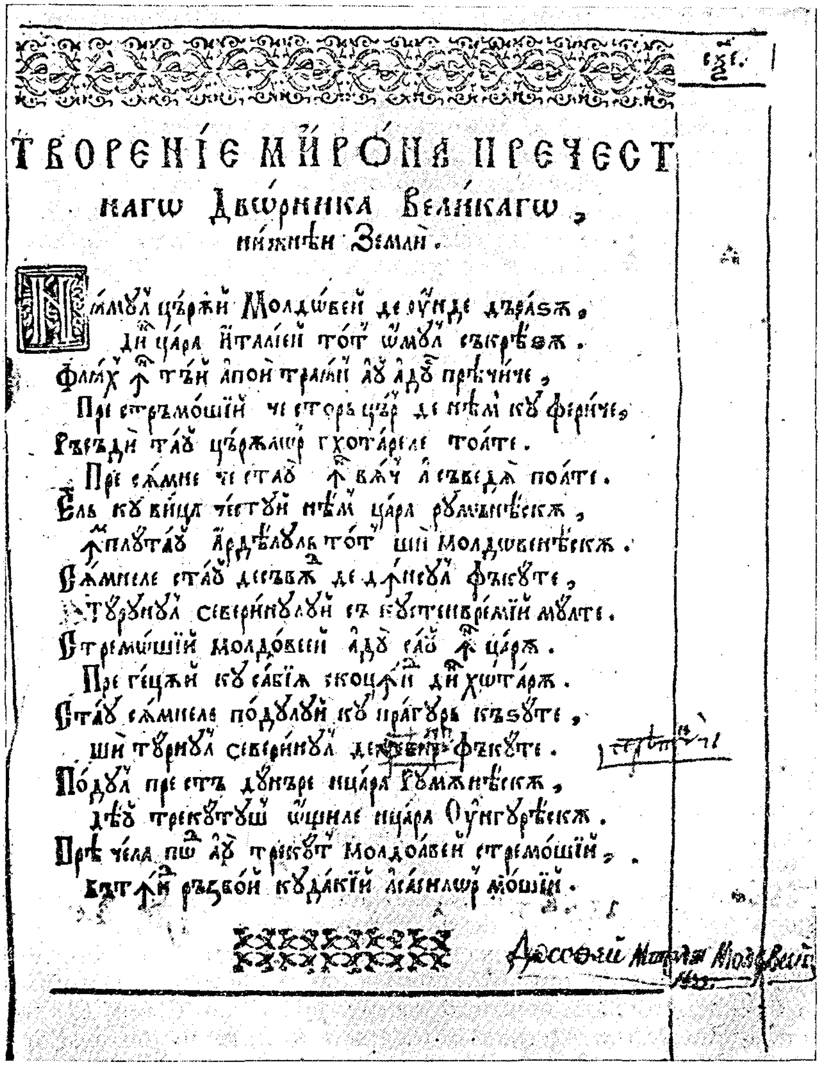

ТВОРЕНІЕ МИРОНА ПРЕЧЕСТ
НАГѠ ДВѠРНИКА ВЕЛИКАГѠ,
НИЖНѢИ ЗЕМЛИ.

Нѣмꙋл цѫрѫи Молдѡвеи де оунде дѫраѕѫ,
Дин цара Италиеи тот ѡмꙋл съкреѕѫ.
Флакꙋ ꙟ тѫи апои Траиан аꙋ адꙋс прѣчиче,
Пре стрѫмошїи чи стрѫ цѫр де пре ѣлї кꙋ фериче,
Ръзѣди стаꙋ цѫржашор гхотареле тоате.
Пре самне чи стаꙋ ꙟ вѫч а съведа поате.
Ел кꙋ вица честꙋи нѣм цара рꙋмѫнѣскѫ,
ꙟплꙋтаꙋ Ардѣлꙋл тот ши Молдовенѣскѫ.
Самнеле стаꙋ десвѫ де дꙟнсꙋл фѫкꙋте,
Тꙋрнꙋл Северинꙋлꙋи съ ꙟвꙋте ꙟвремїи мꙋлте.
Стремошїи молдовеи адꙋ саꙋ ꙟ царѫ.
Пре гѣцѫи кꙋ сабїа ꙟкоцѫи дин хотарѫ.
Стаꙋ самнеле подꙋлꙋи кꙋ прагꙋре кѫѕꙋте,
ши тꙋрнꙋл Северинꙋл де [illegible] фѫкꙋте. [illegible]
Подꙋл пре стѫ Дꙋнѫре ꙟцара Рꙋмѫнѣскѫ,
Дѣꙋ трекꙋтꙋш ѡщиле ꙟцара Оунгꙋрѣскѫ.
Пре чела пꙋ аꙋ трекꙋт Молдовеи стремошїи,
Кѫтръ ꙟ ръзбои кꙋ дакїи ꙟнаинташ мошїи.

Досоѳеи [illegible] Молдавии

Versurile despre originea latină a românilor, cu corectura lui Dosoftei. Biblioteca Academiei R. S. România, carte veche, cota I 65, dublet 2.

Psaltirii în versuri ajunse pînă în zilele noastre şi cărora nu le lipsesc foile de la sfîrşit (Biblioteca Academiei R. S. România, cota I 65, dublet 1 şi dublet 2) unul dintre versurile de care ne ocupăm este corectat de mîna lui Dosoftei. Constatînd că în versurile 13 şi 14 (Stau semnele podului cu praguri căzute / Şi Turnul Severinul, de Sevír făcute) se strecurase greşeala de a pune pe seama unui împărat din familia Severus nu numai construcţia Turnului Severin, cum credeau istoricii timpului, după Bonfiniu, ci şi construcţia «podului cu praguri căzute», opera împăratului Traian, Dosoftei înlocuieşte în textul citat segmentul *de Sevír* cu *de pre-atunci* (vezi fotocopiile de pe p. 1130 şi 1131). Dacă versurile respective, în versiunea lor românească apărută în Psaltire, ar fi fost ale lui Miron Costin, îşi putea îngădui Dosoftei să le corecteze? Probabil că nu. Modificarea operată de el în exemplarele din Psaltirea în versuri pe care încă nu le difuzase este mai curînd o dovadă că Dosoftei urmărea să înlăture o greşeală de fond care îi scăpase cu prilejul transpunerii în versuri româneşti a textului, probabil polonez, al lui Miron Costin.

Locuţiunea adverbială *de pre-atunci* apare des în Psaltirea în versuri a lui Dosoftei. De exemplu, ps. *24*, v. 19 (Că ţi-i, Doamne, mila *de pre-atunce*), ps. *88*, v. 81 (*De pre-atunci*, Dumnezău svinte, / Ţ-ai dat svintele cuvinte), ps. *105*, v. 2 (Că i-i mila din veci, *de pre-atunce*), ps. *117*, v. 81 (Cătră Domnul, că-i bun *de pre-atunce*).

După cum se ştie, Dosoftei a fost nu numai un poet mai talentat, ci şi un versificator mai bun decît Miron Costin. Spre deosebire de Costin, el avea un simţ deosebit al ritmului. Faptul că Ladislau Gáldi, după ce atrage atenţia asupra numeroaselor contradicţii dintre teoria şi practica versificaţiei lui Miron Costin în *Viaţa lumii*, constată că «tot Miron Costin a încercat, împreună cu Dosoftei, să împămîntenească şi varianta riguros silabică a versului polon de 13 silabe» (*Introducere în istoria versului românesc*, Bucureşti, 1971, p. 80), citînd ca exemplu versurile despre originea latină a românilor publicate în Psaltirea lui Dosoftei, este semnificativ în sensul demonstraţiei noastre. Versurile acestea sînt riguros silabice, ca şi alte versuri de 13 silabe din Psaltirea lui Dosoftei (ps. *6*, *7*, *12*, *28* şi *29*), pentru că nu sînt ale lui Miron Costin, cum le consideră Gáldi.

În lumina celor discutate pînă aici, credem că putem da acum răspunsuri cît mai aproape de adevăr următoarelor întrebări care se pot pune în legătură cu aceste versuri publicate de Dosoftei la sfîrşitul Psaltirii sale din 1673: *1*. De ce nu a folosit Dosoftei un titlu în limba română pentru versurile lui Miron Costin (eventual *Stihurile lui Miron* etc.), ci a recurs la o frază în limba slavonă: Творєнїє Мирона etc.? şi *2*. De ce nu a făcut loc Miron Costin, cum era firesc, şi acestor versuri între operele sale?

De două ori în caprinsul Psaltirii din 1673 Dosoftei pune drept titlu *în limba română* unele precizări privitoare la anumite versuri: *Stihuri la luminatul herb a Ţărîi Moldovei* (pe verso foii de titlu) şi *Aceste patru părechi de stihuri le-am scornit eu, prăvind acest psalom a lui* (la începutul psalmului *132*). Ar fi putut deci să scrie ceva asemănător, *în limba română,* şi la începutul versurilor despre originea latină a românilor, dacă *stihurile* respective, adică versiunea lor românească, ar fi fost ale lui Miron Costin. Or, recurgînd la fraza slavonă din titlu, Dosoftei a vrut să sublinieze faptul că numai «opera, creaţia, compunerea» aparţine lui Miron Costin, nu şi versiunea românească a versurilor respective, cum s-ar fi putut crede dacă scria în titlu *Stihurile lui Miron* etc. Dar pentru a face distincţia necesară îi lipsea în limba română de atunci termenul adecvat şi, ca atare, a recurs la slavonul творенїє. Chiar şi mai tîrziu, pînă spre sfîrşitul secolului al XVIII-lea, intelectualii români nu dispuneau încă de termenii adecvaţi pentru denumirea noţiunii de «operă, creaţie», folosind uneori calcuri ambigue ca *facere* sau *faptă.*

Încercînd să răspundă la cea de a doua întrebare, P. P. Panaitescu crede că «lipsa versurilor despre începuturile neamului (*Fliah întăi, apoi Traian au adus pre-acice pre strămoşii cestor ţări*) din toate manuscrisele care cuprind scrieri de-ale lui Miron Costin poate constitui o indicaţie că *s-au răspîndit prin copiere numai acele scrieri pe care le-a recunoscut autorul şi a îngăduit răspîndirea lor»* (*Costin,* II, p. 192; sublinierile sînt ale lui Panaitescu). Observăm însă că aşa cum a corectat, în cele şase *Stihuri de descălecatul Ţării Moldovei,* eroarea preluată de la Ureche că generalul Flaccus ar fi adus mai întîi pe romani în Dacia, Costin ar fi putut să o corecteze şi în aceste versuri şi să le transcrie printre operele sale. Cu o condiţie: să fi fost ale lui. Or, el nu şi le-a putut însuşi, pentru că — *în versiunea lor românească* —, după cum am văzut, nu erau *stihurile* lui, ci ale lui Dosoftei. Scriind cele şase *Stihuri de descălecatul Ţării Moldovei,* după predoslavia la *Letopiseţ,* Costin nu preia din cele publicate de Dosoftei în Psaltire decît primele două versuri, cărora le aduce modificări.

p. 1061 APOSTROF

Încă din secolul trecut, istoria literară românească atribuie aceste versuri lui Miron Costin, pe baza faptului că în tipăritura lui Dosoftei ele sînt precedate de cele despre originea latină a românilor (vezi nota precedentă), iar în unele manuscrise se găsesc copiate, împreună cu *De neamul moldovenilor* şi *Graiul solului tătărăsc,* alături de *Viaţa lumii* şi de *Stihuri împotriva zavistiei,* versuri sigure ale lui Miron Costin. Semnalînd unele erori comise de către istoricii literari în lectura titlului sub care se află versurile acestea în manuscrisele operei lui Miron Costin, precum şi în interpretarea lor, vom demonstra aici, cu argumente de ordin lingvistic şi stilistic, că *ele aparţin lui Dosoftei.*

În manuscrisele Bibliotecii Academiei R. S. România *353* (f. 40^{v}), copiat pe la 1719-1739, *580* (f. 44^{v}), copiat la 1718, *2715* (f. 22^{v}), copiat la 1723, şi *401* (f. 21v-22r), copiat la începutul secolului al XIX-lea, aceste 12 versuri, tipărite de Dosoftei, în 1673, sub titlul *Apostrof*, sînt precedate de următoarele patru versuri, după care se află, în slavonă, menţiunea *Sfîntul Augustin, 33*:

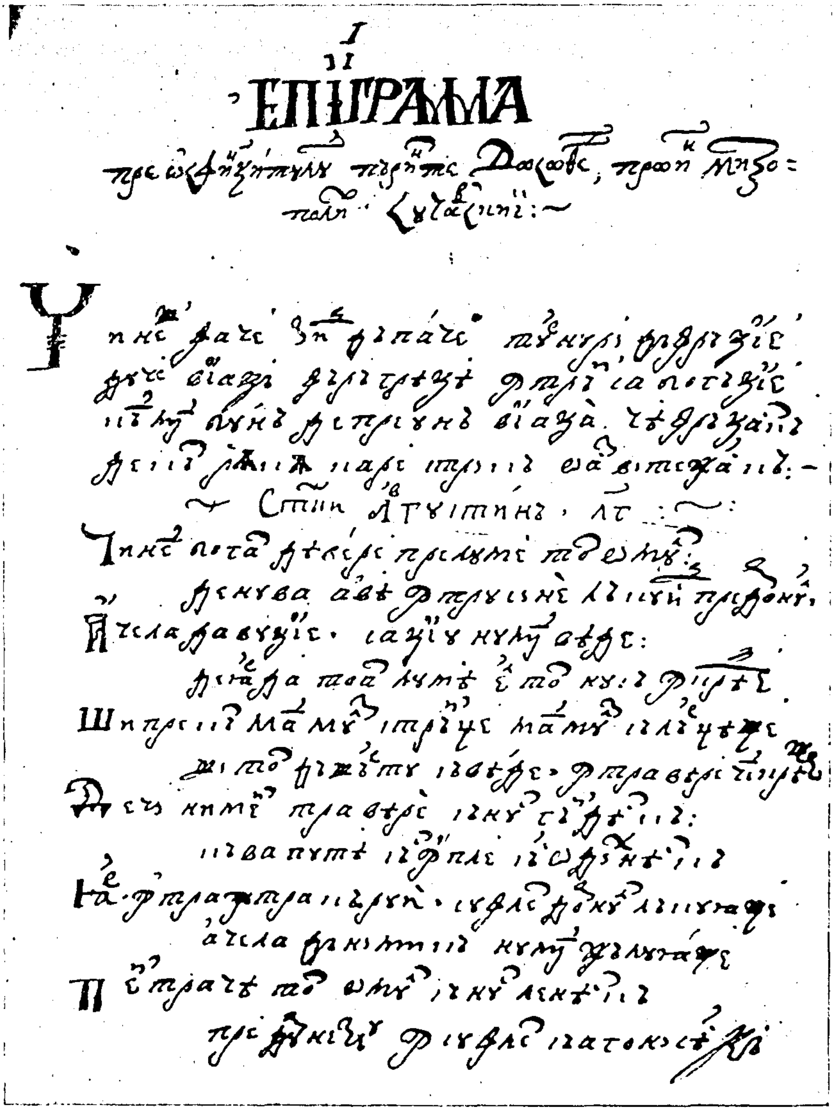

Epigrama preosfinţitului părinte Dosoftei, proin mitropolit Succavschii, copiată în ms. rom. 580 de la Biblioteca Academiei R. S. România.

Cine-ş face zid dă pace, turnuri dă frăţie,
Duce viaţă fără greaţă, într-însa bogăţie.
Că-i mai bună depreună viaţa cea frăţască,
Decît rîcă care strică oaste vitejască.

Aceste patru versuri de cîte 14 silabe nu sînt altceva decît cele opt versuri de la începutul psalmului 132, despre care Dosoftei spune: «Aceste patru părechi de stihuri le-am scornit eu, prăvind acest psalom a lui». Deosebirea este că în manuscrisele citate ele au altă organizare, iar fragmentul «Decît armă ce destramă», cum apare în tipăritură, este modificat în «Decît rîcă care strică». Celelalte mici deosebiri, de ordin fonetic (*dă* în loc de *de* sau *într-însa* în loc de *-ntr-a sa*), se datoresc copiştilor (vezi fotocopia de pe p. 1134).

Titlul sub care se află versurile respective (acum 16: primele patru de 14 silabe, iar restul de 13 silabe) în cele patru manuscrise este următorul: *Epigrama preosfinţitului părinte Dosoftei, proin mitropolit Suceavschii.* Deşi cît se poate de limpede, acest titlu a fost citit în mod eronat de către cercetătorii care nu au ştiut că primele patru versuri sînt indiscutabil ale lui Dosoftei ori nu şi-au putut explica altfel prezenţa lor alături de versurile lui Miron Costin. Ca atare, genitivul *preosfinţitului* a fost interpretat drept dativ. Astfel, Timotei Cipariu, în *Crestomaţie sau analecte literare*, Blaj, 1858, p. XXXIII, citează printre operele lui Miron Costin şi «epigrama cătră cutempuraniu său Dositei metropolitul, netipărită». Vasile Gr. Pop, în *Conspect asupra literaturei române şi literaţilor ei*, partea I, Bucureşti, 1875, p. 50, menţionează de asemenea printre scrierile lui Miron Costin şi «epigram către metrop. Dosithei (netipărit)». În *Schiţe de istoria literaturei române*, Bucureşti, 1885, p. 127, V. A. Ureche publică pentru prima dată aceste versuri printre scrierile lui Miron Costin, alături de *Viaţa lumii* şi de *Stihuri împotriva zavistiei*, cu titlul din manuscrisele menţionate, însă cu primele patru versuri origanizate altfel, sub formă de 12 versuri scurte. Reproducerea lor de către V. A. Ureche şi în ediţia Miron Costin, *Opere complete*, tomul II, Bucureşti, 1888, p. 509, precum şi de către M. Gaster, în *Chrestomatie română*, vol. I, Leipzig-Bucureşti, 1891, p. 205-206, tot alături de *Viaţa lumii* şi de *Stihuri împotriva zavistiei*, le statorniceşte în istoria literară a vremii drept operă a lui Miron Costin. De pildă, Alexandru Philippide, în *Introducere în istoria limbei şi literaturei române*, Iaşi, 1888, p. 91-92, enumeră printre scrierile lui Costin şi «epigramă cătră mitropolitul Dosotei (asupra trebuinţei de a se îmbogăţi omul în credinţă, iar nu în bani)», iar Aron Densuşianu, în *Istoria limbei şi literaturei române*, ed. a 2-a, Iaşi, 1894, p. 224, consideră drept operă a marelui cronicar şi «o epigramă către mitropolitul Dositei, tip. în Psaltirea în versuri a acestuia, la p. 265». Doar I. G. Sbiera, în *Mişcări culturale şi literare la românii din stînga Dunării în răstîmpul de la 1504-1714*, Cernăuţi, 1897, p. 292-293, manifestă un început de spirit critic în privinţa paternităţii versurilor respective: „Încît însă despre o «Epigramă preasfinţitului părinte Dosoftei», fost mitropolit al Sucevii, în cuprinsul: «Cine face zid de pace, turnuri de frăţie, duce viaţă fără greaţă, într-însa bogăţie, că-i mai bună dimpreună viaţa cea frăţască, decît rîcă care strîcă oastea vitejască», noi nu o putem atribui lui Miron Costin, precum o fac unii, căci ea este, vederat, un produs propriu al mitropolitului Dosoftei, precum se poate cunoaşte din mărturisirea lui proprie, ce o găsim în manuscriptul original al Psaltirii versuite, pusă în fruntea psalmului 132, în cuprinderea următoare: «Aceste patru părechi de stihuri le-am scornit eu prăvind acest psalom a lui (David)»".

În secolul nostru, cînd — prin ediţia din 1887 a Psaltirii în versuri, datorată lui I. Bianu, şi prin diferite antologii şi manuale — versurile de la începutul psalmului 132 devin bine cunoscute ca aparţinînd lui Dosoftei, majoritatea cercetătorilor continuă să atribuie lui Miron Costin numai versurile publicate de Dosoftei sub titlul *Apostrof*, pe care Al. Piru, în *Literatura română veche*, Bucureşti, 1961, p. 204, le consideră un răspuns al cronicarului la versurile lui Dosoftei de la începutul psalmului 132 (părere exprimată de Al. Piru şi în *Istoria literaturii române*, vol. I, Bucureşti, 1970, p. 413), iar Dumitru Velciu, în monografia *Miron Costin*, Bucureşti, 1973, p. 155-156, le consideră «un fel de autopenitenţă, de soiul mătăniilor ce le fac ortodocşii spre iertarea păcatelor înainte de împărtăşanie», pe care cronicarul, «unul din cei mai bogaţi oameni ai Moldovei, în secolul al XVII-lea, setos în permanenţă de avere», şi-o impunea pentru a-şi manifesta public «dezaprobarea faţă de acest păcat», urmărind să-şi construiască «în ochii contemporanilor şi pentru posteritate, o imagine conformă cu principiile morale ale societăţii, estompînd şi disimulînd atitudini şi comportări pe care le aprecia singur ca nepotrivite». Forţînd în acelaşi mod lucrurile, semnificaţii asemănătoare găseşte Dumitru Velciu şi pentru *Stihuri împotriva zavistiei*, ca şi pentru anumite părţi din *Viaţa lumii*.

Cu totul surprinzătoare este însă părerea lui P. P. Panaitescu privitoare la paternitatea şi la semnificaţia acestor versuri. Readucînd problema la stadiul în care se afla la sfîrşitul secolului trecut, Panaitescu publică printre scrierile în versuri ale lui Miron Costin, atît în ediţia de *Opere* din 1958 (p. 327) cît şi în cea în două volume, apărută în 1965 (II, p. 123), sub titlul *Apostrof*, textul aflat în cele patru manuscrise Miron Costin de la Biblioteca Academiei R. S. România, menţionate mai sus, iar în comentariul filologic privitor la versurile respective afirmă următoarele (citām după ediţia din 1965): «*Apostrof*, dedicaţia versificată către mitropolitul Dosoftei, deşi publicată împreună cu poezia despre origini (în aceeaşi carte), a avut altă soartă; a fost copiată în mai multe manuscrise. *Apostroful* este cunoscut în cele patru manuscrise în care, alături de lucrarea *De neamul moldovenilor*, se află şi *Viaţa lumii*, *Graiul solului tătărăsc*, *Stihuri împotriva zavistiei* (mss.-ele 353, 580, 2715, 401, Acad. R.P.R.). Spre deosebire de textul tipărit, versiunea din cele patru manuscrise are în plus la început patru versuri. Aceste patru versuri sînt scrise fără îndoială de Miron Costin şi nu sînt un adaos al copiştilor, pentru că se află în toate manuscrisele sub numele lui, pentru că preced în chip firesc dezvoltarea ideei din versurile următoare despre «bogăţia» sufletească, mai de preţ după M. Costin decît bogăţia materială, şi pentru că sînt scrise în acelaşi stil şi acelaşi ritm cu restul poeziei. Cele patru versuri au fost deci adause de autor faţă de ediţia tipărită. Socotim, ca o ipoteză, că ele constituie o aluzie la un fapt precis din viaţa lui Dosoftei, personaj vizat în aceste versuri. În 1673, imediat după apariţia *Psaltirii în versuri*, Dosoftei se retrage în Polonia cu domnul fugar Ştefan Petriceicu; întors în ţară la începutul anului 1675, este caterisit şi închis la mănăstirea Sf. Sava. Abia în iulie acelaşi an îşi recapătă scaunul. Aluzia din versurile lui Miron Costin pare a privi aceste împrejurări: Dosoftei nu e un om care să poarte «*rîcă*» (ceartă), ci «*face zid de pace, turnuri de frăţie*», s-a întors adică în ţară, n-a rămas la duşmani (Miron Costin condamnase trecerea imprudentă a lui Ştefan Petriceicu de partea polonilor). Aşadar, presupunem că Miron Costin a adaus aceste patru versuri la versiunea care a circulat în manuscris, la 1675, după întoarcerea lui Dosoftei în ţară. Către această ipoteză ne îndeamnă şi menţiunea din titlul versiunii manuscrise, în care Dosoftei e numit «*proin* (fost) *mitropolit*». Dacă aceste din urmă cuvinte nu sînt adause de mîna vreunui copist după moartea lui Dosoftei, ele ar putea fi o dovadă că *Apostroful* a fost scris pînă în iulie 1675, cînd Dosoftei nu mai era mitropolit al Moldovei» (II, p. 193-194). Oare P. P. Panaitescu, care s-a ocupat în mod special şi de Psaltirea în versuri a lui Dosoftei, a uitat ori nu a ştiut niciodată că versurile comentate în pasajul citat aparţin de fapt mitropolitului poet? Probabil că nu a ştiut, căci nu se referă nicăieri în ediţie la «posibilitatea» ca ele să aparţină totuşi lui Dosoftei.

Girată de autoritatea bine cunoscută a lui Panaitescu în ceea ce priveşte studiul vieţii şi activităţii lui Miron Costin, era firesc ca eroarea comisă de el în ediţia critică a operelor marelui cronicar să fie preluată de alţi cercetători. Victimă i-a căzut şi Ladislau Gáldi, care — atît în *Esquisse d'une histoire de la versification roumaine*, Budapesta, 1964, p. 53, cît şi în *Introducere în istoria versului românesc*, Bucureşti, 1971, p. 81 — citează şi comentează sub numele lui Miron Costin cunoscutele versuri ale lui Dosoftei: *Cine-ş face zid de pace, turnuri de frăţie* etc. Încrederea lui Gáldi în cele afirmate de Panaitescu este atît de statornică, încît — constatînd că în antologia lui Al. Piru şi Ioan Şerb, *Poezia română clasică (de la Dosoftei la Octavian Goga)*, vol. I, Bucureşti, 1970, p. 13, versurile respective apar sub numele adevăratului lor autor — se mulţumeşte să observe doar că «în timpul din urmă Al. Piru şi Ioan Şerb au pus în relief faptul că acest text, cu mici modificări, se găseşte şi la Dosoftei» (*Introducere...*, p. 400, nota 45).

După cum indică şi titlul lor (în lat. med. *apostrophus* însemna şi «alocuţie, chemare, apel»), aceste 12 versuri pe care le publică Dosoftei, în 1673, sub titlul *Apostrof* sînt o simplă formulare versificată a cunoscutului precept biblic potrivit căruia oamenii sînt chemaţi să-şi agonisească pe pămînt mai ales avuţie spirituală, nepieritoare, nu avuţie materială, perisabilă. Nimic nu ne spune că ele ar avea caracter autobiografic sau că ar fi adresate cuiva anume, pentru a le putea interpreta în acest sens. Ca atare, noi credem că ele aparţin *clericului* Dosoftei şi sînt o sinteză a unor apeluri asemănătoare întîlnite în numeroşi psalmi. De exemplu, citînd chiar versurile lui Dosoftei, în ps. *33*, v. 19-22 (Bogătaşii, ce-au nedejde pre strînsură şi avere, / Flămînzăsc în toată vremea şi vin la mare scădere. / Iară carii cearcă Domnul, de bine n-or avea lipsă, / Ce vor avea de tot bine şi masa le va fi tinsă), în ps. *48*, v. 15-16 (Cela ce ai bogăţie, / Să nu stai în sămeţie), v. 31-32 (Ş-averea de dînş rămîne / De o iau rude streine) şi v. 63-66 (Că deaca moare, el piere, / Cu slava lui, cu avere. / Cu dîns nemică nu duce / Dintr-averea lui cea dulce), în ps. *51*, v. 21-22 (De n-ai cerşut la Domnul putere, / Ce te-ai sămeţîtu-te-ntr-avere), în ps. *61*, v. 31-32 (Nice cătră apucări să nu lăcomiţ, / Nice-n bogăţii ce vin să nu vă uimiţ), în ps. *72*, v. 37-40 (Că aceştia ce-s cu sămeţia, / Ce i-au întăritu-i bogăţiia, / Le pare că va fi stătătoare, / Să-ş petreacă tot cu sărbătoare), şi în ps. *145*, v. 11-12 (Şi la zua ceea îş va pierde / Mintea toată ş-averea-n ce crede). Dar argumentele hotărîtoare care demonstrează că versurile *Apostrofului* aparţin lui Dosoftei nu pot fi de ordin tematic, oricît de multe legături am stabili între ele şi Psaltire sau alte scrieri bisericeşti, pentru că şi Miron Costin era — după cum dovedeşte opera lui — un bun cunoscător al Bibliei. Hotărîtoare sînt, aşa cum vom vedea, argumentele de ordin lingvistic şi stilistic.

Un adevărat clişeu în Psaltirea în versuri a lui Dosoftei este sintagma *tot omul*, cu sensul de «fiecare om, toată lumea, întreaga omenire», care apare de peste 120 de ori în cei 150 de psalmi, precedată în majoritatea cazurilor de prepoziţiile *cu, în, la, pre* şi altele. La Miron Costin sintagma *tot omul* se întîlneşte cu totul sporadic şi nu în versuri (cf. *Costin*, I, p. 208, şi II, p. 55, 82), în timp ce numai în versurile de care ne ocupăm ea apare de două ori (v. 1 şi 11). Dar legătura între *Apostrof* şi Psaltirea în versuri nu este probată numai de frecvenţa mare pe care o are sintagma *tot omul* în opera lui Dosoftei, ci mai ales de modul particular în care este folosită ea în v. 1 (Cine-i bogat de-avere pre lume-*n tot omul*). Sintagma *în tot omul* apare de mai multe ori în versurile lui Dosoftei. De exemplu, ps. *10*, v. 16 (Cu ochii săi céi svinţ, de cearcă-*n tot omul*), ps. *30*, v. 102 (Ţiind dereptatea *în tot omul*), ps *31*, v. 32 (Mila lui încungiura-l-va *în tot omul*), ps. *32*, v. 3 (Vă să cade laudă-*n tot omul*), ps. *88*, v. 30 (Eşti mai mare şi-*n tot* *omul*), ps. *104*, v. 81 (Trimisă-ntunerec *în tot omul*), ps. *121*, v. 30 (Ţ-am priitu-ţ de bine-*n tot omul*), ps. *125*, v. 10 (De ni să fericeşte-*n tot omul*), ps. *133*, v. 3 (Şi să-l cuvîntaţ bine-*n tot omul*), ps. *149*, v. 26 (Lăsînd frică *în tot omul*).

Locuţiunea adverbială *pentr-aceea*, din v. 11 (*Pentr-aceea* tot omul să nu să lenească), este un alt element de legătură între versurile în discuţie şi operele lui Dosoftei, atît cele în versuri, cît şi cele în proză. De exemplu, în dedicaţia către domn a Psaltirii în versuri (*Pentr-aceea* ni s-au părut smereniii noastre...), în ps. *13*, v. 21 (*Pentr-aceea*, Doamne, le trimite spaimă), ps. *15*, v. 29 (*Pentr-aceea* îm fac voia bună), ps. *44*, v. 25 (*Pentr-aceea*, Doamne, Domnu tău te unsă), ps. *111*, v. 31 (*Pentr-aceea* ş-dă şi-mparte), ps. *117*, v. 148 (*Pentr-aceea* mă ţii de-a ta *zîsă*), ps. *121*, v. 21 (*Pentr-aceea* să-ntrebaţ de viaţă). Vezi şi *Viaţa şi petrecerea svinţilor*, f. 47^v (*pentr-aceea* fu dat pre mîna a cinci slujitori), f. 48^v (*pentr-aceea* cu lesne măguli firea-mpăratului), f. 96^v (*pentr-aceea* să ne pocăim acmu de la tot răul) şi altele. Menţionăm că atît în versuri cît şi în proză Dosoftei foloseşte frecvent această locuţiune şi numai cu eliziune. În întinsa operă a lui Miron Costin însă locuţiunea *pentr-aceea* nu apare deloc.

Eliziunea din forma de viitor *v-avea* (scris ва вѫ), care apare în v. 2 (De nu *v-avea*-ntru sine lăcuind pre Domnul), apropie din nou aceste versuri de Psaltirea în versuri a lui Dosoftei, în care întîlnim cîteva eliziuni asemănătoare. Semnificativ este îndeosebi faptul că sînt asemănătoare şi ca grafie. De exemplu, *v-agiunge* (scris ва џȣнџє), în ps. *22*, v. 16 (vin încă-m *v-agiunge*) şi în ps. *88*, v. 105 (Că cu mîna lui *v-agiunge* / Şi preste mări), *ce-ascunsă* (scris чѣ скȣнсѫ), în ps. *36*, v. 11 (Calea ta *ce-ascunsă* arată la Domnul), *abi-aşteaptă* (scris абїѫ щѣптѫ), în ps. *40*, v. 16 (Ş-*abi-aşteaptă* în rău să mă vază), *v-atinge* (scris ва тинџє), în ps. *90*, v. 52 (Şi nu te *v-atinge* răul), *c-abia* (scris ка бїѫ), în ps. *141*, v. 35 (*C-abia* direpţii m-aşteaptă).

Prezenţa *Apostrofului*, precedat de versurile de la începutul psalmului 132, printre scrierile lui Miron Costin, în cele patru manuscrise menţionate mai sus, alături de *Viaţa lumii* şi de *Stihuri împotriva zavistiei*, se explică, probabil, prin faptul că Dosoftei, aflat după 1686 în exil, a extras din Psaltirea tipărită la 1673 versurile respective, pe care le va fi trimis, drept omagiu, prietenului său Miron Costin, rămas în ţară. Cu acest prilej, el transcrie în versuri de 14 silabe cele «patru părechi de stihuri» de la începutul psalmului 132, modificînd totodată segmentul *decît armă ce destramă* în *decît rîcă care strică*. Miron Costin (ori un scrib al lui), copiind versurile respective alături de operele sale, arată în mod cît se poate de clar cine este autorul lor: *Epigrama preosfinţitului părinte Dosoftei, proin mitropolit Suceavschii.*

p. 1063 MĂRTURISIREA CREDINŢEI ORTODOXE

Acest imn a fost atribuit, aşa cum vedem şi în titlul pus de Dosoftei, atît sfîntului Ambrozie (340-397), episcopul Mediolanului (astăzi Milano), şi fericitului Augustin (354-430), episcop în Hippo-Regius (oraş roman din nordul Africii), cît şi sfîntului Ilarie (315?-368), episcop în Pictavium (astăzi Poitiers, în Franţa). Unii cercetători mai noi sînt însă de părere că el ar aparţine mai curînd sfîntului Niceta (sec. IV — începutul sec. V), episcopul Remesianei (oraş roman situat între Naissus, astăzi Niş, în Jugoslavia, şi Serdica, astăzi Sofia), deoarece, spre deosebire de scrierile lui Ambrozie, Augustin şi Ilarie, imnul este compus în proză ritmată şi într-un stil simplu şi expresiv, ca şi alte opere ale sfîntului Niceta.

G L O S A R

A

abur = răsuflare, duh, suflet (963)
aburit = amețit, puțin beat (555)
acicea = aici (609, 953, 1059)
adevară = adevăr (221, 243, 273, 301, 355, 385, 409, 461, 481, 597, 601, 619, 631, 703, 805, 829, 1033); adevărată (43, 131, 221, 711, 887, 899)
adevăr = amin, așa să fie (7, 15, 203, 615)
ai = ani (3, 491, 543, 647, 649, 687, 689, 725, 729, 837)
aiuri = în altă parte, în alt loc (765)
alege = a (se) decide, a (se) hotărî (249, 289, 413, 419, 699); a părtini, a favoriza (201, 577)
alege-n fețe = a părtini, a favoriza (69, 301, 671, 697, 709, 867, 879)
alinta = a alina (619, 629, 799)
alintare = alinare (117)
amistui = a ascunde (1119, 1123)
amînă = în mînă, la mînă, la îndemînă (61, 83, 175, 303, 519, 523)
apătoșa = a deveni apos, a se umple cu apă (539)
apleca = a alăpta, a hrăni (351, 565, 815)
aposcorachință = părăsire, îndepărtare, respingere (179, 1078)
apuca = a răpi, a uzurpa (815)
apucare = răpire, uzurpare (413)
are = arie (29)
arete = berbece (191, 839)
arină = nisip (223, 537, 541, 779, 993)
aspidă = un fel de viperă (391, 659)
astruca = a îngropa, a înmormînta (559)
așeș = chiar din, încă din (1117)
atocma = întocmai, la fel (59, 65, 183, 617, 625, 723)
austru = miazăzi, sud (541); vînt de la miazăzi (935, 1119)

B

bate laturile = a umbla rătăcind, a pribegi (1098)
beznă, bezdnă = întindere mare şi adîncă de apă sau de întuneric, hău, abis (531, 1101)
bineţ = bineţe, urări de bine (411)
bişug = belşug (139, 245, 247, 427, 439, 443, 493, 755, 801, 831, 843, 921)
blămaţ = haideţi (477, 583, 949)
blîdniţă = femeie stricată, depravată (607, 925)
boare = căldură mare, zăduf (129)
boierin = boier, nobil (765)
boinic = atlet (129); luptător, voinic (227, 973)
boz = zeu (701); idol (691)
breaslă = societate, categorie socială (629)
brodi = a umbla prin apă, a se bălăci (451); a aiura, a bîigui (515)
brudiv = tînăr, crud, fraged, slab (167, 1051)
bucă = fesă (555)
bucin = bucium (315, 447, 705, 1055)
bucina = a cînta, a suna din bucium (573, 609)
buiac = sălbatic, nestăpînit, sirep (5, 569, 801); nepriceput, smintit, nebun (333, 335, 675)
buiecie = sminteală, nebunie (575, 579)
buiguiciune = tulburare (205)
buiguit = tulburat (851)
bulz = bulgăre, boţ, cocoloş (675)
buor = bour, un fel de bou sălbatic (5, 517, 705); copac înalt, lăsat ca semn de hotar în pădure (255)
bură = furtună, vijelie (799)

C

canură = lînă scurtă, din care se toarce firul pentru bătătură la ţesăturile pentru îmbrăcăminte făcute de ţărance (1095)
capişte = templu (199, 1079)
carîtă = trăsură închisă, cupeu (447)
cădi = a tămîia, a cădelniţa (781, 923)
căftan = manta împodobită, cu mînecile lungi, pe care o

primeau ca distincție domnitorii de la demnitarii turci, iar boierii din primele ranguri de la domitori (817)

călcător, călcătoare = un fel de albie mare de lemn, scobită dintr-un trunchi de copac, avînd la un capăt un orificiu de scurgere, în care se zdrobeau strugurii prin călcare (63, 571)

călcători = a bătători un drum, a merge des pe el (1081)

căpui = a pune mîna pe ceva sau pe cineva, a apuca, a prinde, a dobîndi (77, 209, 375)

cățiie = cățuie, vas cu care se cădește, se tămîiază (781)

căŭta, căta = a lua aminte, a privi, a cerceta (69, 71, 97 231, 447, 463); a tinde, a năzui (79)

căŭtare, căŭtătură = luare aminte, privire, cercetare (49, 79, 219, 231, 299, 395, 447, 523, 555, 675, 819, 833)

cehăi = a lătra (401)

cerbice = ceafă (941)

cerca = a căuta, a cerceta (55, 63, 65, 75, 79, 179, 409, 423, 461, 575, 775, 793, 895); a căuta să pricinuiești, să provoci (177, 255, 417); a cere, a ruga (69, 91, 963)

certa = a pedepsi (43, 61, 69, 261, 531, 675, 899)

certare = pedeapsă (257, 379, 391, 395, 467, 591, 637, 675, 735, 859, 883, 943)

cetverodvoiță = doime alcătuită din patru fragmente (229)

chiar = clar (587, 623)

Chidar = trib arab nomad de la estul vechii Palestine (915, 1115, 1118)

chiline = deosebit, separat, diferit (803, 991)

chimval = instrument muzical antic, alcătuit din două talere adînci de aramă, care se loveau unul de altul (1055)

chișav = îndărătnic, răutăcios, afurisit (441)

chit = balenă (67, 627, 755)

chiti = a cugeta, a chibzui, a socoti (417, 527, 599, 875)

cislă = număr, sumă (265)

ciudese = minuni (67, 173, 481, 495, 529, 537, 543, 547, 601, 619, 689, 777, 783, 829, 1025)

ciudi = a se minuna, a se mira (423)

cîmpe (?) = cîmp, întindere de teren (1121)

cîndai = cumva, doară (59)
cîşlă = aşezare provizorie a nomazilor şi a păstorilor (1115)
clăti = a (se) mişca, a (se) clătina, a (se) zgudui (245, 259, 297, 309, 339, 403, 411, 693, 833, 931)
clevete = clevetiri (899, 1098)
clevetnic = clevetitor (501, 717, 1098)
coarneş = cu coarne mari (453)
cobuz = instrument muzical în genul cobzei (705)
colac = dar, cadou, plocon (357, 579, 691, 693)
colun = măgar sălbatic (747)
conceni = a extermina, a nimici, a stîrpi (93, 121, 123, 201, 365, 377, 543, 621, 719)
crai = domn, rege (489, 491, 495, 637, 645, 669, 671, 837)
crăi = a domi, a fi rege (557, 639, 645, 1049)
crăie = domnie (493, 561, 693, 741, 951, 993)
crăvi = vezi *încrăvi*
crunt = plin de sînge, însîngerat (99, 451, 769, 809); sîngeros (381, 993)
cruntat = însîngerat (789)
cuceri = a (se) umili, a (se) smeri, a (se) închina (247, 409, 411)
cucon = copil (19, 21, 109, 231, 533, 727, 787, 813, 835, 839, 939, 981, 1041, 1049)
cuconesc = copilăresc, de copil (423, 481)
cugetătură = cuget, gînd, conştiinţă (373)
cure = a curge (115, 697, 747, 935)
cust = trai, viaţă (651, 757, 1031)
custa = a trăi, a vieţui, a dăinui (69, 137, 263, 279, 409, 469, 489, 493, 591, 643, 671, 855, 859, 887, 1059)
cuvînt = vorbă rea, de ocară (263, 479)

D

daori = a doua oară (339); de două ori (413, 1083)
deaanie = faptă, lucru, întîmplare, istorie (13)
de-a hirea = însemnat, important (255, 265, 267, 1019)
deauna = totdeauna, mereu (43)
dedeseş, dedese = dăduseşi, dăduse (443, 547)
dedi, dedeş, dede, dederă = dădui, dăduşi, dădu, dădură (123, 297, 363, 459, 465, 535, 555, 611, 619, 639, 687, 765, 883, 961)

depreună = împreună (39, 47, 437, 693)

derădica = a îndepărta, a înlătura, a lua, a scoate (239, 421)

derege = a îndrepta, a îndruma, a călăuzi (51, 865, 867); a drege, a repara (571); a da, a oferi un pahar cu vin (519)

dereptar = dreptar, cumpănă (69)

descăleca = a întemeia o așezare, o țară (669, 731, 801, 837)

desfece = desfăcu (781, 839)

despeie (să) = să piară, să dispară (439)

despierde = a pierde cu totul, a nimici (85)

deşcinge = a coborî (1080)

deşteptate = stare de trezie, de veghe (587)

detorni = a se întoarce, a se abate (91)

dezmierda = a se desfăta, a se bucura, a petrece în huzur (141, 239, 497)

diresuri = condimente (519)

divă = mirare, minune (925)

dodei = a supăra, a necăji (163, 289)

dodeială = supărare, necaz (905)

dosadă = jignire, chin, suferință, mîhnire (673, 789, 811, 999)

drabină = fiecare dintre cele două lemne lungi în care sînt fixate spițele scării, draghină (607)

drăgostiv = iubitor (601)

duroare = durere (87, 89, 111, 611, 847, 935)

dvorbă = slujbă, serviciu, omagiu (305, 415, 957)

dvori = a sluji, a face servicii, a omagia (173, 291, 305, 363, 521, 691, 957, 959)

F

facere = făptură, creație, plăzmuire (1106)

fală = laudă, mîndrie (153, 615, 673, 691)

falnic, fălos = lăudăros, mîndru (49, 119, 673, 719)

fapt = faptă, lucru, făptură (105, 1045, 1117); făcut (223, 349, 377, 845, 861, 883, 915, 959, 967, 1027)

faptă = creație, făptură (737)

față = persoană (69, 97, 301, 671, 697, 709, 867, 879, 921)

făgadă = făgăduială, promisiune (11, 103, 261, 363, 383, 425, 433, 493, 525, 729, 851, 909, 949, 1003, 1007)

făli = a (se) lăuda, a se mîndri (383, 515, 631, 823)
fănină = făină (343, 541)
făptură = operă, creaţie (79, 853); chip, înfăţişare, figură (223, 731, 801, 1037, 1114)
făt = copil, băiat (191, 307, 549, 611, 787, 951, 1023)
fătătoare = oaie cu miel (557)
făţare = faţa ariei (29); faţa pămîntului (489)
făţărie = făţărnicie, ipocrizie, prefăcătorie (519, 681)
feci, feceş, fece, feceră = făcui, făcuşi, făcu, făcură (149, 205, 257, 261, 349, 535, 555, 559, 607, 617, 663, 687, 751, 765, 769, 785, 799, 801, 815, 885, 959, 1057)
fereca = a lega, a întări cu garnitură de fier sau de alt metal (583)
ferecat = legat, întărit (469, 705, 795, 977, 1055)
ferecătură = legătură, întărire (651, 853)
feri = a păzi, a respecta (309, 523, 535, 711, 739, 775, 865, 869, 875, 887, 891, 899)
fericinţă = fericire (27, 193)
filistimeni = filisteni, popor ce locuia în vechea Iudeie (381, 405, 583, 609)
foale = burduf (223, 511, 537, 885); abdomen, pîntece (393, 749)
frîntură = zdrobitură (403)
frîmbii = ciucuri, canafuri (305)

G

gadină = jivină, animal sălbatic (199, 367, 515, 751, 1047)
găvoazde = cuie mari, piroane (1074)
gemănare = copită despicată (467)
genune = prăpastie, adînc fără fund, hău (379); apă întinsă şi adîncă, mare (461, 797, 959, 971)
ghizdav = frumos (301)
gingăşi = a face nazuri, a obiecta (779)
gingăşie, gingăşitură = cîrtire, obiecţie (443, 543)
giudeci = judecători (1047, 1102, 1117)
giudecie = drept de judecată, stăpînire, domnie (579, 1005)
giudeţ = judecată (23, 53, 69, 73, 81, 85, 97, 201, 223, 247, 419, 487, 491, 577, 587, 695, 813, 833, 891, 903, 1043); judecător (61)

giurui = a promite, a făgădui (45)
giuruință = promisiune (957)
gîltej = gîtlej (51, 81, 1051)
gîrbă = spinare, spate (41, 105, 171, 177, 215, 371, 435, 465, 475, 483, 487, 505, 567, 887, 913)
gîrbi = a mîrîi, a lătra (41, 385)
glasnică = vocală (23)
glăsi = a se plînge, a se tîngui (287, 1085)
gonaci = urmăritor, persecutor, prigonitor (57, 59, 233, 887, 903)
govă = fată, fecioară (553, 1047)
govi = a feti, a petrece timpul fecioriei (307)
greață = greutate, silă, apăsare (133, 175, 211, 347, 349, 377, 383, 441, 453, 469, 515, 551, 619, 677, 735, 753, 779)
grecioasă = însărcinată, gravidă (611)
grozav = îngrozitor, înfiorător (641)
groznic = minunat (607, 691)

H

harnic = vrednic, demn, destoinic (925)
haslă = convenție, înțelegere, cuvînt, vorbă (629)
hălădui = a fugi, a se refugia, a se mîntui (59, 201, 365, 809)
herb, herghie = stemă, blazon (5, 1069)
hfală, hvală = fală, glorie, slavă, măreție, faimă (173, 505, 635, 797, 841, 853)
hiltă = batjocură, ocară (289)
hlipăt = vaiet, suspin (259)
hoarbă = adunare, sfat, vorbă, înțelegere (377, 549, 617, 643, 669, 707, 747, 847, 1005, 1023, 1070)
holbură = vifor, furtună, vîrtej de apă, vîltoare (83, 189, 575, 627)
hreamăt = freamăt (531)

I

ieftin = îndurător, milostiv (829)
ieftinătate, ieftinețe = îndurare, milă (165, 167, 351, 463, 477, 527, 545, 561, 789, 847, 885, 905)

inemă = stomah, pîntece (541)
inoplemenic = om de alt neam (611, 1057)
inorog = rinocer (151, 189, 197, 557, 665)
iscusi = a ispiti, a tenta (1120)
iscuşenie = ispită, tentaţie (409)
ispită = încercare, cercetare (687, 985)
ispiti = a încerca, a cerceta (239, 687)
isţelenie = vindecare (1100)
iuşor = uşor (791)
iuşura = a uşura (105, 171, 215, 231, 269, 435, 793, 809, 847, 849, 855)
izop = isop, odogaci, plantă care spală, curăţă petele (353, 1095)
izvod = model, exemplu (13, 23, 787)

Î

îmbe = ambe, amîndouă (21, 105, 181)
îmbuca = a vorbi de rău, a defăima (1098)
îmbuna = a linguşi, măguli (279, 337, 723)
împle = a îndeplini, a satisface (19, 59, 193, 527, 573, 575, 607, 937, 1061)
împrohita = a-şi bate joc, a lua în rîs (145); vezi şi *prohită, prohiti*
împuta = a lua în nume de rău, a reproşa, a învinui, a mustra (645, 781, 875)
încinge = a arde, a se aprinde (311, 339)
încrăvi (sau *încîrvi* = a hrăni, a întări (541, 749)
încrunta = a (se) umple de sînge, a sîngera (547)
înderepta = a se justifica (1013)
îndurămînt = îndurare (527)
înfemeiată = cu mulţi copii (839)
îngădui = a aştepta, a avea răbdare (255)
îngîna = a-şi pierde trăsăturile caracteristice, a se confunda (267); a amăgi, a minţi (545); a imita exagerat şi în batjocură vorbirea sau modul de comportare al cuiva (291, 561)
îngolti = a se strînge în cete, a se aduna (323, 1011)

îngreca = a lua în sine, a însărcina, a rămîne gravidă (63, 349)
însămnat = desemnat, ales (591)
înşira = a fugări, a urmări (405)
întărîta = a irita, a aţîţa, a supăra (509, 663, 827)
întiri = a alunga, a goni (107, 405, 809, 857)
întrăma = a (se) întări, a (se) reface (497, 843)
întunerec = număr foarte mare (41)
înveşte, înveşti = a (se) îmbrăca, a (se) acoperi, a (se) înveli, a (se) împodobi (429, 445, 743, 817, 953)
învince, învinci = a învinge, a birui, a înfrîna (73, 133, 351, 825, 899, 1116, 1124)
învita = a îndemna, a aţîţa, a instiga (31, 105, 237, 377, 505, 523, 1011)

J

jancuri = butaşi de vie, legături (569)
jărtăvnic = jertfelnic, altar (291, 1077)
jecui = a prăda, a jefui, a răpi, a fura (641)
jemnă = pîine albă, franzelă, jimblă (577)
jîmbi = a se strîmba, a se ştirbi (387)
jirebie = bucată de pămînt îngustă şi lungă (763)

L

lămurit = curăţit, limpezit, purificat (87)
lege = credinţă, religie (19, 27, 347, 865, 877, 881, 1081, 1102)
leghioaie = legiuni, mulţimi mari (447)
lemn = arbore, copac (199, 923, 1047)
leşnic = ascunzătoare, loc de pîndă al vînătorului (77, 383)
leşui = a sta la pîndă (77, 375)
leşuitură = pîndă, pîndire (395)
limbă = popor, neam (19, 35, 71, 73, 123, 125, 137, 153, 155, 225, 239, 313, 431, 607, 725, 763, 791, 805, 933, 1021); veste, ştire, mărturie, informaţie (563, 583)
limpi = (despre cîini şi pisici) a mînca sau a bea sorbind cu limba (451)

lingări = a linguşi (1106)
lingăritură = linguşire (1115)
lipsi = a trebui (99, 1106)
livă = vînt de nord, crivăţ (541, 627)
lîngegiune = neputinţă, slăbiciune, boală (55, 467)
lîngoare = boală, febră tifoidă (657)
lucoare = strălucire, lumină (65, 119, 245, 293, 383, 445, 557, 591, 653, 831, 863, 893, 917, 969, 1045)
lunicătoare = alunecare, cădere (849)

M

mainte = mai înainte (21, 49, 99, 191, 291, 441, 445, 449, 493, 507, 523, 527, 545, 561, 643, 653, 665, 673, 689, 753, 777, 877)
mană = lichen comestibil care creşte pe stînci în forma unor mici ghemuri cenuşii (541, 577)
măciulie = floarea papurei, a trestiei (585)
măhăi = a face semne, a vorbi prin semne (239)
măiestru = învăţat, înţelept (331)
mătrice = uter, mitră (35, 145, 389, 475)
megieş = vecin (561, 569, 641)
meni = a lua în considerare, a socoti (217)
meser = sărac, umil, nenorocit, smerit (83, 87, 93, 277, 473)
milost = milostiv, milos (829, 847, 855)
minuna = a înzestra cu puteri extraordinare, cu calităţi miraculoase, a face să fie de mirare (43, 99, 105, 215)
minune = mirare, uimire (71, 245, 607, 755, 799)
mişel, mişea = sărac, nenorocit, slab, umil, smerit (43, 47, 73, 77, 79, 81, 89, 107, 113, 151, 153, 171, 209, 215, 229, 235, 285, 353, 383, 443, 487, 491, 515, 567, 591, 621, 719, 817, 909)
mişelăciune = nenorocire, mizerie (463)
mişelătate = sărăcie, mizerie, nenorocire (171, 219, 463, 563, 619, 621, 803)
miză = clipă, clipeală, mijă (265)
mînea = a se adăposti, a rămîne, a dormi peste noapte (81)
mîneca = a se scula în zori (387, 415, 479, 543, 935)
mînecuş = zorii zilei, dimineaţă (343, 501)

mîngîință = mîngîiere (485)
mîniecie = scamatorie, nebunie (271)
mîrsei = poftă, patimă (1120)
mîrşav = slab, jigărit, debil (885)
mîşcoaie = catîrcă (221)
mîzdă = mită (97, 175, 389)
moale = parte slabă, fontanelă, creştetul capului (511)
mohorîțală = vopsea roşie (609)
morcoti = a cîrti, a murmura (783)
moşnean = moştenitor, succesor (919)
movilă = ridicătură de pămînt peste un mormînt (551)
mreje = cursă, laț (1007)
muncă = chin, tortură (23, 33, 193, 323, 529, 1078)
mur = sicomor, un fel de smochin (547)
muşină = muşiță, ouă de muscă depuse pe carne şi larvele dezvoltate din ele (367, 585)
muta = a (se) raporta (21)
muzaver = calomniator, om viclean (395)

N

năprasnă (de) = pe neaşteptate, fără veste (277)
năsîlnicie = neîndurare, violență, asprime, sălbăticie (495)
năsli = a se sili, a se întrece (497)
năzui = a cere ajutor, a implora (1015)
năzuință = scăpare, refugiu (205)
neascultoi = neascultători (895)
necum că = numai că (39)
necurat = necredincios, păgîn (29, 39, 73, 213, 803)
neharnic = nevrednic, nedemn (119)
nemerit = pribeag (673)
nemernic = pribeag, străin, venetic (269, 869, 1035)
nene = tată (181)
neştine = cineva, careva (21, 499)
nevoi = a se strădui, a se sili (409, 611, 711, 1120)
nevoință = strădanie (13, 1113)
nevoitor = stăruitor, zelos (1114)
număr = nume (1037)
nuor = nor (243, 255, 389, 517, 531, 537, 625, 697, 705)
nuora = înnora (541)

O

oară = timpul, momentul în care are loc un fapt, o acţiune (373, 503, 777)

obede, obez = instrument de tortură alcătuit din două bucăţi de lemn, cu găuri, cu care se imobilizau mîinile sau picioarele osîndiţilor, cătuşe (563, 765, 795, 853, 1035)

obîrşi = a (se) sfîrşi, a (se) termina, a (se) încheia (61, 79, 607, 1120)

obîrşenie = sfîrşit, capăt (1098)

oblădui = a stăpîni, a conduce, a guverna (67, 441)

oblăduinţă = stăpînire, conducere (401)

obnovlenie = sfinţire, tîrnosire, inaugurare (203)

oborî = a doborî, a răpune (507, 523, 641, 783)

obraz = chip, figură (371, 503)

oceinţă = deznădejde, desperare (39)

ocina = a moşteni, a dobîndi (251, 255, 893)

ocină = moştenire, moşie (35, 99, 553, 677, 773)

ocinătoare = moştenitoare (47)

ocoli = a (se) aduna împrejur, a înconjura (107, 111, 149, 209, 275, 587, 1013)

ocropi = a stropi, a uda, a spăla (353)

oloi = untdelemn, ulei (47, 159, 303, 633, 749, 1003, 1057)

organ = instrument muzical cu coarde, harfă, liră (1055, 1057)

osfinteală = sprijin, apărare, folos, ajutor (815)

osfinti = a sprijini, a apăra, a ajuta (227, 815)

oslabă = odihnă, repaos, linişte (791, 821)

ostie = vîrf ascuţit, de împuns (387)

otavă = iarbă nouă, fragedă, crescută primăvara sau după cosire (157, 247, 649, 771, 1039)

otroc = tînăr, băiat (197, 1081)

ovili = a înjosi, a umili (111, 889)

ovilit = înjosit, plecat, supus, umil, smerit (57, 495, 515, 817, 943, 1001, 1003, 1005, 1007)

ozor = desen, model, motiv de ţesătură sau broderie (507)

P

painjină = pînză de paianjen (267, 649)

paşe = păşune (1069)
paşte = a îndruma, a povăţui (157, 329, 557, 567)
partnic = părtaş, tovarăş (879)
pavăţă = pavăză, scut (177, 227)
păducel = arbust spinos din familia rozaceelor, măceş (393)
păli = a arde, a dogori (917)
pălit = ars, pîrlit, dogorit (611),
păraua = pîraie (537, 539, 669, 707, 899, 935)
părăsîciune = părăsire (181)
părti = a părtini, a ţine partea (385, 679)
păţî = a pătimi, a suferi (795, 999, 1083)
pecie = carne macră, de calitate bună (345, 541)
peliţă = trup, corp omenesc (185)
pesteală = zăbavă, întîrziere (473)
pesti = a zăbovi, a întîrzia (231, 903)
petrece = a trăi, a vieţui, a dăinui (177, 307, 407, 459, 731, 837, 965)
petrecere = trai, viaţă, vieţuire (225, 623, 939, 955)
peveţ = cîntăreţ la templu, la biserică (283, 337, 349, 367, 419, 521, 593)
pistrela = a arunca, a scoate foc, scîntei (113)
pizmi = a pizmui, a invidia (233, 375)
pîclă = mlaştină (269, 457)
pîine = cereale, alimente (765)
pîngăriciune = profanare, întinare (785)
pîntece = piept, inimă (273)
pîrgă = roadele dintîi, de frunte (635, 771, 961, 969)
pîrîşeşte = pîrînd, acuzînd, cu pîră (895)
pîşcăi = a batjocori, a lua în derîdere (471, 563, 841, 1072)
pîşcăială = batjocură, ocară (463)
plăzuitură = anunţare, revelaţie (17)
plean = pradă de război, dobîndă (93, 163, 449, 933)
plecăciune = înclinare, supunere, smerenie (207, 813, 847, 903)
plînsură = plîngere, plîns (567)
plod = rod, fruct (253, 951)
plodi = a rodi (513, 569)
plodicios = roditor (1023)
poarnă = pornire năvalnică (309, 517)
pogor = pogorîre, pogorîş (621, 629)
pohoară = povară, greutate (503, 777)

pohvali = a lăuda, a slăvi (1041)
pojar = căldură mare, arşiţă, foc (393, 587, 857)
polignit = culcat, doborît, trîntit la pămînt (303, 451)
polog = cantitate de iarbă tăiată dintr-o singură mişcare a coasei sau mănunchi de păioase secerat, care urmează să fie adunat în snopi (123, 449, 585)
pomană = pomenire, amintire, comemorare (829, 833, 979)
pomazanic = ales, uns (135)
pomăzui = a alege, a unge, a consfinţi în funcţie (639, 1057)
pominoc = dar, prinos (153, 187, 525)
ponosît = învechit, uzat (731)
ponoslu = defăimare, dezonorare, mustrare (297, 385, 869, 927, 963)
poporean = enoriaş, credincios care aparţine unei biserici (565, 1113)
potpri, podpri = a opri, a reţine (537, 1102)
potricăli = a strica, a deteriora, a distruge (147)
pradnic = prădalnic, jefuitor (459)
prăsad = pom altoit, altoi (667)
prăsîlă = rod, progenitură (1023)
predatel = trădător, vînzător (281, 1123)
preobrajenie = schimbare la faţă, transfigurare (629)
prestîpnic = renegat, apostat (1104)
price = împotrivire, ceartă, pricină (33, 37, 79, 85, 97, 105, 149, 155, 179, 181, 221, 243, 251, 263, 311, 569, 575, 817, 941)
priceştenie = împărtăşanie, cuminecătură (1113)
priceştui = a (se) împărtăşi, a (se) cumineca (1097, 1112)
prici = a (se) certa (937)
prii = a fi binevoitor, favorabil, prietenos (995)
priinţă = bunăvoinţă, prietenie (899, 925, 939, 953)
prinos = dar, ofrandă (357)
prinsoare = captivitate (441, 765)
prisne = curat, neamestecat (519)
proape = aproape (85)
proaşcă = ţintă, punct de ochit (141)
prohită = batjocură, derîdere, ocară (289, 461, 475)
prohiti = a batjocori, a ocărî (267)
prorocestvie = prorocie (575, 621, 1112)
prorocestvui = a proroci (357, 611, 981)

prostatic, prostac = om simplu (171, 1113)

prostime, prostie = simplitate, curăție (173, 175); oamenii simpli, poporul, gloata (613, 617, 1099)

psăltire = instrument muzical cu coarde, un fel de ceteră (223, 805, 1021, 1051, 1055, 1057)

R

raclă = ladă, sicriu, chivot (951)

radă = adunare, sfat (425)

răbda = a aştepta (165, 181, 383, 411)

răbdare = aşteptare (265, 269, 475)

răduce = a compara (131)

răgulă = neam, popor, seminție (691, 771, 919)

rămăşiță = urmaş (255)

răsărite = răsărit, est (455)

răspierde = a pierde de tot, a nimici (505)

răspunde = a se auzi, a ajunge, a avea ecou (295, 763); a se declara, a se da drept (611, 613, 1121)

răstopi = a se topi de tot (147, 439)

răsturbura = a (se) turbura de tot (621)

răşchira = a (se) răsfira, a (se) împrăştia (147, 439, 455, 785)

rătez = încuietoare, zăvor (795, 1041)

răzdrumica = a sfărîma, a zdrobi de tot (323)

rîhnă = rîvnă, ardoare, invidie (993)

rîhni = a rîvni, a aspira, a năzui, a invidia (447, 449, 497)

rînd = rînduială (211, 1045, 1119)

rod, rudă = rudenie, neam, popor (307, 489, 527, 533, 535, 555, 565, 595, 605, 613, 623, 715, 815, 887, 951, 1025, 1035)

rodini = sfințire, tîrnosire, inaugurare (203)

rodion = chiparos (751)

rost = gură (99, 105, 133, 217, 223, 229, 255, 267, 355, 411, 477, 533, 623, 811, 867, 875, 887); tăiş (387)

S

samă = măsură, socoteală (37, 265)

săbor, sobor = adunare, întrunire (239, 411, 801, 1049)

săhăidac = tolbă de săgeți (583)
sălaş = locuință, casă, aşezare omenească (63, 113, 129, 157, 169, 407, 433, 449, 509, 529, 555, 593, 783, 949)
sălăşui = a (se) stabili, a (se) aşeza (201)
sălta = a cînta (313, 429, 469, 697, 705)
sămînță = urmaşi, neamuri (169, 253, 471, 625, 639, 731, 773, 831, 1104)
sămna = a însemna, a distinge, a înțelege (5, 159, 191, 1057)
sămnătură = înțeles, sens (21)
sămostrea = balistă de aruncat săgeți (235)
sărac = orfan (441, 673, 815, 1035)
sărăcini = necredincioşi, sarazini (615)
sărătură = pămînt sărat, sterp, impropriu pentru agricultură (801)
sărită = cumpăt, răbdare (423)
săvai = măcar, fie, chiar, chiar dacă (73, 193, 249, 251, 297, 299)
scapăt, scăpătate = asfințit, apus, vest (129, 441, 519, 737, 793, 835)
scăpa = a trece cu vederea, a omite, a uita (29, 801, 1097)
schimosi = a strîmba, a poci, a strica, a schimba (229, 233, 241, 415, 801, 819, 999)
scînci = a plînge încet, a suspina (527); a scheuna (753)
scîrbă = întristare, mîhnire (723, 877, 913, 979, 997, 1112)
scripi = a sclipi (113, 119, 129, 357, 557)
scumpăra = a răscumpăra (507)
scumpărare = răscumpărare (71, 765, 1051)
scumpete = economie, zgîrcenie (275, 305, 451, 547, 747, 773, 779, 787)
scuti = a apăra (177, 257)
scutință = apărare, scutire (121, 895)
semn = minune (783, 1098)
sever = nord (793)
sfară, svară = jertfă prin ardere, jertfă în general (271, 291, 293, 585, 787, 825, 1003, 1114)
sfobodnic, slobodnic = liber (973, 1122)
sicriu = ladă, sipet (769)
sirep = sălbatic, impetuos (65)
sirepie = impetuozitate, sălbăticie (107)

sîi = a se sfii, a da semne de teamă, a se reține (243)
sîială, sîință = sfială, reținere, timiditate (57, 93, 135, 153, 177, 179, 219, 333, 347, 355, 421, 469)
sîlă = constrîngere, forță, putere (79, 123, 177, 273, 279, 385, 399, 491); silință, sîrguință, diligență, grijă, ajutor (141, 205, 363, 401, 453, 455, 483, 735, 1025, 1027, 1043)
sîlnic = violent, care acționează prin silă (495)
sîlță = cursă, laț, capcană (33, 71, 75, 235, 387, 655, 929, 1007)
sîmbră = tovărășie (717)
sîmcelos = ascuțit (105, 379)
sîrg (de, în) = în grabă, de urgență (29, 205, 229, 381, 463, 471, 561, 779, 983, 1041, 1115)
sîrgui = a sili, a grăbi (901)
sîrguială = silință, grabă, insistență (55, 57, 77)
sloveni = a silabisi (23)
slovenitură = silabă (27, 31)
smeren = smerit (119, 257)
smidă = grindină (187, 547, 587, 769, 771, 1047)
sminti = a (se) abate, a (se) mișca din loc (495, 803, 1045)
sminteală = abatere, rătăcire (295, 669, 717, 841, 905, 1007)
smîntă = sminteală, rătăcire, abatere, greșeală, tulburare (51, 141, 369, 373, 423, 425, 439, 599, 655, 661, 677, 741, 767, 819, 831, 855, 881, 915)
smîrc = vîltoare, vîrtej de apă (287, 457, 461)
soarte, sorț = soartă, destin (35, 99, 225, 551, 1009)
somochin = smochin (769)
soț, soață = însoțitor, tovarăș (97, 307)
soțîie = însoțitor, tovarăș (259, 303); tovărășie, societate (159, 347, 375)
spăsenie = mîntuire, salvare (9, 11, 23)
spăsi = a mîntui, a salva (367, 411, 705)
speie = coșuri, panere (773)
spiță = treaptă la scară (591, 607); înrudire, genealogie (161)
spodobi = a învrednici, a considera demn (925)
spovadă = spovedanie, mărturisire (219)
spurcăcios = nelegiuit, spurcat (257)
stat = stare, ființă, statură (265, 643, 991, 1039)

stătătoare = statornică (421, 833, 1113)
steje = grabă (1007, 1051)
steji = a (se) grăbi (301, 927)
stepenă = treaptă (911)
sterevie = funingine condensată și lucitoare ca smoala, care degajă căldură mare cînd arde (83, 439)
stideală = rușine, sfială, teamă (397, 473)
stidi = a se rușina, a se sfii, a se teme (165)
stîlpare = mlădiță, ramură verde (255, 939)
stîmpăra = a tempera, a potoli (545, 561)
stoli = a (se) aduna, a (se) așeza în ordine (529, 1099); a împodobi (445)
strat = pat (949)
strălucoare = strălucire (45, 89, 113, 129, 443, 825, 863)
strălumina = a lumina tare (119, 437, 1103, 1119)
strecătoare = țesătură de sac, aspră, din care se fac strecurătorile la stînă și se confecționa îmbrăcămintea simplă, modestă, de pocăință (237, 433, 461, 507, 823)
strecurat = curat, filtrat, limpede, distilat (119, 455, 557)
strede, stride = miere (131, 541, 891)
streinatic = înstrăinat (125)
strînsoare = avere, agoniseală (45, 765); constrîngere, silă, strîmtorare (57, 441, 519, 591, 1053)
strînsură = avere, agoniseală (231, 265, 281, 497)
struncina = a zdruncina (621, 973)
sudalmă = înjurătură (253, 945, 1072)
sudui = a înjura (57)
surlă = instrument muzical, un fel de fluier (705)

Ş

șanț = minune, lucru de mirare (761); glumă (237)
șatră = cort (583, 807, 915, 1115)
șerb, șarbă = rob, slugă (71, 131, 603, 639, 645, 767, 821, 851, 853, 869, 871, 897, 925)
șerbie = robie (449, 537, 573, 765, 771, 853, 933, 1118)
șir, șireag = rînd, mulțime de oști, de generații, de neamuri (787, 835, 857, 931, 953, 975, 1047, 1121)
șleahtă = noblețe, nobilime (611)

ştiut = cunoscut, prieten (621)
şumăn = ameţit, puţin beat (555)

T

tagă, tăgadă = tăgăduire, negare, contestare (219, 243, 361, 383, 459, 525, 601, 865, 867, 871, 949)
tar = povară, sarcină (915)
tăia = a (se) opri, a (se) curma (43)
tău = baltă, iaz (417, 747, 841)
telegă = căruţă mică, de obicei cu două roţi (137)
ticăci = a trăi în suferinţă, în mizerie, în ticăloşie (259)
ticăinţă = mizerie, suferinţă, ticăloşie (599, 793)
ticăiţeşte = în mod mizerabil, în suferinţă (393, 817)
tină = noroi (117, 269, 461, 577, 647, 685, 779, 783)
tiopi = etiopieni, abisinieni (511)
tiz = cu acelaşi nume (23)
tîlcovanie = traducere (11); tîlcuire, interpretare (933, 1078)
tîmpănă = daira, darabană, timpan (573, 1051, 1055)
tîmpi = a toci (151, 387, 457, 641)
tîngă = tînguire, regret, durere sufletească (105, 265, 463, 659, 721, 765, 1009, 1023, 1029, 1037)
tocmi = a rîndui, a pune la cale (199)
toi = zarvă, tumult, învălmăşeală, încăierare (187, 377, 385, 449, 457, 999, 1021)
Tomina = Duminica Tomei (159)
topazion = topaz (897)
tort = fir tors (731)
trăsură = suferinţă, pătimire, necaz, supărare (219, 263, 375, 807, 811, 819)
treabă = trebuinţă, nevoie, folos (267, 491, 649, 781, 1039)
tropicos = figurat (419)
trudă = osteneală mare (501, 565, 725, 729)
trupină = tulpină (189, 361)
tuli = a (se) ascunde (367)
tun = tunet (193, 199)
tutinderea = pretutindeni (267, 441, 497, 517, 741)

U

ucide = a lovi, a bate (391)

uimi	= a speria, a ului (413)
umilenie	= înduioşare, milă, blîndeţe, umilinţă (925)
unda	= a face valuri, unde (429)
unişoară	= singură, unică (239)
uric	= document, act, hrisov (471, 785, 829, 919)
urmă	= baştină, obîrşie, origine, loc de pornire (367, 779, 793, 933)
urni	= a îndepărta (53, 143, 215, 295, 353, 393, 477, 505, 527, 553, 621, 809, 867, 903)
uşor	= toc, la uşă sau la fereastră (507)

V

vale	= rîu, apă curgătoare (115, 591)
vasilisc	= un fel de şarpe fabulos (659)
vac, veac	= trai, viaţă (649, 673, 813)
văcui	= a trăi, a vieţui (973)
vărsa	= a turna din metal o statuie, un clopot etc. (781)
vătui	= ied (435)
veghea	= a (se) păzi (59); a părtini, a favoriza (501)
veghea voia	= a părtini, a favoriza (339, 739, 921)
vicol	= viscol (233, 587)
viers	= cîntec, glas (573, 663, 979, 1037, 1055)
vindecăciune	= vindecare (55, 467)
vintre	= pîntece (209, 299)
vipt	= hrană, alimente (427, 765, 801, 961, 969, 1070)
vistere	= bogăţii, averi (1099)
vivor	= curentul din mijlocul unei ape curgătoare, sforul apei (269, 457, 461)
vîntă	= apărare, sprijin, ajutor, ocrotire, scăpare (39, 143, 207, 229, 231, 363, 369, 567, 569, 681, 997, 1009, 1019)
vîrteji	= a (se) întoarce (233, 403)
vîrtute	= tărie, putere, vigoare (147, 209, 481, 511)
voaie, voie	= dispoziţie, stare sufletească (101, 285, 291, 373, 403, 407, 419, 471, 879, 913); bună dispoziţie, plăcere (39, 239, 435, 575, 579, 673, 727, 755, 831, 841, 1029)
voi în feţe	= a părtini, a favoriza (97)
voie vegheată	= hatîr, favoare (577)

volnicie = voie liberă, bun plac (91, 575, 593, 1005)
voroavă = vorbă (75, 127, 225, 381, 571, 977, 1021)
vorovi = a vorbi (31, 509, 583)
voznesenie = înălţare, Înălţarea Domnului (359)
vraci = vrăjitor (619)
vrav = grămadă, vraf (29)
vrum = voirăm (777)

Z

zăblău = îmbrăcăminte din ţesătură proastă, de pătură, de sac (205)
zăciui = a (se) decima (785)
zăhăială = tulburare, dezordine (1069)
zălud = nebun, zăpăcit (411)
zăpodie = aşezătură de teren, podiş, padină (429)
zbor, zbori = adunare, sobor (577, 823)
zborî = a (se) agita, a (se) irita, a (se) întărîta (31)
zdrumica = a zdrobi, a sfărîma (189, 195, 197, 895)
zgău = uter (109, 147, 391, 937); pîntece, piept (61, 147, 353, 817)
zgîrci = a (se) strînge, a (se) contracta (259, 299, 387, 465, 765, 789, 795)
zgromojd = gălăgie, tărăboi, vuiet (211)
zifeni = locuitorii cetăţii Zif, din vechea Palestină (367)
zîş = zisei (215, 613, 851)
zlobiv = răutăcios, rău, nebun (347, 457, 477, 583, 821, 981)
zmeu = şarpe mare, balaur (511, 659, 1045)
zmulş = smulsei (1057)
zoare, zuori = zori (47, 479, 661)

[illegible] 511)

[illegible] 373,

[illegible] 916); bună dispoziție,

[illegible] 575, 579, 673, 727, 755,

[illegible] autoriza (97)

CUPRINSUL

Cuvînt înainte VII
Notă asupra ediției XXIII
Foaia de titlu a ediției din 1673. 3
«Stihuri la luminatul herb a Țărîi Moldovei» . . . 5 (1069)
Dedicația către domnitor 7 (1070)
Cuvîntul către cititor. . 17 (1071)
Psalmul 1 . . . . . . 27 (1071)
Psalmul 2 . . . . . . 31 (1071)
Psalmul 3 . . . . . . 37 (1071)
Psalmul 4 . . . . . . 41 (1071)
Psalmul 5 . . . . . . 47 (1071)
Psalmul 6 . . . . . . 53 (1072)
Psalmul 7 . . . . . . 57 (1072)
Psalmul 8 . . . . . . 63 (1072)
Psalmul 9 . . . . . . 67 (1072)
Psalmul 10 . . . . . . 81 (1072)
Psalmul 11 . . . . . . 85 (1073)
Psalmul 12 . . . . . . 87 (1073)
Psalmul 13 . . . . . . 91 (1073)
Psalmul 14 . . . . . . 95 (1073)
Psalmul 15 . . . . . . 97 (1073)
Psalmul 16 . . . . . . 103 (1073)
Psalmul 17 . . . . . . 111 (1074)
Psalmul 18 . . . . . . 127 (1074)
Psalmul 19 . . . . . . 133 (1074)
Psalmul 20 . . . . . . 137 (1075)
Psalmul 21 . . . . . . 141 (1075)
Psalmul 22 . . . . . . 157 (1075)
Psalmul 23 . . . . . . 159 (1076)
Psalmul 24 . . . . . . 163 (1077)
Psalmul 25 . . . . . . 171 (1077)
Psalmul 26 . . . . . . 175 (1077)
Psalmul 27 . . . . . . 183 (1078)
Psalmul 28 . . . . . . 187 (1078)
Comentariu la psalmul 28 191 (1078)
Psalmul 29 . . . . . . 203 (1080)
Psalmul 30 . . . . . . 205 (1080)
Psalmul 31 . . . . . . 217 (1081)
Psalmul 32 . . . . . . 221 (1082)
Psalmul 33 . . . . . . 229 (1082)
Psalmul 34 . . . . . . 231 (1082)
Psalmul 35 . . . . . . 243 (1083)
Psalmul 36 . . . . . . 245 (1083)
Psalmul 37 . . . . . . 257 (1083)
Psalmul 38 . . . . . . 263 (1083)
Psalmul 39 . . . . . . 269 (1084)
Psalmul 40 . . . . . . 277 (1084)
Psalmul 41 . . . . . . 283 (1085)
Psalmul 42 . . . . . . 289 (1085)
Psalmul 43 . . . . . . 293 (1085)
Psalmul 44 . . . . . . 301 (1085)
Psalmul 45 . . . . . . 307 (1085)
Psalmul 46 . . . . . . 313 (1086)
Psalmul 47 . . . . . . 319 (1089)
Psalmul 48 . . . . . . 329 (1089)
Psalmul 49 . . . . . . 337 (1094)
Psalmul 50 . . . . . . 349 (1095)
Comentariu la psalmul 50 357 (1095)

Psalmul 51 . . . . . . 359 (1096)
Psalmul 52 . . . . . . 363 (1096)
Psalmul 53 . . . . . . 367 (1096)
Psalmul 54 . . . . . . 371 (1096)
Psalmul 55 . . . . . . 381 (1096)
Psalmul 56 . . . . . . 383 (1097)
Psalmul 57 . . . . . . 389 (1097)
Psalmul 58 . . . . . . 395 (1097)
Psalmul 59 . . . . . . 403 (1097)
Psalmul 60 . . . . . . 407 (1097)
Psalmul 61 . . . . . . 409 (1098)
Psalmul 62 . . . . . . 413 (1998)
Comentariu la psalmul 63 419 (1098)
Psalmul 63 . . . . . . 421 (1098)
Psalmul 64 . . . . . . 425 (1098)
Psalmul 65 . . . . . . 429 (1099)
Psalmul 66 . . . . . . 437 (1099)
Psalmul 67 . . . . . . 439 (1099)
Psalmul 68 . . . . . . 457 (1099)
Psalmul 69 . . . . . . 471 (1100)
Psalmul 70 . . . . . . 473 (1100)
Psalmul 71 . . . . . . 487 (1100)
Psalmul 72 . . . . . . 495 (1101)
Psalmul 73 . . . . . . 505 (1101)
Psalmul 74 . . . . . . 517 (1101)
Psalmul 75 . . . . . . 521 (1101)
Psalmul 76 . . . . . . 525 (1101)
Psalmul 77 . . . . . . 533 (1102)
Psalmul 78 . . . . . . 559 (1102)
Psalmul 79 . . . . . . 565 (1102)
Comentariu la psalmul 80 571 (1102)
Psalmul 80 . . . . . . 573 (1102)
Psalmul 81 . . . . . . 577 (1102)
Psalmul 82 . . . . . . 581 (1103)
Psalmul 83 . . . . . . 587 (1103)
Psalmul 84 . . . . . . 593 (1103)
Psalmul 85 . . . . . . 599 (1103)
Comentariu la psalmul 86 603 (1103)
Psalmul 86 . . . . . . 615 (1103)
Psalmul 87 . . . . . . 617 (1103)
Comentariu la psalmul 87 621 (1103)
Psalmul 88 . . . . . 623 (1104)
Psalmul 89 . . . . . 645 (1105)
Psalmul 90 . . . . . 653 (1105)
Psalmul 91 . . . . . 661 (1105)
Psalmul 92 . . . . . 669 (1105)
Psalmul 93 . . . . . 671 (1106)
Psalmul 94 . . . . . 681 (1106)
Psalmul 95 . . . . . 689 (1109)
Psalmul 96 . . . . . 695 (1109)
Psalmul 97 . . . . . 701 (1111)
Psalmul 98 . . . . . 707 (1111)
Psalmul 99 . . . . . 713 (1112)
Psalmul 100 . . . . . 715 (1112)
Psalmul 101 . . . . . 719 (1112)
Psalmul 102 . . . . . 733 (1113)
Psalmul 103 . . . . . 743 (1113)
Psalmul 104 . . . . . 759 (1114)
Psalmul 105 . . . . . 775 (1114)
Psalmul 106 . . . . . 791 (1114)
Psalmul 107 . . . . . 805 (1115)
Psalmul 108 . . . . . 811 (1115)
Psalmul 109 . . . . . 823 (1115)
Psalmul 110 . . . . . 827 (1116)
Psalmul 111 . . . . . 831 (1116)
Psalmul 112 . . . . . 835 (1116)
Psalmul 113 . . . . . 839 (1116)
Psalmul 114 . . . . . 847 (1116)
Psalmul 115 . . . . . 849 (1116)
Psalmul 116 . . . . . 853 (1117)
Psalmul 117 . . . . . 855 (1117)
Psalmul 118 . . . . . 865 (1117)
Comentariu la catisma 18 911 (1117)
Psalmul 119 . . . . . 913 (1117)
Psalmul 120 . . . . . 915 (1118)
Psalmul 121 . . . . . 919 (1118)
Comentariu la psalmul 121 . . . . 921 (1118)
Psalmul 122 . . . . . 925 (1119)
Psalmul 123 . . . . . 927 (1119)

CUPRINSUL

Psalmul 124 . . . . . 929 (1119)
Psalmul 125 . . . . . 933 (1119)
Psalmul 126 . . . . . 935 (1119)
Comentariu la psalmul 126 . . . . 937 (1119)
Psalmul 127 . . . . . 937 (1120)
Psalmul 128 . . . . . 941 (1120)
Psalmul 129 . . . . . 943 (1120)
Psalmul 130 . . . . . 945 (1120)
Psalmul 131 . . . . . 947 (1120)
Versurile originale de la începutul psalmului 132 955 (1121)
Psalmul 132 . . . . . 955 (1121)
Psalmul 133 . . . . . 957 (1121)
Psalmul 134 . . . . . 959 (1121)
Psalmul 135 . . . . . 965 (1122)
Psalmul 136 . . . . . 977 (1122)
Psalmul 137 . . . . . 981 (1122)
Psalmul 138 . . . . . 985 (1122)
Psalmul 139 . . . . . 995 (1123)
Psalmul 140 . . . . . 1001 (1123)
Psalmul 141 . . . . . 1007 (1123)
Psalmul 142 . . . . . 1011 (1123)
Psalmul 143 . . . . . 1017 (1123)
Psalmul 144 . . . . . 1023 (1123)
Psalmul 145 . . . . . 1031 (1124)
Psalmul 146 . . . . . 1035 (1124)
Psalmul 147 . . . . . 1039 (1124)
Psalmul 148 . . . . . 1043 (1124)
Psalmul 149 . . . . . 1049 (1124)
Psalmul 150 . . . . . 1053 (1124)
Psalmul necanonic 151, în proză 1057 (1125)
Versurile despre originea românilor 1059 (1125)
«Apostrof» 1061 (1133)
Mărturisirea credinței ortodoxe a sfinților Ambrozie și Augustin . . 1063 (1140)
Note și variante 1067
Glosar 1141

E R A T Ă

pagina	*versul sau rîndul*	*în loc de:*	*se va citi:*
13	r. 65-66	Teófilĭ	Teófil
15	r. 71	primeşti	priĭmeşti
65	v. 15	fiu	fiiu
95	v. 1	Doame	Doamne
107	v. 44	facă	fac
161	v. 21	uşea cine-aveţ	uşea, cine-aveţ
163	v. 29	uşea cine-aveţ	uşea, cine-aveţ
205	v. 1	Doamne nedejdea	Doamne, nedejdea
221	v. 33	Veseliţî-vă direpţii	Veseliţî-vă, direpţii,
285	v. 8	dulceaţă,	dulceaţă.
285	v. 9	arsă.	arsă
367	v. 29	de Sion	din Sion
383	v. 22	Cu	Că
413	v. 34	înţăles.	înţăles
413	v. 36	lucru	lucru[l]
487	v. 123	gîrbă	gîrbă,
681	v. 80	pe	pré.
749	v. 68	să[-n] crăvască	să[-n]crăvască
855	v. 6, sus	fară	fără
1063	r. 3, titlu	Hippoului	Hipponului

Această carte s-a tipărit la Mănăstirea Neamţ, în tipografia Centrului Mitropolitan Iaşi. La imprimarea ei au colaborat **Petru Petroniu Bulbucanu**, *responsabilul tipografiei*, **Ioan Plăcintă, Mihai Fedoreanu, Constantin Roşu**, *zeţari*, **Dumitru Azoiţei, Mihai Azoiţei**, *maşinişti*, **Ioan Datcu, Nicolae Chihai, Nicolae Narcis Munteanu**, *legători*, *Diac. Prof.* **Ioan Ivan**, *corector, ajutaţi de* **Nucu Teodorescu, Nicolae Plăcintă, Constantin Luca şi Gheorghe Roşu**, *ucenici.*

Zincurile au fost executate în cadrul Întreprinderii Poligrafice Iaşi, de **Florin Chiriac.**

Această carte s-a tipărit la Mănăstirea Neamţ, în tipografia Centrului Mitropolitan Iaşi. La imprimarea ei au colaborat **Petru Petroniu Bulbucanu**, *responsabilul tipografiei*, **Ioan Plăcintă, Mihai Fedoreanu, Constantin Roşu**, *zeţari*, **Dumitru Azoiţei, Mihai Azoiţei**, *maşinişti*, **Ioan Datcu, Nicolae Chihai, Nicolae Narcis Munteanu**, *legători, Diac. Prof.* **Ioan Ivan**, *corector, ajutaţi de* **Nucu Teodorescu, Nicolae Plăcintă, Constantin Luca** *şi* **Gheorghe Roşu**, *ucenici.*

Zincurile au fost executate în cadrul Întreprinderii Poligrafice Iaşi, de **Florin Chiriac.**